

**Wængongui
nänö
Apänegainö
ante nani yewämongainta**

El Nuevo Testamento
en huaorani

Wængongui nänö Apänegainö

ante nani yewämongainta

El Nuevo Testamento
en huaorani

**El Nuevo Testamento
en el idioma huaorani de Ecuador**

Segunda edición
©Wycliffe Bible Translators, 2009

Primera edición, ©Sociedad Bíblica Internacional, 1992

Licencia Creative Commons

Usted es libre de copiar, distribuir y comunicar públicamente la obra bajo las condiciones siguientes:

Reconocimiento. Debe reconocer los créditos de la Liga Bíblica (pero no de una manera que sugiera que tiene su apoyo o apoyan el uso que hace de su obra).

No comercial. No puede utilizar esta obra para fines comerciales.

Sin obras derivadas. No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada a partir de esta obra.

- Al reutilizar o distribuir la obra, tiene que dejar bien claro los términos de la licencia de esta obra.
- Alguna de estas condiciones puede no aplicarse si se obtiene el permiso del titular de los derechos de autor
- Nada en esta licencia menoscaba o restringe los derechos morales del autor.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Indice

	<i>Página</i>
Mäateo	1
Mäadoco	81
Odoca	128
Wäo	212
Näni Cägainö	272
Odömänoidi	352
1 Coodintoidi.	390
2 Coodintoidi.	426
Gadataidi.	449
Epetoidi	462
Pidipenteidi	476
Codotenteidi	485
1 Tetadönitenteidi	494
2 Tetadönitenteidi	502
1 Tımoteo	506
2 Tımoteo	517
Tito.	524
Pidemöö	530
Ebedeoidi	532
Tantiago	562
1 Pegodo	571
2 Pegodo	582
1 Wäo	588
2 Wäo	597
3 Wäo	599
Codaa	601
Nänö Odömongainö	605

Itota Codito ingantedö ante Mäateo nänö watapæ ante yewæmongainta

Itota Codito wæmæidi
(Odoca 3.23-38)

1 ¹Në Ponguingä, ante dodäni näni në angaingä iñömö Itota Codito inongä ingampa. Tömengä iñömö Abadäo wodi päingä në ingaingä inte Awënë Dabii wodi päingä mönö inongä ingacäimpa. Tömengä wæmæidi iimaï ëmongadänimpa, ante yewæmonte ongompa.

²Abadäo wodi wengä Itæca ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Itæca wodi wengä Aacobo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Aacobo wodi wënäni Oodaa näni caipæ ëñagadänimpa.

³Ayæ wææ Oodaa wodi Tämata ingante monte Pade tönö Dada inate tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Pade wodi wengä Etedöo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Etedöo wodi wengä Adäma ëñagacäimpa.

⁴Ayæ wææ Adäma wodi wengä Äminadabo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Äminadabo wodi wengä Näatöo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Näatöo wodi wengä Tädämöo ëñagacäimpa.

⁵Ayæ wææ Tädämöo wodi pæte Adacaba ingante möninque Boodo ingante tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Boodo wodi pæte Odoto ingante monte Obedo ingante tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Obedo wodi wengä Yæte ëñagacäimpa.

⁶Ayæ wææ Yæte wodi wengä Dabii ëñate pædinque awënë odeye bagacäimpa.

Ayæ wææ Dabii wodi pæte Odiya wodi nänöogængä iningä ingante möninque Tadömöo ingante tapæigacäimpa.

⁷Ayæ wææ Tadömöo wodi wengä Doboöo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Doboöo wodi wengä Abiya ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Abiya wodi wengä Ata ëñagacäimpa.

⁸Ayæ wææ Ata wodi wengä Ootapato ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ootapato wodi wengä Oodäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Oodäo wodi wengä Otiya ëñagacäimpa.

⁹Ayæ wææ Otiya wodi wengä Ootäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ootäo wodi wengä Acadæ ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Acadæ wodi wengä Etequiya ëñagacäimpa.

¹⁰Ayæ wææ Etequiya wodi wengä Mänatee ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Mänatee wodi wengä Ämöo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ämöo wodi wengä Ootiya ëñagacäimpa.

¹¹Ininque Ootiya wodi quëwengäñedë idægoidi inänite

babidöniaidi ponte ö æ gobæ wabæca mäodäni gogadänimpa.

Ayæ wææ Babidöniaibæ näni goyedë Ootiya wodi wënäni Eecöniya näni caipæ ëñagadänimpa.

¹²Mänii Babidöniabæ ö ænte godäni
ate ayæ wææ Eecöniya wodi
wengä Tadatiedo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Tadatiedo wodi wengä
Dodobabedo ëñagacäimpa.

¹³Ayæ wææ Dodobabedo wodi
wengä Abiodo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Abiodo wodi wengä
Ediaquimö ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ediaquimö wodi wengä
Atodo ëñagacäimpa.

¹⁴Ayæ wææ Atodo wodi wengä
Tadoco ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Tadoco wodi wengä Aquii
ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Aquii wodi wengä Ediodo
ëñagacäimpa.

¹⁵Ayæ wææ Ediodo wodi wengä
Edeadado ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Edeadado wodi wengä
Mäatäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Mäatäo wodi wengä
Aacobo ëñagacäimpa.

¹⁶Ayæ wææ Ootee wodi ingante
Aacobo tapæigacäimpa.

Ayæ Ootee wodi ëñate pæte wææ
Itota badä inguingä ingante
Mäadiya ingante mongacäimpa.

Mäadiya ingante mongä ate tömengä
wæætë Itota ingante mangacäimpa.
Tömengä iñömö Awënë bacæcäimpa,
ante cædinqe Wængongui oginguipæ
gao cæcä ate edæ, Codito, ante nänö në
pemongaingä ingacäimpa.

¹⁷Mänömai i incæ Abadäo wodi
pæinäni wææ nänömoidi wææ, önompo
tipæmpoga wææ mempoga go mempoga
mänimpoga nani yebæñedë ate Abadäo
wodi pæingä Dabii ëñagacäimpa. Ayæ
wææ Awënë Dabii wodi pæinäni wææ
nänömoidi wææ, önompo tipæmpoga wææ
mempoga go mempoga mänimpoga nani
yebæñedë ate Oodeoidi inänite wabæca
Babidöniabæ ænte gogadänimpa. Ayæ
Babidöniabæ ænte godäni ate tömënäni
pæinäni wææ nänömoidi wææ, önompo
tipæmpoga wææ mempoga go mempoga
mänimpoga nani yebæñedë ate mönö
Codito nänö ponguinque ëñagacäimpa.

Itota Codito ëñacampa (Odoca 2.1-7)

¹⁸Itota Codito iimai ëñagacäimpa.
Wäänä Mäadiya wodi nänö baquecäñedë
Ootee wodi tömengä ingante do,
Monguimo, angä ëñëningä inte ayæ
mönämai iñongante Wængongui Tæiyæ
Waëmö Önöwoca angä ëñëninge do
yædemadä bacä adänitapa. ¹⁹Yædemadä
ingä adinqe Ootee cöwë nö cædongä
inte, Piinte änäni wæca wæ, ante
wædinqe, Awëmö pango cæcæboimpa,
ante pönengantapa.

²⁰Ante önöwënenque pönëninge
möwocodë wiimöñongä Wængongui
tömengä anquedo ingante da pönongä
pöninqe anquedo iñömö iimai
angantapa. “Ootee, Awënë Dabii pæimi
iñömi inte bitö nänöogangä Mäadiya
ingante guiñënamäi æncæbiimpa.
Tömengä iñömö Wængongui Tæiyæ
Waëmö Önöwoca angä ëñente beyænque
ënegä adinqe bitö iñömö tömengä
ingante ee moncæbiimpa. ²¹Tömengä
Wëñängä onguiñängä ingante
mancæcäimpa. Mangä pæcä ate tömengä
iñömö, Botö guidëmïni mini wæquinque
wënæ wënæ cæminipa, ante adinqe botö
æmo beyænque quëwencæminimpa, ante
cæcæcäimpa cæbii. Bitö tömengä ëmöwo
ante, Në Ængä inongä ingampa, ante
Itota pemoncæbiimpa,” ante anquedo
Wængongui nänö në da pönöningä ponte
Ootee ingante angacäimpa.

²²Iñinqe Wængongui beyæ në
apænëngä iimai ante nänö
yewæmongainö bai ante iinque batimpa.

²³“Baquecä incæ yædemadä badinqe
Wëñängä onguiñängä ingante
mancæcäimpa.
Mangä ëñacä adinqe tömengä
ëmöwo, Ëmänoedo, ante godö
pemoncædänimpa.”

Ante nani yewæmongainö bai cædinqe
tömengä ëmöwo, “Wængongui mönö
weca quëwengampa,” ante, Ëmänoedo,
ante pemonte inongäimpa.

²⁴Ootee mäni wiimonte nänö
ömæmongä ate Wængongui nänö da

pönöningä anquedo nänö ämai ēñente cædinqe oncönē ænte gocä incæte guëa mönämai ingadaimpa. ²⁵Edæ bamoncadengä ēñacä ate, Itota, ante pemonte ate tömëna mäniñedē ate guëa mongadaimpa.

Nē ēñënanī Itota weca ēñacæ pönänipa

2 ¹Itota Bedëe nāni quëwëñömö ēñacä ate mäniñedē edæ Edode Oodeabæ awënë odeye nänö iñedē edæ nē nō ēñënanī gobæ nænque tamönö quëwëñäni inte Eedotadëe pongadänimpa. ²Ponte äninque, —Oodeo Awënë Odeye iñömö ñowocä ēñadingä iñömö æyömönö owocää, ante ēñencæte ante wæmönipa. Edæ nænque tamönö quëwëñömöni Awënë nëmö ta ñongæ adinqe mönitö tömengä weca ædæ wæäninqe edæ, Bitö Wængonguī imidö anguënë, ante watapæ apænecæ pömöni imönipa, änänitapa.

³Ayæ, Wacä Awënë Odeye ēñacampa, ante tededäni ēñente wædinqe mäniömæ tömämæ awënë odeye Edode wæætē piinte bayongä Eedotadëe quëwëñäni tömänäni tömengä tönö godongämæ guiñente wædänitapa. ⁴Īninqe, Wængonguī quī, ante nē godönäni ñænænäni tönö Wængonguī nänö wææ angainö ante nē odömönäni tönö tömänäni inänite Edode äñecä godongämæ pönänitapa. Pönäni ate tömengä, Codito nāni angaingä iñömö æyömönö ēñaquingää, ante æbänö yewæmonte öñö aminii. ⁵Äñongante, —Oodeabæ iñömö Bedëe nāni quëwëñömö mäniñömö ēñacæcäimpa, ante Wængonguī beyæ nē apænecä incæ iñimai ante yewæmongacäimpa, ante apænëdänitapa.

⁶“Oodabæ awënë gobedönadodoidi tæiyænäni iñönäni mīnitö adobæca Oodabæ quëwëninque Bedëe iñömö mīni quëwencabo iñömö mēa pönī imīni incæte edæ wīi önöminique incæmīnimpā. Īñæmpa Wëñængä adocanque ēñate pædinqe nē Awënë bate taodinqe

nē aacä bai inongä inte botö guidëñäni idægoidi inänite aacæcäimpa.”

Ante yewæmongä amönipa.

⁷Ante apænëdäni ēñente wædinqe Edode wæætē nē nō ēñënanī inänite awëmö äñete pönäni ate, Nëmö æyedënö mä pönī tamö aminitawo. Äñongante tömënanī, Mäniñedē tamö atamönipa, ante apænëdäni. ⁸Ēñëninque Edode iñömö,

—Mīnitö wæætē Bedëe iñömö mäo nē ēñadingä ingante diqui diqui minte aedäni. Tömengä ingante adinqe wæætē adodö pöninqe apænëmīni ēñëmoedäni. Edæ mīnitö gote æbänö wëñæ ingante apænëmīni bai botö adobaī edæ gote ædæ wæäninqe edæ, Wængonguī Awënë imidö anguënë, ante watapæ apænecæte ante ämopa, ante Edode önonque ante pönëninque apænëgacäimpa.

⁹Angä ēñëninque nëmö nē adinänī iñömö Bedëe taadö gote æmö ayönäni edæ ado nëmö tömënanī nænque tamönö quëwëninque nāni adimö incæ wo go adinqe edæ tē wocæ goyönänite nëmö Wëñæ owoyömö oncömanca tæcædæca inö næ gongæ adänitapa. ¹⁰Adinqe tömënanī edæ, Mönö acæ pönongä iñömö ongongampa, ante pönëninque watapæ togadänimpa. ¹¹Mänīī nāni adincönē go guiite ayönäni Wëñængä iñömö wäänä Mäadiya tönö ongongä adinqe tömënanī Wëñængä weca ædæ wæäninqe, Bitö Wængonguī Awënë imidö anguënë, ante watapæ apænëdänitapa. Ayæ tömënanī nāni æte pönincoo wi æmpodinqe oodo tönö oguī waa quī tönö tī nā öni pæqui tönö, Bitö quī impa, ante pædæ godönäni ængacäimpa. ¹²Idæwaa adinqe tömënanī möwocodē wīimöñönänite wacä ponte apænëcantapa. Mīnitö awënë Edode weca ocæ émæante godämäi iedäni, angä ēñëninque tömënanī wæætē yaatænque godinqe tömënanī ömæ wadæ gogadänimpa.

Ooteeidi Equitobæ wodii winönänipa

¹³Godäni ĩninqe edæ Ootee wīimöñongä Wængonguī anquedo

ingante da pönongä ponte apänedinque, “Edode do Wēñængä ingante wänoncæte ante diqui mincæcäimpa cæbii. Ængæ gantite Wēñængä nāna badancaya inate ö ænte Equitobæ wodii goe. Ayæ gote quēwēñömīni botö ämo ate pöedäni,” angä.

¹⁴ Æñēninque Ootee tömengä nänö wīimöönä ayaönænēña inca ængæ gantidinque Wēñængä nāna badancaya inate ö æninque edæ Equitobæ gocantapa. ¹⁵ Godinque Ootee nāni wencabo iñömö Edode nänö wænguinganca quēwēncæ gogadänimpa. Go quēwēñäni iinque mönö Awënë Wængongui iimai ante nänö apänegainö ante iinque batimpa. “Botö Wēñængä Equitobæ quēwēñongante äñebo pongantapa,” ante Wængongui beyæ nē apänecä nänö yewæmongainö bai edæ do iinque batimpa.

**Wēñænāni inānite Edode angä
wänönāni wänänipa**

¹⁶ Edode guiquënë, Nēmö nē nö ēñēnāni botö äninö ante ēñēnāmai inte dæ godänipa, ante adinque edæ ængui bacantapa. Ængui badinque tömengä, Wēñænāni inānite mäo wänöedäni, angantapa. Äninque tömengä, Mēa wadepo iñonte nēmö ta atamönipa, ante nē ēñēnāni nāni änimpoga ante pönēninque, Mēa wadepo ēñadināni tönö ayæ ēñadināni tönö Bedēē quēwēñäni inca Bedēē eyequei quēwēñäni inca onguiñænānique inānite mäo wänöedäni, angantapa. Iinque nē wänönāni wæætē awënë nänö adinānique inānite capo ado tedæ wänönāni wængadänimpa. ¹⁷ Wänäni wädäni iinque Wængongui beyæ nē apänegaingä Eedēmiya wodi iimai ante nänö angainö bai edæ iinque batimpa.

¹⁸ “Nāmaa nāni quēwēñömö nē Ca ca wæwēnä nänä Ca ca wæpāmo ēñēnānitapa.

Wäänä nē Yæ yæ änönä inte, Daquedä iñömö, Botö wēñænāni, ante wädä ēñēnānitapa.

Dæ änāni pönente wædinque wäänä ædö cæte piyänē cæquīnää,”

ante Eedēmiya wodi yewæmongacäimpa.

¹⁹ Ayæ ate awënë Edode wængä iinque Ootee iñömö Equitobæ ayæ quēwēninque wīimöñongä Wængongui anquedo ponte a ongöninque tömengä ingante apänecantapa. ²⁰ “Ootee ēñēmi. Wēñængä ingante wänoncæ änönāni inca dobæ wänänipa cæbii. Ængæ gantite Wēñængä nāna badancaya inate Idægobæ adodö ænte gocæbiimpa,” angä.

²¹ Æñēninque Ootee iñömö edæ ængæ gantidinque nāna badancaya inate Idægobæ adodö ænte gocantapa.

²² Mäniñedē wæmpo Edode wængä iinque, Wæætē tömengä wængä Adoquedao Oodeabæ awënë odeye bacantapa, ante tededäni ēñente wædinque Ootee iñömö, Botö Oodeabæ ædö cæte wæætē goquimoo, ante guñente wæcantapa. Wæætē tömengä möwocodē wīimöñongä wacä angä ēñēninque Oodeabæ wodo tebä godinque Gadideabæ gocantapa.

²³ Godinque Ootee nāni wencabo Nääatadeta ponte quēwēñänitapa. Iinque, Nääatadēnö ingampa, ante pemoncädänimpa, ante Wængongui beyæ nē apänegaingä nänö angainö bai cædinque wädäni nōwo mönö Codito ingante, Nääatadēnö, ante pemonte bai apänegadänimpa.

**Wäö önömæca ponte apänecä
ēñēnānipa**

(Mäadoco 1.1-8; Odoco 3.1-9, 15-17; Wäö 1.19-28)

3 ¹ Mäniñedē Wäö mönö nē æpänē guidönongä inte Oodeabæ önömæca ponte apänecä ēñēngadänimpa. ² Ponte apänedinque tömengä, “Öönädē Awënë inca inguiipoga tömämæ Awënë Odeye bacæcäimpa cæminii. Minitö wēnæ wēnæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante ñimpo cæedäni,” ante Wäö apänecä ēñēnānitapa.

³ Mänömainö ante nē apänecä ingantedö ante Wængongui beyæ nē apänegaingä Itaiya wodi iimai ante do yewæmongacäimpa.

“Önömæca iñömö adocanque ogæ tedete aa pecæcäimpa.

‘Awënë nänö ponguinö ante minitö tee moncate bai cæedäni.

Taadö töinö pınonte bai cædinque minitö wënæ wënæ mini cædinö ante edæ wido cæedäni,’ ante aa pecä ëñengæimpa,”

⁴Ante Itaiya wodi nänö në angaingä inte Wäö ñöwo pongantapa. Tömengä weocoo ante cämeyo ocaguincoo nonte badonte wëñate mongæinque pacadeyænta ante æmontai badonte ecadeyænongäimpa. Tömengä cængui ante ñäwäique cæninque tömengä bequi ante guiñëmænque ade bete quëwënongäimpa. ⁵Quëwëñongä, Eedotadëë quëwëñäni tönö Oodeabæ tömæo quëwëñäni tönö Oododänonga biyönæ tömæo quëwëñäni tönö tömengä weca tate bee tæninque äñänitapa.

⁶Bitö ämai näwangä wënæ wënæ cæte quëwëmöni inte wæmönipa, ante wædäni ëñëninque Wäö Oododänö æpænë guidongä guiidänitapa.

⁷Ayæ Paditeoidi tönö Tadoteoidi guiquënë Wäö nänö guidöñömö pönäni adinque tömengä ayæ wæætë tömënäni inänite angantapa. “Tæntæ pæimäni bai inöminäni inte minitö iñömö ëñëñämaï cæte quëwëmönipa. Oo pönä wænompadäni, ante æcänö wææ angä ëñëninque wodii winonte pöminäni. ⁸Ïñæmpa Wængongui Awënë gämænö minitö dicæ ocæ ëmænte poncæ cæmïniyaa. Nö cæte pöminäni ininque minitö në ocæ ëmænte pönäni nänäni waa cædö bai adobaï waa cæedäni.

⁹Ayæ nämä wææ äninque, ‘Mönitö adomönique docä Abadäo wodi pæimönäni inte möni quëwenguinque imönäni,’ ante mini tedewënö ante pönëñämaï inguënë quëwëmönäni. Ïñæmpa Wængongui, Botö pæinänäni bacædänimpa, angä bai dicacoo incæ dobæ tömengä pæinänäni bai bacædönimpa. ¹⁰Edæ awæ yecæte ante awænca nänäni mä yequinca eyewa pönä næænänäni bai Wængongui nänö panguinca næænte bai do edæ a ongongampa. Tömengä wainca ante a

ongöñongä ömæcawæ bai wii pönente cædäni adinque awænca wægo yete godö gongapamö iya tante bai cæcæcäimpa, ante ämo ëñëmaimäni.”

¹¹Ayæ, “Minitö wënæ wënæ mini cædinö ante wido cæcæminimpa, ante cædinque botö minitö iminite æpænë guidömo guimäni. Incæte botö mänömaï cæbo ate wacä ayæ poncæcäimpa. Tömengä iñömö tæi ëmongä ewocadongä iñongante botö wæætë wædämo inömo inte tömengä awæncata incæ ædö cæte godö ænte nææmaimoo. Tömengä da pönongä pöninque Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ pö guidinque minitö mimö mënongacæcäimpa. Ayæ minitö wënæ wënæ cædinö ante gonga tante bai tömengä cæcæcäimpa. ¹²Waocä, Todigo tömëmö wati wati tæñoninque botö tæñoninöñömö önömancaque baquinque botö apænte äninque waiña tömämö oncönë da wencæboimpa, ante timpodæ næænte wo ææntodö wo ææntodö cædinque ontapocoo wææincoo wadæ ñëmænte wo ewengampa. Waocä mänömaï wo ewencæte ante timpodæ næængä bai mönö në Ponguingä iñömö adobaï oo pönä apænte ancæcäimpa. Todigo waiñacooque oncönë da wente në mangä bai tömengä adobaï në waëmö inänäni inänite apænte ængä ate tömënäni tömengä nempo guicædänimpa. Wæætë wadæ ñëmænte wo ewente bai cædinque tömengä në ontapocoo wææincoo bai inänäni inänite cöwë bæcöyömö iya tangä gonte wæcædänimpa,” ante Wäö apænecæcäimpa.

Itota æpænë guicampa

(Mädaco 1.9-11; Odoca 3.21-22)

¹³Wäö ayæ apæneyongä Itota iñömö Gadideabæ quëwëninque, Wäö botö imote æpænë guidongä guicæboimpa, ante cædinque Oododänonga pongantapa. ¹⁴Ponte, Guidömi guiboë, äñongante Wäö wæætë wææ äninque, —Botö waëmö imopa diyæ bitö imite guidömo guiquimäni. Bitö wæætë botö imote guidömi guiboë bai waa incædönimpa.

¹⁵Ante wæyongante Itota wæætë,

—Cöwë ee cæbi, ämopa. Wængongui nänö änö ante tömänö ëñente nö cæmö inguënemö imompa.

Ante apænecä ëñëningue Wäö Ao ante ee guidongä guiigacäimpa. ¹⁶Guiite æpæ do tao gongænte æmö ayongä iñontobæ öönæ incæ wëä godömonte bayö Wængongui Önöwoca incæ equemö wææ bai tömengäa wææ pö guicä acantapa. ¹⁷Wææ guicä ayongä edæ öönædë inö apænedinque, “Mäningä iñömö botö Wëñængä inongä inte botö në waadecä ingampa. Tömengä ingante adinque botö watapæ tobopa,” ante öönædë inö apænecä ëñengacäimpa.

**Itota incæ wënæ wënæ cæcæcäimpa,
ante wënæ cæcampa**

(Mäadoco 1.12-13; Odoca 4.1-13)

4 ¹Ayæ mäniñedë edæ, Itota iñömö wënæ angä ëñente æbänö cæquiringäa, ante Wængongui Önöwoca incæ Itota ingante önomæca mäicä æigacäimpa.

²Æi quëwëningue tömengä wantæpiyæ coadenta ëönæ mänimpoönæ itädë woyowotæ cænämaï quëwëningue gue ænente wægacäimpa. ³Gue ænente wæyongä wënæ awënë, Wënæ wënæ cæe, ante në änewengä inongä inte Itota weca pöningue,

—Bitö Wængongui Wëmi imitawo. Nawangä i inique dica incæ päö ämi ba cæmaimipa.

⁴Äñongante Itota iñömö,
—“Cænguinque cænte ædö cæte quëwenguïi. Wængongui nänö apænedö tömänë ëñente cædinque waocä cængui cænte bai quëwencæcäimpa.” Mänömainö ante Wængongui beyæ yewæmonte ongö apa änewëë, äningue Baa angantapa.

⁵Wënæ awënë ayæ Itota ingante Eedotadë tæiyæ waëmö nani quëwëñömö ænte mäocä gocantapa. Ayæ Wængongui oncö ñænænconga wænömënæca ænte mäi gönongä næ gongængantapa. ⁶Næ gongæñongante wënæ awënë wæætë,

—Bitö Wængongui Wëmi imitawo. Nawangä i inique bitö to wæibi

ate dodäni iimainö ante nani yewæmongainö bai iinque ba abaimpa.

“Bitö beyæ ante cædinque

Wængongui tömengä anquedoidi inänite angä pöningue,
tömënanï bitö imite wææ aate iñæ æmpodäni ate

bitö dicaa tee tewardämaï incæbiimpa,” ante yewæmonte ongompa cæbii.

⁷Äñongante Itota,

—Iñæmpa godömenque ante yewæmongatimpa. “Bitö Awënë bitö Wængongui iñongante bitö wæætë edæ, ‘Eñëñämaï cæbo incæte mönö Awënë Wængongui æbänö cæquiringäa,’ ante acæte ante cædämaï incæbiimpa,” ante adobai wææ yewæmonte ongö apa änewëë, ante Itota angantapa.

⁸Ayæ wæætë wënæ awënë Itota ingante æibæ pöni onquiyaboga mäicä æicantapa. Æi ongöñongä wënæ awënë iñömö awënë odeye ömæcoo inguipoga tömäo ongöñömæcoo adoyömö a ongonte bai ado tedæ odömöningue awënë odeyëidi waa pöni nani ëmönö adobai odömongä acantapa.

⁹Itota ingante apænedinque wënæ awënë,
—Bitö botö weca ædæ wæænningue, Tatänabi bitö Wængongui Awënë bai inömi imipa, ante watapæ apænebi ëñëmoe. Mänömainö ante apænebi ëñëningue botö wæætë, Mäniömæ tömäo ongöñömæ pönömo æningue bitö tömäma Awënë babaimipa, ante wënæ incæ änewengantapa.

¹⁰Änewëñongante Itota wæætë,
—“Bitö Awënë Wængongui weca ædæ wæænningue tömengä ingante, Bitö Wængongui imidö anguënë, ante watapæ apænebiimpa. Ayæ tömengä adocanque ingante në cæbi incæbiimpa,” ante Wængongui beyæ yewæmongatimpa cæbii. Botö weca ongönämaï gobäwe, angantapa. ¹¹Angä go ate Wængongui tömengä anquedoidi pöningue Itota beyæ pönö waa cægadänimpa.

**Gadideabæ ponte Itota mä
apænecampa**

(Mäadoco 1.14-15; Odoca 4.14-15)

¹²Ayæ quëwëñongä, Wäö ingante dobæ tee mönedänipa, ante tededäni

ēñente wædinque, Itota wæætē
Gadideabæ wadæ gogacäimpa. ¹³Wadæ
godinque tömengä Näatadeta ponte
wodo pänta godinque godömenque
go gäwapæ yæwedeca Tabodööidi
tönö Nempatadiidi nāni owogaïmæ
iñömö pöninque edæ Capënaömö nāni
quëwëñömö ponte quëwengantapa.
¹⁴Itota mäniñömö ponte quëwengä
ininque Itaiya wodi Wængongui beyæ nē
apænecä nānō angainō bai mäniñedē
iñinque batimpa.

¹⁵“Tabodöömæ tönö Nempatadiibæ
ingaiñömö,

Gäwapæno gämænö godö,
Oododänö æmæmäa iñömö,
Gadideabæ iñömö wīi oodeoidi
wadäni nāni quëwëñömö impa.

¹⁶Nē ēñënämaï iñāni wëmö iñömö
contayönāni,
tömënanī weca ñäö guinæ tamö bai
adänitapa.

Tömënanī nāni wænguimämo oo
iñonte wëmö iñömö contayönāni,
mönö Codito ñäö ëmongä inte do
pongä adänitapa.”

Ante Itaiya wodi nānō yewæmongainō
bai ante cædinque Itota mäniñömö
ponte apænecä ēñënanitapa.

¹⁷Itota mäniñedē iïmaï ante mä
apænecä ēñënanitapa. “Öönädē Awënë
incæ inguipoga tömämæ Awënë Odeye
oo bacacäimpa cæminii. Minitö wënæ
wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente
awædö, ante pönente ñimpo cædäni,”
ante cöwë apænecä ēñengadänimpa.

**Nē gæyæ dadöwënanī inänite Itota aa
pecampa**

(Mäadoco 1.16-20; Odoca 5.1-11)

¹⁸Ayæ mäniï pöninque Itota gäwapæ
Gadideapæ yæwedeca gote cægonte
ayongä Timönö Pegodo nāni änongå
tönö Æntade nāna caya inate acantapa.
Nē gæyæ dadöwëna iñöna inte tömëna
ñöwo dicamöñæ æpænë wo guitodonte
dadöwëñöna Itota gote acantapa.

¹⁹Tömëna inate Itota,

—Iñāna, botö miñæ edæ tee empo
pöeda, ämpa. Nē dadonte ænte pömīna

inte botö weca pönöminäte botö pönö
cæbo ate minatö wæætē nē apænemīna
badinque waodäni inänite nē ænte
pömīna bacæminaimpa, angantapa.

²⁰Angä ēñëninque tömëna dicamöñæ
do ëmö cæte godinque Itota miñæ edæ
tee empo wadæ godatapa.

²¹Mäniñömö ongonte wadæ godinque
Itota wada inate Tebedeo wëna Tantiago
tönö Wäö nāna caya inate acantapa.

Tömëna mæmpo tönö wipodē ongonte
dicamöñæ tadömoncöna adinque Itota
tömëna inate, Botö miñæ pöeda, angä.

²²Ēñëninque tömëna Ao äninque
Tebedeo wëna Tantiago tönö Wäö
wæmpocä ingante wæætē, Mæmpo
ëñëmi, änatapa. Nē cædäni tönö
wipodē owote cæyöminite mönatö bitö
imite ëmö cæte godinque Itota miñæ
gomönapa, äninque adodaque wadæ
gogadaimpa.

**Tæiyænāni inänite Itota odömonte
apænecä ēñënanipa**

(Odoca 6.17-19)

²³Ayæ Gadideabæ tömämæ godinque
Itota iñömö Wængongui apænecä
nāni ēñente yewæmongainta ate
odömöincönë go guite odömonte
apænecacäimpa. Öönädē Awënë incæ
inguipoga tömämæ Awënë oo badinque
waa cæte aacacäimpa, ante apænecä
ëñengadänimpa. Ayæ waodäni wënæ
wënæ inte nāni wæwënö ante ayæ
quïëmë beyæ wænca cæte wädäni incæ
Itota tömënanī nāni wædö ante pönö
cæcä ate tömänāni waa badänitapa.

²⁴Adinque, Itota mänömaï cæcampa,
ante Tidiabæ tömämæ gode änanī
ëñëninque waodäni pöninque nē wënæ
wënæ inte wæwënanī inänite tömengä
weca ænte pönänitapa. Ayæ nantate
wæwënanī tönö wënæ inte quëwënanī
inänite ænte pöninque dowænte iñāni
tönö cömäināni inänite tömengä weca
ænte pönāni adinque tömengä godö
cæcä ate nē wënæ wënæ iñināni inte
tömänāni waa bagadänimpa.

²⁵Ayæ Gadideabæ quëwënanī tönö
Decapodibæ quëwënanī pönönāni wädäni

Eedotadēē quēwēnāni tōnō Oodeabæ quēwēnāni ayæ Oododānō æmāmāa quēwēnāni tæiyænāni pōninque tōmengā miñæ tee empote gogadānimpa.

**Itota ānanquidi æite
apænecā ēñēnānīpa**

5 ¹Tæiyænāni pōnāni adinque Itota iñōmō ānanquidi æi tæ contayongā tōmengā miñæ nē godāni pōnāni. ²Ate tōmengā iñæ ænete nanguī tedete iīmaī ante odōmonte apænecā ēñengadānimpa.

**Waočā iīmaī cæte watapæ tote
quēwencæcāimpa, ante
(Odoca 6.20-23)**

³“Woadāni, Botō waēmō ewocabopa diyæ öönædē Awēnē weca go guiquimoo, ante nē wādāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ öönædē Awēnē Odeye nempo tōmēnāni quēwenguinō do ēadānīpa,” angantapa.

⁴“Nē wæwente quēwēnāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque wādānīpa. Edæ Wængonguī tōmēnāni inānite waadete godō cæcā ate tōmēnāni wampo pōnencædānimpa.”

⁵“Nē gānē pōnente ædæmō cæte quēwēnāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ inguipoga tōmāmæ ænīnque awēnēidi bai bacædānimpa.”

⁶“Wængonguī nō pōni nānō entawēnō bai adobai entawencæboimpa, ante æcānō cænguī cæinente bai wæda, æcānō tepæ gæwænte bai wæda tōmēnāni iñōmō nāni watapæ toquinque wādānīpa. Edæ tōmēnāni tōmo cænte bai Wængonguī nānō nō entawēnō ænte ædæmō entawente tocædānimpa,” ante Itota apænecantapa.

⁷“Wādāni quēwencædānimpa, ante nē godō waadete waa cædāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque cædānīpa. Edæ māmōmai nē cædāni inānite wādāni wæætē, Quēwencæminīnīpa, ante nāēmæ apænedinque godō waadete waa cæcædānimpa.”

⁸“Mimō nāō bai nē entawēnāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ

Wængonguī ingante do acædānimpa,” ante apænecantapa.

⁹“Guēadō guēa piināmai iedāni, ante nē wææ wææ ānāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ wææ ānānīpa. Tōmēnāni inānite wādāni edæ, Minitō Wængonguī wēñāmīni imīnīpa, ante do apænedāni ēñente tocædānimpa.”

¹⁰“Nō cædāni beyænque wādāni piinte pānāni nē wæwēnāni iñōmō edæ tōmēnāni nāni watapæ toquinque wæwēnānīpa. Tōmēnāni öönædē Awēnē Odeye nempo nāni quēwenguinō edæ do ēadānīpa.”

¹¹“Wādāni botō beyæ piinīnque mīnitō imīnite babæ ante ānānitawo. Mīnitō imīnite edæ togænte pānānitawo. Īnīnque edæ mīni watapæ toquinque impa. Ayæ, Nē wīwa cæmīni imīnīpa, ante wādāni piinte ānewēnāni wæmīni ĩnīnque edæ mīni watapæ toquinque impa. ¹²Edæ, Öönædē mōnō ænguīnō ante nanguī ongompa, ante pōnēnīnque mīnitō nōwo wādāni nāni piinte cæyedē incæ watapæ toedāni. Edæ mīnitō imīnite piinte pānāni bai mīnitō ayæ dæ āñedē Wængonguī beyæ nē apænegaīnāni inānite adobai piinte pangadānimpa, ante toquēnē wæwēmīnīi,” ante Itota odōmonte apænecacāimpa.

**Cati bai imīnīpa. Nāō bai imīnīpa,
ante**

(Māadoco 9.50; Odoca 14.34-35)

¹³Godōmenque apænedinque Itota, “Mīnitō iñōmō inguipoga quēwēnāni beyæ cati quimonte cæi bai inte ongōminīpa. Īnīnque mīnitō cati bai yæpæ emonte bai inōmīni inte wæætē edæ nongæmonte bai badāmai iedāni. Cati iñōmō yæpæ emōnāmai nongæmonte ba adinque edæ æbānō cæte wæætē yæpæ waa emonguīi. Waa impa cænguīnānīi anguēnē. Īñæmpa wido cæte nāni pinā gāwate cægonguīnque babaiimpa,” ante odōmonte apænecantapa.

¹⁴Ayæ, “Nāō bai emōmīni inte mīnitō iñōmō edæ inguipoga quēwēnāni beyæ

tica ënente bai cædinque, Edonque acædänimpa, ante cæmîni îminîpa. Änanquidi tæiyænâni mænonte quëwënnâni îinîque edæ ædö cæte wë womonte inguîi. Edæ edonque abaimpa. ¹⁵Waocæ ædö cæte tî wodönote godö cængænë boo cæcaquingää anguënë. Edæ, Mönö quëwencabo edonque acæîmpa, ante cædinque waocä tî wodönodînque wænömënæcapaa cö cæcä ate edonque bæco aquînnâni. ¹⁶Mînitö guiquënë, Wadâni mönö waa cædinö adînque mönö Mæmpo öönædë në quëwengä ñäö bai tömengä nânö ëmönö ante waa ate apænecædänimpa, ante cædinque cöwë ñäö bai pönëninque waa cæte quëwëedâni,” ante Itota odömonte apænecantapa.

Wængonguî nânö wææ angainö ante

¹⁷Ayæ îimai ante godömenque odömonte apænecantapa. “Wængonguî, Îimai cæedâni, ante Mõitee wodi ingante angä ëñëninque tömengä nânö wææ yewæmongainö ante ayæ Wængonguî beyæ në apænedâni nâni yewæmongainö ante mînitö, Mäninö ante Itota wido cæcæte ante pongampa, ante ædö cæte pönëmîni. Îñæmpa wîi wido cæcæte ante pönîmo inte botö tömënâni nâni angainö bai îinque cæbo bacæîmpa, ante pômo împa. ¹⁸Edæ nâwangä ämpa. Inguipoga tönö öönæ îinque baganca Wængonguî, Îimai cæedâni, ante nânö wææ angainö îñonte adodeque pönî wë womonte badämaî ingæîmpa. Edæ guiyä tænoncäi incæ picæ yewæmönî incæ adodeque cöwë wadæ cædämaî îñonte tömengä nânö angainö bai tömänö adodö îinque cæte bacæîmpa. ¹⁹Îinque Wængonguî nânö wææ angainö ante æcänö adodeque pönî ante ëñënämaî cæda îñömö tömengä îñömö edæ öönædë Awënë Odeye nempo quëwengä incæte önonganque pönî inguingänö anguënë. Ayæ adobaî Wængonguî nânö wææ angainö adodeque pönî ante odömönînque, Mänîne ante ëñënämaî cæedâni, ante æcänö odömonte apæneda tömengä îñömö öönædë Awënë Odeye

nempo quëwengä incæte önonganque inguingänö anguënë. Wæætë mäninö Wængonguî nânö wææ angainö ante në ëñente cædinque æcänö adodö ante odömonte apæneda guiquënë tömengä wæætë öönædë Awënë Odeye nempo quëwëninque ñænængä pönî inguingänö anguënë. ²⁰Incæte mînitö îmînite îimai ämpa. Îimai cæedâni, ante nâni wææ yewæmongainö ate në odömönâni nâni cægancaque nö cæmîni incæte Paditeoidi nâni cægancaque nö cæmîni incæte mînitö wîi godömenque nö cæmîni îinque mînitö edæ öönædë Awënë Odeye nempo ædö cæte guiite quëwëmaimîni,” ante Itota odömonte apænecantapa.

Piinte nâni änö ante Itota odömonte apænecampa

(Odoca 12.57-59)

²¹Mänömainö ante apænedînque Itota godömenque odömonte apænecantapa. “Mõitee wodi îñömö, ‘Wacä ingante godö wænönämaî îe. Në wænongå nânö apænte pante wæquinque împa,’ ante dodâni inänite tömengä nânö wææ angainö ante mînitö îñömö do ëñëninque Ao ämînitawo. ²²Botö îñömö edæ godömenque ante nö ämpa. Nâni caipæ îñönâni æcänö tömengä tönîñacä ingante pîina îñömö tömengä nânö apænte pante wæquinque cæcampa. Ayæ tömengä tönîñacä ingante æcänö, Eñënämaî împa, äna edæ tömengä ingante në Apænte nâni Äincabo weca nânö panguinque ænte gönoncædänimpa. Edæ wacä ingante æcänö, Bitö mîmö ömædëmi inte wîi ëñencædö, ante në äna îñömö tömengä tadömengadænguipo gonga bæcoyömö nânö wido cæquinque angampa töö,” ante Itota apænecacäîmpa.

²³Ayæ, “Mänömaî beyæ bitö, Wængonguî quî, ante nâni iya täimoga godoncæte ante tæcæ cædinque, Æ, botö tönîñacä ingante edæ wënæ wënæ cæbo pîingampa, ante pönëmi îinque, ²⁴bitö godonguincoo nâni iya täimoga gäänë ñönönnînque bitö tönîñacä weca tåno

gote nõ apäneyömi mīnatō guēa piyānē cāmīna ate bitō iñōmō adodō ponte godōe,” angantapa.

²⁵ Ayä, “Bitō imite nē piinte cæcä iñōmō nē apænte anguināni weca gönoncæte ante ænte idōmæ goyongä bitō tömengä ingante waa apänebi ēñēninque tömengä wæætē piyānē cædinque ee abaingampa. Edæ taadō godinque guēa waa apänedinque piyānē cædāmaī imīna ininque tömengä iñōmō nē awēnē apænte anguingä weca ænte mäocä gobaimipa. Ayä awēnē nē apænte angä ingante pædæ godongä æninque tömengä bitō imite wæætē wææ wānongä ingante angä ēñēninque tömengä wæætē bitō imite bæi ongonte do tee mönebaingampa. ²⁶ Tee mönecä ininque edæ bitō godonte æinta tömanta pōnī pædæ godonte tabaimipa, ante ämo ēñēmaimipa,” ante Itota apänegacäimipa.

**Nāni godō towēmāmo ante
Itota odōmonte apänegacampa**

²⁷ Ayä apänedinque, “Mōitee wodi, ‘Bitō nānōogängä ināmaī iñongante bitō godō mönāmaī incæbiimipa,’ ante nānō wææ angainō ante ēñēninque mīnitō Ao ämīnitawo. ²⁸ Botō godōmenque apänedinque nõ ämopa. Onquiyängä ingante wiwa toinente adingä iñōmō tömengä nānōogängä ināmaī iñongante do godō monte bai mīmō dobæ wentamō entawengampa.”

²⁹ Ayä, “Bitō tömēmō inō incæ adinque wēnæ wēnæ toinente babi ininque tömēmi adimō incæ o togæmonte bai cædinque wēnæ wēnæ bitō cædinō ante wido cæbi waa imaimpa. Wæætē bitō wēnæ wēnæ adimō wido cædāmaī ininque bitō baō tömāo tadōmengadænguipo wido cæte baquinō anguēnē. ³⁰ Adobaī bitō önompoca tömēmæ inō incæ wēnæ wēnæ cædimi inte tömēmi cædimpo incæ aa wi æmpote bai cædinque bitō wēnæ wēnæ cædinō ante wido cæbi waa imaimpa. Edæ a wi æmpote wido cædāmaī imi ininque bitō baō tömāo tadōmengadænguipo wido cæte baquinō anguēnē,” ante Itota apänegacäimipa.

**Nāni pämænte wædō ante Itota
odōmonte apänegacampa**

(Mäateo 19.9; Mäadoco 10.11-12; Odoca 16.18)

³¹ Godōmenque odōmonte apänedinque Itota, “Ayä, ‘Onquiyängä ingante æcānō pämæinēna tömengä iñōmō yewæmōinta ænte yewæmōninque, Bitō imite æmæwo pämæmopa, ante yewæmonte onquiyängä ingante godongä æncæcäimipa,’ ante dodāni nāni angainō ante do ēñēninque Ao ämīnitawo. ³² Botō edæ wadō ante iīmaī ante nõ ämopa. Onquiyängä awēmō todāmaī ee quēwēñongante tömengä nānōogängä godō pämängä ininque onquiyängä nē towengä nānō baquinque wacä ingante godō möwengampa. Ayä onquiyängä pämænte goyongä wacä onguīñängä tömengä ingante godō möninque adobaī nē towengä bacampa, ante apänebo ēñēmaimīnīpa,” ante Itota apänegacäimipa.

**Cōwē baquinō anguēnē, ante
nāni änewēnō ante**

³³ “Ayä wæætē edæ, ‘Botō Wængonguī cōwē quēwengä bai botō änō cōwē baquinō anguēnē, ante ämi ininque Wængonguī ēñengä beyænque bitō äninō ante cōwē cædinque bitō wadō cædāmaī incæbiimipa,’ ante Mōitee wodi dodāni inānite angacäimipa. Mīnitō iñōmō tömengä nānō wææ angainō ante ēñēninque Ao ämīnitawo. ³⁴ Botō wadō ante nõ ämo ēñēdāni. Edæ mäninō, Botō änō nöingä baquinō anguēnē, ante änāmaī iedāni. Ayä mäninō ancæte ante mīnitō Wængonguī emōwo ante apänedāmaī imīni incæte mīnitō, Öönæ tæi ongō bai imipa, ante apänedāmaī iedāni. Iñæmpa, Öönæ, ante ämīni ininque mīnitō Wængonguī öönædē waa pōnī nānō contayōmō ante apänebaimīni apa änewēmīni. ³⁵ Ayä Wængonguī emōwo ante änāmaī ininque mīnitō, Imæca cōwē ongō bai botō änō cōwē baquinō anguēnē, ante adobaī

apænedāmaī iedāni. Īñæmpa, Īmæca, āmīni ĭnīnque mīnitō Wængonguī pī cæwate nānō ongōñōmō ante apænebaīmīni apa ānewēmīnīi. Ayæ, Eedotadēē cōwē ongō baī botō ānō cōwē baquīnō anguēnē, ante apænedāmaī iedāni. Īñæmpa Eedotadēē ĭñōmō mōnō Tæiyæ Awēnē Odeye ongongā apa ānewēmīnīi. ³⁶Ayæ adobaī, Botō ānō nōingā baquīnō anguēnē, ancæte ante bitō, Tōmēmo ocabo tæī ongō baī impa, ante mīni ānewēnō ante ānāmaī iē. Īñæmpa bitō ocaguī wentamō encabi ĭnīnque bitō ædō cæte adoguinque pōnī godō cæbi nāāmænta baquīī. Ayæ nāāmænta encabi ĭnīnque bitō ædō cæte adoguinque pōnī godō cæbi wentamō baquīī anguēnē. ³⁷ĭnīnque mīnitō Ao āīnēmīni inte ‘Ao’ ānīnque mānīnque æedāni. Ayæ edæ Baa āīnente wædinque ‘Baa’ ānīnque edæ mānīnque æedāni. Godōmenque ānīnque mīnitō edæ nē wīwa cædongā angā beyænque āmīnīpa tōō,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

Nāēmæ wēnæ wēnæ nāni cædō ante
(*Odoca 6.29-30*)

³⁸Ayæ godōmenque odōmonte apænedīnque Itota, “Īmaī ante dodāni nāni angāīnō ante ēñēnīnque Ao āmīnitawo. ‘Bitō godō cæbi beyæ wacā awīnca tæīgæmongā bacā ĭnīnque tōmengā nāēmæ cæcā beyænque bitō awīnca adobaī tæīgæmōmī bacæbiimpa. Ayæ bitō godō cæbi beyæ wacā бага tā tobæ gogacā ĭnīnque tōmengā nāēmæ cæcā beyænque bitō бага adobaī tā tobæ gogacæbiimpa.’ ³⁹Botō wæætē wadō ante nō āmo ēñēedāni. Nē wīwa pōnō cæcā ingante nāēmæ cædāmaī iedāni. Edæ wacā bitō tōmēmpaga ĭnō pōnō tamongā wædīmī inte bitō wæætē æmæmpaga ĭnō dadi ēmæmonte ee ongōmī wæætē tamongæ. ⁴⁰Ayæ wacā, Bitō ĭmite nē apænte angā weca ænte godīnque botō bitō weocoo æncæboimpa, ante cæyongā bitō mānīncooque tōmengā ingante pædæ godōnīnque wacoo bitō yabæ mongæncoo tōnō ee abi

ō æncæcāimpa. ⁴¹Ayæ wacā bitō ĭmite, Bado, mānīnganca mongænte māobi goboe, angā ēñēnīnque bitō tōmengā nānō ānīnganca māobi goyongante ayæ adoganca godōmenque mongænte māobi gocæ. ⁴²Ayæ nē, Pōnōmī æmoe, angā ingante godōmī ængæ. Ayæ wacā, Bitō quīnca pōnōmī ænte cæte ate wæætē pōnōmo æe, ante nē angā ingante bitō pæ gompodāmaī incæbiimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Nē pīinte ānāni ĭnānite waadete
cæedāni, ante
(*Odoca 6.27-28,32-36*)

⁴³Ayæ apænedīnque Itota, “Mīnitō dodāni nāni angāīnō ante do ēñēnīnque edæ Ao āmīnitawo. Tōmēnāni ĭñōmō, ‘Bitō guīdengā ingante waadete cæe,’ ānīnque edæ, ‘Nē pīingā ingante nāēmæ pīinte cæe,’ ante wææ ānānitapa. ⁴⁴Botō ĭñōmō edæ wadō ante nō āmo ēñēedāni. Mīnitō ĭmīnite nē pīinte cædāni ĭnānite mīnitō wæætē waadete cæedāni. Ayæ mīnitō ĭmīnite nē togænte pānāni beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni. ⁴⁵Mānōmaī cædinque mīnitō mōnō Mæmpo oōnædē nē quēwengā wēñæmīni bacæmīnīmpa. Edæ nē wīwa cædāni beyæ incæ nē waa cædāni beyæ incæ Mæmpo Wængonguī angā nænque tamōmpa. Ayæ nē nō cædāni beyæ incæ nē nō cædāmaī ĭnāni beyæ incæ Wængonguī angā cōōnæ cæpa. ⁴⁶Mīnitō guīquēnē mīnitō ĭmīnite nē waadedānīque ĭnānite waadete pōnēmīni ĭnīnque mīnitō mīni cædīnō beyæ ante dīcæ paga ænguīmīnīyaa. Īñæmpa odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni incæ mīnitō waadete pōnēnganca adoganca cædinque tōmēnāni ĭnānite nē waadete pōnēnānīque ĭnānite waadete pōnēnānīpa tōō. Bitō godōmenque cæbitawogaa. ⁴⁷Ayæ mīnitō tōñīñadānīque ĭnānite waadete apænedīnque mīnitō dīcæ godōmenque cæmīnīyaa. Īñæmpa wadāni nē, Nāmā cæte quēwenguīmo, ante nē ēñēnāmaī cædāni incæ mīni cædō baī adoganca cædāni apa quēwēmīni. ⁴⁸Mōnō

Mæmpo öönædē quēwengā nē nō waa cædongā ingā bai mīnitō adobai cædinque picæmini badinque nō waa cæte quēwēedāni,” ante Itota odōmonte apænecacāimpa.

Æbānō cæte waa cæquīī, ante Itota apænecampa

6 ¹Itota ayæ godōmenque iīmai ante odōmonte apænecacāimpa. “Mīnitō edæ, Wængonguī nānō ānō ēñente nō cæbote, ante cæmīnitawo. Īninque mīnitō, Waodāni botō ĩmote waa acædānimpa, ante ānāmai inte wīī waodāni ayōnāni cædinque waa cæedāni. Edæ, Waodāni botō ĩmote waa acædānimpa, ante pōnēninque cæmīni ĩninque mōnō Mæmpo öönædē nē quēwengā ĩñōmō mīnitō cædī beyæ wæætē pōnōnāmai imaingampa,” angantapa.

²Ayæ, “Wadāni nē wadō ante wadō cædāni guiquēnē, Ōmaadāni inte nē wædāni quī, ante pædæ godoncæte ante cædinque, Botō æbānō waa pōnī cæboo, ante tōmānāni ponte waa acædānimpa, ante pōnente todompeta nāni ancadeca we we öönānīpa. Tōmēnāni mīnitō odōmōincōnē go guite ongōninque ayæ taadō gote cægōninque, Botō waa pōnī cæbo aedāni, ante yedæ ānāni ēñente godongāmæ pōnāni ate tōmēnāni tōmānāni ayōnāni godōnānīpa. Bitō ĩñōmō tōmēnāni nāni, Pōnō waa acædānimpa, wædō bai wædāmai inte edæ pæ wēenete godōe. Tōmēnāni waodānique godō waa adāni æninque māninque ænānīpa. Wængonguī guiquēnē waa adāmai incæcāimpa. Nāwangā āmopa. ³Bitō ĩñōmō, Ōmaadāni inte nē wædāni quī, ante godoncæte ante cædinque bitō guīdengā eyequeī pōnī ongonā incæ adāmai incæcāimpa, ante wæcæe. ⁴Mānōmai wæcæ cædinque awēmō godōmi æncædānimpa. Mānōmai cæbi adinque bitō Mæmpo nē wēmō ĩñōmō nē acā ĩnongā inte awēmō bitō godōnī ante wæætē eyepæ pōnongā æncæbiimpa,” ante Itota angacāimpa.

Wængonguī ingante æbānō apænecāī, ante Itota apænecā
(*Odoca 11.2-4*)

⁵Ayæ godōmenque apænedinque, Itota, “Wadāni Wængonguī ingante apænedinque nāmanque ante nāni cæbai mīnitō ĩñōmō wīī adobainō ante Wængonguī ingante apæneedāni. Mānināni guiquēnē, Botō apænebo adinque waodāni pōnō waa acædānimpa, ante pōnēwēninque mīnitō odōmōincōnē go guīdinque næ gongæninque Wængonguī ingante apænedānīpa. Ayæ tōmēnāni nāni quēwēñōmō ñænquedæmpo ĩñōmō gote næ gongæninque Wængonguī ingante apænedānīpa. Nāwangā āmopa. Tōmēnāni waodānique godō waa adāni æninque māninque ænānīpa. Wængonguī guiquēnē waa adāmai incæcāimpa. ⁶Bitō ĩñōmō tōmēmi oncōnē guite odemō tee mōnedinque mōnō Mæmpo nē awēmō quēwengā ingante apænee. Mānōmai cæbi adinque bitō Mæmpo wēmō ĩñōmō nē acā ĩnongā inte awēmō bitō cædinō ante wæætē eyepæ pōnongā æncæbiimpa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

⁷Ayæ, “Nāmā cæte quēwenguīmo, ante nē ānāni önonque nāni tedewēnō bai tededāmai inte mīnitō nō cædinque Wængonguī ingante apæneedāni. Tōmēnāni ĩñōmō, Wantæpiyæ tedebo beyænque Wængonguī ēñencæcāimpa, ante babæ ante pōnēninque önōneque tedewēnānīpa cæmīnīi. ⁸Mīnitō ĩñōmō edæ tōmēnāni önōneque tedete nāni cædō bai edæ cædāmai ĩedāni. Īñæmpa mōnō Mæmpo ingante apænedāmai ĩñōmonte tōmengā mōnō anguīnō ante wēēnēñedē do ēñengā apa tedewēmīni. ⁹Īninque edæ iīmai ante Wængonguī ingante apæneedāni.

‘Mōnitō Mæmpo nē öönædē quēwēnōmi inte ēñēmi.

Bitō emōwo Tæiyæ Waēmō emōmi adinque mōnitō bitō emōwo ante waa adinque apænemōnīpa.

¹⁰Bitō öönædē Awēnē nē ingāimi inte inguipoga Awēnē Odeyebi edæ bitō baquinque quingæ pōe.

Öönädē owodāni ēñente cædāni bai
ingui-poga adobaī bitō ānō ante
edæ ēñente cæte bacæimpa.

¹¹ Mōnitō imōnite bitō, Cænguī, ante
iimō iñō iimō iñō bitō pōnōnī
ñōwoonæ incæ eyepæ pōnōmi
ænte cæmōnie.

¹² Mōnitō imōnite nē waa
cæquēñēnāni inte pōnō wēnæ
wēnæ cædāni adinque
mōnitō godō ñimpo cæmōni
quēwēñāni bai bitō nē
panguēñēmi incæ adobaī
cædinque
mōnitō nē waa cæquēñēmōni inte
wēnæ wēnæ cæmōni adinque
pōnō ñimpo cæbi quēwēmōnie.

¹³ Ayæ mōnitō wēnæ wēnæ cæñente
wædō ante bitō pōnō wææ cæbi
ate mōnitō taadō oda cædāmaī
inte wēnæ wēnæ cædāmaī
incæmōnimpa.

Edæ nē wiwa cædongā nempo
ongonte wæyōmōnite bitō gā
peyæmpote æmi quēwencæmōnie,
āmōnīpa.

Tōmēmīque edæ Awēñē Odeye
tæi pīñæmi iñōmi mōnitō bitō
nempo ongōmōnīpa. Nāmā ñāō
bai entawēmi inte bitō cōwē tæi
ēmōmi inōmi iūpa.

Amēē, ante, Nāwangā impa, ante
apænēmōnīpa.’

Mānōmaīnō ante Wængonguī ingante
apænēdāni,” ante Itota odomonte
apænēgacāimpa.

¹⁴ Ayæ godōmenque odōmonte
apænēdinque Itota iūmaīnō ante
apænēgacāimpa. “Mīnitō imīnite wēnæ
wēnæ cæyōñānite mīnitō godō ñimpo
cæmīni ininque mōnō Mæmpo nē
öönädē quēwengā adobaī mīnitō wēnæ
wēnæ cædīnō ante pōnō ñimpo cæcā
quēwēmaīmīnīpa. ¹⁵ Wæætē mīnitō
waodāni nāni wēnæ wēnæ cædīnō ante
ñimpo cædāmaī imīni adinque edæ
mōnō Mæmpo adobaī mīnitō wēnæ
wēnæ cædīnō ante ñimpo cædāmaī
inte pōnō piincæcāimpa,” ante Itota
apænēgacāimpa.

**Wængonguī beyæ ante
æbānō cænāmaī i, ante**

¹⁶ Ayæ odōmonte apænēcantapa.
“Wadō ante nē wadō cædāni guiquēñē
iūmaī ante mā pōnēnīnque cædānīpa.
Wængonguī beyæ ante ee ate cænāmaī
inte botō wæwente bai ēmōmo adinque
wadāni botō imote waa acædānīmpa,
ante awinca nāmōñānīpa. Mīnitō iñōmō
Wængonguī beyæ ante cædinque ee
ate cænāmaī imīni ininque tōmēñāni
nāni cæbaī cædāmaī iedāni. Wæætē
nāmōñāmaī inte Wængonguī beyænque
ante cænāmaī iedāni. Nāwangā mīnitō
imīnite āmopa. Tōmēñāni waodānīque
godō waa adāni ænīnque mānīnque
ænānīpa. Wængonguī guiquēñē waa
adāmaī incæcāimpa. ¹⁷ Bitō guiquēñē
Wængonguī beyænque ante ee ate
cænāmaī inte cæbi ininque awinca ñā
mēmōnte ayæ ocabo òni pæcate cæe.
¹⁸ Bitō ee ate cænāmaī imī ininque,
Waodāni edonque acædānīmpa, ante
ānāmaī inte wæætē, Mæmpo-que
acæcāimpa, ante māñōmaī cæe. Bitō
māñōmaī cæbi adinque mōnō Mæmpo
nē wēmō iñōmō quēwengā inongā inte
wēmō iñōmō edonque adinque awēmō
bitō cædīnō ante wæætē eyepæ pōnongā
æncæbiimpa,” ante Itota apænēgacāimpa.

**Öönädē mīni waa pōnī manguincoo
ante**

(Odoca 12.33-34)

¹⁹ Godōmenque odōmonte
apænēdinque Itota, “Tōmēmō māincoo,
ante mancæte ante wædinque mīnitō
ingui-pogaque cayæ cænte to tamonte
iñōmō cabo tē gæte da wēñāmaī
iedāni. Edæ nē ö æñāni bæ tate nāni ö
ænguīnque ingui-pogaque da wēmīni
apa quēwēmīni. ²⁰ Öönädē ongoncoo
guiquēñē to tamōñāmaī impa. Cayæ
guīdāmaī i ininque māincoo wodāmaī
ongompa. Ayæ nē ö ænguīñāni adobaī
māñiñōmō bæ tate guīdāmaī ināni
ininque māincoo cōwē wē wodōñāmaī
ee ongompa. Ininque, Waadete mīni
cædincoo cabo tē gæte bai cædinque

mīnitō öönädē waa pōni incoo mīni ænte manguinque ñōwo iñōmō waodāni inānite waadedinque ee cæedāni. ²¹Edæ waa pōni mīnitō mǎincoo ongōñōmō mīnitō māniñōmō adoyōmō quēwencæte ante wæmīni imīnīpa, ante adinque botō mānōmāinō ante apænētabopa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

Awinca wainca mōnō ěmōnō ante
(*Odoca 11.34-36*)

²²Ayæ odōmonte apænedinque, “Baonga quēwēninque mōnō edonque adinque cæcæimpa, ante mōnō awinca ěmōmōmpa. Īninque awinca wainca ěmonte edonque ate baī bitō mīmōno adobaī ñāō entawēninque, Nō cæbote, ante pōnēmi ĩninque bitō baonga nō cæte quēwēmaimīpa. ²³Wæætē edæ awinca wīi wainca ěmōninque adāmaī inte baī wentamō entawēmi ĩninque bitō, Wīwa cæbote, ante mīmōno pōnēñōmīte bitō baonga wīwa cæbaīmīpa. Edæ mīmō ñāō entawēñōmi wentamō ba ĩninque bitō quēwenguimāmo mā māmonte baī baquīnō anguēnē,” ante Itota apænecantapa.

Wængonguī beyæ cædinque mǎincoo
beyæ cæquī
(*Odoca 16.13*)

²⁴Ante apænedinque Itota ayæ odōmonte apænecantapa. “Mēnaa awēnēna bayōnate waocā iñōmō mēnaa awēnēna nāna ānō ante ædō cæte ěñēnte cæquīngā. Īñæmpa adocanque ingante pīīninque tōmengā wacā ingante waadebaingampa. Wæætē iingā mīñæ tee empo godinque tōmengā māningā ingante edæ wīwa adinque ěmō cæte gobaingampa. Mīnitō adobaī Wængonguī beyæ ante nē cæmīni inte ædō cæte mǎincoo beyæ ante cæte quēwenguimīnīi,” ante Itota angacāimpa.

Mæmpo Wængonguī mōnō imonte
aacampa, ante
(*Odoca 12.22-31*)

²⁵Āninque, Itota ayæ godongāmæ odōmonte apænedinque, “Mānōmaī

beyæ botō mīnitō imīnite iīmaī āmopa, angantapa. Mīnitō inguipogaque mīni quēwenguimāmo ante wædāmaī iedāni. Cænguī bequī ante ayæ weocoo ante wædāmaī iedāni. Cænguī cænte beyænque mōnō dicæ quēwēmōngaa. Weocooque mōnō mongānō beyænque dicæ quēwēmōngaa. Mōnō quēwēmāmo iñōmō godōmenque impa. ²⁶Ayamōidi awænæca nē cæwodāni inānite amīnitawo. Tōmēnāni dicæ tōmēmō minte pæ ate tā pete daga wente mānāniyaa. Incæte mōnō Mæmpo öönädē quēwēnōngā inte wæætē tōmēnāni inānite eyepæ godongā cænāni aedāni. Mīnitō guiquēnē ayamōidi ināmaī iñōmīnite Wængonguī mīnitō imīnite godōmenque waa adinque eyepæ pōnōngā cænte apa wæwēmīni. ²⁷Edæ Wængonguī nānō anganca quēwenguēnēmīni inte mīnitō, Wantæ iño incæ godōmenque quēwēmote, ante wæwēmīni incæte edæ ædō cæte nāmā cædinque godōmenque wantæpiyæ quēwenguimīnīi.”

²⁸Āninque Itota godōmenque odōmonte apænecantapa. “Īninque mīnitō, Weocoo quincōdō wēñaquīi, ante pōnente quīnante wæwēmīnīi. Īñæmpa ongaicoo ömædē pæ iñōmō weocoo ante daque daque dadāmaī inte wodonte tīnāmaī tōmenque pæ aedāni. ²⁹Incæte Awēnē Tadōmōō wodi waēmoncoo pōni ěñagāingā incæ wīi ongai baī ěñagacāimpa. Ongai iñōmō godōmenque waēmō pōni ěnodānīpa. ³⁰Gaguimæ iñōmō iīmō ate edæ gongapamō guītodonte tanguinque pæ incæte ñōwoōnæ Wængonguī pōnōngā waēmō wēñate ěnopa. Īninque, Waēmō ěnodō nē pōnōngā inte Wængonguī mōnō imonte godōmenque eyepæ pōni pōnōngā ænte wēñacæimpa, ante pōnēmīniyaa. ³¹Īninque mīnitō, ‘Quimōnō impa cænguimōō,’ ante, ‘Quimæñō impa bequimōō,’ ante ayæ, ‘Quincōdō impa wēñaquimōō,’ ante pōnēninque guīñēnte wæwēnāmaī iedāni. ³²Mānīnō ante wadāni nē ěñēnāmaī ināni

náni cabo náni cabo wædāni incæte mīnitō guiquēnē, Mōnō æinente wædō ante mōnō Mæmpo iñōmō edæ do ēñengampa, ante pōnēninque edæ guīñente wædāmaī incæmīnīmpa. ³³Wæætē edæ, Wængonguī Awēnē Odeye nempo quēwencæboīmpa, ante nanguī cædinque mīnitō, Tōmēngā nō cæte nānō waa quēwēnō baī adobaī nō cæte waa quēwencæboīmpa, ante adobaī nanguī cædāni. Mānōmaī quēwencæte ante tāno wæmīni adinque Mæmpo Wængonguī mānīnō ante do edæ eyepæ pōnī pōnongā æñōmīni mānīncooque mīni wædō ante adobaī eyepæ pōnongā æncæmīnīmpa. ³⁴Mānōmaī ī īnīnque, īīmō ate æbānō cæquīī, ante guīñente wædāmaī iedāni. Edæ īīmō ate mānīnō ante pōnēninque eyepæ pōnente inguīmpa. Īnīnque mīnitō, Nōwoōnæque æbānō cæquīī, ante guīñente pōnēninque māninganca pōnente quēwēedāni,” ante Itota odōmonte apænegacāīmpa.

Wadāni inānite apænte ānāmaī iedāni, ante

(Odoca 6.37-38,41-42)

7 ¹Mānōmaīnō ante odōmonte apænedīnque Itota godōmenque apænegacāīmpa. “Mīnitō wacā ingante, Wēnæ wēnæ īmīpa, ante apænte ānāmaī iedāni. Edæ mīni apænte wæquinque mīnitō wadāni inānite apænte āmīnīpa. ²Mīnitō wadāni inānite tee mante godōmīni nāni ænganca wæætē adoganca pōnōnāni æncæmīnīmpa. Ayæ mīni apænte anganca adoganca apænte ānāni wæcæmīnīmpa. ³Bitō tōniñacā wædænque wēnæ wēnæ cæcā īñongante bitō guiquēnē nanguī bitō wēnæ wēnæ cædinō ante pōnēnāmaī inte quīnante tōmēngā ingante pīinte ānewēmīi. Tōmēngā edæ awīnca guiyā māē owo ēmongā baī entawente wæyongante bitō wæætē awæmpa wææ ēmongā baī wææ entawēmi inte ædō cæte ate baī tōmēngā ingante apænte āmīi. ⁴Edæ tōmēmī awīnca awæmpa wææ ēmonte baī bitō wēnæ wēnæ adīmō ēmōmi inte

bitō tōniñacā ingante, ‘Biwī, bitō awīnca guiyangā māē owo baī ate æ wīmōmoe,’ ante edæ abīpa diyæ æ wīmonguīmīi. ⁵Īñæmpa wadō tedete wadō cædōmi inte bitō edæ tōmēmī awīnca awæ wææ ongōmpa tāno wido cæte ate edonque adīnque bitō tōniñacā awīnca guiyā māē owodō æmoncæbiīmpa.”

⁶Ānīnque Itota godōmenque apænedīnque, “Gūntaidī inānite, Tōmēnāni cænguī, ante tæiyæ wæmō cænguī godōnānitawoo. Edæ godōnāmaī ināni baī mīnitō adobaī Wængonguī nānō tæiyæ wæmō apænedō ante nē Baa ānāni inānite apænedāmaī iedāni. Ayæ odæ wængānāidi weca wadāni wamoncoo waa pōnī ēmoncoo wææntodōnāmaī ināni baī mīnitō adobaī Wængonguī beyæ waa pōnī nāni apænegāinō ante nē ēñente cædāmaī ināni inānite apænedāmaī iedāni. Edæ odæ wængānā pīnā gāwa baō wānā nænte baī cædinque tōmēnāni ēñēnāmaī inte cædinque dadi ēmænte tōmēmīni baō wangō pocænte baī pīīmāinānīpa, ante mīnitō apænedāmaī nīne cædāni,” ante Itota apænegacāīmpa.

Pōnōmi æmoe, ante mōnō angæīmpa, ante

(Odoca 11.9-13, 6.31)

⁷Ayæ apænedīnque Itota, “Pōnōmi æmoe, ante nē angā baī cædinque mīnitō mīni ænguīnō ante Wængonguī ingante apæneedāni. Æyōmōnō īī, ante nē dīquī dīquī mīngā baī cædinque mīnitō, Æbānō īī, ante ædæmō ēñencæte ante Wængonguī ingante wede pōnente apæneedāni. Odemō mōnitō beyæ wī ænecæīmpa, ante aa pecā baī cædinque mīnitō, Æbānō cæquīmoo, ante ēñencæte ante Wængonguī ingante nanguī apæneedāni. ⁸Edæ, Pōnōmi æmoe, ante nē ānāni īñōmō edæ do ænānīpa. Nē dīquī dīquī mīnāni adobaī do adānīpa. Ayæ odemō ponte nē aa pedāni tōmēnāni nāni guīquinque edæ do wī ænete baī bacæīmpa.”

⁹Ayæ, “Bitō waobi inōmi inte ēñēmī. Bitō wēñængā cænguī ante pāō angā

ēñēninque bitō dicæ dicaque pædæ godōmiyaa. ¹⁰Gæyæ angä ïninqe bitō täntæ incæ dicæ pædæ godōmiyaa.

¹¹Mini waocabo nē wiwa cædōmini incæ, Quinō waa ï, ante ēñēninque mīnitō wēñænāni ïnānite waēmoncooque godōmīni ænānipa. ïninqe mōnō Mæmpo öönædē nē quēwengä ïñōmō nē änāni ïnānite waēmoncooque ante godōmenque pōnongampa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

¹²Ayæ, “Mīnitō, Waodāni botō ïmote waa cædāni æninqe waa tobaïmopa, ante wæmīnitawo. ïninqe mīni ante wædō bai ante mīnitō tōmēnāni ïnānite adobai waa cædāni. Mānīnonque ante wææ ancæte ante dodāni, ïïmai cædāni, ante wææ angadānimpa. Ayæ Wængonguï beyæ nē apænēdāni adodō ante ancæte ante yewæmongadānimpa. ïninqe botō änō bai cædinque mīnitō tōmēnāni nāni angaiñō bai do edæ cæbaïmīnipa,” ante Itota odōmoncæte ante apænecantapa.

Odemō guiyänemō ante
(*Odoca 13.24*)

¹³Itota godōmenque odōmoncæte ante ïïmai apænecantapa. “Mīnitō guiyänemō guiidinqe quēwenguñō taadonque pōedāni. Wænguñō godō guiquinēmō guiquēnē yabæ ïñō ñænænemō ongō adinqe tæiyænāni önonque pō guiite edæ tōmēnāni nāni wænguinque ñænænōnque godānipa. ¹⁴Wæætē wædænque ïnāni guiquēnē diqui minte guiyänemō adinqe quēwenguñō guiyänō guiite pōnānipa,” ante Itota apænecantapa.

Awæ æbänō ïwæ, ante tōmenca bete
ēñengæïmpa, ante
(*Odoca 6.43-44*)

¹⁵Itota ayæ godōmenque odōmonte apænecantapa. “Pancadāniya, Wængonguï beyæ nē apænemōni ïmōnipa, ante nē babæ apænēdāni ïñōnānite mīnitō gomō ate tōmēnāni ïnānite ēñēnāmai ïedāni. Tōmēnāni ïñōmō edæ mēñēidi bai ïnāni incæ

obega æmontai bai wēñate bai babæ cædānipa. Obega ee quēwēnāni bai ee cæmōni ïmōnipa, ante edæ babæ ante pōnāni tamēñedāni. ¹⁶Edæ tōmenca adinqe mīnitō, Awæ æbänō ïwæ, ante tā pete bete do ēñēmīni bai, ïñāni ædānidō ïnāni, ante ēñencæte ante tōmēnāni nāni cædinō adinqe edæ do ēñencæmīnimpa.”

“Yowemō æncæte ante waodāni dicæ daa mongæwāa tā pete ænāniyaa. ïgowæñeca æncæte ante waodāni dicæ wæntowāa edæ tā pete ænāniyaa. ¹⁷Waiwæ tōmāwæ wainca incapa. Baawæ wæætē baaca incapa. ¹⁸Waincawæ incæ ædō cæte baaca incaquiï. Wæætē wiwa ïwæ incæ ædō cæte wainca incaquiï. ¹⁹Awæ quiwæmenque wainca incadāmai ï ïninqe māniwæ tōmēwæ mä yete gongapamō guitodōnāni gonguinque ñongæmpa. Tōmēnāni adobai nāni gonte wæquinque babæ cædānipa. ²⁰ïninqe, Awæ æbänō ïwæ, ante tōmenca adinqe do ēñēnāni bai waocā nānō cædō ante adinqe, Tōmēngä æbänō ingää, ante edæ do ēñencæmīnimpa,” ante Itota apænecantapa.

Wii tōmānāni öönædē guiquināni,
ante
(*Odoca 13.25-27*)

²¹Ayæ godōmenque odōmonte apænēdinque Itota ïïmai apænecantapa. “Botō ïmote, ‘Awēñē, bitō botō Awēñē ïmipa,’ ante nē tededāni nāni tededō beyænque ædō cæte öönædē Awēñē Odeye ömæ guiquināni. Wæætē mōnō Mæmpo öönædē quēwengä nānō änō bai nē cædingä ïñōmō tōmenganque guicæcäimpa. ²²ïninqe bayonte pancadāniya botō ïmote, ‘Awēñē, Awēñē,’ äninque, ‘Bitō beyæ apænecamōniï ae, ancædānimpa. Ayæ, Bitō ëmōwo apænēdinque wēnæ inte wido cægamōniï ae. Bitō ëmōwo apænēdinque mōnitō, Ate pōnencædānimpa, ante bamōnengæ cædinque nangui waa cægamōniï ae,’ ancædānimpa. ²³Èñēninque botō wæætē, ‘ïñæmpa botō mīnitō ïmīnite cōwē

adāmaī inte tæcæ abopa. Nē ēñēnāmaī cædīmīni inte botō weca ongōnāmaī gobāewedāni, ancaēboimpa,” ante Itota apænecāimpa.

Nē mænōna īnate ante

(Māadoco 1.22; Odoca 6.47-49)

²⁴Ayæ wæætē odōmōnīnque Itota īīmaī apænecantapa. “Īnīnque edæ botō apænebo ēñēnīnque nē ēñente cædāni īñōmō tōmēnāni waocā nē ēñengā inte nānō nō ēñente cæī bai cædānīpa. Nē ēñengā īñōmō tæēmoncaā mænongampa. ²⁵Tæēmoncaā mænongā ate cōönæ nangui cæ ate æpæ eyede ānīnque pō tapæmpa. Ayæ woboyæ nangui pæmænte pō incæte oncō tæēmoncaā mænonte ongō īnīnque ædō cæte cabænte bobænte guīquīī. Nē ēñente cædāni īñōmō mānīñōmō mænongā bai inte todānīpa. ²⁶Wæætē botō apænebo ēñēnīnque nē ēñēnāmaī cædāni guīquēnē tōmēnāni īñōmō waocā ocaī ōmæcacā nānō ēñēnāmaī cæī bai cædānīpa. Nē ōmæcacā īñōmō ēmōnaiya aquīī īñōmō mænongampa. ²⁷Aquīī īñōmō mænongā ate cōönæ nangui cæ ate æpæ eyede ante tapæmpa. Ayæ woboyæ nangui pæmænte pō adīnque mānīncō ōñonte ætæwo goquīnque edæ do acapowate bogocæ tæ go wææmpa. Nē ēñēnāmaī cædāni īñōmō mānīñōmō mænongā bai inte wædānīpa,” ante Itota odōmonte apænecāimpa.

²⁸Māninganca ante īīnque apænecā ēñēnīnque tōmānāni, Quīnō bai angāā, ante guīñente wædīnque, ²⁹Wīī mōnō īmonte nē odōmōnāni nāni odōmōnō bai tōmengā īñōmō nē angā inte bai edæ godōmenque nōingā ante odōmongā ēñēmōmpa, ante tedegadānīpa.

Nē baadīngā īngante Itota wadæ caacampa

(Māadoco 1.40-45; Odoca 5.12-16)

8 ¹Mānīī ānanquīdī ongōnīnque īīnque apænete wæængā adīnque tæiyænāni tōmengā mīñæ wæængadānīpa. ²Tōmengā mīñæ tee empote wææ goyōnāni wacā baate

ēñawengā īnongā inte eyepæ pō bee tēnīnque Itota ōnōwa gāānē ædæ wææñīnque apænecantapa.

—Awēnē, Bitō Ao āmi inte wadæ caabi īnīnque botō waintai baabaīmōpa.

³Āñongante Itota pædæ wææmpo gampo caadīnque,

—Ao āmōpa. Bitō waintai baacæbiīmpa.

Angā īnīnque nōmæīntai nānō ēñadīntai dæ baadīnque tōmengā waintai edæ do baacantapa. ⁴Itota edæ tōmengā īngante,

—Botō æbānō cæbo, ante wadāni īnānīte māo apænedāmaī īmāwe. Wæætē, Nāwangā īmpa, ante acædānīmpa, ante cædīnque bitō, Wængonguī quī, ante nē godongā weca tōingā godīnque waintai bitō baadīntai odōmōmī acæcāīmpa. Ayæ Mōītee wodī wææ ante nānō angaincoo bai ænte pōnīnque bitō waintai bitō baadī beyæ ante edæ, Wængonguī quī, ānīnque nē godongā īngante pædæ godōmī æncæcāīmpa, ante Itota angacāīmpa.

Capitāo īngante nē cæcā īngante Itota cæcā waa bacampa

(Odoca 7.1-10)

⁵Mānīī pōnīnque Capēnaōmō pō guīyongā odōmāno tontadoidī awēnē capitāo incæ, Itota pōnō cæcæcāīmpa, ante apænecæte ante pongantapa.

⁶Pōnīnque tōmengā,

—Awēnē, botīmote nē cæcā īñōmō cōmāingā badīnque nangui pōnī nantate oncōnē ōñongampa cæbīī.

⁷Ante āñongante Itota,

—Gote cæbo waa bacā ae.

⁸Angā ēñēnīnque,

—Awēnē ēñēmi. Botō wæmō īmōpa diyæ bitō botō oncōnē pō guīquīmīī. Edæ bitō adoyōmō ongōnīnque āmi īnīnque botō īmote nē cæcā waa bacæcāīmpa. ⁹Bitō īñōmō Awēnē Wængonguī īngante nē ēñente cædōmī īmī bai botō adobaī wacā awēnē īngante nē ēñente cæbo īmōpa. Īnīnque botō awēnē ēabo inte botō awēnē beyænque āmo ēñēnīnque tontadoidī wæætē guīñente wædīnque botō ānō ante

ēñente cædånipa. Īninqe adocanque ingante botö, Goe, ämo ēñēninqe eðæ do gocampa. Wacä ingante, Pöe, ämo ēñente pongampa. Ayæ botö imote nē cæcä ingante, Cæe, ämo ēñēninqe eðæ do cæcampa.

¹⁰ Ante tontado capitäo nanguī ēñengä inte apænecä ēñente wædinque Itota wæætē tömengä miñæ tee empo pönäni inänite apænedinque,

—Minitö iminite näwangä ämopa. Mönö idægocabo iñömönte mäningä wede pönengä ingä bai adocanque incæ eðæ dæ angä awæðö, angantapa. ¹¹ Incæte ĩmaĩnö ante apænebo ēñēdäni. Mönö wæmæidi Abadäo wodi Itæca wodi Aacobo wodi öönæðē Awënë Odeye ææmæ ponte waa beyönäni eðæ nænque tamönö gämænö quëwënäni tönö nænque guidö gämænö quëwënäni iñömö idægoidi inämaĩ inäni incæ tæiyænäni adoyömö pöninque mönö wæmæidi tönö godongämæ becædånimpa. ¹² Wæætē Wængonguī Awënë Odeye ömæ nē guiquēnänäni guiquēnē tömēnänäni wēmö iñömö, nāni guingo imonte Yæ yæ wæyömö mäniñömö guitodonte wæquĩnänidö angüñē.

¹³ Äninqe Itota wæætē tontado capitäo ingante,

—Nöwo wadæ goe. Bitö pönēnö bai do bacæimpa.

Ante äñongä adoyedē Itota nänö äniñedē incæ awënë ingä nē cæcä do waa bagacäimpa.

Pegodo nänöogängä badä ingante

Itota cæcä waa bacä

(Mäadoco 1.29-31; Odoca 4.38-39)

¹⁴ Ayæ Itota mäniñömö pöninque Pegodo oncönē pö guite ayongä Pegodo nänöogängä wäänä daicawo gawænte möimoga öñongä acantapa. ¹⁵ Adinque tömengä önonpo pæðæ wææmpote bæi ongongä ate onquiyängä wæætē gancæ badinque ængæ gantidinque Itota beyæ pönö cæcantapa.

Nantate wæwënäni inänite Itota cæcä waa badänipa

(Mäadoco 1.32-34; Odoca 4.40-41)

¹⁶ Mäniönæ gawadecæ ba ĩninqe wënæ tönö quëwënäni tæiyænäni

inänite ænte pönäni adinque adodeque äninque Itota wënæ inte wido cæcantapa. Ayæ quiēmē quiēmē nantate wæwënäni inänite, Waa baedäni, angä waa badänitapa. ¹⁷ Itota mänömaĩ cæcä ĩninqe Wængonguī beyæ nē apænecä Itaiya wodi do ĩmaĩ ante nänö angainö bai ĩnque batimpa. “Mönö nantate wæwëmämo ö æninque mönö daicawoidi teëmente gote mäo wido cæte bai cædinque tömengä teëmente wængä beyænque quëwëmö imoppa,” ante Itaiya nänö angainö bai Itota cægacäimpa.

Itota miñæ nē goinēna

(Odoca 9.57-62)

¹⁸ Itota iñömö, Tæiyænäni godämæ gongænäni awæðö, ante pönēninqe tömengä miñæ nē godäni inänite, Gäwapæ æmæ wedeca mantamini taoboedäni.

¹⁹ Äninqe ayæ ongöñongante wacä tömēnänäni nāni wææ yewæmongainö ante nē adingä inte nē odömongä ĩnongä inte Itota weca pöninque,

—Awënë nē Odömömi ēñēmi. Bitö ædömē goyömite botö bitö miñæ pö gocæboimpa.

²⁰ Angä ēñēninqe Itota wæætē eðæ, —Babæ guintaidi iñömö ontatodē monguī ëadäni inänipa. Ayamöidi ongonta ëadäni inänipa. Botö Waobo ëñagaimo guiquēnē monguī ömaabo ĩmo apa poncæ ämii, ante Itota wææ apænegacäimpa.

²¹ Ayæ wacä tömengä ëmiñängä incæ tömengä ingante,

—Awënë ëñēmi. Botö täno gote botö wæmpo wængä ate daga wente ate pömoë.

²² Äñongante Itota wæætē, —Īñæmpa nē wæwocadäni incæ tömēnänäni guidēnänäni wænänäni ate ee abi daga wencædånimpa. Bitö wæætē botö miñæ ee pöe, angacäimpa.

Itota angä ēñente woboyæ æpæ næ gongæmpa

(Mäadoco 4.35-41; Odoca 8.22-25)

²³ Mäniĩ tao gocæte ante wipodē guiiyongä tömengä miñæ nē godäni

godongámæ guiddinque tōmengä tōnō tao godānitapa. ²⁴Tao wogaa goyōnāni woboyæ iñontobæ nangui pōni pæmæninique æpæ mængonta mængonta pōninque gao gao goyonte wipo ñānæ ñānæ æi guidentapa. Itota iñōmō mö ñongantapa. ²⁵Mō ñongä adinque tōmengä tōnō godāni iñōmō tōmengä weca gote, Ōmæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awēnē, bete wæncæ cæmompæ cæbii.

²⁶Ante añōnāni,

—Mīni pōnēegade, quimæ guīñewēmīni.

Äninqe tōmengä ængæ gantidinqe, Woboyæ pæmænāmaï imæwe. Gäwapæ incæ cædāmaï næ gongæmäwe, angä eñente woboyæ pæmænāmaï iñō gäwapæ incæ næ gongæninque ñāncæ ñāncæ gongæmænimpa. ²⁷Äñongä tōmēnāni ancai guīñēninque nāmāneque tededinque,

—Æcāmē inte angä eñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpa, ante guīñente wægadānimpa.

Guedatabæ iñōmō wēnæ inte nē enempoda

(Máadoco 5.1-20; Odoca 8.26-39)

²⁸Mänīī æmæmäa tao ti wæante Guedatabæ pōñongä wēnæ inte quēwēna iñōmō wao wodido quēwente pōninque Itota ingante māmō bee tēnatapa. Tōmēna iñōmō, Waodāni taadō godāmaï incædānimpa, ante wææ cæcæte ante nē piinte cædōna inte edæ, ²⁹pō bee tēninque ogæ tededatapa.

—Bitō Wængonguī Wēmi inōmi incæ quimæ mönatō weca pōwēē. Iinque bayedē möna pante wæquēnēnō ante pōnēninque bitō ñōwo do pancæte ante pōmitawo, ante wædatapa.

³⁰Ante añōnate odæ wængänāidi nanguī ināni a ongonte cænāni adinque,

³¹wēnæidi guiquēnē Itota ingante äninque, —Bitō cōwē wido cæcæte ante pōnēmi ininque edæ odæ wængänāidi baōnē ämi gobaimōnipa.

³²Ante ancaa tedete äna eñēninque Itota,

—Gobæwedāni, angä.

Eñēninque tōmēnāni tao godinque odæ wængänāidi baōnē guiyōnāni odæncato wæætē ontadāa wæænōmēmō iñōmō gäwapæno pogodo wæi guiite becadote capo wængadānimpa.

³³Becadote wænāni adinque odæ wængänāidi nē aadināni guiquēnē pogodo wodii winonte tōmēnāni quēwēñōmō mäo, Itota mänōmaï cæcä wæmōnipa, ante tededānitapa. Ayæ, Wēnæidi tōnō nē quēwēnāna inate Itota mänōmaï cæcampa, ante wæmōnipa, ante apænedāni. ³⁴Eñēninque tōmānāni Itota ingante bee tencæte ante tōmēnāni nāni quēwēñōmō tate pōnānitapa. Tōmengä ingante adinque, Mōnitō ömæ iñōmō quēwēnāmaï gobæwe, ante nanguī angadānimpa.

Nē cōmäingä ingante Itota angä dao dao gocampa

(Máadoco 2.1-12; Odoca 5.17-26)

9 ¹Mänīnō ante änāni eñēninque Itota wadæ godinque wipodē go guiddinque imæmäa tate tōmengä quēwēñōmō pongacäimpa. ²Pongä adinque wadāni nē cōmäingä möimpataa öñöñongante edæ æmatæ æmatæ bæi ongōninque tōmengä ingante næænte pōnānitapa. Næænte pōnāni adinque, Nē næænte pōnināni tōnō nē cōmäingä wede pōnente pōnānipa, ante adinque Itota iñōmō nē cōmäingä ingante,

—Botō wēmi eñēmi. Wēnæ wēnæ bitō cædimāmo ante ñōwo ñimpo cætimpa.

³Ante apæneçä eñēninque edæ nē wææ odömōnāni guiquēnē pancadāniya nāmāneque pōnente tededinque, “Iingä iñōmō Wængonguī ingampa diyæ mänōmaï cæquingäa. Edæ babæ ancædō.” ⁴Ante pōnēñōnāni Itota tōmēnāni nāni pōnēwēnō ante öñöwēninque do eñēninque edæ,

—Minitō mimōno quimæ wiwa ante pōnēwēmīni. ⁵“Nē cōmäingä nanō wēnæ wēnæ cædimāmo ante do ñimpo cætimpa,” ante botō Wængonguī bai ämo eñēninque mīnitō guiquēnē, Wængonguī ingampa diyæ mänōmaï

cæquingää, ante pönëminipa. Ayæ wæætë, “Ængæ gantidinke dao dao gocæcäimpa,” ante botö Wængongui bai cæbo adinque minitö edæ, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquingää, ante adobaï pönëmini ïmaïminipa, ante awædö. Ìnæmpa mänömaïno ante pönëmini ininque minitö edæ æbänö cæquënëmo ïmo äminii. ⁶Incæte waodäni nani wænæ wænæ cædimämo ante botö Waobo ënagäimo inte inguipoga quëwëninque nê ämo inte ñimpo cæbo quëwënanipa, ante minitö edæ ëncæcäminipa, ante botö ïmaï cæbopa.

Äninque edæ nê cömäingä ingante edæ,

—Ængæ gantidinke bitö möimpata topo cædinque ænte tömëmi oncönë nêæante goe.

⁷Angä ëñëninque cömäingä ïningä incæ edæ ængæ gantidinke tömengä oncönë wadæ gocantapa. ⁸Dao dao gocä ate wædinque godongämæ ongönäni ïñömö, Æbänö cæcäi, ante ëñënamäi inte guïñente wædinque, Wængongui pönö cæcä beyænque waocä ñöwo nê angä badinque mänömaï cæcä amönipa, ante pönëninque, Wængongui bitö ñäö bai ëmömi inte tæï piñænte cæbi amönipa, ante watapæ apænëgadänimpa.

Mäateo ingante Itota angä tee empote gocampa

(Mäadoco 2.13-17; Odoca 5.27-32)

⁹Itota edæ mäninö godömenque gocæ cæte ayongä adocanque Mäateo ïñömö, Odömäno awënë qui bacæimpa, ante godonte æinta nani æincönë ongonte cæcä adinque Itota guimö adinque Mäateo ingante angantapa.

—Botö miñæ pöe, angä.

Ëñëninque Mäateo edæ do ængæ gantidinke Itota miñæ tee empote wadæ gocantapa.

¹⁰Ayæ ate Itota tömengä miñæ nê godäni tönö Mäateo oncönë go guite cængöñönäni odömäno awënë beyæ nê æwënanäni tönö nê ëñënamäi cædäni tönö nanguï ïnani ponte godongämæ

cænänitapa. ¹¹Adinque Paditeoidi guiquënë tömengä miñæ nê godäni inänite äninque,

—Minitö Awënë nê Odömongä ïñömö odömäno awënë beyæ nê æwënanäni tönö nê ëñënamäi cædäni tönö quimæ godongämæ cæwengää.

¹²Änani ëñëninque Itota,

—Nê waa ingä guiquënë, Cæbi waa baboe, änämaï ingampa. Nê wænæ wænæ inte wæcä guiquënë dotodo ingante, Cæbi waa baboe, ante do aa pecampa. ¹³Pancadäniya, Nämä incæ nö entawëmo ïmopa, ante nê änäni inänite adinque botö nê dotodo bai adobaï inömo inte tömënanäni inänite aa pedämaï incæboimpa. Wadäni guiquënë, Nämä wænæ wænæ cæbo ïmopa, ante nê änäni guiquënë, Wængongui gämænö poncædänimpa, ante botö tömënanäni inänite aa pecæ pönömoimpa. “Baö, Wængongui qui baquimpa, ante nê iya tänäni inänite wiï ainëwædö, wæætë godö waadete waa cædäni inänite ainëmo ïmopa,” ante Wængongui angä apa quëwënanäni. Nöwo edæ godinque Wængongui nänö änö æbänö ante angä ëñente pömæwedäni, ante Itota apænëgacäimpa.

Ee ate cænämaï ingäimpa, ante nê änäni

(Mäadoco 2.18-22; Odoca 5.33-39)

¹⁴Mäniñedë Wäö miñæ nê godäni pöninque Itota ingante äninque,

—Paditeoidi tönö Wäö miñæ möni gocabo tönö möntonque Wængongui beyæ ante ee ate wiï cæmönipa. Bitö miñæ nê godäni guiquënë quinante Wængongui beyæ ante cædämaï inte edæ do cænänii.

¹⁵Änani ëñëninque Itota wæætë,

—Onguïñängä nê monguingä nänö wente ænte nê pönäni bai ïnönäni inte botö miñæ nê godäni ïñömö ædö cæte wæwente bai cænämaï inguïnänii. Wæætë ayæ ate guiquënë, Monguingä, nani nê änonäga bai ïñömote wadäni ponte botö ïmote ö ænte gocædänimpa. Mänömaï cædäni ate botö miñæ nê

godáni iñómō māniñedē ate wæætē cænāmaī inte wæcædānimpā, ante apænedinque Itota godōmenque iīmaī ante apænegacāimpā.

¹⁶“Waoçā dicæ miincoo æninque pedæncōoga pōnō tadōmonguingāa. Mānōmaī cæcā iinque edæ miincoo incæ dobæ gāni tamonte guipite ate godōmenque wānā tente baquēnē. Minitō, Awente baī cænāmaī inte waa quēwengæimpā, ante mīni ānewēnō guiquēnē pedæncōo baī inte ēwenguincoo baī ēnepa. Codito nempo watapæ quēwengæimpā, ante botō apænedō guiquēnē miincoo baī inte quēwenguīne ēnepa. Iinque ēwenguīne tōnō quēwenguīne edæ ædō cæte adoyōmō ēñente cæquīī. ¹⁷Ayæ adobaī yowepæ biñōmæ nāni āmæ mīimæ æninque waodāni ædō cæte picæ æmontaicadedē godō pe ñiñænguīnānii. Edæ picæ æmontaicadedē pe ñiñænāni iinque yedæ æninque ætæwo goquīnō anguēnē. Wæætē edæ æmontai miincadedē pe ñiñænte ate yedæ æninque tæi æbænāmaī ee ongōñō edæ mīimæ tōnō æmontaicade adobaī ee ongongæimpā, apa quēwēmīniī,” ante Itota apænegacāimpā.

**Gaido wēñængā beyæ
cæcæ goyongante**

*onquiyængā Itota weocoo gampocampa
(Māadoco 5.21-43; Odoca 8.40-56)*

¹⁸Tōmēnāni inānite tæcæ apæneyongā wacā tōmēnāni odōmōincō awēnē inongā inte Itota weca ponte ædæ wææninque apænegantapa.

—Botō wēñængā baquēcā iñōmō edæ dobæ wæncæ cæcampa cæbii. Bitō ponte tōmengā ingante gampobi ate quēwencæcāimpā.

¹⁹Angā ēñēninque Itota iñōmō ængæ gantidinque tōmengā tōnō goyōna tōmengā mīñæ nē godāni godongāmæ godānitapa. ²⁰Idōmæ goyōnāni edæ wacā onquiyængā wantæpiyæ dote wadepo cōwē wepæ wantæ bidāmaī wææ wæwēningā iñōmō ñōwo Itota

ōnōñabæ inō pōninque tōmengā weocoo yæwedecooque gampocantapa.

²¹“Tōmengā weocooque gampote waa bawēnēmote,” ante onquiyængā nāmā pōnēninque gampocantapa. ²²Gampocā ate Itota dadi ēmæmonte adinque,

—Onquiyæmi, wæwēnāmaī iē.

Bitō wede pōnēnō beyæ edæ wantæ bawēnēmīpa.

Ante āñongā do edæ wantæ bawēnengacāimpā.

²³Itota māñī godinque awēnē oncōnē go guite ayongā nē oōña baī oōnāni tōnō nanguī ināni cægonte Yæ yæ wædāni inānite adinque, ²⁴tōmēnāni inānite,

—Gā goedāni, āninque, Iñæmpā iñōmō wēñængā wodi wīī æmæwo wængampa. Ōnonque edæ mō ñongampa.

Angā ēñēninque tōmēnāni, Angantedō amīni, ante tōmengā ingante badete todānitapa. ²⁵Ayæ māñīī angā taodāni adinque Itota pō guiidinque wēñængā baquēcā wodi ingante pædæ wææmpo bæi ongonte tōō æmængā ate wēñængā ængæ ganticantapa. ²⁶Mānōmaī cæcā adinque nē adāni iñōmō gode ā gode ā cædāni ate māniñōmō quēwēnāni tōmānāni ēñengadānimpā.

**Babetamōna inate Itota
gampomongā waa adapa**

²⁷Itota wadæ gote godōmenque goyongā babetamōna tee empo ponte aa pedinque,

—Awēnē Dabii pæiimi inōmi inte mōnatō imōnate pōnō waadete waa cæbi æmōnae, ante ancaā aa pedatapa.

²⁸Aa peyōna tōmengā edæ oncōnē go guiicā adinque adoyōmō pō guiidatapa. Guيدا adinque Itota tōmēna inate,

—Mīna ānō ante nō waa cæquīmo, ante pōnēmīna.

Āñongante,

—Ao. Awēnē, bitō ānō baī cæcæbiimpā, ante pōnēmōnāpa.

²⁹Apænedā ēñēninque Itota pædæ gopo gampomōninque,

—Nē pōnēmīna inīmīna inte mīna pōnenganca do waa bacēmīnāimpā.

³⁰ Ante añongä edæ tömöna awinca wi æmunte bai adatapa. Itota iñömö edæ,
—Botö cædinö ante apænedämai
inguenë quëwëminaa. Edæ pæ
wëneyöminä eñenämai incædänimpa,
ante nangui angantapa.

³¹ Iñinque wadæ godinque Itota
nänö äninö ante wii eñente cædinque
tömöna, Itota mänömai cæcä waa
bamontamönapa, ante tömämaë mäo
apæneda eñengadänimpa.

**Wënæ inte wido cæyongä
babetadecä iñingä tedecampa**

³² Wadæ goyöna edæ wënæ tönö cæcä
inte babetadecä iñongä ingante Itota
weca ænte pönäni. ³³ Adinque wënæ
ingante Itota wido cæyongä babetadecä
iñingä iñömö edæ do tedecä adinque
tömänäni ancai guiñëninque,
—Itota nänö cædö bai mönö
idægocabo adocanque incæ dicæ cæcä
atamongaa, ante wädänitapa.

³⁴ Paditeoidi guiquenë,
—Wënæidi awënë tönö cædingä inte
tömgäng wido cæcä apa änewënanii,
ante piingadänimpa.

**Itota waodäni inänite
waadete waa acampa**

³⁵ Itota iñömö nangui näni
quëwëñömö ayæ wædænque näni
quëwëñömö wayömö wayömö
godinque Wængongui angä näni eñente
yewæmongainta ate odömöincönë
go guii go guii cædinque odömgäng
adänitapa. Ayæ, Mönö Awënë Odeye
inguipoga oo ponguinö anguenë, ante
nänö waa pönii äninö ante apænecä
eñenänitapa. Ayæ quiëmë daicawo
cæpämö adinque quiëmë wæncæ cæte
wæwënö adinque tömgäng godö cæcä
waa badänitapa. ³⁶ Cæningancoo bai
waodäni incæ bacoo inäni iñönäni në
aadingä dæ angä bai inänipa, ante
acantapa. Mänömai inäni inte babæidi
wiñaate wædinäni bai ængæ gantidämai
inäni bai waodäni incæ wæwëñönäni
Itota tömënanii tönö godongämæ
wæwente bai pönengantapa. ³⁷ Ayæ

tömgäng miñæ në godäni inänite
apænedinque,

Tömëmoncoo bacoo bai inäni
iñönänite tä pete inäni bai në gode
änäni iñömö mënäniya pönii inänipa
cæminii. ³⁸ Tömëmoncodë gæqui angä
Awënë iñongante munitö tömgäng
ingante apænedinque, Tömëmoncodë në
gæquinäni da godömi gote gæte bai äñete
poncædänimpa, ante Wængongui ingante
apæneedäni, ante Itota apænecäimpa.

**Itota angä ate dote ganca inäni në
gode änäni badänipa**

(Mäadoco 3.13-19; Odoca 6.12-16)

10 ¹ Ayæ ate tömgäng miñæ në godäni
önompo tipæmpoga go mënäniya
mänimpodäni iñönänite Itota añecä
pönäni ate tömgäng, Botö pönö cæbo
ate munitö në äminii badinque wënæidi
në wentamö ewocadäni inänite wido
cæcæminimpa, angantapa. Ayæ, Quiëmë
daicawo gawänäni incæ quiëmë beyæ
wæncæ cæte wæwënanii incæ munitö eyepæ
inte godö cæminii ate në wæwëninäni waa
bacædänimpa, ante pönö cægäcäimpa.

² Itota nänö në da godöinänii önompo
tipæmpoga go mënäniya mänimpodäni
inänipa, ante adinque, Dote, ante näni
gocabo inänipa, ante tededänipa. Tömënanii
iñimä emönäni inänipa. Tänäda Timönö
Pegodo mönö ängäng tönö Æntade näna
caya inapa. Ayæ Tebedeo wëna Tantiago
tönö Wäö näna caya inapa. ³ Pedipe tönö
Batodömëë mënaa inapa. Odömäno awënë
beyæ në äwëningä Mäateo tönö Tömato
mënaa inapa. Adepeo wengä Tantiago tönö
Tadeo inapa. ⁴ Wacä, Mönö ömæ ingäcäimpa,
ante në nangui cædingä incæ wacä Timönö
ingampa. Ayæ Itota ingante odömunte në
godongüingä Codaa Icadote mönö ängäng
ingacäcäimpa. Mänimpodäni Itota miñæ näni,
Dote, ante gocabo inänipa.

**Wængongui Awënë ingantedö
ante apæneedäni, ante Itota angä
godänipa**

(Mäadoco 6.7-13; Odoca 9.1-6)

⁵ Iñinque Itota miñæ näni, Dote,
ante gocabo iñönänite tömgäng,

“Minitö idægoidi inämaï inäni taadö godämaï inte edæ Tämadiaidi näni quëwëñömö go guiddämaï iedäni, ante da godongantapa. ⁶Edæ cæningäidi obegaidi gueogæ gote bai inönäni inte mönö idægocabo taadö oda cædinque tömënäni näni wë womonte wænguïnö godänipa, ante adinque minitö tömënäni weca gote cædäni. ⁷Godinque minitö, Öönædë Awënë Odeye oo poncæcäimpa cæminii, ante mäo apænemini ëñencædänimpa. ⁸Ayæ quiëmë beyæ nantate wæwënäni adinque godö cæmini ate waa bacædänimpa. Do wænïnäni inänite godö cæmini ate ñäni ömæmoncædänimpa. Baate inäni inänite godö wadæ caamini waintai baacædänimpa. Wënæidi inte godö wido cædäni. Botö önonque änämaï inte pönö cæbo ænimini inte minitö botö cæbo bai adobai cædinque wadäni inänite änämaï inte önonque godö cæmini æncædänimpa,” ante Itota angantapa.

⁹Ayæ, “Minitö gocæ cædinque, Godonte æinta, ante tiguitamö incæ oodo incæ padata incæ edæ wente æincadedë da wente ænämaï iedäni. ¹⁰Edæ wadäni beyænque në cæcä iñömö tömengä eyepæ ænte quëwencæcäimpa cæminii. Mäincoo da wenguincade ænämaï inte goedäni, Weocoo mini ëñacooque ëñate awæncata mini ëwataque ëwate ongonto mini nææntoque næænte goedäni,” angantapa.

¹¹Ayæ apænedinque Itota tömengä miñæ në godäni inänite angantapa. “Nangui pönï näni quëwëñömö incæ wædænque inäni näni quëwëñömö incæ minitö mäniñömö go guiddinque waocä në nö cæcä ingante ante diqui minte adinque mäningä oncönë go guite owodinque wayömö mini go quëwenganca mäincönenque quëwëedäni. ¹²Mäincönë go guiddinque, Iñänäni, waa quëwëedäni, ædäni. ¹³Ayæ äninque, Minitö weca æbänö pö guite quëwenguimöni, äñömïni Ao änäni ate minitö tömënäni weca go guite gänë

pönëninque ee quëwëedäni. Wæætë nö cædämaï inäni adinque minitö edæ ee quëwënämaï edæ wadæ gomini wæcædänimpa. ¹⁴Edæ, Pödäni, änämaï inäni adinque ayæ minitö apænemini ëñënämaï inäni ininque minitö wæætë tömënäni oncodo tao godinque, Minitö quëwëñömö näwate awædö, ante odömoncæte ante cædinque önöwa wadæ wadæ cæwate wadæ goedäni. ¹⁵Edæ näwangä ämopa. Botö apænte anguiönæ iñonte Todömä iñömö quëwengainäni tönö Gömoda iñömö quëwengainäni tönö nangui pante wæwëñönäni minitö iminute në Baa änäni guiquënë godömenque pante edæ wæwencædänimpa,” ante Itota tömënäni inänite da godongä godänitapa.

Togænte pancædänimpa, ante

¹⁶Ayæ äninque Itota, “Cöwä aedäni, angantapa. Minitö iñömö në cæningäidi bai iñöminite botö iñömö mëñe bai inäni weca da godömo godinque minitö tæntæ nämä wææ cæcæte ante nänö ëñente cæbai adobai ëñente cædäni. Wæætë edæ equemö nänö ee cæbai minitö adobai pïinämaï inte ee cæte quëwëedäni. ¹⁷Ayæ edæ minitö iminute bæi ongöninque waodäni tömënäni në apænte änäni weca mäo pædæ godönäni æncædänimpa. Ayæ godömenque tömënäni odömöincönë mäo ænte godinque minitö iminute tæi tæi pancædänimpa cæminii. Iñinque minitö edæ, Æbänö cæquïnäni, ante do ëñëmïni inte edæ nämä wææ aedäni. ¹⁸Ayæ, Awënëidi tönö në ëñënämaï inäni adobai ëñencædänimpa, ante cædinque botö ämo ëñëninque minitö iminute mäo pancabaa awënëidi gobedönadodoidi weca ayæ tömäma wawënëidi odeyeyidi weca gönönäni gongæninque minitö botö beyæ apæneçæminimpa. ¹⁹Mäniñedë tömënäni näni ænte mäo gönöñedë, Quinö bai apænequimoo, ante guiñënete wædämaï iedäni. Mäniñedë edæ quinö bai apænequii, ante do ëñencæminimpa. ²⁰Iñæmpa wiï nämä pönëninque apænequimïni wæætë mönö Wæmpo Önöwoca incæ apæneçä ëñëninque

apänequimīni imīnīpa,” ante Itota apānegacāimpa.

²¹ Ayæ godömenque apānedinque Itota, “Māniñedē edæ nāna caya iñōnate adocanque näemæ pīinīnque, Wænoncæ, ānīnque tōmengä tōniñacä ingante da godongä gocæcāimpa. Nāna wencaya iñōnate mæmpocä iñōmō näemæ pīinīnque, Wænoncæ, ānīnque tōmengä wengä ingante da godongä gocæcāimpa. Ayæ wēñænāni incæ wæmpoda inate näemæ pīinīnque māo apānedāni ēñēninque wadāni tōmēnāni wæmpoda inate māmō wænōnāni wæncædaimpa. ²² Ayæ, Coditoidi imīnipææ, ante tōmānāni botō emōwo beyænque mīnitō imīnite nangui pīincædānīmpa. Pīināni wæwēmīni incæ æcānō iimæca iinque baganca wæntædāmaī inte botō emōwo beyæ piinte badāmaī ingāä tōmengä ingante botō æmo beyænque quēwencæcāimpa. ²³ Māniñedē ate waodāni togænte pancæte ante mīni quēwēñōmō pōnāni ate wædinque mīnitō iñōmō wayōmō wadāni nāni quēwēñōmō wodii winōedāni, āmpo. Edæ nāwangä āmpo. Edæ mōnō Idægobæ wayōmō wayōmō wodii winōninque pancayōmonga goyōmīni botō Waobo ēñagaimo inte edæ do poncæboimpa,” ante Itota apānegacāimpa.

²⁴ Ayæ, “Nē odōmongä ingante piinte cæyōnāni tōmengä miñæ nē gocä ingante edæ ædō cæte piinte cædāmaī inguinānii. ²⁵ Awēnē nē odōmongä wæwente quēwēñongä tōmengä miñæ nē gocä guiquēnē ædō cæte wæwēnāmaī quēwenguingāä. Edæ nē cæcä tōmengä awēnē bai bacä iinque idæwaa edæ imaimpa. Botō oncō ēacä bai nē Awēnē imo iñōmote wadāni, Wēnæ awēnē Beedeboobi imidō anguēnē, ante pīināni incæ mīnitō botō tōnō mīni quēwencabo iñōmīnite wadāni godömenque wēnæ wēnæ ante pīincædānīmpa,” ante Itota apānecä ēñengadānīmpa.

Guñēnāmaī iedāni, ante
(*Odoca 12.2-7*)

²⁶ Ayæ apānedinque, “Incæte tōmēnāni inānite guñēnāmaī iedāni.

Iñæmpa, Adāmaī incædānīmpa, ante quiēmē wē womonte i incæ iincayæ ate tōmāä wi ænete bayonte edonque pōni bacæimpa. Ayæ quiēmē awēmō cæteī incæ iincayæ ate edonque pōni acædānīmpa. ²⁷ Botō wēmō iñōmō mīnitō imīnite apānebo ēñente ate mīnitō botō apānedō ante ñāō apāiyōmō apānecæmīnīmpa. Ayæ godō wæntæ botō ānīnō ēñente ate mīnitō æibæ oncōmanca æidinque ogæ tedete apānemīni ēñecædānīmpa. ²⁸ Ayæ nē baonque wænōnāni inte onōwoca wænōnāmaī ināni inānite adinque mīnitō tōmēnāni inānite guñēnāmaī iedāni. Wæætē edæ baō tōnō onōwoca tadōmengadænguipo nē omæe ewēnongä ingante guiquēnē mīnitō tōmengä ingante guñēnē wæedāni.”

²⁹ Ānīnque, Itota godömenque apānecantapa. “Waocä ayamōidi onompo æmæmpoque mānīmpodāni beyæ tīguitamō adotamonque ante pædæ godongä amīnitawo. Incæte mīnitō Mæmpo ānāmaī iñonte ayamō adocanque incæ yæipodē wæænāmaī ingampa. ³⁰ Mōnō ocagui incæ æpoguino encamōō, ante Mæmpo Wængongui do ēñēninque mōnō imonte aacampa. ³¹ Edæ, Ayamōidi bacoo pōni iinque ononque inānīpa, ante nē āningä inte mōnō Mæmpo iñōmō mīnitō imīnite wæætē waa acä apa guñēwēmīni,” ante Itota apānegacāimpa.

Waadāni ēñēñōnāni mōnō Itota
ingante Ao angæimpa, ante
(*Odoca 12.8-9*)

³² Godömenque apānedinque Itota, “Æcānō waodāni ēñēñōnāni botō imote Ao ānīnque, Bitō botō Awēnē inōmi imīpa, ante āna tōmengä oōnædē æiyongante botō tōmengä ingante wæætē edæ Ao ānīnque, Bitō iñōmō botō miñæ nē gogaīmi inōmi imīpa, ante botō Mæmpo ēñēñongä ancæboimpa. ³³ Wæætē waodāni ēñēñōnāni botō imote nē Baa angaingä ingante guiquēnē botō Mæmpo oōnædē nē quēwengä ēñēñongä botō tōmengä ingante adobaī edæ Baa ancæboimpa,” ante Itota apānegacāimpa.

**Botö beyænque guëa piincädänimpa,
angampa**

(*Odoca 12.51-53, 14.26-27*)

³⁴Ayæ apænedinque Itota, “Inguipoga quëwënnäni piyænë cæte wæætedö wææte cädämaï inte quëwencädänimpa, ante cæcæte ante Itota ïmæca pongaingä ingampa, ante minitö pönëminitawo. Ìnæmpa yaëmë nææante bai põmo ïmopa. ³⁵Botö apænedö beyæ onguiñæna nana wæmpocaya incæ næëmæ piincädäimpa, ante põmo ïmopa. Onquiyæna adobai nana badancaya incæ næëmæ piincädäimpa. Nana wæntecaya incæ næëmæ waadedämaï inte piincädäimpa, ante põmopa. Mänömaï cæbo ïmopa, ante pönëminiyaa. ³⁶Ïninqe, botö äno beyæ nani owocabo incæ næëmæ waadedämaï piincädänimpa,” ante apænegacäimpa.

³⁷Ayæ apænedinque Itota ïmaï apænecantapa. “Edæ æcänö mæmpo tönö wäänä inate ædæmö waadedinque botö ïmote wææte pönömenque waadedä ïñömö tömengä ïñömö botö nê ëmiñængä ædö cæte baquingää. Adobai wëñængä ingante ædæmö waadedinque botö ïmote pönömenque nê waadecä ïñömö tömengä wææte botö nê ëmiñængä ædö cæte baquingää. ³⁸Ayæ æcänö botö miñæ pöinëna tömengä ïñömö edæ, Awæ botö wænguiwæ, ante nææante ponte bai cædinque, Wænönäni wæmo incæte Itota miñæ cöwë gocæboimpa, ante poncæcäimpa. Wææte æcänö mänömaï cädämaï ïna guiquëne tömengä ædö cæte botö nê ëmiñængä inguingää. ³⁹Æcänö namanque pönente, Ìmæcaque waa quëwenguiimo, ante änaa pömengä ïñömö quëwënnämaï incæcäimpa. Wææte edæ, Wæmo incæ wæwëmo incæ botö öönæde Awënë angä ëñente cöwë cæcæboimpa, ante æcänö äna guiquëne tömengä ïñömö edæ cöwë quëwencæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

**Në pönengä nänö waa cædinö beyæ
eyepæ æncæcäimpa**

(*Mäadoco 9.41*)

⁴⁰Ayæ apænedinque, “Minitö iminite Ao äninque waocä botö ïmote do edæ Ao äningä ingampa. Ayæ botö ïmote Ao

äninqe botö ïmote nê da pönongaingä ingante do edæ Ao äningä ingampa. ⁴¹Wængongui beyæ nê apænecä ingante bitö, Wængongui beyæ nê apænëbi inte põe, ämi ïninqe Wængongui beyæ nê apænecä nänö paga ænganca bitö adopo æncæbiimpa. Ayæ nê nõ cæcä ingante, Bitö nê nõ cæbi inte põe, ämi ïninqe nê nõ cæcä nänö paga ænganca bitö adopo æncæbiimpa. ⁴²Nawangä ämopa. Bitö Itota miñæ nê gobi inte æpæ becæbiimpa, ante bitö guiyangä ingante pædæ godömi ængä ïninqe bitö godöni beyæ eyepæ æncæbiimpa,” ante apænedinque Itota tömënnäni inänite da godongä gogadänimpa.

**Wäo tömengä miñæ nê goda inate da
pönongä pönapa**
(*Odoca 7.18-35*)

11 ¹Ayæ tömengä miñæ nani, Dote, ante gocabo inänite ïninqe apænedinque Itota wadæ godinque tömënnäni nani quëwëñömö odömoncæte ante ayæ, Ëñencädänimpa, ante apænecæte ante wayömö wayömö gocantapa.

²Mäniñedë edæ Wäo ïñömö tee mönete ongöñongante wadäni tömengä weca pöninque, Mönö Codito ïmaï cæcampa, ante tededäni ëñente wædinque Wäo wææte tömengä miñæ goda inate Itota weca da godongä godatapa. ³Ïninqe Wäo beyæ ancæte ante pöninque tömëna ïmainö ante Itota ingante apænedatapa. —Bitö ïñömö dodäni nani, Nê Ponguingä, ante nê angaïmi adobi imitawo. Wææte tömënnäni nani nê angaïmi inämaï ïmi ïninqe bitö wææte, Wacä ponguingä, ante wänö cöedäni, ämitawoo. Æbänö mönitö cæquimöni, ante ëñencæte ante wæmönipa.

⁴Ante äñönnate Itota wææte, “Minatö ponte ëñëñöminä botö æbänö apænëbo ëñëminatawo, ante ayæ, Botö æbänö cæbo aminatawo, ante minatö wææte Wäo weca gote mäo apænëminä ëñengæda. ⁵Botö godö cæbo ate babetamö inänäni incæ waa bamonte

adäni aminäpa. Cömante ininäni incæ waa bate dao dao godäni aminäpa. Baate ininäni incæ æmontai waëmontai baadäni aminäpa. Babetamonca inäni inönänite botö godö cæmömo ate önömonca waa bamoncate ëñëñäni aminäpa. Do æmäwo wænte öñönäni inönänite botö godö cæbo ate ñäni ömæmönäni aminäpa. Ömaadäni inte wæyönänite botö Wængonguï waa põni nänö põnö cægäinö ante apænebo ëñente todäni aminäpa. ⁶Ayæ, Botö beyæ waocä wïi piinte wadæ gocä inömo tömengä watapæ nänö quëwenguinque edæ oda cædämaï incæcäimpa, ante apænebo ëñëninque mïnatö Wäö ingante mäo adodö ante apænemïna ëñengæda,” ante Itota angantäpa.

⁷Angä ëñëninque Wäö beyæ nê äñina wadæ goyöna edæ Itota wæætë tömänäni inänite, Wäö æbänö ingäa, ante apænecantäpa. “Minitö guiquënë quïnö acæte ante önömæca gominitäpa. Cæwipa woboyæ pæmænte ate æmäñö ædæ æmäñö ædæ gobaingä ingante mïnitö dicæ acæ gominitawogaa. ⁸Ïninqe edæ quingänö ingante acæte ante gominitäpa. Waocä weocoo waëmoncoo mongænongä ingante mïnitö dicæ acæ gominitawogaa. Ïñæmpa waëmoncoo mongængä inömo awënë oncönë quëwengä apa quëwëñäni. ⁹Ïninqe edæ quïnante gominitawo. Minitö mïni nê go acæ cædongä inömo edæ Wængonguï beyæ nê apænecä ingantawo. Näwangä impa. Wængonguï beyæ nê apænecä Wäö ingampa. Incæte tömengä wïi Wængonguï beyæ nê apæneganäni bai inongä inte godömenque nanguï cæcä ingampa, ante apænebo ëñëmäimïnïpa. ¹⁰Wængonguï iïmaï angampa, ante yewæmongatïmpa.

‘Botö beyæ nê apænecä ingante da põnömo põninqe tömengä taadö täno beyænte bai cæcæcäimpa.

Tömengä bitö Codito imi beyæ ante taadö waa pinonte bai waa cæcæcäimpa.’

Mänömainö ante dodäni adocä Wäö ingantedö ante põñëninque

yewæmongadänïmpa. ¹¹Ñöwo inömo ämo ëñëedäni. Ïmæca mïni ëñagaincäbo inöminite æpænë mönö nê guidönongä Wäö adocanque ñænængä inöngante wacä tömengä bai edæ dæ angampa. Incæte öönæde Awënë Odeye nempo quëwëñäni inönäni adocanque guiyangä põni ingä incæte Wäö põnömenque wædangä ingampa,” ante Itota apænecantäpa. ¹²Ayæ iïmaï ante godömenque apænecantäpa. “Wäö täno nänö apænëdöñedë ayæ godömenque ñöwo ganca tæi piñëñäni pogodo põninqe, Öönæde Awënë Odeye nempo mönö wäänë guicæimpa, ante tee tate guiite bai cædinque, Mönö Awënë incæcäimpa, ante edæ ö ænte bai cædänïpa. ¹³Edæ Wængonguï beyæ nê apæneganäni tönö, Ïmaï cædäni, ante nê wææ angaingä tönö tömëñäni tömänäni edæ, Awënë poncæcäimpa, ante cöwë Wäö nänö ponganca apænëgadänïmpa. ¹⁴Ïninqe, Ediya wodi ayæ poncæcäimpa, ante näni nê änongä Wäö inömo adocä ingampa, ante põñëmïniyaa. ¹⁵Ëamonca ongonte ëñëedäni,” angantäpa.

¹⁶Godömenque apænëdinqe Itota iïmaï angantäpa. “Inguipogaque ante nê quëwëñäni inömo quingämë bai inänïpa. Quiëmë bai edæ quëwëñäni. Wëñëñäni mönö godonte æiñömo tæ contate owempodäni näni owempodö bai edæ adobai cædänïpa, ante awædö. Wëñëñäni näni owempote cæcäbo incæ ææmä cæte bai owempote cædinque wadäni inänite aa pedänïpa. ¹⁷‘Minitö beyæ ööña we we öönömöni mïnitö wæætë edæ äwadämaï iminitäpa töö,’ ante owempodinqe wëñëñäni piinte tedewëñäni. Ayæ wæætë, Waocä do wængä ate näni wæbai ante wëñëñäni näni owempote cæcäbo inömo, ‘Mönitö Ca ca wæyömöni mïnitö wæætë edæ wædämaï imini wæmönïpa,’ ante piïninqe aa pedäni bai ñöwodäni inömo edæ adobai piinte tedewëñäni inänïpa. ¹⁸Ïmaï edæ impa. Wëñëñäni näni wædö bai Wäö inömo cænguï cænämaï tepæ bedämaï ponte

quëwëñongante ñowodäni guiquënë, Wënæ tönö Wäö quëwengampa, ante pïinänipa. ¹⁹Ayæ wæætë botö Waobo ëñagaimo inte edæ ponte në cænte bete quëwëmo adinque botö imotedö ante mïnitö iñömö, Cæowæobi inte cæmipa. Beowæobi inte bebipa, ante badete tomïnipa. Ayæ godömenque, Odömäno awënë beyæ në æwënäni tönö në ëñënämaï cædäni iñönänite bitö tömënäni æmigo imipææ, ante botö imote pïinïnque mïnitö wëñænäni nänäni pïinte aa pedö bai anewëminipa töö. Incæte, Në nö ëñënäni iñömö nö cædänipa, ante adinque, Näwangä nö ëñënänipa, ante mönö ëñengæimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

**Në ëñënämaï cædäni inänite Itota
pïingampa
(Odoca 10.13-15)**

²⁰Ayæ, Mïnitö quëwëñömö botö bamönengæ nanguï cæbo adimïni incæ mïnitö wënæ wënæ mïni cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante dicæ wæmïnitawogaa, ante pïinïnque Itota wayömö wayömö tömengä nänö nanguï cædiñömö quëwënäni inänite iïmainö ante mä pïingantapa. ²¹“Codatïi iñömö quëwëmïni ëñëedäni. Betaida iñömö quëwëmïni ëñëedäni. Mïnitö mïni wæwenguinque ëñënämaï cæte quëwëminidö angüënë. Edæ botö mïnitö weca täi pïñænte botö cædi bai Tido nänäni quëwengaiñömö Tidö nänäni quëwengaiñömö adobaï cæbo bai mäniñömö quëwengainäni iñömö tömënäni dobæ wënæ wënæ nänäni cægainö ante ñimpo cædinque weocoo gömæ ëmoncoo wëñadinque gönai öni pæcate Ca ca wæcægadänipa. ²²Ïinque mïnitö imïnite ämopa. Wængonguï nänö apænte angüionæ iinque bayonte Tido iñömö quëwengainäni tönö Tidö iñömö quëwengainäni inänite nanguï pangä wæwënäni incæte tömengä mïnitö imïnite godömenque pangä wæwencæminimpa. ²³Ayæ Capënaömö iñömö quëwëmïni ëñëedäni. Mïnitö

imïnite Wængonguï dicæ öönædë wo ææntodongä æi gote toquimïniyaa. Ïñæmpa tadömengadænguipo wææntodongä guï wæcæminimpa. Edæ botö mïnitö weca täi pïñænte botö cædi bai Todömä nänäni quëwengaiñömö adobaï cæbo bai tömënäni nänäni quëwengaiñömö edæ godömenque ñowo ganca edæ mä ongoncædönimpa. ²⁴Ïinque edæ ämo ëñëedäni. Wængonguï nänö apænte angüionæ iinque bayonte Todömä quëwengainäni inänite nanguï pangä wædäni incæte mïnitö imïnite godömenque pangä wæcæminimpa,” ante Itota tömënäni inänite pïingacäimpa.

**Botö weca pö guëmæedäni, angampa
(Odoca 10.21-22)**

²⁵Ayæ mäniñedë Wængonguï ingante apænedinque Itota, “Mæmpo ëñëmi. Wadäni nämä ocäi encadäni tönö nanguï adinque në ëñënäni tönö mäninö bitö ëñengainö ante ëñënämaï incædänimpa, ante cædinque bitö cægainö ante wë wodonte bai pæ wëënegabiimpa. Wæætë edæ wëñænäni nänäni pönënö bai në pönënäni inänite wæætë bitö edonque odömömi adinque do ëñënänipa. Bitö öönædë Awënë ingaïmi inte inguipoga Awënë adobi inömi inte edæ mänömaï cæbipa, ante adinque botö bitö imite waa ate pönëninque apænebopa.

²⁶Mæmpo, bitö tömëmi äno bai cædinque waa cæbi adinque botö Ao ämopa,” ante Wængonguï ingante waa apænecantapa.

²⁷Wængonguï ingante iinque apænedinque Itota godongämæ ongönäni inänite wæætë apænecantapa. “Botö Mæmpo nö ëñengä inte pönö odömongä beyænque botö iñömö tömänö ante në ëñëmo imopa. Ayæ, Botö tömengä Wëñæmo iñömote botö Mæmpoque botö imote në againgä iñongante wadäni adämaï inänipa. Wæætë edæ Mæmpocä ingante botö tömengä Wëñæmo inömo inte adoboque në agaïmo imopa. Ïinque, Botö abo bai iñäniquæ adobaï ate bai

pönencädänimpa, ante cædinque botö minitö iminite odömömo adinque minitö adobaï Mæmpocä ingante nê ate bai pönëmini bamïnipa.”

²⁸“Teëmë mongænte bai nangæ batawëmini ininque minitö botö weca pömini ate botö wæætë teëmë mongænte mini wæwënö ante ö æmo ate minitö wæætë gancæ pönente guëmancæminimpa. ²⁹Edæ botö mimöno gänë pönëninque nämä beyænque änämaï quëwëmo adinque minitö botö weca pömini ininque botö minitö tönö iñacabo cæcæboimpa. Edæ wagadada awæmpaa goti wimoncate äämencaque goda bai möna guëa cæcaya bayömöna botö nö ëñënömo inte pönö odömönte apænebo ëñëninque minitö önöwoca wampo pönente guëmancæminimpa. ³⁰Edæ botö tönö äämencaque bai cædinque bitö iñömö oo wimoncadimpa mongænte bai edæ do cæcæbiimpa. Botö mongæncöo wodæï iñonte bitö wæætë edæ wodæï mongænte gote bai nangæ badämaï incæbiimpa,” ante Itota iinque apænecäimpa.

**Guëmanguïönæ iñonte tömëmö tä
pete ænänipa**

(Mäadoco 2.23-28; Odoca 6.1-5)

12 ¹Mäniñedë guëmanguïönæ iñonte Itota tömëmoncodë tæcæguedencodë gocantapa. Goyongä tömengä miñæ nê godäni guiquënë gæwænte wædinque tömëmö tä pe tä pe æninque tæcæ cæncæ cædäni. ²Adinque Paditeoidi guiquënë Itota ingante wæætë, —Bitö miñæ nê godäni æbänö cædäni, ante cöwä aquënë. Iñæmpa, Guëmanguïönæ iñonte mäninö bai cædämaï iedäni, ante dodäni näni wææ angainö ante ëñënämaï inte iñäni iñömö do cædänipa töö.

³Ante pïiñönänite Itota, —Minitö iñæmpa docä Dabii wodi tönö godongämæ godäni tönö gæwænte wædäni ininque tömengä æbänö cægacäi ante yewæmonte ongö incæte minitö iñömö adämaï inte bai änewëmini awädö. ⁴Tömengä iñömö Wængongui

oncönë go guicantapa. Mänincönë, Wængongui quï, ante nê godönänique cængui impa, ante wææ näni angainö bai cædinque tömënäni, Wængongui quï, ante päö ñoncæ ñoncæ cædönänimpa. Incæte mänii päö wiï Dabiidi cængui inï incæ Dabii do cængantapa. Ayæ tömengä tönö cægönäni adobaï godongämæ cængadänimpa. ⁵Ayæ, Wængongui quï, ante nê godönäni iñömö Wængongui oncönë ñænæncönë iñömö önönæque näni cæbaï guëmanguïönæ iñonte adobaï cædäni incæte wentamö entwënämaï önönque cæcædänimpa, ante Möitee wodi wææ yewæmongacäimpa. Minitö iñömö mäninö ante adämaï inte bai änewëminipa töö, angantapa.

⁶“Ayæ apænebo ëñëedäni. Minitö, Wængongui oncö ñænæncö waa pönï ongoncompa, ante ayömini edæ botö ñöwo minitö weca nê ongömo guiquënë wiï Wængongui oncö bai ongömo inte wiï önömoque ongömopa. Wæætë edæ nämä nö cædömo inte botö iñömö edæ godömenque waa pönï ongömo apa quëwëmini. ⁷Incæte, Wængongui iïmainö ante apænecampa. ‘Wængongui quï, äninque mini iya tänö ante pönömenque waa adinque botö nê waadete mini godö waa cædö ante godömenque waa abopa,’ ante Wængongui angampa. Ininque minitö iñömö Wængongui nänö angainö ante ëñëmini inte bai iñäni wentamö mongænämaï iñönänite, Mini pante wæquinque mänömaï cæminipa, ante apænte pïinämaï incædöminimpa. ⁸Botö iñömö Waobo nê ëñagäimo iñömö Tæiyæ Awënë inömo imopa. Ininque botö nê guëmanguïönæ Awënë inömo inte edæ, Guëmanguïönæ iñonte edæ æbänö cæquiï, ante adobo nê Ämo imopa,” ante Itota apænecäimpa.

Ni cömampoingä

(Mäadoco 3.1-6; Odoca 6.6-11)

⁹Äninque wadæ godinque Itota iñömö Wængongui angä näni ëñente yewæmongainta ate odoeoidi näni odömöincönë go guigacäimpa.

¹⁰Mäniñomö ni cömampoingä a ongonä adinque Paditeoidi guiquenē, Itota wapiticä cæcä iinine mönō mäo piinte angäempa, ante nē änanī inte tömengä ingante änanitapa.

—Guëmanguionä iñonte wacä waa bacæcäimpa, ante cæedäni, ante Wængongui wææ angantawo.

¹¹Ante Itota ingante äñönänite tömengä wæætē,

—Guëmanguionä iñonte waocä tömengä cæningä ontatodē goyæ guui adinque mīni waocabo imīni incæ æcämē pædæ guipote äñämaī iimaingä.

¹²Cæningä önonganque iñongante waocä iñomö waemö pönī ingampa, ante adinque guëmanguionä i incæte waodäni beyæ cöwē waa cæcäimpa, ante ämo eñëmaimīnīpa.

¹³Änīnque ni cömampoingä ingante wæætē,

—Pædæ pompobi, angä.

Eñëninque tömengä pædæ gopodīnque æmæmpo bai waa empocä bacantapa.

¹⁴Adīnque edæ Paditeoidi guiquenē wadæ godīnque, Æbänö cæte tömengä ingante wænömö wænguingä, ante godongämæ pönëninque tedegadänīpa.

Codito æbänö cæquingä, ante Itaiya nänö apænegañö

¹⁵Tömënanī, Wængæimpa, ante pönente tededäni wædinque Itota iñomö wadæ gocantapa. Wadæ goyongä tæiyänäni tee empo godäni ate wædinque tömengä godö cæcä ate nē wænæ wænæ inte wæwëninäni tömänäni waa badänitapa. ¹⁶Ayæ nē waa badänäni inänite, Mīnitö, Botö æbodö imo, ante mäo apænedämaī iedäni, ante wææ angantapa. ¹⁷Iñinque Itaiya wodi Wængongui beyæ nē apænecä iimañö ante nänö yewæmongainö bai iinque cætīpa.

¹⁸“Wængongui iimaī ante apænecampa.

Botö imote nē cæquingä incæcäimpa, ante botö nē apænte ænongä iñomö a ongonä aedäni.

Adocä botö nē waadedongä iñongante botö tömengä ingante adinque watapæ tobopa.

Botö Önöwoca ingante da pönömo ænte ewocadinque botö imo nē cæcä iñomö,

Botö nō cæte apænte ancæboimpa, ante tömengä oodeoidi iñämaī inäni inänite mäo apænecæcäimpa.

¹⁹Incæte tömengä wii wæætädö wæætē piincæcäimpa. Ogæ tededämaī incæcäimpa.

Waodäni taadö godīnque tömengä dicæ Yæ yæ ante tedecä eñëñäniyaa.

²⁰Cæwīpa bedē næänīpa wä tadämaī inäni bai waocä wæwengä iñongante tömengä adobaī nē wæwengä ingante wido cædämaī ingampa.

Ayæ gongapæncade cömencagui mīni tente tæëmämoque go adinque pi ongomönämaī inäni bai tömengä adobaī waocä wæntæye bayongante tömengä ingante godö piñämaī ingampa.

Adocä botö imote nē cædongä ingaingä inte tömengä nē Awënë nänö baganca cöwē nöingä ante apænte äninque cöwē waa cæcæcäimpa.

²¹Ayæ botö imote nē cædongä nē Awënë bacä adinque wadäni oodeoidi iñämaī inäni incæ, Tömengä emöwo beyænque mönö quëwengäimpa, ante pönencædänīpa,”

ante Itaiya wodi Wængongui beyæ nänö yewæmongainö bai Itota mönö Codito ñöwo ponte waa cæcä ingampa.

Wænæ tönö cæcä iimaingampa, ante wapiticä änanīpa

(Mäadoco 3.20-30; Odoca 11.14-23, 12.10)

²²Mäniñedē wacä wænæ tönö quëwënonä inte babetamongä babetadecä badingä iñongante wadäni tömengä ingante ænte mämönäni pongä adinque Itota godö cæcä ate tömengä awinca adinque nē tedecä bacantapa. ²³Cæcä waa bacä adinque

tömänäni, Æbänö cæcää, ante guñente wædinque, “Awënë Dabii wodi pæingä wabänö imaingampa,” ante pönente wægadänimpa.

²⁴Mänömainö ante wædäni eñëninque Paditeoidi guiquënë, “Íñæmpa wënæidi awënë Beedeboo tönö nê cæcä inongä inte Itota wënæidi inänite wido cæbaingampa,” ante tedewënanitapa.

²⁵Wapiticæ tömënäni pönënö ante eñente wædinque Itota tömënäni inänite, “Awënë odeye nempo quëwënäni iñömö näëmæ wæatedö wæatë cædäni ininque awënë odeye nänö ömædempote wæquinque tömënäni nämä ewente cæbainänipa. Ayæ adocönë owocabo incæ adoyömö godongämæ quëwëninäni incæ näëmæ wæatedö wæatë cædäni ininque tömënäni oncö woquinque näwæ gobainänipa. ²⁶Ayæ Tatäna nempo quëwënäni iñömö edæ näëmæ pīinque wæatedö wæatë cædinque tömengä ingante wido cædäni ininque Tatäna dicæ tömënäni awënë odeye imaingäa.

²⁷Minitö, Beedeboo tönö cædinque Itota wënæidi inänite wido cæcampa, ante tedewëminipa. Mäninö mini änewënö näwangä i bai minitö miñæ nê godäni guiquënë æcänö tönö cæte wido cædänii. Ininque minitö miñæ nê godäni incæ mini änewënö beyænque ante näëmæ pīinque minitö iminute wæatë apænte äninque piincædänimpa anguënë.

²⁸Botö iñömö Wængongui Önöwoca tönö cæte wënæidi inänite wido cæbo apa änewëmini. Mänömai i ininque botö Wængongui Awënë Odeye inömo inte minitö weca do pömo aedäni,” ante Itota apænægacäimpa.

²⁹Ayæ apænedinque tömengä, “Nê tæi pīnægä ingante wii goto wininque waocä ædö cæte tömengä oncönë guiite mäincoo ö ænguingäa. Edæ nê êacä ingante bæi ongonte goto winte ate pö guiite ö ænani bai botö iñömö wënæ inte nê bæi ongonte wido cæbo imopa,” angantapa.

³⁰Ayæ, “Botö tönö æcänö wii godongämæ cæcä iñömö tömengä iñömö edæ Baa ante botö imote piinte cæcä

ingampa. Ayæ botö, Waodäni botö miñæ poncædänimpa, ante cæyömo waocä botö tönö wii cæcä iñömö tömengä wæatë botö miñæ poncæ cæyönänite tatodongä wadæ godänipa,” ante apænecantapa.

³¹Ayæ, “Ininque apænebo eñëedäni, angantapa. Mini waocabo wënæ wënæ cæmini incæ Mæmpo Wængongui ingantedö ante babæ ante godö wiwa ämini incæte Wængongui wæatë tömänö beyæ pönö ñimpo cæcä beyænque quëwencæminimpa. Wæatë edæ Wængongui Önöwoca ingante babæ ante godö wiwa ämini ininque Wængongui mäninö ante cöwë ñimpo cædämai incæcäimpa. ³²Ayæ botö Waobo eñagaïmo iñömote botö imotedö ante waocä pīinque adodeque angä incæte Wængongui godö ñimpo cæcä ate quëwencæcäimpa. Wæatë botö Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingantedö ante æcänö pīinque babæ äna guiquënë tömengä inguipoga nänö quëwengäñedë incæ wænte ate nänö goyedë incæ Wængongui tömengä nänö wënæ wënæ äninö ante cöwë ñimpo cædämai incæcäimpa,” ante Itota apænægacäimpa.

Awæ æbänö iwæ, ante tömenca bete eñengäimpa, ante
(*Odoca 6.43-45*)

³³Ayæ waomö mönö cædinö ante awæ incate bai impa, ante odömoncæte ante Itota iïmai ante apænægacäimpa. “Awæ æbänö iwæ, ante eñencæte ante mönö tömenca tä pete bete eñengäimpa. Awæ waiwæ iwæ ininque tömenca wainca incaquiwæ impa. Wæatë awæ baawæ iwæ ininque edæ tömenca baaca incaquiwæ iwæmpa, ante eñengäimpa. ³⁴Mimönë mönö pönëmämo eyede tate bai tao godedique mönö mänimämoque ante pönëninque tedemompa. Ininque minitö tæntæ pæimini bai imini iñömö wiwa cæte quëwëmini inte minitö ædö cæte waa ante apænequimīinii. ³⁵Ayæ waa pönī mäincoo da wente ate tadonte ænani bai cædinque nê waa cæcä iñömö mimönë waa pönī nänö entwëninö

ante pönëninque waa pönī tedete waa cæcampa. Nē wiwa cæcā guiquënë mimönē wiwa nänö entawëninö ante pönëninque wiwa tedete wënæ wënæ cæcampa.”

³⁶“Edæ apænebo ëñeedäni.

Wængonguī tōmengä nänö apænte angüönæ iñonte, Mänīne quīnante önonque tedebitawo, ante angä ëñëninque mini waocabo edonque apænequënëmini imīnīpa. ³⁷İnīnque mīni tedepämo tōmämāmo ante Wængonguī apænte äninque edæ pancamīniya imīnīte ñimpo cædinque edæ pancamīniya imīnīte, Mīni panguinque tedewëminīpa, ancæcäimpa,” ante Itota apænecäimpa.

**Mä cæte odömömi amönīe, ante
änänīpa**

(Mäadoco 8.11-12; Odoca 11.29-32)

³⁸Apænecä ëñëninque nē odömönäni tönö Paditeoidi pancadäniya Itota ingante apænedinque,

—Awënë nē Odömömi ëñëmi.

Pönencädänīpa, ante mä cæte bitö odömönö ante mönitö aīnente wämönīpa.

³⁹Äñönäni Itota wæætë,

—Mīni nē wiwa cæcabo inte

Wængonguī ingante ëmö cæte pangote baī mīni wadæ godincabo iñömö mīnitö, Mä cæte odömömi adinque pönëmaimönīpa, ante ancaa ämīni awædö. Näwangä ämo ëñeedäni. Ñöwomīni imīnīte mä cæte odömönämaī ingäimpa. Cönäö wodi beyä nänö cægäinö ante edæ mäninque mīni aquinque cæcäimpa änewëminīi.

⁴⁰Mëönaa go adoönæque iñonte gæyæ cæncadë Cönäö wodi nänö ongongaī baī edæ botö adobaī Waobo ëñagaīmo inte edæ mëönaa go adoönæque adopoönæ wao wodido ongocæboimpa. ⁴¹Cönäö wodi Wængonguī beyä apænecä ëñëninque Nīnebaidi wënæ wënæ nänī cægäinö ante ñimpo cædinque Wængonguī gämænö pongadänīpa. Cönäö wodi wædangä iñongante botö nē ñänäemo inte nö ante apænebo

ëñëninque mīnitö wæætë ëñënämaī imīnīpa. İnīnque Nīnebaidi Wængonguī gämænö nē pongainäni incæ Wængonguī nē apænte angä weca pöninque mīni ñöwo quëwencabo tönö godongämæ gongænte ongöninque, Mīni panguinque ëñënämaī ingamīnīpa töö, ante apænte pīinänidö angüënë.

⁴²“Ayä adobaī betamonca gämænö ömæ awënë onquiyängä iñömö awënë Tadömöo wodi nanguī ëñente nänö apænedö ante ëñencæte ante doönæ quëwëninque pongacäimpa. Tadömöo wædænque ëñengä iñongante botö godömenque nanguī ëñëmo inte mīnitö weca ongöñömote mīnitö iñæmpa wīi ëñëminīpa töö. İnīnque mäningä onquiyängä incæ Wængonguī nē apænte angä weca pöninque mīni ñöwo quëwencabo tönö godongämæ ongöninque, Mīni panguinque ëñënämaī ingamīnīpa töö, ante apænte piincæcäimpa,” ante Itota apænecäimpa.

**Wënæ waodë owote godingä inte
adodö pongampa, ante**

(Odoca 11.24-26)

⁴³Ayä apænedinque Itota iīmāi ante apænecantapa. “Waocä baönë owote ate tao godinque wënæ iñömö edæ, Quingänö baönë go guidinque edæ guëmante quëwenguīmoo, ante diqui diqui minte ayongä önömæca to aminte i ate wædinque edæ, ⁴⁴Botö tao godincönë adodö go guite quëwencæboimpa,’ ante pönëninque adodö pongampa. Ponte ayongä waocä önonganque bayongante wacä önöwoca tōmengäa owodämaī ingä adinque wënæ wæætë, Æ waocä botö owodincö baī iñongä inte ñöwo önonconque baī wadæ ñëmænte mäincoo cabo tē gæte baī ömæwocacä ingä abopa. ⁴⁵Ante adinque tōmengä wæætë godinque wënæidi godömenque wiwa cädäni tiæte ganca mänimpodäni inänite ænte pongampa. Tömënanī tōmänäni waocä baönë godongämæ pö guite owodäni ate waocä iñömö wënæ yewæninque

godömenque wæwengampa. Ñöwomîni guiquënë wiwa mîni cæcabo adobaï bate wæwencæminîmpa,” ante Itota apænecacäîmpa.

Itota badä tönö tömengä biwiidi
(Mäadoco 3.31-35; Odoca 8.19-21)

⁴⁶Itota oncönë a ongönînque nanguï inäni inänite apæneyongä tömengä nänö biwiidi tönö tömengä wäänä tömengä ingante bee tente apænecæte ante oncodo ponte a ongönäni. ⁴⁷Adînque wacä äñecæ ponte apænecantapa.

—Bitö badä bitö biwiidi bitö ïmite apænecæte ante oncodo ponte yabæque ongönänîpa cæbii.

⁴⁸Äñongante Itota wæætë,

—Botö badä ædänö inää ante ämoo. Ayæ botö biwiidi ædänidö inänii ante ämoo, ante pönëminii.

⁴⁹Änînque, Itota tömengä miñæ në godäni gämænö oo cæmönînque, —Ïnänî ïñömö botö badäidi botö biwiidi ïnönäni inänîpa, ante mänömainö ämo abaimînîpa. ⁵⁰Mönö Mæmpo öönædë në quëwengä nänö änö bai ëñente æcänö cæte quëwëna mäningä edæ botö biwi ingampa. Mäningä botö biwînque ingampa. Mänînä botö badä inampa, ante pönencæboîmpa, ante Itota apænecacäîmpa.

Wacä nänö quiyadö ante odömonte
apænecampa

(Mäadoco 4.1-9; Odoca 8.4-8)

13 ¹Mäniönæ edæ Itota oncodo tao godînque gäwapæ wedeca godînque tæ contagacäîmpa. ²Tömengä nänö tæ contate ongönömö nanguï inäni tömäo goto ponte ongönäni adînque tömengä wæætë wîpodë go guite tæ contate wäi wocænte owoyongä tömënäni ayæ gäwapæ yæwedecaque ömaaque ongönänîtapa. ³Ayæ ömaaque ongönäni inänite apænedînque tömengä, Wængonguï Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquïi, ante ëñencæminîmpa, ante botö ïmæca quëwënäni nänî cædönö ante odömonte apænebo ëñeedäni.

Änînque Itota nanguï apænecantapa. “Wacä në quiyacä ïñömö quiyacæ gocampa. ⁴Gote quiyayongä pancamonga taadö ïñömö wææmompä. Taadö wæænte eyepodîmö öñöñonte ayamöidi pönînque dobæ ade cænänîpa. ⁵Pancamonga guiquënë dicamontaa onguipoi woyedömö ïñömö eyepote wææmpä. Onguipoi woyedömö öñömö inte pæquïnämaï quingæ tä bocate pædînque æmonga æipa. ⁶Edæ guingo icate æmäwo näñe wæmpä. Ïnînque oguimento yæyæmë guiwadämaï inte cöñe bawadämaï ïñonte nænque tî näwäñö wänä cacadînque edæ guingo icate näñe wæmpä. ⁷Pancamonga guiquënë ömentacodë nänö eyepodîmö ïñömö pæquïnämaï tä bocate gä æiyonte ömentacoo pö incootonque ganta cæca ate näñe wæmpä. Wampo incapa pæquïi. ⁸Wæmonguipoga quiyadîmö guiquënë tä bocate waa pædînque tömëmö nanguï pönî incapa. Incate pancawæncaä tiëë ganca, pancawæncaä tetenta ganca, pancawæncaä todëinta ganca mänîmpomö incapa. Quiyacä nänö quiyadö ante edæ botö mäñînque ante apænebopa. ⁹Æamonca ongonte ëñeedäni,” ante Itota apænecacäîmpa.

Önömoncaque ëñente pönänämaï
inänîpa, ante

(Mäadoco 4.10-12; Odoca 8.9-10)

¹⁰Ayæ tömengä miñæ në godäni tömengä weca ponte apænedînque, Itota ëñëmi. Bitö tömënäni inänite inguipoga quëwënäni nänî cæñö ante odömönînque quînante mäñînque ante odömonte apænebitawo.

¹¹Äñönänite Itota, “Öönædë Awënë Odeye nempo æbänö quëwenguïi, ante mîni wacabo wëëñëdë mîni ëñänämaï ingainö ante botö ñöwo mînitö ïmînite pönö edonque apænebo ate mînitö adomînîque në ëñëminî bamînîpa. Wæætë tömënäni inänite guiquënë botö mäñînö ante godö apænedämaï ïmopa. ¹²Edæ në ëcäcä ingante godönäni nänö godömenque æi bai botö në ëñengä ingante godö

apænebo ate tõmengä godõmenque waa põni ãente bacæcäimpa. Wæætê nê õmæpocä inongä ingante wædænque nänö ëadi incæ ö ænani bai nê ëñënamai ingä guiquenê adobai wædænque nänö ëñënö incæ ö ænte bai ëwente bai baquinö anguenê. ¹³Incæte edæ awincaque adinque nê adämai inäni inte tõmënäni õnõmoncaque ëñëninque nê ëñënamai inäni inte pönënämai inänipa. Ininque botö, Wængongui Awënë nempo æbänö quëwenguüi, ante ëñënamai incädänimpa, ante cædinque imæca quëwënäni nani cæinonque ante odõmonte apænebopa, angantapa. ¹⁴Edæ Wængongui beyæ apænedinque Itaiya wodi iïmai ante nänö yewæmongainö bai nõwo quëwënäni incæ iinque cædänipa.

‘Nawangä ëñencæte ante cædinque minitö õnõmoncaque ëñëninque pönënämai imini inte ëñënamai incæminimpa.

Nawangä acæte ante cædinque minitö awincaque adinque wæætê pönënämai imini inte adämai incæminimpa.

- ¹⁵ Mäninäni, Wïi ainëwædö, ante awinca mõnæ guimonte bai cædinque, Õnõmonca wïi ëñëinëwædö, ante tee mõmoncate bai cædinque, Mimönê wïi pönëinëwædö, ante mimö õmædê inäni inänipa. Wïi mänõmai i bai tõmënäni awinca adinque õnõmonca ëñëninque mimönê pönencædönänimpa. Ayæ tõmënäni nani waa baquinque edæ dadi ëmæninque botö gämænö poncædönänimpa.’

Ante Itaiya wodi nänö angainö bai iinque cætimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

¹⁶ Ante Itota tõmengä miñæ nê godäni inänite apænecantapa. “Minitö guiquenê awinca do adinque õnõmonca do ëñëninque mini toquinque impa.

¹⁷ Nawangä ämopa. Wængongui

beyæ nê apænegainäni tõnö nê nõ cægainäni tõnö nõwo mini adö ante nanguï ainente wædäni incæte adämai ingadänimpa. Ayæ mini nõwo ëñënö ante nanguï ëñëinente wædäni incæte ëñënamai ingadänimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Quiyacä nänö cædö ante pönente iïmai impa

(Mäadoco 4.13-20; Odoco 8.11-15)

¹⁸ Itota ayæ tõmënäni inänite godõmenque apænecantapa. “Mänïi quiyacä nänö quiyainö ante apænedinque botö, Wængongui Awënë ingante æbänö ëñenguüi, ante odõmoncæte ante apæneyõmo minitö ëamonca ongonte ëñëdäni, angantapa. ¹⁹ Awënë Wængongui Odeye nempo æbänö cæte quëwenguüi, ante mõnö apænedö ante õnõmoncaque ëñëninque waocä mimõno pönënämai ingä ininque tõmengä mimõno nänö ëñëninö incæ wænæ nê wiwa cæcä inongä inte põ ö ængampa. Mäningä nê pönënämai ingä iñõmö taadö wedeca eyepodimö bai ingampa. ²⁰ Woyedömö dicamontaa eyepodimö bai ingä guiquenê tõmengä Wængongui nänö apænedö ëñëninque quingæ Ao ante watapæ tocampa. ²¹ Ayæ ate adocä incæ tõmëmö woyedömö bai oguimento yæyämê guiwadämai bai ingä inte wantæ iñö quëwengampa. Wængongui nänö apænedö beyæ piinäni wæyongä tõmengä ingante wænæ wænæ cæcæte ante togænäni ate wædinque tõmengä guinente wædinque edæ ëmö cæte gocampa,” angantapa.

²² Ayæ, “Ömentacodê wæante pædimö bai ingä guiquenê tõmengä ëñëninque godõmenque quëwëñongä inguipoga quëwente quïëmê beyænque mõnö wæpämö pöninque ayæ, Mäincoo beyænque toquimo, ante nani oda cæte wæwëmämö pöninque ömentacoo ñancate cæ bai cæyonte Wængongui nänö apænedinö incæ incädämai bai bapa. ²³ Onguipoga wainguipoga quiyadimö bai ingä guiquenê tõmengä Wængongui nänö apænedö ëñente

wede pönëninque edæ tømewæ incate bai Wængongui beyæ nangui cæcampa. Pancadäniya edæ tiëë ganca incate bai nangui cædänipa. Wadäni guiquënë tetenta ganca incate bai cædänipa. Ayæ wadäni todëinta ganca incate bai cædänipa,” ante Itota apænecä ëñënanitapa.

Waimö tönö ömentacoo quiyate pæmö ante odömongampa

²⁴Ayæ wæætë inguipoga quëwënäni nani cæinö ante odömöninque Itota godömenque apænecäimpa. “Öönædë Awënë Odeye iñömö gönea tømëmö waimö në quiyacä bai ingampa. ²⁵Tömengä quiyate gocä ate waodäni mö ñöñönäni wacä në piinte cædongä inte wæætë tømengä nänö quiyadiñömö awëmö ponte, Ömentacoo pæcäimpa, ante adoyömö pönö ni quiyate wadæ gocä. ²⁶Ate waimö tänä nä bocate waiwæ pædinque tømëmö incayö adoyömö tæcæguedë ömentacoo pæ. ²⁷Adinque në cædäni guiquënë në ëacä weca pöninque, ‘Awënë, bitö gönea quiyadiñömö tømëmö waimö minämai imitawo. Ædönö ponte ömentacoo adoyömö pæ, ante wæmönipa.’ ²⁸Ante äñönäni, ‘Wa. Mönö piinte änogä cæbaingampa. Wabänö ii.’ Ante pönëñongä tømëñäni, ‘Iñinque bitö ämi godinque abæ wiquimöni, ämitawo.’ ²⁹Änani ëñëninque në ëacä wæætë edæ, ‘Iñæmpa mänömai cæmini iñinque waiwæ tönö ömentacoo guëa abæ wite babaimpa. ³⁰Iñinque minitö ñowo edæ ömæ widämai inte to amiña peganca ee amini guëa pæcäimpa. Amiñayedë edæ në pedäni inänite botö, Ömentacoo täno të gæte topo cæte iya täninque tømëmö waimö guiquënë tä pete mämö ñönödäni, ancæboimpa,’ ante në ëacä apænecampa.” Mänömainö ante odömoncæte ante Itota apænecäimpa.

Möotatamö guidimö ante odömonte apænecampa

(Mäadoco 4.30-32; Odoca 13.18-19)

³¹Ayæ wæætë inguipoga mönö adö ante odömöninque Itota godömenque

apænedinque, “Wacä möotatamö tømëmö ænte mäo tømëmoncodë quiyacä bocate pæ aminitawo. Mänimö guidimö inte ñænæ pæ bai Wængongui Awënë Odeye nempo mini quëwencabo iñömö adobaï yebænte pæpa. ³²Edæ möotatamö mini ænte quiyamö guidimö pöni i bai wamö mini quiyamö adomonque incæ adobaï guiyamö pöni i iñömö edæ dæ ampa. Incæte möotatamö iñömö tä bocate pædinque möotatawæ edæ ocäñequi doyæ pæwæ bapa. Witi tømää ocäñequi mini quiyadiwæ bai edæ ocäa inämai inte möotatawæ iñömö edæ ñænæ awæ i adinque ayamöidi ponte awænëmæ ongönäni. Möotatamö guidimö incæ mänömai pæ bai Wængongui Awënë nempo quëwënäni iñömö wædænque ininäni incæ nangui yebænguñäni inänipa,” ante odömöninque Itota apænecäimpa.

Päo yedæ æmpoqui da wenguï ante odömonte apænecä

(Odoca 13.20-21)

³³Ayæ wæætë inguipoga quëwënäni nani cæinö ante odömöninque Itota godömenque iïmai ante apænecantapa. “Päo yedæ æmpocäimpa, ante onquiyængä ñænængade tee manguincade ænte tee mäninque ædina nani ämö ænte mempoga go adopoque da wëninque ayæ yedæ æmpoqui ænte pönö da wëninque wempo wempo ædæmö cædengä ate päömo yedæ æmpote tømäo näämænta bapa. Yedæ æmpote ate päömo tømäo näämænta ba bai öönædë Awënë Odeye nempo mini quëwencabo iñömö tømämöni nö ëñente baminipa,” ante odömöninque Itota apænecäimpa.

Inguipoga nani cæi bai impa, ante Itota odömongampa

(Mäadoco 4.33-34)

³⁴Nangui inäni mänñömö ongönäni iñönänite Itota inguipoga quëwënäni nani cæinö ante odömöninque mäninque ante tømëñäni inänite apænecantapa. ³⁵Edæ Wængongui beyæ

nē apænegaingā īīmainō ante doyedē apænegaīmpa.

“Wængonguī æbānō cæcāā, ante botō inguipoga quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque botō īīnæ ænete apænecæboīmpa.

Wængonguī nānō badongaīñedē ayæ godōmenque nōwo ganca nānō wē wodonte ēñengainō ante botō nōwo apænecæboīmpa,” ante docā nānō angainō bai nōwo īīnōmō īinque cæquinque Itota odōmonte apænegaīmpa.

Ömentacoo ante īīmaī ante impa

³⁶Ayæ nangui īnāni īnānite emō cæte godinque Itota oncōnē pō guicā adinque tōmengā mīñæ nē godāni guiquēnē tōmengā ingante māmō ānānitapa. Gönea ömentacoo quiyadincoo ante apænedinque bitō æbānō ante odōmoncæte ante apænebiī. Edæ edonque apænebi ēñēmōnie.

³⁷Āñōnānite tōmengā, “Tömēmō waīmō nē quiyadingā botō āningā īīnōmō botō Waobo ēñagaīmo inte māningā bai īmopa. ³⁸Gōnea botō ānīñōmō bai īinguipo impa. Tömēmō waīmō botō ānimō bai īnāni guiquēnē Awēnē Odeye ingante nāni ēñencabo īnānipa. Ömentacoo botō ānincōo bai īnāni guiquēnē wēnæ inte nē ēñēnāni īñōnāni ³⁹nē piinte quiyacā botō āningā bai īñōmō edæ wēnæidi awēnē ingampa. Amīña bai guiquēnē inguipoga īinque bayedē ingæīmpa. Ayæ amīña tā pete bai cædāni guiquēnē Wængonguī anquedoidi īnānipa.”

⁴⁰“Īinque edæ nāni amīña bayedē ömentacoo tē gæte topo cæte nāni iya tāi bai edæ adobai īinque bayedē baquīnō anguēnē. ⁴¹Māniñedē edæ Waobo ēñagaīmo inte botō anquedoidi īnānite āmo pōninque tōmēnāni gōnea īñōmō ömentacoo tē gæte bai cæcædānimpa. Botō nempo quēwēnāni pancadāniya oda cæte ēñēnāmaī cædānipa. Īinque, Oda cæcædānimpa, ante nē cædāni tōnō nē ēñēnāmaī cædāni tōnō tōmānāni īnānite botō anquedoidi īñōmō abæ

wite bai tē gæte māo, ⁴²gongapamō nāni āmogate Ca ca wæyōmō wido cæcædānimpa. ⁴³Māniñedē edæ nē nō entawēmīni guiquēnē mōnō Mæmpo Awēnē Odeye īñongā tōmengā nempo nē quēwēmīni īñōmō edæ nænque tamō guinæ gongæ bai adobai guinæ edæ gongæncæmīnimpa. Ēamonca ongonte ēñēedāni,” ante Itota angacāīmpa.

Wæmoncoo wē wodonte māincoo, ante

⁴⁴Godōmenque odōmōninque Itota īīmainō ante apænecantapa. “Öönædē Awēnē Odeye nempo mīni quēwencabo īñōmō wæmoncoo onguipodē ææ wote nāni wē wodonte māincoo bai impa. Waocā gote māincoo adinque adodō ææ wote æninque wayōmō wē wodongampa. Wodonte ate tōmengā watapæ todinque tōmengā ēadincoo tōmancoo godonte eyepæ æninque tōmengā wæmoncoo nānō wē wodōnimæ æncæte ante omæ nē ēadingā weca do godinque mānimæ tōmāmæ beyæ ante edæ eyepæ pædæ godōninque ængampa. Waocā māmōmaī tōmengā ēadincoo tōmancoo nānō godōni bai cædinque öönædē Awēnē Odeye īñōmō, Botō nempo quēwencæmīnimpa, ante tōmengā Wēñængā ingante eyepæ godōninque inguipoga tōmāo quēwēnāni īnānite ængacāīmpa,” ante Itota apænegaīmpa.

Wamō adomonque pōni wæmō imō ante

⁴⁵Ayæ godōmenque, “Öönædē Awēnē Odeye nempo guicæte ante cæcā īñōmō wamoncoo pededamō nāni āmoncoo godonte æncæte ante nē diqui diqui mingā bai ingampa. ⁴⁶Īinque wamō pededamō nānō æinēnīmō adomonque wæmō pōni ī ate tæcæ adinque waocā wadæ gote tōmengā nānō ēadincoo tōmancoo godonte eyepæ æninque wæætē mānimō wamō inca godonte ængampa,” ante Itota odōmonte apænegaīmpa.

Dicamōñæ ante odōmonte

Itota apænecampa

⁴⁷“Ayæ wæætē edæ, Öönædē Awēnē Odeye īñōmō edæ dicamōñæ gāwapæ

näni dadöi bai tömäa gæyæidi ænte bai cæcampa. ⁴⁸Dicamöñæ eyede dadöinque yæwedecca wëa manta cönöinque tä contate apænte adinque, Näwaaquingä i, adinque ö æ otodë da wëinque, Baacä i, adinque wido cædäni bai Wængongui Awënë adobai cæquingänö anguënë. ⁴⁹Edæ iinque bayedë Wængongui anquedoidi pöinque në nö cædäni inänite apænte æninque në wiwa cædäni inänite adinque nänënë gönongä ⁵⁰ongöñönänite gongapamö edæ guitodongä guicædänimpa. Tömënanäi edæ mäniñömö guiite ongöinque ämogate wædinque Ca ca wæcædänimpa,” ante Itota odömonte apænegacäimpa.

**Waëmoncoo incæ miincoo
tönö pedæncoo ante**

⁵¹Mäniñö ante iinque odömonte apænedinque Itota tömënanäi inänite, —Botö odömonte apænedö tömänö ante edonque ëñëminitawo.

Äñongante,
—Ao ëñentamöñipa.

⁵²Ante apænedäni ëñëninque tömengä apænegacantapa.

—Iinque æcänö, Öönædë Awënë Odeye æbänö cæcää, ante ædæmö ëñëninque në odömonte apænedä i tömengä iñömö waëmoncoo në da wente mangä bai adobai inongä inte Wængongui nänö änö ante entawengä ingampa. Ayæ edæ në ëacä nänö da wëincade wi ænedinque miincoo tönö pedæncoo tadonte odömongä bai në odömonte apænedä iñömö adobai cæcampa. Edæ doyedë nänö ëñënë incæ ñowo nänö ëñënë incæ mïmönë waa pönä nänö entawënë ante edonque odömonte apænegacampa, ante Itota mäinque ante idæwaa apænegacäimpa.

**Näatadeta iñömö ponte Itota
apænegacampa**

(Mäadoco 6.1-6; Odoca 4.16-30)

⁵³Wængongui Awënë æbänö cæcää, ante odömoncæte ante imæca

quëwënanäi nänäi cæinö ante nänö odömoninö tömänö ante iinque apænedinque Itota wadæ gocantapa. ⁵⁴Tömengä nänö pægaiñömö ponte tömënanäi odömöincönë pö guidinque mäniñömö quëwënanäi inänite odömonte apænegacantapa. Ëñëninque tömënanäi ancai guiñëninque,

—Iingä iñæmpa, æbänö cæte nanguï ëñengä ingää, änänitapa. Tömengä edæ æbänö cæte täi piñëninque bamönengæ cæcää, ante ëñencæte ante wæmönipa. ⁵⁵Iingä iñæmpa awæmpa në timöwengä wengä imaingä inte bamönengæ mänömai cæcampa, ante awædö. Tömengä wäänä ëmowo Mäadiya ingampa, ante awædö. Tömengä biwiidi önönänique Tantiago tönö Ootee, Timönö tönö Codaa inämai inänitawogaa. ⁵⁶Tömengä biwinqueidi mönitö tönö tömänäni ongönäni aedäni. Iinque tömengä wæætë æbänö cæte nanguï ëñengä badinque edæ nanguï cæcää.

⁵⁷Ante pönente wædinque tömënanäi tömengä beyæ ante piinte badänitapa. Piinte badäni adinque Itota tömënanäi inänite angantapa.

—Iñæmpa Wængongui beyæ në apænedä iñömö tömengä tömämæ gote apæneyongante tömengä ingante waa adänipa. Wæætë tömengä nänö pægaiñömö pöinque oncönë pö guiite apæneyongä edæ mäniñömonque tömengä ingante wiwa adänipa töö, ante apænegacäimpa.

⁵⁸Incæte, Pönënamäi iñönänite botö ædö cæte nanguï mä cæquimoo, ante pönente wædinque tömengä tömënanäi weca edæ wædænque pönä cægacäimpa.

**Wäö æpænë në guidönongä
wængampa**

(Mäadoco 6.14-29; Odoca 9.7-9)

14 ¹Tömänäni mäniñedë, Itota æbänö cæcää, ante mäo änäni ëñëninque pancabaa awënë Edode do ëñengacäimpa. ²Tömengä iñömö tömengä ingante në cædäni inänite apænegacantapa. “Wäö wodi æpænë në

guidöningä incæ iingä Itota iñömö adocä inte a ongongä awædö. Tömengä do wænte ñäni ömämöninque pongampa töö. Mäniñö beyænque tömengä täi piñænte entawënogä inte në nangui cæcä ingampa,” ante awædö, angantapa.

³Wäö wodi iñömö iïmai wængacäimpa. Do iñedë awënë Edode iñömö tömengä biwi Pedipe manguiwëningä Ædodiya ingante ö ænte möningä inongäimpa. Mäningä Ædodiya Wäö ingante piingä beyænque Edode iñömö Wäö ingante bæi ongonte goti winte tee mönedongäimpa. ⁴Edæ Wäö iñömö nänö caate wænguinque Edode ingante iïmainö ante do wææ äningä inongäimpa. “Edode ëñëmi, bitö Wængongui nänö angäinö bai ëñënamai inte edæ mäningä onquiyængä ingante manguiwëmipa töö,” ante cöwë wææ äningä inongäimpa.

⁵Angä ëñente piinque Edode, Wäö ingante botö æbanö cæte wænonguimo, ante cædongäimpa. Incæte tömänäni, Wængongui beyæ në apænedongä Wäö ingampa, ante tededäni ëñëningä inte Edode, Botö imote piinäni wæcæ wæ, ante guïñente wædinque Wäö ingante wænönämai inte ata cæpodongäimpa. ⁶Incæte Edode nänö ëñagäiönæ iinque bayö wadäni ponte godongämæ bete ayönäni edæ Ædodiya wengä baquecä tode pete äwacä adinque Edode wæætë nangui todongäimpa. ⁷Iinque tömengä, Wængongui ayongä näwangä ämopa, ante baquecä ingante änogäimpa. Waa pöni bitö tode pete äwadi beyæ bitö quiëmë ante æinente ämi adinque botö bitö änö ante cöwë pönömo æncæbiimpa, änogäimpa. ⁸Angä ëñëninque baquecä wæætë wäänä weca gote, Æbanö anguimoo, ante äñongä wäänä guiquënë, iïmai æ, angä ëñëninque baquecä wæætë Edode ingante,

—iïmai pönö cæbi æmoe. Wäö æpænë guidönongä ingante wangö tamencate tömengä ocabo ini coyomënætaca cö cæte ænte mämö pædæ pönömi æmoe.

⁹Angä ëñente wædinque awënë odevy iñömö, Æ ëñente awædö. Quinö ñöwo

cæquimoo, ante nangui wædongäimpa. Incæte godongämæ becönäni ëñëñönänite, Wængongui ayongä cöwë godoncæboimpa, ante në äningä inte në wænongä ingante tömengä, Baquecä nänö äniñö bai cæedäni, änogäimpa.

¹⁰Angä ëñëninque në wænongä tee möneincönë go guidinque edæ Wäö ingante mao bæi ongöninque wangö tomencaadongäimpa. ¹¹Ayæ Wäö ocabo ini coyomënætaca cö cædinque baquecä weca ænte mämö pædæ pönönäni æninque baquecä wæætë wäänä inante godongä äñönäimpa.

¹²Ayæ Wäö wodi tömengä miñæ në godinäni pöninque tömengä baö ini ænte mao daga wëninque wæætë Itota weca pöninque, Wäö wodi mänömai wængä wæmönipa, ante tömengä ingante apænegadänimpa.

5.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa

(Mäadoco 6.30-44; Odoca 9.10-17; Wäö 6.1-14)

¹³Wäö wodi do wængäimpa, ante apænedäni ëñente wædinque Itota wæætë edæ, Önömæca gocæboimpa, ante wipodë guï contate wogaa gocantapa. Gocä ate, Mäniñömö gocæ cæcampa, ante tededäni ëñëninque tæiyænäni tömënäni nani quëwëñömö wacönë ta wacönë ta ömaaque oo pænta täno gote mä ongönänitapa. ¹⁴Itota iñömö wipodë wogaa pö ti wæænte ayongä nangui inäni dobæ ponte mä ongönäni adinque, Æbanö cæte quëwenguinäni, ante tömënäni tönö godongämæ wæte bai pönengantapa. Ayæ daicawo gawænäni inänite godö cæcä ate waa badänitapa. ¹⁵Gawadecæ bayö tömengä miñæ në godäni tömengä weca pöninque,

—Nöwo wëmö bacæ cæpa cæbii, äñänitapa. Ayæ, Önömæca incæ cængui dæ ä adinque bitö godongämæ ongönäni inänite ämi woadäni quëwëñömö gote cængui godonte ænte cæncædänimpa. ¹⁶Äñönänite Itota, —Goquinäni, ante quinänte äminii. Minitö wæætë godömini cæncædänimpa, ämopa.

¹⁷ Äñongante,
—Ïñæmpa pão ònompo æmæmpoque
gæyæ mæa pöni i. Cængui nææmönipa
diyæ godömöni cænguinäni.

¹⁸Ante wææ äñönäni Itota ïñömö,
—Mänimpodänique nææmïni incæ
ænte mämö pædæ pönömïni æmoedäni,
angantapa.

¹⁹Ayæ godongämæ mä ongönäni
ïnänite angä gaguimäa tæ contadäni
ate tömengä pão ònompo æmæmpoque
gæyæ mæa æninque öönædë ïnö æmö
adinque, Wængongui, bitö wæa pönömi
ænte cæmönipa. Ante apænedinque
pão pä æ pä æ cædinque tömengä
miñæ nê godäni ïnänite pædæ pönongä
æninque tömënäni wæætë godömenque
tömänäni ïnänite di mæñæ di mæñæ
cædäni ænte cænänitapa. ²⁰Mänömaï
pönö cæcä æninque tömänäni tömo
pöni cænänitapa. Cænte ate edæ
tömënäni ao mä ao mä näni ñönöni
ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æ da
da wente æninque tömengä miñæ nê
godäni ïñömö otodë ònompo tipæmpoga
go mentodëa cængui eyede da wënäni
contagatimpa. ²¹Nê cænäni ïñömö edæ
onguïñænänique incæ tinco müido ganca
mänimpodäni ïñönäni onquiyænäni
tönö näni wencabo tönö godömenque
nanguï ïnäni inte cængadänimpa.

**Itota æpæ yædopæno dao dao
gocampa**

(Mäadoco 6.45-52; Wäö 6.16-21)

²²Tömänäni ïnque cænäni ate Itota
tömengä miñæ nê godänique ïnänite
do angantapa. Minitö täno wipodë guï
contate æmæ wedeca tao goyöminï botö
wæætë godongämæ ongönäni ïnänite
ämo godäni ate ayæ poncæboimpa.

²³Angä Ao ante tao goyönäni tömengä
wæætë wädäni ïnänite, Nöwo goedäni,
angä wadæ godänitapa. Ayæ tömengä
Wængongui ingante apænecæte ante
änanquidi æcantapa. Æite apænedinque
wëmö bayö tömengä adocanque a
ongongacäimpa. ²⁴Tömengä miñæ nê
godäni guiquënë taocæte ante cædinque
edæ tæcætibæ wiyate cæwoyönäni edæ

woboyæ pæmænte nanguï pönö edæ æpæ
incæ incæ cæte mængonta mængonta
cæyonte wipo wäi wocæntapa. ²⁵Ayæ
tawadiya nänö peyedë bayonte edæ Itota
ïñömö æpæ yædopænoque edæ dao dao
pongä adänitapa. ²⁶Yædopæno edæ dao
dao pongä gomö adinque tömengä miñæ
nê godäni edæ ancai guïñëninque,

—Quiëmë imai. Waocä wænte
babæningä wabänö cængongä, ante Yæ
ante guïñente wædänitapa.

²⁷Ante wæyönäni edæ Itota ïñömö,
—Ee piyænë cæte guïñënamäi ïedäni.
Botö ïmo apa guïñëwëmïni.

²⁸Ante äñongä, Pegodo guiquënë,
—Awënë, bitö imitawo. Nö nö ïmi inte
bitö æpæ yædopæ bitö weca ämi pömoë.

²⁹Angä ëñëninque,

—Pöë.

Äñongä Pegodo wipodë ongöninque
edæ ti wææninque yædopæno edæ dao
dao gote Itota weca tæcæ obo ponte
ayongä, ³⁰woboyæ nanguï nanguï pæmæ
ate wædinque ancai guïñëninque æpænë
tæi guïdinque Yæ wæcantapa.

—Awënë, æpæ bete wæncæbointaye.

³¹Ante wæcä adinque Itota tömengä
ingante edæ quingæ pædæ gopo töö
æmæninque,

—Ïñæmpa botonque ïñömote
pönëninque pöë, antabopa. Quïnante
wapiticæ edæ pönëmitapa, angantapa.

³²Ayæ wipodë guïda ate woboyæ
ïñontobæ næ pæmænämäi gongæ.

³³Adinque wipodë ongönäni wæætë
Itota weca ædæ wæante apænedinque,
—Näwangä bitö Wængongui
Wëñæmi ïnömi ïmipa, ante watapæ
apænedänitapa.

**Caate wädäni ïnänite Itota cæcä waa
badänipa**

(Mäadoco 6.53-56)

³⁴Ayæ æmæmää taodinque tömënäni
Guënetadetebæ ti wæænänitapa.

³⁵Ti wæænäni adinque mänïömæ
quëwënäni guiquënë, Tömengä Itota
ingampa, ante do adinque tömämæ
mäo gode ä gode ä cædäni ëñëninque
wënæ wënæ ïnäni ïnänite tömänäni

inänite tömengä weca ænte mämönäni pönänitapa. ³⁶Itota ingante, Bitö weocoo ämi yawedecooque gampote waa bacädänimpa. Änäni wædinque tömengä Ao angä ëñëninque nê gampo gampo cædäni iñömö tömänäni edæ waa inäni bagadänimpa.

Mimõno tao godi beyænque waocä wentamö ewocacampa
(Mäadoco 7.1-23)

15 ¹Dodäni näni wææ angainta ate nê odömönäni tönö Paditeoidi pancadäniya Eedotadëë quëwëninque mäniñedë Itota weca pöninque iïmai änanitapa.

²—Bitö miñä nê godäni iñömö dodäni näni angainö ante quinate ëñënämai inte wapiticæ cædäni wæmönipa. Tömënäni iñæmpa mempodämai inte wentamö nampote cænguï cænäni awædö.

³Ante piinäni wædinque Itota wæætë, —Minitö guiquënë dodäni näni angainonque ante ëñente cæcæte ante cædinque Wængonguï nänö wææ angainö ante edæ quinate ëñente cædämai iminii. ⁴Wængonguï, “Bitö wæmpo ingante bitö badä inante waadedinque waa cæe,” angacäimpa. Ayæ, “Wæmpocä ingante wäänä inante nê piinte wiwa angä ingante wænömïni wæncæcäimpa,” ante wææ angacäimpa.

⁵Minitö guiquënë iïmai änewëninque edæ wææ cæminipa. Waocä mæmpocä ingante waa cæquënegä iñongante wäänä inante adobaï waa cæquënegä iñongante minitö wæætë wææ äninque, Waocä wæmpocä ingante wäänä inante iïmainö ante apænecæcäimpa, änewëminipa. Wæætë edæ “Mæmpo, bitö qui, ante, Badä, minö qui, ante botö pönömo mïna ænguëñenö incæ ñowo wæætë edæ, Wængonguï qui, ante do edæ godonte impa.” ⁶Ante apænedinque waocä wæmpoda inate wiï godonguënegä ingampa, ante minitö iñömö edæ wææ änewëminï awædö. Iñæmpa mänömainö ante wææ änewëninque minitö edæ dodäni näni

angainonque ante cæcæte ante cædinque Wængonguï nänö wææ angainö ante edæ, Önöneque impa, ante bai cæminipa töö. ⁷Minitö waa cæmini inte bai nê änewëminï iñöminite edæ ämo ëñëedäni. Mïni cædö ante Wængonguï iïmai ante apænecampa, ante Itaiya wodi nöingä ante yewæmongacäimpa.

⁸“Iinäni iñömö botö imote önöneque waa apænete bai tededäni incæte, tömënäni mimõno æmæ pönente edæ gobæ ongonte bai inäni awædö.

⁹Ayæ botö weca ædæ wæænte waa ate bai tededinque tömënäni, Wængonguï imidö anguënë, ante önöneque tedewëninque önönque edæ cædänipa.

Waodänique näni wææ änönö ante odömonte apænedänipa töö.”

Ante Wængonguï piingampa, ante yewæmongacäimpa.

¹⁰Mänömainö ante apænete ate Itota wæætë nanguï ongönäni inänite aa pecä pönäni adinque apænecäimpa.

—Botö apænebo ëñëninque ocaidë pönente ædæmö ëñëedäni, angantapa. ¹¹Önönë guidi beyænque waocä mimö wentamö entawënämai ingampa. Wæætë mimönë wiwa pönëninque nänö önöne tao gode beyænque tömengä wentamö mongangampa, ante apænebo ëñëedäni.

¹²Ante apænecä ate tömengä miñä nê godäni iñömö tömengä weca ponte änanitapa.

—Bitö mänömainö ante apænebi ëñëninque Paditeoidi iñömö guingo imonte piinäni apa änewëë.

¹³Äñönäni tömengä,

—Awæ botö Mæmpo mïnämai iwæ to wite bai wido cæte bacäimpa. Paditeoidi iñömö wiï botö Mæmpo quinäni inönäni inte adobaï edæ wido cæte wæcädänimpa.

¹⁴Edæ babetamönäni bai ëñënämai inäni inte tömënäni iñömö wadäni adobaï babetamönäni bai inäni inänite nê ænte mäodäni inäni apa cæminii. Tömënäni inänite gomö aedäni. Edæ babetamongä ingante wacä adobaï

babetamongä inongä ingante ænte
mäocä gocä ininque tömöna nana
babetamoncaya guëa ontatodë
mongæcadä guibainapa.

¹⁵Ante apænecä ëñëninque Pegodo,

—Mänömainö ante odömonte
apænedinque bitö æbänö ante
odömoncæte ante apænebitapa, ante
apænebi ëñëmönie.

¹⁶Äñongante Itota,

—Minitö incæ ocäi ömæcadäni bai
inömini inte ëñënämaï iminitawo.

¹⁷Edæ quincöomë önöne guidincoo
incæ cæcadë guite ate goiwaä oga
mente wido cæte ba apa änewëminii.

¹⁸Wæætë önöne waocä nänö tedewëno
guiquënë mimönë nänö wiwa pönëno
beyænque tao godepa. Ininque waocä
önöwoca mäninö beyænque wentamö
ëwocacampa. ¹⁹Edæ waocä mimönë
nänö entawente taodinö beyæ wiwa
ante pönengampa. Mimönë nänö
piinte pönëno beyænque waocä godö
wænongampa. Mimönë towëinente
tömengä nänöogængä inämaï iñongante
godö mongampa. Ayæ æcämenque
iñongante mimönë towëinente
beyænque waocä godö mongampa.
Mimöno æinente wædinque wacä
quï awëmö ængampa. Mimönë wiwa
pönëninque wacä ingante godö babæ
wapiticæ apænecampa. Ayæ wacä
ingante piinte tedecampa. ²⁰Ininque
mimöno tao godi beyænque waocä
wentamö ëwocacampa. Wæætë
mempodämaï inte nänö cænö beyæ
waocä wentamö ëwocadämaï ingampa,
ante edæ Itota apænegacäimpa.

**Onquiyængä oodeocä inämaï inte
wede pönente angampa
(Mäadoco 7.24-30)**

²¹Mäninömö quëwente wadæ
godinque Itota Tido nani quëwëñömö
Tidöo nani quëwëñömö eyequei
pongacäimpa. ²²Mäninömö ponte
quëwëñongä onquiyængä Cänaämæ në
ëñate pædingä inte adoyömö quëwente
tadinque tömengä weca pöninque aa
pecantapa.

—Awënë bitö Awënë Dabii wodi
pæimi inömi inte ëñëmi. Botö beyæ
pönö waadete waa cæe. Botö wëñængä
onquiyængä wënæ inte quëwente
wæwengampa cæbii.

²³Ante mänömaï aa pecä wædinque
Itota pæ wëñecantapa. Pæ wëñecä
adinque tömengä miñæ në godäni
guiquënë tömengä weca pöninque wææ
apænedänitapa.

—Mönö miñæ tee empote Yæ yæ në
änewënongå ingante ämi gocæe.

²⁴Ante wææ änäni ëñëninque Itota
wæætë,

—Cæninäni obegaidi gueogæ gote
wæwënäni bai möni idægocabo adobai
inte wë wömonte wädäni adinque
Mæmpo Wængonguï, Tömënanique
inänite cæquïmi goquïmi, äninque botö
imote da pönongä wïi pontawoo.

²⁵Angä ëñëninque onquiyængä
iñömö wæætë Itota önöwa gäänë ædæ
wææninque apænecantapa.

—Awënë, botö beyæ cæbi waa bacæe,
angantapa.

²⁶Äñongante Itota wæætë,

—Wënäni cænguï inguënë waocä
dicæ quintamöidi cænguï ante
wææntodonguingä. Bitö edæ wabi
iñömite botö bitö beyæ ædö cæte
cæquïmoö.

²⁷Angä ëñente wædinque,

—Awënë iñæmpa në ëadäni nani cænte
eyepodimö wæænte ænömengadæmpa
inö öñöñö quintamöidi ade cæmpa.

²⁸Äñongante Itota,

—Onquiyæmi ëñëmi. Bitö nanguï
pönëniimi iñömite bitö änö ante do cæte
impa.

Ante tæcæ apæneyongä tömengä
wengä edæ do adoyedë edæ waa
bagacäimpa.

**Caate wädäni inänite Itota
cæcä waa badänipa**

²⁹Mäninömö quëwëninque wadæ
godinque Itota Gadideapæ ömaaque
pö änanquidi æi tæ contacantapa.
³⁰Tæ contate ongönongä nanguï inäni
godongämæ pöninque wënæ wënæ

inte wædāni inānite ænte pōnānitapa. Pæ opa pæ opa godāni tōnō tente tobænte wædāni inānite babetamō ināni tōnō babetade ināni inānite Itota weca ænte māmō ñō cædānitapa. Ñō cædāni ongōñōnānite Itota tōmānāni inānite godō cæcā ate waa badānitapa. ³¹Godongāmæ ongōnāni guiquēnē, Itota godō cæcā ate babetade inināni incæ tededāni ēñēmōnipa, ante guifēnte wædānitapa. Tente tobænte wædināni incæ waa badāni amōnipa. Pæ opa pæ opa godāni inināni incæ waa bate godāni amōnipa. Babetamō inināni incæ waa adāni wæmōnipa, ante guifēnte wædinque edæ Wængonguī ingante apænedinque, Mōni idægocabo Wængonguī inōmi inte edæ bitō adobique ñāō bai ēmōmi inte edæ tæi piñānte cæbi amōnipa, ante watapæ apænegadānitapa.

**4.000 ganca ināni inānite Itota
godongā cænānipa
(Māadoco 8.1-10)**

³²Māniñedē Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite aa pecā pōnāni ate apænecantapa.

—Ināni botō weca ongōnāni iñōmō mēōnaa go adoönæque iñonte botō weca ongōñōnāni tōmēnāni cænguī ōmæpodāni badāni ate wædinque botō tōmēnāni tōnō godongāmæ wæte bai pōnēmopa. Cænāmai inte gue ænente wæyōnānite botō, Oncōnē goedāni, āmo gote bai tōmēnāni edæ idōmæ godinque nangæ badinque edæ bocæ bocæ cæte wæcædōnānitapa.

³³Angā wædinque tōmengā miñæ nē godāni wæætē,

—Ēnodāni ināniyaa. Ōnōmæca incæ pāo impa æninque godōmōni cænguināni.

³⁴Ante wæyōnānite Itota,

—Minitō pāo æpodō nææmīni.

Āñongante,

—Pāo ōnompō æmæmpoque go mēa gæyæ guiyā pōni mēa pōni mæ ongompa, ante edæ apænedānitapa.

³⁵Itota iñōmō godongāmæ ongōnāni nanguī ināni iñōnānite angā tæ

contadānitapa. ³⁶Īninqe pāo ōnompō æmæmpoque go mēa tōnō gæyæ tōnō nāni næænincōo pædæ godōnāni æninque tōmengā Wængonguī ingante, Bitō waa pōnōmi cæncæmōnimpa, ante apænedinque pā æninque tōmengā miñæ nē godāni inānite pædæ pōnongā æninque tōmēnāni wæætē wadāni inānite pædæ pædæ godōnāni ænānitapa. ³⁷Æninque tōmānāni godongāmæ cæninqe tōmo pōni cænānitapa. Idæwaa cænāni ate tōmēnāni pā ænte nāni cænte pōnōni ee ōñoncoo wente æninque Itota miñæ nē godāni otodē pōnō da wēnānitapa. Īninqe ōnompō æmæmpoque go mentodēa cænguī eyede contagatimpa. ³⁸Nē cænīnāni iñōmō onguiñænānique coatodo miido ganca iñōnāni onquiyænāni tōnō nāni wencabo tōnō tōmēnāni æpodānimē godōmenque nanguī pōni inōnānitapa. ³⁹Īninqe cænāni ate Itota iñōmō, Goedāni, angā godāni ate tōmengā wipodē guii contate imæmāa Māagadabæ pongacāimpa.

**Mā cæte odōmōmi amōnie, ānānipa
(Māadoco 8.11-13; Odoca 12.54-56)**

16 ¹Itota pongā adinque Paditeoidi tōnō Tadoteoidi iñōmō, Mōnō āmō ēñēninque tōmengā oda cæbaingampa, ante cædinque Itota ingante apænedinque, Bitō, Pōnencædānitapa, ante ōönædē mā cæi bai cæbi amōnie. ²Ānāni ēñēninque tōmengā wæætē,

—Minitō iñæmpa gāwadecæ iñonte æmō adinque, “Baānæ watamō bacæ wiñadæ pōni gongæmpa,” ante do ēñēminipa. ³Ayæ ñāō bayō edæ, “Cōönæ cæcæ guinæ wepæ bai gongæmpa,” āninque mīnitō, Ōönæ æbānō eōnæpa, ante adinque do edæ ēñēminipa. Īninqe, Wængonguī quīnō cæcæ cæcampa, ante quīnante wīi ēñēmīni. ⁴Ñōwomīni iñōmō edæ nē wīwa cæmīni inte mīnitō Wængonguī ingante pangocæte bai ēmō cæte gomīni imīnipa. Edæ, Mā cæte odōmōmi adinque pōnēmaimōnipa, ante ancaā āmīni awædō. Incæte Cōñāō wodi mā pōni nānō cægāinō ante adinque

mīnitō pōnenguēnēmīni iñōmīnite
māninque mīni aquinque ante odōmonte
ingæimpa.

Āninque Itota tōmēnāni inānite ēmō
cæte wadæ edæ gogacāimpa.

**Wapiticæ nāni apānedō yedæ
æmpoquī baī impa, ante
(Māadoco 8.14-21)**

⁵Tōmengā mīñæ nē godāni
guiquēnē tao gocæ cædinque pāo wīi
pōnente ænāmaī inte æmæmāa tao ti
wæænānitapa. ⁶Itota iñōmō māniī pāo
tōmēnāni nāni ænāmaī iñō ante wīi
tededinque wadō ante pōnente iīmaī
apānecantapa.

—Pāo yedæ æmpoquī, ante Paditeoidi
tōnō Tadoteoidi nāni da wente cæi ate
gomō aedāni.

⁷Angā ēñente wædinque tōmengā
nānō nē ēmiñænāni wæætē nāni
caboque tedinque,

—Pāo ænte pōnāmaī iīmōimpa,
ante Itota wabānō mǎnōmaī beyæ
āmaingampa.

⁸Ante nāmāneque tededāni wædinque
Itota iñōmō,

—Mīni pōnēegade. Pāo ænāmaī inte
mīni pōninō ante quīmæ tedewēmīni.
⁹Awincaque adinque adāmaī imīnitawo.
Edæ pāo ōnompō æmæmpoque
æninque botō godōmo æninque
tincō miido ganca iñāni nāni cænīnō
ante awincaque adimīni inte mīnitō
mīmōno pōnēnāmaī imīni awædō.

Ayæ cænte ate nāni wæantodōnincoo
wente ænte mīni contadinō iñōmō
cænguī æpotodēnō ongontawo, ante
pōnēmīniyaa. ¹⁰Ayæ ate botō ōnompō
æmæmpoque go mēa pāo ænte godōmo
æninque coatodo miido ganca iñāni
nāni cænīnō ante adinque mīnitō iñōmō
edæ ēñænāmaī imīnitawo. Ayæ edæ
ñænæ otodē mīni wente ænte contadinō
cænguī æpotodēnō ongontawo, ante
pōnēmīniyaa. ¹¹Māninō ñowo botō,
Gomō aedāni, ante wææ āninque botō
wīi pāonque ante apānetabopa, ante
quinante wīi ēñēmīni. Incæte botō, Pāo
yedæ æmpoquī, ante Paditeoidi tōnō

Tadoteoidi nāni da wente cæi ate gomō
aedāni, ante wææ āmopa.

¹²Angā ēñente pōnente wædinque
tōmēnāni, Gomō aedāni, ante
apānedinque Itota wīi ōnonque pāo
da wente cæinque ante wææ angampa.
Wæætē edæ Tadoteoidi tōnō Paditeoidi
wapiticæ ante nāni odōmonte apānedō
ante tōmengā, Gomō aedāni, ante wææ
angampa, ante do ēñēnānitapa.

**Bitō Coditobi inōmi imipa, ante
Pegodo angampa**

(Māadoco 8.27-30; Odoca 9.18-21)

¹³Māniī imæmāa tate ate Tetadea
Pidipobæ eyequei pōninque tōmengā
mīñæ nē godāni inānite apānedinque
Itota,

—Botō Waobo ēñagaīmo iñōmote
wadāni botō imotedō ante tedinque,
Æbodō imoo, ante apānedāni ēñēmīni.

¹⁴Āñongante tōmēnāni wæætē
apānedānitapa.

—Bitō imitedō ante apānedinque
pancadāniya, Æpānē nē guidongaingā
Wāo wodi incæ Itota adocā imaingampa,
ante tededānipa. Wadāni guiquēnē,
Ediya wodi incæ Itota inongā
imaingampa, ante apānedānipa. Wadāni
guiquēnē, Eedēmiya wodi ingampa,
ante apānedānipa. Ayæ, Wīi Eedēmiya
ingā iñinque Itota Wængonguī beyæ nē
apānegaināni iñōnānite adocā imaingā
ingampa, ante tededānipa.

¹⁵Ante tōmengā mīñæ nē godāni
apānedāni ēñēninque Itota wæætē,
—Mīnitō diyæ, Æbodō imoo, ante
pōnēmīni.

¹⁶Āñongante Timōnō Pegodo wæætē,
—Wængonguī nē quēwengā Wēmi
ingaīmi inte bitō iñōmō Coditobi inōmi
imipa.

¹⁷Ante apānecā ēñēninque Itota
iñōmō,

—Timōnō bitō Ōōnata wēmi inōmi inte
ēñēmi. Wīi waocā apānecā beyæ bitō
mānōmainō ante ēñēmitapa. Wæætē
bitō nanguī toquinque edæ botō Mæmpo
ōōnædē nē quēwengā incæ bitō imite
pōnō odōmonte apānecā ēñēmitapa.

¹⁸ Ayæ edæ iīmaī ante bitō imite ämopa. Bitō dicamō bai inōmi imipa, ante pönēninque botō bitō emōwo ante Pegodo pönō pemōmo emōmipa. Incæte dicabo täimō ī bai bitō nō äninō iñomō edæ täine ī iñonte botō mänimoga täi mænonte bai pönō badōmo ate mīnitō mīni pönencabo bacæminimpa. Ininque mīnitō, Itota nē Codito ingampa, ante mīni pönencabo iñomō täi emōmīni badinque mänimoga täi ongonte bai wede pönēñomīnite nē täi piñænāni tadōmengadænguipo owote ta pönāni incæ ædō cæte godōmenque māmō bæ taquināni. ¹⁹ Edæ öönædē Awēnē Odeye nempo guiquinque ante odemō wi ænequī bai botō bitō imite pönōmo æncæbiimpa. Æmi ate bitō nē ämi badīmi inte inguipoga bitō wææ änō incæ öönædē dobæ wææ angainō inte ongongæimpa. Ayæ bitō quiēmē inguipoga ñimpo cæbi ī iñonte mänīi adobai öönædē dobæ ñimpo cæte ongongæimpa.

²⁰ Ante iinque apænedinque Itota tömengä miñæ nē godāni inānite iīmainō ante wææ angantapa. Mīnitō iñomō botō imotedō ante apænedinque, Codito inongä ingampa, ante gode änāmaī inte edæ pæ wēēneedāni, angacäimpa.

**Itota, iīmaī cædāni wæncæboimpa,
ante apænecampa**

(*Mäadoco 8.31-9.1; Odoca 9.22-27*)

²¹ Ayæ Itota mänīfedē mā odōmōninque tömengä miñæ nē godāni inānite apænedinque, Botō cōwē Eedotadēē goquēnēmo imopa, angantapa. Gobo ate oodeoidi nē aadāni nāni Picæncabo tönō, Wængonguī quī, ante nē godönāni ñænænāni tönō nē odōmōnāni tönō godongāmæ cædinque botō imote wænæ wænæ cædāni wæwencæboimpa. Ayæ botō imote godōmenque wænönāni wæncæboimpa. Incæte Wængonguī angä beyænque botō mēōnaa go adoönæque iñonte edæ ñāni ömæmonte quēwencæboimpa, ante apænegacäimpa. ²² Mänōmainō ante

apænecä ēñēñönāni Pegodo guiquēnē Itota ingante nänēnē mao godinque Itota ingante piingantapa.

—Awēnē, quimæ wænca ænewēē. Wængonguī pönō wææ aacä beyæ bitō caate wædāmaī incæbiimpa.

²³ Ante wææ äñongante Itota dadi emænīnque Pegodo ingante näemæ piīninque,

—Bitō Tatānabi bai inōmi inte edæ botō weca ongönāmaī wædæ gobāwe, angantapa. Bitō wīi Wængonguī nänō pönēnō ante pönēmi inte wæætē edæ waodāniñque nāni pönēwēnō bai pönēninque mänōmainō ante bitō botō imote ægodawaquī ññononte bai cædinque wææ ænewēmi awædō, angacäimpa.

²⁴ Ayæ tömengä miñæ nē godāni inānite apænecantapa.

—Æcänō botō miñæ pöinēna ina tömengä iñomō nāmā beyæ ante pönēnāmaī inte edæ botō miñæ tee empote poncæcäimpa. Nāmā nänō wænguīwæ mongænte ponte bai cædinque tömengä, Botō wæmo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cōwē tee empote gocæboimpa, ante poncæcäimpa.

²⁵ Edæ æcänō, Nāmā wææ gompodinque quēwencæboimpa, ante cædinque botō miñæ pönāmaī ingä guiquēnē tömengä iñomō edæ quēwēnāmaī incæcäimpa.

Wæætē edæ, Wænönāni wæmo incæte botō Itota miñæ tee empote cōwē gocæboimpa, ante æcänō äna guiquēnē tömengä wæætē quēwencæcäimpa.

²⁶ Edæ waocä inguipoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nāmā önōwoca incæ pædæ godongä wē womonte ba iinque edæ tömengä nänō ömæwocate wæquinque æmaingampa. Inæmpa eyepæ godongampa diyæ önōwoca wæætē æmaingäa.

²⁷ Ante Itota iñomō, “Edæ botō Waobo ēñagaimo inte botō Wæmpo ñäo tömäo guinä gongæñonnte botō edæ botō anquedoidi tönō edæ godongāmæ poncæboimpa. Ayæ pōmo ate botō tömāmīni mīnitō cægaī ganca ante eyepæ pædæ pönōmo æncæmīnimpa.

²⁸Edæ nāwangä ämopa. Minitö iñömö ongömini pancaminiya iñömö ayæ wænāmai miimini quëwëñömini botö Waobo ëñagaiimo inte Awënë Odeye bate ponte a ongömo adinque minitö botö nempo quëwencæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

**Itota waëmö pöní ñäö baí ëmongä
bacä adänipa**

(Mäadoco 9.2-13; Odoca 9.28-36)

17 ¹Mäninö ante apæneca äte Itota önompo æmæmpoque go adoönæque iñonte Pegodo ingante ayæ Tantiago tönö Wäö nana caya inate mänimpodäni inänite änanquidi mäicä adodänique ægadänimpa. ²Æite ongöñöñäni edæ Itota awinca tömënäni ayönäni edæ wii cöwë nanö ëmönö baí waëmö pöní ñäö baí edæ ëmongä bamongä adänitapa. Edæ nænque ti nāwante ñäö baí bate ëmongä iñinque tömengä weocoo näämænta ñäö incoo ëñacä adänitapa. ³Ayæ ayönäni edæ doyedë pöní nē æigaina iñömö Möitee wodi tönö Ediya wodi incæ iñontobæ a ongöningue Itota tönö godongämæ tedegönäni. ⁴Adinque edæ Pegodo guiquënë Itota ingante apænecantapa. —Awënë ëñëmi. Iñömö mönö waa pöní ongonte awædö. Bitö Ao ämi iñinque botö oncontaiicoo mentaiya go adotaique mænöningue bitö oncontai ante adotaique Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænömaimopa.

⁵Ante ayæ tedeyongä boguimämo waëmö pöní ocabogadäni obo wæäninque guinæ gongæ ayönäni boguimämodë önönpämoque apænecantapa.

—Iñgä iñömö botö Wengä iñongä inte botö nē waadegaingä iñongä ingampa. Tömengä ingante adinque botö watapæ tobopa. Minitö tömengä pönö apæneca ëñëedäni.

⁶Angä wædinque tömengä miñæ nē æidäni iñömö ancai guiñëningue do do wäate baí cædinque guidömëmæ tæ go wæänänitapa. ⁷Go wæänäni

adinque Itota tömënäni weca ponte godö gampodinque,

—Guiñëñämai inte ængæ gantiedäni, angantapa.

⁸Ayæ æmö ayönäni Itotaque adocanque ongongä agadänimpa.

⁹Ayæ änanquidi inö wææ pöñöñäni Itota tömënäni inänite angantapa.

—Minitö mä pöní botö ëmönö wiimonte baí mini adinö ante gode änāmai pæ wëneyömini botö iñömö Waobo nē ëñagaiimo inte edæ wænte ate ñäni ömæmoncæboimpa. Ñäni ömæmömo ate minitö edæ mäniñedë ate apænecaiminimpa.

¹⁰Angä ëñente wædinque tömengä tönö nē æidinäni tömengä ingante änanitapa.

—Mänömai i iñinque, Ediya wodi täno poncæcäimpa, ante nē odömönäni iñæmpa quinante apænedäni.

¹¹Äñöñäni Itota wæætë,
—Ediya wodi näni änongä iñömö täno pongä ingampa. Nāwangä impa. Pöningue tömengä, Doyedë ingai baí ñöwo wæætë adobaí bacäimpa, ante badongampa. ¹²Botö wæætë iimainö ante apænebo ëñëedäni. Nöwocä mönö Ediya iñongä inte do pongäimpa ante aquënë. Do pöningä ingante edæ awincaque adinque, Æcänö ingäa, ante ëñëñämai inte cædäni guiquënë quiemë näni cæinënö incæ edæ do cædänipa. Ayæ adobaí, Tömengä ingante näni cædi baí botö Waobo ëñagaiimo iñömote botö imote adobaí wænæ wænæ cædäni wæcæboimpa, ante apænebo ëñëedäni. ¹³Ante apæneca ëñëningue tömengä tönö nē æidinäni iñömö edæ, Æpænë mönö guidöningä Wäö ingantedö ante apænecampa, ante tæcæ ëñëñäni inte wægadänimpa.

**Itota wænæ ingante angä go ate
wëñængä waa bacampa**

(Mäadoco 9.14-29; Odoca 9.37-43)

¹⁴Mänii änanquidi æidinäni inte adodö wæäninque nanguí pöní inäni weca pönäni adinque wacä onguiñængä Itota weca ponte da guicapodinque angantapa.

¹⁵—Awënë ëñëmi. Botò wengä onguïñängä ingante waadete waa cæe ämopa. Tömengä iñömö edæ ancaa quidi quidi dowænte wæwëningue wantæ wantæ iñö gongapamö tæ wææ tæ wææ cæcampa. Ayæ æpænë tæi guii tæi guii cæcampa. ¹⁶Ante wædinque, Botò wengä ingante pönö cæmïni waa bacæcäimpa, ante botò bitö miñäe në godäni weca ænte pömo adinque tömënäni ædö cæte cæquïñänii.

¹⁷Äñongante Itota tömënäni inänite, —Nöwomïni mïni ædæmö cædämai incabo mïni pönëgade impa, angantapa. Minitö weca æpogadö quëwëmoï. Wapiticæ cæmïni iñöminite æpogadö piyænë cæte wæwëmoï. Edæ wëñängä ingante iñömö botö weca ænte mämömïni pongædäni, angantapa.

¹⁸Ayæ wënæ ingante piïningue Itota, Tao gobäwe, angä tao gocä ate wëñängä iñömö dobæ waa bacantapa.

¹⁹Ayæ ate tömengä miñäe në godäni adodänique Itota weca pöninque tömengä ingante,

—Mönitö guiquënë bitö bai wido cæcæ cædinque edæ quinante wido cædämai intamönii.

²⁰Ante wæyönänite, —Wede pönëmïnipa diyæ wido cæquimïni. Edæ mïni pönëñö möotatomö bai guiyä pönï ewocamïni iñinque mïnitö änanquidi iñömö ongonquidi adinque, Nänënë gobäwe, ante ämïni bai edæ änanquidi incæ do gä gote wayömö gongæncædönimpa. Edæ quïëmë cæcæte ante ämïni iñinque tömänö edæ do cæte babaimpa, ante näwangä apænebo ëñëedäni. ²¹Incæte mänii wënæ inte wido cæcæte ante cædinque cængui wantæpiyæ cænämai inte Wængongui ingante apænëte ate edæ wido cæqui impa, ante Itota apænecä ëñëñänitapa.

Wænönäni wæncæboimpa, ante Itota adodö ante apænecä

(Mäadoco 9.30-32; Odoca 9.43-45)

²²Mänii Gadideabæ pöninque godongämæ goyönänite Itota iïmainö

ante apænecantapa. Adocanque, Waocä në ëñagaingä iñömö æyömönö ongongäa, ante godö odömöninque botö imote waodäni nempo pædæ godongä æncædänimpa. ²³Në äñäni wæætë botö imote wænönäni näñe wæncæboimpa. Ayæ mëönaa go adoönæque iñonte edæ Wængongui angä beyænque botö edæ ñäni ömæmonte quëwæncæboimpa.

Itota mänömainö ante apænecä ëñëningue tömengä miñäe në godäni wæætë edæ nanguï wæwente bagadänimpa.

Wængongui oncö beyæ, ante Itota eyepæ godongampa

²⁴Mänii pöninque tömënäni Itota tönö godongämæ Capënaömö näni quëwëñömö pönönäni wadäni guiquënë Wængongui oncö beyæ ante tiguitamö didacöma näni änantamö mentamonga ante në äñönäni inte Pegodo weca ponte äñänitapa.

—Minitö Awënë në Odömongä guiquënë Wængongui oncö beyæ ante didacöma tiguitamö cöwë pönönämai ingantawo.

²⁵Äñönänite Pegodo, —Cöwë në pönongä ingampa. Äninqe oncönë pö wäänë guiiyongante Itota täno apænecantapa.

—Timönö, æbänö ante pönëmi, angantapa. Iïmæca në quëwëmo mönö eyepæ ante quëwengäimpa, ante iïmæca awënë odeyëidi iñömö edæ tömënäni nempo në quëwënäni inänite, Pönömïni æmoedäni, äñänitawo. Wæætë edæ wadäni inänite äñänitawo. Ædänidö inänite äñäni, ante pönëmi, ante Pegodo ingante Itota angantapa.

²⁶Äñongante Pegodo, —Wadäni inänite äñänipa.

Ante apæneyongä Itota wæætë edæ, —Mänömai i iñinque edæ mönö Awënë Wængongui nempo në quëwënömö inte wii godonguënëmö imompa.

²⁷Incæte wii piïnte bacædänimpa, ante botö iïmai ämopa. Bitö gäwapäa mäo dadonte wëä tadönömi gæyæ tänocä tacä æe. Äninqe gæyæ önöneca wi

ænete ayömi adotamonque incæ coatodo didacöma emontamö incæ edæ gæyæ önöne ongontamö adinque bitö tadonte æncæbiimpa. Mänintamö ænte mäo bitö beyæ botö beyæ eyepæ godömi æncædänimpa, angä gote Pegodo cægacäimpa.

Æcänö ñænængä inte në angä inguingää, ante tededänipa

(Mäadoco 9.33-37; Odoco 9.46-48)

18 ¹Mäniñedë Itota miñä në godäni tömengä weca ponte apænedinque,

—Bitö öönädë Awënë Odeye iinque bayömi æcänö bitö nempo quëwëninque ñænængä pönï inongä inte në angä inguingää, änänitapa.

²Itota iñömö wëñængä guiyangä ingante edæ aa pecä pongä ate tömengä ingante tææguedë goncædinque tömënanï inänite wæætë apænecantapa.

³—Nawangä ämo ëñëdäni. Minitö öönädë Awënë Odeye nempo guicæte ante wapiticæ mini pönëwëno wido cædinque wëñænäni nani piyänë cæte pönëno bai pönëedäni. Mänömai cædämai imini iinque Awënë Odeye nempo cöwë guidämai inte wæbaïminipa. ⁴Incæte iingä wëñængä, Önömoque imopa, ante pönengä bai æcänö adobainö ante pönente quëwëna guiquënë tömengä iñömö edæ öönädë Awënë Odeye nempo quëwëninque ñænængä pönï inte edæ në angä ingampa. ⁵Ayæ æcänö botö emöwo apænedinque mäningä bai wëñængä ingante, Pöe, ante godö waa cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö imote edæ do, Pöe, ante pönö waa cæcä ingampa, ante Itota apænecäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nani wæquinque cædänipa

(Mäadoco 9.42-48; Odoco 17.1-2)

⁶Itota ayæ apænecantapa. “Wadäni godö cædäni beyæ botö imote në pönënanï incæ pancadäniya edæ dobæ oda cæte wënæ wënæ cædänipa. Iinque, Wëñængä adocanque guiyangä pönï

ingä incæ oda cædämai incæcäimpa, ante wæcæ cæcæte ante cædinque në godö cæcæ cædingä ingante iïmai cædäni iinque tömengä toquënegä imaingampa. Waodäni nani dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninque tömengä önömenca æ wëmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædäni iinque tömengä edæ, Wënæ wënæ cædämai inte becadote wæmo beyænque Wængongui botö imote wii godömenque pangampa, ante wædinque waa toquënegä imaingampa. ⁷Quiëmë beyæ oda cædinque inguipoga quëwënanï nani wæquinque wënæ wënæ cædänipa. Në pönënanï incæ pancadäniya wii ëñente do oda cædänipa. Cöwë mänömai impa. Incæte, Oda cæcæcäimpa, ante në cæcä iñömö edæ tömengä nanguï nänö caate wæquinque cæcampa,” ante apænecäimpa.

⁸Ayæ, “Bitö öonmpoca cædinque wënæ wënæ cæbi iinque öonmpo aa wi æmpote wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Bitö önöwa wapiticæ godinque wënæ wënæ cæbi iinque bitö önöwa aa wi æwate wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Iñæmpa inguipoga quëwëninque bitö æmæmpoque empobi incæte æmæntique entibi incæte bitö öönädë æidinque cöwë wænämai quëwëmi iinque waa imaimpa. Edæ tipæmpoga empobi inte tipæntiya entibi inte edæ bitö gonga cöwë bæcote wæwenguïñömö wii æmæwo wido cæte wæquïmidö angüënë. ⁹Ayæ bitö awinca wiwa adinque wënæ wënæ cæbi iinque bitö awinca oo togæmonte wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Iñæmpa inguipoga quëwëninque bitö æmæmonque emömi inte bitö godömenque quëwëmi iinque waa imaimpa. Edæ wii tipæmonga emömi inte edæ bitö tadömengadænguipo gonga cöwë bæcote wæwenguïñömö wii wido cæte wæquïmidö angüënë,” ante Itota angacäimpa.

**Bodego wê womonte ba, ante
odömonte apænecampa**
(*Odoca 15.3-7*)

¹⁰Ayæ, “Īngä guiyangä ĩñömö
önonganque ingampa, ante mīnitö
adocanque ingante incæ piinte adāmai
īmāewedāni. Īñampa tömēnāni ĩnānite
nē aadāni anquedoidi incæ öönædē
quēwēninqe botö Mæmpo nē öönædē
quēwengä awinca cöwē adānipa cæmīni.
¹¹Edæ botö Waobo ēñagaīmo inte edæ
wē womōnāni ĩnānite diqui minte
æncæte ante pōmo ĩmopa,” ante Itota
apænecantapa.

¹²Ayæ, “Æbänö ante pönēmīni
edæ. Waocä obegaidi tiēē ganca ēacä
ongöñönāni adocanque pangocæte
nāñēñē gocä adinque nē ēacä ĩñömö
nōobenta i nöebe ganca ĩnāni ānāmāñē
ongöñönānite ěmō cæte diqui mincæ
wīi goqingä, ante pönēmīni. Cöwē
edæ diqui diqui mincæ gocæcäimpa.

¹³Godinque nē pangocæ godingä
ingante ēadente acä ĩninqe nē ēacä
waa tobaingampa. Edæ pangocæ
godāmai ĩnāni nōobenta i nöebe
ganca ĩnāni ĩnānite adinque cöwē
tocä ĩnogä inte tömengä tæcæ nānō
adingä beyæ godömenque tocampa.
¹⁴Mīnitö Mæmpo öönædē nē quēwengä
adobaingä, Guiyangä wê womonte
wænāmai incæcäimpa, ante cöwē diqui
diqui mingampa,” ante Itota odömonte
apænecäimpa.

**Nē wēnæ wēnæ cæcä ingante
pīñāmai inte waadecäimpa**
(*Odoca 17.3*)

¹⁵Godömenque odömōninqe Itota
apænecantapa. “Bitö tönīñacä bitö
ĩmite wēnæ wēnæ cæcä wædinque bitö
tömengä weca gote āmi adomīnaque
nāñēñē gote ongöeda. Ongöñömināte
bitö tömengä ingante, Mänömai
cæbitapa, ante āmi ēñengæ. Mänömai
āmi ēñengä ĩninqe tömengä waadete
babaingampa,” ante apænecäimpa.
¹⁶Ayæ godömenque apænecantapa.
“Wæætē tömengä ēñēnāmai inte

waadedāmai ingä ĩninqe bitö
Wængonguī angä ēñente nāni
yewæmongainö bai cæe. Waocä æbänö
cæcäa, ante adinque waoda mēnaa
ĩna incæ mēnaa go adocanque ĩnāni
incæ adoyömö ante apænēdāni ĩninqe
tömēnāni nāni apænēdö beyænque ante
mönö, Nö ĩmpa, ante ēñengæĩmpa, ante
Wængonguī beyæ yewæmongatĩmpa.
Īninqe bitö, Mönö adoyömö ante
apænecäimpa, ante waoda mēnaa
ĩnate āmi incæ adocanque ingante
āmi incæ æcāmenque bitö tönö goda
tömengä adoyömö ante nöinö ante
apænecæcäimpa. ¹⁷Ayæ apænēmīni ate
nē wēnæ wēnæ cædingä cöwē ēñēnāmai
ingä ate wædinque bitö ĩñömö, Itota nē
Codito ingampa, ante mīni pönencabo
weca gote apænēbi ēñenguīñāni. Ayæ
tömēnāni wææ ānāni ate tömengä
godömenque ēñēnāmai ingä ĩninqe
tömengä, Nämä cæte quēwenguīmo,
ante nē ēñēnāmai cædāni bai ingampa.
Ayæ, Odömāno awēñē beyæ nē æwengä
bai ingampa cæbii. Tömengä ēñēnāmai
cæcäinö anguēñē, ante bitö edæ
tömengä ingante gomö ae,” ante Itota
angantapa.

¹⁸Ayæ apænēdinque, “Nāwangä āmopa.
Mīnitö ĩnguipoga nē āmīni inte apænte
āmīni ĩninqe mīni apænte āñinö incæ
öönædē dobæ apænte ante ĩmpa. Ayæ
ĩnguipoga mīnitö apænte āñinque ñĩmpo
cæmīni ĩninqe mīni cædö bai öönædē
adobai do ñĩmpo cæte ingæĩmpa.”

¹⁹Ante apænēdinque Itota ayæ
apænēdinque, “Mīnitö ĩmīnite ĩīmai
āmopa, angantapa. ĩnguipoga mēmīnaa
guēa adoyömö pönente apænēyöminā
botö Mæmpo öönædē nē quēwengä
ĩñömö mīna āmai ante tömānō
cæcæcäimpa. ²⁰Edæ mēmīnaa ĩmīna
incæ mēmīnaa go adocanque ĩmīni
incæ apomīnimē ĩnömīni incæ mīnitö
adoyömö ponte botö ěmōwo apænēte
ongöñöminā edæ botö adoyömö mīnitö
tönö godongāmæ ongoncæboĩmpa,” ante
Itota apænecäimpa.

²¹Ayæ ate Pegodo tömengä weca
ponte āninqe,

—Awënë, botö tönñacä botö imote wënæ wënæ cæcä adinque botö tömengä ingante æpogadö godö ñimpo cæbo ee goquingää. Edæ önompo æmæmpoque go mempoga mänimpoga ñimpo cæbo ee goquingä, ämii.

²² Äñongante Itota,

—Ïñæmpa, wïi önompo æmæmpoque go mempogaque anguii. Edæ godömenque bitö änimpoga pïinämaï inte ñimpo cæbi ate wæætë adopoga wæætë adopoga ayæ cöwë tetenta ganca wæætë wæætë ñimpo cædinque coatodo tiento nöobenta ganca mänimpoga pïinämaï inte ñimpo cæbi goquingä. Mänömaï ante Itota tömengä miñæ në godäni inänite, Cöwë pïinämaï inte ñimpo cæquimïni, angacäimpa.

**Në cædongä nänö waadedämaï
cædö ante odömogampa**

²³ Itota ayæ apænecantapa. “Mäninö beyæ bitö änö bai cædäni wædinque ïmæca awënë odeye nänö apænte ämaï öönædë Awënë Odeye incæ tömengä ingante në ëñemïni iminite æbänö apænte angampa, ante odömömo aquimïni, angantapa. ²⁴ ïmæca awënë iñömö, Botö imote në cædäni incæ botö imote debe inäni inte eyepæ pönönäni æncæboimpa, ante cæyongä adocanque tadento ñænængade näni godonte æinta incæ diete miido ganca nänö pönongä æni beyæ wæætë pönönämaï debe ingä adinque tömengä ingante ænte mämönäni pongampa. ²⁵ Pongä adinque tömengä awënë iñömö, Ömæpocä inte tömengä ædö cæte pönongä ænguimoo, ante pönente wædinque iïmaï angantapa. Wacä ingante në cædäni tömengä näni wencabo bacædänimpa, ante cædinque botö në pönönämaï ingä nänä gæncaya näni wencabo tömänäni inänite bæi ongonte wacä ingante godonte eyepæ ænguimoo, angä. ²⁶ Ëñente wædinque edæ në cæcä iñömö tömengä weca ædæ wææninqe edæ, ‘Awënë, waadete cædinque ee abi adinque botö ayæ ate botö debe inganca tömanta pönömo æncæbiimpa.’ ²⁷ Ante wæcä ëñëninque

awënë iñömö në cæcä ingante guëa wæte bai pönëninque, Tömää edæ godonte impa, äninque godö ñimpo cæcä abæ tawænte gocantapa.

²⁸ “Incæte tömengä tönö wadäni näni godongämæ cæcabo iñönäni wacä guiquënë adocä ingante tiëë tiguitamö ganca nänö pönongä æni beyæ wæætë pönönämaï debe inongäimpa. Adinque në abæ tawænte godingä incæ tömengä ingante debe ingä ingante godö yao ongonte ñimämencate cædinque, ‘Do bitö æninta pönömi æmo töö.’ ²⁹ Ante pïingä wædinque tömengä tönö në cæcä inte në debe ingä wæætë në äningä weca da guicapodinque, ‘Bitö waadete cædinque ee abi ininqe botö ayæ ate pönömo æncæbiimpa.’ ³⁰ Ante wæyongä edæ Baa äninque tömengä, Tömanta edæ cöwë pönömi æmo ate tabaimipa, äninque edæ tee mönecä ongongantapa.”

³¹ “Adinque edæ tömëna tönö në cædäni guiquënë, Mänömaï cæcä, ante wædinque pïininqe awënë weca gote, Mänömaï cæcampa, ante wæmönipa. ³² Änäni ëñëninque wënæ wënæ në cædingä ingante äñecä pongä ate tömengä ingante awënë, ‘Botö imo në cædimi inte në wënæ wënæ cæbitapa töö. Ïñæmpa bitö nanguï ämi beyænque botö edæ, Tömanta edæ godonte impa, ante ñimpo cæbo abæ tawænte gobitapa. ³³ ïninque botö guëa wæte pönente cæbo bai bitö tönö në cæcä ingante bitö adobai guëa wæte pönëmi bai waa incædönimpa.’ ³⁴ Äninque awënë äingä badinque, Tömengä tömanta nänö æninta botö imote adodö nänö pönonguiganca botö, Tömengä ingante ænte pancæminimpa, ämopa. Äninque tömengä ingante tee mönete oncönë në pänäni inänite pædæ godongä ænänipa.” ³⁵ Mäninque ante odömönte apænedinque Itota godömenque apænecantapa.

—Edæ miini waocabo iñöminite minitö wacä nänö wënæ wënæ cædinö ante godö ñimpo cædämaï imïni adinque awënë nänö apænte änö bai botö Mæmpo öönædë në quëwengä iñömö

adobaï mīnitō wēnæ wēnæ cædīnō
ante ñimpo cædāmaï inte tōmānō
ancæcäimpa, ante apænægacäimpa.

**Nänöogængä ingante nāni pāmænō
ante**

(Mäadoco 10.1-12; Odoca 16.18)

19 ¹Mānīī Gadideabæ quēwente
iinquē apænete ate Itota
Oododānō æmæmäa godinque Oodeabæ
pongacäimpa. ²Pongä adinque nangui
īnāni tee empo goyōnāni tōmængä
gampocä waa badānitapa.

³Paditeoidi guiquēnē, Godō ämō
ēñēnīnque Itota wabānō adodeque oda
cædete wæcä tocæi, ante pōnēwēnāni
inte tōmængä weca pōnīnque ānānitapa.

—Wængongui æbānō ante wææ
angacäi. Waocä tōmængä nänöogængä
ingante quīēmē beyænque pāmængä
iinquē edæ nō cæte intawo.

⁴Ante āñōnāni Itota,

—Mīnitō iñæmpa Wængongui
beyæ ante nāni yewæmōinta adāmaï
inte ämīnitawo. Wēēñēdē edæ
waocä ingante nē Badongaingä
iñōmō, “Onguīñængä ingampa, ante
ayæ, Onquiyængä ingampa, ante
badongacäimpa,” ante yewæmongatimpa.

⁵Ayæ, “Mānōmaï beyæ waocä mæmpocä
ingante emō cæte wānā ñante emō
cæte godinque onquiyængä ingante,
Botō nänöogængä, ante æmæwo
moncæcäimpa. Iinquē mēnaa ñina
incæ tōmēna nāna gæncaya badinque
adocanque baï bacædäimpa,” ante
yewæmongatimpa. ⁶Iinquē tōmēna
nāna gæncaya adocanque baï badinque
nānēnē mēnaa ñāmaï ñapa. Mānōmaï
beyæ Wængongui, Adocanque baï ñapa,
ante nāna gæncaya nānō nē badongaïna
iñōnate waocä wæætē pango cædāmaï
incæcäimpa.

⁷Åñongante tōmēnāni wæætē,

—Iinquē, Åmæwo pāmæmo goquimi,
ante yewæmōnīnque mānīnta bitō
yewæmōnīnta onquiyængä ingante godōmi
ængä ate bitō ononque pāmæncæbiimpa,
ante Mōitee wodi quīnante wææ angacäi,
ante ēñencæte ante mōnitō wæmōnīpa.

⁸Ånāni ēñēnīnque Itota edæ,

—Iñæmpa, Mīmō ömædēmīni ñnōmīni
inte mīnitō wēnæ wēnæ cæinēmīni
īmīnīpa, ante wædinque edæ Mōitee,
Nänöogængä ingante pāmænguīmi,
ante yewæmongacäimpa. Wēēñēdē
iñōmō edæ wīī mānōmaï ingatimpa.

⁹Wæætē onquiyængä wacä ingante
godō todāmaï iñongante tōmængä
ingante nē pāmæningä iñōmō tōmængä
dobæ nānō towenguinque edæ wacä
onquiyængä ingante godō mongampa.
Ayæ onquiyængä pāmænte goyongä
wacä onguīñængä tōmængä ingante godō
mōnīnque adobaï nē towengä bacampa,
ante ämo pōnēmaimīnīpa.

¹⁰Angä ēñēnīnque tōmængä mīñæ nē
godāni guiquēnē,

—Iñæmpa nāna gæncaya ñna inte
pāmænāmaï ingäimpa, ante bitō äno baï
nō i iinquē edæ waocä wēmō cæcä baï
waa ñmaimpa, ante pōnente wæmōnīpa.

¹¹Ante wæyōnānīte Itota,

—Wēmō cæcä, ante mīni äno baï ante
waocä ædō cæte cæquingä. Wængongui
nānō āñīnāñīque māñīnō ante Ao ante
mōnāmaï ñnānīpa. ¹²Edæ ædāñidō
mōnāmaï inguīnāñī, ante pancadāñiya
guiquēnē wānā cæncadē ēñayedē edæ
ongænca babetamiñænāni ēñagañāni
inte mōnāmaï ñnāni. Pancadāñiya
wæætē waodāni cædāni beyænque
babetamiñænāni badinque mōnāmaï
ñnānīpa. Ayæ pancadāñiya guiquēnē
öönädē Awēñē Odeye nempo beyæ
ante nāmā pōnēnīnque Ao ante edæ
mōnāmaï ñnānīpa. Edæ æcāñō botō äno
ēñente Ao āna, tōmenganque māñōmaï
cæcæcäimpa, ante Itota odōmongä
ēñengadāñīpa.

**Wēñænāni ñnānīte gampo cæcadinque
waa apænecampa**

(Mäadoco 10.13-16; Odoca 18.15-17)

¹³Ayæ ate, Wēñænāni ñnānīte Itota
pōñō gampo cæcadinque tōmēnāni beyæ
Wængongui ingante apænecæcäimpa,
ante cædinque wadāni tōmængä weca
ænte pō ænte pō cædāni adinque
tōmængä mīñæ nē godāni guiquēnē,

Ænte pönāmaī ðedāni, āninqe Baa Baa ānāni. ¹⁴Ate wædinqe Itota iñōmō edæ,
—Wēñænāni inānite ee amini
poncædānimpā. Edæ mānīnāni nāni
pōnēnō baī adobaī pōnēnāni inte
edæ oōnædē Awēnē Odeye nempo do
quēwēnāni inānipa. Īninqe mīnitō
iñōmō wēñænāni inānite Baa ānāmaī
ðedāni.

¹⁵Āninqe wēñænāni inānite
pædæ gopo gampo cæcadinque wadæ
gogacāimpā.

**Māincoo nē nanguī ēacā Itota weca
ponte apænecampā**

(Mādoco 10.17-31; Odoco 18.18-30)

¹⁶Ayæ wacā Itota weca pōninqe,
—Awēnē nē Odōmōmi apænēbi
ēñēmoe, angantapa. Botō æbānō waa
cæbo ĩninqe cōwē wænāmaī wantæpiyæ
quēwēmaimoo.

¹⁷Ante āñongā Itota edæ,
—Wængonguī adocanque nē waa cæcā
ingā incæte bitō botō imonte āninqe,
Æbānō waa cæquīmo, āmii. Incæte,
Quēwenguīmo, ante wæbi ĩninqe bitō,
Īmaī cædedāni, ante Wængonguī nānō
wææ angainō ante ēñente cæe.

¹⁸Angā wædinqe,
—Ædedō ante āmii.
Āñongante Itota wæætē,
—Īmaī. “Wacā ingante godō
wænōnāmaī. Bitō nānōogængā ĩnāmaī
iñongante godō mōnāmaī. Wacā qui
awēmō ænāmaī. Wacā æbānō cæcāā,
ante godō babæ wapiticæ ānāmaī.
¹⁹Wæmpocā ingante wānā ĩnante waa
adinque godō waa cæe. Ayæ, Nāmā ante
bitō waadete cæbi baī wadāni inānite
adobaī godō waadete cæe.”

²⁰Angā ēñēninqe edēningā iñōmō,
—Botō mānīnō bitō ānō baī do
cæte pægaīmo inte botō quīnō edæ
godōmenque cæquīmo.

²¹Āñongante Itota wæætē,
—Bitō, Ædæmō nō cæbo bacæboimpā,
āmi ĩninqe edæ oōnædē bitō
waēmōncoo ænguinque edæ ñōwo
godinque ĩmæca bitō mānīncoo
tōmancoo godonte æninqe bitō æninta

wæætē ōmæpodāni inte wædāni inānite
tōmanta godōmi æncædānimpā. Ayæ
edæ botō imote tee empote pōe.

²²Angā ēñēninqe edēningā iñōmō
edæ, Botō māincoo, ante nānō nanguī
ēacoo ante pōnente wæwente wædinqe
wadæ gogacāimpā.

²³Gocā ĩninqe edæ Itota tōmengā
mīñæ nē godāni inānite apænedinque,
—Nāwangā āmo ēñēdāni, angantapa.
Oōnædē Awēnē Odeye nempo guiite
quēwencæte ante cædinqe waodāni
ōmæpodāni inte botō mīñæ pōnānipa.
Māincoo nanguī ēacā guiquēnē æbānō
cæte ōmæpocā inte botō mīñæ ponte
guiite quēwenguingāā, angantapa. ²⁴Ayæ
cāmeyo iñōmō guiyangā ingampa diyæ
daagō guiyampite pædæ tacāā. Cāmeyo
ñænængade ĩnongā inte pædæ tadāmaī
ingā baī nē ēacā adobaī ingampa.
Tōmengā nāmā ayongā ñænængā ĩnongā
inte edæ æbānō cæte Wængonguī
Awēnē Odeye nempo do wānē guiite
quēwenguingāā.

²⁵Ante apænecā wædinqe tōmengā
mīñæ nē godāni wæætē ancaī
guiñēninqe,

—Īñæmpā mānōmaī ĩ ĩninqe æcānō
wānē guiite quēwenguingāā, ānānitapa.

²⁶Itota tōmēnāni inānite cōwā
adinque apænecantapa.

—Waomīninqe incæ nāmā mīni cædō
beyænque ædō cæte quēwēmaimīni.
Wæætē Wængonguinque nāmā tōmānō
do cæcā ingampa.

²⁷Angā ēñente wædinqe Pegodo
guiquēnē,
—Mōnitō iñōmō edæ mōni ēadincoo
owæ caate bitō mīñæ ōmæpomōni inte
pōmōni abipa. Ōmæpomōni ĩmōni inte
edæ quīnō ænguīmōni.

²⁸Āñongante Itota wæætē tōmēnāni
inānite angantapa.

—Nāwangā āmopa. Botō badōmo
ate tōmancoo mīincooque ĩninqe
bayonte botō Waobo ēñagaīmo iñōmō
edæ tōmēmo ñāō ēmōnō ēmōninqe
edæ pō tæ contacæboimpā. ĩninqe
mīnitō botō imote nē tee empogaimīni
inte māñīñedē ate tōmēmīni tæ

contaimpaa tipæmpoga go mempaa pö tæ contadinque awënëidi badinque edæ idægoidi tipæmpoga go mencabodäniya inänite apænte ancæminimpa.

²⁹“Ayæ godömenque ämopa. Minitö näwangä oncodo tao godinque minitö töninädäni inänite emö cæte godinque badä inante mämpocä ingante wänäni inänite botö emöwo beyænque emö cæte pöminitapa. Ininque iïmai ante näwangä ämopa. Æcänö botö beyænque mänömai cædinque tömengä nänö eadi ömæ emö cæte gode iïömö tömengä nänö emö cæte godincoo bai adopocoo æncæcäimpa. Wii adopogaque edæ æninque tömengä wæætë edæ godömenque adopocoo adopocoo æninque tiëe ganca mänimpoga æncæcäimpa. Ayæ botö pönö cæbo æninque tömengä cöwë wantæpiyæ wänämai quëwencæcäimpa. ³⁰Incæte edæ täno yæcado ongöninäni pancadäniya wæætë yæmiñæ gote ongönäni bacædänimpa. Ayæ yæmiñæ ongöninäni inte wæætë yæcado ponte ongoncædänimpa,” ante Itota apænecäimpa.

Në cædäni æbänö cædäni, ante odömonte apænecampa

20 ¹Itota ayæ edæ, Öönädë Awënë Odeye nempo æbänö quëwänäni, ante odömoncæte ante iïmai apænecäimpa. “Wacä nê ömæ äcä nänö cæbai Öönädë Awënë Odeye incæ adobai cæcampa. Nê äcä ñäö bayö oncodo taodinque, Æcänö ñöwoönæ botö yowmentacodë cæquinaa. ²Ante adinque tömengä beyæ nê cæcædäni inänite, Minitö tömää itædë cæmini ate botö adocanque ingante deënadio tiguitamö adotamonque pönöninque wacä ingante wacä ingante adotamonque adotamonque pönömo æncæminimpa, äñongante Ao ante yowmentacodë cæcæ godänipa. ³Gote cæyönäni tömantadæ æñonte nê äcä tömënäni nani godonte æiïömö gote ayongä wadäni önonque cædämai a ongönäni. ⁴Adinque tömengä, ‘Minitö

adobai gote cæmini ate eyepæ godömo æncæminimpa.’ Angä ëñëninque Ao ante godänipa. ⁵Ayæ tæcæbæcä iïonte adobai tömengä wadäni inänite angä godäni ate wæætë ædæ wæicä iïonte adobai taodinque wadäni inänite angä godäni. ⁶Ate edæ awæncabo wæiyongante edæ adocä tao ayongä wadäni önonque a ongönäni adinque tömengä tömënäni inänite, ‘Quinante tömää itædë edæ cædämai a ongömini.’ ⁷Ante äñongä, ‘Iñæmpa mönitö imönite, Cædäni, äñänipa cæquimöni.’ Änäni ëñëninque, ‘Minitö adobai edæ botö yowmentacodë gote cædäni,’ angä godänitapa,” ante Itota odömonte apænecantapa.

⁸Ayæ, “Gäwadecæ pöni bayonte nê äcä iïömö tömengä beyæ nê apænecä ingante äninque, ‘Botö beyæ nê cædäni inänite aa pebi pönäni ate bitö tömënäni nani cædi beyæ godömi eyepæ æncædänimpa. Awæncabo wæiyongä ñöwo pöni gote cædinäni inänite edæ täno godömi äñäni ate wæætë wëñë gote cædinäni inänite edæ ayæ ate godömi æncædänimpa.’ ⁹Angä ëñente aa peyongä awæncabo wæiyongä gote cædinäni inte täno pönäni ate deënadio tiguitamö adotamonque adotamonque godongä äñäni. ¹⁰Ate adinque täno gote cædinäni guiquënë, Mönö godömenque ænguï impa, ante pönëñönäni tömengä godongä æninque edæ deënadio tiguitamö incæ adotamonque adotamonque adopo adopo äñänipa. ¹¹Æninque tömënäni nê äcä ingante piinte tedinque, ¹²‘Mönitö tömää itædë näwancate cæmöni incæ iñæmpa cæbii. Ayæ pönäni guiquënë wantæ iïö adoque ooda ganca cædäni incæ mönitö bai adopo godömi äñäni wæmönipa töö.’ ¹³Ante piïñönäni nê äcä wæætë adocanque ingante apænëdinque, ‘Iñæmpa botö bitö imite wënæ wënæ cæbogaa. Edæ, Deënadio tiguitamö adotamonque pönömo æncæbiimpä, äñömo Ao äñämai imitawoo. ¹⁴Bado, bitö qui incæ ænte goe. Edæ bitö æni bai ayæ ponte cædingä ingante adopo godonguëñemo intabopa. ¹⁵Edæ botö ädincöo incæ, Æcänö ingante

godonguimo, ante pönente wædinque ædō cæte tōmēmo incæ ānāmaī inguūmoo. Botō nē waa cæbo iñōmote bitō guiquēnē edæ piinte abi awædō, ante nē ēacā angampa.”

¹⁶Māninganca ante odōmote apænedinque Itota iñōmō, “Mānōmaī cædāni ininque botō, Tāno yæcado ongōnināni inte wæætē yæmiñæ gote ongoncædānimpā, antabopa. Ayæ, Yæmiñæ ongōnināni inte wæætē yæcado ponte ongoncædānimpā, ante apænetabopa,” ante apænegacāimpā.

Itota, Wæncæboimpā, ante wæætē adodō ante apænegā

(*Māadoco 10.32-34; Odoca 18.31-34*)

¹⁷Mānīī godinque Eedotadēē gocæ cædinque tōmengā miñæ, Dote, ante nāni gocabo inānite Itota nānēnē ænte māodique idōmæ goyōnāni apænegacāntapa.

¹⁸—Nōwo iñōmō edæ mōnō Eedotadēē iñōmō æicæimpā. Æi gote ongōmō ate adocanque, Waocā nē ēñagaingā æyōmōnō ongongāā, ante wadāni inānite godō odōmongā bæi ongonguināni. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni nempo tōmengā botō imote pædæ godongā æninque tōmēnāni wæætē botō imote apænte āninque, Cōwē wæncæcāimpā, ancædānimpā. ¹⁹Ayæ edæ, Awæ ñænquedimæ cædinque tōmengā ingante timpote wænōedāni, ante tōmēnāni oodeoidi ināmaī ināni nempo botō imote wæætē māo godōnāni æncædānimpā. Æninque tōmēnāni wæætē botō imotedō ante badete todinque ayæ tæi tæi pāninque awāa timpodāni wæncæboimpā. Nāñe wæmo ate Wængonguī angā beyænque botō mēōnaa go adoōnæque iñonte ñāni ōmæmoncæboimpā, ante Itota apænegacāimpā.

Tantiago tōnō Wāō badā, Botō āmaī ante cæe, angampa

(*Māadoco 10.35-45*)

²⁰Tebedeo wēna Wāō tōnō Tantiago iñōna tōmēna badā iñōmō tōmēnā wēna

tōnō Itota weca ponte ædæ wææninque edæ, Botō āmaī ante cæe, ante apænegā.

²¹Ēñēninque Itota,

—Minō quīnō apænegæte ante pōmīī.

Āñongante,

—Bitō Tæiyæ Awēnē Odeye bate tæ contadinque edæ botō wēñæna inate āmi ate adocanque bitō tōmēmæmi inō adocanque dipæmæmi inō tæ contaquīna āmopa, angantapa.

²²Ēñēninque Itota wæætē,

—Īñæmpā adāmaī inte mīnitō āmīni awædō. Botō nantate wæwenguimæ bai becabo bai mīnatō edæ adotaca becate bai Ao ante botō beyæ nantate wæwenguimīnaa. Edæ æpænē guiite bai botō wænguimæ bai guiñēnāmaī imīnāna diyæ botō beyæ wænguimīnaa.

Āñongante,

—Ao ante guiñēnāmaī cæcæmōnāimpā, ānatapa.

²³Itota wæætē,

—Botō nanguī caate wæwēmo bai mīnatō adotaca bete bai āanque bai caate wæcæmīnāimpā. Nāwangā impā. Incæte æcānō botō tōmēmæ inō æcānō botō dipæmæ inō tæ contaquīna botō edæ pōnō ānāmaī imopa. Wæætē botō Mæmpo do, Mānīnaque mānimpāa tæ contaquīna, ante nē badongaingā inte tōmengā adocanque godō angā contaquīna, ante Itota apænegacāimpā.

²⁴Mānōmāinō ante tededapa tōō, ante ēñēninque wadāni diete ganca tōmengā miñæ nē godāni guiquēnē iñāna nāna caya inate edæ piīnānitapa. ²⁵Piīnāni ininque Itota aa pecā pōnāni ate tōmēnāni inānite iīmaī apænegacāntapa.

—Oodeoidi ināmaī ināni awēnēidi æbānō cædānīpa, ante do ēñēmīnīpa. Tōmēnāni iñōmō nāmā beyænque ante cædinque nanguī piinte ānāni wædinque tōmēnāni nempo quēwēnāni wæætē do ēñente cædānīpa. Ayæ tōmēnāni weca nē ñænænāni inōnāni iñōmō, Tōmēmoque āmo ēñente cædāni, ante piinte ānāni wædānīpa. ²⁶Mīnitō guiquēnē tōmēnāni nāmā beyænque ante nanguī ānāni bai wīī adobaī cæquēnēmīni imīnīpa. Wæætē mīni

cabo iñömīni adocanque ñænængä pōni ingä bacæte ante cædinque tömengä wæætē edæ mīnitō beyä nē cæcä baquēnengä ingampa. ²⁷Ayæ yæcado ongōinente wæcä iñömō tömengä yæcado ongoncæte ante cædinque wæætē edæ yæmiñæ pōni gote tömänäni inänite nē cæcä badinque tömengä nämä beyä ante cædämaï inguēnengä ingampa. ²⁸Edæ Waobo ëñagaïmo inte adobaï, Botō beyä pōnō cæcædänimpa, ante wiï pōmo ïmopa. Wæætē wadäni beyä godō cæcæte ante pōmoimpa. Ayæ edæ nangui inäni tee mönete bai wæwēñönäni botō wæætē, Tömēnāni wibænete tacædänimpa, ante tömēmo wepæ incæ godoncæte ante pōmo ïmopa, ante Itota apænægacäimpa.

**Babetamöna iñönate Itota
gampomongä waa bamönapa**
(Mäadoco 10.46-52; Odoca 18.35-43)

²⁹Itota mäninō godinque Eedicoo näni quēwēñömō ponte tayönäni tömengä miñæ nangui inäni tee empote godänitapa. ³⁰Goyönäni onguiñæna babetamöna iñömō taadō wedeca tæ contate a ongōñöna, Itota pongampa, änäni ëñëninque aa pedatapa.

—Awënë, bitō Dabii wodi pæimi inömi inte mönatō ïmönate pōnō waadete waa cæe.

³¹Ante äñöna godongämæ godäni guiquënë, Apocänë inguënë quēwēnaa, änäni incæ godömenque yedæ aa pedinque,

—Awënë, bitō Dabii wodi pæimi inömi inte mönatō ïmönate pōnō waadete waa cæe, änatapa.

³²Itota iñömō nä gongæninque äñecä pöna adinque,

—Mīnatō ïmīnate quīnō cæbo ämīnaa.

³³Angä ëñëninque,

—Awënë gampomömi awınca wi änete bai aquimöna, ante wæmöna.

³⁴Äñöna Itota tömēna godongämæ wæte bai pönëninque edæ pædæ gopo gampomongantapa. Gampomongä ate tömēna waa ada badinque Itota miñæ do godatapa.

Itota Eedotadëe iñömō pongampa
*(Mäadoco 11.1-11; Odoca
19.28-40; Wäö 12.12-19)*

21 ¹Mänii gote Eedotadëe obo pōninque Odibowænquidi ontacamō goimō Betapagüee näni quēwēñömō ganca pōñönäni Itota tömengä miñæ nē goda mēnaa inate da godöninque angantapa. ²Tömēna inate, —Mänii näni quēwēñömō ongō amīna. Tömēñömō go guite ayömīna bodo onquiyä nana wencaya ñäni ñæï a ongō acämīnaimpa. Ñäni ñæï a ongō adinque mīnatō mänina inate ñi cæyænte botō weca ænte pöeda. ³Ayæ mīnatō ïmīnate wææ änäni ëñëninque mīnatō wæætē edæ, Awënë nänō ænguēñenō ante ænte gomönapa, ante apænëeda. Ayæ, Tömengä iinque cæte ate do da pōnongä æncämīnaimpa, ante apænëeda, angantapa.

⁴Do iñömō Wængongui beyä nē apænecä iimainō ante nänō apænëgainō ante edæ iinque bacæimpa, ante mänömaï cætimpä.

⁵“Tiöno iñömō quēwēnāni inänite iimäi äedäni,

‘Badogaa, mīnitō Awënë Odeye ñöwo mīnitō weca pongä äedäni.

Edæ mönō mäincoo mongæwēnongä bodo wengäa tæ contate mönō Awënë pongampa.

Tömengä gänë pönengä inte bodoga contate pongä äedäni,’ ante ancämīnaimpa.”

Ante docä nänō apænëgainō ante ñöwo iinque cætimpä.

⁶Mänömainō ante angä ëñente godinque tömengä miñæ nē goda iñömō Itota nänō äninō bai do cædinque, ⁷bodo nana wencaya inate töi töi ænte pōninque tömēna weocoo yabæcooque æidämæ wo cæyabæda ate Itota wænömēnæca inō æi yiyä tæ contacantapa. ⁸Adinque edæ nangui inäni, Itota nänō ponguinō, ante tömēnāni weocoo yabæcooque ñö cædinque bee podöwayönäni wadäni guiquënë gönea gote yæpæma öñabo

tapænte mämö bee bee podöwädäni ate tömengä podöwainonque gocantapa.

⁹Gocä adinque täno godäni tönö ayä pönäni tönö godongämä godinque nangui inäni yedæ äninque,

—Bitö Awënë Dabii wodi päimi inömi inte pömi adinque, Möni quëwenguinque impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awënë Wængongui ëmowo beyænque pömi ininque bitö toquinque edæ Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. Ayä öönädë iñömö adobaï, Badogaa, möni quëwenguinque, ante ingæimpa.

¹⁰Ante mänii cædinque pöñönäni, Itota Eedotadëë pongä adinque mäniiñömö quëwënëni ancai guiñëninque,

—Mäningä æcänö ingää.

¹¹Ante wæyönäni godongämä pönäni iñömö,

—Itota ingampa. Tömengä iñömö Wængongui beyä nê apænecä inongä inte Gadideabæ Näatadeta quëwente pongä ingampa, ante apænecädänimpa.

Wængongui oncö tæiyä waëmö bacäimpa, ante cæcä

(Mäadoco 11.15-19; Odoca 19.45-48; Wäo 2.13-22)

¹²Itota iñömö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniiñömö mäincoo mänäni tönö wädäni nê godonte äänäni tönö ongönäni adinque tömengä tömänäni inänite, Oncodo taoedäni, äninque da tadongä oncodo tao godänitapa. Ayä campio ante näni godonte æimpa tönö equemö godoncæte ante nê mänäni näni cönöimpa tönö bæ tacä tömampaa guidömëmä tæ go wæantapa. ¹³Ayä tömënanäni inänite angantapa.

—Wængongui beyä iimainö ante yewæmongatimpa. “Waadäni botö oncönë pö guidinque botö imote apænecädänimpa,” ante Wængongui angä incæte minitö wënæ wënæ cæmini beyænque Wængongui oncö incæ nê awëmö ö äänäni näni womöincönë bai wentamö bapa töö.

¹⁴Äninque Itota ayä Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë ongönongä pæ opa pæ opa godäni tönö babetamönäni tömengä weca pönäni adinque tömengä godö cæcä ate waa badänitapa.

¹⁵Mänömaï mä cæcä waa badäni ate wædinque, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænanäni tönö nê odömönäni guiquënë piinte badänitapa. Ayä wëñænäni Wængongui oncö ñænæncö yabæque ongöninque yedæ äninque, “Badogaa, Awënë Dabii päimi inömi adinque möni quëwenguinque impa,” ante Yæ äänitapa. Änäni ëñëninque nê godönäni ñænænanäni tönö nê odömönäni ængui badinque ¹⁶Itota ingante äänitapa.

—Wëñænäni æbänö änäni ëñënamai imitawo.

Äñönäni Itota,

Do ëñëmopa. Iñæmpa minitö guiquënë Wængongui beyä ante iimainö ante yewæmonte ongö adämaï inte änewëminitawo.

“Bitö tæcæ ëñädäni tönö goömä nê gänäni inänite apænebi ëñente, tömënanäni Ao ante nö pönï tedinque,

Wængongui tæiyä waëmö ingänö, ante watapæ apænedänipa.”

Mänömainö ante yewæmonte i apa änewëminii.

¹⁷Äninque Itota edæ tömënanäni inänite ëmö cæte wadæ godinque Betänia näni quëwëñömö gote mongacäimpa.

Iigowæ ömæcawæ i adinque Itota pïingampa

(Mäadoco 11.12-14,20-26)

¹⁸Ñäo bayö Eedotadëë näni quëwënë gämænö adodö pöninque Itota gæwænte wæcantapa. ¹⁹Gomö adinque iigowæ a ongö ponte ayongä öñaboque ëmä adinque,

—Ömæcabi imi cöwë incadämaï incæbiimpa.

Äñongä iigowæ incæ guinë wænimpa. ²⁰Guinë wæ adinque tömengä miñä nê godäni iñömö,

—Quimä iigowæ iñontobæ guinë wæ amöö.

²¹ Ante wæyönäni Itota iñömö edæ,
—Nawangä ante minitö iminite
apænebopa. Wii æmæ pönëmini inte
wede pönëmini ininque minitö iigowæ
inte botö cæbaï adobaï do cæbaïmini.
Ayæ godömenque cædinque minitö
ānanquidi ongö ate, “Ānanquidi
ēñëmi, āninque, Bitö cabænte wo
gote gāwapænë guie,” ante āmini
ininque edæ minitö āninö baï do
babairopa. ²²Wængonguï ingante wede
pönëmini ininque quiëmë incæ ante
tömengä ingante apænemini incæ mini
āninö tömänö æncæminiropa, ante
apænecäimpa.

Awënë imipa, ante æcänö ānaï, ante

Itota ingante ānānipo

(*Mādoco 11.27-33; Odoco 20.1-8*)

²³Itota ayæ Wængonguï oncö
ñænæncönë yabæcönë pö guiidique
odömonte apænecä ēñëñönäni,
Wængonguï qui, ante nē godönäni
ñænænäni tönö oodeoidi inānite nē
aadāni, Nāni Picæncabo, nāni ānāni
tönö tömengä weca pöninque ānānitapa.
—Æcänö nē angä inte bitö imite angä
cæbii. Iñæmpa, Nē āmi bacæbiimpa,
ante æcänö pönö āna ēñente nē āmi
inte baï cæbii, ante ēñencæte ante
wæmönipa.

²⁴Ānāni ēñëninque,

—Mini āmaï botö adodeque āmo
ēñëninque minitö tāno apænemini
ēñente ate māniñedë ate botö wæætë,
Æcänö nē āna inte pönö angä cæboo,
ante apænebo ēñëmaïminipa. ²⁵Wäö
wodi ingante guiquënë, Bitö æpænë
guidoncæbiimpa, ante æcänö āna ēñente
guidongäi, ante pönëminii. Wængonguï
öönædë apænecä ēñente cæcantawo.
Wæætë edæ waodānique ānāni ēñente
cæcantawo. Ædö ante pönëminii.

Itota angä ēñëninque tömënäni
nāmāneque wæætëdö wæætë
tedecöninque, “Wa, æbänö anguiï, ante
wædānitapa. Iñæmpa, Wængonguï angä
ēñëninque Wäö cægacäimpa, āmō baï
Itota wæætë mönö imonte, ‘Quinante
pönënaï iminitawo,’ æncædongäimpa,”

ante wædānitapa. ²⁶Wæætë edæ,
“Waodāni tömänäni, Wængonguï beyæ
nē apænecä Wäö wodi ingacäimpa, ante
pönënanipa, ante pönente wædinque
Itota ingante nē ānāni iñömö, Wādāni
pīināni wæcæ wæ, āninque, Waodānique
ānāni ēñente Wäö cægacäimpa, ante
mönö ædö cæte anguiï.”

²⁷Ante pönëninque tömënäni Itota
ingante edæ,

—Wa, ēñënaï imönipa.

Ante wæyönäni Itota edæ,

Īninque botö adobaï, Æcänö nē
angä inte pönö angä cæboo, ante mini
āninö ante apænedaïmaï incæboimpa,
angacäimpa.

Mæmpocä wëna æbänö

cæda, ante odömongampa

²⁸Itota odömoncæte ante
apænedinque,

—Minitö guiquënë odömonte tedebo
ate āmo ēñente apænemini ēñëmoedaï.
Īmaï impa. Waocä tömengä wëna
mënaa iñöna adocanque weca godinque
mæmpocä iñömö, “Botö wëmi, bitö
ñöwoönæ yowementacodë cæte pöe.”

²⁹Āñongä edæ, “Wii goinëmo,” angampa.
Wæætë edæ ayæ ate pönencöninque edæ,
Botö ædö cæte Baa āninque quëwëmo,
ante pönëninque edæ mæmpocä nänö
āninö ante ēñëninque edæ cæcæ
gocampa. ³⁰Ayæ ate mæmpocä wæætë
wacä wengä weca adobaï māo āñongä
tömengä edæ, “Bitö mæmpobi āmi
ēñente gocæboimpa,” ante apænecä
incæte edæ godāmaï ingampa.
Māninque ante tedebo. ³¹Nöwo minitö
iminite āmopa, Mæmpocä nänö ānō baï
æcänö cæcäi, ante pönëminii.

Āñongante,

—Tānocä.

Ante apæneyönäni Itota tömënäni
inānite wæætë,

—Nawangä āmopa. Minitö Awënë
Wængonguï Odeye nempo pö guidaïmaï
iñöminite odömāno awënë beyæ nē
æwënäni tönö onquiyænäni māincoo
beyæ ante nē towente quëwënäni tönö
tāno ponte do guicädānirpa. ³²Edæ

Wäo wodi mīnitō weca ponte nō cæte tōinō ante odōmōngante mīnitō iñōmō pōnēmīnitawogaa. Ayæ godōmenque awēnē beyæ nē æwēnāni incæ māincoo beyæ ante nē towente quēwēnāni tōnō incæ do pōnēnānipa. Ayæ mīnitō mǎnōmaī cædāni adīmīni incæte wæætē wēnæ wēnæ mīni cædīnō ante wædāmaī inte wīi pōnēmīnitapa tōō, ante Itota apænecāimpa.

Nē aadāni inguēnēnāni incæ wīwa cædānipa, ante

(*Māadoco 12.1-12; Odoco 20.9-19*)

³³Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante ēñencāmīnīmpa, ante botō īmæca quēwēnāni nāni cæīnō ante odōmonte apænebo ēñēedāni. Edæ īīmaī impa. Ōmæ ēacā yowementacodē da da māo da caate wææ cædinque, Tōmēmō ænte pīnā pīnā gāwate wæ yopænte tōmēmæ ænguīñōmō ante cædinque ææ wote badongantapa. Ayæ, Yowementacodē awēmō guīdāmaī incædānipa, ante cædinque æi wænōmēnæca gomō aquīñōmō mænongā ate nē ēacā iñōmō wabæca gocæ cædinque wadāni ōmæ wite nē aate tā pedāni inānite apænecantapa. Botō yowementacodē incæ mīnitō ōmæ wite aadāni. Aayōmīnite botō, Mīnitō quī, ante pancamonga pōnōmo æncāmīnīmpa, angā Ao āñōnāni wadæ gocantapa. ³⁴Ayæ yowedepo wodo bayonte tōmengā ingante nē cædāni inānite, Mīnitō yowementacodē nē aadāni weca godinque botō yowemō incæ pancamonga āmīni ænīnque botō weca wæætē māmōmīni æmoedāni, angā godānitapa. ³⁵Angā godinque pōnāni adinque yowementacodē nē aadāni guiquēnē nē æncæ pōnāni inānite bæi ongōnīnque adocanque ingante nangūī tæi tæi pānīnque wacā ingante godōmenque wænōnāni wængā ate ayæ wacā ingante dicaca tacadāni. ³⁶Adinque māo apænedāni wædinque nē ēacā iñōmō wæætē godōmenque nangūī ināni da godongā gote pōnāni adinque

nē aadāni guiquēnē adobaī cædāni wædānitapa.”

³⁷Ayæ godōmenque odōmōnīnque Itota apænecantapa. “Īnīnque nē ēacā iñōmō, ‘Tōmēmō wengā ingante da godōmo gocā adinque tōmēnāni guīñēnte wædinque ee abainānipa,’ ānīnque tōmengā ingante da godongā tōmangā pōni gocantapa. ³⁸Yowementacodē nē aadāni guiquēnē gomō ayōnāni nē ēacā wengā dicæ pongā adinque, ‘Tōmengā ingampa. Wæmpocā māincoo īni edæ īingā iñōmō nē ænguingā ingampa cæmōō. Mōnō edæ māo wænōmō wængā ate edæ mōnō quī babaimpa.’ ³⁹Ānewēnīnque tōmēnāni nē ēacā wengā ingante edæ bæi ongote yowementacodē wææ cæte iñōmō yabæque edæ, Ōmæ, ante wænōnāni wængantapa.”

⁴⁰Ante māninganca odōmonte apænedinque Itota iñōmō tōmengā ingante nē ānīnāni inānite angantapa. “Īnīnque mīnitō iñōmō, Nē ēacā pōnīnque edæ yowementacodē nē aaquēnēnāni inānite æbānō cæquingāā, ante pōnēmīni.”

⁴¹Ante āñongante tōmēnāni wæætē, —Ōmæ, ante nē wænōnīnāni inānite tōmengā nāēmæ edæ, Ōmæ, ante wænongā wæncædānipa. Ayæ wæætē, Ædānidō nō cædinque yowedepo iñō yowedepo iñō tā pete pōnōnāni ænguīmoo, ante adinque awēnē, Mīnitō wæætē aacāmīnīmpa, angā Ao ante aacædānipa, ante apænedānitapa.

⁴²Itota ayæ tōmēnāni inānite, —Wængonguī angā ēñēnte nāni yewæmongaintaa æbānō ongō ante mīnitō adāmaī inte āmīni awædō, angantapa.

“Dica ænte adinque, Wēnæ wēnæ inca, ante nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ gomonga wæmōnca inca īnīnque tāno nāni ñōnōnīnca bæbængapa do bacapa.

Wængonguī Awēnē incæ mǎnōmaī cæcā adinque mōnō waocabo guīñēnte wædinque waa amōmpa,”

Ante yewæmonte impa abaïminipa.
⁴³Māninō mīni ēñēnāmaï inō beyæ
 mīnitō Awēnē Wængonguï Odeye
 nempo quēwente mīni cæquēnēnō incæ
 ō ante baï cæcā wæcæmīnīmpa. Ayæ
 wæætē wadāni inānite tōmēmō wainca
 incate baï nō cædāni inānite godō angā
 ēñēnīnque tōmēnāni wæætē tōmengā
 nempo quēwente waa cæcædānīmpa.
⁴⁴Botō ññōmō māniï dica waëmonca
 baï inōmo inte āmo ēñēnīnque nē wæcā
 ññōmō tōmengā ññōmō mānīnca tæ go
 wææñīnque wædænque tobænte wæcā
 baï inongā inte botō ññōwa gāānē
 ædæ wææncæcāīmpa. Wæætē æcānō
 ingante Wængonguï piinte mānīncaca
 tacacā īnaa tōmengā guiquēnē quiēmē
 baï yaintai baï goquiñō anguēnē, ante
 pōnēmīniyaa.

⁴⁵Ante nē aaquēnēnāni nāni cæinō
 ante odōmōnīnque Itota apæncēā ēñente
 wædīnque, Wængonguï qui, ante nē
 godōnāni ñænænāni tōnō Paditeoidi
 ññōmō, ññæmpa mōnō īmonte piinte
 angā awædō, ante pōnente wædīnque,
⁴⁶Quiñō cæte tōmengā ingante bæi
 ongonte ō ænguīi, ante cōwā adānitapa.
 Incæte, Waodāni tōmānāni, Wængonguï
 beyæ nē apæncēā Itota inongā ingampa,
 ante pōnēnānīpa, ante wædīnque,
 Pīināni wæcæ wæ, ānīnque edæ ñīmpo
 cægadānīmpa.

**Monguimæno ante odōmonte
 apæncæmpa
 (Odoca 14.15-24)**

22 ¹Wængonguï Awēnē
 æbānō cæquingāā, ante
 ēñēncæmīnīmpa, ante īmæca awēnē
 nānō cæinō ante Itota tōmānāni inānite
 wæætē odōmonte apænegacāīmpa.

²Inguipoga awēnē odeye tōmengā
 wēñæ beyæ monguimæno ante
 nānō cæbaï öönædē Awēnē Odeye
 ññōmō adobaï cæcampa. ³Inguipoga
 awēnē ññōmō tōmengā ingante nē
 cædāni inānite, Wēēnē botō ānināni
 inānite wente ænte pōedāni. Angā
 tē tē wente ænāni ēñēnīnque edæ,
 Wīi pōinēwædō, ānāni. ⁴Ēñente

wædīnque awēnē wæætē wadāni
 tōmengā ingante nē cædāni inānite
 da godōnīnque, 'Wēēnē botō ānināni
 weca godīnque botō beyæ īimainō
 ante apænemīni ēñēncædānīmpa. Botō
 wengā monguimæno ante wagadaidi
 onguīñænāni tōnō cæñināni oguīmo
 pōñi ināni inānite do wænōnīnque botō
 ææmænoca do eyepæ cæbopa. Botō
 wengā monguimæno pō beedāni, ante
 mæmpocā angampa, ante edæ botō beyæ
 apæneedāni.' ⁵Angā ēñēnīnque gote
 apæneyōnāni tōmēnāni ēñēnāmaï inte
 ōnonque wadæ godīnque pancadāniya
 gōnea ante goyōnāni wadāni godonte
 æncæte ante godānitapa. ⁶Wadāni
 ayæ ongōnāni guiquēnē ēñēnāmaï inte
 awēnē nānō da godonte nē cædāni
 inānite piinte wēnæ wēnæ cædāni
 wæyōnāni māo wænōnāni wænānitapa."

⁷"Mānōmaï cædāni ate wædīnque
 awēnē odeye ññōmō āingā badīnque
 tōmengā tontadoidi inānite angā
 ēñēnīnque nē wænōnīnāni inānite
 māo capo wænōnāni. Wænāni adīnque
 godōmenque onconcoo tōmēnāni
 nāni ēadīncoo iya tānāni. ⁸Īnīnque
 edæ awēnē wæætē tōmengā ingante
 nē cædāni inānite, 'Monguimæno
 do eyepæ cæte ongō incæte botō nē
 ānināni waa cædānīpa diyæ āmo
 bequīnāni. ⁹Īnīnque mīnitō wæætē
 edæ iyænompoga iyænompoga māo
 godīnque æcāmenque ingante bee
 tēnīnque tōmēnāni tōmānāni inānite
 āmīni ææmæno pō becædānīmpa.'
¹⁰Angā ēñente cædīnque nē cædāni
 taadonque pō bee bee bee tēnīnque
 waa cædāni incæ wīwa cædāni incæ
 tōmānāni inānite āñete ænte māmōnāni
 pō monguimæno oncōnē pō guīdīnque
 eyede goto gongænte bedānitapa."

¹¹Ayæ, "Awēnē odeye ññōmō ēñæcæ
 pō bedāni inānite acæ guīyongā
 edæ adocanque monguimæno bequī
 weocoo awēnē odeye nānō pōnōnīncoo
 incæ wēñadāmaï inte ōnoncooque
 ee mongængā. ¹²Adīnque, 'Æmigo,
 bitō ædō cæte monguimæno weocoo
 wēñadāmaï inte ōnoncooque ee

mongænte guibii,' ante ānongā edæ pæ wēēnecā. ¹³ Adinque awēnē odeye iñōmō nē aadāni inānite āninque, 'Nē monguimæno weocoo wēñadāmaī ingā ingante mīnitō goti wimpote wææ goti wēwate edæ wēmō iñōmō nāni guingo imonte Yæ yæ ante wæyōmō māo wido cædāni,' ante awēnē odeye angampa. ¹⁴ Mānōmaī nāni cædō bai adobaī impa. Edæ nanguī ināni inānite Wængonguī, Pōedāni, angā incæte edæ wædænque ināni inānite apænte Ao ante ængampa," ante Itota apænecacāimpa.

Tæiyæ Awēnē nānō äintamō ante tededānīpa

(Māadoco 12.13-17; Odoca 20.20-26)

¹⁵ Itota mānōmaī apænecā ēñente wædinque Paditeoidi wadæ godinque godongāmæ ponēē cōninque, Mōnō piinte apænte anguinque ante quīnō cæmō ate Itota adodeque wapiticæ tedinque oda cæquingā. ¹⁶ Ante pōnēninque tōmēnāni nē ēmīñænāni tōnō Edodeidi inānite da godōnāni godinque Itota weca pōninque,
—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Bitō nō pōnente cæbi imīpa, ante do ēñēmōnīpa. Ayæ bitō ayōmi mōnitō tōmāmōni ōnōmōnique imōni adinque bitō, Waodāni æbānō anguināni, ante ayæ, Æbānō cæquīnāni, ante wædāmaī inōmi inte edæ Wængonguī taadō ante guīñēnāmaī inte nō odōmonte apænēbīpa. ¹⁷ Ininque bitō æbānō pōnēmīi. Odōmāno gobiedōno beyæ ante tæiyæ awēnē Tetædo tiguītamō nānō äintamō ante æbānō wææ yewæmonte ī, ante ēñencæte ante wæmōnīpa edæ. Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætē wēnæ wēnæ cæte intawo, ante apænēbi ēñencæmōnīpa.

¹⁸ Āñōnāni Itota iñōmō tōmēnāni do, Cæmō wapiticæ tedecæcāimpa, ante nāni āninō ante do ēñēninque tōmēnāni inānite wæætē edæ,

—Mīni wadō tedete wadō cæcabo iñōmō edæ quīnante botō imote, Æbānō cæmō oda cæquingā, ante cæmīnīi.

¹⁹ Tetædo tiguītamō nānō äintamō odōmōmīni aquīmo.

Ānongā deēnadio tiguītamō adotamonque ænte pōnāni. ²⁰ Adinque tōmēnāni inānite Itota,

—Æcānō awinca bai yewæmonte badonte ī. Edæ æcānō ēmōwo ante yewæmonte ī.

²¹ Āñongante,

—Awēnē Tetædo awinca bai yewæmonte badonte impa. Adocā ēmōwo ante yewæmonte ongō amōnīpa.

Ānāni ēñēninque Itota iñōmō edæ,
—Awēnē Tetædo quī ī ininque edæ Tetædo ingante godongæīmpa. Wæætē Awēnē Wængonguī quī ī ininque Wængonguī ingante godonguī ī apa ānewēmīnīi.

²² Ante Itota nānō āninō ēñente beyæ, Quīēmē bai angāā, ante ancai guīñente wædinque wadæ gogadānīpa.

Ædō cæte nāni ōmæmonguīī, ante wædānīpa

(Māadoco 12.18-27; Odoca 20.27-40)

²³ Māñiōnæ adoñæ iñonte Tadoteoidi nē, Waocā wæninque nāni ōmæmōnāmaī æmæwo wængampa, ante nē ānewēnāni inte Itota weca pōninque, Īimainō ante ēñencæte ante wæmōnīpa, ānānitapa.

²⁴ —Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Mōitee wodi mōnō beyæ ante wææ yewæmōninque Īīmaī ante yewæmongacāimpa. Waocā mōninque wēñæ tapæidāmaī inte wængā ate tōmengā tōniñacā wæætē owæmpoingā ingante mōninque wēñæ tapæidinque, Botō tōniñacā wodi wængā ingampa, ante pæpogacæcāimpa, ante yewæmongacāimpa. ²⁵ Nōwo iñōmō mōni cabo iñōmōnīte adodāni nāni caipæ ōnōmpo æmæmpoque go mēnaa ināni iñōnāni bamoncadengā mōninque wēñæ tapæidāmaī manguīwēninque edæ nāñe wængā ate ayæmengā wæætē owæmpodīngā ingante mongā.

²⁶ Ininque ayæmengā incæ adobaī wēñæ ōmæpocā nāñe wængantapa. Ayæ wææ wacā ayæmengā adocā ingante monte ate wēñæ adobaī tapæidāmaī inte edæ nāñe wængantapa. Ayæ wææ wacā adobaingā, ayæ wææ wacā

tapæidämaï inte näne, ayæ wææ wacä, ayæ wææ ayæmengä pönï adocä ingante möninqe wëñæ tapæidämaï inte näne wængantapa. ²⁷Onquiyængä guiquënë owæmpote wædinque tōmangä pönï näne wængantapa. ²⁸Īninqe, Mönö ñäni ömæmonguïönæ, ante mīni äönæ ĩñonte mäningä owæmpoingä ĩñömö æcänö nänöogængä baquingä. Edæ tōmengä ingante ĩñömö edæ tōmänäni manguiwengadänimpa. ²⁹Äñönänite Itota wæætë,

—Mīnitö ĩñæmpa. Wængonguï angä ëñente näni yewæmöinta adämaï inte bai ämīni awædö. Wængonguï adocanque tæï piñængä inte edæ tōmää cæcampa, ante pönënämaï inte edæ oda cæte ämīni awædö. ³⁰Edæ Wængonguï anquedoidi öönædë cōwë owodäni bai ĩñönäni inte waodäni ñäni ömæmöninqe godö ñänönämaï ĩnäni inte edæ mönämaï inguïnänidö anguënë. ³¹Wæætë do wængäinäni näni ñäni ömæmonguïnö ante ëñencæmīnimpa, ante Wængonguï beyæ yewæmonte ongö adämaï ĩmīnitawo. ³²“Botö ĩñömö Abadäo Wængonguïmo ingäimo inte ayæ Itæca Wængonguïmo ingäimo inte botö Aacobo Wængonguïmo adobo ĩmo anguënë,” angacäimpa. Ante nē angaingä inte edæ æmæwo wænīnāni tōmēnāni Wængonguingä ædö cæte inguingä. Wæætë edæ mīi quëwēnānique tōmēnāni Wængonguï ĩnongä ingampa. Īninqe edæ nē wænte godīnāni incæ ayæ mīīnāni quëwēnāni ĩnānīpa, ante pönenguënë änewēmīni.

³³Ante apænecä ëñēninqe godongämæ ëñengönāni guiquënë, Æbänö cæte Itota waa pönï odömonte apænecä ëñēmōnīi, ante wægadänimpa.

**Wængonguï nänö wææ angäine
mēnea tæīneda pönï ënepa**
(Mäadoco 12.28-34)

³⁴Tadoteoidi guiquënë, Ædö cæte gomonga anguīi, ante edæ pæ wëenedänitapa. Mänömaï Itota nänö nö äninö beyæ pæ wëenedänīpa, ante tededäni ëñēninqe Paditeoidi wæætë

godongämæ pönänitapa. ³⁵Itota æbänö cæte wapiticæ ämaingä, ante pönēñönāni adocanque idægoidi näni wææ angäinö ante nē ate ëñēnongä ĩñömö Itota ingante angantapa.

³⁶—Awënë nē Odömōmi ëñēmi.

Wængonguï, Īmaï cæedäni, ante nänö wææ angäinecoö ante pönēninqe ædedö tæīne pönï ĩ ĩñonte mönö nanguï ëñente waa cæquīi.

³⁷Äñongante Itota ĩñömö,

—Īmaīnö ante nänö wææ angäine ĩñömö edæ tæīne pönï ĩñonte mönö nanguï ëñente waa cæcäēimpa.

“Wængonguï mönö Awënë ingante bitö mīmö entwente waadedinqe bitö ocai encabi inte nö pönēninqe bitö önöwoca ewocabi inte edæ tōmengä ingante ædæmö waa waadete pönēe.”

³⁸Mänīne nänö wææ angäinö waa pönï ĩ ĩninqe mänīne tāno waa cæquīi ĩmpa. ³⁹Ayæ wade nänö angäinö adobaï nanguï waa ëñente cæquīi ĩmpa. “Bitö nämä bitö waadete waa cædö bai adobaï pönēninqe wadäni ĩnänite adobaï waa waadete cæe.” ⁴⁰Īmaï cæedäni, ante Mōitee wodi nänö wææ angäinö ayæ Wængonguï beyæ nē apænēdäni näni angäinö cæcæte ante cædinque edæ mänīne Wængonguï mēnea nänö wææ angäine ëñente cæte beyænque edæ tōmänö edæ do eyepæ cæte ĩmpa, ante Itota apænecäimpa.

**Codito æcänö päingä ĩnongä ingäa,
ante apænecampa**

(Mäadoco 12.35-37; Odoca 20.41-44)

⁴¹Mänīi Paditeoidi adoyömö ponte ayæ ongöñönāni Itota tōmēnāni ĩnänite angantapa. ⁴²Itota ĩñömö tōmēnāni ĩnänite,

—Codito ĩñömö æcänö ingäa, ante pönēmīni. Æcänö Wengä ĩnongä ingäa, ante pönēmīni.

Ante äñongante Paditeoidi wæætë,
—Awënë Dabii päingä ĩnongä ingampa.

⁴³Äñönänite Itota edæ,

—Awënë Dabii päingä ĩnongä ĩñongante edæ Dabii tōmë edæ Codito

ingantedö äninque quinante, Awënë imipa, angacäimpa.

⁴⁴ “Awënë Wængongui incæ botö
Awënë ingante apænedinque,
Botö tömëmæ inö tæ contayömi,
bitö imite nê pïinäni inänite bæ
tabo ate
bitö önöwa gäänë ongöñönanite bitö
pinä gäwacæbiimpa, angacäimpa.”

Ante Wængongui Önöwoca
apænecä ëñëninque Dabii wodi
yewæmongacäimpa. ⁴⁵ Codito nê Awënë
ingampa, ante awënë Dabii wodi nänö
nê angaingä inongä inte edæ adocä
Codito iñömö ædö cæte näëmæ Awënë
Dabii wodi pæingä inguingää, ante
pönenguënë änewëminii.

⁴⁶ Ante äñongä edæ tömänäni, Mönö
ædö cæte wæætë anguiï, äninque
ëñënämaï inte edæ pæ wëënegadänimpa.
Ayæ iincayæ ate, Apænebi ëñëmönii,
ante ædö cæte anguiïmo, ante edæ
tömänäni guiñente wædinque änämaï
ingadänimpa.

**Paditeoidi tönö nê odömönäni inänite
Itota pïinte angä**

*(Mäadoco 12.38-40; Odoca
11.37-54, 20.45-47)*

23 ¹ Pæ wëënedäni adinque
tömengä miñæ nê godäni
godongämæ ongönäni nanguï inäni tönö
ongöñönanite Itota tömänäni inänite
apænecäimpa.

² “Nê odömönäni tönö Paditeoidi
iñömö Möitee wodi nänö angainö
ante nê ëñënäni inte nê nö odömönte
apænedäni inänipa. ³ Mänömaï inäni
adinque minitö iñömö tömënäni äninö
ante tömänö ante cöwë ëñente cæedäni.
Wæætë tömënäni näni cæi bai cædämaï
iedäni. Edæ, iïmaï cæedäni iïmaï
cæedäni, ante näni änö ante tömënäni
nämä incæ ëñënämaï cædänipa. ⁴ Edæ
mäincoo teëmencoo mö paate wadäni
önöncapæ cö cædancapænäni
bai cædinque tömënäni, Wadäni
guëmancædänimpa, ante cædämaï inäni
inte önompogonca adopogoncaque incæ
gä äncapænämaï inänipa.”

⁵ “Quiëmë cædäni incæ tömënäni
cöwë, Wadäni botö imote waa
acædänimpa, ante cædänipa.
Wadäni, Bitö Wængongui beyæ näni
yewæmongainta nanguï abi imipa,
ante pönëninque mönitö imönite waa
acædänimpa, ante babæ cædinque
mäninta æmontacade ñænæ pöni
badonte mini tente önöncapoga wo cæte
encapodänipa. Ayæ, Bitö Wængongui
ingante nanguï apænebi imipa, ante
pönecædänimpa, ante cædinque
tömënäni weocoo ñä cæwate ñä cæwate
doyæ guënë ewa badöninque doyæ pöni
wëñate mongænänipa. ⁶ Ayæ æämæ
becæ godinque tömënäni, Botö täno bete
tocæboimpa, ante wæmompaa pöni tæ
contate bete todänipa. Ayæ Wængongui
angä näni ëñente yewæmongainta ate
odömöincönê pö guidinque tömënäni
nämanque ante pönëninque wæmompaa
pöni tæ contate todänipa. ⁷ Ayæ waodäni
näni godonte æiñömö wainö pancadë
goyönäni wadäni pö bee téninque, Nê
odömömi, bitö imite waa amönipa,
ante apænedäni ëñëninque edæ nê
odömönäni iñömö nanguï todänipa,”
ante Itota apænecantapa.

⁸ Ayæ apænedinque, “Minitö guiquënë
minitö Awënë nê Odömongä adocanque
pöni iñongä mini caipæ iñöminite
wadäni, Awënë nê odömömi imipa,
ante änämaï incædänimpa, ante
wææ cæedäni. ⁹ Ayæ mönö Mæmpo
adocanque pöni öönædë quëwengä
ingä adinque minitö waocä ingantedö
ante apænedinque, Mönö mæmpo
ingampa, ante änämaï iedäni. ¹⁰ Ayæ,
Mönö Awënë nê Odömongä iñömö
adocanque pöni Codito inongä ingampa,
ante ëñëminii iñöminite wadäni, Nê
ämi imipa, ante änämaï incædänimpa,
ante wææ cæedäni. ¹¹ Ayæ edæ mini
cabo iñöminite wacä beyæ wacä nê
godö cæcä iñömö ñænængä pöni ingä
incæcäimpa. ¹² Edæ nämä ængö cæte
bai cædinque æcänö, Botö botö, äna
tömengä iñömö edæ wææntodonte bai
önönque bacæcäimpa. Wæætë æcänö,
Botö botö, änämaï inte, Önömoque

imopa, äna iñömö edæ tömengä ingante ængö cæte bai cædäni adinque wadäni tömengä ingante waa acædänimpa,” ante Itota tömengä miñä ne godäni inänite apænegacäimpa.

¹³Ayæ ne odömönäni tönö Paditeoidi inänite Itota piinte angantapa. “Minitö iñömö mini pante wæquinque edæ wadö tedete wadö cæmini iminipa. Wadäni öönädë Awënë Odeye nempo guidämaï incædänimpa, ante minitö odemö tee mönete bai wææ cæminipa. Tömëmini guidämaï imini inte minitö wadäni guicæ cæyönänite edæ tömënäni näni guidämaï wæquinque edæ wææ cæminipa. ¹⁴Në odömömini tönö Paditeoidi imini mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque impa. Owæmpoinäni oncö ö æmini incæte minitö, Wantæpiyæ botö tedebö beyænque wadäni botö imote waa acædänimpa, ante Wængongui ingante wantæpiyæ ne tedemini inte godömenque mini panguinque ingæimpa,” ante Itota angacäimpa.

¹⁵Ayæ apænedinque, “Në odömömini tönö Paditeoidi imini mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque. Edæ, Adocanque incæ mönitö emiñængä bacacäimpa, ante minitö æpæ tömämæ wogaa gote diqui diqui mininque inguipoga taadö tömänö gote diqui diqui minte ayömini adocanque Ao angä adinque minitö tömengä ingante godö odömömini. Eñëninque tömengä guiquënë minitö wænæ wænæ goquinö godömenque godinque gomonga ne wænæ wænæ cæcä badinque tadömengadænguipo nänö gomonga panguinque minitö miñä tee empote gocampa töö.”

¹⁶Ayæ, “Babetamömini mini wæquinque babæ ante mäömini ate edæ oda cæte godänipa. Iñæmpa iïmaï änewëminipa. ‘Botö änö nöingä baquinö anguënë, ancæte ante æcänö, Wængongui tæiyæ waëmö oncö tæi ongö bai impa, äna tömengä önonque tedete apæncampa, ante änewëminipa. Wæætë edæ, Wængongui tæiyæ waëmö

oncö oodo mä ongö bai impa, ante æcänö äna guiquënë tömengä nö angä inte cæcæcäimpa,’ ante minitö iñömö babæ wapiticæ äminipa. ¹⁷Mini babetamö incabo mimö ömædë incädö. Edæ Wængongui tæiyæ waëmö oncönë oodo öñö adinque, Oodo incæ godömenque waa pönï impa, ante babæ ante pönëminipa. Iñæmpa oodo æninque, Wængongui oncö waëmö emonguinta, ante æte badönäni beyænque oodo tæiyæ waëmö bapa, ante pönëminiyaa.”

¹⁸“Ayæ edæ minitö babæ apænedinque, ‘Botö änö nöingä baquinö anguënë, ancæte ante waocä, Wængongui qui, ante baö näni iya täimpaa tæi ongö bai impa, ante æcänö äna önonque tedecampa. Wæætë mäninö ancæte ante, Baö iya täimpaa näni iya tanguingä bai impa, ante æcänö äna iñömö tömengä nö ante cæcæcäimpa,’ ante minitö babæ wapiticæ äminipa. ¹⁹Mini babetamö incabo ämini eñëmoedäni. Ædö waa intawo. Näni iya täimpaa incädö tæiyæ waëmö intawo. Wæætë edæ baö näni iya tanguingä incæ tæiyæ waëmö intawo. Æbänö ante pönëmini. Iñæmpa baö æninque, Wængongui qui, ante iya tänäni beyænque baö näwaaquingä bacampa, ante pönëminiyaa. ²⁰Ininque, Botö änö nöingä baquinö anguënë, ancæte ante waocä, Näni iya täimpaa tæi ongö bai impa, ante æcänö äna tömengä, Iya täimpaa tönö baö näni iya tanguingä tönö tömää beyæ, ante bai dobæ angampa. ²¹Ayæ æcänö, Wængongui tæiyæ waëmö oncö beyænque ante näwangä baquinö anguënë, äna tömengä Wængongui oncö beyæ ayæ mänincönë ne owocä beyæ adobai dobæ angampa. ²²Ayæ æcänö, Öönädë beyænque näwangä baquinö anguënë, äna tömengä edæ Wængongui nänö contaïmpaa beyæ ayæ contaïmpaa ne Contacä beyæ adobai dobæ angampa,” ante apænegacäimpa.

²³Ayæ apænedinque Itota, “Në odömömini tönö Paditeoidi incæ mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque impa. Tömëmini mini minte

pæðimö tönö guimö ogui wayabo tönö tömömö mini tä pete ænimö tē gæte diete ganca mini cabo tē gædincoo ñö cædinque adocooque æninque, Wængongui qui, ante godöningue waa cæminipa. Incæte edæ Wængongui, Nö cæedäni, ante nänö äno ante, Godö waadete waa cæedäni, ante nänö äno ante, Wede pönente cæedäni, ante nänö äno ante minitö mini wæquinque eñente cædämaï iminipa. Iïmaï täno waa cæquënemini inte minitö mänincoo ayæ godömenque Wængongui ingante godömini inguënemini iminipa.

²⁴Babetamömini babæ ante mäomini ate edæ oda cæte godänipa. Minitö, Diete ganca minitö mänincoo ongö adinque adocooque cöwë godongui i, äninque owætaca bequïñömö guincawæ owoyö tæ wedote bai cæminipa. Wæatë edæ Wængongui nänö äno bai cædämaï inte minitö edæ cämeyo ñænængade pönï owoyö önonque ade bete bai pönënamäi inte cæminipa, ante awädö,” ante Itota apænecäimipa.

²⁵Ayæ nē odömönäni tönö Paditeoidi inänite godömenque äninque tömengä, “Mini wadö tedete wadö cæcabo inte mini wæquinque impa. Owæta tönö cængæ yabætaque ñongate bai minitö wadäni ayönäni nē waa cæmini inte wæatë edæ cæncadenta inö wentaga engate bai cæminipa. Mini wacä qui ö æinënö ayæ nämanque ante mini towönö beyæ owæta cæncadenta inö opogö tagate eyede bai impa diyæ.

²⁶Bitö Paditeobi babetamömi eñëmi. Cæncadenta inö täno ñä mënongabi ininque yabæta inö ñongate wainta baquïnö anguënë,” angacäimipa.

²⁷Ayæ, “Nē odömömini tönö Paditeoidi incæ mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque impa. Minitö wao wodido bai yabæque waëmö paate bai iñonte cæncadë inö wao bayetoca ñömænte öö wayömö bai entawëmini iminipææ.” ²⁸Ininque wadäni yabæque adinque, Minitö nö entawëmini iminipa, ante pönëñönäni minitö wiwa mini pönënö beyæ wadö

tededinque wadö cædinque edæ mimö wentamö entawëminipa,” ante Itota piingacäimipa.

²⁹Tömënanäni inänite ayæ piininque, “Nē odömömini tönö Paditeoidi incæ mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque. Edæ Wængongui beyæ nē apænegainäni wodido, ante minitö do mænönominipa. Ayæ, Nē nö cægainäni wodido, ante mænöningue minitö oncontai waëmö pönï paadomninipa.

³⁰Ayæ, ‘Mæmæidi nani quëwengaiñedë quëwëmöni bai mönitö tömënanäni tönö, Wængongui beyæ nē apænëdönäni inänite mäo wænönämaï inte ee quëwencædömönimipa,’ ante äminipa.

³¹Mänömainö ante apænëdinque minitö, Wængongui beyæ nē apænegainäni inänite nē wængainäni pæimöni imönipa, ante nämä incæ edonque pönï apænte äminipa. ³²Edæ minitö wæmæidi nē wængainäni inte nani pe ñiñængaimämo wiï eyepæ inte bai cædinque minitö ñöwo godömenque eyede pe ñiñænte bai capo wænömæwedäni,” ante Itota badete bai angacäimipa.

³³Ayæ äninque, “Mini tæntæcabo pæimini bai imini eñëedäni. Mini obecabo pæimini bai imini eñëedäni. Minitö tadömengadænguipo mini pante wæquënënö ante æbänö cæte aamö cæte edæ tabaiminiyaa. ³⁴Ininque Wængongui beyæ nē apænëdäni tönö nē nö eñënanäni tönö nē odömönäni inänite botö ñöwo minitö weca da pönömo pönänipa. Adinque minitö iñömö edæ pancadäniya inänite wænömöni wæncædänimipa. Pancadäniya inänite minitö awäa timpomini wæncædänimipa. Ayæ pancadäniya inänite minitö odömöincönë bæi ongöningue tæi tæi pämini caate wædinque tömënanäni wayömö quëwënanäni weca wayömö quëwënanäni weca wodii goyönäni minitö tee empo tee empo togænte goquimini, ante awädö. ³⁵Mänömaï wænæ wænæ cæyömöni edæ ñöwomöni beyænque tömäa inguipoga wepæ aa bedinque näate baquimimidö anguënë.

Edæ Adäo wodi wengä Abedo në nõ cægaingä wepæ tönö ayæ quëwente në ëñente cædäni inänite godö wænönäni wængainäni tönö tömënäni tömänäni wepæ beyæ minitö näate wæcæminimpa. Ayæ minitö Wængongui oncö ñænæncö boyæ iya täimpaa gäänë ongöningue Bedequiya wengä Tacadiya ingante godö wænömîni wengä ininque tömengä wepæ näate wæminipa. ³⁶Ñowomîni mîni wepæ näate wæquinque tömanguipo aa betinö angüenë, ante ämo ëñeedäni,” ante Itota tömënäni inänite idæwaa piinte apænægacäimpa.

Eedotadëë quëwënäni beyæ ante Itota wæcampa
(*Odoca 13.34-35*)

³⁷Ayæ Eedotadëë inömö quëwënäni beyæ ante pönëningue Itota, “Eedotadëë quëwëminîni ëñeedäni, angantapa. Wængongui beyæ në apænedäni inänite mîni wængaincabo inte ayæ Wængongui nänö da pönönäni inänite dicaca tacamîni inöminite botö inömö minitö iminîte waadete pönö cæinente nangui wæbopa. Tawadiya wæmönä inömö, Botö wënäni, ante gompodinque tæcæenëmæ wëä pönö ö ænä bai botö adobai, Botö wënäni pöedäni, ante æpogadö äñömote minitö, Wîi pöinente awædö, ante Baa ämîni wætabopa. ³⁸Ñowo inömö edæ mîni quëwëñömö önonconcooque baconcoo tamëhedäni. ³⁹Ñowo inömö edæ botö dæ äñomo minitö, ‘Awënë Wængongui emöwo beyængue pöninque bitö toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’ ante mîni anguinganca minitö edæ botö imote adämai incæminimpa ante ämo ëñeedäni,” ante Itota apænægacäimpa.

Wængongui oncö ñænæncö bæ tate bacäimpa, ante
(*Mäadoco 13.1-2; Odoca 21.5,6*)

24 ¹Itota Wængongui oncö ñænæncö oncodo tao gocantapa. Wadæ gocæ cæyongä tömengä miñæ në godäni inömö, Wængongui oncö ñænæncö æbänö waa pönî mæñonte ii,

ante odömoncæte ante tömengä weca pönäni. ²Ate wædinque Itota wæætë,
—Minitö guiquenë mänincoo tömancoo edæ waa aminitawo. Näwangä ante minitö iminîte apænebopa. Mänincoo mîni acoo incæ tömanca bæ tadäni wæænca adinque panguimæ panguimæ godinque dica adocaque pönî incæ wænömënæca ongönamaï ingäimpa, ante apænægacäimpa.

Oo iinque bacäimpa, ante æbänö ate ëñenguüi, ante
(*Mäadoco 13.3-23; Odoca 21.7-24, 17.22-24*)

³Mänîi taodinque Odibowænquidi pö æite tæ contate ongöñongä tömengä miñæ në godäni adodänique tömengä weca ponte apænedänitapa.

—Bitö änö ante æyedënö iinque baquüi, ante ëñencæte ante wæmönipa. Edæ bitö ponque æyedënö ponguimii, ante ayæ mönö inguipoga quëwënö æyedënö æmæwo iinque baquüi, ante ëñencæte ante wæmönipa. Ininque, Æbänö mä odömönte bai ba adinque edæ, Oo pönî impa, ante wædinque ëñenguimönii, ante ëñencæte ante wæmönipa.

⁴Äñönäni Itota,
—Wapiticæ odömöñönäni minitö wæætë, Mönö oda cædämai ingäimpa, ante nämä wææ aquenë quëwëminîni. Edæ iimaï baquüi i ataqueedäni. ⁵Edæ wadäni nangui inäni botö emöwo ante babæ tedete pöninque, “Botö Codito inömo imopa,” ante apænedinque wapiticæ mäodäni godinque edæ nangui inäni tömënäni miñæ oda cæte wapiticæ gocædänimpa. ⁶Edæ, Wabæca awënë tönö pö bee téninque wæætëdö wæætë cædapa, ante tededäni ëñencæminimpa. Ayæ wayömö nani guëadö guëa cæte wænönö ante tededäni incæte edæ guifñente wædämai iedäni. Edæ mäninö botö äninö bai cöwë bacäimpa. Ba incæte mönö inguipoga quëwënö inömö mänifhedë wîi æmæwo iinque bacäimpa. ⁷Adobæca quëwënäni inönänite wabæca quëwënäni ponte bee téninque guëadö guëa cæquinäni

inänipa. Adobæca awënë odeye nempo quëwëñnänite wabæca awënë odeye tömengä nänö ënempodäni mämö bee ténique guëadó guëa cæte wænonte wænguinäni inänipa. Ayæ waodäni nani cæinente wænguinque cængui incæ tömäa capo wængæimpa. Ayæ wayömö wayömö goinque pö wæcædänimpa. ⁸Incæte mänii nani wæwënö ba iinque edæ önonque mä pöni nani wæwengui inguinö anguënë.

⁹Mänömaïnö ante Itota godömenque apænecacäimpa. “Mäniñedë edæ minitö iminite mini wæquinque ö ænte mäo godönäni wæyömini godömenque wænönäni wæncæminimpa. Ayæ mäniñedë botö ëmöwo apænemini beyæ tömämaë quëwënäni minitö iminite piincædänimpa. ¹⁰Ayæ adoyedë mini pönencabo incæ pancadäniya guingo imonte bai badinque edæ pönënamai inte Baa anguinäni. Ayæ mini cabo incæ näëmæ piinque pancadäniya, Nänö wænguinque, ante wacä ingante näëmæ godoncædänimpa. ¹¹Ayæ në babæ ante apænedäni ponte, Wængongui beyæ në apænemöni imönipa, ante odömönäni adinque pancadäniya edæ oda cæte wadö pönente baquinäni inänipa.

¹²Ayæ ëñënamai inte nani cæpämö godömenque yebænte bai nangui ba ate wædinque në pönëninäni inte wodo tömänäni edæ Baa äninque waadedämai bacædänimpa. ¹³Edæ æcänö iimæca iinque baganca wæntædämai inte botö ëmöwo beyæ piinte badämai inaa tömengä edæ botö æmo beyænque cöwë wænämai quëwencæcäimpa. ¹⁴Ayæ edæ, Awënë Odeye nempo watapæ quëwengæimpa, ante mini pönencabo tömämaë quëwënäni inänite mäo apænemini ëñencædänimpa. Mänömai apænedinque iinque cæmini ate mäniñedë ate edæ iinque baquinö anguënë,” ante Itota tömengä miñä në godäni inänite apænecacäimpa.

¹⁵Ayæ apænedinque Itota, “Iinque, Wængongui beyæ në apænegaingä Daäniedo wodi, Nömæi bai öo wadö nani wo ëwenguimämo incæ

Wængongui oncö tæiyæ waëmoncönë ante mämö cö cæquinänidö anguënë, angacäimpa. Daäniedo nänö yewæmongainta adinque në adingä iñömö tömengä do ëñëmaingampa. Iincayæ ate mänömai cö cædäni ongö adinque, ¹⁶mäniñedë Oodeabæ quëwëmini iñömö edæ änanquidi do wodii winonte æibæwedäni. ¹⁷Ayæ oncömanca ongömini iinque mäincoo æncæte ante oncönë wæi guidämai inte oncömancaque oncömancaque wodii winömæwedäni. ¹⁸Ayæ tömëmoncodë cæmini iinque yacoo æncæte ante oncönë ocæ ëmænämai inte godömenque wodii winömæwedäni. ¹⁹Mäniönæ iinque bayedë në yædëmadä inäni tönö goömæ në gänönäni tönö tömënäni nani wæquimämo baquinö anguënë. ²⁰Ayæ minitö mini wodii winonguiönæ ante pönëninque edæ Wængongui ingante, Wii edæ cöönædepo bacäimpa, ante ayæ, Guëmanguiönæ iñonte badämai ingæimpa, ante æedäni. ²¹Edæ mäniñedë waodäni nangui nani wæwëmämo nani angä baquinö anguënë. Edæ Wængongui nänö badongaiñedë mänömai nani wæwëmämo bai dæ äñonte ayæ godömenque ñowo ganca dæ änompa. Ayæ godömenque iinque baganca mänömai nani wæwenguimämo bai dæ anguinö anguënë. ²²Edæ wantæpiyæ nani wæwengui impa, ante adinque Wængongui, Mänimpoönæque edæ wæwencædänimpa, ante pönömenque ante änämai ingä bai quingänö quëwenguënë dæ ancædönänimpa. Incæte, Në quëwenguinäni botö angainäni wii wantæpiyæ wæwencædänimpa, ante cædinque Wængongui dobæ pönömenque äninque, Idæwaa impa, ancæcäimpa,” ante Itota apænecacäimpa.

²³Ayæ, Iinque bayonte æbänö inguii, ante apænedinque Itota godömenque iimai ante apænecantapa. “Mäniñedë wadäni minitö iminite, ‘Iñömö mönö Codito ponte ongongå tamëñedäni,’ ante ayæ, ‘Wayömö ponte a ongongå atamönipa,’ ante tededäni ëñëninque

mīnitō iñōmō edæ ēñēnāmai
 imäewedāni. ²⁴Wadāni māniñedē ponte
 a ongōninqe nāmā incæ ante, Tömēmo
 Codito iñōmo imopa, ante babæ ante
 tedequināni. Ayæ, Wængonguī beyæ nē
 apænebo iñōmo imopa, ante babæ ante
 tedequināni. Tömēnāni, Wængonguī
 nānō apænte ængaināni incæ æmæwo
 oda cædinque wapiticæ gocædānimpa,
 ante cædinque bamōnengæ bai
 cædinque oñnædē cæi bai cædinque
 nō odōmonte bai cæquināni iñānipa.
 Incæte Wængonguī nē apænte ængaingā
 inte edæ ee aquingā diyæ æmæwo oda
 cædinque wapiticæ goquinānii. ²⁵Edæ
 iinque badāmai iñonte botō ñowo do
 apænebo ēñēdāni. ²⁶Iinque, pōnente
 quēwēñōmīni wadāni, ‘Cōwā aedāni,
 ònōmæca mæ ongongampa,’ ante ānāni
 ēñēninqe mīnitō acæ taodāmai iedāni.
 Ayæ, ‘Oncō guimongacōnē a ongongā
 apa quēwēdāni,’ ante ānāni incæte
 pōnēnāmai iedāni. ²⁷Edæ nænque
 tamōnō gāmænō nāiinqe guiidō
 gāmænō quingæ gote bai edæ tōmānāni
 edonque ayōnāni botō Waobo ēñagaīmo
 inte botō ponque poncæboimpa. ²⁸Edæ
 abadæidi ñōmæingāa weö pōnāni bai
 mīnitō tōmāmīni adoyedē iñontobæ botō
 weca ponguimīni imīnipa,” ante Itota
 apænecacāimpa.

**Waocā ēñagaīgā iīmai pōninqe
 cæcæcāimpa, ante**

*(Māadoco 13.24-37; Odoca
 21.25-33, 17.26-30, 34-36)*

²⁹Ayæ godōmenque apænedinqe
 Itota, “Māniī nāni wæwēmāmo
 nāni angā iinque go ate nænque
 iñontobæ wēmō badinqe apāicā
 apāidāmai ingæimpa. Nēmōncoo
 oñnædē inō wææ tæ wææninqe waa
 tæ waa tæ wæængæimpa. Oñnædē
 tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ
 cæte bai wapiticæ goquinō anguēnē.
³⁰Māniñedē ate botō Waobo nē
 ēñagaīmo inte oo pōñōmo oñnædē
 ate bai ba adinqe wabæca nāni cabo
 wabæca nāni cabo tōmāmæ quēwēnāni
 Ca ca wæcædānimpa. Wæyōnāni botō

Waobo nē ēñagaīmo inte boguimancodē
 māmō pōninqe botō tæi pōni pīñæmo
 inte ñāō apāite bai waemō emonte
 wææmo acædānimpa. ³¹Māniñedē
 todompeta mōnō ancadeca yedæ ænete
 bai we oññonte botō anquedoidi iñānite
 da godōmo godinqe tōmēnāni boguimā
 æmænō betamonca æmænō betamonca
 nānō pō goiñō godinqe oñnædē tōmāne
 godinqe edæ Wængonguī nānō apænte
 ængaināni iñānite āñete poncædānimpa,”
 ante Itota apænecantapa.

³²Ayæ, “Wængonguī Awēnē æyedēnō
 ponguingāa, ante botō iigowæ æbānō
 iwæ ante odōmonte apænebo ēñēdāni.
 Tömēwæ mīiwæ badinqe iigowæ
 wayabo tånā nā boca adinqe mīnitō,
 Oñabo nānō bocañepo inte nænque
 nāwæntedæ baquinque bocapa, ante
 pōnēninqe edæ do ēñēmīnipa. ³³Ayæ
 adobai māninō botō apænedinō bai
 edæ do ba adinqe mīnitō, Waocā nē
 ēñagaingā iñōmō edæ do odemō pōni
 ongōninqe edæ oo poncæcāimpa, ante
 ēñencæmīnimpa. ³⁴Nāwangā āmopa.
 Ñōwomīni ayæ mīimīni quēwēninqe
 wænte godāmai iñōmīni māninō botō
 apænedinō bai tōmānō edæ do iinque
 baquinō anguēnē. ³⁵Oñnædē ongōñōmō
 inguipoga tōnō wo ewente bai dæ ba
 incæte botō angaiñonque guiquēnē
 edæ dæ badāmai inte edæ cōwē tæi
 ongongæimpa,” angantapa.

³⁶Ayæ, “Māniōnæ æyedēnō i, ante,
 Māniñepo ædepodō i, ante ēñencæte
 ante mīni wædinō ante æcæmenque incæ
 ēñēnāmai ingampa. Tōmānāni ēñēnāmai
 iñōnāni edæ Wængonguī anquedoidi
 incæ ēñēnāmai iñānipa. Wæmpocā
 Wēmo incæ ēñēnāmai iñōmote
 Wæmpocā iñōmō tōmengā adocanque
 incæ edæ nē ēñengā ingampa,” ante
 Itota apænecacāimpa.

³⁷Ayæ godōmenque iīmai ante
 apænecantapa. “Waobo nē ēñagaīmo
 inte botō ponguioñæ iinque bayedē
 guiquēnē Nōwee wodi Docā nāni
 angaingā nānō quēwēnedē dodāni
 nāni quēwengai bai adobai edæ
 quēwenguīnāni iñānipa. ³⁸Māniñedē

æpæ ayæ änāmaï iñedē nē
quēwengāināni iñōmō önonque cænte
bete, Monguingä, ante godonte ate
möningue tömēnāni Docä Nöwee oncö
baï wipo mäenonte nānō guiquiönæ
iinque baganca quēwencægadānimpā.
39Tömēnāni inānite æpæ ænte gocæ
cæganca tömēnāni, Æpæ anguimpā,
ante ēñēnāmaï nāni quēwengāi baï
adobaï ēñēnāmaï cæyönāni botö Waobo
ēñagaimö inte adobaï edæ iñontobæ
poncæboimpā. 40Māniñedē waoda
tömēmōcodē guēa cæyōna adocanque
ingante ö ænāni goyongä adocanque
wæætē a ongoncæcäimpā. 41Ayæ
onquiyæna guēa apo cæyōna adocanque
ingante ö ænāni goyongä adocanque
wæætē a ongoncæcäimpā,” ante Itota
odömonte apæñecantapa.

42Ayæ, “Awēnē æyedēnō ponguingää,
ante ēñēnāmaï imini inte mīnitö
mīimīni inte edæ cōwä aquēnē
quēwēnāni. 43Nē awēmō ængä æyedēnō
ponguingää, ante ēñente baï nē äcä
iñōmō, Bæ tate guidāmaï incæcäimpā,
ante wææ wānoncædongäimpā, ante
ēñente quēwēedāni. 44Wao Wēmō
ēñagaimö inte botö adobaï mīnitö
ēñēnāmaï iñōmīni do iñontobæ
ponguimo imo ante mīnitö botö
ponguinö ante wānō cōedāni,” ante Itota
angacäimpā.

Awēnē quincōo ante nē ædæmō aacä
(Odoca 12.41-48)

45Ayæ Itota iïmaï apæñecantapa.
“Inguipoga awēnē iñōmō, Æcānō nē
ēñengä inongä inte botö quincōo ante
ædæmō aacä inguingää, äninque,
Mänömaï inte cæcä ingante adinque
botö ämo ate tömengä nē angä badinque
botö oncönē quēwēnāni inānite ædæmō
aadinque cænguï eyepæ iñonte godongä
cæncædānimpā, angampā. 46Ante
awēnē wayömō gote ponte ayongä, Nē
cæcä botö änō ante ēñente cæcampā,
ante adinque awēnē wæætē tömengä
ingante godö waa cæcä tömengä
ingante godö waa cæcä ate nē waa cæcä
iñōmō edæ waa tocæcäimpā. 47Mīnitö

iñinite näwangä ante apænebopa. Nē
ēñente cædingä ingante awēnē, Bitö
botö mäincoo tömancoo edæ nē aabi
bacæbiimpā, ancæcäimpā.”

48“Wæætē edæ tömengä ingante nē
cæcä incæ wēnæ wēnæ cæcä inongä
inte mīmōno pönēwēninque, Botö
awēnē wabānō wantæpiyæ pönāmaï
ïmaingampā, ante pönengä iinque
æbānō babāi. 49Tömengä edæ
wadāni nāni cæcabo iñōnānite näemæ
pīinque tæi tæi pangä iinque ayæ
nē tī nāmæ bete quidi quidi dowænte
badāni tönō godongämæ cænte
becä. 50Iinque tömengä, Æönædö
ponguingää, ante wædāmaï iñongante,
Æyedēnō ponguingää, ante ēñēnāmaï
iñongante edæ awēnē iñontobæ pongä
wæbaingampā. 51Pöninque awēnē
iñōmō ēñēnāmaï cædingä ingante baö
wido wido todinque tömengä ingantedö
äninque, Nē wadö tedete wadö cædināni
nāni panguinö gote tömēnāni tönō
godongämæ ongoncæcäimpā.
Ante cædinque awēnē tömēnāni
nāni guingo imonte Ca ca wayömō
wido cæcä wæcæcäimpā,” ante Itota
apænegacäimpā.

Baquedāni nāni cæinö
ante odömongampā

25 1Māninganca apænedinque
Itota ayæ godömenque
odömonte apænegacäimpā. “Māniñedē
öönædē Awēnē Odeye nempo quēwēnāni
iñōmō baquedāni diete ganca nāni cæi
baï adobaï cæcædānimpā. Baquedāni
iñōmō, Edēningä ñōwoönæ monguingä,
ante tica enēincade äninque tömengä
ingante bee tencæte ante tao godānipa.
2Baquedāni incæ tömēnāni tinco ganca
ināni nē ēñēnāni iñōnāni edæ adoganca
tinco ganca ināni nē ēñēnāmaï ināni
inānipa. 3Nē ēñēnāmaï ināni guiquēnē
tömēnāni tica enēincade äninque
gongapæncade ænāmaï goyönāni, 4nē
ēñēnāni guiquēnē gongapæncadedē
godö pe ñiñænte gongapæ eyepæ ænte
godānipa. 5Mänömaï ænte gote ayönāni
nē monguingä wantæpiyæ pönāmaï

dæ angä adinque tömënäni tömänäni edæ möinente ædo ædo cædinque mö ñönänipa.”

⁶“Mö ñöñönäni ayaönænëña pöni bayonte edæ, ‘Në monguingä pongä атакедäni. Tao bee tenguënë quëwëminii.’ ⁷Ante aa pedäni ëñëninque edæ baquedäni tömänäni ængä gantidique, Tica ënëincade waëmö ti wodönote bacäimpa, ante wadæ wadæ cædänipa. ⁸Cæyönäni në ëñënämaï inäni guiquënë në ëñënäni inänite, ‘Mönitö tica ënëincade edæ wodo mönä ëmoppa cæminii. Minitö näænimä incæ pancapaa pönömini æncæmönimpa.’ ⁹Äñönäni, ‘Inämpa, mönitö beyä minitö beyä adobaï wii eyepä imaimpa, ante awædö. Edæ godoncæte ante në mänäni weca gote godonte æedäni.’ ¹⁰Änäni ëñente godonte æncæ goyönäni edæ në monguingä do pongä adinque në ëñente eyepä näæninäni inömö monguingä tönö godongämä monguimäno oncönë becæ guiidäni ininque edæ odemö tee mönete intapa. ¹¹Ayæ ate edæ wadäni gongapæ eyepä ænte pönönäni do tee mönete i adinque tömënäni, ‘Awënë, awënë ëñëmi. Odemö wi ænebi guimönie.’ ¹²Ante wæyönäni awënë wæætë, ‘Minitö iminute näwangä ämopa. Minitö æminidö iminii, ante botö cöwë adämaï imopa,’ angampa.” Mäninque ante odömoncæte ante Itota iimäi angantapa.

¹³“Minitö guiquënë, Æönædö i, æyedëno i, ante ëñënämaï imini inte edæ wänö conte quëwëedäni,” angacäimpa.

Tadento näni godonte äinta ante odömongampa
(*Doca 19.11-27*)

¹⁴Ayæ æbänö baquii, ante odömoncæte ante Itota, Waocä në äacä nänö cæi bai bacäimpa, ante apænægacäimpa. “Në äacä wayömö gocæte ante cædinque tömengä ingante në cædäni inänite äñete mämongä pönönänite, Botö äadinta incæ pönömo æninque minitö në aamini badinque

botö beyä godonte æncæminimpa.

¹⁵Äninque në äacä inömö, Në cædäni æbänö nangui cædinque aaquinäni, ante adinque tadento ñænængade näni godonte äinta incæ adocanque ingante önompo æmæmpoque mänimpota pædæ pönöninque wacä ingante tadento mentaa mänimpota pædæ pönöninque wacä ingante tadento adotaque pædæ pönongampa. Ayæ wadæ gocä. ¹⁶Ininque tadento önompo æmæmpoque mänimpota në æningä inömö do godinque godonte æ godonte æ cædinque önompo æmæmpota tömengä nänö ænimpota adopota æñongä edæ tadento önompo tipæmpoga bapa. ¹⁷Ayæ tadento mentaa në æningä adobaï godonte æ godonte æ cædinque mentaa nänö æninta adopota wæætë æñongä edæ tadento mäa go mäa bapa. ¹⁸Wæætë adotaque në æningä guiquënë tömengä wadæ godinque onguipodë ææ wodinque awënë godonte äinta æninque tee moncate wë wodongampa,” angantapa.

¹⁹Ayæ, “Wantæpiyæ ate tömënäni awënë adodö pöninque, Botö qui eyepæ æncæboimpa, ante cædinque tömënäni näni ænte aadinta ante cöwä acantapa. ²⁰Önompo æmæmpoque tadento në æningä inömö edæ æmæmpota adopota nänö godonte æninta ænte pöninque awënë ingante, ‘Awënë, bitö botö imote, Aacæbiimpa, ante tadento önompo æmæmpoque mänimpota pædæ pönömi æntabopa. Äninque botö godonte ænte godonte ænte edæ nangui cædinque edæ mänimpota adopota æmæmpota dobæ æmoi æ.’ ²¹Ängä wædinque tömengä awënë inömö, ‘Badogaa. Botö imote në cæbi inömi inte bitö ædæmö aabi inte ñöwo waa cæbi æmopa. Bitö wædænque æninque cöwë ædæmö aabi adinque botö ñöwo nangui pöni botö äadincöo pönömo æninque bitö wæætë edæ në aabi bacæbiimpa. Botö bitö awënë inömo inte watapæ tote quëwëmo inömete bitö edæ äänömonque bai bitö watapæ tote quëwënguinque pöe,’ angantapa.”

²²“Ayä mäa tadento nē äningä adobai pöningue, ‘Awënë, bitö botö imote, Aacæbiimpa, ante tadento mentaa mänimpota pædæ pönömi äninque botö godonte ænte godonte ænte edæ nanguï cædinque edæ mentaa mänimpota adopota dobæ æmoi æ.’ ²³Angä wædinque tömengä awënë iñömö, ‘Badogaa. Botö imote nē cæbi inömi inte bitö ædæmö aabi inte ñowo waa cæbi æmopa. Bitö wædænque äninque cöwë ædæmö aabi adinque botö ñowo nanguï pönï botö ëadincoo pönömo äninque bitö wæætë edæ nē aabi bacæbiimpa. Botö bitö awënë inömo inte watapæ tote quëwëmo iñömote bitö edæ ääñömonque bai bitö watapæ tote quëwenguinque pöe,’ angantapa.”

²⁴“Ayä ate edæ adotaque nē äningä wæætë pöningue, ‘Awënë, bitö nē waadedämaï cædömi inte bitö wii gadiñömö wayömö incæ edæ do wogaabipa. Ayä bitö wii miñömö wayömö incæ edæ do tä pete gæte bai æmipa, angantapa. ²⁵Ïninque botö edæ ancai guñente wædinque edæ tao godinque onguipodë äæ wote bitö tadento daga wëninque edæ wë wodontabopa. Bado, bitö qui incæ edæ do æmipa,’ angantapa.”

²⁶“Angä ëñente wædinque tömengä awënë wæætë, ‘Botö imote nē cæbi inömi inte bitö wiwa pönëmi inte wæntæye cæbi abopa. Botö æbänö gadämaï iñömö do wogaabopa, ante bitö edæ do ëñëmitapa. Botö minämaï iñömö do tä pete gæbopa, ante bitö äninö edæ do ëñëniimi inte cæbitapa töö. ²⁷Ïninque mäninö ante do ëñëniimi inte bitö edæ padata botö godonte äinta äninque edæ nē godonte ännäni weca godonte ænguëñëmi iimitapa töö. Mänömaï cæbi bai botö ocä ëmænte pöningue edæ botö qui do äninque wadäni nänni guidöninta tönö edæ do æncædömoimpa töö.’

²⁸Äninque tömengä ingante nē cædäni inänite awënë angantapa. ‘Minitö ñowo iingä tadento adotaque tömengä nänö næäñinta ö äninque edæ tadento önompo tipæmpoga nē næängä ingante

pædæ godömini æncæcäimpa. ²⁹Edæ nē ëadäni inänite tömänäni inänite godömenque godonte ingäimpa. Ïninque tömännäni qui nanguï ëacædäniimpa. Wæætë edæ ëadämaï inte ömæpocä ingä quiquënë tömengä nänö ëadincoo wædænque pönï i incæte edæ ö ænte dæ ba wæcæcäimpa. ³⁰Ayä edæ mäningä botö imote nē cædingä incæ wæntæye inongä inte cædämaï iñongante minitö wëmö iñömö nänni guingo imonte Ca ca wæwëñömö tömengä ingante edæ guitodonte wido cæmini wæcæcäimpa,’ ante tömengä awënë angampa.”

**Tömämæ quëwënnäni inänite
apænte angäimpa, ante**

³¹Itota mänömainö ante odömonte apænedinque godömenque apænegacäimpa. “Botö anquedoidi tönö godongämæ pöningue botö Waobo nē ëñagaimo inte ñäö apäite bai nē ëmömo inte poncæboimpa. Mäniñedë botö pöñedë botö Awënë tä contaimpaa tä contadinque edæ öönædë waa pönï ongönäni bai waa pönï ongoncæboimpa. ³²Mäniñedë tömämæ quëwënnäni botö weca godongämæ ponte a ongoncædäniimpa. Ayä nē aacä tömengä cæninnäni inänite apænte adinque bodegoidi æmænö cönöningue cabodaidi æmænö nänö cönönö bai cædinque botö iñömö edæ imæca quëwënnäni tömänäni inänite apænte adinque pancadäniya inänite æmænö gönöningue wadäni inänite æmænö gönömo ongoncædäniimpa. ³³Obegaidi bai nē ëñente cædäni inänite botö tömëmæ inö gönöningue wæætë cabodaidi bai nē ëñënnämaï cædäni inänite botö dipæmæ inö gönöncæboimpa.”

³⁴“Gönöningue botö Awënë Odeyebo inömo inte botö tömëmæ inö nē ongönäni inänite ancæboimpa. ‘Botö Mæmpo nänö nē waademini inte pöedäni. Tömengä inguipoga nänö badongaiñedë äninque, Awënë Odeye nempo mini quëwenguinö impa, ante do badongacäimpa. Ïninque Awënë Odeye nempo mini quëwenguëñö

ñowo ænte quëwëedäni. ³⁵Edæ botö gue ænente wøyömo minitö cængui në pönömini cængaboimpa. Tepæ gæwænte wæbo adinque minitö në pönömini begaboimpa. Botö Wabo imo inte cowodë bai pömo adinque minitö, Pö guii, ämini ëñëninque minitö weca guiite ëñagaboimpa.

³⁶Ayæ ömaabo inte wøyömo minitö pönömini wëñagaboimpa. Wënæ wënæ inte wøyömo minitö ponte në waadete cægäimäni iminipa. Tee mönete oncönë ongonte wæwëñömote botö weca ëñacæ në pongäimäni inöminäni inte minitö ñowo wæætë edæ botö nempo guiite quëwencäminimpa, ancæboimpa.”

³⁷“Ämo ëñëninque edæ në nö cädäni guiquënë, ‘Awënë inämpa æyedëno bitö gue ænente wøyömi dicæ pönömöni cæmitawogaa, ancädänimpa. Ayæ tepæ gæwæñömi dicæ pönömöni bebitawogaa.

³⁸Æyedëno wacä incæ pömi adinque mönitö dicæ, Pö guii, antamöniyaa. Ayæ ömaabi adinque dicæ pönömöni wëñabitawogaa. ³⁹Ayæ wënæ wënæ inte wøyömi incæ tee mönete wøyömi incæ mönitö dicæ acæ pontamöniyaa. ⁴⁰Ante wøyönäni botö Awënë Odeyëbo inömo inte edæ tömënanäni inänite, ‘Inämpa botö töninädäni inönänite adocanque önonganque inonganque minitö waa cægäimäni inte edæ botö imote do waa cæte iminipa ämo ëñëedäni, ante tömënanäni inänite ancæboimpa, angantapa.

⁴¹“Ayæ botö dipæmæ inö në ongönäni inänite botö në Awënë inömo inte ancæboimpa. ‘Minitö në tente wæquënëminäni guiquënë ñowo edæ gä gobæwedäni. Edæ Wængongui do badöninque, Wënæ tönö tömengä anquedoidi nänö në ëminänanäni tönö wantæpiyæ cöwë wänämaï nänäi bæcote wæquifñömö, ante nänö badongäifñömö minitö mäniñömö edæ gote guibæwedäni, ante edæ ancæboimpa. ⁴²Edæ botö gue ænente wæbo adinque minitö edæ dicæ pönömini cæntabogaa. Gæwænte wøyömo minitö dicæ pönömini betabogaa. ⁴³Ayæ Wabo imo

inte cowodë bai pömo adinque minitö dicæ, Pö guii, äminätawogaa. Ömaabo inte wøyömo weocoo dicæ pönömini wëñatabogaa. Wënæ wënæ inte wæbo incæ tee mönete wæbo incæ minitö inñömö edæ dicæ ëñacæ pöminätawogaa, ancæboimpa.”

⁴⁴“Ämo ëñente wædinque në ëñënamäi inäni inñömö, ‘Awënë ëñëmi. Bitö æyedëno gue ænente tepæ gæwænte wæbitawo. Ayæ wabi bai inte æyedëno pömi atamöniyaa. Weocoo ömaabi inte wæbi adinque, daicawo gawämi adinque, tee mönete wæbi adinque mönitö bitö beyæ dicæ cädämaï intamöniyaa. ⁴⁵Äñönäni botö inñömö edæ tömënanäni inänite, ‘Inämpa wacä ingante önonganque inonganque minitö cädämaï ingäimäni inte botö imote edæ mäniñö do cädämaï ingäminimpa. Ämo ëñëmäiminipa, ante püincæboimpa. ⁴⁶Ininque tömënanäni nänäi tente wæwenguinö incæ æmæwo wadæ gocädänimpa. Wæætë në nö cädäni guiquënë cöwë wänämaï nänäi quëwenguinö æmæwo gocädänimpa, ante Itota apænægacäimpa.

Itota ingante bæi ongongæimpa, ante cädänipa

(Mäadoco 14.1-2; Odoca 22.1-2; Wäö 11.45-53)

26 ¹Ayæ mäniñö tömänö iinque apænete ate Itota tömengä miñæ në godäni inänite apænecantapa.

²—Mëönaa go ate wodo pänta gogaionæ bai Patowa mönö æämæ cænguiönæ impa, ante do ëñëminäni. Mäniönæ inñonte botö Waobo ëñagaimo inñömote botö imote bæi ongöninque edæ, Awæ nænquedimæ cæte iingä ingante töö godöninque daagö timpote wææ tiwadinque edæ æænö gö cæte wänöedäni, ante botö imote pædæ godönäni æncädänimpa, ante apænægacäimpa.

³Mäniñedë, Wængongui qui, ante në godongä nænængä pönä Caiapato oncönë godongämæ pöninque wadäni në godönäni nænänäni tönö oodeoidi

inänite nē aadāni nāni Picæncabo iñōmō,
⁴ adoyōmō pōnēninque, Mōnō æbānō babæ
 cæte Itota ingante awēmō bæi ongonte
 ænte wænonguiī, ⁵ ante pōnēnāni incæte,
 —Iñæmpa ææmæntedæ iñonte
 wænōmō bai tōmānāni ænguī bate Yæ
 yæ ante pūinte cæcædōnānimpa, ante
 pōnente wædinque mōnō ædō cæte
 māniñedē cæquīī, ante wægadānimpa.

**Itota ocaboga onquiyængä ogui wapæ
 gao cæcacampa**

(Mäadoco 14.3-9; Wäö 12.1-8)

⁶ Itota māniñedē Betānia godinque
 nē baadingā Timōnō oncōnē guī
 ēñadinque cæncongantapa. ⁷ Cæncōñongā
 wacā onquiyængä iñōmō tōmengā
 weca pō guīdinque ogui wapæ nāni
 nanguī godonte ænimæ dica adabatodo
 waincadedē pe iñiñænte nānō mānimæ
 incæ ñōwo ænte māmō Itota ocaboga edæ
 gao cæcæcantapa. ⁸ Mānōmāi cæcā adinque
 Itota miñæ nāni gocabo iñōmō pīiñinque,
 —Iñæmpa ononque gao guēnente bai
 cæcampa tōō, ānānitapa. ⁹ Edæ iimæ
 iñōmō nanguī pōni āninta beyæ godonte
 ænguēnēmæ imæmpa. Godonte ænte bai
 omæpodāni inänite wæætē godonguēnē apa.

¹⁰ Ante pīināni wædinque Itota iñōmō,
 —Quimæ pīiwēminii. Iingā onquiyængä
 iñōmō botō imote waa pōni cæcā apa
 quēwēminii. ¹¹ Iñæmpa omæpodāni
 ante mini ānināni mīnitō weca cōwē
 quēwēñōnāni botō wæætē mīnitō weca wīi
 wantæpiyæ quēwencæboimpa. ¹² Mānimæ
 ogui wapæ botonga gadongadinque
 tōmengā botō baō daga wenguinque eyepæ
 iñonte edæ ōni paacantapa. ¹³ Mīnitō
 iminite nāwangā ante apænebopa. Waa
 pōni botō apænedō apænedinque tōmāmæ
 æyōmōmē apænedāni ēñēnāni māningā
 onquiyængä nānō cædinō ante adobai
 tededāni ēñente pōnencædānimpa, ante
 Itota apænegacāimpa.

**Itota ingante Codaa odōmonte
 godoncæte ante cæcampa**

(Mäadoco 14.10-11; Odoca 22.3-6)

¹⁴ Ayæ māniñedē nāni, Dote, äincabo
 iñōnāni adocanque Codaa Icadote nāni

ānongā iñōmō, Wængongui qui, ante nē
 godōnāni iñānāni weca gocantapa.

¹⁵ Godinque apæncantapa.

—Botō, Itota æyōmōnō ongongā, ante
 pōnō odōmōmō ate mīnitō bæi ongonte
 æmīni iñinque æpotadō, Eyepæ i, ante
 pōnōmīni æmāimoo.

Angā ēñēninque tōmēnāni padata
 tiguitamō incæ todēinta ganca tee
 mampote tōmengā ingante pædæ
 godōnāni. ¹⁶ Æningā inte tōmengā cōwē
 cōwā adinque, Æbānō cæte Itota ingante
 odōmōmō pædæ godōmō ate ænguīnāni,
 ante pōnente cægacāimpa.

**Päö tōnō owæta Itota pædæ pōnongä
 cænte bedānipa**

(Mäadoco 14.12-25; Odoca 22.7-23;
 Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

¹⁷ Māniñedē oodeoidi päö yedæ
 æmpoqui omæmō i nāni ææmæ cæte
 cænguīōnæ tæcæ ba adinque Itota miñæ
 nē godāni iñōmō, Wodo pænta gogaīōnæ
 bai Patowa mōnō ææmæ cænguīōnæ
 impa, ante pōnente wædinque tōmengā
 weca ponte ānānitapa.

—Æyōmōnō bitō beyæ Patowa ææmæ
 ante cæmōni ate cænguīmii.

¹⁸ Āñōnāni tōmengā nānō emiñæna
 mēnaa inate āninque,

—Mīnatō waodāni nāni quēwēñōmō
 godinque onguīñængä botō nē āningā
 ingante bee tēninque mīnatō iimāinō
 ante apænemina ēñengæda. “Mōnō
 Awēnē iimāi angampa. Botō wænguīōnæ
 oo pōni bapa cæbii. Botō nē emiñænāni
 tōnō botō bitō oncōnē Patowa ææmæ
 ponte cæncæmōnimpa, angampa,” ante
 āmīna ēñengæda, angā.

¹⁹ Ēñente wædinque tōmēna Itota
 nānō ānō bai cædinque, Patowa ææmæ
 cænguī impa, ante cædatapa.

²⁰ Gäwadecæ bayō Itota tōnō, Dote,
 nāni äincabo ponte godongāmæ
 cæncæte ante ongōnānitapa.

²¹ Cæncōñōnāni Itota,

—Nāwangā ante apænebo
 ēñēdāni. Mīni cabo incæ adocanque,
 Æncædānimpa, ante botō imote
 odōmonte pædæ godonguingā ingampa.

²²Ante apäñecä eñëninque tömëñäni wæwente bayönäni adocanque adocanque,

—Awënë, botö imotedö ante dicæ apäñebitawogaa.

²³Ante tedehyönäni Itota wæætë,

—Botö tönö guëa adotaca në mii cædingä iñömö tömengä botö imote në odömönte pædæ godonguingä ingampa.

²⁴Edæ dodäni Wængongui beyä näni yewæmongainö bai cædinque botö Waobo eñagaïmo inte cöwë wænte goquëñemo imodö angüënë. Ininque edæ botö imo në odömönte godonguingä iñömö tömengä nänö wæquinque ingäïmpa. Mäningä wii eñate bai waa toquëñengä incædongäïmpa.

²⁵Ante apäñecä wædinque Codaa iñömö Itota ingante në odömönte godonguingä iñömö edæ,

—Awënë në Odömömi eñëmi, botö imotedö ante ämitawogaa.

Ante añongante edæ Itota,

—Tömëmi nämä incæ, Botö imotedö, ante do tedebi ïmpa.

²⁶Ante apäñecantapa. Ayä cæncöñönäni Itota päö bai ongönte äninque Wængongui ingante waa ate apäñedinque päö pä äninque tömengä miñä në godäni inänite pædæ godö pædæ godö cæcantapa.

—Botö baö bai ïmpa, ante pædæ pönömo äninque minitö Ao ante cæedäni.

²⁷Äninque ayä bequïmä owætaca bai ongönte äninque Wængongui ingante waa ate pönente apäñedinque pædæ godöñinque,

—Botö wepæ bai ïmpa, ante pædæ pönömo äninque tömämini Ao äninque godongämä intaca beedäni, angantapa. ²⁸Botö wepæ ïimä bai ïmpa. Wængongui do apäñedinque, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini ininque mönö godongämä waa cæte quëwengäïmpa, angacäïmpa. Nöwo adobai miine äninque apäñebopa. Botö wepæ ante Ao ante ämiini inte mönö godongämä waa cæte quëwengäïmpa. Edæ nangui ïmini miini wënæ wënæ cædinö

beyä ante nã mënongaquïmä ïmpa.

²⁹Näwangä ämopa. Botö Mæmpo Awënë Odeye iñongä botö tömengä nempo quëwëninque minitö tönö godongämä miimä botö beganca mänimä yowepä nïowo ämæwo bebo tamëñedäni, ante Itota apäñegacäïmpa.

Dicæ abogaa, ante Pegodo anguingä, ante apäñecampa

(*Mäadoco 14.26-31; Odoca 22.31-34; Wäö 13.36-38*)

³⁰Ayä Wængongui ingante ämotamini ante tao godinque Odibowænquidi godänitapa. ³¹Goyönänite Itota apäñecantapa.

—Wængongui beyä yewämöñinque, “Në aadingä ingante tacabo dæ wængä ininque edæ cæningäidi obegaidi panguïmä goquïmpa,” ante näni yewæmonte angainö bai cædinque minitö tömämini nïowoönæ woyowotä incæ botö dæ ämo beyä guingo imonte badinque edæ panguïmä goquïmini ïminipa. ³²Panguïmä gomini incæte botö edæ nãni ömæmonte ate Gadideabæ täno gote a ongöñömo minitö ayä pöedäni.

³³Angä wædinque Pegodo guiquënë,

—Iñæmpa dæ ämi beyä tömänäni guingo imonte badinque panguïmä godäni incæte edæ botö guiquënë cöwë panguïmä godämaï incæboïmpa.

³⁴Äñongante Itota wæætë,

—Bitö imite näwangä ante apäñebo eñëe. Nöwoönæ woyowotä incæ tawadiya pedämaï iñönte bitö botö imotedö ante wadö ante apäñedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguiimi ïmpa.

³⁵Angä eñente wædinque,

—Iñæmpa bitö tönö guëa wæmo incæte botö cöwë, Dicæ abogaa, ante edæ änämaï incæboïmpa.

Äñongä tömengä miñä në godäni tömänäni adodö ante angadänimpa.

Guëtëmäni iñömö Itota Wængongui ingante apäñecampa

(*Mäadoco 14.32-42; Odoca 22.39-46*)

³⁶Mänii godinque Itota yabæ incæ Guëtëmäni näni äñömö tömengä miñä

nē godāni tönö gocantapa. Māniñömö pōninque tōmengä tōmēnāni inānite,

—Tä contate ongōñōmīni botō godōmenque godinque Wængonguī ingante apānete pōmoedāni.

³⁷ Änīnque Pegodo tönö Tebedeo wēna inate änte mäocā goyōnāni Itota iñömö nangui wæwente badinque ancaī guīñēninque, ³⁸ tōmēnāni inānite,

—Botō wænguimāmo pönö angüenē, ante botō önöwoca incæ pämænte wæte wænguī wæ, ante wæbo tamēñedāni. Mīnitō guiquēñē ämonca godongāmæ wææ aacōedāni.

³⁹ Änīnque Itota wædænque godōmenque godinque guidōmēmæ ñongænte Wængonguī ingante apānecantapa. “Botō Mæmpo, bitō Ao änīnque edæ tī nā wænguimæ bai ö änte bai cædinque botō imote edæ, Wänāmaī incæbiimpa, ämi inīnque botō edæ waa tobaīmopa. Incæte botō änönö bai wīī cædinque wæætē tōmēmi änönö bai cæe,” ämopa.

⁴⁰ Ante apānecā ate tōmengä miñæ nē godāni weca adodö ponte ayongä tōmēnāni mö ñönāni adinque tōmengä Pegodo ingante,

—Botō tönö wänö conguēñēmīni incæ mīnitō adoque ooda incæ wīī aacōmīni.

⁴¹ Mīmōno waa cæinēmōnipa, ante ewocayōmīni baö aquīñōñēñāmīni inte wæntæye baminīpa. İnīnque edæ wänö cōninque nāmā beyænque ante Wængonguī ingante apānedinque edæ, Wīī wēnæ wēnæ cæinēmōni bacæmōnipa, ante apāneedāni.

⁴² Änīnque Itota adodö wadæ gote wæætē apānedinque, “Botō Mæmpo, botō bedāmaī iñōmote bitō ö äñāmaī imi inīnque botō cōwē bitō ämaī becæboimpa.”

⁴³ Ante Wængonguī ingante apānete ate ponte ayongante möwo möinente æmō cæte wædinque mö ñönāni.

⁴⁴ Adinque edæ tōmengä wæætē adodö godinque ñöwo mempoga go adopoque nänö apānedinö ante adodö ante Wængonguī ingante iinque apānecantapa. ⁴⁵ Ayæ tōmengä miñæ nē godāni weca wæætē adodö pōninque,

—İñæmpa cōwē mömīni edæ cōwē guēmāmīni awædö. Aquēñē quēwēedāni. Botō Waobo eñagaimo inte botō wæwenguiönæ do bayonte edæ botō imote nē wēnæ wēnæ cædāni inānite nē godö odōmonguingä iñömö do godongäi атақеедāni. ⁴⁶ Ängæ gantite mönö gocäimpa. Botō imo nē odōmonte godonguingä obo pōni pongä tamēñedāni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte äñānipa

(Mäadoco 14.43-50; Odoca 22.47-53; Wäö 18.2-11)

⁴⁷ Ayæ apāneyongä edæ Codaa wodi tōmēnāni nāni, Dote, ante gocabo adocabo inīngä incæ ñöwo pongantapa. Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tönö oodeoidi inānite nē aadāni nāni Picæncabo tönö da pönönāni pōninque wadāni tæiyænāni adobaī yaēmē næænīnque canta næænāni inte Codaa miñæ pönānitapa. ⁴⁸ Doyedē iñömö nē odōmonte godonca cæcä Codaa iñömö tōmengä miñæ ponca cædāni inānite iīmaī ante wēēñēñedē apānedingä inongäimpa. “Botō odōmonte queē bemōmo adinque mīnitō wæætē, Tōmengä ingampa, ante adinque tōmengä ingante edæ bæi ongonte ö æedāni.”

⁴⁹ Ante do äningä inte Codaa ñöwo iñömö Itota weca pōninque,

—Awēñē nē Odōmōmi imi, bitō imi.

Änīnque edæ waa cæte bai queē bemongantapa. ⁵⁰ Adinque Itota wæætē, —Botō miñæ nē godīmi eñēmi.

Māñinö ante bitō ponque pö cæbæwe.

Äñongä wadāni tōmengä weca pōninque pædæ gopo bæi ongonte Itota ingante äñānitapa.

⁵¹ Wængonguī quī, ante nē godongä ñænængä pōni ingante nē cæcä māniñömö ponte a ongongä adinque Itota tönö pōningä adocanque pædæ guipote yaēmē o togænte äñinque māningä nē cæcä ingante tæi pāninque önömonca wangö tamonca cantapa.

⁵² Adinque Itota iñömö tōmengä ingante, —Yaēmē adodö mīni tie, ämopa. Edæ yaēmē nē o togænte næænāni tōmānāni

inänite yaēmenca adobaī tacadāni wæncædānimpa. ⁵³Iñæmpa æbänö ante pönēmi edæ. Wængonguī anquedoidi adocabodānique tei miido ganca iñönānite botö Mæmpo ingante apænebo baī tömengä do angä iñinque anquedoidi nāni cabo nāni cabo incæ önompo tipæmpoga go mencabodāniya botö beyæ ponte cæbainānipa, ante pönēmiyaa. ⁵⁴Incæte botö Codito inömo inte botö Mæmpo ingante mänömaī apænebo ēñente cæcä baī dodāni, Codito iīmaī wæncæcäimpa, ante Wængonguī angä ēñente nāni yewæmongainö ante ædö cæte iinque bacædönimpa, ante awædö, ante apænegacäimpa.

⁵⁵Ayæ wæætē ñowo pönāni inänite Itota apænecantapa.

—Minitö iñæmpa, Bitö nē ö æñimi iñipa, ante baī cædinque botö imote canta tönö yaēmē nææante ö æncæte ante pömini awædö. Botö Wængonguī oncö yabæcönē iīmō iñö iīmō iñö apænecöñömo minitö botö imote yao ongönāmaī ee aminitapa töö. ⁵⁶Incæte minitö Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni yewæmongainö baī ñowo iinque baquinque cæmini abopa.

Ante apænecä ēñëninque tömengä emiñængä nē godināni tömänāni edæ näwæ panguimæ cæte wodii winongadānimpa.

**Nē Apænte nāni Änoncabo weca Itota
ongongampa**

(*Mäadoco 14.53-65; Odoca 22.54-55,63-71; Wäö 18.12-14,19-24*)

⁵⁷Ayæ Itota ingante nē yao ongonte ænāni guiquēnē, tömengä ingante mäo godinque edæ, Wængonguī quī, ante nē godongä ñænængä pönī inongä Caiapato weca ænte godānitapa. Māniñömo do pöninque nē wææ ante odömönāni tönö oodeoidi inänite nē aadāni nāni Picæncabo tönö do a ongönānimpa. Māniñömo Itota ingante ænte mämönāni pongacäimpa. ⁵⁸Pegodo guiquēnē tömengä miñæ ayæ ayæ godinque, Wængonguī quī, ante nē godongä ñænængä pönī inongä oncö

yacömoayæ iñömo pö guidinque, Itota ingante æbänö cæquināni, ante wææ wänönāni weca pöninque tæ contate waa acongantapa.

⁵⁹Wængonguī quī, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē Apænte nāni Änoncabo tömänāni, Mönö apænte ante wænömö wæncæcäimpa, ante cædinque, Itota nänö wænguinqe wænæ wænæ cæcä ingampa, ante æcänö babæ ante anguingää, ante diqui diqui minönānimpa. ⁶⁰Incæte nanguī ināni ponte babæ apænedāni incæte, Æcänö eyepæ babæ änaa, ante edæ dæ angä wædānitapa. Ayæ ate mēnaa nē babæ wapiticæ änöna inte awënëidi weca pö guiite, ⁶¹apænedinque,

—Iñgä, “Wængonguī tæiyæ waëmö oncö ongö incæte botö iñömo tæi piñæmo inömo inte godö cæbo baī wo tænguimæ wææmaimpa. Ayæ mēönaa go adoönæque iñonte botö wæætē do mænömaimopa,” angä ēñentamönapa töö. ⁶²Ante apæneda ēñëninque nē godongä ñænængä pönī inongä incæ ængæ gantidinque Itota ingante,
—Iñæmpa pæ wëënebii. Tömëna bitö imitedö ante godö äninque nāna äninö ante bitö æbänö ämii.

⁶³Äñongä Itota cöwë änāmaī edæ pæ wëënecä. Adinque nē godongä ñænængä pönī inongä wæætē,

—Wængonguī nē Quëwengä inte tömengä nänö ēñëñongä edæ näwangä ante apænebi ēñëmönii, ämopa. Mönö Codito iñömo Wængonguī Wengä inongä ingampa. Bitö iñæmpa mänimidö inömi imitawo.

⁶⁴Mänömaī angä ēñëninque Itota wæætē,

—Tömëmi bitö äninö baī mänimodö inömo imopa. Incæte botö godömenque apænebo ēñëedāni. Iñcayæ ate botö iñömo edæ Waobo ëñagaïmo inte edæ Wængonguī nē Tæi Piñængä ingä tömëmængä inö tæ contabo adinque minitö ayæ ate botö öönæde boguimancodē pömo acæminimpa.

⁶⁵Ante apænecä ēñente wædinque nē godongä ñænængä pönī inongä

püinte badinque, Ëñente awædö, ante bai cædinque edæ nämä weocoo wänä ñænte,

—Wængongui ingampa mänömaï cæquingää. Edæ tömengä nämä incæ babæ ante nê wênæ wênæ apæneca ïninqe idæwaa. Wacä tömengä ingantedö, Wênæ wênæ cæcä atabopa, ante nê ancæcäimpa, ante ñöwo diqui diqui minämaï ingæïmpa. Tömengä nämä Wængongui Wengä inte bai babæ ante nänö änewëñinö ante do ëñëminï inte minitö, ⁶⁶edæ æbänö ante pönëminii.

Ante äñongä nê apænte änanï guiquënë,

—Nänö wænguinque änewengampa töö.

⁶⁷Ante apænte äninque edæ pancadäniya Itota tömengä awinca towæ tänömöñinque tæi tæi pänänitapa. Wadäni guiquënë tömengä ingante tamöñinque,

⁶⁸tömengä ingante,

—Bitö Codito ïmitawo. Æcänö bitö ïmite awëmö nê pänaa, ante Wængongui beyænque apænedinque apænebi ëñëmönii, ante badete togadänimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(Mäadoco 14.66-72; Odoca 22.56-62; Wäö 18.15-18,25-27)

⁶⁹Ayæ Pegodo guiquënë mäniï yæipodë yacömöñäa contate ongöñongä onquiyängä nê cæcä ïñömö tömengä weca ponte apænedinque,

—Mäningä Gadideabæ quëwëningä Itota tönö bitö guëa cægömitapa töö.

⁷⁰Ante apæneyongä tömänäni nänï ayömö Pegodo,

—Dicæ. Bitö änö ante æbänö ämii, ante dicæ ëñëmogaa.

⁷¹Ante äninque Pegodo yademö gäänë tao gote ongongä adinque wacä onquiyängä wæætë godongämæ ongönäni ïnänite apænedinque,

—Mäningä adobai Itota Näatadeta quëwëñongä tönö nê cægöningä ingä ædäni.

⁷²Ante apæneyongä Pegodo wæætë,

—Wængongui ëñëñongä botö näwangä ämo ëñëedäni. ïngä onquiyängä nänö nê äningä ingante botö dicæ abogaa, angantapa.

⁷³Ayæ wantæ ate mäniñömö ongönäni Pegodo weca pöñinque,

—Ïñæmpa Itota tömengä tedecä bai adode nê tedebi inte bitö tömengä miñæ mini nê gocabo adobi ïmipa töö.

⁷⁴Äñönäni edæ Pegodo wæætë, Wængongui ëñëñongä apænedinque botö nöingä ämopa, ante Wængongui ëmöwo ante babæ tedewëñinque tömëñäni ïnänite,

—Mini nê angä ingante dicæ abogaa.

Mänömaï ante tæcæ änewëñongä edæ tawadiya dobæ petapa. ⁷⁵Pe wædinque tömengä, Æ Itota nänö äñinö bai ïmpa, ante wæcantapa. Itota, “Tawadiya pedämaï ïñonte bitö botö ïmotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguïmi ïmipa,” angantapa. Ante Pegodo, Nöwo nänö pequinque do pecampa, ante wædinque oncodö taote edæ guingo ïmote wædinque edæ Ca ca wægacäimpa.

Itota ingante Pidato weca ænte mäo göñönäni

(Mäadoco 15.1; Odoca 23.1-2; Wäö 18.28-32)

27 ¹Ayæ ñäö bayonte, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö oodeoidi ïnänite nê aadäni nänï Picæncabo tönö apænte äninque edæ, Itota ingante wæñongæïmpa, ante godongämæ Ao angadänimpa. ²Äninque tömengä ingante yao ongonte goti winte äninque edæ odömänoidi beyæ Oodeabæ awënë gobedönadodo Pidato ingante mäo göñönäni ængacäimpa.

Codaa wodi ïïmaï cædinque wængampa

³Ayæ, Itota ingante wæñongæïmpa, änanï ëñente wædinque Codaa tömengä ingante nê godöningä guiquënë, Æ tömengä nänö wænguinquemë cæboïnö ante pönëmogaa,

ante guingo imonte wæcantapa. Ayæ,
Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni
tönö nê aadäni nani Picæncabo adodö
æncædänimpa, ante todëinta padatamö
tömënäni nani pönontamö adodö pædæ
godoncæte ante gocantapa.

⁴Ayæ tömënäni inänite,

—Inæmpa cæboo. Edæ Itota wænæ wænæ
cædämaï iningä iñongante botö nê godönimo
inte wiwa cæbo imo ante awædö.

Ante añongante tömënäni guiquënë,

—Tömëmi wænæ wænæ cædimi inte
wentamö bitö entawënë adinque mönitö
ædö cæte wæquimönii. Tömëmi edæ nê
cædimi inte edæ abaimipa töö.

⁵Änani wædinque edæ tiguítamö

incæ Wængongui tæiyæ waemö oncönë
wo wææntodöninque Codaa oncodo tao
godinque edæ nämä önömenca wëä æi
goti guemencate dobæ wængacäimpa.

⁶Mäninta wo wææntodongä ate wædinque,
Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni
incæ tiguítamö yao yao ongonte æninque,

—Wepæ näadintamö adinque

Wængongui Baa ancæcäimpa, ante
pönente wædinque mönö, Wængongui
qui, ante ædö cæte godonguimö.

⁷Ante godongämæ pönencöninque tömënäni,

Oodeoidi inämaï inäni wodido bacäimpa, ante
ömæ nê dai bædongä äadiömæ incæ mänii
tiguítamö godonte ængadänimpa. ⁸Ininque
wepæ näadintamö godonte nani ænimæ ante,
Wepænguipo impa, ante nani pemönimæ
iñömö ñöwo ganca impa. ⁹Ininque do iñömö
Eedëmiya wodi Wængongui beyæ iïmaï
ante nanö apænegainö bai iinque batimpa.

“Idægoidi, Tömengä beyæ mänipotamö
godonte ængäëimpa, ante nani äñimpotamö
incæ todëinta tiguítamö padatamö æninque,
¹⁰tömënäni Wængongui botö imote nanö
äninö bai ëñente cædinque edæ dai bædongä
äadiömæ godonte ænänitapa,” ante Eedëmiya
nanö angainö bai do iinque batimpa.

Pidato weca Itota ongongampa

(Mäadoco 15.2-5; Odoca
23.3-5; Wäö 18.33-38)

¹¹Itota iñömö awënë gobedönadodo
Pidato weca a ongöñongante awënë
gobedönadodo iñömö tömengä ingante,

—Bitö oodeoidi Awënë Odeyebi
imitawo.

Añongante,

—Bitö tömëmi änö bai botö mänimodö
ïmopa, Itota angantapa.

¹²Ayæ, Wængongui qui, ante nê
godönäni ñænænäni tönö nê aadäni
nani Picæncabo guiquënë Itota ingante
äninque, Wænæ wænæ cæbipa töö, ante
añönäni tömengä edæ pæ wëëncä.

¹³Ate wædinque Pidato wæætë,

—Bitö æpogadö wænæ wænæ cæbi
ïmipa, ante nanguï änäni ëñënämaï inte
bitö ædö cæte edæ pæ wëënebii.

¹⁴Añongante Itota iñömö tömënäni
nani äninö ante adodeque ante
apænedämaï ingä adinque awënë
gobedönadodo wæætë, Quiëmë bai pæ
wëëncä awædö, ante wægacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa

(Mäadoco 15.6-20; Odoca 23.13-
25; Wäö 18.38-19.16)

¹⁵Mänimæ awënë gobedönadodo
mäniñedë wadepo iñö wadepo iñö cöwë
iïmaï cædongäimpa. Oodeoidi ææmä
nani cæyedë gobedönadodo iñömö, Nê
tee mönete ongönäni inänite adinque
minitö æcänö ingante ämïni ñimpo
cæbo goquingäa, ante añongä änäni
ëñëninque tömengä tömënäni nani
äningä adocanque ingante ñimpo cæcä
godongäimpa. ¹⁶Mäniñedë adocanque
wænæ wænæ nanö cædinö beyæ tee
mönete a ongongampa, ante tömänäni
do ëñënönänimpa. Mäningä ëmowo
Badabato ñongäimpa. ¹⁷Ininque nanguï
inäni godongämæ pönäni ate Pidato
tömënäni inänite edæ,

—Æcänö ingante minitö beyæ ñimpo
cæbo abæ tawænte gocä ænguimïni.
Badabato ingante ñimpo cæbo gocä
ænguimïni. Wæætë edæ Itota Codito
mïni änogä ingante ñimpo cæbo gocä
ænguimïni, angacäimpa.

¹⁸Edæ do iñömö, Itota gomonga
cæcä ate wædinque tömënäni tömengä
ingante piïnte adönänimpa. Mäninö
beyænque tömënäni Itota ingante
bæi ongonte botö nempo ænte mämö

pædæ pönönänitapa, ante Pidato do
ēñengantapa.

¹⁹Ayæ odömānoidi nāni apænte
anguimpaa ayæ ongōñongā Pidato
nānōogængā iñōmō wacā ingante da
pōnongā pōninque Pidato ingante
nānōogængā beyæ apænecantapa. “Botō
ñōwoōnæ mōwocodē wīimōninque
māningā nē nō cædongā beyæ nangui
wogæi wogæi cæwēnente wæbopa cæbii.
Bitō tōmengā ingante gampodāmai inte
gomō aquēnē quēwēē, āmopa,” ante bitō
nānōogængā angampa, angantapa.

²⁰Angā ēñente wæyongā, Wængongui
qui, ante nē godōnāni ñænænāni
tōnō nē aadāni nāni Picæncabo nāni
āincabo guiquēnē wadāni nē godongāmæ
ongōnāni inānite ānānitapa. Mīnitō
Pidato ingante iīmai ædāni. Badabato
ingante ñimpo cæbi gocæ. Itota ingante
wæætē āmi wænōnāni wængæe, ante
ædāni, ānānitapa. Awēñēidi incæ
mānōmāi ānāni ēñēninque godongāmæ
ongōnāni Ao ānānitapa. ²¹Awēñē Pidato
iñōmō tōmēnāni inānite āninque,

—Mēnaa ongōna iñōnate mīnitō æcānō
ingante āmīni ñimpo cæbo goquingāā.

Ñongante,

—Badabato ingante āmōnīpa.

²²Ānāni wædinque Pidato wæætē,

—Īninque Itota Codito mīni ānongā
ingante æbānō cæquīmoo, ante āmīni.

Ñongante tōmānāni edæ,

—Awæ ñænquedimæ āmi cæte gōnonte
wænōnāni wængæe tōō.

²³Ānāni ēñēninque Pidato ayæ,

—Īñæmpa quīnō wēnæ wēnæ
cæcantawo.

Ñongā tōmēnāni godōmenque yedæ
āninque adodō,

—Āmi awāa timpote wænōnāni
wængæe.

²⁴Ante ancaa ānewēñōnāni Pidato
iñōmō, Tæcæ wæætēdō wæætē ānāni inte
tōmēnāni wēnæ wēnæ cædāni wæqui
wæ, ante guiñente wædinque ayæ, Ædō
cæte botō godōmenque cæquīmoo, ante
pōnente wædinque edæ æpæ pī ñiñænte
tōmēnāni ayōnāni ōnompō mempodinque
tōmēnāni inānite angantapa.

—Tōmengā wēnæ wēnæ cædāmai
iñongante botō, Wænongæimpa, ānāmai
imo inte tōmengā wepæ nāadāmai
imo aedāni. Wæætē mīnitō guiquēnē,
Wæncæcāimpa, ante nē ānimīni inte
edæ nāate bacæmīnimpa, ante adinque
botō mempobo aedāni.

²⁵Angā ēñēninque tōmānāni Ao
āninque edæ,

—Mōni āninō beyænque mōnitō incæ
mōnitō wēnāni incæ tōmengā wepæ beyæ
nāate baī bacæmōnimpa tōō.

²⁶Ānāni ate awēñē gobedōnadodo
Pidato tōmēnāni nāni āninō ante ēñente
cædinque edæ Badabato ingante ñimpo
cædinque tōmēnāni nempo pædæ
godongā ænānitapa. Wæætē edæ Itota
ingante edæ Pidato angā æmontai
badōimenca tæi tæi pānāni ate tōmengā
ingante ñænque quepote awāa nāni
gōnonguinque edæ da godongā ænte
godānitapa.

²⁷Awēñē gobedōnadodo nānō wææ
wānōnāni guiquēnē Itota ingante
ænte gōdinque awēñē gobedōnadodo
oncōnē Podætodio nāni ancōnē mangui
guiiyongā tontadoidi bacabo Itota
weca godongāmæ āñete pōnānitapa.

²⁸Pōninque tōmēnāni, Awēñē ĩmi
inte awēñē weocoo wēñacæbiimpa,
ante baī cædinque badete todinque
Itota weocoo gā tadongadinque
wæætē opatawæ ēmoncoo pōnō da
wēñadinque, ²⁹daa mongæmenca baī
æninque que cædinque, Awēñē poganta
wencacæbiimpa, ante baī cædinque pōnō
daga wencadānitapa. Ayæ cæwīpa ænte
māmō pædæ pōnonte ānāni āninque
tōmengā tōmēmæmpoca pæ mangā
adinque tōmēnāni da guicapodinque
tōmengā ingante,

—Badogaa, bitō oodeo awēñē odeyebi
īmipææ, ante badete togadānimpa.

³⁰Ayæ tōmengāa towæ towæ
tānongadinque cæwīpa æninque tæi
tæi ancaa pancadānitapa. ³¹Ayæ ĩinque
badete todinque tōmēnāni opatawæ
ēmoncoo gā tadongadinque tōmengā
nāmā weocoo daga wēñadānitapa. Ayæ
edæ tōmengā ingante awæ timpote

wænoncæte ante töö æmænte ænte tao
mäodäni gogacäimpa.

**Itota ingante awäa timpodäni
wængampa**

(*Mäadoco 15.21-32; Odoca
23.26-43; Wäö 19.17-27*)

³²Ænte mää godinque tömënäni
Tidëne quëwengä Timönö ingante bee
tëninque tömengä ingante edæ, Bitö
ægodöe, Itota ingante möni timpoquiwæ
ænte mongænte goe, änäni mongænte
gocantapa.

³³Mänii Itota ingante ænte mää
godinque Godogota nani äñömö mönö
tededö “Ocatäinö” iñömö mäniiñömö
pönänitapa. ³⁴Mäniiñömö pönäni ate
wadäni, Nantate beyæ becæcäimpa,
ante cædinque yowepæ biinömæ nani
ämæ tönö moncapæ adoyömö wempo
cædëninque pædæ pönö cæyönäni
tömengä önonque yædæ bedinque edæ
Baa angantapa.

³⁵Ayæ Itota ingante awæ ñænquedimæ
nani ænte pöniwäa töö godöninque pönö
timpodinque wææ tiwadinque ængæ
gantidënanitapa. Ængæ gantidënanäni
ate wægöñongä tömënäni wæætë
tömengä weocoo iñi ante, Æcänö quinca
nö ta adinque tömengä mänincoo
æncæcäimpa, ante wææntodöninque
adocooque adocooque ænänitapa.
Mänömaï cæyönäni Wængongui beyæ
nani apænegainö bai iinque cætimpa.
“Botö weocoo iñi ö æninque tömënäni
nani caboque wacä ingä wacä ingä
nënempodänitapa. Ayæ, Æcänö quinca
nö ta adinque tömengä mänincoo
æncæcäimpa, ante cædänitapa.”

³⁶Tömënäni tæ contadinque tömengä
ingante wææ aadänitapa. ³⁷Ayæ, Itota
në wængüenengä ingampa, ante
quinante änänii, ante edonque acæimpa,
ante cædinque tömënäni, “Iingä Itota
iñömö oodeoidi Awënë Odeye inongä
ingampa,” ante yewæmöninque edæ
awæmpaa tömengä ocaboca inö tee tinte
wo cædänitapa.

³⁸Ayæ wada në ö ænte quëwënina
inate adoyedë tömengä tönö adocanque

tömëmæ inö adocanque dipëmæ inö
godö timpote ængæ gantidëdäni
wængadäimpa. ³⁹Ayæ wodo pænta
në godäni guiquënë Itota ingante godö
wënæ wënæ ante badete todinque pica
pica cædinque, ⁴⁰tömengä ingante
wapiticæ apænedinque,

—Bitö iñampa Wængongui tæiyæ
wæmöö oncö incæ bæ tate wo ëwëninque
edæ mëönaa go adoönæque iñonte do
mænnoncæ ämitawo. Mänömaï cæcæ
änimi inte bitö tömëmi edæ nämä incæ
cæte quëwëmæwe. Bitö nö Wængongui
Wëmi imi iñinque edæ o togæmpote o
togæwate wææe, ämönipa töö.

⁴¹Äñönäni edæ, Wængongui qui, ante
në godönäni ñænænäni guiquënë në
odömönäni tönö ayæ oodeoidi inänite
në aadäni nani Picæncabo tönö adobaï
iñi ante edæ badete todänitapa.

⁴²—Tömengä, Wadäni
quëwencædänimpa, ante waa
cæcantawoo. Nöwo iñampa ædö
cæte nämä waa cæte quëwëngüingää.
Idægoidi awënë odeye ingampa diyæ ti
wæænte goqingää. Edæ ti wæænte goca
adinque monitö wæætë edæ, Näwangä
impa, ante pönëmaï wædö. ⁴³Ayæ nämä
ingantedö äninque tömengä edæ, Botö
Wængongui Wëmo inömo imopa, ante
angämææ. Tömengä, Wængongui cöwë
pönö cæcæcäimpa, ante wede pönengä
iñongante Wængongui wæætë tömengä
ingante edæ waa acampa diyæ ñimpo
cæcä goqingää, ante badete todänitapa.
⁴⁴Ayæ në ö æna guiquënë tömengä tönö
godongämæ timpote wægöna iñinque
Itota ingante piinte adobaï wënæ wënæ
ante badete togadäimpa.

Itota wængampa

(*Mäadoco 15.33-41; Odoca
23.44-49; Wäö 19.28-30*)

⁴⁵Tæcæbæcä pönï bayö tömämæ
iñontobæ wëmöö badinque ayæ ayaönäa
wæiganca mä mämonte bai iñimpa.
⁴⁶Ayæ edæ ayaönäa wæiyonte Itota
nanguï pönï yedæ äninque, “Edii,
Edii, nëma tabatäni,” äninque mönö
tededö, “Botö Wængonguiñaa, botö

Wængonguiñaa, ædö cæte botö ïmo ëmö cæte gobiya.”

⁴⁷Ante wæcä ëñëninque godämä ongönäni guiquënë,

—Æ. Ediya ingante aa pecä apa.

⁴⁸Äñönäni adocanque do pogodo gote önätamö ænte pöninque biinömä bai önömænque ænte aa bedöninque näænte, Cæwipaca pædæ äænömo becæcäimpa, ante cæyongä, ⁴⁹wadäni guiquënë,

—Ee aquënë. Ediya edæ ponte wabänö cæcä quëwenguingä abaimpa, angadänimpa. ⁵⁰Itota ïñömö wæætë ogä tededinque do wængacäimpa. ⁵¹Ïninque edæ Wængongui oncö tæiyä wæmoncönë weocoo odemö näni wææ wodöincoo adoyedë önönæca ïnö tæcæguedë pönï tænguimä wææntapa. Ayæ goinque bayonte dica incæ tæ gämæntapa.

⁵²Ayæ wao wodido incæ wi ænote bayonte edæ Wængongui quïnäni do wængainäni incæ pancadäniya ñäni ömæmöninque ⁵³tömënäni wodido abæ tawænte godänitapa. Edæ ñowo ïñömö, Itota ñäni ömæmongä ate tömënäni në ñäni ömæmöninäni inte Eedotadëë näni wæmö quëwëñömö ponte a ongönönäni nanguï ïnäni agadänimpa.

⁵⁴Mäniï goinque do pö adinque ayæ, Æbänö cætimpä, ante tömänö adinque edæ tontado capitäö tönö wææ wänönäni tönö ancai guñëninque, —Nawangä impä. Ïngä ïñömö Wængongui Wengä ingainö ante pönenguënë, angadänimpa.

⁵⁵Do ïñömö Itota Gadideabæ quëwente pöñongante onquiyænäni nanguï ïnäni tee empote pöninque tömengä beyä në cædinäni inte ñowo adodäni adoyömö pö gongæninque pömö adänitapa. ⁵⁶Mäadiya Mäagadadënë tönö wacä Mäadiya inatapa. Ïnä ïñömö Tantiago tönö Ootee badä inantapa. Ayæ Tebedeo wëna tömëna badä tönö wadäni adobäi Itota wæñongante gobæ agadänimpa.

**Itota wodi baö ïni mäo daga
wëñänipa**

(Mäadoco 15.42-47; Odoca
23.50-56; Wäö 19.38-42)

⁵⁷Ayæ gäwadecä bayonte Ootee në nanguï ëacä incæ Itota miñä në gocä do

badingä inte Adimatea ïñömö pægaingä inte pongä ingantapa. ⁵⁸Tömengä ïñömö ñowo Pidato weca godinque, Itota wodi baö ïni pönömi æmoe, angantapa. Pidato Ao äninque në cædäni ïnänite, Tömengä baö ee amïni æncæcäimpa, angantapa. ⁵⁹Itota wodi baö ïni gämiyate pædæ wæænonte ænte godinque wæmö weocoo ñinocoo näni ancoo wini wini caadinque, ⁶⁰Ootee, Botö wodido baquimpä, ante dicamontaa nänö wodintatodë müintatodë mäo guidö ñö cædinque daga wengantapa. Ayæ dicabo da pæñäë pönö tee mönodinque wææ gogacäimpa. ⁶¹Ïimai cæyongä Mäadiya Mäagadadënë tönö wacä Mäadiya tönö Itota wodido obo contate acönatapa.

**Itota wodido ïñömö wææ
wëñönäni a ongönäni**

⁶²Ayæ guëmanguïönæ bacæ cæpa, ante näni täno cæönæ iinque cædäni ate ïimö ate, Wængongui quï, ante në godönäni ñænænäni tönö Paditeoidi guiquënë Pidato weca ponte ⁶³tömengä ingante äninque,

—Awënë ëñëmi. Mäningä në babæ äningä ïñömö tömengä müingä iñedë apænedinque, Mëönaa go adoönæque iñonte botö ñäni ömæmoncæboimpä, ante nänö äñinö ante pönente wæmönipa. ⁶⁴Ayæ tömengä miñä në godinäni incæ tömengä baö ïni awëmö ö æmainäni ante edæ wæmönipa. Äñäni ïninque tömënäni, “Dobæ ñäni ömæmongäimpa,” ante godömenque babæ äñäni edæ wënæ wënæ babaimpa cæbii. Ñowo wææ wänönäni ïnänite ämi godinque tömënäni mäningä nänö wodintatodë tæëmö tee mönodinque mëönaa go adoönæque ganca wææ wänonte acædänimpa. Edæ wïï godömenque wënæ wënæ bacäimpa, ante cæcæbiimpä, ämönipa.

⁶⁵Äñönäni Pidato wæætë, —Bado, wææ wänönäni mä ongönänipa. Minitö tömënäni ïnänite ænte mäomïni goyönäni minitö wæætë mini ëñëñinö bai do cædinque tæëmö tee mönote cædäni.

⁶⁶Angä eñente godinque täëmö mönodinque Itota nänö wodintatodē dai tee bædodānitapa. Ayæ, Awënë emöwo adinque wi ænodāmaï incædānimpa, ante dai bæyömö aquïñedē ongontoca da guidonte awënë emöwo adimpaca yewæmonte baï bagatimpa. Ayæ wææ wänönāni inānite ænte mao gö cædāni wææ wänongadānimpa.

**Itota do wæningä inte nāni
ömæmonte quëwengampa**
(*Mäadoco 16.1-8; Odoca
24.1-12; Wäö 20.1-10*)

28 ¹Māniï guëmanguïönæ iinque go ate wacä tēmāna baquinque nāö ba iinque Māadiya Māagadadēnä tönö wacä Māadiya iñömö Itota wodido acæte ante gogadaimpa. ²Awënë Wængonguï anquedo do wææ pöninque edæ dicabo wëä godö oo wi ænocantapa. Ayæ goinque nanguï ocæ ocæ cætimpapa. Anquedo iñömö dicaboga täë contacantapa. ³Tömengä awinca näinte cæ baï emönongä inte tömengä weocoo näämanta pönï emoncoo mongænte a ongongä. ⁴Adinque edæ nē wææ wänönāni guiquënë ancaï guïñente wædinque do do wäate baï badinque æmæwo wænte baï öñönānitapa. ⁵Māniï onquiyæna pönönate Wængonguï anquedo iñömö,

—Guïñenāmaï ieda. Itota nāni awäa timpodāni wæningä ingante minatö diqui diqui mīmīnapa, ante edæ do eñēmopa. ⁶Iñömö edæ dæ angampa. Tömengä nänö äninö baï cædinque do edæ nāni ömæmöninque tao gocāimpa. Pö guite aeda. Iintatodē nänö öñontatodē iñömö edæ önontatoque impa. ⁷Ayæ nē adīmīna inte edæ quingæ pogodo gote tömengä miñæ nē godināni inānite gode ante apænedinque, “Itota dobæ nāni ömæmongāimpa ataqueedāni, æda.” Ayæ iñömö tömengä Gadideabæ täno godinque a ongöñongä mīnitö gote aedāni, ante minatö gode ante apænedæ eñeedāni. Bado, ämo eñēmīnapa edæ.

⁸Angä eñëninque tömengä wodido abæ tawænte wææ godinque tömëna,

Ancaï guïñente wæte todadö, äninque watapæ todinque Itota miñæ nē godināni inānite gode ancaë pogodo godatapa. ⁹Goyöna edæ Itota incæ iñontobæ mao bee tēninque edæ, Mīnatö, angä eñëninque edæ iñāna tömengä weca pöninque önöwaca ædæ wæante mö ongöwate, Wængonguï Awënë imidö anguënë, ante watapæ apæneyöna, ¹⁰Itota iñömö edæ,

—Guïñenāmaï ieda, angantapa. Ayæ, Mīnatö botö biwiidi inānite gode äninque iïmaï æda. Mīnitö Gadideabæ godinque botö imote acæminimpa, ante tömënāni inānite æda, ante Itota angacāimpa.

**Nē wææ wänönināni babæ
ante apænedānipa**

¹¹Onquiyæna gode ancaë goyöna Itota wodido nē wææ wänönināni pancadāniya wæætē tömënāni nāni quëwëñömö godinque, Wængonguï quï, ante nē godönāni nænænāni inānite apænedinque, Iïmaï cætimpapa, ante tömännö ante apænedānitapa. ¹²Apænedāni eñëninque edæ nē godönāni nænænāni guiquënë nē aadāni nāni Picæncabo tönö pönë cöninque godongämæ Ao äninque tontadoidi nē wææ wänönāni iñönānite tiguitamö padatamö bacoo godöninque, ¹³tömënāni inānite iïmaï angadānimpa.

—Wadāni Itota wodi baö ante wæyönāni edæ mīnitö önönque, Mö cönömöni tömengä miñæ nē godināni awëmö ponte ö ænānitapa, ante babæ apænecæminimpa. ¹⁴Ayæ mäninö äñömīni awënë gobedönadodo eñëninque, Quimæ möwëminii, ante pīingä adinque edæ mönitö wæætē wææ cædinque tömengä ingante ämöni eñëninque tömengä pänāmaï nimpö cæyongä mīnitö guïñente wædāmaï incæminimpa.

¹⁵Äninque nē godönāni nænænāni iñömö nē wææ wänönināni inānite nanguï tiguitamö godönāni ænānitapa. Mänintamö äninque awënëidi babæ nāni äninö baï adodö ante apænedinque,

Tömengä miñäe në godäni ö ännänitapa, ante babæ wapiticæ apänegadänimpa. İnnique tömännäni nänni babæ apänedö eññenique edæ oodeoidi gode ante tededinque godömenque ñöwo ganca ayæ wapiticæ ante tededänipa.

Itota, Apänecaæ goedäni, angampa

*(Mäadoco 16.14-18; Odoca
24.36-49; Wäö 20.19-23)*

¹⁶Önompo ämæmpoque go adodänique Itota miñäe nänni godincabo guiquenë mäni İtota nänö änö bai cædinque Gadideabæ godinque änanquidi æiyönäni ¹⁷Itota a ongonnä adinque tömengä weca ædæ wæænte, Wængongui Awenë imidö anguenë, ante watapæ apäneyönäni pancadäniya guiquenë, Wabänö i, ante pönännämaï ingadänimpa. ¹⁸Itota iñömö tömännäni weca pönömenque pöninque,
—Wængongui pönö cæcä beyænque botö iñömö öönädë Tæiyæ Awenë

iñömo inte inguipoga adobai në Tæiyæ Awenë badinque nämä täi piñäemo inte në ämo imopa. ¹⁹Ante wædinque minitö guiquenë inguipoga tömämæ quewännäni weca godinque, Itota miñäe gocædänimpa, ante apänemini eñente botö miñäe në godäni bacædänimpa. Ayæ mönö Mæmpo emöwo apänedinque, ayæ Wængongui Wëmo iñömote botö emöwo apänedinque, ayæ Wængongui Tæiyæ Waemö Önöwoca emöwo apänedinque minitö tömämæ quewännäni inänite apänë guidömini guicædänimpa. ²⁰Ayæ botö minitö iminite botö äninö ante, Tömännö ante adodö cædäni, ante odömmömini eñente cæcædänimpa. Ayæ botö edæ ñöwo incæ ayæ inguipoga iinque baganca cöwë minitö tönö ongonte godongämæ cæcæboimpa. Näwangä inguinö anguenë, ante Itota angacäimpa.

Itota Codito ingantedö ante Mäadoco nänö watapæ ante yewæmongainta

Wäö önömæca ponte apæneca
ëñënanipa

(Mäateo 3.1-12; Odoca 3.1-
9,15-17; Wäö 1.19-28)

1 ¹Ponguingä, ante nani Codito
angaingä inongä inte Wængongui
Wengä Itota ingantedö ante botö
Mäadocobo watapæ ante yewæmömopa.

²Doyedë iñömö Wængongui
beyæ apænedinque, Codito ingante
Wængongui iïmaï angäimpa, ante Itaiya
wodi yewæmongacäimpa.

“Taadö bitö goquïnö waa
wëwaquingä, ante bai cædinque
botö,

Botö beyæ në gode änongä ingante
da godömo täno beyænte gocä ate
bitö ayæ gocæbiimpa, ämopa.

³Önömæca iñömö adocanque ogæ
tedete aa pecæcäimpa.

Tömengä iñömö, ‘Awënë nänö
ponguïnö ante minitö tee
moncate bai cædinque,
taadö töinö pïnonte bai cædäni,’
ante aa pecä ëñengäimpa,”

⁴Ante Itaiya wodi nänö në angaingä
inongä inte Wäö nïowo önömæca
pöninque æpænë guidongantapa.
Mänömaï cædinque tömengä mänïñömö
pönäni inänite apænedinque, Minitö,
Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante
ocæ ëmænte Wængongui gämænö
pöninque æpænë guicæminimpa.

Mänömaï cæmini adinque Wængongui
minitö cædinö ante në panguënengä
incæte piïnämaï inte nïimpo cæcæcäimpa.

⁵Ante Wäö mänömaï apæneyongante

Oodeabæ tömäo quëwënäni Eedotadëe
quëwënäni tömänäni tömengä weca pö
pö bee tente ëñëninque, Näwangä ämipa.
Bitö ä bai ëñënämaï cæte quëwëmöni
inte idæwaa wënæ wënæ cæte awædö,
ante wædäni ëñëninque Wäö Oododänö
æpænë guidongä guidänitapa.

⁶Wäö iñömö weocoo ante cämeyo
ocaguincoo nonte badöincoo mongænte
adobai pacadeyænta ante æmontai
badonte encadeyænongäimpa. Tömengä
cængui ante nïawäique cænte tömengä
bequi ante guïñëmænque ade bete në
quëwënongäimpa. ⁷Iïmaï ante apæneca
ëñënanitapa. “Iïncayæ ate në Ponguingä
guiquënë tömengä täi ëmongä
ëwocadongä inte nanguï cæcä ingampa.
Botö guiquënë wædämo pöni inömo
inte tömengä awæncata eyepæ imopa
godö nï cæquimoo. ⁸Botö önönque
æpænë guidömo guimminipa. Tömengä
wæætë da pönongä ate Wængongui
Täiyæ Waëmö Önöwoca pö guicä
ëwocacæminimpa,” ante Wäö mänïñedë
apænegacäimpa.

Itota æpænë guicampa

(Mäateo 3.13-17; Odoca 3.21-22)

⁹Iñinque Gadideabæ Näatadeta
quëwente Itota mänïñedë pongä adinque
Wäö Oododänö æpænë tömengä ingante
guidongä guicantapa. ¹⁰Iñinque æpænë
guidingä inte do ää ta gongæninque
Itota æmö ayongä öönæ gä godonte bayö
equemö wææ bai Wængongui Täiyæ
Waëmö Önöwoca incæ tömengä wææ
guicä acantapa. ¹¹Ayæ ëñëñongante,
“Bitö botö Wëmi inömi inte në botö

waadebi imipa, ate tobopa,” ante
öönædē inō apæneceä ēñengacäimpa.

**Itota incæ wænæ wænæ cæcæcäimpa,
ante wænæ cæcampa**
(*Mäateo 4.1-11; Odoca 4.1-13*)

¹²Mäniñedē Itota ingante Wængonguī
Önōwoca incæ, Æibawē, äñinque
önömæca mäicä äicantapa. ¹³Æi
quëwëninge wantæpiyæ coadenta
ëönæ önömæca quëwëñongante wænæ
awënë Tatäna pöninque, Wænæ wænæ
cæcæcäimpa, ante Itota ingante
cædongäimpa. Ayæ Itota mänōmäi
babæidi quëwëñömō quëwëñongante
Wængonguī tömengä anquedoidi inänite
da pönongä pöninque tömënäni tömengä
beyæ pönō waa cægadänimpa.

**Itota Gadideabæ pöninque tæcæ mä
cæcampa**
(*Mäateo 4.12-17; Odoca 4.14-15*)

¹⁴Mänōmäi cæte ate ayæ awënë odeye
Edode dobæ Wäö ingante tee mönecä
ate mäniñedē Gadideabæ pöninque
Itota mä Wængonguī nänō waa pöni
cægainō ante iimäi ante apænegacäimpa.
¹⁵“Ponguingä, ante dodäni näni
angäiñedē botō Wængonguī Awënë
Odeyebo inōmo inte ñowo iinque bayedē
do pômopa, ante apænebo ēñeedäni.
Minitō wænæ wænæ mini cædimämo
wido cædinque waa pöni botō
apænedinō mini ēñenō ante pönëedäni,”
ante Itota angacäimpa.

**Në gæyæ dadöwënäni inänite Itota aa
pecampa**
(*Mäateo 4.18-22; Odoca 5.1-11*)

¹⁶Ayæ mäniī pöninque Itota gäwapæ
Gadideapæ yæwedeca gote cægonte
ayongä Timönō tönō ÆEntade tömengä
tönñacä inate acantapa. Në gæyæ
dadöwëna inöna inte tömëna dicamöñæ
æpænē wo guitodonte dadöwëna
acantapa. ¹⁷Tömëna inate Itota,
—Inäna, botō miñæ edæ tee empo
pöeda, ämopa. Në dadonte ænte pömīna
inte botō weca pönöminate botō pönō
cæbo ate minatō wæætē nē apænemīna

badinque waodäni inänite nē ænte
pömīna bacæminäimpa, angantapa.
¹⁸Angä ēñëninge tömëna dicamöñæ do
ëmō cæte godinque Itota miñæ edæ tee
empo wadæ godatapa.

¹⁹Itota iñömō godömenque gote
ayongä Tebedeo wëna Tantiago
tönō Wäö adobaī wipodē dicamöñæ
tadömoncöna acantapa. ²⁰Adinque Itota
do, Botō miñæ pöeda, angä ēñëninge
tömëna Ao äñinque wæmpocä ingante
wæætē, Mæmpo ēñëmi, änatapa. Bitō
nempo wipo ëmō cæte gomönapa,
äñinque adodaque wæmpocä ingante
ëmō cæte Itota miñæ wadæ godatapa.

**Itota angä ëñente wænæ incæ tao
gopa**
(*Odoca 4.31-37*)

²¹Ayæ tömënäni quëwëñömō
Capënaömō mämongä pönänitapa.
Oodeoidi guëmanguiönæ bayonte Itota
iñömō Wængonguī apæneceä näni ëñente
yewæmongainta ate näni odömöincönē
do pō guiidinque odömönte apæneceä
ëñëñänitapa. ²²Ëñëñönäni tömengä
nämä tæi piñæninque nē angä inongä
inte nö odömönte apæneceä ëñente
wædinque tömënäni, Wadäni nē
wææ odömönäni guiquënë mänōmäi
odömönte apænedäni ëñëmongaa.
Itotaque nämä nē ëñente entawënongä
inte nö pöni odömönte apæneceä
ëñëmönipa, ante wædänitapa. ²³Ayæ
wænæ wentamō ëwocacä inte nē
quëwengä mäniñedē tömënäni
odömöincönē a ongöninge iñontobæ
yedæ ante apæneceantapa.

²⁴—Bitō Itota Näatadeta quëwëni
inte quänante mönatō weca pömii.
Mönatō imönate edæ æmäwo wido
cæcæte ante wabänō pömitawo. Bitō
æmömido imii, ante botō do atabopa.
Bitō Wængonguī Tæiyæ Waëmō Wëmi
inömi imipa, ante edæ do ëñëmopa.

²⁵Ante tedeyongante Itota tömengä
ingante wææ äñinque,
—Apocænē quëwenguënë tedewë.
Waacä baönē quëwëñömi inte edæ tao
gobäwe.

²⁶Angä ēñēninque wēnæ nē wentamō ēwocacä īñōmō waocä ingante quidi quidi māo tæ gotodō go wææñongante, Yæ yæ, āninqe dobæ tao gotapa.

²⁷Itota angä wēnæ tao gocä adinque tōmānāni guiñente wædinque nāni caboque wæatedō wæætē dededinque, —Īngä īñōmō quīnō bai ante cæcä. Tōmengä nē angä īnongä inte edæ mā pōni odōmonte apæneccampa. Edæ wēnæidi nē wentamō ēwocadāni īnānite tōmengä angä ēñente cædānīpa, ante awædō.

²⁸Ante pōnente wædinque tōmēnāni, Itota mānōmai cæcampa, ante dededinque Gadideabæ tōmāo quēwēnāni īnānite māo gode ä gode ä cædāni do ēñengadānīpa.

Pegodo nānōogä wānā ingante Itota cæcä gancaē bacä

(Mäateo 8.14-15; Odoca 4.38-39)

²⁹Mānīi Itota oodeoidi odōmōincōnē ongōninque īinque odōmonte apæneccä ate tōmēnāni tao godinque Tantiago tōnō Wāō mīñæ godinque Timōnō tōnō Æntade oncōnē go guidānitapa.

³⁰Go guiyōnānite wadāni, Timōnō nānōogængä wānā daicawo gawænte mōimoga oñongampa, ānāni. ³¹Ēñente wædinque Itota tōmengä weca go gongæñinque pædæ wææmpote bæi ongonte tōō æmængä ate tōmengä ængæ ganticantapa. Ayæ gancaē badinque tōmengä wæætē tōmēnāni beyæ cæcantapa.

Daicawo gawæñāni īnānite Itota cæcä waa badānīpa

(Mäateo 8.16-17; Odoca 4.40-41)

³²Mānīōnæ gāwadecæ pōni nænque wēmō bayō wadāni daicawo gawæñāni īnānite wēnæ inte quēwēnāni īnānite tōmānāni īnānite Itota weca ænte pōnānitapa. ³³Ayæ māniñōmō quēwēnāni tōmānāni adoyōmō pōninque odemō goto gongæñānitapa. ³⁴Ayæ quiēmē beyæ wēnæ wēnæ inte wædāni adinque Itota nanguī īnāni īnānite godō cæcä waa badānitapa. Ayæ wēnæidi

nanguī īnāni īnānite wido cædinque Itota, Botō æbodō īmoo, ante nē adīmīni inte tededāmai īmæwedāni, ante tōmēnāni īnānite wææ angacāimpa.

Itota oodeoidi odōmōincōnē go guidīnque apæneccampa

(Odoca 4.42-44)

³⁵Ayæ tæcæ oque pōnente wēmō īñonte ængæ gantīdinque Itota oncodo tao gote gomonga önōmæca godinque Wængonguī ingante apæneccantapa.

³⁶Apæneyongante Timōnōidi, Ædōnō gocāi, ante tee empo tee empo gote, ³⁷adinque,

—Dæ āmi wædinque tōmānāni bitō īmite ante diqui diqui mīnānīpa cæbii.

³⁸Ante āñōnānite Itota wæætē,

—Mōnō wayōmō gocæimpa. Eyequeī nāni quēwēñōmō nāni quēwēñōmō māo botō apænebo ēñencædānīpa, ante cæcæte ante tate pontabopa.

³⁹Ante nē āningä inte Gadideabæ tōmāo godinque oodeoidi odōmōincōnē go guīi go guīi cædinque Wængonguī nānō apænedō ante Itota apæneccä ēñengadānīpa. Ayæ wēnæidi īnānite wido cæcä gogadānīpa.

Nē baadingä ingante Itota wadæ caacampa

(Mäateo 8.1-4; Odoca 5.12-16)

⁴⁰Ayæ wacä cōwē baate ēñawengä īnongä inte Itota weca ponte da guicapodinque,

—Bitō Ao āmi inte wadæ caabi īninque botō do waintai baabaīmopa.

⁴¹Āñongante Itota tōmengä tōnō guēa wæwente bai nanguī pōngängä inte pædæ wææmpo gampo caadinque,

—Ao āmopa. Bitō waintai baacæbiimpa.

⁴²Angä īninque ñōmæintai nānō ēñadintai dæ baadinque tōmengä waintai edæ do baacantapa. ⁴³Itota edæ tōmengä ingante do da godōninque nanguī angantapa.

⁴⁴—Ēñēmi. Botō æbānō cæboo, ante edæ wadāni īnānite māo apænedāmai īmāwe. Wæætē, Nāwangä impa, ante

acädänimpa, ante cædinque bitö, Wængongui qui, ante nē godongä weca töingä godinque waintai bitö baadintai odömömi ædæmö acæcäimpa. Ayæ Möitee wodi wææ ante nänö angaincoo bai ænte pöninque bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængongui qui, äninque nē godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante Itota nē baadingä ingante nanguï angantapa.

⁴⁵Angä incæte nē baadingä wæætē wadæ godinque ëñänämaï inte gode ä gode ä cædinque edæ, Itota wadæ caacä waintai baaboï aedäni, ante mäo tedecä ëñänänitapa. Mänömaï ëñänämaï cæcä beyænque Itota, Tömänäni weca nōwo ædö cæte edonque goquïmoo, ante wædinque nänënë gote önömæca gomonga cægongantapa. Incæte tömengä weca æmænö quëwänäni æmænö quëwänäni cöwë pö pö cægadänimpa.

Nē cömäingä ingante Itota angä dao dao gocampa

(Mäateo 9.1-8; Odoca 5.17-26)

2 ¹Ayæ täönæ quëwëninque ocæ ëmænte Capënaömö pongä adinque wadäni, Itota oncönë ponte ongongampa.

²Ante tededäni wædinque nanguï inäni acæ pönäni oncönë eyede pönï guidinque odemö inca tömäo wææ ongönänitapa. Mänömaï tömäo goto ongönäni inänite tömengä Wængongui nänö apænedö ante apæneccä.

³Ëñëñönäni wadäni tönö godongämæ pöninque mengäa go mengäa inäni inca cömäingä nänö möimpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte næænte pönänitapa.

⁴Ponte ayönäni wadäni Itota weca eyede pönï goto ongönäni adinque nē ænte mämö pöninäni inömo, Ædö cæte guiquiï. Ante wædinque oncömäa inö æidämæ mäi æidinque Itota önönæca inö epæ cädäni ompite gongæñö tömënanäni cömäingä möimpataa bæi ongöninque tömengä ingante Itota weca edæ pædæ wæænönäni. ⁵Wæænte ongongä adinque, Tömänäni æbänö wede pönente cädänipa, ante adinque Itota cömäingä ingante,

—Botö wëmi wædämaï ie. Wënæ wënæ bitö cædimämo ante bitö nōwo nïmpo cæte quëwencæbiimpa.

⁶Ante apæneccä ëñëninque nē wææ odömönäni guiquënë pancadäniya godämæ tä contate ongöninque nämäneque pönente tededinque, ⁷“Quimæ änewëë. Inga inömo Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquiringä. Edæ babæ ancædö. Waomö wënæ wënæ mönö cædimämo ante Wængonguinque nē nïmpo cæcä ingampa.” ⁸Ante mïmönoque pönëñönäni Itota tömënanäni nänï pönëwënö ante önöwënenque do ëñente bai pönëninque edæ,

—Minitö quimæ mänömaïno ante pönëwëminii.

⁹“Botö nē cömäingä nänö wënæ wënæ cædimämo ante nïmpo cæbo quëwencæcäimpa,” ante botö Wængongui bai ämo ëñëninque mïnitö guiquënë, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquiringä, ante pönëminipa. Wæætē edæ, “Ængæ gantidinque möimpata æninque dao dao gocæcäimpa,” ante botö Wængongui bai ämo ininque mïnitö adobai, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquiringä, ante pönëminäni imaïminipa, ante awædö. Inæmpa mänömaïno ante pönëminäni ininque mïnitö edæ æbänö cæquënëmo imo äminii. ¹⁰Incæte botö Waobo ëñagaimo inte inguipoga quëwëninque waomini mïni wënæ wënæ cædimämo ante nē ämo inte nïmpo cæbopa, ante mïnitö edæ ëñencæminipa, ante botö iïmaï cæbopa.

Äninque edæ nē cömäingä ingante edæ,

¹¹—Bitö imite ämo ëñë. Ængæ gantidinque bitö möimpataa topo cæte æninque edæ tömëmi oncönë næænte goe.

¹²Angä ëñëninque cömäingä iningä inca edæ tömänäni ayönäni ængæ gantidinque möimpataa topo cæte nææ nææ tao gocä adänitapa. Dao dao gocä adinque tömënanäni, Æbänö cæcäi, ante ëñänämaï inte guïñente wædinque,

—Wēēnēnedē mänōmaī cādāni
atamōniyaa. Nōwo iñōmō mā pōni cēcā
amōnīpa, ante pōnēninque, Wængongui
bitō nāō ēmōmi inte waa pōni cæbi
amōnīpa, ante watapæ apænēgadānimpa.

**Debii ingante Itota angā tee empote
gocampa**

(Mäateo 9.9-13; Odoca 5.27-32)

¹³Itota wæætē adodō gāwapæ wedeca
gocantapa. Ayæ nanguī iñāni adoyōmō
pō pō cādāni adinque tōmengā
tōmēnāni inānite odōmōte apænecā
ēñēnānitapa. ¹⁴Ayæ godōmenque
cægonte ayongā Adepeo wengā Debii
iñōmō, Odōmāno awēnē qui bacæimpa,
ante godonte æinta nāni æincōnē awēnē
beyæ æncæte ante ongongā adinque
Itota tōmengā ingante,

—Botō miñæ pōe.

Angā ēñēninque Debii edæ ængæ
gantidinque tōmengā miñæ wadæ edæ
gocantapa.

¹⁵Ayæ ate Itotaidi Debii oncōnē pō
guiite cængōñōnāni odōmāno awēnē
beyæ nē æwēnāni tōnō nē ēñēnāmaī
cādāni tōnō nanguī iñāni adoyōmō pō
guiite godongāmæ cænānitapa. Edæ
tæiyænāni tōmengā miñæ nē godāni
inōnānimpa. ¹⁶Paditeoidi inōnāni inte
nē odōmōnāni guiquēnē ponte ayōnāni
nē ēñēnāmaī iñāni tōnō awēnē beyæ nē
æwēnāni tōnō Itota godongāmæ cængā
adinque tōmēnāni tōmengā miñæ nē
godāni inānite änānitapa.

—Odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni
tōnō wadāni nē ēñēnāmaī cādāni tōnō
Itota quīmæ godongāmæ cæwengāā.

¹⁷Åñōnāni Itota wæætē tōmēnāni
inānite,

—Nē waa ingā guiquēnē, Cæbi waa
baboe, änāmaī ingampa. Nē wēnæ
wēnæ ingā guiquēnē dotodo ingante
do, Cæbi waa baboe, ante aa pecampa.
Pancadāniya, Nāmā incæ nō entawēmo
imopa, ante nē änāni inānite adinque
botō nē dotodo bai adobaī iñōmo
inte tōmēnāni inānite aa pedāmaī
incæboimpa. Wadāni guiquēnē, Nāmā
wēnæ wēnæ cæbo imopa, ante nē

änāni guiquēnē, Wængongui gāmānō
poncādānimpa, ante botō tōmēnāni
inānite aa pecæ pontabopa, ante Itota
apænēgacāimpa.

**Ee ate cænāmaī ingæimpa, ante nē
änāni**

(Mäateo 9.14-17; Odoca 5.33-39)

¹⁸Wāō miñæ nē godāni tōnō Paditeoidi
tōnō māniñedē Wængongui beyæ ante
ee ate cænāmaī inōnānimpa. Inique
wadāni Itota weca pōninque änānitapa.

—Wāō miñæ nē godāni tōnō Paditeoidi
miñæ nē godāni tōnō tōmēnānique,
Wængongui beyæ, ante ee ate cænāmaī
inānipa. Bitō miñæ nē godāni guiquēnē
quīnante Wængongui beyæ ante
cādāmaī iñāni inte do cænāni.

¹⁹Änāni ēñēninque Itota wæætē,
—Onguīñængā nē monguingā nānō
wente ænte nē pōnāni bai inōnāni inte
botō miñæ nē godāni iñōmō ædō cæte
wæwente bai cænāmaī inguīnāni.

Edæ botō tōnō watapæ quēwēnāni
inte tōmēnāni ædō cæte wæwente bai
cænāmaī inguīnāni. ²⁰Wæætē ayæ ate
guiquēnē, Monguingā, nāni nē ānongā
bai iñōmote wadāni ponte botō imote
bæi ongōninque o ænte gocādānimpa.
Mänōmaī cādāni ate botō miñæ nē
godāni iñōmō māniñedē ate wæætē
cænāmaī inte wæcādānimpa, ante
apænēdinque Itota godōmenque iīmaī
ante apænēgacāimpa.

²¹“Waocā dicæ miincoo æninque
pedæncōoga pōnō tadōmonguingāā.
Mänōmaī cēcā inique edæ miincoo
incæ dobæ gāānē tamonte guipite
ate godōmenque wānā tente baquēnē.
Mīnitō, Awente bai cænāmaī inte
waa quēwengæimpa, ante mīni
ānewēnō guiquēnē pedæncōo bai inte
ēwenguīne ēnepa. Codito nempo watapæ
quēwengæimpa, ante botō apænēdō
guiquēnē miincoo bai inte quēwenguīne
ēnepa. Inique ēwenguīne tōnō
quēwenguīne ædō cæte adoyōmō ēñente
cæquī. ²²Ayæ adobaī yowepæ biñōmæ
mīimæ æninque waocā ædō cæte picæ
æmontaicadedē godō pe niñænguingāā.

Edæ picæ æmontaicadedē pe ñiñængä ininque yedæ ææninqe ætæwo goquino angüenē. Wæætē edæ æmontai miincadedē pe ñiñænte ate yedæ ææninqe tæi æbænāmaī ee ongonguī apa quëwëmini,” ante Itota apænegacäimpa.

**Guëmanguiönæ iñonte tömëmö tä
pete ænänipa**

(Mäateo 12.1-8; Odoca 6.1-5)

²³ Ayæ ate guëmanguiönæ iñonte Itota tömëmoncodē tæcæguedencodē gocantapa. Goyongä tömengä miñæ nē godäni tömëmö inca tæcæ tä pe tä pe ænte idömæ godäni. ²⁴ Adinque Paditeoidi guiquenē Itota ingante äninque,

—Bitö miñæ nē godäni æbänö cædänii, ante cöwä aquenē. Iñæmpa, Guëmanguiönæ iñonte mäninö bai cædämaī iedäni, ante dodäni nani wææ angainö ante ëñenāmaī inte iñäni ëñenāmaī inte quimæ cædänii.

²⁵ Ante piñönänite Itota,

—Docä Dabii wodi tömengä nänö nē emiñænäni tönö ömæpodäni pöni inte gæwænte wædinque æbänö cægadäni, ante yewæmonte öñö inca minitö iñæmpa adämaī inte ämini awædö.

²⁶ Wængonguī qui, ante nē godönäni que cænguī impa, ante wææ nani angainö bai cædinque dodäni päö, Wængonguī qui, ante ñoncæ ñoncæ cædönänimpa. Incæte Abiatade wodi nē godongä ñænængä pöni ñongä nänö godöñedē mänifedē Dabii wodi Wængonguī oncönē go guidinque mänii päö do ænte cæninque tömengä miñæ nē godäni inänite godömenque godongä cænänitapa, ante yewæmonte öñö apa änewëminii.

²⁷ Ante apænedinque Itota ayæ,

—Wængonguī quinante, Guëmanguiönæ, ante badongacäi, ante pönëmini. Guëmancædänimpa, ante cædinque Wængonguī waomö beyænque ante, Minitö guëmanguiönæ, ante badongacäimpa, ante pönenguënëmini iminipa. Ædänidö mänionæ iñonte

cædämaī inänii, ante pönëninque Wængonguī dicæ mänionæ beyænque ante waodäni inänite badongantawogaa. Ædö cæte mänömainö ante pönëwëminii. ²⁸ Iñinque botö Waobo nē ëñagäimo iñömö Tæiyæ Awenē inömo inte edæ guëmanguiönæ Awenē inömo imopa. Ayæ, Guëmanguiönæ iñonte edæ æbänö cæquii, ante adobo nē Ämo ingaimo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

Ni cömampoingå

(Mäateo 12.9-14; Odoca 6.6-11)

3 ¹ Iñcayæ ate Itota wæætē oodeoidi Wængonguī apænecä nani ëñente yewæmongainta ate nani odömöincönē go guicantapa. Mäninömu onguinængä ni cömampote wædongä inte a ongongantapa. ² Mänifedē Paditeoidi pancadäniya, Itota wapiticæ cæcä ininque mönö wæætē piinte angæimpa, ante nē änewänäni inte cædönänimpa. Ñowo iñömö tömënäni, Guëmanguiönæ i incæte Itota ni cömampoingå ingante, Waa bacæcäimpa, ante cæcä ininque mönö mäo piinte angæimpa, ante babæ cæcæte ante cöwä adänitapa. ³ Ante cöwä ayönäni ni cömampoingå ingante Itota,

—Bitö ængæ gantidinque tæcæguedē pö næ gongæe.

⁴ Äninque wæætē nē piinte ancædäni inänite äninque,

—Guëmanguiönæ iñonte mönö æbänö cæquënëmö imöö, ante wææ angatii. Mönö edæ waa cæquënëmö imompa, ante pönëminitawo. Wæætē edæ, Wænæ wænæ cæquënëmö imompa, ante pönëminitawo. Quëwencædänimpa, ante mönö waa cæquënëmö imompa, ante pönëminitawo. Wæætē, Wæncædänimpa, ante mönö wænonguënëmö imompa, ante pönëminitawo. Mänömaī ante Itota angä ininque tömënäni edæ pæ wënedänitapa. ⁵ Adinque tömengä ænguī badinque tömënäni inänite æmætæ gomö æmætæ gomö adinque edæ, Mimö ömædëinäni incædö, ante wædinque ni cömampoingå ingante,

—Pædæ pompobi, angä ëñëninque pædæ pompodinque nē cömampoingå

incæ ædæmō waa empocā bapocantapa.
⁶Adinque edæ Paditeoidi guiquēnē
 wadæ tao godinque Edodeidi tōnō
 bee tēninque, Mōnō æbānō cæte Itota
 ingante wænōmō wænguīgāā, ante
 godongāmæ pōnēninque tedegadānimpa.

**Gāwapæ wedeca nanguī
 īnāni pōnānīpa**

⁷Itota īñōmō tōmengā nānō nē
 ēmīñænāni tōnō wadæ tao godinque
 gāwapæ wedeca godāni adinque
 Gadideabæ quēwēnāni nanguī īnāni tee
 empote godānitapa. ⁸īninque wadāni
 Oodeabæ, Eedotadēē, Idōmeabæ,
 Oododānō æmæmāa, Tido eyequeī,
 Tidōo eyequeī māniñōmō quēwente
 tededinque, Itota mānōmaī cæcampa,
 ante tededāni ēñente wædinque bacoo
 īnāni māniōmæ tōmāo quēwēnāni inte
 tōmengā weca pōnānitapa. ⁹Adinque
 Itota, Goto gongæñāni wæcæ wæ,
 ante pōnēninque tōmengā miñæ
 cōwē nē godāni īnānite, Wipo ænte
 pōmīni ate botō wipodē wāi wocænte
 owocæboimpa, angantapa. ¹⁰Wēēnē
 īñōmō, Itota nanguī īnāni īnānite
 gampocā waa badānīpa, ante nē adināni
 inte tōmēnāni nōwo, Mōnō gampo cæte
 waa bacæimpa, ante cædinque goto
 gongæñāni wædinque mānōmaīnō ante
 ānongāimpa.

¹¹Ayæ Itota ingante adinque wēnæidi
 nē wentamō ēwocadāni incæ tōmengā
 ōnōwa gāānē ædæ wææninque,
 —Bitō Wængonguī Wēmi īnōmi
 īmīpa tōo, ante Yæ ānānitapa. ¹²Ēñente
 wædinque Itota wæætē, Botō æbodō
 īmoo, ante cōwē ānāmaī inguēnē
 quēwēmīnīi, angacāimpa.

**Itota angā ate dote ganca īnāni nē
 gode ānāni badānīpa**

(Māateo 10.1-4; Odoca 6.12-16)

¹³Ayæ ānanquidi æidinque Itota,
 īīnāni īnānite āmo poncædānimpa, ante
 aa pecā tōmengā weca pōnānitapa.
¹⁴Pōnāni ate tōmengā dote ganca īnāni
 mānimpodāni īnānite, Mīnitō botō
 miñæ quēwēñōmīnīte botō wadāni

weca da godōmo gote apānemīni
 ēñencædānimpa, āninque, Botō beyæ nē
 gode āmīni incæmīnimpa, angacāimpa.
¹⁵Ayæ pōnō apānebo ēñēninque mīnitō
 tæī ēmōmīni inte wēnæidi īnānite nē
 āmīni badinque wido cæcæmīnimpa.
¹⁶Tōmengā dote ganca nānō apænte
 æñāni īñōmō īīmaī ēmōnōnānimpa.
 Tānocā Timōnō ēmongā incæte
 Itota wawo Pegodo pemongacāimpa.
¹⁷Tebedeo wodi wēna Tantiago tōnō
 Wāō nāna caya nē yedæ tededa īna
 adinque Itota, “Detæbo nānōmoda
 baī īnāpa,” ante, Mæmæ beyæ, ante
 Boānede pemongacāimpa. ¹⁸Ayæ
 Æntade, Pedipe tōnō Batodōmēē, Māateo
 tōnō Tōmato, Adepeo wengā Tantiago
 tōnō Tadeo īnānitapa. Ayæ, Mōnō ōmæ
 ingæimpa, ante nanguī cædongā inte
 wacā Timōnō ingantapa. ¹⁹Ayæ Itota
 ingante odōmonte nē godonguīgā
 Codaa Icadiote nāni ānongā ingacāimpa.
 Mānimpodāni īnānite Itota angā nē gode
 ānāni bagadānimpa.

**Wēnæ tōnō cæcā īmaingampa, ante
 wapiticæ ānānīpa**

(Māateo 12.22-32; Odoca
 11.14-23, 12.10)

²⁰Ayæ ate Itota oncōnē pongacāimpa.
 Pongā adinque bacoo īnāni wæætē pō
 pō goto gongæñāni adinque wadāni
 guiquēnē, Itotaidi quīodō cænguīnānīi,
 ante wædōnānimpa. ²¹Ayæ, Quīmæ.
 Ocai edæ ōmædæcacā pōnente baī
 cæcāmææ, ante pōnente tededōnānimpa.
 Mānōmaīnō ante tededāni ēñēninque
 Itota guīdēnāni guiquēnē tōmengā
 ingante bæi ongote æncæte ante wadæ
 pōnānimpa.

²²Ayæ nē wææ odōmōnāni guiquēnē
 Eedotadēē quēwente pōninque,
 “Īñæmpa wēnæ awēnē Beedeboo tōnō
 quēwengā inte Itota māningā tōnō
 cædinque wēnæidi īnānite wido cæcā
 īmaingampa,” ante tedewēnāni.

²³Ēñente wædinque Itota aa pecā
 pōnāni ate, “Tatāna mīni ānongā
 īñōmō nāmā incæ ædō cæte wido
 cæquīgāā, ante ēñencæmīnimpa, ante

botö, Inguiopoga æbänö cædänii, ante odömömo aedäni. ²⁴Awënë odeye nempo quëwënanäni iñömö piinänäni badinque näëmæ wæætedö wæætë cædäni ininque awënë odeye nänö ömædepote wæquinque tömënanäni nämä ëwente cædänipa. ²⁵Ayæ adocönë owocabo incæ adoyömö godongämæ quëwëninäni incæ näëmæ wæætedö wæætë cædäni ininque tömënanäni oncö woquinque näwæ gobainänipa. ²⁶Ayæ Tatäna nempo quëwënanäni iñömö edæ näëmæ piinte badinque wæætedö wæætë cædinque tömengä ingante wido cædäni ininque Tatäna dicæ tömënanäni awënë imaingäa,” ante Itota odömönte apænecantapa.

²⁷Ayæ, “Në täi piñängä ingante wii goto wininque waocä ædö cæte tömengä oncönë guiite maincoo ö ænguingäa. Edæ në êacä ingante bæi ongönte goto winte ate pö guiite ö ænänäni bæi botö iñömö wënæ inte në bæi ongönte wido cæbo ïmopa,” angantapa.

²⁸Ayæ, “Näwangä apænebo ëñëedäni, angantapa. Mini waocabo wënæ wënæ cæminäni incæ wadäni inänite godö babæ änewëminäni incæte edæ Wængongui wæætë tömänö ante pönö ñimpo cæcä beyænque quëwencæminimpa. ²⁹Wæætë Wængongui Täiyæ Waëmö Önöwoca ingante waocä godö babæ ante wënæ wënæ apænecä ininque tömengä æmæwo wentamö mongængä bagaingä ininque cöwë wantæpiyæ wentamö mongæncæcäimpa. Mänömai beyæ Wængongui ñöwopämo iñönte ñimpo cædämai inte iincayæ pömämo iñönte adobaï ñimpo cædämai inte cöwë pancæcäimpa,” ante Itota apænecäimpa.

³⁰Äninqe, Minitö botö imote, Bitö wënæ në wentamö ëwocacä tönö quëwente cæbaimipa, äminitawoo. Ìñæmpa, Wængongui Täiyæ Waëmö Önöwoca tönö quëwente cæbo apa änewëminäni, ante Itota apænecäimpa.

Itota badä tönö tömengä biwiidi
(Mäateo 12.46-50; Odoca 8.19-21)

³¹Ayæ Itota wäänä tömengä biwiidi tönö mänii nänäni ponque pö do pöninque

yabæque ayæ ongöninque, Guii äñete tae. ³²Änänäni ëñente äñecæte ante ponte apænecä ëñëninque wadäni Itota weca contate ongönäni Itota ingante wæætë apænedinque,

—Bitö badä bitö biwiidi tönö bitö imite ante oncodo ponte yabæque ongönänäni cæbii.

³³Ante äñönänite,

—Botö badä ædänö inäa ante ämoo, ante pönëminäni. Ayæ botö biwiidi ædänidö inänäni ante ämoo, ante pönëminäni.

³⁴Äninqe godämæ contate ongönäni inänite adinque,

—Ìñänäni iñömö edæ botö badäidi botö biwiidi inönänäni inänäni, ante mänömainö ämo abaiminäni. ³⁵Edæ Wængongui nänö äno bæi ëñente æcänö cæte quëwëna mäningä botö biwi ingampa. Mäningä botö biwinque ingampa. Mäninä botö badä inampa, ämo abaiminäni, ante Itota apænecäimpa.

Waocä nänö quiyadö ante odömönte apænecampa

(Mäateo 13.1-9; Odoca 8.4-8)

4 ¹Wæætë gäwapæ yæwedeca gote odömoncæ cæyongä nangui inäni tömäo goto ponte ongönäni adinque Itota wipodë go guiite tä contate wäi wocænte owoyongä tömënanäni ayæ gäwapæ yæwedecaque ömaaue ongönänitapa. ²Ininque tömënanäni inänite nangui pönäni odömöninque Itota, Wængongui Awënë nempo quëwëninque æbänö cæqui, ante ëñencæminimpa, ante botö imæca quëwënanäni nänäni cæinö ante odömönte apænebo ëñëedäni.

Äninqe iïmai ante odömönte apænecä ëñengadänimpa. ³“Apænebo ëñëedäni. Waocä në quiyadongä iñömö quiyacæ gocampa. ⁴Gote quiyayongä pancamonga taadö iñömö eyepote wææmompä. Taadö wæænte eyepodimö öñöñönte ayamöidi pöninque dobæ ade cænänäni. ⁵Pancamonga guiquënë dicamontaa onguipoi woyedömö iñömö eyepote wææmpä. Onguipoi

woyedömö öñömö inte pæquināmai quingæ tā bocate pædinque æmonga æipa. ⁶ Ìnquinque oguimento yæyæmë guiwadāmai inte cõñe bawadāmai ìñonte nænque tì nāwāñö wānā cacadinque edæ guingo icate nāñe wæmpa. ⁷ Pancamonga guiquënë ömentacodë nänö eyepodimö ìñömö pæquināmai tā bocate gä æiyonte ömentacoo pö incootonque ganta cæca ate nāñe wæmpa. Wampo incapa pæquiï. ⁸ Wæmonguipoga quiyadimö guiquënë tā bocate waa pædinque tömëmö nanguï pönï godömenque incapa. Pancawæncaa edæ todëinta ganca, pancawæncaa teitenta ganca, pancawæncaa tiëe ganca mänimpomö incapa. Quiyacä nänö quiyadó ante edæ botö mäninque ante apænebopa.”

⁹ Mänömai impa, ante ìnque apænebopa. Èamonca ongonde edæ èñëedäni, ante Itota apænecacäimpa.

**Önömoncaque èñente pönënamai
inänipa, ante**

(Mäateo 13.10-17; Odoca 8.9-10)

¹⁰ Ayæ ate nanguï ongönināni dæ godāni ate Itotaidi adodānique ongönönāni edæ, Dote, ante nāni gocabo tönö wadāni tömengä miñæ godāni tönö tömengä weca ponte änānitapa. Itota èñëmi. Bitö mäninö ante apænedinque æbänö ante odömoncæte ante apænebitawo. ¹¹ Äñönānite, “Wængongui Awënë Odeye ìñömö æbänö awëmö cæcää, ante mini waocabo wëñëñedë èñënamai ìninö incæte ñowo edonque pönö apænebo ate minitö adomīnique në èñëmini baminipa. Gobæ ongönāni inänite apænedinque, Inguipoga quëwënāni nāni cæi bai impa, ante botö pancaa ante odömonte apænebo èñënanipa. ¹² Dodāni Wængongui beyæ apænedinque ìimaïnö ante yewæmongadānimpa. Wængongui nänö në ñimpo cæquënënanāni ināmai ināni inte tömënāni ìñömö awincaque adinque wïi ædæmö adāni inte önömoncaque èñëninque ædæmö èñënamai ināni inte edæ ocæ èmænte pönāmai incädänimpa,

ante yewæmongadānimpa. Mänömai ìnque bacæimpa, ante beyænque botö tömënāni inänite wïi edonque apænebopa,” ante Itota apænecantapa.

**Quiyacä nänö cæinö ante pönente
ïimaïnö ante èñëgäimpa**

(Mäateo 13.18-23; Odoca 8.11-15)

¹³ Itota ayæ tömënāni inänite godömenque apænecantapa. “Botö mäninö inguipoga nāni cæinö ante do odömonte apænebo èñëninque mīnitö èñënamai imīnitawo. Ìnque ñowo godömenque odömonte apænebo incæte mīnitö ædö cæte godömenque èñënguimīnii.”

¹⁴ “Ìimai impa. Në apænecä ìñömö tömëmö quiyate bai cædinque Wængongui tömengä nänö apænedö ante apænecampa. ¹⁵ Pancadāniya guiquënë taadö eyepote wæänimö bai ināni inte Wængongui nänö apænedö ante èñëninque mīmönö pönënamai ìñönānite ayamö ade cængä bai Tatāna incæ ponte ö ængampa. ¹⁶ Wadāni guiquënë dicamontaa woyedömö ìñömö eyepote wæänimö bai ināni inte tömënāni Wængongui nänö apænedö èñëninque quingæ Ao ante watapæ todänipa.”

¹⁷ “Ayæ ate adodāni wantæ ìñö quëwëñönānite wadāni Wængongui nänö apænedö beyæ pīināni wädänipa. Ayæ wadāni wënæ wënæ cæcæte ante togænte pänāni wädänipa. Ìnque oguimento yæyæmë guiwadāmai nāñe wænte bai ināni inte tömënāni guïñente wædinque èmö cæte godänipa. ¹⁸ Ayæ wadāni guiquënë ömentacodë eyepote wæänimö bai inināni inte Wængongui nänö apænedö èñëñönāni, ¹⁹ inguipoga quëwente quïëmë beyænque mönö wæpāmo pompa. Ayæ, Mäincoo beyænque toquïmo, ante nāni oda cæte wæwëmāmo pöninque wacoo wacoo nāni æinënö pöninque edæ ömentacoo ñancate cæ bai cæyonte Wængongui nänö apænedinö incæ incadāmai bai bapa. ²⁰ Onguipoga wainguipoga quiyadimö bai ināni guiquënë tömënāni

Wængonguī apænedinō ēñente Ao āninqe wede pōnēnāni inte tōmēwæ incate bai Wængonguī beyæ nanguī cædānīpa. Pancadāniya todēinta ganca incate bai nanguī cæyōnāni, pancadāniya godōmenque teitenta ganca incate bai cædānīpa. Pancadāniya nanguī pōnī tiēē ganca incate bai cædānīpa,” ante Itota apæneca ēñēnānitapa.

**Gongapæncade ante odōmonte
apænecampa
(Odoca 8.16-18)**

²¹ Ayæ tōmēnāni inānite Itota īīmaī odōmōninqe apænecantapa. “Waomīni gongapæncade tī wodōnodinqe dicæ owætadē boo cæcamīniyaa. Dicæ mōimoga ænōmēngadæ īnō māo concæmīniyaa. Wæætē edæ wænōmēnæcapaa concæmīni nāō bæco aminīpa. ²² Quīnō ante wē wodonte bai ī īñōmō mānīnō ante iīncayæ ate tadonte edonque ate bai ēñēnguinque nōwo wē wodonte impa. Quīnō bee ocate bai ī īñōmō mānīnō iīncayæ ate wi æncate edonque aquinque nōwo bee ocate impa. ²³ Ēamonca ongonte ēñēngūēnē cæmīnī,” angantapa.

²⁴ Ayæ tōmēnāni inānite godōmenque apænedinqe Itota, “Ōnōmonca ēñēninqe ēñēngūēnē cæmīnī. Mīnitō mīni tee mante godoncade incæ adocadeca tee māninqe Wængonguī mīnitō imīnite adodō pōnōninqe godōmenque ayæ pōnongā æncæmīnīmpa. ²⁵ Edæ nē ēacā ingante godōnāni ængā bai nē ēñēngā ingante godō apænebo ēñente entawēninqe tōmēngā godōmenque ēñente bacæcāīmpa. Nē ēadāmai ingā guīquēnē tōmēngā wædænque pōnī nānō māincoo īñonte mānīncoo tōmancoo ō ænāni wæcā bai nē ēñēnāmai ingā adobai tōmēngā wædænque pōnī nānō ēñente entawēnō īñonte ō ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcāīmpa.” Mānōmainō ante Itota tōmēngā ēmīñænāni inānite odōmonte apæneca ēñēnānitapa.

**Guīyāmō pæpa, ante
odōmonte apæneca**

²⁶ Nōwo īñōmō ōomaque ongōnāni inānite godōmenque odōmōninqe

Itota īīmaī ante apænegacāīmpa. “Wacā quiyacā ate awēmō pæ bai inte Wængonguī Awēnē Odeye pōnō cæcā ate tōmēngā nempo nē quēwēnāni awēmō yebæninqe bacoo pōnī badānīpa. Apænebo ēñēedāni. Wacā gōnea quiyate ate, ²⁷ woyowotæ mō nōninqe baānæ nāni ōmæmōñongā īīmō īñō īīmō īñō tōmēmō nānō quiyadīmō incæ awēmō tā bocate pæpa. Wacā īñōmō, Ēbāmē cæte tā bocate pæpa, ante acantawogaa. ²⁸ Edæ onguīpo beyænque tōmēngā nānō quiyadīmō incæ tā bocate pædinque æmonga æi cænguīmæ baate ate ayæ cænguī yagapa. ²⁹ Yaga adinque, Amīñate cænguī bapa, ante edæ pete ængampa,” ante odōmonte Itota apænegacāīmpa.

**Mōotatamō guidīmō ante odōmonte
apænecampa**

(Māateo 13.31-32; Odoca 13.18-19)

³⁰ Ayæ godōmenque apænedinqe Itota, “Wængonguī Awēnē Odeye nempo æbānō quēwēnāni, ante mōnō quīnō odōmonte ate ēñēngūī. Edæ, Inguīpoga quīnō pæte yebænte bai ī adinque, Mānīnāni adobai yebænānīpa, ante ēñēngæīmpa. ³¹ Īīmaī impa. Mōotatamō mīni ænte quiyamō guidīmō pōnī ī bai wamō mīni quiyamō adomonque incæ adobai guīyāmō pōnī ī īñōmō edæ dæ ampa. ³² Incæte mōotatamō īñōmō tā bocate pædinque mōotatawæ edæ ocāñequi doyæ pæwæ bapa. Wīī tōmāā ocāñequi mīni quiyadīwæ bai edæ ocāā ināmai inte mōotatawæ īñōmō edæ nānæ awæ impa. Adinque tōmēwæ ibæñōmō ayamōidi gānē īñōmō ponte ongōnānīpa. Mōotatamō guidīmō incæ mānōmai pæ bai Wængonguī Awēnē nempo quēwēnāni īñōmō wædænque īnīnāni incæ nanguī yebænguīnāni inānīpa,” ante Itota odōmonte apænegacāīmpa.

**Inguīpoga nāni cæī bai impa, ante
Itota odōmongampa
(Māateo 13.34-35)**

³³ Ayæ Itota, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninqe æbānō cæquīī, ante

ēñencädänimpa, ante ìmæca quëwëñäni
nänäi cæinö ante godömenque nanguï
pöni odömöninque godongämæ ongönäni
nänäi ēñenganca apænedinque idæwaa.

³⁴Mäninonque bai odömonte apænedinque
tömëñäni inänite cöwë godömenque
apænedämaï inongäimpa. Incæte tömengä
miñæ nê godäni adodänique ongöñönänite
Itota edonque pöni, Mänömaï impa, ante
tömänö ante apæñecä ēñengadänimpa.

**Itota angä ēñente woboyæ æpæ næ
gongæmpa**

(Mäateo 8.23-27; Odoca 8.22-25)

³⁵Mäniönæ gäwadecä bayonte Itota
tömengä ëmiñænäni inänite,

—Gäwapæ æmæmäa taocæimpa.

³⁶Äninque ömaa ongönäni inänite
ëmö cæte taocæ cædinque tömengä
nänö apænedimodë adopodë ayæ
contayongante mantadäni taocantapa.
Adinque wadäni wapodë godongämæ
taodänitapa. ³⁷Tao wogaa goyönäni woboyæ
iñontobæ nanguï pöni pæmæninque
æpæ mængonta mængonta pöninque gao
gao wipodë änëñö, ³⁸Itota yæmiñæmpo
bee podoncate mö ñongantapa.

Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,
—Awënë, bete wæncæ cæmompä mö
ñömii.

³⁹Änäni ēñëninque ñäni ömæmonte
ængæ gantidinque,
—Woboyæ, pæmænämaï imäwe.
Gäwapæ incæ cædämaï næ gongæmäwe.

Ante äñongä woboyæ pæmænämaï
iñö gäwapæ incæ næ gongæninque
ñancæ ñancæ gongæmæñimpa. ⁴⁰Ayæ
tömëñäni inänite,

—Mïni pönëgade, quimæ guiñëwëminii.

⁴¹Äñongä tömëñäni ancai
guiñëninque nämæneque tededinque,
—Æcämë inte angä ēñente woboyæ
incæ æpæ incæ gongæmpa, ante
guiñente wægadänimpa.

**Wënæ wentamö ëwocacä tönö nê
quëwengä**

(Mäateo 8.28-34; Odoca 8.26-39)

5 ¹Äninque Itotaidi mänii æmæmäa
tao godinque Guedatabæ pö

ti wæænänitapa. ²Itota mänömaï
pöninque gäwapæ tao ti wæængä
adinque onguiñængä wënæ wentamö
ëwocacä tönö nê quëwengä inongä
inte edæ waodänido quëwente tao bee
tengantapa. ³Tömengä waodänido
cöwë nê quëwengä ingante ædö cæte
goto winguinäni. Daagömenca incæ
tææmö impa goto winguinäni. ⁴Ëno
pönö goto wimænte wææ ëno pönö
goto wiwate bacæcäimpa, ante ancaa
cæyönäni tömengä daagömë wangö ñæ
wangö ñæ cædongäimpa. Æcämenque
incæ tæi piñængä inte tömengä ingante
ænguingä. Edæ dæ äñongäimpa.

⁵Itadë incæ woyowotæ incæ tömengä
äñanquidi æite wææ waodänido pö
äñanquidi æite wææ ocä ëmænte pö pö
cæte Yæ yæ äñinque dicaca nämä incæ
äwæñonga äwæñonga cæte wencata bai
ēñate quëwëñongäimpa. ⁶Äninque Itota
go dibæ pongä adinque tömengä quingæ
pogodo godinque Itota weca ædæ
wææñinque, ⁷ogæ tededinque,

—Itota ëñëmi, bitö nê Æibæ Quëwengä
Wængongui Wëmi inömi incæ quimæ
botö weca pöwë. Edæ, Ämogate
wæcæcäimpa, ante botö imote cædämaï
imäwe, ante nanguï angantapa.

⁸Edæ tömengä tæcæ pö bee
tëñongante wënæ ingante Itota iïmaï
ante äñingä inongäimpa.

—Wentamö nê wentamö ëwocabi inte
ämo ëñë. Bitö waocä baonga guidëmi
inte ñöwo tao gobäwe, ante Itota täno
angä ēñente wædingä inte wënæ ñöwo,
Cædämaï imäwe, angantapa.

⁹Äninque Itota,
—Bitö æmömido imii.

Äñongante,
—Tontadoidi tæiyænäni adinque,
Deguiönö, äñänipa. Mönitö adobaï tæiyæ
pöni imönipa, ante botö ëmöwo adobaï
Deguiönö ëmöpä.

¹⁰Ante apænedinque ayæ, Mönitö
imönite wabæca wido cædämaï
incæbiimpa, ante ancaa angantapa.

¹¹Mäniñömö odæ wængänäidi nanguï
inäni eyequei äñanquidi a cængönäni
adinque, ¹²wënæidi incæ Itota ingante,

—Īi odæ wængänäidi weca ämi
godinque tömënäni baönë guuite
quëwëmönie.

¹³Ante tedete äñönänite Itota Ao
angä ëñente wædinque wënæidi
wentamö ewocadäni iñömö tao gote
odæ wængänäidi baönë go guiddänitapa.
Īinque odæncato dote miido ganca
inäni incæ ontacamö cægöningue
tömäne to wæi gäwapæno pogodo wæi
guuite becadote capo wänänitapa.

¹⁴Becadote wänäni adinque odæ
wængänäidi nē aadinäni guiquënë
pogodo wodii winonte tömënäni
quëwëñömö mäo bee tente apænedinque
idömæ mäo gode ä gode ä cæte, Itota
mänömaï cæcä wæmönipa, ante
apænedäni ëñëningue wadäni, Æbänö
cæcäi, ante acæte ante pönänitapa.

¹⁵Itota weca ponte ayönäni wënæidi
tönö nē quëwëningä incæ ñowo
önonganque bate weocoo ëñacä inte
tæ contate ongongä adinque tömënäni,
Mönö Deguiönö ënem pocä äningä
ingampa, ante guïñente wægädänimpa.
¹⁶Nē adinäni guiquënë ñowo pönäni
inänite apænedinque, Wënæ ënem pocä
iningä ingante Itota æbänö cæcäi, odæ
wængänäidi inänite Itota æbänö cæcäi,
ante apænedäni. ¹⁷Ëñëningue tömënäni
wæætë Itota ingante, Mönitö weca
quëwënamäi gobäwe, änäni.

¹⁸Ëñente wædinque wipodë go guica
cæyongante wënæidi inte quëwëningä
iñömö, Bitö miñæ mäobi goboe.

¹⁹Äñongante Baa äninque Itota,
—Tömëmi oncönë gote, Wængongui
Awënë wënæidi inänite wido cæcä
önömoque baboi aminipa, ante bitö
guiddänäni inänite mäo apænebi
ëñencädänimpa. Ayæ, Botö wæwente
quëwëñömote tömengä guëa wæwente
baï pönente pönö cæcä waa batabopa,
ante apænebi ëñencädänimpa.

²⁰Itota angä ëñëningue wadæ
godinque tömengä Decapodibæ mäo,
Itota waa cæcä waa batabopa, ante
apæne cæ. Ëñente wædinque tömänäni,
Æ æbänö cæte mänömaï waa bacäi, ante
guïñente wægädänimpa.

**Gaido wëñængä beyæ
cæcæ goyongante**

*onquiyængä Itota weocoo gampocampa
(Mäateo 9.18-26; Odoca 8.40-56)*

²¹Mänii wipodë guuite tömengä
imæmä ta ti wæængä ate nanguï
inäni acæte ante pö goto goto
godämæ gongänänitapa. Itota ayæ
gäwapæ wedeca ongongantapa. ²²Ayæ
ongöñongä wacä oodeoidi odömöincö
awënë inongä inte tömengä ëmowo
Gaido iñömö Itota ingante adinque
pöningue tömengä önöwaca gäänë ædæ
wæäninque, ²³tömengä ingante,

—Botö wëñængä baquecä iñömö edæ
dobæ wæncæ cæcampa cæbii. Bitö
ponte tömengä ingante gampobi waa
bate quëwencæcäimpa, ante nanguï
angantapa.

²⁴Gaido mänömaï angä ëñëningue
Itota wæætë tömengä miñæ gocantapa.
Idömæ goyongante nanguï inäni bee
tente goto goto pönäni. ²⁵Īinque
godämæ ongönäni tönö onquiyængä
adocanque wantæpiyæ dote wadepo
iñonte wepæ wantæ bidämaï cöwë wææ
wæwëningä inte adobaï ponte tömënäni
miñæ gocantapa. ²⁶Doyedë iñömö
onquiyængä waa bawëncæte ante
cædinque tömengä quincöo tömancoo
eyepote pædæ godongä äninque
dotodoidi tæiyänäni cædäni caate wæcä
incæte tömengä waa bawënenämaï
inte godömenque wënæ wënæ bate
wædongäimpa.

²⁷Mänömaï quëwente wæyongante
wadäni, Itota mänömaï cæcampa, ante
tededäni ëñente wædinque tömengä
ñowo goto pönäni tönö pöningue Itota
önöñabæca inö ponte weocooque godö
gampocantapa. ²⁸Edæ, “Tömengä
weocooque gampote waa bawëñemote,”
ante pönëningä inte, ²⁹tömengä godö
gampoyongä wepæ nänö gowete
wæwënimæ wantæ bi ate tömengä,
Wantæ biwëñemopa, ante önöwënenque
pönengantapa. ³⁰Itota iñömö, Æ, tæi
piñænte botö entawënë incæ edæ wacä

beyæ cæquinque do gotimpa, ante wæwēnente awædō, āninque goto gongænāni tæcæguedē næ gongæninque dadi ēmænte cōwā adinque,

—Botō weocoo æcānō pōnō gampodaī, angantapa.

³¹ Āñongante tōmengā nānō nē ēmīñænāni guiquēnē,

—Ēnodāni pōnānīpa aquimīi. Æcānō gampodaī, ante āmīi.

³² Wææ ānāni incæte tōmengā, Æcānō botō imote wede pōnēninque gampodaī, ante godōmenque tōmāo cōwā acantapa.

³³ Ayongante onquiyængā guiquēnē, Wampo bawēnēmopa, ante pōnēngā inte nanguī guīñēninque do do wāate wædinque Itota weca ponte ædæ wææncate tōmānō ante tōingā apænecā ēñengantapa. ³⁴ Apænecā ēñēninque Itota wæætē,

—Onquiyæmi ēñēmi. Bitō wede pōnēnō beyæ edæ wampo bawēnēmīpa. Nōwo edæ wædāmaī inte waa godinque nō bawēnente quēwēe, angantapa.

³⁵ Ante tæcæ apæneyongā oodeoidi odōmōincō awēnē Gaido oncōnē quēwēnāni māniñedē pōninque edæ Gaido ingante apænedānitapa.

—Bitō wengā iñōmō nōwo æmæwo wængampa cæbīi. Nōwo Awēnē nē Odōmongā ingante quīnante godōmenque anguīi.

³⁶ Ante ponte āñōnānite Itota tōmēnāni æbānō tededāni ante ēñēnāmaī inte baī cædinque oodeoidi odōmōincō awēnē Gaido ingante apænedinque,

—Guīñēnāmaī inte ōnonque wede pōnēe, angantapa.

³⁷ Ayæ godongāmæ ongōnāni iñānite, Ee ongōedāni, āninque Pegodo ingante, Tantiago tōnō Wāo nāna caya inate mānimpodānique iñānite ænte gocantapa. ³⁸ Tōmēnāni tōnō godinque Itota tōmēnāni odōmōincō awēnē oncōnē ponte ayongā mānincōnē woadāni nanguī cægōninque edæ Ca ca wædinque ogæ tedete Yæ yæ ānāni acantapa. ³⁹ Adinque Itota oncōnē guīdinque,

—Quīmæ ogæ tedete cægōwēmīni. Quīmæ Ca ca wāmīni. Iñæmpa iñōmō wēñængā wodi edæ wīi æmæwo wængantapa. Edæ mō ñongampa.

⁴⁰ Ante apænecā ēñēninque tōmēnāni, Angantedō amīni, ante tōmengā ingante badete todānitapa. Itota wæætē edæ, Gā goedāni, angā oncodo tao godānitapa. Iñinque wēñængā wæmpo tōnō wānā inate Itota tōmengā miñæ nē pōnīnāni tōnō mānimpodānique iñānite ænte manguicā wēñængā wodi nānō ōñoncōnē wānē guīdānitapa.

⁴¹ Wēñængā wodi ingante Itota pædæ wææmpo bæi ongonte tōō æmæninque, —Tadita cōmi, āninque mōnō tededō, “Wēñæmi onquiyæmi ængæ gantibi,” angantapa.

⁴² Angā ēñēninque wēñængā baquēcā dote wadepo ēñadingā inte dobæ ængæ gantite dao dao gocā. Adinque tōmānāni ancaī guīñente wædānitapa. ⁴³ Itota wæætē, Botō æbānō cæboo, ante mīnitō māo apænedāmaī iedāni. Āninque edæ wēñængā beyæ cænguī angā godōna cængantapa.

Nātatdeta iñōmō ponte Itota apænecampa

(Māateo 13.53-58; Odoca 4.16-30)

6 ¹ Itota wadæ godinque tōmengā miñæ nē godāni tōnō tōmengā nānō pægaiñōmō pongadānimpa. ² Ayæ, Guēmanguīōnæ impa, āninque Itota tōmēnāni odōmōincōnē go guīdinque tæcæ odōmonte apænecā ēñēninque māniñōmō ongōnāni nanguī iñāni guīñente wædinque nāni caboque tededānitapa.

—Iñgā iñæmpa ædō cæte nanguī ēñente apænecāā. Æbānō cæquiī, ante æcānō tōmengā ingante godō odōmongā adinque tōmengā mānōmaī bamōnengæ cæcāā, ante ēñencæte ante wæmōnīpa. ³ Iñgā iñæmpa mōnō awæmpa nē timōwengā iμαingā inte bamōnengæ mānōmaī cæcampa, ante awædō. Edæ Māadiya wengā iñongā inte tōmengā iñōmō ōñōnānique mēmō ingampa. Tantiago tōnō Ootee, Codaa

tönö Timönö tömënäni mēmō ināmaī
ingantawogaa. Tömengä biwinqueidi
incæ mönitö tönö wīi ongönäni atamöö.

Ante pönente wædinque tömengä beyæ
ante piinte badänitapa. ⁴Īninqe piinte
badäni adinque Itota wæætē angantapa.

—Īñæmpa, Wængonguī beyæ
nē apænecä inte tömämæ gote
apæneyongante tömengä ingante
waa adänipa. Wæætē tömengä nänö
pægaiñömö ponte apæneyongante
mäniñömonque wæætē wiwa adänipa.
Tömengä nänö guidänäni tönö tömengä
oncönē owodäni tönö mänimpodänique
tömengä ingante wiwa adänipa töö.

⁵Äninqe Itota adopoque adopoque
gam pocä waa badänitapa. Mänömaī
wædænque cædinque tömengä, Ædö
cæte gomonga cæquimoo. ⁶Äninqe,
Mīni pönēgade. Quinante pönēnāmaī
imīni, ante wægacäimpa.

**Wængonguī Awënë ingantedö
ante apænecäni, ante Itota angä
godänipa**

(Mäateo 10.5-15; Odoca 9.1-6)

Ayæ wayömö näni quëwëñömö
wayömö näni quëwëñömö mäo
odömöninque Itota apænecä
ëñengadänimpa. ⁷Ayæ, Dote inäni,
näni änönäni inänite aa pecä pönäni
Īninqe, Nöwo mīnitö æmænö mēmīnaa
æmænö mēmīnaa goyöminite botö pönö
cæbo ate mīnitö awënëidi bai badinque
edæ wænæidi wentamö ewocadäni
inänite nē ämīni incämīnimpa, ante
da godongä godänitapa. ⁸Ayæ, Īmaī
cæedäni, angantapa. Mīnitö taadö
godinque ongontoque mīni nææntoque
næænte goedäni. Cænguī incæ mäincoo
da wenguincade incæ ænāmaī inte
godinque tīguitamö önoncamoncadedē
da wënāmaī inte ömæpomīni goedäni.

⁹Awæncata mīni ewataque ewate
weocoo mīni ëñacooque ëñadinque
wacoo ænāmaī goedäni, angantapa.

¹⁰Ayæ godömenque äninque Itota,
—Godinque æcönönö täno go guimīni
owodinque mīnitö wayömö mīni go
quëwënguinganca mänincönenque

go guī go guī cædinque quëwëedäni.

¹¹Æyömömē goyöminite wadäni,
Pöedäni, änāmaī inte mīnitö apænecä
ante wīi ëñänäni wædinque mīnitö
wæætē tömënäni inänite emö cæte
Īmaīnō ante goedäni. Mīnitö ĩñæmpa,
Pöedäni, änāmaī imīni adinque mönitö
gomöni tamëñedäni, ante odömoncæte
ante mīnitö önöwa wadæ wadæ
cæwadinque wadæ goedäni.

¹²Äninqe Itota tömengä emīñänäni
inänite, Nöwo goedäni, äninque
da godongä godänitapa. Godinque
tömënäni wabæca quëwëñäni inänite
mäo, Mīnitö wënæ wënæ mīni
cædinö ante wæwente pönëninque
ñimpo cæedäni, ante mäo apænecäni
ëñänänitapa. ¹³Wænæidi nanguī inäni
inänite wido cædänitapa. Ayæ waodäni
nanguī inäni wënæ wënæ inte wädäni
ĩñönänite oginguipæ öni öni paadäni
ate waa bagadänimpa.

**Wäo æpäñē nē guidönongä
wængampa**

(Mäateo 14.1-12; Odoca 9.7-9)

¹⁴Itota emöwo ante apænecäni
ëñëninque tömämæ quëwëñäni
do ëñëninque gode ä gode ä cæte
tedeyönäni Edode pancabaa awënë
odeye incæ, Itota æbänö cæcää, ante
ëñengacäimpa. Īninqe tömengä ĩñömö,

—Æpäñē nē guidönongä Wäo wodi
dobæ wænte ñäni ömæmönigä inte
ĳngä Itota ĩñömö ĩmaingampa. Mäninö
beyænque tömengä täi piñænte
entawënongä inte nē nanguī cæcä
ingampa, ante pönëmopa, angantapa.

¹⁵Ayæ wadäni,
—Ediya wodi ĩmaingampa.
Ante tedeyönäni wadäni wæætē,
—Wængonguī beyæ nē apænegainäni
bai tömengä adocä ĩmaingampa.

¹⁶Ante tededäni ëñëninque Edode
ĳñömö,

—Botö nē wangö tamencadongä Wäo
wodi adocä incæ edæ ñäni ömæmonte a
ongömaingampa, ante wædongäimpa.

¹⁷Wäo wodi ĩñömö ĩmaī
wængacäimpa. Do ĩñedē awënë Edode

nänö tönĩñacä Pedipe ayæ müingä
ĩñongä Pedipe manguiwëningä
Ædodiya ingante Edode iñömö, Botö
nänöogængä bacæcäimpa, ante ö ænte
mongä. Īninqe tömengä adocä Wäö
wodi ingante bæi ongonte goti winte
tee mönedongäimpa. ¹⁸Edæ Wäö
iñömö nänö caate wænguinque Edode
ingante iimainö ante do wææ äningä
ĩnongäimpa. “Edode ëñëmi, Wængongui
nänö angainö bai ëñënamai inte bitö
tönĩñacä nänöogængä ingante edæ
manguiwëmpa töö.”

¹⁹Ante wææ angä ëñëninque Ædodiya
guiquënë Wäö nänö äninö beyæ cöwë
pĩininqe tömengä ingante wænoncæ
cæcä incæte ædö cæte tömengä ingante
wænonguingä. ²⁰Edæ, Wäö tæiyæ
waëmö onguiñængä inte në nö cæcä
ingampa, ante do ëñënongå inte Edode
iñömö Wäö ingante edæ guiñente
wædongä ĩnongäimpa. Īninqe tömengä
ingante edæ wææ gompodongäimpa.
Ayæ Wäö apænecä ëñëninque Edode,
Angä ëñente æbänö cæquimoo, ante
nanguĩ wæcä incæte tömengä ingante
ëñëninque todongäimpa. ²¹Īncayæ ate
Edode nänö ëñagäionæ iinque bayonte
Ædodiya, Æönædö wænonguimoo, ante
nänö äniönæ eyepæ batimpa. Edode
iñömö, Mänionæ bai ëñagaboimpa,
ante ææmæ cædinque wente ængä
ate tömengä miñæ awënëidi tönö
tontadoidi awënëidi tönö Gadideabæ
quëwënäni awënëidi tönö tömänäni
becæ pönänitapa. ²²Ponte bete
cængöñönäni Ædodiya wengä baquecä
incæ tæcæguedë pö gongæte tode pete
äwacä adinque awënë odeye Edode
tönö godongämæ ongönäni nanguĩ
todönänimpa. Īninqe baquecä ingante
Edode änongäimpa,

—Waa pönĩ bitö tode pete äwadĩ
beyænque bitö quiëmë ante äinente ämi
ate botö ëñente da pönömo æe.

²³Äninqe ayæ godömenque äninque,
Wængongui ëñëñongä nöingä ämopa,
änongäimpa. Quiëmë impa bitö
æinëmi botö tömää edæ do godömo
æncæbiimpa. Edæ bitö äinente ämi

ĩninqe botö awënë odeyebo inömo inte
botö ënempodö incæ edæ tæcæ pä cæte
pönömo æmaimipa. ²⁴Angä ëñëninque
taodinqe,

—Badä ëñëmi, quinö anguimoo.

Äñongante wäänä edæ do,

—Botö iĩmai ämopa, änantapa. Wäö
æpænë në guidongä ocabo wangö
tomencate pædæ pönömi æmoe,
ancæbiimpa, ämopa.

²⁵Änä ëñëninque awënë weca do
ponte guidinque baquecä wæætë,

—Wäö æpænë në guidongä ingante
wangö tomencate tömengä ocabo ĩni
coyomænætaca cö cæte do pönömi æmoe.

²⁶Angä ëñente wædinque awënë
odeye iñömö, Æ ëñente awædö.
Quinö ñöwo cæquimoo, ante nanguĩ
wædongäimpa. Incæte tömengä,
Botö iñæmpa godongämæ becönäni
ëñëñönänite, Wængongui ayongä cöwë
godoncæboimpa, ante në äñimo inte edæ
ædö cæte ñöwo Baa anguimoo. ²⁷Ante
pönente wædinque tömengä nänö äninö,
Cöwë godongui impa, ante pönëninque
Edode wæætë në wæñongä ingante,
Bitö godinque wangö tomencate ænte
mämömi ængæ. ²⁸Angä ëñëninque
në wæñongä wæætë tee mönincönë
gote guidinque Wäö ingante wangö
tomencacä wængantapa. Ayæ Wäö
ocamö ĩni coyomænætaca cö cædinque
baquecä weca ænte mämö pædæ
pönongä äninque baquecä wæætë
wäänä ĩnante godongä æñönäimpa.

²⁹Mänömai wængäimpa, ante gode
änäni ëñente wædinque Wäö wodi
tömengä miñæ në godinäni incæ
pöninque tömengä baö ĩni ænte mäo
daga wengadänimpa.

5.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa

(Mäateo 14.13-21; Odoca
9.10-17; Wäö 6.1-14)

³⁰Mänii Itota në nänö da godöninäni
iñömö ocæ ëmænte ponte godämæ
gongæte, Mänömai cætämönipa.
Mänömai odömonte apænemöni
ëñëñänitapa. ³¹Ante apænëñänitapa.

Ayæ, wadäni nangui owentædæ pænta owentædæ pænta wææ cægönäni adinque tömënäni ædö cæte cæquinänii. Cængui incæ ædö cæte cænguänii. Adinque Itota,

—Minitö adomïnique botö miñæ önömæca gote wædænque guëmædäni, angantapa. ³²Angä Ao ante tömënäni adodänique Itota miñæ wadæ godinque önömæca gocæte ante wipodë wææ contate wogaa godänitapa. ³³Goyönänite wadäni guiquënë, Itotaidi incæ godänipa, ante adinque wacönë ta wacönë ta godinque tæiyænäni tee ta tee ta go ömaaque oo pænta pogodo gote do edæ pöninque a ongönänitapa. ³⁴Ayæ wipodë wogaa mämö tæcæ æænnoncadoyönäni Itota iñömö ti wæænte ayongä nangui inäni do ponte a ongönäni acantapa. Tömënäni në aacä dæ åñongä obegaidi quëwenguinämai inäni inte adodänique ongönäni bai inäni inte wæwënänipa, ante pönente tömengä tömënäni tönö godongämæ wæwente bai pönengantapa. Ininque nangui odömönte apænecä ëñänänitapa. ³⁵Ayæ gawadecæ bayö Itota miñæ në godäni tömengä weca ponte äninque,

—Nöwo wëmö bacæ cæpa cæbii, änänitapa. Ayæ, Önömæca incæ cængui dæ ampa. ³⁶Inäni inänite ämi idömæ owodäni weca godinque ayæ nangui inäni nani quëwëñömö godinque cængui godonte cænguänie.

³⁷Åñönänite Itota wæætë,

Minitö wæætë godömïni cæncædänimpa, ämopa.

Åñongante,

—Æ, ënodäni inäniyaa. Inæmpa ocho apäicä cæte beyæ paga æinta äninque mänimpota päö ante godonte äninque edæ wii eyepæ imaimpa. Mönitö wadæ gote mänimpota beyæ päö godonte äninque iñömö godongämæ ongönäni inänite godömöni cænguänii, ämitawoo.

³⁸Ante wæyönänite Itota,

—Päö æpodö nææmïni. Acæ goedäni.

Angä ate pöninque,

—Päö önompo æmæmpoque gæyæ mëa pönï më ongompa.

³⁹Ante apænëdäni ëñëninque Itota godongämæ më ongönäni inänite, Nöwo mini cabo mini cabo gaguimäa tæ contaedäni. ⁴⁰Angä ëñëninque pancadäniya tiëë ganca nani cabo nänënë pancadäniya tincoenta ganca nani cabo nänënë tömänäni nani cabo nani cabo tæ contadänitapa. ⁴¹Tæ contadäni ate päö önompo æmæmpoque gæyæ mëa äninque öönædë inö æmö adinque, Wængongui, bitö waa pönömi ænte cæmönipa, ante apænëdinque päö pä pä æ cædinque tömengä, Nangui inäni cængui ante ænte mäo cö cædäni, ante tömengä miñæ në godäni inänite pædæ pönongä äninque mäo cö cædänitapa. Ayæ gæyæ mëa iñonte adobai äninque tömengä tömänäni inänite di mëñæ di mëñæ cæcä äninque cænänitapa. ⁴²Æninque tömänäni tömo pönï cænäni, ⁴³ate edæ tömengä ëmiñænäni päö tönö gæyæ nani ao mænte nönöni ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æ da da wente äninque otodë önompo tipæmpoga go mentodëa cængui eyede da wënäni contagatimpa. ⁴⁴Në cænäni iñömö onguiñænäni edæ tinco müido ganca mänimpodäni nangui inäni nani wencabo cængadänimpa.

Itota yædopæ dao dao gocampa

(Mäteo 14.22; Wäö 6.16-21)

⁴⁵Itota ayæ do tömengä nänö në ëmiñænäni inänite, Ægodödäni. Minitö täno wipodë guite æmæ wedeca Betaida tao goyömïni botö wæætë wadäni në cænänäni inänite ämo godäni ate pömoedäni. ⁴⁶Angä Ao ante tao goyönäni tömengä wadäni inänite wæætë angä godäni ate adocanque ongonte Wængongui ingante apænecæte ante änanquidi æicantapa. ⁴⁷Ayæ wëmö bayö tömënäni tæcætibæ wogaa goyönäni tömengä adocanque ömaa ongonte ayongä, ⁴⁸tömengä nänö ëmiñænäni wiyate taocæ cæyönäni edæ woboyæ nangui pæmænte pönömenque ænte pö ædö cæte goquinänii. Adinque tawadiya nänö peyedë edæ tæcæpæ pönï i gawapæ wænömænæcapæ inö edæ Itota iñömö

æpæno yædopæ dao dao obo ponte wodo pænta gocæ cæcantapa. ⁴⁹Yædopæ edæ gocä gomö adinque tömënäni Yæ äninque, Waocä wænte babæningä wabänö cægongä, ante wædänitapa. ⁵⁰Edæ tömengä ingante adinque tömänäni ancai guiñente wædänitapa. Tömengä iñömö tömënäni inänite do apænedinque,

—Ee piyænë cæte guiñënamai iedäni.

Botö imo apa guiñewëminii.

⁵¹Äninque wipodë pö guiicä ate woboyæ incæ næ gongæ pæmænämai batapa.

Ba adinque tömënäni godömenque guiñëninque, Quinante mänömai cæ, ante wædänitapa. ⁵²Edæ, Itota æbänö iñontobæ päö nangui pönö badongä, ante në adinäni incæte tömënäni mimö ömædë inäni inte bai wii pönente wægadänimpa.

Caate wædäni inänite Itota cæcä waa badänipa

(Mäteo 14.34-36)

⁵³Ayæ æmæmäa taodique tömënäni Guënetadetebæ ti wæëninque wipo ñä cæmencadänitapa. ⁵⁴Mänömai ti wæænte ñä cæmencayönäni mänñömö quëwënäni guiquënë, Tömengä Itota ingampa, ante do adänitapa. ⁵⁵Ante adinque mänñömæ tömäo pogodo godinque wænæ wænæ wæwënäni inänite ñönæmpado ñö cædinque, Itota æyömönö ongongä, ante ëñëninque tömëñömö tömengä nanö ongöñömö do ænte pönänitapa. ⁵⁶Ayæ wadäni nani nangui pönö quëwëñömö incæ wædænque nani quëwëñömö incæ idömæ incæ, Itota ædömë gocä, ante adinque wadäni wænæ cædäni inänite mänñömö ænte mämö taadö wedeca ñö cædäni öñönänitapa. Iinäni wæætë tömengä ingante, Bitö weocoo yæwedecoque ämi gampote waa bamönie. Ante wæyönänite, Ao angä ëñente në gampo gampo cædänique tömänäni waa inäni bagadänimpa.

Mimöno tao godi beyænque waocä wentamö ewocacampa

(Mäteo 15.1-20)

7 ¹Ayæ Paditeoidi tönö në wææ odömönäni tönö pancadäniya

Eedotadëë quëwente mänñedë Itota weca ponte godongämæ gongænte ayönäni, ²Itota miñæ në godäni pancadäniya mempodämai inte wentamö empote cænäni adänitapa.

³Edæ dodäni, Önompo ædæmö mempoinäni que cæncædänimpa, ante näni wææ angainö ante Ao äninque, Bapogabo cæte wæcæ wæ, ante Paditeoidi tönö oodeoidi tömänäni ancaa mempote ate cænönäni inänipa. ⁴Ayæ, Ædæmö äadänique cænguinäni inänipa, ante pönëninque oodeoidi näni godonte äiñömö gote pöninque ædæmö äate ate cænänipa. Ayæ dodäni godömenque nangui näni wææ angainö ante pönente Ao ante cædinque tömënäni owæta cængæ tiguicade awæmpa tömancoo ancaa mëngogate quëwënäni. ⁵Äninque dodäni näni wææ angainö ante Ao ante tömänö ante ëñente cæte quëwënäni inte Paditeoidi tönö në wææ odömönäni ñowo iñömö Itota ingante edæ piinte äninque,

—Bitö miñæ në godäni iñömö quinante dodäni näni angainö ante ëñënamai inte wentamö nampote cængui cænänii.

⁶Ante piinäni wædinque Itota wæætë, —Minitö guiquënë waa cæmini inte bai në änewëminii iñöminite mini cædö ante Wængongui iimai apænecampa, ante Itaiya wodi nöingä ante yewæmongacäimpa.

“Iinäni iñömö botö imote önöneque waa apænete bai tededäni incæte, tömënäni mimöno æmæ pönente edæ gobæ ongote bai inäni awædö.

⁷Ayæ botö imote waa ate bai ædæ wæænte tededinque, Wængonguimi imidö angüënë, ante apænedäni incæte tömënäni botö imote önönquedö ante cædänipa.

Waodänique näni wææ änönö ante odömonte apænedänipa töö.”

Ante Wængongui piingampa, ante yewæmongacäimpa. ⁸Edæ Wængongui, Iimai cæedäni, ante nanö wææ angainö ante Baa änimini inte minitö

waodänique nāni ānewēnō ante Ao ante cæminipa tōō, angantapa.

⁹Ante apānedinque Itota godōmenque,

—Minitō dodāni nāni angainonque ante ēñente cæcæte ante cædinque Wængongui nānō wææ angainō ante wido cædinque dicæ waa cæminiya.

¹⁰Mōitee wodi, “Bitō Wæmpo ingante bitō badā inante waadedinque waa cæe,” angacäimpa. Ayæ, “Waocä wæmpocä ingante wäänä inante piinte wænæ wænæ angä ininque mīnitō tömengä ingante wænōmīni wæncæcäimpa,” ante wææ ante yewæmongacäimpa. ¹¹Incæte mīnitō iimainō ante wææ cæminipa. Waocä mæmpocä ingante waa cæquēnengä iñongante wäänä inante adobaī waa cæquēnengä iñongante mīnitō wæætē wææ āninque, Bitō wæmpocä ingante wäänä inante apānedinque iimai ante apānecæbiimpa, ānewēmīnīpa. Bitō,

“Mæmpo, bitō qui, ante, Badä, mīnō qui, ante do botō pōnonguēnēnō incæ ñōwo wæætē Wængongui ingante do edæ godonte impa,” ante, Codobānō nāni ānō impa, ante apānecæbiimpa. ¹²Āninque mīnitō Wæmpo beyæ wäänä beyæ nē cæquēnengä ingante wææ āmīni beyæ tömengä wīi cæcampa. ¹³Mānōmai cædinque mīnitō dodāni nāni angainō mīni Ao ante ānīnonque ante ēñēninque Wængongui nānō angainō ante edæ, Ōnōneque impa, ante baī cæminipa tōō. Ayæ adobaī wapiticæ āninque mīnitō wadō wadō cædinque wænæ wænæ cæminipa tōō, ante Itota apānegacäimpa.

¹⁴Ayæ nanguī ināni inānite Itota aa pecä pōñōnānite apānecantapa.

—Minitō tōmāmīni imīnite apānebo ēñēninque ocaidē pōnente ædæmō ēñēdāni. ¹⁵Quincoomē yabæque ongoncoo incæ waocä ōnōnē guidi beyænque tömengä mīmō dicæ wentamō entawengingä. Wæætē mīmōnē wīwa pōnēninque nānō tao godincoo beyænque mīmō wentamō mongængampa, ante apānebo ēñēdāni.

¹⁶Ēamonca ongonte ēñēdāni.

¹⁷Ante apānedinque Itota nanguī ongōnāni inānite ēmō cæte oncōnē gote wäänē guicä ate tömengä nānō nē ēmīñænāni guiquēnē, Mānōmainō ante odōmonte apānedinque bitō æbānō ante odōmoncæte ante apānebitapa, ante ēñencæte ante wæmōnīpa. ¹⁸Ante wæyōnānite Itota,

—Minitō incæ ocai ōmæcadāni baī inōmīni inte ēñēnāmai imīnitawo. Cængui incæ waocä mīmōnē guīpa wentamō ēwocaquingä. ¹⁹Edæ wīi mīmōnē guīpa. Wæætē cæncadē guīte goiwaā ogä mente wido cæquinque ī apa ānewēmīni.

Mānōmainō āninque Itota, Tōmää cængui waemō impa, angacäimpa. ²⁰Āninque godōmenque,

—Mīmōnē wīwa pōnēninque nānō tao godincoo beyænque waocä wentamō ēwocacampa. ²¹Edæ mīmōnē nānō entawente taodinō beyænque waocä ōnōwēninque wænæ wænæ ante pōnengampa. Mīmōnē towēinente nānō pōnēnō beyænque waocä godō towente quēwengampa. Mīmōno āinente wædinque wacä qui awēmō ængampa. Mīmōnē nānō piinte pōnēnō beyænque godō wænongampa. Nānōogængä ināmai iñongante waocä mīmōnē towēinente nānō pōnēnō beyænque godō mongampa. ²²Mīmōnē nanguī āinente wædinque māincooque ante pōnēwengampa. Mīmōnē nānō taodi beyæ wacä ingante piinte cæcampa. Mīmōnē pōnēwēninque, Wacä edæ oda cæcædānīpa, ante babæ cæcampa. Wīwa nānō pōnēwēnō beyænque quingāmē baī cæte quēwengampa. Mīmōnē nānō piinte adō beyæ waocä, Wacä baī ñænæmo pōni bacæboimpa, ante cæcampa, ayæ wacä ingante godō wænæ wænæ ante babæ angampa. Mīmōnē nāmā ante waa ate nānō pōnēnō beyænque, Tōmēmoque waemō imopa, ante nāmā waa acampa. Mīmō ōmædengä inte ēñēnāmai cæte ōnonque quēwengampa. ²³Mānīi wīwa cæpāmo tōmāmāmo mīmōnē nānō pōnēnō beyænque waocä wentamō ēwocacampa, ante Itota apānegacäimpa.

²⁴Mīmōnē nānō piinte adō beyæ waocä, Wacä baī ñænæmo pōni bacæboimpa, ante cæcampa, ayæ wacä ingante godō wænæ wænæ ante babæ angampa. Mīmōnē nāmā ante waa ate nānō pōnēnō beyænque, Tōmēmoque waemō imopa, ante nāmā waa acampa. Mīmō ōmædengä inte ēñēnāmai cæte ōnonque quēwengampa. ²³Mānīi wīwa cæpāmo tōmāmāmo mīmōnē nānō pōnēnō beyænque waocä wentamō ēwocacampa, ante Itota apānegacäimpa.

**Onquiyæ oodeo ināmaī inte Itota
ingante pönente angä**
(Mäteo 15.21-28)

²⁴Mäniñömö quëwente godinque Itota Tido eyequei gogacäimpa. Ayæ, Awëmö guiite owoyömo wadäni adāmaī incädänimpa, ante pönëninque oncönë pö wäänë guiite ongongä incæte ædö cæte wii aquinānii. ²⁵Edæ, Itota owocampa, ante do tededäni ëñëninque wacä wäänä, Botö wengä onquiyængä iñömö wënæ nê wentamö ëwocacä ingante ënemocampa, ante wædinque Itota weca ponte ædæ wæænte apænecantapa. ²⁶Itota ëñëmi. Wënæ botö wengä tönö nê quëwengä ingante wido cæquimi, angantapa. Mänii onquiyængä Tidopënitabæ nê ëñagaingä inte guidiego tededö nê tedecä inongä. ²⁷Adinque Itota, Wii oodea onquiyængä inongampa, ante wædinque angantapa. —Wënäni cænguī inguënë waocä dicæ guintamöidi cænguī ante wæantodonguingä. Bitö edæ wabi iñömite botö bitö beyæ ædö cæte cæquimoo.

²⁸Äñongante,
—Awënë iñæmpa wëñænäni cænguī cæninque eyepodäni wæænte ænömengadæmpa inö öñöñö guintamöidi ade cæmpa.

²⁹Ante apæneyongä Itota,
—Bitö nö apænedimi inte waa gocæbiimpa. Wënæ bitö wëñængä nänö wædö inca dobæ edæ ëmö cæte wadæ gotimpa.

³⁰Angä ëñëninque oncönë go guiite ayongä tömengä wëñængä önonganque bate möimoga onongä agacäimpa.

**Babetamoncacä ingante
Itota waa cæcampa**

³¹Mänii Tido gote quëwëninque Itota wadæ godinque Tidöo wodo pænta gocanque go Gadideapæ wedeca poncæ cædinque Decapodibæ yaatanque pongantapa. ³²Gadideapæ wedeca pongä adinque wacä önömonca babetamoncacä inte önöne wapiticæ tedecä ingante

Itota weca ænte pöninque, Gampo cæbi waa babaingampa. ³³Äñönäni Itota babetamoncacä ingante nänënë ænte godinque önömonca pædæ guipomoncacantapa. Ayæ nämä önompö towæ tänompodinque wapiticæ tedecä ingante godö gampo cæguënëwacantapa. ³⁴Ayæ öönädë inö æmö adinque öö guëmante äninque babetamoncacä ingante, “Epata,” äninque mönö tededö, “Önömonca wi æmoncabæwe,” angantapa.

³⁵Äñongä edæ önömonca tee mömoncate bai ini wi ænete bai badinque önonguënëwa nïmæncæguënëwa gote bai cæguënëwadinque töö tedecantapa. ³⁶Itota, Botö cæbo nê adimini inte gode änāmaī iedäni, äninque ancaa angä incæte nê adināni iñömö godömenque nanguī gode ä gode ä cæte tededäni ³⁷Ëñente wædinque tömänäni nanguī guiñëninque, “Edæ önömonca babetamonca inināni inänite Itota cæcä ate önömonca ëñëñäni badänipa. Önöne babetade inināni inänite cæcä ate önöne tededäni badäni atamönipa. Tömää edæ waa cæcä ingampa,” ante nanguī tedete wægadänimpa.

**4.000 ganca inäni inänite Itota
godongä cænänipa**
(Mäteo 15.32-39)

8 ¹Mäniñedë wadäni tæiyæ pönii inäni ponte ëñëñönäni tömëñäni cænguī dæ ä adinque Itota tömengä miñæ nê godäni inänite aa pecä pönäni ate,

²—Inäni botö weca ongönäni iñömö mëönaa go adoönæque iñonte botö weca ongöñönäni tömëñäni cænguī ömæpodäni badäni ate wædinque botö tömëñäni tönö godongämæ wæte bai nanguī pönëmo imopa. ³Cænāmaī inte gue ænente wæyönänite botö, Oncönë goedäni, ämo gote bai tömëñäni edæ idömæ godinque tepæ gæwëninque edæ nangæ badinque bocæ bocæ cæte wæcædönänimpa. Edæ pancadäniya gobæ quëwente pönäni abopa.

⁴Ante apænecä ëñente wædinque tömengä miñæ nê godäni wæætë,

—Īñæmpa önömæca incæ pāo impa æninque godömöni cænguīnāni.

⁵Ante wæyönānite Itota,

—Pāo æpodō nææmīni. Āñongante,

—Önompo æmæmpoque go mēa mæ ongompa.

⁶Ante apæneyönāni Itota godongāmæ nanguī ongönāni inānite angā onguipoiya tæ contadānitapa. Ayæ pāo önompo æmæmpoque go mēa nāni næænincoo pædæ godönāni æninque tömengä Wængonguī ingante, Bitō waa pönömi cæncæmönimpa, ante apænedinque pā æninque tömengä miñæ nē godāni inānite, Pædæ godō pædæ godō cæmīni cæncædānimpa, ante godongä æninque wadāni inānite godāni ænte cænānitapa. ⁷Ayæ gæyæ mēa pōni næænānitapa. Mānīi nāni nææni æninque Wængonguī ingante apænedinque adobaī angā pædæ godō pædæ godō cædāni. ⁸Æninque tömo pōni cænānitapa. Ayæ idæwaa cænāni ate tömēnāni pā ænte nāni cænte ñönōni ee öñoncoo wente æninque Itota miñæ nē godāni otodē pönō da wēnānitapa. Īninque önompo æmæmpoque go mentodēa cænguī eyede contagatimpa. ⁹Nē cænāni iñömō onguīñænānique ante tee mampote coatodo müido ganca baī ināni inte ongönönānimpa. Īnque cænāni ate Itota angā wadæ godānitapa. ¹⁰Godāni ate Itotaidi do wipodē guī contate cæwodinque imæmāa pōninque Dadāmānotabæ pongadānimpa.

Mā cæte odömömi amōnie, ante Paditeoidi änānipa

(Mäateo 16.1-4; Odoca 12.54-56)

¹¹Itota pongä adinque Paditeoidi ponte bee tēninque tömengä ingante, Æbānō cæbii, æbānō ämii, ante ancaa änānitapa. Ayæ, Mönō ämō ēñente tömengä oda cæbaingampa, ante cædinque Itota ingante apænedinque, Bitō, Pönencædānimpa, ante öönædē mā cæi baī cæbi amōnie. ¹²Änāni ēñēninque Itota, Ancaa änāni awædō, ante wæwente badinque öö öö ante guēmangantapa.

—Īñæmpa ñowomīni, Mā cæte odömömi adinque pönēmaimönipa, ante ancaa ämīni awædō. Nāwangä ämo ēñēdāni. Ñowomīni imīnite mā cæte odömönāmaī ingæimpa.

¹³Ante æninque tömēnāni inānite emō cæte godinque wipodē guiite æmæmāa taocæ cæte cæwodinque wadæ gocantapa.

Wapiticæ apænedāni ēñēninque gomō aedāni, angampa
(Mäateo 16.5-12)

¹⁴Mānīi æmæmāa nāni tao gocæ cæyedē tömengä miñæ nē godāni guiquēnē pāo wīi pönente ænāmaī inte godāni ininque pāo adoque pōni nāni wēēnēdē ñönōninque wipodē öñompa. ¹⁵Itota iñömō mānīi pāo tömēnāni nāni ænāmaī inō ante wīi tededinque wadō ante pönente apænecantapa.

—Pāo yedæ æmpoqui, ante Paditeoidi tönō Edode nāni da wente cæi ate gomō aedāni. ¹⁶Angä ēñente wædinque tömengä nānō nē emiñænāni wæætē nāni caboque tededinque, Pāo ænte pönāmaī imōimpa, ante Itota wabānō mænōmaī beyæ ämaingampa.

¹⁷Ante nāmāneque tededāni wædinque Itota wæætē tömēnāni inānite, —Pāo ænāmaī inte mīni pöninō ante quimæ tedewēmīni. Botō pāo ante dicæ wæbogaa. Nanguī cæbo adimīni inte mīnitō ayæ ēñēnāmaī imīnitawo. Edæ mīmō ömædēmīni inte tedewēmīnipa, ante awædō. ¹⁸Edæ awincaque adinque ayæ adāmaī imīnitawoo. Öñomoncaque ēñēninque ēñēnāmaī imīnitawoo. Edæ botō æbānō cætabopa, ante adimīni inte edæ wīi pönēmīnitawo. ¹⁹Pāo önompo æmæmpoque botō pā ænte godōni incæ tenco müido ganca ināni nāni cænte ñönōni ee öñönonte æpotodēnō cænguī wente æmīni.

Āñongante,

—Önompo tipæmpoga go mentodēa.

²⁰Ayæ pāo önompo æmæmpoque go mēa guiquēnē coatodo müido ganca ināni nāni cænte ñönōni ee öñoncoo æpotodēnō cænguī wente æmīni.

Äñongante,

—Önampo ämæmpoque go mentodæa.

²¹Apænedäni ëñëningue tömengä edæ,

—Ïñæmpa Tadoteoidi tönö Paditeoidi wapiticæ ante nãni odömonte apænedö ante botö, Gomö aedäni, ante wææ ämopa, ante mïnitö ayæ ëñëñamaï imïnitawoo, angacäimpa.

**Betaida ïñömö babetamongä
ingante gampomongampa**

²²Mänïñö godinque Betaida ïñömö pönäni adinque wadäni babetamongä ingante Itota weca ænte pöningue, Gampomonguimi. ²³Änãni ëñëningue Itota babetamongä önonpo bæi ongonte töö æmænte tömënãni quëwëñömö tao yabæque ænte mäocä gocantapa. Ayæ godö towæ tänömonte gampo cæmöninque, Pancaa tæcæ abi edæ, angantapa. ²⁴Äñongä edæ tæcæ ïñä æmonte,

—Awæ cægonte bæi waodäni incæ cægönãni abopa. ²⁵Itota wæætë godö gampo cæmongä ate babetamongä ïningä incæ ñowo cöwä adinque edæ waa bamöningue tömäo edonque pöni acantapa. ²⁶Ïningue tömengä ingante Itota,

—Ïñömö nãni quëwëñömö yaætænque wadæ godinque tömëmi oncönë goe, angä gogacäimpa.

**Bitö Codito ïnömi ïmipa, ante Pegodo
angampa**

(Mäateo 16.13-20; Odoca 9.18-21)

²⁷Itota ïñömö tömengä miñæ në godäni tönö wadæ godinque Tetadea Pidipobæ wædænque ïnãni nãni quëwëñömö wædænque ïnãni nãni quëwëñömö go go cædänitapa. Idömæ godinque tömengä nãnö në ëmiñænãni ïnãnite Itota angantapa.

—Wadäni botö ïmotedö ante tededinque, Æbodö imoo, ante apænedäni ëñëmïni.

²⁸Äñongante,

—Bitö ïmitedö ante apænedinque pancadäniya, Æpænë në guidongaingä Wäö wodi incæ Itota adocä ïmaingampa,

ante tededäniya. Wadäni guiquënë, Ediya wodi incæ Itota ïnongä ïmaingampa, ante apænedäniya.

Wadäni guiquënë, Wængongui beyæ në apænegainãni bæi Itota ïñömö adocä ïmaingampa, ante bitö ïmitedö ante tededäniya, änãnitapa.

²⁹Ante tömengä miñæ në godäni apænedäni ëñëningue Itota,

—Ayæ mïnitö guiquënë, Æbodö imoo, ante ämïni.

Äñongante Pegodo ïñömö,

—Bitö möñö Codito ïnömi ïmipa.

³⁰Angä ëñëningue, Botö ïmotedö ante, Codito ïnongä ingampa, ante gode änãmaï edæ pæ wëeneedäni, ämopa, ante Itota wææ angacäimpa.

**Itota, Ïmaï cædäni wæncæboimpa,
ante apænecampa**

(Mäateo 16.21-28; Odoca 9.22-27)

³¹Ayæ mäniñedë Itota tömengä miñæ në godäni ïnãnite ïmaï ante mä odömonte apænecäimpa. Botö Waobo ëñagaimo inte nangui caate wæquënëmo ïmopa. Edæ në aadäni nãni Picæncabo tönö, Wængongui qui, ante në godönãni ñænænãni tönö në odömönãni tönö mäninãni ïñömö botö ïmote Baa änãni wæquënëmo ïmopa. Ayæ botö ïmote godömenque wænönãni wæncæboimpa. Incæte botö do wænönãni wænimo inte edæ mëönaa go adöönæque ïñonte ñãni ömæmoncæboimpa. ³²Mänömaï ante Itota edonque apænecantapa.

Apænecä ëñëñönãni Pegodo guiquënë Itota ingante nänënë mäocä godinque, Quimæ wæncæ anewëë, wææ ante tæcæ piincæ cæyongante, ³³Itota edæ tömengä miñæ në godäni gämænö dadi ëmænte adinque Pegodo ingante næmæ piinque angantapa.

—Bitö Tatänabi bæi ïnömi inte edæ botö weca ongönãmaï wadæ gobæwe. Wïi Wængongui nãnö änönö ante pönëmi inte bitö waodänique nãni pönëwënonque ante pönëningue mänömainö ante tedebi awædö, angantapa.

³⁴Ayæ tömengä ëmiñænãni tönö nangui ongönãni ïnãnite aa pecä pönãni ate Itota tömänãni ïnãnite apænedinque,

—Æcänö botö miñæ pöinëna ïna tömengä nämä beyænque ante

pönēnāmai inte botō miñæ tee empote poncæcäimpa. Nämä nänō wænguiwæ ænte mongænte ponte bai cædinque tömengä, Botō wænguimo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cöwē tee empote gocæboimpa, äninque poncæcäimpa. ³⁵Edæ æcänō, Nämä wææ gompodinque quëwencæboimpa, ante cædinque botō miñæ pönāmai ingä guiquenē tömengä iñömō edæ quëwēnāmai incæcäimpa. Wæætē edæ, Wænönāni wæmo incæte botō Itota miñæ tee empote godinque tömengä waa pönī nänō cægainō ante apænecæboimpa, ante æcänō cæda guiquenē tömengä edæ ayæ quëwencæcäimpa. ³⁶Edæ waocä inguipoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nämä önöwoca incæ pædæ godongä wē womonte ba iñinque edæ tömengä nänō ömæwocate wæquinque mäincooque æmaingampa. ³⁷Iñæmpa eyepæ godongampa diyæ önöwoca wæætē æmaingä. ³⁸Nöwodäni Wængongui ingante pämänte godinque nē ēñēnāmai cædäni weca quëwēninque mīnitō iñömō botō Waobo nē ēñagaïmo beyæ ante guingo imonte wæmīnitawo. Botō apænedō beyæ ante guingo imonte wæmīnitawo. Iñæmpa botō Mæmpo ñäö guinæ gongæñonte anquedoidi tæiyæ waémō emönāni tönō dibæ pöninque botō wæætē botō beyæ ante nē guingo imonte wædingä beyæ ante näëmæ guingo imonte wæcæboimpa.

9 ¹Mänömainō äninque Itota godömenque,

—Botō weca ongömini pancamīniya iñömō iīmai ba acæmīnimpa, ante näwangä ämopa. Mīnitō ayæ wænāmai mīimīni quëwēñömini botō Wængongui Awënë Odeye inömo inte tæi piñæninque Tæiyæ Awënë babo acæmīnimpa, ante Itota apænecacäimpa.

**Itota waémō pönī ñäö bai emongä
bacä adänipa**

(Mäateo 17.1-13; Odoca 9.28-36)

²Mäninō ante apænecä ate Itota iñömō önompō æmæmpoque go adoönæque iñinque go ate Pegodo ingante Tantiago

tönō Wäö inate mänimpodänique inänite änanquidi mäicä adodänique æibæ æite ongongadänimpa. Æite ongöñönāni edæ Itota awinca tömēnāni ayönāni edæ wii cöwē nänō emönō bai waémō pönī ñäö bai edæ emongä bamongä adänitapa.

³Tömengä weocoo ñäö pönī näämænta weocoo ēñacä adinque tömēnāni, Ædō cæte iincoo bai näämænta pönī yamonte cæquīnāni, ante edæ wædänitapa.

⁴Ayæ ayönāni edæ doyedē pönī nē æigaïna iñömō Möitee wodi tönō Ediya wodi incæ Itota tönō edæ godongämæ pō gongæninque tedegöna adänitapa.

⁵Adinque Pegodo guiquenē Itota ingante, —Awënë nē Odömömi ēñēmi. Iñömō mönō waa pönī ongonte awædō. Bitō ämi iñinque mönitō oncontaicoo mentaiya go adotaique mäñöninque bitō oncontai ante adotaique Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mäñömaimönipa, angantapa.

⁶Edæ Wäö tönō Tantiago tönō godongämæ guīñente wædinque Pegodo, Æbänō ante tedequimoo, ante ēñēnāmai inte mäninō ante önonque tedecantapa. ⁷Ayæ edæ boguimämo ocabogadäni obo wææninque ganta owo iñinque önönepämoque boguimämodē apænecantapa. “Iñgä iñömō botō Wengä botō nē waadecä ingampa cæmīni. Tömengä pönō apænecä ate ēñēdäni,” ante apænecä ēñengadänimpa. ⁸Ēñēninque quingæ gomō gomō ayönāni wada edæ do dæ goda iñönate Itota adocanque ñöwo tömēnāni weca ongongä agadänimpa.

⁹Ayæ änanquidi inō wææ pöñönāni Itota tömēnāni inänite angantapa. Mäninō mīni adinō ante mīnitō gode änāmai pæ wëneyömini botō Waobo ēñagaïmo inte edæ wænte ate ñāni ömæmoncæboimpa. Ñāni ömæmömo ate mīnitō edæ mäñēdē ate apænecæmīnimpa. ¹⁰Ante angä ēñēninque tömēnāni gode änāmai pæ wëñēdäni incæ nämæneque, Mäninō tömengä nänō ñāni ömæmonguimämo ante æbänō ante apænecä, ante wædönänimpa. ¹¹Iñinque Itota ingante,

—Mänömaï i ïninqe, Ediya wodi tãno poncæcãimpa, ante nê odömönãni iñæmpa quĩnante apænedãni.

¹² Æñönãnite Itota wæætê,

—Ediya wodi nãni ãnongã iñömö tãno pongã ingampa. Nãwangã impa. Pöningue tömengã, Doyedê ingaï baï ñowo wæætê adobaï nõ põni bacæimpa, ante badongampa. Ìninqe dodãni Waocã nê êñaquingã ingantedö ante yewæmöninqe, Nanguï caate wæyongante wadãni pïininqe Baa ancædãnimpã, ante quĩnante yewæmongadãni, ante põnemini. ¹³ Incæte botö iimainö ante apænebo êñeedãni. Ñowocã mönö Ediya ïnongã inte do pongãimpa ante aquënë. Tömengã pongã adinqe wadãni edæ dodãni nãni yewæmongainö baï adobaï cædinque quïëmê ante nãni cæinewënö ante do cædãnipa, ante Itota tömengã tönö nê æidinãni ïnãnite apænecacãimpa.

**Itota wënæ ingante angã go ate
wëñængã waa bacampa**
(Mäteo 17.14-21; Odoco 9.37-43)

¹⁴ Itotaidi mãniï wææninqe tömengã nanö nê emiñænãni æidãmaï ïnãni weca ponte ayönãni wadãni nangui ïnãni goto gongænãni adãnitapa. Nê æidãmaï ïnãni tæcæguedê ongöñönãnite nê wææ odömönãni guiquënë tömënãni tönö wæætedö wæætê ãnãni adãnitapa.

¹⁵ Itota do pongã adinqe edæ goto gongænãni tömãni guĩfente wædinque wadæ pogodo ponte bee tẽninqe, Bitö põmi, ãnãnitapa.

¹⁶ Æñönãnite Itota,

—Tömënãni tönö quĩnö ante apænedinqe wæætedö wæætê äminii.

¹⁷ Æñongante adocunque tæcæguedê ongongã inte wæætê apænedinqe,

—Awënë nê Odömömi êñemi. Botö wengã wënæ babetadecã ingante ewocampa, ante wædinque botö tömengã ingante bitö weca æente pontabopa. ¹⁸ Eyömömê ongöñongante wënæ põ guidinque wëñængã ingante cõwê gotodongã tæ go wæængampa.

Ìninqe wëñængã wodi mãwanta tadedinqe wentoquënë wentoquënë angadinque pæ opate bacampa. Mänömaï cæcã ate wædinque botö bitö miñã nê godãni ïnãnite, Wënæ inte wido cædãni, ämo cæquënëãni incæ ædö cæte cæquĩnãni.

¹⁹ Ante apæneyongã Itota tömënãni ïnãnite,

—Ñowomini mini põneegade. Botö minitö weca æpogadö quëwëmoï. Pönënamã inte cæyöminite botö æpogadö piyænê cæte wæwëmoï. Edæ wëñængã ingante botö weca æente mãmömimi pongædãni, angantapa.

²⁰ Ænte põnãni ate wënæ incæ Itota ingante adinqe do wëñængã ingante do do wæate baï cædinque wido cæcã tæ go wæængantapa. Ayæ mãwantabo tadedinqe бага wentoquënë wentoquënë angadinque edæ pæntæmæ pæntæmæ gocã. ²¹ Adinqe wæmpocã ingante Itota,

—Æyedënö mãnömaï bacãi.

Æñongante,

—Wëñængãñedê do badingã inte quëwengampa. ²² Quëwëñongante wëñængã ingante wantæ wantæ iñö wantæ wantæ iñö, Gongapamö guitodömo gonte wæncæcãimpa, ante wënæ incæ cæcã. Ayæ, Æpænê adobaï guitodömo becadote wæncæcãimpa, ante cæcampa cæbii. Nãwangã tæi pñãmi ïninqe bitö mönatö wæwënö ante põnente cæbaïmipa. ²³ Æñongante,

—Bitö guiquënë wabãnö wede põnemini imitawoo. Edæ wede põñongante edæ waocã beyæ tömãã do cæte impa.

²⁴ Angã êñente wædinque wæmpocã iñömö yedæ ãninqe,

—Bitö imite põnemopa. Edæ botö æmæ põnënö ante bitö cæbi ate ædæmö wede põnente bacæboimpa, ante wæbopa.

²⁵ Ante ãñongã nangui ïnãni do pogodo põnãni ate wædinque Itota iñömö wënæ nê wentamö ewocacã ingante piĩte ãninqe,

—Wënæbi bitö, Babetamonca babetade bacædãnimpã, ante nê cæbi inömi inte

ñowo tao godinque wii adodö guiquimi incæbiimpa, angantapa.

²⁶ Ëñente wædinque nangui Yæ yæ äninque wëñængä ingante wido cæcä do do wäate tæ go wæäinque päntëmæ päntëmæ goyongante wënæ tao gocantapa. Gocä ate wëñængä do wëninäni bai öñongä ate wædinque pancadäniya, Æmæwo wëmaingampa, ante wädäni. ²⁷ Ìninque Itota iñömö pædæ wææmpo önompo bæi ongonte ængæ ganticantapa.

²⁸ Itota ayæ wadæ godinque oncönë pö guiyongante tömengä nänö në ëmiñænäni awëmö äninque,

—Mönitö guiquënë bitö bai wido cæcæte ante cædinque quinänte wido cædämaï intamönii.

²⁹ Ante wæyönänite,

—Wënæ mäningä bai ingante wido cæcæte ante cædinque wantæpiyæ cænämaï inte Wængongui ingante nangui apænete ate wido cæcæimpa, ante apænecä ëñengadänimpa.

Wänönäni wæncæboimpa, ante Itota adodö ante apænecä

(Mäateo 17.22-23; Odoca 9.43-45)

³⁰ Ayæ wadæ gote Gadideabæ wodo pänta godinque Itota, Wädäni adämaï iñönänite ³¹ botö ëmiñænäni adodänique ongöñönänite odömonte apænebo ëñencädänimpa, ante cæcantapa. Ayæ tömënäni inänite iimainö ante awëmö apænecantapa.

—Adocanque, Waocä në ëñagaingä æyömönö ongongä, ante godö odömöninque botö imote waodäni nempo pædæ godongä æncädänimpa. Në äñäni wæætë botö imote edæ wænönäni näñe wæncæboimpa. Incæte mëönaa go adoönæque iñonte botö adobo incæ näni ömæmoncæboimpa.

³² Ante apæneyongante tömengä ëmiñænäni önömoncaque ëñëninque ëñënämaï inäni inte, Æbänö ante tedebii, ante guñente wædinque änämaï pæ wënegadänimpa.

Æcänö ñænængä inte në angä inguingä, ante tededänipa

(Mäateo 18.1-5; Odoca 9.46-48)

³³ Mäniï godinque Capënaömö iñömö ponte oncönë guidinque tömënäni inänite Itota,

—Idömæ pöninque æbänö ante tedeminitawo.

³⁴ Äñongante edæ, Mönö cabo incæ æcänönque ñænængä pönii inongä inte në angä inguingä, ante tedewëñinäni inte guingo imonte wædinque pæ wënedänitapa. ³⁵ Ìninque tæ contadinque Itota iñömö, Dote, näni äincabo inänite, Pödäni, angä pönäni ate,

—Yæcado ongömote, ante në äñongä iñömö tömengä wæætë yæmiñængä pönii gote ongote tömänäni beyæ në godö cæcä bate waa tobaingampa.

³⁶ Äninque Itota wëñængä guiyangä ingante äninque tæcæguedë goncæte pæ mäninque tömënäni inänite wæætë apænecantapa.

³⁷ —Æcänö botö ëmowo apænedinque mäningä bai wëñængä ingante, Pöe, ante godö waa cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö imote edæ do, Pöe, ante pönö waa cæcä ingampa. Ayæ edæ botö imote, Pöe, ante në waa cæcä iñömö tömengä iñömö wii botö adoboque imote waa cæcä ingampa. Wæætë botö imote në da pönöningä ingante Wængongui ingante adobai edæ, Pöe, ante do waa cæcampa, ante Itota apænecacäimpa.

Mönö imonte æcänö pïinämaï ina mönö tönö cæcampa

(Mäateo 10.42; Odoca 9.49-50)

³⁸ Itota mänömaï apænecä ëñëñönäni Wäö guiquënë,

—Awënë në Odömömi ëñëmi. Wacä bitö ëmowo apænedinque wënæidi inte wido cæcä atamönipa töö. Ayæ, Wii mönö cabo ingampa, ante adinque mönitö tömengä ingante Baa äninque, Cædämaï imæwe, antamönipa.

³⁹ Ante apæneyongante Itota wæætë, —Ee amïni cæcädäni. Edæ æcänö botö ëmowo apænedinque öönædë näni cæi bai mä cæda, tömengä ædö cæte botö imotedö ante do wënæ wënæ anguingä. ⁴⁰ Edæ mönö imonte æcänö pïinämaï ina tömengä mönö cabo inongä inte bai mönö tönö godongämæ

cæcä ingampa töö. ⁴¹Nāwangä ämopa. Bitö Codito nänö nē ēmīñänömi imi ænte bee, ante wacä mīnitö imīnite æpæ adotacaque pönongä bemīni īninque nē pönōningä wæætē tōmengä nänö pönōninö beyæ eyepæ æncæcäimpa, angacäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nāni wæquinque cædānīpa

(*Mäteo 18.6-9; Odoca 17.1-2*)

⁴²Mänömaīnō apænedinque Itota godōmenque apænecantapa. “Wadāni godö cædāni beyæ botö imote nē pönēnāni incæ pancadāniya edæ dobæ oda cæte wēnæ wēnæ cædānīpa. Īninque, Wēñængä adocanque guiyangä pōnī ingä incæ oda cædāmaī incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque nē godö cæcæ cædingä ingante īmaī cædāni īninque tōmengä toquēnengä īmaingampa. Waodāni nāni dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninque tōmengä önōmenca æ wēmencadinque tōmengä ingante tæcætībæ wido cædāni īninque tōmengä edæ, Wēnæ wēnæ cædāmaī inte becadote wæmo beyænque Wængonguī botö imote wīi godōmenque pangampa, ante wædinque waa toquēnengä īmaingampa. ⁴³Bitö önompoca cædinque wēnæ wēnæ cæbi īninque bitö önompo aa wi æmpote bai wido cæte bai cædinque wēnæ wēnæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Īñæmpa inguipoga quēwēninque æmæmpoque empobi incæte bitö cōwē bitö wænāmaī quēwēnquinque öönædē æibi waa imairopa. Edæ wīi tipæmpoga empobi inte edæ bitö gonga cōwē bæcote wæwēnguiñömö wīi æmæwo wido cæte wæquīmidö anguēnē. ⁴⁴Edæ māññömö tadōmengadænguipo īñömö cængota wænāmaī gonga emōnāmaī bæcoquīnō anguēnē.”

⁴⁵Ayæ, “Bitö önōwaca wapiticæ godinque ēñēnāmaī cæbi īninque önōwa aa wi æwate bai wido cæte bai cædinque wēnæ wēnæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Īñæmpa inguipoga quēwēninque æmæwaque ewabi incæte

bitö cōwē bitö wænāmaī quēwēnquinque öönædē æibi waa imairopa. Edæ wīi tipæmpoga ewabi inte edæ bitö tadōmengadænguipo wido cæte wæquīmidö anguēnē. ⁴⁶Edæ māññömö tadōmengadænguipo īñömö cængota wænāmaī gonga emōnāmaī bæcoquīnō anguēnē.”

⁴⁷“Ayæ ægodawate tæ go wæænte bai cædinque bitö awinca beyæ ēñēnāmaī cæbi adinque bitö awinca cāi cæmonte bai cædinque wēnæ wēnæ bitö cædinö ante wido cæquīmi, ämo. Edæ bitö, Botö tipæmōnga emōnte incæ tadōmengadænguipo wīi goinente awædö, ante pönente wædinque edæ cāi cæmonte awinca æmæmonque emōmi inte quēwēninque Wængonguī Awēnē Odeye weca æite waa tobaīmīpa. ⁴⁸Edæ māññömö tadōmengadænguipo īñömö cængota wænāmaī gonga emōnāmaī bæcoquīnō anguēnē,” ante Itota apænecantapa.

⁴⁹Ayæ godōmenque apænedinque, “Waodāni, Ööingä ñömænāmaī ingæimpa, ante cædinque cati ñænæ quimōnique gongapamö æñö cæte biyadānīpa. Waomīni tōmāmīni adobaī caate wædinque ædæmō biyate bai badinque ñömænāmaī inguīmīnidö anguēnē. ⁵⁰Cati quimonte cæi īñömö wæeme inte gæpæ emōmpa. Incæte nongæmonte ba adinque mīnitö wæætē æbänö nō cæmīni wæætē gæpæ emonguī i. Ööingä wæeme bacæimpa, ante quimonte cæi wæä wæä pæmōnāni bai cædinque mīnitö mīni caipæ incæ piyænē cæte wacä ingä wacä ingä waa cæte quēwēdāni,” ante Itota odōmonte apænecä ēñengadānīpa.

Nänöogængä ingante nāni pāmæñö ante

(*Mäteo 19.1-12; Odoca 16.18*)

10 ¹Māññi Capēnaömö ongōninque wadæ tao iguidinque Oodeabæ ganca Oododänö æmæ wedeca pongantapa. Pongä adinque nanguī īñāni wæætē pō pō cædāni adinque Itota cōwē nänö odōmōi bai adobaī odōmonte apænecä ēñēnānīta. ²Paditeoidi

guiquënë, Godö ämō ēñēninque Itota adodeque oda cædete wæcä tocæi, ante cædinque tömengä weca pöninque, Itota ēñēmi, änänitapa. Wængongui æbänö ante wææ angacäi. Waocä tömengä nänöogængä ingante pämgängä ininque edæ nõ cæte intawo.

³Ante äñönäni tömengä wæætē,
—Möitee wodi æbänö ante yewæmöninque mīnitō imīnite wææ angacäi.

⁴Angä ēñēninque,
—Æmæwo pämgæmo goquimi, ante yewæmöninque mäninta bitō yewæmöninta onquiyængä ingante godömi ængä ate bitō önonque pämgæcæbiimpa, ante Möitee wodi wææ ante yewæmongacäimpa.

⁵Ante apænedäni ēñēninque Itota,
—Īñæmpa, Mīmō ömædēmīni inöminī inte mīnitō wænæ wænæ cæinēmīni imīnīpa, ante wædinque Möitee wodi, Mänömaī cæedäni, ante yewæmongacäimpa. ⁶Edæ wëēñēnedē tömengä, “Onguñængä ingampa, ayæ, Onquiyængä ingampa, ante badongacäimpa. ⁷Mänömaī beyæ waocä mæmpocä ingante emō cædinque wäänä inante emō cæte godinque onquiyængä ingante, Botō nänöogængä, ante æmæwo mongä ate tömēna nāna gæncaya inöna inte möninque guëa quëwencædaimpa.

⁸Ininque æmæwo möninque tömēna nāna gæncaya incæ adocanque bai bate quëwencædaimpa,” ante Möitee wodi nänö yewæmongai bai cædinque tömēna nāna gæncaya do möninque nänēñē ināmaī adocanque bai do bacäimpa. ⁹Mänömaī beyæ Wængongui, Adocanque bai inapa, ante nāna gæncaya nänö nē badongaina iñöñate waocä wæætē pango cædämaī incæcäimpa.

¹⁰Angä wædinque Itota tönö oncönē guiddinque tömengä miñæ nē godānique, Æbänö ante ämitawo. Godömenque apænebi ēñēmönie. ¹¹Ante äñönänite Itota,
—Æcänö näwä nänöogængä ingante pämgæninque wacä onquiyængä ingante

mōna tömengä wiwa towengä do badinque näwä nänöogængä ingante wiwa cæcampa. ¹²Onquiyængä guiquënë tömengä nänöogængä ingante pämgænte godinque wacä ingante godö mongä ininque tömengä adobaī wiwa towengä bacampa, ante Itota apæneca ēñengadänimpa.

Wëñænäni inänite gampo cæcadinque waa apænegacampa

(Mäteo 19.13-15; Odoca 18.15-17)

¹³Ayæ ate, Wëñænäni inänite Itota pönö gampo cæcadinque waadete apænegacäimpa, ante cædinque wadäni tömengä weca ænte pö ænte pö cædäni adinque tömengä miñæ nē godäni guiquënë, Ænte pönämaī iedäni, äninque Baa Baa änäni. ¹⁴Ate wædinque Itota ængui badinque nē Baa änönäni inänite wææ äninque,

—Wëñænäni inänite ee amini poncædänimpa. Edæ mäninäni nāni pönēñö bai adobaī pönēñäni inte edæ Wængongui Awënë Odeye nempo do quëwänäni inänipa. Ininque mīnitō iñömō wëñænäni inänite Baa änämaī iedäni. ¹⁵Edæ näwangä apænebo ēñēdäni. Wëñængä do pönengä inte Ao angä ingä bai Wængongui Awënë Odeye ingante do pönēninque nē Ao änäni iñömō tömēnānique tömengä nempo guiddinque quëwänänipa. Wadäni guiquënë Wængongui Awënë Odeye ingante Baa ante pönēnāmaī inäni guiquënë tömēnāni ædö cæte tömengä nempo guiddinque quëwenguñänii, ante Itota apænegacäimpa.

¹⁶Äninque edæ wëñænäni inänite bæi ongote pæ mäninque, Wængongui mīnitō imīnite waadete pönö cæcæcäimpa, ante Itota gampo cæcacä gampo cæcadinque waa apænegacäimpa.

Mäincoo nangui äacä Itota weca ponte apænegacampa

(Mäteo 19.16-30; Odoca 18.18-30)

¹⁷Ayæ godömenque gocæ cæyongä wacä edæ Itota weca pogodo ponte da guicapodinque,

—Awënë nē waa Odömömi apænebi ēñēmoe. Botō æbänö cædinque cöwë wænāmaī wantæpiyæ quëwëmaimoo.

¹⁸ Äñongante Itota edæ,

—Wængonguī adocanque nē waa cæcä iñongante bitō botō imote, Nē waa cæbi imipa, ämii. ¹⁹ Iimāi cæedäni, ante Wængonguī nänō wææ angainō ante bitō tōmēmi do ēñēmipa. “Wacä ingante godō wænönāmaī ie. Bitō nänōogängä ināmaī iñongante godō guëa mönāmaī ie. Wacä qui adinque awēmō äñāmaī ie. Wacä wænæ wænæ cæcä atabopa, ante godō babæ wapiticæ äñāmaī ie. Wacä qui æncæte ante cædinque babæ cædāmaī ie. Wæmpocä ingante wäänä inante waa adinque tōmēna inante godō waadete cæe,” ante wææ yewæmongacäimpa, ante bitō edæ do ēñēmipa, angantapa.

²⁰ Ante apænecä ēñëninque nē äningä guiquënë Itota ingante wæætē,

—Awënë nē Odömōmi ēñëmi. Botō mäninō bitō äñō baī tōmänō ēñente cædinque pægaboī ae.

²¹ Apænecä ēñëninque Itota tōmengä ingante cōwä adinque waadete pönëninque,

—Adodeque ayä ēñente cæquënëmi imipa, ante ämo ēñëe. Öönædē bitō waëmoncoo ænguinque edæ ñowo godinque imæca bitō mänincoo tōmancoo godonte äñinque bitō äñinta wæætē ömæpodäni inte wædäni inänite tōmanta godōmi æncædänimpa. Ayä edæ botō imote tee empote pöe.

²² Angä ēñëninque, Botō mäincoo nanguī impa, ante pönente wædinque nē äcäcä iñömō nanguī wæwëninque wadæ gogacäimpa.

²³ Gocä adinque Itota godongämæ adinque tōmengä nänō nē ëmiñænäni inänite,

—Wængonguī Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque waodäni ömæpodäni inte botō miñæ pönänipa. Mäincoo nanguī äcäcä guiquënë æbänō cæte ömæpocä inte botō miñæ ponte guiite quëwenguingää, angantapa.

²⁴ Iñinque tōmengä miñæ nē godäni tōmengä nänō apænedō beyæ ante, Æbänō angää, ante guifñente wæyönänite Itota wæætē,

—Botō wëmīni ēñëedäni. Wængonguī Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque ante waocä mäincoo mangä beyænque eyepæ cæcampa diyæ guiquingää. ²⁵ Edæ cämeyo guiyangä ingampa diyæ daagō guiyampite pædæ tacää. Iñinque, cämeyo ñænængade inongä inte pædæ tadāmaī ingä baī nē äcäcä adobaī ingampa. Tōmengä nämä ayongä ñænængä inongä inte edæ æbänō cæte Wængonguī Awënë Odeye nempo do wäänē guiite quëwenguingää.

²⁶ Ante apænecä ēñëninque godömenque nanguī pönī guifñente wædinque tōmënäni nämäneque tededinque,

—Iñænpa mänömaī i iñinque æcänō wäänē guiite quëwenguingää.

²⁷ Ante nämäneque tededäni inänite adinque Itota,

—Waominique incæ nämä miini cædō beyænque ædō cæte quëwëmaimīni. Wængonguī guiquënë wīi wao baī cædongä inte nämä incæ tōmänō do cæcä ingampa.

²⁸ Ante apænecä ate Pegodo tōmengä ingante äñinque,

—Mönitō iñömō möni äadincoo owæ caate bitō miñæ ömæpomōni pömōni ae.

²⁹ Tæcæ äñongante Itota tōmënäni inänite wæætē,

—Minitō botō beyæ ante pönëninque waa pönī botō apænebodō beyæ ante pönëninque pömīnitapa. Iñinque edæ botō iimāi ante näwangä ämopa. Æcänō mäninō beyæ tōmengä oncodo taodinque tōmengä tönīñadäni inänite ëmō cædinque mæmpocä tönō wäänä inante ëmō cæte wëñænäni inänite ëmō cæte godinque tōmengä göneacoo ëmō cæte owæ caate godinque botō miñæ æcänō wadæ pöna iñömō,

³⁰ tōmengä iñömō inguipoga quëwënincoo wëënë nänō äadincoo baī adopocoo äñinque godömenque adopo adopo tiëë ganca mänimpoga adopo æncæcäimpa. Ayä onconcoo äñinque tōmengä tönīñadäni tōmengä badäidi tōmengä wëñænäni tiëë ganca baī yebænäni baī äñinque, tōmengä göneacoo wæætē bacoo æncæcäimpa. Incæte tōmengä ingante

togænte pancädänimpa. Ìncayæ pömämo bayonte botö, Bitö quëwenguimämo, ante godömo äninque tömengä cöwë wantæpiyæ wänämaï quëwencæcäimpa.

³¹Incæte edæ täno yæcado ongöninäni inte pancädäniya wæætë yæmiñæ gote ongönäni bacädänimpa. Ayæ yæmiñæ ongöninäni inte wæætë yæcado ponte ongönäni bacädänimpa, ante Itota apænecäcäimpa.

**Wæncæboimpa, ante Itota wæætë
adodö ante apænecampa
(Mäateo 20.17-19; Odoca 18.31-34)**

³²Mänii Eedotadëë ante ñowo änamænë æiyönäni Itota incæ täno beyænte æicä. Ate wædinque tömengä ëmiñænäni guiquënë, Tömengä nänö wænguinque täno æicampa, ante wæyönäni ayæ pönäni guiquënë guiiñente wædönänimpa. Itota iñömö tömengä miñæ, Dote, ante nänäi gocabo inänite nänënë ænte mäocä goyönäni tömengä, Botö imote iïmaï cädäni bacæboimpa, ante edonque apænecantapa. ³³Ëñëñänäni, “Ñowo iñömö mönö edæ Eedotadëë iñömö æicæcäimpa. Mäniñömö æi pö gongæmö ate adocanque, Waocä nê ëñagaingä æyömönö ongongä, ante godö odömongä bæi ongonguinäni. Ayæ, Wængongui quï, ante nê godönäni ñænænäni tönö nê odömönäni nempo tömengä botö imote pædæ godongä äninque tömënäni wæætë botö imote apænte äninque, Cöwë wæncæcäimpa, äninque oodeoidi inämaï inäni inänite wæætë pædæ mäo godönäni. ³⁴Æninque iïnäni wæætë botö imotedö ante badete todinque botonga tawimæ towæ tänongadinque æmontaimenca tæi tæi pänäni ämogate wæyömete botö imote godömenque wænönäni wæncæboimpa. Wæætë do wænimo inte botö mëönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmoncæboimpa,” ante Itota wæætë apænecäcäimpa.

**Tantiago tönö Wäö, Mönatö ämaï cæe,
ante wædapä
(Mäateo 20.20-28)**

³⁵Ayæ Tebedeo wëna Santiago tönö Wäö iñömö Itota weca pöninque,

—Awënë nê Odömömi ëñëmi. Mönatö quiëmë ämöna cæbi waa tobaïmönapa,

³⁶Äna ëñëninque,

—Minatö beyæ quinä cæbo æëmina.

³⁷Äñongante,

—Awënë inömi inte bitö ñäö ëmömämödë tæ contadinque mönatö imönate iïmaï cæcæbiimpa, ante ämönapa. Adocanque bitö tömëmæmi inö adocanque dipæmæmi inö ämi tæ contaquimöna.

³⁸Ante äna ëñente wædinque Itota wæætë,

—Iñæmpa minatö ëñënämaï inte mänömaï ämïna awædö. Edæ botö nantate wæwenguimæ bai becabo bai minatö edæ adobaï adotaca becate bai Ao ante botö beyæ nantate wæwenguimïnaa. Ayæ botö wænguimämo ante minatö adopænë guiite bai adobaï Ao ante botö beyæ guiiñënämaï inte wænguimïnaa.

³⁹Ante äñongante,

—Ao ante guiiñënämaï cæcæmönäimpa.

Ante apæneyönate Itota,

—Botö nanguï caate wæwëmo bai minatö adotaca becate bai äanque bai caate wæquimïna imïnapa. Botö wænguimämo ante minatö adopænë guiite bai adobaï wænguimïna imïnapa. Näwangä impa. ⁴⁰Incæte botö tömëmæmo inö botö dipæmæmo inö æcänö tæ contaquina, ante wii botö godö ämo imopa. Wæætë, Awënë contaimpaa mäninaque tæ contaquina, ante do badongaingä inte Mæmpo Wængongui iñömö tömengä adocanque godö angä contacädäimpa, ante Itota apænecäcäimpa.

⁴¹Mänömaïnö ante tededapa töö, ante ëñëninque wädäni diete ganca tömengä miñæ nê godäni guiquënë Santiago tönö Wäö inate piïnänitapa. ⁴²Piïnäni ate wædinque Itota aa pecä pönäni ate tömënäni inänite wæætë apænecantapa.

—Minitö, Oodeoidi inämaï inäni æbänö cädänipa, ante do ëñëminipa. Tömënäni nänäi, Awënëidi, ante nê änonäni iñömö nämä beyænque ante cædinque nanguï piinte änäni

wædinque awënēidi nempo quëwëñāni incæ wæætē do ēñente cædānīpa. Ayæ tōmēñāni weca nē ñænāñāni inōñāni iñōmō, Tōmēmoque āmo ēñente cædāni, ante pīinte āñāni wædānīpa. ⁴³Mīnitō guiquēñē tōmēñāni nāmā beyænque ante nanguī āñāni baī wīī adobaī cæquēñēmīni iīmīnīpa. Wæætē mīni cabo iñōmīni adocanque ñænængā pōñi ingā bacæte ante cædinque tōmengā tāno edæ mīnitō beyæ nē cæcā baquēñengā ingampa. ⁴⁴Ayæ yæcado ongōñente wæcā iñōmō tōmengā yæcado ongoncæte ante cædinque wæætē edæ yæmīñæ pōñi gote tōmāñāni beyæ nē cæcā badinque tōmengā nāmā beyæ ante cædāmaī inguēñengā ingampa. ⁴⁵Edæ Waobo ēñagaīmo inte adobaī, Botō beyæ pōñō cæcædānīmpa, ante wīī pōmo īmopa. Wæætē wadāni beyæ godō cæcæte ante pōmoīmpa. Ayæ edæ nanguī ināni tee mōnete baī wæwëñōñāni botō wæætē, Tōmēñāni wībænete tadinque quëwencædānīmpa, ante tōmēmo wepæ incæ godoncæte ante pōmo īmopa, ante Itota apænegacāīmpa.

Batīmeo babetamongā ingante Itota angā waa bamongā

(Māateo 20.29-34; Odoca 18.35-43)

⁴⁶Itota māñinō godinque Eedicoo nāni quëwëñōmō pongadānīmpa. Tōmengā nāñō nē ēmīñænāni tōñō tæiyænāni tōñō Eedicoo iñōmō wodo pænta tayōñāni wacā babetamongā Tīmeo wodi wë Batīmeo iñōmō taadō wedeca, Pōñōmī æmoe, ante ānecōngāīmpa. ⁴⁷Īnīnque wadāni, Itota Nāatadeta pædingā inte pongampa, ante tededāni ēñēñinque tōmengā ogæ tedete, —Itota ēñēmi. Awënë Dabii wodi pæīmi inōmī inte botō wædō ante pōñente cæe.

⁴⁸Ante tæcæ āñongante godongāmæ godāni pancadāniya, Apocænē inguēñē quëwëe, ante āñāni incæte tōmengā godōmenque yedæ aa pedinque, —Awënë Dabii wodi pæīmi inōmī inte botō wædō ante pōñente cæe.

⁴⁹Ānīnque ancaa aa pecā ēñēñinque Itota næ gongæñinque,

—Babetamongā ingante aa pemīni pongædāni.

Angā ēñēñinque babetamongā ingante, —Ængæ gantidinque wædāmaī imāwe. Bitō imite, Pōe, angā apa quëwëe.

⁵⁰Āñāni ēñēñinque babetamongā incæ ayacooga gāni tadongate do ængæ gantidinque Itota weca pongā. ⁵¹Adinque, —Bitō beyæ quīñō cæquīmo.

Āñongante babetamongā, —Awënë nē Odōmōmī ēñēmi. Cæbi waa bamonte aboe.

⁵²Angā ēñēñinque Itota, —Waa bitō bamonguinque botō imote pōñemitapa. Ōnonque wadæ gobāwe.

Āñongante tōmengā do waa bamonte adinque Itota mīñæ taadonque gogacāīmpa.

Itota Eedotadēe iñōmō pongampa

(Māateo 21.1-11; Odoca 19.28-40; Wäo 12.12-19)

11 ¹Māñiī gote Eedotadēe obo pōñinque Odibowænquidi nāni anquidi ontacamō goinō Betapaguee nāni quëwëñōmō ganca ayæ Betānia nāni quëwëñōmō ganca pōñōñāni Itota tōmengā mīñæ nē goda inate mēnaa inate da godōñinque angantapa. ²Īimaī angantapa.

—Māñiī nāni quëwëñōmō ongō amīna. Tōmēñōmō go guīte ayōmīna bodo wë picængā incæ waocā ingante mongænāmaī īningā inte ñāni ñæingā a ongongā acāmīnāīmpa. Adinque ñi cæyænte ænte pōeda. ³Wacā, Quīnante ñi cæyæmīnaa, ante wææ angā ēñēñinque mīnatō wæætē edæ, Mōñō Awënë nāñō ænguēñēñō ante ænte gomōnapa. Tōmengā iīnque cæte ate adodō do da pōñongā æedāni, ante æeda.

⁴Angā ēñente gote ayōna bodo wë taadō wedeca odemō awāa ñāñō ñæ a ongō adinque ñi cæyænte ænte gocæte ante cæda.

⁵Adinque māñiñōmō ongōñāni guiquēñē,

—Bodo wë quīmæ ñi cæyæwēmīnaa.

⁶Āñōñānīte Itota nāñō āñinō adodō āna ēñēñinque, Ao āñāni. ⁷Ēñēñinque

ñi cæyænte Itota weca tõi tõi ænte pönatapa. Ænte pöninque tõmëna wecoo yabæcooque æidämæ wo cæyabæda ate Itota wænömënæca inö æi yiyæ tæ contacantapa. ⁸Adinque nangui inäni, Itota nanö ponguino, ante tõmënäni wecoo yabæcooque pönö bee podöwayönäni wadäni guiquënë gónea gote yæpæma öñabo tapænte mämö bee bee podöwadäni ate tõmengä podöwainonque gocantapa. ⁹Gocä adinque täno godäni tõnö ayæ pönäni tõnö nangui inäni godongämæ godinque yedæ äninque,

—Möni quëwenguinque impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awënë Wængongui emöwo beyænque pömi ininque bitö toquinque edæ Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa.

¹⁰Mönö mämmæ Dabii wodi päimi inömi imipa, ante adinque mönitö, Awënë odeye Dabii wodi nempo näni waa quëwengai bai bitö nempo mönitö waa quëwenguinque impa. Ininque, Badogaa, ante yedæ äñömöni æibæ pöni quëwënäni incæ, Badogaa, ancædänimpa.

¹¹Ante yedæ äñönäni Itota Eedotadëe pö ti wæäninque Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniñömö ongoncoo tõmäa acantapa. Ayæ, Gäwadecæ pöni ba awædö, ante tõmengä emiñænäni dote ganca inäni tõnö wadæ tao Betänia gogacäimpa.

**Iigowæ ömæcawæ i adinque Itota
piingampa**
(Mäteo 21.18-19)

¹²Gote Betänia monte baönæ pönönäni Itota gæwænte wædinque, ¹³Quinö impa cænguimoo, ante gomö ayongä iigowæ öñabo emæ incæ incate bocabaimpa, ante gote ayongä ömæcawæ acantapa. Önöpoque i beyæ incadämaï intapa. ¹⁴Ante iigowæ inte apænedinque,

—Iigowæ ëñëmi. Incaquinämaï inte bitö incaquimi cænguinanäni.

Äñongante tõmengä nanö në emiñænäni edæ ëñëe gongænänimpa.

**Wængongui oncö tæiyæ waëmö
bacäimpa, ante cæcä**
(Mäteo 21.12-17; Odoca
19.45-48; Wäo 2.13-22)

¹⁵Do näni ponguënëno Eedotadëe pönänitapa. Itota inñömö Wængongui

oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniñömö maincoo mänäni tõnö wadäni godonte æncæte ante godongämæ pönäni tõnö ongönäni adinque tõmänäni inänite, Oncodo tao goedäni, ante da tadongä tao godänitapa. Ayæ campio ante näni godonte æimpa tõnö equemö godoncæte ante në mänäni näni cönöimpa tõnö bæ tacä tõmampaa guidömëmæ tæ go wææntapa. ¹⁶Ayæ wadäni maincoo mongænte yacönenque gocæte ante cæyönänite Itota, Incoodo mongænte godämaï iedäni, äninque wææ cæcantapa. ¹⁷Ayæ tõmënäni inänite angantapa.

—Wængongui beyæ iimainö ante yewæmongatimpa. “Tömämæ quëwënäni botö oncönë pö guidinque botö imote apænecædänimpa,” ante Wængongui angä incæte minitö wænæ wænæ cæmini beyænque Wængongui oncö incæ në awëmö ö äñäni näni womöincönë bai wentamö bapa töö.

¹⁸Ante odömonte apæneyongante, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tõnö në wææ ante odömönäni tõnö ëñëe gönänitapa. Wadäni önönänique guiquënë, Itota quinante waa pöni apænecä ëñëmönii, ante wædäni. Adinque awënëidi wæætë, Itota beyænque pïinäni wæcæ wæ, ante pönëninque Itota ingante guifente wædinque, Quinö cæmö wæmaingäa, ante wænnoncæte ante pönente cægadänimpa. ¹⁹Gäwadecæ bayonte Itotaidi inñömö oncodo tao godinque godömenque yabæque tao gogadänimpa.

**Iigowæ ömæcawæ do guinë wæ
adänipa**
(Mäteo 21.20-22)

²⁰Baänæ ate iimö näni pöninö adodö ponte ayönäni iigowæ yæwaguinto ætæwowate tõmëwæ æi ayawæ edæ dobæ guingo iwate wænimpä, ante adänitapa. ²¹Adinque Pegodo, Itota iimö nanö äni bai impa, ante pönëninque,
—Awënë në Odömömi cöwä æ. Bitö pïinte äniwæ inte iigowæ edæ dobæ guinë wæ atæque.

²² Æñongante tömēnāni inānite Itota wæætē,

—Wængonguī ingante wede pönēmæwedāni, angantapa. ²³ Ī ānanquidi iñōmō ongō iñonte waocā, “Ānanquidi ēñēmi, āninqe, Bitō cabānte wo gote gāwapānē guīie,” angā ēñēninqe ānanquidi tömē gāwapāno do wo gote guīquī ī, ante pönēmīnitawo. Edā nāwangā ante mīnitō imīnite apānebopa. Æcāmenque incā edā æmā pönēnāmaī inte, Botō ānō baī do bacāīmpa, ante wede pönēninqe āna īninqe tömengā nānō ānīnō baī do æmaīngampa. ²⁴ Mānōmaī beyā botō mīnitō imīnite apānebopa. Mīnitō quīēmē incā ante Wængonguī ingante apānedinqe, Tömengā nāwangā pōnongā æncæboīmpa, ante wede pōnente apānemīni īninqe mīnitō ānīnō tömānō edā do æncāmīnīmpa.

²⁵ Ayā edā, “Mīnitō, Wiwa cæbo incāte Wængonguī oōnādē nē quēwēnongā inte botō imote pōnō ñīmpo cæcā īninqe botō waa tobaīmpa, ante wāmīnitawo. Īñāmpa, Wængonguī mānōmaīnō cæcæcāīmpa, ante cædinque mīnitō tömengā ingante apānecæte ante ongōninqe tāno piyānē cæte cædāni. Wacā wēnā wēnā cæcā wædōmīni inte mīnitō wæætē tömengā ingante pōnō ñīmpo cædāni, ante Itota apānegacāīmpa. ²⁶ Wæætē edā mīnitō pōnō ñīmpo cædāmaī imīni īninqe mīnitō wēnā wēnā cædinō ante mīnitō Mæmpo oōnādē nē quēwēngā īnongā inte tömengā adobaī ñīmpo cædāmaī īmaīngampa,” ante Itota apānegacāīmpa.

Awēnē īmīpa, ante æcānō ānaī, ante

Itota ingante ānānīpa

(Māateo 21.23-27; Odoca 20.1-8)

²⁷ Eedotadē iñōmō adodō pōnānitapa. Itota Wængonguī oncō ñāñancōnē yabæcōnē go guīite cægōñongā, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñāñānāni tōnō nē wææ ante odōmōnāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo, nāni ānāni tōnō tömengā weca ponte ānānitapa. ²⁸ Tömengā ingante,

—Æcānō nē angā inte bitō imite angā cæbīi, ānānitapa. Æcānō bitō imite, Nē āmi īmīpa, pōnō āna æninqe bitō nē āmi inte baī edā mānōmaī cæbīi. ²⁹ Ante wæyōnānite Itota nāēmā æninqe,

—Botō mīnitō ānō baī adodeque āmo ēñēninqe mīnitō wæætē apānemīni ēñēmoedāni. Apānemīni ēñente ate, Botō cædinō ante æcānō nē angā inte pōnō āna æninqe cæboī, ante botō wæætē apānebo ēñēmaīmīnīpa.

³⁰ Wāō wodi ingante æcānō, Æpānē guidonguīmī, āna ēñēninqe tömengā wæætē guidongāi, ante pōnēmīni. Edā Wængonguī angā ēñente cæcantawoo. Wæætē waodānīque ānāni ēñente cæcantawoo. Æcānō Wāō ingante āna, ante apānemīni ēñēmoedāni.

³¹ Angā ēñente wædinque tömēnāni, Æbānō anguīi, ante wæatedō wæætē nāmāneque tededinqe, “Wængonguī angā ēñente Wāō guidongantapa, ante āmō baī Itota wæætē mōnō imonte, ‘Quīnante Wāō ingante pōnēnāmaī imīnitapa,’ ancædongāīmpa.

³² Ante pōnente wædinque wæætē, Wængonguī beyā nē apānecā Wāō wodi īnongāīmpa, ante tömānāni pōnēnānīpa. Ante pōnēninqe awēnēidi wæætē, Waodānīque ānāni ēñente Wāō guidongantapa,” ante mōnō ædō cæte anguīi. Edā pīnāni wæcā wæ. ³³ Ante guīñente wædinque Itota ingante edā, —Wa. Ēñēnāmaī imōnīpa.

Ante wæyōnānite Itota wæætē,

—Īninqe edā, Æcānō nē angā inte pōnō āna æninqe botō cæboī, ante mīnitō ānō ante botō adobaī apānedāmaī incæboīmpa, ante angacāīmpa.

Nē aadāni inguēnēnāni incā wiwa cædānīpa, ante

(Māateo 21.33-46; Odoca 20.9-19)

12 ¹ Ayā māniñedē Itota, Wængonguī æbānō cæcāā, ante ēñencædānīmpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninqe īmaī apānecantapa. “Waocā yowementacodē mīninqe wææ da da māo da caadinque,

Tömëmoncoo ænte pinä pinä gäwate tömëmæ ontatodë wæ yopænte æñömö, ante ææ wote badongä. Ayæ yowementacodë awëmö guidämaï incädänimpa, ante æi wænömënæca gomö aquïñömö mænongä. Ate wabæca gocæ cædinque wadäni ömæ wite nê aadäni inänite, Botö yowementacodë incæ ömæ wite aadäni, angantapa. Aayöminite botö, Minitö qui, ante pancamonga pönömo æncæminimpa, angä Ao äñönäni wadæ gocantapa.”

²“Ayæ yowedepo bayonte tömengä ingante nê cæcä ingante apænedinque, Bitö yowementacodë nê aadäni weca godinque pancamonga ämi æninque botö weca wæætë mämömi æmoe, angä gocantapa. ³Angä godinque pongä adinque yowementacodë nê aadäni guiquënë nê æncæ pöningä ingante bæi ongonte tæi tæi päninque ömæpocä da tadönäni gocantapa. ⁴Adinque nê ëacä iñömö wacä ingante tömengä ingante nê cæcä ingante angä gote pongä adinque yowementacodë nê aadäni adobaï tæi tacadäni wæyongante, Guingo imonte wæcæcäimpa, ante tömengä ingante godö wiwa cædänitapa. ⁵Ayæ wæætë nê ëacä wacä ingante da godongä godinque yowementacodë pongä adinque nê aadäni wæætë tömengä ingante wænönäni wængantapa. Ayæ wæætë nanguï inäni inänite da godongä pönäni adinque pancadäniya inänite tæi tæi päninque pancadäniya inänite wænönäni wænänitapa.”

⁶“Adocanque pönï nê ëacä weca ongönongäimpa. Mäningä iñömö nê ëacä wengä onguïñengä iñongante nê ëacä tömengä ingante nanguï waadedongäimpa. Ininque nê ëacä iñömö, ‘Tömëmo wengä ingante da godömo gocä adinque tömënäni guïñente wædinque ee abainänipa,’ ante pönëninque tömengä ingante da godongä tömengä pönï gocantapa. ⁷Gote dicæ pongä adinque tömënäni, ‘Tömengä ingampa. Wæmpocä mäincoo inï edæ iingä iñömö nê ænguingä ingampa cæmöö. Mönö edæ mäo wænömö

wængä ate edæ mönö qui babaimpa.’

⁸Änewëninque tömënäni nê ëacä wengä ingante edæ bæi ongonte wænöninque tömengä baö inï yowementacodë wææ cæte yabæque edæ, Ömäe, ante wido cædänitapa. Mäninque apænebopa.”

⁹Ante tededinque Itota apænegacäimpa. Ayæ mänïi nê äninäni inänite wæætë iïmai angantapa. “¹Ininque yowementacodë nê aaquënëñäni inänite nê ëacä æbanö cæquingä, ante pönëmini. Tömengä edæ, Ömäe, ante do pöninque nê aaquënëñäni inänite godö wænöninque wadäni inänite yowementacodë godongä æninque aacädänimpa.”

¹⁰Äninque Itota, “Minitö guiquënë dodäni näni yewæmongainta adämaï inte botö imote äminitawo. Edæ iïmainö ante Wængonguï angä ëñente yewæmongadänimpa.

‘Dica ænte adinque, Wënæ wënæ inca, ante nê mænönäni näni wido cædinca incæ

gomonga waëmonca inca ininque täno näni ñönöninca bæbængapa do bacapa.

¹¹Wængonguï Awënë incæ mänömaï cæcä adinque mönö waocabo guïñente wædinque waa amoppa,’

Ante yewæmonte i abaiminipa.”

¹²Mänömaï apænecä ëñente wædinque awënëidi wæætë, Iñæmpa nê aaquënëñäni näni cæinö ante odömonte apænedinque Itota mönö imonte piinte angä awædö, ante pönëninque tömengä ingante bæi ongoncæ cædänitapa. Incæte, Wadäni piinäni wæcæ wæ, ante wædinque ee adinque bæi ongönämaï inte tömënäni edæ wadæ gogadänimpa.

Tæiyæ Awënë nänö äintamö ante tededänipa

(Mäateo 22.15-22; Odoca 20.20-26)

¹³Mänïi awënëidi incæ ayæ ate Paditeoidi pancadäniya tönö Edodeidi pancadäniya inänite da godöninque, Minitö gote Itota ingante äñömini wabänö tömengä nänö pante wæquinque

adodeque wapiticæ bai tedebaingampa.
¹⁴Änani eñeninque Itota weca wadæ
 pöningue,

—Awënë në Odömömi eñëmi. Bitö nö
 pörente cæbi imipa, ante do eñëmönipa.
 Ayæ bitö ayömi mönitö tömämöni
 önomönique bai imöni adinque bitö
 iñömö, Waodäni æbänö anguinäni,
 ante ayæ, Æbänö cæquinäni, ante
 wädämaï imi inte Wængongui taadö
 ante bitö guiñenämaï inte nö odömönte
 apænebipa. Ininque apænebi eñëmönie.
 Odömäno gobiedöno beyæ ante tæiyæ
 awënë Tetædo tiguitamö nänö änantamö
 ante æbänö wææ yewæmonte i, ante
 eñencæte ante wæmönipa.

¹⁵Godonte edæ waa cæte intawo.
 Wæætë wænæ wænæ cæte intawo. Ante
 äñönänite Itota iñömö, Waa cæte bai
 tedewänänipa, ante do eñente wædingä
 inte tömënäni inänite,

—Botö imotedö ante cædinque, Æbänö
 cæmö ate oda cæquiringä, ante quinante
 cæminii. Deénadio tiguitamö ænte
 pömini aboedäni.

¹⁶Angä eñente ænte pönäni adinque,
 —Æcänö awinca bai yewæmonte
 badonte i. Æcänö emöwo ante
 yewæmonte i.

Ante äñongante,
 —Awënë Tetædo awinca bai
 yewæmonte badonte impa. Adocä
 emöwo ante yewæmonte ongö amönipa.

¹⁷Ante apænedäni eñeninque Itota
 tömënäni inänite,

—Awënë Tetædo qui i ininque edæ
 Tetædo ingante godongæimpa. Wæætë
 Awënë Wængongui qui i ininque
 Wængongui ingante godongui i apa
 änewëminii.

Angä eñeninque tömënäni, Æ, nö pöni
 ante apænecampa, ante tömengä ingante
 waa adinque guiñente wægadänimpa.

**Ædö cæte nãni ömæmonguïi, ante
 wædänipa**

(Mäateo 22.23-33; Odoca 20.27-40)

¹⁸Ayæ Tadoteoidi në, Waocä
 wæninque nãni ömæmönämaï æmæwo
 wængampa, ante në änewänäni inte

Itota weca pöningue, Möni äno ante ämi
 eñëmaimönipa, äninque,

¹⁹—Awënë në Odömömi eñëmi.

Möitee wodi mönö beyæ ante
 wææ yewæmöninque iïmaï ante
 yewæmongacäimpa. Waocä möninque
 wëñæ tapæidämaï inte wængä ate
 tömengä tönifacä wæætë owæmpoingä
 ingante möninque wëñæ tapæidinque,
 Botö tönifacä wodi wengä ingampa,
 ante pæpogacæcäimpa, ante
 yewæmongacäimpa.

²⁰“Ininque wadäni iïmaï cædänitapa,
 ante apænemöni eñëe. Edæ önompo
 æmæmpoque go mengäa nãni caipæ
 iñönänite bamocadengä möninque
 wëñæ tapæidämaï manguiwëninque edæ
 nãñe wængä. ²¹Wængä ininque wææ
 ayæmengä adocä ingante möninque
 wëñæ tapæidämaï nãñe wængä. Ayæ
 wææ wacä adobai wëñæ tapæidämaï
 nãñe. ²²Ayæ wææ wëñæ tapæidämaï
 nãñe, ayæ wææ wëñæ tapæidämaï nãñe,
 ayæ wææ wëñæ tapæidämaï nãñe, ayæ
 wææ ayæmengä pöni adocä ingante
 möninque wëñæ tapæidämaï nãñe
 wængantapa. Onquiyængä guiquënë
 ancaa owæmpote wædinque tömengä
 pöni nãñe wængantapa. ²³Ininque,
 Mönö nãni ömæmonguïönæ, ante mïni
 äönæ iñonte mäningä owæmpoingä
 iñömö æcänö nänöögængä baquiringä.
 Edæ tömengä ingante iñömö edæ
 tömänäni manguiwengadänimpa.”

²⁴Äñönänite Itota wæætë,

—Minitö iñæmpa. Wængongui angä
 eñente nãni yewæmöinta adämaï
 inte bai ämïni awædö. Wængongui
 adocanque tæi piñængä inte edæ
 tömäa cæcampa, ante pönänämaï inte
 edæ oda cæte ämïni awædö. ²⁵Edæ
 Wængongui anquedoidi öönædë cöwë
 owodäni bai iñönäni inte waodäni
 nãni ömæmöninque godö nänönämaï
 mönämaï inguinänidö angüënë.

²⁶Wæætë do wængainäni nãni nãni
 ömæmonguinö ante Möitee wodi
 ocäñequiya ante yewæmöninque
 adotaa æbänö yewæmongacäi, ante
 minitö adämaï inte ämïni awædö. Edæ

Möitee wodi ingante Wængongui ĩmaĩ angacäimpa. “Botö ĩñömö Abadaö Wængonguimo ingaĩmo inte ayä Itæca Wængonguimo ingaĩmo inte botö AACOCO Wængonguimo adobo ĩmo anguënë.”²⁷ Ante nē angaingä inte edæ æmæwo wænĩnani tömēnani Wængongui ædö cæte inguingää. Wæætē edæ miĩ quēwēnanique tömēnani Wængongui ĩnongä ingampa, pönenguënë quēwēmĩni. Nē wænte godĩnani incæ ayä miĩnani quēwēnani ĩnānipa. Mĩnitö edæ wadö ante tededĩmĩni inte edæ oda cæte wapiticæ ænewēminipa, angacäimpa.

**Wængongui nänö wææ angaĩne
mēnea täĩneda pönĩ ēnepa**
(Mäateo 22.34-40)

²⁸ Mänömaĩ äññānante nō apænecä ēñente wædinque adocanque nē wææ ante odömongä ĩñömö Itota weca pöninque,

—Wængongui, ĩmaĩ cæedāni, ante nänö wææ angaĩnecoo ante pönēninque ædedö täĩne pönĩ ĩ ĩñonte mönō nanguĩ ēñente waa cæquĩi.

²⁹ Äñongante Itota ĩñömö,

—ĩmaĩne ante nänö wææ angaĩne ĩñömö edæ täĩne pönĩ ēne ĩñonte mönō nanguĩ ēñente cædinque waa cæcæĩmpa, angantapa. “Idægoidi, ämo ēñēedāni. Wængongui mönō Awënë ĩñömö, tömengä adocanque ĩnongä inte edæ nāwä Awënë ĩnongä ingampa.
³⁰ Mänömaĩ Awënë Wængongui ingampa, ante adinque bitö mĩmō entawente tömengä ingante waadedinque önöwoca ewocabi inte ædæmō waadete pönencæbiĩmpa. Ayä edæ bitö ocai encabi inte nō pönēninque bitö baö tæĩ piñænte ēñabi inte edæ godö waadete cædinque tömengä ingante waa waadete pönēne,” ante nänö yewæmongaĩne täĩne ĩñonte mönō nanguĩ ēñente waa cæcæĩmpa. ³¹ Ayä wade nänö angaĩne adobaĩ täĩne ĩñonte mönō ēñente waa cæcæĩmpa. “Nämä bitö waadete waa cædö baĩ adobaĩ pönēninque bitö wadāni ĩnānite adobaĩ waa waadete

cæe.” Māninque. ĩmaĩ cæedāni, ante Wængongui nänö wææ angaĩnō ante täĩneda baĩ wade edæ dæ ampa.

³² Ante apænecä ēñēninque nē wææ odömongä ĩñömö,

—Awënë nē Odömömi nāwangä edæ ante apænēbi ēñēmopa. Wacä wængongui dæ äñongante adocanque mönō Wængongui ĩnongä ingampa, ante nō ämipa. ³³ ĩninque tömengä ingante mĩmōno entawente waadedinque mönō ocai encamö inte nō pönēninque mönō baö tæĩ piñæmō inte godö Wængongui ingante waadete cædinque nämä mönō pönēnō baĩ wadāni ĩnānite adobaĩ waadete godö waa cæmō adinque Wængongui waa acampa. Nāwangä ĩmpa. Baö bataa iya tante godömo incæ, Wængongui quĩ, ante mönō ancaa godömo incæ Wængongui ayongä wædænque waa cæte ĩmpa. Wæætē māninö bitö äñinö baĩ cæmō adinque Wængongui godömenque waa acampa.

³⁴ Ante nē wææ odömongä nō ēñente apænecä wædinque Itota edæ,

—Bitö Wængongui Awënë Odeye nempo obo pönĩ ongömi inte guiibaĩmipa, ante awædö.

Angä ēñēninque tömānani, Mönō æbänö godömenque anguiĩ, ante guiñēnete wædinque pæ wēēnegadānĩmpa.

**Codito æcänö Pæingä ĩnongä ingää,
ante**

(Mäateo 22.41-46; Odoco 20.41-44)

³⁵ Pæ wēēnedāni adinque Itota ayä Wængongui oncö ñænæncö yabæcönē ongöninque odömonte apænecantapa.

—Dodāni nāni wææ yewæmongaĩnō ante nē odömönanĩ ĩñömö mönō Codito ingantedö ante apænedinque, Awënë Dabii wodi pæingä ĩnongä ingampa, ante quĩnante äñāni, ante pönēmĩni. ³⁶ ĩñæmpa Dabii wodi incæ Wængongui Tæiyæ Waemö Önöwoca tönö apænedinque,

“Botö Awënë ingante apænedinque Awënë Wængongui incæ ĩmaĩ ante apænegacäĩmpa.

Bitö botö tömëmæ inö tæ contate
ongöñömi,
Bitö imite në pïinani inänite bæ
tabo ate,
bitö önöwa gäänë ongönäni inänite
pïnä gäwacæbiimpa.”

Ante Awënë Dabii wodi incæ
yewæmongacäimpa. ³⁷Codito inongä
ingampa, ante awënë Dabii wodi nänö
në angaingä inongä inte edæ adocä
Codito iñömö ædö cæte näemæ Awënë
Dabii wodi päingä inguingää, ante
pönenguënë änewëminii. Mänömainö
ante Itota odömönte apænecä ëñëninque
tæiyænäni godongämæ ongönäni waa
ëñengadänimpa.

**Në wææ odömönäni inänite Itota
pïingampa**

(Mäateo 23.1-36; Odoca
11.37-54, 20.45-47)

³⁸Itota godömenque iïmaï ante
odömönte apænegacäimpa. “Cædämaï,
ante wææ ante nani yewæmongainta
në ate odömönäni inänite mïnitö gomö
ædäni. Tömënäni iñömö doyenconoo
waëmoncoo wëñate mongænte todänipa.
Waodäni nani godonte æiñömö
cægöñöñänite wadäni pö bee tëninque
tömënäni inänite, Në odömömi, bitö
imite waa amönipa, ante apænedäni
ëñëninque edæ në odömönäni iñömö
nanguï todänipa. ³⁹Ayæ tömënäni
odömöincönë go guiidique tömënäni
nãmanque ante pönëninque waëmompaa
pöni tæ contate todänipa. Ayæ ææmæ
becæ godinque tömënäni, Botö täno
bete tocaboimpa, ante waëmompaa
pöni tæ contate bete todänipa. ⁴⁰Ayæ
owæmpoinäni oncö yo mongænte bai
cædinque ö æwënäni inte në wææ
odömönäni iñömö, Botö imote waa
acædänimpa, ante cædinque Wængonguï
ingante nöingä apænete bai cædinque
babæ cædinque wantæpiyæ tededänipa.
Tömënäni godömenque nani nanguï
pöni pante wæquinque mänömaï nãmä
beyænque ante cædänipa, ante adinque
mïnitö iñömö ee gomö ædäni,” ante
Itota wææ angacäimpa.

**Owæmpoingä incæ, Wængonguï qui,
ante godongampa**
(Odoca 21.1-4)

⁴¹Mäniñedë Wængonguï oncö
yabæcönë iñömö, Wængonguï qui, ante
nani wënoncadedë da wënonänimpa.
Mänincönë pö guiidique tömënäni nani
da wënoncade gäänë tæ contadinque
Itota a ongöñongä nanguï inäni
adoyömö pöninque daga daga wënäni
acantapa. Pancadäniya nanguï ëadäni
inte nanguï pöni da wënäni acantapa.
⁴²Ayæ a ongöñongä owæmpoingä
ömæpocä inte önontamonque incæ
mentamonga ænte mämö daga
wengantapa. ⁴³Adinque Itota tömengä
nänö në ëmïñænäni inänite aa pecä
pönäni ate,

—Näwangä ante apænebo ëñëdäni.
Wadäni tömännäni wædænque pöni
godonte bai wïi eyepæ daga wëñönäni
iingä owæmpoingä iñömö ömæpocä
inte wædongä incæte godömenque
nanguï godonte bai godongä abopa.
⁴⁴Edæ mäninäni guiquënë nanguï
ëadäni inönäni inte, Quëwenguinta
impa, ante cö cædinque tömënäni
nani wïi æinentaque ayæ ongöintaque
godönänipa. Iingä ömæpocä ingä
guiquënë tömengä nänö quëwenguinta
incæ, Wængonguï qui bacäimpa, ante
tömanta edæ daga wengampa, ante Itota
apænegacäimpa.

**Wængonguï oncö ñænencö bæ tate
bacäimpa, ante**

(Mäateo 24.1-2; Odoca 21.5-6)

13 ¹Mäniï Wængonguï oncö
ñænencö yabæcönë ongönte
iingue apænete tao goyongä tömengä
nänö në ëmïñængä adocanque Itota
ingante,

—Awënë në Odömömi ëñëmi,
angantapa. Dicacoo wainca
wænömënæca wænömënæca nani
mænongaincacao waincö ongö cöwä æe.

²Äñongante edæ,

—Bitö guiquënë, ñænængade nani
mænongaincö ongö abii. Mänincoo mïni

acoo incæ tōmanca bæ tadāni wæænca
adinque panguimæ panguimæ godinque
dica adocaque pōni incæ wænōmēnæca
ongōnāmai ingæimpa, ante Itota
apænecacäimpa.

**Oo iinque bacæimpa, ante æbänö ate
ëñenguüi, ante**

*(Mäateo 24.3-28; Odoca
21.7-24, 17.22-24)*

³Mäniï taodinque Odibowænquidi
go æidinque tōmēnāni Wængongui
oncö ñænencö gomö nāni ayōmō
tæ contayongä Pegodo tönö Tantiago,
Wäö tönö Æntade mänimpodāni Itota
ingante awēmō änānitapa. ⁴Mäniï bitō
äninö ante æyedēnō iinque baquüi, ante
ëñencæte ante wæmōnipa. Ayæ, Ìimai
cæbo ate mīnitō, Oo pōni impa, ante
ëñencæmīnimpa, ante Wængongui
æbänö mä cæquingää, ante apænebi
ëñēmaimōnipa.

⁵Ante wæyōnānite Itota, “Wapiticæ
odōmōñōnāni mīnitō wæætē, Mönö oda
cædāmai ingæimpa, ante nāmā wææ
aquēñē quēwēmīni. Edæ Ìimai baquüi
ī ataqeedāni. ⁶Edæ wadāni nangui ināni
babæ tedete pōninque botō ëmōwo ante,
‘Botō mänimodō inōmo ìmopa,’ ante
apænedinque wapiticæ edæ mæodāni
godinque nangui ināni tōmēnāni mīñæ
oda cæte wapiticæ gocædānimpa,” ante
apænecantapa.

⁷Ayæ, “Wabæca awēñē tönö pō bee
tēninque wæætēdō wæætē cædapa, ante
tededāni ëñencæmīnimpa. Ayæ wayōmō
nāni guëadō guëa cæte wænōnō ante
tededāni incæte edæ guñente wædāmai
iedāni. Edæ mäninö botō äninö bai cōwē
bacæimpa. Ba incæte mōnō inguipoga
quëwēnō inōmō mäniñedē wīi æmæwo
iinque bacæimpa. ⁸Adobæca quëwēnāni
inōnānite wabæca quëwēnāni ponte
bee tēninque guëadō guëa cæquīnāni
inānipa. Adobæca awēñē odeye nempo
quëwēñōnānite wabæca awēñē odeye
tontadoidi māmō bee tēninque guëadō
guëa cæte wænonte wænguināni
inānipa. Ayæ wayōmō wayōmō goinque
pō wæcædānimpa. Ayæ waodāni nāni

cæñente wænguinque cængui incæ
tōmää capo wængæimpa. Mäniï wēñæ
mä nantate bai wæwente bamini incæte
mīni godōmenque wænguinque
ingæimpa.”

⁹Ante apænedinque Itota godōmenque,
“Tōmēmīni nāmā incæ wææ aadāni.
Edæ mīnitō imīnite bæi ongōninque
edæ nē apænte änāni weca mæo
pædæ godōnāni æncædānimpa. Ayæ
godōmenque tōmēnāni odōmōincōñē
mæo gōnōnāni gongæñōmīni mīnitō
imīnite tæi tæi pancædānimpa. Ayæ
botō beyænque pancabaa awēñēidi
gobedōnadodoidi weca ayæ tōmāmæ
awēñēidi odeyēidi weca mæo gōnōnāni
gongæninque mīnitō botō beyæ
apænecæmīnimpa. ¹⁰Edæ iinque bayedē
botō äñedē ayæ badāmai inōnte, Botō
æmo beyænque quëwencæmīnimpa,
ante waa pōni botō apænedō
ante tōmāmæ quëwēnāni doyedē
ëñencædānimpa. ¹¹Īninque mäniñedē
mīnitō imīnite nāni bæi ongonte
ænte goyedē, Nē apænte änāni weca
ongōninque æbänö ante apænequimoo,
ante wædāmai iedāni. Edæ, Æbänö
waa apænequüi, ante Wængongui Tæiyæ
Waëmō Öñōwoca apænecä ëñente
ate apænecæmīnimpa. Wīi nāmā
pōnēninque wæætē Wængongui nānō
apænedō ëñēninque apænecæmīnimpa.”

¹²“Mäniñedē edæ nāna caya inōnate
adocanque näemæ pīininque, Wænoncæ,
äninque tōmengä tōniñacä ingante da
godongä gocæcäimpa. Nāna wencaya
inōnate mæmpocä inōmō näemæ
pīininque, Wænoncæ, äninque tōmengä
wengä ingante da godongä gocæcäimpa.
Ayæ wēñænāni incæ wæmpoda inate
näemæ pīininque mæo apænedāni
ëñēninque wadāni tōmēnāni wæmpoda
inate māmō wænōnāni wæncædaimpa.
¹³Ayæ, Coditoidi imīnipææ, ante
tōmānāni botō ëmōwo beyænque
mīnitō imīnite nangui pīincædānimpa.
Pīināni wæwēmīni incæte æcānō
iimæca iinque baganca wæntædāmai
inte botō ëmōwo beyæ pīinte badāmai
inaa botō tōmengä ingante æmo

beyænque quëwencæcäimpa,” ante Itota apæñecantapa.

¹⁴Ayæ, “Wadäni pö ñömæi bai öö wadö nani wo ëwenguimämo incæ tæiyæ waëmö iñömö ænte mämö cö cæcädänimpa, ante doyedë yewæmongatimpa. Docä nänö yewæmongainta adinque në adingä iñömö tömengä do ëñëmaingampa. Ìncayæ ate cö cædäni ongö adinque edæ mäniñedë Oodeabæ quëwëmi iñömö ñanquidi do wodii winonte æibæwedäni. ¹⁵Ayæ oncömanca ongömöni ñinque mäincoo æncæte ante oncönë wæi guidämaï inte oncömancaque oncömancaque wodii winömæwedäni. ¹⁶Ayæ në gönea cæmiñi ñinque yacoo æncæte ante oncönë ocæ ëmænämaï inte godömenque wodii winömæwedäni. ¹⁷Mäniönæ iinque bayedë yædëmadä inäni tönö goömæ në gänönäni tönö tömënäni nani wæquimämo baquino angüenë. ¹⁸Ayæ minitö mini wodii winonguionæ ante pönëninque edæ Wængongui ingante, Wii edæ cöönædepo bacæimpa, ante apæneedäni. ¹⁹Edæ mäniñedë waodäni nanguï nani wæwëmämo nani angä baquino angüenë. Edæ Wængongui nänö badongaiñedë mänömaï nani wæwëmämo bai dæ äñonte ayæ godömenque ñowo ganca dæ änompa. Ayæ godömenque iinque baganca mänömaï nani wæwenguimämo bai dæ angüinö angüenë.”

²⁰“Edæ wantæpiyæ nani wæwenguï impa, ante adinque Wængongui, Mänimpöönæque edæ wæwencädänimpa, ante pönömenque ante änämaï ingä bai quingänö quëwenguënë dæ ancædönänimpa. Incæte Wængongui, Mänimpodäni inänite apænte æmo beyænque në quëwenguinäni inänipa, ante nänö apænte ængaiñäni inänite waadete pönëninque dobæ, Mänimpöönæque wæwencädänimpa, ante cædinque pönömenque angacäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹Ayæ, Ìnque bayonte æbänö inguüi, apænedinque Itota godömenque iimaï

ante apæñecantapa. “Mäniñedë wadäni minitö iminite, Ìñömö mönö Codito ponte ongongä tamëñedäni,” ante ayæ, ‘Wayömö a ongongä atamönipa,’ ante tededäni ëñëninque edæ minitö iñömö ëñënämaï imæwedäni. ²²Wadäni mäniñedë ponte a ongöninque nämä incæ ante, Tömëmo Codito inömo imopa, ante babæ ante tedequinäni. Ayæ, Wængongui beyæ në apænebo inömo imopa, ante në babæ ante tedequinäni. Tömënäni, Wængongui nänö apænte ængaiñäni incæ æmæwo oda cædinque wapiticæ gocädänimpa, ante cædinque bamönengæ bai cædinque öönædë cæi bai cædinque nö odömonte bai cæquinäni inänipa. Incæte Wængongui në apænte ængaingä inte edæ ee aquingä diyæ æmæwo oda cædinque wapiticæ goquinäni. ²³Edæ iinque badämaï iñonte botö ñowo do apænebo ëñente cæedäni. Oda cædämaï incæboimpa, ante nämä wææ aabæwedäni,” ante Itota angacäimpa.

**Waobo ëñagaïmo inte botö iimaï
ponte cæcæboimpa, ante
(Mäateo 24.29-35,42,44;
Odoca 21.25-36)**

²⁴Äninque Itota ayæ godömenque apænedinque, “Mäniñi nani wæwëmämo nani angä iinque go ate nænque iñontobæ wëmö badinque apäicä apäidämaï ingæimpa. ²⁵Nëmoncoo öönædë inö wææ tæ wææninque waa tæ waa tæ wæængæimpa. Öönædë tæi ongongaincoo incæ wanca wanca cæte bai wapiticæ goquino angüenë. ²⁶Mäniñedë edæ botö Waobo në ëñagaïmo inte boguimancodë pöninque tæi pöni piñæmo ñinque edæ ñäo apäite bai waëmö ëmonte wææmo acädänimpa. ²⁷Mänömaï pöninque botö anquedoidi inänite ämo godinque tömënäni æmænö betamonca æmænö betamonca boguimä nani pö goinö godinque inguipoga tömäne godinque öönæ tömäne godinque Wængongui nänö apænte ængaiñäni inänite äñete poncädänimpa.”

²⁸ Ante Itota godömenque apænedinque, “Iigowæ æbänö iwæ, ante odömonte apænebo ëñëninque pönëedäni, angantapa. Tömëwæ miiwæ badinque iigowæ wayabo tänä nä boca adinque minitö, Öñabo nänö bocaïnepo inte nænque näwantedæ baquinque bocapa, ante pönëninque edæ do ëñëminipa. ²⁹ Ayæ adobai mäninö botö apænedö bai edæ do ba adinque minitö, Waocä në ëñagaingä do odemö pönï ongöninque inguipoga oo poncæäimpa, ante ëñencæminimipa. ³⁰ Näwangä ämopa. Nöwomini ayæ miiimini quëwëninque wænte godämai iñömöni mäninö botö apænedinö bai tömänö edæ do iinque baquinö anguënë. ³¹ Edæ öönädë ongöñömö inguipoga tönö wo ewente bai dæ ba incæte botö angaiñonque guiquënë dæ badämai inte edæ cöwë tæi ongongæimpa,” angacäimpa.

³² Ayæ, “Mänionæ æyedëno i, ante, Mäninepo ædepodö i, ante ëñencæte ante mïni wædinö ante æcämenque incæ ëñënamai ingampa. Tömänäni ëñënamai iñönäni edæ Wængongui anquedoidi incæ ëñënamai inänipa. Wæmpocä Wëmo incæ ëñënamai iñömote Wæmpocä iñömö tömengä adocanque incæ edæ në ëñengä ingampa,” angantapa.

³³ Äninque ayæ godömenque apænedinque Itota tömënanäni inänite iïmai angantapa. “Iinque, Æyedëno baquii, ante ëñënamai imini inte edæ mönämäi miiimini wänö cöninque edæ Wængongui ingante apæneedäni. ³⁴ Botö ponguinö iñömö waocä ëacä nänö cæi bai impa. Iingä waocä iñömö wabæca gocæ cædinque, Botö imote në cædäni në änanäni badinque botö oncö waa aacædänimpa, ante adocanque ingante, Mäninganca cæe, wacä ingante edæ, Mäninganca cæe, wacä ingante, Mäninganca cæe, ante odömöninque odemö wææ a congä ingante, Cöwä ae, äninque wadæ gocä. ³⁵ Iinque botö në ëacä bai iñömote minitö, Mönitö Awënë æyedëno

ponguingä, ante ëñënamai imini inte gawadecæ ayaönëñëna tawadiya peyedë nänö ba, æyedëmë poncæcäimpa, ante wadö congüënë cæminii. ³⁶ Edæ, Wii mö nömöni ponguingä ingänö anguënë, ante cædinque miiimini quëwëmaimimipa. ³⁷ Minitö iminitë botö äno ante tömänäni inänite adobai, Wänö congüënë quëwëminii,” ante Itota angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte ængæimpa, ante cædänipa

(Mäateo 26.1-5; Odoca 22.1-2; Wäö 11.45-53)

14 ¹ Mëönaa go ate wodo pänta gogaiönæ bai Patowa ææmæ baquimpa, ante pönëninque oodeoidi nöwo, Päö yedæ æmpoqui ömæmö i mönö cængüionæ inguimpa, ante cædönänimpa. Mänifedë, Wængongui qui, ante në godönäni fänëñëni tönö në wææ ante odömönäni iñömö, Mönö awëmö cæte Itota ingante bæi ongonte ænte mäo wæñongæimpa, ante cædönänimpa. ² Oo pönï impa, ante wædinque awënëidi, —Iñæmpa ææmæntedæ iñonte wænömö bai tömänäni ængui bate Yæ yæ ante piinte cæcædönänimpa, ante adinque mönö ædö cæte mänifedë cæquii, ante wægadänimpa.

Itota ocaboga onquiyængä ogui wapæ gao cæcacampa

(Mäateo 26.6-13; Wäö 12.1-8)

³ Itota iñömö Betänia godinque në baadingä Timönö oncönë go guiite ëñacantapa. Guii ëñate cæncöñongä onquiyængä adoyömö pö guicantapa. Tömengä ogui wapæ näwä näadodopæ nänäni änomæ nänö nanguï godonte ænimæ dica adabatodo waincadedë pe nünænte mäningä inte nöwo ænte mämö Itota weca pongantapa. Pöninque tömengä mänincade wencade ao mäenodinque Itota ocaboga edæ gao cæcacantapa. ⁴ Adinque godongämæ ongönäni pancadäniya ængui badinque nänäni caboque tededinque,

—Īnæmpa oguī wapæ incæ ōnonque guēnente baī cæcampa tōō. ⁵Edæ waocä adoque wadepo cæte beyæ paga æninque todetiento deēnadiota nāni æninta ayæ godōmenque æninta beyæ godonte ænguēnēmæ ĩmæmpa. Godonte ænte baī ōmæpodāni ĩnānite wæætē godonguēnē apa.

Ante nāmāneque tededinque onquiyængä ingante nanguī piinte ānānitapa.

⁶Itota wæætē,

—Quīmæ piīwēmīnii. Īngä onquiyængä ĩñōmō botō ĩmote waa pōni cæcä apa quēwēmīnii. Ee aquēnē quēwēmīnii. ⁷Edæ ōmæpodāni mīni ānināni mīnitō weca cōwē quēwēnāni adinque mīnitō æyedēmē tōmēnāni beyæ waa cæinēmīni ĩnte edæ do waa cæbaimīnipa. Botō guiquēnē mīnitō weca wīi wantæpiyæ ongoncæboimpa. ⁸Adinque mānīmæ oguī wapæ botonga gadongadinque tōmengä edæ botō baō daga wenguinque eyepæ ĩñonte ōni paacantapa. Īninque tōmengä nānō cæganca ante do cæcä apa ānewēmīnii. ⁹Mīnitō ĩminite nāwangä ante apænebopa. Tōmāmæ æyōmōmē wadāni nāni ēñente toquinque botō ĩmotedō ante apænedāni ēñēnānii māningä onquiyængä nānō cædinō ante adobaī tededāni ēñente pōnencædānimpa, ante Itota apænegacāimpa.

**Itota ingante odōmonte godoncæte
ante Codaa cæcampa**

(Mäateo 26.14-16; Odoca 22.3-6)

¹⁰Ayæ māniñedē nāni, Dote, āincabo ĩñōnāni adocanque Codaa ĩcadiote nāni ānongä ĩñōmō, Itota æyōmōnō ongongää, ante odōmonte pædæ pōnōmo æncæmīnimpa, ante cædinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni weca wadæ gocantapa. ¹¹Godinque tōmengä, Īmaī cæcæboimpa, ante apæneccä ēñēninque awēñēidi nanguī todinque Ao āninque, Cæbi ate tiguitamō pōnōmōni æncæbiimpa, ānāni. Ēñēninque Codaa Ao āninque, Æbānō cæte godō odōmōmo ænguīnānii, ante cōwä adinque ancaa cægacāimpa.

**Awēñē Itota pāō tōnō owæta pōnongä
cænte bedānipa**

(Mäateo 26.17-29; Odoca 22.7-23; Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

¹²Oodeoidi pāō yedæ æmpoquī ōmæmō ĩ nāni cænguīōnæ tæcæ ba ate tōmēnāni, Wodo pænta gogaiōnæ baī Patowa mōnō cænguīōnæ ĩmpa, ante pōnente cædinque, Wængonguī quī ĩmpa, ante codotedo māniōnæ edæ cōwē wænōñōnānimpa. Īninque māniōnæ ĩnque ba adinque tōmengä nānō nē ēmiñænāni Itota ingante āninque, —Ædōnō āmi gote mōnitō Patowa ææmæ ante cæmōni ate bitō bete cænguīmii.

¹³Ānāni ēñēninque Itota tōmengä nānō nē ēmiñænāni mēnaa ĩnate da godōninque,

—Māniī nanguī nāni quēwēñōmō gote taadō goyōmīnate onguīñængä incæ cadabodē æpæ iyænte næænte pō bee tengä adinque mīnatō tōmengä miñæ tee empote goeda. ¹⁴Tōmengä æcōñēnō guiciä adinque māniī oncō nē ēacä ingante āninque minatō, “Mōnō Awēñē nē Odōmongä ĩnte ĩmaī angampa. Bitō oncōnē guicōnē æcōñēnō ante, Bitō oncō, ante āmi guidinque botō nē ēmiñænāni tōnō botō Patowa ææmæ bete cænguīmōnii, angampa.” ¹⁵Ante āñōmīnate tōmengä æmongapaa māi odōmōninque ñænæncō awæmpa nānō do cōñōincō odōmongä adinque mīnatō mānicōñē mōnō beyæ tōmää eyepæ cæcæmīnaimpa.

¹⁶Angä ēñente tao godinque nāni quēwēñōmō ponte ayōna, Itota nānō ānō baī tōmää do cæte ongompa, ante adinque tōmēna Patowa ææmæ ante cædatapa.

¹⁷Gāwadecæ bayonte dote ĩnāni nāni cabo Itota miñæ godongāmæ pōnānitapa.

¹⁸Ponte tæ contate cæncōñōnānite Itota,

—Nāwangä ante apænebo ēñēdāni. Mīni cabo incæ adocanque botō tōnō ñōwo godongāmæ cæncongä incæ, Æncædānimpa, ante botō ĩmote odōmonte pædæ godonguingä ingampa.

¹⁹ Ante apä necä ëñëninque, Wæinente awædö, ante pönëninque tömengä ingante adocanque adocanque äninque tömänäni adoyömö,

—Botö imotedö ante dicæ apänebitawogaa.

²⁰ Äñönäni Itota wæætë,

—Önompö tipæmpoga go mëmïnaa iñömïni adocanque botö tönö guëa adotaca mi cæte cængä incæ tömengä nê cæquingä ingampa. ²¹ Edæ dodäni Wængongui beyæ ante näni yewæmongai bai cædinque botö Waobo ëñagaïmo inte cöwë wænte goquëñëmö imodö angüenë. Incæte botö imote nê odömönte godönongä guiquënë tömengä nänö wæquinque cæquingä ingampa. Mäningä wïi ëñate bai waa toquëñengä incædongäimpa.

²² Ayæ tæcæ cæncöñönäni Itota päö bæi ongönte äninque Wængongui ingante waa ate apänedinque päö pä äninque tömëñäni inänite pædæ godö pædæ godö cæcantapa.

—Botö baö bai impa, ante pædæ pönömö äninque mïnitö Ao ante cæedäni.

²³ Äninque ayæ bequimæ owætaca bæi ongönte äninque Wængongui ingante waa ate apänedinque pædæ godöninque nënempocä äninque tömänäni bedänitapa.

²⁴ Beyönäni tömëñäni inänite apänedinque,

—Botö wepæ iimæ bai impa. Wængongui do apänedinque, Botö pönö cæbo ate mïnitö Ao ämïni ininque mönö godongämæ waa cæte quëwengäimpa, angacäimpa. Nöwo adobai miine äninque apänebopa. Botö wepæ ante Ao ante ämïni inte mönö godongämæ waa cæte quëwengäimpa. Edæ nangui inäni beyæ gowequimæ impa. ²⁵ Botö iñömö Awënë Odeye badinque ocæ emænte pöninque miimæ botö beganca mänimæ yowepæ ñöwo æmæwo bebo tamëñedäni, ante Itota apänegacäimpa.

**Pegodo incæ, Dicæ abogaa,
apänequingä ingampa, ante**

*(Mäateo 26.30-35; Odoca
22.31-34; Wäö 13.36-38)*

²⁶ Ayæ Wængongui ingante ämotamini ante tao godinque Odibowænquidi

godänitapa. ²⁷ Goyönäni Itota iimäi ante apä necantapa.

—Dodäni Wængongui beyæ yewæmöninque, “Nê aadingä ingante tacabo dæ wængä ate cæningäidi obegaidi wæætë panguimæ goquimpa,” ante näni yewæmonte angainö bai cædinque botö dæ ämo beyæ guingo imonte wædinque tömämïni edæ näwæ goquimïni iminipa, ante awædö. ²⁸ Panguimæ gomïni incæte botö edæ näni ömæmonte Gadideabæ täno gote a ongönömo mïnitö ayæ pöedäni.

²⁹ Angä ëñente wædinque Pegodo guiquënë,

—Iñæmpa dæ ämi beyæ tömänäni guingo imonte badinque panguimæ godäni incæte edæ botö guiquënë cöwë panguimæ godämaï incæboimpa.

³⁰ Äñongante,

—Bitö imite näwangä ante apänebo ëñëe. Nöwoönæ woyowotæ incæ tawadiya mempoga pedämaï iñönte bitö iñömö botö imotedö ante wadö ante apänedinque, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguimi imipa.

³¹ Angä ëñente wædinque Pegodo wæætë,

—Iñæmpa botö bitö tönö wæmo incæte mäninö ante cöwë änämaï incæboimpa.

Ante nangui äñongä tömänäni adodö ante apänegadänitapa.

**Guetëmänii iñömö Itota Wængongui
ingante apä necampa**

(Mäateo 26.36-46; Odoca 22.39-46)

³² Mänii godinque yabæ incæ Guetëmänii näni äñömö pöninque tömengä miñæ nê godäni inänite Itota, —Tæ contate ongöñömïni botö godömenque gote Wængongui ingante apänete pömoedäni.

³³ Äninque Pegodo Santiago Wäö mänimpodäninque inänite ænte mäocä goyönäni Itota iñömö nangui wæwente badinque guiñente wæcantapa. ³⁴ Ayæ tömëñäni inänite,

—Botö wæwëmämo entawëninque pæmænte wæte wængui wædö. Mïnitö guiquënë tæ contadinque ëamonca wänö cöedäni.

³⁵Äninqe wædæ pō gote ædæ wæænte guidōmēmæ ñongæninque Wængongui ingante, Bitō Ao āmi botō caate wæquintedæ wīi ba ate waa tobaimopa. ³⁶Äninqe, “Mæmpo, botō Wæmpo ēñēmi. Bitō tæi piñæmi inōmi imipa. Bitō tī nā wænguimæ bai ò ænte bai cædinque botō imote edæ, Wæñāmai incæbiimpa, āmi ininque botō edæ waa tobaimopa. Incæte botō änönō bai wīi cædinque wæætē tōmēmi änönō bai cææ,” āmopa.

³⁷Äninqe tōmēnāni weca adodō ponte ayongā mō ñōnāni adinque tōmengā Pegodo ingante,
—Timönō edæ mōmitawa. Botō tönō wänō congüēnēmi incæ bitō adoque oda ganca incæ wīi aacōmii. ³⁸Edæ, Mīmōno waa cæinēmōnīpa, ante ewocayōmīni baō aquīñō ēñāmīni inte wæntæye bamīnīpa. Ininque edæ mīnitō wänō cōninque nāmā beyænque Wængongui ingante apænedinque edæ, Wīi wēnæ wēnæ cæinēmōni bacæmōnīpa, ante apæneedāni.

³⁹Äninqe Itota wæætē wadæ godinque wēñē nānō ānīnō bai apænedinque Wængongui ingante adodō ante apænecantapa. ⁴⁰Ayæ adodō ponte ayongā mōwo mōinente ædo ædo cædinque mō ñōnāni acantapa. Acampa, ante wædinque tōmēnāni, Æbānō anguiimōō, āninqe edæ pæ wēñedānitapa. ⁴¹Itota wæætē mempoga go adopoque gote apænedinque ñowo adodō pōninque edæ tōmēnāni inānite,

—Ayæ edæ guēmante mō ñōmīni. Edæ idæwaa. Ñowo iinque cætīmpa. Botō Waobo ēñagaīmo inte edæ botō wæwenguīōnæ do edæ ba ininque nē wēnæ wēnæ cædāni nempo nē pædæ godōmoncæ cædingā iñōmō botō imote do odōmonte godongāi атакедāni. ⁴²Ñowo edæ ængæ gantidinque mōnō gocæīmpa. Botō imo nē odōmonte godonguingā iñōmō edæ obo pōni pongā tamēñedāni, angacāīmpa.

Itota ingante bæi ongonte ænte godānīpa

(Māateo 26.47-56; Odoca 22.47-53; Wäö 18.2-11)

⁴³Ayæ apæneyongā edæ Codaa wodi tōmēnāni nāni, Dote, ante gocabo

adocabo iningā incæ ñowo pongantapa. Do iñōmō, Wængongui qui, ante nē godōnāni ñænænāni tönō nē wææ odōmōnāni tönō nē aadāni nāni Picæncabo tönō wadāni inānite, Codaa miñæ goedāni, ante da godōnōnānīpa. Ñowo iñōmō tōmēnāni nāni nē da godōnāni inte tæiyænāni yaēmē næænte canta næænte Codaa miñæ pōnānitapa. ⁴⁴Doyedē iñōmō nē odōmonte godoncæ cæcā Codaa iñōmō tōmengā miñæ poncæ cædāni inānite iīmāi ante wēñēñedē apænedingā inongāīmpa. “Botō odōmonte queē bemōmo adinque mīnitō wæætē, Tōmengā ingampa, ante adinque tōmengā ingante bæi ongonte æninqe wææ cæte māomīni gocæcāīmpa.” ⁴⁵Ante do āningā inte Codaa iñōmō ñowo Itota weca pōninque,
—Awēñē nē Odōmōmi imi.

Äninqe edæ waa cæte bai edæ queē bemongantapa. ⁴⁶Māñōmāi queē bemonte odōmongā adinque tōmengā miñæ pōnāni incæ Itota ingante pædæ gopo bæi ongonte ænānitapa.

⁴⁷Wængongui qui, ante nē godongā ñænængā pōni inongā ingante nē cæcā incæ māniñōmō ponte a ongongā adinque Itota gāñē ongongā adocanque pædæ guipote yaēmē o togænte æninqe māningā nē cæcā ingante tæi pāninque önōmonca wangō tamoncacantapa. ⁴⁸Adinque Itota iñōmō ñowo pōnāni inānite,

—Mīnitō iñæmpa, Bitō nē ò ænīmi imīpa, ante bai cædinque botō imote canta tönō yaēmē næænte ò æncæte ante pōmīni awædō. ⁴⁹Iñæmpa Wængongui oncō ñænæncōnē yabæcōnē iīmō iñō iīmō iñō apænecōninque botō mīnitō weca a ongōñōmote mīnitō edæ bæi ongōnāmāi ee amīnitapa tōō. Incæte Wængongui angā ēñente nāni yewæmongainō bai iinque baquinque ante cæcæīmpa.

⁵⁰Ante apæneyongante tōmānāni edæ emō cæte wodi winōnānitapa.

⁵¹Adocanque edēningā quiquēñē ömaacā inte yabæcooque ninocoo nāni ancooque pōnō wīniyate Itota miñæ gocantapa.

Tömengä ingante yao ongönänitapa.

⁵²Adinque tömengä wæætë Gä tadongate weocoo ömaacä wodii winongacäimpa.

Në Apænte nāni Änoncabo weca Itota ongongampa

(Mäateo 26.57-68; Odoca 22.54-55,63-71; Wäö 18.12-14,19-24)

⁵³Wængonguī qui, ante nē godongä ñænængä pōni inongä weca ænte godinque Itota ingante gönönäni gongænte ongongantapa. Ayæ, Wængonguī qui, ante nē godönäni ñænænāni tönö nē aadāni nāni Picæncabo tönö nē wææ odömönāni tönö tömänāni pö bee bee bee tente godongämæ ongönänitapa. ⁵⁴Pegodo guiquënë tömengä miñæ ayæ ayæ godinque, Wængonguī qui, ante nē godongä ñænængä pōni inongä oncö yacömayæ iñömö wäänë guicantapa. Māniñömö guidinque tömengä wææ wānönāni tönö gongapamö tæ contate a ootocongantapa.

⁵⁵Wængonguī qui, ante nē godönäni ñænænāni tönö nē Apænte nāni Änoncabo tömänāni, Mönö apænte ante wænömö wæncæcäimpa, ante cædinque, Itota nänö wænguinque wænæ wænæ cæcä ingampa, ante æcänö nē adingä inte godö anguingä, ante ancaa diqui diqui miñönāni mänömainö ante nē angüenengä edæ dæ angantapa. ⁵⁶Edæ nangui ināni pöinque babæ apænedinque, Mänömaï cæcä atamönipa, ante apænedäni incæte adoyömö apænedāmaï ināni inte wapiticæ wapiticæ änänitapa. ⁵⁷Ayæ ate pancadāniya ængæ gantidinque, Tömengä ingante apænte angæimpa, ante cædinque babæ wapiticæ ante äninque,

⁵⁸—Iingä iimaï ante apæneccä ëñentamönipa. “Iincö Wængonguī tæiyæ waëmö oncö waodāni önompoca nāni mænönincö incæte botö cæbo wo tænguimæ wæænguimpa. Ayæ meönaa go adoönæque iñonte wacö wii önompoca mænonguincö wæætë mænönæboimpa,” ante apæneccä ëñentamönipa töö, ante tededäni.

⁵⁹Incæte adodeque ante apænedinque adoyömö äninque tömënäni godömenque äninque wadö wadö wapiticæ ante apænedänitapa.

⁶⁰Ëñente wædinque, Wængonguī qui, ante nē godongä ñænængä pōni inongä guiquënë godongämæ ongönäni tönö tæcæguedë dibæ ongonte ængæ gantidinque Itota ingante,

—Iñæmpa pæ wënebbi. Bitö æbänö cæbitapa, ante iināni nāni äninö ante bitö æbänö ämii.

⁶¹Ante äñongante edæ Itota cöwë änāmaï pæ wëneccä. Adinque nē godongä ñænængä pōni inongä wæætë godö äninque,

—Wængonguī mönö Waëmö inongä Wengä mönö Codito inongä ingampa. Bitö iñæmpa mänimidö inömi imitawo.

⁶²Äñongante Itota iñömö,

—Ao. Mänimodö inömo imopa. Iñinque iincayæ ate botö Waobo ëñagaïmo inte Wængonguī nē Tæï Piñængä ingä tömëmængä inö tæ contabo adinque minitö ayæ ate botö öönædë boguïmancodë pömo acæminimpa.

⁶³Ante apæneccä ëñente wædinque nē godongä ñænængä pōni inongä iñömö piinte badinque, Ëñente awædö, ante bai cædinque edæ nämä weocoo wänä ñæninque,

—Idæwaa, angantapa. Nöwo wacä ingante, Itota wænæ wænæ cæcä atabopa, ante nē äincædongä ingante godömenque diqui diqui mināmaï ingæimpa. ⁶⁴Tömengä nämä Wængonguī Wengä inte bai babæ godö tedewengampa töö. Iñinque edæ tömengä babæ nänö änewënö ante do ëñëmīni inte edæ æbänö ante pönëmīni.

Ante äñongante nē apænte änāni tömänāni edæ, Nänö pante wænguinque edæ änewengampa töö.

⁶⁵Ante apænte änāni ate edæ pancadāniya Itota tömengäa towæ tänongadinque tömengä awinca weocoota pönö ñāne cæmöninque tæi tæi päninque tömengä ingante,

—Æcänö pānaa, ante Wængonguī beyænque apænebbi ëñëmönie.

Ante badete toyönäni wææ wänönäni
guiquënë tömengä ingante bæi ongon-
te tæi tæi pangadänimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(Mäateo 26.69-75; Odoca 22.56-
62; Wäö 18.15-18,25-29)

⁶⁶Ayæ Pegodo guiquënë yæipodë
yacömöñäa guii contate ongöñongä
onquiyængä, Wængongui qui, ante në
godongä ñænængä pönï inongä ingante
në cæcä iñömö adoyömö pö guicantapa.

⁶⁷Ponte ayongä Pegodo gongapamö
ootocæ cæcä adinque onquiyængä
ædæmö cöwä adinque,

—Mäningä Näatadeta iñömö
quëwënongä Itota tönö bitö guëä
cægömitapa töö.

⁶⁸Angä ëñente wædinque,

—Dicæ. Bitö äno ante æbänö ämi,
ante dicæ ëñemogaa.

Äninqe tao yabædemö gäänë
gongæñongä tawadiya wëenengä
petapa. ⁶⁹Ayæ wæætë Pegodo ingante
adinque onquiyængä iñömö godongämæ
ongönäni inänite,

—Mäningä adocabodäni iningä inte
ongongä атакедäni.

⁷⁰Ante apæneyongä Pegodo wæætë,
Dicæ bitö angänö imogaa, angantapa.
Ayæ wantæ ate mäniñömö ongönäni
adobai,

—Iñæmpa Gadideabæ quëwëni
bitö näwangä Itota tönö tee empo në
pömi imipa töö.

⁷¹Änäni ëñente wædinque Pegodo
wæætë, Botö Wængongui ëñëñongä
nöingä ämopa, ante Wængongui ëmöwo
ante babæ tedewëninque tömënanï
inänite wæætë,

—Mini angantedö ingante dicæ abogaa.
Dicæ abo ante bai änewëminipa töö.

⁷²Ante tæcæ änewëñongä iñontobæ
tawadiya ayængä petapa. Ayængä pe
ëñente wædinque Pegodo Itota nänö
äninö ante pönengantapa. Itota do
iñömö, “Tawadiya mempoga pedämaï
iñonte bitö botö imotedö ante wadö ante
apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ
mempoga go adopoque anguimi imipa,”

änongäimpa. Ante pönente wædinque
Pegodo, Nöwo nänö pequinque do
pecampa, ante wædinque Ca ca
wægacäimpa.

Itota incæ Pidato weca ongongampa

(Mäateo 27.1-2,11-14; Odoca
23.1-5; Wäö 18.28-38)

15 ¹Wængongui qui, ante në
godönäni ñænänäni tönö në
aadäni nani Picæncabo tönö në wææ
odömönäni tönö tömënanï iñömö në
änäni inönäni inte oodeoidi nani në
Apænte Änoncabo inönänimpa. Ininqe
mäniï ñäö bayonte tömënanï, Æbänö
cæquiï, ante pönente wædinque
godongämæ pönëë cöninque Ao äninque
Itota ingante goto winte töö æmænte
ænte godinque odömäno awënë Pidato
wodi nempo mäo pædæ godönäni
ægantapa. ²Pidato guiquënë tömengä
ingante,

—Oodeoidi Awënë Odeyebi bitö
imitawoo. Äñongante,

—Bitö tömëmi äno bai botö mäni-
modö imopa, ante Itota angantapa.

³Wængongui qui, ante në godönäni
ñænänäni guiquënë, Iingä Itota iñömö
wënæ wënæ cæcampa, ante wadö wadö
ante piñinque Pidato ingante ancaa
änänitapa. ⁴Änäni ëñente wædinque
Pidato wæætë Itota ingante,

—Iñæmpa pæ wënebii. Bitö æpogadö
wënæ wënæ cæbi imipa, ante nangui
änäni apa quëwë.

⁵Äñongante Itota tömënanï nani
äninö ante cöwë apænedämaï ingä
adinque awënë gobedönadodo wæætë,
Quiëmë bai pæ wëneccä awädö, ante
guiñente wægacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa

(Mäateo 27.15-31; Odoca 23.13-
25; Wäö 18.38-40, 19.1-16)

⁶Mänimæ awënë gobedönadodo
mäniñedë wadepo iñö wadepo iñö
cöwë iimaï cædongäimpa. Oodeoidi
æämæ cæyönänite gobedönadodo
iñömö, Në tee mönete ongönäni inänite
adinque minitö æcänö ingante ämi

ñimpo cæbo goquingää, ante änäni
 ëñëningue tõmengä tõmënäni nãni
 äningä adocanque ingante ñimpo
 cæcä godongäimpa. ⁷Doyedë wadäni
 ænguï badinque, Awënë ingante wido
 cæcæimpa, ante cædinque wænonte
 cæyönäni adocanque Badabato nãni
 änogä tõmënäni tõnõ godongämæ
 cædongä inongäimpa. Ñinque awënëidi
 nê wiwa cædäni inänite bæi ongonte
 goto winäni ongõñönäni Badabato
 adobaï tõmënäni tõnõ godongämæ tee
 mõmænete ongõnogäimpa. ⁸Ñinque
 ñõwo ññõmõ wadäni tæiyänäni Pidato
 weca pöninque, Cõwë bitõ cædõ bai
 ñõwo adobaï mõnitõ beyæ cæquimi ante
 wæmõnipa. ⁹Änäni ëñëningue Pidato
 ññõmõ,

—Oodeoidi Awënë Odeye ingante pönõ
 ñimpo cæbo abæ tawængä ænguimĩni.
 Æbänõ cæbo ænguimĩni.

¹⁰Edæ do ññõmõ Itota gomonga cæcä
 ate wædinque, Wængonguï quï, ante
 nê godönäni ñænænäni incæ tõmengä
 ingante piinte adõnänimpa. Mäninõ
 beyænque tõmënäni Itota ingante bæi
 ongonte botõ nempo ænte mämõ pædæ
 pönönänimpa. Ante pönente wædinque
 Pidato, Oodeoidi Awënë Odeye ingante
 ñimpo cæbo goquingä, ämĩnitawoo,
 ante ñõwo angantapa. ¹¹Ñinque,
 Wængonguï quï, ante nê godönäni
 ñænænäni guiquënë godongämæ
 ongönäni inänite apænedinque, Minitõ
 Pidato ingante iimaï æedäni, änänitapa.
 Änäni ëñëningue oodeoidi wæætë
 Pidato ingante, Wĩi bitõ änogänõ
 ante ämõnipa. Wæætë Badabato
 ingante ñimpo cæbi gocæ, ante änäni.

¹²Ëñëningue Pidato godõ äninque,

—Ñinque oodeoidi Awënë Odeye mĩni
 änogä ingante æbänõ cæquimoo, ante
 ämĩni.

¹³Äñongante tõmënäni ogæ
 tededinque,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte
 wænönäni wængæe tõõ.

¹⁴Änäni ëñente wædinque Pidato,

—Ñænmpa quinõ wænæ wænæ
 cæcantawoo.

Äñongante godõmenque yedæ äninque
 adodõ,

—Ämi awäa timpote wænönäni
 wængæe tõõ.

¹⁵Ancaa änewëñönäni Pidato
 ññõmõ, Mäninäni pĩnãmaï piyænë
 cæcædänimpa, ante cædinque Badabato
 nãni äningä ingante godõ ñimpo
 cædinque tõmënäni nempo pædæ
 godongä ænänitapa. Wæætë edæ Itota
 ingante edæ Pidato wodi angä æmontai
 badõimenca tæi tæi pänäni ate ñænque
 quepote awäa nãni gönonguinque edæ
 da godongä ænte godänitapa.

¹⁶Pædæ godongä ate nê tontadoidi
 tõmengä ingante tõõ æmænte wadæ
 godinque awënë gobedõnadodo oncönë
 Podætodio nãni ancönë mangui
 guiyongä tontadoidi bacabo Itota
 weca godongämæ äñete pönänitapa.

¹⁷Pöninque tõmënäni, Awënë imi inte
 awënë weocoo wëñacæbiimpa, ante bai
 cædinque badete todinque Itota ingante
 wæætë opatawæ ëmoncoo pönõ da
 wëñadinque daa mongæmenca äninque
 que cædinque, Awënë poganta, ante bai
 pönõ daga wencadänitapa. ¹⁸Ayæ Yæ yæ
 äninque,

—Badogaa, bitõ oodeo awënë odeyebi
 imipææ.

¹⁹Ante badete todinque cæwipaca
 ancaa tæi tæi pancadinque tõmengäa
 towæ towæ tänongadinque da
 guicapote ædæ wæäninque, Bitõ Tæiyæ
 Waëmõ Awënë imi amõnipa, ante
 bai badete todänitapa. ²⁰Ayæ iinque
 badete todinque tõmënäni opatawæ
 ëmoncoo gä tadongadinque tõmengä
 nämä weocoo da wëñadänitapa. Ayæ
 edæ tõmengä ingante awæ timpote
 gönoncæte ante tõõ æmænte ænte tao
 mäodäni gogacäimpa.

**Itota ingante awäa timpodäni
 wængampa**

(Mäteo 27.32-44; Odoca
 23.26-43; Wäö 19.17-27)

²¹Mänĩnedë Tidëne quëwënongå
 Timönõ guiquënë Adecantodo tõnõ
 Odopo tõmëna wæmpo inongä inte

tömengä yabæque gote pönongäimpa. İninque Itota ingante ænte godinque ayönäni mäningä Timönö nõwo wodo tebæ gocæ cædinque pongä adänitapa. İninque tontadoidi, Bitö ægodöe. Itota ingante möni timpoquiwæ ænte mongænte goe, änäni ænte mongænte gocantapa.

²²Mänömaï godinque Godogota nani äñömö mönö tededö “Ocataïnö” iñömö Itota ingante ænte pönänitapa. ²³Mäniñömö pönäni ate wadäni, Nantate beyæ becæcäimpa, ante cædinque biinömæ nani wædænque ti nämæ tönö miidapæ nani änömæ adoyömö wempo cædéninque pædæ pönö cæyönäni tömengä önonque yædæ bedinque edæ bedämaï ingantapa. ²⁴Ayæ tömengä ingante awæ ñanquedimæ nani ænte pöniwäa töö godöninque pönö timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidénänitapa. Ængæ gantidénäni ate wægöñongä tömënäni wæætë tömengä weocoo inï ante, Æcänö quınca nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodöninque adocooque adocooque ænänitapa.

²⁵Edæ nænque tömantadæ æñonte mäniñedë incæ tömengä ingante iinque timpote edæ ængæ gantidénäni wægongacäimpa. ²⁶Ayæ, Itota wæncæcäimpa, ante quınante apænte änäni, ante tömänäni ponte adinque ëñencædänimpa, ante yewæmöninque, “Oodeoidi Awënë Odeye inongä ingampa,” ante yewæmöninque awæmpaa wo cædänitapa. ²⁷Ayæ wada në ö ænte quëwënina inate adoyedë tömengä tönö adocanque tömëmæ inö adocanque dipæmä inö godö timpote gantidédäni wægongadäimpa. ²⁸İninque, Në ëñënämaï cædäni nani cabo tönö tömengä adocä ingampa, ante Wængongui angä ëñente nani yewæmongaïnö bai nõwo iinque bagatimpa.

²⁹Ayæ wodo pænta në godäni guiquënë Itota ingante godö babæ ante badete todinque pica pica cædinque,

—Bitö iñæmpa Wængongui täiyæ waëmö oncö incæ bæ tate wo ëwëninque

mëönaa go adoönæque iñonte do mänonguimi inte edæ, ³⁰o togæmpote o togæwate ti wææninque edæ quëwëmæwe.

³¹Ayæ, Wængongui quï, ante në godönäni ñænænäni tönö në wææ odömönäni adobaï nani cabo nämæneque godongämæ badete todinque,

—Tömengä, Wadäni quëwencædänimpa, ante waa cæcantawoo. Nõwo iñæmpa. Nämä beyænque eyepæ cæcampa diyæ quëwenguingä. ³²Idægoidi awënë odeye ingä iinque tömengä ti wæænte gocä adinque mönitö wæætë, Tömengä näwä Codito ingampa, ante pönëmaï wædö.

Ante badete toyönäni në ö æna tömengä tönö godongämæ timpote wægöna incæ adobaï Itota ingante pïininque wënæ wënæ ante badete togadäimpa.

Itota wængampa

(Mäateo 27.45-56; Odoca 23.44-49; Wäö 19.28-30)

³³Tæcæbæcä pönï bayö tömämaë iñontobæ wëmö badinque ayæ ayaönäa wæiganca mä mämonte bai iinpa.

³⁴İninque ayaönäa wæiyonte Itota nanguï pönï yedæ äninque, “Edoi, Edoi, nëma tabatäni,” äninque mönö tededö, “Botö Wængonguiñäa, botö Wængonguiñäa, ædö cæte botö imote emö cæte gobiya.”

³⁵Ante wæcä ëñëninque godämæ ongönäni guiquënë,
—Æ. Ediya wodi ingante aa pecä apa.

³⁶Äñönäni adocanque do pogodo gote önætämö ænte pöninque biinömæ bai önömænque æninque aa bedonte näæninque edæ, Becæcäimpa, ante cædinque cæwipaca pædæ æænongantapa.

—Ee aquënë quëwëedäni. Ediya wabänö ponte o togænte pædæ wæænongä abäimpa.

³⁷Angä ate Itota iñömö wæætë ogæ äninque edæ æmäwo guëmäninque

wængacäimpa. ³⁸Īninqe edæ Wængonguī tæiyæ wæmoncönē weocoo odemō nāni wææ wodöincoo adoyedē önönæca inō tæcæguedē pōnī tænguimæ wææntapa. ³⁹Mänömaī ogæ äninque do wængä adinque tontadoidi awenē capitāo guiquenē,

—Nāwangä impa. Īngä ĩñömō Wængonguī Wengä ingainō ante pōnenguēnē, angacäimpa.

⁴⁰Ayæ onquiyænāni Mäadiya Mäagadadēnā nāni änongä, Otite tönō Tantiagomō badä Mäadiya, Tadōmee, mänimpodāni adobaī oo gote gomō a ongönānitapa. ⁴¹Tömēnāni ĩñömō Gadideabæ quēwengäñedē Itota miñæ gote pönō waa cædināni inte ñöwo pō gobæ ongöninqe pömō adānitapa. Itota Eedotadēē pō æñongante wadāni onquiyænānique godongāmæ tee empote pōnināni inte ñöwo pōninque a ongönānitapa.

Itota wodi baō ĩni mǎo daga wēnānīpa

(Mäateo 27.57-61; Odoca 23.50-56; Wäo 19.38-42)

⁴²Oodeoidi nāni, Gäwadecæ ba ate guēmanguiönæ inguimpa, ante nāni tāno cæönæ ingatimpa. Īninqe gāwadecæ oo ba ate wædinque, ⁴³Adimatea ĩñömō quēweningä inte Ootee, Wængonguī Awenē Odeye nempo mönō æyedēnō quēwengäimpa, ante wānō conte baī quēwēnongäimpa. Tömengä oodeoidi nāni Apænte Āincabo adocā ĩnongä inte ñænængä ĩnongäimpa. Tömengä ĩñömō Pidato weca ñöwo guīñēnāmaī pō guīdinque, Itota wodi baō pönōmi ænte wēmoe, angantapa. ⁴⁴Angä ēñēninqe Pidato, Wa. Wabānō wængäi, ante pōnente wædinque awenē capitāo ingante äñete pongä adinque, Do wængäi. ⁴⁵Äñongante edæ, Dobæ wængäimpa, ante apæncä ēñēninqe Pidato wæætē Ootee ingante, Itota wodi baō ĩni o togænte æmāwe. ⁴⁶Angä ēñēninqe Ootee ĩñömō edæ wæmō weocoo ñino nāni änoncoo godonte æninque Itota wodi baō ĩni wi æmpote

wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte gocantapa. Ayæ mänincoo wīni wīni caate dicamontaa wointatodē guidō ñō cæte daga wēninqe dicabo edæ da pæñæ pönō tee mönogacäimpa. ⁴⁷Mänömaī cæyongante Mäadiya Mäagadadēnā nāni änongä tönō Otite badä Mäadiya mänimpodaque tōmengä ingante nāni da wēniñömō adatapa.

Itota do wæningä inte ñāni ömæmonte quēwengampa

(Mäateo 28.1-10; Odoca 24.1-12; Wäo 20.1-10)

16 ¹Tömēnāni guēmanguiönæ ĩninqe go ate Mäadiya Mäagadadēnā nāni änongä tönō Tantiago badä Mäadiya tönō Tadōmee tömēnāni ĩñömō, Itota wodi baō öni pæcäimpa, ante cædinque oguī waquī godonte ænānitapa. ²Ænte ate wacä tēmāna baquinque ñāo tæcæ bayonte ĩnāni do godinque nænque tæcæ mäæ awæ nānō tamōñedē Itota wodido pōninque, ³nāmæneque änānitapa.

—Dicabo nāni moncadodīnca æcānō tæi piñængä inte pönō da tæñæna ate mönō guīte aquīi. ⁴Ante wædinque go gongænte pōmo ayönāni dicabo ñænængade pōnī nāni äninca incæ dobæ dicabo ñænængade pōnī do da tæñæi a öñō adānitapa. ⁵Adinque tōmengä wodido wäänē guīte ayönāni edēningä baī ingä doyæncōo nāmænta ëmoncoo wēñate tömēmæ ĩnō tæ contate a ongongä adinque onquiyænāni wæætē edæ ancai guīñente wædānitapa. ⁶Edēningä ĩñömō,

—Guīñente wædāmaī ĩedāni. Mīnitō, Itota Nāatadeta quēweningä ingante edæ wadāni awæ timpodāni ate nē wæningä ingante edæ diqui diqui mīmīni awædō. Tömengä edæ dobæ ñāni ömæmonte tao gocäimpa. ĩñömō edæ dæ angampa. ĩntodē nānō öñontatodē ĩñömō edæ öñontatoque ĩi ataquēedāni. ⁷Ayæ Pegodo tönō tōmengä nānō nē ëmiñænīnāni tömānāni ĩnānite gode ante apænedinque

mīnitō nē adīmīni inte iīmaīnō
ante apænecæmīnimpa. “Itota
iīnōmō tāno Gadideabæ godinque
a ongōñongante mīnitō adoyōmō
godinque tōmengä nānō ānīnō
baī godinque tōmengä ingante
acæmīnimpa,” ante gote apænedāni.

⁸Ante apæncä ēñēninque,
Æbānō ante mänōmaī angää,
ante ancaī guīñente do do wāate
wædinque onquiyænāni iīnōmō
Itota wodido abæ tawæ tao wodii
winōnānitapa. Guīñente wædōnāni
inte tōmēnāni wadāni inānite
bee tēninque apænedāmaī pæ
wēenegadānimpa.

**Itota ingante Māadiya Māagadadēnā
acampa**

(Wäö 20.11-18)

⁹Itota tōmēnāni nāni
guēmānīōnæ go ate iīmō
baānæque do nāni òmæmonte
pō a ongōñongante Māadiya
Māagadadēnā tānocä agacāimpa.
Iīngä onquiyængä iīnōmō
wēnēñedē wēnæidi tiæte ganca
ināni ēnempoyongante Itota wido
cædongāimpa. ¹⁰Nōwo iīnōmō
Itota mīñæ nāni quēwēnincabo
ayæ ca wæwēñōnānite Māadiya
Māagadadēnā incæ tōmēnāni
inānite māo apænecantapa. ¹¹Itota
ayæ mīingä ingä atabopa, ante
apænecä ēñēninque tōmēnāni wīi
pōnēnānique ongongadānimpa.

Wada tōmengä nānō nē ēmīñænīna

Itota ingante adapa

(Odoca 24.13-35)

¹²Mänōmaī wīi pōnēnāni
ate tōmēnāni nāni Itota mīñæ
godincabo incæ mēnaa idōmæ gote
ayōna Itota incæ wacä baī bate
cægongä adatapa. ¹³Ate wædinque
tōmēna wadæ godinque Itota mīñæ
nāni godincabo wadāni inānite
apænedinque, Mänōmaī cægongä
atamōnāpa, āna ēñēninque edæ
cōwē pōnēnāmaī ingadānimpa.

**Tōmengä nānō da godōnīnāni inānite
Itota angampa**

(Māateo 28.16-20; Odoca

24.36-49; Wäö 20.19-23)

¹⁴Ayæ ate onte ganca ināni nāni
Itota mīñæ godincabo cænte tedete a
cōñōnāni Itota pō a ongongä adānitapa.
Tōmengä iīnōmō, Mīnitō pōnēegade impa.
Wadāni, Itota do edæ nāni òmæmonte
cægongä atamōnāpa, ante apænedāni
ēñēninque mīnitō mīmō òmædēmīni inte
wīi pōnēmīni, ante Itota piīngacāimpa.

¹⁵Ayæ tōmēnāni inānite, “Wængonguī
nānō badongāināni inguipoga tōmāo
quēwēnāni iīnōnānite mīnitō botō
imotedō ante māo tōmānāni inānite
watapæ apænēmīni ēñencædānimpa.

¹⁶Edæ æcānō wede pōnēninque æpænē
guiida tōmengä botō godō æmo
beyænque quēwēncæcāimpa. Wæætē nē
pōnēnāmaī ingä guiquēnē tōmengä nānō
apænte pante wæquinque pōnēnāmaī
ingampa. ¹⁷Botō cæbo ate nē pōnēnāni
adobaī edæ iīmaī mā cædāni adinque
wadāni do ēñencædānimpa. Botō
ēmōwo apænedinque tōmēnāni wēnæidi
inānite wido cæcædānimpa. Ayæ wadāni
tōmēnāni tededō mā tedecædānimpa.

¹⁸Ayæ tæntæ bæi ongōnāni incæte
wænguimæ bedāni incæte wēnæ
wēnæ badāmaī incædānimpa. Ayæ
caate wædāni inānite gampodāni ate
do waa bacædānimpa,” ante Itota
apænecacāimpa.

Itota incæ öönædē æicampa

(Odoca 24.50-53)

¹⁹Iīnque tōmēnāni inānite apænecä
ēñēnāni ate edæ Wængonguī öönædē
ængō cæcä æidinque Wængonguī
tōmengä nānō tōmēmæ inō mōnō
Awēnē Itota iīnōmō tæ contagacāimpa.
²⁰Iīnque tōmengä nānō ēmīñænīnāni
wæætē edæ tōmāmæ wadæ godinque
wabæca māo wabæca māo apænedāni
ēñēnānitapa. Mōnō Awēnē incæ cæcä ate
tōmēnāni mā cædāni adinque nē ēñēnāni
wæætē, Nō impa, ante wægadānimpa.
Māninque ante yewæmonte impa.

Itota Codito ingantedö ante Odoca nänö watapæ ante yewæmongainta

Odoca ïmo yewæmömopa, ante

1 ¹Nöwodäni nanguï inäni incæ, Mönitö weca æbänö iinque cægatimpa, ante do yewæmoncæ cædänipa. ²Doyedë quëwënäni iñömö, Æbänö cægatimpa, ante në agaïnäni inte mäninö ante, Näwangä impa, ante në apænedäni badinque adode beyæ ante në cædäni bagadänimpa. Tömënäni mönitö ïmönite adodö ante pönö apænedäni ëñentamönipa. Iinque iinäni apænedäni möni ëñënö bai nöwodäni wæætë edæ adobaï pönï ante yewæmoncæ cædäni iinque botö iñömö edæ, Adobainö ante yewæmoncæboimpa, antabopa. ³Teopido bitö ñænæmi pönï inömi inte ëñëmi. Botö iñömö, Wëenëñedë æbänö mä pönï cægatimpa, ante ayæ, Nöwo ganca æbänö cæte i, ante ëñencæte ante nanguï cædinque ædæmö ëñënimo inte botö edæ, Bitö Teopidobi acæbiimpa, ante adodö adodö ante yewæmömopa. ⁴Wadäni odömönte apænedäni ëñëninque bitö wæætë, Nö intawo, ante ëñencæte ante cædinque botö yewæmöninta adinque edæ do ëñencæbiimpa. Mänömainö ante yewæmömö ae.

**Wäö ëñaqingä, ante anquedo
ponte apænecampa**

⁵Wængonguï qui, ante në godönäni pancadäniya Abiyaidi nani cabo iñönänite adocanque Tacadiya ëmongacäimpa. Tömengä iñömö Oodeabæ awënë odeye Edode wodi nänö ingaiñedë, Wængonguï qui, ante

në godongä ingacäimpa. Tömengä nänöogängä Aadöo wodi päingä Editabeti ingacäimpa. ⁶Tömëna iñömö nana gæncaya inöna inte Wængonguï ayongante nö cæte quëwëninque Wængonguï, Iïmaï cædäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente quëwëñönte wadäni, Eñënämaï quëwënapa, ante ædö cæte anguïnäni. ⁷Editabeti owëntacä inte wëñæ mänämaï quëwëñongante wëñæ dæ ä wædinque nana gæncaya picæna badinque quëwengadäimpa.

⁸Dæ ä wædinque quëwëñönte Tacadiya wodi tönö godongämæ nani godoncabo nani godöñedë ba iinque tömengä iñömö, Wængonguï qui, ante godongantapa. ⁹Godöñongante tömënäni, Æcänö nöwo guiddinque oguï waquï tanguingäa, ante acæte ante cædänitapa. Tömënäni cöwë nani cæï bai cædinque tömënäni ëmöwo wataa wataa yewæmöninque adoyömö da wëninque adotaque tadonte adänitapa. Ayönäni, Tacadiya ëmöwo impa, ante adinque änäni ëñëninque tömengä Awënë Wængonguï tæiyæ waëmö oncönë guiddinque oguï waquï tangantapa.

¹⁰Woadäni tömänäni, Nöwo oguï waquï iya tangäimpa, ante yabæcönë godongämæ pöninque Wængonguï ingante apænegadänimpa. ¹¹Tacadiya iñömö tæcæ tancæ cæyongä Wængonguï nänö da pönöningä anquedo tömënäni nani iya täimpaa gäänë tömëmæ inö pö næ gongæante a ongongä acantapa. ¹²Adinque Tacadiya, Æbänö cæquiï, ante ancai guïñente wæcantapa.

¹³Wæyongante anquedo guiquëñë,

—Tacadiya, guññēnāmai ie. Bitō Wængonguī ingante apānebi ēñēninque tōmengā bitō ānō ante do cæcampa. Bitō nānōogængā Editabeti iññōmō onguññængā ingante mancæcāimpa cæbii. Mangā ēñacā adinque bitō tōmengā ěmōwo, Wāō, pemoncæbiimpa. ¹⁴Wēñængā waa pōni ēñacā adinque bitō watapæ tocæbiimpa. Wadāni nanguī ināni adobaī wēñængā ēñacā ate tocædānimpa. ¹⁵Wængonguī incæ, Botō ayōmo bitō wengā wadāni baī guiyā ināmai ññængā pōni ingā abopa, angā beyæ waodāni adobaī tōmengā beyæ ante adinque tocædānimpa. Yowepæ biinōmæ incæ wapæ incæ tōmengā tī nāmæ tōmāmæ bedāmai incæcāimpa. Wāānā cæncadē ayæ ongōñongante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ tōmengāa pō guicæcāimpa. ¹⁶Ayæ bitō wengā picængā badinque māo apānecā ēñēninque idægoidi nanguī ināni Wængonguī gāmænō poncædānimpa. ¹⁷Ayæ Wængonguī Ōnōwoca ingante Ediya wodi nānō ěwocagaī baī adobaī ěwocadinque bitō wengā iññōmō adocā nānō tæi piñængā baī adobaī tæi piñængā incæcāimpa. Ininque tōmengā iññōmō mōnō Awēnē nānō ponguīnō ante tāno beyænte baī cædinque odōmongā ate mæmpoidi wēññāni inānite pōnente waadete cæcædānimpa. Ayæ tōmengā apānecā ēñēninque nē ēññāmai cædāni incæ nō cæte quēwēnāni nāni ēññō baī nō ēñente cæcædānimpa. Mānōmai cædinque bitō wengā adocā apānecā ēñente cædinque waodāni mōnō Awēnē nānō ponguīnō ante eyepæ pōni cædinque tōmengā ingante ante wānō concædānimpa. Mānōmainō ante anquedo Tacadiya ingante apānegacāimpa.

¹⁸Angā ēñēninque Tacadiya wæætē anquedo ingante apānedinque,

—Īñampa botō nānōogænā picænā inampa. Botō adobaī picæmo imopa. Ādō cæte, Nō impa, ante ēñenguimoo.

¹⁹Āñongā anquedo wæætē,

—Botō Gabodiedo ingaimo imo apa ānewēē. Wængonguī weca nē

ongōmo iññōmote tōmengā iññōmō, Botō watapæ apānedō ante bitō Tacadiya ingante apānete pōe, ante da pōnongā pontabopa. ²⁰Nōwo iññōmō botō ānō pōñēnāmai imi inte bitō babetadebi badinque tededāmai iññōmite botō apānedō ante iinque cæbo ba ate tedecæbiimpa, ante anquedo Tacadiya ingante apānecantapa.

²¹Mānōmai tedeyōna wadāni, Tacadiya taqingā, ante wānō cōninque, Wængonguī tæiyæ waēmō oncōnē guidinque æiquedō taqingāā, ante wægadānimpa. ²²Tōmengā tadinque tededāmai ingantapa. Ayæ godōmenque tededāmai inte onompoque oo cæpo oo cæpo cæcā adinque tōmēnāni, Wængonguī tæiyæ waēmō oncōnē guite ongōninque Tacadiya wiimonte baī mā pōni adingā inte ñōwo edæ babetadecā inte tacampa, ante wædānitapa.

²³Wængonguī beyæ ante cæe, ante nāni iinque āññōnæ ganca cædinque Tacadiya wodi oncōnē gocantapa. ²⁴Māññēdē ate tōmengā nānōogængā Editabeti yædēmadā badinque edæ onompo æmæmpoque apāicā ganca oncōnē wē womongantapa. ²⁵Tōmengā iññōmō edæ, “Wēñēñēdē, Owæntabi imipa, ante piñāni wæbo adinque Wængonguī botō imote waadete pōnō cædinque ñōwo wæætē, Piñāmai incædānimpa, ante cæcampa,” ante pōñēninque Editabeti togacāimpa.

Itota ēñāquingā, ante

²⁶Editabeti onompo æmæmpoque go adoque apāicā yædēmadā nānō iññēdē Wængonguī tōmengā anquedo Gabodiedo nāni ānongā ingante da pōnongā pōninque Gadideabæ Nāatadeta nāni quēwēñōmō gocantapa. ²⁷Godinque tōmengā baquēcā Māadiya nāni ānongā weca pongantapa. Tōmengā ingante Awēnē Dabii wodi pæingā Ootee, Monguimo, ante do āningā inongāimpa. ²⁸Īninque anquedo Gabodiedo Māadiya weca pō guidinque tōmengā ingante, —Wængonguī nānō nē waadēbi inte ēñēe. Wængonguī bitō imite waa

cæcæcäimpa. Wadäni onquiyänäni inänite Wængongui pönömenque pönö waa cædongä inte bitö imite edæ godömenque waa pönö pönö cæcä acäimpa. ²⁹Ante tæcæ apäneyongä tömengä ancai guifñenique, Quinö bai i ante botö imote apäneccä, ante wæcantapa. ³⁰Wæyongante anquedo wæætë,

—Mäadiya, bitö guifñenämai ie. Wængongui incæ edæ bitö imite nangui waadete pönö acampa. ³¹Bitö nōwo edæ yædemadä badinque bitö wëñängä onguifñängä mancæbiimpa. Tömengä ëñacä ate bitö tömengä ëmōwo, Itota ingampa, ante pemoncæbiimpa. ³²Tömengä iñömö edæ nangui tæi piñante cæcä incæcäimpa. Ininque tömengä ingantedö ante, Æibæ pönö nē Quëwengä Wengä ingaingä ingampa, ante apäneccäimpa. Ayæ Awënë Wængongui incæ tömengä ingante apänedinque, Bitö Awënë bayömi mæmæ awënë odeye Dabii wodi nempo dodäni nani quëwengai bai bitö nempo adobai quëwencädänimpa, ante adocä Itota ingante pönongä ante Awënë Odeye bacæcäimpa. ³³Ininque Aacoboidi tömengä nempo quëwëñönänite tömengä cōwë tömënäni Awënë Odeye incæcäimpa. Tömengä nänö Awënë Odeye inguimämo iñömö edæ dæ badämai ingäiimpa, ante Wængongui nänö da pönöningä Mäadiya ingante angantapa.

³⁴Mäadiya wæætë tömengä ingante, —Botö iñæmpa onguifñängä tönö mönämäi inte wëñæ ædö cæte manguiimoo.

³⁵Ante wæyongante anquedo wæætë edæ, —Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ bitö weca poncæcäimpa. Wængongui Æibæ Quëwënongä tömengä nänö tæi piñänö incæ wææ owo bai cæcæcäimpa. Mänömai beyæ bitö Wëñängä Onguifñängä incæ Tæiyæ Waëmö ëñacä ate, Wængongui Wëñängä ingampa, ante pemoncädänimpa. ³⁶Ayæ godömenque apänebo ëñëe.

Editabeti bitö guidengä iñömö picængade pönö iñongante, Owëntacä ingampa, ante tededänitawo. Incæte tömengä picængadecä incæ dobæ edæ önompo æmæmpoque go adoque apäicä yædemadä inte tömengä wëñängä edæ onguifñängä ingante ënengampa. ³⁷Iñæmpa quëmë ante Wængongui nänö änönö ante tömää edæ cōwë cæcæcäimpa.

³⁸Ante anquedo angä ëñente wædinque Mäadiya, —Mönö Awënë beyænque nē cæbo imopa. Bitö änö bai Ao ämo bacæiimpa. Ante apäneccä ëñëninque Wængongui nänö da pönöningä incæ ëmö cæte wadæ gogacäimpa.

Editabeti weca Mäadiya ëñacæ gocampa

³⁹Mäniñedë ate Mäadiya wodi wadæ godinque änämänë quingæ æidinque Oodeabæ quëwëñäni nani quëwëñömö adoyömonque incæ pöninque, ⁴⁰Tacadiya oncönë pö guidinque Editabeti ingante, Waa quëwëmi, angantapa. ⁴¹Mäadiya mänömai apäneccä ëñëninque Editabeti wodi wengä cæncadë ongöninque wogæi wogæi tocantapa. Editabeti iñömö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ tömengä pö guicä ininque ædæmö pönö ëwocacä bacantapa. ⁴²Mänömai badinque adocä ogæ tededinque,

—Mönö onquiyæncabo iñömönte bitö adobique bitö waa toquinque impa, angantapa. Wængongui wamöni imönite pönömenque waadedinque bitö iminite godömenque nangui waadecampa. Bitö nē ënënongä ingante Wængongui nangui waadecä beyæ tömengä adobai tocæcäimpa. ⁴³Botö önömoque iñömöte bitö iñömö mönö Awënë badä iñömi inte edæ botö weca quinante pömii. ⁴⁴Tæcæ edæ apänebi önömonca ëñëñömo botö cæncadë nē ongönongä incæ wogæi wogæi watapæ tocä ae. ⁴⁵Mönö Awënë bitö imite nänö äninö ante bitö iñömö, Tömengä cōwë cæcæcäimpa, ante pönëninque bitö toquinque edæ nē pönëmi imitapa.

⁴⁶Editabeti mänömai apäneyongä Mäadiya wæætë ämotamini ante bai iimai angacäimpa.

- “Botō mīmōno pōnēninque, Mōnō Awēnē iñōmō edæ waa pōni mōnō inongā ingampa, ante watapæ apænebopa.
- ⁴⁷ Ayæ, Quēwencæbiimpa, ante botō imote nē Ængā iñongante botō Wængonguī ingante ante pōnēninque edæ watapæ tote ēwocabopa.
- ⁴⁸ Botō tōmengā ingante nē cædōmo inte ònōmoque pōni iñōmote tōmengā wæætē botō imote waa acampa. Iīncayæ nānōmōidi wææ iīncayæ nānōmōidi wææ ināni tōmānāni botō imotedō ante apænedinque, Tōmēnā iñōmō Wængonguī nānō nē waadedā ingadāimpa, ante apænecædānimpa.
- ⁴⁹ Wængonguī nē Tæi Pīñænongā inte botō imote pōnō nanguī cæcā beyænque edæ apænecædānimpa. Tōmengā emōwo iñōmō edæ Tæiyæ Waēmō emongampa.
- ⁵⁰ Ayæ iīncayæ nānōmōidi wææ iīncayæ nānōmōidi wææ ināni tōmengā ingante guīnente cæyōnānite tōmengā wæætē waadete pōnō waa cæcæcāimpa.
- ⁵¹ Tōmengā nē tæi pīñænongā inte tōmengā ònompoca cæte bai nanguī cæcantapa. Ayæ wadāni, Tōmēmoque waēmō imopa, ante ònōwēninque pōnēnāni inānite tōmengā angā nāwæ godānitapa.
- ⁵² Ayæ awēnēidi nāni tæ contaimpaa ongōñōnānite tōmengā tōmēnāni inānite wido cæcā godānitapa. Wæætē ònōnānique inānite ængō cæcā contadinque tōmēnāni wæætē awēnēidi bai badānitapa.
- ⁵³ Ayæ gue ænente wædāni iñōnānite tōmengā waa pōni cænguī godongā æninque tōmēnāni tōmo pōni cænānitapa. Wæætē nanguī eadāni tōmēnāni inānite da godongā godinque òmæpodāni inte godānitapa.
- ⁵⁴ Mōnō idægocabo iñōmō tōmengā ingante nē cæmō iñōmonte

tōmengā mōnō tōnō godongāmæ cæcantapa.

Ayæ, Waadete botō pōnō waa cægainō bai adodō cæcæboimpa, ante pōnēninque tōmengā ñōwo pōnō waadete waa cæcā æmompaa.

⁵⁵ Abadāō wodi pæimō iñōmonte tōmengā mōnō mæmæidi inānite nānō angainō bai cædinque, cōwē ñimpo cædāmai inte pōnō waadete cæcampa.”

⁵⁶ Ante Māadiya wodi æmotamīni ante bai angantapa. Ayæ Editabeti weca mēa go adoque apāicā quēwente ate ayæ ate tōmengā oncōnē gogacāimpa.

Wāō ēñacampa

⁵⁷ Editabeti wodi guiquēnē oo pōni ēnēninque tōmengā wēñængā onguīñængā mangacāimpa. ⁵⁸ Ayæ tōmengā guidēnāni tōnō godongāmæ quēwēnāni iñōmō, Æ mōnō Awēnē wīi pīingā inte Editabeti ingante ædæmō waadete waa cæcampa, ante tæcæ ēñēmōnīpa, āninque Editabeti tōnō godongāmæ togadānīmpaa. ⁵⁹ Ayæ adoque Wængonguī itædē go ate wēñængā ingante æmontaique eō togænæcæ cædāni iñōmō godongāmæ pōninque tōmengā wæmpo emōwo bai ante, Tacadiya, ante pemonæcæ cædānitapa. ⁶⁰ Cæyōnānite wāānā Baa āninque,

—Tōmengā emōwo Wāō emoncæcāimpa, ante wææ angadāimpa.

⁶¹ Āñongante tōmēnāni wæætē, —Iñæmpa bitō guidēnāni Wāō emōnāmai. Dæ amōnānīpa.

⁶² Āninque wæmpocā ingante omō cædinque, Æmongānō emonguingā āmīi, ante odōmōmi amōnīi. ⁶³ Āñōnānite tōmengā tededāmai inongā inte ònompocaque odōmongā adinque yewæmōinta æninque pædæ pōnōnāni ate tōmengā iñōmō edæ, “Tōmengā emōwo Wāō emoncæcāimpa,” ante yewæmongā adinque tōmānāni edæ guīnente wægadānīmpaa. ⁶⁴ Yewæmongā ate tōmengā ònonguēnēwa ñīmæ cæguēnēwate bai baguēnēwate ate edæ tōmengā ogæ tededinque Wængonguī

ingante, Waa pōnī cæbi abopa, ante watapæ edæ apæncantapa. ⁶⁵Īnīnque mānīñōmō godongāmæ quēwēnāni tōnō Oodeabæ ānāmænē quēwēnāni tōnō tōmānāni, Mānōmaī batimpa, ante nanguī tededānitapa. ⁶⁶Tededāni ēñēnīnque nē ēñēnāni wæætē, “Īngā wēñængā ĩñōmō æbānō nānō baquinque edæ pæquingā,” ante tōmānāni godongāmæ wægadānīmpa. Edæ tōmengā tōnō Wængonguī godongāmæ cæcā ingacāīmpa.

Tacadiya āmotamīni ante angampa

⁶⁷Wēñængā wæmpocā Tacadiya guīquēnē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante ewocadinque Wængonguī beyæ apænedīnque āmotamīni ante baī apæncantapa.

⁶⁸“Mōnō idægocabo Wængonguī ĩñōmō adocā mōnō Awēnē ĩñongante mōnō tōmengā ingante waa ate watapæ apæncæīmpa.

Tōmengā ĩñōmō, Botō quīnāni bate abæ tawænte baī quēwēncædānīmpa, ante tōmengā do æncæ pongā acæīmpa.

⁶⁹‘Ōnōmoncawæ wææ ēmoncate baī wææ gom pocæcāīmpa,’ ante cædinque tōmengā mōnō ĩmonte nē ænguingā ingante da pōnongā pōnīnque ĩngā wæætē ængā beyænque quēwēmōmpa.

Wængonguī ingante nē cægaingā awēnē odeye Dabii wodi pæingā ĩnongā inte tōmengā mānōmaī cæcā beyænque quēwēmōmpa.

⁷⁰Wængonguī ĩñōmō tōmengā beyæ nē apænegaināni tæiyæ waēmō ingaināni ĩñōnānite tōmēnāni tōnō apænedīnque, Cōwē cæcæboīmpa, ante nānō apænegainō baī ñōwo edæ ĩnque cæcampa.

⁷¹Mōnō ĩñōmō nē piinte ānāni nempo ongōñōmonte tōmengā, Piinte cædānīpa, ante adīnque mōnō ĩmonte gā pe æmpote ō ængā beyænque quēwēmōmpa.

⁷²Mānōmaī cædinque tōmengā mōnō mæmæidi ĩnānite nānō angainō

baī cædinque ñōwo waadete pōnō cæcampa.

Ayæ, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩnīnque mōnō godongāmæ wææ cæte quēwēngæīmpa, ante tōmengā tæiyæ waēmō nānō angainō ante cōwē pōnēnongā inte ñōwo ĩnque cæcampa.

⁷³Edæ mæmæ Abadāō wodi ingante, Botō nē Quēwēmo ingaimo inte nōingā āmopa, ante Wængonguī ĩmaīnō ante nānō pōnō cæquīnō ante nō apænegacāīmpa.

⁷⁴Abadāō ēñēmi. Nē piinte cædāni nempo wæwēñōmīnite botō gā pe æmpote ō ænīnque pōnō cæbo ate eyepæ badīnque mīnitō wæætē guīñēnāmaī inte botō Wængonguī ĩmo beyæ cæcæmīnīmpa, ante Wængonguī nē pōnō cæquingā inte apænegacāīmpa.

⁷⁵Wængonguī ĩñōmō edæ, Mīnitō tæiyæ waēmō ewocadinque mīni quēwenganca botō weca nō pōnī cæte quēwēncæmīnīmpa, ante pōnō cæcā ingacāīmpa,” ante wēñængā mæmpocā Tacadiya wodi apæncantapa.

⁷⁶Ayæ wēñængā ingante tōmengā ĩīmaī ante godōmenque apæncantapa. “Botō wēmi bitō ĩmite botō wæætē apænebo ēñēe, angantapa.

Nē Æībæ Pōnī Quēwēngā beyæ bitō nē apænebi ĩñōmi ĩmīpa, ante bitō ĩmitedō ante apæncædānīmpa. Mōnō Awēnē taadō pīnongæīmpa, ante bitō edæ tāno beyænte gote baī cædinque,

⁷⁷mōnō Awēnē quīnāni ĩnānite ĩīmaī ante odōmonte apæncæbiīmpa. Wēnæ wēnæ mīni cædō ante Wængonguī pōnō ñīmpo cæcā ate mīnitō ĩñōmō edæ, Tōmengā ængā beyænque mōnō quēwēngūī ĩmpa, ante do ēñēncæmīnīmpa, ante apænebi ēñēncædānīmpa.

⁷⁸ Edæ mōnō Wængonguī incæ mōnō wēnæ wēnæ wædōnō ante waadete pōnō waa cædinque, öönædē Quēwengā ingante mōnō weca da pōnongā pōninque nænque tæcæ tamō bai ēmongā acæimpa.

⁷⁹ Mänōmaī cædinque mōnō wænguimāmo beyæ wēmō iñōmō awædō, ante wæyōmonte tōmengā ponte a ongonḡā adinque mōnō nænque pāmo oo tote bai quēwēmōmpa. Ayæ, Minitō mini gānē pōnente quēwenguinō taadonque poncæminimpa, ante tōmengā tōō æmænte māmongā pōmōmpa.”

Mänōmainō ante Tacadiya wodi tōmengā wēñængā ingante apænecacāimpa. ⁸⁰ Wēñængā iñōmō do pædinque önōwoca tæī piñænte ēwocagacāimpa. Idægoidi weca tōmengā nānō ponte a ongonḡanca önōmæca quēwengacāimpa.

Itota ēñacampa

(Māateo 1.18-25)

2 ¹ Wāō idægoidi weca nānō pōñedē iinque bayonte awēnē Tetædo Agoto iñōmō, Æpomīnidō imīnii, ante acæte ante cædinque odōmāno ömæ nē quēwēnāni inānite edæ, Minitō ēmōwo tōmāmīni yewæmoncæminimpa, angacāimpa. ² Tidiabæ awēnē Tidēnio ingāñedē odōmāno awēnē tāno angā. ³ Ēñēninque adocanque tōmengā mæmæidi nāni quēwengaiñōmō wacā tōmengā mæmæidi nāni quēwengaiñōmō tōmānāni yewæmoncæte ante edæ go go cægadānimpa.

⁴ Iinque Oodeabæ Awēnē wodi Dabii wodi pæingā inongā inte Ootee iñōmō Gadideabæ Nāatadeta nāni quēwēñōmō quēwēninque adobaī tōmengā mæmæ Dabii wodi nānō quēwengaiñōmō Bedēē iñōmō gogacāimpa. ⁵ Edæ Ootee nānōogængā inguingā Māadiya yædēmadā iñongante tōmēna nāna gæncaya inguīna guēa yewæmoncæ

godatapa. ⁶ Bedēē ponte quēwēñōna Wēñængā iñōmō iinque pædinque ⁷ bamoncadengā incæ onguīñængā inte iīmai ēñagacāimpa. Māniñōmō monguī incōnē iñōmō māniñedē eyede pōni goti ongōnāni ate wædinque tōmēna wæætē cænēnāni cænguī oncontaidē guiyantaidē go guīda ate Wēñængā ēñacantapa. Iinque guiyantaidē ēñacā ate wāānā Wēñængā ingante weocoo wīni wīni caadinque cænēnāni cænguincadedē ñō cædā öñongantapa.

Obegaidi inānite nē aadāni inānite anquedoidi apænedāni

⁸ Idægoidi cænīnāni obegaidi nāni ānōnāni iñōnānite nē aawēnāni iñōmō eyepancadē adoōnæ woyowotæ a cōñōnānimpa. ⁹ A cōñōnāni mōnō Awēnē anquedo ponte a ongōnongā mōnō Awēnē nānō ñāō ēmōnō beyænque godongāmæ guīnæ gongæ adinque nē aadāni ancai guīñente wædānitapa.

¹⁰ Anquedo iñōmō tōmēnāni inānite, “Guīñēnāmai imæwedāni. Mini nanguī ēñente toquinque ante botō ñōwo watapæ apænebo ēñēedāni. Minitō tōnō inguipoga tōmāo quēwēnāni adobaī adode beyænque watapæ tocæminimpa. ¹¹ Mōnō Awēnē Codito iñōmō, Æmo beyænque quēwencæminimpa, ante nē Ængā baquingā inongā inte do edæ ēñacantapa. Edæ mīnitō beyæ ante tōmengā ñōwoōnæ incæ awēnē Dabii wodi nānō quēwengaiñōmō ēñacantapa. ¹² Nō impa, ante gote acæminimpa. Wēñængā ingante wāānā wīni wīni caadinque edæ cænīnāni cænguincadedē ñō cædā ate a öñongā adinque mīnitō, Nō impa, ante ēñencæminimpa.”

¹³ Ante anquedo āñongā wadāni nanguī ināni öönædē owodāni incæ iñontobæ tontadoidi ongōnāni bai tōmengā tōnō godongāmæ ponte a ongōninque āmotamīni ante bai āninque Wængonguī ingante iīmai ante watapæ apænedānitapa.

¹⁴ “Wængonguī æibæ pōni quēwēnongā inte edæ ñāō apāite bai ēmongānō anguēnē.

Tömengä inguipoga iñömö
waadete pönö cæcä beyænque
mini waocabo edæ gänë
pönenguimimidö anguënë.”

¹⁵Ante ämotamini ante bai äninque
anquedoidi öönædë adodö wadæ æite
godäni ate në aawënäni iñömö näni
cabo tededinque,

—Mönö Awënë mönö imonte
apænecä mönö ëñënö ante, Æbänö
cæcäi, ante mönö Bedëë gote ædæmö
acäiropa. ¹⁶Äninque pogodo ponte
ayönäni Mäadiya tönö Ootee a
ongöñöna Wëñængä iñömö cäninäni
cænguincadedë a öñongä adänitapa.
¹⁷Iinque adinque wadæ godinque,
Wëñængä æbänö ingää, ante anquedo
apænecä näni ëñënö ante gode ä gode
ä cæte wayömö wayömö quëwënäni
inänite tededäni ëñënanitapa.

¹⁸Ëñëninque tömänäni wæætë, Në
aawënäni æbänö ante apænedäni, ante
guiñente wædänitapa. ¹⁹Mäadiya
guiquënë, Wëñængä æbänö ingä änanii,
ante nämä pönëë congantapa. ²⁰Në
aawënäni guiquënë, Wængongui ñäö
apäite bai ëmönongä inte pönö waa
pönö cæcä æmönipa. Edæ anquedo nänö
apænedö bai do cæcä amönipa, ante
apænedinque eyepancadë ocä ëmænte
gogadänitapa.

**Bitö Wengä, ante mæmpoda
Wëñængä ingante Wængongui
oncönë ænte pönapa**

²¹Ayæ, Adoque Wængongui itædë go
ate æmontaique ëö togængæiropa, ante
idægoidi cöwë näni cæi bai cædinque
Wëñængä ingante ëö togænänitapa. Ayæ
Mäadiya yædëmadämaï nänö iñedë
anquedo nänö pemöninö bai äninque
mæmpoda Wëñængä ëmowo ante, Itota,
pemongadäiropa.

²²Wäänä mänimpoönæ wepæ näate
inampa, ante Möitee wodi nänö
angaimpoönæ iinque go ate tömëna,
Wëñængä iñömö Wængongui Awënë
qui ingampa, ante mönö godongæiropa,
ante tömengä ingante Eedotadëë iñömö
ænte gogadäiropa. ²³Edæ, “Onguifænäni

bamoncadënäni tömänäni tæiyæ
waëmö bacädänitapa, ante tömënanäni
Wængongui Awënë nempo pædæ
godongæiropa,” ante Awënë Wængongui
nänö angainö ante ëñëninque Mäadiya
tönö Ootee do cædatapa. ²⁴Ayæ,
Equemöna näna gæncaya, Wængongui
qui, ante godongæiropa. Wüi mänömaï
cæte tæcæ wengä wengä pæda mënäa
inate godongæiropa. Ootee tönö Mäadiya
iñömö mänömaï cædinque, Wængongui
qui iropa, ante mënäa inate ænte
pöninque pædæ godöna ængacäiropa.

²⁵Mänifñedë adocanque edæ tömengä
ëmowo Timeönö Wængongui beyænque
ante nö cædongä inte Eedotadëë
iñömö quëwengacäiropa. Idægoidi
wampo pönente quëwencädänitapa,
ante Wængongui æyedönö ædæmö
cæquingää, ante tömengä wänö cönonte
quëwënongäiropa. Ayæ Wængongui
Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante
tömengä cöwë ewocacä inongäiropa.

²⁶Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca
do apænecä ëñëninque Timeönö wodi
iñömö, Botö ayæ wänämaï miimö
quëwëmoyedë mönö Awënë Codito
ingante aquimo imopa, ante do
ëñëningä inongäiropa. ²⁷Nöwo iñömö
Wængongui Önöwoca angä ëñëninque
tömengä Wængongui oncö ñænæncönë
yabæcönë pö guicantapa. Mänifñedë
Itota mæmpoda iñömö idægoidi wææ
ante näni cægäinö bai cæcæte ante
cædinque Wëñængä Itota ingante ænte
pö guida. ²⁸Ädinque Timeönö iñömö
edæ Wëñængä ingante bæi ongonte pæ
mäninque Wængongui ingante, Tömëmi
waa toquinque mönitö imönite pönö
cæbipa, ante apænecantapa.

²⁹“Bitö Tæiyæ Awënë inömi inte
ëñëmi. Bitö imite në cæbo
iñömote bitö doyedë, Cæbo
acæbiropa, angabiropa.

Iinque bitö äninö bai nöwo edæ
iinque cæbi adimo iñömote bitö
ämi ate wænte goboe.

³⁰Edæ bitö, Quëwencæminitapa, ante
në Ænguingä ingante nöwo da
pönömi ponte ëñacä do abopa.

³¹ Mänömaī cædinque bitō, Wadāni nāni cabo wadāni nāni cabo waodāni tōmānāni acædānimpa, ante cædinque bitō nē Ænguingā ingante nōwo da pōnōmi ponte a ongongā acæīmpa.

³² Idægoidi ināmaī ināni incæ tōmēnāni nāni cabo nāni cabo incæ edonque acædānimpa, ante cædinque bitō da pōnōmi pōninque tōmengā nāō apāite baī a ongongā acædānimpa.

Ayæ mōni idægocabo iñōmōnite bitō, Wēñængā ængā beyænque botō quimīni iñōmō nāō baī waēmō pōni ēmōninque quēwencæmīnimpa, ante pōnō cæbi abopa.”

³³ Ante ämotamīni ante baī Tīmeōnō wodi, Wēñængā æbānō cæquingā ingāā, ante tedecā ēñēninque Wēñængā mæmpo tōnō tōmengā badā iñōmō guñente wædatapa. ³⁴ Tīmeōnō wæætē, Mīna waa toquinque iingā Wēñængā ingante æminapa, ante apænedinque tōmengā badā Māadiya ingante iīmaī ante godōmenque apænecantapa.

—Picængā badinque iingā Wēñængā cæcā beyænque idægoidi pancadāniya tæ go wæænte baī wæyōnāni pancadāniya wæætē ængæ gantite baī quēwencædānimpa. Wængonguī iñōmō, Wēñængā ingante ate ēñencædānimpa, ante odōmonte cæyongā pancadāniya wæætē adocā ingante godō piinte tedecædānimpa. ³⁵ Ante apænedinque Tīmeōnō iñōmō Māadiya ingante apænecantapa. Mänōmaī bayonte, Nanguī ināni æbānō ante mimōno pōnēnāni, ante edonque acæīmpa. Bitō iñōmō yaēmē yete baī wæwente ēwocacæbiimpa, ante apænegacāimpa.

³⁶ Ayæ wadā iñōmō Wængonguī beyæ nē apænedā iñōmō tōmēnā ēmōwo Änā adobaī ongōnantapa. Atedoidi nāni cabo iñōnāni adocanque Pānoedo wēnā inōnā inte tōmēnā picængadedā ingadāimpa. Tōmengā iñōmō baquēcānedē mōninque nānōogængā tōnō ōnompō æmæmpoque go mēa wadepo quēwente

ate onguīñængā guiquēnē nāñe wængacāimpa. ³⁷ Onquiyānā iñōmō nōwo otenta i coatodo wadepo nānō ēñagainganca owæmpoinā quēwēnā inte tōmēnā Wængonguī oncō nēñæncōnē yabæcōnenque cōwē quēwēninque taodāmaī inōnāimpa. Itædē woyowotæ tōmēnā cōwē, Wængonguī ingampa, ante waa cædinque Wængonguī ingante apænecæte ante wantæpiyæ cænāmaī quēwēnā inōnāimpa. ³⁸ Tōmēnā nōwo eyepæ pōni māmō bee tēninque Itota ingante adinque Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apænecantapa. Ayæ wadāni, Mōnitō Eedotadēē iñōmō quēwēmōni iñōmōnite Wængonguī æyedēnō pōnō cæcā beyæ abæ tawænte quēwenguīmōnii, ante nē wānō cōnāni inānite dodā Änā iñōmō Wēñængā ingante do adinā inte, Wēñængā nē Ænguingā inte do ēñate pongā atabopa, ante cōwē apænedā ēñengadānimpa.

Nāatadeta ocæ ēmænte godānipa

³⁹ Ayæ māniī, Awēnē Wængonguī, Iīmaī caedāni, nānō angaiñō ante iinque cæte ate Ootee nāni wencabo Gadideabæ gocæte ante wadæ godinque Nāatadeta tōmēnāni nāna quēwēniñōmō pongadānimpa. ⁴⁰ Wēñængā iñōmō edæ picængā pædinque tæi pīñængā bacantapa. Ayæ ocai encacā inte nanguī ēñente bagacāimpa. Ayæ Wængonguī waadete pōnō apænecā ēñente ēwocadinque tōmengā nē waadete pōnō cæcā ingacāimpa.

Wængonguī oncōnē Itota gote ongongampa

⁴¹ Wodo pænta gogaiōnæ baī Patowa mōnō ææmæ cænguīōnæ nōwo impa, ante pōnēninque idægoidi Patowa ante Eedotadēē godinque ææmæ cædōnānimpa. Itota mæmpoda adobaī Patowa nāni ämæ cōwē cæyedē wadepo iñō wadepo iñō Eedotadēē goda ingadaiimpa. ⁴² Iinque Itota dote wadepo iñonte Wængonguī beyæ ante ææmæ cōwē nāni cædō baī Ootee nāni wencabo do gote cædānitapa. ⁴³ Ææmæ

tömää iinque cædinque oncönë poncæte ante taadonque pöningue mæmpoda adämaï iñönote Itota guiquenë Eedotadëe iñömö ayæ quëwengantapa.

⁴⁴Godongämæ mönö poncabo tönö pongä iëmaingampa, ante pönëna inte taadö tömää itædë pöningue tömäna guidënanäni weca tömäna æmigoidi weca diqui diqui mincæ cæyöna, ⁴⁵edæ dæ angä. Ate wædinque tömengä ingante diqui mincæte ante Eedotadëe adodö ocæ ëmænte gogadaimpa.

⁴⁶Mëönaa go adöönæque iñonte diqui diqui minte ate edæ Wængongui oncö ñænæ oncönë yabæcönë pö guite ayönote Itota iñömö në odömönäni weca ëñëë cöningue, Æbänö i, Æbänö cæquiï, ante angä adatapa. ⁴⁷Tömengä apænecä ëñëningue tömänäni, Æ tömengä iñömö ocäi në encacä waa ëñengä amönipa, änänitapa. Ayæ, Itota ingante, Æbänö i, ante änäni ëñëningue tömengä wæætë nö apænecampa, ante wædinque tömänäni guïñente wædanitapa.

⁴⁸Mæmpoda iñömö mänïñömö pö guite ayöna Itota mänömaï cæcä adinque guïñente wædatapa. Tömengä badä tömengä ingante,

—Botö Wëmi ëñëmi. Mönatö iñönote quïnante mänömaï cæbii. Ìñæmpa bitö wæmpo tönö mönatö bitö imite ante ancaa diqui diqui minte wæwentamönapa.

⁴⁹Äñongante tömengä wæætë,
—Mïnatö iñæmpa, Mæmpocä oncönë Itota ongonguënengä ingampa, ante ëñënämaï imïnatawo. Quïnante wayömö diqui diqui mïmïnatawo.

⁵⁰Äñongante, Æbänö ante angää, ante ædæmö ëñënämaï inatapa.

⁵¹Tömengä wæætë mæmpoda mïñæ gote Näatadeta pöningue tömäna nänä änö ante cöwë ëñente cæcantapa. Wäänä guiquenë tömengä nänö cædinö ante nämä pönëë congä ingacäimpa.

⁵²Itota iñömö edæ nangui ëñengä bate pædongäimpa. Picængä bayongante Wængongui tönö waodäni adobaï tömengä ingante cöwë godömenque godömenque waadete adönänimpa.

Wäö æpænë në guidongä önömæca quëwente apænecä

(Mäateo 3.1-12; Mäadoco 1.1-8; Wäö 1.19-28)

3 ¹Tibedio quinte wadepo tömämä awënë nänö inöñedë Pontio Pidato wodi nänä änongä adoyedë Oodeabæ awënë iñongante Edode wæætë Gadideabæ awënë inongäimpa. Adoyedë iñömö Edode wodi nänö tönïñacä Pedipe Itodeabæ Todacönitebæ awënë iñongä Ditäniato wodi adoyedë Abidëniabæ awënë inongäimpa. ²Mänimpodäni mänïömæ awënëidi iñönäni Änato wodi tönö Caiapato wodi adoyedë, Wængongui qui, ante në godöna ñænænä pönï inöna inönaimpa. Tömäna nänä inöñedë adoyedë edæ Tacadiya wodi wengä Wäö ingante önömæca iñömö ayæ quëwëñongante Wængongui apænegacäimpa. ³Wäö wodi iñömö Oododänonga ömaaque go tömäo cægöningue iïmaï apænecä ëñënänitapa. Mïnitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ ëmænte Wængongui gämænö pöedäni. Ayæ, Wënæ wënæ botö cædinö ante Wængongui piïnämaï inte pönö ata cæpocä quëwëmopa, ante edonque acäimpa, ante odömöningue æpænë guiedäni, ante Wäö angacäimpa. ⁴Mänömaï cædinque Wængongui beyæ në apænegaingä Itaiya wodi iïmaï ante nänö yewæmonte apænegainö bai Wäö adobaï cægacäimpa.

“Adocanque önömæca ongöningue iïmaï ante yedæ tedecä ëñencädänimpa.

‘Awënë nänö ponguinö ante tee monte bai cædinque, taadö töinö pinonte bai cæedäni.

⁵Onquiyabo incæ änanquidi incæ, Mæmö pönï bacäimpa, ante ææ wocäimpa.

Biyönæ iñömö tee möningue mæmö pönï badongäëimpa.

Taadö idiquibæ iñonte töinö pinongäëimpa.

Wënæ wënæ iñonte wainö pönï taadö badongäëimpa.

⁶Taadö mänömaï mäemö pöni ba inique tömämæ quëwënanï incæ, Wængongui pönö ængä beyænque mönö quëwënguino impa, ante edonque acädänimpa, ancæcäimpa.”

⁷Ante yewæmonte ongompa cæmïni, ante Wäö wodi æpænë guicæte ante pönäni nangui inäni iñönänite iïmaï angantapa. “Minitö iñömö tæntæ pæimïni bai inte në babæ cæmïni inique edæ ëñenguënë quëwëmïni. Wængongui nänö piinte panguimämo ante edæ, Wænompadäni, ante æcänö äna ëñëninque minitö wodii winonte pömïni. ⁸Wængongui Awënë gämänö minitö ocæ ëmænte poncæ cæmïnitawo. Nö nö pömïni inique edæ në ocæ ëmænte pönäni wainca incate bai waa cädäni bai minitö iñömö edæ adobaï waa cädäni. Minitö nämæneque pönëninque, ‘Mönitö mäemæ Abadäo wodi pæimöni imöni beyænque Wængongui mönitö imönite waa acæcäimpa,’ ante nämä wææ ancæ cæmïnitawo. Iñæmpa Wængongui angä bai Abadäo wodi pæimïni mïni inö bai dicacoo incæ dobæ adobaï bacædönïi apa anëwëmïni. ⁹Awæ iñömö wainca incadämaï i inique edæ do yete gongapamö iya tangæimpa. Awæ yecæte ante awænca eyewa næænäni bai Wængongui nänö panguimämo iñömö edæ oo pöni pö apa quëwëmïni,” ante Wäö apænecäimpa. ¹⁰Angä wædinque godongämæ ongönäni pancadäniya wæætë,

Mänömaï i inique æbänö cæquënëmöni imönii. ¹¹Äñönänite Wäö, —Weocoo mencooga në mangä iñömö weocoo ömaacä ingante adocooque godongä æncæcäimpa. Cængui në ëacä adobaï cængui ömæpocä ingante godongä æncæcäimpa, angantapa. ¹²Ayæ odömäno awënë nänö ärinta në ænäni guiquënë adobaï æpænë guicæte ante pöninque Wäö ingante änanitapa.

—Në odömömi ëñëmi. Mönitö iñömö æbänö cæquënëmöni imönii.

¹³Äñönänite tömengä wæætë,

—Minitö awënë, Mänimpota, ante nänö änimpotä ante wadäni inänite ämïni pædæ pönönäni eyepæ æninque minitö wæætë, Tömëmöni qui, ante godömenque änämaï iedäni, angantapa.

¹⁴Ayæ tontadoidi adobaï tömengä

ingante,

—Mönitö guiquënë æbänö cæquënëmöni imönii.

Äñönänite Wäö wodi iïmaï angantapa.

—Minitö wacä tömengä nänö godonte äinta ö æncæte ante pæmënënämaï iedäni. Ayæ wacä wënæ wënæ cädämaï iñongante minitö, Wënæ wënæ cæbitapa, ante babæ wapiticæ änämaï iedäni. Ayæ minitö cædi beyæ minitö awënë eyepæ pönongä æninque piyænë cæte godömenque æinente wädämaï iedäni, angantapa.

¹⁵Äñongante godongämæ ongönäni iñömö, Wængongui doyedë, Codito ponguingä, ante nänö në angaingä iñömö edæ iingä Wäö wabänö imaingampa, ante önöwënenque pönänäni inte edæ, Wäö æbänö cæquingä, ante acæte ante a ongönänitapa. ¹⁶Wäö wæætë tömänäni inänite apænëdinque, “Botö guiquënë näwangä minitö iminïte æpænë guidömo guimïnipa. Iñcayæ ate në Ponguingä guiquënë tömengä iñömö näwangä ñænængä pöni iñongante botö guiquënë guiyämo inömo inte tömengä awæncata incæ ædö cæte ñi cæquimoo. Tömengä iñömö minitonga gonga bæcote bai cædinque Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwöga ingante edæ da pönongä æncæminïmpa. ¹⁷Waocä, Todigo tömëmö wati wati tænöninque botö tænöniiñömö önömancaque baquinque botö waiña tömämö oncönë da wencæboimpa, ante timpodæ næænte wo ææntodö wo ææntodö cædinque ontapocoo wææincoo wadæ ñëmænte wo ëwengampa. Waocä mänömaï wo ëwencæte ante timpodæ næængä bai mönö në Ponguingä iñömö adobaï oo pöni apænte ancæcäimpa. Edæ waëmö inäni inänite apænte æninque tömengä ontapocoo bai inäni inänite

gonga cōwē bæcōyōmō iya tangā gonte wæcædānimpa.”

¹⁸Mänōmainō äninque Wäo wodi godōmenque wade wade apænedinque tōmēnāni inānite, Ämo ēñēmaimīnīpa, angacāimpa. Ayæ, Codito ingantedō ante watapæ apæneçä ēñengadānimpa.

¹⁹Inçate tōmengā pancabaa Awēnē Edode ingante, Bitō tōniñacā nänōogængä Ædodiya ingante mōmii, ante pīinīnque Edode nänō wīwa cædinō ante tōmānō ante pīingā adinque, ²⁰Edode wodi guiquēnē godōmenque wīwa cædinque Wäo ingante tee mōneçä wægacāimpa.

Itota æpænē guicampa

(Māateo 3.13-17; Mäadoco 1.9-11)

²¹Mānīi Wäo tōmānāni inānite æpænē nänō guidōñedē Itota ingante adobaī guidongā guicantapa. Guiite ate Wængonguī ingante apæneyongā öönæ wi ænete baī bayonte edæ ²²Wængonguī Tæiyæ Waēmō Öñōwoca equemō wææ contate baī tōmengāa edonque pōnī wææ guicā ate öönædē apænedinque, —Bitō botō Wēmi botō nē waadebi imīpa. Bitō imite waa adinque waa tobopa, ante öönædē apæneçä ēñengacāimpa.

Itota nänō mæmæidi

(Māateo 1.1-17)

²³Todēinta wadepo nänō ēñagāiñedē iinque bayonte Itota māniñedē tāno cæçä ingacāimpa. Tōmengā ingante nē pæpogadongā iñōmō Ootee iñongante wadāni, Itota wæmpocā ingampa, ante pōnēnōnānimpa.

Ootee wodi mæmpo wææ Edii wodi ingacāimpa.

²⁴Edii wodi mæmpo wææ Mäatato, Mäatato wodi mæmpo wææ Debii, Debii wodi mæmpo wææ Mēedequi, Mēedequi wodi mæmpo wææ Cāna, Cāna wodi mæmpo wææ docä Ootee wodi ingacāimpa.

²⁵Mānīi docä Ootee wodi mæmpo wææ Mäatatia,

Mäatatia wodi mæmpo wææ Ämoto, Ämoto wodi mæmpo wææ Nāacō, Nāacō wodi mæmpo wææ Etedi, Etedi wodi mæmpo wææ Nāagai ingacāimpa.

²⁶Nāagai wodi mæmpo wææ Mäato, Mäato wodi mæmpo wææ docä Mäatatia,

docä Mäatatia wodi mæmpo wææ Tēmei,

Tēmei wodi mæmpo wææ Ooteco, Ooteco wodi mæmpo wææ Oodaa ingacāimpa.

²⁷Oodaa wodi mæmpo wææ Owāna, Owāna wodi mæmpo wææ Deta, Deta wodi mæmpo wææ

Dodobabedo,

Dodobabedo wodi mæmpo wææ Tadatiedo,

Tadatiedo wodi mæmpo wææ Nēedi ingacāimpa.

²⁸Nēedi wodi mæmpo wææ docä Mēedequi,

docä Mēedequi wodi mæmpo wææ Adi,

Adi wodi mæmpo wææ Cotäo, Cotäo wodi mæmpo wææ

Edēmadäo,

Edēmadäo wodi mæmpo wææ Ede ingacāimpa.

²⁹Ede wodi mæmpo wææ Ootowee, Ootowee wodi mæmpo wææ

Ediyedede,

Ediyedede wodi mæmpo wææ Oodīi, Oodīi wodi mæmpo wææ docä

Mäatato ingacāimpa.

³⁰Mānīi docä Mäatato wodi mæmpo wææ docä Debii,

mānīi docä Debii wodi mæmpo wææ Tīmeönō,

Tīmeönō wodi mæmpo wææ docä Oodaa,

docä Oodaa wodi mæmpo wææ wacä docä Ootee,

mānīi docä Ootee wodi mæmpo wææ Öönäo,

Öönäo wodi mæmpo wææ Ediyaquimō ingacāimpa.

³¹Ediyaquimō wodi mæmpo wææ Mēedeä,

Mēdeea wodi mæmpo wææ Mēna,
Mēna wodi mæmpo wææ Māatata,
Māatata wodi mæmpo wææ Nāatāni
ingacäimpa.

³²Nāatāni wodi mæmpo wææ
Awēnē Dabii,

Awēnē Dabii wodi mæmpo wææ
Yæte,

Yæte wodi mæmpo wææ Obedo,
Obedo wodi mæmpo wææ Boodo,
Boodo wodi mæmpo wææ Tāna,
Tāna wodi mæmpo wææ Nāatōō
ingacäimpa.

³³Nāatōō wodi mæmpo wææ
Äminadabo,

Äminadabo wodi mæmpo wææ
Adämīi,

Adämīi wodi mæmpo wææ Adōni,
Adōni wodi mæmpo wææ Etedōō,
Etedōō wodi mæmpo wææ Pade,
Pade wodi mæmpo wææ wacä docä
Oodaa ingacäimpa.

³⁴Mānīi docä Oodaa wodi mæmpo
wææ Aacobo,

Aacobo wodi mæmpo wææ Itæca,
Itæca wodi mæmpo wææ Abadäō,
Abadäō wodi mæmpo wææ Tade,
Tade wodi mæmpo wææ Nāacodo
ingacäimpa.

³⁵Nāacodo wodi mæmpo wææ
Tedogo,

Tedogo wodi mæmpo wææ Dagao,
Dagao wodi mæmpo wææ Pedego,
Pedego wodi mæmpo wææ Eebedo,
Eebedo wodi mæmpo wææ wacä
docä Tāna ingacäimpa.

³⁶Mānīi Tāna wodi mæmpo wææ
Cainäō,

Cainäō wodi mæmpo wææ
Adapacadæ,

Adapacadæ wodi mæmpo wææ
Temō,

Temō wodi mæmpo wææ Docä
Nōwee,

Docä Nōwee wodi mæmpo wææ
Nämeco ingacäimpa.

³⁷Nämeco wodi mæmpo wææ
Māatotadēō,

Māatotadēō wodi mæmpo wææ
Ēnoco,

Ēnoco wodi mæmpo wææ Aadedo,
Aadedo wodi mæmpo wææ
Mäadadede,

Mäadadede wodi mæmpo wææ
wacä docä Cainäō ingacäimpa.

³⁸Docä Cainäō wodi mæmpo wææ
Ēnoto,

Ēnoto wodi mæmpo wææ Teto,
Teto wodi mæmpo wææ Adäō,

Adäō wodi ingante nē badongaingä
iñömō edæ mönō Mæmpo
Wængongui inongä ingacäimpa.

Mäninäni iñömō edæ Itota
mæmäidi ingadänimpa.

**Itota wēnæ wēnæ cæcæcäimpa, ante
wēnæ cæcampa**

(*Mäteo 4.1-11; Mäadoco 1.12-13*)

4 ¹Mänīi Oododänonga quēwēninque
Wængongui Tæiyæ Waēmō
Önōwoca ingante ædæmō ewocacä
inongä inte Itota iñömō wadæ gocantapa.
Goyongante Wængongui Önōwoca
tömengä ingante önömæca ænte mäocä
gogacäimpa. ²Godinque coadenta eönæ
mänimpoönæ quēwēñongante wēnæ
awēnē pöninque, Wēnæ wēnæ cæe,
ante ancaa cædongäimpa. Itota iñömō
mänimpoönæ cænämai iningä inte edæ
iinque bayonte gæwænte wæcantapa.
³Adinque wēnæ awēnē tömengä ingante,
—Bitō nāwangä Wængongui Wēmi
inömi inte dica incæ päō ämi ba
cæmäimipa.

⁴Äñongante,

—“Cæntedō quēwenguī i. Iñæmpa
Wængongui nänō apænedō ante tömänō
ante eñente quēwengäimpa,” ante
yewæmonte ongō apa, äninque Itota edæ
Baa angacäimpa.

⁵Ayæ Itota ingante onquiyaboga ænte
mäicä æite ongōñongante wēnæ awēnē
wæætē inguipoga awēnē odeyeidi ömæ
tömäō ongōñömæ adoyömō a ongonte
bai adotedæ odömongä acantapa.

⁶Odömongä ayongante Itota ingante
äninque wēnæ awēnē wæætē,

—Awēnēidi waincönē pönī ongōninque
waëmoncooga mongæninque tæi
piñæninque tömēnäni nempo quēwēnäni

inānite nanguī ānāni ēñente do cædānīpa, ante abii. Tōmēnāni waēmō pōnī nāni ēmōmāmo ante æcāno ēmonguingāā, ante, Tæi pīñānte nāni ēnempodō ante æcāno empoquingāā, ante, botō iñōmō edæ do ænte ēnempegaimo inte tōmēmoque nē āmo inte godōmo ānānīpa. Īnīnque bitō ĩmite, Bado, godōmo æe, āmopa. ⁷Īnīnque bitō mānīncoo æncæte ante botō weca ædæ wææñinque, Tatānabi bitō Wængonguī bai ĩnōmi ĩmīpa, āmi adīnque botō wæætē, Bado, bitō tōmāmæ Awēnē babīpa, ante edæ pōnōmo æmaīmīpa, ante wēnæ awēnē ānewengantapa.

⁸Angā ēñēnīnque Itota, —Īmaī ante yewæmongatīmpa. “Awēnē Wængonguī weca ædæ wæænte tōmengā ingante apænedīnque, Bitō adobīque Wængonguīmi ĩmidō anguēnē, ante watapæ apænecebiīmpa. Ayæ, Wængonguī beyænque cæcæbiīmpa,” ante wææ yewæmonte ongō apa quēwēē, ante Itota angacāīmpa.

⁹Wēnæ awēnē ayæ Itota ingante Eedotadēē ænte māocā goyongante Wængonguī oncō ñænæ oncōmāa ænte mæicā æcantapa. Æite næ gongæñongante wēnæ awēnē wæætē, Bitō nāwangā Wængonguī Wēmi ĩmīpa, ante acædānīmpa, ante bitō to wæibāwe. ¹⁰Ānīnque wēnæ awēnē godōmenque apænedīnque, “Īmaī ante do yewæmonte ongōmpa,

Bitō ĩmite wææ aacædānīmpa, ante cædīnque

Wængonguī tōmengā anquedoidi inānite da pōnongā

¹¹pōnīnque bitō ĩmite iñæ æmpodāni ĩnīnque,
bitō dicaa tee tēwadāmaī incæbiīmpa,”

ante yewæmongatīmpa cæbii.

¹²Āñongā Itota wæætē,

—Īñæmpa ĩmaī ante ingatīmpa.

“Bitō, Mōnō Awēnē Wængonguī æbānō cæquingāā, ante acæte ante cædāmaī incæbiīmpa. Ēñēnāmaī cæbo incæte edæ mōnō Awēnē Wængonguī botō ĩmote cōwē wææ aaquingā, ante acæte ante

wēnæ wēnæ cædāmaī incæbiīmpa,” ante wææ yewæmonte ongō apa ānewēē, Itota angacāīmpa.

¹³Ante Itota angā ate wēnæ awēnē incæ, Itota wēnæ wēnæ cæcæcāīmpa, ante nānō ānewēnō ĩnīnque cædīnque ĩncayæ ate nānō ponte cæquīnque edæ wadæ gogacāīmpa.

Gadideabæ godīnque Itota tāno cæcampa

(Māateo 4.12-17; Māadoco 1.14-15)

¹⁴Itota iñōmō Wængonguī Ōnōwoca nānō tæi pīñānō ēwocadīnque Gadideabæ adodō pongacāīmpa. Do pongāīmpa, ante adīnque wadāni wayōmō gode ā gode ā cædāni ēñengadānīmpa. ¹⁵Tōmengā iñōmō māniōmæ wayōmō wayōmō godīnque tōmēnāni nāni odōmōincōnē go guite go guite cædīnque odōmonte apæneceā adīnque tōmānāni, Waa pōnī odōmonte apæneceampa, ante tedegadānīmpa.

Nāatadeta iñōmō ponte Itota apæneceampa

(Māateo 13.53-58; Māadoco 6.1-6)

¹⁶Wæætē Nāatadeta tōmengā nānō pægaiñōmō pōnīnque tōmēnāni guēmanguīōnæ iñonte Itota nānō cōwē cæi bai nōwo cæcantapa. Oodeoidi Wængonguī apæneceā nāni ēñente yewæmongainta ate odōmōincōnē go guidīnque tōmengā mānīnta ate apæneceate ante ængæ ganticā.

¹⁷Adīnque tōmengā ingante Itaiya wodi Wængonguī beyæ nānō yewæmongainta pædæ pōnōnāni ængantapa. Ænīnque, Māniñōmō yewæmonte ĩ, ante ñi cæpote adīnque, Īmaī yewæmonte ongōmpa, ante apæneceantapa.

¹⁸“Wængonguī Awēnē Ōnōwoca botonga pō guicā ate botō tōmengā ingante ēwocabopa.

Īnīnque tōmengā botonga gao cæte bai cædīnque tōmengā nānō tæi pīñæmāmo da pōnōnīnque botō ĩmote angantapa.

Bitō ōmaadāni wæwēnāni inānite Wængonguī Awēnē waa pōnō

cæcæcäimpa, ante watapæ
apænebi êñencädänimpa,
angacäimpa.

Në tee mönete bai wädäni inänite
bitö, Wængonguï pönö wi ænecä
beyænque mînitö abæ tawænte
gocæmînimpa, ante godö apænebi
êñencädänimpa.

Në babetamönäni inänite, Mînitö
wæætë waa acæmînimpa, ante
bitö godö cæcæbiimpa.

Piïnte cädäni ate wæwente
quëwëñönänite bitö wæætë gä
pe æmpobi abæ tawænte bai
gocädänimpa.

¹⁹ Ayæ, Wængonguï Awënë nänö
waadete cæquînepo do batimpa,
ante apænebi
êñencädänimpa, ante Wængonguï
botö imote do da pönongä pömo
imopa.”

²⁰ Ante Itaiya wodi nänö
yewæmongainta adinque adodö nä nä
capodinque mänîñömö në cæcä ingante
pædæ godöninque Itota tæ contacantapa.
Mänömai cæcä adinque tömënäni nâni
odömöincönë në ongönäni tömänäni
tömengä ingante cöwä adänitapa.

²¹ Ayönänite,
—Wængonguï botö imotedö ante
apænecä êñëninque nâni yewæmongainö
bai ñöwoönæ êñëñöminî edæ do iinque
ba aminîpa.

²² Ante apænecä êñëninque
tömänäni, Tömengä nanguï waadete
pönö tedecampa, ante apænedinque
tömengä ingante waa adinque guïñente
wädänitapa.

—Ïngä iñæmpa Ootee wengä imaingä
inte bamönengæ mänömai cæcampa,
ante awædö, ante nâni caboque
tededänitapa.

²³ Mänömai ante wæyönänite
Itota tömënäni nâni pönënö ante
önöwënenque êñëninque,

—Botö imote apænedinque mînitö,
“Bitö dotodo bai iñömi inte nämä incæ
cæte waa babæwe,” ante dodäni nâni
angainö bai ante tedemîni awædö.
Ayæ, “Capënaömö iñömö bitö waa

cæbi adinque tededäni êñëmönîpa.
Mänîñömö bitö cædinö bai tömëmi
êñagaiñömö adobai wîi cæbîi,” ante
wæmîni abopa.

²⁴ Äninque Itota godömenque
apænedinque,

—Nawangä ämopa. Wængonguï
beyæ në apænecä iñömö tömengä
quëwëñîñömö ponte apæneyongante,
Wîi êñëinë wædö, ante Baa änänîpa.
²⁵ Nawangä edæ ämo êñëedäni. Docä
Ediya wodi quëwengäñedë mëa go
adoque wadepo ayæ tæcæ wadepo
iñonte tömënäni ömæ tömäo nâni
gæwænte wægaimämo baquinque cöönæ
cædämai ingatimpa. Mänîñedë Idægobæ
iñömö owæmpoïnäni nanguï inäni
quëwëñönänite, ²⁶ tömënäni weca Ediya
ingante da godönämai inte Wængonguï
wæætë edæ, Bitö Tidöo eyequeï gote
Tadepata iñömö quëwengä owæmpoingä
weca goe, angä gogacäimpa. ²⁷ Adobai
Wængonguï beyæ në apænegaingä
Editeo wodi quëwengäñedë Idægobæ
æmontai në baadäni nanguï inäni
iñönänite Wængonguï tömënäni inänite
wadæ caadämai inte wæætë edæ
Tidiabæ quëwengä Näämäo ingante
wadæ caacä waintai baagacäimpa.

²⁸ Ante Itota apænecä êñëninque
mänincönë ongönäni tömänäni
piïnte äinäni badänitapa. ²⁹ Äinäni
badinque tömengä ingante tömënäni
nâni quëwëñömö yabæ inö wido
cädänitapa. Ayæ tömënäni nâni
mænonte quëwenquidi tömäne ænte
mäo godinque tömënäni, Bæ tamö
guidömëmæ tæ wææncæcäimpa. ³⁰ Ante
cæyönäni, Itota iñömö tæcæguedë
godinque aamö cæte wadæ gogacäimpa.

**Itota angä êñente wënæ incæ tao
gopa**

(Mäadoco 1.21-28)

³¹ Wadæ godinque Gadideabæ
Capënaömö nâni quëwëñömö pöninque
Itota tömënäni nâni guëmanguïönæ
bayonte tömënäni inänite odömönte
apænecä êñëñänitapa. ³² Êñëñönäni
tömengä nämä tæi piñæninque në angä

inongä inte nö odömonte apäñecä
ëñente wædinque tömënäni, Æ tömengä
iñömö nö pöni odömonte apäñecä
ëñëmönipa, ante wæðanitapa.

³³Mäniñedë edæ onguïñængä wënæ
wentamö ewocacä tönö në quëwengä
iñömö tömënäni odömöincönë a
ongöinque iñontobæ yedæ ante aa
pecantapa.

³⁴—Quimæ quëwëë. Bitö Itota
Näatadeta quëwënimi inte quinante
mönatö weca pömi. Mönatö imönate
edæ æmæwo wido cæcæte ante wabänö
pömitawo. Bitö æmömido imii, ante
botö do atabopa. Bitö Wængongui Tæiyæ
Waëmö Wëmi inömi imipa, ante edæ do
ëñëmopa.

³⁵Ante tedeyongante Itota wææ
äninque,
—Apocænë quëwenguënë tedewëë.
Waocä baönë quëwënömi inte edæ tao
gobæwe.

Angä ëñëninque wënæ guiquënë
tömänäni ayönäni waocä ingante mäo
täë gotodö go wææñongante tömengä
baonga wënæ wënæ cæðämaï inte tao
gotapa. ³⁶Itota angä wënæ tao gocä
adinque tömänäni guïñente wædinque
nämäneque tededinque,
—Tömengä æbänö cæte në angä ingää.
Iñæmpa në angä inongä inte tömengä
täï piñëninque wënæidi në wentamö
ëwocadäni inänite angä tao godäni
awæðö.

³⁷Ante pönente wædinque tömënäni,
Itota mänömaï cæcampa, ante
tededinque mänömæ tömäo gode ä
gode ä cæðäni ëñengadänimpa.

**Pegodo nänöogæ wäänä ingante Itota
cæcä gancæ bacä**

(Mäateo 8.14-15; Mäadoco 1.29-31)

³⁸Mäniï tömënäni odömöincönë
ongonte apäñedinque Itota tao
godinque Timönö oncönë go guicantapa.
Go guiyongante wadäni, Timönö
nänöogængä wäänä iñömö nanguï
daicawo gawænte nangæ bacampa cæbii,
änäni. ³⁹Ëñëninque Itota tömengä weca
go gongäninque daicawo inte piinte bai

äninque, Idæwaa impa, angä dæ batapa.
Iñinque tömengä gancæ badinque ængæ
gantidique tömënäni beyæ cæcantapa.

**Nantate wæwënäni inänite Itota cæcä
waa badänipa**

(Mäateo 8.16-17; Mäadoco 1.32-34)

⁴⁰Nænque gæwadecæ bayonte
nantate wæwënäni inänite Itota weca
ænte pönäni adinque tömengä wacä
ingante wacä ingante godö gam pocä
ate tömënäni waa badänitapa. ⁴¹Ayæ
waodäni nanguï inäni baönë wënæidi
quëwëñönänite Itota angä ëñëninque tao
godinque,

—Bitö Wængongui Wëmi inömi imipa,
ante Yæ änänitapa.

Iñinque Itota, Botö Codito inömo
imopa, ante do ëñëñänipa, ante
wædinque wënæidi inänite, Apocænë
imæwedäni, ante edæ wææ angacäimpa.

**Itota oodeoidi odömöincönë go guiite
apäñecä**

(Mäadoco 1.35-39)

⁴²Ayæ baänæ ate Itota wayömö
önömæca gocantapa. Gocä adinque
wadäni tömengä ingante ante diqui
diqui minte tömengä weca do pöninque,
Mönitö imönite emö cæte godämaï
incæbiimpa, ante wææ cæcæte ante
cæðänitapa. ⁴³Ate wædinque tömengä
wææ äninque,

—Botö, Wængongui Awënë Odeye
nempo watapæ quëwenguïnö
anguënë, ante cöwë apäñequënëmo
imopa. Wængongui, Mänömainö ante
apäñecæbiimpa, ante botö imote da
pönongä pönimo inte botö tömänäni
quëwëñömö gote apäñequënëmo inte
gobopa.

⁴⁴Ante Oodeabæ godinque tömënäni
odömöincönë go guii go guii cæðinque
Itota apäñecä ëñengadänimpa.

Gæyæ nanguï pöni dadöwënänipa

(Mäateo 4.18-22; Mäadoco 1.16-20)

5 ¹Ayæ Itota Guënetadetepæ wedeca
gote ongöinque Wængongui nänö
apäñedö ante apäñecantapa. Ëñencæte

ante cædinque nanguī ināni godongāmæ
pō goto ongonte ēñēē congadānimpa.

²Apænecā ēñēñōnāni tōmengā gomō
ayongā gæyæ nē dadōwēnāni dicamōñæ
yamoncæte ante ti wææninqe tōmēnāni
nāni ti wææ godimpo mēa wipo gāwapæ
wedeca ōmædempo wāi wocæ acantapa.

³Adinqe Itota adoque wipodē Timōnō
wipodē guiidinqe tōmengā ingante,
Tæcæpæno gāmænō eyequei wo go
wāi wocæe, angā gā go wāi wocængā
īninqe Itota tæ contate tōmēnāni
inānite odōmonte apænecā ēñēñānita.

⁴Tōmēnāni inānite īnque apænedinque
Timōnō ingante,

—Bitō wipo tæcæpæno godōmenque
ænte gobi ate mīnitō dicamōñæ wo
guitodonte gæyæ dadonte æncæminimpa.

⁵Åñongā Timōnō,

—Awēnē ēñēmi. Tōmāā woyowotæ
gæyæ dadoncæte ante dicamōñæ ancaa
guitodōñmōni wīi datapa. Incæte
bitō āmi beyænque botō Ao ante
cæcæboimpa.

⁶Ante māo guitodōñōnāni gæyæ
nanguī pōni da ate dicamōñæ wodo
wægo tengatimpa. ⁷īninqe Timōnōidi
wa wipodē ongōnāni ponte godongāmæ
æncædānimpa, ante ōmō cædāni
adinque wa wipo ænte pōnāni ate gæyæ
mēa wipodē eyede pōni ñōnōnāni ate
wipo ēmā guicæ cætimpā. ⁸īninqe,
Itota angā beyænque gæyæ nanguī
pōni æmōnīpa, ante adinqe Timōnō
Pegodo iñōmō Itota ōnōwa gāānē ædæ
wææninqe,

—Awēnē ēñēmi. Botō wēnæ wēnæ
entawēmo iñōmote bitō wæmō pōni
entawēmi inte nānēnē goe, angacāimpa.

⁹Ante guñente wæyongante nē
dadōwēnāni wadāni adobaī, Æbānō cæte
nanguī pōni gæyæ dadonte æmōō, ante
wædinque ancaī guñēninque Timōnō
tōnō godongāmæ wædānita. ¹⁰Ayæ
Timōnō tōnō godongāmæ gæyæ nē
dadōwēna Tebedeo wodi wēna Tantiago
tōnō Wāō adobaī guñente wægadāimpa.
īninqe Itota iñōmō Timōnō ingante,

—Guñēnāmaī incæbiimpa. Gæyæidi
gæte bitō æmaī bitō iñcayæ ate waodāni

inānite gæte baī cædinque apænebi
ēñēninque ponte quēwencædānimpa.

¹¹Angā ēñēninque wipo emōnaiya
ænte māmō ñā cæcadodinqe tōmēnāni
māincoo tōmancoo edæ emō cædinque
edæ Itota miñæ wadæ gogadānimpa.

Nē baadingā ingante Itota wadæ caacampa

(Māateo 8.1-4; Mādodoco 1.40-45)

¹²īncayæ ate Itota wadāni nāni
quēwēñōmō gote quēwēñongante
wacā cōwē baate ēñawēngā inte
tōmengā weca ponte guidōmēmæ ædæ
wææninqe angantapa,

—Awēnē, bitō Ao āmi inte wadæ caabi
īninqe botō waintai baabaīmopa.

¹³Åñongā Itota pædæ wææmpo gampo
caadinque,

—Ao āmopa. Bitō waintai baacæbiimpa.

Ante tæcæ åñongā ñōmæintai nānō
ēñadintai edæ dæ baadinque tōmengā
waintai do baacantapa. ¹⁴īninqe Itota
tōmengā ingante,

—Ēñēmi. Bitō waintai baadīmi inte
wadāni inānite māo apænedāmaī ie.
Wæætē, Nāwangā impa, ante acædānimpa,
ante cædinque bitō, Wængongui quī,
ante nē godongā weca tōingā godinque
waintai bitō baadintai odōmōmi ædæmō
acæcāimpa. Ayæ Mōitee wodi wææ
ante nānō angaincoo baī ænte pōninque
bitō waintai bitō baadī beyæ ante edæ,
Wængongui quī, āninque nē godongā
ingante pædæ godōmi æncæcāimpa, ante
wææ angantapa.

¹⁵Wææ angā incæte, Itota mānōmaī
cæcampa, ante nanguī gode ā gode ā cædāni
ēñēninque nanguī ināni Itota apænecā
ēñencæte ante ayæ tōmēnāni nāni caate
wædō waa bacæte ante goto pō goto pō
cægadānimpa. ¹⁶Itota iñōmō wantæ wantæ
iñō ōnōmæca nānēnē godinque Wængongui
ingante wæætē wæætē apænecāimpa.

Nē cōmāingā ingante Itota angā dao dao gocampa

(Māateo 9.1-8; Mādodoco 2.1-12)

¹⁷Ayæ adobaī iīmō iñō iīmō iñō
Itota cōwē odōmonte apænecāimpa.

Māniñedē oodeoidi nāni wææ angainō ante nanguī adinque nē ēñēnāni iñōmō nē odōmōnāni inōnānīmpa. Wadāni adobaī, Mōnō wææ angainō ante ēñente cæcæīmpa, ante nanguī ānāni guiquēnē Paditeoidi nāni ānāni inōnānīmpa. Īnīnque Itota māniñedē odōmonte apāneyongā māniñāni nē odōmōnāni tōnō Paditeoidi iñōmō Gadideabæ nāni quēwēñōmō ta Oodeabæ nāni quēwēñōmō ta pōninque ayæ Eedotadēē iñōmō ta pōninque Itota weca pōninque tæ contate a ongōnānīmpa. Māniñedē wadāni wa wa badinque wēnæ wēnæ inte wædāni iñōnānīte Itota iñōmō Awēnē Wængonguī nānō tæī piñænō entawēninque nanguī cæcā waa badōnānīmpa. ¹⁸ Īnīnque wadāni nē cōmāingā nānō mōīmpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte næænīnque, Itota weca ænte mangui ñō cæcæīmpa, ante pōnānīmpa. ¹⁹ Ponte ayōnāni wadāni eyede pōnī goto ongōnāni adinque nē ænte māmō pōnīnāni iñōmō, Ædō cæte guīquīī. Ante wædinque oncōmāa inō æidāmæ mæī æidinque dai bæte mænōniñōmō epæ cædāni ompite gongæñō tōmēnāni cōmāingā mōīmpataa bæi ongōninque tōmēngā ingante godongāmæ ongōnāni weca tæcæguedē Itota weca pædæ wæænōnāni ongongantapa. ²⁰ Mānōmaī cædāni adinque Itota, Nāwangā wede pōnente cædānīpa, ante adinque,

—Æmigo, wēnæ wēnæ bitō cædīmāmo ante ñōwo ñīmpo cætīmpa.

²¹ Āñongā Paditeoidi tōnō nē wææ odōmōnāni nāmāneque pōnente tededinque, “Wēnæ wēnæ cædingā ingante æcānō ñīmpo cæquingā. Īngā iñōmō Wængonguī ingampa diyæ mānōmaī cæquingā. Edæ babæ ancædō.”

²² Ante pōñēñōnāni Itota tōmēnāni nāni pōñewēnō ante do ēñēninque, —Mīnitō mīmōno quīmæ wēnæ wēnæ pōñewēmīni. ²³ “Nē cōmāingā nānō wēnæ wēnæ cædīmāmo ante godō ñīmpo cæbopa,” ante botō Wængonguī baī āmo ēñēninque mīnitō guiquēnē,

Wængonguī ingampa diyæ mānōmaī cæquingā, ante pōñēmīnīpa. Ayæ wæætē, “Ængæ gantidinque mōīmpata ænte dao dao gocæcāīmpa,” ante botō Wængonguī baī āmo ēñēninque mīnitō adobaī, Wængonguī ingampa diyæ mānōmaī cæquingā, ante pōñēmīni ĩmāimīnīpa, ante awædō. Īñampa mānōmāinō ante pōñēmīni inīnque mīnitō edæ æbānō cæquēnēmo āmīni. ²⁴ Incæte botō Waobo ēñagāimo inte inguīpoga quēwēninque waodāni nāni wēnæ wēnæ cædīmāmo ante nē āmo inte pōnō ñīmpo cæbopa, ante mīnitō edæ ēñencæmīnīmpa, ante botō ĩmāi cæbopa.

Ānīnque nē cōmāingā ingante edæ, —Bitō ĩmite āmo ēñē. Ængæ gantidinque bitō mōīmpata topo cæte ænīnque tōmēmi oncōnē nææante goe.

²⁵ Angā ēñēninque cōmāingā inīngā incæ edæ tōmānāni ayōnāni ængæ gantidinque, Wængonguī ñāō baī ēmōnongā inte pōnō tæī piñænte cæcā æmopa, ante apānedinque tōmēngā nānō ōñōnīnta topo cæte tao oncōnē ænte gocantapa. ²⁶ Gocā ate wædinque tōmānāni, Æbānō cæcāi, ante ēñēnāmaī inte guīñente wædinque, Wængonguī bitō ñāō baī ēmōmi inte waa pōnī cæbi amōnīpa, ante watapæ apānegadānīmpa. Ayæ,

—Ñōwo iñōmō mā pōnī cæcā amōnīpa, ante ancaī guīñente wædānīmpa.

Debii ingante Itota angā tee empote gocampa

(Māteate 9.9-13; Māadoco 2.13-17)

²⁷ Ayæ ate Itota tao gote ayongā odōmāno awēnē nānō ānīnta ante nē ængā Debii ingante acantapa. Tōmēngā iñōmō Awēnē nānō æīmpa gāānē tæ contate ongongā adinque Itota tōmēngā ingante,

—Botō miñæ pōe.

²⁸ Angā ēñēninque do ængæ gantidinque Debii mānīncoo tōmancoo ēmō cæte Itota miñæ wadæ gogacāīmpa.

²⁹ Ayæ ate Debii, Itota beyæ, ante tōmēngā oncōnē ææmæ nanguī pōnī

cæcantapa. Īninqe ææmæ becæte ante awënë beyæ nê æwënâni nangui inâni pō tæ contate cænōnâni wadâni adobaĭ pō tæ contate cænâni. ³⁰ Adinqe Paditeoidi tōnō tōmēnâni nê odōmōnâni guiquēnē Itota miñæ nê godâni inânite piinte āninque,

—Odōmāno awënë beyæ nê æwënâni tōnō wadâni nê wēnæ wēnæ cædâni tōnō mīnitō quimæ godongāmæ ponte tæ contate bete cæminii.

³¹ Ante piñōnâni Itota wæætē tōmēnâni inânite,

—Nê waa ingā guiquēnē, Cæbi waa baboe, ānāmaĭ iñongante nê wēnæ wēnæ ingā guiquēnē dotodo ingante, Cæbi waa baboe, ante do aa pecampa. ³² Pancadâniya, Nāmā inca nê nō entawēmo ĩmopa, ante nê ānâni iñōnânite botō iñōmō edæ nê dotodo bai adobaĭ inōmo inte tōmēnâni inânite aa pedāmaĭ incæboimpa. Wadâni guiquēnē, Nāmā wēnæ wēnæ cæbo ĩmopa, ante nê ānâni iñōnânite botō, Tōmēnâni, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante Wængonguĭ gāmænō poncædânimpa, ante cædinque tōmēnâni inânite aa pecæ pongaboimpa, ante Itota apænecacāimpa.

**Ee ate cænāmaĭ ingæimpa, ante nê
ānâni**

(Māateo 9.14-17; Māadoco 2.18-22)

³³ Itota ingante iĭmaĭ ante ayæ ānânitapa. Wāō miñæ nê godâni iñōmō, Wængonguĭ beyæ, ante ee ate cænāmaĭ inânipa. Ayæ Paditeoidi miñæ nê godâni adobaĭ ee ate cædânipa. Bitō miñæ nê godâni guiquēnē do cænte bete quēwēnânipa tōō.

³⁴ Ānâni ēñēninqe Itota wæætē,

—Onguĭñængā nê monguingā wente ænte pōnâni iñōnânite mīnitō wæætē, Ee ate cænāmaĭ iedâni, ante edæ ædō cæte wææ anguimīnii. Monguingā nânō wente ænte nê pōnâni bai inōnâni inte botō miñæ nê godâni iñōmō ædō cæte wæwente bai cænāmaĭ inguĭnânii.

³⁵ Wæætē ayæ ate guiquēnē, Monguingā, nâni nê ānongā bai iñōmote wadâni

ponte botō ĩmote ō ænte gocædânimpa. Mānōmaĭ cædâni ate botō miñæ nê godâni iñōmō māniñedē ate wæætē cænāmaĭ inte wæcædânimpa, ante Itota apænecacāimpa. ³⁶ Ayæ, Wængonguĭ Awënë nempo quēwēninqe æbānō cæquiĭ, ante ēñēncædânimpa, ante Itota ĩmæca quēwēnâni nâni cæinō ante odōmonte iĭmaĭ ante apænecantapa.

—Miincoo badonte ate waocā dicæ adocoo wānā ñænte pancacooga æninque pedæncooga pōnō tadōmonguingāa. Mānōmaĭ cæcā ĩninque edæ miincoo inca do wānā tente baquēnē. Ayæ pedæncoo emōnō bai miincoo wiĭ adobaĭ emompa. Mīnitō, Awente bai cænāmaĭ inte mōnō quēwengæimpa, ante mīni ānewēnō guiquēnē pedæncoo bai inte wote baquĭne ēnepa. Wængonguĭ gāmænō pōninqe quēwencæminimpa, ante botō apænēdō guiquēnē miincoo bai inte quēwenguĭne ēnepa. Īninque wote baquĭne tōnō quēwenguĭne tōnō ædō cæte mēnea ante ēñente cæquiĭ. ³⁷ Ayæ adobaĭ yowepæ biñōmæ mīimæ æninque waocā ædō cæte picæ æmontaicadedē godō pe ñiñænguingāa. Īñæmpa picæ æmontaicadedē pe ñiñængā ĩninque edæ tæi æbæ æmæwo goquēnē. ³⁸ Mīimæ wæætē mīincadedē pe ñiñængæimpa. Adobaĭ botō odōmōnō mīimæ bai iñonte dodâni nâni odōmōwēnō ædō cæte botō odōmōnō tōnō adoyedē ēñente cæquiĭ. ³⁹ Incæte, “Gōnænīmæ iñōmō waēmepæ ĩmæmpa,” ante nê bedōmīni inte mīnitō mīimæ ædō cæte quingæ bequimīnii, ante Itota angacāimpa.

**Guēmanguĭōnæ iñonte tōmēmō tā
pete ænânipa**

(Māateo 12.1-8; Māadoco 2.23-28)

6 ¹ Ayæ ate guēmanguĭōnæ iñonte Itota tōmēmōncodē tæcæguedencodē gocantapa. Goyongā tōmengā miñæ nê godâni iñōmō tōmēmō inca tā pete æninque dacæ dacæ cædinque ade cæ ade cæ godâni. ² Adinqe Paditeoidi guiquēnē,

—Īñæmpa, Guëmanguiönæ ïñonte
mäniñö bai cædämaï ïedäni, ante
dodäni näni wææ angainö ante minitö
ëñënämaï inte quimæ cæminii.

³Ante pïñönänite Itota,

—Docä Dabii wodi tömengä nänö
ëmiñænäni tönö ömæpodäni inte
gæwænte wædinque æbänö cægadäni,
ante yewæmonte öñö incæ minitö
ïñæmpa adämaï inte bai ämini awædö.
⁴Wængongui quï, ante nê godönänique
cængui impa, ante wææ näni angainö
bai cædinque dodäni päö, Wængongui
quï, ante ñonca ñonca cædönänimpa.
Incæte Dabii wodi Wængongui
oncönê go guidine mäniï päö do
ænte cæninque tömengä miñæ nê
godäni inänite godömenque godongä
cænänitapa, ante yewæmonte öñö apa
änewëminii.

⁵Ante apænedinque Itota tömënäni
inänite ayæ apænegantapa.

—Botö ïñömö Waobo nê ëñagäïmo
ïñömö Tæiyæ Awënë ïnömo inte
edæ guëmanguiönæ Awënë ïnömo
ïmpa. ïninque botö, Guëmanguiönæ
ïñonte edæ æbänö cæquii, ante adobo
nê Ämo ingaïmo ïmpa, ante Itota
apænegacäïmpa.

Ni cömampongä

(Mäateo 12.9-14; Mäadoco 3.1-6)

⁶Ïncayæ ate guëmanguiönæ
adobai waönæ ïñonte Itota oodeoidi
odömöincönê go guite odömonte
apæneyongä onguïñængä önompo
tömëmæ ïnö nï cömampote wædongä
inte mäniñömö a ongongantapa.
⁷Mäniñedê nê odömönäni tönö Paditeoidi
guiquënë, Itota wapiticæ cæcä ïninque
mönö wæætê piinte angæïmpa, ante nê
änewënäni ïnönänimpa. Nöwo ïñömö
tömënäni, Nöwoönæ guëmanguiönæ ï
incæte Itota nï cömampongä ingante,
Waa bacæcäïmpa, ante cæcä ïninque
mönö mäo piinte angæïmpa, ante babæ
cæcæte ante cöwä adänitapa. ⁸Mäniñö,
Mönö piingæïmpa, ante näni pönëwëñö
ante Itota ïñömö öñowënenque edæ do
ëñëninque edæ nï cömampongä ingante,

—Bitö ængæ gantidique tæcæguedê
pö næ gongæe.

Angä ëñëninque ængæ gantidique pö
næ gongægantapa. ⁹Ïninque Itota nê
piinte ancædäni inänite,

—Ämo apænemini ëñëmoedäni.

Guëmanguiönæ ïñonte mönö æbänö
cæquënëmö ïmöö, ante wææ angatïi,
ante pönëmini. Mönö waa cæquënëmö
ïmompä, ante pönëminitawo. Wæætê
edæ, Mönö wænæ wænæ cæquënëmö
ïmompä, ante pönëminitawo.
Guëmanguiönæ ïñonte edæ,
Quëwencædänimpa, ante cæquënëmö
ïmompä, ante pönëminitawo. Wæætê
mönö edæ ömæe ëwenguënëmö ïmompä,
ante pönëminitawo. ¹⁰Äninque æmætæ
gomö æmætæ gomö edæ tömänäni
inänite adinque nï cömampongä
ingante,

—Pædæ pompobi.

Angä ëñente cædinque nê
cömampongä incæ pædæ æmpote
edæ ædæmö waa empacä bapocantapa.
¹¹Ïninque tömënäni, Guëmanguiönæ
incæ mänömaï cæcampa, ante ængui
badinque, Itota ingante mönö æbänö
cæquii, ante pïinque näni cabo
nämäneque tedegädänimpa.

Itota angä ate dote ganca inäni nê gode änäni badänipa

(Mäateo 10.1-4; Mäadoco 3.13-19)

¹²Mäniñedê Wængongui ingante
apænecæte ante Itota änanquidi
æidinque tömää woyowotæ apænee
congantapa. ¹³Näö ba adinque tömengä
miñæ nê pöninäni inänite aa pecä
pönäni ate tömengä, Botö beyæ nê
gode ämini incæminimpa, ante dote
ganca inäni mäniñpodäni inänite
apænte ængacäïmpa. ¹⁴Tömengä nänö
nê da godönäni baquinäni ïñömö edæ
ïimaï ëmönönänimpa. Tänocä Timönö
ëmongä ingä incæte Itota wawo Pegodo
pemongacäïmpa. Ïngä Pegodo tönö
Æntade näna caya, Tantiago tönö Wäö
näna caya, Pedipe tönö Batodömêe,
¹⁵Mäateo tönö Tömato, Adepeo wengä
Tantiago ïnönänimpa. Ayæ, Mönö ömæ

ingæïmpa, ante nanguï cædongä inte wacä Timönö ïnongäïmpa. ¹⁶Tantiago wengä Codaa tönö Itota ingante odömonte në godonguingä ingaingä inte wacä Codaa Icadiote näni änogä ïnatapa. Mänimpodäni ïnänite Itota apænte ængacäïmpa.

Tæiyænäni ïnänite Itota gampocä waa badänipa

(*Mäateo 4.23-25*)

¹⁷Mänimpodäni tönö Itota mäemö ïñömö wææninqe næ gongænte ongonantapa. Mäniñömö tömengä miñæ në godäni nanguï ïnäni do ponte a ongönönänimpa. Ayæ tömënäni tönö wadäni Eedotadëë ïñömö quëwënäni tönö Oodeabæ tömäo quëwënäni ayæ Tido eyequeï Tidöo eyequeï gäwapæ wedeca quëwënäni nanguï ïnäni do ponte a ongönönänimpa. Tömënäni, Itota apænecä ëñengæïmpa, ante ayæ, Wënæ wënæ inte wæwëmö inte mönö waa edæ bacæïmpa, ante pöninge a ongönänitapa. ¹⁸Ayæ wënæidi në wentamö ëwocadäni tönö quëwente wæwënäni mäniñömö ponte ongönäni ïnänite Itota adoyömö wææ pöninge godö cæcä waa badänitapa. ¹⁹Ayæ, Itota tæï piñænte entawengä inte pönö cæcä ate waa badänipa, ante adinqe tömänäni tömengä ingante gampocæte ante cædänitapa.

Mïni toquinque, ante ayæ, Mïni wæquinque, ante

(*Mäateo 5.1-12*)

²⁰Ayæ Itota tömengä miñæ në godäni ïnänite gomö adinqe apænecä ëñänitapa.

“Mïnitö, Botö waëmö ïmopa diyæ Awënë Odeye nempo guiquimoo, ante në wæwëmini ïñömö watapæ mïni toquinque Wængonguï Awënë Odeye nempo mïni quëwenguinö edæ do ëaminipa,” angantapa.

²¹“Inguipogaque gæwænte wæmïni inte edæ mïni watapæ toquinque Wængonguï pönongä tömö pönï cæncæminipa,” angantapa.

“Mïnitö inguipogaque wæwente quëwëmini inte edæ mïni watapæ toquinque Wængonguï pönö waadete cæcæcäïmpa,” angantapa.

²²“Botö Waobo ëñagaimo miñæ gomïni beyænque wadäni mïnitö ïmïnite badete todinqe piinte adinqe widö cædänitawo. Botö beyænque mïnitö ëmöwo ante, Wiwa ëmöwo awædö, ante Baa änänitawo. Edæ mïni waa toquinque inguipogaque mäñomäi cædänipa. ²³Öönædë mönö ænguïnö ante nanguï ongompa, ante pönëninge mïnitö ñöwodäni näni piinte cæyedë incæ watapæ toedäni. ïñäni në piinte cædäni wæmäëidi incæ Wængonguï beyæ në apænegainäni ïnänite edæ adobai piinte cægadänimpa, ante toquënë wæwëmini. ²⁴Wæætë edæ mäincoo nanguï në ëamïni guiquënë ïncayæ ate mïni wæquinque edæ inguipogaque watapæ quëwëminipa,” ante Itota apænecantapa.

²⁵“Në tömö cæmïni guiquënë ïncayæ ate mïni gæwænte wæquinque edæ inguipogaque tömö cæminipa,” ante apænecantapa.

“Në Ca ca tomïni adobai ïncayæ ate Ca ca mïni wæquinque edæ inguipogaque tomïnipa,” angantapa.

²⁶“Mïnitö ïmïnite ante tömänäni waa apænëdäni ïninqe edæ mïni wæquinque ingæïmpa. ïñæmpa ïñäni në waa apænëdäni adodäni mämmæidi adobai cægadänimpa. Wadäni babæ wapiticæ apænëdäni incæ, Wængonguï beyæ në apænëbo ïmopa, ante në änewënäni ïnänite ïñäni mämmæidi ïñömö adobai waa apænëgadänimpa,” ante Itota apænëgacäïmpa.

Në piinte cædäni ïnänite waadete cæcæïmpa, ante

(*Mäateo 5.38-48, 7.12*)

²⁷Ayæ godömenque apænëdinqe Itota, “Mïnitö në ëñëmini ïñömïnite ämö ëñëdäni. Mïnitö ïmïnite në piinte cædäni ïnänite mïnitö wæætë waadete cædäni. Mïnitö ïmïnite në piinte adäni ïnänite mïnitö wæætë waa cædäni.

²⁸Wēnæ wēnæ bacæminimpa, ante nē ānāni inānite mīnitō wæætē waa apænete godō cædāni. Mīnitō imīnite nē wēnæ wēnæ cædāni inānite mīnitō wæætē tōmēnāni beyæ ante Wængongui ingante apæneedāni. ²⁹Wacā bitō imite imæmpaga inō tamongā wæðimi inte bitō wæætē æmæmpaga inō dadi emæmonte ee ongōmi tamongæ. Ayæ yogui beyæ bitō yabæcoo ò ængā adinque önōnancapæncoo tōnō ee abi ò ængæ. ³⁰Māincoo ante nē angā ingante tōmēngā nānō ānoncoo edæ ee godōmi ængæ. Ayæ bitō māincoo nē ò ængā ingante, Wæætē adodō pōnōmi æmoe, ānāmaī incæbiimpa. ³¹Mīnitō, Wadāni botō imote waa cæcædānimpa, ante wæmīnitawo. Edæ māninō ante mīni wæðō baī adobaī wæðānīpa, ante pōnēninque mīnitō wæætē wadāni tōmānāni inānite waa cædāni,” ante Itota angacāimpa.

³²Ayæ apænedinque, “Mīnitō imīnite nē waadedānique inānite waadete pōnēmi ni inte wadāni inānite waadedāmaī imīni adinque edæ Wængongui dicæ mīnitō imīnite waadete pōnō aqingāa. Īnæmpa nē ēñēnāmaī cædāni incæ nē waadete pōnēnānique inānite waadete pōnēninque mīnitō cæganca do cædānīpa tōō. ³³Ayæ adobaī mīnitō imīnite waa cædānique inānite waa cæmīni inte wadāni inānite waa cædāmaī imīni adinque Wængongui mīnitō imīnite dicæ waa aqingāa. Īnæmpa mīnitō cæðō baī nē ēñēnāmaī cædāni incæ adobaī do cædāni apa cæmīni. ³⁴Ayæ, Adodō pōnongā æncæboimpa, ante pōnēwēninque mīnitō nē adodō pōnonguingā ingante godōmi ni inte wadāni inānite godōnāmaī imīni adinque Wængongui mīnitō imīnite dicæ waa aqingāa. Īnæmpa nē ēñēnāmaī ināni nāni cabo incæ, Adodō pōnongā æncæboimpa, ante pōnēwēninque nē adodō pōnonguinganque ingante godōninque mīnitō cæðō baī adobaī cædānīpa tōō.”

³⁵“Wæætē mīnitō imīnite nē pīnāni inānite waadete pōnēninque waa

cædāni. Ayæ tōmēnāni nāni ānō ante, Adodō pōnōmi æmoe, ante ānāmaī inte ee godōmi ni æncædānimpa. Mānōmaī waadete cæmīni ininque mīnitō iincayæ ate mīni waadete cægainō beyæ nangui æmaimīnīpa. Ayæ mōnō Mæmpo Æibæ pōnī nē Quēwēngā ĩfongante tōmēngā ingante nē waa ate pōnēnāmaī ināni inānite tōmēngā godō waadete cæcampa. Nē wīwa cædāni inānite tōmēngā godō waadete cæcampa. Īninque mīnitō tōmēngā nānō cæī baī adobaī waadete cæmīni ininque Mæmpocā waadete nānō entawēnō baī mīnitō adobaī entawēninque tōmēngā wēmi ni imāimīnīpa. ³⁶Mōnō Mæmpo pōnō waadete nānō waa cægaī baī mīnitō adobaī wadāni inānite godō waadete waa cædāni,” ante Itota angacāimpa.

**Wadāni inānite apænte ānāmaī ĩedāni,
ante**

(Māateo 7.1-5)

³⁷Ayæ wæætē Itota ĩīmaī ante apænecantapa. “Wacā ingante apænte ānāmaī imīni ininque mōnō Mæmpo wæætē mīnitō imīnite apænte ānāmaī incæcāimpa. Ayæ, Wacā nānō tente wæquinque wēnæ wēnæ cæcampa, ante ānāmaī imīni ate mōnō Mæmpo wæætē, Mīni tente wæquinque wēnæ wēnæ cæmīnīpa, ante apænte ānāmaī incæcāimpa. Wacā wēnæ wēnæ cæcā ingante mīnitō ñimpo cæmīni ee gocā ate mōnō Mæmpo adobaī mīnitō imīnite ñimpo cæcā quēwēncæmīnimpa. ³⁸Wadāni inānite ee godōedāni. Mīnitō ee godōmi ni ænāni ininque wadāni wæætē mīnitō imīnite ee pōnōnāni æncæmīnimpa. Nē pōnōnāni ĩñōmō tōmēnāni nāni tee māincadedē da wēninque da wæænonte wanæ wanæ cædinque eyepote wæænguinque eyede pōnī da wēninque mīnitō ænguincadedē pōnō wāne cædāni edæ æncæmīnimpa. Edæ mīnitō tee mante mīni godōincade incæ adocadeca tee mante baī cædinque Wængongui mīnitō imīnite eyepæ pōnongā æncæmīnimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

³⁹Ayæ, Wængonguī Awënē nempo quëwëninque æbänö cæquīī, ante ëñencædänimpa, ante Itota ïmæca quëwënäni nāni cæinö ante odömöninque ïīmaī apænecantapa. “Babetamongä ingante wacä babetamongä incæ ædö cæte mäo odömongä goquingä. Ìñæmpa mänömaī cædinque nāna babetamoncaya ompite adopticæ guëa go wææ guīibainapa. ⁴⁰Në odömonte apænecä ïñömö në ëñengä inte odömöñongante tömengä nänö në ëmiñængä guiquënë dicæ godömenque ëñengä ingäa. Incæte ïinque odömonte apænecä ëñëninque tömengä nänö në ëmiñængä abæ tawëninque wæætë në odömongä bai bacacäimpa,” ante Itota apænecäimpa.

⁴¹Ayæ apænedinque, “Bitö tönñacä wædænque wënæ wënæ cæcä ïñongante bitö guiquënë nangui bitö wënæ wënæ cædinö ante wædämaī ïñömi inte tömengä ingante quīnante piinte änewëmi. Ìñæmpa tömëmi awinca gäänë awæmpa wææ ongompa, ante adämaī inte bai cæbipa töö. ⁴²Tömëmi awinca gäänë awæmpa wææ ongompa, ante bitö adämaī inte bitö tönñacä ingante, ‘Biwi, bitö awinca guiyä mä owo bai ate æ wimömo,’ ante edæ abipa ænguimii. Ìñæmpa bitö në wadö tedete wadö cædömi inte edæ tömëmi awinca gäänë wææ ongompa täno wido cæte ate edonque adinque bitö tönñacä awinca guiyä owodö æncæbiimpa,” ante Itota angacäimpa.

Awæ æbänö iwæ, ante tömenca bete ëñengäimpa, ante

(Mäteo 7.17-20, 12.33-35)

⁴³Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Waincawæ incæ ædö cæte baaca incaquīī. Wæætë wiwa iwæ incæ ædö cæte wainca incaquīī. ⁴⁴Awæ æbänö iwæ, ante ëñencæte ante mönö tömenca tä pete bete ëñengäimpa. Iigowæñeca æncæte ante waodäni dicæ daa mongæwäa edæ tä pete ænäniyaa. Yowemö æncæte ante waodäni dicæ daacamëña tä pete

ænäniyaa. ⁴⁵Mönö waocabo ïñömö adobai ïñömö inte cæmompä. Mīmönë mönö pönëmämo eyede tate bai tao godedinque mönö mänimämoque ante pönëninque tedemompä. Waocä në waa cæcä guiquënë waa pönï tömengä nänö pönëno ante entawëninque waa tedecampä. Në wiwa cæcä guiquënë tömengä nänö wiwa pönëno ante entawëninque wiwa tedecampä,” ante Itota apænecäimpa.

Në mäenöna ante

(Mäteo 7.24-27)

⁴⁶Ayæ godömenque apænedinque, “Minitö ïñömö botö ïmote, ‘Awënë, mönitö Awënë ïmipa,’ ante tedemini incæte botö änö ante quīnante wiī ëñente cæminii. ⁴⁷Nöwo ïñömö edæ apænebo ëñëdäni. Botö gämænö ponte ëñëninque waocä botö änö ante do ëñente cæcä ïñömö tömengä ïīmaī ingampa. ⁴⁸Waocä adocanque oncö mänoncæte ante guīibæ ææ wodinque dicaboga mänoncæte ante gönongä bai në ëñente cæcä ïñömö adobai cæcä ingampa. Tömengä oncö täi mänonte ongö ïinque æpæ äninque quingæ pö incæte oncö ædö cæte wancæ wancæ cæquīī. Ìñæmpa täi mänonte ongompa. ⁴⁹Wæætë waocä guīibæ ææ wote gönönämaī yabæque oncö mänongå ate yabæque mänoññömö æpæ äninque pö ate oncö dobæ bogo cæte tä wæëninque æmæwo gopa. Botö apænebo ëñëninque waocä në ëñënämaī cæcä ïñömö tömengä në yabæque mänongå bai inte ocäi incadämaī inte bai ëñënämaī cæcampä,” ante Itota ïinque apænecäimpa.

Capitäö ingante në cæcä ingante Itota cæcä waa bacampä

(Mäteo 8.5-13)

7 ¹Ayæ tömënäni ïnänite ïinque apænedinque Itota Capënaömmö nāni quëwëñömö gogacäimpa. ²Mäniñömö quëwëninque odömāno tontadoidi awënë capitäö ingante në cæcä ïñömö wënæ wënæ badinque æmæwo wæncæ

cæcā ingantapa. Awënë capitäo ingante nê cæcā iñongante awënë wæætê tömengä ingante nangui waadecantapa. ³Iñinque, Itota waa cæcä ingampa, ante mämö apænedäni ëñëningä inte tontado capitäo iñömö oodeoidi inänite nê aadäni nani Picæncabo inänite apænedinque, Minitö Itota weca godinque tömengä ingante ämini ëñente pöñinque tömengä wæætê botö imote nê cæcä ingante cæcä waa bacæcäimpa. ⁴Angä ëñente godinque nê aadäni nani Picæncabo guiquënë Itota weca pöñinque tömengä ingante nangui änänitapa.

—Mönö oodeocabo iñömönte mäningä tontado capitäo iñömö mönö imonte waa cæcampa, ante wædinque bitö tömengä beyä waa cæcæbiimpa. ⁵Tömengä iñömö mönö oodeocabo iñömönte waadete cædinque, Wængongui apæneçä nani ëñente yewæmongainta ate minitö odömöincö impa, ante do mänonte pöñongä æmompæ cæbii.

⁶Änani ëñëninque Itota nê aadäni nani Picæncabo tönö wadæ gocantapa. Oncö obo pöñönänite tontado capitäo iñömö tömengä guidënanäni inänite, Go bee tëñinque botö beyä Itota ingante iïmaï ante apæneedäni, angantapa. “Awënë ee ongöe. Botö waëmö imopa diyä bitö botö oncönê pö guiquimii, ante capitäo bitö imite angampa,” ante apæneedäni, angä ponte apænedänitapa. ⁷Ayä adobaï, “Botö wiï waëmö inömo inte edæ bitö weca pönämaï intabopa. Incæte bitö adoyömö ongöñinque ämi ininque botö imote nê cæcä waa bacæcäimpa. ⁸Bitö iñömö Awënë Wængongui ingante nê ëñente cædömi imi bai botö adobaï wacä awënë ingante nê ëñente cæbo imopa. Ininque botö awënë ëabo inte botö awënë beyænque ämo ëñëninque tontadoidi wæætê guïñente wædinque botö änö ante cædänipa. Ininque adocanque ingante botö, Goe, ämo ëñëninque edæ do gocampa. Wacä ingante, Pöe, ämo ëñëninque edæ do pongampa. Ayä botö imote nê cæcä

ingante, Cæe, ämo ëñëninque edæ do cæcampa.” Mänömainö ante Itota ingante botö beyä ante apænemini ëñengäedäni, ante tontado capitäo iñömö tömengä guidënanäni inänite angä godinque tömënanäni wæætê capitäo nanö änö bai ante Itota ingante adodö ante apænedänitapa.

⁹Mänömainö ante tontado awënë beyä apænedäni ëñëninque Itota wæætê, Mäningä tontado awënë iñömö waa pöñi ëñengampa, ante wædinque godongämæ ongönäni inänite,

—Nawangä ämopa. Mönö idægocabo iñömönte mäningä wede pöñengä ingä bai adocanque incæ edæ dæ angä awædö, angantapa.

¹⁰Ayä nê bee tencæ pöñinäni oncönê wadæ gote ayönäni capitäo ingante nê cæcä iñömö do waa bacä agadänimpa.

Æmæwo wæningä ingante Itota angä nani ömæmongampa

¹¹Itota iñömö iïmö ate Näino nani quëwëñömö gocæte ante goyongante tömengä nanö nê ëmiñänäni tönö wadäni nangui inäni godongämæ gogadänimpa. ¹²Mäniñömö yabædemö obo pöñongä onguiñængä æmæwo wæningä ingante næænte pönänitapa. Tömengä badä owæmpoingä inongä inte tömengä wengä adocanque wængä wædinque pongantapa. Ayä mäniñömö quëwënanäni nangui inäni wäänä tönö godongämæ pönäni acantapa. ¹³Wäänä ingante adinque Itota tömengä tönö guëa wæwente bai pönëninque,

—Wædämaï ie.

¹⁴Äninque do wæningä ingante tömënanäni nani daga wenguimpa gäänê ponte gampocä ate nê næænänäni næ gongænänitapa. Itota iñömö,

—Edëñimi, bitö imite ämopa. Ængä gantie, angantapa.

¹⁵Ëñëninque nê wæningä incæ ængä gantidinque tæcæ tedecä adinque Itota wäänä ingante pædæ godongä ængantapa. ¹⁶Itota mänömaï cæcä adinque tömänäni nangui guïñente wædinque Wængongui ingante watapæ apænedinque,

—Wængonguī beyǣ nē apǣnecǣ
tǣi ƕmōngǣ ĩnongǣ ĩnte mōnō weca a
ongongǣ amompa, ǣnǣnitapa.

Ayǣ,

—Wængonguī quimō ĩñomonte
Wængonguī incǣ mōnō weca ponte
godongǣmǣ cǣcampa. Nǣwangǣ ĩmpa,
ante nanguī todǣnitapa.

¹⁷Ayǣ Oodeabǣ tōmǣo quēwēnǣni
ĩnǣnite wayōmō gomonga quēwēnǣni
ĩnǣnite mǣo gode ǣ gode ǣ cǣte,
Itota ǣbǣnō cǣcǣǣ, ante apǣnedǣni
ēñengadǣnĩmpa.

**Wǣo tōmengǣ mīñǣ nē goda ĩnate da
pōnongǣ pōnapa**
(*Mǣateo 11.2-19*)

¹⁸Wǣo mīñǣ nē godǣni adobaī, Itota
ǣbǣnō cǣcǣ ĩngǣǣ, ante ēñēnĩnque Wǣo
ĩngante mǣmō apǣnedǣni ēñengantapa.
Mǣnĩnō ante apǣnedǣni ēñente
wǣdĩnque Wǣo ĩñōmō tōmengǣ mīñǣ
nē goda mēnaa ĩnate ǣñecǣ pōnatapa.

¹⁹Pōna adĩnque Wǣo tōmēna ĩnate,
Mĩnatō mōnō Awēnē weca godĩnque
botō beyǣ ante ĩmaī ante ǣeda,
angantapa. Awēnē ēñēmi. Bitō ĩñōmō
dodǣni nǣni, Nē Ponguingǣ, angaīmi
adobi ĩmitawo. Wǣǣtē tōmēnǣni nǣni nē
angaīmi ĩnǣmaī ĩmi ĩnĩnque bitō wǣǣtē,
Wacǣ ponguingǣ, ante wǣnō cōedǣni,
ǣmitawoo. Ǭbǣnō mōnĩtō cǣquimōnĩi,
ante botō beyǣ ante ēñencǣte ante
ǣeda. Ante Wǣo mēnaa ĩnate Itota weca
da godongǣ godatapa. ²⁰Godĩnque Itota
weca pōnĩnque ĩmaī ante apǣnedatapa.

—Wǣo ǣpǣnē nē guidōnongǣ ĩñōmō
mōnatō ĩmōnate da pōnōnĩnque bitō
ĩmite ĩmaī angampa. Awēnē ēñēmi.
Dodǣni nǣni, Nē Ponguingǣ, angaīmi
bitō ĩñōmō adobi ĩmitawo. Wǣǣtē
tōmēnǣni nǣni angaīmi ĩnǣmaī ĩmi
ĩnĩnque bitō wǣǣtē, Wacǣ ponguingǣ,
ante wǣnō cōedǣni, ǣmitawo. Ǭbǣnō
mōnĩtō cǣquimōnĩi, ante ēñencǣte
ante Wǣo mōnatō ĩmōnate da pōnongǣ
pontamōnapa, ǣnatapa.

²¹Mǣnĩñedē incǣ daicawo gawǣnǣni
tōnō wēnǣ wēnǣ ĩnte wǣwēnǣni
nanguī ĩnǣni ĩnǣnite Itota godō waa

cǣcǣ waa badǣnitapa. Wēnǣdĩ nē
wĩwa ƕwocadǣni ĩnǣnite tōmengǣ wido
cǣcǣ ate waodǣni nanguī ĩnǣni waa
badǣnitapa. Babetamōnǣni nanguī ĩnǣni
ĩnǣnite tōmengǣ gampomongǣ waa
bamōnǣnitapa. ²²ĩnĩnque mǣnōmaī cǣcǣ
waa ayōnate nōwo pōna ĩnate Itota,

—Botō godō cǣbo ate babetamō
ĩnĩnǣni incǣ do adǣni aminapa.
Cōmante ĩnĩnǣni incǣ waa bate dao dao
godǣni aminapa. Baate ĩnĩnǣni incǣ
nōwo ǣmontai waēmontai baadǣni
aminapa. Babetamonca ĩnǣni ĩñōnǣnite
botō godō cǣbo ate ōnōmonca ēñēnǣni
badǣni aminapa. Do ǣmǣwo wǣnte
ōñōnǣni ĩñōnǣnite botō godō cǣbo ate
nǣni ōmǣmonte quēwēnǣni aminapa.
Ōmaadǣni ĩnte wǣwēnǣni ĩnǣnite
botō Wængonguī Awēnē pōnō waa
cǣcǣcǣĩmpa, ante watapǣ apǣnebo
ēñencǣdǣnĩmpa. ĩnĩnque mĩnatō
ponte ēñēñōmĩna botō ǣbǣnō apǣnebo
ēñēmĩnatawo, ante ayǣ, Botō ǣbǣnō
cǣbo aminatawo, ante mĩnatō nōwo
wǣǣtē Wǣo weca gote mǣo apǣnemĩna
ēñengǣeda, angantapa.

²³Ayǣ, “Botō beyǣ waocǣ wĩi
pĩinte wadǣ gocǣ ĩñōmō tōmengǣ
nǣnō watapǣ toquinque oda cǣdǣmaī
incǣcǣĩmpa, ante Wǣo ĩngante mǣo
apǣnemĩna ēñencǣcǣĩmpa,” ante Itota
angantapa. ²⁴Angǣ ēñēnĩnque Wǣo
beyǣ nē ǣnĩna wadǣ goda adĩnque Itota
wǣǣtē godongǣmǣ ongōnǣni ĩnǣnite,
Wǣo ǣbǣnō ĩngǣǣ, ante apǣnecantapa.
“Mĩnĩtō guiquēnē quĩnō acǣte ante
ōnōmǣca gomĩnitapa. Cǣwĩpa woboyǣ
pǣmǣnte ate ǣmǣnō ǣdǣ ǣmǣnō
ǣdǣ gobaingǣ ĩngante mĩnĩtō dicǣ acǣ
gomĩnitawogaa. ²⁵ĩnĩnque edǣ quingǣnō
ĩngante acǣte ante gomĩnitapa. Edǣ
waocǣ weocoo waēmoncoo mongǣnongǣ
ĩngante mĩnĩtō dicǣ acǣ gomĩnitawogaa.
ĩñǣmpa weocoo waēmoncoo nē
mongǣnǣni ĩñōmō nǣmanque ante
pōnente nǣni ǣnte mǣncoo beyǣ ante
nē towēnǣni ĩnte tōmēnǣni ĩñōmō awēnē
oncōnē quēwēnǣni apa quēwēnǣni.
²⁶ĩnĩnque edǣ quĩnante gomĩnitawo.
Mĩnĩtō mĩni nē go acǣ cǣdongǣ ĩñōmō

edæ Wængongui beyæ nê apænecä ingantawo. Nāwangä impa. Wængongui beyæ nê apænecä Wäo ingampa. Incæte tömengä wii Wængongui beyæ nê apæneganäni bai inongä inte godömenque nangui cæcä ingampa, ante apænebo ëñëmaimäni. ²⁷Wængongui iimaï angampa, ante yewæmongatimpa.

‘Botö beyæ nê apænecä ingante da godömo godinque tömengä taadö täno beyænte bai cæcæcäimpa.

Tömengä bitö Codito imi beyæ ante taadö waa pínonte bai waa cæcæcäimpa.’

Mänömainö ante dodäni adocä Wäo ingantedö ante pönëninque yewæmongadänimpa. ²⁸Nöwo inömo ämo ëñëedäni. Imæca mimi ëñagaincabo inöminite æpænë mönö nê guidönongä Wäo adocanque ñænængä inongante wacä tömengä bai edæ dæ angampa. Incæte Wængongui Awënë Odeye nempo quëwënanäni inönäni adocanque guiyangä pönï ingä incæte Wäo pönömenque wædangä ingampa,” ante Itota apænecantapa.

²⁹Itota mänömainö ante apænecä nê ëñënanäni inömo odömäno awënë beyæ nê æwënanäni incæ wadäni incæ tömänäni Wäo nanö nê guidongainäni inönänimpa. Ininque tömënanäni, Wængongui nö cæcä ingampa, ante tömänäni apænedänitapa. ³⁰Paditeoidi tönö idægoidi nani wæ angainö ante nê ate ëñënanäni guiquënë Wäo nanö guidongainäni inämaï inönänimpa. Ininque tömënanäni guiquënë Wængongui gämænö ponguënënanäni incæte edæ Baa änanitapa.

³¹Godömenque apænedinque Itota iimaï angantapa. “Mänömaï i ininque inguipogaque ante nê quëwënanäni inömo quingämë bai inänipa. Quiëmë bai edæ quëwënanäni. ³²Wëñænäni mönö godonte äññömö tæ contate owempodäni nani owempodö bai edæ adobai cædänipa, ante awædö. Wëñænäni nani owempote cæcabo incæ ææmä cæte bai owempote cædinque wadäni inänite aa pedänipa. ‘Minitö beyæ ööña we we

ööñömöni minitö wæætë edæ äwadämaï iminitapa töö,’ ante owempodinique wëñænäni piinte tedewënanäni. Ayæ wæætë, Waocä do wængä ate nani wæbai, ante wëñænäni nani owempote cæcabo inömo, ‘Mönitö Ca ca wæyömöni minitö wæætë edæ wædämaï imini wæmönäni,’ ante piininque aa pedäni bai nöwodäni inömo edæ adobai piinte tedewënanäni inänipa.”

³³“Edæ iimaï impa. Wëñænäni nani wædö bai Wäo æpænë mönö nê guidönongä inömo cængui cænämaï yowepæ biinömæ nani wædænque ti nämæ bedämaï ponte quëwëñongante minitö guiquënë, Wënæ tönö Wäo quëwengampa, ante piiminäni. ³⁴Ayæ wæætë botö Waobo ëñagaïmo inte tömäa cængui cænte yowepæ biinömæ bete minitö weca ponte quëwëñömete minitö guiquënë, Cæowæobi inte cæmipa. Beowæobi inte bebipa, ante badete tomäni. Ayæ godömenque, Odömäno awënë beyæ nê æwënanäni tönö wadäni nê ëñënanäni cædäni inönänite bitö tömënanäni æmigo imipææ, ante botö imote piininque minitö wëñænäni nani piinte aa pedö bai änewëminäni töö. ³⁵Incæte, Nê nö ëñënanäni inömo nö cædänipa, ante adinique, Nāwangä nö ëñënanäni, ante mönö ëñengæimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Paditeocä Timönö oncönë

Itota go guiite ëñacampa

³⁶Ayæ ate adocanque Paditeocä incæ Itota ingante, Botö oncönë pö cæe, angä Ao ante Paditeocä oncönë godinque pö guiite cæ congantapa. ³⁷Tömënanäni quëwëñömo onquiyängä nê wënæ wënæ cæte quëwengä inongäimpa. Tömengä inömo, Paditeocä oncönë Itota cæncongampa, ante tededäni ëñëninque ogui wapæ dica adabatodo waincadedë pe ñiñænte næænte pongantapa. ³⁸Pö guidinque tömengä Itota önöwaca inö pö næ gongæninque Ca ca wæcantapa. Ca ca wæyongä Itota önöwaca inö ömä petæ petæ wææ aa bec adinique onquiyängä wæætë tömengä

ocaguincooca wadæ cæwacantapa. Ayæ queë bewadinque ogui wapæ gao cæwacantapa. ³⁹Mänömaï cæcä adinque, Pö cæe, nê äningä inte Paditeocä iñömö nämäneque pönëninque, “Itota iñömö Wængongui beyæ nê apæneccä inte bai tömengä, Æcänö botö imote gam pocää, ante ayæ, Quiëmê bai onquiyängä ingää, ante ëñencædongäimpa. Iñæmpa nê wënæ wënæ cædongä ingampa, ante do ëñencædongäimpa.” ⁴⁰Ante pönëñongä Itota wæætê,

—Timönö, bitö imite adodeque apænebo ëñêe.

Äñongante Paditeo wæætê,

—Ao, nê Odömömi imi, apænebi ëñêmoë.

⁴¹Angä iñinque Itota,

—Onguiñängä adocanque nê godöwengä inte quëwëñongante onguiñænä mënaa înainte godongä ate debe badapa. Adocanque ingante nanguï quiniento ëmö godongä ate nanguï debe bayongante wacä ingante wædænque tincoenta ëmö godongä ate wædænque debe bacampa. ⁴²Nê godöningä nänö änimota ömæpoda inte tömëna, Ædö cæte wæætê adodö pönongui mönaa, ante wæyönate nê godöningä iñömö edæ, Ömæpomina inte minatö ædö cæte adodö pönömina ænguimoo, ante botö ænämaï inte ñimpo cæcæboimpa, angampa. Iñinque Timönö bitö imite ämopa. Mënaa inate ñimpo cæte änämaï ingä adinque nê godongä ingante æcänö godömenque nanguï waadete pönengingää, ante pönëmi.

⁴³Äñongante Timönö,

—Wa. Godömenque nanguï ëmö debe ingä iñömö tömengä wabänö godömenque waadete pönengä imaingampa, ämopa.

Angä ëñëninque Itota,

—Näwangä ante pönëmipa.

⁴⁴Äninque Itota onquiyängä gämænö dadi ëmænte adinque Timönö ingante apænedinque,

—Iñgä onquiyängä ingante edæ abi. Botö bitö oncönê pö guiyömotë bitö, Mëwaquimæ, ante bitö dicæ

pönömiyaa. Tömengä guiquënë ömä wææmonte aa bewadinque tömengä ocaguinca wadæ cæwacä ae. ⁴⁵Bitö guiquënë waadedämaï inte queë bemönämaï iñömite tömengä iñömö botö pö guiyedê täno queë bewadinque cöwê queë bewacä ae. ⁴⁶Bitö guiquënë oginguipæ gao cæcadämaï iñömite tömengä iñömö ogui wapæ gao cæwacä ae. ⁴⁷Iñinque botö, Tömengä mänömaï cæcampa, ante odömöninque bitö imite ämo ëñêe. Edæ tömengä nanguï wënæ wënæ cæcä iñongante Wængongui godö ñimpo cæcä ate tömengä wæætê nanguï waadete pönengampa. Bitö iñömö edæ wædænque wënæ wënæ cæbi iñömite Wængongui pönö ñimpo cæcä ate bitö wæætê wædænque waadete pönëmi abopa.

⁴⁸Äninque onquiyängä ingante apænedinque Itota,

—Wënæ wënæ bitö cædinö ante pönö ñimpo cæbo æe.

⁴⁹Angä ëñëninque wadäni godongämæ cæ cönäni guiquënë godö wæntæ wæntæ äninque,

—Iñgä iñömö edæ waocä wënæ wënæ nänö cædinö ante, Pönö ñimpo cæbo æe, ante nê angä iñömö edæ æcänö ingää.

⁵⁰Ante wædinque tedeyönäni Itota iñömö onquiyängä ingante,

—Bitö wede pönëno beyænque quëwencæbiimpa. Nöwo edæ wädämaï inte goe, angacäimpa.

Itota beyæ, ante onquiyænäni godongämæ cædänipa

8 ¹Ayæ ate Itota nanguï inäni nani quëwëñömö wayömö wædænque inäni nani quëwëñömö wayömö wayömö godinque, Awënë Wængongui Odeye nempo watapæ quëwencæminimpa, ante waa apæneccä ëñengadänimpa. Ayæ tömengä tönö dote ganca inäni mänimpodäni godongämæ godänitapa. ²Ayæ onquiyænäni adobaï Itota miñæ godänitapa. Tömënanäni pancadäniya wënæidi nê wiwa ewocadäni tönö nê quëwengainäni iñönänite wadäni nantate wæwengainäni iñönänite Itota

cæcā ate tōmānāni do waa badīnāni inte nōwo tōmengā mīñæ tee empote godāni inōnānīmpa. Adocanque Māadiya Māagadadēnā nāni angaingā tōmengā baonga wēnæidi tiæte ganca ināni tao godāni inīnque tōmengā ōnonganque badingā inte Itotaidi tōnō godinque pōnō cæcā inongāīmpa. ³Wacā onquiyængā Wāōnā nānōogængā Tiota guiquēnē Edode nānō ēadincoo nē aacā iñongante Wāōnā iñōmō Totānā tōnō ayæ wadāni onquiyæñāni nanguī ināni tōnō adobaī Itotaidi tōnō godongāmæ godinque pōnō cædōnānīmpa. Tōmēnāni nāni ēadincoo incæ ænte pōninque Itotaidi beyæ ænte pōnō cædōnānīmpa.

**Wacā nānō quiyadō ante Itota
odōmonte apænecampa**
(Māateo 13.1-9; Māadoco 4.1-9)

⁴Nanguī ināni wayōmō nāni quēwencabo wayōmō nāni quēwencabo bacoo ināni godongāmæ ponte a ongōñōnānīte Itota apænecantapa. Wængonguī nānō apænedō æntæ wadāni æbānō ēñēnānīi, ænte ēñencædānīmpa, ænte inguiipoga quēwēnāni nāni cæinō ænte iīmaīnō ænte apænecantapa. ⁵“Wacā nē quiyadongā iñōmō quiyacæ gocampa. Gote quiyayongā pancamonga taadō iñōmō wææmompā. Taadō wæænte eyepodīmō ōñōñonte pīnā gāwadāni ædō cæte pæquīī. Ayæ ayamōidi pōninque dobæ ade cænānīpa. ⁶Pancamonga guiquēnē dicamontaa iñōmō wææninque pæquīnāmaī gā æidinque oguīmento guiwapa pæquīī. Guiwadāmaī inte edæ guingo icadinque tōmengaguī nāñe wæncaguīmpa. ⁷Pancamonga guiquēnē ōmentacodē nānō eyepodīmō iñōmō pæquīnāmaī tā bocate gā æiyonte ōmentacoo adoyōmō pō incootonque ganta cæca ate nāñe wæmpa. Wampo incapa pæquīī. ⁸Wæmōnguiipoga quiyadīmō guiquēnē tā bocate waa pædinque tōmēmō tiēē ganca mānīmpomō nanguī pōni incapa. Quiyacā nānō quiyadō ænte edæ botō māninque ænte apænebopa.”

Mānōmaīnō ænte apænedinque Itota ogæ tededinque, “Ēamonca ongonte edæ ēñēdāni,” angacāīmpa.

**Ōnōmonque ēñente pōnēnāmaī
inānīpa, ænte**

(Māateo 13.10-17; Māadoco 4.10-12)

⁹Tōmengā mīñæ nē godāni iñōmō, Itota ēñēmi, ānānītapa. Mānīnō ænte apænedinque bitō æbānō ænte odōmoncæte ænte apænebitawo. ¹⁰Āñōnānīte tōmengā, “Wængonguī Awēnē Odeye nempo æbānō quēwenguiī, ænte mīni waocabo wēenēñedē mīni ēñēnāmaī ingainō ænte botō nōwo edonque pōnō apænebopa ænte mīnitō adomīnīque ēñēmīni iīmīnīpa. Wæætē wadāni inānīte edæ botō inguiipoga quēwēnāni nāni cæinonque ænte odōmōninque apænebopa. Edæ tōmēnāni, Awīncaque adinque wīī ædæmō adāni inte ōnōmoncaque ēñēninque ædæmō ēñēnāmaī incædānīmpa, ænte dodāni Wængonguī beyæ ænte nāni yewæmongainō baī iīnque bacæīmpa, ænte botō tōmēnāni inānīte mānōmaīnonque ænte apænebopa,” ænte Itota apænecantapa.

**Quiyacā nānō cæinō ænte pōnente
iīmaīnō ænte ēñengæīmpa**

(Māateo 13.18-23; Māadoco 4.13-20)

¹¹Itota ayæ godōmenque apænecantapa. “Botō nē quiyacā nānō cæinō ænte apænedinque iīmaīnō ænte odōmoncæte ænte apænetabopa. Tōmēmō quiyadīmō iñōmō Wængonguī nānō apænedō baī impa. ¹²Taadō wæænte ōñōmō botō ānōmō guiquēnē nē ēñēnāni baī impa. Tōmēnāni Wængonguī nānō apænedō ænte tæcæ ēñēñōnānīte wēnæ awēnē pōninque, Quēwēnāmaī incædānīmpa, ænte cædinque Wængonguī nānō angainō ænte ō ængā iīnque tōmēnāni ōmætawēnāni inte ædō cæte pōnente quēwenguīnānīi. ¹³Dicamontaa wæænte pædīmō baī ināni guiquēnē Wængonguī nānō apænedō ænte watapæ ēñente todinque nē Ao ānāni inānīpa. Tōmēnāni iñōmō oguīmento guiwadāmaī baī ināni inte wantæ iñō pōnēnāni ænte tōmēnāni nāni pōnēnō beyæ ænte wadāni pīinte cædāni

ate tōmēnāni wæætē guifēnte wædinque
 ēmō cæte godānīpa. ¹⁴ Ōmentacodē
 wæante pædimō bai ināni guiquēnē
 tōmēnāni ēñēnīnque godōmenque
 quēwēñōnāni inguīpoga quēwente
 quiēmē beyenque mōnō wæpāmo
 pō ate guifēnte wædinque pædāmaī
 inānīpa. Māincooque beyæ ayæ ōnonque
 towente nāni wædō beyæ tōmēnāni
 ōmentacoo incootonque nā caate bai
 cæ īnīnque edæ wampo encadānīpa
 pæquīnānī. ¹⁵ Onguīpoga wainguīpoga
 quīyadīmō bai ināni guiquēnē tōmēnāni
 nō pōnente waa cæte quēwēnāni inānīpa.
 Tōmēnāni īñōmō edæ Wængonguī
 nānō apænedō ante ēñēnīnque do
 bæi ongonte wede pōnēnāni inānīpa.
 Wæntæye ināmaī ināni inte tōmēnāni
 ee cædinque tōmēwæ incate bai waa
 cædānīpa. Botō mǎnōmaīnō tōmānō
 ante odōmoncæte ante nē quīyacā nānō
 cædō ante apænetabopa,” ante Itota
 apænegacāīmpa.

**Gongapæncade, ante odōmonte
 apænecampa**
 (Māadoco 4.21-25)

¹⁶ Ayæ, “Gongapæncade tī
 wodōnodīnque waodāni dicæ
 owætadē boo cæcadānīyaa. Mōīmoga
 ænōmengadæ īnō dicæ concæcadānīyaa.
 Wæætē, Mānīñōmō nē pō guīdāni
 acædānīmpa, ante cædinque
 gongapæncade awæmpa æmongapaa
 concædāni nāō bæco adānīpa. ¹⁷ Quiēmē
 ante wē wodonte ī īñōmō mǎnīnō
 tōmānō ante īncayæ ate edonque ate
 bai ēñengæīmpa. Quīnō nōwo bee ocate
 bai ī incæ mǎnīnō tōmānō īncayæ ate
 wi æncate bai īñonte edonque acæīmpa,”
 ante Itota apænecantapa.

¹⁸ Ayæ, “Nē ēacā ingante godōnāni
 ængā bai nē ēñengā ingante godō
 apænebo ēñente entawēnīnque tōmengā
 godōmenque ēñente bacæcāīmpa. Nē
 ēadāmaī ingā guīquēnē tōmengā,
 Ēabopa, ante pōnēnīnque nānō
 wædænque pōnī ēadīncoo īñonte ō
 ænāni wæcā bai nē ēñēnāmaī ingā
 adobaī tōmengā, Entawēmōpa, ante

pōnengā īnīnque wædænque pōnī
 nānō entawēnō īñonte edæ ō ænte
 bai cæbo dæ ba ate wæcæcāīmpa
 cæmīnī. Ēamonca ongonte ēñenguēnē
 quēwēmīnī,” ante Itota apænegacāīmpa.

**Itota wānā tōnō tōmengā biwīidi
 pōnānīpa**

(Māateo 12.46-50; Māadoco 3.31-35)

¹⁹ Mānīñedē tōmengā wānā tōnō
 tōmengā biwīidi pōnīnque tōmengā
 weca guīcæte ante cæyōnāni wadāni
 goto ongōnāni ate wædinque, Ædō cæte
 guīquī. ²⁰ Ante wædāni adīnque wacā,
 —Itota ēñēmi. Bitō badā tōnō bitō
 biwīidi bitō īmite ante oncodo ponte
 yabæque ongōnānīpa cæbīi.

²¹ Ante apænecā ēñēnīnque Itota,
 —Wængonguī nānō ānō ēñēnīnque nē
 ēñente cædāni īñōmō tōmēnāni botō
 badā bai botō tōnīñadāni bai inānīpa,
 angacāīmpa.

**Itota angā ēñente woboyæ æpæ næ
 gongæmpa**

(Māateo 8.23-27; Māadoco 4.35-41)

²² Mānīñedē tōmengā mīñæ nē godāni
 inānite Itota,

—Gāwapæ æmæmāa taocæīmpa.

Angā ēñente cædinque tōmengā tōnō
 wīpodē guīdīnque tæcæ taocæ wogaa
 godānitapa.

²³ Tao wogaa goyōnāni Itota wīpodē
 nāñe ñongænīnque edæ mō ñongantapa.
 Mānōmaī mō ñōñongā goyōnānite
 woboyæ nanguī pōnī pæmænīnque
 edæ æpæ mængonta mængonta
 pōnīnque wīpodē baguīmæ guīi adīnque
 tōmēnāni, Æpæ bete wænguī wæ, ante
 Yæ wædānitapa. ²⁴ Itota weca gote,
 Ōmæmoncæcāīmpa, ante tao cædinque,
 —Awēnē, mōnī Awēnē, ēñenguēnē
 quēwēe. Bete wæncæ cæmompa cæbīi.

Ānāni nāni ōmæmonte ængæ
 gantīdīnque, Woboyæ æpæ idæwaa
 mængonta cæbīpa. Næ gongæmæwe,
 angā. Næ gongænīnque ñancæ ñancæ
 gongæmæmpa. ²⁵ Ayæ tōmēnāni inānite,
 —Mīni pōnēgade incæ quīnante wīī
 pōnēmīnī.

Āñongante tōmēnāni ancai
guīñēniñque, Æbānō anguiñōō, ante
nāmāneque tedegadānimpā.

—Īngā ĩñōmō æcānō ĩnongā inte
mānōmaī angā ēñēniñque woboyæ
incæ æpæ incæ næ gongæmpā, ante
wæmōnīpā, ante tedegadānimpā.

**Guedatabæ ĩñōmō wēnæ inte nē
ēnempocā**

(Māateo 8.28-34; Māadoco 5.1-20)

²⁶Mānīī Gadideabæ ēmō cæte
godinque Itotaidi æmæmāa wogaa tao
godinque Guedatabæ pō ti wæānānitapā.

²⁷Wipodē manta wo cæyōnāni Itota
ti wæante tæcæ ōmaa goyongante
onguiñængā wēnæidi tōnō nē quēwengā
ĩñōmō māmō bee tengantapā. Īngā
ĩñōmō tōmēnāni quēwēñōmō nē
quēwengāingā inte ñōwo wantæpiyæ
oncōnē quēwēnāmaī inte ōmaacā
quēwēniñque waodānidoque cōwē
quēwengā ĩnongāimpā. ²⁸Itota ingante
adinque tōmengā ōnōwa ĩnō ædæ
wæāniñque edæ Yæ angantapā.

—Itota ēñēmi, bitō Æibæ Quēwengā
Wængonguī Wēmi ĩnōmi incæ quimæ
botō weca pōwēē. Botō ĩmote edæ,
Āmogate wæcæcāimpā, ante cædāmaī
imāwe, ante nanguī angantapā.

²⁹Edæ tæcæ pōñongante tōmengā
wentamō nānō nē ēwocadongā
ingante Itota, Gobāwe, ante do angā
ēñente wædingā inte ñōwo mānōmaī
angantapā. Mānīī wēnæ ĩñōmō wantæ
wantæ ĩñonte onguiñængā ingante
bæi ongonte baī cædongāimpā.
Īniñque māningā onguiñængā ingante
waodāni daagōmena edæ ēno pōnō
goto wimænte wææ ēno pōnō goto
wiwadinque wææ wānōnōnānimpā.
Incæte tōmengā daagōmē wangō
ñæ wangō ñæ cædongāimpā. Ayæ
tōmengā ingante wēnæ wæætē wæætē
da godongā ōnōmæca wodii winonte
quēwēnongā inte adocā ñōwo Itota weca
ponte angacāimpā. ³⁰Angā ēñēniñque
Itota wæætē,

—Æmōmidō ĩmi.

Āñongante,

—Botō ēmōwo Deguiñōnō ēmōmopā,
angantapā.

Edæ tontadoidi Deguiñōnō nāni
ānoncabo bacoo ĩnāni baī botō nē
ēnempodāni adobaī wēnæidi bacoo
ĩnānīpā, ante adinque, Deguiñōnō
ēmōmopā, ante onguiñængā angantapā.
³¹Wēnæidi guiquēnē Itota ingante
wæætē wæætē āniñque, Mōnitō ĩmōnite
tadōmengadænguipogā wido cædāmaī
imāwe, ancaā ānānitapā.

³²Mānīñōmō odæ wængānāidi
nanguī ĩnāni ānanquidi a cængōnāni
adinque, Īñōmō odæ wængānā baōnē
āmi go guiite quēwenguimōni, ānāni
ēñēniñque Itota, Ao angā. ³³Ēñēniñque
waocā baōnē quēwente tao godinque
wēnæidi odæ wængānā baōnē wæætē
go guidāni ate odæncato wæætē
ontadāa wæānōmēmō ĩñōmō gāwapæno
pogodo wæi guiite becadote capo
wængadānimpā.

³⁴Itota mānōmaī cæcā ate wædinque
odæ wængānāidi nē aadināni guiquēnē
pogodo wodii winonte tōmēnāni
quēwēñōmō māo bee tente apænedinque
idōmæ māo gode ā gode ā cæte, Itota
mānōmaī cæcā wæmōnīpā, ante
apænedānitapā. ³⁵Ēñēniñque wadāni
wæætē, Æbānō cæcāi, ante acæte ante
pōnānitapā. Itota weca ponte ayōnāni
wēnæidi tōnō nē quēwēningā incæ ñōwo
ōnonganque bate weocoo ēñacā inte
Itota ōnōwa gāānē ēñēē congā adinque
guiñente wægadānimpā. ³⁶Wēnæ tōnō
quēwēningā ingante Itota mānōmaī cæcā
ante nē adināni ĩñōmō ñōwo pōnāni
ĩnānite, Mānōmaī cæcantapā, ante do
apænedānitapā. ³⁷Ēñēniñque Guedatabæ
quēwēnāni tōmānāni ancai guñente
wædinque Itota ingante, Mōnitō weca
quēwēnāmaī ñōwo gobāwe, ānāni
ēñente wædinque tōmengā wipodē
imæmāa poncæte ante guicā. ³⁸Adinque
wēnæidi tao godāni ate nē ōnonganque
bate quēwengā ĩñōmō Itota ingante, Bitō
miñæ māobi goboe, angā ēñēniñque
Itota wæætē, Bitō ee quēwēmi, āniñque,

³⁹—Tōmēmi oncōnē adodō godinque,
Wængonguī æbānō nanguī cæcā

waa batawoo, ante mǎo apǎnebi
ēñencǎdǎnimpa.

Angǎ ēñenique oncōnē godinque
tōmēnǎni nǎni quēwēñōmō tōmǎo
cǎgōninque tōmengǎ, Itota mǎnōmǎi
cǎcǎ ate waa batabopa, ante mǎo
apǎnecǎ ēñengadǎnimpa.

**Gaido wēñǎngǎ beyǎ
cǎcǎ goyongante**

*Itota weocoo onquiyǎngǎ gampocampa
(Mǎateo 9.18-26; Mǎadoco 5.21-43)*

⁴⁰Itota imǎmǎa ocǎ ēmǎnte pongǎ
adinque, Æyedēnō ponguingǎ, ante nē
wǎdinǎni inte tōmǎnǎni tōmengǎ ingante
waa ate togadǎnimpa. ⁴¹Mǎniñedē wacǎ
oodeoidi odōmōincō awēnē inongǎ inte
tōmengǎ ēmōwo Gaido iñōmō pō Itota
ōnōwaca inō Ædǎ wǎǎninque tōmengǎ
ingante, Botō oncōnē quingǎ pōe, ante
nanguī angantapa. ⁴²Edǎ botō wēñǎngǎ
onquiyǎngǎ adocanque inongǎ inte dote
wadepo nǎnō ēñagǎi iñonte edǎ wǎncǎ
cǎcampa cǎbii, ante wǎcantapa.

Iñinque Itota tōmengǎ mīñǎ
gocantapa. Idōmǎ goyongante nangui
inǎni goto goto pōninque wodo mō
ñongǎnǎni wǎcantapa. Wampo
impa goquingǎ. ⁴³Mǎniñedē wacǎ
onquiyǎngǎ pongantapa. Tōmengǎ
iñōmō wantǎpiyǎ dote wadepo iñonte
wepǎ wantǎ bidǎmǎi cōwē wǎǎ
wǎdinque waa bawēnencǎte ante
cǎdinque tōmengǎ quincōo tōmancoo
eyepote pǎdǎ godongǎ Æninque
dotodoidi Æcǎmenque incǎ onquiyǎngǎ
beyǎ Ædō cǎte waa cǎquinǎni.
⁴⁴Mǎnōmǎi quēwente wǎdongǎ inte
tōmengǎ ñōwo Itota ōnōñabǎca
inō pōninque tōmengǎ weocoo
yǎwedecoque godō gampo cǎyongǎ
wepǎ iñontobǎ edǎ wantǎ bitapa.

⁴⁵Itota iñōmō edǎ,

—Æcǎnō botō imote pōnō gampodǎi.

ǎñongante tōmǎnǎni, Æcǎnō
gampodatawogaa, ante adoyōmō ante
ǎnǎni ate wǎdinque Pegodoidi wǎǎtē,

—Awēnē ēñēmi. Bitō weca tōmǎnǎni
goto goto godǎni apa Æmii.

⁴⁶Itota wǎǎtē,

—Iñǎmpa adocanque botō imote wede
pōnēninque gampocantapa. Tǎi piñǎnte
botō entawēnō incǎ edǎ wacǎ beyǎ
cǎquinque do gotimpa, ante wǎwēnente
awǎdō.

⁴⁷ǎñongante onquiyǎngǎ iñōmō,
Ædō cǎte wē womonguimoo, ante
pōnente wǎdinque do do wǎate bai
guiñēninque Itota weca Ædǎ wǎǎncate
tōmǎnǎni ayōnǎnite apǎnedinque,
Botō waa bawēnencǎte ante bitō imite
pōnō gampotabopa. Tǎcǎ pōnō gampo
cǎdinque waa babo ae. ⁴⁸Ante apǎnecǎ
ēñēninque Itota,

—Onquiyǎmi ēñēmi. Bitō wede
pōnēnō beyǎ edǎ wantǎ bawēnēmipa.
Ñōwo edǎ nō bawēnēmi inte wampo
pōnente waa goe, ante godō Ædǎmō
apǎnecantapa.

⁴⁹Ante tǎcǎ apǎneyongǎ oodeoidi
odōmōincō awēnē Gaido oncōnē
quēwengǎ mǎniñedē pōninque edǎ
Gaido ingante apǎnecantapa.

—Bitō wengǎ iñōmō ñōwo Æmǎwo
wǎngampa cǎbii. Nē Odōmongǎ
ingante ñōwo bitō godōmenque Ænǎmǎi
incǎbiimpa.

⁵⁰Ante ñōwo pōningǎ Gaido ingante
angǎ ēñēninque Itota wǎǎtē,

—Gaido, guiñēnǎmǎi ie. Bitō wede
pōnēmi adinque bitō wengǎ mīingǎ
quēwencǎcǎimpa.

⁵¹ǎninque Itota godōmenque
godinque awēnē oncōnē pō guicǎ
cǎdinque Pegodo ingante Tantiago tōnō
Wǎo inate wēñǎngǎ wǎmpo tōnō wǎǎnǎ
inate mǎnimpodǎnique inǎnite Ænte
manguicǎ wǎǎnē guidǎnitapa. Wadǎni
inǎnite wǎǎtē wǎǎ cǎcǎ guidǎmǎi
inǎnitapa. ⁵²Tōmǎnǎni Ca ca wǎdinque
wēñǎngǎ wodi ingante ante pōnente
wǎwēnǎni adinque Itota tōmēnǎni
inǎnite,

—Ca ca wǎdǎmǎi iedǎni. Iñǎmpa
iñōmō wēñǎngǎ wodi edǎ wii Æmǎwo
wǎngantapa. Mō edǎ ñongampa.

⁵³Angǎ ēñente wǎdinque tōmēnǎni,
Æmǎwo wǎente ōñongampa, ante do
adinǎni inte wǎǎtē edǎ, Antedō amini,

ante tōmengā ingante badete todānitapa.
⁵⁴Īninqe Itota wēñāngā ingante pædæ
 wææmpo bæi ongonte tōō æmæninque
 ogæ tededinque,

—Wēñæmi, ængæ gantibi, angantapa.

⁵⁵Åñongā tōmengā do wæningā
 inte ñāni òmæmonte quēwēninque
 ængæ ganticantapa. Itota wēñāngā
 beyæ cænguī angā godōna cængantapa.
⁵⁶Adinque mæmpoda, Æbānō cæte
 mænōmaī cæcāā, ante guīñente
 wædatapa. Incæte Itota wæætē, Botō
 æbānō cæboo, ante minatō wadāni
 inānite apænedāmaī incæmināimpa,
 angacāimpa.

**Wængonguī Awēnē ingantedō
 ante apæneedāni, ante Itota angā
 godānipa**

(Māateo 10.5-15; Māadoco 6.7-13)

9 ¹Tōmengā miñæ nē godāni, Dote
 ināni, nāni ānōnāni inānite Itota
 angā pōnāni ate, Botō nē āmo inte botō
 tæi piñænō ante ñōwo pōnōmo ænte
 entwēninque mīnitō tæi piñæninque
 nē āmini bacæminīpa. Īninqe
 mīnitō āmini ate wēnæidi tōmānāni do
 gocædānipa. Adobaī āmini ate wēnæ
 wēnæ inte wæwēnāni waa bacædānipa.
²Mīnitō, Wængonguī Awēnē Odeye
 inguipoga do pongāimpa, ante
 apænemīni ēñencædānipa. Ayæ wēnæ
 wēnæ ināni inānite godō cæmini waa
 bacædānipa, ante Itota mānimpodāni
 inānite da godongā gogadānipa.

³Īmaī angacāimpa.

—Mīnitō òmæpomīni taadō goedāni.
 Ongonto incæ mæincoo da wenguincade
 incæ cænguī incæ godonte æinta incæ
 tōmancoo edæ ænāmaī inte òmæpomīni
 godinque edæ ēñacooque ēñate
 goedāni, angantapa. ⁴Ayæ, Godinque
 æcōnēnō tāno go guimīni owodinque
 mīnitō wayōmō mīni go quēwenganca
 mānincōnenque go guīi go guīi
 cædinque quēwēedāni. ⁵Æyōmōmē
 goyōmīnite wadāni, Pōedāni, ānāmaī
 inte mīnitō apænedō ante wīi ēñēnāni
 wædinque mīnitō wæætē tōmēnāni
 inānite ēmō cæte Īmaīnō ante goedāni.

Mīnitō iñæmpa, Pōedāni, ānāmaī Īmīni
 adinque mōnitō gomōni tamēñedāni,
 ante odōmoncæte ante mīnitō ònōwa
 wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedāni.

⁶Angā godinque tōmēnāni
 quēwēñōmō wayōmō tōmēnāni
 quēwēñōmō wayōmō tōmāo godinque
 Itota nānō da godōnīnāni iñōmō mōnō
 Awēnē ingantedō ante māo watapæ
 apænedāni ēñēnānitapa. Ayæ wēnæ
 wēnæ ināni inānite godō cædāni ate waa
 bagadānipa.

**Itota æcānō ingāā, ante Edode
 wæcampa**

(Māateo 14.1-12; Māadoco 6.14-29)

⁷Tōmānāni māniñedē, Itotaidi
 æbānō cædāni, ante tedeyōnānite
 pancabaa awēnē odeye Edode incæ
 do ēñengantapa. Itota iñōmō æcānō
 ingāā, ante wædinque pancadāniya,
 Wäo wodi do wænte ñāni òmæmōningā
 inte iingā Itota ĩmaingampa, ante
 tededāni ēñente wædinque awēnē Edode
 guīñente wæcantapa. ⁸Wadāni guiquēnē,
 Ediya wodi ponte a ongōmaingampa,
 ante tedeyōnāni wadāni guiquēnē,
 Wængonguī beyæ nē apænegaināni
 incæ adocanque docā incæ do ñāni
 òmæmōningā inte a ongōmaingampa,
 ante tededāni. ⁹Ēñente wædinque Edode
 wæætē,

—Botō tōmēmo āmo ēñēninque
 Wäo wodi ingante wido tamencadāni
 wængantapa. Īninqe māningā Itota
 nāni nē tededongā guiquēnē æcānō
 ingāā.

Ante wædinque Edode, Æbānō cæte
 Itota ingante aquimoo, ante nanguī
 cægacāimpa.

**5.000 ganca ināni inānite Itota
 godongā cænānipa**

(Māateo 14.13-21; Māadoco
 6.30-44; Wäo 6.1-14)

¹⁰Itota nānō da godōnīnāni iñōmō
 tōmengā weca adodō pōninque,
 Mānōmaī mānōmaī cætāmōnipa,
 ante nanguī tededāni ēñengacāimpa.
 Ēñente ate tōmengā tōmēnāni inānite

nänënë Betaida eyequei ænte mäocä.

¹¹ Goyönänite wadäni do ëñëninque tee empote pönäni adinque Itota, Waa pömini abopa, ante waadete apänedinque, Minitö Wængongui Awënë Odeye nempo watapæ quëwencæminimpa, ante apäneçantapa. Ayæ, Pancadäniya waa baquënëñäni inänipa, ante adinque tömengä godö cæcä ate waa badänitapa.

¹² Ayæ gäwadedcæ bayonte edæ, Dote, ante näni Itota miñæ gocabo iñömö tömengä weca pöninque änänitapa.

—Iñömö önömæca impa cæbii. Bitö godongämæ ongönäni inänite ämi idömæ owodäni weca godinque ayæ nangui inäni näni quëwëñömö godinque oncö eyepæ i ate cæninque moncädänimpa.

¹³ Äñönänite Itota, —Minitö wæætë godömini cæncädänimpa. Äñongante, —Iñæmpa päö önompo æmæmpoque gæyæ mäa pönii mänimpoque nææmönipa töö. Ininque bitö wæætë, Tömänäni beyæ cængui gote ænte pöedäni, ämitawoo.

¹⁴ Onguiñænänique tinco müido ganca inäni edæ mä ongönönänimpa. Incæte Itota tömengä miñæ në godäni inänite angantapa.

—Minitö tömänäni inänite, Tincoenta ganca mini cabo nänënë tincoenta ganca mini cabo nänënë ämini tæ contacädänimpa.

¹⁵ Angä ëñëninque änäni tæ contädänitapa. ¹⁶ Itota päö önompo æmæmpoque æninque gæyæ mäa æninque öönädë æmö adinque Wængongui ingante, Bitö waa pönömi ænte cæmönipa, ante apäneçantapa. Ayæ päö tönö gæyæ pä æ pä æ cædinque tömengä miñæ në godäni inänite pædæ godongä æninque tömënäni tömänäni inänite di mäñæ di mäñæ cädäni ænte cængädänimpa. ¹⁷ Tömänäni eyepæ ænte tömö pönii cænänitapa. Ayæ ao mä ao mä cæte ñönönäni ate Itota miñæ në godäni wæætë ao mä näni ñönöni ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æninque

önompo tipæmpoga go mentodëa cængui eyede da wënäni contagatimpa.

Bitö Coditobi inömi imipa, ante Pegodo apäneçantapa

(Mäateo 16.13-19; Mäadoco 8.27-29)

¹⁸ Ayæ ate Itota nänënë godinque Wængongui ingante apäneyongä tömengä miñæ në godäni tömengä tönö godongämæ ongönönänimpa. Tömënäni inänite angantapa.

—Wadäni botö imotedö ante apänedinque, Æbodö imoo, ante apänedäni ëñëminii.

¹⁹ Äñongante tömënäni wæætë, —Bitö imitedö ante apänedinque pancadäniya, Wäö æpänë në guidongaingä incæ Itota adocä imaingä ingampa, änänipa. Wadäni pancadäniya wæætë, Ediya wodi ingaingä incæ Itota adocä imaingä ingampa, änänipa. Pancadäniya wæætë, Wængongui beyæ në apænegaingä adocanque do wængaingä inte ñäni ömæmonte quëwënongå incæ Itota adocä imaingä ingampa, ante tededänipa.

²⁰ —Minitö guiquënë, Botö æbodö imoo, ante pönëminii.

Äñongante Pegodo, —Wængongui nänö në angaimi inömi inte bitö iñömö edæ në Coditobi inömi imipa, angantapa.

Itota, İmaï cädäni wæncæboimpa, ante apäneçantapa

(Mäateo 16.20-28; Mäadoco 8.30-9.1)

²¹ Pegodo mänömainö ante apäneccä ëñëninque Itota wæætë angantapa. Minitö botö imotedö ante apänedinque, Codito inongä ingampa, ante gode änämaï iedäni ämopa, ante nangui äninque edæ wææ angacäimpa.

²² Äninque,

—Botö Waobo ëñagaimo inte nangui caate wæquënëmo imopa. Nê aadäni näni Picæncabo tönö, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni tönö mäninäni edæ botö imote Baa änäni wæquënëmo imopa. Ayæ botö imote godömenque wænönäni

wænguënemo imopa. Incæte Wængongui angā beyænque botō mēōnaa go adoōnæque iñonte edæ ñāni ōmæmonte quēwencæboimpa, ante apænecacäimpa.

²³Ante apænedinque Itota tōmānāni inānite godōmenque apænedinque,
—Æcānō botō miñæ pōinēna
īna tōmengā nāmā beyænque ante pōnēnāmai inte iimō iñō iimō iñō botō miñæ tee empote poncæcäimpa. Nāmā nānō wænguiwæ næænte ponte bai cædinque tōmengā, Botō wænguimo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cōwē tee empote gocæboimpa, āninque poncæcäimpa. ²⁴Edæ æcānō, Nāmā wææ gompodinique quēwencæboimpa, ante cædinque botō miñæ pōnāmai ingā guiquēnē tōmengā iñōmō edæ quēwēnāmai incæcäimpa. Wæætē edæ, Wænōnāni wæmo incæte botō Itota miñæ tee empote cōwē gocæboimpa, ante æcānō āna guiquēnē tōmengā wæætē quēwencæcäimpa. ²⁵Edæ waocā inguipoga ongoncoo tōmancoo ō æncæte ante cædinque nāmā ōnōwoca incæ pædæ godongā wē womonte ba ininque edæ tōmengā iñæmpa quēwengampa diyæ mairincoo ēaquiringā. ²⁶Minitō pancamīniya botō beyæ ante botō apænedō beyæ ante guingo imonte wæmīnitawo. Iñæmpa botō Mæmpo nānō emōnō tōnō anquedoidi tæiyæ waēmō ināni nāni emōnō guinæ gongæñonte botō Waobo nē ēñagāimo inte edæ nāmā ñāo apāite bai dibæ pōninque botō wæætē nē guīñente wægaingā beyæ ante nāemæ guingo imonte edæ wæcæboimpa. ²⁷Nawangā āmopa. Botō weca ongōmīni pancamīniya ayæ wænāmai edæ mīimīni quēwēñōmīni botō Wængongui Awēnē Odeyabo babo ate botō nempo guicæmīnīmpa, ante Itota apænecacäimpa.

**Itota waēmō pōni ñāo bai emongā
bacā adānīpa**

(Māateo 17.1-8; Mādoco 9.2-8)

²⁸Mānōmainō ante apænedingā inte Itota adoque Wængongui itædē go ate

Wængongui ingante apænecæte ante æidinque Pegodo ingante Wāo tōnō Tantiago inate mānimpodāni inānite ānanquidi ænte mæicā æidānitapa. ²⁹Æite go apæneyongā tōmengā awinca iñōmō edæ wiī cōwē nānō emōnō bai waēmō pōni ñāo bai edæ emongā bamongā adānitapa. Ayæ tōmengā weocoo nānō ēñacoo iñōmō edæ nāinte bai emoncoo badinique nāmænta pōni ēñacantapa. ³⁰Ayæ ayōnāni edæ onguīñæna mēnaa edæ Mōitee wodi tōnō Ediya wodi incæ iñontobæ a ongōninque Itota tōnō tededatapa. ³¹Tōmēna iñōmō ñāo apāite bai emōna inte Itota tōnō godongāmæ apænedatapa. Godongāmæ apænedinque tōmēnāni, Itota æbānō ñōwo Eedotadēē godinique iinque cædinque oo wænte wadæ gocæcäimpa, ante tededānitapa. ³²Mānōmainō ante tedeyōnāni Pegodoidi guiquēnē mōinente a ongōninque ædæmō ñāni ōmæmonte æmō ayōnāni Itota ñāo apāite bai emongā adinque tōmengā tōnō onguīñæna mēnaa godongāmæ adiyæ ongōnāni adānitapa. ³³Onguīñæna iñōmō Itota ingante tæcæ emō cæte gocæ cæyōna Pegodo guiquēnē,
—Awēnē ēñēmi. Iñōmō mōnō waa pōni ongonde awædō. Bitō āmi ate mōnitō oncontaicoo mentaiya go adotaique mænōninque bitō oncontai ante adotaique Mōitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænōmaimōnīpa.

Mānōmainō ante tededinique Pegodo, Æbānō ante tedequēnēmo imoo, ante ēñēnāmai inte ōnonque tedecantapa.

³⁴Mānōmai tedeyongā boguīmancoo obo wæænte wææ owoyō adāmai ināni inte, Boguīmancoo ganta cæ wæcæ wæ, ante Pegodoidi guīñente wædānitapa. ³⁵Ayæ boguīmancodē ōnōnepāmoque apænecantapa. “Iingā botō Wengā botō nē apænte ængaingā ingampa cæmīni. Tōmengā pōnō apænecā ate ēñēedāni.”

³⁶Ante apænecā ēñente ayōnāni Itota ñōwo adocanque a ongongā adānitapa. Iinque tōmengā miñæ

nē godāni nē adinānique inte pæ wēenedinque tōmēnāni nāni adinō ante māniñedē wadāni inānite apænedāmai ingadānimpa.

Itota wēnæ ingante angā go ate wēñængā waa bacampa

(*Māateo 17.14-21; Māadoco 9.14-29*)

³⁷Mānīi ānanquidi æi iimō ate wææ pōñōnāni Itota ingante bee tencaete ante nanguī ināni pōnānitapa. ³⁸Godongāmæ ponte nanguī ināni ongōñōnāni onguīñængā adocanque edæ ogæ tededinque,

—Nē Odōmōmi ēñēmi. Botō wengā onguīñængā ingante pōnō waa ae. Tōmengā adocanque botō wengā ingampa cæbii. ³⁹Tōmengā nānō nē ēwocadongā inte wēnæ incæ tōmengā ingante edæ bæi ongongā ate tōmengā iñontobæ Yæ yæ angampa. Ayæ godō cæcā ate botō wengā edæ do do wāadinque önōne māwanta tadecampa. Wēnæ iñōmō wantæ iñō tao godinque adodō pō guiite edæ cōwē quēwēninque botō wengā ingante edæ ēwencæ cæcampa cæbii. ⁴⁰Bitō miñæ nē godāni inānite botō, Wēnæ inte wido cæedāni, ancaā āñōmo tōmēnāni nē cæquēnēnāni incæ ædō cæte wido cæquīnānii, ante wæbopa.

⁴¹Ante wæyongante Itota,

—Nōwomīni mīni ædæmō cædāmāincabo mīni pōnēegade impa. Mīnitō weca æpogadō quēwēmoī. Wapiticæ cæyōmīnite botō æpogadō piyænē cæte wæwēmoī. Āninque mæmpocā ingante apænedinque, Bitō wengā ingante botō weca ænte pōe.

⁴²Angā ēñente ænte māmongā pōñongante wēnæ incæ yæipodē bæ tacā do do wāate wæwengantapa. Tōmengā wentamō nānō nē ēwocadongā ingante Itota iñōmō edæ, Ee ae, ante wææ angantapa. Ayæ wēñængā ingante pōnō cæcā ate tōmengā wæætē önonganque bayongante mæmpocā ingante Itota pædæ godongā ængacāimpa. ⁴³Mānōmaī cæcā adinque, Wængonguī incæ tæi piñæñongā inte mānōmaī cæcampa, ante

pōnēninque tōmānāni ancaī guīñente wægadānimpa.

Iīmaī cædāni wæncæboimpa, ante adodō ante apænecā

(*Māateo 17.22-23; Māadoco 9.30-32*)

Mānōmaī cæcā ate guīñente wæyōnāni tōmengā miñæ nē godāni inānite Itota iīmaī ante apænegacāimpa.

⁴⁴—Nōwo āmo ēñenguēnē quēwēmīnii. Adocanque, Waocā nē ēñagaingā æyōmōnō ongongāā, ante godō odōmōninque botō imote waodāni nempo pædæ godōnāni æncædānimpa.

⁴⁵Āninque tōmengā nānō apænedō æbānō i, ante wædānitapa. Wē womonte i iñinque tōmēnāni ædō cæte ēñenguīnānii. Ayæ, Æbānō ante āmii, ante anguēnēnāni incæ edæ guīñēnete wædinque pæ wēnegadānimpa.

Æcānonque nē angā inguingāā, ante tededānīpa

(*Māateo 18.1-5; Māadoco 9.33-37*)

⁴⁶Tōmengā miñæ nāni nē gocabo iñōmō, Mōni cabo incæ æcānonque ñænængā pōni inongā inte nē angā inguingāā, ante wædinque nāmā incæ wæætēdō wæætē tedeyōnānite ⁴⁷Itota önōwēnenque do ēñengantapa. Ēñēninque wēñængā adocanque ingante bæi ongōninque tōmengā gāānē iñōmō gō cæcantapa. ⁴⁸Tōmēnāni inānite apænecantapa.

—Waocā botō ēmōwo beyænque iingā wēñængā ingante, Pōe, ante waa cæcā iñōmō tōmengā botō imote adobaī edæ, Pōe, ante do waa cæcampa. Botō imote æcānō, Pōe, āninque waa cæda tōmengā adobaī botō imote nē da pōnongā ingante Wængonguī ingante edæ adobaī, Pōe, ante do waa cæcampa. Edæ mīni waocabo wædāmīni iñōmīnite waocā guiyangā pōni inongā nānō entawēnō baī nē entawengā iñōmō tōmengā ñænængā pōni inongā ingampa, ante apænegacāimpa.

Nē piunte cædāmaī ingā iñōmō godongāmæ cæcā ingampa

(*Māadoco 9.38-40*)

⁴⁹Wāō iñōmō Itota ingante apænedinque,

—Awënë ēñēmi. Wacā incæ mōnō cabo ināmaī inongā inte bitō ēmōwo apānedinque wēnæidi inānite wido cæcā atamōnīpa. Īnīnque mōnitō wæætē edæ, Bitō mōnitō tōnō gobi imīpa Itota ēmōwo apānequīmīi, ante tōmengā ingante edæ wææ antamōnīpa.

⁵⁰Ante apāneyongante Itota,

—Īñæmpa mīnitō imīnite nē piīnte cædāmaī ingā ĩñōmō tōmengā wæætē mīnitō tōnō godongāmæ cæcā ingampa cæmīnīi. Tōmengā ingante wææ ānāmaī incæmīnīpa, angacāīmpa.

**Tantiago tōnō Wāō inate
Itota wææ angampa**

⁵¹Oo pōnī nānō æiquiōnæ bacæ cæyonte Itota, Eedotadēē ĩñōmō botō cōwē gocæboīmpa, ante gocæ cæcantapa. ⁵²Wadāni inānite tōmengā, Poncæcāīmpa, ante mīnitō tāno beyænte goedāni, ante da godongā godānitapa. Godīnque tōmēnāni ĩñōmō Tāmadiabæ godīnque tōmengā beyæ cæcæte ante Tāmadiaidi nāni quēwēñōmō gocæ cæyōnāni, ⁵³Tāmadiaidi wæætē edæ, Eedotadēē gāmænō Itota gocā awædō, ante adīnque, Mōnitō weca pōnāmaī incæcāīmpa, ante wææ ānānitapa.

⁵⁴Īmaī cædāni adīnque Wāō tōnō Tantiago tōmengā nānō ēmīñæna ĩñōmō, —Awënë ēñēmi. Baa ānāni adīnque ōōnædē gonga āmōna wææ gonte wænguināni, āmi, ānatapa.

⁵⁵Āñōnate Itota wæætē edæ dadi ēmæmonte wææ ante tōmēna inate, “Īñæmpa mīnatō imīnate æwocadō angā ēñente āmīnaa, ante mīnatō edæ ēñēnāmaī imīna awædō. ⁵⁶Īñæmpa botō Waobo ēñagaīmo imo ĩñōmō edæ waodāni inānite ōmæe ēwencæte ante wīī pongaīmo imopa. Wæætē edæ, Botō æmo beyænque quēwencædānīmpa, ante pongaboīmpa,” ante piīngacāīmpa. Ayæ wadāni nāni quēwēñōmō gogadānīmpa.

**Itota mīñæ nē goīnēnāni
(Māteoo 8.19-22)**

⁵⁷Taadonque goyōnāni Itota ingante wacā angantapa.

—Awënë, bitō ædōmē goyōmite botō bitō mīñæ pō gocæboīmpa.

⁵⁸Angā ēñēnīnque Itota wæætē,

—Babæ guīntaidi ĩñōmō ontatodē monguī ēadāni inānīpa. Ayamōīdi ongonta ēadāni inānīpa. Botō Waobo ēñagaīmo wæætē edæ monguī ōmaabo imopa poncæ āmīi, angacāīmpa.

⁵⁹Ayæ wacā ingante Itota,

—Botō mīñæ pōe.

Angā ēñente wædinque tōmengā,

—Awënë ēñēmi. Botō tāno gote botō wæmpo wængā ate daga wente ate pōmoe.

⁶⁰Āñongante Itota wæætē,

—Īñæmpa nē wæwocadāni incæ tōmēnāni guīdēnāni wænāni ate ee abi daga wencædānīmpa. Bitō wæætē, Wængonguī Awënë Odeye do pongāīmpa, ante gote apānebi ēñencædānīmpa.

⁶¹Ayæ wacā adobaī,

—Awënë bitō imīte tee empote goīnēmo incæ ee ongōñōmi tāno gote botō guīdēnāni inānite, Gobopa, ante apānete pōmoe. ⁶²Āñongante Itota wæætē,

—Ōmæ nē mangæ mangæ cædongā ĩñōmō tōō pōnī mīnte pæquīmpa, ante cæquēnengā ingampa. Tōmengā dadi ēmænte adīnque tōō pōnī cæcampa diyæ tōō mīnte pæquīī. Ayæ adobaī Wængonguī Awënë Odeye nempo quēwēnīnque nē cæquēnengā ĩñōmō tōmengā dadi ēmænte inguīpogaque ante acā ĩnīnque Awënë beyæ ante ædō cæte cæquīngāā.

**72 ganca ināni inānite Itota
da godongā godānīpa**

10 ¹Ayæ ate mōnō Awënë godōmenque tetenta i doo ganca ināni mānīmpodāni inānite ĩmaī angantapa. Mīnitō æmænō mēmīnaa æmænō mēmīnaa godīnque botō nē goquīñōmō ante wayōmō nāni quēwēñōmō māo wayōmō nāni quēwēñōmō māo tāno beyænte gomīni ate botō ayæ poncæboīmpa, ānīnque da godongā gogadānīmpa. ²Īmaī ante da godongā godānitapa. “Nāwangā āmopa.

Wacá tòmencaodè do pequina nanguí inca baí Awènè nempo nè quèwenguènèni adobaí nanguí ináni inánipa. Incæte nè tà pedáni wædænque ináni baí nè gode änäni iñömö adobaí mënäniya põni inánipa cæminii. Minitö Wængonguî ingante apænedinque, Awènè, bitö tõmencaodè nè èabi inte ämi èñenique gote apænecædänimpa, ante æedäni. ³Nõwo minitö iñömö goedäni, ämopa. Mëñeidi weca ongõninque codotedoidi iñömö tæëmö inánipa diyæ namä wææ aaquinänii. Minitö iñömö codotedoidi aqwiináni baí adobaí aqwiimíni iñöminite botö ämo mëñe baí ináni weca edæ gomíni ataqueedäni. ⁴Godonte míni ænguinta wente æi ænämäi inte mäincoo mongænte godämaí íedäni. Awæncata næænte godämaí íedäni. Taadö godinque wacá ingante bee téninque apænedämäi inte goedäni. ⁵Æcõnëmenque go guiite, Míni quèwencabo gänè pönente waa quèwæedäni, ämíni èñencædänimpa. ⁶Mänincõnè quèwengä Ao angä ininque tõmengä gänè pönente waa quèwëmaingampa. Wæætè Baa angä ininque minitö adomínique gänè pönente waa quèwëmaimínipa. ⁷Mänincõnè míni go guidincõnè quèwëñöminite mänincõnè quèwënäni pædæ põnönäni ænte cænte bete quèwæedäni. Edæ nè cæcä iñömö tõmengä nänö cædi beyæ eyepæ ænguëngä ingampa. Minitö adocõnenque quèwëninque wacõnè wacõnè godämaí íedäni. ⁸Æyõmõmè goyõmíni mäníñömö quèwënäni, Põedäni, änäni èñente wædinque minitö tõmënäni cænguî põnönäni æninque cæedäni. ⁹Wënæ wënæ wæwënäni inánite godö cæmíni waa bacædänimpa. Ayæ tõmënäni inánite, 'Wængonguî Awènè Odeye minitö weca oo pongä acæminimpa,' ante apæneedäni. ¹⁰Ayæ tõmënäni quèwëñömö go guiyõmínite Baa änäni ininque minitö wæætè tõmënäni taadonque tao godinque tõmënäni inánite, ¹¹'Minitö quèwëñömö onguipoi wadæ cæwate gomõna

tamëñedäni. Incæte Wængonguî Awènè Odeye minitö weca oo pongä acæminimpa,' ante æedäni. ¹²Edæ minitö imínite ämopa. Wængonguî nänö apænte anguïönæ iinque bayonte Todõmä iñömö quèwengainäni guiquënë nanguí pante wæwëñönäni minitö imínite nè Baa änäni guiquënë godõmenque nanguí pante wæwenguináni inánipa," ante Itota angacäimpa.

**Nè èñenämäi quèwënäni inánite Itota
piingampa
(Máateo 11.20-24)**

¹³Äninque Itota nè èñenämäi quèwënäni inánite piinique iïmaí angantapa. "Codatíi iñömö quèwëmíni èñeedäni. Betaida iñömö quèwëmíni èñeedäni. Minitö míni wæwenguinque èñenämäi cæte quèwëminidö anguënë. Edæ botö minitö weca tæi piñænte botö cædi baí Tido náni quèwengaiñömö Tidõö náni quèwengaiñömö adobaí cæbo baí mäníñömö quèwengainäni iñömö wënæ wënæ náni cægainö ante dobæ ñimpo cædinque gõmæ èmoncoo da wëñadinque gõnaiboga tæ contadinque Ca ca wæcægadänimpa. ¹⁴Ïninque Wængonguî nänö apænte anguïönæ iinque bayonte Tido iñömö tõnõ Tidõö iñömö quèwengainäni inánite nanguí pangä wæwënäni incæte tõmengä minitö imínite godõmenque pangä wæwencæminimpa. ¹⁵Ayæ Capënaõmö iñömö quèwëmíni èñeedäni. Wængonguî minitö imínite dicæ õönædè wo ææntodongä æi gote toquimíniyaa. Ìñæmpa tadõmengadænguipo wææntodongä guíi wæcæminimpa," angantapa. ¹⁶Äninque Itota wæætè tetenta i doo ináni inánite apænedinque, "Minitö apæneyõmíni æcänö èñengä tõmengä iñömö edæ botö imote do èñengä ingampa. Wæætè minitö imínite nè Baa angä iñömö tõmengä edæ botö imote do Baa angä ingampa. Ayæ botö imote nè Baa äningä inte tõmengä botö imote nè da põnõningä ingante do Baa angampa," ante apænedinque tõmënäni inánite Itota angä godänitapa.

**Tetenta i doo ināni do godināni
inte ocæ emænte pōnāni**

¹⁷ Angā godināni inte tetenta i doo ganca ināni adodō ocæ emænte pōninque watapæ todinque Itota ingante apænedinque,

—Awēnē, bitō emōwo apænedinque mōnitō wēnæidi inānite amōni ēñēninque bitō emōwo beyænque godānipa.

¹⁸ Ante todāni ēñēninque Itota wæætē,
—Nāinte quingæ cæ bai Tatāna iñōmō wēnæ awēnē incæ oōnædē inō wæængā nē agaimo inte botō adobo amopa. ¹⁹ Botō pōnō amo ate mīnitō iñōmō nē amīni badinque edæ tæntæ tōnō emēne ingante pīnā gāwadāni bai adobai tæi emōmīni inte tæntæ bai nē cædāni inānite wido cæcæmīnimpā. Ayæ mōnō imonte nē piinte cædongā incæ tæi piñænte cæcā incæte mīnitō iñōmō godōmenque tæi emōmīni inte māningā nānō tæi piñænte cæpāmo ante tōmāmāmo ante edæ wido cæcæmīnimpā. Edæ æcāmenque incæ mīnitō imīnite æmæwo wido cædāmaī incæcāimpā. ²⁰ Incæte mīnitō amīni ēñēninque wēnæidi do ēñente cædāni beyænque todāmaī iedāni. Wæætē, Mōnitō emōwo oōnædē dobæ yewæmonte ongompā, ante adinque mīnitō māmōmaī beyænque watapæ toedāni, angacāimpā.

**Mæmpo Wængonguī ingante
apænedinque Itota tocampa
(Māateo 11.25-27, 13.16-17)**

²¹ Āninque Wængonguī Tæiyæ Waemō Ōnōwoca ingante ewocadongā inte Itota māniñedē edæ watapæ todinque Wængonguī ingante iīmaī ante apænecantapa. “Mæmpo ēñēmi. Bitō, Wadāni nāmā ocāi encadāni tōnō nanguī adinque nē ēñēnāni tōnō māniñō bitō cægāinō ante ēñēnāmaī incædānimpā, ante cædinque bitō cægāinō ante wē wodongabiimpā. Wæætē wēñænāni tæcæ ēñadāni bai ināni inānite bitō edonque odōmōmi adinque do ēñēnānipa. Bitō

oōnædē Awēnē ingāimi inte inguiopoga Awēnē adobi inōmi inte edæ māmōmaī cæbipa, ante adinque botō bitō imite waa ate pōnēninque apænebopa. Mæmpo, bitō tōmēmi ānō bai cædinque waa cæbi adinque botō Ao amopa, ante apænebopa,” ante Wængonguī ingante apænegacāimpā.

²² Ayæ, “Botō Mæmpo incæ, Bitō Awēnē inōmi inte aacæbiimpā, ante tōmāo iñōmō ongoncoo botō nempo pædæ pōnōninque tōmāo iñōmō quēwēnāni tōmānāni inānite adobai botō nempo pædæ pōnōngā æninque botō iñōmō edæ tōmancoo enempodinque tōmāo iñōmō quēwēnāni inānite nē enempobo imopa. Wængonguī Wēmo iñōmote, Æbodō imoo, ante Mæmpoque ēñengā ingampa. Botō wæætē tōmengā Wēmo inōmo inte, Wængonguī æcānō ingāā, ante adoboque nē ēñēmo imopa. Ayæ, Iinānique nē ēñēnāni incædānimpā, ante botō nē angāināni inānite odōmonte botō apænebo ēñēninque tōmēnāni wæætē, Wængonguī æcānō ingāā, ante nē ēñēnāni badāni ate mōnitō adomōnique āanque bai nē ēñēmōni imōnipa.”

²³ Ante apænedinque Itota dadi emæninque tōmengā miñæ nē godānique inānite apænedinque, “Nōwo mīni adinō adinque nē emōmīni inte mīnitō mīni watapæ quēwenguinque impā. ²⁴ Iīmaī impā, ante apænebo ēñēdāni. Wængonguī beyæ nē apænegāināni nanguī ināni tōnō imæca awēnēidi nanguī ināni incæ mīni adinō bai ante aīnente wægāināni incæte edæ adāmaī ingadānimpā. Mīni ēñēniñō ante adobai ēñēinente wægāināni incæte tōmēnāni ēñēnāmaī ingadānimpā,” ante māninganca Itota apænecā ēñengadānimpā.

**Tāmadiabæ quēwengā incæ nē
waa cæcā ingampa, ante**

²⁵ Ayæ ate adocanque idægoidi nāni wææ angāinō ante nē ate ēñengā iñōmō, Itota æbānō wapiticæ apænebaingāā, ante cædinque ængæ gantidinque tōmengā ingante iīmaī angantapa.

—Awënë nē Odōmōmi ēñēmi. Botō æbānō cæte cōwē wænāmaī wantæpiyæ quēwenguimoo, ante wæbopa.

²⁶ Āñongante Itota,

—Mōitee wodi, Īīmaī cæedāni, ante wææ yewæmōnīnque æbānō ante yewæmongā ongō abii.

²⁷ Āñongante nē odōmongā wæætē,

—Īīmaī ante yewæmongacāimpa.

Bitō mīmō entawēmi inte Wængonguī mōnō Awënë ingante waadedīnque bitō ōñowoca ēwocadīnque ædæmō waadete pōnencæbiimpa. Bitō baō tæī piñænte ēñabi inte godō waadete cædīnque bitō ocai encabi inte nō pōnēnīnque waa waadete pōnēe. Ayæ adobaī bitō nāmā bitō waadete waa cædō baī adobaī pōnēnīnque godongāmæ quēwēnāni īnānite adobaī waa waadete cæe.

²⁸ Ante apæneca ēñēnīnque Itota tōmengā ingante wæætē,

—Bitō nō ēñēmi inte nōingā apænebitapa. Mānīnō bitō ānīnō baī cæbi īnīnque bitō wænāmaī quēwēmaīmīpa.

²⁹ Angā ēñēnīnque guīñente wædīnque nē odōmongā īñōmō, Botō cæquēnēnō ante wīī cæbopa, ante Itota ēñēnāmaī incæcāimpa, ante nāmanque ante wææ ānīnque,

—Īñæmpa wa. Godongāmæ quēwēnāni, ante bitō ānīnāni īñōmō ædānidō īnāni.

³⁰ Āñongante Itota wæætē, Mōnō guīdengā æcānō ingāā, ante odōmoncæte ante īīmaī apænegacāimpa.

—Onguīñængā adocanque Eedotadēē quēwente Eedicoo wæidō cægōñongante nē ō ænāni tōmengā ingante īñontobæ bæi ongonte weocoo gāni tadongadīnque tæi tæi pānāni nangæ bacā īnīnque wadæ godāni. ³¹ Ate, Wængonguī quī, ante nē godongā adocanque adodō wæidō godō godīnque nē nangæ bate ōñongā ingante gomō adīnque ee wodo pænta æmæ wedeca gocampa. ³² Ayæ ate Debii wodi pæīnāni nāni Wængonguī oncōnē cæcabo incæ adocanque adobaī adoyōmō wææ pōnīnque nē nangæ bate ōñongā ingante gomō adīnque ee wodo pænta gocampa. ³³ Ayæ ate wacā

Tāmadiabæ nē quēwēnongā incæ ado wæidō godīnque nē nangæ ōñongā weca adoyōmō ponte gomō adīnque, Tōmengā ædō cæte quēwengūngāā, ante tōmengā wædō ante baī nanguī pōnente cæcantapa. ³⁴ Īngā īñōmō nē nangæ bate ōñongā weca pōnīnque tæi tæi pānāni nānō æbāadiñōmō oginguipæ tōnō yowepæ ti nāmæ biīnōmæ nāni āmæ gao caadīnque weococa wīni caacampa. Ayæ, Tæ contate gocæcāimpa, ante adocā Tāmadiabæ quēwēngā īñōmō nāmā nānō nē mongænte goquēnengā bodo ōñōñabæ nē nangæ badingā ingante ængō cæcā tæ contayongante bodo ingante tōō tōō ænte gocampa. Ayæ taadō pōnāni nāni cænte guīte mōincō ganca ænte māo guīdīnque nē nangæ badingā ingante waa cæcampa. ³⁵ Īimō ate padata nāni godonte æinta mentaa tadōnīnque mānīncōnē nē aacā ingante pædæ godōnīnque, Bitō nē nangæ badingā ingante waa cæe. Quīemē æīnengā adīnque bitō godōmi ængā ate botō bitō weca adodō pōnīnque bitō godōnīmpo adopo wæætē pædæ pōnōmo æncæbiimpa, ante gocampa. Mānōmaī cæcampa. ³⁶ Ānīnque Itota tōmengā ingante nē āningā ingante godōmenque angantapa. Bitō īmite nōwo āmo ēñēnīnque bitō wæætē apænebi ēñēmoē. Nē nangæ bate ōñongā weca pōnāni mengāā go adocanque īnāni incæte æcānō tōmengā tōnō godongāmæ quēwēnāni baī inte waa cæcantawoo, ante pōnēmīi.

³⁷ Āñongante nē odōmongā wæætē,

—Tōmengā ingante nē waadete godō waa cædongā incæ tōmengā guīdengā baī cæcampa.

Ante apæneca ēñēnīnque Itota wæætē,

—Tōmengā nānō cædō baī bitō adobaī godīnque cæbāwe, angacāimpa.

Māadota tōnō Māadiya nāna caya oncōnē Itota ēñacampa

³⁸ Ayæ taadō goyōnāni tōmēnāni quēwēñōmō pongā adīnque onquiyængā tōmengā ēmōwo Māadota īñōmō Itota ingante angā tōmengā oncōnē pō

guiite ēnacantapa. ³⁹Māadota tōniñacā Māadiya iñōmō Itota önōwaca inō tæ contadinque tōmengä apæneca ēñēē congantapa. ⁴⁰Māadota guiquenē nē ēñadāni beyæ ante nanguī cæte wædinque Itota weca pōninque,
—Awēnē, botō tōniñacā emō cæte gocā ate botō adoboque nanguī cæbo ate wædāmai imitawo. Edæ āmi pō cæcæ.

⁴¹Āñongante Itota,
—Māadota, Māadota, bitō wa wa wa cæcæte ante wæwēmi awædō. ⁴²Wæætē adoque pōni cædinque edæ eyepæ impa. Māadiya do, Quīnō waa cæquīmoo, ante apænte pōnēningä inte botō önōwaca inō pō tæ contate ēñēē congä adinque botō wæætē tōmengä ingante, Goe, ānāmai incæboimpa, angacāimpa.

**Wængonguī ingante æbänō apænequīī,
ante Itota apæneca**
(Māateo 6.9-15, 7.7-11)

11 ¹Itota ayæ ate wayōmō gote Wængonguī ingante apænequantapa. Iinque apæneca adinque tōmengä nänō nē emiñængä adocanque tōmengä ingante apænedinque,
—Awēnē ēñēmi, Wäō tōmengä nänō emiñænāni inānite odōmonte, Wængonguī ingante æbänō ante apænequīī, ante nänō apænedō bai bitō mōnitō imōnite adobaī ante odōmonte apænebi ēñenguimōnii.

²Ante wæyōnāni Itota,
—Wængonguī ingante apænecaete ante iīmai ante apæneedāni,

“Mōnitō Mæmpo nē oönædē quēwēnōmi inte ēñēmi.
Mōnitō bitō emōwo tæiyæ waemō emōmi adinque bitō emōwo ante waa adinque apænemōnipa.
Bitō oönædē Awēnē nē ingaīmi inte inguipoga Awēnē Odeyebi bitō baquinque edæ quingæ pōe. Oönædē owodāni ēñente cædāni bai inguipoga adobaī bitō änō bai ēñente cæcæimpa.

³Mōnitō imōnite bitō, Cænguī, ante iīmō iñō iīmō iñō eyepæ pōnōmi ænte cæmōnie.

⁴Mōnitō wēnæ wēnæ cæmōni incæte bitō nē panguēnēmi incæ pōnō ñimpo cæbi quēwēmōnie. Mōnitō adobaī edæ wadāni mōnitō imōnite wēnæ wēnæ cædāni adinque ñimpo cæmōni quēwēnāni ae.

Mōnitō wēnæ wēnæ mōni cæinēnō godō gocæte ante cæmōni adinque bitō wæcæ cæbi ate mānīnō godō godāmai inte mōnitō wæætē wēnæ wēnæ cædāmai incæmōnipa, Wæætē edæ nē wiwa ewocadongā nempo ongōñmōnite bitō gā pe æmpobi quēwēmōnie.”

Mānōmainō ante apænete Wængonguī ingante apæneedāni, Itota angantapa.

⁵Āninque tōmēnāni inānite godōmenque apænedinque Itota,
—Bitō iīmai cæbi ininque bitō æmigo æbänō cæbaingää, ante pōneedāni. Ayaönēñēna incæ bitō æmigo weca godinque bitō, “Botō æmigo ēñēmi. Pāōmo bodogaa tānoque pōnōmi ænīmo inte ayæ ate botō adopo pōnōmo æncæbiimpa. ⁶Edæ wacā botō æmigo incæ wayōmō gocæte ante botō weca pongampa cæbii. Botō, Quīnō impa diyæ godōmo cænguingää, ante wædīmo inte bitō imite āmopa.” ⁷Āñōmi tōmengä guicōnē õñōninque, “Botō odemō ædæmō tee mōnedinque botō wēñænāni tōnō mōimoga õñōmo inte diyæ ædō cæte ængæ gantite godōmo ænguīmii. Ee ae.” ⁸Āninque bitō æmigo incæ bitō āmi beyænque ængæ gantite pōnōnāmai ingampa. Incæte wæætē wæætē āñōmi tōmengä, Ancaa ēñente awædō, āninque ængæ gantidinque bitō imite do pōnongä æmaīmipa. ⁹Ante apænedinque botō iñōmō mīnitō imīnite iīmai āmopa. Pōnōmi æmoe, ante nē angä bai cædinque mīnitō mīni ænguīnō ante Wængonguī ingante apæneedāni. Æyōmōnō iī, ante nē diqui diqui mingä bai cædinque mīnitō, Æbänō iī, ante ædæmō ēñencæte ante Wængonguī ingante wede pōnente apæneedāni. Odemō mōnitō beyæ wi æncæäimpa,

ante aa pecä bai cædinque mīnitō,
Æbānō cæquimoo, ante ēñencæte ante
Wængonguī ingante nanguī apæneedāni.

¹⁰Edæ, Pönōmi æmoe, ante nē ānāni
īñōmō edæ do ænānīpa. Nē diqui
diqui mīnāni īñōmō do adānīpa. Ayæ
odemō ponte nē aa pedāni tōmēnāni
nāni guīquinque edæ do wi ænete bai
bacæīmpa.

¹¹Ante apænedinque Itota
godōmenque apæncantapa.

—Wēñæ mæmpobi īmi, ēñēmi. Bitō
wēñængā pāō ante angā ēñēninque bitō
dicæ dicamō incæ godōmi ængāa. Gæyæ
ante angā ēñēninque bitō tæntæbo incæ
dicæ godōmi ængāa. ¹²Enquēmo angā
ēñēninque bitō emēñe incæ dicæ godōmi
ængāa. ¹³Īnīnque mīnitō nē wīwa
cædōmīni incæ, Wēñængā beyæ quīnō
waa ī, ante ēñēmīni inte do godōmīni
ængampa. Mōnō Mæmpo īñōmō
waa pōnī cædongā īñongante ānāni
ēñēninque tōmengā nē ānāni īnānite
tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
ingante da pōnongā æncædānīmpa, ante
Itota apænegacāīmpa.

**Wēnæ tōnō cæcā īmaingampa, ante
wapiticæ ānānīpa**

(*Māateo 12.22-30; Māadoco 3.20-27*)

¹⁴Ayæ wēnæ nē babetadecā īñōmō
waocā baō do guīite ongōñongante Itota
tæcæ wido cæcantapa. Wēnæ tao gocā
ate onguīñængā tededāmai īningā incæ
do tedecā ate wædinque godongāmæ
ongōnāni wæætē guīñente wædinque
waa agadānīmpa. ¹⁵Pancadāniya
guīquēnē, “Īñæmpa wēnæ awēnē
Beedeboo tōnō godongāmæ cædinque
Itota wēnæidi īnānite wido cæcā
īmaingampa tōō,” ante tedewēnānitapa.

¹⁶Wadāni guīquēnē, Æbānō
cæmō ate Itota oda cæquingāā, ante
cædinque tōmengā ingante, Bitō
ōōnædē nāni cæi bai mā odōmōmi ate
pōnēmaimōnīpa, ānānitapa. ¹⁷Mānōmai
babæ cæcæte ante ānewēnānīpa, ante
Itota do ēñēningā inte īīmai angantapa.
“Awēnē odeye nempo quēwēnāni
næmæ wæætēdō wæætē cædāni

īnīnque awēnē nānō ōmædemptote
wæquinque tōmēnāni nāmā ēwente
cædānīpa. Ayæ adocōnē owocabo incæ
adoyōmō godongāmæ quēwēnāni
incæ næmæ wæætēdō wæætē cædāni
īnīnque tōmēnāni oncō woquinque
nāwæ gobaiñānīpa. ¹⁸Mīnitō, Wēnæ
awēnē Beedeboo tōnō cædinque Itota
wēnæidi īnānite wido cæbaingampa,
ante ānewēmīnīpa tōō. Īñæmpa awēnē
Tatāna nempo quēwēnāni īñōmō næmæ
wæætēdō wæætē pīñāni īnīnque
adocobodāni īnāmai īñōnānite tōmengā
dicæ tōmēnāni īnānite ēnempobaiñgāa.
¹⁹Mīnitō, Beedeboo tōnō cædinque
Itota wēnæidi īnānite wido cæcampa,
ante tedewēmīnīpa. Mānīnō mīni
ānewēnō nāwangā ī bai mīnitō mīñæ
nē godāni guīquēnē æcānō tōnō cæte
wido cædāni. Īnīnque mīnitō mīñæ nē
godāni incæ mīni ānewēnō beyænque
ante næmæ pīīnīnque mīnitō īmīnite
wæætē apænte ānīnque pīīncædānīmpa
anguēnē. ²⁰Botō īñōmō Wængonguī tōnō
godongāmæ cædinque wēnæidi īnānite
wido cæbo apa ānewēmīni. Mānōmai
ī īnīnque botō Wængonguī Awēnē
Odeye īnōmo inte mīnitō weca do pōmo
aedāni,” ante Itota apænegacāīmpa.

²¹Ayæ, “Īīmai īmpa. Nē tæi pīñængā
īñōmō tæēmoncoo wēñate mongæninque,
Wææ godō cæinca, ante tæēmonca
næænte tōmengā oncō boyæ wææ godō
wææ godō cæyongā tōmengā ēadincoo
īñōmō edæ ee ongōmpa. Tatāna īñōmō
mānōmai īngampa. ²²Incæte wacā
godōmenque tæi ēmongā inte pōnīnque
māningā ingante edæ bæ tacampa. Ayæ
tæēmonca, Wææ godō botō cæinca, ante
māningā nānō ānīnca nōwo pōningā
īñōmō gā pe æmpote ō ænīnque
tōmengā nānō ēadincoo adobāi gā pe
æmpote ō ænte māō nēnempocampa.
Botō īñōmō nē tæi ēmōmo pōnī īnōmo
inte edæ godōmenque tæi ēmongā nānō
gānā cæbai cæbopa,” angantapa.

²³Ayæ, “Botō tōnō æcānō wīī godongāmæ
cæcā īñōmō tōmengā īñōmō edæ botō
īmote Baa ante pīīnte cæcā īngampa. Ayæ
botō, Waodāni botō mīñæ poncædānīmpa,

ante cæyömo waocä botö tönö wīi cæcä
iñömö tömengä wæætë botö miñæ poncæ
cæyönänite tatodongä wadæ godänipa,”
ante Itota apænecantapa.

**Wënæ waodë owote godingä inte
adodö pompa, ante
(Mäateo 12.43-45)**

²⁴ Ayæ apænedinque Itota iïmai ante
apænecantapa. “Waocä baönë owote
ate tao godinque wënæ wentamö nänö
ëwocadingä iñömö edæ, Quingänö
baönë go guidinque edæ guëmante
quëwenguïmo, ante diqui diqui minte
ayongä önömæca to aminte i ate wædinque
edæ, ‘Botö tao godincönë adodö go guiite
quëwencæboimpa,’ ante pönëninque
adodö pongampa. ²⁵ Ponte ayongä waocä
önonganque bayongante wacä önöwoca
tömengäa owodämai ingä adinque wënæ
wæætë, Æ waocä botö owodincö bai
inongä inte ñöwo wadæ ñëmænte mäincoo
cabo tē gæte bai ömæwocacä ingä abopa.
²⁶ Ate adinque tömengä wæætë godinque
wënæidi godömenque wentamö ëwocadäni
tiæte ganca mänimpodäni inänite ænte
pongampa. Tömënanäi tömänäni waocä
baönë godongämæ pö guiite owodäni
ate waocä iñömö wënæ yewæninque
godömenque wæwengampa,” ante Itota
apænecäimpa.

Æbänö cæte watapæ quëwenguïi, ante

²⁷ Itota tæcæ apæneyongante onquiyængä
iñömö godongämæ ongönäni tönö
ongöninque ogæ tedinque,
—Bitö ïmite nē mangainä inte edæ
tömënä nänä toquinque impa. Bitö ïmi
goömæ gänongainä inte edæ tömënä
watapæ nänä quëwenguinque impa.
²⁸ Ante ogæ tedecä ëñëninque Itota wæætë,
—Iñæmpa Wængonguï nänö äno
ëñëninque nē cädäni guiquënë tömënanäi
wæætë nänä watapæ quëwenguinque
ëñente cädänipa, ante apænecäimpa.

**Öönædë nänä cæi bai cædinque
mä cæbi amönie, änänipa**

²⁹ Mäniñedë godömenque nanguï
inänä pönäni adinque Itota, iïmai ante

apænecantapa. “Minitö wiwa mini
cæcabo iminipa. Minitö edæ, Mä cæte
odömömi adinque pönëmaimönipa,
ante ancaä ämini awædö. Näwangä
ämo ëñëdäni. Cönäö wodi beyæ
cædinque Wængonguï bamönengæ
nänö cægainö ante minitö pönënämai
iñöminite edæ mäninque mini
aquinque cæcæimpa änewëminii.
³⁰ Nïnebaidi pönencädänimpa, ante
Cönäö wodi ingante Wængonguï
angä quëwengacäimpa. Nöwomini
pönencæminimpa, ante adobai
cædinque Wængonguï botö Waobo
ëñagaimo iñömote adobai angä
quëwëmo acæminimpa. ³¹ Doyedë
iñömö betamonca gämänö ömæ awënë
inongä inte onquiyængä incæ awënë
Tadömö wodi nanguï ëñente nänö
apænedö ante ëñencæte ante doönæ
quëwëninque pongacäimpa. Tadömö
wædænque ëñengä iñongante botö
godömenque nanguï ëñëmo inte minitö
weca ongöñömote minitö iñæmpa
wīi ëñëminipa töö. Ininque mäningä
onquiyængä incæ Wængonguï nē
apænte angä weca pöninque mini
ñöwo quëwencabo tönö godongämæ
ongöninque, Mini pante wæquinque
ëñënämai ingaminimpa töö, ante apænte
pïingungä ingampa. ³² Cönäö wodi
Wængonguï beyæ apænecä ëñëninque
Nïnebaidi wënæ wënæ nänä cægainö
ante wæwente pönëninque ñimpo
cægadänimpa. Cönäö wodi wædangä
iñongante botö wæætë nē ñænæmo
inte apænebo ëñëninque minitö iñömö
ëñënämai iminipa. Ininque Nïnebaidi
incæ Wængonguï nē apænte angä weca
pöninque mini ñöwo quëwencabo tönö
godongämæ gongænte ongöninque, Mini
pante wæquinque ëñënämai ingaminipa
töö, ante apænte pïinänidö anguënë,”
angantapa.

**Mönö awinca gomö aquinemo bai
ëmompä, ante**

(Mäateo 5.15, 6.22-23)

³³ Ayæ godömenque apænecantapa.
“Gongapæncade tī wodönodinque

waodāni dicæ awēmō iñōmō wē
wodōnāniyaa. Owæta boo cæcadāniyaa.
Wæætē, Māniñōmō nē pō guidiāni
acædānimpa, ante cædinque
gongapæncade awæmpa æmongapaa cō
cædāni ñāō bæco adānipa. ³⁴Mōnō baō
tōmāo beyæ mōnō awinca tica ēnente
baī ēmōmōmpa. Mōnō nō pōnēninque
amō iñinque mōnō ñāō tica ēnente
cægonte baī waa cæte quēwēmōmpa.
Wæætē wiwa pōnente amō iñinque mōnō
wēmō iñōmō cægonte baī inte wiwa
cæte quēwēmōmpa. ³⁵Mānōmai beyæ
bitō, Wēmō ēwocadāmai incæboimpa,
ante bitō önōwoca cōwā adinque nāmā
wææ cæe. ³⁶Iñinque bitō baō tōmāo
ñāō entawēninque bitō önōwoca adobaī
ñāō ēwocabi iñinque quīomenque
incæ wēmō entawēnāmai imaīmipa.
Gongapæncade ñāō bæco edonque abi
baī edæ ñāō ædæmō entawēninque
edonque adinque waa quēwēmaīmipa,”
ante Itota apænecacāimpa.

**Paditeoidi tōnō nē wææ odōmōnāni
iñānite Itota piingā**

*(Māateo 23.1-36; Mādocolo
12.38-40; Odoca 20.45-47)*

³⁷Iñinque apænecā ate adocanque
Paditeocā tōmengā ingante, Pō cæe,
angā ēñente pō guiite cæncæte ante
ongongā. ³⁸Adinque Paditeocā iñōmō,
Itota quīnante mempodāmai inte
cængāā, ante guīñente wæcā. ³⁹Iñinque
mōnō Awēnē tōmengā ingante,
—Mīnitō Paditeoidi iñōmō edæ
owæta tōnō podato cæncadē iñō
wentamō ēnencoo ee adinque yabæque
mēnongate baī cæmīni imīnipææ.
Māincooque æinente mīni wædō beyæ
ayæ wiwa mīni cædō beyæ edæ mīmōno
wentamō entawēmīni imīnipa. ⁴⁰Mīni
ēñēgadē. Nē badongā iñōmō yabæque
badōninque cæncadē iñō badōnāmai
ingantawogaa. Iñæmpa mōnō baō
nē badongaingā iñōmō adocā mōnō
önōwoca badongacāi apa quēwēmīni.
⁴¹Iñinque mīnitō wæætē wadāni iñānite
ædæmō waadedinque mīnitō māincoo
pædæ godō pædæ godō cæmīni iñinque

tōmancoo edæ ñā mēnongate baī ba
adinque mīnitō wæætē edæ ñāō baī
entawencæmīnimpa.

⁴²Paditeoidi mīni wæquinque
iīmai cæmīnipa. Māincoo diete ganca
mānimpocoo ænte cō cædinque,
Adocooque Wængonguī qui impa, ante
mōnō godongæimpa, ante cæmīnipa.
Mīnitō mānōmai cædinque edæ
ōñabo mīni minte pæyabo, Oguī waa
cænguī, ante mīni tā pete æñabo
incæ edæ, Wængonguī qui impa, ante
pāncayaboga godōmīnipa. Māninganca
cædinque mīnitō waa cæmīni incæte
wadāni iñānite nō cædāmai imīni
inte Wængonguī ingante waadete
pōnēnāmai imīnipa tōō. Iñæmpa mānīnō
ōñabo godonguēnēmīni inte mīnitō
godōmenque waadete pōnēninque nō
cæquēnēmīni imīnipa.

⁴³Ayæ Paditeoidi mīni wæquinque
impa. Mīnitō odōmōincōnē go
guiidinque nāmanque ante pōnēninque
wæmōmpaa pōnī tæ contate tomīni
awædō. Ayæ waodāni nāni godonte
æīmāncadē godinque mīnitō nāmanque
pōnēninque, Wadāni, Waa quēwēedāni,
ante apænēdinque mōnitō imōnite waa
acædānimpa, ante mīni wæquinque edæ
ānewēmīnipa tōō.

⁴⁴Ayæ waocā wodido ñōmæi ongō
baī mīnitō iñōmō mīni wæquinque
edæ wentamō entawēmīnipa. Mānōmai
entawēmīnipa, ante ēñēnāmai inte
wadāni edæ mīni ānō ante ēñente
cædinque edæ oda cædānipa, ante Itota
piingantapa.

⁴⁵Iñinque adocanque idægoidi nāni
wææ angaiñō ante nē ate ēñengā iñōmō
Itota ingante apænēdinque,
—Awēnē, mānōmai āninque bitō
mōnitō imōnite adobaī pīinte ānewēmi
awædō.

⁴⁶Āñongante,
—Mīnitō dodāni nāni wææ angaiñō
ante nē adimīni inte edæ mīni adobaī
wæquinque impa. Edæ, Cædāmai
cædāmai, ante ancaa wææ āninque
mīnitō iñōmō edæ māincoo teēmencoo
mō paate wadāni önōnāncapæ cō

cædancapænāni bai cæminipa tōō. Ayæ wæætē ōnopogonca adopogoncaque incæ gā ænancapænāmai cæte bai cædinque mīnitō mīni wæquinque edæ, Æbānō cæte waa quēwenguī, ante odōmonte apænedāmai īminipa tōō, ante Itota apænecantapa.

⁴⁷Ayæ godōmenque apænedinque, “Wængonguī beyæ nē apænegaināni inānite mīnitō mæmæidi incæ nē wænōnāni ingadānimpa. Mīnitō īñōmō, Nē wængaināni nānōmōidi īmōnīpa, ante bai cædinque, Wængonguī beyæ nē apænegainānido, ante mænōnominīpa tōō. Mīni wæquinque edæ mænōmai cæminīpa. ⁴⁸Īnīnque, Mōnitō mæmæidi wængadānimpa, ante ēñēnimōni inte tōmēnāni wodido ante mænōnomōnīpa, ānīnque mīnitō mæmæidi nāni cægāinō ante Ao ānīnque cæminīpa tōō,” ante Itota piingantapa.

⁴⁹Ayæ īīmai ante apænecantapa. “Mānōmai beyæ Wængonguī mōnō nē ēñengaingā īnongā incæ īīmai ante apænegacāimpa. ‘Botō beyæ nē apænedāni tōnō botō nē da godōnāni inānite botō, Idægoidi weca gote apæneedāni, āmo gocædānimpa. Āmo gote pōnāni adīnque idægoidi wæætē pancadāniya inānite wænōnāni wæncædānimpa. Ayæ pancadāniya inānite togænte pānāni wæcædānimpa,’ ante Wængonguī do apænegacāimpa. ⁵⁰Īnīnque ñōwo quēwēmīni īñōmīnite, Quīnante wænōmīni, ante Wængonguī edæ mīnitō īminīte ancæcāimpa. Wængonguī beyæ nē apænegaināni inānite tōmēngā nānō badongāīnedē dodāni mā pōnī wænōnāni beyæ ayæ īīncayæ ate ñōwo ganca wænōnāni beyæ īnīnque edæ nē wænāni tōmānāni wepæ nāni nāgāinō ante, Nōwo quēwēmīni mānīnāni tōmānāni wepæ nāate bai īminīpa. ⁵¹Edæ tōmānāni nāni wængainō ante edæ ñōwomīni mīni pante wæquinque impa. Edæ mā pōnī wænōnīnque docā Abedo wodi ingante adocanque wængongā wængacāimpa. Īīncayæ ate Wængonguī oncō ñænæncō boyæ nāni iya tāimpa

gāānē ongōñongante Tacadiya wodi ingante wænōnāni nānō wænganca wadāni nanguī ināni inānite wænōnāni wængadānimpa. Incæte Wængonguī, Mīnitō mæmæidi nānōmōidi ingaimīni inte tōmēnāni nāni wængongāi beyænque wepæ nāate bai wentamō entawēñōmīnite botō wæætē ñōwomīni īminīte pāmo wæcæminīpa, ante Wængonguī angampa,” ante Itota apænegacāimpa.

⁵²Ayæ apænedinque, “Dodāni nāni wææ angāinō ante nē adīmīni īñōmō mīnitō nē ēñenguēnēmīni inte edæ mīni wæquinque nō pōnente ēñēnāmai īminīpa. Ayæ wadāni, Nō pōnente ēñengæimpa, ante odemō guite bai tæcæ cædāni adīnque mīnitō odemō tee mōnete yabæ wido cæte bai cædinque tōmēnāni inānite edæ wææ cæminīpa tōō,” ante Itota apænegacāimpa.

⁵³Īnīnque apænete tao goyongā nē odōmōnāni tōnō Paditeoidi tōmēngā ingante nanguī piinte badīnque, Āmōni ēñēnīnque apænebi ēñēmōnīi, apænebi ēñēmōnīi, ante ancaa ānānitapa.

⁵⁴Ayæ, Tōmēngā wabānō oda cæte tedecā īnīnque mōnō wæætē pāmō wæbaingampa, ante wææ wānonte bai cægadānimpa.

Wadō tedete wadō nāni cædōnō ante

12 ¹Māniñedē nanguī ināni æpodō miido ganca ināni adoyōmō pō bee tē bee tē cædinque goto gongæñōnāni Itota tōmēngā mīñæ nē godāni inānite tāno apænedinque, “Paditeoidi īñōmō wadō tedete wadō cæyōnāni mīnitō wæætē wadō nāni cædō ante, Pāo yedæ æmpoqui bai wodō wodō cæpa, ante gomō adīnque tōmēnāni nāni cæinō bai cædāmai iedāni. ²Adāmai incædānimpa, ante quiēmē wē wodonte ī incæ īīncayæ ate tōmāā wi ænete bayonte edonque pōnī bacæimpa. Ayæ quiēmē awēmō cæte ī incæ īīncayæ ate edonque pōnī acædānimpa. ³Wēmō īñōmō mīni tededō incæ edæ ñāō īñōmō edonque pōnī ēñengæimpa. Ayæ guicōnē mīnitō

wæntæ apænedō incæ iincayæ ate oncōmanca inō æi edæ ogæ tedete edonque eñengæimpa,” ante Itota apænecantapa.

Æcānō ingante guīñente wæquīi, ante
(*Māateo 10.26-31*)

⁴Ayæ, “Botō æmigoidi āmo eñēedāni. Waocā baonque wænōnāni ate tōmengā ingante ædō cæte godōmenque cæquīnānii. Īninqe mīnitō iñōmō, Baonque wænōnāni wænca wæ, āninqe edæ guīñēnāmai iedāni. ⁵Wæætē edæ, Æcānō ingante guīñente wæquēnēmini ĩminii, ante botō odōmonte apænebo eñēedāni. Waomīni ĩmīnite wænonte ate nē angā ĩnongā inte tadōmengadænguipo nē wido cæcā ingante iñōmō mīnitō tōmengā ingante edæ guīñēedāni. Ao. Māningā ingante guīñente wæedāni,” ante Itota apænecantapa.

⁶Ayæ, “Waodāni ayamōidi ōnompō æmæmpoque mānimpodāni beyæ tiguitamō mentamonga ante pædæ godonte ænāni amīnitawo. Incæte ayamō adocanque ingante edæ Wængonguī cōwē wææ acampa. ⁷Edæ, Ayamōidi bacoo pōni ĩnāni incæte ōnōnānique ĩnānīpa, ante nē āningā inte mōnō Mæmpo iñōmō mīnitō ĩmīnite wæætē godōmenque waa acampa. Īñæmpa mōnō ocaguī incæ æpoguīnō encamōō, ante Wængonguī iñōmō edæ do eñente aacā apa guīñēwēmīnii,” ante Itota angantapa.

Waodāni eñēñōnāni mōnō Itota
ingante Ao angæimpa, ante
(*Māateo 10.32-33, 12.32;*
Māadoco 10.19-20)

⁸Ayæ apænedinque, “Nāwangā āmopa, angantapa. Æcānō waodāni eñēñōnāni botō ĩmote Ao āninqe, Bitō botō Awēnē ĩnōmi ĩmīpa, ante āna botō Waobo nē eñagaīmo inte tōmengā ingante wæætē Ao āninqe, Bitō iñōmō botō mīñæ nē gogaīmi ĩnōmi ĩmīpa, ante Wængonguī anquedoidi eñēñōnāni ancæboimpa. ⁹Wæætē edæ waodāni eñēñōnāni

botō ĩmote nē Baa angaingā ingante botō wæætē Wængonguī anquedoidi eñēñōnāni tōmengā ingante edæ Baa ancæboimpa,” angantapa.

¹⁰Āninqe, “Botō Waobo eñagaīmo iñōmote waocā babæ ante wīwa angā incæte Wængonguī wæætē edæ pōnō ĩmīpo cæcā quēwencæcāimpa. Wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante godō babæ ante nē ānewengā ingante Wængonguī wæætē edæ ĩmīpo cædāmai inte cōwē pancæcāimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹¹Ayæ, “Mīnitō ĩmīnite bæi ongonte tōmēnāni odōmōincōnē ænte godinque gō cædāni incæte mīnitō māniñedē, Æbānō ante apænequīmoo, ante wædāmai iedāni. Awēnēidi weca incæ nē ānāni weca incæ mīnitō ĩmīnite ænte māo goncædāni incæte mīnitō māniñedē, Pīīnāni eñente wædinque æbānō ante nāmā wææ anguīmoo, ante ayæ, Æbānō ante apænequīmoo, ante guīñente wædāmai iedāni. ¹²Īñæmpa Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca māniñedē incæ, Æbānō wææ anguīi, ante odōmonte angā eñēninqe mīnitō wæætē māniñō ante wææ ancæmīnimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Māincoo nāni æinēmāmo ante

¹³Tæcæ apæneyongā godongāmæ ongōnāni ongōninqe adocanque Itota ingante,

—Awēnē, botō wæmpo wodi mangaincoo incæ mæmpo wodi ōmæ ingaīmæ incæ botō mēmō ingante tæcæguedē āmi pā cæcā æmōe.

¹⁴Āñongante Itota,
—Botō nē apænte āmo ĩmopa diyæ āmo pā cæquingāā.

¹⁵Āninqe godongāmæ ongōnāni ĩnānite apænedinque,

—Wīi māincoo nanguī ænte beyænque mōnō quēwengæimpa cæmīnii. Mīni māincoo æinēmāmo ante edæ ĩmīpo cædinque ee aedāni.

¹⁶Āninqe Itota, Wængonguī Awēnē æbānō cæquingāā, ante eñencædānimpa, ante ĩmæca quēwēnāni nāni cæīnō ante odōmōninqe ĩīmai apænecantapa.

—Adocanque nē nangui ēacā inte tōmengā ōmæ wainguipoga nangui pōni pæ. ¹⁷Adinque tōmengā iñōmō, “Æbānō cæquimoo. Botō cængui da wenguincō ñænæncō impa diyæ da wente manguimoo.” ¹⁸Āninqe, “Īmaī cæcæboimpa. Guiyancō oncō bæ tate ñænæncō wæætē mænnoncæboimpa. Mænōninqe tōmēmoncoo tōnō mæincoo wæætē mæinconcōnē tōmancoo da wencæboimpa. ¹⁹Ayæ nāmanque apænedinque botō, Botō cængui tōnō mæincoo nangui wadepo ba beyæ eyepæ mænīmoo inte botō guēmancæboimpa. Ōnonque cængui nangui cænte nangui bete tocæboimpa,” ²⁰Ante nāmanque pōnēñongā wæætē nē māningā ingante Wængongui, “Ēñēnāmaī cæbipa tōō. Nōwo woyowotæ incæ edæ, Idæwaa quēwēmipa, āmo wæncæbiimpa. Wæmi adinque edæ bitō mæincoo iñi edæ æcānō mæincoo baquīi,” ante Wængongui angampa, ante Itota, Mæinque ante apænebopa, angacāimpa. ²¹Ayæ tōmēnāni iñānite wæætē, “Wængongui mænōmaī angā ēñente wædinque mīnitō wæætē iīmaī ante pōnencæmīnīma. Æcānō, Tōmēmoque quī, ante da da wente māna iñōmō tōmengā Wængongui ayongā nē ōmæpocā baī inte ōmæwocā ingampa. Nē ēacā wodi nānō wænō baī tōmengā adobaī bate wæquīnō anguēnē,” ante Itota apænegacāimpa.

**Tōmengā wēñænāni iñānite
Wængongui aacampa, ante
(Māateo 6.25-34)**

²²Itota māniñedē tōmengā miñæ nē godāni iñānite, “Īninqe botō mīnitō iñānite āmopa. Inguipoga mīni quēwenguīmāmo ante wædāmaī iedāni. Quīmōnō impa cænguimoo, ante, Quincōdō impa wēñaquimoo, ante wædāmaī iedāni. ²³Cænguinque cæninqe dicæ quēwēmongaa. Weocooque wēñadinque dicæ quēwēmongaa. Mōnō quēwenguīmāmo iñōmō godōmenque impa. ²⁴Gapatai iñōmō cængui ante dicæ mīnte pæ ate

tā pete mānāniyaa. Incæte Wængongui eyepæ godongā cænāni aedāni. Mīnitō guiquēnē ōmā ēadāni bai iñāmaī iñōmīnite Wængongui mīnitō iñānite godōmenque waa adinque eyepæ pōnongā cæmīnīpa. ²⁵Wængongui nānō anganca quēwēninqe mīnitō nangui cædinque wantæ iñō incæ ædō cæte godōmenque quēwenguīmīni. ²⁶Mānīnō wædænque cæqui incæte wīi eyepæ cæmīni iñinqe mīnitō, Botō quēwenguīnō ante wadō wadō cæcæboimpa, ante quīnante wæmīni,” ante Itota angantapa.

²⁷Ayæ, “Ongai guiquēnē weocoo ante daque daque dadāmaī inte wodonte tīnāmaī iñōnānite Wængongui weocoo wæmoncoo baī godongā waa pōni ēnopa. Awēnē Tadōmōō wodi wæmoncoo ēagaingā incæ wīi ongai baī ēñagacāimpa. Ongai iñōmō godōmenque wæmō pōni ēnopa. ²⁸Gaguīmæ iñōmō iīmō ate edæ gongapamō nē tanguinque ñōwoōnæ pæ incæte Wængongui wæmō pōnongā ēnopa. Īninqe, Wæmō ēnodō nē pōnongā inte mōnō iñmonte godōmenque eyepæ pōni pōnongā ænte ēñacæiimpā, ante pōnēmīniyaa. ²⁹Mīnitō cængui ante bequī ante æīnente wædāmaī iedāni. Edæ, Æbānō cæte ænguīmōō, ante wædāmaī iedāni. ³⁰Inguipoga wayōmō nāni ēñēnāmaī incabo wayōmō nāni ēñēnāmaī incabo mānīnō ante wæyōnāni mīnitō guiquēnē, Mōnō ænguēnēnō ante mōnō Mæmpo iñōmō edæ do ēñengampa, ante pōnēninqe guīñente wædāmaī iedāni. ³¹Wæætē Awēnē Odeye nempo quēwencæte ante nangui cæyōmīnīte tōmengā wæætē mīnitō ænguēnēnō ante do edæ eyepæ pōni pōnongā æncæmīnīma,” ante Itota apænecantapa.

**Mōnō ēaquincoo ōōnædē do
ēamompā, ante
(Māateo 6.19-21)**

³²Godōmenque apænedinque Itota, “Botō nē aabo iñōmote mīnitō botō miñæ mīni gocabo iñōmō wædænque pōni

imīni incæte edæ guñente wädāmaī
 iedāni. Ināmpa mīnitō Mæmpo iñōmō,
 Awēnē Odeye nempo quēwencæminimpa,
 ante pōnō cædinque waa tocampa
 cæminii. ³³Mīnitō iñōmō, Ō ænāni
 dæ āñōmō cayæ cænāmaī iñōmō botō
 māincoo wodāmaī inguincoo inte edæ
 cōwē mæ ongongæimpa, ante cædinque
 öönædē iñōmō wo æantodonte baī
 cæedāni. Wodāmaincadedē da wente
 baī cædinque mīnitō māincoo godonte
 æninque ömæpodāni wæwēnāni inānite
 wæætē godōmīni æncædānimpa. ³⁴Mīni
 waocabo iñōmō mīnitō māincoo
 ongōñōmō māniñōmō quēwencæte
 ante wæmīni imīnīpa, ante adinque
 botō, Öönædē iñōmō wo æantodonte
 baī cæte mæedāni, antabopa,” ante Itota
 apænecantapa.

**Tömää eyepæ cædinque
 wänō cōedāni, ante**

³⁵Ayæ apænedinque, “Waodāni,
 Awēnē beyæ ante cæcæimpa,
 ante weocoo eyepæ wēñadinque,
 Gongaræncade waēmō bæcocæimpa,
 ante eyepæ pōni cædāni baī mīnitō
 adobaī eyepæ pōni cædinque, Awēnē
 poncæcäimpa, ante wänō cōedāni.
³⁶Edæ waodāni tōmēnāni awēnē
 wayōmō gote ææmæ bete ocæ émænte
 ponte aa pecä ēñēninque quingæ wi
 ænecæte ante wänō cōnāni baī cædinque
 mīnitō adobaī, Awēnē poncæcäimpa,
 ante wänō cōedāni. ³⁷Edæ awēnē
 ponte ayongä tōmengä ingante nē
 cædāni wänō cōnāni adinque tōmengä
 wæætē edæ pōnō waa cæcä æninque
 tōmēnāni iñōmō tocædānimpa. Mīnitō
 imīnite nāwangä ämopa. Nē wänō
 cōnīnāni inānite awēnē pōnō angä ate tæ
 contadāni ate tōmengä nē awēnē inongä
 incæ, Nanguī cæcæimpa, ante weocoo
 wēñadinque tōmēnāni weca pōninque
 edæ pōnō cæcä æncædānimpa. ³⁸Edæ
 woyowotæ tæcæ bæcä incæ ayatadāa
 wæicä incæ pōninque tōmengä nē wänō
 cōnīnāni inānite waa adinque pōnō
 waa cæcä adinque tōmēnāni iñōmō
 watapæ edæ tocædānimpa. ³⁹Wæætē

oncō nē ēacä guiquēnē, Nē awēmō
 æncæ cædongä æyedēnō ponguingää,
 ante ēñēninque do wææ cæcä baī nē
 awēmō æncæ cædongä wæætē edæ pō
 guite ænāmaī incædongäimpa, ante
 apænebo ēñente pōnēedāni. ⁴⁰Mīnitō
 adobaī, Waocä nē ēñagaingä æyedēnō
 ponguingää, ante ēñēnāmaī imīni inte
 edæ tōmānō eyepæ cædinque edæ wänō
 cōedāni,” ante Itota angacäimpa.

**Awēnē ingante nē cæda, ante
 (Mäateo 24.45-51)**

⁴¹Mänōmaī angä ēñēninque Pegodo,
 —Māninō odōmonte bitō apænedō ante
 mönitō adomōnique ēñencæmōnimpa,
 ante apænebitawo. Wæætē edæ, Wadāni
 tōmānāni ēñencædānimpa, ante
 apænebitawo.

⁴²Äñongante mönō Awēnē wæætē
 odōmoncæte ante apænedinque,
 “Inguipoga awēnē iñōmō, Æcänō nē
 ēñengä inongä inte botō quincōo ante
 ædæmō aacä inguingää, äninque,
 Mänōmaī inte cæcä ingante adinque
 botō ämo ate tōmengä nē angä badinque
 botō oncōnē nē cædāni inānite ædæmō
 aadinque cængui eyepæ iñōnte godongä
 cæncædānimpa, angampa. ⁴³Īninque
 awēnē wayōmō gote ponte ayongä, Nē
 cæcä botō änō ante ēñente cæcampa,
 ante adinque awēnē wæætē tōmengä
 ingante godō waa cæcä ate nē waa cæcä
 iñōmō edæ waa tocæcäimpa. ⁴⁴Mīnitō
 imīnite nāwangä ante apænebopa. Nē
 ēñente cædingä ingante awēnē, Bitō
 botō māincoo tōmancoo edæ nē aabi
 bacæbiimpa, ancæcäimpa.”

⁴⁵“Incæte nē cæcä wæætē, Botō awēnē
 æiquedō ponguingää, ante pōnēninque
 tōmengä tōnō awēnē ingante nāni
 godongämæ cæcabo onguñænāni incæ
 onquiyænāni incæ tōmēnāni inānite tæi
 tæi pāninque cængui nanguī cæninque tī
 nāmæ nanguī bete quidi quidi dowænte
 bacä. ⁴⁶Īninque tōmengä, Æönædō
 ponguingää, ante wädāmaī iñongante,
 Æyedēnō ponguingää, ante ēñēnāmaī
 iñongante edæ awēnē iñontobæ
 pongä wæbaingampa. Ponte adinque

awënë wæætë mäningä nê ëñënamai cædingä ingante wido wido todinque nê pönënamai inäni weca mäo wido cæbaingampa,” ante Itota apäñecantapa.

⁴⁷ Ayä, “Awënë ingante nê cæcä incæ awënë nänö änö ante önömoncaque ëñëninque wii eyepæ cædinque ëñënamai cæcä ïninqe awënë ïñömö tömengä ingante nangui tæi tæi pancæcäimpa. ⁴⁸ Ayä wæætë edæ, Awënë æbänö angää, ante ëñënamai inte ëmoncacä guiquënë tömengä nänö panguinque wënæ wënæ cæcä incæte tömengä ingante wædænque tæi tæi pancæcäimpa, ante Itota apäñegacäimpa. Edæ awënë æcänö nempo nangui pönongä ænte näængä ïñömö tömengä ingante Awënë wæætë, Bitö adodö nangui pönömi æmoe, ancæcäimpa. Ayä, Botö mäincoo nangui ongoncoo ïñonte bitö aacæbiimpa, ante æcänö ingante awënë angää tömengä ingante, Bitö godömenque nangui cæcæbiimpa, ante awënë ancæcäimpa,” ante odömöninque Itota apäñegacäimpa.

**Näwä gocädänimpa, ante cæcæte
ante pömopa, angampa**
(*Mäateo 10.34-36*)

⁴⁹ Äninqe Itota godömenque apäñedinque, “Botö inguipoga gonga bai tänoncæte ante pongaïmo inte edæ, Do tänonte bai edæ waa tocædömoimpa. ⁵⁰ Ayä botö nantate wæwencæte ante pongaïmo inte botö nantate wæganca nantate botö wæquënëno ante ïninqe cæcæte ante wæbopa. ⁵¹ Minitö, Inguipoga quëwënanäni piyænë cæte wæatedö wæætë cædämai inte quëwencædänimpa, ante cæcæte ante Itota pongaingä ingampa, ante pönëminitawo. Ìñæmpa wadö ämo ëñëedäni. Botö inguipoga pömo beyænque wæatedö wæætë piincædänimpa. ⁵² Ìncayä ate önompö æmæmpoque näni owocabo mänimpodäni ïñönänite mengäa go adocanque inäni ïñömö botö beyænque mënaa ïnate näëmæ piinte bacædänimpa. Ayä wæætë mënaa ïna incæ mengäa go

adocanque inäni inänite wæætë näëmæ piinte bacædäimpa. ⁵³ Botö ëmowo beyä mæmpocä tömengä wengä onguiñængä ingante näëmæ piinte bacæcäimpa. Wëñængä wæætë mæmpocä ingante näëmæ piinte bacæcäimpa. Wäänä tömënä wengä onquiyængä ingante wæætë näëmæ piinte bacædäimpa. Wæætë wäänä ingante wëñængä incæ näëmæ piinte bacæcäimpa. Biyongä ingante nänö wæntedä incæ näëmæ piinte bacædäimpa. Nänö wæntedä ïnante biyongä ingante näëmæ wæætë piinte bacæcäimpa,” ante Itota tömengä miñä nê godäni inänite apäñegacäimpa.

**Æbänö oo baquimpa, ante
ëñængäimpa, ante**
(*Mäateo 16.1-4, 8.11-13*)

⁵⁴ Ayä godongämæ ongönäni inänite apäñedinque, “Nænque guiidö gämänö boguimä wentamö pö adinque minitö, Cöönæ wentamö wocæmpa, äñömïni edæ do cæpa. ⁵⁵ Ayä wæætë woboyä betamonca ïnö pämä pö adinque, Ocoi näwanæ cæpa, ante tedeyömïni dobæ ocoi näwampa. ⁵⁶ Inguipoga gomö adinque öönædë æmö adinque minitö, Æbänö cæcæte ante ëmöö, ante edæ do ëñëminäni. Wæætë, Inguipoga wayömö wayömö æbänö cædänii, ante adinque minitö, Wængongui oo pöni cæquingänö anguënë, ante quinante wii ëñëminii. Edæ wadö tedete wadö cæminäni iminipa töö,” ante Itota tömënanäni inänite piingacäimpa.

**Nê piingä ingante waadete
apäñecäimpa, ante**
(*Mäateo 5.25-26*)

⁵⁷ Ayä edæ, “Æbänö cæte nö cæquiï, ante minitö tömëminique apænte ante cæquënëminäni iminipa. ⁵⁸ Nê piinte angä ïñömö bitö ïmite edæ, Wiwa cæbipa, ante awënë weca ænte mäocä idömæ godinque bitö guiquënë tömengä ingante waadete apäñebi ëñëninque tömengä wæætë piyænë cædinque ee abaingampa. Wæætë edæ wii waadete apäñebi ïninqe tömengä nê apænte angä weca

godömenque ænte gobaingampa. Nē apænte angä wæætē bitō ìmite wææ wänongä ingante pædæ godongä æninque wææ wänongä wæætē tee mönebaingampa. ⁵⁹Tee mönecä ìninque bitō quiēmē beyæ debe ìmi ìninque edæ tōmanta pōni di godonte ate tabaïmipa, ante ämo ëñëmaïmipa,” ante Itota apænegacäïmpa.

**Ocæ ëmænte Wængonguï gämænō
ponguënëmïni ìminipa**

13 ¹Mäniñedē wadäni Itota weca pōninque ìïmaï ante apænedäni ëñgantapa. Gadideabæ quëwënäni, Wængonguï qui, ante cæningä ingante tæcæ wænōñönänite Pidato guiquënë tōmënäni ìnänite ìñontobæ wænōninque tōmënäni wepæ cæningä wepæ tönō dïbæ cæcantapa. ²Ante tedeyönäni Itota wæætē, “Gadideabæ quëwënäni wadäni pönömenque wënæ wënæ cædäni ìñönäni mänimpodänique godömenque wënæ wënæ cædäni ìnte mänömaï wænänipa, ante mïnitō pönëmïni awædō. Ìñæmpa Gadideabæ quëwënäni tōmänäni adobai wënæ wënæ cædäni ìñönäni mäninänique edæ wænänipa. ³Wïi mänömaï impa, ämo ëñëmaïmïmipa. Tömënäni wïi godömenque wënæ wënæ cædinäni ìnte wænänitapa. Mïnitō guiquënë wënæ wënæ mïni cædinō ante wæwente pönëninque ñimpo cædämaï ìmïni ìninque mïnitō tōmämïni adobai wæmaïmïmipa,” ängantapa.

⁴“Ayæ Eedotadëë ìñömō tōmënäni nāni gomō aquincō Tidoe nāni änoncō tæ wææñonte waodäni dietiocho ganca ìnāni capo wænäni ìninque mïnitō, Tömënäni godömenque wënæ wënæ cædäni ìnte wænänipa, ante pönëmïni awædō. Ìñæmpa Eedotadëë quëwënäni tōmänäni adobai wënæ wënæ cædäni ìñönäni mänimpodänique edæ wænänipa. ⁵Wïi mïnitō pönënō bai impa, ämo ëñëmaïmïmipa. Tömënäni wïi godömenque wënæ wënæ cædinäni ìnte wænänitapa. Mïnitō guiquënë wënæ wënæ mïni cædinō ante wæwente

pönëninque ñimpo cædämaï ìmïni ìninque mïnitō tōmämïni adobai wæmaïmïmipa,” ante Itota apænegcantapa.

**Ïgowæ ömæca ongompa, ante
odömonte apænegcampa**

⁶Ayæ Itota, Wængonguï Awënë æbänō cæcäa, ante ëñencædänimipa, ante ìmæca quëwënäni nāni cæinō ante odömōninque ìïmaï apænegcantapa. “Waocä tōmencodë ìgowæ mïnte pæ ate tōmenca ante ponte ayongä edæ dæ ömæcawæ ongompa. ⁷Ate wædinque tōmengä ocæ ëmænte godinque tōmencawæncoo nē aacä ingante apænedinque, ‘Edæ mëa go adoque wædepo tōmenca ante gote ayömo edæ mäniï ìgowæ cöwë ömæcawæ önonque wææ ongompa cæbii. Ömæcawæ wææ ongöwæ adinque wido tate æmæwo wido cæe.’ ⁸Äñongä tōmencawæncoo nē aacä wæætē, ‘Awënë, ee ongöe. Botō ìgowæ önöwa gäänë æë wodinque mämō wagada goi ænte wempo cædente tee moncabo ate wædepo ate bitō ongönömi edæ, ⁹do incabaimpa. Wæætē wædepo ate ayömite ömæcawæ ate wædinque edæ æmæwo wido tate wido cæbaïmipa,’ ante nē cæcä angampa.” Mäninque ante odömonte apænebopa, ante Itota apænegacäïmpa.

**Itota bocæ bocæ wædingä
ingante cæcä ate waa bacampa**

¹⁰Guëmanguïönæ ìñonte Itota oodeoidi odömöincönë go guidinque odömonte apænegcantapa. ¹¹Onquiyængä mäniñömō ongongä ìñömō tōmengä dietiocho wædepo ìñonte wënæ guicä ate bocæ bocæ wæwëningä ìnte ædō cæte adiyæ ængæ gantiquingäa. ¹²Tömengä ingante adinque Itota aa pecä pongä ate,

—Onquiyæmi, bitō bocæ bocæ wædō ante ñowo botō ñimæncæpote bai cæbo ate bitō waa babipa.

¹³Äninque tōmengä ingante gampocä ate ñimæncæpote bai badinque onquiyængä ìñömō adiyæ gantidinque wæætē, Wængonguï bitō

ñāō bai ēmōmi inte waa pōnī pōnō cæbi æmopa, ante watapæ apænecantapa.

¹⁴Guēmanguiōnæ iñonte Itota mǎnōmaī cæcā waa bacā adinque tōmēnāni odōmōincō awēnē guiquēnē pīinte badinque godongāmæ ongōnāni inānite, —Quimæ quēwēmīnii. Ōnompō æmæmpoque go adoōnæque mōnō cæōnæ iñonte mīnitō waa bacæte ante ponguēnēmīni imīnīpa. Guēmanguiōnæ iñonte edæ cædāmaī inguēnē quēwēmīnii.

¹⁵Ante pīñongante mōnō Awēnē wæætē, —Mīnitō wadō tedete nē wadō cædōmīni inte ēñēedāni. Mīnitō cæningā iñōmō wagada incæ bodo incæ gue ænente wæyongante mīnitō guēmanguiōnæ ī incæte cōwē nī cæyante æpæ wedeca ænte mǎo gōnōmīni gongænte becampa. ¹⁶Wæætē māningā onquiyængā iñōmō Abadāō wodi pæingā iñongante Tatāna dietiocho wadepo iñonte goti winte bai cæcā wædingā iñongante mīnitō iñæmpa guēmanguiōnæ ī beyænque edæ, Tōmengā ñimæncæpodāmaī incæcāimpa, ante quinante wææ āminii.

¹⁷Angā ēñente wædinque nē pīinte ānāni guingo imonte wæyōnāni godongāmæ ongōnāni guiquēnē, Bamōnengæ pōnī Itota waa pōnī cæcampa, ante adinque nanguī togadānīmpa.

Mōotatamō guidīmō ante odōmonte apænecampa

(Māateo 13.31-32; Mādado 4.30-32)

¹⁸Īnīnque Itota tōmēnāni inānite, “Wængonguī Awēnē Odeye nempo nāni quēwencabo iñōmō quīnō bai inānīi. Edæ, Æbānō nanguī yebænte badānii, ante botō inguipoga quīnō pæte yebænte bai ī adinque, Mānīnāni adobaī yebænānīpa, ante ēñenguīi. ¹⁹Īmaī impa. Waocā mōotatamō tōmēmō ænte mǎo tōmēmōncodē quiyacā bocate pæ īnīnque ñænæñeque bayonte ayamōidi pōnīnque awænēmæ ongōnānīpa. Mōotatamō guidīmō incæ mǎnōmaī

pæ bai Wængonguī Awēnē nempo quēwēnāni iñōmō wædænque īnīnāni incæ nanguī yebænguīnāni inānīpa,” ante Itota odōmonte apænecāimpa.

Pāō yedæ æmpoquī da wenguī ante odōmonte apænecampa

(Māateo 13.33)

²⁰Itota ayæ angantapa. “Wængonguī Awēnē iñōmō tōmengā nempo quēwēnāni inānite æbānō cæcāā, ante odōmoncæte ante botō, Īmaī cæcampa, ante odōmonte apænebo ēñenguīmīnii. ²¹Edæ Īmaī impa. Onquiyængā ñænængade tee manguincade ænte tee mānīnque ædīna nāni āmō ænte mēmpoga go adopoque da wēnīnque ayæ, Pāō yedæ æmpocāimpa, ante adoyōmō pōnō da wēnīnque wempo wempo ædāmō cædengā ate pāōmo yedæ æmpote tōmāō nāāmænta bapa. Yedæ æmpote ate pāōmo tōmāō nāāmænta ba bai ōōnædē Awēnē nempo mīni quēwencabo iñōmō tōmāmīni nō ēñente bamīnīpa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

Odemō guiyānemō, ante

(Māateo 7.13-14, 21-23)

²²Itota māñīnedē Eedotadēē taadō godinque nanguī nāni quēwēñōmō wodo pænta godinque wædænque nāni quēwēñōmō wodo pænta godinque wayōmō wayōmō gote odōmonte apænecāimpa. ²³Goyongante adocanque,

—Awēnē, bitō æmi beyænque nē quēwenguīnāni iñōmō wædænque inānīpa, āmitawo.

Āñongante Itota,

²⁴—Odemō guiyānemō guicæte ante edæ nanguī cæedāni. Edæ nanguī ināni incæ guicæte ante cædinque guīdāmaī incædānīmpa, āmo ēñēmaīmīnīpa.

²⁵Īmaī impa. Oncō nē ēcā ængæ gantīdinque odemō tee mōnecā adinque mīnitō iñōmō tōmengā oncō boyæ gote ongōnīnque aa pedīnque, “Awēnē, wi ænebi guīquīmōnii.” Ante wæyōmīnite tōmengā, “Æmīnidō imīnii, ante ayæ,

Ædönö gämænö quëwente pöminii imini, ante botö adämaï imopa,” ancæcäimpa.

²⁶ Angä ëñëninque minitö wæætë, “Ïnæmpa mönitö bitö tönö godongämæ cænte becongämönimpa. Ayæ bitö mönitö taadö ponte cægöningue odömonte apænëbi ëñengamöni ae,” ancæminimpa. ²⁷ Äñöminii tömengä iñömö, “Æminidö imini, ante, Ædönö gämænö pöminii imini, ante botö ëñënämaï imopa. Edæ do antabopa. Nöwo në wiwa cægaimini inte edæ botö weca ongönämaï. Edæ wadæ goedäni, ämopa,” ancæcäimpa, ante Itota apænecantapa.

²⁸ “Ïninque minitö gomö ayöminii Wængongui beyæ në apænëgainäni tönö dodäni Abadäo wodi Itæca wodi Aacobo wodi tönö tömänäni Wængongui Awënë Odeye ömæ godongämæ ongöñönäni minitö iminite edæ yabæque wido cæcä ate wædinque minitö wæætë guingo imonte piinte wædinque edæ Ca ca wæcæminimpa. ²⁹ Wadäni wæætë edæ nænque tamönö pönäni tönö nænque guidö pönäni ayæ betamonca æmatæ æmatæ pönäni tönö Wængongui Awënë Odeye oncönë ponte tæ contadinque ææmä bete cængoncædänimpa. ³⁰ Ïninque ayæ ate ëñënäni incæ pancadäniya yæcado ongönäni bate toyönäni minitö guiquënë do ëñënimini inte yæcado ongöminii incæte pancaminiya wæætë yæmiñæ gote ongonte wæcæminimpa,” ante Itota apænëgacäimpa.

Eedotadëë quëwënäni beyæ ante Itota wæcampa

(Mäteo 23.37-39)

³¹ Mäniñedë Paditeoidi pancadäniya tömengä weca pöningue,

—Awënë Edode bitö imite wænönæ angantaye. Bitö ongönämaï wayömö wadæ goe.

³² Änäni ëñëninque Itota, —Edode congäñe bai babæ cædongä iñongante minitö tömengä weca godinque, Itota iïmaï angampa, ante apænëminii ëñengädäni. “Edode ëñëmi.

Botö nöwoönæque baönæque wënæidi inänite iinque wido cædinque iinque godö cæbo waa badäni ate iñabæ guingä iñonte botö edæ mäniñedë edæ idæwaa cægaimo bacæboimpa, ante Itota apænecampa,” ante apænëminii ëñengädäni, ämopa. ³³ Incæte botö nöwoönæ godinque baönæ godömenque godinque edæ waönæ godömenque botö goquënë godinque Eedotadëë gocæboimpa. Edæ Wængongui beyæ në apænëgainäni incæ Eedotadëë iñömö tömënäni näni wængaiñömö iñonte botö Wængongui beyæ në apænëbo adobo inömo inte edæ ædö cæte wayömö ongonte wænguimoo.

³⁴ Ante apænëdinque Itota Eedotadëë iñömö quëwënäni beyæ ante pönente wædinque, “Eedotadëë quëwëminii ëñëädäni, angantapa. Wængongui beyæ në apænëdäni inänite mini wænongaincabo inte ayæ Wængongui nänö da pönönäni inänite dicaca tacamini iñöminite botö iñömö minitö iminite waadete pönö cæinente nangui wæbopa. Tawadiya wæmönä iñömö, Botö wënäni, ante gompodique tæcæñëmæ wëä pönö ö ænä bai botö adobai, Botö wënäni pöädäni, ante æpogadö äñömete minitö, Wïi pöinente awædö, ante Baa ämini wætabopa.

³⁵ Nöwo iñömö minitö onconcoo edæ önonconcooque baconcoo tamëñädäni. Nöwo edæ botö dæ äñömo minitö, ‘Awënë Wængongui ëmöwo beyænque pöningue bitö toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’ ante mini anguinganca minitö edæ botö imote adämaï incæminimpa ante ämo ëñëädäni,” ante Itota apænëgacäimpa.

Æpæ ëñate në wædongä ingante Itota cæcä waa bacä

14 ¹ Itota guëmanguionæ iñonte Paditeoidi awënë oncönë cæncæte ante go guiyongante godongämæ ponte ongönäni guiquënë, Itota æbänö cæquingä, ante waa agönänitapa. ² Tömengä weca adocanque æpæ ëñate në wædongä inte a ongongä.

³Adinque idægoidi nāni wææ angainō ante nē ate ēñēnāni tōnō Paditeoidi inānite apānedinque Itota iīmai angantapa.

—Wængongui æbānō ante wææ angacāi. Waa bacædānimpa, ante guēmanguiōnæ iñonte mōnō waa cæquēnēmō imōō, ante pōnēmīni. Wæætē edæ, Guēmanguiōnæ iñonte cædāmai inguēnēmō imōō, ante pōnēmīni.

⁴Åñongæ edæ pæ wēenedānitapa. Itota iñomō edæ nē æpæ ēñate wædongæ ingante gampocā waa bacantapa. Ayæ, Goe, angæ gocantapa. ⁵Angæ gocā ate Itota wæætē tōmēnāni inānite iīmai angantapa.

—Mīnitō waocabo iñomīnite adocanque tōmengæ wēñangæ onguiñangæ incæ tōmengæ wagada onguiñangæ incæ æpæ ante nāni ææ wodīñomō goyæ guicā ininque mæmpocā iñomō guēmanguiōnæ iñonte edæ dicæ tōō tadōnāmai inguingāā. Mānōmai goyæ guicā wædinque mīnitō tōmāmīni guēmanguiōnæ ī incæte do gote nāwæ gongæninque edæ quingæ tōō tadōmaimīnīpa.

⁶Ante Itota añongante tōmēnāni ædō cæte wæætē anguinānīi. Edæ pæ wēenedānitapa.

**Monguimæno ante awēnē beyæ
gote nē wente ænāni, ante**

⁷Ayæ Paditeo awēnē nānō nē āñedīnāni pōninque nāmanque ante pōnēninque, Yæcado ongōñōmote botō imote waa acædānimpa, ante cædinque waa pōni tæ contaī iñomō tæ contadāni Itota acantapa. Īninque tōmengæ, Wængongui Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquīi, ante ēñencædānimpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque iīmai apānecantapa.

⁸—Bitō imite, Monguimæno pō bee, ante nē wente ængæ ēñēninque bitō pōninque yæcado inō wæmō iñomō tæ contadāmai incæbiimpa. Īñæmpa wacā tōmengæ nānō nē waadecā pongā ininque ⁹mīnatō imīnate nē wente

ængæ iñomō bitō weca pōninque, “Bitō gæ goyōmi botō nē waadecā wæætē tæ contaquingæ,” ante āmaingampa. Īninque bitō gæ godinque wīi wæmō iñomō wæætē tæ contadinque guingo imonte wæbaīmīpa. ¹⁰Wæætē nē wente ængæ ēñēninque bitō monguimæno pōninque yæmīñæ pōni wēnæ wēnæ iñomō tæ contæ. Edæ nē wente ængæ ponte ayongæ bitō wēnæ wēnæ iñomō tæ contabi adinque tōmengæ wæætē bitō imite, “Botō nē waadebi iñomī inte bitō ñōwo yæcado pōni pō tæ contæ, āmopa,” āmaingampa. Mānōmai angæ ēñēninque godongāmæ cæ cōnāni iñomō, Nē ēacā nānō nē waadebi bitō imi amōnīpa, ante bitō imite waa abainānīpa. ¹¹Edæ, Botō nāmā nē waa cæbo inōmo inte edæ yæcado ongonguēnēmō imopa, ante nē cæcā iñomō tōmengæ iñomō wææntodonte baī guingo imonte wæcæcāimpa. Wæætē edæ, Botō ōnōmoque imopa, ante yæmīñæ nē ongongæ iñomō tōmengæ guiquēnē ængō cæte tocæcāimpa, ante Itota apānecantapa.

¹²Tōmēnāni inānite iinque apānedinque nē wente æningæ ingante Itota godōmenque angantapa.

—Bitō, Pō cæe, ante ææmænoca wente æninque bitō æmīgoidi inānite wente ænāmai īe. Bitō tōniñadāni inānite wente ænāmai īe. Bitō guidēnāni inānite wente ænāmai īe. Eyequei owote māincoo nē eadāni inānite wente ænāmai īe. Edæ bitō tōmēnāni inānite wente æmi ininque tōmēnāni wæætē bitō imite wente æmainānīpa, ante wææ cædinque bitō iñomō, Botō godōnō wæætē eyepæ pōnōnāni māninque æninque oōnædē wæætē ænāmai īmaīmopa, ante wædinque edæ tōmēnāni inānite wente ænāmai īe. ¹³Wæætē ææmæno ante wente æninque ōmæpodāni inte wæwēnāni inānite cōmante wæwēnāni inānite bee ñante wæwēnāni inānite babetamōnāni inānite wente æe. ¹⁴Mānīnāni inānite wente æninque edæ bitō toquinque ingæiimpa. Tōmēnāni wæætē ædō cæte adopo

pönönäni ænguimii. Edæ nē nō cædāni nāni nāni ömæmonguifönæ iinque bayonte edæ mönō Mæmpo Wængongui incæ bitō imite adopo pönongä æncæbiimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Ææmæ ante Itota odömoncæte ante apænecampa
(Mäteo 22.1-10)

¹⁵ Angä ëñëningue Itota tönö nē cængongä adocanque tömengä ingante apænecantapa.

—Wængongui Awënë Odeye pongä ate tömengä tönö godongämæ nē cængä iñömö edæ tömengä nänö watapæ toquinque cænguingä.

¹⁶ Apænegä ëñëningue Itota wæætë tömengä ingante odömoncæte ante apænecantapa.

—Wacä ææmæno ante cædinque nangui inäni inänite mäo apænedinque, iincayæ ate ämo ate pö bete cæedäni, ante cæcantapa. ¹⁷ Ææmæno beyedë iinque bayonte tömengä ingante nē cæcä ingante äninque, “Iñönæ ææmæno iinque cætimpä. Pöedäni,” ante bitö tē tē wente ænte pöe, ante da godongä.

¹⁸ Godinque wente ængä ëñëningue do nänö nē äñëdänäni wæætë, Ædö cæte ponguimönii, ante tömänäni adoyömö wædänipa. Tānocä iñömö, “Botö ömæ ante tæcæ godonte æninque botö acæ goquimo inte botö ææmæ becæ godämaï imopa. Incæte nē wente æningä weca adodö gote bitö botö beyæ apænebi ëñëningue tömengä wæætë botö imote piināmaï incæcäimpa,” angampa.

¹⁹ Wacä guiquënë, “Wagada onguifænä nāna goti wimencacaya nāna goti wimencacaya önompo æmæmpoque ganca mänimpodäni inäni inänite godonte ænimo inte botö, Æbänö cædänii, ante acæ gocæ cæbopa. Iinque botö ææmæ becæ pönāmaï imo incæte awënë ingante ämi botö imote piināmaï incæcäimpa,” angampa. ²⁰ Wacä guiquënë, “Botö tæcæ mönimo inte ædö cæte ponguimoo,” angä. ²¹ Æñëningue nē cæcä iñömö awënë weca adodö pöninque tömënäni nāni cædönö ante

tömää apænegä ëñente wædinque nē ëacä iñömö ængui badinque tömengä ingante nē cæcä ingante, “Bitö mönö quëwëñömö wacä taadö wacä taadö nænänö incæ guiyänö incæ tömäo gote adinque nē ömæpodäni inänite, nē cömäinäni inänite, nē biyaate inäni inänite, nē babetamönäni inänite adinque ænte pöe.” ²² Angä ëñente cædinque nē cæcä wæætë awënë ingante, “Awënë, bitö äninö ante do cæbo incæte bitö oncö wii eyede impa.” ²³ Ante apænegä ëñente wædinque awënë wæætë, “Önömæca iñömö nænänö incæ guiyänö incæ gote diqui diqui minte wadäni inänite ate ämi pönäni iinque botö oncö eyede ponte cæncædänimpa. ²⁴ Edæ bitö imite ämopa, Wëñëñedë botö wente æninäni incæ bedämaï incædänimpa,” ante nē ëacä angampa. Mäninque ante apænebopa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota miñæ gocæte ante æbänö cæquii,
ante
(Mäteo 10.37-38)

²⁵ Itota tönö nangui inäni godongämæ godänitapa. Tömënäni inänite apænegæte ante tömengä dadi ëmænte adinque apænecantapa.

²⁶ “Minitö iñömö, Itota gämænö ponguimo, äminitawo. Iñæmpa botö weca pöninque waocä mæmpo tönö wänä inate ante wædämaï incæcäimpa. Tömengä nänöogængä ingante ante wædämaï inte tömengä wëñænäni tönö tömengä nänö tönifadäni inänite ante wædämaï incæcäimpa. Mänimpodäni inänite piinte bai pönëningue tömengä, Nāmanque ante quëwencæboimpa, ante wædämaï inte piinte bai pönëningue botö imote wæætë godömenque nangui waadete pönenguëngä ingampa. Mänömaï ante pönënanäni iñömö tömënäni edæ botö miñæ nē godäni badänipa. ²⁷ Ayæ botö miñæ poncæ cædinque waocä, Awæ botö wænguifwæ, ante næænte ponte bai cædinque, Wænönäni wæmo incæte Itota miñæ cöwë gocæboimpa, ante

poncæcäimpa. Mänömainö ante wīi cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö nē emiñængä ædö cæte baquingää. ²⁸Æi gomö aquincö mänoncæ cædinque bitö, Æpodö godonte æninque iinque mänonguimo. Botö eyepæ mantawo, ante täno pönänämaï inte edæ ædö cæte mänonguimii. ²⁹Täno pönëë cönämaï imi iinque bitö ongonto ontowæ do nãñe ñongæninque godömenque ænguï ante ömapobi badinque iinque edæ mänonämaï imaïmipa. Ayæ edæ mänonämaï imi adinque godongämæ ongönäni wæætë, ³⁰‘Æ bitö mänoncæ cædimi incæ iinque mänonämaï imipa töö,’ ante badete tobainänipa,” angantapa.

³¹Ayæ, “Imæca awënë wabæca awënë ingante guëadö guëa piïnte cæcæte ante cædinque ædö cæte täno pönänämaï inte cæquingää. Iïmaï pönente cæquënegä ingampa. Botö tontadoidi guiquënë diete miïdo ganca iñönänite wabæca awënë tömengä tontadoidi guiquënë bæinte miïdo ganca inäni awædö. Tömengä tontadoidi nangui inäni tönö piïncæte ante pöñongante botö æbänö cæte edæ wææ cæquimoo, ante täno pönëë conguënë ingampa. ³²Ayæ, Botö iñömö tæi piñæmo imopa diyæ tömënanäni inänite wido cæquimoo, ante pönengä iinque tömengä edæ wabæca awënë gobæ ongöñongante mäo wææ anguënegä ingampa. Edæ, Botö æbänö cæbo ate bitö wæætë piyänë cæte ee ate gobi quëwëmoe, ante wææ anguënegä ingampa. ³³Mini cabo adobai iminipa. Mäincooque impa, ante godonte bai cædinque munitö tömancoo emö cædinque tömänäni inänite emö cædinque botö miñæ poncæminimipa. Iñæmpa emö cædämaï imini iinque munitö botö nē emiñæmïni ædö cæte baquimïni,” ante Itota angacäimpa.

Cati incæ nongæ bapa, ante
(Mäateo 5.13; Mäadoco 9.50)

³⁴Ayæ apænedinque Itota, “Cati quimonte cæi iñömö waëme inte gæpæ emompa, angacäimpa. Incæte

nongæmonte ba adinque munitö wæætë æbänö nö cæmïni wæætë gæpæ emonguïi. ³⁵Iñæmpa gönea inguipoga cati wäne cædäni iinque tömëmö cati beyæ pædämaï ingæimpa. Ayæ wagada goi tönö wempodente wäne cædäni iinque tömëmö cati beyæ pædämaï ingæimpa. Iinque edæ cati nongæ ba ate wido cædänipa. Mänömaï apænebo ëñëninque ëamonca ongonte ëñëedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

Cæningä wë womönimpa, ante
odömöninque apænegacampa
(Mäateo 18.10-14)

15 ¹Odömäno awënë beyæ nē ænäni tönö Wængonguï ingante ëñënanämaï inte nē cædäni tönö tömänäni Itota apænegä ëñencæte ante godongämæ pönäni inönänimpa. ²Adinque Paditeoidi tönö nē odömönäni guiquënë Itota ingante ante piïninque, —Iingä iñömö, Pöedäni, äninque nē ëñënanämaï cædäni tönö cæ congä awædö.

³Ante piïnte tededäni wædinque Itota, Wængonguï Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquïi, ante ëñencædänimpa, ante imæca quëwënanäni nani cæinö ante odömöninque iïmaï apænegacantapa. ⁴“Munitö iñæmpa. Mini waocabo iñöminite adobi iñömö bitö obegaidi tiëë ganca ëabi iñömi obega adocanque incæ wë womonte edæ dæ bacä iinque bitö iñömö æbänö cæbaimii. Edæ nöobenta i nöebe inäni ayæ ongoncoo inänite yabæque emö cæte godinque önömæca gote wë womöningä ingante bitö ædö cæte diqui diqui minämaï imii. Bitö aganca cöwë edæ diqui diqui mimaïmipa. ⁵Ayæ diqui diqui minte ëadente ate, Nöwo ëadëmopa, ante todinque önönancapæ wo ææntodöninque, ⁶oncönë mongæante pöninque bitö guidënanäni tönö bitö æmigoidi tönö äñete pönäni ate, ‘Badogaa, botö wë womö wædö dobæ ëadente i abopa. Edæ mönö watapæ toquinque impa,’ ante nē ëabi iñömö ämaïmipa. ⁷Oönædë quëwënanäni iñömö adobai cædänipa, ante

apænebo ëñëedäni. Waodäni nöobenta i nöebe ganca inäni në nö cædönäni inte wë womönämaï inte ayæ ongönäni adinque öönædë quëwënäni wædænque todänipa. Wæætë waocä adocanque incæ në womönängä inönmö tömengä edæ wënæ wënæ nänö cædinö ante wæwente pönëninque ñimpo cæte pongä adinque öönædë quëwënäni inönmö godömenque watapæ todänipa,” ante Itota apænegacäimpa.

**Onquiyängä tiguitamö nänö
wë wodönintamö ante**

⁸Godömenque apænedinque Itota odömongantapa. “Ayæ wæætë onquiyängä tiguitamö diete ganca mäñongä adotamonque wë wodonte ba adinque, Nänö gongængæimpa, ante tica wodönodinque tömengä oncö tömäo wadæ ñëmæ wadæ ñëmæ cæte diqui diqui minte ængampa. ⁹Do æninque tömengä guidëñäni tönö tömengä æmigoidi tönö äñete pönönänite, ‘Botö wë womontamö wædö dobæ ëadente abopa. Mönö edæ watapæ toquinque impa,’ angampa. ¹⁰Ininque minitö iminite apænebopa. Adocanque incæ wënæ wënæ nänö cædinö wæwente pönëninque ñimpo cædinque pongä adinque Wængonguï anquedoidi incæ watapæ todänipa,” ante Itota apænegacäimpa.

**Mäincoo në ëwengä ingante
mæmpocä waadete pönö cæcä**

¹¹Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mæmpocä tömengä wëñäna mënaa inönate, ¹²ayæmengä inönmö wæmpocä ingante apænedinque, ‘Mæmpo, bitö ëacoo incæ æmæncooque pä cæte botö ænguënencoouque pönömi æmoe.’ Angä Ao äninque wæmpocä pä cædinque wacä ingä pædæ wacä ingä pædæ godongä äna. ¹³Ate wantæ ate ayæmengä inönmö ænte næænte wabæca godinque quingämë bai önonque towente quëwëninque wæmpocä nänö pönönincoo incæ eye cæpote ba. ¹⁴Ate mäniömæ cænguï dæ ba ate näni

gæwænte wæpämö pö ininque tömengä mäincoo ænguënengä inte wæwengä. ¹⁵Ininque tömengä mäniñömö quëwengä weca gote äninque, Bitö imi në cæbo bacæboimpa, äñongante Ao äninque, Botö ömæ odæ wængänäidi näni cæmancadë gote në aabi bacæbiimpa, ante da godongä. ¹⁶Gote aadinque tömengä gue ænente ömædengä inte odæ wængänäidi näni cæntapodë incæ cæinente wæyongante cænguï dicæ pönönäniyaa.”

¹⁷“Ante wædinque tömengä nämanque pönë cöninque, ‘Inämpa botö wæmpo ingante në cædäni inönmö önonänique incæ eyepæ pönö cæñönäni botö inönmö edæ gæwænte wænguï wæ. ¹⁸Botö mæmpo weca edæ wadæ gocæboimpa. Gote pöninque botö tömengä ingante, Mæmpo ëñëmi. Öönædë quëwengä ingante botö godö ëñëñämaï cædinque bitö ayömite pönö wënæ wënæ cæbo inönmote, ¹⁹bitö ñöwo edæ, Botö wëmi, ante ædö cæte anguïmii. Wæætë edæ, Bitö botö imote, Në cæbi bae, ämi ate botö bitö imite në cæbo bacæboimpa, ancæboimpa.’ ²⁰Ante pönëninque wadæ godinque wæmpocä weca gocantapa,” ante apænedinque Itota godömenque odömonte apænegantapa.

“Ayæmengä mänömaï gote gobæ pönö dibæ pönongante wæmpocä inönmö gomö adinque inöntobæ pönö waadete wæcampa. Pogodo pönö godinque tömengä wengä ingante waa waadedinque bæi ongonte queë bemongampa. ²¹Tömengä wengä inönmö, ‘Mæmpo ëñëmi. Öönædë në quëwengä ingante botö godö ëñëñämaï cædinque bitö ayömite pönö wënæ wënæ cæbo inönmote bitö ñöwo edæ, Botö wëmi, ante ædö cæte anguïmii.’ ²²Ante tæcæ apæneyongante mæmpocä inönmö në cædäni inänite äninque, ‘Weocoo wæmoncoo quingæ ö ænte mämö daga wëñaquïmini. Önonpo timpoi ænte pöninque godö da timpodinque awæncata ö ænte godö da wëwædäni. ²³Ayæ wagada wëñängä nanguï cænte oguïmo pönö inongä inte wæwente

ænömīni ate mōnō cænte tocæimpa.

²⁴Edæ botō wengā iñōmō do wænte bai iñongā incæte ñōwo mīingā pongā aedāni. Botō nē wē womongā wædongā incæ edæ ñōwo dobæ ēadente tobopa.’ Ante wæmpocā angā ēñēninque ææmæ cædinque nanguī todānitapa,” ante Itota godōmenque odōmonte apænecantapa.

²⁵“Ææmæ cæte toyōnāni bamoncadengā guiquēnē gōnea ayæ cædongāimpa. Iñique cæte ate obo ponte ēñēñongā āmotamīni ante āwadāni. ²⁶Ēñente wædinque nē cæcā ingante āñecā pōñongante, Æbānō cædāni, ante wæcampa. ²⁷Āñongante, ‘Bitō biwi incæ do pongā adinque bitō wæmpo, Botō wengā mīingā ēñadente tobopa, ante adinque wagada wengā oguīmo pōñi iñongā ingante do angā wænonte ææmæ cæte todānipa.’ ²⁸Ante apænecā ēñēninque bamoncadengā iñōmō edæ ænguī badinque oncōnē guidāmai, Baa angā. Wædinque wæmpocā iñōmō oncodo taodinque tōmengā ingante waadete apænedinque, Oncōnē pō guīie, angampa. ²⁹Bamoncadengā wæætē, ‘Iñæmpa bitō beyæ ante wadepo iñō wadepo iñō botō ancaa cædinque bitō ānō tōmānō ante do cæbo iñōmote bitō wæætē, Bitō æmigoidi tōnō cænte tocæmīnīmpa, ante dicæ āmiyaa. Caboda wengā incæ dicæ pōnōmi æmogaa. ³⁰Wæætē māningā bitō wengā guiquēnē onquiyænāni māincoo beyæ ante nē towente quēwēnāni tōnō quēwēninque bitō ēadīncoo incæ nē ēwēnengā inte pongā adinque bitō wæætē wagada wē oguīmo pōni iñongā incæ māningā beyæ do wænōmīpa, ante awædō,’ angantapa.”

³¹“Ante pīiñongante wæmpocā, ‘Botō wēmi ēñēmi. Bitō iñōmō cōwē edæ botō weca ongōmi imīpa. Botō māincoo iñi edæ bitō māincoo cōwē impa.

³²Incæte māningā bitō biwi, Do wæmai ingampa, ante mōnō nē pōnēnongā inte ñōwo mīingā ingā pongā ae. Nē wē womōningā ingante do ēadente ate edæ ææmæ cæte toquēnē iñīmpa,’ ante bamoncadengā ingante mæmpocā

angampa.” Māninque ante apænēbopa, ante Itota apænēgacāimpa.

Nē aaquēnengā incæ nō cædāmai ingampa, ante

16 ¹Itota tōmengā mīñæ nē godāni iñānite godōmenque apænedinque, “Wacōcā adocanque māincoo nanguī ēacā iñongante wadāni, Bitō māincoo nē aaquēnengā incæ ōnonque pōñi wido cæcā ae. ²Ānāni ēñēninque nē ēacā iñōmō nē aaquēnengā ingante āñecā pongā ate iīmai angampa. ‘Bitō quīmæ cæbii, ante adinque tededāni edæ ēñēmopa. Ñōwo idæwaa botō māincoo inte nē aadīmi inte edæ abæ tawæ gocæbiimpa. Āmo ate ēñente wædinque bitō botō māincoo iñi ante edæ, Æbānō aadinque cæboo,’ ante apænēbi ēñēmoe.”

³“Ante pīiñte angā ēñente wædinque nē aadingā iñōmō nāmāneque tedinque, ‘Botō awēnē, Gobāwe, angā ēñēninque botō abæ tawænte gote awædō. Botō cæte ænguēnta ñōwo ænāmai iñinque æbānō cæte ænte quēwenguīmo. Botō, Wadāni beyæ onguīpoi ææ wobo ate pōnōnāni ænte quēwencæboimpa, ante pōnēmo bai edæ tæi pīñæmopa diyæ ææ woquīmo. Ayæ, Ōnonque pōnōmīni æmoedāni, ante ædō cæte anguīmo. Guīñēnete awædō. ⁴Æ. Tæcæ pōnēmopa. Botō awēnē angā botō abæ tawænte goyōmote wadāni wæætē, Botō oncōnē pō guīie, ancædānīmpa, ante cædinque botō ñōwo iīmai cæcæboimpa,’ ante iīmai cæcampa,” ante apænedinque Itota godōmenque apænecantapa.

⁵“Wadāni iñōmō iingā awēnē pōnongā æninque adodō pōnōnāmai iñāni inte debe iñōnānīmpa. Iñāni iñānite adocanque adocanque tōmānāni iñānite angā pōñōnānite nē aadingā iñōmō tāno pōningā ingante apænedinque, ‘Botō awēnē ingante bitō ayæ æpodō pōnōnāmai iīmi.’ ⁶Āñongante, ‘Oguīguipæ incæ botō tiēē ganca tanquebo encadedē awēnē ingante pōnōnāmai inte debe iīmpa.’ Ante

apænecä ëñëninque 'Mänimpocadedë debe ïmipa,' ante awënë nänö yewämöninta pædæ godöninque në aadingä ïñömö, 'Bado, bitö ïinta ænte pönömenque ante yewämöninque edæ, Botö tincoenta ganca encadedë debe ïmopa, ante edæ quingæ tæ contate yewämöe,' angä ëñente cæcampa. ⁷Ayæ pöningä ingante në aadingä angantapa. 'Bitö guiquënë æpodö pönönämaï ïmii.' Äñongante, 'Todigo incæ tee manguincade ñænængade pöni tiëë ganca encadedë botö debe ïmopa.' Ante apænecä ëñëninque awënë nänö yewämöninta pædæ godinque në aadingä, 'Bado bitö ïinta ænte pönömenque ante yewämöninque, Otenta ganca debe ïmopa, ante yewämöe,' angä cæcampa."

⁸"Ïnrique në aaquënegä mänömaï önonque wiwa cæcä wædinque awënë tömengä ingante, Bitö ocai nanguï encabi inte nämanque ante pönëwëninque cæbitapa, angampa, ante Itota në aaquënegä ingante ante mäninque apænecantapa. Ayæ godongämæ ongönäni inänite godömenque apænedinque, Inguipogaque ante quëwënäni ïñömö nänö caboque nanguï ëñente cæyönäni botö ñäö ïñömö në quëwënäni nänö cabo guiquënë wii nanguï ëñente cædänipa," ante Itota odömoncæte ante apænecantapa.

⁹Ayæ, "Minitö ïminite ñöwo ämo ëñeedäni. Mäningä në aacä ocai encate cæcä bai minitö ïñömö adobai inguipogaque wiwa cæcæte ante nänö godonte æinta mämini ïnrique ocai encate töingä pönente cæedäni. Inguipoga ïnrique bayedë mäninta ïñömö edæ dæ bacæïmpa, ante pönente wædinque, wädäni beyænque ante godö waa cæedäni. Mänömaï cæmini ïnrique minitö ömæpomini inte öönädë nänö cöwë wantæpiyæ quëwencönë æite godinque pönöminite, Oncönë pöedäni, ämaïnänipa," ante Itota apænecantapa.

¹⁰Ayæ, "Wacöcä mäincoo wædænque pönö ñëninque ædæmö aacä ïnrique

tömengä wæætë nanguï mäincoo æninque adobai ædæmö aaquingä ingampa. Wæætë edæ mäincoo wædænque pönö aaquënegä incæ babæ cæcä ïnrique tömengä wæætë nanguï æninque cöwë babæ cæquingä ïmaingampa. ¹¹Ïnrique mäincooque ante mini wædoncoo æninque minitö ædæmö aadämaï ïmini adinque minitö ïminite, Wo ëwënämäincoo aacæbiimpa, ante dicæ pönönäni ænguimäniyaa. ¹²Ayæ wacä minitö ïminite, Botö qui ædæmö aadäni, ante pönongä ænimäni inte minitö ædæmö aadämaï ïmini adinque, Tömëmini qui, ante minitö ïminite pönönämaï incædänimpa," ante Itota apænecäimpa.

¹³Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. "Mënaa awënëna ïna beyæ wacä ædö cæte cæquingä. Adocanque awënë ingante piïninque wacä ingante waadëbaingampa. Wæætë adocanque miñæ godinque wacä ingante wii waa abaingampa. Minitö adobai ïmini inte Wængonguï ingante në cæmini ïnrique mäincooque ante ædö cæte cæquimäni," ante Itota angacäimpa.

¹⁴Itota apænecä ëñëninque Paditeoidi guiquënë mäincooque ante në wæwënäni ïnönäni inte, Quimæ änewëë, ante badete togadänimpa. ¹⁵Adinque Itota wæætë tömënäni inänite, "Minitö ïñæmpa, Mönitö ïmönite adinque wadäni, Në nö cædäni ïnänipa, ante pönencædänimpa, ante në babæ cæmini ïminipa. Incæte Wængonguï minitö mímönë mini entawëno ante edæ do acampa. Wadäni nänö waa adö ante Wængonguï wæætë, Wentamö pönö ï awædö, ante piingampa," ante Itota apænecantapa.

Wængonguï Awënë nänö wææ angainö cöwë ongompa

¹⁶Äninque Itota, "Wëëñënedë ïñömö Wäö nänö ponganca dodäni Möitee wodi nänö wææ angainö ante ayæ Wængonguï beyæ në apænedäni nänö angainö ante apænete

quëwengadänimpa. Ñöwo guiqüënë, Wængonguï Awënë Odeye nempo guite quëwengäimpa, ante watapæ apænete impa. Ìine ante ëñëninque tömänäni Awënë nempo guicæte ante edæ pæ pagænte cædinque da godö guidänipa,” ante apænecantapa.

¹⁷Ayæ apænedinque, “Incæte öönæ tönö inguipo æmæwo edæ dæ nani baganca edæ Wængonguï nänö wææ angäinö ïñömö edæ cöwë mäë ongongäimpa. Mänine ante yewæmöninque dodäni nani tänoncagaï ïñömö edæ guiyä pönï incæ cöwë wadæ cædämaï ingäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Näni pämente wædö ante Itota apænecampa

(Mäateo 19.1-12; Mäadoco 10.1-12)

¹⁸Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Æcänö näwä nänöogængä ingante pämänninque wacä onquiyængä ingante godö möna ïñömö tömengä edæ wíwa towengä do bacampa. Adobaï, tömengä nänöogængä ïningä ïñongante wacä möninque edæ do towente bacampa,” ante apænecantapa.

Tæcæ wodi tönö Datado, ante Itota odömonte apænecä

¹⁹Godömenque odömonte apænecæte ante Itota iïmai ante apænegacäimpa. “Onguïñængä adocanque në ëacä inte cæncadencoo waëmoncoo wëñadinque awënëidi nani opatawæ ëmoncoo baï yabæque wëñadongäimpa. Tömengä tæcæ wodi ïnongä inte waëme cænguincöoque ænninque iïmö ïñö iïmö ïñö ææmäë cædinque nanguï todinque quëwënongäimpa. ²⁰Tæcæ wodi yabædemö ïnö wacä tömengä ëmöwo Datado ingante ænte mämö ñö cædäni ñongængantapa. Ìingä ïñömö, Pönömi æmoe, Pönömi æmoe, ante në änewënongä inte quëmoncoo tömäo baate wædongäimpa. ²¹Ayæ tæcæ wodi weca cænninque eyepodäni wæænte öñoncoo adinque tömengä ænte cæncæte ante wæwënongäimpa. Ayæ

edæ tömengä nanguï baate ñömænte wæyongä guintaidi incæ pö yædæ yædæ beyadönänimpa. ²²Tömengä në, Pönömi æmoe, Pönömi æmoe, ante änewënongä inte näñe wængä adinque Wængonguï anquedoidi tömengä öñöwoca ingante Abadäö wodi weca ænte mäidäni æicantapa. Ayæ ate tæcæ wodi adobaï näñe wængä adinque tömengä baö ïni daga wëñänitapa.”

²³Ante apænedinque Itota tæcæ wodi ingante ante godömenque apænecantapa. “Tömengä öñöwoca guidömmö taadö wææ gote mäë mämonte bai ïñömö ongönninque nanguï ämogate wæwënongä inte gomö ayongä Abadäö wodi a ongongä acantapa. Datado wodi adobaï Abadäö wodi weca a ongongä acantapa. ²⁴Adinque tæcæ wodi ïñömö Abadäö ingante aa pedinque, ‘Mæmpo Abadäö ëñëmi. Botö gonga bæcoyömö guite nanguï ämogate wæwëmo cæbii. Botö ämogate wædö ante pönö waadete waa cædinque bitö Datado ingante da pönömi pöninque tömengä æpæ ada ipomencacä botö cöñe bamencaboe.’ ²⁵Äñongante Abadäö, ‘Botö wëmi, Datado ïmæcayedë wënæ wënæ ämogate wæwëñongante bitö mäincoo waëmoncooque ænte todinque quëwënömiimpa. Ñöwo diyæ bitö ämogate wæwëñömite Datado ingante wæætë ædæmö cæbo ate wampo pönënninque tömengä ñöwo ïñömö watapæ quëwente tocampa. ²⁶Ayæ godömenque ämo ëñëe. Nänënë ï apa änewëë. Botö weca ongongä inte ædö cæte bitö weca goquingä. Wæætë bitö weca ongongä inte botö weca ædö cæte ponguingä. Guiibæ pönï ïñömö taadö impa taquïi. Edæ dæ ampa,’ ante Abadäö wodi angampa, angantapa.”

²⁷“Angä ëñente wædinque tæcæ wodi wæætë, ‘Mæmpo Abadäö ëñëmi. Datado ingante ämi ëñente tömengä botö mæmpo oncönë adodö gocæcäimpa. ²⁸Mänïñömö botö tönïñadäni önonpö æmæmpoque ganca mänimpodäni ïñänipa. Ìinque bitö Datado ingante ämi tömëñäni weca gote, Wænompadäni,

ante wææ angä eñëninque tömënäni wæætë iñömö nangui põni ämogate wæwëñömö pönämaï incädänimpa.’²⁹ Äñongante Abadäo wæætë, ‘Möitee wodi nänö wææ ante yewæmongainta Wængongui beyæ nê apänedäni nani yewæmongainta do mänäni inte edæ bitö tönïñadäni iñömö mäninta adinque, Æbänö i, ante do eñenguënänäni inänipa.’³⁰ Ante apäneyongä tæcæ wodi wæætë, ‘Iñæmpa mëmpo Abadäo eñëmi. Wacä nê wængaingä inte nani ömæmonte tömënäni weca gote apäneca eñëninque botö tönïñadäni tömënäni wënæ wënæ cædinö ante wæwente pönëninque do edæ ñimpo cæbainänipa.’³¹ Ante wæyongante, ‘Iñæmpa Möitee wodi nänö wææ angainö ante Wængongui beyæ nani apänegainö ante eñëñämaï inäni inte tömënäni nê wænte nani ömæmönigä apäneyongante cöwë eñëñämaï imainänipa,’ ante Abadäo wodi angantapa.” Tæcæ wodi ingante ante apänedinque Itota mäninque ante apänegacäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nani wæquinque cädänipa

(Mäateo 18.6-7; Mäadoco 9.42)

17 ¹Ayæ tömengä miñä nê godäni inänite apänedinque Itota, “Nê pönëñäni incæ pancadäniya wii eñente do oda cädänipa. Cöwë mänömaï impa. Incæte, Oda cæcæcäimpa, ante nê cæcä iñömö edæ tömengä nangui nänö caate wæquinque cæcampa. ²Ïninque edæ, Wëñængä adocanque guiyangä põni incæ oda cæcæcäimpa, ante nê godö cæcæ cædingä iñömö edæ, Wii cæcæcäimpa, ante mönö edæ wææ cæcæimpa. Waodäni nani dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninque nê godö cæcæ cæcä önömenca æ wëmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cädäni ïninque tömengä edæ, Wënæ wënæ cädämaï inte wæmo beyænque Wængongui botö imote pänämaï ingampa, ante tömengä waa toquënegä imaingampa. ³Mänömaï ämo eñëmiñi inte mïnitö,

Oda cæcæcäimpa, ante nê cæcä bai cädämaï incæboimpa, ante edæ nämä wææ aedäni,” æninque Itota iïmaï apänecantapa.

“Wacä wënæ wënæ cæcä adinque bitö wæætë tömengä ingante, Cädämaï incæbiimpa, ante wææ æ. Ämi eñëninque tömengä wënæ wënæ nänö cædinö beyæ guingo imonte wædinque, Wiwa cætabopa, ante apäneca eñëninque bitö wæætë piyänë cædinque tömengä ingante ñimpo cæbi ee gocæcäimpa. ⁴Tömengä wæætë adoñæque iñonte önompö æmæmpoque go mempoga mänimpoga bitö imite wiwa cædingä inte tömengä guingo imöninque, ‘Bitö imite wiwa cætabopa,’ ante adopoga apäneca eñëninque bitö wæætë tömengä ingante adopoga ñimpo cæbi ee gocæcäimpa,” ante Itota angantapa.

Mönö tæri piñænte entawenguinque wede pönëmopma

⁵Mönö Awënë tömengä nänö nê da godöñinäni iñömö tömengä ingante æninque,

—Wædænque pönëmöni iñömönite bitö pönö cæbi æninque mönitö ædæmö wede pönëmöni bacæmönimpa.

⁶Änani eñëninque mönö Awënë wæætë,

—Mootatamö guiyämö põni nänö inganca mïnitö pönëñö mäninganca wædænque pönëmïnitawo. Mäningancaque pönëmïni incæte mïnitö mödedawæ nani äwæ inte apänedinque, “Awæ eñëmi. Bitö bæ wite godö gäwapæ minte pæbæwe,” ante ämïni bai awæ incæ dobæ edæ eñente cæcædönimpa, ante Itota apänecantapa.

Wacä ingante nê cæcä incæ iïmaï cæquënegä ingampa

⁷Ayæ godömenque apänedinque, “Mïni waocabo iñöminite adobi nê äabi ïmi ïninque bitö imite nê cæcä ingante edæ æbänö cæbaimii. Tömengä gönea mangæ mangæ wodinque ayæ cænïnäni inänite iinque aadinque pö guicä

adinque bitō iñōmō edæ, ‘Pō tæ contate cæe,’ ante edæ dicæ ämiyaa. Edæ nē äacä ingampa diyæ täno cænguingää. ⁸Wæætē nē äabi inōmi inte bitō, ‘Botō beyæ cænguī äñōninque bitō weocoo topo cædinque pönōmi äninque botō cænte bebo ate bitō mänifñedē ate edæ cænte becæbiimpa,’ ante cōwē ämaimipa. ⁹Ayæ, Cæe, ante bitō äninō ante tömengä eñente cæcä beyænque bitō, Waa cæbi ämopa, ante dicæ anguimii. ¹⁰Īninque mönō Awënë, Cædäni, ante nänō angainō ante eyepæ pōni cædinque mīnitō adobaī ante pönenguëñēmīni iminipa. ‘Mōnitō nē cæmōnique inte önömōnique inōmōni inte wënæ wënæ cæte awædō. Mōnitō tömengä nänō änonque mäninque cæte ate tömengä beyæ ante dicæ godōmenque nanguī cæmōniyaa,’ ante pōnente wæquëñēmīni iminipa,” ante Itota tömengä miñæ nē godäni inänite apænecäimpa.

**Itota angä ate diete ganca
inäni waintai baadänipa**

¹¹Mänii Eedotadē iñōmō gocæte ante godinque Itota Tämadiabæ ämætæ Gadideabæ ämætæ tæcæguedē pōni godinque, ¹²waodäni nāni quëwëñōmō tæcæ pōñongä nē baate wædäni önombo tipæmpoga inäni pō bee tēñanitapa. Pō gobæ næ gongäñinque pōmō adinque, ¹³aa pedänitapa.

—Itota nē Awënë inōmi inte eñēmi. Mōnitō wædō ante pönō waadete waa cæe, ämönipa.

¹⁴Äñönänite gomō adinque Itota, —Mīnitō guiquëñē Wængonguī oncōñē godinque, Wængonguī qui, ante nē godönäni inänite mīnitō ämontai mäo odömōmīni acædänimpa.

Angä eñente tömēnāni idōmæ godinque iñontobæ waintai baagadänimpa. ¹⁵Īninque adocanque watapæ todinque, Wængonguī bitō ñäö apäite bai inōmi inte edæ waa cæbi ämopa, ante yedæ apænedinque adodō pongantapa. ¹⁶Tömengä iñōmō wabæca Tämadiabæ nē quëwëningä incæ pō Itota önōwa inō guidömēmæ ñongäñinque

waa ate pönēninque, Bitō pönō cæbi ate waintai baabopa, ante apænecä. ¹⁷Eñēninque Itota wæætē angantapa.

—Īñæmpa mīni cabo önombo tipæmpoga mänimpomīni inōmīni inte edæ wiī tömämīni waintai baamīnitawo. Īninque wadäni önombo ämæmpoque go mēnaa go mēnaa inäni iñōmō edæ ædönō gote dæ änāni. ¹⁸Īngä iñōmō wabæca quëwëningä incæ adocanque Wængonguī ingante waa pōni apænecæte ante ponte quëwëñongä wadäni guiquëñē tömānāni pönāmai inänitawo.

¹⁹Äninque Itota tömengä ingante, —Bitō wede pönēñō beyænque waintai baadimi inte ængæ gantite goe, angantapa.

**Īmaī iinque bayonte Awënë Odeye
poncæcäimpa, ante
(Mäteo 24.23-28, 36-41)**

²⁰Paditeoidi Itota ingante, Wængonguī Awënë æyedēñō ponte Awënë Odeye baquingää, ante wæyönänite tömengä wæætē, Īñæmpa wiī waomīni ayōmīni Wængonguī Awënë Odeye pongä ingampa. ²¹Īninque, “Tömengä iñōmō ponte ongongampa,” ante ayæ wæætē, “Tömengä wayōmō gote ongongampa,” ante edæ ædō cæte anguīi. Mīnitō weca nē quëwengä incæ Awënë Odeye bayongante waodäni tömengä nempo do quëwēñāni apa änewēmīni, ante Paditeoidi inänite angacäimpa.

²²Ayæ tömēnāni inänite iinque apænedinque Itota tömengä nänō nē emiñænāni inänite wæætē apænecantapa.

—Īncayæ ate mīnitō, Waocä nē eñagaingä ingante adoönæque incæ äinēmōnipa, ante wæcæmīnimpa. Wæmīni incæte adāmai incæmīnimpa. ²³Wadäni mīnitō imīnite, “Īñōmō ongongä tamēñedäni,” äñinque ayæ, “Wayōmō ongongä tamēñedäni,” äñönāni mīnitō acæ godāmai iedäni. Tömēnāni miñæ edæ godāmai imæwedäni.

²⁴Botō ponguionæ iinque bayonte botō iñōmō edæ Waobo nē eñagaïmo inte

edæ ñāō æmatæ æmatæ näinte bai
 ëmöninque edæ edonque pönì ponte
 a ongoncæboimpa. ²⁵Incæte botō
 ñōwo guiquënë tāno nanguì ämogate
 wæwencæboimpa. Ayæ ñōwodāni iñōmō
 botō ïmote edæ Baa äninque wido
 cæcædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

²⁶“Botō Waobo nē ëñagai mo inte botō
 ponguïönæ iinque bayedē guiquënë
 Nōwee wodi Docä nāni angaingä nānō
 quëwënedē dodāni nāni quëwengai bai
 adobai edæ quëwenguināni iñānipa.

²⁷Docä Nōwee wodi ñænæ wipoboga
 oncō bai mænöninque tömengä nānō
 guiganca tömënāni önonque cænte bete
 monte quëwengadänimpa. Monguina,
 ante ñānonte quëwengadänimpa.

Mäniñedē edæ tömënāni nāni capo
 bedō wænguinque edæ æpæ do
 angatimpa. ²⁸Dooto wodi nānō
 quëwengaiñedē dodāni adobai

cænte bete quëwengadänimpa. Nē
 mænāni godongadänimpa. Äinënāni
 wæætē godonte ængadänimpa. Minte
 pæcæimpa, ante cædinque onconcoo

mænonte quëwengadänimpa. ²⁹Incæte
 Dooto wodi Todömä iñōmō quëwente
 nānō tao gogaiönæ iñonte gonga
 tönō atopodemō nanguì ocoi bæcomō
 cōönæ cæ bai wææninque mæo

bæco iinque mäniñōmō quëwënāni
 tömānāni gonte wængadänimpa. ³⁰Botō
 Waobo ëñagai mo inte edonque botō
 a ongñedē mäniñō nāni bæco gonte
 wængai bai adobai bacæimpa, ante ämo
 ëñëmaimīnīpa,” ante Itota angacäimpa.

³¹Ayæ godōmenque apænedinque,
 “Mäniönæ iñonte mīnitō oncōmanca
 ongöninque, Botō mäincoo, ante
 oncönē wæi guidinque ænāmaï inte
 wodii winōmäewedāni. Ayæ gönea
 cædinque mäincoo ante oncönē ocæ
 ëmænte æncæ pönāmaï imæwedāni.

³²Iñæmpa, Dooto nānōogængä wodi
 æbänō dadi ëmænte adinque edæ
 gonte wængacäi, ante pönëmīniyaa.

³³Inguipogaque cōwē quëwencæboimpa,
 ante nē pönengä iñōmō tömengä
 iñōmō edæ quëwënāmaï incæcäimpa.
 Wæætē edæ inguipoga mönō guëmante

quëwenguimāmo ante nē wædāmaï
 ingä guiquënë tömengä iñōmō edæ
 cōwē wænāmaï quëwencæcäimpa,
 ante ämo ëñëmaimīnīpa,” ante Itota
 apænegacäimpa.

³⁴Ayæ, “Mäniñedē woyowotæ ï
 iinque mënaa äñōmonque öñōna
 adocanque ingante bæi ongonte
 goyönāni adocanque ingante ëmō
 cæte godāni a ongoncæcäimpa.

³⁵Ayæ onquiyæna cænguï ante guëa
 dicaca dacæ dacæ cæte godō wëñōna
 adocanque ingante bæi ongonte
 goyönāni adocanque ingante ëmō
 cæte godāni a ongoncæcäimpa.”

³⁶“Ayæ onguinæna gönea guëa cæyōna
 adocanque ingante bæi ongonte
 goyönāni adocanque ëmō cæte godāni a
 ongoncæcäimpa.”

³⁷Ante apæncä ëñente wædinque
 tömënāni wæætē,

—Awënë, bitō äno æyömönō inca
 mänōmaï baquii.

Äñönānite,

—Baō æyömömē wænte öñönōmonte
 abadæidi wë ongonte edæ do godongämæ
 pönāni bai waodāni, Mönitō Awënë
 pongampa, ante do ëñëninque
 godongämæ poncædänimpa, ante Itota
 apænegacäimpa.

Në apænte änogä tönō owæmpoingä æbänō cædaï, ante

18 ¹Ayæ tömengä miñæ nē godāni
 cōwē Wængonguï ingante
 apænedinque wæntæte badāmaï
 incædänimpa, ante cædinque Itota
 inguipoga quëwënāni nāni cæinō
 ante odōmonte apænegacäimpa.

²“Wayömō nāni quëwëñōmō adocanque
 waodāni nāni nē apænte änogä inte
 quëwënongäimpa. Wængonguï ingante
 guinænāmaï inongä inte tömengä iñōmō,
 Waodāni æbänō äñāni, ante wædāmaï
 inongäimpa. ³Adoyömō tömënāni
 quëwëñōmō onquiyængä adocanque
 owæmpoingä inte nē wædongä inte
 quëwënongäimpa. Tömengä guiquënë
 mäningä nē apænte adongä weca wæætē
 wæætē pöninque, Botō ïmote adocanque

nē piingā iñongante bitō āmi ēñente wæætē nō cæcæcāimpa. ⁴Ante ancaa pōninque ānā ēñente wædinque nē apænte ānongā iñōmō edæ cōwē Baa Baa angā. Incæte ayæ ate nāmāneque tedinque tōmengā, ‘Onquiyængā iñōmō ancaa angā awædō, āninque, Wængonguī ingante guīñēnāmaī imo inte botō, Waodāni æbānō ānāni, ante wædāmaī imo incæte, ⁵māningā owæmpoingā pō pō cæcā wædinque botō, Ancaa ponte angā wæcæ wæ, ante wæætē tōmengā ingante waa cæcæboimpa. Tōmengā ingante nē piingā ingante botō, Nō cæe, ante wææ āmo wæcæcāimpa.’ Āninque nē Baa āningā incæte owæmpoingā beyæ do waa cæcampa. Māninque ante odōmōmopa.”

⁶Ante odōmonte apænedinque mōnō Awēnē iñōmō godōmenque apænecantapa. “Nē apænte angā iñōmō wīwa cæcā incæte, Tōmengā æbānō apænecāā, ante mīnitō ēñente pōnēmæwedāni. ⁷Wængonguī nānō nē apænte ængāimīni inte mīnitō itædē woyowotæ wæætē wæætē aa pe aa pe cæyōmīni Wængonguī edæ ædō cæte Baa anguingāā. Wææ āmi ate nō cæcædānimpa, ante āñōmīnite tōmengā iñōmō edæ, Iincayæ ate cæcæboimpa, ante ædō cæte anguingāā. ⁸Wæætē quingā edæ do cæcæcāimpa. Nē piunte cædināni iñōnānite Wængonguī wææ angā ate tōmēnāni mīnitō imīnite wæætē nō cæcædānimpa, ante āmo ēñēmaimīnīpa. Incæte Wao Wēmo ēñagaīmo inte botō ponte ayōmo wede pōnēnāni wabānō inguipoga mæ ongōnāni aquīmoo, ante wæbopa,” ante Itota angacāimpa.

Paditeo tōnō awēnē beyæ nē ænongā æbānō cæda, ante

⁹Ayæ pancadāniya, Wadāni ōnōnānique iñōnāni mōnonque nō cæmō imompa, ante pōnēwēninque wadāni inānite piunte adānīpa. Mānōmainō ante nē ānewēnāni inānite Itota, Wængonguī ingante æbānō

apænequīī, ante ēñencædānimpa, ante imæca quēwēna nāna apæneinō ante odōmōninque apænecantapa. ¹⁰“Waoda mēnaa Paditeo tōnō odōmāno awēnē beyæ nē æwengā iñōmō Wængonguī ingante apænecæte ante Wængonguī oncō ñænāncō yabæcōnē æi guiidatapa. ¹¹Paditeo iñōmō adiyæ gongæninque nāmā incæ apænedinque, ‘Wængonguī ēñēmi. Wadāni baī wīī imopa. Botō iñōmō godōmenque waēmō imopa, ante todinque botō mānōmaī beyæ bitō imite waa ate apænēbopa, ānewengampa. Edæ wadāni guiquēnē wacā quī ō ænānīpa. Wadāni inānite wīwa cædānīpa. Tōmēnāni nānōogængā ināmaī iñongante godō guēa mōnānīpa. Botō iñōmō mānīnāni baī ināmaī inōmo inte botō māniñōmō ongongā odōmāno awēnē beyæ nē æwengā baī wīī imopa, ante adinque botō Wængonguī bitō imite waa ate pōnēninque apænebopa. ¹²Botō iñōmō, mēōnaa go mēōnaa iñonte, mēōnaa go mēōnaa iñonte bitō imite apænecæte ante cænāmaī quēwēmopa. Ayæ botō ænincoo tōmancoo ate adinque botō ōnompō tipæmpoga mānimpocoo mæ ongōñoncoo adocooque æninque, Wængonguī quī, ante cōwē pædæ pōnōmo æ,’ ante apænewengampa.”

¹³“Odōmāno awēnē beyæ nē ænongā guiquēnē guingo imōninque nāmā tæi tæi yatawēninque, ‘Wængonguī ēñēmi, botō nē wīwa cæbo adinque bitō waadete pōnō piināmaī incæbiimpa, āmopa,’ angā. Māninque angampa. ¹⁴Mānōmainō ante odōmoncæte ante apænedinque Itota, Nōwo āmo ēñēedāni, angantapa. Iingā awēnē beyæ nē æwengā mānōmaī āñongante Wængonguī do, Botō ayōmo bitō nō cæbi babīpa, ante godō badongā ate tōmengā edæ nō pōnēnongā inte tōmengā oncōnē gocampa. Wæætē Paditeo, Nāmanque waēmō imopa, ante nē ānewēningā ingante Wængonguī, Nō cæbi bacæbiimpa, ante godō badōnāmaī incæcāimpa, ante āmo ēñēmaimīnīpa. Edæ, Nāmanque waa cæbo imopa, ante nē ængō cæcā guiquēnē edæ

wæantodonte bai inte wæcæcäimpa. Wæætë, Nāmanque wënæ wënæ cæbo imopa, ante nē apænecä guiquënë edæ ængö cæte bai inte tocæcäimpa,” ante Itota apænecäimpa.

**Wëñænāni inānite gampo cæcadinque
Itota waa apænecä**

(*Mäteo 19.13-15; Mäadoco 10.13-16*)

¹⁵Ayæ ate wadāni, Wëñænāni inānite Itota pönö gampo cæcadinque waa apænecæcäimpa, ante cædinque tömengä weca guiyānāni inānite ænte pö ænte pö cædāni adinque tömengä miñæ nē godāni guiquënë, Ænte pönāmai iedāni, ante Baa änāni.

¹⁶Adinque Itota wæætë wëñænāni inānite aa pecä pönönāni tömengä miñæ nē godāni inānite apænecantapa.

—Wëñænāni inānite botö weca ee amini poncædānimpa. Ìñæmpa mänināni nāni pönënö bai adobaï pönēnāni inte edæ Wængonguï Awënë Odeye nempo do quëwēnāni inānipa. Ìninqe mīnitö Ìñömö wëñænāni inānite Baa änāmai iedāni. ¹⁷Edæ nāwangä apænebo ëñeedāni. Wëñængä do pönengä inte Ao angä ingä bai Wængonguï Awënë Odeye ingante do pönēninqe nē Ao änāni Ìñömö tömēnānique tömengä nempo guiidinqe quëwēnānipa. Wadāni guiquënë Wængonguï Awënë Odeye ingante Baa ante pönēnāmai ināni guiquënë tömēnāni ædö cæte tömengä nempo guiidinqe quëwenguināni, ante Itota apænecäimpa.

**Mäincoo nanguï ëacä inte Itota weca
ponte apænecampa**

(*Mäteo 19.16-30; Mäadoco 10.17-31*)

¹⁸Māniñedë Itota ingante wacä awënë angantapa.

—Awënë nē waa Odömömi apænebi ëñēmoe. Botö æbānö cædinque wænāmai wantæpiyæ quëwēmaimoo.

¹⁹Äñongante Itota tömengä ingante, —Wængonguï adocanque nē waa cæcä Ìñongante bitö botö imote, Nē waa cæbi imipa, ämii. ²⁰Äninque Itota

godömenque apænecantapa. Ìmai cæedāni, ante Wængonguï nānö wææ angaiñö ante bitö tömēmi edæ do ëñēmipa. “Bitö nānöogængä ināmai Ìñongante bitö godö guëa mönāmai ië. Wacä ingante godö wænönāmai ië. Wacä quï adinque awëmö ænāmai ië. Wacä wënæ wënæ cæcä atabopa, ante godö babæ wapiticä änāmai ië. Wæmpocä ingante wäänä inante waa adinque tömēna Ìnate godö waadete cæe,” ante wææ yewæmongacäimpa, ante bitö edæ do ëñēmipa, angantapa.

²¹Ante apænecä ëñēninqe mäningä awënë wæætë,

—Botö mäninö bitö änö bai tömänö ante ëñente cædinque pægaboï ae.

²²Ante apænecä ëñēninqe Itota wæætë,

—Adodeque ayæ ëñente cæquënēmi imipa, ante ämo ëñëe. Öönädë bitö waëmoncoo ænguinque edæ imæca bitö mänincoo tömancoo godonte æninqe bitö æninta wæætë ömæpodāni inte wædāni inānite tömanta godömi æncædānimpa. Ayæ edæ botö imote tee empote pöe.

²³Angä ëñente wædinque tömengä mäincoo nanguï ëadongä inte mänincoo beyænque ante pönēninqe mäningä awënë Ìñömö wæwente bacantapa.

²⁴Ìninqe Itota tömengä ingante gomö adinque,

—Wængonguï Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque wadāni ömæpodāni inte botö miñæ pönānipa. Mäincoo nanguï ëacä guiquënë æbānö cæte ömæpocä inte botö miñæ ponte guiite quëwenguingä, angantapa.

²⁵Cämeyo Ìñömö guiyangä ingampa diyæ daagö guiyampite pædæ tacä. Ìninqe cämeyo pædæ tadāmai ingä bai nē ëacä Ìñömö adobaï ingampa. Tömengä nāmā ayongä ñænængä Ìnongä inte edæ æbānö cæte Wængonguï Awënë Odeye nempo do wäänë guiite quëwenguingä.

²⁶Mänömainö ante Itota apænecä ëñēninqe nē ëñēnāni wæætë,

—Ìñæmpa mänömai Ì Ìninqe æcänö wäänë guiite quëwenguingä.

²⁷ Ante wæyönänite,
—Waomīni minī, Ædō cæte cæquīi,
ante minī wædō incæ Wængongui iñōmō
do cæcampa, ante Itota apænecä.

²⁸ Æñente wædinque Pegodo,
—Awënë ëñēmi. Mōnitō ēadincoo owæ
caate bitō miñæ tee empo pōmōni abipa.

²⁹ Æñongante Itota tōmēnāni inānite
wæætē,
—Mīnitō nāwangā oncodo tao
godinque mīnitō nānōogængā ingante
mīnitō tōniñadāni inānite wæmpoda
inate wēñænāni inānite emō cæte botō
miñæ pōmīnitapa. Ænīnque iīmai ante
nāwangā āmopa. Æcānō Wængongui
Awënë Odeye beyænque botō miñæ
mānōmaī pōna iñōmō, ³⁰ tōmengā
iñōmō inguiipoga quēwēnīnque nānō
ēmō cædincoo adopocoo ænīnque
ayæ wæætē godōmenque nanguī
æncæcāimpa. Ayæ iīncayæ ate oōnædē
godinque edæ tōmengā cōwē wantæpiyæ
wænāmaī quēwencæcāimpa, ante āmo
ëñēmaīmīnīpa, angacāimpa.

**Itota, Wæncæboimpa, ante wæætē
adodō ante apænecä**

(Māateo 20.17-19; Mādocolo 10.32-34)

³¹ Ænīnque tōmengā miñæ, Dote,
ante nāni gocabo inānite Itota nānēnē
ænte māocā goyōnāni iīmai ante
apænecantapa. “Ñōwo iñōmō mōnō
edæ Eedotadēē iñōmō æicæimpa.
Wængongui beyæ nē apænægāināni
iīmainō ante yewæmōnīnque, Nē
Waocā iīncayæ ate ëñate pæcā adīnque
tōmengā ingante æbānō cæquīnānīi,
ante yewæmongadānīpa. Ñōwo mōnō
Eedotadēē iñōmō æi pō gongæmō ate
edæ mānīnō dodāni nāni angāinō
baī edæ do iīnque bacæimpa. ³² Botō
edæ mānīmodō ëñagaīmo iñōmote
odeoidi botō imote ò ænīnque wadāni
inānite pædæ māo godōnāni ò ænīnque
tōmēnāni wæætē tawimæ botonga
towæ tānongadīnque botō imote badete
todīnque pīīnīnque wīwa anguīnāni
inānīpa. ³³ Ayæ æmontaimenca tæi tæi
pānāni āmogate wæyōmote botō imote
godōmenque wænōnāni wæncæboimpa.

Wæætē mēōnaa go adoōnæque iñonte
edæ botō do wænīmo inte edæ nāni
ōmæmonte wæætē quēwencæboimpa,”
angantapa.

³⁴ Tōmengā miñæ nē godāni iñōmō
mānīnō, Tōmengā æbānō bate wæquingāā,
ante adodeque incæ edæ ëñēnāmaī
ingadānīpa. Tōmengā nānō apænedō
edæ wē wodonte baī iñonte tōmēnāni
ōnōmoncaque ëñēnīnque, Æbānō ante
apænecāā, ante wīi edonque ëñēnānitapa.

**Itota angā ate babetamongā iīngā
incæ do waa acampa**

(Māateo 20.29-34; Mādocolo 10.46-52)

³⁵ Itota mānīnō godinque Eedicoo
iñōmō obo pōñongā onguīñængā
babetamō inte nē wædongā inte
taadō wedeca, Pōnōmi æmoe, ante
ānecōnongāimpa. ³⁶ Nanguī ināni
cægōnāni ëñēnīnque babetamongā
iñōmō, Quīnante cægōnānīi, ante
wæyongante, ³⁷ Itota Nāatadeta
quēwēningā inte edæ ñōwo wodo tebæ
gocampa, ante apænedāni. ³⁸ Æñēnīnque
tōmengā iñōmō aa pedīnque,
—Itota ëñēmi. Bitō Awënë Dabīi wodi
pæīmi inōmi inte botō wædō ante edæ
ñōwo waadete pōnō waa cæe.

³⁹ Æñongante tāno godāni wæætē
tōmengā ingante, Apocænē inguēnē
ānewēē, ante wææ āñōnāni tōmengā
godōmenque nanguī ænīnque,

—Awënë Dabīi pæīmi inōmi inte edæ
botō wædō ante pōnō waadete waa cæe,
ante wæcā.

⁴⁰ Wædinque Itota næ gongæinīnque,
Tōmengā ingante ænte māmōmīni
pongædāni. Angā obo ænte māmōnāni
pōñongante Itota,

⁴¹ —Æbānō ante āmīi. Bitō beyæ quīnō
cæquīmoo.

Æñongante,
—Awënë, wēēnē botō ëmongai baī
cæbi acæboimpa.

⁴² Angā ëñēnīnque Itota wæætē,
—Wēēnē bitō ëmongai baī abāwe. Edæ
wede pōnēmi inte edæ waa bamōmīpa.

⁴³ Ante nānō āñedē nē babetamongā
do waa bamōnīnque Itota miñæ

godinque Wængongui ingante, Bitö ñäö apäite bai emömi inte edæ waa cæbi æmopa, ante togacäimpa. Mänömaï cæcä adinque tömänäni adobai Wængongui ingante waa adinque, Bitö ñäö bai emömi inte waa cæbipa, ante togadänimpa.

Itota tönö Taqueo

19 ¹Itota mänii Eedicoo pöningue tæcæ wodo tebæ gocä ingantapa.

²Mäniñömö adocanque Taqueo näni äsongä iñömö tömengä odömäno awënë beyä nä ännäni awënë inongä inte nanguï mäincoo ädongä inongäimpa.

³Tömengä ñowo, Itota æcänö ingää, ante acæte ante ponte ayongä wadäni nanguï inäni wææ ongönäni adinque, Botö ocäa pönï inömo inte edæ Itota ingante ædö cæte aquimoo, ante wæcantapa.

⁴Adämaï inte wæyongante wadäni, Itota iinö gämänö pö wodo tebæ goqingä, ante tededäni ëñëningue tömengä Itota ingante acæte ante pogodo täno gote awäa ticämodöwäa näni äwäa daëwa æi näë gongænte a ongongantapa. ⁵Itota obo pöningue æmö ayongä Taqueo a ongongä adinque tömengä ingante, —Taqueo, quingæ wææe. Nöwoönæ edæ pö bitö oncönë ëñaquënemo imopa.

⁶Angä ëñëningue Taqueo quingæ wææ ti wæænningue, Ao, botö oncönë waa poncæbiimpa, ante watapæ todinque edæ tömengä oncönë mämongä pongacäimpa. ⁷Itota mänömaï cæcä adinque wadäni, Æ nä wïwa cæcä weca Itota quimæ ëñacæ gocäa, ante tömänäni piinte tedegadänimpa.

⁸Taqueo iñömö edæ tömënäni ayönäni ængæ gantite adiyæ ongöningue mönö Awënë ingante,

—Awënë ëñëmi. Botö mäincoo tæcæguedencoo pä cædinque ömæpodäni inte wæwänäni inänite ñowo godömo ännäni æ. Ayæ botö wacä qui ante babæ äningue ö æmo wæcä ininque wëenënedë botö ö ænincoo adopocoo bai incæ godömenque mempoga go mempoga godömo æncæcäimpa.

⁹Ante apæneçä ëñëningue Itota wadäni inänite apænedinque,

—Taqueo adobai Abadäo wodi päingä iñongante botö nä æmo inömo inte tömengä oncönë näni owocabo quëwencædänimpa, ante ñowoönæ pontabopa. ¹⁰Botö Waobo ëñagaïmo iñömö æmo beyænque quëwencædänimpa, ante cædinque wë womonte bai inäni inänite diqui diqui mincæ pontabopa, ante Itota apænegacäimpa.

Minata näni godonte äinta ante odömongampa

(Mäteo 25.14-30)

¹¹Mänömaï apæneçä ëñënnäni inte tömënäni, Itota Eedotadëe obo pongampa, ante adinque, Wængongui Awënë Odeye nempo mönö oo pönï quëwenguinque impa, ante pönente edæ oda cædänitapa. Ininque Itota, Wængongui Awënë æbänö cæquingäa, ante ëñencædänimpa, ante imæca quëwänäni näni cæinö ante odömöningue apænecantapa.

¹²Iimainö ante apænecantapa. “Waoçä adocanque awënë odeye päingä inongä inte, Botö gobæ wabæca gote imæca pancabaa awënë odeye bate pömoedäni.

¹³Äningue tömengä ingante nä cædäni diete ganca inäni inänite äñete pönäni ate tömengä oodo minata näni äinta wantæpiyæ cæte näni äinta incæ æningue adocanque ingante adotaque pædæ wacä ingante adotaque pædæ godöningue tömänäni inänite godongä adopota adopota ännäni. ‘Minitö mäninta æningue godonte äi godonte äi cædinque, Yebængæimpa, ante botö gote pompoga cædäni.’ ¹⁴Ante wadæ gocä adinque tömengä nempo quëwänäni guiquënë tömengä ingante piinte cædinque pancadäniya inänite äningue, Minitö tömengä miñæ godinque awënëidi inänite gode äningue, Mäningä iñömö wii mönitö awënë odeye bacæcäimpa, ante wææ ämïni ëñencædänimpa, ante da godönäni godänitapa,” ante apænedinque Itota ayæ godömenque apænecantapa.

¹⁵“Incæte awënëidi do änäni ate awënë odeye badinque tömengä ömæ pongantapa. Pöningque tömengä, Botö beyæ në cædäni iñömö godonte æi godonte æi cædinque æbänö godömenque nangui edæ ænte mänäni, ante acæte ante cædinque, Botö oodo minata në æninäni inänite äñete pöedäni, angä. ¹⁶Äñete pönäni ate tömengä weca täno pöningä iñömö, ‘Awënë ëñëmi. Bitö oodo minata adotaque incæ önompo tipæmpoga mänimpota edæ ñowo yebænte bapa.’ ¹⁷Ante apæneçä ëñëninque tömengä ingante, ‘Botö imote në cæbi imi waa cæbi æmopa. Wædænque incæ ænïmi inte bitö ædæmö aate cæbipa, ante adinque botö önompo tipæmpoga näni quëwëñömö quëwënäni iñönänite bitö nempo pönömo æninque në ämi inte aabi æmoe.’ ¹⁸Ante tömënanï awënë angä ate ayængä pöningque, ‘Awënë ëñëmi. Bitö oodo minata adotaque incæ önompo æmæmpoque mänimpota ñowo yebænte bapa.’ ¹⁹Ante apæneçä ëñëninque tömengä ingante adobai apænedinque, ‘Önompo æmæmpoque näni quëwëñömö quëwënäni iñönänite botö bitö nempo godömo ænte aabi æmoe,’ angantapa,” ante Itota apænegantapa.

²⁰Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Awënë angä ate tömangä guiquënë pöningque, ‘Awënë ëñëmi, tömëmi minata æe. Botö weocodë ædæmö wïni caadinque wææ aate mantabopa. ²¹Äninque, Bitö wii bitö ñönöni incæ wacä ñönöni incæ ö ænte mämi awædö. Ayæ wii bitö mimi pæ incæ wacä mingä pædi incæ tä pebi imipa, ante pönente wædinque cætabopa. Bitö täëmö inömi imipa, ante guiñente wædinque botö oodo minata botö æninta wïni caapote weocodë ædæmö wææ aabo ae.’ ²²Äñongante tömengä awënë iñömö, ‘Iñæmpa bitö në wïwa cæbi imi nämä bitö tededö beyænque bitö imite apænte ancæboimpa. Botö täëmö imo inte wii botö ñönöni incæ wacä ñönöni incæ

ö æmopa. Wii botö mïmo pædi incæ wacä mingä pædi incæ edæ do tä pebo imopa. Mänömaï impa, ante bitö dica ëñënamäi imitawogaa. ²³Do ëñëniimi inte bitö ëñente edæ cæquënëmi imitapa töö. Botö oodo minata godonte æinta æninque edæ në godonte ænäni weca baanco weca quinante wii guidonte æmitawo. Mänömaï cæbi bai botö ocæ ëmænte pöningque edæ botö qui do æninque wadäni näni guidöninta tönö edæ do æncædömoimpa töö,’ angampa.”

²⁴“Äninque godongämæ ongönäni inänite awënë apænegantapa. ‘Minitö ñowo iingä minata nänö nææninta ö æninque edæ minata önompo tipæmpoga në næængä ingante pædæ godömiini æncæcäimpa.’ ²⁵Angä ëñëninque tömënanï, ‘Awënë iñæmpa, iingä diete ganca minata do mangä apa ämii.’ ²⁶Ante wæyönäni awënë wæætë, ‘Iñæmpa në ëadäni inänite tömänäni inänite godömenque godonte ingæimpa. Wæætë edæ ëadämaï inte ömæpocä ingä guiquënë tömengä nänö ëadincoo wædænque pöni i incæte edæ ö ænte dæ ba wæcæcäimpa. Ante apænebo ëñëmaimïnipa. ²⁷Ayæ botö imote në pïinäni guiquënë botö imotedö ante apænedinque, Bitö wii mönitö awënë odeye bacæcäimpa, ante në Baa änäni guiquënë, tömënanï inänite botö weca ænte pöningque botö ayömo wænömiini wæncædänimpa, ämopa,’ awënë angantapa. Mäninque ante odömonte apænebopa,” ante Itota apænegacäimpa.

Eedotadëe iñömö Itota pongampa
(Mäateo 21.1-11; Mäadoco 11.1-11; Wäö 12.12-19)

²⁸Mäninganca apænedinque Itota Eedotadëe æicæte ante täno gocantapa. ²⁹Godinque Odibowænquidi näni anquidi ontacamö goinö Betapagüee näni quëwëñömö obo pöningque Betänia ganca pöningque Itota tömengä miñæ në goda mënaa inate da godöningque, ³⁰iïmaï angantapa.

—Mänii näni quëwëñömö ongö amïna. Tömëñömö go guiite ayömiina

bodo wē picəngā incə waocā ingante mongəñəmaī iningā inte ñāni ñəingā a ongonğā acəminaimpa. Adinque ñi cəyənte ənte pōeda. ³¹ Ayə wacā minatō iminate, Quinante ñi cəyəminaa, ante wəə angā ininque minatō wəətē, Mönö Awənē nānō ənguənənō ante əmönapa, ante apəneeda, angantapa.

³² Tömengā nānō nē da godōna wadə gote ayōna Itota nānō əni bai bodo wē a ongō. ³³ Adinque ñi cəyəñōna bodo wē nē ədāni tōməna inate,

—Bodo wē quimə ñi cəyəwəminaa.

³⁴ Wəə əññānitate tōməna wəətē,

—Mönö Awənē nānō ənguənənō ante əmönapa.

³⁵ Ante əna əññinque Ao əñāni ininque awə ñā cəyəñōmō ñi cəyənte bodo ingante tōi tōi ənte pönatapa.

Ayə ənte pöninque tōməna weocoo yabəcooque əidämə wo cəyabədinque əna ate Itota wənömənəca inō əi tə contate gocantapa. ³⁶ Bodoga əi tə contate taadonque goyongā

tömengā nānō goquinō ante waodāni weocoo wəəñō bee podōwadānitapa.

³⁷ Odibowəñquidi wəəñōmēmō iñōmō pönömenque pönongante tömengā miñə nē godāni godongämə nāni poncabo tōmānāni iñontobə nanguī todinque ogə tededānitapa. Itota bamönengə nanguī cəcā atamönipa, ante nāni adinō ante pönəninque Wəngonguī ingante waa ate apənedānitapa.

³⁸ —Möni quəwənguinque impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awənē Wəngonguī əmōwo beyəñque pōmi ininque bitō toquinque edə Wəngonguī bitō imite waa cəcəcäimpa. Öönädē nē quəwəngā pönö piyənē cəcənō ənguənē. Əibə pōni quəwəngā iñōmō ñāo bai əmongänō ənguənē. ³⁹ Ante nanguī ināni godongämə godinque əmotamini ante bai əññāni pancadāniya Paditeoidi inönāni inte Itota ingante,

—Nē Odömömi əñēmi. Bitō miñə nē godāni inānite wəə əmi apocənē inānie.

⁴⁰ Əññānitate tömengā wəətē,

—Minitō iminite nāwangā əmopa. Waodāni pə wəenedāni ininque dicacoo

incə botō imote waa ate bai edə yedə əmañānipa, ante Itota apənegacäimpa.

⁴¹ Ayə pönömenque pöninque Eedotadē gomō adinque Itota māniñōmō quəwənāni inānite ante pönəninque Ca ca wədinque, ⁴² iimaī angantapa. “Minitō iñōmō edə ñōwoönə mini gänē pönənguinque botō imote edonque pōni adinque Ao əmini bai waa incədönimpa. Incəte minitō, Əbänō cəte gänē pönənguimōö, ante edə wē wodonte bai i ininque minitō adāmaī iminipa. ⁴³ İncayə ate minitō iminite nē piñāni incə minitō wəə cəinca gäänē pönö tee mongate godämə wəə ongönāni adinque minitō edə ədō cəte tao wodii winonguimini. ⁴⁴ Botō minitō weca pōmo incəte minitō awincaque adinque, Wəngonguī ñōwoönə ponte əncəcäimpa, ante dicə aminiyaa. Mänömaī beyəñque nē piñāni iñōmō minitō iminite bə tadāni tə go wəəññōminite wənönāni wəncəminimpa. Ayə wəññāni wəə cəte iñōmō quəwəññānitate tōmənāni inānite edə wənönāni wəncədānimpa. Dica mini mənongainca incə bə tadāni ate dica adocaque incə wənömənəca inō ongönāmaī ingəimpa,” ante Itota apənegacäimpa.

Wəngonguī oncō təiyə wəemō bacəcäimpa, ante cəcampa

(Mäteo 21.12-17; Mäadoco 11.15-19; Wäö 2.13-22)

⁴⁵ Ayə Wəngonguī oncō ñəñəncönē yabəcönē go guidinque Itota māniñōmō nē godonte əncəte ante nē mənāni inānite da tadongā tao goyönānite, ⁴⁶ Ayə tōmənāni inānite angantapa.

—Wəngonguī beyə iimañō ante yewəmongatimpa. “Waodāni botō oncönē pō guidinque botō imote apənecədānimpa,” ante Wəngonguī angā incəte minitō wənə wənə cəmini beyəñque Wəngonguī oncō incə nē awēmō ö əñāni nāni womöincönē bai wentamō bapa tōö.

⁴⁷ Ayə iimō iñō iimō iñō Wəngonguī oncō ñəñəncönē yabəcönē go

guiidinqe Itota odõmonte apæncæ
 ëñënanitapa. Mäniñomõ, Wængongui
 qui, ante nê godõnani ñænænani tönõ
 nê odõmõnani tönõ tömënani awënëidi
 guiquënë, Itota ingante wænonte
 wido cæcæimpa, ante anca cæyõnani,
 48 wadani tömånani, Tömengä æbänõ
 odõmongää, ante ëñë cõnani adinqe
 awënëidi wæætë, Tömengä ingante
 mönõ ædõ cæte wido cæquiï, ante
 wædinque ñimpo cægadänimpa.

**Awënë ïmipa, ante æcänõ änaï, ante
 Itota ingante änanipa**
 (Mäateo 21.23-27; Mäadoco 11.27-33)

20 1 Ìincayæ ate Itota Wængongui
 oncõ ñænæncõnê yabæcõnê
 go guiite waodani ïnanite odõmonte
 apænedinqe Wængongui Awënë
 ingantedõ ante watapæ apæncæ
 ëñënanitapa. Apæncæ ëñëñõnani,
 Wængongui qui, ante nê godõnani
 ñænænani tönõ nê odõmõnani ïñomõ
 nê aadani nani Picæncabo tönõ
 tömengä weca ponte änanitapa. 2 Ponte
 apænedinqe,

—Æcänõ nê angä inte bitõ imite angä
 cæbii. Bitõ imite æcänõ, Nê ämi babipa,
 äna ëñëninge cæbii.

3 Ante äñõnanite Itota,

—Botõ wæætë mînitõ iminite ämo
 ëñente apænemini ëñëmoedani.

4 Wäo wodi ïñomõ quinate æpænê
 guidongantawo, ante pönëmini. Öönædê
 nê owocä angä ëñente cæcantawoo.
 Waodänique änanï ëñente cæcantawoo.
 Æbänõ ante pönëminii. Mînitõ wæætë
 apænemini ëñëmoedani.

5 Äñongä tömënani ïñomõ nani caboque
 tededinqe, “Ïñæmpa mönõ, Wængongui
 öönædê ïnõ angä Wäo ëñente cæcampa,
 ämõ bai Itota wæætë, ‘Quinate tömengä
 ingante pönënamai iminii,’ ante mönõ
 imonte pîncædongäimpa. 6 Ayæ wæætë,
 Waodänique änanï ëñente cægacäimpa,
 ämo bai godongämæ ongõnani ïñomõ,
 Wængongui beyæ nê apæncæ Wäo
 wodi ingacäimpa, ante nê pönënanï inte
 tömånani mönõ imonte dicaca tacadani
 wæncædõmõimpa.”

7 Ante pönente wædinque tömënani
 wæætë Itota ingante, Wa. Æcämë angä
 ëñëninge Wäo wodi cægacäi, ante
 ëñënamai imõnipa, änanï. 8 Wædinque
 Itota wæætë,

—Botõ adobai, Æcänõ nê angä inte
 pönõ äna ëñëninge botõ mänõmai
 cæboo, ante mînitõ iminite apænedämai
 incæboimpa, angacäimpa.

**Nê aadani inguënënanï incæ wiwa
 cædänipa, ante**
 (Mäateo 21.33-44; Mäadoco 12.1-11)

9 Ayæ godongämæ ongõnani
 ïnanite Itota, Wængongui Awënë
 æbänõ cæcää, ante ëñencædänimpa,
 ante ïmæca quëwënani nani
 cæinõ ante odõmõninge ïmai
 apæncantapa. “Onguïñængä adocanque
 yowementacodê mînte pæyonte
 wadani ömæ wite aate nê tä pedani
 ïnanite, Botõ yowementacodê incæ
 ömæ wite aadani. Aayõminite botõ,
 Mînitõ qui, ante pancamonga pönõmo
 æncæminimpa, angä Ao änanï ate nê
 ëcacä ïñomõ edæ wantæpiyæ wabæca
 quëwencæ gocantapa. 10 Yowedepo
 ïinque bayedê nê cæcä ingante nê
 ëcacä ïñomõ, Bitõ yowementacodê nê
 aadani weca godinque pancamonga ämi
 æninge botõ weca wæætë mämõmi
 æmoe, angä. Gote pongä adinqe
 yowementacodê nê aadani guiquënë
 nê æncæ pöningä ingante bæi ongonte
 tæi tæi päninque da tadõnani ömæpocä
 inte gocantapa. 11 Ayæ wæætë nê ëcacä
 ïñomõ wacä tömengä ingante nê cæcä
 ingante angä gote pongä adinqe
 yowementacodê nê aadani adobai tæi
 tæi pänani wæyongante, Guingo imonte
 wæcæcäimpa, ante godõ wiwa cædani
 wæyongante da tadõnani ömæpocä
 inte gocampa. 12 Ayæ mënaa inate da
 godongä ömæpoda põna adinqe nê ëcacä
 ïñomõ wacä nê cæcä ingante angä gote
 pöñongante tömënani godõ mäe yete
 wido cædänitapa,” ante odõmõninge
 Itota godõmenque apæncantapa.

13 “Mänõmai cædänipa, ante ëñente
 wædinque yowementacodê nê ëcacä

iñömö, 'Botö iñömö æbänö cæquênemo imoo, ante wædinque, Botö edæ iimai cæcæboimpa. Botö wengä onguiñængä botö nê waadecä iñongante da godömo gocæcäimpa. Tömëmo wengä da godömo gocä adinque tömënäni wabänö guiñente wædinque ee abainäni, ante pönëninque da godongä. ¹⁴ Gote dica pongä adinque yowementacodë nê aadäni guiquënë, 'Tömengä ingampa. Wæmpocä mäincoo ini edæ iingä iñömö nê ænguingä ingampa cæmöö. Mönö edæ mao wænömö wængä ate edæ mönö qui babaiimpa.' ¹⁵ Anewëninque tömënäni tömengä ingante wææ cæte iñömö yabæque wido cædinque godömenque wænönäni wængantapa."

Ante Itota, Mäninque ante apænebopa, ante tömënäni inänite angantapa. "Mänömaï cædäni adinque yowementacodë nê äacä iñömö tömënäni inänite æbänö cæquingä, ante pönëmini. ¹⁶ Tömengä edæ do pöninque nê aaquënänäni inänite godö wænöninque wadäni inänite wæætë yowementacodë godongä æninque nê aadäni bacædäniimpa."

Itota mänömaï angä ëñente wædinque godongämæ ongönäni iñömö,

—Mänömaï cædämaï inguënë änewëë, ante wædänitapa.

¹⁷ Ininque Itota tömënäni inänite gomö adinque,

—Iñæmpa ëñänämaï cæmini iñöminite Wængongui pänämaï inguingä, ante pönëminitawo. Ininque minitö, iimai ante quänante yewæmongatimpa, ante pönëmini.

"Dica ænte adinque, Wënæ wënæ

inca, ante nê mänonäni nani wido cædinca incæ

gomonga waëmonca inca ininque

täno nani ñönöninca bæbængapa do bacapa,"

ante yewæmongadäniimpa. ¹⁸ Botö iñömö mäniï dica waëmonca bai inömo inte ämo ëñëninque nê wæcä iñömö tömengä iñömö mäninca tæ go wææninque tobænte wæte bai botö önöwa gäänë ædæ wææncæcäimpa. Wæætë æcänö

ingante Wængongui piinte mänincaca tacacä inaa tömengä guiquënë quiëmë bai yaintai bai goquingänö anguënë, ante pönëminiyaa, ante Itota apænegacäimpa.

¹⁹ Ante nê aaquënänäni nani cæinö ante odömöninque Itota apæneccä ëñente wædinque nê odömönäni tönö, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænänäni iñömö, Iñæmpa mönö imonte piinte angä awædo, ante pönënanitapa. Ininque tömënäni, Mönö ñöwo pönï tömengä ingante bæi ongongäimpa, ante cædänitapa. Incæte tæcæ bæi ongoncæ cædinque, Wadäni piinäni wæcæ wæ, ante wædinque ee adänitapa.

Tæiyæ Awënë nänö äintamö ante tededäniipa

(Mäateo 22.15-22; Mäadoco 12.13-17)

²⁰ Ininque, Mönö Itota ingante bæi ongöninque odömäno gobedönadodo awënë nempo godömö æninque tömengä wæætë nê angä inte edæ Itota ingante apænte ancæcäimpa, ante ñænänäni incæ tömengä ingante cöwä adänitapa. Ayæ wadäni inänite æninque, Minitö Itota miñæ tee empote gote nöingä ante bai apænedinque wæætë babæ cæedäni. Babæ cæmini beyæ tömengä adodeque incæ wapiticæ tedecä ëñëninque minitö ocä ëmænte ponte apænemini ëñencæmönimpa, änäni ëñente godinque ñænänäni nani äninö bai babæ cædänitapa. ²¹ Ininque ñænänäni nani nê da godöninäni iñömö Itota weca pöninque,

—Awënë nê Odömömi ëñëmi. Bitö apænedö nö impa, ante do ëñëmönipa. Bitö ayömi mönö waocabo adoyömö pönï imönipa, ante adinque bitö tömämöni imönite adoyömö pönï cæbi æmönipa. Ayæ, Wængongui taadö ante bitö nö pönï odömömi imipa, ante ëñëmönipa.

²² Ininque apænebi ëñëmönii. Odömäno gobiedöno beyæ ante tæiyæ awënë Tetædo tigitamö nänö äintamö ante æbänö wææ yewæmonte i, ante ëñencæte ante wæmönipa edæ. Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætë wënæ wënæ cæte intawo.

²³ Āñōnānite Itota iñōmō, Tōmēnāni wēnā wēnā ancāte ante babāe cādānīpa, ante do ēñente wādinque,

²⁴ —Deēnadio tīguitamō odōmōmīni aboedāni. Ācānō awīnca baī yewāmonte badonte ī. Ācānō ēmōwo ante yewāmonte ongō, ante edā apānemīni ēñēmoedāni.

Āñongante,

—Awēnē Tetādo awīnca baī yewāmonte badonte impa. Adocā ēmōwo ante yewāmonte ongō amōnīpa.

²⁵ Ante apānedāni ēñēnīnque,

—Awēnē Tetādo quī ī īnīnque edā Tetādo īngante godongāīmpa. Wāætē Awēnē Wāngonguī quī ī īnīnque Wāngonguī īngante godonguī ī apa ānewēmīnīi.

²⁶ Ante Itota tōmānāni ayōnānite nō apānecā ēñente wādinque ñāñānāni nāni da pōnōnīnāni wāætē, Mōnō ædō cāte pīngūīī, ante guingo imonte wādinque pā wēēnegadānīmpa.

Ādō cāte ñāni ōmāmonguīī, ante wādānīpa

(Māateo 22.23-33; Mādocolo 12.18-27)

²⁷ Tadoteoidi nē, Waocā wānīnque ñāni ōmāmonāmaī āmāwo wāngampa, ante nē ānewēnāni īnte Itota weca pōnīnque, Mōni ānō ante apānebi ēñēmaīmōnīpa, ānānītapa.

²⁸ —Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Mōnō beyā ante Mōitee wodi īīmaī ante wāe yewāmongacāīmpa. Onguīñāngā monte ate wēñā tapāīdāmaī īnte wāngā īnīnque tōmēngā tōñīñacā īncā owāmpoīngā īngante mōnīnque, Botō tōñīñacā wodi wēnāni wāætē pācādānīmpa, ante tapāīcācāīmpa, ante yewāmongacāīmpa. ²⁹ Īnīnque wādāni īīmaī cādānītapa, ante apānemōni ēñēe. Edā ōnompō āmāmpoque go mēngā nāni caipā īñōnānite bamoncadēngā mōnīnque wēñā tapāīdāmaī mangūīwēnīnque edā nāñe wāngā. ³⁰ Ate ayāmēngā wāe adocā īngante mōnīnque wēñā tapāīdāmaī īnte nāñe wāngā. ³¹ Ayā wāe wacā mōnīnque adobaī nāñe

wāngā, ayā wāe wacā mōnīnque nāñe, wāngā, ayā wāe wacā mōnīnque nāñe, ayā wāe wacā mōnīnque nāñe, ayā wāe wacā mōnīnque nāñe wāngampa. Ōnompō āmāmpoque go mēnaa īnāni owāmpoīngā īngante mōnīnque edā wēñā tapāīdāmaī īnte edā tōmānāni nāñe wānāni. ³² Ate onquīyāngā tōmāngā nāñe wāngā. ³³ Īnīnque, Mōnō ñāni ōmāmonguīōnā, ante mīni āōnāe īñonte mānīngā owāmpoīngā īñōmō ācānō nānōogāngā baquīngāā. Edā tōmēngā īngante īñōmō edā tōmānāni mangūīwēngadānīmpa.

³⁴ Āñōnānite Itota,

—Inguīpoga quēwēnīnque edā mīni waocabo īñōmō do mōmīnīpa. Wacā īngante do godō ñānōmīni mongampa.

³⁵ Wāætē, Mīīnguīpoga bayonte īīnānīnque eyepā īnte ñāni ōmāmonte ōnāedē æite quēwēncādānīmpa, ante Wāngonguī nānō nē āngāīnāni īñōmō tōmēnāni mōnāmaī īnīnque wādāni īnānite godō ñānōnāmaī īncādānīmpa. ³⁶ Ayā Wāngonguī anquedoidi baī īñōnāni īnte tōmēnāni Wāngonguī nānō nē āngāīnāni īñōmō ædō cāte wāætē wānguīnānīi. Tōmēnāni nē ñāni ōmāmongāīnāni īñōnāni īnte edā Wāngonguī wēñānāni īnānīpa.

³⁷ Wāætē Mōitee wodi īncā ocāñeque bācōīñeque ante nānō yewāmongāīnta adotaa yewāmōnīnque, Waodāni dobāe ñāni ōmāmonte quēwēncādānīmpa, ante edonque odōmongacāīmpa. Tōmēngā īīmaī ante yewāmongacāīmpa. Mōnō Awēnē īnongā īñōmō Abadāō Wāngonguī īngāīngā īnte ayā Itāca Wāngonguī īngāīngā īnte adocā AACOBO wodi Wāngonguī īngānō ānguēnē, ante yewāmongacāīmpa. ³⁸ Īñāmpa Wāngonguī īñōmō nē quēwēnāni Wāngonguī īnongā īnte tōmēngā nē wāngāīnāni Wāngonguī īnāmaī īngampa. Wāætē tōmēngā ayongante do wāngāīnāni īncā tōmānāni mīīnāni quēwēnānīpa.

³⁹ Ante apāneyongante nē odōmōnāni pancadānīya,

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Bitō nōīngā ante apānebi awādō, ante apānedānītapa.

⁴⁰Ayæ wadāni tōmānāni guīñente wædinque godōmenque ānāmaī ingadānimpa.

**Codito æcānō Pæingā inongā ingāā,
ante**

(*Māateo 22.41-46; Māadoco 12.35-37*)

⁴¹Ayæ tōmēnāni inānite Itota,
—Awēnē Dabii wodi Pæingā inongā wææ Codito ingampa, ante quīnante ānānii, ante pōnēmīni, angantapa.

⁴²Īñæmpa Dabii wodi incæ tōmengā nānō āmotamīni āintaa Īīmaī ante yewæmongacāimpa.

“Botō Awēnē ingante apænedinque

Awēnē Wængonguī incæ Īīmaī
ante apænegacāimpa.

Bitō botō tōmēmæ ĩnō tæ contate a
ongōe.

⁴³Ongōñomite botō bitō ĩmite nē
pīināni inānite bæ tate cæbo ate,
bitō ōnōwa gāānē ongōnāni inānite
pīnā gāwacæbiimpa,” ante Awēnē
Wængonguī apænegacāimpa.

⁴⁴Codito nē Awēnē ingampa, ante awēnē
Dabii wodi nānō nē angaingā ĩnongā
inte edæ adocā Codito ĩñōmō ædō
cæte nāēmæ Awēnē Dabii wodi Pæingā
inguingā. ante pōnenguēnē ānewēmīnii,
ante Itota angacāimpa.

**Nē wææ odōmōnāni inānite Itota
pūingampa**

(*Māateo 23.1-36; Māadoco
12.38-40; Odoca 11.37-54*)

⁴⁵Ayæ tōmānāni ēñēē cōñōnānite
tōmengā miñæ nē godānique inānite
Itota apænecantapa.

⁴⁶“Cædāmaī, ante wææ ante nāni
yewæmongainta nē ate odōmōnāni
inānite mīnitō gomō aedāni. Tōmēnāni
ĩñōmō doyæncōo wæmoncōo wēñate
mongænte todānipa. Waodāni nāni
godonte æĭñōmō cægōñōnānite wadāni
pō bee tēninque tōmēnāni inānite, Nē
odōmōmi, bitō ĩmite waa amōnipa,
ante apænedāni ēñēninque edæ nē
odōmōnāni ĩñōmō nanguī todānipa. Ayæ
tōmēnāni odōmōincōnē go guīdinque
tōmēnāni nāmanque ante pōñēninque

wæmompaa pōnī tæ contate todānipa.
Ayæ ææmæ beca godinque tōmēnāni,
Botō tāno bete tocæimpa, ante
wæmompaa pōnī tæ contate bete
todānipa. ⁴⁷Ayæ owæmpoīnāni oncō
yo mongænte baī cædinque ō æwēnāni
inte nē wææ odōmōnāni ĩñōmō, Botō
ĭmote waa acædānimpa, ante cædinque
Wængonguī ingante nōingā apænete baī
cædinque babæ cædinque wantæpiyæ
tededānipa. Tōmēnāni edæ nāni nanguī
pōnī pante wæquinque mānōmaī nāmā
beyænque ante cædānipa, ante adinque
mīnitō ĩñōmō ee gomō aedāni,” ante
Itota wææ angacāimpa.

**Owæmpoingā incæ, Wængonguī quī,
ante godongampa**
(*Māadoco 12.41-44*)

21 ¹Itota Wængonguī oncōnē
ongonte gomō ayongā nē
nanguī eadāni, Wængonguī quī, ante
nāni wēnoncadedē pō daga daga
wēnāni acantapa. ²Ayæ ayongā
onquiyængā owæmpoingā ōmæpocā
inte ōnontamonque mentamonga pō
daga wengā. ³Adinque Itota Īīmaī ante
apænecantapa.

—Nāwangā ante apænebo ēñēedāni.
Wadāni tōmānāni wædænque pōnī
godonte baī wīī eyepæ daga wēñōnāni
ĭingā owæmpoingā ĩñōmō ōmæpocā
inte wædongā incæte godōmenque
nanguī godonte baī godongā abopa.
⁴Tōmēnāni nanguī eadāni ĩnōnāni
inte, Quēwenguīnta impa, ante cō
cædinque tōmēnāni nāni wīī æinentaque
ayæ ongōintaque godōnānipa. Īingā
ōmæpocā ingā guīquēnē tōmengā nānō
quēwenguīnta incæ, Wængonguī quī
bacæimpa, ante tōmanta edæ daga
wengampa, ante Itota apænegacāimpa.

**Wængonguī oncō ñænæncō bæ tate
bacæimpa, ante**

(*Māateo 24.1-2; Māadoco 13.1-2*)

⁵Wēēñēdē Wængonguī oncō
ñænæncō mænōninque wadāni
dicacōo wæmoncōo pōnī tee bædāni
waa ongoncadompa. Ayæ wacōo

waëmoncoo pōni ænte pōninque,
 Wængonguī qui impa, ante pædæ
 godōnāni ongōnompā. Nōwo iñōmō Itota
 miñæ nē godāni pancadāniya gomō
 ayōnāni, Dicacoo tōnō wadāni waa
 pōni nāni ænte pōnoncoo waëmoncoo
 pōni ongō amōnīpa, ante tededānitapa.
 Tedyōnānite Itota,

⁶—Mānincoo mini acoo incæ iincayæ
 ate tōmanca bæ tadāni wæænca adinque
 panguimæ panguimæ godinque dica
 adocaque pōni incæ wænōmēnæca
 ongōnāmai ingæimpa, ante
 apænecacāimpa.

**Oo iinque bacæimpa, ante æbānō ate
 ēnenguīī, ante**

(Māteo 24.3-28; Mādoco 13.3-23)

⁷Mānōmai apænecā ēñēninque
 tōmēnāni wæætē,

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Māniī
 bitō āninō ante æyedēnō iinque baquīī,
 ante ēñencæte ante wæmōnīpa. Ayæ,
 ĩmai cæbo ate mīnitō, Oo pōni impa,
 ante ēñencæmīnīpa, ante Wængonguī
 æbānō mā cæquingāā, ante apænebi
 ēñēmōnie.

⁸Āñōnāni Itota, “Wapiticæ
 odōmōñōnāni mīnitō wæætē, Mōnō oda
 cædāmai ingæimpa, ante nāmā wææ
 aedāni. Edæ ĩmai baquī ī ataqueedāni.
 Wadāni nanguī ināni ponte botō ěmōwo
 ante apænedinque, ‘Coditobo ĩmopa,’
 ante babæ ante tedequīnāni inānīpa.
 Ayæ, ‘Oo pōni impa,’ ante ponte nanguī
 ināni tedequīnāni inānīpa. Mānōmainō
 ante pōnte tedyōnānite mīnitō wæætē
 tōmēnāni miñæ tee empote godāmai
 imæwedāni. ⁹Ayæ, Wabæca awēnē
 tōnō pō bee tēninque wæætēdō wæætē
 cædapa, ante tededāni ēñencæmīnīpa.
 Ayæ, Adobæca quēwēninque incæ
 awēnē ingante wido cæcæte ante ængæ
 gantidānīpa, ante tededāni ēñēninque
 mīnitō iñōmō edæ guīñēnāmai ĩedāni.
 Mānōmai edæ tāno cōwē bacæimpa.
 Incæte iinque baōnæ botō āōnæ æiquedō
 ponguīī.”

¹⁰Ante apænedinque Itota
 godōmenque apænecantapa. “Adobæca

quēwēnāni iñōnānite wabæca
 quēwēnāni ponte bee tēninque guēadō
 guēa cæquīnāni inānīpa. Adobæca
 awēnē odeye nempo quēwēñōnānite
 wabæca awēnē odeye nempo quēwēnāni
 māmō bee tēninque guēadō guēa
 cæte wænonte wænguīnāni inānīpa.
¹¹Ayæ wayōmō wayōmō goinque
 nanguī pōni ocæ ocæ cæcæimpa. Ayæ
 waodāni nāni cæinente wænguinque
 cænguī incæ tōmāā capo wængæimpa.
 Ayæ quingæ nāni wodonte wēnæ
 wēnæ inte wænguīmāmo incæ
 edæ do pongæimpa. Edæ ancai nāni
 guīñenguīmāmo edæ pongæimpa.
 Ōñnædē iñōmō nāni wo go wo go
 cæwēnenguīmāmo edæ ate bai
 bacæimpa.”

¹²Ayæ apænedinque Itota, “Mānimāmo
 nāni guīñenguīmāmo tōmāmāmo ayæ
 pōnāmai iñōnte mīnitō ĩmīnite togænte
 yao ongonte tōmēnāni odōmōincōnē
 ænte go guīdinque apænte āninque
 mīnitō ĩmīnite māo tee mōnecædānīpa.
 Ayæ botō ěmōwo beyæ mīnitō ĩmīnite
 tōmāmæ awēnēidi odeyeidi weca ayæ
 pancabaa awēnēidi gobedōnadodoidi weca
 ænte māodāni gote gongæncæmīnīpa.

¹³Mīnitō awēnēidi weca godinque
 gongænte apænemīni ēñēninque
 awēnēidi incæ, Itota æcānō ingāā, ante
 ēñencædānīpa. ¹⁴Iinque mīnitō ĩmīnite
 awēnēidi weca ayæ ænte godāmai ĩnedē
 incæ mīnitō ĩmai ante nāmāneque
 pōnēedāni. Botō awēnē weca ongōninque
 æbānō ante wææ anguīmoo, ante edæ
 wædāmai incæboimpa, ante piyænē
 cæedāni. ¹⁵Īñæmpa botō pōnō nō apænebo
 ēñēnimīni inte mīnitō wæætē adodō
 ante apænecæmīnīpa. Mānōmainō
 ante apænemīni ēñēninque nē piīnāni
 guiquēnē nō pōni mīni apænedō ante ædō
 cæte wido cæquīnāni. Wæætēdō wæætē
 ædō cæte anguīnāni. ¹⁶Mīnitō mæmpoidi
 incæ mīnitō tōniñadāni incæ mīnitō
 guīdēnāni incæ mīnitō æmigoidi incæ,
 ĩngā ingampa, ante godō odōmōninque
 mīnitō ĩmīnite wadāni nempo pædæ
 godōnāni ō æncædānīpa. Āñninque
 pancamīniya ĩmīnite godōmenque

wænōnāni wænguimīni imīnīpa. ¹⁷Ayæ, Coditoidi imīnīpææ, ante tōmānāni botō ēmōwo beyænque mīnitō imīnite nanguī piincædānīmpa. ¹⁸Incæte mīnitō baō incæ ocaguī incæ adoguinque incæ æmæwo ēwēnāmaī ingæīmpa. ¹⁹Īnīnque mīnitō botō imote pīnāmaī inte wæntædāmaī inte ee cæmīni īnīnque botō æmo beyænque quēwencæmīnīmpa.”

²⁰Ante apænedīnque Itota godōmenque apænegacāīmpa. “Wabæca tontadoidi pōnīnque Eedotadēē godongāmæ wææ ongōnāni adīnque mīnitō, Bæ tate nāni wido cæquīmāmo oo pompa, ante do edæ ēñencæmīnīmpa. ²¹Mānōmaī cædāni adīnque Oodeabæ quēwēmīni īñōmō ānanquidi do wodii winonte æibæwedāni. Ayæ Eedotadēē quēwēmīni īñōmō edæ yabæque taobæwedāni. Ayæ yabæque quēwēmīni inte Eedotadēē īñōmō pō guīdāmaī īmæwedāni. ²²Mānīñedē edæ Wængonguī nānō panguīōnæ incæ Wængonguī beyæ nāni yewæmonte angāīōnæ incæ iīnque baquīnō anguēnē. ²³Mānīōnæ iīnque bayedē edæ yædēmadā īnāni tōnō goōmæ nē gānōnāni tōnō tōmēnāni nāni wæquīmāmo baquīnō anguēnē. Īmæca quēwēnāni edæ mānīñedē nanguī pōnī caate wæquīnāni īnānīpa. Idægoidi īnānite edæ nanguī pōnī piīnte cæquīnō anguēnē. ²⁴Pancadāniya īnānite yaēmenca wido tadāni wænguīnāni īnānīpa. Ayæ pancadāniya īnānite bæi ongonte māo wabæca ænte goquīnāni īnānīpa. Wængonguī doyedē apænedīnque, Oodeo īnāmaī īnāni iīnque nāni cæpoga cæcædānīmpa, angacāīmpa. Īnīnque tōmēngā nānō angaimpoga iīnque baganca oodeoidi īnāmaī īnāni incæ Eedotadēē īñōmō pōnīnque nanguī cægōnīnque pīnā gāwate baī bæ tadāni wæquīmīni imīnīpa, ante apænebo ēñēmaīmīnīpa,” ante Itota apænegacāīmpa.

**Waobo ēñagaīmo inte botō īīmaī
ponte cæcæboīmpa, ante**

(Māateo 24.29-35, 42-44;

Māadoco 13.24-37)

²⁵Ayæ, “Oo pōnī īmpa, ante edæ ēñencæmīnīmpa, ante cædīnque

Wængonguī angā ate nænque tōnō apāicā nēmoncoo mā pōnī edæ wacoo baī bacæīmpa. Inguīpoga guīquēnē ñænængade pōnī gāwapæntibæ tadōmēngadæ mængonta mængonta cædīnque nanguī ä ēñente wædīnque tōmāmæ quēwēnāni edæ, Æbānō cæquīmōō, ante edæ nanguī pōnī guīñente wæquīnāni īnānīpa. ²⁶Ayæ woadāni æmō ayōnāni oōnædē tæī ongongaincoo incæ wanca wanca cæte baī wapiticæ go ate adīnque tōmēnāni ancaī guīñente wædīnque, Inguīpoga mōnō quēwēñōmō edæ quīēmē baī bacæīmpa, ante wædīnque īñontobæ nangæ bate wæcædānīmpa. ²⁷Mānīñedē edæ botō Waobo nē ēñagaīmo inte boguīmancodē pōnīnque tæī pōnī piñæmo īnīnque edæ ñāo apāite baī waēmō ēmonte wææmo acædānīmpa. ²⁸Īnīnque mānōmaī tæcæ ba ate wædīnque mīnitō ocabo guīnī æmencadīnque, Badogaa, ānīnque edæ, Oo pōnī mōnō abæ tawænte goquīnque īmpa, ante āmæwedāni,” ante Itota apænegacāīmpa.

²⁹Ayæ, Wængonguī Awēnē oo poncæcāīmpa, ante æbānō ēñenguīī, ante ēñencædānīmpa, ante Itota īmæca quēwēnāni nāni cæīnō ante odōmōnīnque īīmaī apæncantapa. “Īgowæ aedāni. Ayæ quīwæmē incæ tōmāwæ aedāni. ³⁰Ōñabo tānā nā boca adīnque mīnitō īñōmō, Ōñabo nānō bocaīnepo inte nænque nāwatedæ baquīnque bocapa, ante pōnēnīnque edæ do ēñēmīnīpa. ³¹Ayæ adobaī mānīnō botō apænedō baī do edæ ba adīnque mīnitō, Wængonguī Awēnē Odeye do odemō pōnī ongōnīnque inguīpoga oo poncæcāīmpa, ante ēñencæmīnīmpa,” angacāīmpa.

³²Ayæ apænedīnque Itota, “Nāwangā āmopa. Nōwomīni mīīmīni quēwēnīnque wænte godāmaī īñōmīni edæ mānīnō botō ānīnō baī tōmānō edæ do iīnque baquīnō anguēnē. ³³Edæ oōnædē ongōñōmō inguīpoga tōnō wo ewente baī dæ ba incæte botō angāīnonque guīquēnē dæ badāmaī inte edæ cōwē tæī ongongæīmpa,” ante apæncantapa.

³⁴ Ayæ, “Minitö iñömö edæ, Mönö quingämê bai wiwa quëwëmö iñinque mönö mimö ömædëmö bate wæcæ wæ, ante nämä wææ aaedäni. Ti nämæ bete quidi quidi dowäninque mimö ömædëmö bacæ wæ, ante nämä wææ aaedäni. Ayæ, Inguipoga quëwëmö inte quiëmê beyænque wædinque mimö ömædëmö bacæ wæ, ante nämä wææ cæedäni. Mimö ömædëmö inte wæyömonte mänionæ wii iñontobæ pö wæcæimpa, ante mimö ömædëmö badämaï ingæimpa, ante nämä wææ cæedäni. ³⁵ Iñæmpa waodäni tömänäni inguipoga tömäma quëwëñönänite edæ iñontobæ ba wæcædänimpa. ³⁶ Iñinque woyowotæ itædê cöwê wänö cöninque minitö Wængongui ingante cöwê apæneedäni. Minitö, Mäninö iñinque ba adinque mönö eyepæ inte aamö cæte wodi winongæimpa, ante Wængongui ingante apæneedäni. Ayæ, Waocä nê ënagaingä weca mönö eyepæ gongængæimpa, ante adobaï edæ Wængongui ingante apæneedäni,” ante Itota angacäimpa.

³⁷ Itota mäniñedê Wængongui oncö ñænæncönê iimö iñö iimö iñö yabæcönê go guiite odömonte apænecä ëñänäni ate tömengä wæætê gäwadecæ iñö gäwadecæ iñö tao godinque Odibowænquidi æite owodongäimpa. ³⁸ Ayæ tömengä Wængongui oncö ñænæncönê yabæcönê ongonte apænecä ëñencæte ante tömänäni wæætê baänæ iñö pö baänæ iñö pö bee ténönänimpa.

Itota ingante bæi ongongæimpa, ante cædänipa

(Mäateo 26.1-5,14-16; Mäadoco 14.1-2,10-11; Wäö 11.45-53)

22 ¹ Pæo yedæ æmpoqui ömæmö i nänäi cænguiönæ ante oodeoidi, Patowa mönö wodo pænta gogaïönæ ææmæ oo pöni bacæimpa, ante cædönänimpa. ² Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö nê odömönäni iñömö, Itota ingante mönö wido cæcæimpa, ante cöwê cædönänimpa. Incæte, Wadäni pīnāni wæcæ wæ,

ante guiñente wædinque tömënäni mäniñedê, Mönö æbänö cæte awëmö bæi ongongæimpa, ante wægadänimpa.

³ Ayæ Itota miñæ nāni, Dote, ante gocabo iñönäni Codaa Icadiote nāni änongå adocä inongäimpa. Tatāna mäniñedê tömengäa pö guicantapa. ⁴ Iñinque nê godönäni ñænænäni tönö Wængongui oncö nê wææ wänönäni awëneidi iñömö godongämæ ongönönäni Codaa tömënäni weca godinque iimaï ante apænecantapa. Itota æyömönö ongongäa, ante botö æbänö odömonte pædæ pönömo ate ænguimini. Angä ëñëninque tömënäni tömengä tönö mäninö ante godongämæ tedegadänimpa. ⁵ Tömengä, Odömonte pædæ pönömo æncæminimpa, ante apæneyongante tömënäni nanguï todinque wæætê, Tiguitamö padatamö pönömöni æncæbiimpa, ante apænedäni. ⁶ Eñëninque tömengä Ao ante wadæ godinque, Wadäni adämaï iñönänite botö æbänö cæte iñänäni inänite awëmö odömonte godömo ænguñäni, ante cöwä adinque cægacäimpa.

Awënë Itota pæo tönö owæta godongä cænte bedänipa

(Mäateo 26.17-29; Mäadoco 14.12-25; Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

⁷ Pæo yedæ æmpoqui ömæmö i nänäi cænguiönæ iñonte wodo pænta gogaïönæ bai i iñinque Patowa ææmæ bete cænguiönæ do iñinque batimpa. Mänionæ iñonte oodeoidi cöwê cæningä codotedo ingante wænöninque, Wængongui qui, ante godonguënänäni inönänimpa. ⁸ Iñinque Pegodo tönö Wäö inate da godöninque Itota iimaï angantapa.

—Mīnatö iñönö gote, Patowa ææmæno impa, ante ænömīna ate mönö cængæimpa.

⁹ Angä ëñëninque tömëna, —Æcönëno go guiite æænonguimöna, ämii.

¹⁰ Äñönate tömengä wæætê, —Waa aeda. Mīnatö mäniï nāni quëwëñömö go guiiyömīna onguñængä

incæ cadabodē æpæ iyænte næænte
 gocā adinque tōmengā ingante edæ
 tee empote goeda. Tee empo goyōmina
 tōmengā oncōnē go guicā adinque,
¹¹ minatō wæætē oncō nē ēacā ingante
 īīmaī ante æeda. “Mōnō Awēnē nē
 Odōmongā incæ bitō īīmite īīmaī
 angampa. Bitō æcōnēnō āmi guīidinque
 botō nē ēmīñænāni tōnō Patowa
 ææmæ ante cænguimōnii, angampa,”
 ante apæneeda. ¹² Mānōmaīnō ante
 apænemīna ēñēninque nē oncō ēacā
 īñōmō æmongapaa mæi goyōminate
 oncō ñænæncō awæmpaa do nānō
 cōnōincō odōmongā adinque minatō
 mānincōnē tōmāā eyepæ cæcæminaimpa,
 ante Itota da godongā godatapa.

¹³ Mānōmaī angā godinque apæneyōna,
 Itota nānō ānō baī adobaī tōmāā
 batimpa, ante adinque tōmengā nānō nē
 ēmīñænāna, Patowa ææmæno impa, ante
 cædatapa.

¹⁴ Īninque ææmæno nāni cæñedē
 iinque bayonte Itota awæmpaa gāānē
 pō tæ contayongā tōmengā nānō nē da
 godōñināni godongāmæ pō tæ contadāni.
¹⁵ Adinque Itota tōmēnāni inānite
 apænecantapa.

—Botō īñōmō caate wæte wænāmaī
 īñedē mīnitō tōnō godongāmæ Patowa
 ante cænte tocæimpa, ante cæinente
 nanguī wætabopa. ¹⁶ Apænebo ēñeedāni.
 Botō Wængonguī Awēnē inōmo inte
 Awēnē Odeye badinque māniñedē
 ate waodāni inānite æmæwo pōni ata
 cæpocæboimpa. Māninganca botō ata
 cæpoganca botō ñōwo, Wængonguī
 Awēnē dodāni inānite ata cæpodinque
 wodo pænta gogacāimpa, ante Patowa
 ææmæno ñōwo iinque cænca cæbopa.
¹⁷ Āninque ayæ Itota bequīmæ owætaca
 bæi ongonte æninque Wængonguī
 ingante waa ate apænedinque tōmēnāni
 inānite angantapa.

—Mīnitō owæta iinta æninque
 godongāmæ beedāni. ¹⁸ Āmo ēñeedāni.
 Yowepæ ñōwo bedinque botō
 Wængonguī Awēnē inōmo inte Awēnē
 Odeye botō baganca edæ ñōwo æmæwo
 bebopa.

¹⁹ Ante apænedinque Itota pāo
 æninque Wængonguī ingante waa ate
 pōnente apænedinque pā æninque pædæ
 godōninque apænecantapa.

—Īī pāo botō baō baī impa. Botō,
 Mīnitō quēwencæmīnimpā, ante
 botō baō godonte baī cædinque
 wæncæboimpa. Botō pā ænte pædæ
 pōnōmo baī mīnitō iincayæ ate botō
 imote ante pōnēninque adobaī cæte
 wacā ingā wacā ingā pædæ godonte
 cæedāni, angantapa. ²⁰ Mānōmaī angā
 iinque cænāni ate owæta adobaī ænte
 apænedinque tōmengā,

—Botō wepæ īīmæ baī impa.

Wængonguī do apænedinque, Botō pōnō
 cæbo ate mīnitō Ao āmīni iinque mōnō
 godongāmæ waa cæte quēwengæimpa,
 angacāimpa. Nōwo adobaī botō wepæ
 mīnitō beyæ pædæ godōmo ate mīnitō
 Ao ante æmīni iinque mōnō godongāmæ
 waa cæte quēwengæimpa. ²¹ Incæte
 botō imote nē pōnō odōmonte pædæ
 godonguingā īñōmō botō ōnompō gāānē
 cænguimpaa adoyōmō ongō aedāni.
²² Wængonguī do nānō angaiñō baī
 botō nē Waobo ēñagaīmo inte wænte
 gocæboimpa. Nāwangā impa. Incæte
 botō imote nē pōnō odōmonte pædæ
 godonguingā īñōmō edæ tōmengā nānō
 nanguī wæwenguinge edæ mānōmaī
 cæcā ingampa tōō.

²³ Ante Itota apæneyongā tōmēnāni
 nāni caboque tededinque edæ,
 Æcānō ingante ante apæneccā, ante
 wædānitapa.

**Æcānō yæcado ongonguingāā,
 ante tededānīpa**

²⁴ Ayæ adobaī, Mōnō cabo īñōmonte
 æcānō ñænængā inte edæ yæcado
 ongonte baī nē angā baquingāā, ante
 wædinque tōmēnāni wætedō wæætē
 āninque nanguī tedewēnāni. ²⁵ Adinque
 Itota tōmēnāni inānite, “Idægoidi
 ināmaī ināni awēnēidi īñōmō tōmēnāni
 nempo quēwēnāni inānite, Botō
 āmo ēñente cæedāni, ante nanguī
 piinte ānewēnānīpa. Incæte nē piinte
 ānewēnāni īñōnānite tōmēnāni nempo

quëwënäni wæætë, Mönitö awënëidi në Pönö Cædäni inänipa, ante babæ ante pemöwënänipa. ²⁶Wæætë minitö guiquënë inguipoga awënëidi nani cæi bai cædämai iedäni. Mïni cabo incæ në yæcado ongongä inte yæmïñangä bai baquënegä ingampa. Ayæ në angä inongä inte wacä beyæ në cæcä bai baquënegä ingampa. ²⁷Æbänö ante pönëminii. Æcänö ingante, Awënë bai ingampa, ante nanguï waa adäni. Në cænguimpaa gäänë tæ contate cængä ingante waa adänitawo. Wæætë awënë beyæ ante ænte mämö pönongä ingante waa adänitawo. Ìñæmpa në contacä ingante näwangä waa adänipa. Incæte botö ìñömö önömoque bai cædömo inte mïnitö weca pöninque në ænte mämö pönongä bai inte në pönö cædömo ìmopa,” ante Itota apænecantapa.

²⁸Ayæ apænedinque, “Botö caate wæwëñömote mïnitö ìñömö botö tönö godongämæ ìñacabo cædimïni ìmïnipa. ²⁹Ìninque botö Mæmpo botö ìmote, Awënë Odeye bacæbiimpa, ante nänö pönö cægai bai botö wæætë, Botö tönö ìñacabo cædimïni inöminii inte mïnitö awënë odeyeidi adobai bacæminimpa, ante pönö cæcæboimpa. ³⁰Ayæ, Botö në Awënë Odeye bayömote mïnitö botö awæmpaa gäänë tæ contadinque godongämæ edæ cænte becæminimpa, ämopa. Ayæ idægoidi önömpo tipæmpoga go mencabodäniya ìñönänite mïnitö awënë tæ contaimpaa tæ contadinque tömënäni inänite në apæte äminii bacæminimpa,” ante tömengä mïñæ në godäni inänite Itota apænegacäimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, ante anguingä ingampa, ante
(Mäateo 26 31-35; Mäadoco 14.27-31; Wäö 13.36-38)

³¹Itota ayæ,
 —Timönö, ëñëmi. Timönö, bitö ìmite ämopa. Waocä tömëmö ænte wancæ wancæ cæcä ontapo wææ bai mïnitö ìminite Tatäna incæ bæi ongonte wënæ wënæ cæcæte ante angampa.

³²Wæætë, Bitö wede pönëninque nangæ badämai incæbiimpa, ante botö do edæ Wængongui ingante apænetabopa. Ìninque bitö ìñömö edæ iincayæ ate botö gämænö ocæ ëmænte ponguïmi ìmipa. Pöninque, Bitö tönïñadäni wæætë tæi pïñænäni bacædäniimpa, ante tömënäni inänite godö töö æmænte bai cæe.

³³Ante apæneca ëñëninque Timönö wæætë,

—Awënë ëñëmi. Bitö ìmite tee mönedäni ìninque botö do bitö tönö go guibaïmopa. Bitö ìmite wænönäni wæmi ìninque edæ botö bitö tönö do wæmaïmopa.

³⁴Ante apæneca ëñëninque Itota angantapa.

—Pegodo, bitö ìmite ämo ëñëe. Tawadiya ñowoönæ ayæ pedämai ìñonte bitö botö ìmotedö apænedinque, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguïmi ìmipa, ante Itota apænegacäimpa.

Botö caate wæquïmämo oo bacæimpa, angampa

³⁵Ayæ wæætë tömënäni inänite,
 —Botö wëenëñedë mïnitö ìminite da godöninque, Godonte äinta da wente ænguincadedë ænämai inte goedäni, antabopa. Mäincoo da wente ænguï næænämai inte awæncata næænämai inte goedäni, ante botö da godömo godinque mïnitö ænguëñëminii inte wæmïnitawo.

Äñongante,
 —Ænguëñente wædämai intamönipa, änänitapa.

³⁶Itota wæætë tömënäni inänite,
 —Ñöwo ìñömö æcänö godonte äinta da wente ænguincade mäna tömengä mänincade næænte gocæcäimpa. Ayæ mäincoo da wente ænguï adobai næænte gocæcäimpa. Ayæ yaëmë mänämai ingä inte weocoo yacoo në mäningä wacä ingante godonte æninque wæætë yaëmë godonte æncæcäimpa. ³⁷Ìimai ante dodäni nani yewæmongainö bai botö ìmote cæcædäniimpa. “Në ëñënämai nani cæcabo ìñönänite tömengä adocä

inongä ingampa, ante änänitapa,” ante yewæmongatimpa. Mänömaï impa, ante pönëningue botö iïmaï ämopa. Botö imote æbänö cæquinänii, ante nani yewæmongainö bai botö imote tömänö iïnque cæquinö anguënë. Botö imote ante nani yewæmongainö bai cædinque nïwo iïnömö edæ eyepæ ba aedäni.

³⁸Ante apæneyongante tömënäni, —Awënë, yaëmë mëa më ongö ae. Änänitapa. Tömengä wæætë, —Idæwaa, angacäimpa.

Guetëmänii iïnömö Itota Wængonguï ingante apænecampa

(Mäateo 26.36-46; Mäadoco 14.32-42)

³⁹Iïnque apænedinque Itota wadæ godinque cöwë nänö æidö bai æidinque Odibowænquidi go æiyongante tömengä miñä në godäni tee empo æigadänimpa. ⁴⁰Æi cöwë nänö æi ongöñömo pöninque tömënäni inänite,

—Minitö nïwo Wængonguï ingante nämä beyænque apænedinque, Mönitö wiï wënæ wënæ cæinëmöni bacæmönimpa, ante apæneedäni.

⁴¹Äninqe Itota wadæ godinque dica mönö wido cæganca mäninganca godinque da guicapodinque Wængonguï ingante apænecantapa. ⁴²Apænedinque, “Mæmpo ëñëmi. Bitö Ao äninque edæ ti nä wænguimæ bai ö ænte bai cædinque botö imote edæ, Wänämaï incæbiimpa, ämi iïnque botö edæ waa tobaimopa. Incæte botö änönö bai wiï cædinque wæætë tömëmi änönö bai cæe, ämopa.”

⁴³Ante apæneyongä Wængonguï öönädë nänö da pönöningä anquedo Itota weca ponte a ongöningue, Täi piñænte entawencæbiimpa, ante cædinque pönö töö æmænte bai cæcantapa. ⁴⁴Incæte Itota iïnömö edæ nanguï wæwente badinque Wængonguï ingante anca apænecä iïnque edæ tömengä owæmæ wepæ gowete bai tadinque onguipoiya petæ petæ wæantapa.

⁴⁵Ayæ iïnque apænedinque tömengä ængæ gantite godinque tömengä miñä në pöninäni weca ponte ayongä

tömënäni nanguï wæwente wædinque mö nönäni. ⁴⁶Adinque edæ tömengä tömënäni inänite,

—Iñæmpa möwo möminii. Edæ ængæ gantidinque, Wënæ wënæ cæinente badämaï incæmönimpa, ante Wængonguï ingante apæneedäni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte ænte godänipa

(Mäateo 26.47-56; Mäadoco 14.43-50; Wäö 18.2-11)

⁴⁷Ante tæcæ apæneyongä nanguï inäni iïnontobæ ponte a ongönänitapa. Itota miñä nani, Dote, ante gocabo iïningä incæ Codaa iïnömö täno beyænte pöninque Itota ingante waa cæte bai queë bemoncæte ante pongä. ⁴⁸Adinque Itota tömengä ingante,

—Codaa iñæmpa, botö Waobo ëñagaimö iïnömote bitö, Iïngä ingampa, ante queë bemöninque odömönte pædæ godömi ænguïnänii, angantapa.

⁴⁹Mänömaï cæcæ cædänipa, ante adinque tömengä miñä në godäni guiquënë,

—Awënë, yaëmenca godö tao cæquimöni ämii, änänitapa.

⁵⁰Wængonguï qui, ante në godongä ñænængä pönï inongä ingante në cæcä iïnömö mäniïnömö ponte a ongongä adinque Itota miñä në pöningä adocanque wæætë yaëmë äninque mäningä önömonca tömëmonca inö wangö tamoncacä wæcantapa.

⁵¹Adinque Itota wæætë,

—Idæwaa, äninque gampo cæmoncacä waa bamoncagacäimpa. ⁵²Ayæ, Wængonguï qui, ante në godönäni ñænænäni incæ Wængonguï oncö ñænæncö ante në wææ wänönäni incæ në aadäni nani Picæncabo incæ tömengä ingante æncæte ante në pöninäni iïnönänite Itota tömënäni inänite, Botö miñä në godäni tönö botö dicæ awënë ingante wido cæcæte ante cæbogaa. Incæte minitö, Në wido cæcä ingampa, ante bai cæmini awædö. Edæ canta teëmenca miñi

badöinca tönö yaēmē nāænte botö weca pömīnii. ⁵³Īñæmpa botö æpogadö Wængongui oncö ñænæncönē iimö iñö iimö iñö yabæcönē go guidiñque mīnitö weca a ongöñömote mīnitö wæætē bæi ongoncæte ante pædæ gopodāmaī imīnitapa. Edæ ñöwo wēmö mä māmante bai iñonte edæ mīni nē wēnæ wēnæ cæyedē impa, ante apænægacäimpa töö.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa
(Mäateo 26.57-58, 69-75; Mäadoco 14.53-54, 66-72; Wäö 18.12-18, 25-27)

⁵⁴Īñinque Itota ingante bæi ongonte ænte mäo, Wængongui quī, ante nē godongä ñænængä pönī inongä weca ænte godānitapa. Gobæ godāni iñinque Pegodo iñömö ayæ ayæ gocantapa. ⁵⁵Ñænæ oncö yacömyæ iñömö wææ wänönāni gonga tänonte godämæ pö tæ contadāni adinque Pegodo tömēnāni weca pö tæ contacä. ⁵⁶Adinque nē cæcä onquiyængä tömengä gongapamö ongongä adinque tömengä ingante cöwä adinque,

—Īngä adobaī mäningä miñæ tee empo gocä ingantapa.

⁵⁷Åñongante Pegodo,
—Onquiyæmi ēñēmi. Botö mäningä ingante dicæ abogaa, angantapa.

⁵⁸Ayæ wantæ ate wacä pöninque Pegodo ingante waa adinque,
—Bitö adobaī tömengä miñæ nē gobi imitapa töö.

Ante apænecä ēñēninque,
—Onguñæmi ēñēmi. Botö dicæ tömengä miñæ gobogaa. Edæ wabo imopa.

⁵⁹Ayæ wacä adobaī wantæ wantæ adoque ooda go ate äninque,
Īngä iñömö Itota miñæ nē godingä ingampa. Näwangä impa. Gadideabæ quēwēningä inte edæ pongä aedāni.

⁶⁰Angä ēñēninque Pegodo,
—Onguñæmi, quiēmē bai apænebipa, ante botö ēñēnāmaī imopa.
Ante tæcæ mēnea åñongante tawadiya iñontobæ aa aa pecantapa. ⁶¹Itota incæ tömengä gämænö dadi ēmænte

pömö acä adinque Pegodo iñontobæ, Æ, äninque, “Tawadiya ñöwoönæ pedāmaī iñonte bitö botö imotedö ante wadö ate apænedinque, Dicæ abogaa, ante tededinque mempoga go adopoque anguimi imipa,” ante Itota wēēñēdē apænecä ēñentabopa. ⁶²Ñöwo nänö pequinque do pecampa, ante pönente wædinque Pegodo oncodo tao godinque Ca ca wægacäimpa.

Itota ingante badete todirque cædänipa
(Mäateo 26.67-68; Mäadoco 14.65)

⁶³Itota ingante nē wææ wänönāni iñömö tömengä ingante mäniñedē badete todirque edæ tæi tæi pänānitapa.

⁶⁴Ayæ tömengä awinca wīni cæmöninque tömēnāni,
—Æcänö bitö imite tæi tæi pānaa, ante Wængongui apænecä ēñente ate apænebi ēñēmönie.

⁶⁵Ante badete todirque quiēmē bai ante godö babæ ånewēnānitapa.

Nē apænte äñāni weca Itota ongongampa
(Mäateo 26.59-66; Mäadoco 14.55-64; Wäö 18.19-24)

⁶⁶Ñäö bayedē, Wængongui quī, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē odömönāni iñömö idægoidi inānite nē aadāni nāni Picæncabo inönāni inte edæ godongämæ go bee tēninque tömēnāni nāni apænte anguimpaa gäänē ongöñönāni Itota ingante tömēnāni weca töö æmænte ænte mäo gönönāni gongængantapa.

⁶⁷Tömengä ingante nē apænte äñāni iñömö,

—Apænebi ēñēmönie, äninque, Bitö mönitö Codito inömi imitawoo.

Åñönānite Itota wæætē,
—Botö apænebo iñinque mīnitö wæætē ēñēnāmaī imaiminipa. ⁶⁸Ayæ wæætē botö ēñencæte ante ämo iñinque mīnitö wæætē botö imote apænedāmaī imaiminipa. ⁶⁹Incæte ämo ēñēdāni. Botö iñömö nē Waobo ēñagaïmo inte iñcayæ ate Wængongui nē tæi Piñængä tömēmæ inö tæ contate ongoncæboimpa.

⁷⁰Ante apæneca ēñēninque tōmānāni,
—Īñampa, bitō Wængonguī Wēmi
imitawoo.

Āñōnānite,
—Botō mānīmodō ĩmopa. Tōmēmīni
edæ mānōmaī āninque edæ nō
apæneminīpa.

⁷¹Ante apæneca ēñēninque,
—Idæwaa. Tōmengā nāmā incæ edæ,
Wængonguī Wēmo ĩmopa, ante wēnæ
wēnæ apæneca do ēñentamompa. Īninque
mōnō ñōwo edæ, Wadāni, Itota wēnæ
wēnæ cæcampa, ante apænecaedānīpa,
ante quīnante godōmenque diqui diqui
minguīi, ante wægadānīpa.

Pidato weca gote Itota ongongampa

(*Māateo 27.1-2, 11-14; Māadoco*

15.1-5; Wäö 18.28-38)

23 ¹Īninque māñīñōmō ongōnāni
tōmānāni godongāmæ ængæ
gantīdinque Itota ingante awēñē Pidato
weca ænte gogadānīpa. ²Godinque
tōmēnāni, Itota ĩmaī nē wēnæ wēnæ
cæcā ingampa, ante pīīninque,
—Mōnitō cōwā ayōmōni ĩngā ĩñōmō
wapiticæ odōmonte apæneca ēñēninque
mōnitō ōmæ quēwēnāni oda cæte
ēñēnāmaī cædāni wæmōnīpa. Edæ
odōmāno awēñē Tetædo nānō ānīnta
godōnāmaī ĩedāni, ante tōmengā wææ
angampa. Ayæ tōmengā, Botō ĩñōmō
Awēñē Odeye Coditobo ĩñōmo ĩmopa,
ante nāmā ante angampa tōō.

³Ante godō pīīnāni ēñēninque Pidato
ĩñōmō Itota ingante,

—Bitō oodeoidi Awēñē Odeyebi
imitawoo.

Āñongante Itota wæætē,
—Bitō tōmēmi ānō baī botō mānīmodō
ĩmopa, angantapa. ⁴Īninque nē godōnāni
ñænænāni tōnō wadāni godongāmæ
ongōñōnānite Pidato wæætē,
—Botō ayōmote ĩngā dicæ ēñēnāmaī
cæte wentamō mongængā abogaa,
angantapa.

⁵Ante Pidato apæneca incæte tōmēnāni
godōmenque āninque,

—Īñampa tōmengā Gadideabæ tāno
odōmōninque ñōwo ĩñōmō ganca

pōninque Oodeabæ tōmāo godinque
odōmonte apæneca ēñēninque waodāni
edæ piīnte badāni apa cæbīi, ānānītapa.

Edode weca Itota gote ongongampa

⁶Māñōmaīnō ānāni ēñēnte wædinque
Pidato wæætē, Īngā ĩñōmō nāwangā
Gadideabæ quēwēningā inte pongantawoo.
⁷Āñongante, Māningānō ingampa, ante
apænedāni ēñēninque tōmengā, Gadideabæ
nē quēwēningā inte tōmengā awēñē Edode
nānō nē ēnempodongā ingampa, ante
tæcæ ēñengantapa. Ayæ, Edode ñōwo
Eedotadēē ponte quēwengampa, ante do
ēñēningā inte Itota ingante Edode weca
Pidato da godongā gocantapa. ⁸Doyedē
ĩñōmō wadāni, Itota æbānō cæcāā, ante
tededāni ēñēninque Edode, Itota botō
weca pōninque wabānō bamōnengæ pōnī
cæcā abaīmopa, ante pōñēninque tōmengā
ingante wantæpiyæ aīnengā ĩnongāīpa.
Īninque Itota ingante ñōwo adinque Edode
nanguī togacāīpa. ⁹Īninque, Apænebi
ēñēmoe, āmi ēñēmoe, ante Edode wæætē
wæætē āñongante Itota ĩñōmō edæ pæ
wēēnete apænedāmaī ingacāīpa. ¹⁰Edode
weca adoyōmō ongōninque nē godōnāni
ñænænāni tōnō nē odōmōnāni guiquēñē
ænguī badinque, Itota wēnæ wēnæ
cæcā ingampa tōō, ante nanguī piīnte
angadānīpa. ¹¹Ayæ Edode tōnō tōmengā
tontadoīdi tōnō Itota ingante pīīninque,
Waa cæte baī cæcantedō abi, ante badete
todānītapa. Ōnonque badete tocæte ante
tōmēnāni waēmō pōnī weocoo daga
wēñadinque tōmengā ingante adodō Pidato
weca da godōnāni gogacāīpa. ¹²Īninque
do nāna guēadō guēa pīīncaya ĩñīna inte
edæ Edode tōnō Pidato māñīōnæ edæ guēa
piyænē cæte nāna æmigocaya bagadāīpa.

Itota wæncæcāīpa, ānānīpa

(*Māateo 27.15-26; Māadoco*

15.6-15; Wäö 18.39-19.16)

¹³Pidato ĩñōmō nē godōnāni
ñænænāni tōnō awēñēidi tōnō
ōñōnānique ĩnānīte āñecā pōnāni ate
tōmengā, ¹⁴tōmānāni ĩnānīte āninque,
—Īngā ingante botō weca ænte
pōninque mīnitō, Tōmengā wapiticæ

odömonte apænecä ëñëninque wadäni oda cædinque ëñënämaï cædänipa, ante pïimïnipa. Incæte mïnitö edonque ayöminite botö, Itota æbänö cæcää, ante ëñencæte ante cöwä ayömo edæ tömengä wënæ wënæ nänö cædö ante mïni änewënö ante edæ dæ ä abopa. ¹⁵Ayæ Edode adobaï tömengä ingante apænte äninque wënæ wënæ nänö cædinö ante adämaï inte wædinque adodö botö weca da pönongä ponte a ongongä aedäni. Edæ, Tömengä nänö wænguinque, ante nänö cædinö edæ dæ ä apa änewëmïni. ¹⁶Ïninque botö önonque tæi tæi päninque ñimpo cæbo gocæcäimpa, ante Pidato angantapa. ¹⁷Wadepo iñö wadepo iñö tömënäni ææmæ näni cæyedë, Në tee mönete ongongä adocanque gocæcäimpa, ante cöwë godö ñimpo cæquënegä ñongä inte awënë Pidato ñöwo mänömainö ante cæcantapa. ¹⁸Mänömainö angä ëñëninque tömänäni adoyömo ogæ tededinque,

—Itota ingante wido cædinque Badabato ingante wæætë pönö ñimpo cæbi æmönie, änanitapa.

¹⁹Badabato guiquënë tömënäni näni quëwëñömo awënë ingante wido cæcæte ante cædinque godömenque waocä ingante wænöningä inte edæ ñöwo tee mönete ongönongäimpa. ²⁰Pidato iñömo, Itota ingante æbänö cæte ñimpo cæbo goquingää, ante wædinque tömënäni inänite wæætë aa aa peyongante, ²¹Oodeoidi wæætë,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönäni wængæe töö, ante wæætë wæætë adodö äninque Yæ änanitapa.

²²Quimæ änewëmïni, ante do mempoga äningä inte Pidato ñöwo mempoga go adopoque äongä inte,

—Quinö wënæ wënæ cæcantawogaa, angantapa. Ïñæmpa, Quinö wënæ wënæ cæcantawo, ante cöwä ayömo edæ dæ ampa. Ïninque botö ämo ate edæ tömengä ingante tæi tæi päninque ñimpo cædäni gocæcäimpa, ämopa, angantapa.

²³Incæte awënëidi tönö wadäni godömenque Yæ äninque, Awæ

ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönäni wæncæcäimpa, ante, Cöwë wænongäimpa, ante ancaa aa pedänitapa. Ïninque tömënäni näni Yæ yæ äno beyænque Pidato ñimpo cæcantapa. ²⁴Ïninque ancaa wææ änäni ëñente wædinque tömengä, Tömënäni näni äno baï godö cæcæboimpa, ante nämæneque pönengantapa. ²⁵Mäniñedë Badabato në, Awënë ingante wido cæcäimpa, ante cædinque në wænöningä inte ayæ tee mönete ongönongäimpa. Pidato ñöwo, Ïngä guiquënë oodeoidi näni në äningä ingampa, ante godö ñimpo cæcantapa. Itota ingante wæætë, Oodeoidi näni äno baï cæcäimpa, ante cædinque Itota ingante wæætë tontadoidi nempo pædæ godongä ænte godänitapa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa

(Mäateo 27.32-44; Mäadoco 15.21-32; Wäö 19.17-27)

²⁶Itota ingante ænte goyönäni Tidënebæ në quëwengä Timönö wayömo gote pöninque eyepæ pöni mämö bee tengantapa. Tömengä ingante adinque bæi ongöninque tömënäni, Ñænquedimæ möni cædiwæ Itota miñæ ænte goe, äninque ñö cædancapænäni næænte gocantapa.

²⁷Goyongante Itota miñæ nangui inäni godänitapa. Onquiyænäni incæ Yæ yæ ante wo ca wo ca wædinque tee empote godänitapa. ²⁸Ïninque Itota dadi ëmænte adinque tömënäni inänite,

—Onquiyæmïni, Eedotadëë quëwëmïni inte mïnitö botö beyæ ante wædämaï iedäni. Wæætë tömëmïni nämä beyænque ante wæedäni. Ayæ mïnitö wëñænäni beyæ ante pönente wæedäni, ämopa. ²⁹Ïncayæ ate mïnitö caate wædinque iïmaï ante wæquimïni imïnipa. “Wëñæ në mänämaï ingä iñömo edæ tömengä nänö waa toquinque. Goömæ në gänönämaï ingä iñömo edæ tömengä nänö toquinque impa,” ante wæquimïni imïnipa. ³⁰Mäniñedë edæ, “Wadäni iïmaï ante wæcædänimpa.

Onquiyabo onguipo æmæwo cabæñö goyæ guimönie. Änanquidi wææ mönitonga capo ñongæñö wë womonte bamönie, ante wæcæðänimpa,” ante dodäni näni yewæmongainö bai edæ bacæimpa. ³¹Edæ awæ miiwæ ñfönte gonga wæðænque wo cæðäni bai ñöwo ññömö waodäni wii nangui wënæ wënæ cæðänipa. Wæætë awæ amimö bayonte ti wodönoyönäni dobæ wo bæco bai waodäni iincayæ ate quingämë bai cæquänäni inänipa, ante Itota mäninö godinque apænegacäimpa.

³²Ayæ, Mäo wæñongæimpa, ante në ænte godäni ññömö mënaa në wënæ wënæ cæðina ñnate tömengä tönö godongämæ ænte gogadänimpa. ³³Ocatainö, näni äñömö ænte pöninque awæ ñænquedimæ näni badöniwäa Itota ingante töö godonte timpodique wææ tiwadinque ængæ gantidëñanitapa. Ængæ gantidëñäni ate wægöñongä tömëñäni në wënæ wënæ cæðina ñnate adobai Itota tömëmæ inö adocanque tömengä dipæmæ inö adocanque timpote göñönäni gongænatapa.

³⁴Mänömai cæðäni adinque Itota, —Mæmpo ëñëmi. Tömëñäni ëñëñämai inäni inte iimaï cæðänipa cæbii. Wënæ wënæ näni cæinö ante bitö wæætë edæ ñimpo cæbi quëwencæðänimpa ämopa, angacäimpa.

Mäniñedë tömengä weocoo ini ante, Æcänö quinca nö ta adinque tömengä badincoo æncæcäimpa, ante tömëñäni wæntodöninque adocoque adocoque æñänitapa. ³⁵Wadäni, Æbänö cæquingäa, ante acæte ante godongämæ a ongönänitapa. Awëñeidi incæ tömengä ingante ante badete todinque,

—Tömengä, Quëwencæðänimpa, ante wadäni inänite ængä quëwëñänitawo. Ayæ Wængongui ññömö, Codito ingampa, äninque tömengä ingante ængantawo. ñinque tömengä Wængongui nänö në ængaingä ñongä inte edæ nämä aamö cæte quëwencæcäimpa, ante badete togadänimpa.

³⁶Tontadoidi guiquënë obo pöninque tömengä ingante badete tote bai

cæðinque edæ, Yowepæ ti nämæ becæcäimpa, ante pæðæ æænöninque, ³⁷tömengä ingante,

—Oodeoidi Awënë Odeyebi imi ñinque bitö nämä aamö cæðinque quëwëmæwe, ante towengadänimpa.

³⁸Ayæ, “ÿngä oodeoidi Awënë Odeye ñongä ingampa,” ante yewæmöninque tömëñäni tömengä dæca inö wo cæðäni owotapa.

³⁹Në wënæ wënæ cæðina guiquënë tömengä tönö ongöñöna adocanque tömengä ingante godö wënæ wënæ ante badete tocantapa.

—Bitö ññæmpa, Codito inömo imopa, ämitawo. Mänimi inömi ñinque bitö tömëmi aamö cæte gote quëwëñinque mönatö imönate adobai ñimpo cæbi aamö cæte gomönae.

⁴⁰Äñongante wacä wææ äninque, —ÿñæmpa tömëmi adobai bitö wænguinque ongömi inte Wængongui ingante guiñëñämai inte ämi awæðö. ⁴¹Mönatö wënæ wënæ cæmöna ññömönate në apænte äñäni edæ nöingä cæte pänäni wæmönapa. Mönatö wënæ wënæ cæðinö beyæ eyepæ tente wæmönapa. Tömengä guiquënë wënæ wënæ cæðämai ñongä inte wængä apa änewëë.

⁴²Äninque adocä wæætë Itota ingante apænedinque,

Awënë ëñëmi. Bitö Awënë Odeye badinque botö imote pönente cæbi ämopa.

⁴³Äñongante Itota,

—Näwangä ämopa. Bitö ñöwoönæ incæ wænte godinque do wænte gogainäni näni watapæ quëwëñömö botö tönö guëa ongoncæbiimpa, angacäimpa.

Itota wængampa

(*Mäteo 27.45-56; Mäadoco 15.33-41; Wäö 19.28-30*)

⁴⁴Mäniñedë edæ tæcæbæcä ññedë mä mämonte bai tæcæ badinque ayaönäa wæiganca tömämæ ññömö edæ wëmö ingatimpa. ⁴⁵Edæ nænque näwänämai i ñinque wëmö ingatimpa.

Ayæ Wængonguī tæiyæ waëmoncönë odemö nāni wææ wodöincoo adoyedë edæ önönæca inö tæcæguedë pönī tænguimæ wææntapa. ⁴⁶Māniñedë Itota ogæ tededinque,

—Mæmpo ëñëmi. Nöwo edæ botö önöwoca bitö önönempo pædæ pönömo æë.

Äninqe edæ æmäwo guëmāninqe wængacäimpa.

⁴⁷Mänömaī cæte wængä adinque odömāno tontado capitäo incæ,

—Nāwängä impa. Iingä iñömö edæ nö pönī cæcä inongä inte edæ wængä abopa, äninque, Wængonguī nāö apäite bai ëmönongä inte mänömaī cæcä abopa, ante apænægacäimpa.

⁴⁸Ayæ, Æbänö cæquīī, ante godongämæ ponte a ongönāni iñömö tömänāni, Itota mänömaī wængä awædö, ante wædinque edæ nāmā önontawë tæi tæi tompotawëninque wadæ gogadänimpa. ⁴⁹Wæætë Itota ingante në do adinānique iñömö gobæ ongonte pömö agönānitapa. Wëñëñedë tömengä Gadideabæ quëwente pöñongante onquiyænāni tömengä miñæ në pönināni inte tömënāni nïwo adobai gobæ ongonte pömö agönānitapa.

Itota wodi baö inī māo daga wënānipa

(Mäateo 27.57-61; Mäadoco 15.42-47; Wäö 19.38-42)

⁵⁰Oodeoidi nāni Apænte Äincabo iñönānite adocanque tömengä ëmöwo Ootee inongäimpa. Tömengä cöwë waa cædinque në nö cædongä inongäimpa. ⁵¹Do iñömö, Itota ingante wæñongäëimpa, ante oodeoidi nāni Apænte Äincabo godongämæ pönente cæyönānite adocä Ootee iñömö edæ Baa ante tömënāni tönö godongämæ cædāmaī inongäimpa. Tömengä, Wængonguī Awënë Odeye nempo mönö æyedëno quëwengäëimpa, ante wänö conte bai quëwëñongä inongäimpa. Tömengä Oodeabæ Adimatea iñömö në quëwëñongä inte nïwo pöningä ingantapa. ⁵²Mäningä Ootee iñömö

awënë Pidato weca do gote apænedinque, Itota wodi baö inī pönömi ænte daga wëmoe. ⁵³Angä ëñëninque awënë Ao angä ëñente gocantapa. Godinque tömengä Itota wodi baö inī wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte godinque waëmö weocoo nïno nāni änoncoo wīni wīni caate dicamontaa wointatodë önontatoque iñömö daga wengantapa. Do nāni wënāmaī intatocä iñonte daga wengantapa. ⁵⁴Oodeoidi nāni, Gäwadecæ ba ate guëmanguïönæ inguimpa, ante täno nāni cæönæ i ininque Ootee mänömaī täno cægacäimpa.

⁵⁵Do iñömö Gadideabæ quëwente Itota tönö godongämæ në pönināni inte onquiyænāni nïwo Ootee miñæ tee empote pöninque Itota wodido adinque, Tömengä baö æbänö nï cædāni, ante do adänitapa. ⁵⁶Adinque tömënāni oncönë godinque oguī wapæ oguī wayabo tönö ænte ponte öni pæcæte ante cædänitapa. Incæte, Guëmanguïönæ impa, ante wædinque waönæ ate nāni goquinque tömënāni Wængonguī nänö wææ angainö bai cædinque täno guëmangadänimpa.

Itota do wëningä inte nāni ömämonte quëwengampa
(Mäateo 28.1-10; Mäadoco 16.1-8; Wäö 20.1-10)

24 ¹Ayæ guëmanguïönæ iinque go ate baänæ ate ooque pönente bayonte mänināni onquiyænāni oguī waquī nāni cædincoo nïwo ænte nææninqe Itota wodido pönānitapa. ²Ponte ayönāni dicabo næñængade pönī do da tæñæi a öñö adänitapa. ³Ayæ ontatodë guiite ayönāni edæ mönö Awënë Itota wodi baö edæ dæ antapa. ⁴Önontatoque i awædö, ante adinque guñente wæyönāni edënina bai ina iñömö weocoo näämænta pönī näinte bai ëmoncoo mongæna inte edæ iñontobæ tömëna weca a ongöna. ⁵Ate wædinque onquiyænāni iñömö ancai guñente wædinque ædæ wæænte onguipoga bigui tëmönānitapa. Edënina bai ina iñömö onquiyænāni inānite,

—Īnæmpa mīnitō do wænināni weca ponte nē quēwengā ingante ante quīnante diqui diqui mimīnii. ⁶Tōmengā īñōmō edæ dobæ ñāni ōmæmonte godingā inte edæ iintatodē īñōmō dæ angā aedāni. Tōmengā wēēnēhedē Gadideabæ mīnitō weca nānō ayæ quēwēhedē mīnitō īmīnite īīmaī ante apæ necā ēñēmīni inte ñōwo adodō ante pōnēedāni. ⁷Tōmengā īñōmō, Botō Waobo ēñagaimo īñōmote nē wēnæ wēnæ cædāni nempo odōmōnte māo pædæ godōnāni ænīnque tōmēnāni wæætē wæñōnāni wænguēnēmo īmopa, ante apæ necā ēñēmīnitapa. Ayæ mēōnaa go adoōnæque īñonte botō ñāni ōmæmonte quēwenguēnēmo īmopa, ante apæ necā ēñēmīni inte pōnenguēnē quēwēedāni.

⁸Ante edēnīna bai īna āna ēñente wædinque onquiyænāni īñōmō, Itota æbānō angacāi, ante tæcæ pōnente wædānitapa. ⁹Īnīnque ontatodē tao wadæ godinque onquiyænāni īñōmō Itota tōmengā mīñæ nē godīnāni ōnompō tīpæmpoga go adocanque īnāni īnānite māo apænedinque wadāni tōmānāni īnānite apænedāni ēñēnānitapa. ¹⁰Mānōmainō ante Itota nānō nē da godongaināni īnānite nē gote apænedāni īñōmō Māadiya Māagadadēnā nāni ānongā tōnō Wāōnā, Tantiago wāānā Māadiya ayæ wadāni onquiyænānīque tōnō godinque tōmēnāni īnānite apænedāni ēñēnōnānīmpa. ¹¹Incæte, Mānōmaī impa, ante māo apænedāni ēñēnīnque, Onquiyænāni īñōmō ōnonquedō ante tededāni awædō, ante Itota nānō nē da godōnīnāni īñōmō edæ pōñēnāmaī ingadānīmpa. ¹²Pegodo guiquēnē quingæ ængæ gantīdinque pogodo godinque Itota wodido pongantapa. Ponte ædæ wæænīnque guimō ayongā wīni wīni cædincooque ōñō adinque tōmengā nāmāneque pōñēnīnque, Æbāmē cætīmpa, ante wædinque wadæ gogacāīmpa.

Ēmaodō taadō godānīpa
(Māadoco 16.12-13)

¹³Eedotadēē ongōnīnque wædænque īnāni nāni quēwēñōmō Ēmao goīnō

īñōmō onte quīdōmetodo ganca māninganca taadō impa. Mānīōnæ adoōnæque īñonte Ēmao īñōmō gocæte ante waoda mēnaa idōmæ godatapa. ¹⁴Æbānō cætīmpa, ante tōmānō ante tedegodatapa. ¹⁵Tedegoyōna Itota incæ māmō bee tēnīnque godongāmæ gocā. ¹⁶Incæte, Tōmengā æcānō ingāā, ante wē wodonte bai ī beyæ tōmēna adāmaī ēmōna inte ēñēnāmaī īnatapa. ¹⁷Itota īñōmō,

—Æbānō ante wæætēdō wæætē tede gomīnatawoo.

Angā ēñente wædinque tōmēna wæwente bai ēmōna inte edæ næ gongænatapa. ¹⁸Adocanque tōmengā ēmōwo Codeopato īñōmō tōmengā ingante apænedīnque,

—Eedotadēē quēwēnāni tōmānāni, Æbānō ñōwo mānīñōmō cætīmpa, ante ēñēñōnāni bitō adobīque adoyōmō quēwēnīnque edæ ēñēnāmaī īmitawoo.

¹⁹Āñongante Itota,

—Ædō āmīna.

Āñongā tōmēna wæætē,

—Itota Nāatadeta quēwēningā ingante ante tedemōnapa. Wængonguī beyæ nē apæ necā īnongā inte māningā onguīñængā īñōmō Wængonguī ayongā ayæ waodāni ayōnāni adobaī tæi pīñænongā inte waa pōnī apænedīnque nanguī cæcā īnongāīmpa. ²⁰Mānōmaī īñongante nē godōnāni ñænænāni tōnō mōnō ōmæ awēñēidi guiquēnē wadāni nempo pædæ godōnīnque, Itota ingante apænte ānīnque māo wæñōmīni wængæedāni, ānāni ēñēnīnque īñāni wæætē tōmengā ingante ñænquedīmæ cæte tīmpote wææ tīwadinque edæ gōnōnāni wængantapa. ²¹Mōnatō guiquēnē, Tōmengā mōnō idægocabo Awēnē badīnque pōnō ængā beyænque mōnō abæ tawænte quēwenguīmō īmōmpa, ante pōñēnīmōna inte edæ ñōwo wæmōnapa. Ayæ, Tōmēnāni mānōmaī nāni cædīōnæ edæ ñōwo mēōnaa go adoōnæque impa, ante edæ mōnatō godōmenque wæmōna ae. ²²Mānōmaī ī incæte mōni cabo incæ onquiyænāni pancadānīpa

tömengä wodido gote pöningue, İımaı atamönipa, ante apänedäni ëñente wædınque mönatö wæætë ancaı guıñente wæmönapa. ²³Tömëñäni İñömö tömengä baö İni adämaı İñäni İnte edä wadä pöningue İımaı ante apänedäni wætamönapa. Mönitö wıımonte baı Wængonguı anquedoda İnate mä pöni atamönipa, änänıtapa. Ayömönite anquedoda İñömö, İtota ñäni ömæmonte edä mıingä quëwengampa, ante apänedä ëñëningue edä wadä pömönipa, ante onquiyänäni apänedäni ëñentamönapa. ²⁴Mänömainö ante apänedäni ëñëningue möni cabo İncä pancadäniya İtota wodido gote adınque, Onquiyänäni näni äninö baı edä näwangä İmpa, ante adäni İncæte İtota İngante adämaı İñäni wæmönapa.

²⁵Ante apänedä ëñëningue İtota wæætë tömëna İnate,

—Mınatö pönëgade İ apa änewëmınaa. Mımö ömädëmına İmına İnte mınatö Wængonguı beyä nê apänegainäni näni apänedö ante tömänö ante edä ëñëñämaı İmına awädö. ²⁶Codito İñömö edä cöwë caate wæquëngä İngacäİmpa. Ayä wænte ñäni ömæmönıneque tömengä nämä nänö ñäö İñömö æıquëngä İngacäİmpa, ante pönëmınaa.

²⁷Ayä, Codito æbänö cæquingää, ante Mõıtee wodi æbänö apänete yewæmongacäı, ante täno apänedıneque İtota mımönöque pönëningue, Wængonguı beyä nê apänedäni tömänäni æbänö apänegadänii, ante, Codito æbänö cæquëngä İngacäı, ante edonque odömönte apäñecä ëñënatapa.

²⁸Mänıı tömëna näna quëwëñömö tömëna näna gocæ cæyömö pöñönäni İtota wodo tebæ gocæ cæte baı cæcä.

²⁹Adınque tömëna nanguı äningue tömengä İngante edä,

—Ñöwo gäwadecä pöni İnte wëmö ba apa. Mönatö oncönë go guııte cænte monte baänä ate goe.

Ante ancaa äñöna tömëna oncönë pö ëñacæ guııcantapa. ³⁰Ayä tömëna tönö cæncæte ante tæ contadınque tömengä

päö pä æningue Wængonguı İngante waa ate pöñente apänedıneque tömëna İnate tæcæ pædæ godoncæ cæyongä.

³¹Tömëna awınca wi ænete baı bayö, Tömengä İngampa, ante edä tæcæ adatapa. Tömengä İñömö edä adoyedë tömëna ayöna edä dæ gocä. ³²Adınque tömëna guëa tededıneque,

—Näwangä İntawo. Wængonguı mönö Codito İngantedö ante apäñecä ëñëningue æbänö yewæmongadänımpa, ante tömengä ponte odömongä ëñëningue mönö mımö edä gonga bæco baı totamömpa. Wıı edä mänömaı İntawo.

³³Ante tededıneque tömëna adodö taadö quingä godıneque Eedotadëe ponte ayönate edä İtota mıñä nê godınäni İñömö onte ganca mänımpodäni İñönäni tömëñäni tönö wadäni godongämæ pö bee tente a ongönäni adatapa. ³⁴İñäni guıquëñë,

—Mönö Awënë İñömö ñäni ömæmonte mıingä quëwengampa. Näwangä edä İmpa. Tömengä İngante Timönö Pegodo do acantapa, ante godongämæ tededäni adatapa.

³⁵Mänömainö ante tededäni ëñëningue tömëna wæætë, Mönatö taadö goyömönate wacä pö bee tëningue İımaı cæcantapa, äningue, Æbänö cæcantapa, ante adodö adodö ante apänedatapa. Ayä godömenque apänedıneque, Oncönë go guııyömöni tömengä päö pä ængä adınque mönatö, İtota İngampa, ante do ëñentamönapa, ante tömänö ante apänedä ëñëngadänımpa.

**Tömengä mıñä nê godınäni weca
İtota pongampa**

(Máateo 28.16-20; Mäadoco
16.14-18; Wäö 20.19-23)

³⁶Mänınö ante ayä tæcæ tedeyönäni İtota İncæ edä tömëñäni weca tæcægedëñäni do pö guııte a ongönıneque,

—Guıñëñämaı gänë pönëedäni.

³⁷Angä ëñëningue tömëñäni, Öñöwoca badı İımaı, ante ancaı guıñente wædınque, Yä äñäni. ³⁸Adınque İtota,

—Quinante guññewēminii. Mīmōno
quinante æmæ æmæ pōnente wæminii.

³⁹Bado botō ōnompō empobo edæ
aedāni. Botō ōnōwa ēwabo aedāni. Botō
baō edæ gampo caate aedāni. Īñæmpa
ōnōwoca badī īmo bai ædō cæte baō
tōnō bamē ēaquēnēmōō. Baō tōnō bamē
ēadōmo inte botō īmo apa guññewēminii.

⁴⁰Āninqe Itota ōnompō tōnō ōnōwa
tōmēnāni ĩnānite odōmongā. ⁴¹Adāni
incæte tōmēnāni guññente todinqe
wede pōnēnāmai ĩñōnānite tōmengā,

—Mīnitō weca cænguī æbānō māminii.

⁴²Āñongante gæyæ baō do awēnī
ēadāni inte pædæ godōnāni ⁴³æninqe
tōmēnāni ayōnāni edæ ade cængantapa.

⁴⁴Ayæ tōmēnāni ĩnānite apænedinqe
Itota,

—Botō ĩmotedō ante Mōitee wodi
wææ āninqe æbānō yewæmongacāi,
ante botō mīnitō weca ayæ
quēwēninqe do apænetabopa. Botō
ĩmotedō ante Wængonguī beyæ nē
apænegañnāni æbānō yewæmongadānii,
ayæ āmotamīni āninqe æbānō
yewæmongadānii, ante apænetabopa.
Mānīne botō apænedō ante tōmānō edæ
īninqe baquīnō anguēnē.

⁴⁵Ante apænedinqe Itota, Ocai
encate ēñencædānimpā, ante pōnō
cædinque tōmēnāni ĩnānite Wængonguī
angā ēñēninqe nāni yewæmongainō
ante odōmonte apænecā ēñēninqe
tōmēnāni edonque edæ ēñēnānitapa.

⁴⁶Ayæ godōmenque apænedinqe,

—Mōnō Codito cōwē nantate
wæninqe mēōnaa go adoōnæque ĩñonte
ñāni ōmæmonguēnengā incæcāimpā,
ante edæ edonque yewæmongatimpā.

⁴⁷Ayæ, Codito ēmōwo ante Eedotadēē
īñōmō tāno apænete ate tōmāmæ

quēwēnāni ĩnānite ĩmaī ante
apænecāimpā. Tōmēnāni ĩnānite
apænedinqe, Wēnæ wēnæ mini cædinō
ante ñimpō cædinque Wængonguī
gāmænō pōedāni. Pōmīni adinqe
tōmengā wæætē pānāmai inte pōnō
ñimpō cæcæcāimpā, ante apænequīnāni
incædānimpā, ante yewæmongatimpā.
⁴⁸Mīnitō ĩñōmō, Æbānō cætimpā, ante
nē adimīni inte edæ nē apænequīmīni
īmīnipā. ⁴⁹Ayæ edæ Wængonguī, Botō
Tæiyæ Wæmō Ōnōwoca ingante da
pōnōmo æncæmīnimpā, angacāimpā.
Īninqe botō Mæmpo nānō nē
angaingā ingante botō oo da pōnōmo
æncæmīnimpā. Mānōmai ī ĩninqe
Wængonguī nānō tæi pīñænō æncæte
ante mīnitō, Wængonguī Ōnōwoca
ingante ēwocacāimpā, ante Eedotadēē
īñōmō wānō cōedāni, angacāimpā.

Öönädē Itota æicampa

(Māteao 16.19-20)

⁵⁰Itota ayæ tao godinque Betānia
obo pōninqe tipæmpoga pædæ
æmpodinqe, Mīnitō ĩminite
Wængonguī waa cæcæcāimpā, ante
waa apænecā ēñengadānimpā. ⁵¹Tæcæ
apænecā ēñēñōnāni edæ tōmengā
īñontobæ inque ingā edæ öönädē
æigacāimpā. ⁵²Adinqe tōmengā
mīñæ nē godīnāni ĩñōmō ædæ wæænte
apænedinqe, Nāwangā Wængonguī
Wengā ĩnongā inte æicampa, ante
watapæ apænedinqe Eedotadēē
wadæ godinque nanguī togadānimpā.
⁵³Wængonguī oncō ñænæncōnē
yabæcōnē ĩmō ĩñō ĩmō ĩñō pō pō
cædinque Wængonguī ingante, Bitō ñāo
bai ēmōmi inte waa pōni cæbipa, ante
cōwē waa apænegañnānimpā.

Itota Codito ingantedö ante Wäö nänö watapæ ante yewæmongainta

Wængonguī nänö Angainö ante nē
ëmongaingä Waocä bagacäimpa

1 ¹Wëenëñedë pönī Wængonguī nänö mä badöñedë Wængonguī nänö Angainö ante nē ëmongaingä iñömö do ingacäimpa. Tömengä Wængonguī weca quëwengacäimpa. Ayæ adocä adobaī nē Wængonguī inongä ingacäimpa. ²Wëenëñedë pönī tōmancoo badönāmai iñedë mäningä do Wængonguī weca quëwengacäimpa. ³Wængonguī angä ëñëninque adocä tōmancoo badongacäimpa. Tömengä wīī badongä bai Wængonguī nänö badongaincoo tōmancoo edæ dæ ancædönimpa. ⁴Mäningä iñömö mönö quëwenguinö entawengacäimpa. Ayæ mönö quëwenguinö edæ entawëninque tömengä waodāni beyæ nē ñäö bai inongä ingacäimpa. ⁵Tömengä nē ñäö bai ingaingä inte mönö wëmö iñömö ta tamongä ate adoyömö ñäö bai bayonte edæ mönö wëmö iñömö edæ mänīī ñäö ædö cæte mönæ ëmonguīī. ⁶Onguīñængä adocanque ingante Wængonguī da pōngängä pōningä ingampa. Tömengä ëmōwo, Wäö, ante pëmonte ingacäimpa. ⁷Tömengä iñömö Wængonguī nänö ñäö ëmōmāmo ante edonque pönī bacäimpa, ante nē ñäö bai ingaingä ingantedö ante apænecæte ante pongacäimpa. Adocä apænecä beyænque waodāni tōmānāni tömengä nänö nē apænedongä ingante pōnencædänimpa, ante pongacäimpa. ⁸Incæte mäningä wīī ñäö bai ingaingä ingampa. Wæætë tömengä, Wacä waodāni beyæ nē ñäö

bai ingaingä ingampa, ante apænecæte ante pongacäimpa. ⁹Në nö ñäö bai nē ingaingä iñömö waodāni tōmānāni inānite tömengä nänö ñäö ëmōmāmo pōnoncæte ante inguipoga wææ pongacäimpa.

¹⁰Tömengä inguipoga iñömö quëwengacäimpa. Ayæ tömengä inguipoga nē badongaingä iñongante inguipogaque quëwënāni wæætë Baa äninque tömengä ingante ædö cæte ate bai pōnenguīnāni. ¹¹Tömengä edæ tömengä quī weca pongacäimpa. Pongä ate tömengä guidëñāni inçæ tömengä ingante äñāmai ingadänimpa. ¹²Incæte tömengä ingante nē ængaināni iñömö tömengä ëmōwo, Codito, ante nē wede pōnëñāni iñönānite tömengä tömënāni inānite Ao äninque edæ, Wængonguī wënāni bacædänimpa, ante pönö cægacäimpa. ¹³Ayæ Wængonguī wënāni iñömö wīī waocä ëñate bai inänipa. Waocä, Botö wë manguinque, ante änāmai iñongante ëñadänipa. Wīī nänöogängä angä beyænque inänipa. Wæætë Wængonguī tömenganque cæcä ate tömënāni tömengä wënāni badänipa.

¹⁴Tömengä iñömö edæ, Wængonguī nänö Angainö, ante nē ëmongaingä inique Waocä ëñate bagacäimpa. Waocä ëñate badinque tömengä mönö weca quëwengacäimpa. Mæmpo Wængonguī Wengä adocanque inte adocä godömenque ñænængä inte nē cædongä ingä atamönipa. Adocä Mæmpo weca quëwente nē pongä iñömö tömengä nangui waadete pönö cædongä inte nöingä änongå ingampa.

¹⁵Wäo iñömö, Mäningä æbänö ingää, ante apænecäimpa. “Mäningä botö nê apænedongä ingantedö ante iïmai apænetabopa. Botö täno põmo ïmopa. Tömengä nê ayæ Ponguingä iñömö godömenque ñænængä inte cædongä ingampa. Edæ botö êñadämaï iñedê tömengä do ingacäimpa,” ante nanguï põni yedæ äninque Wäo apænegacäimpa.

¹⁶Mäningä nê ayæ Ponguingä iñömö nanguï põni waadete põno cædinque tömengä wæætê wæætê nänö entawenö ante põnongä æninque tompopa. ¹⁷Edæ Wængonguï tömengä nänö wææ angainö ante apænecä êñëninque Möitee wodi wæætê adodö ante yewæmöninque waodäni inänite godongacäimpa. Wængonguï nänö waadete põno cægainö ante nöingä nänö angainö ante guiquënë Itota Codito beyænque êñëmoppa. Itota Codito iñömö mönö nê Ponguingä ingaingä ingampa. ¹⁸Mönö waocabo tömämö incæ Wængonguï ingante cöwê adämaï ïmoppa. Incæte tömengä adocanque Wengä Wængonguï weca nê quëwënongå inte, Mæmpo æbänö ingaingä ingää, ante tömengä odömongä ate põnemoppa.

Wäo æpænê guidönongä, Botö wii

Codito ïmopa, angä

(Mäteo 3.11-12; Mäadoco

1.7-8; Odoca 3.15-17)

¹⁹Oodeoidi awëneidi Eedotadëe quëwënnäni iñömö Wængonguï quï, ante nê godönäni tönö Debii wodi pæinäni inänite da godönäni Wäo weca godänipa. Gote põninque adodäni, Æbidö inömi imii, ante apænebi êñëmönie, äñönäni Wäo iïmai äninque ²⁰nämä wææ änämaï inte wæætê, Botö wii Codito inömo ïmopa, ante edonque põni angantapa.

—Botö wii Codito inömo ïmopa.

²¹Äñongante tömënäni wæætê tömengä ingante,

—Æbidö inömi imii, Ediya wodi inömi imii. Apænebi êñëmönie.

Ante änäni êñëninque tömengä,

—Wabo ïmopa.

Ante äñongä tömënäni wæætê,

—Wængonguï beyæ nê apænebi ayæ Ponguimi inömi imitawo.

Änäni êñëninque tömengä,

—Wabo ïmopa.

Ante angantapa.

²²Tömënäni iinque äninque,

—Æbidö inömi imii, ante apænebi êñëmönie töö. Mönitö imönite nê da põnöninäni weca godinque mönitö tömënäni inänite, Æbidö imii, ante ancæmönimpa. Äninque bitö nämä incæ æbänö ämii.

²³Äñönäni Wäo wæætê tömënäni inänite, Itaiya wodi nê Wængonguï beyæ nê apænecä nänö angainö bai ante iïmai ante apænebo êñencæminimpa.

—Önömæca incæ nê aa pebo inömo inte botö tömëmo pepämo iïmai nani êñënö impa. “Awënë nänö ponguinö ante töinö pinonte bai tee möedäni,” ante aa pebopa, angantapa.

²⁴Paditeoidi nê wadö tedete wadö cædäni nani cabo inönäni inte tömënäni pancadäniya inänite da godönäni Wäo weca nê godänipa. ²⁵Gote põninque mäninäni guiquënë,

—Bitö wii Codito inömi inte wii Ediya wodi inömi inte ayæ wii Wængonguï beyæ nê apænebi ayæ Ponguimi inömi imipa. Bitö ædö cæte waodäni inänite æpænê guidömi imii.

²⁶Ante äñönäni Wäo wæætê,

—Botö önonque æpænê guidönömo ïmopa. Wæætê minitö weca adocanque a ongongä iñongante, Tömengä æcänö ingää, ante minitö êñënnämaï iminipa.

²⁷Botö täno põmo ïmopa. Tömengä nê ayæ Ponguingä ingampa. Botö önonque wædænque cæbo inte ædö cæte tömengä awæncata incæ ñi cæte cæbo imoo.

²⁸Betänia nani quëwëñömö Oododänö æmæmäa Wäo æpænê nänö guidönömö mänömaï bagatimpa.

Itota Wængonguï Codotedo

²⁹Baänæ ate Itota bee tente pongä adinque Wäo apænecantapa. “Aedäni, iingä Wængonguï da põnongä põningä ingampa. Ayæ tömengä waodäni inguipoga quëwënnäni nani wænæ wænæ

cægainö ante æninque teémë mongænte wænguingä ingampa, ante Wængongui tömengä ingante, Codotedo, ante pönö pemongacäimpa. ³⁰Mäningä iñömö botö nê apænedongä iñongante botö iïmai apænetabopa. ‘Botö täno pömo iïmopa. Onguiñængä nê ayæ Ponguingä iñömö godömenque ñænængä inte cædongä ingampa. Edæ botö ëñadämai iñedë tömengä do ingacäimpa.’ ³¹Botö incæ adobaï, Tömengä æcänö ingää, ante ëñênämai intabopa. Mönö idægocabo iñömonte, Minitö tömengä ingante ëñencæminimpa, ante botö æpænë guidöninque pömo intabopa.”

³²Ayæ Wäö, Tömengä ingampa, ante æninque, “Botö æmö ayöмоте Wængongui Önöwoca incæ öönædë owote equemö bai wææ tömengä næ gongængä atabopa. ³³Wængongui, Waodäni inänite æpænë guidöe, ante botö imote nê da pönöningä wii botö imo angä bai botö, Itota æcänö ingää, ante ëñênämaïmo incædömoimpa. Incæte tömengä botö imote iïmai angantapa. ‘Wængongui Önöwoca incæ æcänö onguiñængä wææ næ gongængä ayömi mäningä iñömö nê æpænë guidönäni bai Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä waodäni mïmönoque pö guiquingä, ante cæcä ingampa.’ ³⁴Mäninö botö adinö impa. Mänömai beyæ iïmai ämopa, Mäningä iñömö Wængongui Wengä inongä ingampa,” ante Wäö apænegacäimpa.

Itota miñæ nê täno godäni

³⁵Baänæ ate Wäö tönö tömengä ëmiñæna mënaa adoyömö ongöñönäni ³⁶Itota wodo tebæ cægongä adinque Wäö angantapa.

—Aeda, tömengä iñömö Wængongui Codotedo inongä ingampa.

³⁷Mäninö angä ëñëninque Wäö nänö nê ëmiñæna inina incæ Itota ingante tee empo godaïmpa. ³⁸Itota dadi ëmænte ayongä tee empo pöna adinque angantapa.

—Quinante pöminaa.

Ante äñongä tömëna wæætë,
—Mætodo, æyömönö owobi. Apænebi ëñëmönae.

Änatapa. Mänine, Mætodo, ante mönö tededö, Nê Odömongä, ante impa.

³⁹Äna ëñëninque tömengä,

—Ægodöeda go aeda.

Äñongä tömengä miñæ godatapa. Goyöna ædæ wææicä intapa. Ayæ nänö owocönë gote adinque tömëna adoönæ tömengä weca a ongönapa.

⁴⁰Wäö nänö äñinö ëñëninque Itota ingante tee empo goda mënaa iñönote adocanque Æntade iñömö Timönö Pegodo töninacä ingantapa. ⁴¹Tömengä nänö töninacä Timönö ingante ancæte ante diqui diqui minte gote adinque angantapa.

—Mëetiya mönö äñongä ingante atamönapa, angantapa. Tömengä iñömö Wængongui nänö nê Pönongaingä Codito inongä ingampa.

⁴²Ayæ Timönö ingante Itota weca ænte mämongä pongä adinque Itota angampa.

—Bitö Wäö wë Timönömi imi abopa. Botö wæætë, Bitö täimö dicabo bai imipa, ante bitö imite mönö tededö, Quepata, pönö pemömpa. Önonque adowo ëmöwo incæ guidiego tededö, Pegodo, äñänipa.

Pedipe tönö Näatänaedo inate Itota angä tee empo goda

⁴³Baänæ ate Itota, Gadideabæ ante gocæboïmpa, ante pönengäïmpa. Pedipe ingante adinque Itota tömengä ingante,
—Botö miñæ pöe, ämo, angacäimpa.

⁴⁴Pedipe iñömö Æntade tönö Pegodo bai Betaida nana quëwëñömö adoyömö quëwëningä inongaimpa. ⁴⁵Pedipe Näatänaedo weca gocä adinque tömengä ingante iïmai äninque,

—Wængongui nänö wææ angainö ante yewæmöninque Möitee wodi nänö nê yewæmongaingä ingante mönitö atamönipa. Wængongui beyæ nê apænegainäni adobaï mäningä ingantedö ante yewæmongadänimpa. Tömengä iñömö Itota Näatadeta

quëwënongå inte Ootee wengä ingampa,
ante angantapa.

⁴⁶Ante äñongä Näatänaedo wæætë,
—Näatadeta quëwëñömö adocanque
waa quëwente pongä, ante mönitö dica
ëñëmöniyaa.

Angä ëñëninque Pedipe iñömö,
—Pö ae, angantapa.

⁴⁷Itota ayongä Näatänaedo pongä
adinque tömengä,
—Iingä iñömö näwä idægocä iñongä
inte tömengä nê nö entawënongå inte
babä cædämaï iñongä ingampa, ämopa.

⁴⁸Angä ëñëninque Näatänaedo,
—Æbänö imoo, ante bitö æbänö cæte
do ëñëmi,

Ante äñongä Itota wæætë tömengä
ingante,

—Pedipe iñömö bitö imite ayä aa
pedämaï iñedë bitö iigowæncawa
tä contabi iñömite botö bitö imite do
atabopa, angacäimpa.

⁴⁹Ayä Näatänaedo,
—Awënë nê Odömömi imi, bitö
Wængongui Wëmi inömi imipa. Idægoidi
mönö cabo iñömönte bitö mönitö Awënë
Odeyebi inömi imipa, ämopa.

⁵⁰Äñongä Itota wæætë,
—Bitö iigowæncawa tä contabi
iñömite botö bitö imite atabopa, ämo
beyænque pönëmi imipa. Mäninö
ante adinque bitö godömenque botö
bamönengä cæbo acæbiimpa, ämopa.

⁵¹Tömengä godömenque angantapa.
—Bitö imite näwangä ämopa. Öönædë
wi ænete bayö Wængongui anquedoidi
Wacä ëñagaingä weca wæëninque
æiyönäni bitö acæbiimpa.

**Cänaa quëwëñömö nani
monguimäno cæte bedäni**

2 ¹Mëönaa go adoönæque iñonte
Cänaa quëwëñömö Gadideabæ
iñömö monguimäno ante bedänipa.
Itota wäänä adoyömö ponte
ongongacäimpa. ²Itota tömengä
ëmiñänäni tönö tömënanäni inänite
adobaï, Monguimäno mini bequinque,
ante tē tē wente ænte pongadänimpa.
³Ayä yowepä wædænque tī nāmæ

biinömæ nani ämæ dæ bedäni adinque
Itota wäänä tömengä Wengä ingante,
—Tömënanäni biinömæ dæ ämæmpa.

⁴Äñongä Itota wæætë,
—Badä ëñëmi. Botö cæquëñënö
tömëmoque cæquïnö impa. Botö cæyedë
wii eyepä impa, ämopa.

⁵Tömengä wäänä iñömö nê cædäni
inänite,

—Minitö iminite æbänö angä ëñente
cæedäni, angantapa.

⁶Ayä önompo æmæmpoque
go adocadeque æpæncade dica
inte badöincade iñömö cö cædäni
ongoncadepa. Wængongui weca
guiicæte ante waëmö bacæmöimpa,
ante äate cædänipa, ante oodeoidi
nani äagaincade incadepa. Iincade
pancadadea otenta ditodo nä
ongoncadepa. Ayä pancacadea tië
ditodo nä ongoncadepa. ⁷Nê cædäni
inänite Itota,

—Æpæncadecoo iñömö æpä eyede
pönï pe ñiñæedäni.

Angä ëñëninque pe ñiñængadänimpa.

⁸Ayä tömënanäni inänite,

—Owæta ænte wædænque mä iyænte
monguimäno ante nê cædongä ingante
godömini æncæcäimpa, ämopa.

Angä ëñëninque mänömaï
cægadänimpa. ⁹Ayä monguimäno ante
nê cædongä æpä inimæ inca biinömæ
badimæ æninque, Æbänö imæ, ante
bedinque tömengä, Itota nänö badönimæ
impa, ante ëñënaï inongäimpa.
Nê cædönäni Itota weca æpä pe
ñiñänäni cæñëñönänimpa. Ayä
monguimäno ante nê cædongä iñömö
nê monguingä ingante, Nänënë pöe, aa
pecä pongä ate, ¹⁰iïmaï angantapa.

—Wadäni tömänäni waimæ biinömæ
täno godönäni bedänipa. Ayä ate æämæ
becæ pönäni tömo pönï bedäni adinque
tömënanäni biinömæ wædænque godonte
nani ænimæ wæætë godönäni bedänipa.
Bitö guiquënë ñowoyedë waimæ biinömæ
bitö nänënë concædimæ ænte pömipa.

¹¹Itota, Acædänimpa, ante mänömaï
cædinque tömengä Cänaa quëwëñömö
Gadideabæ iñömö mänii mä nänö

bamönengæ cægacäimpa. Mänii täi piñante bamönengæ cæcä adinque waodäni, Tömengä waemö pöni inte cæcampa, ante edonque agadänimpa. Ayæ tömengä emiñænäni iñömö tömengä ingante godömenque wede pönänäni bagadänimpa.

¹²Ayæ ate Capënaömö quëwëñömö Itota tömengä wäänä tönö tömengä biwiidi tönö tömengä emiñænäni tönö wææ gogadänimpa. Mäniñömö godinque wædænque eönæ quëwengadänimpa.

Wængongui oncö täiyæ waemö bacäimpa, ante cæcä

(Mäateo 21.12-13; Mäadoco 11.15-18; Odoca 19.45-46)

¹³Wodo pänta gogaiönæ, ante oodeoidi Patowa näni ææmæ cænguionæ oo pöni bayedë Itota Eedotadë iñömö æigacäimpa. ¹⁴Tömengä iñömö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidiinque ayongä wagadaidi obegaidi tönö equemöidi inänite godonte æncæte ante në mänäni inänite acantapa. Ayæ wadäni campio næænte në godonte ænönäni iñömö näni godonte æimpaa tä contayönänite tömengä acantapa. ¹⁵Yæguincamë ñænæmömö nää wënëninque que cæte ate æninque tömengä Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë në ongönäni inänite tatodongä tao godänitapa. Adobaï obegaidi tönö wagadaidi inänite, Tao gobæwedäni, angä tao godänitapa. Ayæ campio næænte në godonte ænönäni tömënäni tiguitamö æninque tömengä wido cæcä gueogæ gotimpa. Ayæ adodäni näni æimpaa bæ tacä guidömëmæ go wææntapa. ¹⁶Ayæ equemöidi godonte æncæte ante në mänäni inänite Itota, —Minitö equemöidi ænte tao gobæwedäni. Botö Mæmpo oncönë incæ minitö ædö cæte, Mönö godonte æiñömö bai impa, ante cæminitapa töö, angacäimpa.

¹⁷Mäninö angä ëñëninque tömengä emiñænäni Awënë Dabii nänö yewæmongainö ante iimaï ante pönente wædänipa. “Bitö oncö ante waodäni waa

acädänimpa, ante cæcæboimpa, ante botö nangui cæinente wængui wæ,” ante yewæmongatimpa.

¹⁸Ayæ oodeoidi awënëidi pancadäniya tömengä ingante,

—Bitö mänii tömää awënë bai cæbi incæ æbänö bitö bamönengæ cæte odömömi adinque mönitö, Mäningä në angä ingampa, ante ëñencæmönimpa, ämönipa.

¹⁹Äñönäni Itota wæætë tömënäni inänite,

—Wængongui täiyæ waemö oncö incæ minitö iincö bæ tate ewëmini ininque botö mëönaa go adoönæque iñö miincö mänoncæboimpa, ämopa.

²⁰Angä ëñëninque oodeoidi awënëidi pancadäniya,

—Wængongui täiyæ waemö oncö coadenta i tei wadepo ganca mänongadänimpa. Bitö iñömö ædö cæte, Botö mëönaa go adoönæque iñö miincö mänoncæboimpa, ämii, änänitapa.

²¹Itota iñömö nämä baö incæ ante, Wængongui täiyæ waemö oncö bai impa, ante apænecä inongäimpa. ²²Tömengä iincayæ wängä ate Wængongui, Näni ömæmöe, angä nänäi ömæmongä ate, Æbänö angacäi, ante tömengä emiñænäni pönänitapa. Ayæ, Wængongui angä ëñente näni yewæmongainö nö impa, ante pönänäni inte ayæ Itota tömënäni inänite nänö äninö ante adobaï pönengadänimpa.

Itota, Mönö waocabo æbänö imö, ante ëñengampa

²³Patowa näni ææmæ cæyedë Itota Eedotadë iñömö ponte quëwëninque, Acädänimpa, ante bamönengæ nangui cæcä adinque waodäni täiyænäni iñömö, Mäningä mönö Codito ingampa, ante pönengadänimpa. ²⁴Itota edæ, Waodäni tömänäni æbänö entawëni inänii, ante do ëñëngä inte tömengä, Wabänö pönëni, ante tömënäni inänite gomö adongä ingantapa. ²⁵Edæ tömengä waodäni näni entawëni ante do ëñëngä ingantapa. Ininque waocä iñömö, Waodäni æbänö cädänii,

ante apænecäcäimpa, ante Itota tömengä ingante, Bitö botö imo adodö ancæbiimpa, ante änämaï ingacäimpa.

Itota tönö Niicodemö

3 ¹Paditeocä adocanque tömengä emöwo Niicodemö tömengä iñömö oodeoidi awënëidi tönö nê godongämæ cæcä ingacäimpa. ²Adocä woyowotæ Itota weca pöningue,

—Awënë nê Odömömi ëñëmi.

Wængonguï, Odömoncæbiimpa, ante bitö imite da pönongä pönimi imipa, do ëñëmönipa. Edæ Wængonguï waocä tönö godongämæ cädämaï ingä ininque mäningä ædö cæte bitö bai bamönengæ cæcä aquimönii.

³Angä ëñëningue Itota wæætë,

—Bitö imite näwangä ämopa. Nê mempoga ëñadinganque Wængonguï Awënë Odeye nempo guiite aquingä ingampa.

⁴Äñongä Niicodemö,

—Waocä picængä ba ate ædö cæte mempoga ëñaquingä. Tömengä nänö wäänä cæncadë ædö cæte mempoga guii æidinque ëñaquingä.

⁵Angä ëñëningue Itota angantapa.

—Bitö imite näwangä ämopa. Waocä æpænë guiidengä iñongante Wængonguï Önöwoca cæcä beyænque mempoga ëñadinganque Wængonguï Awënë Odeye nempo guiite quëwenguingä ingampa.

⁶Baonga beyænque nê ëñadäni iñömö edæ baonque ëñate quëwënanipa.

Wæætë Wængonguï Önöwoca cæcä beyænque nê ëñadäni iñömö Wængonguï Önöwoca ingante ewocate quëwënanipa. ⁷Botö, Bitö mempoga ëñaquënëmi imipa, ante botö äno ëñëningue, Æbämë impa, ante änämaï incæbiimpa. ⁸Woboyæ nänö cægaï bai wayömö wayömö pämmænte gopa. Woboyæ nänö pämmämö ëñëmö incæ, Ædonö pämmænte pö, ædonö pämmænte go, ante ëñënamäi imompa. Wængonguï Önöwoca cæcä beyænque nê ëñadäni tömänäni inänite tömengä æbänö cæcää, ante adobaï ëñënamäi imompa, ämopa, ante Itota apænecantapa.

⁹Apænecä ëñëningue Niicodemö, —Æbänö inguüi.

¹⁰Äñongä Itota wæætë,

—Idægoidi inänite nê odömömi imi incæte mäninö ante ædö cæte ëñënamäi imii. ¹¹Bitö imite näwangä ämopa. Mönitö quiëmë ante ëñënimöni inte mäninö ante apænemönipa. Mönitö quiëmë ante adimöni ininque, Mänömaï impa, ante apænemönipa. Minitö guiquënë möni äno ante apænemöni ëñëningue ayæ Baa ämïni inte pönënamäi iminipa. ¹²Botö minitö iminite, Inguipoga quëwënanäi weca æbänö i, ante apænedimo imo incæte minitö ëñënamäi iminipa. Ininque Wængonguï cæcä beyænque öönædë mïni quëwenguinö ante æbänö i, ante apænebo bai ædö cæte pönenguimïni, ante apænecantapa.

¹³Ayæ apænedinque, “Woadäni tömänäni öönædë æidämaï ingadänimipa. Waobo nê ëñagaïmo inte öönædë quëwente nê wææ pömo iñömö botö adoboque öönædë æibo imopa. ¹⁴Möitee wodi öönæca tantæ nänäi badöninto æningue awäa nã cædinque gö cæcä a ongongatimipa. Waobo ëñagaïmo imote adobaï awäa timpodinque tiwadinque gö cädäni wægonquënëmo imopa. ¹⁵Mänömaï botö imote cädäni adinque botö imote nê wede pönënanäi iñömö tömänäni cöwë wänämaï quëwencädänimipa,” ante Itota apænecäcäimpa.

Wængonguï nänö waadete pönëno

¹⁶“Edæ Wængonguï incæ inguipoga quëwënanäi inänite nê waadete pönengä inte tömengä Wengä adocanque onguïñængä iñongante pönongä pongacäimpa. Ininque æcänö tömengä ingante nê wede pönëna iñömö tömengä wë womönämaï inte cöwë wänämaï quëwencæcäimpa. ¹⁷Edæ Wængonguï incæ tömengä Wengä ingante inguipoga iñömö da pönongä pongacäimpa. Incæte, Inguipoga quëwënanäi nänäi pante wæquinque, ante apænte ancæte ante wïi pongacäimpa. Wæætë

inguipoga quëwëñäni inänite tömengä ængä beyænque quëwencädänimpa, ante tömengä ingante da pönongä pongacäimpa.”

¹⁸“Æcänö tömengä ingante në wede pönëna iñömö Wængonguï tömengä ingante, Bitö pante wæquinque cæbipa, ante apænte änämaï incæcäimpa. Æcänö guiquënë wede pönënamäi ina iñömö Wængonguï tömengä ingante, Botö Wengä adocanque iñongante bitö tömengä ëmowo ante pönënamäi inömi inte wæcæbiimpa, ante do apænte angä ingampa. ¹⁹Wængonguï nänö apænte änö iñömö iïmaï impa. Në ñäö bai inongä iñömö, Wængonguï æbänö ingää, ante inguipoga iñömö ancæte ante pongacäimpa. Incæte waodäni tömëñäni nani cædimämo wënæ wënæ i beyænque wëmö iñömö ante waadete pönëñäni inänipa. Wæætë në ñäö bai inongä ingante waadedämaï inänipa. ²⁰Në wënæ wënæ cædönäni inte ñäö iñömö ante pïiniquine Baa äninque, Mönö cædinö edonque pönï badämaï ingæimpa, ante ñäö iñömö pönämaï inänipa. ²¹Waodäni Wængonguï näwangä nänö ämaï në cædönäni guiquënë, Mönö cædinö ante Wængonguï mönö tönö godongämæ cæcä beyænque cætamompa, ante edonque pönï acädänimpa, ante cædinque ñäö iñömö pöninque cædänipa.”

Wäö në guidönongä Itota ingantedö ante apænecä

²²Ayæ ate Itota tömengä ëmiñænäni tönö Oodeabæ wædænque nani quëwëñömö godänitapa. Gote pöninque mäniñömö tömëñäni tönö wædænque quëwëñinque Itota angä beyænque tömëñäni waodäni inänite æpænë guidönäni guigadänimpa. ²³Ënöö quëwëñömö æpæ nanguï mä adinque Wäö mäniñömö guidongä guigadänimpa. Ayæ waodäni, Wäö mönitö imönite æpænë guidonguingä, ante cöwë tömengä weca pönäni inänite guidongä guidänimpa. Ënöö

quëwëñömö Tadiï quëwëñömö eyequeï inimpa. ²⁴Mäniñedë Wäö ingante ayæ tee mönedämaï ingadänimpa.

²⁵Wäö ëmiñænäni pancadäniya oodeocä adocanque tönö apænedinque, Mönö oodeocabo æbänö cæte Wængonguï weca guicæte ante waëmö bacæmöimpa, ante tömëñäni nani pönëno ante guëadö guëa ante tedewëñäni. ²⁶Adodäni Wäö weca ponte apænedinque,

—Në odömömi ëñëmi. Oododänö æmæmäa bitö weca në pöningä ingantedö ante bitö, Mäningä ingampa, ante apænebitawo. Edæ mäningä onguïñængä iñömö adobai æpænë guidongä guidänipa töö. Waodäni tömëñäni tömengä weca godänipa, ante wædänitapa.

²⁷Ante wædäni ëñëninque Wäö, —Wængonguï öönädë quëwëñongä pönö angä æninque waocä mänömaï beyæ cæcampa. ²⁸Botö wiï Codito inömo imopa. Iñæmpa Wængonguï botö imote täno da pönongä pönimo imopa. Tömengä ayæ Ponguingä, ante apænetabopa. Mänömainö ante apænebo ëñënimini inte minitö tömëmimi mäninö ante në apænequëñëmini iminipa. ²⁹Monguingä iñömö mongä ate tömengä onquiyængä nänöogængä bacampa. Tömengä guidengä iñömö në monguingä ante wänö cöninque ëñëñongä monguingä apænecä ëñëninque, Monguingä apænecä ëñëmopa, ante watapæ tocampa. Botö adobai Codito apænecä ëñëmopa, ante mäningä bai nanguï watapæ tobo imopa. ³⁰Tömengä iñömö godömenque ñænængä inte cædongä baquëñengä ingampa. Botö guiquënë pönömenque wædämo inte cædömo baquëñëmo imopa, ante Wäö apænegacäimpa.

Öönädë në quëwente wææ pongä

³¹Ayæ Wäö godömenque apænecantapa. Öönädë në quëwente wææ pongä iñömö tömengä iñömö wiï wadäni bai wædangä inte wæætë ñænængä inte cædongä ingampa.

Öönædē nē quēwente wææ pongā
 īñōmō tōmengā godōmenque ñænængā
 inte cædongā ingampa. Inguipoga
 īñōmō nē ēñacā guiquēnē waodāni bai
 quēwēnongā inte inguipogaque ante
 apænecampa. ³²Tōmengā Wængonguī
 weca quiēmē adingā inte quiēmē
 ēñēningā inte mānīnō ante apænecā
 ēñēninge wadāni wæætē, Nāwangā
 impa, ante ānāmaī inānīpa tōō.
³³Mānīnō ante nē Ao angā guiquēnē
 tōmengā, Wængonguī nāwangā angā
 ingampa, ante edonque pōnī angā
 īnongā ingampa. ³⁴Edæ Wængonguī
 nānō da pōnōningā īñōmō Wængonguī
 nānō ānō ante apænecampa. Tōmengā
 ingante Wængonguī īñōmō tōmengā
 Ōnōwoca ingante godongā ænīnque
 tōmengā ædæmō ēwocate quēwengampa.
³⁵Mæmpo Wængonguī īñōmō tōmengā
 Wengā ingante nē waadete pōnengā
 ingampa. Wængonguī tōmengā
 ingante, Bitō nempo quīnō īnīncoo
 tōmancoo pōnōmo ænīnque bitō awēnē
 bācabi impa, ante pōnō cægacā impa.
³⁶Æcānō Wængonguī Wengā ingante
 nē wede pōnēna īñōmō tōmengā cōwē
 wænāmaī quēwencæcā impa. Æcānō
 Wængonguī Wengā ingante nē Baa ante
 pōnēnāmaī īna guiquēnē tōmengā wīī
 cōwē wænāmaī quēwencæcā impa. Edæ
 Wængonguī tōmengā ingante ænguī
 nānō panguimāmo cōwē cædongā
 ingampa, ante Wäo mānīñedē iīnque
 apænecacā impa.

**Itota Tāmadiabæ onquiyængā
 ingante apænecā**

4 ¹Paditeoidi inānite iīmaī ante
 tededāni ēñēnānitapa. Itota pōnō
 cædinque æpænē guidongā guīdinque
 tōmengā nānō ēmīñænāni īñōmō wīī
 Wäo ēmīñænāni bai wædænque badāni
 inte nanguī ināni badānīpa, ante
 tededānitapa. ²Mānōmaī ānāni incæte
 wīī Itota nē guidongā īnongā impa.
 Wæætē tōmengā ēmīñænāni waodāni
 inānite guidōnāni guīgadānīpa.
³Mānīnō ante Paditeoidi dō ēñēnānīpa,
 ante ānāni ēñēnīnque Awēnē Itota

Oodeabæ quēwēnīnque wadæ go
 Gadīdeabæ īñōmō ocæ ēmānte
 gogacā impa.

⁴Gadīdeabæ taadō Tāmadiabæ
 īñōmō tæcæguedē inō godō tōmengā
 goquēnengā īnongā impa. ⁵Tāmadiabæ
 īñōmō godīnque tōmengā Ticada nāni
 āñōmō pongantapa. Mānīī Ticada
 quēwēñōmō eyequeī docā AACobo wodi
 tōmengā wengā Ootee wodi ingante,
 Pancabaa bitō ōmæ baquīñōmō, ante
 tōmengā ingante nānō godongaīmæ
 īnīpa. ⁶Ayæ æpāamōnīcæ AACobo
 wodi nānō ææ wogaīmōnīcæ adoyōmō
 īnīpa. Itota taadō gobæ inō godīnque
 nangæ badīnque æpāamōnīcæ īñōmō
 pō tæ contayongā mānīñedē tæcæ bæcā
 bagatīpa. ⁷Tæ contate ongōñongā
 Tāmadiabæ quēwengā onquiyængā
 æpæ iyante tadonte æncæte ante pongā
 adīnque Itota tōmengā ingante,

—Æpæ pōnōmi beboe, angantapa.

⁸Edæ tōmengā mīñæ nē godāni
 mānīnāni quēwēñōmō cænguī godonte
 æncæ godāni īnōnānīpa.

⁹Tāmadiaidi inānite oodeoidi cōwē
 gomō adāni inānīpa, ante ēñengā inte
 Tāmadiabæ quēwengā onquiyængā
 īñōmō Itota ingante,

—Bitō oodeobi īmi incæte botō

Tāmadiabæ quēwēmo īñōmote bitō ædō
 cæte botō imote, Æpæ pōnōmi beboe,
 āmīī, āmopa.

¹⁰Āñongā Itota wæætē,

—Bitō, Wængonguī quīnō nānō pōnōnī
 ī, ante ēñente bai ayæ, Æbodō inōmo
 inte bitō imite, Æpæ pōnōmi beboe,
 ante apænēboo, ante ēñente bai bitō
 wæætē botō imote, Æpæ pōnōmi beboe,
 ancædōmī impa. Ayæ botō bitō imite æpæ
 quēwenguīmæ pōnōmo becædōmī impa,
 āmopa.

¹¹Angā ēñēnīnque onquiyængā,

—Awēnē, bitō æpæ mā iyancæde
 dæ ampa. Ayæ æpāamōnīcæ guībæ
 impa. Mānīmæ æpæ quēwenguīmæ
 bitō nē apænēdīmæ ædōnō mā iyante
 ænguīmīī. ¹²Mōnō docā mæmpo AACobo
 wodi īñōmō, Botō æmæwo wæmo
 adīnque botō æpāamōnīcæ mīnītō qui

bacæimpa, ante iimōnicæ mōnō imonte godongacæimpa. Tōmengä adomōnicæ æpæ begacæimpa. Tōmengä wēnāni tōnō tōmengä cæningäidi adobaī adopæ begadānimpā. Adocā mōnō docā wædangä iñongante bitō godōmenque ñænæmi inte nē cædōmi imitawogaa, ämopa.

¹³ Äñongä Itota wæætē,

—Æcāmenque iñōmō mānimæ bedinque wæætē gæwænte bacæcæimpa.

¹⁴ Æcāmenque botō godonguimæ nē becā guiquenē tōmengä gæwænāmaī cōwē quēwencæcæimpa. Wæætē botō tōmengä ingante tōmēmo godonguimæ godōmo bedinque tōmengä botō quēwēnō entawente quēwencæcæimpa. Æpāamōnicæ cōwē cægō baī botō tōmengä mīmōno godonguimæ beyænque tōmengä wænāmaī nānō quēwenguinō do æninque quēwencæcæimpa, ämopa.

¹⁵ Onquiyængä tōmengä ingante,

—Awēnē, äninque, Botō gæwænāmaī bacæboimpā, ante mānimæ botō imote pōnōmi beboe, ämopa. Ayæ māniñōmō cōwē æpæ iyæncæ pōnāmaī incæboimpā.

¹⁶ Ante äñongä tōmengä wæætē,

—Goe, bitō nānōogængä ingante aa pedinque ænte māmōmi pongæe, angantapa.

¹⁷ Äñongä tōmengä wæætē,

—Botō nānōogængä dæ ampa.

Angä ëñëninque Itota tōmengä ingante, —Bitō, Botō nānōogængä dæ angampa, äninque nō ante ämipa. ¹⁸ Iñæmpa bitō nānōogæidi ònompō æmæmpoque iñōnānite bitō tōmēnāni inānite mōnīmi imipa tōö. Ayæ ñōwoyedē onguñængä bitō weca nē quēwengä iñōmō wīi bitō nāwā nānōogængä ingampa. İninque ñōwo bitō äñō iñōmō edæ nāwangä impā, ämopa.

¹⁹ Angä ëñëninque onquiyængä,

—Awēnē, Bitō Wængonguī beyæ nē apænebi imi adinque ëñëmopa. ²⁰ Mōnitō dodāni mæmpoidi wodi, İi onquiyabo inō gote Wængonguī ingante, Bitō Awēnē Wængonguī imidō anguënē, ante ædæ wææninque angadānimpā. Mōnitō

nē oodeoidi imini guiquenē, Wængonguī ingante waa ate apænecæte ante Eedotadēē quēwēñōmō māniñōmonque godinque ædæ wæænte apænecæcæimpa, äminipa tōö.

²¹ Äñongä Itota wæætē,

—Onquiyæmi ëñëmi. Botō äñō ëñëninque pōnēe. Mōnitō iñōmō ædæ wææninque botō Mæmpo ingante, Bitō Awēnē Wængonguī imidō anguënē, ante İi onquiyabo inō incæ Eedotadēē māniñōmō incæ mōnitō māniñō ante änāmaī anguiñōnæ oo pōni impā. ²² Mōnitō tāmadiadi iñōmō nē Wængonguī ingante, Bitō Awēnē Wængonguī imidō anguënē, ante ædæ wææninque apænemīni incæte adocā ingante, Æbānō ingäa, ante ëñëñāmaī iminipa tōö. Mōnitō guiquenē nē ædæ wææninque Wængonguī ingante waa ate apænemōni inte adocā, Æbānō ingäa, ante do ëñëmōni imōnipa.

Edæ, Nē wēnæ wēnæ cædāni wæncæ cædināni incæ quēwencædānimpā, ante nē Ængä iñōmō oodeocā inongä ingä apa änewēē. ²³ Botō Mæmpo ingante, Bitō Awēnē Wængonguī imidō anguënē, ante ædæ wææninque nāwangä ante apænedōnāni inte apænecædānimpā. Adodāni, Nāwangä impā, ante nō pōnente ëwocadāni inte ædæ wææninque Wængonguī ingante māniñō ante watapæ apænecædānimpā. Māniñō ante nāni apænequionæ iñōmō edæ oo pōni impā. Edæ do iinque batimpā. Wængonguī, Mānōmaī entawente nō pōnēnāni baī ināni inānite diqui diqui mininque, Māniñānique botō imote, Bitō Awēnē Wængonguī imidō anguënē, ante ædæ wææninque watapæ apænecædānimpā, angampa. ²⁴ Wængonguī Öñōwocaque ëwocate quēwengä ingampa. İninque nē ædæ wæænte tōmengä ingante watapæ apænedāni iñōmō tōmēnāni, Nāwangä impā, ante nō pōnente ëwocadāni inte ædæ wææninque tōmengä ingante watapæ apænequënēnāni inānipa, ämopa.

²⁵ Angä ëñëninque onquiyængä,

—Botō, Mēetiya nāni Codito äñongä poncæcæimpa, ante do ëñëmopa. Tōmengä pongä ate, Æbānō inguūi,

ante mönō imonte tömänō odömönte
apænecä ēñencämönimpa.

²⁶ Äñongä Itota wæætē,

—Botō nē apænebo iñömō Codito
inömo imo apa cæbii, ämopa.

²⁷ Tæcæ apæneyongante tömengä miñä
nē godäni ocä ēmænte ponte ayönäni
tömengä iñömō onquiyængä ingante
apænecä adinque, Æbänō cæ wæmönii,
ante guiñente wædänitapa. Incæte,
Æbänō ämii, ante, Quinante tömengä
ingante tedebii, ante adocanque incæ
änämaï ingantapa. ²⁸ Ayä onquiyængä
tömengä iyæncade emō cæte näni
quëwëñömō ocä ēmænte gote pöninque
waodäni inänite apænedinque,

²⁹ —Ægodöedäni, onguiñængä iñömō
botō imote tæcæ adinque, Botō æbänō
cæboo, ante tömänō ante botō imo nē
apænecä ingante pō aedäni. Mäningä
wabänō mönō Codito inongä ingantawo,
ante ämopa.

³⁰ Angä ēñëninque tömënäni näni
quëwëñömō tao godinque tömengä
weca gogadänimpa. ³¹ Onquiyængä näni
quëwëñömō tæcæ goyongä Itota nänō nē
emiñænäni iñömō tömengä ingante,

—Awënë nē Odömömi imi wædænque
cæe, ämönipa.

³² Ante äñönäni tömengä wæætē
tömënäni inänite,

—Botō cængui botō éadō ante quino i,
ante minitō guiquënë tömää ēñënämaï
imönipa töö.

³³ Angä ēñëninque tömengä
emiñænäni godongämæ nämanque
apænedinque,

—Wabänō wacä tömengä ingante
cængui ænte pongantawo.

³⁴ Äñönäni Itota,

—Botō imote nē da pönongä nänō äno
baï botō cædō iñömō mäniï tömömo
cængui baï impa. Ayä, Tömengä nänō
cædō ante tömänō iinque cæbopa, ante
botō cædō iñömō botō cængui baï
adobaï impa. ³⁵ Minitō iñömō, Mëa
go mëa apäicä bayonte amiñayedē
tömëmoncodē gæcämönimpa, ante
wiï äminitawo. Botō guiquënë minitō
iminite ämopa. Waodäni inänite

wi æmante aedäni. Edæ mäninäni
tömëmoncoo gæyedē bai inänipa. ³⁶ Itota,
Botō beyä ante waodäni inänite nē
gædongä ingante botō, Bitō cæbipa,
ante paga cædinque ñowoyedē incæ do
pönömo ængampa. Wänämaï wantæpiyæ
quëwëncædänimpa, ante cædinque
ñowoyedē incæ tömengä tömënäni
inänite do gædongä ingampa. Iinque
botō äno ante waodäni mimöno nē
quiyadingä tönō nē gædingä tönō guëa
tocædaïmpa. ³⁷ Mänömaï wëñëñedē
näni angäinō ante, Waocä adocanque
tömmō quiyacä ate wacä guiquënë
nē gædongä ingampa, ante näwangä
ante impa. ³⁸ Tömëmoncodē iñömō
cædäni baï cædämaï imini incæte
minitō tömëmoncoo gæquinäni baï
bacämiminpa, ante botō, Waodäni botō
quinäni inänite gæcämiminpa, ante
minitō iminite da godömo gominitapa.
Wadäni iñömō do mänincodē nanguï
pöni quiyate cædinque botō äno ante
waodäni inänite apænegadänimpa.
Minitō guiquënë mini cædämaï iñömō
incæ önonque gædimini imönipa, ante
Itota apænegacäïmpa.

³⁹ Onquiyængä guiquënë tämadiaidi
mäniñömō näni quëwëñömō
quëwënäni inänite, “Tömengä iñömō
botō imote tæcæ adinque, Botō
æbänō cæboo, ante tömänō ante botō
imote apænecantapa,” ante apænecä
ēñëninque tömënäni nanguï inäni Itota
ingante pönengadänimpa. ⁴⁰ Tämadiaidi
tömengä weca godinque, Bitō mönitō
weca a ongöe, änäni ēñëninque
tömengä mëönaa iñonte tömënäni
weca owocantapa. ⁴¹ Tömengä nänō
owoyedē tömengä nänō äno beyænque
godömenque tæiyænäni iñömō tömengä
ingante wede pönente badänitapa.

⁴² Adodäni onquiyængä ingante,

—Wiï bitō apænete änonque ante
ēñëninque pönëmöni inte mönitō tömengä
apænecä adobaï ēñënimöni imönipa.
Ayä, Mäningä iñömō inguipoga mönō
quëwëncabo iñömönte tömengä näwangä
mönō imonte nē Änongä ingampa, ante
do ēñëmönipa, apænegadänimpa.

**Itota cæcä beyænque awënë
tönö cæcä wengä waa bacäi**

⁴³Mëönaa go ate tömengä mäniñömö quëwëninque wadæ godinque, Gadideabæ gocæboimpa, ante gocantapa.

⁴⁴Itota incæ wëñëñedë, Ìimaï impa, ante äñongäimpa. Wængongui beyä nê apäñecä inte tömengä nänö pægaimæ incæ mäniñömö apäneyongä tömengä tönö pægainäni guiquënë tömengä ingante wii waa adänipa töö, ante äñongäimpa. ⁴⁵Tömengä mäniï Gadideabæ nänö ponque pongä adinque gadideaidi edæ Eedotadëë iñömö Patowa nani äëämæ cæyedë Itota bai mäniñömö gote ongöñönäni, Tömengä æbänö cæcää, ante tömää adinäni inte, Bitö pömi waa amönipa, ante tömengä ingante apäñegadänimpa.

⁴⁶Ayæ Gadideabæ godinque Itota wæætë Cänaa nani quëwëñömö, Æpä incæ biinömæ bacäimpa, ante wëñëñedë nänö cædiñömö adoyömö gocantapa. Capënaömmö nani äñömö quëwëninque adocanque pancabaa awënë tönö godongämæ cæcä iñömö tömengä wëñængä onguiñængä wënæ wënæ inongäimpa. ⁴⁷Adocä onguiñængä iñömö, Itota Oodeabæ quëwente Gadideabæ pongä, änäni ëñëninque tömengä Itota weca gote angantapa. Botö wëñængä onguiñængä wænæ cæcä iñongante bitö tömengä ingante cæbi waa bacæ. Ægodöe. ⁴⁸Itota tömengä ingante,

—Botö, Acæminimpa, ante bamönengæ cæbo ate wæmini inte minitö mäninö beyænque botö imo pönëmini awædö.

⁴⁹Ante apäñecä ëñëninque pancabaa awënë tönö godongämæ cæcä,

—Awënë, botö wëñængä ayæ wænämaï iñedë ægodöe gocäimpa.

⁵⁰Ante äñongä Itota wæætë,

—Ñowo wadæ goe. Bitö wëñængä iñömö quëwencæcäimpa, ämopa. Angä ëñëninque onguiñængä, Itota nänö änö nö impa, ante pönëninque wadæ gogacäimpa. ⁵¹Tömengä, Botö oncö, ante taadonque goyongante tömengä

beyä nê cædönäni tömengä ingante apäñecæte ante pö bee ténänitapa. Pö bee téninque,

—Bitö wëñængä waa bacäi.

⁵²Ante apäñedäni ëñëninque tömengä tömëñäni inänite, Botö wëñængä æyedënö waa bacäi, ante äñongä tömëñäni wæætë tömengä ingante,

—Ìimö ædæ gowayedë mäniñedë tömengä ganæ bacantapa, ante apäñedänitapa. ⁵³Ayæ wëñængä mæmpo, Bitö wëñængä quëwencæcäimpa, ante Itota botö imote nänö äniñedë adoyedë botö wëñængä do waa bacantapa, ante wædinque tömengä tönö tömengä nani quëwencabo tömancabo Itota ingante wede pönëñäni bagadänimpa. ⁵⁴Itota oodeoidi weca quëwente Gadideabæ ocæ ëmante pöninque tömengä mäniñömö ii bamönengæ cædinque mempoga nänö cædö bamönengæ bagatimpa.

**Itota cæcä beyænque pæ opa
pæ opa gocä waa bacäi**

5 ¹Ayæ ate oodeoidi, Mönö Wængongui beyä, ante nani äëämæ cæyedë Itota Eedotadëë iñömö æidinque ado ante gogacäimpa. ²Eedotadëë wææ cæte iñömö obegaidi nani pö guidemö gäänë gäwapæ impa. Mänimæ gäwapæ ebedeo tededö Betadapæ nani ämæ yæwedeca önonmpo æmæmpoque ñoncæcate inoncöimpa. ³Mänincönë wënæ wënæ inäni tæiyänäni cöwë öñönönänimpa. Pancadäniya babetamönäni inte pancadäniya pæ opa pæ opa godönäni inte pancadäniya cömante inönäni inänipa. ⁴Adodäni, Æpä incæ gopæ, ante wänö cönönäni inönänimpa. Edæ Wængongui anquedo wæætë wæætë, Mänimæ incæ incæ gopængäimpa, ante wææ pöninque cædongäimpa. Gäwapæ incæ incæ go cæpæ adinque æcänö täno mänimänë guida inte adocä quïëmë wënæ wënæ i waa badongäimpa. ⁵Mäniñömö öñönäni weca adocanque nê öñönongä iñömö todëinta i ocho wadepo ganca wënæ wënæ inte wægaingä inongäimpa.

⁶Adocä mäninömö öñongä ingante Itota ponte ayongä wadäni, Mäninä wantæpiyæ mänömai wænæ wænæ inte wægaingä ingampa, ante apænedäni ëñëningue Itota tömengä ingante,
—Bitö, Waa bainëmo, ämitawo.

⁷Ante äñongä nê wænæ wænæ ingä wæætë,

—Awënë, gäwapæ incæ incæ gopæñedë æcänö botö imote ænte guiquinaa edæ dæ angampa. Ayæ botö, Æpænë guicæboimpa, ante goyömo wacä pöningue do täno guicä.

⁸Ante wæyongante Itota,

—Ængä gantie, bitö bee podonte möimo ænte goe. ⁹Äñongä onguifnængä inñömö inñontobæ waa badingä inte tömengä bee podonte möimo ænte cægonte gocantapa. Oodeoidi nani guëmanguionæ inñonte Itota mänömai cæcantapa. ¹⁰Mänömai beyæ oodeoidi awënëidi inñömö onguifnængä nê waa badingä ingante,

—Nöwoönæ guëmanguionæ inñonte mönö æbänö cæquii, ante do wææ yewæmonte impa cæbii. Bitö bee podonte möimo næænämai incæbiimpa.

¹¹Ante piinönäni tömengä wæætë,

—Botö imote, Waa bae, ante nê cædingä inñömö adocä incæ, Bitö bee podonte möimo ænte goe, angä cætabopa.

¹²Angä ëñëningue tömënäni tömengä ingante,

—Mäninä inñömö bitö imite, Bitö bee podonte möimo ænte goe, ante nê angä inñömö æcänö ingää. Apænebi ëñëmönie, änänitapa.

¹³Itota guiquënë do waodäni nangui inäni ongönäni tæcæguedë go wadæ godongäimpa. Mänömai beyæ onguifnængä nê waa badingä inñömö, Nê cædingä æcänö ingää, ante ëñënämai ingantapa. ¹⁴Ayæ ate Itota Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë go guiidinque tömengä ingante bee téninque,

—Ëñëmi, bitö wæætë waa babi imipa. Inñinque godömenque wænæ wænæ cädämai incæbiimpa. Bitö mäninö wænæ wænæ bitö cægainö ante ñimpo

cädämai imi inñinque wabänö bitö wæwenguinque godömenque babaimipa, ämopa.

¹⁵Angä ëñëningue onguifnængä wadæ gote oodeoidi awënëidi weca pöningue angantapa. Botö imote, Waa bae, ante nê cædingä inñömö Itota ingampa, ante apænecantapa.

¹⁶Mänömai beyæ Itota mäninö nänö cædinö ante guëmanguionæ inñonte cæcä adinque oodeoidi awënëidi inñömö tömengä ingante togænte wænæ wænæ cädänitapa. ¹⁷Itota tömënäni inänite,
—Botö Mæmpo nöwoönæ ganca tömengä nänö cædö ayæ cæcä ingampa. Ayæ botö adobai cæbo imopa, ante apænecantapa.

¹⁸Mäninö angä ëñëningue tömënäni godömenque piinique, Mönö tömengä ingante æbänö cæte wænömö wænguingää, ante godömenque nangui cægadänimpa. Tömënäni, Tömengä guëmanguionæ inñonte do cæcä ingampa. Ayæ godömenque, Wængongui botö Mæmpo inongäimpa, ante tededinque tömengä, Botö Wængongui bai imopa, ante bai cæcampa töö, ante tömënäni godömenque piingadänimpa.

Tömengä Wengä ingante Wængongui pönö cæcä ate Awënë bacampa

¹⁹Itota adodäni inänite iimaï äninque, “Botö minitö iminite näwangä ämopa. Botö Wængongui Wëmo inömo incæ adö cæte adoboque nämanque cæbo imoo. Botö Mæmpo æbänö cæcää adinque botö adodonque cæbopa. Edæ botö Mæmpo nänö cædö bai botö Wængongui Wëmo inte adobai cæbopa. ²⁰Edæ Mæmpocä Wëmo inñomote tömengä botö imote waadete pönëningue tömengä nänö cædö tömänö ante botö imote odömongä abo imopa. Ayæ minitö, Æbänö cæcä wæmöö, ante wæcæminimpa, ante cædinque tömengä godömenque bamönengæ nänö cædö ante botö imote odömongä ate botö wæætë cæbo acæminimpa. ²¹Edæ botö Mæmpo inñömö æmæwo wængainäni inänite, Nänö ömæmöninque minitö miimini

quëwencæminimpa, ante pönö cæcä bai botö tömengä Wëmo iñömö adobai cæbo imopa. Æcänö ingante, Bitö miï quëwencæbiimpa, ante äinëmo inte botö tömengä ingante pönö cæbo ate miïngä quëwencæcäimpa. ²²Adobai botö Mæmpo iñömö waodäni inänite adinque, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wënæ wënæ cæcantawo, ante apænte änämaï ingampa. Wæætë edæ botö tömengä Wëmo iñömote tömengä, Bitö mäninö ante waodäni tömänäni inänite apænte ancæbiimpa, ante cægacäimpa. ²³Mänömaï cædinque botö Mæmpo, Waodäni botö imo nani waa abai adobai botö Wengä ingante tömänäni waa acædänimpa, ante cægacäimpa. Botö tömengä Wëmo iñömote nê waa adämaï ingä iñömö tömengä botö Wæmpocä botö imote da pönongä ingante adobai waa adämaï ingampa töö,” ante Itota apæncantapa.

²⁴Ayæ apænedinque, “Minitö iminite näwangä ämopa. Waocä botö änö ëñëninque botö imote nê da pönongaingä ingante nê wede pönengä iñömö tömengä nänö apænte pante wæwenguinö godämaï incæcäimpa. Wæætë tömengä nänö wænämaï quëwenguinö gocæcäimpa. Edæ tömengä mönö æmæwo wænguinö ñimpo cædinque wænämaï mönö quëwenguinö do gocäimpa. ²⁵Minitö iminite näwangä ämopa. Waodäni nê quëwënäni incæ tömënäni æmæwo wængainäni bai inönäni inte tömënäni iñömö Wængongui Wëmo botö tedepämo oo ëñencædänimpa. Nöwoönæ tömënäni nani ëñenguionæ do batimpa. Nê ëñënanäni iñömö tömënäni nani wænämaï quëwenguinö gocædänimpa. ²⁶Wængongui nämä nê quëwënongä inte tömänäni nani quëwëmämo ante nê godongä ingampa. Mänömaï beyænque botö tömengä Wëmo adobai nämä nê quëwënömo inte tömänäni nani quëwëmämo ante nê godömo imopa. ²⁷Ayæ Waobo ëñagaïmo iñömote tömengä pönö cæcä beyænque botö nê ämo badinque nämä

tæï piñænte cædinque edæ, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wënæ wënæ cæcantawo, ante nê apænte anguïmo imopa. ²⁸Botö mänömainö ante apænebo ëñëninque minitö, Æbänö angä wæmöö, ante änämaï incæminimpa. Edæ æmæwo wængainäni tömänäni tömënäni nani wodido nê öñongainäni iñönänite edæ botö tedepämo incæ tömënäni nani ëñenguionæ oo pönö impa. ²⁹Botö tedepämo ëñëninque tömënäni tömänäni ta poncædänimpa. Nê waa cægainäni iñömö wænämaï nani quëwenguinö nani goquinque ñäni ömæmoncædänimpa. Nê wënæ wënæ cægainäni guiquënë nani apænte pante æmæwo wæwenguinö nani goquinque ömæmoncædänimpa cæminii,” ante Itota apænegacäimpa.

**Æcänö äna ëñente cæbii, ante
Itota ingante änänipa**

³⁰Ayæ godömenque apænedinque Itota iïmaï apæncantapa. “Botö ædö cæte nämanque adoboque cæbo imoo. Wæætë Wængongui botö imote æbänö angä ëñëninque botö mäninö ante, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wënæ wënæ cæcantawo, ante apænte ämopa. Ayæ botö apænte änö iñömö cöwë nöinö ante impa. Edæ botö tömëmo ämaï cædämaï imopa. Wæætë botö Mæmpo botö imote nê da pönongaingä nänö ämaï cæbo imopa. ³¹Botö nämanque äninque, Æbänö cæboo, ante apænebo bai minitö, Önonquedö ante impa, ancædöminimpa. ³²Botö æbänö cæboo, ante wacä botö beyæ ante nê apæncä ingampa. Tömengä botö imotedö ante nänö apænedö iñömö edæ nö impa, ante ëñëmopa. ³³Minitö botö imotedö ante, Æbänö cæcää, ante ëñencæte ante Wäö nê æpænë guidönongä weca wadäni inänite da godöminitapa. Ayæ Wäö mäninäni inänite botö imotedö ante nö apæncä ëñënanitapa. ³⁴Botö æbänö cæboo, ante waodäni botö beyæ apæncædänimpa, ante botö änämaï imopa. Wæætë, Minitö botö æmo beyænque quëwencæminimpa,

ante cædinque botō mänōmainō
 ante apænetabopa. ³⁵Wäo nē æpænē
 guidōnongä tömengä iñōmō tī
 wodōnoincade bæco bai ingacäimpa.
 Ayæ, Tömengä nänō angainō ñäo bai
 impa, ante adinque mīnitō wantæyō
 iñonte, Waa impa, ante watapæ
 tomīnitapa. ³⁶Botō æbänō cæboo, ante
 Wäo nē æpænē guidōnongä nänō
 angainō beyæ woadäni mäninō ante
 do ewocadäni ingadänimpa. Ayæ botō
 Mæmpo, Bitō iīmaī cæe, ante, Tömää
 iñne cæcæbiimpa, ante botō imote
 nänō angainō bai ante do cædōmo
 imopa. Botō Mæmpo botō imote da
 pōnongaingä ingampa, ante wadäni
 botō cædinō beyæ do eñēnänimpa.
³⁷Ayæ botō Mæmpo botō imote nē da
 pōnongaingä iñōmō adobaī, Botō æbänō
 cæboo, ante apæneçä eñengadänimpa.
 Mīnitō guiquēnē tömengä ingante
 adāmaī imīni inte tömengä nänō
 tedepāmo incæ cōwē eñēnāmaī imīnīpa
 tōō. ³⁸Ayæ botō Mæmpo botō imote da
 pōnongä pōnīmo imopa, ante mīnitō
 pōnēnāmaī imīni inte edæ tömengä
 nänō angainō ante entawēnāmaī
 quēwēmīni imīnīpa. ³⁹Wængonguī
 angä eñēnīnque nāni yewæmongainta
 ædæmō adōmīni inte edæ mīnitō,
 Mäninō nāni yewæmongainta amōni
 beyænque mōnitō wænāmaī mōni
 quēwenguīnō gocæmōnīmpa, ante
 pōnēmīni imīnīpa. Iñæmpa mänintaa
 yewæmōnīnque botō imotedō ante
 apænedīnque yewæmongadāni apa
 quēwēmīnīi. ⁴⁰Botō, Mīnitō wænāmaī
 mīni quēwenguīnō ante pō æedāni,
 äñōmote mīnitō wæætē Baa äninque
 botō weca pōnāmaī imīnīpa,” ante Itota
 apænecantapa.

⁴¹Ayæ apænedīnque tömengä,
 “Woadäni botō imote waa adinque
 apænecädänimpa, ante änāmaī
 imopa, angantapa. ⁴²Iñæmpa, Mīnitō
 æbänō cæmīnīi, ante botō do eñēmopa.
 Wængonguī nänō waadete pōnente
 entawēnō mīnitō entawēnāmaī
 quēwēmīnīpa, ante do eñēmopa.
⁴³Wængonguī angä eñēnīnque botō

wææ pōnīmo adinque mīnitō Baa ante
 botō imote pōnēnāmaī imīnīpa. Wacä
 guiquēnē nāmā äninque pongä iñinque
 mīnitō mäningä ingante Ao ante
 pōnēmaīmīnīpa, ante awædō. ⁴⁴Mīnitō
 wacä ingä wacä ingä, Botō imote waa
 adinque waa apænecädänimpa, ante
 cæmīni awædō. Incæte mīnitō, Mönō
 Wængonguī nē adocanque ingaingä
 ingampa, ante, Tömengä mönō imonte
 waa adinque apænecæcäimpa, ante
 cædāmaī imīnīpa. Mänōmaī beyæ
 mīnitō botō imote ædō cæte pōnēmīni
 imīnīi. ⁴⁵Botō Mæmpo weca ongōnīnque
 mīnitō imīnitedō ante botō, Iñāni
 wænæ wænæ cædāni inānitapa, ante
 ancæboimpa, ante mīnitō pōnēmīnitawo.
 Mänōmainō ante edæ pōnēnāmaī iedāni.
 Wæætē Möitee wodi nänō angainō
 eñente beyænque mönō quēwengäimpa,
 ante pōnēmīnīpa. Iñæmpa adocä Möitee
 wodi mīni nē pōnēnongä iñōmō, Nē
 wænæ wænæ cæmīni imīnīpa, ante
 ancæcäimpa cæmīnīi. ⁴⁶Mīnitō Möitee
 wodi ingante pōnente bai adobaī
 botō imote pōnecädōmīnīmpa.
 Edæ tömengä botō imotedō ante
 yewæmongacäimpa. ⁴⁷Möitee wodi nänō
 yewæmongainō ante pōnēnāmaī imīni
 iñinque mīnitō ædō cæte botō apænedō
 ante eñēnīnque pōnenguīmīnīi,” ante
 Itota mänīñedē iñinque apænegacäimpa.

5.000 ganca ināni inānite

Itota godongä cænānīpa

6 ¹Mäninō iñinque apænete ate
 wantæyō iñonte Itota wadæ
 godīnque gāwapæ Gadideapæ nāni ämæ
 æmæmäa tao gogacäimpa. Mänimæ
 Tibediapæ nāni ämæ impa. ²Tömengä
 wogaa tao gocä adinque woadäni
 tæiyænāni pō tee empo godänitapa.
 Tömengä, Acädänimpa, ante cædinque
 wænæ wænæ ināni inānite bamōnengæ
 cæte odōmongä do adināni inte
 godänitapa. ³Ayæ Itota tömengä nänō
 emīñænāni inānite änanquidi ænte
 mäicä æidinque tömēnāni tömengä
 tōnō tæe contadänitapa. ⁴Wodo pænta
 gogaiönæ, ante oodeoidi Patowa nāni

æëmæ cæonæ oo pōni ingatimpa. ⁵Itota gomō ayongā waodāni tæiyænāni tōmengā weca pōnāni adinque tōmengā Pedipe ingante,

—Mānināni waodāni beyæ ædōnō gote pāo godonte æninque godōmōni cænguīnāni, angantapa.

⁶Edæ Itota iñōmō, Æbānō cæbaīmo, ante do ēñēningā inte māninō ante, Pedipe æbānō cæcūngā, ante acæte ante angantapa. ⁷Pedipe wæætē tōmengā ingante,

—Iñæmpa pāo ante tōmānāni wædænque cæncædānimpā, ante ocho apāicā cæte beyæ paga æinta æninque mānimpota godonte æninque edæ wīi eyepæ imaimpa, angantapa. ⁸Ayæ tōmengā emiñængā Timōnō Pegodo biwī Æntade iñōmō Itota ingante,

⁹—Mōnitō weca nē ongongā edēningā iñōmō tebada nāni awēnēnimō guiyā pāo ōnompō æmæmpoque tōnō guiyā gæyæ mēa pōni næængā ingampa. Incæte māniī cænguī tæiyænāni beyæ ædō cæte eyepæ ī, ante wæbopa.

¹⁰Angā ēñēninque Itota,
—Mīnitō tæiyænāni godongāmæ ongōnāni inānite āmīni tæ contaedāni, angantapa. Tōmengā nānō āmaī ānāni ēñēninque waodāni ōnōmæcaque iñō nanguī gaguīmæ pæyōmō do tæ contadānitapa. Onguīñænāni incæ ōnompō æmæmpoque miido ganca ināni inte tæ contadāni ingadānimpā. ¹¹Itota pāo æninque, Wængonguī, Bitō waa pōni pōnōmi ænte cænguīmōni, ante apænedinque tōmengā nānō emiñænāni inānite godongā æninque tōmēnāni wæætē tæ contadāni inānite di mæñænāni cænānitapa. Ayæ tōmengā gæyæ æninque adobaī cæcantapa. Tōmānāni iñōmō nāni cæīnēnō ante eyepæ cængadānimpā.

¹²Tōmēnāni tōmo pōni cænāni ate tōmengā emiñænāni inānite tōmengā,
—Cænguī nāni ao mæ ao mæ ñōnōni ee ōñoncoo wote badāmaī ingæimpā, ante pædæ wææmpo ō æedāni.

¹³Angā ēñente cædinque nē cænāni pāo ōnompō æmæmpoque tebada nāni

awēnēnimō nāni ao mæ ao mæ ñōnōni ee ōñoncoo ō ænte da wēnāni ate edæ otodē tipæmpoga go mentodēa cænguī eyede da wēnāni contagatimpa. ¹⁴Waodāni iñōmō Itota bamōnengā nānō cædi adinque,

—Nāwangā iingā iñōmō Wængonguī beyæ nē apæneca ingampa. Tōmengā inguipoga Ponguingā, ante nāni angaingā inongāimpā, ante tæcæ ānānitapa.

¹⁵Tōmēnāni, Bitō mōnitō Awēnē Odeye bacæbiimpā, ante botō imote bæi ongoncæte ante poncæ cædānīpa, ante wædinque Itota wadæ godinque adocanque ānanquidi wæætē æigacāimpā.

Itota æpæ yædopæ dao dao gocā
(*Māateo 14.22-27; Māadoco 6.45-52*)

¹⁶Gāwadecæ pōni bayō tōmengā emiñænāni iñōmō gāwapæ yæwedeca wæi gogadānimpā. ¹⁷Itota angā ēñēninque māniñōmō wæi wipodē guiidinque tōmēnāni, Gāwapæ æmæmāa Capēnaōmō nāni quēwēñōmō mōnō taocæimpā, ante tæcæ wogaa tao goyōnāni dobæ wēmō bayō Itota ayæ tōmēnāni weca pōnāmaī inongāimpā. ¹⁸Ayæ woboyæ nanguī pæmænte pōñō æpæ mæ conta mæ conta cæyonte, ¹⁹tōmēnāni wodo tinco quidōmetodo wiyate cæyōnāni Itota iñōmō wipo gāmænō pōninque æpæ yædopæ wænōmēnæcapæ dao dao pongā adinque ancaī guīñēnānitapa. ²⁰Ancaī guīñēñōnānite Itota iñōmō tōmēnāni inānite,

—Botō imopa. Guīñēnāmaī iedāni, angantapa.

²¹Ante āñongā tōmēnāni Ao ante tōmengā ingante wipodē æninque tōmēnāni nāni goīnēñōmō emōnaiya do tao gogadānimpā.

Waodāni Itota ante diqui
diqui minte pōnāni

²²Iimō ate tæiyænāni gāwapæ imæ wedeca a ongōnōnānimpā. Iinque tōmēnāni, Wipo adoque pōni māniñōmō

wäi wocæ incæte Itota iñömö
 mänimpodë guidämaï iñongante
 tömengä miñæ godäni adodänique
 guii wadæ tao godänitapa, ante
 adinque wædänitapa. ²³Awënë Itota
 do Wængongui ingante, Bitö waa pönï
 pönömi cænguimöni, ante apæneceä
 ate waodäni näni päö cæniñömö
 pancadäniya ayæ ongönänimpa.
 Ñöwo iñömö wapocoo Tibedia näni
 quëwëñömö wo cæwodinque mäniñömö
 tömënanï näni cæniñömö eyequei
 pönäni adänitapa. ²⁴Ïninqe Itota tönö
 tömengä nänö ëmiñænäni edæ dæ änäni
 wædinque tæiyænäni iñömö wipodë
 guite Capënaömmö godinque Itota
 ante diqui diqui mincæte ante wogaa
 gogadänimpa.

**Itota, Mönö quëwenguinque,
 ante cænguï bai ingampa**

²⁵Adodäni gäwapæ æmæmäa tao
 godinque tömengä ingä adinque,
 —Awënë nê Odömmömi ïmi æyedëno
 iñömö pömitawo, änänitapa.

²⁶Äñönäni Itota wæætë,
 —Minitö iminite näwangä ämopa.
 Minitö tömo pönï päö cænimini inte
 botö imote ante diqui diqui mincæ
 pöminitapa töö. Wæætë edæ botö,
 Acæminimpa, ante bamönengæ cæbo
 beyæ minitö wii pömini awædö.
²⁷Minitö, Mönö cænguï, ante æncæte
 ante cæmini incæte inguipogaque mini
 woquionque ante æncæ cædämaï
 quëwëedäni. Wæætë edæ, Mönö cænguï
 iinque bayedë cænguï mäë öñongæimpa,
 ante cædinque minitö, Mönö wænämaï
 quëwenguinque gocæmöimpa, ante
 pönente quëwëedäni. Botö nê Waobo
 ëñagaimo imo mäniï cænguï minitö
 iminite pönömo æncæminimpa. Botö
 Mæmpo botö imotedö ante, ïngä nö
 cæcä ingampa, ante odömongacäimpa.

²⁸Angä ëñëninque tömënanï tömengä
 ingante,

—Mönitö, Wængongui nänö
 cæquimämo ante cæcæte ante quino
 cæquëñëmöni imönii, ante wæmönipa.

²⁹Äñönäni Itota wæætë,

—Botö Wængongui nänö nê da
 pönongaïmo iñömote minitö botö imote
 mini wede pönëno iñömö edæ mäninö
 Wængongui nänö cædö impa, angantapa.

³⁰Mänömaï beyæ tömënanï
 godömenque tömengä ingante,
 —Bitö, Eñencädänimpa, ante
 bamönengæ bitö cædö ante æbänö cæte
 odömmömi adinque pönëmaimönipa.
 Äbänö cæquimii, ante änewënanitapa.

³¹Mönö wæmæidi önomæca näni
 quëwëñedë cænguï mänää näni
 angäi cængadänimpa. Ïmaïnö ante
 yewæmongatimpa. “Tömengä, Minitö
 cænguï, ante tömënanï inänite öönædë
 inö mäwææ godongacäimpa,” ante
 näni yewæmongainö bai impa, ante
 apænedänitapa.

³²Itota wæætë tömënanï inänite,
 —Näwangä ämopa. Minitö iminite
 öönædë mäwææ cænguï nê pönongaingä
 iñömö tömengä wii Möitee wodi
 ingacäimpa. Wæætë botö Mæmpo
 iñömö tömengä minitö iminite öönædë
 näni näwä cænguï bai pönongä
 cæncæminimpa. ³³Öönædë quëwente
 wææ pongaingä iñömö tömengä iñömö,
 Cænguï bai ingampa, ante Wængongui
 nänö nê angaingä ingampa. Adocä
 inguipoga quëwënanï inänite, Mini
 wantæpiyæ wænämaï quëwenguinö ante
 pönongä æninque quëwënanipa.

³⁴Ante Itota apæneceä ëñëninque
 tömënanï,

—Awënë, nöwo mäniï cænguï iimö iñö
 iimö iñö pönömi cæmönie.

³⁵Äñönäni Itota godömenque
 apænedinque,

—Botö iñömö, Mini quëwenguinque,
 ante mini cænguï bai inömo imopa. Botö
 weca nê pongä iñömö cöwë cænguï
 gue ænënanämaï bai quëwencæcäimpa.
 Ayæ botö imote nê wede pönengä
 iñömö cöwë tepæ gæwænämaï
 bai quëwenguingä ingampa, ante
 apæneçantapa. ³⁶Ayæ wæætë, Minitö
 iminite do botö änö bai impa. Botö
 imote do adimini incæte minitö ayæ
 wede pönënanämaï iminipa. ³⁷Botö
 Mæmpo, Bitö quinäni bacädänimpa,

ante cædinque botö imote pönongä ämo ininque botö quinäni nē badäni inte tömēnāni tömänāni iñömö botö weca edæ do pönānīpa. Ayæ æcāmenque botö weca pōna inate, Botö weca pönāmaī imīpa, ante cōwē ānāmaī incæboīmpa. ³⁸Edæ öönædē quēwēninque botö wīi tömēmo āmaī cæcæboīmpa, ante wææ pontabopa. Wæætē botö imote nē da pönongaingä nānō āmaī cæcæboīmpa, ante wææ pontabopa. ³⁹Ayæ botö imote nē da pönongaingä botö imo nānō angainō iñömö iīmaī impa. Waodāni bitö quinäni bacädānīmpa, ante pönömo æninque bitö quinäni badinque adocanque incæ wē womonte wænāmaī incæcāīmpa. Wæætē iinque baquiönæ iñonte bitö, Nāni ömæmöedāni, āmi ēñēninque bitö quinäni tömänāni edæ nāni ömæmoncädānīmpa. ⁴⁰Edæ botö Mæmpo nānō angainō iñömö iīmaī impa. Botö Wængonguī Wēmo iñömote botö imote ædæmō adināni inte edæ botö imote nē pönēnāni tömänāni cōwē wænāmaī wantæpiyæ quēwencädānīmpa. Mänömainō ante impa. Ayæ iinque baquiönæ iñonte botö mänināni inānite, Mīnitö nāni ömæmöedāni, āmo ate ömæmoncädānīmpa. Itota mänömaī apænecantapa.

⁴¹Apænecä ēñēninque oodeoidi iñömö, Tömengä, “Botö cænguī bai imopa, ante öönædē inö wææ pontabopa,” angampa, ante tömengä ingantedö ante tæcæ pīinte tedewēnānitapa. ⁴²Tömēnāni, —Iingä iñömö wīi Ootee wengä Itota ingantawo. Tömengä mæmpo tönö wäänä wīi mönō adōna inatawo. Tömengä ædö cæte, Botö öönædē quēwente wææ pontabopa, angä ānewēē.

⁴³Ante pīiñönāni Itota wæætē, —Mīnitö nāmanque godongāmæ pīinte tededāmaī iedāni. ⁴⁴Botö Mæmpo botö imote nē da pönongaingä wīi pönö cæcä bai æcāmenque incæ botö weca pönāmaī incædongāīmpa. Ayæ iinque baquiönæ iñonte botö weca nē pongä ingante, Nāni ömæmöe, āmo nāni ömæmoncæcāīmpa. ⁴⁵Wængonguī beyæ nē apænegaināni

nāni yewæmongaintaa iīmaī ante yewæmongadānīmpa. “Wængonguī waodāni tömänāni inānite odömonte apænecä ēñencädānīmpa.” Botö Mæmpo apænecä nē ēñēnāni iñömö tömengä nānō odömonte apænedö ante nē ēñēnāni inönāni ininque tömēnāni tömänāni botö weca pönānīpa, ante Itota apænecantapa.

⁴⁶Ayæ apænedinque, “Mini waocabo tömāmīni incæ botö Mæmpo ingante cōwē adāmaī imīnitapa. Botonque iñömö Wængonguī weca nē quēwente pōmo inte botö Mæmpo ingante nē adimo iñömö adoboque pōni imopa. ⁴⁷Mīnitö imīnite nāwangä ämopa. Botö imote nē wede pönengä iñömö tömengä cōwē wantæpiyæ nānō quēwenguīmāmo do entawente quēwengä ingampa. ⁴⁸Botö iñömö, Mīni quēwenguinque, ante mīni cænguī bai imopa. ⁴⁹Mīni wæmæidi önomæca quēwēñedē cænguī mänāā nāni angai cængaināni incæte edæ do wængadānīmpa. ⁵⁰Botö iñömö cænguī bai inömo inte öönædē quēwente wææ pōmo imopa. Ininque waocä, Cænguī cænte bai quēwengæīmpa, ante botö imote pönengä ininque tömengä cōwē wænāmaī quēwēmaingampa. ⁵¹Botö cænguī bai imo inte öönædē quēwengāīmo incæ wææ pontabopa. Æcānō cænguī cænte bai botö imote pönēna tömengä iñömö cōwē wænāmaī quēwencæcāīmpa. Ii cænguī botö godonguī botö nāmā baö impa. Inguipoga quēwēnāni inānite, Mīnitö quēwenguīmīni, ante botö nāmā baö incæ godoncæboīmpa,” ante Itota mänömaī apænecantapa.

⁵²Mäninö angä ēñente wædinque oodeoidi nāni cabo iñömö godongāmæ nāmanque tededinque wæætē godö wæætē godö ānewēnānitapa.

—Māningä iñömö mönō imö tömengä nāmā baö ædö cæte pönongä cænguīmōni.

⁵³Ante tedewēñönāni Itota wæætē tömēnāni inānite,

—Mīnitö imīnite nāwangä ämopa. Botö Waobo ēñagaīmo iñömote

mīnitō botō baō cænāmai inte botō wepæ bedāmai imīni inique ædō cæte Wængongui wantæpiyæ nānō quëwenguimāmo entawēmīni inguimīni.

⁵⁴Botō baō nē cængā ayæ botō wepæ nē becā tōmengā iñōmō Wængongui wantæpiyæ nānō cōwē quëwenguimāmo do entawente quëwengā ingampa.

Ayæ iinque baquīōnæ iñonte botō māningā ingante, Bitō ñāni òmæmōe, āmo ñāni òmæmoncæcāimpa. ⁵⁵Edæ botō baō nāwā cængui bai impa. Ayæ botō wepæ nāwā bequī bai impa.

⁵⁶Botō baō nē cængā inte ayæ botō wepæ nē becā iñōmō tōmengā botō nempo ee quëwēnongā ingampa. Ayæ adobai tōmengā botō imote entawēnongā ingampa. ⁵⁷Botō Mæmpo nē Quëwēnongā inte botō imote da pōnongā pōnimo imopa. Tōmengā pōnō cæcā ate quëwēmo imopa. Botō imote nē cængā iñōmō adobai botō cæbo beyænque quëwencæcāimpa.

⁵⁸Botō cængui bai imo inte òönædē wææ pōnimo iñōmō māniī cængui bai imopa. Mōnō wæmæidi cængui mānāā nāni angai cængaināni incæ edæ do wængadānimpā. Wæætē ñōwo wææ pōmo iñōmote, Cængui impa, ante nē cænongā iñōmō tōmengā cōwē wænāmai quëwencæcāimpa, ante Itota apænecacāimpa.

⁵⁹Tōmengā māninō ante Capēnaōmō nāni quëwēñōmō nāni odōmōincōnē ongōnīnque tōmēnāni inānite odōmonte apænecacāimpa.

**Itota nānō ānō beyænque mōnō
wænāmai quëwengæimpa**

⁶⁰Māninō odōmonte apænecā ēñēnīnque tōmengā ēmiñænāni nanguī ināni,

—Tōmengā nānō odōmonte apænedinō iñōmō waadedāmaiñō impa. Edæ æcānō ēñēmaināa, ante ānānitapa.

⁶¹Māninō nānō odōmonte apænedinō ante tæcæ piinte tedewēnāni wædinque Itota tōmēnāni inānite,

—Mīnitō botō āninō ante oda cæmīni inte pīimīni imīnitawo, angantapa.

⁶²Ayæ godōmenque apænedinque, Botō Waobo ēñagaimo imo òönædē quëwente wææ pongaimo inte adodō adoyōmō æibo adinque mīnitō æbānō ante āmaiimīni. ⁶³Wængongui Ōñōwoca pōnō cæcā beyænque waocā quëwengā inique tōmengā baonque nānō ēñayō beyænque ædō cæte quëwēmaingāā. Botō Wængongui Ōñōwoca tōnō apænedinque mīnitō imīnite botō apænedinō beyæ mīnitō òñōwoca ēwocate quëwencæmīnimpā. ⁶⁴Incæte mīnitō weca pancadāniya iñōmō botō imo pōnēnāmai inānīpa tōō, ante Itota apænecantapa.

Edæ tōmēnāni weca æcānō tōmengā ingante pōnēnāmai ingāā, ante Itota do ēñēnongāimpā. Ayæ tōmengā ingante nē godō odōmonguingā æcānō imaingāā, ante tōmengā adobai do ēñēnongāimpā.

⁶⁵Itota godōmenque apænedinque, —Botō māniī beyæ mīnitō imīnite do antabopa. Botō Mæmpo wiī pōnō cæcā bai æcāmenque incæ botō weca pōnāmai incædongāimpā, ante apænecacāimpā.

⁶⁶Māniōnæ ganca tōmengā miñæ nē godāni incæ nanguī ināni wadæ godinque tōmengā miñæ ayæ tee empo godāmai ingadānimpā. ⁶⁷Tōmēnāni wadæ godāni adinque Itota ònompō tipæmpoga go mēa ganca ināni inānite,

—Mīnitō diyæ æbānō cæquimīni. Mīnitō tōmēnāni bai adobai botō imote emō cæte, Wadæ goinēmōnīpa, āmīnitawo.

⁶⁸Āñongā Timōnō Pegodo wæætē, —Awēñē, æcānō miñæ gobaimōni.

Wacā mōnitō imōnīte nē ēmiñængā iñōmō edæ dæ angampa. Wantæpiyæ wænāmai mōni quëwenguinō ante æbānō gocæmōnimpā, ante wæyōmōni bitō iñōmō nē apænēbi imīpa. ⁶⁹Bitō iñōmō Wængongui nānō da pōnōnōmi inte tōmengā nānō Tæiyæ Waēmō inōmi imīpa, ante pōnēmōni inte ēñēmōnīpa.

⁷⁰Ante apænecā ēñēnīnque Itota, —Mīnitō ònompō tipæmpoga go mēa ganca imīni inte wiī botō apænte ænōmīni imīnitawo. Incæte mīni cabo incæ adocanque iñōmō wēnæ quī ingampa, ante apænecacāimpā.

⁷¹Timönö Icadote wengä Codaa ingantedö ante Itota mänömaï angacäimpa. Tömengä önompö tipæmpoga go mänaa näni cabo adocanque ïnogä incæte ayæ ate Itota ingante odömonte në godonguingä ïnogäimpa.

**Itota biwiidi tömengä ingante
pönänämaï ïnäni**

7 ¹Ayæ ate Itota Gadideabæ tömämæ wayömö wayömö gocä ingacäimpa. Oodeabæ ïñömö oodeoidi awënëidi botö ïmote wænoncæ cädänipa, ante wædinque Itota, Oodeabæ wïï goinëmopa, ante mäniömæ godämaï ïnogäimpa. ²Oodeoidi, Mönö wæmäidi oncontaicoo mänoninque quëwengadänimpa, ante pönëninque tömënäni ææmäë oo pönï ingatimpa. ³Itota biwiidi tömengä ingante, —Bitö ëmiñänäni bitö bamönengä cæbi acädänimpa, ante cæcæte ante bitö ïñömö ongönämaï inte wæætë Oodeabæ goquënëmi ïmipa. ⁴Woadäni tömänäni ayönäni cæbo edonque acädänimpa, ante cæinengä ïñömö tömengä wïï awëmö cæcampa. Bitö mäniï cædinö do cæbi inte woadäni tömänäni bitö ïmote edonque pönï acädänimpa, ante odömonte cæe, ämönipa.

⁵Edæ tömengä biwiidi incæ tömengä ingante pönänämaï ïnäni ïnönänimpa. ⁶Mänömaï beyæ Itota tömënäni ïnänite, —Botö wïï nõwo goquënëmo ïmopa. Minitö guiquënë æyedëmë gomini incæ cöwë waa ïmpa. ⁷Inguipogaque quëwënëni minitö ïminite ædö cæte piinte badänii. Wæætë botö tömënäni ïnänite, Minitö wënæ wënæ cæmini ïminipa, ante apænebo beyæ tömënäni botö ïmo pïinänipa. ⁸Minitö ææmäë cädäni weca æite goedäni. Botö goquïönæ wïï eyepæ ïmpa, ante pönëninque botö ayæ mäniimæ cädäni weca godämaï ïmopa. ⁹Mäninö äninque tömengä godömenque Gadideabæ ongonte quëwengacäimpa.

**Itota näni ææmäë cæyömö
gote pongacäimpa**

¹⁰Incæte tömengä biwiidi ææmäë ante godäni ate tömengä adobaï godinque wïï

woadäni näni ayömö gocampa. Wæætë awëmö gocantapa. ¹¹Ayæ näni ææmäë cæyömö oodeoidi awënëidi ïñömö, —Mäningä onguïñängä æyömönö ingää, ante tömengä ingante ante diqui diqui minte wææ wänönänitapa.

¹²Tæiyänäni ponte a ongönäni godongämæ nämä tededinque tömengä ingantedö ante wæntæ wæntæ tededänitapa. Pancadäniya, “Tömengä waa cæcä ingampa.” Äñönäni wadäni ïñömö, “Baa, mäningä woadäni ïnänite wapiticäë mäodinque, Oda cæquïnänimpa, ante cæcä ingampa,” ante apænedönänimpa.

¹³Oodeoidi awënëidi ïnäni adinque guïñente wædinque wadäni tömänäni tömengä ingantedö ante woadäni ëñëñönäni apænedämaï ïnönänimpa.

¹⁴Tömënäni ææmäë do cæyedë Itota ïñömö Wængongui oncö ñänæcönë yabæcönë æite pö guidinque woadäni ïnänite mä odömonte apæneçä ëñengadänimpa. ¹⁵Tömengä odömonte apæneçä ëñëninque oodeoidi ançai guïñëninque,

—Æbänö cæte nangui ëñengä ingää. Edæ tömengä ecoeda adämaï ïnogä ingampa.

¹⁶Äñönäni Itota wæætë, —Botö odömonte apænedö ante wïï nämä pönëninque odömonte apænebo ïmopa. Wæætë Wængongui botö ïmote në da pönongaingä nänö angainö ante odömonte apænebopa. ¹⁷Minitö, Wængongui nänö angainö ante Itota odömonte apæneçampa, ante pönëminitawo. Wæætë, Nämä pönëninque Itota odömonte apæneçampa, ante pönëminitawo. ïñæmpa waocä, Wængongui nänö ämaï cæcæboimpa, ante æcänö änaa tömengä ïñömö, Æcänö angä ëñëninque Itota odömonte apæneçää, ante do ëñæcæcäimpa. ¹⁸Në nämä pönëninque apæneçä ïñömö tömengä nämä ante, Botö ïmo waa acädänimpa, ante äinente apæneçä ingampa. Wæætë edæ, Botö ïmo në da pönongainganque ingante waa acädänimpa, ante në äinente

cæcä iñömö tömengä edæ nê nõ cæte quëwënongå ingampa. Adocä, Waodäni oda cæquinänimpa, ante tömënanî inänite wii wapiticæ mäocä ingampa, ante Itota apænecantapa. ¹⁹Ayæ apænedinque, “Wængongui nänö wææ angainö ante Möitee wodi wii minitö beyæ ante yewæmongacäi. Incæte minitö tömämîni Wængongui nänö wææ angainö adinque ëñente cædämaî iminipa töö. Minitö quinante botö imote, Wænöinëmönimpa, ante pönëninque cæminii.”

²⁰Ante awënëidi inänite äñongante nanguî inäni adoyömö ongönäni wæætë, —Bitö wënæ tönö cæbi imipææ, ante tömengä ingante äninque, Bitö imite æcänö wænöinente cæcäa.

²¹Ante änanî ëñëninque Itota godömenque tömënanî inänite, —Guëmanguïönæ iñonte botö adopoque bamönengæ cæbo adinque minitö tömämîni ancaî guïñente wæminipa edæ. ²²Möitee wodi iñömö, Minitö wëñængä ëñacä ate önompo æmæmpoque go mëönaa go adoönæque iñonte mäniönæ tömengä yabæque ëö togæncæminimpa, ante minitö iminîte odömonte apænecacäimpa. Wii Möitee wodi mänömaî mä cæcä ingacäimpa. Wæætë wëñëñedë incæ minitö wæmæidi do adodö cægädänimpa. Incæte Möitee wodi, Mäniönæ iñonte ëö togæncæminimpa, ante pönö angä beyænque minitö guëmanguïönæ i incæte minitö wëñængä onguïñængä ingante ëö togæminîni iminîpa töö. ²³Möitee wodi nänö wææ yewæmongainö wido cædämaî ingäimpa, ante cædinque minitö guëmanguïönæ iñonte edæ wëñængä onguïñængä ingante do ëö togæminîpa. Incæte edæ guëmanguïönæ iñonte botö wënæ wënæ iningä ingante ämo ate tömengä baö tömäñö waa bacä beyænque quinante botö imote piimîni iminîi. ²⁴Wacä wabänö nänö cædi wënæ wënæ i, ante pönëninque ædæmö ëñënamäi iminîi inte minitö tömengä ingä, Bitö wënæ wënæ cæbi imipa, ante

apænte änamäi iedäni. Wæætë, Æbänö i, ante ædæmö ëñëninque nöingä ante ancæminimpa, ante Itota mänömaî apænecacäimpa.

Itota iñömö Codito mönö nê Ponguingä ingampa

²⁵Mänömaî beyæ Eedotadëë quëwënanî pancadäniya, —Mäningä ingante wænömöni wæncæcäimpa, ante awënëidi wii änanitawo, ante mäniñedë tæcæ tedewëñänitapa. ²⁶Aedäni, tömengä iñömö edonque pönî a ongöninque waodäni inänite apæneyongä incæ mönö awënëidi tömengä ingante änamäi pæ wënete inänipa töö. Tömënanî wabänö, Mäningä iñömö näwangä Codito mönö änogä ingampa, ante pönëñänitawo. ²⁷Iñæmpa, Mäningä onguïñængä æyömönö quëwente pongä ingäa, ante do ëñëmöpa. Mönö Codito, Nê Ponguingä, ante nänî angaingä iñömö æyömönö quëwente pongäa, ante mönö waocabo tömämo incæ ëñënamäi inguiimö imompa, äñänitapa.

²⁸Ayæ Itota Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë odömonte apænedinque aa pecantapa.

—Ao, Botö æbodö imoo, ante minitö ëñëmîniyaa. Ayæ botö, Æyömönö quëwente pömoo, ante minitö adobaî ëñëmîniyaa. Botö wii nämä pönëninque pontabopa. Botö imote nê da pönongaingä näwangä inongä ingampa. Minitö, Tömengä æbänö ingäa, ante ëñënamäi iminîpa töö. ²⁹Botö wæætë edæ tömengä weca quëwëmo iñömote tömengä botö imote da pönongä pönimo inte edæ botö iñömö edæ tömengä ingante do agaïmo inömo imopa, angacäimpa.

³⁰Mäninö angä ëñëninque tömënanî, Quinö cæte tömengä ingante bæi ongonguimönimpa, ante pönengädänimpa. Incæte tömengä nänö wænguiönæ wii eyepæ i beyæ tömengä ingante ö änamäi ingädänimpa.

³¹Tæiyænäni adoyömö pö ongönäni weca ongöninque nanguî inäni tömengä ingante wede pönëñänitapa. Tömënanî,

—Mäningä onguifnängä iñömö nangui bamönengä cæcä inongäimpa. Mönö Codito iñömö tömengä pongä ate godömenque bamönengä cæquingä ingantawogaa.

**Itota ingante bæi ongoncæte
ante cædäni**

³²Tæiyænäni mäniñömö ongönäni iñömö Itota ingantedö ante mänömainö ante wæntæ wæntæ tedehyönäni Paditeoidi eñenänitapa. Ayæ, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænänäni tönö Paditeoidi iñömö Wængongui oncö ñænæncö wææ wänönäni inänite, Minitö goedäni. Tömengä weca godinque tömengä ingante bæi ongoncæte ænte pöedäni, änänitapa. ³³Itota godömenque apænedinque,

—Minitö weca wantæyö quëwëninque botö ayæ ate botö imote nê da pönongaingä weca ocæ emænte gocæboimpa. ³⁴Botö ocæ emænte gobo ate minitö botö imote ante diqui diqui mimiñi incæte adämaï inguimini iminipa. Ayæ botö go quëwëñömö minitö adoyömö ædö cæte ponguimini iminii.

³⁵Angä eñëninque oodeoidi awëñëidi nämanque tededänitapa.

—Mäningä, Gocæboimpa, ante ædönö goyongante mönitö diqui diqui mininque adämaï inguimöni imöni. Tömengä, Edæ mönö guidëñäni do panguimæ godinque guidiegoidi weca wayömö wayömö näni quëwëñömö tömengä wabänö goquingä. Ayæ guidiegoidi mäniñömö quëwëñäni inänite odömönte apænebo eñencædänimpa, ante apænequingä. ³⁶Tömengä iñæmpa, “Botö imote ante diqui diqui mimiñi incæte minitö botö imote adämaï inguimini iminipa, angampa töö. Ayæ, Botö go quëwëñömö minitö adoyömö dicæ ponguiminiyaa,” ante mäninö ante æbänö ante apæñecantawo, angadänimpa.

**Waëmö æpæ tayömö ta gopæ
mönö quëwenguimæ impa**

³⁷Ayæ tömëñäni näni ææmæ iinque cæönæ iñonte, Ñænæ ææmæ impa, ante

godömenque nangui cæyönäni Itota iñömö ængæ gantidique yedæ yedæ tedecantapa.

—Nê gæwænte wæcä iñömö tömengä botö weca poncæcäimpa. Ayæ botö tönö godongämæ becæcäimpa. ³⁸Æcämenque botö imote nê wede pönengä iñömö tömengä quëwenguimæ ænte entawencæcäimpa. Ayæ waëmö æpæ tayömö ta gote cægömæ bæi tömengä adobaï tömengä nänö entawëno godonte bæi cædinque, Wadäni bete bæi quëwencædänimpa, ante godö cæcæcäimpa. Wængongui angä eñente näni yewæmongainö bæi ante mänömainö ante impa.

³⁹Mänömainö ante Itota iñömö, Botö imote nê wede pönëñäni inte ayæ ate Wængongui Önöwoca ingante ænte entawenguinäni inänipa, ante pönëninque mäningä Wængongui Önöwoca ingantedö ante apænegacäimpa. Edæ Itota ayæ wænämaï inte öönædë ocæ emænte æidämaï nänö iñedë Wængongui iñömö Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ayæ da pönönämaï inongäimpa.

**Waadäni wæætë godö wæætë
godö näni änewëno**

⁴⁰Mäninö nänö äno eñëninque waodäni pancadäniya,

—Nawangä impa. Mäningä iñömö, Wængongui beyæ nê apæñecä nê Ponguingä, ante näni angaingä adocä inongä ingampa.

⁴¹Ante äñönäni wadäni quiquënë, —Mönö Codito nê Ponguingä, ante näni angaingä mäningä ingampa.

Änäni eñëninque wæætë wadäni, —Mönö Codito ædö cæte Gadideabæ quëwente pongä ingä, änänitapa.

⁴²Iñæmpa mönö Codito iñömö Awëñë Dabii pæingä inguingäimpa. Ayæ Bedëë Dabii nänö quëwengaiñömö adoyömö eñaquingä ingampa, ante Wængongui angä eñente näni yewæmongainö ongö adämaï iminitawo.

⁴³Angä eñëninque waodäni, Itota æcänö ingä, ante mänömaï wadö

wadö ante pönente tedewengadänimpa.
⁴⁴Pancadäniya, Tömengä ingante
 bæi ongöinēmönipa, änäni incæte
 tömengä ingante bæi ongonte ænämäi
 ingadänimpa.

**Awënëidi Itota ingante
 pönenämaï inönäni**

⁴⁵Wængongui oncö tæiyæ waëmö
 oncönë wææ wänönäni iñömö,
 Wængongui qui, ante në godönäni
 ñænænäni tönö Paditeoidi weca ocæ
 ëmænte pönäni. Ocæ ëmænte pönäni
 adinque tömënäni,

—Quinante tömengä ingante ænte
 pönämäi iminii.

⁴⁶Ante äñönäni wææ wänönäni
 wæætë,

—Mäningä onguiñængä waa apænecä
 bai æcänö adobai tedecä iñömö edæ dæ
 angampa.

⁴⁷Änäni ëñëninque Paditeoidi
 guiquënë,

—Tömengä minitö iminite adobai
 wapiticä mäocä oda cæte gobaimini
 baminitawo. ⁴⁸Äninqe tömënäni
 godömenque, Awënëidi incæ Paditeoidi
 incæ adocanque tömengä ingante
 pönengä ingantawogaa. ⁴⁹Nanguï inäni
 iñömö ongönäni guiquënë tömënäni
 në önönäni que inte Wængongui nänö
 wææ angainö ante ëñënëmaï inäni inte
 tömengä ingante pönënëni inänipa.
 Mänömaï beyæ tömënäni Wængongui
 nänö pangaimämo ante wæquinäni
 inänipa.

⁵⁰Niicodemö iñömö wëenënedë Itota
 weca në godingä adobai tömënäni bai
 Paditeocä inongä inte apænecantapa.

⁵¹—Waoçä, Æbänö cæboo, ante nämä
 beyæ wææ änämäi iñongante mönö,
 Tömengä ingante pangæïmpa, ante ædö
 cæte apænte anguiï. Edæ, Wææ änämäi
 iñongante pangæïmpa, ante dicæ wææ
 yewæmongadäniñaa.

⁵²Ante äñongä tömënäni,
 —Bitö adobai Gadideabæ quëwente
 ponte bai tedebipææ. Wængongui beyæ
 nani yewæmongainta ae. Adinque
 bitö, Wængongui beyæ në apænecä

wii Gadideabæ quëwente pongä
 ingampa, ante do ëñencæbiimpa, ante
 angadänimpa.

Onquiyængä nänö towënö

⁵³Mäninö änäni ate tömänäni oncönë
 ocæ ëmænte gogadänimpa.

8 ¹Itota guiquënë Odibowænquidi
 nani anquidi gocantapa. ²Iimö ate
 ñäö bayedë tömengä Wængongui oncö
 ñænæncönë yabæcönë wæætë pö guicä
 adinque waodäni tömänäni tömengä
 nänö ongöñömö goto pönäni adinque
 Itota tömënäni inänite odömönte
 apænecæte ante tæ contacantapa.

³Mäniñedë onquiyængä adocanque
 tömengä nänöogængä inämäi iñongante
 wacä onguiñængä tönö tæcæ godö
 guëa mongä adäni ate në odömönäni
 tönö Paditeoidi iñömö mäningä
 onquiyængä ingante ænte pönänitapa.
 Tömengä ingante tæcæguedë gö cædäni
 ongöñongä ⁴tömënäni Itota ingante,

—Awënë në Odömömi imi, iingä
 onquiyængä iñömö wacä ingante
 tæcæ godö guëa mongä adäni
 wæmönipa. ⁵Wængongui nänö angainö
 ante Möitee wodi iïmaï ante wææ
 yewæmongacäïmpa. Onquiyænäni
 mäningä onquiyængä bai cædäni
 iñönänite minitö tömënäni inänite
 dicaca tacamini wæncædänimpa. Bitö
 guiquënë quinä ämi.

⁶Mäninö ante tömënäni iñömö,
 Æbänö apænecä, äninqe, Wabänö
 pancadea wapiticä tedecæcäïmpa,
 ante cædänitapa. Edæ wapiticä tedecä
 ininque mönitö, Adocä wënæ wënæ
 cæcä ingampa, ante ancæmönimpa,
 ante cædänitapa. Itota guiquënë ædæ
 wææninqe onguipoga tömengä
 önongompoga yewæmongacäïmpa.
⁷Tömënäni godömenque tömengä
 ingante ëñencæte ante äñönäni Itota
 ængæ gantite tömënäni inänite,

—Minitö weca adocanque ongöninque
 në wënæ wënæ cædämaï ingä ininque
 mäningä täno onquiyængä ingante,
 Wænguimi, ante dicaca tacacæcäïmpa,
 ante angantapa.

⁸Äninqe wæætē ædæ wææninqe onguipoga yewæmongacäimpa. ⁹Mäninö angä nē ēñēnāni iñömö adocanque wadæ go wacä wadæ go wacä wadæ go tömänāni wadæ godänipa. Picænāni täno wadæ godāni ayæ wadāni wadæ godänitapa. Tömānāni dæ godāni adinque Itota adocanque ee ongöñongä onquiyängä ayæ adoyömö nä gongängantapa. ¹⁰Itota ængæ gantidinque onquiyängä ingante, —Æyömönö inānii. Bitö imite apænte äninque tacadāmaï inānitawo.

¹¹Äñongä tömengä wæætē, —Awēnē, tömänāni mänōmaï cædāmaï inānitapa.

Angä ēñēninqe Itota, —Botö adobaï bitö imite apænte äninque tacadāmaï incæboimpa. Nöwo goe ämopa. Bitö wēnæ wēnæ cæte quēwēnimāmo ñimpo cæte waa quēwēe, angacäimpa.

**Inguipoga quēwēnāni beyæ
Itota ñäö baï inongäimpa**

¹²Ayæ Itota wæætē waodāni inānite apænedinque, —Botö iñömö inguipoga quēwēnāni beyæ ñäö baï imodö angüenē. Æcänö botö miñæ tee empo goda tömengä wēmö iñömö cōwē cægönāmaï ingampa. Wæætē tömengä nānö quēwēnö taadö edonque acacäimpa, ante botö tömengä beyæ ñäö baï imopa, ante apænegantapa.

¹³Paditeoidi guiquēnē tömengä ingante, —Bitö iñömö nämä äninque, Æbänö imoo, ante apænebi imipa töö. Mänōmaï nämānque ante apænebi beyæ bitö äninö önonquedö ante impa, ämönipa, piinānitapa.

¹⁴Itota wæætē, —Botö iñömö nämä äninque, Æbänö imoo, ante apænebo incæ botö apænedö näwangä impa. Edæ, Botö æyömönö quēwente pōmo imoo, ante ayæ, Ædönö gobo imoo, ante do ēñēmopa. Minitö guiquēnē, Botö æyömönö quēwente pōmoo imoo, ante ayæ, Ædönö gobo imoo, ante wīi ēñēmīnipa töö.

¹⁵Waodānique, Iïmaï cædāni, ante nāni wææ ante cægäi baï mīnitö wacä ingante apænte ämīni imīnīpa. Botö guiquēnē waodāni tömänāni inānite adinque, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wēnæ wēnæ cæcantawo, ante apænte änāmaï imopa. ¹⁶Incæte botö mänōmaï apænte ämo baï, Æbänö apænte ämoo, ante pönēninqe tömēmö nō ante apænte ämopa. Edæ wīi botonque apænte ämopa. Wæætē botö Mæmpo botö imote nē da pönongaingä iñömö tömengä iñömö botö tönö godongämæ cæcä ate apænte ämopa. ¹⁷Minitö mīni wææ yewæmongaintaa iïmaï ante wææ yewæmongatimpa. Mēnaa onguīñæna nē adīna inte tömēna nāna adīnö ante apænedä ēñēninqe mīnitö wæætē, Nö impa, ante ēñēcämīnīmpa. ¹⁸Botö iñömö nämä äninque, Æbänö imoo, ante apænebo imopa. Ayæ botö Mæmpo botö imote nē da pönongaingä iñömö tömengä botö imotedö ante, Æbänö ingää, ante adobaï apæneca ēñēcämīnīmpa.

¹⁹Angä ēñēninqe tömēnāni tömengä ingante,

—Bitö Mæmpo æyömönö quēwängää. Äñönāni Itota wæætē,

—Minitö iñömö, Botö incæ æbänö imoo, ante, Botö Mæmpo incæ æbänö ingaingä ingää, ante ēñēmīni imīnitawogaa. Botö æbodö imoo, ante ēñēmīni inte baï mīnitö, Botö Mæmpo æbänö ingaingä ingää, ante adobaï ēñēmīni incædömīnīmpa, ante apænegacäimpa.

²⁰Itota Wængonguï oncö ñænæncönē yabæcönē go guīidinque, Wængonguï quī, ante nāni da wencade gäänē ongonte apænedinque mäninö ante apænegacäimpa. Incæte tömengä nānö wænguïönæ wīi oo pönī i beyænque tömengä ingante bæi ongonte ænāmaï ingadänīmpa.

**Itota, Botö goquīñömö mīnitö
ædö cæte goquīmīnii, angä**

²¹Itota wæætē tömēnāni inānite äninque,

—Botö wadæ goquimo imopa. Gobo ate minitö botö imote ante diqui diqui minguiimini iminipa. Minitö wænæ wænæ cædomini inte wæncæminimpa. Botö goquiñomö minitö ædö cæte ponguimīni, angantapa.

²²Māninö beyæ oodeoidi awënëidi, Tömengä iñomö, Botö goquiñomö ante minitö ædö cæte ponguimīni, ante quinante angää. Tömengä nämä incæ, Wænguimo, ante pönëninque iimaī angantawo, ante änānitapa.

²³Itota godömenque,

—Minitö iñomö inguipoga quëwëmini iminipa. Botö guiquënë öönædë quëwente pömo imopa. Minitö iñomö iī inguipogaque nāni quëwencabo tönö adomīni iminipa. Botö guiquënë iī inguipogaque nāni quëwencabo tönö adobo ināmaī imopa. ²⁴Mänömaī beyæ botö, Minitö wænæ wænæ cædomini inte wæncæminimpa, ante minitö iminite apænetabopa. Botö, Æbänö imoo, ante ämo ëñëninque pönënamaī imīni inique minitö wænæ wænæ cædomini inte nö wæmaimīnipa.

²⁵Ante apæncä ëñëninque tömënäni, —Æbidö imitawo.

Ante äñönäni Itota wæætë,

—Botö do minitö iminite, Æbodö imoo, ante nē äñimo imopa. ²⁶Botö minitö iminitedö ante nanguī angüëñemo imopa. Minitö iminitedö ante ämo bai māñiī botö äno mīni apænte anguinque imaimpa. Incæte botö imote nē da pönongaingä iñomö tömengä nöingä inte tömengä, Quinö botö imote angää, ante botö ëñëninö ante botö adodö ante inguipoga quëwëñäni inānite apænebo imopa, angantapa. ²⁷Incæte tömëñäni, Itota tömengä Mæmpo ingantedö ante mönitö imönite apæncampa, ante ëñëñämaī ingadänimpa. ²⁸Mänömaī beyæ Itota,

—Botö Waobo ëñagaimo iñomote minitö botö imote awäa timpodinque tiwadinque gö cæmīni wægöñömo minitö māñiñedë edæ, Botö æbodö imoo, ante ëñencæminimpa. Ayæ botö nämä pönëninque cædāmaī imopa. Wæætë

Wæmpo nänö odömonte apænedö ante botö imote apæncä botö ëñëñinö ante adodö ante apænebopa, ante minitö adobai māñiñedë ëñencæminimpa. ²⁹Botö imote nē da pönongaingä botö imote ëmö cædāmaī inte cöwë botö tönö godongämæ ongongä ingampa. Edæ botö cöwë, Æbänö cæbo ate tömengä waa aqingää, ante cæbopa, ante Itota apænegacäimpa.

³⁰Māninö äñongä nanguī ināni iñomö tömengä ingante pönengadänimpa.

Wænæ beyænque nē cædäni

³¹Oodeoidi pancadäniya nē pönëñäni iñönäñite Itota iñomö,

—Minitö cöwë botö odömonte apænedinö bai cæmīni inique botö miñæ nö gomīni imaiminipa.

³²Ayæ botö äno nöñinö impa, ante ëñencæminimpa. Māninö nö botö äno beyænque minitö ñimpo cæte quëwencæminimpa.

³³Ante äñongä tömëñäni wæætë,

—Mönitö iñomö Abadö nänö päimöni imöni inte mönitö cöwë waocä cæmämenque beyænque nē cæmöni ināmaī intamönipa töö. Bitö iñomö, Wacä beyænque minitö godömenque cædāmaī inte ñimpo cæte quëwencæminimpa, ante ædö cæte ämii.

³⁴Äñönäni Itota wæætë,

Minitö iminite näwangä ämopa. Nē wænæ wænæ cæcä iñomö tömengä wacä beyænque cæte nē quëwengä bai wædongä inte edæ tömengä nänö wænæ wænæ cægäinonque ante cædinque ædö cæte aamö cæte goqingää. ³⁵Wacä beyænque cæte nē quëwengä iñomö tömengä awënë nāni wencabo tönö wii cöwë godongämæ quëwengä ingampa. Awënë wengä guiquënë tömengä mæmpo tönö nāna wencaya ina beyænque tömengä awënë tönö cöwë guëa quëwengä ingampa. ³⁶Mänömaī beyæ Wængongui Wengä minitö iminite ñimpo cæcä inique minitö nö ñimpo cæte quëwëninque wacä beyænque nē cæcä bai ināmaī inte quëwenguimīni imaiminipa. ³⁷Minitö iñomö Abadö

nänö päimīni imīnīpa, ante do ēñēmopa. Incæte botö äno ante mīmönē entawēnāmai quēwēmīni beyæ mīnitö botö imote, Wänömōni wæncæcäimpa, ante pönēmīni imīnīpa. ³⁸Botö iñömö botö Mæmpo weca tömēmo adinö ante mīnitö imīnite apænebo imopa. Mīnitö guiquēnē mīni mæmpo nänö angainö mīni ēñēninö ante cæmīni imīnīpa.

³⁹Ante apæneyongä tömēnāni wæætē, —Abadäo mönö docä mæmpo ingaingä ingampa.

Änāni ēñēninque Itota,
—Mīnitö nö Abadäo wēmīni inte bai mīnitö tömengä nänö cægainö bai adobai cæcædömīnīpa töö. ⁴⁰Ñowo iñæmpa botö, Wængonguī nāwangä nänö angainö ante botö ēñēninö ante mīnitö imīnite nē apænebo iñömote mīnitö, Mönitö æbänö cæte wänömōni wænguingää, ante pönēmīni imīnīpa. Abadäo mänīi mīni cægai bai cædāmai ingacäimpa. ⁴¹Mīnitö iñömö tömēmīni mæmpo nänö cægai bai adobai cædömīni imīni awædö.

Äñongante tömēnāni,
—Mönitö wīi wegöwæ wēmōni imönīpa töö. Wængonguī incæ tömengä adocanque mönitö Mæmpo inongäimpa.

⁴²Änāni ēñēninque Itota tömēnāni inānite,

—Wængonguī nāwangä mīnitö Wæmpocä ingä bai mīnitö botö imote waadete pönencædömīnīpa. Edæ botö Wængonguī weca quēwente mīnitö weca ñowo wææ pontabopa. Botö wīi nāmä pönēninque pontabopa. Wæætē tömengä botö imote da pönongä pongaimo imopa. ⁴³Mīnitö imīnite botö quīnō apæneboo, ante mīnitö quīnante ēñēnāmai imīnīi. Edæ botö äno ante, Quīnō apæneboo, ante mīnitö babetamö ināni bai inömīni inte ædö cæte ēñenguīmīni. ⁴⁴Wænæ iñömö mīnitö mæmpo inongäimpa. Ayæ mīnitö mæmpo nänö cæinēwēnō ante mīnitö adodö ante, Mönitö cæinēmönīpa, ante cæmīnīpa. Wēenēnedē inguipoga mä badöñedē tömengä, Botö wænonguīmo, ante do entawengä ingacäimpa.

Tömengä, Quīnō nāwangä impa, ante cöwē änāmai ingampa. Ayæ edæ, Quīnō äno nöinö impa, ante tömengä entawēnāmai inongäimpa. Adocä babæ tededinque tömengä babæ nänö entawēnonque ante tedewengä ingampa. Edæ tömengä nē babæ änongå ingampa. Ayæ tömengä iñömö mä babæ angaingä ingampa. ⁴⁵Incæte botö nāwangä ämo beyænque mīnitö botö äno ante pönēnāmai imīnīpa töö. ⁴⁶Mīnitö weca ongongä iñömö æcämenque incæ botö imote apænte äninque, Bitö wænæ wænæ cæbi imīpa, ante, Nāwangä impa, ante odömönatawogaa. Botö nāwangä ämo bai mīnitö quīnante botö angainö ante pönēnāmai imīnīpa. ⁴⁷Wængonguī wēnāni nē inönāni iñömö Wængonguī nänö angainö ante ēñēnāni inānīpa. Mīnitö guiquēnē tömengä wēmīni ināmai imīni beyæ, Tömengä quīnō angää, ante ēñēnāmai imīnīpa, ante Itota apænegacäimpa.

Abadäo ayæ ēñadāmai iñedē mönö Codito do ingaingä

⁴⁸Oodeoidi wæætē tömengä ingante,
—Bitö Tämadiabæ quēwēmi imipææ. Ayæ wænæ tönö cæbi imipææ, ante wīi nāwangä ämöni intamönīi.

⁴⁹Ante piñāni ēñēninque Itota wæætē apænedinque,

—Botö wīi wænæ tönö cædömo imopa. Wæætē botö iñömö, Botö Mæmpo ingante waa acæboimpa, ante cæbo imopa. Mīnitö guiquēnē botö imote waa adāmai imīnīpa töö. ⁵⁰Wadāni, Bitö waëmö imīpa, ante botö imote apænecædänīpa, ante botö cædāmai imīpa. Wæætē wacä iñömö, Wadāni bitö imite apænedinque, Waëmö imīpa, ante apænecædänīpa, ante nē cæcä ingampa. Māningä nē apænte änongå ingampa. ⁵¹Mīnitö imīnite nāwangä ämopa. Botö angainö ante nē ēñente cæcä tömengä iñömö wantæpiyæ wænāmai quēwencæcäimpa, angantapa.

⁵²Ante apæncä ēñēninque oodeoidi,
—Bitö wænæ tönö cæbi imīpa, ante ñowo ædämö ēñēmönīpa. Abadäo

wodi iñæmpa do wængacäimpa. Ayæ Wængongui beyæ nê apænedäni adobaï do wængadänimpa. Incæte bitö, “Botö angaiñö ante nê ëñente cæcä tömengä iñömö wantæpiyæ wænämaï quëwencæcäimpa, ante apænebi töö.”

⁵³Mönö docä mæmpo Abadäo wodi ñænængä inte cægaingä incæte bitö iñömö edæ, Abadäo wædangä iñongante botö iñömö godömenque ñænæmo inte cædömo imopa, ämitawo. Tömengä iñömö edæ do wængacäimpa. Ayæ Wængongui beyæ nê apænedäni adobaï do wængadäni apa änewëë. Bitö nämä äninque, Æcämë bai imoo, ante ämi.

⁵⁴Äñönäni Itota wæætë,

—Botö nämä äninque, Waodäni, Bitö waëmö imipa, ante botö imote apænecædänimpa, ante ëñëinente wæbo bai waodäni botö imote näni waa apænedö wæætë önonquedö ante incædönimpa. Botö Mæmpo incæ minitö, Mönö Wængongui ingampa, ante mini änogä guiquënë tömengä iñömö, Bitö waëmö imipa, ante botö imote pönö apæneçä apa quëwëminii. ⁵⁵Minitö tömengä ingante wii adinque pönënamäi iminipa töö. Botö guiquënë tömengä ingante do agaïmo inte pönëmo imopa. Botö tömengä ingante adämaï imopa, ante bai botö minitö bai babæ ante ancædömoimpa. Wæætë tömengä ingante do adinque nê pönegaïmo inte botö iñömö edæ tömengä nänö angaiñö bai nê cæbo imopa. ⁵⁶Inguipoga botö ponguiönæ ante minitö docä mæmpo Abadäo wodi incæ, Codito ponguiönæ pongä acæboimpa, ante pönëninque do edæ watapæ togacäimpa. Ìninque tömengä mäniönæ Codito nänö ponguiönæ adinque godömenque togacäimpa, ante Itota apænecantapa.

⁵⁷Oodeoidi tömengä ingante,

—Bitö ëñagai iñömö tincoenta wadepo iñämaï i incæte bitö ædö cæte, Botö Abadäo ingante atabopa, ante ämii.

⁵⁸Ante piñönäni Itota wæætë,

—Minitö iminite näwangä ämopa. Abadäo wodi ayæ ëñadämaï iñedë botö iñömö edæ do quëwëmo ingaïmo imopa, ante apænecantapa.

⁵⁹Mäninö ante apæneçä ëñëninque tömënanäni iñömö tömengä ingante dicaca tacacæte ante cædinque dicacoo wææmpo äñänitapa. Incæte Itota wë womöninque Wængongui oncö ñænæncodo tao wadæ gogacäimpa.

Babetamö ëñagaingä incæ waa bamonte acampa

9 ¹Itota gomonga godinque onguiñængä babetamö ëñagaingä ingante acantapa. ²Tömengä ëmiñænäni iñömö tömengä ingante,

—Awënë nê Odömömi imi, mäningä onguiñængä incæ tömengä mæmpoda incæ æcänö wënæ wënæ cæda beyæ tömengä babetamö ëñacantawo, ante ëñencæte ante äñänitapa.

³Itota tömënanäni inänite,

—Ïngä onguiñængä incæ tömengä mæmpoda incæ tömänäni wënæ wënæ cædämaï inänitapa. Wæætë tömengä babetamö ëñagaingä inte quëwëñongante Wængongui nänö cædö iñömö edonque pönï acäimpa, ante mäningä mänömaï ingacäimpa. ⁴Iñänäni ëñëedäni. Botö imote nê da pönongaingä tömengä nänö cædö ante mönö mii quëwenganca mönö cæquënëmo imopa. Mönö wænguiönæ iñonte mönö ædö cæte ayæ cæquimö. ⁵Botö inguipoga quëwëñedë botö inguipoga quëwënanäni beyæ ñäö bai inömo imopa.

⁶Mäninö ante äninque Itota onguipoga towæ tänöninque wëä wëä gopodinque aquimæ bayente äninque babetamögä awinca öni öni pæmongantapa. ⁷Ayæ tömengä ingante, —Goe. Gäwapæ Tidoeë nänäi ämä godinque bitö awinca ñäö mëmöe, ämopa, angantapa. Tidoeëpä nänäi ämä iñömö mönö tededö, Da godömæ, ante impa.

Angä ëñente godinque onguiñængä ñä mëmöninque tömengä oncönë ocæ ëmænte pöninque do acä ingacäimpa. ⁸Tömengä mänömaï do acä inte pongä adinque godongämæ quëwënanäni tönö wëñëñedë tömengä, Pönömi æmoe, äñongante nê adinänäni tönö,

—Æ, Ìingä onguiñængä diyæ,
 Pönöminä æmoedäni, ante në
 äneconingä wii adocä ingantawo.
⁹Änani ëñëningue pancadäniya,
 —Mäningä ingampa, änänitapa.
 Wadäni guiquenë,
 —Wii tömengä ingä, önonque tömengä
 nänö emö bai emönongä ingampa.
 Ante tedeyönäni onguiñængä
 tömenganque,
 —Botö mänimodö inömo imopa,
 angantapa.
¹⁰Ayæ tömënäni,
 —Æbänö cæte bitö waa bamonte abii.
¹¹Äñönäni tömengä wæætë,
 —Onguiñængä iñömö tömengä
 emöwo Itota iñömö onguipoga towæ
 tänöningue wëä wëä gopodique aquimæ
 bayonte æninque botö awinca öni öni
 pæmongantapa. Ayæ botö imote, “Goe.
 Gäwapæ Tidoepæ nani ämä godinque
 bitö awinca ñä mëmöe” angantapa.
 Angä ëñëningue botö wadæ gote ñä
 mëmöninque do waa bamonte abopa,
 angantapa.
¹²Tömënäni tömengä ingante,
 —Ìingä onguiñængä bitö änongå
 iñömö æyömönö ingää.
 Ante äñönäni tömengä wæætë,
 —Botö ëñënamäi imopa, angacäimpa.

**Babetamö ìiningä ingante
 Paditeoidi ancaä änäni**

¹³Ayæ Paditeoidi weca onguiñængä
 në babetamö ëñagaingä ingante ænte
 mämönäni pongantapa. ¹⁴Itota mänii
 aquimæ badöningue babetamö ìiningä
 awinca wi æmonte bai nänö cæönæ
 iñömö oodeoidi guëmanguionæ
 inönimpa. ¹⁵Mänömaï beyæ Paditeoidi
 iñömö adobai ëñencæte ante babetamö
 ìiningä ingante edæ, Æbänö cæte
 bitö waa bamonte abii, ante äñönäni
 tömengä wæætë,
 —Mäningä iñömö aquimæ æninque
 botö awinca öni öni pæmongantapa. Ayæ
 botö tömëmo awinca ñä mëmöninque
 ñöwo waa bamömo inte abopa,
 angantapa.
¹⁶Paditeoidi pancadäniya,

—Ìingä onguiñængä iñömö wii
 Wængongui weca quëwente pongä
 ingampa. Edæ tömengä mönö
 guëmanguionæ iñonte guëmänamaï inte
 do cæcampa, änänitapa.
 Wadäni guiquenë,
 —Ìñæmpa waocä në wënæ wënæ
 cæcä inongä inte ædö cæte mänömaï,
 Acæminimpa, ante mä cæquiringä,
 änänitapa.
 Ìinque tömënäni wadö wadö ante
 pönente tedewengadänimpa. ¹⁷Ayæ
 tömënäni wæætë babetamö ìiningä
 ingante,
 —Tömengä cæcä ate bitö waa abi inte
 bitö edæ tömengä ingantedö ante quinö
 ämii.

Ante äñönäni onguiñængä wæætë,
 —Tömengä Wængongui beyæ në
 apæneccä ingampa, angantapa.
¹⁸Babetamö ìiningä iñömö, Waa
 bamömo imopa, ante apæneccä
 ëñëningue oodeoidi awënëidi ayæ
 pönënamäi inänitapa töö. Tömengä
 mæmpoda inate aa pedäni ponte
 apænedä ate mäniiwedë pönënanitapa.
¹⁹Tömënäni tömëna inate,
 —Ìingä onguiñængä edæ minatö
 wengä ingantawo. Mäningä në
 babetamö ëñagaingä minatö änongå
 adocä ingantawo. Æbänö cæte tömengä
 ñöwo waa bamonte acäi.

²⁰Ante äñönäni tömengä mæmpoda
 wæætë, Në babetamö ëñagaingä iñömö
 tömengä mönatö wengä ingampa, ante
 ëñëmönäni. ²¹Incæte mönatö, Æbänö
 cæte tömengä ñöwo waa bamonte
 acää, ante, Æcänö tömengä awinca
 wi æmonte bai cæcää, ante ëñënamäi
 imönäni. Minitö tömengä ingante
 ëñencæte ante ædäni. Tömengä do
 picængä ingampa. Tömenganque
 apæneccä ëñencæminimpa, änatapa.
²²Tömengä mæmpoda oodeoidi
 awënëidi inänite guifñëningue
 mäninö ante apænedatapa. Edæ
 oodeoidi awënëidi iimaï ante do
 apænedönänimpa. Æcänö Itota ingante
 Ao ante, Mönö Codito ingampa, äna
 ëñëningue edæ, Mönitö odömöincönë

ongönämaï incæbiimpa, ante tōmengä ingante da tadōmöni tao gocacäiimpa, ante godongämä pönente apænedönäniimpa. ²³Mänōmaï beyä tōmengä mämpoda, “Tōmengä do picängä ingampa. Mīnitō tōmengä ingante ēñencæte ante äedäni,” angadaiimpa.

²⁴Onguifñängä nē babetamō iningä ingante wæætē aa pedäni pongä ate tōmengä ingante,

—Bitō Wængonguï ēñēñongä näwangä ante apænee, ämänipa. Edä iingä onguifñängä mäninō nē cædingä wēnæ wēnæ cæcä ingampa, ante edä do amönipa.

²⁵Ante pīñönäni tōmengä wæætē,
—Mäningä wēnæ wēnæ cæcä incæ wīi wēnæ wēnæ cæcä incæ botō ēñēnāmaï imopa. Botō babetamōmo inimo incæ ñōwo waa bamonte abopa. Mäninge ēñēmo imopa.

²⁶Ante apæneçä ēñēninge tōmēnāni tōmengä ingante,

—Tōmengä iñōmō bitō imite æbänō cæcantawo. Æbänō cæte bitō waa bamonte abii, änänitapa.

²⁷Tōmengä wæætē,
—Mīnitō iminite do antabopa. Botō äñōmote mīnitō ēñēnāmaï iminipa tōö. Quinante wæætē adodō ante ēñēñēmīni. Mīnitō adobaï, Mōnitō tōmengä ēmiñämōni baquimōni, ante äminitawo, ante angantapa.

²⁸Ayæ tōmēnāni tōmengä ingante piinte wēnæ wēnæ badete todinque,
—Bitō mäningä ēmiñäemi imipa tōö. Mōnitō guiquēnē Mōitee ēmiñämōni imōni apa quēwēmii, änänitapa.

²⁹Wængonguï Mōitee ingante apænegacäiimpa, ante do ēñēmōnipa. Iingä guiquēnē ayōmōnō quēwente pongäa, ante ēñēnāmaï imönipa.

³⁰Äñönäni onguifñängä wæætē,
—Mäninō mīnitō äninō wiwa impa äminii. Tōmengä pönō cæcä waa bamonte abo incæte tōmengä ayōmōnō quēwente pongäa, ante mīnitō ēñēnāmaï iminipa. ³¹Nē wēnæ wēnæ cædäni iñōmō Wængonguï ingante apæneyönäni

tōmengä tōmēnāni inānite ēñēnāmaï ingampa, ante do ēñēmōmpa. Wæætē Wængonguï ingante, Bitō adobique mönō Wængonguï imidō anguēnē, ante nē apæneçä iñōmō tōmengä Wængonguï nänō angainō nē ēñente cædongä inte apæneyongante Wængonguï tōmengä ingante ēñencæcäiimpa. ³²Waocä nē babetamō ēñagaingä iñongante wacä tōmengä awinca wi ämonte bai cæcä ante æyedēmenque incæ inguipoga quēwēnāni dicæ änäni ēñēnānitawogaa. ³³Iingä onguifñängä iñōmō wīi Wængonguï nänō da pōnongä pongaingä inte bai tōmengä tōmānō cædāmaï incædongäiimpa, angantapa.

³⁴Mäninō angä ēñēninge tōmēnāni wæætē,

Bitō ēñagaifñedē do wēnæ wēnæ cæte ēñagaïmi imipa. Incæte bitō mönitō imönite ædō cæte, Ëñencæminimpa, ante odōmonte apænebi imipa tōö.

Änäni ininque tōmēnāni, Bitō mönitō odōmōincōnē ongönāmaï tao gobäwe, ante tōmengä ingante da tadönäni tao gogacäiimpa.

**Nē babetamō bai ināni inānite
ante Itota apæneçampa**

³⁵Tōmēnāni tōmengä ingante da tadönänipa, ante tededäni ēñēninge Itota tōmengä ingante ante diqui diqui minte gote adinque.

—Bitō Waocä nē ēñagaingä ingante pönēmitawo.

³⁶Angä ēñēninge onguifñängä,
—Awēnē, mäningä æcänō inaa. Botō tōmengä ingante pōnencæboimpa, ante apænebi ēñēmoe.

³⁷Ante äñongä Itota wæætē,
Bitō tōmengä ingante do abitapa. Ayæ bitō imite nē apænebo iñōmō tōmēmo imopa.

³⁸Angä ēñēninge onguifñängä,
—Awēnē, botō wede pōnēmo imopa. Ayæ, Bitō Wængonguï Wēmi imidō anguēnē, ante tōmengä Itota weca ædæ wæäninge apæneçantapa.

³⁹Itota iñōmō edæ,
—Botō, Inguipoga quēwēnāni æbänō cædänii, ante apænte ancæte

ante pöninge iīmaī cæbopa. Botö nê babetamönäni bai inäni waa bacædänimpa, ante cædinque pontabopa. Ayæ wæætê, Mönitö waa amönipa, ante nê änäni inänite, botö, Babetamömīni bai imīnīpa, ante edonque odömoncæte ante pontabopa.

⁴⁰Mäninö angä êñeninque Paditeoidi pancadäniya tömengä weca nê ongönäni guiquênê tömengä ingante, —Ebänö ämii. Inæmpa mönitö adobai babetamömōni bai imōnitawogaa.

⁴¹Ante äñönäni Itota wæætê, —Minitö babetamömīni bai inte bai wænæ wænæ cædämaī incædöminimpa. Wæætê mīnitö, Mönitö waa amönipa, ante nê änömīni inte mīni wentamö mongæncōo ee mongæmīni inguimīnidö anguênê, ante apænecäcäimpa.

Nê aacä tönö tömengä obegaidi

10 ¹Itota ayæ iīmaī apænecantapa. “Minitö imīnite näwangä ämopa. Onguñængä obegaidi nāni wææ cæyömö guidēmō nê guidāmaī inte wæætê wayömō da ēwa æi guicä iñömō tömengä iñömō nê awēmō ö ængä inongä inte adobai wadāni ayönāni nê pö ö ænte gocä ingampa. ²Odemö nê guicä guiquênê tömengä obegaidi inänite nê aacä ingampa. ³Nê aacä beyæ odemö nê wææ cæcä wi ænecampa. Wi ænecä ate nê aacä pö guiite tedeyongä obegaidi tömengä nänö tedepāmo êñente inänipa. Tömengä obegaidi inänite nāni emōwo nāni emōwo ante aa pecä pōñönānīte tömengä tömēnāni inänite ænte taocampa. ⁴Tömengä obegaidi tömānāni inänite ænte taodīnque tömengä önömæca iñömō tāno beyænte gocä ate tömengä obegaidi tömengä nänö tedepāmo êñeninque tömengä ingante tee empo godānīpa. ⁵Wacä ingante guiquênê tömēnāni tee empote godāmaī inänīpa. Wæætê wacä nänö tedepāmo êñēnāmaī ināni inte tömēnāni tömengä weca ongönāmaī wodii gocædänimpa,” ante Itota apænecantapa.

⁶Tömengä mänōmaī tömēnāni inänite odömoncæte ante, Nê aacä æbänö

cæcää, ante odömonte apænecä incæte tömēnāni tömengä nänö äninö ante êñēnāmaī ingadänimpa.

Itota mönō imonte nê Aacä ingä

⁷Mänōmaī beyæ Itota wæætê äninque, “Botö mīnitö imīnite näwangä ämopa. Botö iñömō nê obegaidi bai ināni nāni wææ cæyömö, Guicædänimpa, ante odemö bai imopa. ⁸Wēēñēfēdē botö ayæ pönāmaī iñedē wadāni odömonte apænecæ pongadänimpa. Tömēnāni tömānāni waodāni inänite nê awēmō ö ænāni bai inönāni inte adobai wadāni ayönāni nê pö ö ænte gogaināni bai ingadänimpa. Incæte waodāni iñömō nê botö obegaidi bai inönāni inte nê ö æinēnāni inänite wæætê êñēnāmaī ingadänimpa. ⁹Botö nê odemö bai imopa. Odemö nê guicä bai iñömō tömengä botö imote pönengä iñongante botö æmo beyænque quēwencæcäimpa. Adocä nê obega bai inte tömēnāni nāni wææ cæyömö guidēmō nê guicä bai ininque tömengä piyænē cæte quēwencæcäimpa. Ayæ tömengä wæætê nê taocä bai ininque tömengä nänö cængui mä öñö adinque eyepæ cæncæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁰Ayæ apænedinque, “Nê awēmō ængä guiquênê tömengä iñömō awēmō æncæte ante pongä inongä inte adobai wænoncæte ante wo ewencæte ante mäninganca cæcæte ante pongä ingampa. Botö iñömō, Waodāni quēwencædänimpa, ante ayæ, Tömēnāni nāni quēwenguinque ante watapæ pōnī quēwencædänimpa, ante pontabopa. ¹¹Botö obegaidi bai ināni inänite nê waa aacä bai imopa. Nê waa Aacä iñömō nāmā incæ obegaidi beyænque wæncæcäimpa. ¹²Godonte æinta ante wacä ingante nê cæcä iñömō tömengä iñömō obegaidi nê êacä ināmaī inongä inte nê aacä ināmaī ingampa. Mänōmaī beyæ adocä iñömō mēñe bai ingä pongä adinque tömengä obegaidi inänite emō cæte wodii winongampa. Tömengä wodii winongä adinque mēñe bai ingä wæætê obegaidi weca pogodo

ponte obega ingante yao ongöinque, Obegaidi pangocæ goquïnäni, ante cæcampa. ¹³Godonte æintaque ante nê cæcä iñömö, Æbänö cæte obegaidi waa quëwenguïnäni, ante änämaï inongä inte edæ wodii winongampa,” ante Itota apæncantapa. ¹⁴⁻¹⁵Ayæ apænedinque, “Obegaidi inänite waa aacä bai edæ botö iñömö nê waa Aabo imopa. Botö Mæmpo edæ botö imote do ate pönengä bai botö adobaï tömengä ingante do adinque pönëmopa. Ayæ tömö obegaidi bai inäni inänite do adinque tömënäni inänite pönëmopa. Ayæ tömënäni guiquënë botö imote do adäni inte botö imote pönënanipa. Botö nämä incæ obegaidi bai inäni beyænque wæncæboimpa. ¹⁶Ayæ wadäni iñömö botö obegaidi bai nê inäni incæ wii mänïñömö wæx cæyömö quëwënäni inänipa. Botö mäninäni inänite adobaï ænte mämö ponguënëmo imopa. Adodäni adobaï botö tedepämo, Æbänö ämoo, ante ëñenguïnäni inänipa. Mänömaï beyæ mäninäni iñömö do botö quïnäni tönö tömänäni adocabodänique baquïnäni inänipa. Ayæ nê Aabo adoboque iñömö tömänäni beyæ cæcæboimpa.” ante Itota apæncantapa.

¹⁷Ayæ apænedinque, “Botö nämä incæ Ao ante wäninque ñäni ömæmoncæboimpa, ante cædinque wæætë tömö mii quëwenguïmo incæboimpa. Mänömaï beyæ botö Mæmpo botö imote waadete pönengä ingampa. ¹⁸Waadäni iñömö ædö cæte botö imote wænguïnäni. Botö nämä incæ Ao äninque wæncæboimpa. Botö nämä tæi piñæmo iñömö, Wænguïmo, ante nê ämo inömo imopa. Ayæ adobaï botö nämä tæi piñænte nê ämo inte botö, Ñäni ömæmoncæboimpa, ante cædinque wæætë tömö mii quëwenguïmo incæboimpa. Botö Mæmpo iñömö botö imote nänö wæx angainö botö ëñëninö ante ëñente cæbopa,” ante apæncantapa.

¹⁹Mäninö apæncä ëñëninque oodeoidi wæætë wadö wadö ante pönente tedewengadänimpa. ²⁰Oodeoidi nanguï inäni iñömö,

—Tömengä wënæ tönö cæcä inte edæ ömæcacä inongä ingampa. Ædö cæte tömengä ingante ëñëmini iminii.

²¹Äñönäni oodeoidi incæ wadäni guiquënë,

—Tömengä wënæ tönö cæcä inte bai tömengä iïmaï nänö äninö ante wii angä incædongäimpa. Nê wënæ inte quëwente cæcä iñömö babetamönäni awinca wi æmonte bai cæcä waa bamönäniyaa.

Oodeoidi Itota ingante Baa änäni

²²Yoguite tedæ iñonte waodäni Eedotadë quëwënäni, Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncö ante dodäni mænongadänimpa, ante pönente ææmæ cæyönäni. ²³Itota Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë Tadömö nänö änoncönë iñömö cægongantapa. ²⁴Oodeoidi tömengä weca pö godongämæ gongænte änäni,

—Bitö æbänö imii, ante æpoönædö ayæ äinënämaï imii. Bitö mönitö Codito imi ininque mönitö imönite edonque pöni apænebi ëñëmönii.

²⁵Ante äñönäni Itota wæætë,
—Minitö iminite do antabopa.

Incæte minitö pönënamäi iminipa töö. Botö edæ botö Mæmpo ëmöwo ante bamönengæ cæbo adinque minitö, Botö æbänö imoo, ante ëñenguënëmini iminipa. ²⁶Minitö wii botö obegaidi bai inömini inte botö imote pönënamäi iminipa töö. ²⁷Waadäni botö obegaidi bai nê inäni inte botö tedepämo, Æbänö ämoo, ante do ëñënanäni. Ayæ botö tömënäni inänite adinque pönëmo iñömote tömënäni wæætë botö imote tee empote godänipa. ²⁸Botö adodäni inänite wantæpiyæ nänö quëwenguïno godömo äninque quëwencædänimpa. Ayæ cöwë wänämaï incædänimpa. Tömënäni tömö önonempe ongöñönänite æcänö tömënäni inänite gä pe æmpoda iñömö edæ dæ angampa. ²⁹Botö Mæmpo edæ adodäni inänite botö imote nê pönongaingä inongä ingampa. Tömänäni wædänäni iñönäni tömengä iñömö godömenque ñænængä inte nanguï cædongä ingampa. Ininque

tömengä önönempo ongöñönänite æcänö tömënäni inänite gä pe æmpoda iñömö edæ dæ angampa. ³⁰Botö iñömö botö Mæmpo tönö äawocaque bai ewocamöna imönapa, ante Itota apænegacäimpa.

³¹Mäninö angä ëñëningue oodeoidi wæætë tömengä ingante dicaca tacacæte ante cædinque dicacoo wææmpo æñänipa. ³²Tömënäni dicacoo wææmpo æñönänite Itota tömënäni inänite,

—Botö minitö weca botö Mæmpo nänö angai bai nangui bamönengæ odömönte cætäbopa. Ædö botö bamönengæ cædinö ante adinque minitö botö imote dicaca tacacæ cæminii.

³³Ante añongä oodeoidi wæætë, —Mäninö bitö waa cædinö beyæ ante mönitö wii bitö imite dicaca tacacæ cæmönipa. Wæætë bitö babæ ante Wængongui ingante godö wënæ wënæ ämipa, ante bitö imite tacacæ cæmönipa. Edæ mönitö waomöni bai inte bitö adobai waobi imi incæte bitö, Botö Wængongui inömo imopa, ante ämipa töö.

³⁴Ante wæyönäni Itota wæætë tömënäni inänite, —Minitö mini wææ yewæmongainö wii iimai ante yewæmongatii. “Minitö iñömö wængonguüdi iminipa, ante do antabopa,” ante yewæmongadänimpa.

³⁵Wængongui angä ëñente nani yewæmongainö ante waodäni ædö cæte Baa äningue wido cæquänäni. Wængongui nänö angainö ante apænecä nê ëñänäni iñönänite tömengä, Minitö wængonguüdi iminipa, angantapa.

³⁶Ayæ botö Mæmpo botö imote inguipoga da pönoncæte ante, Botö adoboque quimi imipa, ante botö imote apænte ængacäimpa. Inique edæ botö tömengä quimo inömo inte tömengä nänö nê da pönongaimo iñömöte edæ botö imote edæ æbänö anguii. Iñæmpa botö iñömö Wængongui Wëmo inömo imopa, añömöte edæ minitö wæætë, Bitö babæ ante Wængongui ingante godö wënæ wënæ ämipa, ante quinante äminitawo. ³⁷Botö edæ Mæmpo nänö cædö bai cædämai imo bai minitö

mäniñedë botö imote pönenämai imini bai waa incædönimpa. ³⁸Minitö botö imote pönenämai imini incæte botö guiquënë botö Mæmpo nänö cædö bai adobai cæbo inique minitö, Botö æbänö cæboo, ante adinque pönencæminimpa. Mänömai cædinque, Botö Mæmpo ingante botö ewocabo imopa, ante ayæ, Botö adobai botö Mæmpo nempo quëwëmopa, ante ëñenguimimi inte ayæ ëñëningue pönencæminimpa, ante Itota angacäimpa.

³⁹Mäninö angä ëñëningue tömënäni wæætë tömengä ingante bæi ongoncæ cæyönäni tömengä do aamö cæte gocantapa.

⁴⁰Ayæ Eedotadë wadæ godinque Oododänö æmæmäa ocæ ëmænte taodique tömengä Wäo wëñëñedë waodäni inänite apænë nänö guidöninömo adoyömö gote ongongä ingantapa. ⁴¹Ayæ tömengä mäniñömö ongöñedë waodäni nangui inäni tömengä weca goto pöninque äñänitapa.

—Ate ëñencæminimpa, ante Wäo wodi cöwë bamönengæ cædämai ingä incæte tömengä mäningä Itota ingantedö ante nänö angainö tömänö näwangä ante angantapa, ante apænedänitapa.

⁴²Ayæ mäniñömö ongöninque waodäni nangui inäni Itota ingante wede pönänäni bagadänimpa.

Datado wængäimpa

11 ¹Mäniñedë wacä onguifængä tömengä ëmöwo Datado wënæ wënæ badinque önönongäimpa. Mäadiya tönö Mäadota tömengä toninada nana quëwëñömö tömengä adoyömö Betänia iñömö quëwëñongäimpa.

²Iingä Mäadiya guiquënë ayæ ate ogui wapæ ænte Awënë Itota ingante öni pædinque nämä ocagui inte tömengä önöwa amimö cæquingä adocä Mäadiya iñongä tömengä toninacä Datado ñowo wënæ wënæ bacä inongäimpa. ³Inique Datado toninada iñömö, Itota ingante aa pebi pongæ, äna ëñente wacä gote,

—Awënë ëñëmi, Bitö nê waadecä iñömö wënæ wënæ ingampa cæbii, ante änapa, ante apænecantapa.

⁴Mäninö nana änö ante apäñecä
ëñëñinque Itota,

—Mäninö wənæ wənæ inte nänö
wædö iñömö wii wængui impa. Wæætë
waodäni, Wængongui ñäö apäite
ëmönongä ingampa, ante acädänimpa.
Ayä botö imote, Bitö Wængongui Wëmi
adobaï ñäö apäite ëmönömi imipa, ante
apäñecädänimpa, ante mäningä wənæ
wənæ ingampa, angantapa.

⁵Mäadota tönö tömengä tönïñacä
Mäadiya nana caya inate ayä Datado
ingante Itota tömënäni inänite waadete
pönëñongäimpa. ⁶Datado wənæ wənæ
ingampa, ante apäñecä ëñengä incæte
Itota nänö ongöñömö adoyömö meönaa
ayä ongongantapa. ⁷Tömengä ayä ate
tömengä ëmiñänäni inänite,

—Ægodöedäni, wæætë Oodeabæ mönö
gocäimpa.

⁸Äñongä tömënäni wæætë tömengä
ingante,

—Awënë nê Odömömi imi, wantæyö
itapaca oodeoidi bitö imite dicaca
tacacæ cädäni incæte bitö ñöwo wæætë,
Mäniñömö goquimo, ämitawo.

⁹Ante änäni Itota wæætë,

—Iñämpa nænque wii tömää itädë
apäitawo. Itädë nê gocä mönö nænque
inguipoga apäicä ate beyä tewardämaï
gocampa. Botö iñömö itädë gocä bai
adobaï miimo botö quëwenganca botö
cæquënëñö iinque cæquinque gobopa.

¹⁰Woyowotä nê gocä bai guiquënë
tömengä wæætë ñäö dæ ä beyä tëwate
bai gocampa, angacäimpa.

¹¹Mäninö angä ate tömengä
godömenque tömënäni inänite,

—Mönö æmigo Datado iñömö mö
ñongä. Botö ñöwo tömengä weca
gote, Näni ömæmöe, ämo ñäni
ömæmonguingä, ante apäñecantapa.

¹²Tömengä ëmiñänäni wæætë
tömengä ingante,

—Awënë Itota, tömengä mö
ñongä iinque edæ gancaë baquingä,
apäñedänitapa.

¹³Itota Datado nänö æmäwo
wänimämo ante apäñecä incæte
tömengä ëmiñänäni guiquënë, Datado

önonque mö ñongampa, ante Itota
apäñecampa, ante pönëñönänimpa.

¹⁴Mänömai beyä Itota tömënäni inänite,

—Datado æmäwo wængäimpa, ante
edonque pönï apäñecantapa. ¹⁵Minitö
pönencæminimpa, ante botö, Tömengä
wæncæ cæyongä botö tömengä weca
ongönämai intabopa, ante minitö beyä
ante tobopa. Ægodöedäni, tömengä
weca mönö gocäimpa, angantapa.

¹⁶Ayä Tömato Äncadënaque näni
änongä iñömö Itota ëmiñänäni wädäni
inänite,

—Ægodöedäni, äñinque, Tömengä
tönö godongämä wæncæte ante
tömengä miñä gocäimpa, angacäimpa.

**Itota mönö ömæmonguimämo
mönö mi quëwenguimämo
ante nê pönongä ingampa**

¹⁷Ayä Itota ponte ëñëñongä, Datado
baö tömënäni näni wodintatodë meönaa
go meönaa do daga wënänitapa, ante
apäñedäni ëñengacäimpa. ¹⁸Betänia
iñömö näni taadö godö Eedotadëë näni
quëwëñömö godö eyequei inönimpa. Mäni
taadö wodo tedete quidömetodo ganca
inönimpa. ¹⁹Oodeoidi nangui inäni iñömö
Mäadota tönö Mäadiya weca pöninque,
Minatö tönïñacä wängä ate wæwëmina
incæte piyänë cæte quëwencæminäimpa,
ante waadete apäñecæte ante pönänitapa.

²⁰Itota oo pönï pongampa, ante änäni
ëñëñinque Mäadota tömengä ingante bee
tencæte ante gocantapa. Mäadiya guiquënë
oncönë ee ongongantapa. ²¹Mäadota Itota
weca pöninque tömengä ingante,

—Awënë Itota, bitö mönitö weca
ongömi bai botö tönïñacä wii
wæncædongäimpa. ²²Tömengä æmäwo
wängä incæte bitö ñöwo Wængongui
ingante quiëmë ante apäñebi tömengä
pönö cæcä ænguimi imipa, ante botö
ëñëmopa, ante apäñecantapa.

²³Angä ëñëñinque Itota tömengä
ingante,

—Bitö tönïñacä wodi ñäni
ömæmonguingä.

²⁴Ante apäñecä ëñëñinque Mäadota
wæætë,

—Ao, inguipoga iinque bayedē mōnō ñāni ōmāmōñedē tōmengā do wængaingā incæte ñāni ōmæmoncæcäimpa, ante botō do eñēmopa, angantapa.

²⁵Itota tōmengā ingante äninque,

—Botō nē ñāni ōmæmōnguīmo inōmo inte cæbo beyænque mīnitō ñāni ōmæmoncæminimpa. Mīni wantæpiyæ quëwenguinque ante nē Quëwēmo inōmo imopa. Botō imote nē wede pōnengā iñōmō do wængā incæte ayæ ate wantæpiyæ quëwencæcäimpa. ²⁶Ayæ nē mīi quëwengā inte botō imote wede pōnengā iñōmō tōmengā cōwē wænāmaī quëwencæcäimpa. Bitō mäninō ante pōnēmitawo.

²⁷Angā eñëninque Mäadota tōmengā ingante,

—Awënë Itota Ao ämopa, ante apænecantapa. Bitō mōnitō Codito inōmi imipa, ante pōnēmopa. Wængonguī Wēmi inōmi inte bitō iñōmō edæ, Inguipoga nē Ponguingā, ante ñāni angaīmi imipa, ante pōnēmopa, ante apænecantapa.

Itota Datado wodintatodē gote wæcä

²⁸Mänōmaī ante apænedinque Mäadota ocæ emænte gote Mäadiya ingante aa pecä pongā ate Mäadota tōmengā ingante awēmō äninque, —Mōnō nē Odōmongā do pōninque bitō imite aa pecampa.

²⁹Angā eñëninque Mäadiya quingæ ængæ gantite tōmengā weca gocantapa.

³⁰Itota Betānia iñōmō ayæ guiidāmaī inongäimpa. Mäadota tōmengā ingante nänō bee tēniñōmō tōmengā adoyōmō ayæ a ongōnongäimpa.

³¹Oodeoidi Mäadiya tōnō oncōnē godongāmæ ongōninque, Tōmengā piyænē cæcæcäimpa, ante tæcæ waadete apæneyōnāni tōmengā quingæ ængæ gantidinque taocä adinque tōmēnāni, Tōmengā Datado wodi nänō wodintatodē wæcæte ante gocampa, ante pōnente tōmengā ingante tee empote godānitapa.

³²Itota nänō ongōñōmō pōninque Mäadiya tōmengā ingante adinque

tōmengā ōnōwa ædæ wæænte apænedinque,

—Awënë Itota, bitō mōnitō weca ongōmi baī botō tōniñacā wīi wæncædongäimpa, ante wæcantapa.

³³Mäadiya mänōmaī wæyongä oodeoidi tōmengā tōnō godongāmæ nē pōnināni adobaī wædāni adinque Itota wæwente entawëninque wæcantapa.

³⁴Ayæ,

—Datado wodi baō æyōmōnō da wēmīnitawo,

Angā eñëninque tōmēnāni,

—Awënë Itota, pō ae.

³⁵Ante äñōnāni Itota Ca wæcantapa.

³⁶Tōmengā mänōmaī wæcä adinque oodeoidi,

—Aedāni, tōmengā Datado wodi ingante nō waadete pōnengā ingantapa.

³⁷Ante tedeyōnāni pancadāniya,

—Tōmengā iñæmpa nē babetamongä awinca wi æmonte baī cædingā inte adocä Datado wodi ingante cæcä baī tōmengā wīi wæncædongäimpa, ante wægadānimpā.

Datado nänō ñāni ōmæmōmämo

³⁸Itota wæætē wæwente entawëninque Datado wodintatodē pongacäimpa. Tōmengā wodido ontatodē i iñonte dicabo ñænængade da pænæ pōnō tee mōnodāni. ³⁹Adinque Itota,

—Dicabo da tæ ñæedāni, äñongä Datado wodi tōniñacä Mäadota wæætē,

—Awënë Itota, eñēmi. Mëönaa go mëönaa tōmengā wodido ññōninque tōmengā wodi do öö wadingā ingampa.

⁴⁰Ante wææ angā eñëninque Itota,

—Bitō wede pōnēmi ininque edæ Wængonguī æbānō ñāō apāite emōnongā inte cæcää, ante bitō acæbiimpa, ante bitō imite wīi antawo, angacäimpa.

⁴¹Ininque tōmēnāni dicabo tæ ñænānitapa. Ayæ Itota æmō adinque,

—Mæmpo botō apænedinō ante do eñëmitapa, ante adinque botō bitō imite waa ate pōnëninque apænēbopa.

⁴²Botō apænēdō ante æyedēmē apænēbo inca bitō cōwē eñēmipa, ante botō do

ēñēmopa. Wæætē edæ waodāni botō weca godongāmæ gongænāni beyæ ante botō māniñō ante apænetabopa. Bitō botō ïmote da pönömi pontabopa, ante tömēnāni pönencædānimpa, ante apænetabopa.

⁴³Mänömainō ante Wængonguï ingante apænedinque Itota,
—Datado ta pöe, ante yedæ aa pecantapa.

⁴⁴Nē wæningä ïñömö edæ do ta pongantapa. Tömengä önompo weocoo inte nāni wīni wīni cædincoo ayæ empodinque önöwa nāni wīni wīni cædincoo ayæ ewadinque tömengä awinca weocoo nāni ñāne cæmönincoo ayæ emongä inte ta pongä adinque Itota tömēnāni inānite,

—Mānincoo ñi cæmīni gocæe, angacäimpa.

**Itota ingante bæi ongonde ængäimpa,
ante tedewēnāni**

*(Mäateo 26.1-5; Mäadoco
14.1-2; Odoca 22.1-2)*

⁴⁵Mänömai beyæ oodeoidi nanguï ināni Mäadiya weca ēñacæ nē pönināni inte ïināni ïñömö Itota mänömai cæcä adinque tömengä ingante wede pönēnāni bagadānimpa. ⁴⁶Pancadāniya guiquēnē Paditeoidi weca godinque, Itota quīnō cæcää, ante adodō angadānimpa. ⁴⁷Ïninqe Wængonguï quī, ante nē godönāni ñænēnāni tönö Paditeoidi ïñömö wæætē tömēnāni ömæ nāni Apænte Äincabo tömānāni inānite, Mönö godongāmæ apænecäimpa, ante adoyömö pöedāni, ante äñönāni pönāni adinque tömēnāni,

—Ïngä ïñömö, Acædānimpa, ante nanguï bamönengä cæcä ingä. Mönö quīnō cæquimö. ⁴⁸Ante wædinque mönö tömengä ingante, Bitō mänömai godömenque cædāmai incæbiimpa, ante wīi wææ ämö ïninqe waodāni tömānāni tömengä ingante pönēmainānipa. Tömengä ingante pönēnāni ïninqe, Itota oodeoidi Awēnē bacæte ante cæcampa, ante pönente wædinque odömānoidi incæ edæ

wææ cæbainānipa. Ïninqe tömēnāni pöninque mönö tæiyæ waemö oncö wo ewēmainānipa. Ayæ mönö ömæ ïñömö mönö quēwencabo incæ nāmā nē ämö ïñömö tömēnāni pö ö ænte bai cædinque tömēnānique nē änāni babainānipa, änānitapa.

⁴⁹Tömēnāni weca adocanque Caiapato māniï wadepo, Wængonguï quī, ante nē godongä ñænængä pönī ïnongä inte tömengä ïñömö,

—Mīnitö tömānō ante ēñēnāmai ïminīpa töö, apænecantapa. ⁵⁰Mönö ömæ quēwencabo wīi tömāmö wængäimpa, ante wæætē tömēmö beyæ ante adocanque onguïñængä wængä ïninqe godömenque waa ïmaiimpa, ante mīnitö ēñēnāmai ïmīni inte tedewēmīni awædö.

⁵¹Mänömainō ante apænedinque Caiapato mä nänö pönēnonque ante wīi angacäimpa. Wæætē tömengä māniï wadepo ïñonte, Wængonguï quī, ante nē godongä ñænængä pönī ïnongä inte Wængonguï beyæ apænedinque, Itota ïñömö oodeoidi beyæ ante wæncæcäimpa, ante apænegacäimpa. ⁵²Ayæ wīi Oodeabæ quēwēnānique beyæ ante wænguingä. Wæætē, Wængonguï wēnāni wayömö wayömö pangote godināni inte adodānique badinque adoyömö godongāmæ poncædānimpa, ante tömengä wæncæcäimpa. ⁵³Caiapato māniñō ante nänö äñönæ ïñonte täno godongāmæ pönēninque oodeoidi ömæ nāni Apænte Äincabo ïñömö, Æbänö cæte Itota ingante wænömö wænguingää, ante cöwē tedewēnönānimpa.

⁵⁴Mänömai beyæ Itota ayæ oodeoidi weca wīi edonque gocä ïnongäimpa. Wæætē wadæ godinque tömengä önomæca eyequei Epadaimē nāni äñömö godinque māniñömö tömengä emiñænāni tönö ongönongäimpa.

⁵⁵Wodo pänta gogaiönæ, ante Patowa nāni cæönæ oo pönī ïnönimpa. Māniñedē Oodeabæ wayömö wayömö quēwēnāni nanguï ināni Eedotadēē quēwēñömö pö æidinque tömēnāni Patowa nāni ææmä ayæ cædāmai ïñedē

dodäni angai bai cædinque, Mönö wënæ wënæ cægäinö ante mönö mënongate bai waëmö bacæimpa, ante nämä incæ äacæte ante cædinque æi gogadänimpa. ⁵⁶Adodäni Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque adiyæ gongæninque, Itota æyömönö ingää, ante pönente gomö adinque nämæneque godongämæ apænedinque,

—Mäningä iñömö ææmæ beyæ ante edæ pönämaï ingantawo. Æbänö ante pönëminii, ante apænedönänimpa.

⁵⁷Wængongui qui, ante godönäni ñænænäni tönö Paditeoidi wæætë waodäni inänite wææ änönänimpa. Æcänö Itota nänö a ongöñömö ante në ëñengä iñömö tömengä mönitö imönite angä ëñëninque mönitö wæætë Itota ingante yao ongonte æmaimönipa, ante do wææ änönänimpa.

Awënë Itota önöwa ogui wapæ gao cæwacampa

(Mäateo 26.6-13; Mäadoco 14.3-9)

12 ¹Önompö æmæmpoque go adoönæque ate Patowa nänäi ämä bacæ cæyedë Itota Betänia iñömö pongantapa. Itota do angä ate në ñäni ömæmönigä Datado iñömö tömengä adoyömö Betänia quëwëngäimpa.

²Itota pongä adinque waodäni mäniñömö quëwënäni, Itota ingante waa amönipa, ante tömengä beyæ ææmæ cægadänimpa. Wadäni tönö Datado adobaï Itota tönö godongämæ tæ contate cæñönänite Mäadota iñömö tömënäni inänite cængui godongä cænänitapa.

³Ayæ Mäadiya iñömö mëedio ditodo ganca nänäi ogui wapæ öni pæquimæ näadodopæ nänö nanguï godonte ænimæ incæ ænte mämö Itota önöwa gao cæwadinque tömengä ocagui inte amimö cæcä iñinque oncönë tömancönë ogui waacönë ingatimpa. ⁴Itota miñä në gocä adocanque Codaa Icadiote nänäi änongä iñömö edæ, Itota ingante æncädänimpa, ante odömönte në godonguingä inte ñöwo wææ apænecantapa.

⁵—Iimæ nänö ogui wapæ quinante ömæpodäni beyæ ante godonte ænämaï

ingantawo. Iñæmpa waocä adoque wadepo cæte beyæ paga æninque todetiento deënnadiota nänö ænimpota beyæ mänimæ godonte ænimæ imæmpa, ante wæcantapa.

⁶Tömengä dicæ ömæpodäni beyæ ante pönëninque mänömainö ante apænecantawogaa. Wæætë tömengä në awëmö ænongä inte mäninö ante apænecantapa. Tömënäni da wente æintaa næænongä inte tömengä iñömö, Tömënäni da wëninta incæ pancataa botö qui bacæimpa, ante awëmö ænongä inte mänömaï apænecantapa. ⁷Itota wæætë tömengä ingante,

—Onquiyængä ingante piinte änewënämaï incæbiimpa. Mänimæ botö daga wenguïönæ ante manguënegä inte tömengä botö baö nänäi daga wenguinque ante eyepæ iñonte öni paacantapa. ⁸Ömæpodäni cöwë minitö weca quëwënäni inänipa. Botö guiquënë wiï cöwë minitö weca quëwëmö imopa, ante apænegacäimpa.

Datado ingante wænongäimpa, ante tedewënäni

⁹Itota Betänia ponte ongongampa, ante apænedäni ëñëninque oodeoidi nanguï inäni tömengä weca pönäni incæte wiï tömengä beyænque pönänitapa. Wæætë adobaï Datado ingante angä në ñäni ömæmönigä ingante acæte ante pongadänimpa.

¹⁰Mänömaï beyæ Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni iñömö, Æbänö cæte Datado ingante adobaï wænömö wænguingää, ante godongämæ tedewënanitapa. ¹¹Iñæmpa oodeoidi nanguï inäni, Datado beyæ mönitö imönite ëmö cæte Itota ingante pönëninque tömengä gämænö godänipa, ante wægadänimpa.

Itota Eedotadëe iñömö pongä

(Mäateo 21.1-11; Mäadoco 11.1-11; Odoca 19.28-40)

¹²Iimö ate, Eedotadëe iñömö poncæte ante Itota idömæ pongampa, ante apænedäni ëñëninque ææmæ beyæ

ante tæiyænāni pōnināni iñōmō,
¹³yædēmāmā wangō tate māo bee
 tente taodinqe yedæ aa pedinqe,

—Mōni quēwenguinqe ante, Badogaa,
 ante tomōnīpa. Bitō Awēnē Wængonguī
 ēmōwo beyænque pōmi iñinqe bitō
 toquinqe edæ Wængonguī bitō imite
 waa cæcæcāimpa. Bitō idægoidi Awēnē
 iñōmi inte bitō toquinqe ingæimpa.

¹⁴Ante yedæ āñōnāni Itota iñōmō bodo
 wengā ate æninqe tōmengā æi contate
 pongantapa. Wēēnēhedē Wængonguī
 beyæ iīmaī ante nāni yewæmonte
 angaiñō bai iinqe cædinque pongantapa.

¹⁵“Tiōno iñōmō quēwēmīni iñōmō
 edæ guiñēnāmaī iedāni.

Mīnitō Awēnē Odeye ñōwo mīnitō
 weca pongā aedāni. Edæ bodo
 wengā æi contate pongampa,”
 ante yewæmongadānīpa. ¹⁶Tōmēnāni
 dodāni nāni angai bai cædinque Itota
 ingante bee tencæ taodāni adinqe Itota
 nānō nē ēmiñænāni iñōmō, Æbānō
 cædāni, ante māniñedē ēñēnāmaī
 inte wædōnānīpa. Wæætē edæ Itota
 Wængonguī ñāō ēmōñōmō ocæ ēmænte
 gocā adinqe tōmengā ēmiñænāni
 māniñedē ate edæ, Itota ingante
 waodāni ñōwo nāni cædōnō ante dodāni
 wēēnēhedē yewæmongadānīpa, ante
 pōnente wædōnānīpa.

¹⁷Datado wodi ontatodē ongōñongante
 Itota, Ta pōe, ante aa pecā ēñēninqe
 nē wæningā incæ ñāni òmæmōninqe
 ta pongā adinqe Itota weca godongāmæ
 ongōñināni nanguī iñāni iñōmō, Itota
 mānōmaī cæcā atamōnīpa, ante gode
 ā gode ā cædōnānīpa. ¹⁸Iñinqe edæ,
 Itota mānōmaī bamōnengæ cæcampa,
 ante apænedāni ēñente beyænque
 waodāni tæiyænāni Itota weca bee
 tencæ pōnānitapa. ¹⁹Mānōmaī beyæ
 Paditeoidi iñōmō nāmanque godongāmæ
 tedewēnānitapa.

—Waadāni tōmānāni æbānō tōmengā
 miñæ tee empo godāni ante aedāni.
 Māniī beyæ ante, Mōnō cædinō wīi
 eyepæ impa, ante adinqe, Mōnō æbānō
 cæte godōmenque cæquimōō, ante
 wægadānīpa.

Guidiegoidi pancadāniya Itota ingante diqui mīnāni

²⁰Eedotadēē iñōmō tōmēnāni æāmæ
 cæyedē Wængonguī ingante waa ate
 apænegæte ante nē pōnāni pancadāniya
 iñōmō guidiegoidi inōnānīpa. ²¹Mānīnāni
 iñōmō Pedipe weca pōninqe edæ,

—Awēnē, ēñēmi. Mōnitō Itota ingante
 ainēmōnīpa, ante ānānitapa. Māningā
 Pedipe iñōmō Betaida quēwēñōmō
 Gadideabæ quēwente pongā inongāimpa.

²²Tōmengā iñōmō ÆEntade weca gote
 tōmengā ingante guidiegoidi nāni ānīnō
 ante apænegā ate tōmēna wæætē Itota
 weca guēa godinqe tōmengā ingante
 āñōna, ²³Itota wæætē,

—Wængonguī nānō cæōnæ do ba
 iñinqe tōmengā pōnō cæcā beyænque
 botō Waobo ēñagaīmo iñōmō ñāō apāite
 ēmoncæboimpa. ²⁴Mīnitō iminite nāwangā
 āmopa. Tōmēmō onguipo quiyadimō
 incæ yabæque ñōmāadāmaī i bai ædō
 cæte tā bocate pædinque tōmēmō nanguī
 pōni imonguīi. Wæætē tōmēmō yabæque
 ñōmāate ate tā bocate pædinque nanguī
 pōni imōmpa. Botō adobai wænguēnēmo
 imopa. Botō wīi wæmo bai ædō cæte
 waodāni tæiyænāni botō quīnāni
 baquīnāni. ²⁵Nē, Nāmanque pōnente
 quēwēmote, ante pōnengā iñōmō edæ
 tōmengā nānō quēwenguīmāmo incæ wo
 ewente bacæcāimpa. Inguipoga quēwēñedē
 nē, Wīi nāmanque pōnente quēwēmote,
 ante pōnengā guiquēnē tōmengā nānō
 wantæpiyæ quēwenguīnō ante do
 ēadingā inte tōmengā nānō wænāmaī
 quēwenguīnque gocæcāimpa. ²⁶Æcānō
 botō imote nē cæda ina tōmengā iñōmō
 edæ botō imote tee empo goquēnengā
 ingampa. Ayæ ayōmōnō botō quēwēmō
 botō imote nē cædongā adoyōmō
 quēwencæcāimpa. Botō Mæmpo iñōmō
 botō imote nē cædongā ingante waa
 acæcāimpa, ante Itota apænegacāimpa.

**Itota, Botō wæncæboimpa,
 ante apænegā**

²⁷Ayæ godōmenque apænedinqe
 Itota iīmaī apænegantapa. “Botō

guiñēmāmo entawēninque wæbo inte quīnō anguīmoo. ‘Botō Mæmpo ēñēmi, āninque, Botō nantate wæwenguīōnæ oo pōni ba incæte bitō pōnō ò æmi ate wæwēnāmaī bacæboimpa,’ ante botō wīī mānōmaīnō ante ancæboimpa. Edæ botō wæwenguīnō beyæ ante pontabopa. ²⁸Mæmpo, Bitō æbānō nīāo apāite ēmōmi imii, ante odōmōmi acædānimpa,” angantapa.

Åñongā oōnædē inō tedepāmo apænedinque, “Botō æbānō nīāo apāite ēmōmo imopa, ante do odōmontabopa. Ayæ wæætē adodō cæcæboimpa,” ante apænecā ēñēnānitapa.

²⁹Māniñōmō godongāmæ ongōnāni nanguī ināni iñōmō mānimāmo ēñēninque edæ, Detæbo tæī tēmāmo baī impa, ante wædānitapa. Wādāni guiquēnē,

—Anquedo iñōmō tōmengā ingante apænecantapa, ante ānānitapa.

³⁰Itota iñōmō wæætē,
—Mānimāmo wīī botō beyæ ante apænecampa. Wæætē mīnitō beyæ ante apænecampa. ³¹Nōwoyedē Wængonguī inguipoga quēwēnāni inānite apænte nānō panguīnō iñōmō edæ oo baquīnō anguēnē. Inguipogaque quēwēnāni awēnē iñongante wēnæ ingante Wængonguī nōwoyedē, Gobāwe, angā gocæcāimpa. ³²Botō imote awāa timpodinque ængæ gantidēnāni wægōmo ate botō waodāni tōmānāni inānite, Mīnitō botō weca poncæmīnimpa, ante aa pecæboimpa, ante Itota apænecantapa.

³³Mānōmaīnō ante apænedinque tōmengā, Æbānō wænguīmoo, ante ēñencædānimpa, ante apænecantapa.

³⁴Ēñēninque māniñōmō ongōnāni nanguī ināni,

—Mōnitō iñæmpa, Mōnō Codito cōwē ee ongocæcāimpa, ante dodāni nāni wææ angaiñō ante yewæmōnte ongōmpa, ante ēñentamōnīpa. Incæte bitō iñōmō nāmanque āninque, Botō Waobo ēñagaīmo iñōmote botō imote awāa timpodinque gō cædāni wængonguīmo imopa, ante ædō cæte āmii. Åninque,

Īingā Waocā nē ēñagaingā iñæmpa ee ongōnāmaī wænte goquingāā.

³⁵Ante wæyōnāni Itota tōmēnāni inānite,

—Botō, Waodāni mīmōnē nīāo baī entawēninque quēwencædānimpa, ante pontabopa. Wædænque ayæ iñō botō mīnitō weca quēwēninque mīnitō imīnite odōmōnte apænebopa. Mōnitō taadō wēmō badāmaī ingæimpa, ante mīnitō taadō ayæ nīāo iñedē goedāni. Edæ wēmō iñōmō nē gocā iñōmō tōmengā edæ, Ædōnō goboo, ante ēñēnāmaī ingampa. ³⁶Botō nīāo baī ēmōnōmo imopa. Nīāo iñōmō nē cægōmōni incæmōnimpa, ante bacæte ante cædinque mīnitō iñōmō botō mīnitō weca ayæ ongōñōmote botō imote pōnēedāni āmopa, angantapa.

Tōmengā iinque apænete ate wadæ godinque wē womōnte ongongacāimpa.

Oodeoidi Itota ingante iīmaī cæte pōnēnāmaī inānīpa

³⁷Itota oodeoidi weca nanguī bamōnengæ cæte odōmōngā incæte tōmēnāni ayæ tōmengā ingante pōnēnāmaī inānitapa. ³⁸Wængonguī beyæ nē apænecā Itaiya wodi iīmaī ante do nānō angaiñō baī iinque baquinque tōmēnāni mānōmaī cædōnānimpa.

“Awēnē Wængonguī ēñēmi. Mōnitō apænēmōni tōmēnāni nāni ēñēnō ante edæ æcānō ēñente pōnengāā. Īñæmpa nē pōnengā iñōmō edæ dæ angā awædō.

Ayæ Awēnē Wængonguī nānō tæī piñænte cægaiñō ante æcānō ada iñōmō edæ dæ angampa.”

³⁹Iinque tōmēnāni ædō cæte pōnenguīnānīi, ante Itaiya wodi edæ wayōmō yewæmōninque, Wængonguī iīmaīnō ante cæcā beyæ pōnēnāni inānīpa, ante yewæmongacāimpa.

⁴⁰“Tōmēnāni botō gāmæñō ocæ ēmænte pōnāni baī botō wæætē, Waa bacæmīnimpa, ante godō cæcædōmoimpa.

Incæte mānōmaī cædāmaī incæboimpa, ante Wængonguī iīmaī cægacāimpa.

Tömengä godö cæcä beyænque
 waodäni babetamönäni bai
 adämaï bagadänimpa.
 Adobaï mimönë nani pönëno ömæde
 badinque ëñënämaï bagadänimpa.
 Edæ, Tömënanäni nani adinö ante
 ëñënämaï incädänimpa, ante
 cædinque
 ayæ edæ, Tömënanäni nani ëñëno
 ante ëñënämaï incädänimpa,”
 ante wææ cægacäimpa.

ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa.
⁴¹Itaiya wodi Itota nänö nãö ëmömämo
 æbänö ingui, ante do ate bai ingaingä
 inte edæ Itota ingantedö ante mäniinö
 ante doyedë angacäimpa.

⁴²Nöwo guiquenë oodeoidi
 awënëidi tæiyænäni Itota ingante
 pönënanimpa. Incæte Paditeoidi beyæ
 guifñënanäni inte, Mönö odömöincönë
 go guiyömönite tömënanäni mönitö
 imönite wii tatodoncädänimpa,
 ante wææ cædinque tömënanäni në
 pönënanäni incæ waodäni ëñëñönäni pæ
 wëenete tededämaï inänimpa. ⁴³Edæ
 mäniinäni, Waodäni mönitö imönite
 waa ate apænecädänimpa, ante nangui
 aïnente wædäni inönänimpa. Adodäni,
 Wængongui mönitö imönite waa ate
 apænecæcäimpa, ante pönömenque
 aïnente wædäni inönänimpa.

**Itota nänö änö beyænque waodäni
 apænte wæcädänimpa**

⁴⁴Itota yedæ äninque aa pecantapa.
 “Botö imote në pönengä iñömö wii
 botö adoboque imote pönëngö
 ingampa. Wæætë edæ botö imote në
 da pönongaingä ingante tömengä
 adobaï pönengä inongäimpa. ⁴⁵Adocä
 botö imote në acä iñömö tömengä
 botö imote në da pönongaingä ingante
 adobaï acä ingampa. ⁴⁶Botö imote në
 wede pönënanäni iñönäni adocanque
 incæ wëmö iñömö wii godömenque ee
 ongoncæcäimpa, ante cædinque botö
 iñömö inguipoga quëwënanäni weca nãö
 bai inömo inte pontabopa.”

⁴⁷“Waoçä botö änö ëñëninque wii
 ëñente cæcä ingä incæte botö tömengä

ingante apænte änämaï imopa. Edæ
 botö wii inguipoga quëwënanäni inänite
 apænecæte ante pontabopa. Wæætë
 inguipoga quëwënanäni inänite æmo
 beyænque quëwëncæminimpa, ante
 pontabopa cæminii. ⁴⁸Botö imote
 në Baa angä iñömö tömengä botö
 änönö ante, Dicæ pönëmogaa, angä
 iñongante tömengä ingante në apænte
 änö incæ edæ mä ongompa. Inguipoga
 iinque baquionæ iñonte botö äniinö
 incæ në apænte anguingä bai ba
 iinque mäningä ingante, Bitö pante
 wæquinque Baa angabiimpa, ante bai
 apænete ingäimpa. ⁴⁹Edæ botö wii
 nämanque pönëninque apænëtabopa.
 Wæætë, Botö quino apænëquimoo, ante,
 Æbänö ante apænëquimoo, ante botö
 Mæmpo botö imote në da pönongaingä
 iñömö tömengä botö imote wææ angä
 ëñëninque apænëtabopa. ⁵⁰Tömengä
 nänö wææ angainö ëñente cæbo
 beyænque munitö wantæpiyæ cöwë
 quëwëncæminimpa, ante do ëñëmopa.
 Iinque botö Mæmpo botö imote
 nänö angainö ante botö adodö ante
 apænëbopa,” ante Itota mäniñedë iinque
 apænënegacäimpa.

**Itota incæ tömengä ëmiñænäni
 önöwa mënöwacä**

13 ¹Patowa nani ämæ wantæyö
 bacäimpa, ante nani cæyedë
 Itota iñömö, Botö inguipoga quëwente
 ëmö cæte botö Mæmpo weca ocæ
 ëmænte æi goquionæ do bacäimpa,
 ante do ëñëngöngäimpa. Itota ingante
 pönënanäni në inguipoga quëwënanäni
 iñönänite tömengä tömënanäni inänite
 waadete pönëninque ñöwoyedë, Botö
 æbänö nangui waadete pönëmo imoo,
 ante odömöngäimpa.

²Gäwadecæ bayö Itota tömengä
 ëmiñænäni tönö godongämæ cæñönäni
 wënæ awënë cæcä beyænque Timönö
 wengä Codaa Icadiote iñömö, Itota
 ingante odömönte godoncæboimpa, ante
 pönengä inongäimpa. ³Itota iñömö,
 Quincoomë ongoncoo incæ Wængongui
 pönö cæcä beyænque botö tömancoo

awënë badinque nämä tæi pīnænte nē ämo ïmopa, ante ëñëongäïmpa. Ayæ edæ Wængongui weca quëwente wææ pönimo inte botö Wængongui weca ocæ ëmænte goquïmo ïmopa, ante do ëñëongäïmpa. ⁴Mäninö ante ëñëongä incæ tömengä ïinque cænte ate ængæ gantidique yabæcoo gä tadongadinque wadæ caaincoo æninque önoncadeyæ inö goti padengantapa. ⁵Ayæ ate æpæ mënongaquintadë pe ñiñæninque tömengä ëmiñænäni tömänäni önöwa mënöwadinque wadæ caaincoo goti padëincoo inte wadæ cæwacæ tæcæ cæcantapa.

⁶Mänömaï cædinque tömengä Timönö Pegodo weca pongä adinque adocä ïñömö tömengä ingante,

—Bitö botö Awënë ïmi incæte botö önöwa mënöwacæ pömitawo.

⁷Ante äñongä Itota wæætë,

—Ñöwoque botö æbänö cæboo, ante ëñënämaï ïmipa. Incæte ayæ ate ëñëcæbiïmpa.

⁸Angä ëñëninque Pegodo,

—Botö önöwa cöwë mënöwadämaï incæbiïmpa, ante Baa ämopa cæbii.

Ante äñongä Itota godömenque,

—Botö bitö önöwa mënöwadämaï ïmo baï bitö wii botö quïmi ïmaïmipa, ante angantapa.

⁹Mäninö angä ëñëninque Timönö Pegodo wæætë,

—Awënë, Mänömaï ï ïinque bitö wii botö önöwaque mënöwaquïmi. Wæætë botö önonpo adobaï mënompodinique botö ocabo mënöncae.

¹⁰Ante äñongä Itota wæætë,

—Æpæ nē äadingä ïñömö tömengä baö ëñayö tömäñö waëmö ïmpa. ïinque tömengä önöwaque nämanque mënöwacä inte eyepæ ïmpa. Minitö do mïmö mënongate waëmö entawënömi ïminipa. Incæte wii tömämi waëmö entawëmi ïminipa, angantapa.

¹¹Edæ, Æcänö botö ïmote nē odömonte godongingä ingäa, ante tömengä do ëñëongäïmpa. Mänömaï beyæ tömengä, “Minitö wii tömämi do mënongate waëmö entawënömi ïminipa,” angantapa.

¹²Ayæ tömënäni önöwa ïinque mënöwadinque tömengä yabæcoo wëñadinque tömengä adodö gote tæ contadinque tömënäni ïnänite,

—Botö mänömaï cædinque minitö beyæ ante quinö cæboo, ante ëñëminitawo, ante äninque Itota godömenque,

¹³Minitö botö ïmote, Nē Odömömi ïmipa, äninque ayæ adobaï, Awënë ïmipa,

ämïni ïminipa. Edæ botö minitö Awënë ïnömo ïinque minitö mänömainö

ante näwangä ante äminipa. ¹⁴Botö

ïñömö minitö Awënë ïnömo inte nē minitö iminite Odömömo ïmo incæ minitö önöwa do mënöwabo aminipa.

ïinque botö mänömaï mënöwabo baï minitö adobaï wacä önöwa wacä önöwa mënöwaquënëmi ïminipa. ¹⁵Botö

cæbo baï minitö adobaï cæcæminipa, ante cædinque botö minitö beyæ ante cæbo aedäni. ¹⁶Minitö iminite näwangä

ämopa. Awënë ñænængä ïongä ïñongante tömengä ingante nē cæcä

ïñömö wii godömenque ñænængä

ingampa. Awënë nē da godongä ñænængä ïñongä tömengä nänö nē da

godöningä wæætë wii godömenque

ñænængä ingampa. ¹⁷Minitö ñöwo

mäninö ante ëñënimini inte edæ ado

ante cæmi ïinque mïni toquinque bacæïmpa, ante Itota apæncantapa.

¹⁸Ayæ apænedinique, “Botö wii tömämi beyæ antabopa. Botö apænte

æninäni ædänidö ïnänii, ante botö

nē ëñëmo ïmopa. Wængongui angä

ëñente nänii yewæmongainö baï ïinque bacæïmpa, ante ïmaï bacæ cæpa. ‘Botö

tönö godongämæ nē cængongä ïñömö botö ïmote nē piinte cæcä bacantapa.’

¹⁹Mänömaï ba adinque edæ minitö botö ïmotedö ante apænedinique, Tömengä

mönö Codito ïongä ingampa, ante

pönencæminipa, ante cædinque

botö ñöwo ayæ badämaï ïnedë minitö

iminite ämopa. ²⁰Minitö iminite

näwangä ämopa. Æcämenque botö nē

da godongingä ingante äna tömengä

ïñömö edæ botö ïmote adobaï ængä

ingampa. Ayæ æcämenque botö ïmote

äna tömengä ïñömö botö ïmote nē da

pönongaingä ingante ængä ingampa cæmīniī,” ante Itota apænegacäimpa.

Itota ingante Codaa nē godonguingä ingampa, ante

(*Mäateo 26.20-25; Mäadoco 14.17-21; Odoca 22.21-23*)

²¹Mäninö angä ate Itota iñömö tömengä nänö wæwēmāmo entawēninge wæcä inte, Nāwangä ante apænebo ēñēdāni. Mīni cabo inca adocanque, Æncædānimpa, ante botö imote odömonte pædæ godonguingä ingampa.

²²Ante apæneçä wædinqe tömengä emiñænāni, Æcänö ingante apæneçä, ante ēñēnāmaī inte godongāmæ wacä ingä wacä ingä adānitapa. ²³Itota emiñænāni adocanque iñömö Itota nänö nē waadete pönengaingä inongäimpa. Tömengä iñömö Itota tönö äänömonque tæ contate ongönaimpa. ²⁴Timönö Pegodo iñömö iingä ingante ömö ömö cædinqe angampa. Bitö Itota ingante, Æcänö ingää, ante ämi angä ēñente ate apænebi ēñēmönie. ²⁵Angä ēñēninge mäningä Itota tönö äänömonque nē tæ contacä iñömö,

—Awënë, æcänö ingää, ante apænebi ēñēmönie, ante tömengä ingante äñongä.

²⁶Itota wæætē,

—Botö iī päö owætaca mīi cæte godömo nē ænguingä iñömö tömengä nē cæquingä ingampa.

Ayæ päö owætaca mīi cædinqe Timönö wē Codaa Icadote ingante godongantapa. ²⁷Codaa päö angä ate Tatāna iñömö tömengäa do guigacäimpa. Ininqe tömengä ingante,

—Bitö quinö cæcæ cæbii edæ quingæ cæe, ante Itota angantapa.

²⁸Wadāni adoyömö nē cænāni iñömö, Itota quinate mäninö ante tömengä ingante angää, ante ēñēnāmaī inönānimpa. ²⁹Edæ Codaa tömēnāni da wente æinta næænongä ingä beyæ tömēnāni pancadāniya, Ææmæ beyæ ante mönö cænguī wīi eyepæ ēamöni ininqe, Bitö godonte æncæbiimpa, ante Itota angampa, ante pönēnönānimpa.

Adobaī ömæpodāni inānite, Godömi ænguīnānimpa, ante Itota angampa, ante pönēnönānimpa.

³⁰Codaa päö ænte ate tao gogacäimpa. Do woyowotæ inönimpa.

Itota nänö wææ änönö ante ñöwo angampa

³¹Codaa dæ gocä adinqe Itota, —Botö Waobo ēñagaimo inte æbänö ñäö apäite emönömo imoo, ante ñöwo edonque bacäimpa. Botö cæquinö beyæ Wængonguī æbänö ñäö apäite emongä ingää, ante edonque bacäimpa. ³²Ayæ botö cæquinö beyæ Wængonguī ñäö apäite nänö emönö edonque ba ininqe Wængonguī cæcä ate botö ñäö apäite botö emönö adobaī edonque bacäimpa. Ayæ mänömaī Wængonguī wantæyö cæcæcäimpa. ³³Botö wēmīni botö mīnitö weca wantæyö quēwēninge gobopa. Mīnitö botö imote ante diqui diqui minguīmīni imīnīpa. Ayæ oodeoidi inānite botö angainö baī ñöwo mīnitö imīnite adodö ämopa. Botö goquīñömö ante mīnitö ædö cæte ponguīmīni imīniī. ³⁴Botö wææ änönö ante ñöwo mīnitö imīnite ämopa. Wacä ingä wacä ingä waadete pönencæmīnimpa. Botö mīnitö imīnite waadete pönēnömo baī mīnitö adobaī wacä ingä wacä ingä waadete pönenguēñēmīni imīnīpa. ³⁵Mīnitö wacä ingä wacä ingä waadete pönēmīni adinqe wadāni tömānāni, Mīnitö Itota nänö nē emiñæmīni imīnīpa, ante ēñencædānimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Pegodo inca, Dica abogaa, anguingä ingampa, ante

(*Mäateo 26.31-35; Mäadoco 14.27-31; Odoca 22.31-34*)

³⁶Timönö Pegodo tömengä ingante, —Awënë, ædömē gobii.

Ante äñongä Itota wæætē,

—Botö goquīñömö ante bitö ædö cæte botö imote ñöwo tee empo ponguīmi imīi. Ayæ ate guiquēñē bitö botö imote tee empo ponguīmi incæbiimpa, angantapa.

³⁷Pegodo godömenque,
—Awënë, äninque, Botö quinante bitö
imite ñowo tee empo godämaï imoo,
ante wæcampa. Botö Ao äninque bitö
beyä ante nämä wænguïmo imopa.

³⁸Ante äñongä Itota wæætë,
—Bitö Ao äninque botö beyä ante
näwangä wænguïmi imiyaa. Bitö imite
näwangä ante apänebo ëñëe. Tawadiya
pedämaï iñonte bitö iñömö botö
imotedö, Dicæ abogaa, ante mempoga
go adopoque anguïmi imipa, ante
apänegacäïmpa.

**Mæmpo weca mönö godö ante
Itota taadö bai ingampa**

14 ¹Itota tömengä ëmiñänäni
inänite, “Mimönë guiñente
wädämaï iedäni. Wæætë Wængonguï
ingante wede pönëedäni, angantapa.
Ayä adobaï botö imote wede pönëedäni.
²Botö Mæmpo nänö quëwëñömö
onconcoo bacoo pöni mä ongompa.
Mänömaï impa, ante wii näwangä i bai
botö minitö iminite ancädömoïmpa.
Minitö beyä ante botö, Mini ponte
quëwenguï onconcoo ante tömäa
ædæmö badoncæte ante mäniñömö
gocæboïmpa. ³Ayä minitö quëwenguï
onconcoo tömäa ædæmö mänoncæte
ante gobo ininque botö ocä ëmænte
poncæboïmpa. Pöninque minitö botö
quëwëñömö adoyömö botö tönö
godongämä quëwencæminimpa, ante
botö minitö iminite ænte mäibo
æicæminimpa. ⁴Botö goquiñömö
goyömönö i, ante ayä mäniñömö
gocæte ante taadö godö ante minitö do
ëñëminipa,” ante Itota apänecantapa.

⁵Apänecä ëñëninque Tömato iñömö
tömengä ingante,

—Awënë, Ædömë goquïmii, ante
mönitö ëñënämaï imöni inte mönitö
mäninö bitö goquïnö ædönö i, ante
taadö ædö cæte ëñenguïmönii.

⁶Äñongä Itota wæætë,
—Botö iñömö tömëmo në taadömo
bai inömo imopa. Ayä botö adobo në
näwangä äno bai inömo bai iñömote
minitö æbänö näwangä impa, ante

ëñenguïmïni iminipa. Botö edä në
Quëwëmo inte pönö cæbo beyænque
minitö quëwenguïmïni iminipa. Botö
wii pönö cæbo bai waocä æcämenque
incæ botö Mæmpocä weca godämaï
incädongäïmpa. ⁷Botö imote do ate
pönëmïni ininque minitö botö Mæmpo
ingante adobaï ate pönëmïni imaiminipa.
Ñowo tömengä ingante tæcæ ate bai
pönëmïni inte minitö tömengä ingante
cöwë në agaïmïni incæminimpa, ante
apänecantapa.

⁸Mäninö apänecä ëñëninque Pedipe
iñömö,

—Awënë, Mæmpocä ingante odömömi
amönie. Mäninque adinque idæwaa.
Eyepä impa.

⁹Äñongä Itota wæætë,

—Pedipe ëñëmi. Botö minitö weca
wantæpiyæ quëwëmo incæ bitö ayä
botö imote adämaï inte bai pönënämaï
imitawo. Në botö imote acä iñömö
tömengä adobaï Mæmpocä ingante
në acä ingampa. Ininque bitö iñömö,
Mæmpocä ingante odömömi amönie,
ante ædö cæte botö imote ämii.

¹⁰Wæmpocä nempo botö në quëwëmo
imopa, ante ayä, Wæmpocä ingante
botö entawëmo imopa, ante bitö
pönënämaï imitawo. Botö minitö iminite,
Æbänö apäneboo, ante wii nämanque
pönëninque apänebopa. Wæætë botö
Wæmpocä incæ botö tönö në äawocaque
bai quëwëngä inte edä tömengä nänö
cädö ante në cæcä ingampa. ¹¹Tömengä
nempo quëwëmo imopa, ante ayä,
Tömengä ingante botö entawëmo imopa,
ante minitö iminite apänebo ëñëninque
pönëedäni. Wæætë edä minitö botö
änö beyænque ayä pönënämaï imini
incæte botö bamönengä nanguï cædinö
adinque mäninö beyænque pönëedäni.

¹²Minitö iminite näwangä ämopa. Botö
imote në wede pönengä iñömö tömengä
botö cæbaï adobaï cæcæcäïmpa. Ayä
botö Mæmpocä weca ocä ëmænte
gobo beyä në wede pönengä iñömö
edä wii ononque botö cæbaï cædinque
godömenque cæquingä ingampa.

¹³Minitö botö ëmöwo ante apänedinque

quiēmē æncæte ante apænemīni
ēñēnīnque botō Wængonguī Wēmo
īnōmo inte edæ, Mæmpocā nānō ñāō
ēmōmāmo edonque pōñī acædānīmpa,
ante cædīnque mīnitō ānō baī edæ do
cæcæboīmpa. ¹⁴Mīnitō, Ænguīmōni,
ante quiēmē beyæ ante botō ēmōwo
ante botō īmo apænemīni ēñēnīnque do
cæcæboīmpa, ante Itota apænecāīmpa.

**Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca poncæcāīmpa, ante**

¹⁵Ayæ godōmenque apænedīnque Itota
īmaī ante apænecantapa. “Mīnitō botō
īmote waadete pōñēmīni īnīnque botō
wææ angainō ante ēñente cæquiēmīni
īmaīmīnīpa. ¹⁶Ayæ, Wacā botō beyæ
ante mīnitō tōnō godongāmæ cæquīngā,
ante botō īñōmō botō Mæmpocā ingante,
Da godōmi gocæ, ante apænecæboīmpa.
Ayæ tōmengā botō ānō ante do ēñente
cædīnque edæ, Tōmengā mīnitō tōnō
cōwē ongonte godongāmæ cæcæcāīmpa,
ante cædīnque adocā ingante mīnitō
weca da pōnongā ponguīngā ingampa.
¹⁷Wængonguī nē nō cæcā ingampa, ante
nāwangā impa, ante Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca incæ nē odōmongā
īnongā ingampa. Incæte waodāni
nē inguīpogaque quēwēnāni īñōmō
tōmengā ingante adāmaī īnāni inte
pōñēnāmaī īnōnāni inte edæ ædō cæte
tōmengā ingante Ao ante ænguīnāni.
Wæætē edæ tōmengā mīnitō weca
quēwēnongā īñongante mīnitō tōmengā
ingante nē entawenguīmīni inte
tōmengā ingante do ate baī pōñēmīni
īmīnīpa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁸Ayæ apænedīnque, “Botō wīī
mīnitō nōwamīni baī mīni baquinque
ante edæ ēmō cæte goquīmo īmopa.
Wæætē mīnitō weca ocæ ēmænte
poncæboīmpa. ¹⁹Wantæ ate waodāni
nē inguīpogaque quēwēnāni īñōmō edæ
botō īmote adāmaī inguīnāni īnānīpa.
Mīnitō guīquēnē botō īmote aquīmīni
īmīnīpa. Edæ botō quēwēmo beyænque
mīnitō adobaī quēwēncæmīnīmpa.
²⁰Ayæ Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca nānō ponguīōnæ īñonte mīnitō

īñōmō edæ, Mōnō æbānō āanque baī
quēwēmo īmōō, ante ēñencæmīnīmpa.
Edæ, Botō Mæmpocā nempo quēwēmo
īmopa, ante ayæ edæ, Mīnitō botō
nempo quēwēmīni īmīnīpa, ante ayæ,
Mīnitō īmīnite adobaī botō entawēmo
quēwēnōmīni īmīnīpa, ante mīnitō
ēñencæmīnīmpa. ²¹Æcānō botō wææ
angainō ō ænīnque ēñente cæda
tōmengā īñōmō botō īmote nē waadete
pōnengā ingampa. Botō īmote nē
waadete pōnengā ingante botō Mæmpo
nāēmæ waadete pōnencæcāīmpa. Ayæ
botō adobaī māningā ingante waadete
pōnencæboīmpa. Ayæ, Botō æbānō
īmoo, ante tōmengā ingante odōmōmo
acæcāīmpa,” ante Itota apænecantapa.

²²Codaa īñōmō edæ wīī Codaa
Icadiote wacā Codaa īñōmō edæ Itota
ingante apænecantapa.

—Awēnē īñæmpa bitō mōnitō īmōnite
apænedīnque, Botō æbānō īmoo, ante
odōmōmo acæmīnīmpa, ānīnque
quīnante wæætē, Inguīpogaque
quēwēnāni īnānīte odōmōnāmaī
īncæboīmpa, ante pōñēnīnque cæbitawo,
angantapa.

²³Itota wæætē,

—Wacā botō īmote nē waadete
pōnengā īnīnque tōmengā īñōmō
botō odōmonte apænedō ante ēñente
cædongā īmaingampa. Botō Mæmpo
adocā ingante waadete pōnenguīngā
ingampa. Ayæ mōnatō tōmengā tōnō
cōwē godongāmæ quēwēncæte ante
tōmengā weca ponguīmōna īmōnāpa.
²⁴Botō īmote nē waadete pōñēnāmaī
īngā guīquēnē tōmengā īñōmō botō
odōmonte apænedōnō ante ēñēnāmaī
cædongā ingampa. Mānīnō botō
odōmonte apænebo mīni ēñēnīnō īñōmō
wīī botō nāmā pōñēnīnque apænedīnō
īmpa. Wæætē botō īmote nē da
pōnongaingā nānō angainō impa, ante
Itota apænecantapa.

²⁵Ayæ apænedīnque, “Mīnitō weca
botō quēwēnedē botō mānīnō ante
mīnitō īmīnite apænētabopa. ²⁶Botō
Mæmpocā botō ēmōwo beyæ ante
tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca

ingante da pönongä ponguingä inte tömengä mīnitō tōnō godongāmæ nē cædongä ingampa. Adocä mīnitō imīnite tömänō ante odōmonte apæneceä ēñencæmīnīmpa. Ayæ botō apænedō mīni ēñēñinō tömänō ante tömengä adodō apæneceä wæætē pōnencæmīnīmpa,” ante Itota apæneceantapa.

²⁷Ayæ apænedinque, “Botō pōnō cæbo beyænque mīnitō gänē entawente quēwēedāni, ante pōnō cædinque gobopa. Botō gänē entawēmāmo incæ mīnitō imīnite pōnōmo æñinque mīnitō gänē pōnente quēwencæmīnīmpa. Botō inguipogaque quēwēnāni nāni godōnō bai wīi pōnōmo imopa. Nō cæte pōnōmo imopa. Mīnitō mīmōnē guīñente wædāmaī inte piyænē cæte quēwencæmīnīmpa. ²⁸Botō mīnitō imīnite ēmō cæte godinque mīnitō weca ocæ ēmænte poncæboīmpa, ante botō apænebo ēñēmīnitapa. Botō edæ, Botō Mæmpocä weca gocæboīmpa, ante apænebo ēñēñimīni inte mīnitō botō imote waadete pōnēmīni ininque botō beyæ ante watapæ tobaimīnīpa. Edæ botō wīi botō Mæmpo bai inōmo inte wædāmo inōmo imopa. ²⁹Mänōmaī iinque ba adinque mīnitō, Nāwangä impa, ante pōnencæmīnīmpa, ante botō ñōwoque ayæ badāmaī iñedē mīnitō imīnite apænetabopa,” ante Itota apæneceantapa.

³⁰Ayæ apænedinque, “Ii inguipogaque quēwēnāni awēnē iñōmō wēnæ inongä inte oo poncæ cæcampa. Ininque botō mīnitō imīnite wīi wantæpiyæ ayæ apænebopa. Edæ tömengä ædō cæte botō imote nāmā tæi pīñænte nē angä inguingä. ³¹Incæte botō, Waodāni inguipogaque quēwēnāni iñōmō iīmaī ante ēñencædānīmpa, ante cæbopa. Botō Mæmpo ingante botō waadete pōnēmopa, ante ayæ, Botō Mæmpo botō imo wææ angä bai botō adodō cæbo imopa, ante tömēnāni ēñenguēñēnāni inānīpa,” ante Itota iinque apænegacāīmpa.

Ayæ, “Nōwo edæ ængæ gantidīnque mōnō gocæīmpa,” angacāīmpa.

Itota nāwā yowementa bai ingampa

15 ¹Ayæ godōmenque apænedinque Itota iīmaī apæneceantapa. “Botō nāwā yowementa bai imopa. Ayæ botō Mæmpo yowementa nē aacä bai ingampa. ²Botō imote pōnēnāni tömänāni iī yowementa gædēmænto bai inānīpa. Æcänō wīi botō ēmiñængä bai cæda tömengä iñōmō gædēmænto ömæcato bai ingampa. Botō Mæmpo gædēmænto ömæcato bai iñongante wangō topænte bai cædinque tömengä ingante wido cæcampa. Æcänō botō ēmiñængä bai cæda guiquēnē tömengä gædēmænto tömenca incato bai ingampa. Gædēmænto tömenca incato incæ godōmenque waa pædinque nanguī incacæīmpa, ante wææ topæ wææ topæ cædāni bai botō Mæmpo iñōmō adobai cæcampa. Botō nē ēmiñængä wīi eyepæ cæcä adinque tömengä ingante wædæ cæcampa. ³Botō änō ante mīnitō imīnite botō apænedinō beyæ mīnitō mīmōnē do mēnongate quēwēmīni imīnīpa. ⁴Mīnitō botō nempo ee quēwēnōmīni incæmīnīmpa. Ayæ adobai mīnitō botō imote cōwē entawente quēwēnōmīni imīnīpa. Gædēmænto yowementa adoyōmō ibænte odæ yate bai pæte incate bapa. Edæ gædēmænto adotoque iñonte ædō cæte nāmā cædinque incaquintoo. Mīnitō iñōmō, Tōmenca incate bai mōnō nanguī cæcæīmpa, ante cædinque botō nempo ee quēwenguēñēmīni imīnīpa,” ante Itota apæneceantapa.

⁵Ayæ apænedinque, “Botō yowementa bai imopa. Mīnitō guiquēnē gædēmænto bai imīnīpa. Waocä botō nempo ee quēwēnongä inte ayæ botō imote cōwē entawēnongä ingä ininque tömengä tömenca incate bai nanguī cæbaingampa. Wæætē edæ botō nempo quēwēnāmaī imīni ininque mīnitō tömāā cædāmaī imāimīnīpa töö. ⁶Nē botō nempo ee quēwēnāmaī ingä iñōmō tömengä gædēmænto nāni wido cædinto bai ingampa. Mānīnto amīmō bayonte gæte māmō gongapamō ñō cædāni wo bæco

baï cædinque tømengä ingante botö Mæmpo adobaï wido cæcä ingampa,” ante Itota apænecantapa.

⁷Ayæ apænedinque, “Minitö guiquenë botö nempo ee quëwëninque botö angainö ante ee entawente quëwëmïni ïnïnque mïnitö quïëmë æncæte ante äinëmïni incæ Wængonguï ingante apænemïni inte tømengä wæætë pönongä æmaïmïnïpa. ⁸Minitö nanguï pönï tømënca incate baï ïmïni inte, Minitö botö ëmïñæmïni ïmïnïpa, ante edonque pönï ingæïmpa. Mänömaï cæmïni ïnïnque, Botö Mæmpo ñäö apäite ëmönongä ingampa, ante odömonte ingæïmpa. ⁹Botö Mæmpo ïñömö botö ïmo waadete pönengä ingaingä baï botö adobaï mïnitö ïmïnite waadete pönëmo intabopa. Botö nê waadete pönëmo ïñömote mïnitö ïñömö botö nempo ee ongöedäni. ¹⁰Botö Mæmpo nê waadecä ïñongante botö tømengä nänö wææ angainö ante ëñente cædïmo inte tømengä nempo ee ongömpa. Minitö adobaï botö nê waadete pönëmo ïñömote mïnitö botö wææ angainö ante ëñente cæmïni ïnïnque edæ botö nempo ee ongömïni ïmaïmïnïpa,” ante Itota apænecantapa.

¹¹Ayæ apænedinque, “Botö watapæ topämo ante mïnitö mïmönë entawëninque watapæ tocæmïnïmpa, ante ayæ, Mïni watapæ topämo eyepæ ingæïmpa, ante botö mïnitö ïmïnite mänïnö ante apænetabopa. ¹²Botö wææ änö ïñömö ïïmaï ante ïmpa. Minitö ïmïnite botö waadete pönëninö baï mïnitö adobaï wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni. ¹³Æcänö nänö æmigoidi beyæ ante, Botö Ao äninque nämä incæ tømënäni beyæ ante wænguïmo, ante cæcä ïñömö tømengä nänö waadete pönëmämo wïi waodäni tømänäni waadete pönëmämo baï ïmpa. Tømengä ïñömö edæ godömenque nanguï waadete pönengä ingampa. ¹⁴Minitö botö wææ angainö ëñente cæmïni ïnïnque botö guïdëmïni ïmaïmïnïpa. ¹⁵Minitö botö ïmo nê cædömïni ïmïnïpa, ante botö mïnitö

ïmïnite godömenque apænedämaï ïmpa. Edæ awënë ingante nê cæcä ïñömö, Awënë æbänö cæcää, ante ëñënämaingä ingampa. Wæætë edæ botö Mæmpo nänö angainö ante botö ëñëninö tømänö ante mïnitö ïmïnite apænebo ëñëmïni beyæ botö, Minitö botö guïdëmïni ïmïnïpa, ante apænedïmo ïmpa. ¹⁶Minitö wïi botö ïmote apænte ænimïni ïmïnïpa. Wæætë botö ïñömö, Minitö botö ëmïñæmïni ïnömïni inte tømënca nanguï incate baï nanguï cæcæmïnïmpa, ante mïnitö ïmïnite apænte ænimö ïmpa. Minitö botö ëmïñæmïni ïnömïni inte cöwë cæmïni ïnïnque mïnitö quïëmë ante botö ëmöwo beyænque apænemïni ëñëninque Mæmpocä ïñömö do pönongä æncæmïnïmpa. ¹⁷Botö wææ änö ïñömö ïïmaï ante ïmpa. Minitö wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni,” ante Itota apænegacäïmpa.

Inguipogaque nê quëwënäni Itotaidi ïnänite nänï pïimämo

¹⁸Mänömainö ante apænedinque Itota godömenque ïïmaï ante apænecantapa. “Inguipogaque nê quëwënäni ïñömö mïnitö ïmïnite pïinäni adinque mïnitö guïñënämaï inte edæ, Itota ingante do pïingadänïmpa, ante pönëmïni ïmïnïpa. ¹⁹Waodäni nê inguipogaque quëwënäni nänï cabo wacä ingä wacä ingä waadete pönënäni ïnänïpa. Minitö inguipogaque nänï quëwëncabo tönö adomïni ïmïni baï tømënäni mïnitö ïmïnite adobaï waadete pönencædönänïmpa. Wæætë mïnitö inguipoga nänï quëwëncabo tönö adomïni ïnänämaï ïmïnïpa. ïñæmpa wëenëñedë mïnitö inguipoga quëwëñömïnite botö do mïnitö ïmïnite apænte æntabopa. Mänömaï beyæ nê inguipogaque quëwënäni ïñömö mïnitö ïmïnite pïinäni ïnänïpa. ²⁰Botö änö ante mïnitö ïmïnite, Æbänö apænebo, ante ñowo wæætë pönëedäni. ‘Awënë ñænængä ïnongä ïñongante tømengä ingante nê cæcä ïñömö wïi godömenque ñænængä ingampa.’ Waodäni botö ïmote pïinäni wæwëmo baï mïnitö ïmïnite adobaï pïinäni wæwëmïni incæmïnïmpa.

Botö odömönte apänegainö ante ëñente cædäni bai minitö odömönte apänedö ante adobai ëñente cæcædänimpa.

²¹Minitö botö quimäni iñöminite edæ botö ëmowo beyænque iñäni, Botö imote nê da pönongaingä, Æbänö ingää, ante ëñänämaï inäni inte mänömaï edæ cæquänäni inänipa,” ante Itota apänetantapa.

²²Ayæ apänedinque, “Botö tömënanäni inänite wii ponte apänebo bai tömënanäni nani wentamö mongænguimämo mongänämaï incædönänimpa. Nöwo iñömö, Botö apänebo nê ëñëninäni inte tömënanäni nani wentamö mongæmämö do mongänänipa. Iñæmpa Itota apäneca ëñänämaï imönipa, ante ædö cæte anguinänii. ²³Botö imote nê piingä iñömö tömengä adobai botö Mæmpocä ingante piingä ingampa.

²⁴Wacä, Botö bamönengæ botö cæbai adobai cæcä iñömö cöwê dæ angampa. Iñinque botö wii tömënanäni weca bamönengæ cæbo bai tömënanäni nani wentamö mongænguimämo mongänämaï incædönänimpa. Incæte, Botö æbänö cæboo, ante do adäni incæ tömënanäni botö imote piinque botö Mæmpo ingante adobai piinänitapa.

²⁵Dodäni nani wææ yewæmongaintaa yewæmöninque iïmaï ante nani apänegainö bai nöwodäni nani cædö beyæ edæ iinque batimpa. ‘Botö imote önönque piinänitapa,’ ante yewæmongadänimpa,” ante Itota apänetantapa.

²⁶Ayæ apänedinque, “Botö edæ botö Mæmpo weca ocæ ëmænte gote ate minitö beyæ ante minitö tönö godongämæ cæquingä ingante da pönönçæboimpa. Mäningä iñömö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca inongä inte edæ, Æbänö näwangä i, ante apäneca ëñencæminimpa. Tömengä botö Mæmpo weca quëwente ponguingä ingampa. Pöninque tömengä, Botö æbänö cæboo, ante apäneca ëñencæminimpa. ²⁷Minitö adobai wëëñëdê botö mä cæyedê do botö miñæ godimäni imäni inte edæ, Botö

æbänö cæboo, ante apänequënëmini iminipa,” ante Itota tömengä nänö nê ëmiñænäni inänite apänegacäimpa.

16 ¹Godömenque apänedinque Itota iïmaï apänetantapa. “Minitö oda cædämaï tæi gongænte ongoncæminimpa, ante cædinque botö minitö iminite mäninö ante tömänö apänetabopa. ²Minitö odömöincönê go guiyöminite wadäni, Mönitö tönö godongämæ ongönämaï iedäni, ante minitö iminite tatodönäni gocæminimpa. Wii mäninönque cæquänänimpa. Wæætê iincayæ ate æcæmenque minitö iminite nê wænonguina ina iñömö tömengä, Botö Wængongui nänö cædö ante cæbopa, ante pönencæcäimpa. ³Botö Mæmpo ingante wii adinque pönänämaï inäni inte ayæ botö imote adämaï inte bai pönänämaï inäni iñömö tömënanäni iñömö minitö iminite mäninö cæquänäni inänipa. ⁴Edæ mäniönæ bayonte minitö, Botö wææ angainö ante æbänö ämo, ante wæætê pönencæminimpa, ante botö minitö iminite mäninö ante do apänetabopa,” ante Itota apänegacäimpa.

Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca nänö cædö

Ayæ godömenque apänedinque Itota iïmaï apänetantapa. “Minitö tönö wëëñëdê godongämæ ongömo beyæ botö mäninö ante mäniñedê apänedämaï intabopa. ⁵Botö imo nê da pönongaingä weca botö nöwo pönö ocæ ëmænte goquimo incæte, Bitö æyömönö goquimi, ante minitö tömämäni botö imote änämaï iminipa. ⁶Botö mäninö ämo beyæ minitö nangui pönö wæwëmini iminipa. ⁷Incæte botö minitö iminite näwangä ämopa. Minitö beyæ waa ingæimpa, ante botö goquimo imopa. Botö wadæ godämaï imo bai minitö tönö godongämæ nê cæquingä iñömö minitö weca pönämaï incædongäimpa. Wæætê edæ cöwê goquimo inte godinque botö tömengä ingante minitö weca da pönömo ponguingä ingampa. ⁸Pöninque

Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca cæcä beyænque inguipogaque quëwënäni, Mönö wënæ wënæ cædömö inte wentamö mongæmö awædö, ante wæcædänimpa. Ayæ tömengä cæcä beyænque, Wængongui weca æcänö nõ cæte quëwëna ina, ante ëñencædänimpa. Ayæ Wængongui apænte ante pancæcäimpa, ante adobai ëñencædänimpa. ⁹Edæ botö imote näni pönënamai inö beyænque inguipogaque quëwënäni iñömö edæ, Mönö wënæ wënæ cædonque ante cædinque pönënamai imompa, ante wæcædänimpa, ante adocä cæcæcäimpa. ¹⁰Ayæ edæ, Botö iñömö botö Mæmpo weca gote quëwëñömote mînitö botö imote adämai inguimîni imînipa. Inînque botö Mæmpo weca gote quëwëmo beyæ Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ, Æbänö nõ cæte quëwenguii, ante inguipogaque quëwënäni inänite odömönte apænecä ëñencædänimpa. ¹¹Ayæ inguipogaque quëwënäni awënë iñongante wënæ ingante Wængongui, Botö pancæboimpa, ante do apænte angacäimpa, ante Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca godö odömönte apænecä beyænque ëñencædänimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹²Ayæ apænedinque, “Botö mînitö imînite nangui ayæ apæneinente wæbo incæte mînitö ñöwo ganca ædö cæte ëñenguimîni. ¹³Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pongä ate tömengä iñömö, Æbänö näwangä impa, ante tömånö ante mînitö imînite odömönte apænecä ëñencæmînimpa. Adocä, Æbänö apænequimoo, ante wii nämä pönëninque apænecæcäimpa. Wæætë Wængongui tömengä ingante angä nänö ëñëninö ante Wængongui Önöwoca iñömö mäninonque ante mînitö imînite odömönte apænecä ëñencæmînimpa. Ayæ, Ìncayæ ate æbänö baquii, ante tömengä mînitö imînite apænecä ëñencæmînimpa. ¹⁴Botö æbänö ñäö apäite ëmönömo imopa, ante edonque pöni bacæimpa, ante cædinque tömengä iñömö botö entawëno ante

mînitö imînite odömönte apænecä ëñencæmînimpa. ¹⁵Botö Mæmpo nänö ëadoncoo iñömö edæ tömancoo botö quincöo impa. Mänömai beyæ iïmai apænëtabopa. Tömëmo entawencöo ante Wængongui Önöwoca iñömö mînitö imînite odömönte apænecä ëñencæmînimpa, ante apænëtabopa,” angantapa.

¹⁶“Ayæ wantæ ate mînitö botö imote adämai inguimîni imînipa. Ayæ ate wantæyö iñonte botö imote wæætë acæmînimpa,” ante Itota apænecæcäimpa.

**Mîni wæwëmämö incæ wæætë
mîni toquinque bacæimpa**

¹⁷Tömengä ëmîñænäni pancadäniya nämanque godongämæ apænëdinque, —Mäninö äninque tömengä, Mînitö wantæ ate botö imote adämai inguimîni imînipa, ante æbänö ancæte ante apænecäa, ante wædänitapa. Ayæ, Wantæ iñonte mînitö botö imote wæætë acæmînimpa, ante ayæ, Botö Mæmpo weca gote quëwëmo beyæ impa, ante Itota apænecä awædö, ante apænëdänitapa. ¹⁸Tömënäni wæætë wæætë, Mäninö tömengä, Wantæyö, ante nänö änö iñömö edæ æbänö ante apænecäa, ante wædänitapa. Tömengä æbänö ancæte ante apænecäa, ante ëñënamai imönipa, ante wædänitapa.

¹⁹Tömënäni mäninö ante pönëninque botö imote ëñencæte ante äinënäni inänipa, ante wædinque Itota tömënäni inänite,

—Wantæ ate mînitö botö imote adämai inguimîni imînipa, ante botö änö ante ayæ, Wantæyö iñonte mînitö botö imote wæætë acæmînimpa, ante botö æbänö ämoo, ante mînitö nämanque godongämæ tedemînitawo. ²⁰Mînitö imînite näwangä ämopa. Inguipogaque quëwënäni iñömö watapæ toyönäni mînitö caate wæquimîni inte Ca ca wæcæmînimpa. Mînitö wæwenguimîni imînipa. Incæte mîni wæwëmämö incæ mîni toquinque bacæimpa.

²¹Onquiyängä iñömö tömengä wëñæ

ēñacæ cæyedē nanguī nantate wæcā inte wæwengā bacā incæte tōmengā wēñæ ēñacā adinque tōmengā, Botō wē ēñacā ingampa, ante watapæ tote beyæ tōmengā nānō wædinō ante edæ pōnēnāmaī ingampa. ²²Mīnitō tōmengā bai adobaī imīnīpa. Nōwoyedē mīni caate wæyedē impa. Incæte botō wæætē mīnitō imīnite aquīmo imopa. Mānōmaī beyæ mīnitō watapæ tocæmīnīpa. Māniñedē, Mīnitō todāmaī incæmīnīpa, ante æcāmenque incæ wææ cædāmaī incæcāimpa.

²³Godōmenque apānedinque Itota, “Māniñedē mīnitō botō imote, Æbānō ī, ante ēñencæte ante godōmenque ānāmaī incæmīnīpa. Mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Botō Mæmpo ingante mīnitō quiēmē æncæte ante botō ěmōwo ante apāneyōmīni tōmengā īñōmō do pōnongā æncæmīnīpa. ²⁴Nōwo ganca mīnitō quiēmē æncæte ante botō ěmōwo ante apānedāmaī īnīmīni imīnīpa. Nōwo īñōmō edæ, Pōnōmi æmōnie, ante Wængonguī ingante apāneedāni. Apānemīni ēñēninque tōmengā pōnongā æninque mīnitō eyepæ pōni mīni watapæ toquinque ænguīmīni incæmīnīpa,” ante Itota apānegacāimpa.

Itota nē tæī ěmōnongā ingampa

²⁵Mānōmaīnō ante apānedinque Itota īīmaī apānecantapa. “Mīnitō imīnite inguipoga quēwēnāni nāni cæbainō ante odōmonte apānedīmo incæte botō wantæyō baquiōnæ īnque bayonte mānōmaīnō ante godōmenque odōmonte apānedāmaī incæboimpa. Wæætē botō tōmēmo Mæmpo ingantedō ante apānedinque mīnitō imīnite edonque pōni apānecæboimpa. ²⁶Māniōnæ mīnitō botō Mæmpo ingante botō ěmōwo beyænque apānequīmīni imīnīpa. Īnīnque botō, Mīnitō beyæ ante botō Mæmpo ingante apānequīmo imopa, ante mānōmaī beyæ botō ānāmaī imopa. ²⁷Edæ botō Mæmpo incæ mīnitō imīnite waadete pōnengā ingampa. Botō īmo waadete pōnēninque mīnitō īñōmō edæ, Wængonguī weca

quēwēninque Itota pongaingā ingampa, ante pōnēnimīni beyæ botō Mæmpo adobaī mīnitō imīnite waadete pōnengā ingampa. ²⁸Botō edæ Mæmpocā weca quēwente inguipoga īñōmō pōni mo inte nōwo pōni inguipoga quēwēninque wadæ godinque Mæmpocā weca ocæ ěmānte goquīmo imopa,” ante Itota apānecantapa.

²⁹Tōmengā ěmīñænāni,
—Nōwo inguipoga quēwēnāni nāni cæbainō ante odōmonte apānedāmaī inte bitō edonque pōni apānebi ēñēmōnīpa. ³⁰Bitō tōmānō ante ēñēmi imīpa, ante nōwo ēñēmōnīpa. Īnīnque mōnitō, Æbānō ī, ante ēñencæte ante bitō imite ānāmaī īñōmōni bitō īñōmō do nē ēñēmi imīpa. Mānōmaī beyæ mōnitō, Bitō Wængonguī weca quēwente pōnīmi inte nē ēñēmi imīpa, ante do pōnēmōni imōnīpa.

³¹Ante āñōnāni Itota wæætē,
—Nōwo tæcæ pōnēmīni imīnitawo. ³²Wantæyō bayedē īñōmō edæ nōwo pōni batīpa. Māniñedē mīnitō botō imote ěmō cæte panguīmæ panguīmæ wodii winōninque tōmēmīni oncōnē go guīquīmīni imīnīpa. Botō īmo adoboque ěmō cæte gomīni incæte botō īñæmpa wīī adoboque ongōmopa. Edæ botō Mæmpo botō tōnō godongāmæ ongongampa. ³³Mīnitō īñōmō botō nempo quēwēmīni inte gānē pōnente quēwencæmīnīpa, ante cædinque botō mānīnō ante mīnitō imīnite apānetabopa. Īi inguipoga quēwēninque mīnitō caate wæcæmīnīpa. Incæte mīni wæwenguīmāmo ante guīñēnāmaī īedāni. Edæ inguipogaque ante nāni wēnæ wēnæ cædōnō ante Baa āninque botō godōmenque tæī ěmōnōmo inte nē gānā cægāimo imopa. Mānōmaīnō ante Itota tōmengā nānō ěmīñænāni īnānite īinque apānecā ēñengadānīpa.

Itota Mæmpo ingante mōnō beyæ ante apānecampa

17 ¹Itota mānōmaīnō ante īinque apānedinque oōnædē æmō adinque īīmaī apānecantapa. “Mæmpo

ēñēmi. Bitō, Æbānō baquīī, ante bitō angainō baī do batimpa. Botō edæ, Bitō Wēmo inōmo iñōmote bitō pōnō cæbi ate botō ñāō apāite baī botō ēmōnō iñōmō edonque pōnī bacæimpa, ante apænebopa. Mānōmaī cæbi adinque botō wæætē bitō beyæ pōnō cæbo ate bitō ñāō ēmōmāmo edonque pōnī bacæimpa. ²Bitō pædæ pōnōmi botō nē ængaināni inānite botō cōwē wantæpiyæ nāni quēwenguīnō ante godōmo æncædānimpa, ante bitō botō tōnō godongāmæ cæbi beyænque botō waodāni tōmānāni inānite nē āmo batabopa. ³Waodāni cōwē wantæpiyæ nāni wænāmaī quēwenguīnō ante iīmaī impa. Mæmpo, bitō adobique nāwā Wængonguī inōmi iñōmite tōmēnāni bitō imite ate baī pōnencædānimpa. Ayæ botō Itota Coditobo bitō nē da pōnongaimo iñōmote do adinque tōmēnāni pōnencædānimpa. Tōmēnāni mānōmaī nāni pōnēnō beyænque edæ cōwē wantæpiyæ nāni wænāmaī quēwenguīmāmo edæ do ēadānipa,” ante Itota apænecantapa.

⁴Ayæ Mæmpo ingante godōmenque apænedinque, “Bitō, Iīmaī cæe, ante bitō angainō ante botō inguipoga quēwēninque do iīnque cæbo beyæ bitō ñāō ēmōmāmo edonque pōnī bagatimpa. ⁵Wēñēñedē pōnī inguipoga badōnāmaī iñedē bitō weca ongōninque botō ñāō ēmongaimo inte ñōwo bitō weca ocæ ēmænte pōmo adinque bitō pōnō cæbi ate botō adobo ñāō apāite baī ēmōmo ate edæ edonque pōnī acæimpa,” Mæmpo ingante apænecantapa.

⁶Ayæ, “Inguipoga quēwēnāni bitō quīnāni inānipa, ante bitō pædæ pōnōmi æninque botō wæætē, Wængonguī æcānō ingāā, ante tōmēnāni inānite odōmōmo ēñēnānitapa. Adodāni bitō quīnāni iñōnānite bitō tōmēnāni inānite pædæ pōnōmi æntabopa. Tōmēnāni bitō angainō ante ēñente cædīnāni inānipa. ⁷Bitō pōnōmi æninque botō ēwocagaincoo ante iīnāni iñōmō edæ, Mānincoo tōmancoo edæ Mæmpocā pōnongā æninque Itota ēwocacampa,

ante ñōwo do ēñēnānipa. ⁸Edæ Mæmpo bitō pōnō apænebi botō ēñente ængainō ante botō adodō ante edæ tōmēnāni inānite godō apænebo ēñēninque tōmēnāni do ænānitapa. Botō bitō weca quēwente pongaimo imopa, ante ēñēninque tōmēnāni ædæmō ēñēnānitapa. Ayæ, Bitō botō imote da pōnōmi nē pongaimo imopa, ante pōnēnānitapa,” ante Itota Mæmpocā ingante apænecantapa.

⁹Ayæ, “Mæmpo, botō tōmēnāni beyæ ante bitō imite apænebopa. Botō wīī inguipogaque quēwēnāni beyæ ante apænebopa. Wæætē edæ, Bitō nē pædæ pōnōmi botō ængaināni iñōmō edæ bitō quīnāni inānipa, ante botō tōmēnāni beyæ ante bitō imite apænebopa. ¹⁰Botō quīnāni tōmānāni bitō quīnāni inānipa. Ayæ bitō quīnāni tōmānāni botō quīnāni adobai inānipa. Tōmēnāni cædāni beyænque botō ñāō ēmōmāmo edonque pōnī batimpa.”

¹¹Ante apænedinque Itota godōmenque apænecantapa. “Botō inguipoga iñōmō godōmenque ongōnāmaī incæboimpa. Wæætē bitō weca ocæ ēmænte ponguimo imopa. Botō emīñænāni guiquēñē inguipoga iñōmō ayæ ongōnāni inānipa. Mæmpo bitō nē Tæiyæ Waēmō inōmi inte ēñēmi. Bitō ēmōwo bitō pōnō pemongaiwo beyænque botō tæī piñænte nē āmo imopa. Iīnque mōnatō āāwoaque baī ēwocate quēwēmōna baī mānīnāni adobai āāwoaque baī ēwocate quēwēncædānimpa, ante cædinque bitō tæī piñæmi inte tōmēnāni inānite wææ aacæbiimpa, ante bitō imite apænebopa. ¹²Mānīnāni weca botō quēwēñedē botō iñōmō bitō ēmōwo bitō pōnō pemongaiwo beyænque botō tōmēnāni inānite wææ aatabopa. Ayæ, Wē womōnāmaī incædānimpa, ante adodāni inānite wææ gampotabopa. Iīnque tōmēnāni tōmānāni wē womōnāmaī inānipa. Ōnonque adocanque iñōmō æmæwo wē womonguēngā incæ tōmengā iñōmō edæ Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō baī ñōwo

iinque baquinque ante edæ æmæwo wë womongantapa,” ante Itota Mæmpocä ingante apænecantapa.

¹³Ayæ, “Botö nïowo bitö weca ocæ emænte ponguïmo ïmopa. Tömënanï botö watapæ topämo tömämämo entawëninque quëwencädänïmpa, ante botö mäninö ante inguipoga ayæ quëwëñedë apænebo ïmopa.

¹⁴Mæmpo, bitö angainö ante botö tömënanï inänite godö apænebo ëñënanïtapa. Botö inguipogaque nänï quëwencabo tönö adobo inämaï ïmo baï tömënanï edæ adobaï inguipogaque nänï quëwencabo tönö adodänï inämaï inänï adinque inguipogaque quëwënanï wæætë tömënanï inänite pïinänïtapa. ¹⁵Mæmpo ëñëmi. Bitö botö ëmïñänänï inänite, Mïnitö inguipoga inïömö ayæ quëwënanï incæminïmpa, ante ænte mäobi gocädänïmpa, ante botö bitö ïmite apænedämaï ïmopa.

Wæætë, Wënæ awënë në wïwa cædongä inïömö tömënanï inänite, Oda cæcädänïmpa, ante cæyongante bitö wææ aabi ate tömënanï wæætë oda cædämaï incädänïmpa, ante bitö ïmite apænebopa. ¹⁶Botö inguipogaque nänï quëwencabo tönö adobo inämaï ïmo baï tömënanï edæ adobaï inguipogaque nänï quëwencabo tönö adodänï inämaï inänïpa. ¹⁷Bitö änö inïömö edæ näwangä ante ïmpa. Ininque bitö godö cæbi ate näwangä bitö änö beyænque tömënanï inïömö tömëmi cædonque ante cædinque tæiyæ waëmö ewocate quëwënanï incädänïmpa, ante bitö ïmite apænebopa. ¹⁸Bitö botö ïmote inguipoga inïömö bitö da pönömi pömo baï botö adobaï tömënanï inänite inguipoga quëwënanï weca da godömo godänitapa. ¹⁹Tömënanï inïömö bitö cædonque ante cædinque tæiyæ waëmö ewocate quëwënanï incädänïmpa, ante botö inïömö edæ bitö cædonque ante Ao äninque, Botö nämä incæ tömënanï beyæ ante wænguïmo ïmopa,” ante Itota apænecantapa.

²⁰“Mæmpo ëñëmi. Botö wïï botö ëmïñänänïque beyæ ante bitö ïmite

apænebopa. Wæætë tömënanï botö angainö ante apænedänï ëñente pönëninque wadänï në wede pönenguïnanï inïönänite botö inänï beyæ ante adobaï bitö ïmite apænebopa.

²¹Mæmpo, Bitö ïmite botö entawëmo ïmo baï ayæ botö bitö nempo quëwëmo ïmo baï mäninänï tömänänï adobaï äawocaque baï ewocate quëwëmainänïpa, ante cæcæbiïmpa, ante bitö ïmite apænebopa. Ayæ inguipoga quëwënanï inïömö, Bitö botö ïmote da pönömi pongaïmo ïmopa, ante pönencädänïmpa, ante cædinque bitö godö cæbi ate tömënanï mönatö nempo quëwencädänïmpa, ante bitö ïmite apænebopa. ²²Bitö pönö cæbi beyænque botö nãö baï entawëninque, Mönatö äawocaque baï ewocate quëwëmöna baï tömënanï adobaï äawocaque baï ewocate quëwencädänïmpa, ante botö inïömö bitö pönönimämo botö nãö entawëmämo tömënanï inänite adopämo godömo ænte entawënanïpa. ²³Tömënanï äawocaque baï ewocate quëwencädänïmpa, ante tömënanï botö ïmote entawënanïpa. Ayæ botö bitö ïmite entawëmo ïmopa. Tömënanï mänömaï äawocaque baï ewocädänï adinque inguipoga quëwënanï inïömö, Bitö botö ïmote në da pönömi pongaïmo ïmopa, ante ëñencädänïmpa, ante apænebopa. Ayæ botö ïmote waadete pönengaïmi ïmi baï bitö tömënanï inänite adobaï waadete pönengaïmi ïmipa, ante ëñencädänïmpa, ante apænebopa,” ante Mæmpocä ingante Itota apænecantapa.

²⁴Ayæ, “Mæmpo, Bitö pædæ pönömi botö në ængainänï inïömö botö nãö ëmömämo acädänïmpa, ante botö, Tömënanï botö quëwëñömö adoyömö quëwencädänïmpa, ante aïnente wæbopa. Wëñëñedë pönï inguipoga badönämaï inïedë bitö inïömö edæ botö ïmote waadete pönëninque botö nãö ëmömämo pönömi botö ængaïmämo tömënanï adopämo acädänïmpa, ante aïnente wæbopa. ²⁵Mæmpo në nö cædömi ïmi ëñëmi. Inguipogaque quëwënanï bitö

imate wīi adinque pönēnāmai īnāni incāte botō īñōmō edā bitō imite do ate pönēmo imopa. Botō ēmiñānāni īñōmō, Bitō botō imote da pönōmi nē pongaīmo imopa, ante do ēñēnānitapa. ²⁶Botō cæbo beyænque mānīnāni īñōmō, Bitō imite ate baī pönēnānitapa. Botō imote bitō waadete pönēnō ante adodō waadete pönēnō tōmēnāni mimōnē entawente quēwencædānimpa, ante ayæ, Tōmēnāni botō imote entawencædānimpa, ante botō ayæ cæbo beyænque tōmēnāni īñōmō, Bitō imite ate baī pönēncædānimpa,” ante Itota Mæmpo ingante iinque apænecacāimpa.

Itota ingante bæi ongonte ænte godānīpa

(Māateo 26.47-56; Māadoco 14.43-50; Odoca 22.47-53)

18 ¹Wængonguī ingante iinque apænedinque Itota tōmengā ēmiñānāni tōnō wadæ godinque Quedodō biyōnæ æmæ wedeca godānitapa. Æmæ wedeca odibowæncodē nāni ancodē ī iinque Itota tōmengā ēmiñānāni tōnō mānīncodē pō guidānitapa. ²Itota ingante nē odōmonguingā Codaa īñōmō Itota tōmengā ēmiñānāni tōnō mānīncodē wantæ īñō wantæ īñō gote ongōnāni iinque Itota ingante nē odōmonguingā Codaa īñōmō mānīncodē do adingā īngōgāimpa. ³Iinque tontadoidi adocaboque īnānite æninque Codaa īñōmō edā tāno beyænte adocodē pongantapa. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænānāni tōnō Paditeoidi nāni wæ wānōnāni īnānite Codaa nempo godōnāni æningā inte tōmengā tōmēnāni īnānite tontadoidi tōnō ænte māmongā pōnānitapa. Pōninque tōmēnāni gonga tīcāinē næænte gongapæncade tīcāinē nææninque yaēmē næænte Codaa miñæ pōnānitapa. ⁴Itota nāmā ante, Æbānō bate wæquīmoo, ante tōmāā ēñēnongā inte awānē tao godinque tōmēnāni īnānite, —Æcānō ingante ante diqui diqui minte pōmīni.

⁵Ante āñongā tōmēnāni wæætē, —Itota Nāatadeta nē quēwēningā ingante āmōnīpa.

Ānāni ēñēninque, —Botō tōmēmo imopa, ante Itota apænecantapa.

Ayæ nē odōmonguingā Codaa īñōmō tōmēnāni weca a ongōnongāimpa. ⁶Itota īñōmō, “Botō tōmēmo imopa,” ante āñongā tōmēnāni gā godinque onguipoga tæ go wæænānitapa. ⁷Tæ go wæænāni adinque tōmengā adodō, —Æcānō ingante ante diqui diqui minte pōmīni.

Ante āñongā tōmēnāni wæætē, —Itota Nāatadeta quēwēningā ingante āmōnīpa.

⁸Ānāni ēñēninque Itota wæætē, —Botō tōmēmo imopa, ante do antabopa. Mīnitō īñōmō botō imote ante diqui diqui minte pōmīni baī mānīnāni īnānite bæi ongōnāmai iedāni.

⁹Itota Mæmpocā ingante do apænedinque, “Bitō edā pönōmi botō ængaināni īnānite wææ aabo beyæ adocanque inca wē womōnāmai īnānitapa,” ante nānō angainō baī ñōwo iinque bacæimpa, ante mānōmai angantapa. ¹⁰Timōnō Pegodo īñōmō nē yaēmē næængā inte pædæ guipote yaēmē æninque, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī īnongā ingante nē cæcā ingante tæi pāninque tōmēmonca īnō wangō tamoncacantapa. Pegodo nānō nē wangō tamoncadingā emōwo Māadoco emongā īngōgāimpa.

¹¹Itota wæætē Pegodo ingante, —Bitō yaēmē adodō da wē, āninque, Botō wæwenguīmāmo ante botō Mæmpo pōnongā ænīmo inte wæwenguēnēmo imopa, angacāimpa.

Itota ingante bæi ongōninque Ānato weca ænte godāni

(Māateo 26.57-58; Māadoco 14.53-54; Odoca 22.54)

¹²Ayæ odōmāno tontadoidi tōnō tōmēnāni awēnē ayæ oodeoidi awēnēidi tōnō Itota ingante bæi ongōninque ænānitapa. Æninque tōmengā ingante

goto wimpote cädänitapa. ¹³Ayæ adodäni Änato nänöwäa Caiapato weca Itota ingante ænte mäo godänitapa. Edæ Caiapato iñömö, Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni inongä mäniï wadepo iñonte inongäimpa. ¹⁴Caiapato wëenëhedë oodeoidi awënëidi inänite iïmai ante nê änogä inongäimpa. Mönö waocabo beyæ ante adocanque onguïñængä wængä ininque waa imaimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(Mäateo 26.69-70; Mäadoco
14.66-68; Odoca 22.55-57)

¹⁵Itota nänö ëmiñængä wacä tönö Timönö Pegodo iñömö tömëna iñömö Itota ingante tee empo godatapa. Mäningä iñömö Itota nänö ëmiñængä iñömö, Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni nänö nê adingä inongäimpa. Ininque Itota tönö pöninge tömengä Wængongui ingante nê godongä ñænængä pöni inongä oncö yacömöñäa iñömö pö guicantapa. ¹⁶Pegodo guiquënë odemö yabæ inö a ongönongäimpa. Wacä Itota miñæ nê gocä iñömö, Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni inongä nänö nê adingä iñömö tömengä ocæ ëmænte pöninge baquecä odemö nê wææ aacä ingante apænecantapa. Pegodo ingante ämi guicæ, angä ëñëninge baquecä wi ænecä ate tömengä Pegodo ingante ænte manguicä guicantapa. ¹⁷Manguicä guiyongä baquecä odemö nê wææ aacä iñömö Pegodo ingante,

—Bitö adobai mäningä onguïñængä nänö nê ëmiñænömi imipa töö.

Äñongä tömengä wæætë,

—Botö wabo imopa, angantapa.

¹⁸Yoguite ingatimpa. Ayæ nê cädönäni tönö oodeoidi awënëidi wææ wänönäni gongapamö ootoqui, ante nani tadöni gäänë adiyæ ongonte ootodönänimpa. Pegodo adobai tömënanäni tönö godongämæ adiyæ ongonte ootocantapa.

**Nê godongä ñænængä Itota ingante
angampa**

(Mäateo 26.59-66; Mäadoco
14.55-64; Odoca 22.66-71)

¹⁹Mäniñedë Änato iñömö, Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni

iñömö Itota ingante, Bitö nê ëmiñænäni diyæ, änogäimpa. Ayæ Itota nänö odömönte apænëgainö ante, Æbänö i, ante tömengä ingante adobai angantapa. ²⁰Itota wæætë,

—Wadöni ëñëñönänite botö edonque pöni apænëbo ëñëñänitapa. Botö cöwë minitö odömöincönë incæ Wængongui oncö ñænëncönë incæ oodeoidi tömänäni nani pöincönë pö guidinque odömönte apænëbo ëñëñänitapa. Botö cöwë awëmö apænëdämai intabopa. ²¹Bitö botö imote, Æbänö i, ante quänante ämi. Botö imote nê ëñëñänäni inänite ämi ëñente apænëdäni ëñëncæbiimpa. Edæ mäniñäni ædæmö ëñëñäni inänipa.

²²Mänömainö angä ëñëninge wææ wänongä adocanque iñömö Itota gäänë ongöninge tömengä ingante tæi tamöninge apænecä,

—Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni inongä ingante ædö cæte mänömai ante wæætë änewëë töö.

²³Ante äñongä Itota wæætë,

—Botö wënæ wënæ änimö imo bai bitö botö wënæ wënæ äninö ante, Æbänö i, ante apænëbi ëñëmoe. Wæætë edæ näwangä ante apænëbo ininque bitö quänante botö imote tæi tamömipæä, angantapa.

²⁴Ayæ, Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni Caiapato weca gocæcäimpa, ante Änato iñömö Itota ingante ayæ goto wimpoingä iñongante angä ëñëninge tömengä ingante ænte gogadänimpa.

**Pegodo incæ, Dicæ abogaa, wæætë
angampa**

(Mäateo 26.71-75; Mäadoco
14.69-72; Odoca 22.58-62)

²⁵Timönö Pegodo ayæ adiyæ ootoyongante wadäni,

—Bitö tömengä ëmiñænömi adobai imipa töö.

Änäni ëñëninge tömengä,

—Wabo imopa, angantapa.

²⁶Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni inongä ingante nê cädäni

iñönänite adocanque iñömö Pegodo nänö në wangö tamoncadingä guiidengä inongäimpa. Tömengä iñömö Pegodo ingante,

—Bitö tömengä miñäe odibowæncodë ongöñedë bitö ïmi atabopa. Bitö wii imitawo.

²⁷Ante añongä Pegodo wæætë, Wabo imopa, ante tæcæ änewëñongä tawadiya dobæ pegatimpa.

Pidato weca Itota ongonä

(*Mäateo 27.1-2; Mäadoco 15.1-5; Odoca 23.1-5*)

²⁸Tæcæ ñäö bayonte Itota ayæ Caiapato weca ongöñongante oodeoidi iñömö, Mönö tömengä ingante odömäno gobedönadodo awënë Pidato weca ænte gocäimpa, ante cædinqwe awënë oncö boyæ mäodäni gocantapa. Incæte tömënäni dodäni nani wææ angainö beyæ ante guiñente wædinqwe, Pidato oncönë guiiite bai mönitö mimö wentamö ewocamöni incædömönimpa. Ìñæmpa mänömai cæmöni ininqwe mönitö Patowa mönö ææmæ cæyedë cængui ædö cæte cænguimöni, ante wædinqwe guidämai inänitapa.

²⁹Ininqwe Pidato tömënäni weca oncö boyæ taodinqwe tömënäni inänite, —Ìngä onguiñængä iñömö quinö wënæ wënæ cæcantawo.

³⁰Åñongä tömënäni wæætë, —Mäningä wii wënæ wënæ cæcä inte bai mönitö tömengä ingante wii ænte nämö pædæ godömöni æncædömiimpa.

³¹Änani ëñëningwe Pidato, —Minitö tömëmini tömengä ingante ænte godinqwe mini wææ yewæmongainö bai ante cædinqwe, Tömengä ingante pangäimpa, ante apænte æedäni.

Åñongä oodeoidi awënëidi, —Ìñæmpa minitö wææ ämini iñömini mönitö cöwë tacamöni wænäni möni cægainö bai ædö cæte æcämenque ingante wænömöni wænguingä, ante wædänitapa.

³²Odömänoidi mäniñedë wënæ wënæ cædäni inänite awäa töö godömænte

timpodinqwe wææ tiwadinque godö wænönäni inönänimpa. Ininqwe odömänoidi inänite pædæ godöningwe oodeoidi wæætë Itota, Æbänö cædäni wænguimoo, ante do nänö angainö bai ñöwo ininqwe baquinque cædänitapa.

³³Mäninö änanäni ëñëningwe Pidato wæætë oncönë ñænæncönë guiidinqwe Itota ingante añecä pongä adinqwe, Pidato,

—Bitö oodeoidi Awënë Odeyebi imitawo.

³⁴Angä ëñente Itota wæætë, —Bitö nämä pönëningwe apænebitawo. Wabänö wacä botö imotedö ante bitö imite apæneçä ëñëmitawo.

³⁵Ante añongä Pidato, —Botö dicæ oodeobo imogaa. Tömëmi guiidänäni tönö Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni iñömö bitö imite mämö pædæ pönönäni æntabopa töö. Bitö quinö wënæ wënæ cæbitawo.

³⁶Åñongante Itota wæætë apænedinqwe, —Wii inguipoga quëwënäni änanäni beyæ botö Awënë Odeyebö në ingaimo imopa. Botö inguipoga quëwënäni Awënë Odeyebö inte në ämo imo bai botö nempo quëwënäni iñömö botö imote, Bæi ongonte ænte godämai incædänimpa, ante wææ cædinqwe oodeoidi tönö guëa wæatedö wæætë cæcædönänimpa. Incæte wii inguipoga quëwënäni änanäni beyæ wæætë edæ wayömö quëwengaimo inte botö tömëmö nämä incæ Awënë Odeyebö në ingaimo imopa.

³⁷Mänömainö ante Itota apæneçä ininqwe Pidato,

—Ìñæmpa Awënë Odeyebi bitö imitawo.

Åñongante Itota wæætë, —Bitö tömëmi änö bai botö Awënë Odeyebö inömoimpa. Näwangä ämipa. Botö iñömö Wængongui nänö angainö ante, Näwangä impa, ante inguipoga quëwënäni inänite apæneçæte ante edæ mäni beyænque ante inguipoga iñömö pö ëñagaimo imopa. Wængongui näwangä ante nänö angainö ante Ao

ante eñente nē cædāni iñōmō edæ
tömēnāni tōmānāni botō imote nē
ēñēnāni inānīpa, angantapa.

³⁸ Æñongante Pidato,
—Æcāmē nāwangā angāā, angacāimpa.

Itota wæncæcāimpa, ānānīpa

(Māateo 27.15-31; Mādodoco
15.6-20; Odoca 23.13-25)

Pidato mānōmaī apænedinque wæætē
oodeoidi weca oncō boyæ taodinquē
apæñecantapa.

—Īngā quīnō wēnæ wēnæ cæcā
ingampa, ante ēñēnāmaī imopa. Īnīnque
botō dicæ tōmengā ingante apænte
anguīmo imogaa. ³⁹Wadepo iñō wadepo
iñō Patowa mīni ææmæ cæōnæ mīnitō,
Ædānidō tee mōnete ongōnānīi, ante
pōnēnīnque adocanque ēmōwo ante
botō imote apænedinque, Īngā ingante
ñimpo cæbi goquingā, ante cōwē
āmīnīpa. Īnīnque adocanque ingante,
Īngā iñōmō mīni apænedongā ingampa,
ante botō tōmengā ingante ñimpo cæbo
ate ænte gomīni inōmīnīpa. Īnīnque
ñōwo diyæ. Mīnitō, Oodeomōni Odeye
iñongante pōnō ñimpo cæbi abæ
tawænte goguīnga, āmīnitawo.

⁴⁰ Æñongante tōmēnāni yedæ tededinque,
—Māningā ingante dicæ āmōniyaa.

Wæætē Badabato ingante ñimpo cæbi
gocæe, ante tedewengadānīpa.

Badabato wēñēñedē wadāni tōnō,
Odōmāno tæiyæ awēnē ingante wido
cæcæimpa, ante cædingā inongāimpa.

19 ¹ Ayæ Pidato angā ate Itota
ingante bæi ongonte māo
æmontaiya tæi tæi pānānīpa.

² Tontadoidi daa mongæmenca ænīnque
que que cædinque, Awēnē poganta,
ante pōnō da wencadānīpa. Awēnē
weocoo wēñacæbiimpa, ante badete
tote baī cædinque Itota ingante opatawæ
ēmoncoo pōnō daga wēñadānīpa.

³ Daga wēñadinque tōmēnāni wæætē
wæætē tōmengā weca ponte ānīnque,
—Badogaa, bitō oodeo awēnē odeyebi
imipææ.

Ante badete todinque tōmengā ingante
tæi tamōnānīpa.

⁴ Pidato tōmēnāni weca oncō boyæ
adopoque ayæ tadinque oodeoidi inānīte
apænedinque,

—Īngā iñōmō æbānō cæcantawo,
ante eñencæte ante cæbo ate tōmengā
wēnæ wēnæ nānō cædō ante dicæ
abogaa. Mīnitō mānōmāinō ante
ēñencāmīnīpa, ante botō tōmengā
ingante mīnitō weca ænte mantabo tacā
aedāni, angantapa.

⁵ Itota daa mongæmenca poganta
encadinque opatawæ ēmoncoo
mongænte tayongā Pidato tōmēnāni
inānīte,

—Īngā onguīñængā ongongā aedāni.

⁶ Tōmengā ingante adinque,
Wængonguī quī, ante nē godōnāni
ñænænāni tōnō adodāni inānīte nē wææ
wānōnāni iñōmō yedæ tedewēnīnque,
—Awæ ñænquedīmæ cæte āmi
wænōnāni wængæe. Āmi wænōnāni
wængæe.

Ante ancaa ānewēnāni ēñēnīnque
Pidato wæætē,

—Mīnitō iñæmpa tōmengā ingante
ænīnque awæ ñænquedīmæ cæte
wænōmīni wængæe. Botō guiquēnē
iñgā wēnæ wēnæ nānō cædō ante dicæ
abogaa.

⁷ Pidato āñongā oodeoidi wæætē iīmaī
tedewēnānīpa.

—Mōnitō wææ yewæmongainō ante
ēñente quēwēmōni imōnīpa. Īngā
iñōmō edæ nāmā ante edæ, Wængonguī
Wēmo inōmo imopa, ante cædinque
edæ mānīnō mōni wææ yewæmongainō
ante ēñēnāmaī cæcampa. Mānōmaī
ēñēnāmaī inte cæcā beyæ tōmengā nē
wænguēnengā ingampa.

⁸ Mānōmāinō ānāni ēñēnīnque Pidato
godōmenque guīñente wædinque,

⁹ oncōnē ñænæncōnē adodō pō
guīidinque Itota ingante,

—Bitō ædōnō quēwente pōmi imīi.

Ante āñongā Itota guiquēnē pæ
wēñecā. ¹⁰ Adinque Pidato tōmengā
ingante,

—Bitō quīnante botō imo tededāmaī
imīi. Botō nāmā nē tæi piñænte āmo
inōmo inte āmo inīnque ñimpo cædāni

gobaïmipa. Botö wadö ante ämo ïninqe bitö ïmite do awæ ñænquedimæ cæte wænönäni wæmaïmipa, ante ëñënamai ïmitawo.

¹¹ Äñongante Itota wæætë,

—Wængonguï bitö tæi pñænte ämamo ante godönamaï ingä bai bitö tömëmi tæi ämi ïmi diyæ botö ïmote anguïmiyaa. Mänömai beyæ bitö ïmite, Wænömi wæncæcäïmpa, ante botö ïmote nê pædæ pönöningä ïñömö edæ godömenque wænæ wænæ cæcä ingampa, ante apænecantapa.

¹² Mänömainö angä ëñëninque Pidato, Æbänö ñïmpo cæbo goquingä, ante cædongäïmpa. Cæyongä oodeoidi wæætë godömenque yedæ änönänïmpa,

—Bitö mäningä ingante ñïmpo cæbi bai bitö odömäno tæiyæ awënë Tetædo æmigo dicæ ïmiyaa. Æcämenque ïñömö edæ, Botö awënë ïnömoïmpa, ante nê angä inte tömengä ïñömö Tetædo ingante nê pñïngä ingampa.

¹³ Mäninö änanï ëñëninque Pidato ïñömö, Itota ingante ænte tao godinque awënë nänö apænte äïmpaa gote tæ contacantapa. Pidato nänö tæ contayömö ïñömö, Dicacoo ayadi bai nänï caayömö ïmpa, ante nänï äñömö ïninqe ebedeo tededö, Gabata, nänï äñömö ïnönïmpa. ¹⁴ Patowa nänï ææmæ cæyedë ïnque bayö oodeoidi, ïimö ate guëmanguïönæ inguïmpa, ante mönö ñöwoönæque cæcäïmpa, ante nänï cæönæ ïnönïmpa. ïñönæ wodo tæcæ bæcä bayonte Pidato oodeoidi ïnänite, —Ïngä ïñömö mïnitö Odeye ïnongä ingampa.

¹⁵ Äñongante yedæ äninque tömënäni, —Tömengä ingante wænömi wængæ. Tömengä ingante wænömi wængæ. Awäa timpote ämi wænönäni wængæ.

Ante ancaa änewëñönäni Pidato wæætë, —Botö ïñömö mïnitö Odeye ïñongante awäa timpote ämo wænönäni wængæ, ante änewëmïnitawo.

Angä ëñëninque Wængonguï quï, ante godönäni ñænænäni ïñömö,

—Tetædoque ïncæ mönitö awënë odeye ïnongä apa cæbii, änewëñönänïmpa.

¹⁶ Ancaa änewëñönäni Pidato, Awäa ämo timpote wænömini wængædäni, ante Itota ingante tontadoidi ïnänite pædæ godongä ængadänïmpa. Ayæ tömënäni Itota ingante ænte gogadänïmpa.

Itota ingante awäa timpodäni wængäïmpa

(*Mäateo 27.32-44; Mäadoco 15.21-32; Odoca 23.26-43*)

¹⁷ Itota ïncæ tömengä timpoquiwæ æninque mongænte taodinque “Ocatäinö” mönö äñömö pongantapa. Mänïñömö ante ebedeo tededö, Godogota, nänï äñömö ïmpa. ¹⁸ Mänïñömö pönongante tömënäni awæ ñænquedimæ cædinque tömengä ingante töö godonte timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidëñäni ongongantapa. Ayæ wada ïnate tömengä weca æmatæ ïnö æmatæ ïnö mämö adobaï cæte ængæ gantidëñäni wægöñöna Itota tæcæguedë wægongä ingantapa. ¹⁹ Pidato angä yewæmöinta, Nänï ëñguinta, ante yewæmonte æninque ñænquedimæ iwäa wo cædänitapa. “Itota Näatadeta quëwëningä oodeoidi Awënë Odeye ïnongä ingampa,” ante yewæmonte wo cæte ongongatimpa. ²⁰ Itota ingante nänï timpodïñömö eyequei ï ïninqe oodeoidi nanguï ïnänï tömënäni nänï quëwëñömö ta pöninque Pidatoidi nänï yewæmöninta adänitapa. Mäninta ïñömö ebedeo tededö datii tededö guidiego tededö ante yewæmonte ingatimpa. ²¹ Oodeoidi beyæ ante, Wængonguï quï, ante nê godönäni ñænænäni ïñömö Pidato weca godinque tömengä ingante,

—Bitö, “Oodeoidi Awënë Odeye ïnongampa,” ante yewæmönämaï inguënë quëwë. Wæætë tömengä nämä nänö angainö bai, “Botö oodeoidi Awënë Odeyebo ïnömoïmpa, ante nê änewëningä ingampa,” ante yewæmöe.

²² Ante änewëñönäni Pidato wæætë, —Botö yewæmöninö ante yewæmönimo inte botö wæætë wadö ante yewæmönämaï ïncæboïmpa.

²³Tontadoidi iñömö tömengä ingante awäa timpote ængæ gantidënanäi wægöñongä tömënanäi tömengä weocoo ini æninqwe mencooga go mencooga cönöningwe adocanque adocooque adocanque adocooque æninqwe tömänäni ænönänimpa. Täno mongæincoo guiquëñë ayæ öñoncoopa. Mänincoo iñömö bæbængapaa badönämaï incoo tömancoo adocooque da wëñaque badöi inimpa. ²⁴Adocooque wänä ñænämaï ingæimpa, ante adodäni godongämæ tedinque,

—Æcänö quınca nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodönänitapa.

Edæ Wængongui angä ëñente dodäni iïmaï ante nani yewæmongainö bai ñöwo iinque baquinque tontadoidi mänömaï cædänitapa. “Edæ botö weocoo ini ö æninqwe tömënanäi nani caboque wacä ingä wacä ingä nënempodänitapa. Ayæ, Æcänö quınca nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodöninque ænänitapa,” ante nani yewæmongainö bai tontadoidi ñöwo cædänitapa.

²⁵Itota ingä nani ængæ gantidëñömö tömengä wäänä tönö wäänä tönñacä nana caya ayæ Codeopato nänöogængä Mäadiya tönö wacä Mäadiya Mäagadadëñä mänñiñömö pöninque eyequei a ongönänitapa. ²⁶Itota iñömö tömengä wäänä inante acantapa. Ayæ botö tömengä miñæ në godimo iñömö tömengä nänö në waadebo inömo inte tömëñä weca ongömo adinque Itota tömengä wäänä inante,

—Badä ëñëmi. Mäningä iñömö minö wengä bacæcäimpa.

²⁷Äninqwe tömengä ëmiñænimo iñömote,

—Botö ëmiñænimi ëñëmi, Mäninä iñömö botö badä incæ bitö badä bacædäimpa, angacäimpa.

Iñinque botö Itota nänö në ëmiñænimo inte tömengä nänö änöñedë täno ænte mämömo pöninque tömengä wäänä iñömö botö oncönë cöwë owodönäimpa.

Itota incæ wængäimpa

(Mäateo 27.45-56; Mäadoco 15.33-41; Odoca 23.44-49)

²⁸Quinö bacæimpa, ante ñöwo iinque batimpa, ante në ëñëñongä inte Itota iñömö edæ, Wængongui angä ëñente nani yewæmongainö bai ñöwo iinque bacæimpa, ante cædinque,

—Botö gæwænte awædö, ante apænecantapa.

²⁹Adoyömö biinömæ nani ämäë bai wædænque godonte nani ænimæ owætadë engate ongö adinque tömënanäi dayömö bai æninqwe mänimænë pædæ guidonte aa beyonte wëä tadonte æninqwe iitopowænca nani äwænca ongontoca goto wencadodinqwe Itota önöne pædæ æænö pæ mänänitapa.

³⁰Pæ mäñönäni Itota oo guëmante bedinque,

—Ñöwo iinque batimpa.

Ante apænedinque tömengä ocabo ædæ wææncadinque tömengä önöwoca wadæ goyöwoca do wængäimpa.

Itota betagonta inö

tontado boo täñongä

³¹Iimö ate, Mönö guëmanguionæ iñömö Patowa inguiönæ beyæ godömenque waa ëönæpa, ante oodeoidi, Nöwoönæque cæcæimpa, ante nani cæönæ inimpa. Oodeoidi awëñëidi, Awäa në ongönäni baö mäniwäa guëmanguionæ ongönämaï incædänimpa, ante Pidato weca godinque tömengä ingante, Iñäni nani timpodiwäa në ongönäni quingæ wæncædänimpa, ante cædinque bitö tömënanäi önömënë bamë ämi wadäni taa mäñäni do wæncædänimpa. Ayæ tömënanäi baö o togænte pædæ wæænonte ämi æñänie, änänitapa. ³²Mänñi beyæ tontadoidi pöninque Itota weca täno nani në ængæ gantidëningä önömënë bamë taa mäñinque edæ ayæ nani në timpodingä wægongä önömënë bamë taa mäñänitapa. ³³Taa mäñinque Itota weca pöninque tömengä do wængäi adinque tömengä önömënë taa mäñämaï inönänimpa.

³⁴Wæætē tontado adocanque Itota betagonta inō boo tæñōñongā wepæ tönō æpæ guī gotimpa. ³⁵Botō mäninō bayonte nē adimo inte, Æbänō nāwangā batimpa, ante nō apænebopa. Ayæ, Botō änō ante nāwangā impa, ante do ëñēmopa. Minitō adobaī ëñente pōnencæminimpa, ante apænebopa. ³⁶Edæ, “Tömengā bamē adomenque incæ taa mænte wædāmaī incæcäimpa,” ante Wængonguī angā ëñente nāni yewæmongainō baī bacæimpa, ante mänōmaī batimpa. ³⁷Ayæ edæ, “Waadāni nāni nē boo tæñōñongā ingante aquināni inānipa,” ante Wængonguī angā ëñente wataa nāni yewæmongainō baī iinque bacæimpa, ante mänōmaī batimpa.

Itota wodi baö inī māo daga wēnānipa

(Māateo 27.57-61; Māadoco 15.42-47; Odoca 23.50-56)

³⁸Ayæ ate Adimatea quēwengā Ootee iñōmō oodeoidi awēñēdi inānite guīñente awædō, ante awēmō Itota ëmiñæningā inongäimpa. Tömengā iñōmō Pidato Awēñē ingante, Itota wodi baö pönōmi ænte wēmoe, angantapa. Pidato Ao angā ëñēninge Ootee do pōninge Itota wodi baö timpodiwāa ongōñongante o togænte pædæ wæænonte ængantapa. ³⁹Ayæ Niicodemō wēñēñedē Itota weca woyowotæ ñacæ nē pōningā iñōmō Ootee miñæ pongantapa. Tömengā miidamō nāni änōmō nanguī tī nāmō tönō aadoemō nāni änōmō nanguī oguī wamō tönō adoyōmō nāni wempo cædimō todēinta quido ganca ænte pongantapa. ⁴⁰Ootee tönō Niicodemō iñōmō Itota wodi baö ænninge ninocoo nāni ancoo guiancoo incæ doyæncoo mänincoo oguī wamō nāna ænte pōnimō ænte wāne cædedatapa. Ayæ oodeoidi daga wencæte ante nāni cægāi baī adobaī cædinque tōmēna nāna wāne cædincoo inte tōmengā baö wīni wīni cægadaiimpa. ⁴¹Itota ingante nāni timpodifñōmō eyequeī gōnea inimpa.

Adodea iñōmō miintatodē nāni ææ wodiñōmō ònontatoque inimpa. ⁴²Iimō ate guēmanguiönæ inguimpā, ante oodeoidi, Ñōwoönæque cæcæimpa, ante nāni cæönæ impa, ante beyæ, Ontato eyequeī impa, ante tōmēnāni Itota wodi baö mänifñōmō daga wengadānimpā.

Itota nē wæningā incæ nāni òmæmonte quēwengā
(Māateo 28.1-10; Māadoco 16.1-8; Odoca 24.1-12)

20 ¹Oodeoidi guēmanguiönæ Tabado go ate mönō Dominco tæcæ ooque pōnente bayedē Māadiya Māagadadēnā Itota wodido ponte ayongā dicabo ontato tee mönocæte ante nāni da pæñæninca incæ do wēä godō concæī intapa. ²Botō Itota nānō nē waadedimō tönō Timönō Pegodo iñōmō Itota miñæ möna nē godincaya iñōmōnate Māadiya Māagadadēnā wæætē, Mänōmaī impa, ante adinque mönatō weca pogodo ponte apænecantapa,

—Awēñē Itota wodi baö ontatodē òñōñongante ænte taodinqe ædōñō māo ñō cædānii, ante ëñēnāmaī imōnipa.

³Ante apæneyongā Pegodo tönō botō Itota miñæ möna nē godincaya iñōmō tōmengā wodido quingæ gote pogodo pontamōnāna. ⁴Guæa pogodo gomōna incæte tōmengā ëmiñænimo botonque quingæ tōmengā wodido tāno pontabopa. Pegodo ayæ pongantapa. ⁵Mänifñōmō tāno pōninge ædæ wæante guite ayōmo iñāna nāna wīni caadincooque òñō abo incæte guidāmaī intabopa. ⁶Timönō Pegodo botō miñæ ayæ nē pōningā Itota wodido ontatodē ponte wāñē guicantapa. Wāñē guiiyongante doyæncooque iñāna nāna wīni caadincooque mänifñōmō òñō acantapa. ⁷Ayæ Itota wodi ocabo nāna nāni cæcadincoo adobaī òñō acantapa. Mänincoo doyæncoo tönō wīi adoyōmō ñōnonte intapa. Wæætē iincoo nāā wēnente nāñēñē ñō cæte òñō acantapa. ⁸Iinque botō tōmengā wodido ontatodē tāno nē pōnimo incæte ñōwo tæcæ adobaī wāñē guitabopa.

Guiite ayömo, Itota nänö öñöñiñömö æbänö í, ante adinque, Tömengä ñäni ömæmonte quëwengä ingampa, ante pönentabopa. ⁹Edæ Wængongui angä ëñente yewæmöninque dodäni, Mönö Codito iñömö do wæningä incæ ñäni ömæmonte quëwenguënegä incæcäimpa, ante mönatö mäniñedë ayæ ëñënamäi inömonaimpa. ¹⁰Ayæ mönatö tömengä miñä nê godimöna iñömö wadæ godinque tömëmöna oncönö ocæ ëmænte gotamónapa.

**Itota iñömö Mäadiya Mäagadadëna
weca pongä**

(Mäadoco 16.9-11)

¹¹Mäadiya guiquëñë Itota wodido ontatodë yabæ inö a ongonte wædongäimpa. Mänömaï wædinque tömengä, Abote, ante ædæ wæante guiite ¹²adinque Wængongui anquedoda näämæntacoo mongæna inte Itota wodi baö öñöñiñömö tæ contada ina acantapa. Adocanque Itota wodi ocabo öñöñiñömö tæ contayongä wacä Itota wodi önöwa öñöñiñömö tæ contate ongongä acantapa. ¹³Tömëna iñömö tömengä ingante,

—Onquiyæmi, minö quinante wæmintawo.

Äna ëñëninque tömengä wæætë,

—Botö Awënë wodi baö ini ö ænte godäni awædö. Ædonö mäo ñö cädäni, ante ëñënamäi wæbopa.

¹⁴Mäninö äninque Mäadiya dadi ëmænte ayongä Itota mäniñömö a ongongä adinque Itota incæcä tömengä ëñënamäi ingantapa. ¹⁵Itota iñömö,

Minö quinante wæmintawo. Æcänö ingante ante diqui diqui mimintawo.

Ante angä ëñëninque Mäadiya, Ìingä iñömö wabänö gönea ömæ wite nê aacä ingampa, ante önöwënenque pönëninque,

—Ëñëmi, bitö tömengä wodi baö ini wayömo ænte mäobi inte bai ædonö gote ñö cæbitapa, ante apænebi ëñëmoe. Apænebi ëñëninque botö tömengä wodi baö do gote æmaïmopa.

¹⁶Äñongante Itota tömengä ingante,

—Mäadiya, angantapa.

Angä ëñëninque tömengä weca dadi ëmænte ebedeo tededö äninque,

—Adaböni, angantapa. Mäninö mönö tededö, “Awënë nê Odömömi imi,” ante impa.

¹⁷Itota iñömö,

—Edæ botö ayæ botö Mæmpo weca ocæ ëmænte godämaï imopa, ante adinque minö botö imo pæ mänämaï iedä, angantapa. Wæætë minö botö töninädäni weca godinque tömëñäni inänite iïmaï apænebi ëñencädänimpa. Botö ñöwo botö Mæmpo weca ocæ ëmænte goquimo imopa. Tömengä iñömö minitö Mæmpo adobai inongampa. Botö ñöwo botö Wængongui weca ocæ ëmænte goquimo imopa. Tömengä iñömö minitö Wængongui adobai inongampa, angantapa.

¹⁸Itota angä ate Mäadiya Mäagadadëna iñömö Itota nänö nê ëmiñëñinäni weca pöninque, Awënë Itota ingante atabopa, äninque, Tömengä iïmaïñö ante apæncä ëñëntabopa, ante tömëñäni inänite mäo apænegacäimpa.

**Itota iñömö tömengä ëmiñëñinäni
weca pongä**

(Mäateo 28.16-20; Mäadoco
16.14-18; Odoco 24.36-49)

¹⁹Guëmanguionæ go ate iïmö ate wëmö bayö tömengä ëmiñëñinäni adoyömo pöninque, Oodeoidi awënëidi inänite ancai guñente awædö, ante odemö tee mönete ongönänitapa. Itota tömëñäni weca pö guiite tæcæguedë a ongöninque,

—Guñëñämaï inte gänë pönencæminimpa, angantapa.

²⁰Mäninö angä ate tömengä önompö odömöninque tömengä betagonta odömongä adänitapa. Äninque mönö Awënë ingante adinque tömengä ëmiñëñinäni nanguï watapæ todänitapa.

²¹Itota wæætë adodö,

—Guñëñämaï inte gänë pönencæminimpa, angantapa. Botö Mæmpo iñömö botö imote nänö da

pönongaïmo ïmo bai botö adobai mïnitö ïminite da godömo goquïmïni ïminipa.

²²Ante apænedinque tömënäni baonga woo öongate apæneçä,

—Botö ñöwo pönï mïnitonga Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante pönö pönömo æedäni. ²³Në wënæ wënæ cæçä ingante adinque mïnitö tömengä ingante godö ñimpo cæmïni ïinque Wængonguï adobai tömengä ingante godö ñimpo cæçä quëwëmaingampa. Mïnitö wæætë në wënæ wënæ cæçä ingante godö ñimpo cæçämaï ïmïni ïinque Wængonguï adobai cæçämaï inte tömengä ingante pönö ñimpo cæçämaï ïmaingampa.

**Itota ñäni ömæmonte në
quëwengä ingante Tömato acä**

²⁴Itota ëmïñænïnäni adoyömö a ongöñönäni tömengä pö guïite tömënäni weca tæcæguedë a ongöñongä tömengä ëmïñæningä adocanque Tömato mëwoga ëmongä Äancadënaque ïñömö dæ angampa. ²⁵Ayæ ate Itota nänö në ëmïñænïnäni wadäni ïñömö,
—Mönö Awënë ingante atamönipa, ante Tömato ingante apænedäni ëñëninque tömengä wæætë,

Botö ïñömö tömengä önönempo näni daagö timpodïñömö, Æyömönö empocä, ante adinque önongompoca gampodique ayæ tömengä betagonta ïnö näni tapa tænonthe codïñömö botö tömëmo önongompoca gampote ate pönëmaï wædö, angantapa.

²⁶Wacä tëmäna go ate Itota ëmïñænïnäni wæætë oncönë adoyömö pö guïite a ongöñönäni Tömato tömënäni tönö godongämæ pö guïite a ongongantapa. Odemö tee mönete ongö incæte Itota ïñontobæ pö guïite tömënäni weca tæcæguedë a ongöninque,

—Guiñënämaï inte gänë pönencæminimpa, angantapa.

²⁷Ayæ Tömato ingante,
—Bitö tömëmi önongompoca pædæ pompodique botö önompö ae. Pædæ guïipote botö betagonta ïnö gampöe.

Ayæ, Wabänö incædö, ante änämaï incæbiimpa. Wæætë pönëe.

²⁸Ante äñongä Tömato,
—Botö Awënë ïnömi ïmipa. Ayæ adobai botö Wængonguï ïnömi ïmipa, angantapa.

²⁹Ayæ Itota tömengä ingante,
—Botö ïmote ate pönëmi ïmipa. Wæætë në adämaï ïnäni incæ botö ïmote pönënäni ïinque tömënäni nänï toquinque ingæimpa, angacäimpa.

**Wäo nänö yewæmongainta
quïnante yewæmongacäï**

³⁰Tömengä ëmïñænïnäni weca Itota, Ëñencædänimpa, ante wadö wadö cædinque tömengä nänö bamönengæ ayæ godömenque nanguï pönï cægacäimpa. Botö ïñömö ïntaa yewæmöninque mäninö tömengä nänö cægainö ante wïi tömäa yewæmontabopa. ³¹Wæætë mäninö ante yewæmöninque botö, Itota mönö Codito ïnongäimpa, ante ayæ, Tömengä Wængonguï Wengä ïnongä ingampa, ante mïnitö pönencæminimpa, ante yewæmontabopa. Edæ tömengä ëmöwo beyænque mïnitö mänömainö ante pönëninque cöwë wænämaï quëwencæminimpa, ante botö ïnta yewæmömopa.

**Itota tömengä ëmïñænïnäni
7 ganca ïnäni weca pongä**

21 ¹Ayæ ate tömengä ëmïñænïnäni Tibediapæ nänï ämä yæwedeca ëmönaiboga ongöñönäni Itota ïñömö tömënäni weca pöninque a ongongä adänitapa. Edæ ïmaï batimpa. ²Timönö Pegodo adocanque, Tömato Äancadënaque nänï äñongä tönö Gadideabæ Cänaa në quëwengä Näatänaedo mënaa, Tebedeo wëna nänä caya mënaa, ayæ Itota nänö në ëmïñænïna wada mënaa mänimpodäni adoyömö ongönönänimpa. ³Timönö Pegodo ïñömö tömengä tönö ongönäni ïnänite,

—Botö ñöwo gæyæ dadoncæ tao gobopa.

Angä ëñëninque tömënäni ïñömö,

—Bitō mīñæ gocæmönimpa.

Äninqe, Ægodödäni gomoppa,
ante tao godinque wipodē godongämæ
guiddinque tömäa woyowotæ gæyæ
dadoncæ cædäni incæte gæyæ dæ
ænāmaī inönänimpa. ⁴Näo bayonte Itota
iñömö emönaiya yæwedeca a ongongä
adinque, Itota ingampa, ante tömengä
emīñænīnāni incæ ēñēnāmaī inānitapa.
⁵Ayæ tömengä tömēnāni inānite yedæ
aa pedinque,

—Iñānāni, gæyæ æmīnitawo.

Äñongante,

—Ænāmaī imönipa.

⁶Änāni ēñēninque tömengä wæætē,

—Mīnitō dicamonca wipo tömēmæ inö
æpænē wo guitodonte gæyæ dadonte
æedāni.

Tömengä nānō ämaī cædinque
tömēnāni nangui pōni gæyæ dicamonca
date owo adinque ædō cæte dicamonca
wëä pönonte ænguīnāni. ⁷Itota
emīñænīmo tömengä nānō nē waadebo
inōmo inte botō Pegodo ingante
apænedinque,

—Iñgä iñömö mönō Awënë Itota
ingampa.

Ämo ēñēninque Timönö Pegodo
iñömö tömengä yabæcoo nānō gä
tadongate cönönincoo æninque daga
wēñate æpænē to go ti wææninque
ömaa taocantapa. ⁸Wadāni Itota nānō
nē emīñænīnāni iñömö yæwedeca obo
pōni tiē mēetodo ganca bai iñömö
wāi wocædāni ininque wipodē ayæ
owodāni iñömö Pegodo mīñæ wogaa
godinque dicamō gæyæ eyede pōni wëä
pönō pönānitapa. ⁹Tömēnāni wipodē
inte pædæ æænoncado ponte ayönāni,
Æængongi, ante gonga emōñömö gæyæ
öñō adinque adoyömö wædænque pāo
cō cæte öñō adānitapa. ¹⁰Itota tömēnāni
inānite,

—Gæyæ mīni nōwo æni wædænque
ænte pödäni.

¹¹Angä ēñēninque Timönö Pegodo
wipodē pō guiddinque dicamō ænte
emönaiya wëä tadongantapa. Edæ
tiento tincoenta i todee ganca ināni
mänimpodāni gæyæ ñænængade dicamō

iñömö eyede owodāni incæte dicamō
wangō tēmönāmaī inimpa. ¹²Itota iñömö
tömēnāni inānite,

—Pö cæedāni,

Äñongante tömengä emīñænīnāni
tömānāni, Mönö Awënë Itota ingampa,
ante ēñēninque, Æbidō imii, ante
tömengä ingante ædō cæte anguīnāni.
¹³Itota gongapamō iñömö pōninque pāo
ænte tömēnāni inānite pædæ godongä
ænāni ininque tömengä ayæ gæyæ
öñō æninque tömēnāni inānite pædæ
godongä cænānitapa.

¹⁴Mänömaī cædinque Itota do
wæningä incæ ñāni ömæmonte quēwente
mempoga do ponte a ongöningä inte
nōwo tömengä emīñænīnāni weca
mempoga go adopoque pongacäimpa.

Timönö Pegodo ingante Itota apænecä

¹⁵Tömēnāni iinque cænāni ate Itota
iñömö Timönö Pegodo ingante,

—Timönö Wäo wëmi ēñēmi. Botō
imo mänināni pönömenque waadete
pönēñōnāni bitō iñömö nāwangä botō
imote godömenque waadete pönēmitawo.

Äñongä,

—Awënë, Ao ämopa. Bitō imite botō
waadedō ante bitō do ēñēmipa.

Angä ēñēninque Itota,

—Waadāni iñömö botō obegaidi
wēnāni bai iñönānite bitō tömēnāni
inānite botō angainō ante odömonte
apænēbi ēñencædänimpa, angantapa.

¹⁶Ayæ wæætē,

—Timönö Wäo wëmi ēñēmi. Bitō
nāwangä botō imote waadete
pönēmitawo.

Äñongä,

—Awënë, Ao ämopa. Bitō imite botō
waadedō ante bitō do ēñēmipa.

Angä ēñēninque Itota,

—Waadāni botō obegaidi bai iñönānite
bitō tömēnāni inānite aacæbiimpa,
angantapa.

¹⁷Itota mempoga go adopoque
tömengä ingante,

—Timönö Wäo wëmi ēñēmi. Bitō
botō imote waadete pönēmitawo, ante
angantapa.

Itota mempoga go adopoque tömengä ingante, Bitö botö imote waadete pönemitawo, ante angä ëñëninque Pegodo wæwente inongäimpa. Incæte Itota ingante,

—Awënë bitö tömää ëñëmi imipa. Bitö imite botö waadedö ante bitö do ëñëmipa.

Ante wæyongä Itota wæætë,
—Waadäni iñömö në botö obegaidi bai iñönänite bitö tömënanä inänite botö angainö ante odömönte apänebi ëñëcädänimpa. ¹⁸Bitö imite näwangä ämopa. Bitö wëñämiyedë tömëmi nämä daga wëñadinque, Ædönö goinëmo, ante bitö goinënonque do gobi imitapa. Nöwo iñömö bitö picämi bayedë bitö pædæ gopoyömi wacä incæ bitö imite godö daga wëñadinque bitö goinënämaï iñömö mänñömö bitö imite mäocä gocæbiimpa.

¹⁹Pegodo ingante mänömainö ante apänedinque Itota iñömö, Tömengä ingante æbänö wänönäni wëñongä Wængongui ñäö apäite bai nänö ëmönö edonque bacäimpa, ante odömoncæte ante apänegacäimpa. Ayæ godömenque tömengä ingante,

Botö miñæ tee empo pöe, angacäimpa.

Itota ëmiñänningä nänö në waadecä

²⁰Pegodo guiquënë dadi ëmante botö Itota ëmiñänimo nänö në waadebo iñömö tömëna miñæ tee empo pömo acantapa. Mänimo iñömö do möni cæñedë Itota tönö äññömonque tæ contadinque, “Awënë bitö imi æcänö godö odömonguinaa, apänebi ëñëmönie,” ante në apänedimo inömoimpa. ²¹Pegodo botö imo adinque Itota ingante,

—Iñgä iñömö në tee empo pongä diyæ æbänö tömengä beyæ bacäimpa.

²²Äñongä Itota wæætë,

—Botö ocæ ëmante ponguinganca tömengä ayæ quëwencæcäimpa, ämo bai bitö wæætë ædö cæte në ämi inguimii. Botö iñömö në anguimo imopa. Bitö guiquënë botö miñæ tee empo ponguënëmi imipa, angantapa.

²³Mänömaï beyæ pancadäniya möni tönñädäni weca godinque gode ä gode ä cædinque botö imotedö ante apänedinque, Iñgä iñömö cöwë wänämaï quëwengungä ingampa, ante tedewengadänimpa. Itota iñæmpa, Iñgä iñömö wänämaï quëwencæcäimpa, ante änämaï ingacäimpa. Wæætë, “Botö ocæ ëmante ponguinganca tömengä ayæ quëwencæcäimpa, ante ämo bai bitö ædö cæte anguimii. Botö anguimo imopa,” ante mäninque angacäimpa.

²⁴Tömënanä, Iñgä wänämaï quëwengä ingampa, ante näni në apänedimo iñömö edæ botö tömengä nänö në ëmiñänimo adobo imopa. Tömëmo, Æbänö batimpa, ante botö apänedö iñömö näwangä ante në apänedimo inte botö adodö ante tömänö ante në yewämönimo imopa. Mäninö ante botö angainö iñömö näwangä impa, ante mönitö ëñëmönipa.

²⁵Itota iñömö nanguï pönï godömenque wadö wadö cægacäimpa. Æbänö cæcäa, ante tömää nänö cægainö ante adinque yewämömöni bai mänintacoo möni yewämönintacoo ñönongui ante edæ inguipoga tömäo incæ wii eyepæ incädönimpa, ante pönëmopa. Mäninque ante yewämömopa.

Itota nänö da godongainäni

Näni Cægainö

Wængongui Tæiyæ Waëmö
Önöwoca poncæcäimpa, ante

1 ¹Teopido bitö acæbiimpa, ante botö do yewæmöninque, Itota æbänö mä cægacäi, ante, Itota æbänö mä odömonte apænegacäi, ante yewæmontabopa. Mänömainö ante do yewæmönimo inte botö adobo Odoca inömo inte ñöwo godömenque yewæmömo ae. ²Itota do iñömö, Ìinäni botö imotedö ante nê apænequinäni inänipa, ante cædinque tömënäni inänite apænte æninque da godongacäimpa. Ìinque tömengä nänö æite goquïönæ iñonte tömënäni tönö godongämæ ongöninque Itota iñömö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö cædinque tömënäni inänite, Botö dæ gobo ate minitö iïmaï cæcæminimpa, ante apænegacäimpa. Ìinque apæneçä ate tömengä ingante Wængongui do ænte mæicä inque ingä æigacäimpa. Ìinque mäninganca tömengä nänö cægainö ante do yewæmönimo inte botö iñömö, Bitö Teopidobi godömenque acæbiimpa, ante ñöwo wæætê yewæmömopa.

³Itota adocä incæ nantate wægaingä inte ñäni ömæmonte ate coadenta eönæ manimpoönæ inguiipoga quëwëninque tömënäni weca miingä inte wæætê pö wæætê pö cædinque mä pönï cædongäimpa. Ìinque, Tömengä näwangä miingä inte mänömaï cæcampa, ante adinque tömënäni ædö cæte wadö ante pönenguinänï. Ayæ tömënäni weca a ongöninque tömengä tömënäni inänite, Wængongui Awënê Odeye nempo quëwencæminimpa, ante

tömänö ante adodö adodö ante apæneçä ëñengadänimpa.

⁴Tömënäni tönö godongämæ ongöninque Itota iïmaï angantapa. —Wii wayömö goedäni, Eedotadëë iñömö ee quëwëedäni, angantapa. Botö Mæmpo iñömö, Wacä ingante da pönömo æninque ëwocacæminimpa, ante do apænebo ëñëminitawo. Tömengä, Da pönonguiimo, ante nänö nê angaingä ingante ante ænte ëwocacæte ante minitö ñöwo wänö cöedäni. ⁵Edæ Wäö wodi iñömö apæneë guidongacäimpa. Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca guiquënë minitö baonga wantæ iñö pö guicæcäimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota öönädê æicampa

⁶Ayæ Itota tönö godongämæ ponte ongönäni iñömö tömengä ingante änänitapa.

—Itota ëñëmi. Mönö idægocabo mönö quëwengaimæ iñonte wadäni do ö ænäni incæte bitö ñöwo wæætê adobæ æninque mönitö Awënê Odeyebi oo bacæ cæbitawo. Edæ, Bitö nempo oo pönï godongämæ quëwencæmönimpa, ante cæbitawo, ante ëñencæte ante wæmönipa.

⁷Ancaä äñönäni, —Ìñæmpa minitö ante wæinö baï, Æyedënö baquïi, ante, Æpogadö baquïi, ante minitö wii ëñenguënëmini iminipa. Mæmpoque nê angaingä inte mäninö ante ëñengampa. ⁸Wæætê Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guiidinke pönö cæcä ate minitö wæætê tæi pñænte ëwocamini edæ bacæminimpa.

Īninqe, Botō æbānō cægaboī, ante nē adīmīni inte mǎnīnō botō cægainō ante mīnitō tāno Eedotadēē īñōmō quēwente apānedinque ayæ Oodeabæ māo apānedinque ayæ Tāmadiabæ māo apānedinque godōmenque tōmāmæ māo apānemīni ēñencādānīmpa, ante Itota angacāīmpa.

⁹Mānōmāinō ante apānecā ēñente a ongōñōnāni Itota mānīñōmō ongonte æi boguīmancodē ingæ æicā æmō agadānīmpa. ¹⁰Ōönādē æite ingæ gocā æmō ayōnāni edæ onguīñæna nāāmænta weocoo mongæna tōmēnāni weca a ongōninqe edæ, ¹¹tōmēnāni inānite apānedinque,

—Gadīdeabæ quēwēmīni inte onguīñæmīni ēñēedāni. Quīnante æmōnga a cōmīnīi. Edæ Itota mīnitō tōnō ongōninqe ōönādē æicā amīnitawo. Edæ ōönādē æicā mīni adi baī adocā Itota īncayæ ate ocæ ēmænte poncæcāīmpa, ante apānedatapa.

**Codaa nānō cæquēnēnō wacā
cæcæcāīmpa, ante cædāni**

¹²Oodeoidi nāni guēmanguīōnæ cōwē nāni goganca māningancaque ī īninqe wīī gobæ ī īninqe tōmēnāni Odibowænquīdi nāni anquīdi ongōninqe ocæ ēmænte wææ Eedotadēē pōnānitapa. ¹³Tōmēnāni ēmōwo Pegodo tōnō Wāō, Tantiago tōnō Æntade, Pedipe tōnō Tōmato, Batodōmēē tōnō Māateo, Adepeo wengā Tantiago, wacā, Mōnō ōmæ ingæīmpa, ante nē ānongā Timōnō, Tantiago wengā Codaa. Mānōmaī ēmōnāni inte pō guīdīnque tōmēnāni nāni wānoncōnē æmōngapaa æi guīdānitapa. ¹⁴Ayæ īīnāni tōnō wadāni Wængonguī ingante godongāmæ apānecæte ante cōwē pō pō cægadānīmpa. Onquiyænāni adobaī Itota badā Māadiya tōnō ayæ Itota biwīidi tōnō cōwē ponte apānedōnānīmpa.

¹⁵Mānīñedē Itota ingante nāni tee empote quēwēnāni tiento bæinte ganca īnāni inte ongōñōnāni Pegodo tæcæguedē ængæ gantite apānecantapa.

¹⁶“Īñānāni ēñēedāni. Nōwocā Codaa

wodi Itota wodi ingante nē æncædāni īnānite nē godō odōmongā ingantawo. Edæ tōmengā ingante ante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca wēēnēñedē apānecā ēñēninqe awēnē Dabii wodi nānō yewæmongainō baī cōwē īinque baquīnō anguēnē. ¹⁷Edæ Itota mōnitō īmōnite apānte æninqe Codaa ingante adobaī apānte ængacāīmpa. Īninqe mōnō cabo mōnō nē cæquēnēnō ante Codaa wodi adocā incæ mōnō tōnō godongāmæ cæcā ingacāīmpa.

¹⁸Tōmengā wīwa cæte tiguitamō nānō ænīntamō incæ adodō godongā ænānitapa. Tōmēnāni wæætē tīguitamō æninqe, Waodānido bacæīmpa, ante ōmæ godonte ænānitapa. Tōmengā īñōmō guīdōmēmæ wæænte ōmengō tæi æbæ godente æmæwo wængantapa.

¹⁹Mānōmaī wængā ēñēninqe Eedotadēē quēwēnāni tōmānāni, ‘Wepæ onguīpo ba awædō,’ ante tōmēnāni nāni tededō Atedāmæ pemōnānitapa. ²⁰Edæ Āmotamīni nāni Angaintaa īīmaī ante dobæyedē yewæmongatīmpa.

‘Tōmengā oncō æmæwo ōnonconque bacæīmpa.

Wacā mānīncōnē cōwē quēwēnāmaī incæcāīmpa.’

Ante nāni Āmotamīni Angainta baī do batīmpa. Ayæ,

‘Tōmengā nē aacā bate nānō cæquēnēnō incæ wacā badīnque cæcæcāīmpa,’

ante yewæmonte ongōmpa,”

²¹Ante apānedinque Pegodo godōmenque īīmaī ante apānecantapa. “Mānōmaī īī īninqe Codaa wodi nē nānō cæquēnēnō incæ edæ wacā cæcæcāīmpa, ante nōwo mōnō apānte angæīmpa. Awēnē Itota imæca mōnō tōnō guēa cægōngāñedē wadāni godongāmæ nē cægōnīnāni īnānite adīnque mōnō īīmaīnō ante apānte ængæīmpa. ²²Wāō wodi nānō guīdōñedē cægōninqe nōwoōnæ Itota nānō æite goōnæ ganca æcānō æcānō mōnō tōnō godongāmæ cægōnīnāni īnānīi, ante adīnque mōnō adocanque ingante apānte ængæīmpa. Apānte æmō ate tōmengā, Itota dobæ

ñäni ömæmongantapa, ante në againgä inte wæætë mönö tönö godongämæ apæneca incæcäimpa.”²³ Ante Pegodo angä ëñente cædinque tömënäni wæætë, Æcänö æcänö në agaïnäni inänii, ante adinque mënaa inate apænte ænänitapa. Adocanque Ootee, Badatabato näni änogä inte tömengä mëmæ beyæ, Yoto, ante näni pemongaingä iñongante tömënäni tömengä ingante apænte æninque edæ wacä ingante Määtiya ingante apænte ænte gönönänitapa.²⁴ Mänömai apænte æninque Wængongui ingante apænedänitapa. “Awënë ëñëmi. Mönitö æbänö pönëmönii, ante tömää ëñëmi inte bitö iina inate adinque æcänö ingante do apænte ængabiï, ante odömömi amönii.”²⁵ Edæ Codaa wodi tömengä nänö pante wænguinque oda cæcantapa. Ìninque bitö ñöwo wacä ingante da godömi godinque Codaa wodi nänö cæquënëno ante cæcæcäimpa, ante ämii, ante wæmönipa.”

²⁶ Ante Wængongui ingante apænedinque tömënäni, Æcänö inaa, ante ëñencæte ante cædinque dicamö æninque, Wo godö wo godö cæyömö to ta wææ acæï, ante cæte ayönäni Määtiya nänö cæ to ta wæænca adinque, Mönö imonte Itota da godongä në godimö önompo tipæmpoga go adocanque iñomonte tömengä mönö cabo badinque godongämæ cæcæcäimpa, ante cægadänimpa.

Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pongampa

2 ¹ Tömëmö incadepo ba ate Pentecotee æëmænoca näni äönæ iñonte tömënäni näni cabo adoyömö ponte godongämæ ongönänitapa.

² Ongonte ëñëñönäni woboyæ nanguï pæmænte ä bai iñontobæ öönædë pö ëñëñönäni oncönë näni ongoncönë tömancönë wææ guiite bai woboyæ nanguï pæmænte ä bai ëñëñänitapa.

³ Ayæ waodäniya incæ gonga bai onguënë onguënë bæco adänitapa.

⁴ Ayönäni Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ tömänäniya pö guicä

ëwocädänitapa. Pö guidinque Wængongui Önöwoca pönö cæcä beyænque tömënäni wadäni näni tededö bai wadäni näni tededö bai mä apænedänitapa.

⁵ Mäniñedë oodeoidi Wængongui ingante guiñente quëwënäni inte edæ wabæca wabæca tömämæ quëwëninque ñöwo Eedotadëe ponte quëwënönänimpa.

⁶ Ìinäni iñömö woboyæ nanguï pæmænte bai ä ëñente wædinque ponte ëñëñönäni Itota ingante në pönënäni iñömö ñöwo pönäni näni tededö bai tededäni ëñëñänitapa. Adocanque nänö tededö bai wacä nänö tededö bai tededäni ëñëñinque tömënäni, Æbänö cæte tömämö tededö bai tededäni ëñëmönii, ante wædänitapa. ⁷ Tömënäni nämæneque apænedinque,

— Ìñæmpa Gadideabæ quëwëninänique inte iinäni mänömai tededäni awädö.

⁸ Ìninque ædö cæte mönö ëñagaiömæ mönö tededö bai tededäni ëñëmöö, ante ancai guiñente wædänitapa.

⁹ Edæ iñömö në ongömö iñomonte pancadäniya Padatiabæ quëwente pönömö wadäni guiquënë Mëediabæ, Edämæ, Mëetopotämiabæ, Oodeabæ, Capadotiabæ, Pontobæ, Atiabæ quëwente pönäni inänipa. ¹⁰ Wadäni guiquënë Pidiguiabæ, Pampidiabæ, Equitobæ quëwente pönäni inänipa. Wadäni guiquënë dibiabæidi inäni inte Tidëne iñömö quëwente pönänipa. Wadäni guiquënë Odömä iñömö quëwëninque ëñacæ ante ponte owodänipa. ¹¹ Odömä iñömö në quëwëñinäni iñömö pancadäniya oodeoidi ëñagaiñäni iñönäni pancadäniya wæætë wadäni incæ oodeoidi pönënäni bai adodö pönente oodeoidi bai bagaiñäni inänipa. Ayæ wadäni guiquënë codetenteidi tönö adabeidi inte pönäni inänipa. Ìninque mönö wabæca wabæca quëwëninque wadäni näni tededö bai wadäni näni tededö bai në tedemö imompa. Incæte iinäni guiquënë, Wængongui waa pönö cæcä ingampa, ante mönö tededö bai mä pönö tededinque apænedäni ëñëmompa töö.

¹² Ante wædinque tōmēnāni nāni cabo
nāmāneque apānedinque,
—Æbānō ēñēmōö, ante wæmōnīpa tōö.

¹³ Ante wæyōnāni pancadāniya babæ
apānedinque,
—Biinōmæ mīimæ tōmo pōnī bedinque
dowænāni inte tededānīpa, ante badete
togadānīpa.

**Pegodo tōmēnāni inānite
apānecampa**

¹⁴ Mānōmaī tedejōnāni Pegodo iñōmō
ōnōmpo tipæmpoga go adocanque ināni
tōnō ængæ gantidinque nanguī tedeçā
ēñengadānīpa. “Oodeoidi ēñēedāni. Ayæ
wamīni guiquēnē Eedotadēē iñōmō ñōwo
ponte owomīni inte mīnitō oodeoidi tōnō
tōmāmīni ēamonca ongonte ēñēedāni.
Botō, Æbānō ī, ante edonque apānebo
ēñēcāmīnīpa,” angantapa.

¹⁵ “Gāwadecæ impa diyæ tī nāmæ bete
dowænte baquīnāni. Iñæmpa nænque
ayaōnāa ææñongā ædō çæte mīni ānō
baī bete dowænte baquīnāni. ¹⁶ Wæætē
Wængonguī beyæ nē apānegaingā
Ooedo wodi do nānō angainō baī ñōwo
cædānīpa, ante apānebo ēñēedāni.
Ooedo wodi iñōmō iimainō ante
yewæmongacāimpa.

¹⁷ Wængonguī iīmaī angampa,
angacāimpa.
Iinque bayedē botō Ōnōwoca
ingante tōmānāniya āmo pō
guicā ēwocacædānīpa.
Māniñedē onquiyænāni incæ
onguīñænāni incæ
mīnitō wēnāni inōnāni inte botō
beyæ apānecædānīpa.
Edēnināni iñōmō ate baī mā pōnī
acædānīpa.
Picænāni guiquēnē nō wīimonte baī
acædānīpa.

¹⁸ Ayæ botō Ōnōwoca ingante āmo pō
guicā ēwocadinque
onguīñænāni incæ onquiyænāni incæ
botō beyænque nē cædāni inōnāni
inte botō beyæ apānecædānīpa.

¹⁹ Edæ mīni ææmō ate pōnenguinque
ante botō ōnædē mā çæbo
acāmīnīpa.

Ayæ iīmæca adobai pōnō çæbo ate
wepæ gonga tēēmā nanguī mongæ
adinque ēñēcāmīnīpa.

²⁰ Edæ nænque tāno wentamō bayō
apāicā wepæ ēmō ba acāimpa.
Ayæ ate tōmengā nānō ponguīōnæ
iñonte
Wængonguī Awēnē incæ tæī
piñægā inongā inte
ñāō apāite baī ēmōinque
poncæcāimpa.

²¹ Iinque botō ēmōwo ante nē aa
pedāni iñōmō
tōmānāni botō æmo beyænque
quēwencædānīpa.’

Ante Wængonguī Awēnē çæcæcāimpa,
ante Ooedo wodi yewæmongacāimpa.”

²² Ante apānedinque Pegodo
godōmenque iīmaī ante apānecantapa.
“Idægoidi, apānebo ēñēedāni. Itota
Nāatadeta nē quēwengaingā nāwangā
botō nē da pōnongā ingampa, ante
pōnēcāmīnīpa, ante mā cædinque
Wængonguī Itota tōnō godongāmæ tæī
piñænte nanguī çæcā ate Itota mīnitō
weca bamōnengæ cædinque nanguī
cægacāimpa. Iinque mānōmaī çæcā
nē agaimīni inte mīnitō, Nāwangā
Itota ingante Wængonguī da pōnongā
ponte çæcampa, ante do ēñēmīnīpa.

²³ Wængonguī nāmā pōnēninque,
Codito ingante tōmēnāni nempo pædæ
godonçæboimpa, ante do angaingā
inte, Mīnitō tōmengā ingante æninque
mānōmaī çæcāmīnīpa, ante do
ēñengacāimpa. Iinque mīnitō
iñōmō Itota ingante bæi ongonte
æninque ēñente cædāmaī ināni
nempo pædæ godōninque, Mīnitō
tōmengā ingante awāa timpodinque
wææ tīwate wænōedāni, ante āmīni
wænōnānitapa. Mānōmaī ōnōnecaque
tedete beyæ mīnitō tōmēmīni edæ nē
wænōmīni baī bamīnīpa tōö. ²⁴ Mīnitō
mānōmaī wadāni tōnō cædinque
wænōmīni beyæ Itota iñōmō mōnō
wænguēnēmāmo teēmē mongænte
caate wædinque wængacāimpa. Ayæ pæ
opate ōñōñongante Wængonguī wæætē,
Idæwaa, ante wi ænote baī cædinque

angā ate Itota nāni ōmæmonte ta pongantapa. ²⁵ Adocā Codito beyæ ante apænedinque awenē Dabii wodi iīmai ante yewæmongacāimpa.

‘Botō, Mōnō Awenē cōwē botō weca mæ ongongampa, ante atabopa.

Īnīnque tōmengā botō tōmēmæ inō tōō æmænte ongongā ĩnīnque botō imote ædō cæte bæ tadāni wæquīmoo.

²⁶ Mānōmāi beyæ botō, Watapæ bacæīmpa, ante mīmōtē pōnēmo inte botō ōnōneca āmotamīni ante bai nanguī tobopa.

Botō nāni ōmæmonguinque nē wæwocabo imopa, ante pōnēmo inte botō guiñēñate wædāmai inte baō ēñate quēwencæboīmpa.

²⁷ Wængonguī ēñēmi. Botō waodāni nāni wænte ongōñōmō ōñōñōmote bitō emō cæte godāmai incæbiīmpa.

Bitō imite nē cæbo inte botō tōmēmi cædō ante cōwē cæbo ĩñōmote bitō ædæmō wææ aabi ate botō baō nōmāadāmai incæboīmpa, ante edæ botō do ēñēmopa.

²⁸ Taadō botō quēwenguīnō ante bitō do odōmōmi agaboīmpa.

Bitō weca æidinque bitō awinca adinque watapæ tocæboīmpa,’ ante awenē Dabii wodi āmotamīni ante bai apænegacāimpa.”

²⁹ Ante apænedinque Pegodo godōmenque apænecantapa. “Īñānāni nōwo edonque apænebo ēñenguēnē quēwēmīni. Mōnō mæmæ Dabii wodi do wængacāimpa. Tōmengā māo daga wengadānīmpa. Edæ tōmengā wodido nāni wengāñōmō nōwo ganca a ongō aminīpa. ³⁰ Incæte tōmengā ingante Wængonguī, Dabii ēñēmi, angacāimpa. Bitō pæināni wææ pæyōnāni adocanque ingante botō bitō awenē containpaa pōnō cōnōmo contadinque tōmengā ĩñōmō nē Awenē bacæcāīmpa, ante apænecā ēñēnīnque awenē Dabii wodi Wængonguī beyæ nē apænegaingā ĩnongā inte edæ, Wængonguī tōmengā nānō ānō bai cōwē cæcæcāīmpa, ante

do ēñengacāīmpa. ³¹ Ayæ, Æbānō cæquingā, ante do ēñengaingā inte tōmengā, Mōnō Codito ĩñōmō waodāni nāni wænte ongōñōmō ōñōñōngante Wængonguī emō cæte godāmai inte wææ aacā beyænque tōmengā baō incæ nōmāadāmai ingæīmpa, ante apænegacāīmpa. Mānōmainō ante apænedinque awenē Dabii wodi, Mōnō Codito nāni ōmæmoncæcāīmpa, ante do apænegacāīmpa. ³² Itota ingante Wængonguī, Nāni ōmæmōe, angā nāni ōmæmongantapa. Īnīnque mānīnō tōmengā nānō nāni ōmæmongainō ante nē adimōni inte mōnitō tōmāmōni edæ, Nāwangā impa, ante nē apænemōni imōnīpa.”

³³ “Īnīnque Wængonguī angā beyænque Itota inque ingā ōōnædē æidinque Wængonguī tōmēmæ inō tæ contate ongongampa. Ayæ Mæmpo Wængonguī, Botō Ōnōwoca ingante æncædānīmpa, ante nānō nē angaingā ingante do godongā ænīnque Itota wæætē mōnitō imōnite nōwo da pōnongā ænte ewocamōnīpa. Īnīnque mīnītō guiquēnē gonga bæco ate wæmīnitawo. Wadāni nāni tede bai tedemōni ēñente wæmīnitawo. Edæ Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque gonga bæco aminīpa. Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque wadāni nāni tede bai tedemōni ēñēmīnīpa. ³⁴ Itota ōōnædē inque ingā æicā bai awenē Dabii wodi wīi adobaī æigacāīmpa. Incæte tōmengā godōmenque apænedinque iīmai ante yewæmongacāīmpa.

‘Awenē Wængonguī incæ botō Awenē ingante apænedinque, Nē Awenē ĩmi ēñēmi. Botō tōmēmæ inō tæ contayōmi,

³⁵ botō bitō imite nē pīinte cædāni ĩnānite bæ tabo ate bitō tōmēnāni ĩnānite pīnā gāwate bai cæcæbiīmpa,’ ante Awenē Wængonguī angacāīmpa,” ante Dabii wodi yewæmongacāīmpa.

³⁶ Ante apænedinque Pegodo godōmenque iīmai angantapa. “Mānōmāi beyæ mīni idægocabo

tömämīni, Īimainö ante nāwangä pōni impa, ante ēñencæminimpa. Māningä Itota ingante mīnitō ñænquedimæ gönonte wänömīni nē wäningä ingante ante apænedinque Wængonguī incæ, Itota nē Awēnē ĩnongä ingampa, ante ayæ, Nē Codito ĩnongä ingampa, ante edæ do cægacäimpa.”

³⁷Ante Pegodo apænecä ēñēninque tōmēnāni, Æ, wēnæ wēnæ cæte awædö, ante ancai guiñente wædinque Pegodoidi ĩnānite,

—Īñānāni, æbānō cæquēnēmōni ĩmōnii.

³⁸Āñōnānite Pegodo wæætē,
—Īimai cæedāni. Mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædinō ante Wængonguī pōnō ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque, Æmæwo wēnæ wēnæ cætabopa, ante Itota Codito ěmōwo ante apænedinque æpænē guiedāni. Mānōmaī cæmīni adinque Wængonguī tōmengä Ōnōwoca ingante da pōnongä ænte æwocacæmīnimpā. ³⁹Edæ mīnitō ĩmīnite aa pecä incæ mīni wēnāni ĩnānite aa pecä incæ gobæ quēwēnāni ĩnānite aa pecä incæ ayæ ate quēwēnāni ĩnānite aa pecä incæ mōnō Awēnē Wængonguī nānō nē aa pedāni ĩnānite apænedinque, Botō ānō bai cōwē cæcæboimpa, angampa.

⁴⁰Ante apænedinque Pegodo godōmenque nangui āninque, Ēñenguēnē quēwēnānii, ante wantæpiyæ apænecantapa.

—Nōwodāni ĩñōmō nāmanque nāni cæñinēnō ante idiquibæ nāni cæi bai mīnitō adobaī cædāmaī inte nōingä cæte waa quēwēedāni.

⁴¹Ante Pegodo ancaa angä ēñēninque pancadāniya Ao āninque æpænē do guidānitapa. Īninque edæ māñiōnæ todee mīido ganca ĩnāni mānimpodāni wede pōnēninque do pōnengaināni tōnō adocabodāni bagadānimpa. ⁴²Īñāni ĩñōmō adocabodāni badīnāni inte cōwē ñimpo cædāmaī ĩninque godongāmæ pō pō cæyōnānite Itota nānō da godongaināni apænedāni ēñēnōnānimpa. Ayæ nāni pōnencabo ĩnōnāni inte wacä

ingä wacä ingä watapæ apænedinque pāō pā ænte godongāmæ cæñinque Wængonguī ingante cōwē apænete quēwēnōnānimpa.

Nāni pōnencabo godongāmæ waa cæte quēwēnānipa

⁴³Īninque edæ tōmānāni guiñente wædinque ee quēwēnōnānimpa. Ayæ Itota nānō da godongaināni ĩñōmō, Tōmānāni pōnencædānimpa, ante cædinque Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō cædinque tōmēnāni nāni pōnēninque ante mā cædinque bamōnengæ nangui cædōnānimpa. ⁴⁴Nē pōnēnāni tōmānāni adoyōmō pō pō cædinque tōmēnāni nāni mānincoo incæ, Tōmāmō qui impa, ante nē pōnēninque, Wacä ingä wacä ingä mōnō godongāmæ godonguinque māmompa, ante cædōnānimpa. ⁴⁵Māincoo tōnō ōmæ nāni ēadincoo incæ godonte æ godonte æ cædinque wadāni nē ōmaadāni inte wædāni ĩnānite pancæ pancæ godōnānimpa. ⁴⁶Ī ĩninque ĩmō ĩñō ĩmō ĩñō adoyōmō pōninque Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē nē guii guii cædāni inte mīmōno nō pōnēninque tōmēnāni oncōnē adobaī pāō pā ænte watapæ todinque godongāmæ cæñōnānimpa. ⁴⁷Tōmēnāni edæ Wængonguī ingante, Waa pōni nē cæbi ĩmipa, ante ancaa āñōnāni wadāni edæ tōmēnāni ĩnānite waa adōnānimpa. Ayæ mōnō Awēnē pōnō cæcä ate tōmēnāni edæ, Itota Codito ængä beyænque mōnō quēwengæimpa, ante pōnēninque ĩmō ĩñō wacabomō ĩmō ĩñō wacabomō nē pōnēnāni badinque edæ tæiyænāni bagadānimpa.

Cōmāwaingä ingante āna waa bawacampa

3 ¹Īncayæ ate nænque ædæ wæicä ate oodeoidi nāni cōwē Wængonguī ingante apænedōñedē Pegodo tōnō Wāō ĩñōmō Wængonguī oncōnē ñænæncō yabæcōnē guicæte ante æidatapa. ²Æite ayōna wadāni pōninque cōmāwaingä ēñate nē pædingä ingante næænte māmōnāni

pongā adatapa. Īngā cōmāwaingā īñōmō
 nē pō guidāni inānite, Pōnōmi æmoe
 pōnōmi æmoe, ancæcāimpa, ante cædinque
 tōmēnāni tōmengā ingante īimō īñō īimō
 īñō nēænte pō nēænte pō cædinque
 edæ Wængonguī oncō ñænæncō boyæ
 yabædemō, Wainemō, nāni ānemō yabæque
 cō cædōnāimpa. ³Īnque ñōwo Pegodo
 tōnō Wāō Wængonguī oncō ñænæncōnē
 yabæcōnē pō guicæ cæda adinque
 tōmengā tōmēna īnate, Pōnōmīna æmoeda,
 angantapa. ⁴Angā ēñēnque Wāō tōnō
 tōmengā ingante cōwā adinque Pegodoque
 apænecantapa.

—Mōnatō īmōnate ææmō ae.

⁵Angā ēñēnque cōmāwaingā, Botō
 imote wabānō pōnōna ænguīmo, ante
 pōnēnque ææmō ayongā ⁶Pegodo īñōmō,

—Quīnō mānōpa pōnōmo ænguīmīi.

Edæ oodo incæ tiguitamō incæ
 omæpobo imopa. Wæætē tæiyæ waēmō
 botō ēwocadō ante bitō imite pōnō
 apænebo ate bitō æe. Nātatadeta
 quēwengaingā Itota Codito emōwo
 beyænque bitō dao dao goe, angacāimpa.

⁷Ānque Pegodo cōmāwaingā tōmēmæ
 inō pædæ wææmpo bæi ongonte tōō
 æmængā ate cōmāwadingā onōwa tōnō
 ononcaiwa tæi pīñæwacā. ⁸Ate īñontobæ
 ængæ gantite dao dao gocantapa. Ayæ
 Wāō tōnō Pegodo miñæ Wængonguī oncō
 ñænæncōnē yabæcōnē godongāmæ go
 guidique dao dao go togæi togæi godinque
 Wængonguī ingante waa ate apænedinque,
 Wængonguī, bitō cōwē waa pōnī inōmi
 inte pōnō cæbi æmopa, ante nanguī
 apænecantapa. ⁹Wængonguī mānōmaī waa
 cæcampa, ante nanguī pōnī tededinque dao
 dao gocā adinque edæ tōmānāni, ¹⁰Æ, īingā
 īñōmō, Pōnōmi æmoe pōnōmi æmoe, ante
 Wængonguī oncō ñænæncō boyæ yabædemō,
 Wainemō, mōnō ānemō gāānē mōnō nē
 ānecōningā adocā ingampa. Ante adinque,
 Quīnō baī cæte waa bacāi, ante ancaī
 guīñente wægadānimpā.

**Tadōmōō yabætaa ongonte
 Pegodo apænecampa**

¹¹Mānīi cōmāwaingā īningā incæ
 Pegodo tōnō Wāō īnate winīmā winīmā

cæcā adinque wadāni tōmānāni
 guīñente wædinque Tadōmōō yabætaa
 nāni āñōmō pogodo ponte tōmēnāni
 weca guidānitapa. ¹²Guidāni
 adinque Pegodo, “Mīni idægocabo
 ēñēdāni. Mōnatō īmōnate quīnante
 waa amīnīi. Mānōmaī waa bawacā
 adinque edæ quīnante guīñente
 wæminīi. Mōnatō edæ, Tōmengā dao
 dao gocæcāimpa, ante cædinque tæiyæ
 waēmōna imōnāpa diyæ tæi pīñænte
 cæquīmōnaa. ¹³Abadāō wodi Itæca
 wodi Acabo wodi tōmēnāni, Mōnō
 Wængonguī īnongā ingampa, ante nāni
 nē angaingā inte Wængonguinque cæcā
 ate waa bawacampa. Mōnō wæmæidi
 Wængonguī incæ, Itota botō imote
 nē cædongā ñāō baī emōñongante
 tōmengā ingante waa acædānimpā, ante
 mānōmaī cæcampa. Adocā Itota ingante
 mīnitō īñōmō, Wænongæimpa, ānque
 pædæ godōmīnitapa. Ayæ Pidato,
 Nīmpo cæbo gocæcāimpa, ante apænte
 angā ate mīnitō wæætē Pidato weca
 ongōninque adocā ingante ante Baa
 āmīnitapa. ¹⁴Īnque nē Tæiyæ Waēmō
 īnongā inte nō cæyongante mīnitō Baa
 ānque wæætē nē wænōningā ingante
 ante ānque, Īngā ingante nīmpo cæbi
 pongæ, āmīnitapa tōō. ¹⁵Īnque mōnō
 quēwenguīmāmo nē pōnongā ingante
 Baa ānque mīnitō nē wænōnimīni
 imīnīpa. Incæte Wængonguī tōmengā
 ingante, Nāni omæmōe, angā ñāni
 omæmongantapa. Īnque tōmengā
 ñāni omæmongā nē adīmōni inte
 mōnitō, Æbānō cægacāimpa, ante adodō
 ante nē apænemōni imōnīpa. ¹⁶Adocā
 Itota emōwo ante apænemōna ēñente
 pōnēnque māningā cōmāwadingā
 mīni nē adingā īñōmō ñōwo tæi
 pīñæwacampa. Edæ Itota pōnō cæcā
 beyæ mānīi onguīñægā nē pōnægā
 badinque Itota emōwo beyænque
 ædæmō waa bawate tæi pīñægā bacā
 amīnīpa,” ante Pegodo apænecantapa.

¹⁷Ayæ godōmenque apænedinque
 Pegodo, “Nōwo botō tōniñamīni
 ēñēdāni. Mīnitō awēñēdi ēñēnāmaī
 nāni cæi baī cædinque mīnitō īñōmō

adobaï, Æbänö nö cæquīī, ante ēñēnāmaï inte cæmīnitapa, ante awædö. ¹⁸Incæte mīnitö mänömaï ēñēnāmaï cædinque Wængonguī beyæ nē apænegaināni tōmānāni nāni apænegaï baï do iinque cæmīnipa. Tömēnāni, Mönö Codito caate wæte wæncæcäimpa, ante nāni angainö baï mīnitö cædi beyæ ñöwo iinque batimpa. ¹⁹Īnīnque mīnitö wēnæ wēnæ mīni cædinö ante wæwente pönente ñimpo cædinque wentamö mīni mongænö mīni ñā mēnongaquinque Wængonguī gāmænö pödāni. ²⁰Mönö Awēnē weca mīni wampo pönenguinque pödāni. Ayæ Wængonguī, Mīnitö Codito poncæcäimpa, ante do nānō angaingä ĩnongä inte Itota mīnitö weca poncæcäimpa, ante tōmengä gāmænö pödāni.”

²¹“Incæte edæ, Tōmancoo do ingaï baï adobaï bacoocäimpa, ante Wængonguī badoncæcäimpa, ante tæiyæ waēmö ingaināni Wængonguī beyæ doyedē apænegadānīmpa. Wængonguī mänömaï nānō badompoga Itota ĩñömö mänimpoga öönædē quēwencæcäimpa anguēnē. ²²Edæ Möitee wodi, ‘Botö wænte gobo ate mīnitö Awēnē Wængonguī wæætē mīnitö beyæ cædinque mīni cabo ĩñöminite adocanque ingante apænte Ao ante æncæcäimpa. Tōmengä ingante äinque, Möitee wodi botö beyæ nē apænecä ingaingä baï bitö adobaï edæ botö beyæ nē apænēbi bacæbiimpa, ancæcäimpa. Wængonguī mönö Codito ingante mänömaï angä ĩnīnque tōmengä wæætē nē apænecä bagacäimpa. Īnīnque mīnitö ĩñömö tōmengä quiēmē ante apæneyongä äamonca ongonte tōmänö ante ēñencæmīnīmpa. ²³Īnīnque edæ mäningä Wængonguī beyæ nē apænecä ingante æcänö ēñēnāmaï ĩna ĩñömö, tōmengä guidēnāni weca quēwēnāmaï edæ wæncæcäimpa,’ ante Möitee wodi apænecäimpa,” ante Pegodo apænecantapa.

²⁴Ayæ apænedinque Pegodo, “Æpodānidö Wængonguī beyæ nē apænegaināni ĩnāni. Edæ tōmēnāni

Tämoedo tönö ayæ pönāni tönö tōmānāni adoyömö apænedinque Codito ñöwoönæ nānō cædö ante apænegadānīmpa. ²⁵Īnīnque mīnitö guiquēnē Wængonguī beyæ nē apænegaināni wēmīni ĩñömīni inte tōmēnāni nāni angainö ante nē ænguīmīni ĩmīnipa. Ayæ edæ Wængonguī, Botö pönö cæbo ate Ao ämīni ĩnīnque mönö godongāmæ waa cæcäimpa, ante nānō angainö ante mīnitö edæ mīni quēwenguinque ēñēte quēwencæmīnīmpa. Abadäö wodi ingante apænedinque Wængonguī, ‘Abadäö ēñēmi. Mīnitö mīni quēwencabo tönö wadāni tōmāmæ quēwēnāni nāni cabo nāni cabo tönö tōmāmīni ĩñöminite bitö Pæingä pönö waadete cæcä beyænque waa quēwēnīnque tocæmīnīmpa,’ ante apænecäimpa. ²⁶Wængonguī, Botö Wengä pönö aa pecä ēñēnīnque mīnitö wæætē wēnæ wēnæ cæte mīni gogainö ocæ ēmænte wadæ pönīnque wæætē waa quēwenguinö cægönīnque waa tocæmīnīmpa. Ante cædinque tōmengä täno mīnitö beyæ ante tōmengä ingante nē cædongä mönö Codito ingante da pönongä pongacäimpa,” Ante Pegodo iinque apænecäimpa.

Pegodo tönö Wäö awēnēidi weca gongænte apænēdapa

4 ¹Pegodo tönö Wäö tōmānāni ĩnānīte tæcæ apænēyöna wadāni tōmēna weca mao godongāmæ pönānitapa. Īnāni ĩñömö nē, Wængonguī qui, ante godönāni tönö Tadoteoidi tönö Wængonguī oncö ñænæncö ante nē wææ wänönāni awēnē tönö mänīnāni pongadānīmpa. ²Itota ñāni ömæmongä baï mönö adobaï ñāni ömæmongæimpa, ante Pegodo tönö Wäö apænēdapa, ante do wædönāni inte tōmēnāni ñöwo piinte māmö pönānitapa.

³Pönīnque tōmēnāni ĩñāna ĩnate bæi ongönānitapa. Ayæ wēmö ba ĩnīnque baänæ ate nāna taquinque tōmēna ĩnate tee mönedāni guuidatapa. ⁴Incæte tōmēna äna nē ēñēnīnāni guiquēnē

pancadāniya nanguī ināni incæ nē pōnēnāni bagadānīmpa. Īnīnque onguīñānāni nāni nē pōnencabo īñōmō wodo tinco mīido ganca ināni mānīmpodāni baī bagadānīmpa.

⁵Baānæ ate oodeoidi awēnēidi tōnō tōmēnāni inānite nē aadāni nāni Picæncabo tōnō nē odōmōnāni tōnō Eedotadēē īñōmō godongāmæ ponte ongōnānīta. ⁶Wængonguī quī, ante nē godongā ñānægā pōnī Ānato ponte a ongōñongā tōmengā guīdēnāni Caiapato Wāō Adecantodo tōnō wadāni tōmengā guīdēnāni incæ tōmengā weca godongāmæ pō guīdānīta. ⁷Pō guīdīnque edæ Wāō tōnō Pegodo īnate tæcæguedē māmō gōnōnāni gongæñōna ānānīta.

—Mīnatō æcānō tōnō tæī pīñænte cæmīna ate cōmāwadingā waa bawacantawo. Edæ æcānō ēmōwo apænete cæmīnai.

⁸Ante āñōnāni Pegodo īñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō apænedīnque,

—Awēnēidi imīni ēñēedāni, nē aamīni mīni Picæncabo ēñēedāni.

⁹Cōmāwaingā æbānō cæte waa bawacāi, āmīnītawo. Edæ cōmāwaingā ingante mōna waa cædi beyænque mīnītō ñōwōōnæ pōnō apænte āmīni awædō.

¹⁰Īnīnque mīnītō tōnō idægoidi wadāni tōnō botō tōmāmīni imīnite adoyōmō apænebo ēñencæmīnīmpa. Itota Codito Nāatadeta quēwēningā ingante awæ ñænquedīmæ cæte mīni nē wænōningā ingante Wængonguī angā do ñāni ōmæmongacāīmpa. Tōmengā adocā Itota ēmōwo beyænque cōmāwaingā īningā tæī pīñægā badīnque mīnītō weca a ongongā apa ānewēmīnī. ¹¹Edæ wainca nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ wacā, Tæcæ manca pōnī tæī manguīmpa, ante cōnongampa. Itota īñōmō mānīnca baī æāmonga pōnī ongongampa.

¹²Īnīnque Itota, Quēwencæmīnīmpa, ante mōnō imonte ængā baī wacā ædō cæte adobaī ænguingā. Itota ēmōwo beyænque quēwencæmīnīmpa, ante pōnō cægaingā inte Wængonguī

wæætē, Wawo adobaī ī, ante dicæ pōnō cæcantawogaa. Īñæmpa īnguipoga tōmāmæ īñōmō edæ æcāmenque incæ adobaī nē tæī pīñænte ēmōnongā īñōmō edæ dæ angampa, ante apænedatapa.

¹³Ayæ Pegodo tōnō Wāō ōnōnaque īna inte nanguī adāmaī īna incæte edæ guīñēnāmaī edonque apænedapa, ante adīnque tōmēnāni, Æbānō cæte edæ do ēñēnatawo, ante wædīnque, Itota mīñæ nē godīna inte do ēñēnāpa. Nāwangā īmpa, ante wædānīta. ¹⁴Edæ cōmāwadingā īningā tōmēnāni weca a ongongā adīnque tōmēnāni ædō cæte wadō ante tedequinānī. ¹⁵Īnīnque tōmēna īnate, Mōnītō godongāmæ Apænte Āincabo weca ongōnāmaī godōmenque goeda, ānāni goda īnīnque, Tōmēna īnate æbānō cæquīī, ante pōnēnīnque godongāmæ tedecōnānīta. ¹⁶Īīmaī ante apænedānīta.

—Mānīna īnate quīnō cæquīmōō. Īñæmpa tōmēna tæī pīñænte bamōnengæ cædatapa, ante Eedotadēē quēwēnāni, Nāwangā īmpa, ante tōmānāni do ēñēnānīpa. Īnīnque, Waa cædāmaī īnatapa, ante mōnō ædō cæte anguīī. ¹⁷Incæte mānīnō nāni apænedō ante wadāni wīī godōmenque ēñencædānīmpa, ante wææ cædīnque mōnō tōmēna īnate wææ angæīmpa. Mānīī ēmōwo ante mīnatō mīna wæquinque apænēmīnāpa. Wacā æcāmenque ingante apænedāmaī imæweda, ante mōnō wææ angæīmpa, ante nāmāneque tededānīta.

¹⁸Ayæ īīnque tededīnque Wāō tōnō Pegodo īnate āñete māmōnāni pōna adīnque tōmēna īnate wæætē, Ēñenguēnē quēwēmīnaa, ānānīta. Edæ mīna panguīnque ante Itota ēmōwo ante apænēmīna. Īncayæ ate tōmengā ēmōwo ante apænedīnque edæ adopoque incæ odōmōnāmaī imæweda. ¹⁹Ante āñōnānīte Pegodo tōnō Wāō wæætē,

—Īñæmpa æcānō ingante ēñente cæquīmōna, ante pōnēmīnī. Mīnītō ānō ēñēnīnque wæætē Wængonguī nānō ānō ēñēnāmaī inte cæmōna adīnque Wængonguī edæ, Nō cæmīna abopa,

anguingää. ²⁰Edæ möna adinö ante möna ëñenö ante ædö cæte apænedāmai inguimönaa.

²¹Ante apænedā ëñente wædinque awënëidi wæætë, Mīni panguinque, ante anca apænedānitapa. Incæte wadāni, Cömāiningā ingante Wængonguī waa pōni cæcantapa, ante watapæ apænedāni ate wædinque awënëidi wæætë Wäö tönö Pegodo inate pancæte ante cædināni inte, Īñæmpa waodāni pīināni ĩninqe mōnō æbānō cæte panguimōö, ante guīñente wædinque pānāmai inte ĩmpo cædāni godatapa. ²²Edæ waa nē bawadingā ĩñōmō do coadenta wadepo ayæ godōmenque tōmengā nānō ëñadi ĩñonte Wængonguī bamōnengæ cæcā waa bacā adinque tōmānāni ædö cæte wadö ante pōnenguīnāni.

**Wede pōnente tæi pīñante
cæcæmōnimpa, ante Wængonguī
ingante apænedānīpa**

²³Mānī ĩmpo cædāni godinque Pegodo tönö Wäö ĩñōmō tōmēna tönö godongāmæ pōnēnāni weca ponte apænedinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tönö nē aadāni nāni Picæncabo ĩñōmō mōnatō ĩmōnate ĩmai ānāni wætāmōnāpa, ante tōmānō ante adodö ante apænedā. ²⁴Ëñēninque tōmēnāni nāni pōnencabo adoyōmō pōnēninque Wængonguī ingante adotedæ tedete apænegadānimpa. “Awënë Wængonguī ëñēmi. Tæiyæ Awënë ĩnōmi inte bitö öönæ owocō tōmancoo inguipoga tōmāmæ gāwapæntibæ tōmāmæ badōninque öönædë owodāni yæipodë quëwēnāni gāwapāa owodāni æyōmōmë quëwēnāni tōmānāni ĩnānite bitö adobique badongabiimpa. ²⁵Īninqe mōnitö mæmæ Dabii wodi ingante apænedinque bitö, Dabii ëñēmi, Bitö botö ĩmote nē cædōmi ĩñōmite botö Tæiyæ Waëmō Önōwoca apænecā ëñēninque bitö wæætë ĩmai ante apænecabiimpa.

‘Wadāni nē ëñēnāmai ĩnāni incæ quīnante ænguī badinque wido cæcæte ante cædāni.

Waadāni nāni cabo waodāni nāni cabo incæ idiquibæ ante quīnante pōnēnānitawo.

²⁶Inguipoga awënë odeyeidi, Wido cæcæimpa, ante tæi gongænte ongōnānīpa.

Pancabaa awënëidi adobaī, Æbānō cæquīmōö, ante godongāmæ pōnēninque mōnō Awënë ingante ayæ tōmengā nānō nē öni pæcadongā Codito ingante pīinte ānewēnānīpa tōö, ante apænebi ëñēninque mæmæ Dabii wodi wæætë bitö beyæ apænegacāimpa.”

²⁷Ante Wængonguī ingante apænedinque ñōwodāni nāni pōnencabo godōmenque apænedānitapa. “Wængonguī ëñēmi. Tōmēmi Wengā bitö Tæiyæ Waëmō ĩnongā ĩñongante bitö, Botö ĩmote nē cæbi bacæbiimpa, ante öni pæcagabiimpa. Nāwangā impa. Incæte bitö ĩmite nē cædongā ĩñongante Itota bitö nē öni pæcadongā ingante edæ Edode tönö Pontio Pidato tönö idægoidi tönö wadāni tönö pīinte adoyōmō ponte mōni quëwēñōmō incæ ongōninque bitö ĩmite nē cædongā ingante, Æbānō cæte wido cæquīī, ante do cædānitapa. ²⁸Edæ bitö tæi pīñæmi ĩnōmi inte nāmā pōnēninque edæ, Īmai baquīnō anguënë, ante do angabiimpa. Tōmēnāni guiquēnë bitö angainö bai wæætë cædinque pīinte pō gongænte cædānitapa. ²⁹Ñōwo ĩñōmō bitö ĩmite nē cæmōni ĩñōmōnīte ñōwodāni pōnō pīinte ānāni ate wædinque bitö wæætë pōnō cæbi ate mōnitö tæi pīñēninque bitö ānō ante guīñēnāmai apænecæmōnimpa. ³⁰Ayæ nē wēnæ wēnæ ĩnāni ĩnānite bitö önompoca pōnō gampobi ate waa bacædānimpa, āmōnīpa. Ayæ bitö Wengā Itota Tæiyæ Waëmō ĩñongante mōnitö tōmengā ëmōwo apænedinque, Wadāni pōnencædānimpa, ante mā cædinque bamōnengæ cæmōni adinque tōmēnāni guīñente wæcædānimpa āmōnīpa,” ante Wængonguī ingante apænedānitapa.

³¹Īninqe apænedāni ate tōmēnāni nāni godāmæ ongōñōmō incæ ĩñontobæ ocæ

ocæ cætapa. Cæyō tōmānāni inānite Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pō guicā æninque ædæmō ewocadinque tōmēnāni Wængonguī nānō ānō ante guīñenedāmaī inte edonque apænegadānimpa.

**Tōmāmō mōnō quincōo
impa, ante cædānīpa**

³²Ayæ tōmānāni nāni pōnencabo incæ tōmēnāni nāni ewocadō adodō ewocate baī ināni inte mīmōdē adodō ante pōnēninque tōmēnāni ēadincōo incæ, Botō quī impa, ante ānāmaī ināni inte, Tōmāmō mōnō quī impa, ante pæ gompodāmaī inōnānimpa. ³³Ayæ Itota nānō da godongāināni iñōmō tæī piñænte apænedinque, Itota Codito nāni ōmæmongantapa, ante cōwē nāni apænedī baī apænedōnānimpa. Edæ Wængonguī tōmēnāni inānite waadete pōnō cæcā ate watapæ quēwēnōnānimpa.

³⁴Ayæ tōmēnāni nāni cabo incæ æcāmenque ōmæpocā ī iñōmō edæ dæ angantapa. Edæ ōmæ nāni ēadī incæ godonte æninque oncō mæñonte nāni ēadī incæ godonte æninque tōmēnāni nāni godonte æninta ænte pōninque ³⁵Itota nānō da godongāināni weca ænte māmō nō cædāni æninque tōmēnāni wæætē ōmæpodāni inānite godōnāni eyepæ eyepæ ænōnānimpa. ³⁶Īninque Itota nānō da godongāināni iñōnāni adocanque Debiī wodi pæingā Ootee ingacāimpa. Tōmengā iñōmō, Wadāni wampo pōnente quēwencædānimpa, ante nē ædæmō apænedongā iñongante wadāni tōmengā ingante Bedēnabee ante pōnō pemongadānimpa. Īngā Ootee Bedēnabee nāni pemōningā iñōmō Tipidebæ quēwente pōningā inte edæ, ³⁷tōmengā ōmæ ēadī godonte æninque tōmengā nānō godonte æninta Itota nānō da godongāināni weca māmō nō cægacāimpa.

Ānāniya tōnō Tapidæ

5 ¹Māniñedē Ānāniya nāni ānongā tōmengā nānōogængā Tapidæ tōnō tōmēnāni nāni cæī baī cædinque ōmæ

nāna ēadīmæ godonte ænatapa. ²Ayæ nānōogængā ēñēñongā tōmēna godonte nāna æninta incæ Ānāniya iñōmō pancataa pæ gompote æninque wæætē pancataa ænte māmō Itota nānō da godongāināni weca nō cæcantapa. ³Nō cæcā adinque Pegodo,

—Ānāniya ēñēmi. Tatāna ingante ædæmō entawēmi inte ōmæ beyæ bitō æninta pancataa, Botō quī, ante awēmō nō cædinque edæ pancataa ænte māmō nō cædinque bitō, Tōmanta impa, ante quīmæ ānewēē. Īñæmpa, babæ cædīmi inte bitō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante babæ āmīpa tōō. ⁴Edæ bitō ōmæ inī incæ bitō quī cōwē intapa. Ayæ nōwo māninta æninque, Æbānō cæquīī, ante tōmēmi nē āmi imitapa. Īninque edæ mīmōno pōnēninque quīmæ wapiticæ cæbitawo. Bitō mānōmaī cædinque waodāni inānite wīī babæ apænedinque Wængonguī ingante babæ apænebitapa tōō.

⁵Angā ēñente wædinque Ānāniya iñōmō tæ wæante æmæwo wængantapa. Wængā adinque tededāni ēñēninque tōmānāni guīñente wædānitapa.

⁶Wængā Īninque edēnīnāni ponte wīni caate næænte māo daga wēnānitapa.

⁷Dobæ wængā ate todee ooda go ate tōmengā æbānō wængā ante ēñēnāmaī Īningā inte tōmengā nānōogængā incæ pō guicā. ⁸Adinque Pegodo tōmengā ingante,

—Apænebi ēñēmoe. Mīnatō ōmæ godōninque mānimpota æmīnatawo. Āñongā,

Ao, mānimpota.

⁹Angā ēñēninque Pegodo wæætē, Mīnatō iñæmpa edæ guēa pōnēninque, Mōnō Awēñē Ōnōwoca æbānō panguingāā, ante quīmæ cæmīnatawo. Edæ bitō nānōogængā baō inī nē daga wēnīnāni incæ do dao dao pōnāni ēñēmīi. Edæ bitō baō adobaī ænte gocædānimpa tōō.

¹⁰Tæcæ ante āñongā onquiyængā iñōmō tōmengā ōnōwa gāanē tæ wææninque nāñe wængantapa. Wængā ate māniī edēnīnāni pō guīite ayōnāni

dobæ wænte a öñongä adinque tömengä baö inī æninque tömengä nänöogängä wodido gäänë mäo daga wënänitapa.

¹¹ Mänömaï näñe wænapa, ante tededäni ëñëninque Codito ingante nāni nē godongämæ pönencabo tönö wadäni tömänäni ancai guiñente wægadänimpa.

Ate ëñencädänimpa, ante bamönengæ nangui cädänipa

¹² Mäniñedë Itota nänö da godongainäni iñömö Wængongui Öñowoca tönö cædinque, Ate pönencädänimpa, ante wadäni ayönäni mä cædinque bamönengæ nangui cädönänimpa. Ayæ adoyömö pönëninque tömänäni Wængongui oncö Tadömö yabæcönë nāni änoncönë pö guii pö guii cädönänimpa. ¹³ Wadäni tömënäni inänite adinque, Nē pönënäni waa quëwënäni inänipa, ante pönënäni incæte guiñente wædinque godongämæ pö guidämaï gomö adönänimpa.

¹⁴ Pancadäniya guiquëñë onguiñænäni tönö onquiyænäni tönö nangui inäni mönö Awënë ingante ñowo pönënanitapa. Iñäni iñömö do pönëninäni tönö adocabodäni bacoo inäni bagadänimpa.

¹⁵ Iñinque mäniï bamönengæ cädäni adinque wadäni wënæ wënæ inäni inänite ænte pöninque möimoga möincodë ñö cädänitapa. Edæ, Pegodo nænque pämo wodo pänta goyongä tömengä gänëñömö öñöninque adocanque adocanque waa bacädänimpa, ante cædinque Pegodo nänö goquinö ante ænte mämö ñö cädäni öñönänitapa. ¹⁶ Ayæ adobaï Eedotadë eyequeï wayömö nāni quëwëñömö wayömö nāni quëwëñömö quëwëninque wadäni wënæ wënæ inäni inänite næænte mämö næænte mämö cönönäni ate tömänäni waa badänitapa. Ayæ wënæ nē wentamö ëwocadäni inte yewænte wawënäni inänite adobaï ænte mämö pöninque waa badänitapa.

Itota nänö da godongainäni inänite piunte tee mönedänipa

¹⁷ Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pönī inongä tönö wadäni

tömengä tönö godongämæ cädäni incæ Tadoteoidi inönäni inte, Nāni ömæmönämaï ingäimpa, ante nē pönënanī inönänimpa. Iñinque Itota nänö da godongainäni mänömaï waa cädäni ate wædinque awënë tönö Tadoteoidi iñömö tömënäni inänite piunte agadänimpa. ¹⁸ Iñinque Itota nänö da godongainäni inänite yao ongonde æninque tömänäni ayönäni tee mönedänitapa. ¹⁹ Tee mönedäni wæcöñönänite Wængongui anquedo woyowotæ ponte odemö wi ænete mantacä tayönänite apænecantapa. ²⁰ “Goedäni. Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë go guite næ gongæninque minitö mäniñömö pönäni inänite apænedinque, Wængongui pönö cæcä beyænque mönö quëwengæimpa, ante ædæmö apænemini ëñencädänimpa.”

²¹ Angä ëñente cædinque tömënäni baöna ñäö bayonte Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë do go guidinque odömönte apænedäni ëñënanitapa. Mänömaï do go guite apænedänipa, ante ëñënämaï inäni inte edæ, Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pönī inongä guiquëñë tömengä tönö godongämæ cädäni tönö adoyömö pö guidänitapa. Pöninque tömënäni idægoidi inänite nē aadäni Picænäni godongämæ nāni Apænte Änoncabo tömänäni inänite äñete pönänitapa. Iñäni wæætë tontadoidi awëñëdi inänite äninque, Minitö tee möneincönë gote Itota nänö da godongainäni inänite äñete mämömini poncädänimpa. ²² Änāni tee möneincönë gote ayönäni edæ dæ änāni ante wædinque wææ wänönäni awëñëdi gode ancæ pöninque, ²³ Iïmaï ante apænedänitapa.

—Gote ayömöni oncö ædæmö tee mönete intapa. Ayæ tontadoidi odemö pönī a ongönäni adinque mönitö go wi ænete guiiyömöni edæ dæ änāni ate wædinque wadæ pömönipa. ²⁴ Ante tededäni ëñëninque, Wængongui qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö Wængongui oncö ñænæncö ante nē wææ wänönäni tæiyæ awënë tönö

guiñente wædinque, Ñowo quiēmē bai
bacæimpa. ²⁵Ante wæyönāni wacā do pō
guiidique tōmēnāni inānite,

—Aquēnē quēwēmīni. Mānināni
mīni tee mōnedināni incæ Wængongui
oncō ñænæncō yabæcōnē go guiite
a ongōnīnque māniñōmō pōnāni
inānite odōmonte apænedāni ēñēnāni
ataqueedāni.

²⁶Ante apæneccā ēñente wædinque
wææ wānōnāni awēnē tōmengā
nānō wææ wānoncabo tōnō Itota
nānō da godongaiñāni inānite æncæ
godinque, Godongāmæ ongōnāni incæ
piinte tacadāni wæcæ wæ, ānīnque
pānāmaī inte ee ænte pōnānitapa.

²⁷Ænte pōnīnque nē aadāni
Picænāni godongāmæ nāni Apænte
Ānoncabo weca ænte māmō gōnōnāni
gongæñōnānite, Wængongui qui, ante nē
godongā ñænængā pōni inongā iñōmō
tōmēnāni inānite angantapa.

²⁸—Māningā Itota emōwo
apænedinque wadāni inānite
odōmōnāmaī imæwedāni, ante ancaa
antamōnipa tōō. Incæte mīnitō mānīne
mīni odōmonte ānewēnō ante Eedotadēē
tōmāo odōmonte apæneminīpa. Ayæ
godōmenque tedewēnīnque mīnitō,
Māningā nē wængaingā ingante
awēnēidi nē wēnæ wēnæ cædiñāni
inānipa, ante mōnitō imōnitedō ante
ānewēmīnipa tōō.

²⁹Ante nē ñænængā piñōngā
Pegodoidi wæætē,

—Mōnitō quiquēnē waomīni imīnite
ēñēnāmaī inte Wængongui ingante
ēñente cæquēnēmōni imōnipa.

³⁰Mīnitō Itota ingante ñænquedimæ
timpote wænōmīni wængā ate mōnō
wæmæidi Wængongui incæ angā
ñāni omæmongantapa. ³¹Ayæ nē ñāni
omæmōningā ingante apænedinque
Wængongui, Bitō, Quēwencædānimpa,
ante nē Āmi bacæbiimpa, angacāimpa.
Nē Āmi iñōmite idægoidi tōmānāni,
Idæwaa wēnæ wēnæ cæte quēwente
awædō, ante botō gāmænō
poncædānimpa, ante cæcæbiimpa. Bitō
æmi beyænque botō tōmēnāni inānite

pōnō waadete ñimpo cæcæboimpa.
Ante cædinque edæ Itota nānō Awēnē
baquinque Wængongui æmōnga ænte
mæicā æidinque Wængongui tōmēmæ
inō tæ contate ongongampa. ³²Itota
ingante Wængongui ænte mæicā
ægacāimpa, ante nē adimōni inte
mōnitō mānīnō ante nē apænemōni
imōnipa. Ayæ nē ēñēmō cæmō iñōmonte
Wængongui tōmengā Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca ingante da pōnongā ænte
ēwocamōmpa. Tōmengā Ōnōwoca
adobaī mōnitō tōnō godongāmæ nē
apæneccā ingampa, ante Pegodoidi
apænedānitapa.

³³Mānōmaī apænedāni ēñēnīnque
awēnēidi ængui badinque tōmēnāni
inānite edæ wænoncæ cædānitapa.

³⁴Māniñedē adocanque Paditeocā incæ
tōmengā emōwo Gāmadedo tōmēnāni
nāni wææ angaiñō ante nē ēñengā
iñōngante tōmānāni tōmengā ingante
waa adōnānimpa. Īnīnque tōmēnāni
nāni Apænte Āncabo wænoncæ
cæyōnāni māningā iñōmō tōmēnāni
nāni nē waadecā inongā inte ængæ
gantidinque, Itota nānō da godongaiñāni
inānite oncodo mantamīni wantæ
ongoncædānimpa. ³⁵Angā dæ godāni
īnīnque Gāmadedo wæætē awēnēidi
inānite apæneccantapa.

—Idægoidi ēñēedāni. Mānināni
inānite æbānō cæquiī, ante ædæmō
pōnente ate edæ ee cæedāni. ³⁶Edæ
doyedē wacā Teodo adobaingā ængæ
gantidinque, Botō nē nanguī cæbo
imopa, ante āñōngante edæ tōmengā
mīñæ coatodo tiento ganca ināni
godānitapa, ante pōnēedāni. Tōmengā
ingante wadāni māo wænōnāni wængā
ate tōmengā emīñænīnāni wæætē
nāwæ godāni ate edæ dæ batimpa.

³⁷Ayæ ate edæ awēnē, Mīnitō emōwo
ponte yewæmoncæmīnimpa, ante nānō
āniñedē wacā Gadideabæ quēwēningā
Oodaa adobaī awēnē ingante wido
cæcæte ante ængæ gantiyōngā nanguī
ināni tōmengā mīñæ goyōnāni
tōmengā ingante wænōnāni wængā
ate nāwæ adobaī gogadānimpa.

³⁸Īninqe, Mānōmaī batimpa, ante pōnente cædāni. Nōwo īñōmō īīnāni adobaī ængæ gantidāni adinqe mīnitō tōmēnāni īnānite ee ate gomō aedāni āmopa. Tōmēnāni waodānique inte cædāni baī ædō cæte cæquīnānii. Edæ dæ bacæimpa. ³⁹Wæætē Wængonguī angā ēñente cædāni baī mīnitō ædō cæte Baa ante wido cæquīmīnii. Edæ mīnitō mānōmaī cædinque Wængonguī ingante pīīmīni inte wæbaīmīnīpa.

Ante wææ angā ēñente wædinque Ao ante tōmengā nānō ānō baī cædānitapa. ⁴⁰Itota nānō da godongaināni īnānite aa pedāni pōnāni ate awēnēidi, Pædāni, ānāni ēñēninqe nē wææ wānōnāni æmontaimenca tæi tæi pānānitapa. Ayæ awēnēidi godōmenque, Itota ēmōwo ante apænedāmaī īmāwedāni, ante āninqe Itota nānō da godongaināni īnānite nīmpo cædāni godānitapa. ⁴¹Nē Apænte nāni Āincabo weca ongonte tao godinque tōmēnāni wæætē, Wængonguī mōnō īmōnte adinqe, Botō Wēñængā ēmōwo beyæ wadāni wēnæ wēnæ ānāni ate mīnitō eyepæ inte caate wæcæmīnīpa, ante do cæcampa, ante pōnēninqe edæ nanguī togadānīpa. ⁴²Īninqe Wængonguī oncō nēñæncō yabæcōnē incæ waodāni oncōnē incæ tōmēnāni nīmpo cædāmaī inte cōwē go guī go guī cædinque cōwē odōmonte apænedīnque, Itota tōmengā nāwangā mōnō Codito ingampa, ante watapæ apænedāni ēñengadānīpa.

**Tiæte ganca īnāni nē
nēnempodāni badānīpa**

6 ¹Itota ingante nē tee empote quēwēnāni māniñedē nanguī īnāni badāni ate pancadāniya guidiego tededō nē tededāni īñōmō ebēdo tededō nē tededāni īnānite pīinte āninqe, Mīnitō mīni cabo owæmpōināni īnānite īimō īñō īimō īñō cænguī eyepæ godōninqe mōni cabo owæmpōināni īnānite pōnōnāmaī īmīnīpa tōō, ante ānāni. ²Itota nānō nē da godongaināni īñōmō dote ganca īnāni īñōnānite wadāni, Dote īnānīpa, ante pemonte

baī apænedōnānīpa. Īīnāni īñōmō guidiegoidi mānōmaīnō ante wædānīpa, ante ēñente wædinque wadāni Itota ingante nē tee empote quēwēnāni īnānite āñete godongāmæ pōnāni ate tōmēnāni īnānite,

—Wængonguī nānō apænedō ante nē apænequēnēmōni inte mōnitō ædō cæte mōni cæquēnēnō ante nīmpo cædinque cænguinque ante godonguīmōnii. ³Īninqe botō tōniñamīni ēñēdāni. Mīni pōnencabo nāmā cōwā adinqe, Ācānō æcānō Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque baī ēwocate nō cædāni īnānii, ante adinqe mīnitō tiæte ganca īnāni mānimpodāni īnānite apænte æedāni. Apænte æmīni adinqe mōnitō tōmēnāni īnānite, Cænguī nē godōmīni bacæmīnīpa, āmōni ēñente cæcædānīpa. ⁴Mōnitō wæætē Wængonguī ingante cōwē apænedīnque Wængonguī nānō apænedō ante godōmenque odōmonte apænedīnque mānīnonque cæte quēwencæmōnīpa.

⁵Mānōmaīnō ante ēñēninqe tōmēnāni nanguī īnāni īnōnāni inte tōmānāni Ao ante edæ, Īīnāni mānōmaī īnānīpa, ante adinqe īīmaī ēmōnāni īnānite apænte ængadānīpa. Adocanque Etebā nē wede pōnengā inte Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō āawocaque baī ēwocacā īnongāimpa. Tōmengā tōnō Pedipe, Podocodo tōnō Niicānodo, Timōnō tōnō Padōmēna, ayæ Antioquiya īñōmō nē quēwēningā Niicodato. Īīngā īñōmō oodeoidi nāni pōnēnō baī pōnengā inte do oodeo baī bacā īnongāimpa. Mānimpodāni īnānite apænte ænānītapa. ⁶Apænte æninqe Itota nānō nē da godongaināni weca ænte māmō gōnōnāni ongōñōnānite īīnāni īñōmō, Mīnitō nē godōmīni bacæmīnīpa, ante cædinque tōmēnāni īnānite gampodinque Wængonguī ingante apænedānītapa.

⁷Īninqe Wængonguī nānō apænedō ante gode ā gode ā cædinque māo apænedāni ēñēnōnānīpa. Īninqe Eedotadēē īñōmō Codito miñæ nāni tee

empote quëwencabo tæiyænäni yebænte bagadänimpa. Wængongui qui, ante nê godönäni incæ adobaï nanguï inäni wede pönëninque ëñente bagadänimpa.

Etebä ingante bæi ongönänipa

⁸Etebä iñömö Wængongui waadete pönö cæcä ate tæi piñænte ëwocadongä inte bamönengæ nangui cædongäimpa. Ayæ, Cæbo ate pönencædänimpa, ante mä cæcä adinque godongämæ ongönäni pancadäniya, Æbänö cæcää, ante wædänitapa. ⁹Wadäni quiquëñë Etebä tönö guëa wæætedö wæætë ancæte ante cædänitapa. Iñäni iñömö oodeoidi inönäni incæ pancadäniya Tidënebæ quëwëninäni iñönäni pancadäniya Adecantodia iñömö quëwëninäni iñönäni pancadäniya Tiditiabæ quëwëninäni iñönäni pancadäniya Atiabæ quëwëninäni inönänimpa. Tömënanäni doyedë wadäni inänite nê cægaïnäni inönäni inte ñöwo abæ tawænte godinäni inönäni inte godongämæ pöninque adocabodäni baï badinäni inönänimpa. Tömënanäni odömöincö ante, Möni nê Abæ Tawænte Gocabo Odömöincö impa, ante pemönönänimpa. Iñinque tömënanäni pancadäniya Etebä ingante wæætedö wæætë ante cæyönäni, ¹⁰tömengä nê nõ ëñëngä inte Wængongui Önöwoca tönö godongämæ apænecä ëñëninque tömënanäni, Æ mönö wæætë ædö cæte wææ anguiï, ante wædänitapa.

¹¹Iñinque nê wæætedö wæætë änäni adodäni incæ wadäni inänite godö awëmö änänitapa. Minitö babæ ante i incæte, Möitee wodi ingante ante Etebä godö wënæ wënæ apænecä ëñëntamönipa, ante önonque æedäni. Ayæ Wængongui ingante adobaï tömengä godö wënæ wënæ ante babæ apænecä ëñëntamönipa töö, ante incæ æedäni, ante nê abæ tawænte godinäni änänitapa. Mänömainö änäni Ao ante tömënanäni nani angainö baï cædinque Etebä ingante ante babæ ante piñänitapa. ¹²Mänömainö ante babæ ante piñäni ëñëninque wadäni

önönänique incæ nê aadäni nani Picæncabo incæ nê odömönäni incæ tömänäni ængui badänitapa. Mänömai ængui badinque tömënanäni Etebä wodi ingante bæi ongonte nê Apænte nani Äincabo weca ænte mäo gönönäni ongongantapa. ¹³Pancadäniya Etebä ingante ante babæ apænedinque iñimai änänitapa. Iñgä iñömö ñimpo cædämai inte cöwë Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncö iñonte wiwa tedewëninque tömengä godömenque Möitee wodi nänö wææ angainö ante godö wiwa ante babæ apænecä ëñëntamönipa. ¹⁴Iñömö oncö ante apænedinque adocä Etebä iñömö, Itota Näatadeta nê quëwëningä ii oncö bæ tadete wido cæcæcäimpa, ante änewengampa. Ayæ adocä Itota iñömö, Iñimai cæedäni, ante Möitee wodi nänö wææ angainö ante Ao änämai inte edæ, Wadö ante cæquëñëmini iminipa, ante odömongampa, ante iñgä Etebä iñömö adobaï änewengä ëñëntamönipa töö, ante babæ apænecadänimpa.

¹⁵Mänömai babæ apænedäni ëñëninque nê Apænte nani Äincabo incæ Etebä ingante cöwä ayönäni tömengä awinca Wængongui anquedo nänö ëmönö baï ëmongä agadänimpa.

Etebä nämä wææ apænecampa

7 ¹Iñinque, Wængongui qui, ante nê godongä ñænängä pönö inongä iñömö Etebä ingante äninque, Bitö imitedö nani äninö näwangä intawoo. ²Äñongante Etebä wæætë iñimai ante nämä wææ apænecantapa. “Botö wæmpoidi ëñëedäni. Botö töninamini ëñëedäni. Mönö wæmæ Abadäo wodi Mëetopotämiabæ ayæ quëwëninque Cadäna iñömö ayæ quëwencæ godämai iñongante Wængongui nê ñäö apäite baï ëmönongä inte Abadäo weca ponte a ongongä agacäimpa. ³Ayæ Abadäo ingante apænedinque Wængongui, ‘Bitö guidënanäni inänite ëmö cæte bitö ömä ëmö cæte godinque wabæca botö odömonguimæca æmæwo wadæ goe,’ angacäimpa. ⁴Angä ëñente cædinque Abadäo wodi mänöimæ Cadeabæ

ëmö cæte wadæ godinque Cadāna nāni quëwëñömö ganca pöninque quëwengacäimpa. Ayæ tömengä wæmpo wodi wængä ate Wængonguï tömengä ingante angä ëñëninque Abadäo ïimæca mönö ñowo quëwëmæ ponte quëwengacäimpa.”

⁵“Incæte Wængonguï, Tömëmi ömæ, ante Abadäo wodi ingante cabo incæ ömæ pönönamaï ingacäimpa. Wæætë Abadäo wodi wëñængä mæmpo ināmaï ïñongante Wængonguï, ïimæ incæ bitö ænguimæ ïñonte bitö pæināni adobæ tömäo quëwencädänimpa, ante odömongacäimpa. ⁶Ayæ godömenque apænedinque Wængonguï, Bitö pæināni ïñömö wabæca gote mänimæ quëwëñäni weca quëwëñönānite ïināni wæætë bitö pæināni inānite edæ ö ænte bai cædinque, Mönitö beyænque cæedāni, ante nangui änāni wæcädänimpa. Ayæ tömëñāni nempo wantæpiyæ coatodo tiento wadepo ganca mänimpoga quëwëñönānite adodāni wënæ wënæ cædāni beyæ caate wæcädänimpa. ⁷Ante Wængonguï godömenque apænedinque, ‘Bitö pæināni inānite nē ö ænte wënæ wënæ cædāni inānite botö wæætë apænte äninque pancæboimpa. Ayæ ïincayæ ate bitö pæināni mänïömæ tömëñāni nāni caate wædiömæ ëmö cæte wadæ pöninque ïimæca wæætë pöninque botö Wængonguïmö ïñömote botö beyæ cæquïnāni inānipa.’ ⁸Äninque Wængonguï, Mönö godongämæ cæcäimpa, ante pönö cæbo ate minitö wæætë Ao ante ëñente cæcæminimpa. Mänömaï ante cædinque minitö onguiñæminique ëö togænte caate wædinque ëñencæminimpa. Angä ëñëninque Abadäo wodi wëñængä Itæca ëñacä ate tömengä nänö ëñadï adoque Wængonguï itædë go ate tömengä ingante ëö togængacäimpa. Itæca wodi pæte wææ AACOBO wæmpo bagacäimpa. AACOBO wodi pæte wææ dote ganca ināni tapæicä wææ mönö wæmæidi wodi baquinque pægadänimpa.”

⁹Ante apænedinque Etebä godömenque, “Mänināni mönö

wæmæidi ingaināni ïñömö tömëñāni biwï Ootee ingante ante adinque piinte wædinque tigitamö beyænque pædæ godönāni ö äninque Equitobæ ænte mäodāni gogacäimpa. Equitobæ pöninque tömëñāni godonte æncæte ante cædinque Ootee wodi ingante mänïñömö quëwengä nempo pædæ godönāni awënë beyænque cæte quëwengantapa. Mänömaï quëwengä incæte tömengä tönö godongämæ Wængonguï cöwë cægacäimpa. ¹⁰Äninque Ootee wodi ingante nangui wiwa cædāni wæyongante Wængonguï cöwë wææ aacä quëwengacäimpa. Ayæ Wængonguï pönö apænecä ëñëninque nē ëñente bayongante Equitobæ tæiyæ awënë Padaönö incæ tömengä ingante waa adinque, Botö tæiyæ awënë imo bai bitö wodo adobaï badinque Equitobæ wædænque awënë bacæbiimpa. Ayæ adobaï botö awënë onconcoo bitö aacæbiimpa, angacäimpa.”

¹¹Ante apænecä ëñëñönāni Etebä godömenque, “Mänïñedë Equitobæ tömäo Cānaämæ tömäo to aminte bayonte tepæmpo gæwænte wædönänimpa. Mönö wæmæidi cænguï æncæte ante cædinque ænāmaï ïnönänimpa. ¹²Äninque, Equitobæ cænguï ayæ mä öñompa, ante tededāni ëñëninque wæmpocä AACOBO wodi mönö mæmæidi nē baquināni inānite äninque, Botö wëmini, Equitobæ godinque cænguï ænte pöedāni, angä mä gogadänimpa. ¹³Gote pöninque ayæ wæætë mempoga gote a ongönāni adinque Ootee wodi incæ tömengä mëmöidi inānite, Botö minitö biwimo ëñagaimö imopa, angä wægadänimpa. Ayæ, Ootee guidëñāni do pönänipa, ante tededāni ëñëninque awënë Padaönö ingante gode änāni edonque ëñengacäimpa. ¹⁴Ayæ ate Ootee wodi tömengä wæmpo AACOBO wodi nāni pæincabo tetenta i tincö ganca mänimpodāni äñecä gogadänimpa. ¹⁵AACOBO wodi mänömaï Equitobæ gote quëwëninque wængacäimpa. Ayæ tömengä pæināni wææ mönö wæmæidi ingaināni inte adobaï mänïñömö gote

quēwente wængadānīmpa. ¹⁶Abadāō wodi wēēnēnedē, Mōnitō wodido, ante Caāmōdo wēnāni nāni ānīmpōtā mānīmpōtā godōntē ānīnque Tīquemō īñōmō ōmā godōntē ānōngāīmpa. Ante do agāīnāni intē mōnō wāmēīdi nōwo AACOBō wodi bayetōcā ingāī Cānāāmā æntē pōnīnque, ayā īncayā ate wāē tōmēngā wēnāni bayetōcā ingāī Abadāō wodi nānō āngāīmā tōmēnāni wodido ingāīñōmō māmō daga wēngadānīmpa.”

¹⁷Ante apānedīnque Etebā godōmenque apānecantapa. “Abadāō wodi ingante Wāngonguī wēēnēnedē nānō, Botō wantāpiyā ate bitō pāīnāni inānīte adodō æntē māmōmō poncædānīmpa, ante nānō āngāīnedē wodo īnque bayōntē tōmēnāni Equitōbæ quēwēnīnque nanguī bacōo yebāntē bagadānīmpa. ¹⁸Mānīnedē wacā onguīñāngā nōwōcā incæ, Ootee wodi æcānō ingacāī, ante ēñēnāmāī īnōngā intē Equitōbæ awēnē bagacāīmpa. ¹⁹Tōmēngā īñōmō mōnō guīdēnāni wodi inānīte wapīcāīcā ante wēnā wēnā cægacāīmpa. Tōmēngā, Mīnitō wēñāēnāni tæcæ ēñādāni inānīte wido cæedāni, ante pīīngā ēñente wædīnque mōnō wāmēīdi wodi incæ tæcæ ēñādāni inānīte yabæque wido yabæque wido cædāni wængadānīmpa.”

²⁰“Tōmēnāni mānōmāī nāni cægāīnedē incæ Mōītee wodi ēñate pægacāīmpa. Tōmēngā wāēmō wēñāē īñōngante Wāngonguī wāā acāmpa, ante pōnēnīnque mēā go adōque apāīcā go ate tōmēngā ingante mæmpo oncōnē pæ gompote pægogadā pæcantapa.

²¹Ayā, Wānōnāni wāncæ wæ, ante guīñente cædīnque tōmēnā tōmēngā ingante yabæque gāwāpæ yædōpæ wō cædā ongōñōngante awēnē Padaōnō wēngā onquiyāngā adīnque, Botō wē, ante cædīnque Mōītee ingante æntē pægogacā pægacāīmpa. ²²Mānōmāī cæcā beyā equītōīdī nāni ēñēngāīnō ante tōmānō ante odōmōnāni ēñente pædīnque Mōītee wodi nē āngā baquīnque nanguī cæcā baquīnque tæī pīñāēnōngā intē pægacāīmpa.”

²³Ante Etebā godōmenque apānedīnque, “Ayā āmāwō pædīnque coadentā wadepo nānō ēñāgaīnedē Mōītee wodi, Idægōīdī botō tōnīñādāni inānīte ēñacæ gobote, ante ēñacæ gocantapa. ²⁴Gote ēñāyōngā, Equito onguīñāngā incæ botō guīdēngā ingante wīwā cæcā caate wæcāmpa, ante adīnque Mōītee wodi tōmēngā guīdēngā ingante wæcæ cæcæte ante cædīnque tiyānō tiyā cædīnque Equito onguīñāngā ingante wānōngā wāngacāīmpa. ²⁵Edæ, Wāngonguī botō īmote ānīnque, Bitō idægōīdī inānīte ō æntē māōbī wadæ gocædānīmpa, ante do āngā ēñēntābōpā, ante do ēñēnīngā intē Mōītee wodi, Idægōīdī adōbāī ante ēñente pōnēncædānīmpa, ante pōnēntē cæyōngā tōmēnāni wæætē mānīnō ante ēñēnāmāī īngadānīmpa. ²⁶Mānōmāī ī īnīnque Mōītee wodi īīmō ate ponte ayōngā idægōdā wæætēdō wæætē cædā adīnque, ‘Īñānā, mīnā guīdēncayā incæ wacā ingante quīmāē wēnā wēnā cæte quēwēmīnāā.’ ²⁷Ante, Guēā wāā wāadete quēwēncædāīmpa, ante cæyōngā adocānque tōmēngā guīdēngā ingante nē wēnā wēnā cædīngā guīquēnē Mōītee wodi ingante bæ tadīnque āngantapa. ‘Īñāmpā, Bitō mōnītō awēnē īnōmī īmīpā, ante, Nē apāntē āmī īmīpā, ante æcānō bitō īmīte nē ānāī. ²⁸Edæ Equito ingante īīmō bitō wānōmī bāī nōwōōnā adōbāī botō īmote wāēnōncæte ante pōnēnī awædō.’ ²⁹Āngā ēñente wædīnque Mōītee wæætē wōdīī wīnōngacāīmpa. Wōdīī wīnōntē wābæcā Māādīāmāē gote wādāni ōmā quēwēnīnque wēñāēnā mēnāā wæmpōcā bagacāīmpa.”

³⁰Ante apānedīnque Etebā godōmenque awēnēīdī inānīte īīmāī ante apānecantapa.

“Ayā wæætē coadentā wadepo go ate Mōītee wodi ōnōmæcā cægōnīnque onquiyābō Tīnāīquīdī gāmāēnō gote dādī ēmāntē ayōngā ocāñēquīwāē gōngā bæcōyōmō Wāngonguī ānquēdo ponte ā ongōngā āgacāīmpa. ³¹Ate wædīnque Mōītee wodi, Quīnō bāī intē bæcō ante

botö wīimonte bai aboo, ante acæte ante pönömenque pöñongante mönö Awënë tömengä ingante iimaï ante apænecäiempa. ³²‘Bitö wæmæidi Wængonguimo inömo inte botö Abadäo wodi Itæca wodi Aacobo wodi Wængonguimo inömo iropa.’ Ante apænecä ëñente wædinque Möitee wodi do do wæate guiñente wædinque, Wīi ainente awædö, ante cægacäiempa. ³³Mänömaï cæyongante mönö Awënë wæætë, ‘Bitö næ gongænte ongöñömö botö adoyömö ongömo beyænque onguipoi tæiyæ wæmö iropa, ante pönëninque bitö awæncata gä tadöwæe ämopa. ³⁴Botö edæ cöwä adinque, Botö quinäni inänite equitoidi æbänö wænæ wænæ cædänii, ante do abopa. Tömënäni caate ö ö wædäni do ëñente wædinque botö, Ñimpo cæbo ate abæ tawænte gocædänimpa, ante wææ pömo iropa. Ñöwo iñömö edæ ægodöe. Botö, Equitobæ gocæbiimpa, ante bitö imite adodö da godömo gocæbiimpa,’ ante Wængongui Möitee wodi ingante angacäiempa.”

³⁵Ante apænedinque Etebä iimaï ante godömenque apænecantapa. “Adocä Möitee ingante pīinque idægoidi doyedë, ‘Iñæmpa, Bitö mönitö awënë inömi imipa, Në apænte änömi imipa, ante æcänö bitö imite në änaï,’ ante änönänimpa. Ñöwo iñömö Wængongui anquedo ocäñequi iñömö pöninque tömënäni nāni në pīingaingä adocä Möitee ingante, Bitö idægoidi awënë bacæbiimpa, angacäiempa. Bitö tömënäni inänite ö æninque ænte mäobi abæ tawænte gocædänimpa, ante cædinque Wængongui bitö imite da godongä gocæbiimpa, ante Wængongui beyæ apænedinque Wængongui anquedo angacäiempa. ³⁶Möitee iñömö, Ate pönencædänimpa, ante mä cædinque ayæ Wængongui tönö bamönengæ nangui cædinque idægoidi inänite ænte mäocä gogadänimpa. Equitobæ emö cæte wadæ pöninque gäwapæntibæ Opatawæmä yæwedecapæ pö ongöninque adocä Möitee mantacä imæmäa pongadänimpa.

Önömæca ta pöninque coadenta wadepo ganca cægöñönäni tömengä, Ate pönencædänimpa, ante mä cædinque bamönengæ nangui cægacäiempa,” ante Etebä wodi apænecantapa.

³⁷Ayæ, “Adocä Möitee, Idægoidi ëñëedäni. Botö Wængongui beyæ në apænebo imo bai wacä edæ minitö tönñnacä incæ adobai edæ Wængongui beyæ në apænecä bacæcäiempa. Tömengä ponte apænecä ëñëninque minitö tömengä ingante ædæmö ëñente cæcæminimpa, ante Möitee wodi apænecäiempa. ³⁸Godongämæ nāni Wængongui ingante apæneincabo tönö Möitee wodi önömæca cægönongäiempa. Mönö mæmæidi tönö cægöñönäni Wængongui anquedo wëñëñedë Tīnaiquidi në ponte äningä incæ adocä tönö Möitee wodi önömæca cægönongäiempa. Mäniñedë mönö imonte ante pönö cædinque Wængongui, Möitee ëñëmi, angacäiempa. Iñcayæ quëwenguināni ëñente quëwæncædänimpa, ante cædinque botö, Minitö cæte quëwenguimīni, ante apænebo ëñëninque bitö adodö ante yewæmoncæbiimpa, ante apænecäiempa,” ante Etebä apænecantapa.

³⁹Ayæ, “Möitee wodi mänömaï cæyongante mönö wæmæidi guiquënë ëñënamäi inäni inte tömengä ingante Baa äninque Equitobæ mönö adodö gocæiempa, ante önöwënenque pönente wægadänimpa. ⁴⁰Mänömaï në wædönäni inte tömënäni wæætë Aadöo wodi ingante apænedinque, ‘Aadöo ëñëmi. Mäningä, Equitobæ në emö cæte mönö imonte mämöningä Möitee wodi ædönö gote dæ angää, ante adämaï imönipa cæbii. Wængonguiidi inänipa, ante mönö imonte në töö æmænte ænte goquinäni ante bitö badömi æmönie.’ ⁴¹Äninque mäniñedë, Mönö wængongui ingampa, ante cædinque tömënäni wagada wë bai badongadänimpa. Ayæ, Mönö wængongui qui iropa, ante cædinque cænñänäni wænöninque baö tömënäni nāni badöinca gäänë ænte mämö ñö

cædinque önopoca näni badöinca
 adinque æëmæ bai cæte togadänimpa.
⁴²Mänömaï cædäni ate wædinque
 Wængonguï näëmæ, Pönë cæmīniyaa,
 ante piingacäimpa. Ayæ, Īināni öönædë
 owocooque ante, Wængonguïdi inānīpa,
 ante oda cæcædänimpa, ante cædinque
 idægoidi inānite ñimpo cædinque dadi
 ëmæninque aadāmaï ingacäimpa. Edæ
 mäninö tömënāni näni cægaïnö bai
 ante pönente yewæmöninque wacä
 wantæpiyæ ate Wængonguï beyæ ĩmaï
 ante yewæmongacäimpa.

‘Idægoidi ëñëedāni. Önomæca
 gote coadenta wadepo ganca
 cægöninque mīnitö,
 Wængonguï qui, ante pönoncæte
 ante cædinque cænīnāni
 wænöninque baö tönö mäincoo
 ænte pö ænte pö cæmīni incæte
 dica botö imote ante pönëninque
 pönömīni æntawogaa.

⁴³Īnæmpa, Mönö wængonguïdi
 iñönānite ædæ wæænte
 apænecäimpa,
 ante cædinque mīnitö mīni
 badöinca adoca Mönoco mīni
 änonca beyæ
 æmontaicö oncö næænte godinque
 wocæ wocæ cædömīni awædö.
 Ayæ waca, Mōni wængonguï
 Adempaö nēmö bai owocäimpa,
 ante mīni badöinca næænte
 æmonga cö cæ cö cæ
 cædömīnimpa töö.

Ante adinque Wængonguï, Mänömaï
 cæmīni beyæ botö mīnitö imīnite
 Babidönia ganca da godöninque
 godömenque gobæ da godömo
 gocæmīnimpa,’
 angampa, ante yewæmongatimpa.” Ante
 apænëdinque Etebä, Mönö wæmæidi
 ĩmaï cægadänimpa, ante godömenque
 apænecantapa.

⁴⁴“Wængonguï doyedë Möitee
 wodi ingante apænëdinque, Mīnitö
 æmontaicö mænonte ate botö wææ ante
 yewæmöninca cö cæte mancæmīnimpa.
 Īmaï mænoncæmīnimpa, ante
 odömongä adinque Möitee wodi wæætë

mönö wæmæidi inānite odömongä ate
 ëñëninque tömënāni wæætë Wængonguï
 nänö odömönö bai mänömaïnonque
 æmontaicö mænongadänimpa.
 Mänömaï mænonte ate dica wææ ante
 Wængonguï nänö yewæmongainca
 incæ mänincönë cö cægadänimpa. Ayæ
 önomæca wayömö wayömö gocæte
 ante æmontaicö capote mongænte
 mäo wocæ wocæ cægadänimpa. ⁴⁵Ayæ
 wadäni mäniömæ në quëwënāni
 iñönānite Wængonguï wido cæcä ate
 mönö wæmæidi Ootowee wodi miñæ
 ponte ömæ æninque Wængonguï oncö
 æmontaicö näni ænte mongængaincö
 mämö wodongadänimpa. Wodönāni
 ate Awënë Dabii wodi nänö ëñate
 quëwenguimpoga mänincö æmontaicö
 incæ ayæ a owogatimpa. ⁴⁶Awënë
 Dabii ingante Wængonguï pönö waa
 agacäimpa. Īninque Dabii wæætë
 Wængonguï ingante apænëdinque, Bitö
 Acobo wodi Wængonguï inömi imīpa,
 ante adinque botö, Bitö quëwenguïñömö,
 ante oncö ämi mænonguïmo, äñongante
 Wængonguï Baa angacäimpa. ⁴⁷Wæætë
 Tadömöö wodi Wængonguï beyæ në
 oncö mænongä ingacäimpa. ⁴⁸Mänömaï
 cægaïnāni incæte Wængonguï iñömö
 edæ æmonga pönī në ongongä inte
 waocä nänö önopoca mænönincönë
 ædö cæte pönö Ao ante guiite
 quëwenguingä. Mänömainö ante
 pönente wædinque Wængonguï beyæ në
 apænëgaingä ĩmaï ante apænëgacäimpa.

⁴⁹‘Botö në Tæiyæ Awënë inömo
 iñömote öönæ incæ botö Awënë tæ
 contaqui bai impa,
 inguipoga wæætë botö önöwa
 podöwate qui bai impa.
 Mänömaï në ongömo beyæ mīnitö
 botö oncö ante ædö cæte
 mænonguimīnii.
 Inguipoga æcönëno guidinque
 guëmanguïmo, ante Wængonguï
 angampa.

⁵⁰Botö iñæmpa tömëmo önopoca
 tömää në badongäimo inömo imōpa,’
 ante Wængonguï Awënë angampa, ante
 wacä yewæmongacäimpa.”

⁵¹ Ante apænedinque Etebā godömenque iīmaī ante apænecantapa. “Nöwo ëñeedāni. Minitö mimö ömædë imini inte wīi pönencædö. Önömoncaque ëñëninque wīi ædæmö ëñëmīni imini awædö. Minitö wæmæidi nāni cægainö ante ëñëmīnitawo. Iñæmpa tömënāni nāni cægaī baī adobaī cædinque mīnitö Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante Baa äninque cöwë wææ äminīpa töö. ⁵²Minitö wæmæidi doyedë Wængonguī beyæ nē apænegaināni inānite togænte pāninque adocanque ingante ata cæpodāmaī inte tömānāni inānite togænte pangadānimpa. Edæ nē apænedāni, Nē nō entawënogā inte ponguingā ingampa, ante apæneyönānite tömënāni inānite do wænönāni wængadānimpa. Nöwo iñömö tömënāni nāni, Ponguingā, angaingā incæ do pongā adinque mīnitö godö wænömīnitapa töö. ⁵³Edæ, Iīmaī cæedāni, ante Wængonguī wææ angampa, ante Wængonguī anquedoidi äñāni ëñëninque yewæmönāni ate mīnitö nē adömīni incæ Baa äninque ëñënämaī cöwë cæminīpa töö,” ante Etebā iinque apænecantapa.

Etebā ingante wænönāni wængampa

⁵⁴Mānīi awëñeidi guiquënë Etebā nānō apænedö ante ëñente wædinque äināni badinque бага wentoquënë wentoquënë angate pīinānitapa. ⁵⁵Etebā iñömö Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ædæmö ewocadinque öönædë inö æmö adinque Wængonguī nāo apāite baī nānō ëmönö acantapa. Ayæ nē Waocā ëñagaingā inte Itota incæ Wængonguī tömëmæ inö adiyæ ongongā acantapa. ⁵⁶Adinque,
—Badogaa, öönædë wi ænete baī ba abopa. Waocā nē ëñagaingā incæ Wængonguī tömëmæ inö adiyæ ongongā abopa.

⁵⁷ Ante apænecā ëñente wædinque tömënāni pīinte Yæ yæ äninque ëñënämaī cæcæte ante önömonca nī māmoncate cædānitapa. Godongāmæ pīinte quingæ tömengā weca pogodo

pöninque, ⁵⁸tömengā ingante bæi ongöninque tömënāni nāni quëwëñömö yabæque ænte māo dicaca tæi tacacæ cædānitapa. Tömengā æbänö angäa, ante ëñënināni inte nē apænedāni iñömö edæ tacacæ cædinque tömënāni weocoo yabæcooque gā tadongate tæcæ æmæwo pædingā Taodo nāni änogā önöwaca inö nō cædönānimpa. ⁵⁹Dicaca tacayönāni Etebā iñömö Wængonguī ingante apænedinque, “Awënë Itota, bitö botö önöwoca æncæbiimpa.” ⁶⁰Ante da guicapodinque yedæ äninque, “Awënë, tömënāni nāni wënæ wënæ cædönö ante ee ae,” äninque edæ mö ñonte baī wængacäimpa.

8 ¹Etebā wodi ingante wænoncæte ante dicaca tacadāni adinque Taodo guiquënë, Waa wænömīni wængampa, ante Ao ante ongoncäimpa.

Nē godongāmæ pönëñāni inānite Taodo togænte pangā

Māñönæ incæ mā togænte pāninque Eedotadëë iñömö Codito ingante nāni nē godongāmæ pönencabo inānite godömenque nanguī togænte pīinte pangadānimpa. Ate wædinque Itota nānō nē da godongainānique godāmaī ongönönāni wadāni iñömö nāwæ wodii winöninque Oodeabæ Tāmadiabæ æmænö æmænö gogadānimpa. ²Māñīi Etebā wodi ingante æmæwo wænönāni wængā ate Wængonguī ingante nē waa adāni incæ Ca ca wædinque māo daga wenānitapa. ³Taodo guiquënë, Itota ingante nē pönënāni inānite wido cæcäimpa, ante nanguī wënæ wënæ cædinque wacönë pö guīi wacönë pö guīi cædinque onguīñænāni tönö onquiyænāni inānite bæi ongonte wëä māo tee mönegadānimpa.

Tāmadiabæ godinque Pedipe apænecā ëñëñānīpa

⁴Māñīi nē wodii winönāni iñömö ædömë godinque Codito ingantedö ante cöwë watapæ apænedāni ëñëñönānimpa. ⁵Iñinque Pedipe iñömö Tāmadiā nāni

nanguī quēwēñōmō gote apænedinque,
Mōnō Codito æbānō do ponte
cægacāi, ante apæneccā ēñēnānitapa.

⁶Mānōmainō ante apænedinque
tōmengā, Ate pōnencædānimpa, ante
mā cæcā adinque nanguī ināni adoyōmō
pōnēninque, Mōnō ēñengæimpa, ante
cædānitapa. ⁷Waodāni nanguī ināni
wēnæidi wentamō ēwocadāni tōnō
quēwēnāni adinque Pedipe angā
ēñēninque wēnæidi incæ Yæ āninque dæ
tao godāni ate ōnōnānque badānitapa.
Ayæ cōmāināni incæ cabæināni incæ
tæiyæñāni inānite Pedipe cæcā ate waa
badānitapa. ⁸Ante adinque māniñōmō
quēwēnāni wæætē watapæ togadānimpa.

⁹Wacā idō tōmengā ēmōwo Timōnō
iñōmō tōmengā adoyōmō quēwēninque
wēnæ tōnō wantæpiyæ cæcā inongāimpa.
Īninque Tāmadiabæ quēwēnāni
tōmānāni, Æbānō nanguī cæcāā, ante
guiñente wæyōnānite tōmengā, Nē
idōmo inōmo inte botō iñōmō edæ
nanguī cæte beyæ ñæñæmo pōni imo
aedāni. ¹⁰Angā ēñēninque awēñēidi
incæ ōnōnānque incæ tōmānāni
adoyōmō pōnēninque, “Wængongui
nānō tæi pīñænō bai entawēninque ingā
idō iñōmō nē Tæi Pīñænongā ingampa,”
ante pōnēwēninque, Nē Ñænængā pōni
inongā ingampa, ante pemongadinque
tōmengā apæneccā ate ædæmō
ēñēnōnānimpa.

¹¹Ayæ tōmengā wantæpiyæ wēnæ
tōnō wæætē wæætē mā cæcā adinque
tōmēnāni, Tōmengā ingante mōnō
ēñengæimpa, ante tee empo tee empo
godōnānimpa. ¹²Mānōmai cæyōnānite
Pedipe guiquēnē, Wængongui Awēnē
Odeye nempo mōnō quēwengæimpa,
ante watapæ apæneccā ēñēnānitapa.
Ayæ, Mōnō Codito iñōmō tōmengā
ēmōwo Itota ēmongampa, ante apænebo
ēñēdāni. Ante apæneccā ēñēninque
onguiñænāni incæ onquiyænāni incæ
wede pōnēninque æpænē guiddānitapa.
¹³Īninque Timōnō incæ adobaī
pōnēninque æpænē guiddinque Pedipe
miñæ tee empo tee empo gocantapa.
Pedipe, Ate pōnencædānimpa, ante mā

cædinque tæi pīñænte nanguī cæcā ate
wædinque Timōnō adocā cōwē guiñente
wægacāimpa.

¹⁴Īninque, Tāmadiabæ quēwēnāni
Wængongui nānō apænedō ante
ēñēninque do Ao ānānīpa, ante
Edotadēē ponte tedeyōnānite Itota
tōmengā nānō da godongāināni incæ do
ēñēnānitapa. Ēñēninque Pegodo tōnō
Wāō inate Tāmadiabæ da godōnāni
godatapa. ¹⁵Godinque Tāmadiabæ
pōninque tæcæ mā pōnēnāni beyæ ante
tōmēna Wængongui ingante iīmai
ante apænedatapa. Wængongui ēñēmi.
Bitō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante
tōmēnāniya da pōnōmi pō guicā ate
ēwocacædānimpa, āmōnāpa. ¹⁶Edæ
Awēnē Itota ēmōwo apænedinque
tōmēnāni mā æpænē guiiyōnānite bitō
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōmēnāniya
wææ guiddāmai ingantapa cæbii.
Ñōwo āmi pō guicæcāimpa. ¹⁷Ante
apænedinque Pegodo tōnō Wāō
tōmēnāniya pōnō gampote apæneyōna
Wængongui Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pō
tōmēnāni baonga guicantapa.

¹⁸Mānōmai pōnō gampoyōna
Wængongui Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
tōmēnāniya pō guicā ate wædinque
Timōnō guiquēnē tōmēnāni godonte
æinta pædæ pōnōninque, ¹⁹tōmēna inate,
—Mīnatō bai botō adobaī nē cæbo
bacæboimpa āmopa. Pōnō cæmīna ate
botō nē cæbo badinque wadāniya pōnō
gampobo ate Wængongui Ōnōwoca
adobaī pō guicæcāimpa, āmopa.

²⁰Āñongante Pegodo,
—Bitō mīni godonte æintaque
pædæ godōninque, Wængongui
Ōnōwoca nānō da pōnōnongā ingante
æncæboimpa, ante pōnēwēmii. Edæ
tōmēmi tigitamonque næænīnque
edæ bitō ōmæe ēwenguinque gobāwe.
²¹Īñæmpa, Wængongui Ōnōwoca
nānō da pōnōnongā ingante æninque
godongāmæ cæcæboimpa, āmitawoo.
Wængongui ayongā nō pōnente cæbipa
ænguimii. Edæ mōnatō tōnō ædō cæte
cæquimii. ²²Ñōwo edæ māniñō bitō
wiwa cædinō ante wæwente pōnēninque

ñimpo cæe. Ayæ mōnitō Awēnē ingante apænebi ēñēninquē tōmengā wabānō pōnō waadete cædinque mīmōno bitō pōnēwēnō ante wadæ cædinque ñimpo cæbaingampa. ²³Bitō nāmā beyænque ante nē æinēmi inte bitō mīmōnē guinæmæ entawente bai quēwēmipa. Ayæ bitō tōmēmi wīwa cædō beyænque ñā cæyænte bai quēwēmipa, ante awædō.

²⁴Angā ēñēninquē Timōnō wæætē,
—Æ āmi awædō, āninquē Pegodo ingante, Botō minatō ānō bai wīi bacaboimpa, ante cædinque minatō botō beyæ Wængongui ingante apæneeda, angantapa.

²⁵Ayæ Wāō tōnō Pegodo iñōmō, Itota incæ mōnō Codito ingaingā ingampa, ante māniñōmō quēwēnāni inānite mōnō Awēnē nānō ānō ante apæneda ēñēnānitapa. Iinque apænedinque adodō Eedotadēē gocæte ante wadæ gote Tāmadiabæ godinque tōmēna wayōmō wayōmō māo wædænque quēwēnāni weca pō pō cædinque nanguī ināni inānite apænedinque Codito ingantedō ante watapæ apæneda ēñēnānitapa.

**Etiopæbæ awēnē ingante
Pedipe bee tengampa**

²⁶Māningā Pedipe ingante anquedo ayæ ate ponte āninquē, “Bitō ægodōe, Eedotadēē wæi Gata goquīnō pædæ taoquinque betamonca gocæbiimpa,” angantapa. Māniñō ōnōmæcaque wæidō inompa. ²⁷Mānōmañnō angā ēñēninquē Pedipe ængæ gantidinque wadæ godinque anquedo nānō āniñonque cægonte ayongā ongūñængā Etiopæbæ quēwēningā pō eyepæ bee tengā acantapa. Iingā iñōmō Etiopæbæ tæiyæ awēnē onquiyængā Cantate beyæ tōmēnāni godonte æinta nē aacā inongā inte ñænæ awēnē inongäimpa. Tōmengā ñōwo Wængongui weca ædæ wææninquē watapæ apænecæte ante Eedotadēē æidingā inte ocæ emænte pōninquē Pedipe ingante eyepæ māmō bee tengantapa. ²⁸Iingā iñōmō cabayo nānō wēā pōnoncadea æi tæ contate ocæ emænte pōninquē Itaiya wodi

Wængongui beyæ nē apænegaingā nānō yewæmongainta næænte a congantapa.

²⁹Mānōmai a conte pōñongante Pedipe ingante Wængongui Ōnōwoca, “Goe, Ii cabayo nānō wēā pōnoncade eyepæ godinque guæa goe,” angantapa.

³⁰Angā ēñēninquē Pedipe pogodo godinque obo ponte ēñēñongā Etiopæbæ awēnē iñōmō Itaiya wodi nānō Wængongui beyæ yewæmongainta adinque apænecā ēñēninquē,
—Bitō ate apænedō ante ædæmō ēñēmitawo.

³¹Åñongante,
—Iñæmpa ēñēmogaa. Botō imote apænedānipa ēñenguimoo.

Ante apænedinque Pedipe ingante, Bitō botō weca ææ guite tæ contæe, angā ææ guii tæ contacantapa.

³²Māninta Wængongui angā ēñente nāni yewæmongainta Etiopæbæ awēnē nānō aintaa iīmai ante yewæmonte ongōñonimpa.

“Codotedo ingante wæñongæimpa,
ante bæi ongonte æninquē tōō godonte bai cædinque tōmengā ingante adobai wæñoncæte ante bæi ongonte ænte godānitapa.

Obegaidi ocaguincoo eō toyōnāni wædāmai pæ wēēnecā bai tōmengā adobai wædāmai inte pæ wēēnecantapa.

³³Piinte ānāni wæyongante nē apænte anguēñēnāni incæ, Pangæimpa, ante cædinque nōingā ante ānāmai inānitapa.

Tōmengā ingante æmæwo wænōnāni wængaingā iñongante, Tōmengā nānō pæināni, ante ædō cæte apænequii.”

³⁴Ante nāni yewæmongainō adingā inte Etiopæbæ awēnē ñōwo Pedipe ingante,

—Apænebi ēñēmoe. Nē Wængongui beyæ apænegaingā iñōmō æcānō ingante ante nē apænecāi. Tōmengā nāmā ingante ante yewæmongantawo. Edæ wacā ingante ante yewæmongantawo, ante ēñencæte ante wæbopa.

³⁵ Ante añongante Pedipe iñömö Etiopebæ awënë nänö adinta adotaa ate apænedinque ayæ wataa wataa adinque Itota ingantedö ante watapæ apæneca ëñengantapa. ³⁶ Apæneyongä taadö godinque wapæ ganca pönatapa. Equitobæ awënë mänimæ adinque Pedipe ingante, Waa ae. Iñömö gäwapæ impa. Æpænë guidämaï inguimo, ämitawoo.

³⁷ Angä ëñëninque,

—Bitö mimöno wede pönëmi ate botö Ao ämaïmopa, angantapa. Añongante, —Ao botö, Itota Codito näwangä Wængonguï Wengä inongä ingampa, ante wede pönëmopa.

³⁸ Äninqe Etiopebæ awënë angä cabayo nä gongæ ate Pedipe tönö guëa æpænë ti wææna ate Pedipe tömengä ingante æpænë guidongä guicantapa. ³⁹ Ayæ æpænë guiite ate tömengä tao gongæñongä Wængonguï Awënë Önöwoca Pedipe ingante iñæ æëñonte ö ængä. Ate æmäwo adinque Etiopebæ awënë watapæ todinque oncönë goinö gocantapa. ⁴⁰ Pedipe guiquënë Atota iñömö iñontobæ a ongöninque godömenque wadäni näni quëwëñömö go apænedinque wayömö näni quëwëñömö go apænedinque Tetadea ganca godinque Codito ingantedö ante watapæ apæneca ëñengadänimapa.

Awënë Itota ingante Taodo acampa

(Näni Cægaïnö 22.6-16, 26.12-18)

9 ¹ Taodo guiquënë mönö Awënë ingante nê tee empote quëwëñäni inänite piïninque, Wæñongæimapa, ante bæi ongö bæi ongö cædinque cöwë ñimpo cædämaï ingacäimapa. Ñöwo godömenque cæcæte ante Wængonguï oncönë gote nê godongä ñæñængä pönï inongä ingante apænedinque, ² Awënë ëñëmi, angantapa. Bitö Ao ämi ininque botö Daämaco näni quëwëñömö gote ayömo, Onguiñænäni incæ onquiyænäni incæ æcämenque Itota Taadö ante nê godäni inänii, ante adinque tömëñäni inänite bæi ongote goti winte Eedotadëë ænte

pömaïmopa. Iñinque bitö, Taodo mänömaï cæcæcäimapa, ante botö beyæ cadota ante yewæmöninque pædæ pönömi æninqe botö wæætë Daämaco iñömö mäo oodeoidi odömöincönë awënëidi weca gote pædæ godömo ænte adinque tömëñäni Ao añönäni mänömaï cæbäimopa. ³ Añongä awënë Ao ante yewæmöninque pædæ pönongä æninqe Taodo Daämaco obo gote ayongante iñontobæ öönädë inö näinte bæi cædinque tömengä nänö ongöñömö tömäo guinæ gongæ. ⁴ Adinque Taodo guidömëmæ tæ go wæangantapa. Ayæ wæænte öñöñongante tömengä ingante, “Taodo. Taodo. Quinante botö imote togænte pämi.”

⁵ Angä ëñente wædinque Taodo wæætë, “Awënë, æmömido inömi imii.” Ante ëñëñongä, “Botö Itotabo inömo inte bitö nê togænte päñimo mänimotö imopa cæbii. Iñæmpa wagada päintoca bæi bitö nämä iñæ æwate bæi cædinque cowate bæi edæ caate bæi wæbipa töö.” ⁶ Mänömaï apæneca ëñëninque Taodo ancai guïñente do do wäadinque, “Awënë, æbänö cæquiimo ämii.” Añongante mönö Awënë wæætë apæneçantapa. “Bitö ængæ gantidinque iñäni näni quëwëñömö goe. Botö, Taodo iïmaï cæcæcäimapa, ante wacä ingante Daämaco iñömö nê quëwengä ingante do apænebo ëñengampa cæbii. Bitö Daämaco iñömö gote ongöñömi tömengä wæætë bitö imite apæneca ëñente cæcæbiimapa.”

⁷ Taodo tönö godongämæ godäni guiquënë waocä ingante adämaï inäni incæte, Önonque tempa, ante pönëninque ancai guïñente wædänitapa. ⁸ Taodo iñömö onguipoga ayæ a öñongä inte ængæ gantidinque awinca adämaï ingä adinque wadäni tömengä ingante önompo bæi ongöninque Daämaco ganca ænte mäodäni gocantapa. ⁹ Mäniñömö gote ongöninque tömengä adämaï inongä inte cænämaï bedämaï mëönaa go adoönæque iñonte wæwengacäimapa.

¹⁰ Ayæ wacä nê pönengä Änäniya Daämaco iñömö quëwengä inte mä

pöni wīimonte bai ayongä mönö Awënë, “Änäniya,” angä eñëninque, “Awënë, botö eñëe cömopa.”

¹¹ Äñongä mönö Awënë wæætë, “Taodo ñöwo Wængongui ingante apænecampa cæbii. Bitö ængä gantidinke taadö nāni Töinö äñönö godinque Codaa oncönë gote äninque, Tadoto nē quëwëningä Taodo iñömö owocantawo, ante acæbiimpa. ¹² Wængongui ingante ñöwo apænedinke ate bai ayongä wacä Änäniya pö guidinque, Nöwo edonque acæbiimpa, ante gampocampa, ante ate bai Taodo wæcantapa cæbii. Tömengä wīimonte bai adinke nänö wædö bai cædinque bitö ñöwo gote cæcæbiimpa.”

¹³ Angä eñente wædinque Änäniya wæætë, “Awënë iñæmpa botö, Mäningä Taodo iñömö quinö bai onguiñængä ingää, ante nangui tededäni do eñëmopa. Ayæ, Eedotadëe iñömö tömengä bitö quinäni inänite wënæ wënæ cæcampa, ante tededäni eñente wæbopa.

¹⁴ Ayæ nē godönäni ñænænäni Ao ante yewämönäni äninque tömengä iñæmpa nē angä badinke bitö emöwo ante nē apænemöni iñömönite bæi ongonte tee mönecæte ante pongampa cæbii.”

¹⁵ Ante wæyongante mönö Awënë wæætë Änäniya ingante, “Iñgä ingante do apænte æmo apa änewë. Tömengä ingante, Bitö wabæca gote wädäni inänite botö emöwo ante apænedinke ayæ tömënäni awënëidi inänite botö emöwo ante apænedinke idægoidi inänite adobaï botö emöwo apænebi eñencädäniimpa, ante tömengä ingante do antabopa cæbii. Nöwo tömengä weca gobäwe. ¹⁶ Ayæ botö nē äningä inte tömengä æbänö botö emöwo beyæ nangui caate wæquënegä ingää, ante odömömo ate eñencæcäimpa.”

¹⁷ Angä eñëninque Taodo nänö owoyömo go guidinque Änäniya tömengä ingante gampomöninque, —Taodo botö töninäbi eñëmi. Bitö taadö pöninque Itota ingante abitawo. Tömengä iñömö nē Awënë inongä inte botö imote apænecantapa. Bitö

Taodo weca godinque cæbi ate tömengä wëñëñedë nänö emönö bai adinke Wængongui Tæiyæ Waëmö Öñöwoca ingante da pönömo äninque ewocacæcäimpa, ante mönö Awënë angä eñëninque botö bitö weca pontabopa.

¹⁸ Ante Änäniya tæcæ apæneyongä Taodo tömentagä nänö emönintagä tæ wæænte iñontobæ edonque acantapa. Ayæ ængä gantiyongante Änäniya tömengä ingante apænë guidongä guicantapa. ¹⁹ Ayæ cængui cæninque tömengä baö wæætë tæi piñængä bacantapa. Ayæ Daämaco iñömö Itota ingante nē tee empote quëwënäni weca godömenque tæönæ quëwengantapa.

Daämaco iñömö Taodo apænecä eñënäniya

²⁰ Mäniñömö quëwëninque Taodo do oodeoidi odömöincönë go guii go guii cædinque, Itota Codito näwangä Wængongui Wengä ingampa, ante apænecä eñënäniya. ²¹ Mänömaï apænecä eñëninque tömengä ingante nē eñënäni iñömö ancai guiñëninque, “Æ. Iñgä adocä Eedotadëe iñömö Itota emöwo ante nē apænedäni inänite nē wido cæcä imaingampa. Tömengä adocä nē wido cæcä incæ adodäni inänite bæi ongonte äninque, Wængongui quï, ante nē godönäni ñænænäni weca mäo pædæ godoncæte ante ñöwo iñömö pöninque cæcä awædö. Edæ adocä ingänö anguënë.”

²² Ante wädäni incæte Taodo godömenque tæi piñæante entawëninque iñmaï ante apænecantapa. Awënë bacæcäimpa, ante Wængongui nänö nē gao cæcadongä iñömö mönö Codito iñömö edæ Itota adocä inongä ingampa, ante, Näwangä impa, ante nöingä pönï apænecä. Adinke Oodeoidi Daämaco iñömö quëwënäni guiquënë, Ædö cæte wadö anguii, ante wægädäniimpa.

Oodeoidi wænoncæ cæyönäni Taodo aamö cæte gocampa

²³ Iñinque tæönæ go ate oodeoidi godongämæ pönente Ao äninque,

Taodo ingante wænongæïmpa, ante cæðānitapa. ²⁴Mānōmaï ante cæyōnāni Taodo māninō nāni āninō do ēñengantapa. Tömēnāni guiquēnē, Mōnō quēwēñōmō wææ cæinēmō tacā ate wænōmō wæncæcāïmpa, ante itædē woyowotæ wææ wānōñānitapa. ²⁵Wææ wānōñōnāni tōmengā ingante nē tee empote quēwēnāni wæætē yabæ wææ cæte iñōmō Taodo ingante woyowotæ mæi ayacōmoyāa inō otodē pædæ wæænōnāni ti wæænte gocantapa.

Taodo Eedotadēe ponte apænecampa

²⁶Mānōmaï godinque Taodo Eedotadēe pōninque, Itota ingante nē tee empote quēwēnāni weca gobote, ante pongā. Adinque tōmānāni, Nāwangā Itota ingante nē pōnengā ingantawogaa, ante guiñente awædō, ante pōnēninque wææ adānitapa. ²⁷Bedēnabee guiquēnē Taodo ingante bæi ongōmænte æninque Itota nānō nē da godongāināni weca ænte māmōngā pongantapa. Ayæ tōmēnāni inānite Bedēnabee apænecantapa. Taodo ñōwo taadō godinque mōnō Awēnē ingante dobæ acāïmpa. Mōnō Awēnē tōmengā ingante do apænecantapa. Daāmaco gote quēwēninque Itota emōwo ante tōmengā guiñēnāmaï apænedingā inte ñōwo iñōmō pongā apa quēwēmīni. ²⁸Bedēnabee mānōmaï angā ēñēninque Ao āñōnāni Taodo Eedotadēe iñōmō quēwēninque tao guiite ta tao guiite ta cædinque tōmēnāni tōnō godongāmæ cædinque mōnō Awēnē emōwo ante guiñēnedāmaï apænecantapa. ²⁹Ayæ wadāni oodeoidi incæ guidiego tededō nē tededāni māniñōmō quēwēnōñānimpa. Iñāni inānite Pabodo mōnō Awēnē emōwo ante nanguï apænedinque wæætēdō wæætē āñongante tōmēnāni wæætē wænoncæte ante cæðānitapa. ³⁰Mānōmaï cæðānipa, ante ēñente wædinque tōmengā nānō tōniñadāni bai badīnāni inte pancadāniya Taodo ingante Tetadea ganca māo emōninque, Godōmenque Tadoto iñōmō wodii wīnonte goe, ante da godōnāni gogacāïmpa.

³¹Iñinque Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo incæ Oodeabæ Gadideabæ Tāmadiabæ tōmāo quēwēninque māniñedē wædāmaï inte guēmāñānitapa. Ayæ tæi pñænte entawēnāni badānitapa. Ayæ Wængongui Tæiyæ Waēmō Ōñowoca ædēmō apænecā ate tōmēnāni wampo pōnēnāni badīnque yebænte nanguï ināni bagadānimpa. Ayæ mōnō Awēnē ingante ædō cæte ēñēnāmaï cæquiï, ante guiñente wægadānimpa.

Ēnea ingante Pegodo angā waa bacampa

³²Mānōmaï tōmēnāni nāni pōnencabo nanguï yebænte bayōnāni Pegodo guiquēnē wayōmō wayōmō wodo tebæ wodo tebæ godinque Dida iñōmō pōninque mōnō Awēnē quīnāni weca ēñacæ pongantapa. ³³Māniñōmō ponte apæneyongā wacā tōmengā emōwo Ēnea do ocho wadepo ganca mōimoga cōmāingā inte nē ongōningā ingā. ³⁴Adinque Pegodo tōmengā ingante, —Ēnea ēñēmi. Itota Codito cæcā ate waa babipa cæbii. Ængæ gantidique tōmēmi mōiimo nī capoe. Añongā Ēnea iñōmō do edæ ængæ ganticā. ³⁵Adinque Dida quēwēnāni tōnō Tadōo quēwēnāni tōnō wēēnē nāni pōnēwengāinō ante emō cædinque Wængongui Awēnē gāmænō pōñānitapa.

Dodoca wodi ingante Pegodo angā ñāni omæmōngampa

³⁶Māniñedē wacā onquiyængā nē pōnengā Tabita iñōmō Cope nāni quēwēñōmō quēwēnōngāïmpa. Tōmengā emōwo guidiego tededō Dodoca incæ mōnō tededō Cowāñe emōngā inōngāïmpa. Tōmengā iñōmō nē waa cædongā inte omæpodāni wæwēnāni inānite nanguï waa cædongā inte Cope iñōmō quēwēnōngāïmpa. ³⁷Tōmengā māniñedē nangæ badīnque æmæwo wængā. Ate tōmengā baō inī æpæ āadēninque wænōmēnæcapaa mæi ñō cæðānitapa. ³⁸Cope iñōmō quēwēninque Dida wīi gobæ impa, eyequei impa.

Mänömaï beyä, Pegodo Dida iñömö ongongampa, ante tededäni eñente wædinque Itota ingante do tee empote quëwëñäni iñömö onguñäna mënaa inate da godöningue, Cope iñömö gote Pegodo ingante, “Quingä pöe, ante äeda.”

³⁹Änäni gote äñete pönönte Pegodo godongämä pongä adinque tömengä ingante wänömëñäcapaa mäidäni guite acantapa. Owæmpoinäni godongämä pöningue doyæncoo tönö yabæcoco Dodoca miingä quëwengäñedë nänö badongaincoco odömöningue Ca ca wædäni. ⁴⁰Adinque Pegodo tömänäni inänite angä tao godäni adinque da guicapote Wængongui ingante apænecantapa. Ayä dobæ wænte onquite a öñongä gämænö dädi emænte adinque,

—Tabita, ængä gantibi ämo.

Äñongä Tabita wodi awinca wi æmöninque Pegodo ingante adinque ængä gantite contacantapa. ⁴¹Ængä ganti contayongante tömengä önopmo bæi ongöninque Pegodo töö æmængä ate ædæmö ængä gantite adiyä gongægantapa. Ayä owæmpoinäni tönö mönö Awënë quinäni inänite Pegodo aa pecä pö guidäni ate miingä ingä odömongä adänitapa. ⁴²Ïnque, Mönö Awënë mänömaï cæcantapa, ante Cope iñömö näni quëwëñömö tömäo gote tededäni eñëningue nanguï inäni mönö Awënë ingante nê pönëñäni badänitapa. ⁴³Pegodo mäniñedë æmontai nê aminengä Timönö weca owodinqe Cope iñömö täönæ quëwengacäimpa.

Pegodo tönö Codönedio

10 ¹Tetadea näni quëwëñömö odömäno tontadoidi Itadiaidi näni änoncabo inte quëwengadänimpa. Ïnque tontadoidi tiëe ganca näni cabo tiëe ganca näni cabo iñönänite adocabodäni capitäo tömengä emöwo Codönedio emongacäimpa. ²Tömengä näni wencabo näni owocabo owodinqe, Mönö wadö pönëñömönte Wængongui pangä wæcæ wæ, äninque Wængongui

nänö änö ante eñente quëwëñönänimpa. Ayä pæ gompodämaï inte Codönedio, Ömæpodäni wæwëñäni qui, ante pædæ godö pædæ godö cæcä äñönänimpa. Ayä Wængongui ingante ñimpo cædämaï cöwë apænedongäimpa. ³Tömengä iñömö ædæ wæicä ate mä pönï wiimonte bai acantapa.

Edonque wiimonte bai ayongante Wængongui anquedo tömengä weca pö guidinqe, “Codönedio bitö ïmi.” ⁴Angä wædinque Codönedio tömengä ingante cöwä adinque ancai guñente wædinque, “Awënë, æbänö ante ämi. Ämi eñëmoe.” Äñongante, “Bitö Wængongui ingante nê apænebi ïmitawo, ömæpodäni wæwëñäni inänite nê godömi ïmitawo. Mäninö bitö apænedö ante mäninö bitö godönö ante adinque bitö ïmite waa abopa, Wængongui angampa, angantapa. ⁵Ñowo wadäni inänite ämi Cope iñömö gote Timönö Pegodo näni äñongä ingante äñete poncædänimpa. ⁶Adowo emönongä Timönö weca Timönö Pegodo gawapæntibæ wedeca owocampa. Mäningä Timönö æmontai nê aminënonngä ingampa.”

⁷Ante apænedingä inte Wængongui anquedo ingä gocä adinque Codönedio wæætë tömengä ingante nê cæda mënaa inate aa pecä pönatapa. Ayä tontadoidi incæ pancadäniya tömengä ingante nê cædäni inönänimpa. Ïnque adocanque tontado incæ Codönedio ingante nê cæcä incæ Wængongui ingante nê eñengä ïnongäimpa. Tömengä ingante Codönedio adobaï aa pecä pongantapa. ⁸Mänömaï aa pecä ate tömëñäni godongämä pönäni ate Codönedio, Wængongui æbänö angantawoo, ante tömänö ante adodö apænedinque, Nöwo Cope iñömö goedäni, angantapa.

⁹Angä godinque ïimö wæäñö taadö godinque Cope iñömö obo pönönäni mäniñedë incæ tæcæbæcä incæ Pegodo guiquënë Wængongui ingante apænecæte ante oncömanca æicantapa. ¹⁰Ayä ate gue ænente wædinque wadäni inänite, Cäinente awädö, äñongante cængui ïinque æäñönämaï inte

cōnōnāmaī iñōnānite tōmengā wīimonte ate baī cæwēnengantapa. ¹¹Ate baī æmō ayongante öönædē wi ænete baī bayō möincoo baī ñænæncoo pōni iñonte æmænecoo bæi æmænecoo bæi ongōnete baī inguipoga pædæ wæænonte baī wææ wāi wocæ acantapa. ¹²Wāi wocæñō nē ocaguī mongænāni incæ, nē ocaguī öomaadāni incæ, nē öömā æmante æidāmæ godāni incæ babæidi tōmānāni weocoo cæncadencoo iñō ongōnāni acantapa. ¹³Ayongante wacā äinique, “Pegodo, ængæ gantidique wænonte cæe.”

¹⁴Angä eñēninque Pegodo, “Awēnē, eñēmi. Önōnānique iñōnānite botō, Baacā awædō, äinique cōwē cænāmaī imo apa änewēē.” ¹⁵Äinique wæætē eñēñongä, “Wængonguī nānō ædæmō mēnongadongä incæ bitō ædō cæte baacā ämii.”

¹⁶Äinique nē apænedingä iñōmō wæætē adodō adodō angä eñēninque Pegodo wæætē, Baacā awædō, ante Baa angantapa. Ayæ mempoga go adopoque wæætedō wæætē adodō äna ate ñænæncoo pōni weocoo incæ öönædē iñō wēä æænongä baī acantapa. ¹⁷Äinique, Mänömaīnō ante wīimonte baī adīmo inte botō quīnō baī cæquīmoo, ante Timōnō Pegodo pōnēē congantapa. Pōnēē cōñongä Codōnedio nē nānō da pōnōnināni guiquēnē, Timōnō oncō æyömōnō i, ante diqui diqui minte adinique yabædemō iñō næ gongæninque, ¹⁸Timōnō Pegodo nāni änongä iñōmō owocää, ante eñencæte ante aa pedānitapa.

¹⁹Pegodo wīimonte baī nānō adīno ante ayæ pōnēē cōñongante Wængonguī Önōwoca, “Timōnō eñēmi, bitō imite ante onguīñænāni mengāa go adocanque diqui diqui minānīpa quēwēmi. ²⁰Tömēmo ämo pōnānīpa cæbii. Bitō ængæ gantidique yæipodē wæidīnque tōmēnāni tōnō ee goe,” angantapa.

²¹Angä eñēninque Pegodo yæipodē wæidīnque tōmēnāni iñānite, Botō mīnitō nē diqui diqui mīnōmo adobo imopa. Mīnitō quīnante pōmīni.

²²Äñongante,

—Mōnitō awēnē capitāo Codōnedio incæ angä pōmōnīpa. Tōmengä iñōmō Wængonguī ayongante nō cæcä iñongä inte Wængonguī ingante guīñente quēwengampa. Nē nō cæcä ingampa, ante pōnēninque oodeoidi tōmānāni tōmengä ingante waa adānīpa. Äinique Wængonguī anquedo tæiyæ waēmō iñongä inte wæætē Codōnedio ingante, Bitō wadāni iñānite ämi gote Pegodo ingante äñete poncädānīmpa. Tōmengä iñōmō bitō weca pōnīnque apæncä eñencæbiimpa, angä eñente wæidīnque Codōnedio wæætē mōnitō imōnite da pōnongä pōmōni ae.

²³Ante apænedāni eñēninque Pegodo angä pō guīite tōmengä weca owodānitapa. İmō ate Pegodo tōmēnāni tōnō tao goyongante Cope iñōmō quēwente nē pōnēnāni incæ pancadāniya godongāmæ tao wadæ godānitapa.

²⁴Mänömaī godīnque Pegodo iñābæ wæængä Tetadea pongantapa. Codōnedio guiquēnē, Oo ponguingä, ante pōnēninque tōmengä guīidēnāni tōnō tōmengä æmigoidi iñānite do äñecä ponte godongāmæ ongōnānitapa. ²⁵Äinique Pegodo iñōmō oncōnē pō guīicæ cæyongä Codōnedio wæætē oncodo tao bee tēninque, Æ, bitō Wængonguī anquedo iñōmi imīpa, ante baī cædīnque ædæ wæænte Pegodo önōwa gāänē guidōmēmæ ñongængä. ²⁶Adīnque Pegodo wææ äinique,

—İñæmpa bitō waobi imi baī botō adobaī waobo iñōmo imopa. Ængæ gantibi, äinique Pegodo angä ængæ ganticantapa.

²⁷Ayæ Codōnedio tōnō guēa tededīnque Pegodo oncōnē guīite ayongante nanguī iñāni godongāmæ mæ ongōnāni. ²⁸Adīnque tōmēnāni iñānite,

—Mīnitō do eñēminīpa. Oodeoidi iñōmōni inte mōnitō Mōitee wodi nānō wææ angāiñō ante Ao ante eñente cæmōnīpa. Äinique, Oodeo iñāmaī iñāni tōnō godongāmæ cædāmaī incæmīnīpa, ante ayæ, Tōmēnāni weca

go guiddämaï incæminimpa, ante mönitö
 ëñgëinö ante cæmönipa, ante mïnitö
 do ëñëmïnitawoo. Incæte Wængongui
 wæætë botö ïmote ïimaï ante
 odömongantapa. Bitö, Baacä awædö,
 ante tedete bai waocä ingantedö ante
 tededinque, Wentamö mongængampa,
 ante änamäi incæbiimpa. Ayæ,
 Önonganque ingampa, ante änamäi
 incæbiimpa, ante Wængongui botö ïmote
 do odömongä atabopa. ²⁹Äñete pönäni
 ate botö, Wængongui mänömainö ante
 odömongä atabopa, ante pönëninque ee
 pontabopa. Ìninqe quïnante botö ïmote
 aa pemïni, ante ëñencæte ante wæbopa.

³⁰Äñongante Codönedio wæætë,
 —Do mëönaa go mëönaa ïñonte
 botö tömëmo oncönë cænämaï inte
 Wængongui ingante apænëtabopa.
 Botö mänömaï ñöwo bai ædæ wæicä
 apæneyömo onguiñængä weocoo
 näämænta pönï mongængä ponte botö
 weca a ongongä atabopa. ³¹Ayæ botö
 ïmote apænëdinque, “Codönedio, bitö
 Wængongui ingante apænëbitawo,
 angantapa. Mäninö bitö apænëdö
 ante Wængongui do ëñgëantapa.
 Ömæpodäni wæwënäni qui, ante bitö
 godömitawo. Mäninö bitö godönö ante
 adinque Wængongui cöwë pönengampa
 cæbii. ³²Ñöwo ämi Cope gote Timönö
 Pegodo näni änogä ingante äñete
 poncædänimpa. Tömengä wacä
 Timönö ämontai në aminengä weca
 gäwapæntibæ wedeca owocampa.”
³³Angä ëñëninque botö wæætë bitö
 ïmite ante, Äñete pöedäni, antabopa.
 Ñöwo bitö do pömi waa abopa. Ìninqe
 ñöwo ïñömo Wængongui ayongä
 tömämöni godongämä a ongöñömöni
 bitö, Wængongui Awënë mönitö beyæ
 ante bitö ïmite æbänö angää, ante
 apænëbi ëñencæte ante ongömönipa,
 angantapa.

**Codönedio oncönë ongöninque
 Pegodo apænëcampa**

³⁴Codönedio mänömaï apænëcä
 ëñëninque Pegodo ïimaï ante
 apænëcantapa.

—Wængongui, Adoyömo pönï
 imönipa, ante tömämö ïmonte pönö
 adoyömo pönï cæcampa, ante botö,
 Näwangä impa, ante ñöwo tæcæ
 ëñëmopa. ³⁵Ìninqe ïimæca quëwënäni
 incæ wayömo wabæca wabæca
 quëwënäni incæ æcänö Wængongui
 ingante guiñente wædinque nö cæte
 quëwëna ante adinque Wængongui
 mäningä ingante Ao ante do ængampa.
³⁶Mänömaï cæbopa, ante idægoidi
 ïnänite apænëmïni ëñcædänimpa,
 ante Wængongui mönitö imönite da
 godongä gote ïimaï ante apænëmöni
 ëñënanipa. Tömämæ quëwëmö ïñömonte
 mönö Tæiyæ Awënë ïñömo Itota Codito
 ingampa. Tömengä waa pönï pönö cæcä
 beyænque Wængongui piyænë nänö
 cægainö ante watapæ möni apænëdö
 impa. ³⁷Wäö wodi, Æpænë mönö
 guidongæimpa, ante apænëcä ëñënanï
 ate Itota Codito ïñömo Gadideabæ ïñömo
 mä cædinque Oodeabæ tömäo cægonte
 æbänö cægacäi, ante do ëñëmïnïpa.
³⁸Ìmaï ingatimpa. Wængongui
 tömengä Önöwoca ingante angä Itota
 Näatadeta në quëwëngängä baonga
 wææ guiigacäimpa. Wææ guicä ate
 Itota tæi piñante entawëninque wayömo
 wayömo gote tömäo cægöninque waa
 cægacäimpa. Edæ Wængongui tömengä
 tönö godongämæ quëwente cæcä
 beyæ Itota ïñömo, Wadäni wënæ angä
 ëñëninque goti winte bai wæwënäni,
 ante adinque wënæidi ïnänite angä tao
 godänitapa. Ayæ wadäni wënæ wënæ
 inte wæyönänite tömengä godö cæcä ate
 edæ waa inäni bagadänimpa.

³⁹Pabodo mänömainö ante
 godömenque apænëcantapa. “Oodeoidi
 ömæ cægöninque ayæ Eedotadëe
 ïñömo quëwëninque, Itota Codito
 æbänö cægacäi, ante në adimöni inte
 mönitö ïñömo mäninö tömänö ante
 në apænëmöni imönipa. Tömengä
 ingante awæ ñænquedimæ cæte godö
 wænönäni wængacäimpa. ⁴⁰Incæte
 Itota do wëningä inte mëönaa go
 adoönæque öñongante Wængongui angä
 ñäni ömæmonte mïngä inte edonque

pōni a onongā agadānīmpa. ⁴¹Wīi tōmānāni adānitapa. Pancamōniya atamōnīpa. Itota nāni ōmāmongā ate tōmengā tōnō nē godongāmā cænte bedīmōni iñōmōnite Wængonguī, Mānimpodānique Itota mīingā onongā ingampa, ante nē adīnāni inte nē apānedāni incādānīmpa, ante mōnitō imōnite apānte ængacāīmpa. Mōnitō adomōnique tōmengā ingante atamōnīpa. ⁴²Ayæ mōnitō imōnite ānīnque Wængonguī, Mīnitō iñōmō do ēñēnīmīni inte nē apānemīni badīnque waodāni inānite mānōmāinō ante apānedīnque iīmaī ante apānecāmīnīmpa. Mīi quēwēnāni inānite do wānīnāni inānite Itota Codito iñōmō edæ tōmānāni inānite edæ nē apānte anguingānō anguēnē, ante apānemīni ēñencādānīmpa, ante Wængonguī mōnitō imōnite angacāīmpa. ⁴³Ayæ, Mōnō Codito poncæcāīmpa, ante do ēñengāīnāni inte tōmānāni Wængonguī beyæ adoyōmō apānegadānīmpa. Tōmēnāni, Codito ingante nē pōnēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō ante adocā Codito emōwo beyænque Wængonguī pōnō waadedīnque nīmpo cæcā quēwencādānīmpa, ante doyedē apānegadānīmpa,” ante Pegodo Codōnedioidi inānite apānecā ēñēnānitapa.

**Oodeoidi ināmaī ināni Wængonguī
Ōnōwoca ingante ænāni**

⁴⁴Pegodo mānīnō ante tæcæ apānecā ēñēē cōñōnānite Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōmēnāni tōmānāni baonga wææ guīcantapa. ⁴⁵Pegodo tōnō godongāmā pōnīnāni guīquēnē nē pōnēnāni ināni incæte, Mōnō eō togænte quēwengæīmpa, ante nē ānōnāni ingadānīmpa. Inīnque tōmēnāni, Oodeoidi ināmaī ināni inānite Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca do wææ guīcampa, ante adīnque edæ guīñente wædānitapa. ⁴⁶Edæ Codōnedioidi Wængonguī Ōnōwoca ingante ewocadīnque wadāni nāni tede baī wadāni nāni tede baī iñontobæ

apānedīnque Wængonguī ingante waa adīnque waa todāni ēñente wædīnque oodeoidi mānōmaī guīñente wædānitapa.

⁴⁷Adīnque Pegodo tōmengā tōnō nē pōnīnāni inānite,

—Tōmēnāni mōnō baī Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca do ænīnāni inānite adīnque tōmēnāni, Æpānē guidōmi guīboe, āñōnānite mōnō ædō cæte wææ anguīi. ⁴⁸Ānīnque Pegodo angā ēñēnīnque tōmēnāni Itota Codito emōwo apānedīnque æpānē guidōnāni guīdānitapa. Æpānē nē guīdēnāni iñōmō ayæ Pegodo ingante, Tæōnæ mōnitō weca quēwencæbiīmpa, ānāni Ao ante quēwengacāīmpa.

**Eedotadēē iñōmō nē pōnēnāni
inānite Pegodo apānecā**

11 ¹Oodeoidi ināmaī ināni incæ Wængonguī nānō ānō ante do Ao ante ēñēnānīpa, ante wadāni Oodeabæ tōmāo cægonte tededānitapa. Inīnque Itota nānō da gogaīnāni tōnō wadāni nē pōnēnāni tōnō mānīnō ante do ēñēnānitapa. ²Inīnque Pegodo Eedotadēē iñōmō æite quēwēñongante nē pōnēnāni incæ pancadāniya, Mōnō eō togængæīmpa, ante nē ānōnāni inte tōmengā ingante pīīnīnque, ³iīmaī ante ānānitapa.

—Quīmæ bitō togæñāmaī ināni weca incæ go guīdīnque cæmitapa tōō.

⁴Āñōnānite Pegodo, Æbānō cæte i, ante adodō adodō ante apānecā ēñēnānitapa.

⁵—Botō Cope nāni quēwēñōmō gote quēwēnīnque Wængonguī ingante apānedīnque cæwēnente ongōnīnque wīimonte baī atabopa. Wīimonte baī ayōmote weocoo nānæncōo mōincoo baī æmānecoo yao æmānecoo yao oncōnete baī oōnædē inō pædæ wæænonte baī ayōmote botō weca wææ wāi wocæ atabopa. ⁶Wāi wocæñō botō acæte ante guīimō ayōmō babæidi baī ināni inte ocaguī mongæñāni, æmontaique mongæñāni, oōmā æmāñāni yæmīñæncōo inō ongōnāni baī atabopa. ⁷Ayæ wacā

botimote, “Pegodo, ængæ gantidique wænonte cæe.”⁸ Angä ëñëninge botö, “Awënë ëñëmi. Baacä ingä änewëe. Näwaaquingä inämaï iñongante cöwë cänämaï imoi ae.”⁹ Ante wæyömete öönæðë apænecä botö nê ëñëningä godömenque äninque, “Wængongui nänö ædämö mënongadongä ædö cæte baacä ämii.”¹⁰ Äninque tömengä wæætë wæætë mempoga go adopoque adodö angä ate ñænæncoo bai adodö öönæðë ingæ æi atabopa.¹¹ Mäniñedë Tetadea nê quëwëngä da pönongä pöninque onguiñænäni mengäa go adocanque botö imote ante diqui mincæte ante botö owocö boyæ tæcæ pöninque næ gongænänitapa.¹² Ayæ Wængongui Önöwoca incæ botö imote angä ëñëninge botö, Wadäni inänipa, ante pïinämaï imo inte guiñænämaï tömënäni tönö ee gotabopa. Ayæ botö tönö iinäni iñömö tei ganca inäni mänimpodäni godongämæ godänitapa. Gote ayömöni, Codönedio oncö impa, ante adinque go guitamönipa, ante Pegodo apænecantapa.¹³ Ayæ, Go guite ëñëñömönite Codönedio iñömö, Æbänö cætimpä, ante apænedinque mönitö imönite iïmaï ante apænecantapa. Botö oncönë Wængongui anquedo a ongongä atabopa. Ayæ botö imote äninque anquedo iñömö, “Bitö Cope iñömö ämi wadäni gote Timönö Pegodo näni änogä ingante äñete poncædänimpa.¹⁴ Tömengä pöninque, Mini quëwencabo æbänö cæte wænämaï quëwenguimïni, ante bitö imite apænecä ëñencæbiimpa.” Mänömainö ante Wængongui anquedo apænecä ëñente cætäbopa, ante Codönedio mönitö imönite apænecä ëñentämönipa.¹⁵ Mäninganca apænedinque Pegodo iïmaï angantapa. “Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca mä pöninque mönitö imönite nänö guidö bai ñöwo iñömö botö tæcæ apænecæ cæyömo adocä edæ tömënäniya adobai wææ guicantapa.¹⁶ Inique botö, Mönö Awënë Itota æbänö angacäi, ante adodö ante pönentabopa. ‘Wäö wodi iñömö

æpænë guidongacäimpa. Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca guiquënë minitö baonga pö guicæcäimpa,’ ante Itota do apænecäimpa, ante botö önöwënenque pönentabopa.¹⁷ Ayæ, Mönö Awënë Itota Codito ingante wede pönëmöni ate Wængongui tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä æntämönipa. Nöwo tömënäni adobai wede pönënäni ate Wængongui mönitö imönite nänö da pönongaingä ingante tömënäniya adobai da pönongä ænänipa, ante pönentabopa. Mänömaï cæcampa, ante pönëninque botö, Ædö cæte Wængongui ingante Baa anguimoo.”

¹⁸ Ante Pegodo, Æbänö cætimpä, ante tömänö ante edonque apænecä ëñëninge tömënäni wæætë, Mönö ædö cæte godömenque piinte anguiï, ante piyænë cæte apænedänitapa.

—Nöwo idæwaa ämönipa. Wadäni oodeoidi inämaï inäni incæ mönö bai, Idæwaa wënæ wënæ cæte awæðö, ante guingo imonte wädäni ate Wængongui pönö waadete cæcä ate quëwënänipa, ante ñöwo tæcæ mä ëñëmönipa, ante todinque Wængongui ingante edæ watapæ apænecadänimpa.

Antioquiya iñömö Itota ingante näni pönencabo

¹⁹ Mäningä Etebä wodi ingante wænöninque oodeoidi godömenque wadäni nê pönënäni inänite wënæ wënæ togænte pänäni wædinque nê pönënäni iñömö wodii winöninque näwæ gote Pënitia ganca Tipidebæ ganca Antioquiya ganca godänitapa. Godinque tömënäni, Itota Codito æbänö cægacäi, ante oodeoidique inänite apænedinque wadäni inänite apænedämaï ingadänimpa.²⁰ Incæte Tipidebæ iñömö quëwënäni pancadäniya Antioquiya iñömö godinque guidiegoidi inänite adobai Itota Codito ingantedö ante watapæ apænedäni ëñëñänitapa.²¹ Inique mönö Awënë tömënäni tönö godongämæ cæcä beyænque nanguï inäni tæcæ pönëninque tömengä gämænö pönänitapa.

²²Mänömaï pönënanipa, ante tededäni ëñëninque Eedotadëë iñömö Codito ingante näni godongämæ pönencabo incæ Bedënabee ingante, Bitö Antioquiya iñömö godinque ate pöe, änäni. ²³Mäniñömö gote pöninque Bedënabee iñömö, Antioquiya iñömö quëwënäni inänite Wængonguï waadete pönö cæcampa, ante adinque nanguï todinque tömänäni inänite, Minitö mimöno wede pönëninque mönö Awënë miñæ cöwë quëwëedäni, ante nanguï angantapa. ²⁴Bedënabee iñömö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ëwocadinque në wede pönengä inongä inte në waa cæcä inongäimpa. Ìninque tömengä apäñecä ëñëninque tömënanäni nanguï inäni mönö Awënë gämænö pongadänimpa.

²⁵Bedënabee wæætë Taodo ingante diqui mincæte ante Tadoto iñömö gote, ²⁶adinque tömengä ingante Antioquiya iñömö ænte pongantapa. Pöninque adoque wadepo quëwëninque tömënanäni Codito ingante në tee empote quëwencabo tönö cöwë godongämæ ponte apäñedinque nanguï inäni inänite odömonte apäñeda ëñënanitapa. Ayæ Antioquiya iñömö quëwënäni Codito ingante në tee empote quëwënäni inänitedö ante apäñedinque, Coditoidi inänipa, ante mä pemöninque apäñedönänimpa.

²⁷Ayæ Wængonguï beyæ në apäñedäni pancadäniya mäniñedë Eedotadëë quëwëninque Antioquiya pönänitapa. ²⁸Tömënanäni näni Wængonguï beyæ apäñeincabo incæ adocanque Agabo näni äñongä iñömö Wængonguï Önöwoca ingante ëwocate apäñedinque, Mönö waocabo quëwëñömö tömämæ cænguï oo dæ ba adinque mönö gæwænte wæquimämo baquinö angüenë, ante angacäimpa. Ìninque iincayæ ate Codaodio Awënë ingäñedë Agabo nö nänö äñinö bai do batimpa. ²⁹Ba adinque Antioquiya näni pönencabo godongämæ pönëninque, Mönö tönñadäni iñömö Oodeabæ quëwëninque edæ tepæmpo gæwænte

wädänipa cæmöö. Tömënanäni beyæ mönö godonte äinta pædæ godöninque adocanque eyepæ inte nänö godonganca wacä eyepæ inte nänö godonganca godongäimpa, ante godongämæ Ao änänitapa. ³⁰Äninque eyepæ pædæ pönöninque Bedënabee tönö Taodo inate, Ænte mäo godinque në pönënanäni inänite në aadäni në Picänäni nempo pædæ godömina æncädänimpa, ante da pönönäni ænte gote godöna ængadänimpa.

Tantiago wængä ate Pegodo ingante tee mönedänipa

12 ¹Mäniñedë Codito ingante näni godongämæ pönencabo iñönänite awënë odeye Edode iñömö pancadäniya inänite wënæ wënæ cæcæte ante angä bæi ongonte ængadänimpa. ²Mänömaï cædinque tömengä angä ëñëninque Wäö tönñacä Santiago ingante yaëmenca wänönäni wængacäimpa. ³Tantiago wodi mänömaï wængä adinque oodeoidi todäni ate wæðinque Edode, Godömenque cæbo ate nanguï todinque botö imote waa acädänimpa, ante cædinque Pegodo ingante adobai bæi ongongantapa. Edæ päö yedæ æmpoqui ömæmö i nani ææmæ cæyedë mäniñedë tömengä ingante bæi ongonte ængantapa. ⁴Mänömaï äninque Edode iñömö, Oodeoidi Patowa ææmæ iinque bedäni ate botö Pegodo ingante ænte tadonte tömänäni ayönänite apænte ancæboimpa, ante pönëninque tömengä ingante tee möñcantapa. Tee mönedinque Edode godömenque angä ëñëninque tontadoidi mengäa go mengäa näni cabo pö wææ wänonte goyönäni wacabo adopodäni pö wææ wänonte godönänimpa. Mänömaï wacabo pö wacabo pö cædinque mencabodäniya go mencabodäniya wæætë wæætë ponte wææ wänonte godönänimpa. ⁵Ìninque Pegodo ayæ tee mönete ongönongäimpa. Incæte tömënanäni Codito ingante godongämæ näni pönencabo Wængonguï ingante tömengä beyæ cöwë nanguï apäñegadänimpa.

**Pegodo ingante Wængongui
incæ ñimpo cæcä gocampa**

⁶Pegodo ingante tontadoda mänaa tönö ämæncaipo ämæncaipo yaëmengö tæi goti wincapodäni wæyongante wada odemö cöwë wänö cönönaimpa. Ìninqe Edode tömengä nänö apänte anguiönæ ado woyowotæ Pegodo mänömaï goti winte wædongä inte mö ñongantapa. ⁷Ïñontobæ Wængongui Awënë nänö da pönöningä anquedo a ongongantapa. Tee mönete oncönë ñäö gongæntapa. Pegodo mö ñöñongante Wængongui nänö da pönöningä ïñömö ämætæ inö tao cædinque, “Pegodo, ñäni ömæmonte quingæ ængæ gantibi.” Äñongä daagömë nänö tæi wini incæ tömenque ñimæncæ tæ wængatimpa. ⁸Ayæ, “Bitö weocooga pacadeyænta pacadeyænte awæncata wëwabi.” Angä ëñente cæcä adinque Wængongui anquedo godömenque, “Yacoo wini caadinque botö miñæ pöe.” ⁹Angä ëñëninque Pegodo, Awii cæmonte awædö. Anquedo dicæ ponte cæcäa. Mänömaï ponte cæcampa, ante botö wiimonte bai aboimpa, ante wawique pönengä incæte anquedo miñæ tee empote tao gocantapa. ¹⁰Mänömaï tao godinque guicönë në wänöna ongöñöna wodo tebæ tao godinque yabæcönë tamongademö në wänöna ongöñöna wodo tebæ tao godinque yaëmëwæ odemö tömënanö quëwëñömö ante nänö tao goquinemö ganca pönatapa. Mäninemö ganca ponte ongöñöna yaëmëwæ odemö incæ tömenque æ ænete bayö tao godinque taadö adodunque cægöna ate anquedo ïñömö ingæ gocä ate Pegodo guiquënë adocanque a ongongantapa. ¹¹Adoboque a ongömopa, ante wædinque tömengä wæætë nämä pönengä badinque, “Æ. Näwangä incæ do tate ëñëmopa. Edode nempo wæwëninque botö oodeoidi nänö piinö wæquënëmo imo adinque Wængongui angä ëñëninque tömengä anquedo ponte botö imote gä pe æmpote ö ængä ate aamö cæbopa, ante tæcæ pönëmopa.”

¹²Ante pönente wædinque Pegodo wadæ godinque Wäö Mäadoco nänö änongå tömengä badä Mäadiya oncö boyæ ponte næ gongængantapa. Mänincönë wädäni në pönënanö incæ do pöninque Wængongui ingante godongämæ apænee cönönänimpa.

¹³Pegodo ïñömö yabædemö ongonte aa peyongä baquécä në ëacä ingante në cæcä inte tömengä ëmowo Adoda ïñömö ëñencæte ante pongantapa.

¹⁴Ponte ëñëñongä Pegodo incæ aa pecä ëñëninque watapæ tote wædinque tömengä wii pönëninque odemö wi ænedämaï pogodo gote edæ wadæ guidinque, Pegodo incæ oncodo a ongongä tamëñedäni. ¹⁵Ante apæneca ëñëninque tömënanö wæætë,

—Adoque antedö aminö.

Ante wæyönänö tömengä, Näwangä impa, ante ancaa angä ëñëninque tömënanö,

—Wa. Pegodo ingante në aacä anquedo ïmaingampa.

¹⁶Ante tedeyönänö Pegodo ïñömö ayæ aa pete ongönongäimpa. Ayæ ponte wi ænete ayönänö Pegodo ingante adinque ancai guiñente wædänitapa.

¹⁷Tömengä wæætë, Apocänë ïedäni, ante önompocaque compo cæcä adinque pæ wëneyönänö tömënanö ïnänite apæneçantapa. Botö tee mönete wæyömote Wængongui æbänö pönö cæcä ate tate pömoö, ante tömänö ante adodö ante apænedinque,

—Botö apænebo minö ëñëno ante minitö wæætë wacä Tantiago ingante apænedinque wädäni mönö töniñadäni ïnänite apænemini ëñencädänimpa.

Äninque Pegodo wayömö wadæ gocantapa.

¹⁸Ïimö wæñö ñäö bayonte tontadoidi guiquënë, Pegodo ædönö gote dæ angäa, ante nanguï Yæ yæ ante cædänitapa.

¹⁹Mänömaï cætimpä, ante apænedäni ëñente wædinque Edode angä diqui diqui miñönänö Pegodo ayæ dæ angantapa. Ìninqe në wææ wänöninänö ïnänite Edode, Æbänö cætii, ante ancaa angä wædinque tömënanö, Mönö ædö

cæte anguiī, ante wæyōnānite tōmengā wadāni inānite angā capo wæñōnāni wængadānimpa. Edode tōmē Oodeabæ wadæ tao godinque Tetadea gote quëwengacāimpa.

Edode wængampa

²⁰Tido iñōmō quëwēnāni tōnō Tidōō iñōmō quëwēnāni inānite awēnē Edode wodi māniñedē ēnogate ænguī bacā adinque tōmēnāni wæætē godongāmæ pōnente Ao āninque Edode weca apānecæ pōnānitapa. Tōmēnāni, Mōnō iñōmō awēnē odeye Edode òmæ quëwēnāni pōnōnāni æninque mānīnonque cænte quëwēmōmpa, ante wædōnāni inte tōmengā ingante, Bitō pīināmaī inte piyænē cæbi quëwēmōnie, ante ancæte ante pōnānitapa. Pōninque tōmēnāni Edode oncōnē owodāni inānite nē aacā Bodato ingante waa cædinque tōmengā ingante ānāni Ao ante tōmengā wæætē Awēnē Edode ingante tōmēnāni beyæ apānecā ēñengacāimpa.

²¹Edode iñōmō, Iñōnæ ba ate botō ponte apānecæboimpa, ante tōmengā nānō āniñōnæ iinque ba ate tōmengā awēnē weocoo waëmoncoo wēñate pōninque awēnē nānō apænte ante contaimpaa tæ contadinque tōmānāni ayōnāni tōmēnāni inānite apānecantapa.

²²Apānecā ēñēninque tōmānāni Yæ yæ āninque, “Wīi waocanque tedecā ēñēmōmpa. Wængonguiīdi nāni tedepāmo baī tedecā ēñēmōmpa.”

²³Ante Yæ āñōnāni Edode wodi wæætē, Nāwā Wængonguinque nē waa cæcampa, ante anguēnengā incæte ānāmaī pæ wēnecā adinque tōmengā ingante Wængonguiī anquedo wæætē godō cæcā ate ayago cæ æmæwo wængacāimpa.

²⁴Incæte Wængonguiī nānō angaiñō ante māniñedē wayōmō māo wayōmō māo apānedāni ēñēninque nanguiī ināni mōnō Awēnē ingante nē wede pōnēnāni badānitapa.

²⁵Bedēnabee tōnō Taodo iñōmō Eedotadēē iñōmō godinque tōmēna nāna cæquēnēnō tōmānō iinque cædinque wadæ godinque Wāō Māadoco nāni

ānongā ingante tōmēna tōnō æninque adodō godānitapa.

Wængonguiī angā ēñente Bedēnabee tōnō Taodo godapa

13 ¹Antioquiya iñōmō Itota Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo inōnāni iñōmō pancadāniya Wængonguiī beyæ nē apānedāni iñōnāni pancadāniya guiquēnē nē odōmonte apānedāni inōnānimpa. Bedēnabee tōnō wacā Timōnō Nēegodo nāni ānongā inōnāimpa. Tidēnebæ nē quëwēningā Dotio inongāimpa. Pancabaa awēnē Edode tōnō godongāmæ nē pædingā Mānāēnē tōnō Taodo inōnāimpa. Mānimpodāni ingadānimpa.

²Iinque tōmānāni godongāmæ mōnō Awēnē ingante, Tæiyæ Waēmō īmīpa, ante watapæ apānecæte ante cænāmaī apāneyōnānite Wængonguiī Tæiyæ Waēmō Ōñowoca incæ iīmaī angacāimpa. “Bedēnabee tōnō Taodo mīnitō tōnō nē cæda iñōnate āmīni botō beyænque cædinque nānēnē godinque botō ānīnō ante cæcædāimpa,” angacāimpa.

³Iinque iinque cænāmaī inte apānedinque tōmēnāni Bedēnabee tōnō Taodo inate gampocadinque Wængonguiī ingante apānedinque ānāni ate wadæ gogadāimpa.

Wāā tēiwænē Tipidebæ gote apāneda ēñēnāni

⁴Bedēnabee tōnō Taodo iñōmō Wængonguiī Tæiyæ Waēmō Ōñowoca māñōmaī angā godīna inte Tedeotia iñōmō wæi wipodē ñænæmpodē go guidinque wogaa godinque wāā tēiwænē Tipidebæ nāni āmæ godatapa.

⁵Tadamīna nāni quëwēñōmō pōninque oodeoidi odōmōincōnē wacōnē go guī wacōnē go guī cædinque Wængonguiī nānō apānedō ante nōingā apāneda ēñengadānimpa. Ayæ Wāō tōmēna mīñæ godinque tōmēna beyæ nē cæcā inongāimpa.

⁶Māñōmaī wāā tēiwænē tæcæguedē wodo tebæ cægōninque yæcado

godinque Papo näni quëwëñömö ganca pönänitapa. Pöninque tömëñäni wacä idö tömengä ëmöwo Baditota ingante mämö bee tënëñitapa. Tömengä iñömö oodeocä inongä inte, Wængongui beyä nē apänebo imopa, äñinque nē babä äñongä inongäimpa. ⁷Tömengä wää tēimä awënë Tedeguo Pabodo näni äñongä tönö godongämä nē cædongä inongäimpa. Awënë Tedeguo guiquënë nē ocai encadongä inte Wængongui nänö äñö ante ëñëñente wædinque Bedëñabee tönö Taodo inate äñete mämongä pönatapa. ⁸Tömëña ponte apäneyönate idö Baditota guiquënë guidiego tededö Edima näni äñongä inongä inte edä, Awënë nē pönengä badämaï incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante piinte cæcantapa. ⁹Äñinque Taodo Pabodo näni äñongä iñömö Wængongui Täiyä Waëmö Öñöwocaque ewocadinque idö ingante gomö adinque, ¹⁰tömengä ingante angantapa.

—Bitö iñömö wënä awënë nänömömi bai imidö anguënë. Iñämpa, Wädäni quiëmë nö impa, ante oda cæcædänimpa, ante bitö piinte pönëwënonque entawëñinque bitö nē babä cædömi imipa töö. Wængongui nänö töinö ponguinö ante idiquibä bacäimpa, ante bitö æpogamë incæ cæbii. ¹¹Nöwo iñömö Wængongui Awënë nē piñängä inongä inte bitö imite pancæcäimpa. Tömengä pönö gampomongä ate bitö babetamömi badinque nænque näö tamönö wantæpiyä tömengä nänö äñimpoga adämaï incæbiimpa.

Äñongä boguimä bai do wææ ininque wëmö ëmöninque Edima Baditota näni äñongä gampo gampo cædinque, Æcänö botö imote töö æmænte mäoda goquimoo, ante diqui diqui mingantapa. ¹²Mänömaï bacä adinque wää tēimä awënë wæætë Wængongui Awënë ingantedö ante iñäna näna odömönte apäñedö ante pönente guifñente wædinque nē pönengä bagacäimpa.

**Pitidiabæ Antioquiya
godinque cædapa**

¹³Pabodoidi iñömö Papo iñömö wadæ godinque wipodë ñænæmpodë

wogaa taodique Pampidiabæ pöninque Pedegue iñömö ti wæäñönäni Wäö wæætë adodö Eedotadëë gocæte ante tömëña inate ëmö cæte wadæ gogacäimpa. ¹⁴Tömëña wæætë Pedegue wadæ godinque Pitidiabæ pöninque Antioquiya näni quëwëñömö pönatapa. Ayä tömëñäni guëmanguïönä iñinque bayö oodeoidi odömöincönë pö guite tæ contadatapa. ¹⁵Tæ contate a cönöña Möitee wodi nänö yewæmongainta adinque Wængongui beyä nē apäñegainäni näni yewæmongainta ate apäñedänitapa. Ayä mänñömö awënëidi iñömö tömëñäni weca ongongä adocanque ingante apäñedinque,
—Bitö nöwo pöna inate mäo äñinque iïmaï apäñecæbiimpa, Iñäna, möni tönñamäna ëñëmäna. Iñömö ongönäni wampo pönëñinque tæi gongænte ongoncædänimpa, ante cædinque minatö ædämö apäñemäna ëñenguinänii, ante ämi apäñebainapa.

¹⁶Äñäni ëñente mäo angä ëñëñinque Pabodo iñömö ængä gantidinque önompoca compo compo cædinque tömëñäni inänite apäñecantapa.

—Minitö, pancaminiya idægoidi iñömöñite pancaminiya wamini incæ, Näwä Wængongui inongä ingampa, ante nē guifñente wämöni iñömöñite botö tömämöni iminönte apänebo ëñëedäni. ¹⁷Idægoidi, minitö iminönte täno apänebo ëñëedäni. Möñö idægocabo Wængongui incæ möñö mämæidi inänite apænte ængä ate wädäni nëmæ Equitobæ iñömö quëwëñönäñite tömengä pönö cæcä ate tömëñäni täiyänäni yebængadänimpa. Ayä Wængongui tæi piñänongä inte ingä æmæñinque töö æmænte mäocä wadæ gogadänimpa. ¹⁸Godinque tömëñäni coadenta wadepo mänimpoga öñömæca cægöninque æbämë wënä wënä cæte quëwëñäni ate wæcä incæte tömengä pänämaï inte ata cæpote ænte mäocä gogadänimpa. ¹⁹Ayä wädäni Cänäamä quëwëñäni önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñönäñite wido cædinque Wængongui, Tömëñäni ömæ inï minitö ömæ wæætë

bacæimpa, ante mōnō wæmæidi inānite pōnongā ængadānīmpa. ²⁰Edæ coatodo tiento tincoenta wadepo mānīmpoga wabæca quēwēnāni ate māniñedē ate Wængonguī, Mīnitō ōmæ, ānīnque mōnō wæmæidi inānite pōnongā ænīnque quēwengadānīmpa.

Ante apænedīnque Pabodo, Idægoidi dodāni æbānō cægadānīi, ante godōmenque apænecantapa. “Mānīmæca ponte wantæpiyæ quēwēnāni ate pancadāniya nē apæte ānāni iñōnānite Wængonguī angā ate adodāni awēnēidi baī badīnque wayedē wacā adocanque wayedē wacā adocanque wayedē wacā adocanque aagadānīmpa. Tāmoedo Wængonguī beyæ nē apæneca nānō ponte apæneganca mānīnānīque aagadānīmpa. ²¹Iīncayæ ate mōnitō dodāni iñōmō Wængonguī ingante apænedīnque, Bitō adocanque ingante āmi ate tōmengā tæiyæ awēnē bacæcāimpa, ante ancaa ānāni ēñente wædinque tōmengā wæætē Beencamīnō wodi pæingā incæ Titæ wengā Taodo ingante angā bagacāimpa. Tæiyæ awēnē badīnque tōmengā coadenta wadepo mānīmpoga iñonte aagacāimpa. ²²Ayæ ate Wængonguī wæætē, Idæwaa, ante Taodo wodi ingante wido cædinque Dabii wodi ingante wæætē angā tæiyæ awēnē bagacāimpa. Adocā Dabii ingantedō ante apænedīnque Wængonguī, Botō waa pōni entawēmo baī Yæte wengā Dabii iñōmō adobaī entawengā abopa. Tōmengā iñōmō botō ānō baī edæ tōmānō cæquingā ingampa, ante apænegacāimpa.”

²³“Wængonguī doyedē, Codito ængā beyænque idægoidi quēwencædānīmpa, ante do nānō angāinō baī nōwo cædinque adocā Dabii pæingā Itota Codito ingante da pōnongā pongacāimpa. ²⁴Itota ayæ pōnāmaī iñongā Wäō wodi idægoidi tōmānāni inānite apænedīnque, Mīnitō, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante Wængonguī gāmænō wadæ pōnīnque æpænē guiedāni, ante apæneca ēñengadānīmpa. ²⁵Ayæ adocā Wäō incæ, ‘Botō æbodō imoo, ante

pōnēmīni. Mīnitō pōnēnō baī wīī imopa. Botō do pōnīmo iñōmote mīni nē pōnēnongā iñōmō ayæ poncæcāimpa. Tōmengā ingante adīnque botō wæmō imopa diyæ tōmengā awæncata godō nī cæquīmoo.’ Ante Wäō tōmengā nānō cæquēnēnō wodo iīnque cæyedē apænegacāimpa.”

²⁶Ante apænedīnque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Iñānāni, pancamīniya Abadāō wodi pæimīni iñōmīni pancamīniya wamīni incæ Wængonguī ingante guīñēmīni iñōmīni edæ botō tōmāmīni imīnite apænebo ēñeedāni. Mānīnō, Codito ængā beyænque quēwencæmīnīmpa, ante Wængonguī tōmāmō beyæ pōnō apænegacāimpa. ²⁷Eedotadēē quēwēnāni tōnō tōmēnāni awēnēidi iñōmō, Itota æcānō ingāā, ante pōnēnāmaī ingadānīmpa. Iīnque guēmanguiōnæ iñō guēmanguiōnæ iñō Wængonguī beyæ nē apænegāināni nāni yewæmongainta cōwē adāni incæte tōmēnāni, Itota nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō, ante babæ ante apænte ānewēnīnque edæ dodāni nāni yewæmonte angāinō baī iīnque cædānitapa. ²⁸Tōmēnāni, Itota nānō wænguinque æbānō wentamō mongængāā, ante cōwā ayōnāni edæ dæ ampa. Ante wædinque awēnē Pidato ingante apænedīnque tōmēnāni, Itota ingante āmi wænōnāni wængæe, ante ancaa ānāni ēñēnīnque Pidato Ao angā wænōnāni wængacāimpa. ²⁹Iīnque Itota ingante awāa tīmpote wænōnīnque tōmēnāni dodāni tōmengā ingante ante nāni yewæmonte angāinō baī tōmānō ante iīnque cædānitapa. Mānōmaī cædāni ate wængā ate tōmēnāni ānāni ate tōmengā mīñæ godīnāni wæætē tōmengā nānō ongōwāa pædæ æmpodīnque ōnōmpo o togæmpote wæi ōnōwa o togæwadinque pædæ wæænōnīnque edæ ænte māo daga wengadānīmpa.”

³⁰“Incæte Wængonguī guiquēnē do wæningā ingante, Nāni ōmæmōe, angā nāni ōmæmonte quēwengampa. ³¹Nāni

ömämöninque tömengä täönä iñonte pö pö cædinque a ongöñongante edæ tömengä tönö wëenënedë Gadideabæ quëwëninque Eedotadëë iñömö nê pongainäni iñömö edæ tömengä ingante wæætë adänitapa. Ìniquë tömënäni iñömö nê adinäni inte waodäni inänite, Itota näwangä ñäni ömæmonte miingä quëwengampa, ante nê apänedäni inänipa.”

³²Ante apänedinque Pabodo, “Dodäni inänite Wængonguï, Minitö beyä botö cöwë pönö cæcæboimpa, ante apänegacäimpa, ante ëñëminitawo. Mäninö ante watapæ nänö apänegainö ante mönitö ñöwo iïmai ante apänemönipa. ³³Mäninö tömengä dodäni inänite nänö angainö bai ñöwo tömënäni mömoidi beyä iinque cædinque Wængonguï Itota ingante, Ñäni ömæmöe, angä ñäni ömæmongacäimpa. Tömengä ñöwo iinque cæcampa, ante Ämotamini näni Angainta tänota gao wæintaa Wængonguï beyä iïmai ante yewæmongatimpa. ‘Botö Wëmi inömi imipa. Nöwoönæ bitö Mæmpobo babopa.’

³⁴Ayæ mäninö, Tömengä Wengä do wæningä iñongante Wængonguï angä ñäni ömämöninque baö ñömäadamaï incæcäimpa, ante pönëninque Itaiya wodi iïmai ante Wængonguï beyä ante yewæmongacäimpa. ‘Awënë Dabii wodi ingante apänedinque botö, Tæiyæ waëmö botö cædö bai cædinque cöwë ædæmö aate cæcæboimpa, ante nö botö angainö bai cædinque minitö iminite pönö adobai cæcæboimpa,’ ante Wængonguï angampa, ante yewæmongacäimpa.

³⁵Ayæ mäninö ante wataa adobai Wængonguï ingante apänete bai Dabii wodi yewæmongacäimpa. ‘Bitö imite nê Cæcä iñömö bitö cædö ante cöwë cædongä inte wængä adinque bitö ædö cæte tömengä ingante ænämai inte ee abi baö ñömäaquiringä,’ ante yewæmongacäimpa.”

³⁶“Awënë Dabii wodi guiquënë Wængonguï nänö änönö ante ëñëninque

adoyedë quëwënäni beyä waa cædingä inte edæ näñe wäninque tömengä mæmæidi weca æiyongä tömengä baö ini ñömænte bagatimpa. ³⁷Wæætë Wængonguï, Ñäni ömæmöe, angä ëñente nê ömæmongaingä iñömö tömengä baö ñömäadamaï ingatimpa. ³⁸Ìniquë onguïñämïni botö tönïñamini ëñëedäni. Itota pönö cæcä beyænque mönitö minitö iminite apänedinque, Wënæ wënæ mönö cædö ante adinque Wængonguï pönö ñimpo cæcä ate quëwëmöpa, ante apänemöni ëñëminipa. Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente beyænque mönö iñömö dica nö cæte quëwëmö imongaa. ³⁹Wæætë mäningä onguïñængä iñömö Itota iñömö tömengä nö pönï nänö entawënö ante pönongä ænte entawëmö beyænque mönö nê pönëmö tömämö wæætë Wængonguï ayongä edæ nö cæte quëwëmö inömö imompa. ⁴⁰Ìniquë Wængonguï beyä nê apänegainäni iïmai ante näni apänegainö ante pönëninque minitö iñömö, Mönitö imönite wiï bacäimpa, ante nämä wææ aquënë quëwëedäni. Iïmai ante edæ ämotamini ante bai yewæmongadänimpa.

⁴¹‘Minitö nê badete towëmini inte cöwä aquënë quëwëedäni.

Botö cæbo adinque minitö ancai guïñente wæcæminimpa.

Minitö ayæ miïmini quëwëñömini edæ botö mä pönï cæcæboimpa, ante pönëminiyaa.

Wængonguï mänömai cæcæcäimpa, ante edonque pönï apänedäni bai minitö wæætë, Babæ ancædö, ante wæcædöminimpa.’

Ante näni yewæmongainö ante adinque edæ badete todämai iedäni,” ante Pabodo apänecantapa.

⁴²Mänömainö ante iinque apänedinque Pabodo tönö Bedënabee tömënäni odömöincönë ongonde oncodo tao goyönote Antioquiya iñömö quëwënäni iñömö, Wacä guëmanguïönæ bayonte minatö ñöwoönæ mina apänedö bai godömenque apänemina ëñencæmönimpa, änänitapa. ⁴³Ayæ

godongāmæ nāni ponte ongönincabo
tao goyönāni oodeoidi pancadāniya
ayæ oodeoidi bai nē bagaiāni adobai
Wængonguī ingante guīñente quëwënāni
nanguī ināni iñömō Pabodo tönō
Bedēnabee inate edæ tee empote godāni.
Adinque iñāna wæætē tōmēnāni inānite
apænedinque, Wængonguī waadete nānō
pönō cædönō ante pönēninque mīnitō
cōwē ñimpo cædāmaī tæī ongöninque
edæ waa quëwëedāni, ante nanguī
apænedatapa.

⁴⁴Ayæ adoque Wængonguī itædē
go ate tōmēnāni nāni guēmanguīōnæ
bayonte māniñömō quëwënāni
wodo tōmānāni Wængonguī Awēnē
nānō änō ēñencæte ante godongāmæ
pönānitapa. ⁴⁵Nanguī ināni mānōmaī
pönāni ate wædinque oodeoidi
guiquēnē piinte badinque, Babæ ante
ānewengampa, ante Pabodo ingante
godō piinte tedewēnānitapa. ⁴⁶Mānōmaī
tedewēñōnānite Pabodo tönō Bedēnabee
wæætē guīñēnedāmaī inte apænedatapa.

—Mīnitō oodeoidi imīni inte edæ
tāno ēñencæmīnīmpa, ante cædinque
mōnatō Wængonguī nānō änō ante
edæ mā apænedinque mīnitō imīnite
tāno apænequēnēmōna intamōnapa.
Mīnitō iñæmpa mīni cōwē wænāmaī
quëwenguīnō ante apæneyōmōna mīni
apænte pangā wæquinque edæ Baa
āmīnīpa. Ante wæmōna inte mōnatō
ñōwo emō cæte godinque edæ oodeoidi
ināmaī ināni weca edæ apænece
gomōna tamēñedāni. ⁴⁷Mōnitō Awēnē
iīmaī ante mōnatō imōnate angacāimpa.

“Quëwencæmīnīmpa, ante botō
cægaiñō ante bitō inguipoga
tōmāmæ māo apænedinque
Oodeoidi ināmaī ināni beyæ tica
ēnente bai cæcæbiimpa,
ante cædinque botō bitō imite da
godōmo apænece gocæbiimpa.”

Ante nē apænegaiñgā inte Wængonguī
mōnatō imōnate angā ēñente
apænemōnapa.

⁴⁸Mānōmaīnō ante apæneda
ēñēninque oodeoidi ināmaī ināni iñömō,
Awēnē nānō apænedō waa ēñēmōnīpa,

ante watapæ apænedānitapa. Ayæ
mōnō Awēnē doyedē apænedinque,
Mānimpodānique wede pönēninque
cōwē wædāmaī quëwenguīnāni
incædānīmpa, ante tōmengā nānō nē
angaiñānique ñōwo pönēnānitapa.
⁴⁹Iñinque mōnō Awēnē tōmengā nānō
apænedō ante māo apæneyōnāni
māniōmæ tōmāo quëwënāni
ēñēnānitapa.

⁵⁰Oodeoidi guiquēnē, Pabodo tönō
Bedēnabee inate mōnō wido cæcæimpa,
ante cædinque iīmaī cædānitapa.
Onquiyæñāni nāni nē waa adāni inte
Wængonguī ingante guīñente quëwënāni
iñōnānite tōmēnāni tönō onguīñæñāni
māniñömō quëwënāni awēnēidi bai inte
ñænæñāni iñōnānite oodeoidi, Badogaa,
ante nanguī ānāni ēñēnānitapa.
Oodeoidi nanguī ānāni ēñente
cædinque māniñāni wæætē Pabodo
tönō Bedēnabee inate togænte pāninque,
Mōnitō omæ quëwënāmaī, ante wido
cædāni godatapa. ⁵¹Mānōmaī cædāni
godinque tōmēna iñömō, Mānimæ
nāwate awædō, ante bai cædinque
piwacæ piwacæ cædinque Icōnio iñömō
gocæte ante wadæ godatapa. ⁵²Itota
ingante nē tee empote quëwënāni
guiquēnē watapæ todāni badinque
Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
ingante ænte ewocadinque edæ waa
quëwengadānīmpa.

Pabodo tönō Bedēnabee Icōnio iñömō godapa

14 ¹Māniī godinque Icōnio nāni
quëwēñōmō pōninque Pabodo
tönō Bedēnabee cōwē nāna cæi bai
cædinque oodeoidi odōmōincōnē go
guiidatapa. Go guīte apæneyōna, Nō
apæneda, ante pönēninque oodeoidi
tönō oodeoidi ināmaī ināni tönō
nanguī ināni nāni wede pōnenguinque
ēñēnānitapa. ²Wæætē oodeoidi incæ
pancadāniya nē Baa ānāni inte babæ
wapiticæ apænedinque, Iñāna nē wēnæ
wēnæ apæneda inate wīī ēñengæimpa.
Ante tedewēnāni ēñente wædinque
wadāni oodeoidi ināmaī ināni wæætē

piinte badinque mönö töninäda inate ante wiwa adänitapa. ³Incæte iñäna wantæpiyæ mäniñömö quëwëninque guiñenedämaï inte mönö Awënë beyæ apænedatapa. Apæneyöna mönö Awënë incæ, Pabodo tönö Bedënabee iñömö botö pönö waadete cægainö ante nê nö apæneda inönapa, ante wadäni pönencädänimpa, ante cædinque tömëna tönö godongämæ cæcä ate tömëna, Ate pönencädänimpa, ante mä cædinque bamönengæ cædatapa.

⁴Mänömaï cæda incæte mäniñömö quëwënäni pancadäniya, Oodeoidi bai pönëmönipa, äñönänite wadäni guiquënë, Itota da godongä nê pöna bai pönëmönipa, ante pancadäniya wadö pancadäniya wadö cädänitapa. ⁵Ïninqe oodeoidi tönö oodeoidi inämaï inäni tönö tömënäni awënëidi tönö godongämæ pönëninque, Pabodo tönö Bedënabee inate mönö piinte cædinque dicaca tacamö wæncædaïmpa. ⁶Ante Ao ante cæyönäni Pabodo tönö Bedënabee iñömö, Mänömaï ante cädänipa, ante ëñente wædinque wodii winönatapa. Wodii winonte godinque Dicaöniabæ pöninque tömëna Ditada näni quëwëñömö Dedebe näni quëwëñömö wayömö wayömö godinque, ⁷mönö Awënë ingantedö ante watapæ mao godömenque apæneda ëñënönänimpa.

Ditada iñömö Pabodo ingante tacädänipa

⁸Mäniñömö Ditada iñömö edæ wacä cabæwaingå tömengä önöwa tipæwaa wënæ wënæ ewacä ëñagaingå inte dao dao godämaingä pægaingä inte tæ contate a ongongantapa. ⁹A ongöñongä Pabodo ponte apæneceä ëñëe congantapa. Pabodo wææmö adinque önöwënenque pönëninque, Ïngä nänö waa bawainque nê pönengä ingampa, ante do pönente wædinque, ¹⁰tömengä ingante ogæ tedete,

—Ængæ gantidinqe adiyæ gongæmi ämopa.

Angä ëñëninque nê cabæwaingå incæ quingæ ængæ gantidinqe dao

dao gocantapa. ¹¹Mäniñömö ongönäni guiquënë Pabodo mänömaï cæcä ate wædinque dicaöniaidi tömënäni tededö yedæ äninque,

—Ïñäna iñömö wængonguina incæ waoda bai bate mönö weca wæænte ongöna abaimpa.

¹²Ante pönente wædinque Bedënabee ingantedö ante apænedinque, Mönö wængongui Deoto ingänö angüënë, ante Deoto pönö pemöninque, Ïngä wæætë nê apænecä ingampa, ante pönëninque Pabodo ingante, Mönö wængongui Edëme ingänö angüënë, ante pemönänitapa. ¹³Ayæ tömënäni quëwëñömö yæcado tömënäni wængongui Deoto oncö mænonte ongönimpa. Deoto quï, ante nê godongä iñömö edæ, Pabodo tönö Bedënabee nê wængonguina inapa, ante wapiticæ pönëninque, Mönö wængonguina quï, ante tömänäni tönö godoncæ cæcantapa. Mänömaïnte ante cædinque tömengä näni que cædi ongai ænte pöninque wagadaidi ongüiñænäni inänite yabædemö ænte ponte wænoncæ cæcantapa. ¹⁴Mänömaï cæcä ate wædinque nê ponte apæneda Bedënabee tönö Pabodo iñömö, Wiwa cæminipa, ante bai cædinque nämä weocoo wänä ñæninque pogodo mämö nanguï ongönäni weca tæcæguedë næ gongæninque,

¹⁵—Ïñänäni, quimæ quëwëminii. Minitö waomini iminipa, mönatö minitö bai adobai waomöna imöna apa quëwëminii. Mönatö iñæmpa watapæ möna ëñënö ante apænecæte ante pönimöna inte minitö iminite iïmaï ante ämönapa. Ïncoo mini waa adincoo incæ edæ, Önoncooque impa, ante adinque minitö mänincooque wido cædinque Wængongui nê Quëwengä gämæñö pödäni. Tömengä iñömö öönæ inguipoga gäwapæntibæ nê badongaingä inte öönæde quëwënäni tömänäni inguipoga quëwënäni tömänäni gäwapæa quëwënäni tömänäni inänite nê badongaingä Wængongui inongä ingampa. ¹⁶Tömengä wëñëñedë

tömämæ quëwënāni nāmā pönëninque nāni goquīnonque ee acā gogadānimpa. ¹⁷Incæte tömënāni inānite wīi æmæwo ëmō cæte gogacāimpa. Wæætë edæ, Wængonguī æbānō ingāā, ante ëñencädānimpa, ante cædinque tömengä ñimpo cædāmaī cōwë odömongacāimpa. Edæ mīnitō imīnite pönō waadete cædinque Wængonguī cöönæ angä inguipoga wæä ininque incadepo incadepo cænguī eyepæ pönongä cæninque mīnitō watapæ todinque quëwëminipa.

¹⁸Mänömainō ante Pabodo tönō Bedënabee wææ cæcæte ante apæneda ëñënāni incæte godongämæ ongönāni guiquënë, Mīnatō wængonguīmīna quī, ante cōwë pönoncæmönimpa, ante wawique pönëninque cædānitapa. Wodo edæ pönöñönānite iñāna godömenque wææ āna ëñëninque ñimpo cæte wīi pönönānitapa.

¹⁹Ayæ ate oodeoidi Antioquiya iñömō quëwëninque Icönio iñömō quëwëninque pō Ditada iñömō pöninque māñiñömō godongämæ ongönāni inānite, Iñna onguīñæna inate mönō wīi ëñengæimpa, ante ānāni. Eñëninque godongämæ Ao āninque Pabodo ingante dicaca tacadāni wæyongä, Æmæwo wængampa, ante pönëninque tömënāni nāni quëwëñömō yabæ inō wëä mào wido cædānitapa.

²⁰Incæte Itota ingante tee empote quëwënāni godongämæ ponte æænīmæ gongænte ayönāni Pabodo yabæque æmæwo wænte baī öñöningä inte ængæ gantidinque adodō tömënāni quëwëñömō pongantapa. Ayæ iimō ate tömengä Bedënabee tönō wæætë Dedebe nāni quëwëñömō adodō gocæte ante wadæ godatapa.

²¹Godinque Dedebe iñömō pöninque Codito ingantedō ante watapæ apæneda ëñëninque tömënāni nanguī ināni Itota mīñæ quëwënāni bagadānimpa. Iñinque tömëna māñiñömō idæwaa apænete wadæ godinque Ditada iñömō adodō pō godinque Icönio iñömō adodō pō godinque Antioquiya nāni quëwëñömō wæætë pönatapa. ²²Mänömaī wayömo

wayömo godinque Itota ingante në tee empote quëwënāni inānite bee tëninque Pabodo tönō Bedënabee nanguī apæneda ëñëninque iñnāni godömenque tæi piñænte entawënāni badānitapa. Ayæ tömënāni inānite, Mīni pönëno ante ñimpo cædāmaī inte godömenque wede pönëninque tæi ongoncæmīnimpa, ante ædæmō apæneda ëñënānitapa. Ayæ waadete apænedinque, Mönō nanguī nantate wædinque Wængonguī Awënë Odeye nempo guicæimpa, ante apæneditapa. ²³Ayæ wayömo wayömo tömāo godinque Itota ingante godongämæ nāni pönencabo weca go guite ongöninque Pabodo tönō Bedënabee iñömō iimāi cædatapa. Në nö cædāni inānite adinque tömëna, Itota Codito ingante mīni godongämæ pönencabo iñömīnite iñāninque edæ në aadāni bacædānimpa, ante āna ate māñināninque në Picænāni nāni ānönāni badānitapa. Ayæ cænāmaī inte Wængonguī ingante apænete ate tömënāni inānite iñāna, Mīnitō mönō Awënë ingante wede pönëmīnitawoo. Tömengä mīni në pönënongä incæ mīnitō imīnite wææ aacæcāimpa, ante apæneditapa.

Tidiabæ Antioquiya iñömō ocæ ëmænte godapa

²⁴Pabodo tönō Bedënabee ayæ Pitidiabæ wodo tebæ godinque Pampidiabæ pönatapa. ²⁵Māñiñömō ponte Pedegue nāni quëwëñömō mönō Awënë nānō angainō ante apænedinque Ataya nāni quëwëñömō wææ pönatapa. ²⁶Māñiñömō pöninque tömëna imæmäa Antioquiya iñömō adodō tacæte ante ñænæ wipodë guidatapa. Doyedë iñömō tömëna nāna māñiñömō quëwente tao goyedë wadāni në pönënāni inte tömëna inate, Wængonguī pönō waadete godongämæ cæcā ate minatō eyepæ cæcæmīnaimpa, ante da godongaināni inönānimpa. Nöwo iñömō tömënāni nāni āñinō do iñinque eyepæ cædīna inte tömëna adoyömo nāni da godiñömō ocæ ëmænte pönatapa. ²⁷Māñiñömō

pöninque tömēnä Itota ingante godongāmæ näni pönencabo inänite äñete pönäni ate tömēnäni inänite apænedinque Wængonguī tömēna tönö nänö cædinö ante adodö adodö tömänö ante apænedatapa. Oodeoidi ināmaī inäni wede pönēninque guicædänimpa, ante Wængonguī odemö wi äñete bai cæcä ate do pönente badänipa, ante apæneda ēñēnänitapa. ²⁸Ayæ mäniñömö Itota ingate nē tee empote quēwēnäni tönö wantæpiyæ quēwengadaimpa.

**Eedotadēē iñömö pöninque
wæætedö wæætē änäni**

15 ¹Mäniñedē onguīñänäni Oodeabæ quēwēnäni pancadäniya Antioquiya iñömö wææ pöninque nē pönēnäni inänite iīmaī ante odömonte wææ angadänimpa. Minitö bagäamini inte Möitee wodi nänö wææ angainö bai wīī cæmini adinque Wængonguī dicæ ængampa quēwenguimīni. ²Ante wææ änewēnäni ēñente wædinque Pabodo tönö Bedēnabee iñömö, Quimæ änewēmīni, ante näēmæ wææ änatapa. Iñinque Antioquiya iñömö quēwēnäni guiquēnē Pabodo tönö Bedēnabee tönö wadäni nē pönēnäni inänite, Minitö Eedotadēē godinque Itota nänö da godongainäni tönö nē aadäni Picänäni inänite bee tēninque, Oodeabæ quēwēnäni näni wææ änonö ante æbänö cæquīī, ante ēñencæte ante äedäni.

³Äninque Itota Codito ingante godongāmæ näni pönencabo incæ Pabodoidi inänite da godönäni wadæ godänitapa. Ayæ godinque Pēnitiabæ wodo tebæ godinque mänimæ quēwēnäni inänite apænedinque godömenque Tämadiabæ adobaī wodo tebæ gote apænedinque, Wængonguī pönö cæcä ate oodeoidi ināmaī inäni incæ mönö Awēnē gämænö do pönänipa, ante Pabodoidi apænedäni. Eñēninque mönö tönñädäni mänimæ quēwēnäni incæ watapæ todänitapa.

⁴Pabodoidi Eedotadēē iñömö pönäni adinque Codito ingante näni

godongāmæ pönencabo tönö Itota nänö da godongainäni tönö nē pönēnäni inänite nē aadäni nē Picänäni tönö godongāmæ ponte ongöninque Pabodoidi inänite, Waa pömīni amönipa. Ante äñönänite Pabodo tönö Bedēnabee iñömö, Wængonguī iīmaī mönatö tönö godongāmæ cæcampa, ante tömänö ante adodö adodö apæneda ēñēnänitapa. ⁵Mäniñedē Paditeoidi incæ pancadäniya nē pönēnäni badänäni inte ængæ gantidinque iīmaī ante apænedänitapa.

—Iñæmpa oodeoidi ināmaī inäni inänite, Cöwē ëö togænguēnēmīni iminipa, ante mönö wææ angæimpa. Ayæ Möitee wodi, Iīmaī cædäni, ante nänö angainö ante ēñenguēnēmīni iminipa, ante mönö cöwē angæimpa.

⁶Änäni ate Itota nänö da godongainäni tönö nē pönēnäni inänite nē aadäni Picänäni tönö godongāmæ pöninque, Oodeoidi ināmaī inäni inänite mönö æbänö anguīī, ante tedecönänitapa. ⁷Mänñö ante wæætedö wæætē apænedäni adinque Pegodo guiquēnē ængæ gantidinque godongāmæ ongönäni inänite iīmaī ante apænecantapa.

—Botö mēmöidi, mīnitö iīmainö ante do ēñēmīnipa. Wængonguī do inöñedē, Oodeoidi ināmaī inäni incæ Codito ingantedö ante watapæ ēñēninque edæ nē pönēnäni bacædänimpa, ante cædinque mönö imonte apænte äñinque botö imote angä gote mänñö ante apænebo ēñēnänitapa. ⁸Da godongä gote apæneyömo Wængonguī, Waocä æbänö mīmöno pönengä ingäa, ante nē ēñēnongä inte edæ tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante oodeoidi ināmaī inäni inänite da pönongä ænte ewocadänipa. Iñinque mönö imonte pönö cæcä bai tömēnäni inänite adobaī cædinque tömengä edæ, Oodeoidi ināmaī inäni inänite botö Ao ante do æmopa, ante odömongä abaimpa. ⁹Tömēnäni wede näni pönēnö beyænque Wængonguī tömēnäni mīmö nã mēnongadinque, Oodeoidi ināmaī inäni incæ mīnitö bai adobaī inäni apa änewēmīni, angampa.

¹⁰Mönō iñōmō mönō mæmæidi tönō teēmē mongænte bai wædinque edæ, Möitee wodi nānō wææ angainō ante mönō ædō cæte eñente cæquiï, ante godongämæ wægamöimpa. Nōwo guiquēnē Oodeoidi ināmai ināni incæ tæcæ pönēñōnānite mīnitō iñōmō teēmē cōnōnancapænte bai cædinque tōmēnāni inānite, Cæedāni, ante wææ äminipa tōö. Mänōmai cædinque mīnitō, Wængongui önonque cæcampa, ante bai cæminipa tōö. ¹¹Iñæmpa mönō Awēnē Itota pönō waadete ængä beyænque tōmēnāni wænāmai inte quēwēnāni bai mönō adobai mäninō beyænque wænāmai inte quēwēmōmpa, ante pönēmōnīpa. Mänōmainō ante Pegodo iinque apænecä eñēnānitapa.

¹²Ayæ Bedēnabee tönō Pabodo wæætē tōmēnāni inānite apæneda eñēninque godongämæ ongōnāni tōmānāni edæ tededāmai inte eñē cōnānitapa. Tōmēna iñōmō, Wængongui mönatō tönō godongämæ cædinque edæ, Mīnatō mä cæmīna adinque Oodeoidi ināmai ināni incæ pōnencædānimpa, ante cædinque bamōnengæ wæætē wæætē cæcantapa, ante adodō adodō ante apænecatapa. ¹³Iinque apæneda ate Tantiago wæætē tōmangä apænecantapa.

—Botō biwiidi, botō ñōwo apænebo eñēdāni. ¹⁴Wængongui tāno waadete pönō cædinque oodeoidi ināmai ināni pancadāniya inānite apænte æninque, Botō quimīni bacæminimpa, ante cæcantapa, ante Timönō do apænecä eñentamōmpa. ¹⁵Ayæ Wængongui beyæ nē apænegaïnāni incæ, Iincayæ ate Wængongui mänōmai cæcæcäimpa, ante pönēninque adoyōmō ante iimainō ante do yewæmongadānimpa.

¹⁶“Awēnē Dabii nempo nē quēwengaināni nāwæ godāni adinque botō iñōmō oncō wodintai wæætē tæï mænonte bai cædinque, iincayæ ate adodō pōninque pönō cæbo ate nāwæ gogaïnāni iñōmō Awēnē nempo adodō pōninque quēwencædānimpa.

¹⁷Mänōmai cæbo ate edæ wadāni tōmāmæ quēwēninque oodeoidi ināmai ināni incæ botō emōwo ante nē ewocadāni inte nāwā Awēnē ingante ante diqui diqui minte acædānimpa,

¹⁸ante mönō Awēnē iñōmō edæ mäninō ante nē cægaingä inongä inte, do cæcä nāni eñengainō ante apænecampa.”

¹⁹Ante yewæmongatimpa, ante Tantiago godōmenque apænecatapa. “Botō Wængongui nānō apænegaïnō ante pōnente wædinque, Iimai cæcæimpa, ante pönēmōpa. Oodeoidi ināmai ināni, Idæwaa wapiticæ pōnente awædō, ante wædinque ocæ emænte nāwā Wængongui gämænō pōñōnānite mönō edæ ee cædinque tōmēnāni taadō ganta cædedāmai ingæimpa. ²⁰Önonque, Tōmēnāni acædānimpa, ante iimai ante yewæmongæimpa, Wadāni, Wængonguiidi qui, ante cængui nāni cōñōñi cænāmai incæminimpa. Ayæ nānōogangä ināmai iñongante godō mönāmai incæminimpa. Ööingä ñē wēmencate wæningä ate cænāmai incæminimpa. Baö wepæ owemöingä i adinque cænāmai incæminimpa, ante mönō yewæmongæimpa, ämōpa. ²¹Edæ doyedē pōñi oodeoidi nāni quēwēñōmō nāni quēwēñōmō tōmāā iñōmō mäo Möitee wodi nānō wææ angainō ante apænedañi eñengadānimpa. Ayæ ñōwo ganca adobainō ante guémangüönæ iñō guémangüönæ iñō mönō odömöincōnē go guite apænedañi eñente mänōmainō ante eñente cæquēnēnāni inānīpa. Mäninonque ante mönō yewæmongæimpa, ämōpa,” ante Tantiago iinque apænecatapa.

**Oodeoidi ināmai ināni acædānimpa,
ante yewæmōnānīpa**

²²Mänōmainō ante apænecä eñēninque Itota nānō da godongaināni tönō nē aadāni Picænāni tönō Itota Codito ingante godongämæ nāni pōnencabo tōmancabo tönō godongämæ

pönëninque, Mönö cabo incæ mënaa inate apænte æninque tömëna inate, Minatö Pabodo tönö Bedënabee miñæ Antioquiya goeda, ämö gocædaimpa. Ante Ao äninque tömënäni, Mönö pönencabo iñömönte Codaa Badatabato mönö änongå tönö Tidato iñömö në äna inapa, ante adinque tömëna inate apænte ænänitapa. ²³Ayæ, Cadota ante ænte gocædanimpa, ante iïmaï ante yewæmongadänimpa.

Mönitö pancamöniya Itota nänö da godongaïmöni iñömöni pancamöniya në pönënäni inänite në aamöni Picæmöni imönipa. Mänömaï imöni inte mönitö mïnitö tönïñamöni imönipa. Minitö oodeoidi inämaï imïni inte Antioquiya iñömö Tidiabæ iñömö Tiditiabæ iñömö quëwëninque mïni pönencabo mïni pönencabo iñöminite mönitö, Waa quëwencæminimpa, ämönipa.

²⁴Iïmaï ante tededäni ëñentamönipa. Mönitö, Goedäni, änämaï iñömöni wadäni möni cabo incæ pancadäniya wadæ gote mïnitö weca pöningque mïnitö imïnite, Eö togæedäni, ante wææ änäni. Eñëninque mïnitö tömënäni nani wææ äninö beyænque teëmë mongænte bai, Æbänö cæquiï, ante wæminipa, ante tededäni ëñëmönipa. ²⁵Mänömaïnö ante tededäni ëñente wædinque mönitö godongämæ pönëninque onguïñæna mënaa inate apænte æninque tömëna inate iïmaï antamönipa. Minatö Bedënabee tönö Pabodo mönö në waadeda tönö godongämæ godinque oodeoidi inämaï inäni weca goeda, ante cætamönipa. ²⁶Bedënabee tönö Pabodo iñömö mönö Awënë Itota Codito ëmöwo beyænque cædinque nana nämä wodo wænguinque cædatapa. ²⁷Iinque, Iï cadota möni yewæmönö näwangä impa, ante adodö ante apænecædaimpa, ante cædinque mönitö Codaa tönö Tidato inate da godömöni godinque mïnitö weca pöna aedäni. ²⁸Edæ, mönitö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca

tönö godongämæ pönëninque, Minitö godömenque teëmë mongænämaï incæminimpa, antamönipa. Iinque, Minitö iïmaï cædinque idæwaa, ante pönëmönipa.

²⁹Wadäni, Wængonguiïdi qui, ante cængui näni cönönincoo ante cænämaï gomö aedäni. Wepæ owemöingä adinque ööingä ñë wëmencate wæningä adinque cænämaï iedäni. Ayæ nänöögængä inämaï iñongante godö mönämä iedäni. Minitö mäninque ante ee ate cædämaï imïni iinque waa quëwëmaïmïnipa. Mäninque ante yewæmömönipa.

³⁰Ante yewæmonte pædæ pönönäni ænte wadæ godinque Antioquiya iñömö wæidinque në pönënäni inänite äñete godongämæ pönäni ate Eedotadëë quëwente pönäni tömënäni nani yewæmöninta pædæ pönönäni ænte adänitapa. ³¹Eedotadëë quëwënäni, Minitö godömenque teëmë mongænämaï incæminimpa, ante nani yewæmonte äninö adinque oodeoidi inämaï inäni iñömö wampo pöningque todänitapa. ³²Codaa tönö Tidato iñömö Wængongui beyæ në apæneda inte adobai, Tæï piñænte entawencæminimpa, ante cædinque ædæmö apæneda ëñëninque tömënäni nani pönencabo mïmönë gancæ batawente wede pönënanitapa. ³³Iinque tæönæ quëwëna ate mäniñömö quëwënäni nani pönencabo wæætë tömëna inate waa apænedinque, Nöwo gänë pönëninque waa goeda, ante tömëna inate në da pönönäni weca wæætë adodö da godönäni godatapa. ³⁴Tidato guiquënë, Iñömö ongoncæboimpa, ante ayæ ongongantapa. ³⁵Pabodo tönö Bedënabee guiquënë Antioquiya iñömö ayæ quëwëninque wadäni nanguï inäni tönö godongämæ odömöninque Wængongui nänö änö ante watapæ apæneda ëñengadänimpa.

**Pabodo ingante wæætë da
godönäni gocampa**

³⁶Iïncayæ ate Bedënabee ingante Pabodo,

—Wēēnēnēdē Wængonguī nānō ānō ante mōna gote apānedīñōmō wæætē adoyōmō gote mōnatō tōniñadāni weca gote ēñadinque, Æbānō quēwēnāni, ante acēmōnaimpa.

³⁷ Āñongā Bedēnabee Ao angantapa. Ayæ tōmengā, Wāō Māadoco nāni ānongā ingante mōnatō tōnō godongāmæ gocæcāimpa, ante cæcantapa. ³⁸ Pabodo guiquēnē, Īñæmpa wēēnēnēdē Pampidiabæ iñōmō pōñōmōnate iingā Māadoco iñōmō mōnatō tōnō godōmenque cædāmaī inte edæ wadæ gocantapa, āninque, Ñōwo wīī ænte gocæimpa, ante Baa angantapa. ³⁹ Īninque tōmēna wæætedō wæætē āninque tōmēna wadō wadō gote panguīmæ godatapa. Bedēnabee guiquēnē Māadoco ingante ænte ñænæ gāwapāa gote wipodē ñænæmpodē guite wogaa godinque wāā tēiwānē Tipidebæ tao gocantapa. ⁴⁰ Pabodo guiquēnē Tidato ingante apænte ænte gocæ cæyongante tōmēnāni nāni pōnencabo iñōmō tōmēna inate apānedinque, Wængonguī mīnatō beyæ pōnō waadete cæcæcāimpa, ānāni ēñēninque wadæ godatapa. ⁴¹ Ayæ Tidiabæ tōmāo godinque Tiditiabæ tōmāo godinque Pabodo iñōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo inānite apānecā ēñēninque tōmēnāni wede pōnēninque tæī piñænte batawengadānimpa.

**Pabodo tōnō Tidato mīñæ
Tīmoteo gocampa**

16 ¹ Māniī godinque Pabodo Dedebe iñōmō ponganque go Ditada iñōmō pongantapa. Itota ingante tee empote nē gocā Tīmoteo māniñōmō quēwengacāimpa. Tōmengā wāānā oodea inōna incæ nē ædæmō cæte pōnēnā inōnāimpa. Tīmoteo mæmpo wæætē guidiego inongāimpa. ² Tīmoteo iñōmō Itota ingante pōnente quēwengā adinque nē pōnēnāni Ditada iñōmō quēwēnāni incæ Icōnio iñōmō quēwēnāni incæ, Tīmoteo nē waa quēwēnongā ingampa, ante

adoyōmō apānedānitapa. ³ Īninque Pabodo, Botō tōnō Tīmoteo guēa gocæcāimpa, angantapa. Wæætē, Oodeoidi māniīmæ quēwēnāni tōmānāni, Tīmoteo mæmpo guidiego ingampa, ante do ēñēnāni inte piñāni wæcæ wæ. Āninque Pabodo angā yæcadogæ ēō togænāni ate Tīmoteo ingante ænte gocantapa. ⁴ Godinque Pabodoidi wayōmō nāni quēwēñōmō wayōmō nāni quēwēñōmō godinque iīmaī ante apānedānitapa. Mīnitō oodeoidi ināmaī imīni inte æbānō ēñente cæte quēwenguīmīni, ante Eedotadēē iñōmō nē aadāni Picænāni tōnō Itota nānō da godongāināni tōnō godongāmæ pōnēninque do ānānīpa. Ante apānedinque Pabodoidi wæætē tōmēnāni nāni āniñō ante adodō ante apānedāni ēñēnānitapa. ⁵ Mānōmaī apānedāni ēñente wædinque Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo iñōmō wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo tōmānāni wede pōnēninque edæ tæī piñænte badinque iīmō iñō godōmenque nangui yebænte bagadānimpa.

**Māatedōniabæ quēwengā
ingante Pabodo wīimonte acā**

⁶ Pabodoidi Atiabæ gocæ cæyōnānite Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca iīmaī ante apānecantapa. Mīnitō botō ānō ante māniīmæ apānecæ godāmaī incæmīnimpa, ante wææ angā ēñente wædinque tōmēnāni wæætē Gadatiabæ incæ pancabaa Pidiqiabæ tōmāo cægōninque godānitapa. ⁷ Māniīmæ cægōnaque go Miitiyabæ ganca pōninque Bitiniabæ gocæ cæyōnānite Itota Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ, Godāmaī, Baa angā wædinque tōmēnāni māniñōmō ñimpo cæte godōmenque godāmaī inānitapa. ⁸ Mānōmaī beyæ tōmēnāni Miitiyabæ wodo pænta go Todoa iñōmō wæi godānitapa.

⁹ Māniñōmō wæi gote ongōninque woyowotæ ba ate Pabodo wīimonte baī ayongā Māatedōniabæ onguīñængā a ongōninque tōmengā ingante iīmaī

ante apænecantapa. “Mäatedöniabæ pöninque bitö mönitö imönite pönö cæquimi ämönipa,” ante Pabodo ingante angä eñengantapa. ¹⁰İnıne Pabodo, Mänömai wıimonte bai atabopa, ante apænecä eñente wædinque mönitö wæætë, Minitö Mäatedöniabæ gote mao apænemini eñencädänimpa, ante Wængongui incæ cæbaingampa. Ante pönente wædinque botö Odocabo tönö wadäni Pabodo tönö nê godongämæ cädäni tönö wæætë, Mönö mäniñömö gote Codito ingantedö ante watapæ apænecäimpa, ante pönëninque gocæte ante cætämönipa.

**Pabodo tönö Tidato Pidipoto
iñömö ponte cädapa**

¹¹Mänömainö ante pönëmöni inte mönitö Todoa iñömö gäwapæ wedeca quëwëninque ñänæ wipodë guite wogaa tao godinque wää tëiwænë Tämotadate töingä gote möninque iimö ate tao Næapodi pontämönipa. ¹²Mäniñömö pö ti wæænınque taadonque godinque mönitö Pidipoto odömänoidi näni ponte quëwëñömö adoyömö pöninque tæönæ quëwentämönipa. Mäatedöniabæ incæ pancabaa quëwëñäni näni yæcado quëwëñömö Pidipoto impa. ¹³Mönitö mäniñömö ponte quëwëninque guëmanguionæ iınque bayonte tömëñäni näni quëwëñömö yabædemö tao godinque, Önö wedeca Wængongui ingante godongämæ apænebaınäni, ante önöwënenque pönëninque mäniñömö gotämönipa. Mäniñömö ponte ayömöni onquiyænäni do godongämæ ponte a ongönäni adınque mönitö tæ contadinque tömëñäni inänite apænetämönipa. ¹⁴Mäniñömö nê eñëñäni tönö adodanque tömëñä emöwo Didia iñömö Tiatida quëwëñönä inte weocoo awëñëidi näni opatawæ emoncoo godonte ænte quëwëñönäimpa. Tömëñä Wængongui ingante nê waa ate pönëñä inonäimpa. İnıne Pabodo apænecä eamonca ongonte eñëñönante mönö Awënë tömëñä mimö wi ænete

bai cæcä ate tömëñä wede pönënantapa. ¹⁵İnıneque tömëñä näni owocabo pönëninque godongämæ æpænë guidäni ate tömëñä iñömö mönitö imönite apænedantapa.

—Botö imote ante adınque minitö, Mönö Awënë ingante Didia ædæmö cæte pönengä ingampa, ante pönëminitawoo. Mänömainö ante pönëmöni inte minitö botö oncönë ponte owoedäni, ämopa.

Ante Ancaa apænecä eñente wædinque mönitö Ao ate gote owotämönipa.

¹⁶Mäniñedë wacä onquiyängä obe badä inongä inte wadäni nempo quëwëninque tömëñäni beyænque nê cæte quëwengä inongäimpa. Tömengä iñömö nê cæwëngä inte wadäni inänite, İncayæ ate æbänö baquii, ante yewænte tedecä inongäimpa. Tedecä eñëninque nê eñëñäni wæætë tömëñäni näni godonte æinta bacoo pædæ pönö pædæ pönö cädäni incæte tömengä awëñëidi wæætë ö æ ö æ cädönänimpa. İnıneque mäniñömö quëwëninque mönitö ayæ ate Wængongui ingante näni apæñeñömö adodö gocæ cayömönite mäningä onquiyängä mämö bee tengantapa. ¹⁷Mänömai bee tëninque tömengä mönitö Pabodo tönö möni gocabo iñömönite tee empo tee empo pöninque yedæ angantapa.

—İñäni Wængongui Æibæ pöni Quëwengä ingante nê cädäni inte minitö iminıte apænedınque, Æcänö ængä beyænque quëwenguii, ante apænedäni.

¹⁸Äninque tæönæ iñonte tömengä tömëñäni inänite tee empote godinque Yæ yæ änewengä eñente wædinque Pabodo, Ancaa eñente awædö, ante dadi emænte wënæ ingante äninque,

—Bitö imite botö Itota Codito emöwo apænedınque, Tao gobæwe, ämopa.

Ante tæcæ apæneyongä wënæ incæ baquicä ingante emö cæte tao gocantapa.

¹⁹Pabodo mäñömai angä ate tao go ate wædinque onquiyängä awëñëidi guiquëñë, Æ tömengä yewängä beyæ mönö æincädö incæ dæ gotimpa. Nöwo

æbānō cæte nanguī ænguīmōō. Ante pīinte wædinque tōmēnāni, Mōnō tōmēna īnate odōmāno awēnēidi weca ænte gocæimpa, ante Pabodo tōnō Tidato īnate bæi ongonte wēā māo tōmēnāni nāni godonte æīnōmō ænte godānitapa. ²⁰Ayæ odōmāno awēnēna tōmēnāni quēwēñōmō nē apænte āna īñōnate nē pīinte cædāni mānina awēnēna weca Pabododa īnate ænte māmō gō cædinque,

—Īina īñōmō edæ oodeoda īnōna inte mōnitō quēwēñōmō ponte wēnæ wēnæ apæneda ēñēninque tōmānāni ænguī badinque Yæ yæ ānānīpa. ²¹Mōnō odōmānocabo mōnō wīī cæquēnēnō ante odōmonte apænedinque tōmēna īñōmō, Mānīnonque cædāni, ante ancaa ānewēnāpa.

²²Ante tæcæ apæneyōnāni godongāmæ ongōnāni īñacabo cædinque Pabodo tōnō Tidato īnate pīinte cædānitapa. Ayæ odōmāno awēnēna īñōmō, Tōmēna weocō gā tadongate tæi tæi pædāni.

²³Āna ēñente tæi tæi pānāni wæyōnate awēnēna godōmenque āna ēñente cædinque tōmēna īnate bæi ongonte māo tee mōnedinque tee mōneincō nē aacā ingante, Īina īnate bitō ædæmō wææ ae, ānatapa. ²⁴Īinque mānōmāi ānāni ēñente wædinque nē wææ wānongā wæætē Pabodo tōnō Tidato īnate guiimongacōnē manguicā guiidatapa. Ayæ godōmenque tōmēna ōnōwa awæmpaa goti guidōwate tæi tee mōnecā ongōñōna wadæ taocantapa.

²⁵Ayaōñēnēña bayō Pabodo tōnō Tidato mānōmāi goti guidōwate wægōninque Wængonguī ingante apænedinque āmotamīni ānecōñōnate wadāni nē tee mōnete ongōnāni ēñē cōnānitapa. ²⁶Īñontobæ goinque nanguī ocæ ocæ pōninque tee mōneincō tæñōninca incæ wanæ wanæ cæyō odemō tōmānemō wi æmænete gotapa. Ayæ tōmānāni īnānite nāni tæi pōni yaēmengō nāni nāni nānīmē incæ nīmæncæ nīmæncæ wææntapa. ²⁷Tee mōneincō nē aacā guiquēnē īñontobæ nāni ōmæmonte ayongā, Odemō dobæ

wi æmænete gotimpa, ante wædinque tōmengā, Æ tee mōnete ongōnāni dobæ tao wodii winōnānīpa, ante pōnente wædinque, Botō awēnēidi pīinte pānāni wænguī wæ, ante pōnēninque nāmā wænonte wæncæte ante yaēmē o togænte ængā. ²⁸Ate wædinque Pabodo īñontobæ ogæ tededinque,

—Nāmā wēnæ wēnæ cædāmāi. Ee ae. Tōmāmōni ayæ ongōmōni apa quēwēē.

²⁹Angā ēñēninque nē wææ wānongā īñōmō edæ, Tica wodōnoī ænte pōedāni, angā ænte pōnāni æninque tōmengā pogodo pōninque ancaī guīñente wædinque do do wāate wædinque Pabodo tōnō Tidato ōnōwa īnō wæængantapa. ³⁰Ayæ ængæ gantidinque edæ tōmēna īnate oncodo ænte māocā tayōnate,

—Mīnatō nē āmīna inte apænemīna ēñēmoeda. Botō æbānō cæte quēwenguīmoō, ante wæcā.

³¹Ēñēninque tōmēna wæætē,
—Awēnē Itota ingante edæ wede pōnēmi ate tōmengā ængā beyænque quēwæncæbiimpa. Mīni owocabo tōmāmīni adobāi wede pōnente quēwæncæmīnīpa, ānatapa.

³²Āninque tōmēna nē wææ wānongā ingante godōmenque Wængonguī Awēnē nānō apænegaīnō ante apænedinque tōmengā oncōnē nāni owocabo tōmānāni īnānite apæneda ēñēnānitapa.

³³Ayæ woyowotæ incæ tōmēna īnate æninque nē wææ wānongā īñōmō tōmēna īnate tæi tæi pānāni nāna æbāate wædīñōmō nā mēnongacantapa. Ayæ tōmengā nāni wæncabo do æpænē guidānitapa. ³⁴Ayæ tōmengā oncōnē ænte mængā ææ guīyōna tōmēna īnate cænguī godongā cænatapa. Ayæ tōmengā nāni wæncabo nē Wængonguī ingante pōnēnāni badīnāni inte watapæ todānitapa.

³⁵Baānæ ate odōmāno awēnēna guiquēnē poditiyaidi īnānite nē wææ wānongā weca da godōninque, Pabodo tōnō Tidato īnate nīmpo cæbi gocædaimpa, āmīni ēñēngæda, angā ēñēninque godānitapa. ³⁶Ponte

odömäno awënëna ëmowo ante apänedäni ëñëningue në wææ wänongä wæætë Pabodo ingante apänedinque,
—Poditiyaidi ñowo ponte apänedinque,
Pabodo tönö Tidato inate ñimpo cæbi gocædaimpa, ante odömäno awënëna änapa, ante apänedänipa. Ìnningue mìnato ñowo taote godinque piyänë cæte ee goeda.

³⁷ Angä ëñëningue Pabodo wæætë poditiyaidi inänite apänedinque,
—Mönatö odömänomöna imöna incæte në apænte äna weca apänedämaï ññömönate tömëna äna tömänäni ayönäni edæ mönatö imönate tæi tæi päningue tee mönedänitapa töö. Tee mönedäni wæyömöna ñowo wæætë mönatö imönate awëmö wido cæcæte ante cædänipa töö. Mönatö ññæmpa edæ Baa ämönapa. Awënëna incæ ññömö pönningue mönatö imönate ænte mäoda gocæmönainpa.

³⁸ Mänömaï ante apäncä ëñente wædinque poditiyaidi tömënäni awënëna weca adodö godinque Pabodo nänö apänedö ante adodö ante apänedänitapa. Ayæ, Pabodo tönö Tidato odömänoda inapa, ante apänedäni ëñëningue odömäno awënëna guiqüënë guiñente wædatapa.
³⁹ Ayæ guiñente wædinque awënëna incæ Pabodo tönö Tidato weca ponte waadete apänedinque, Mönatö oda cædinö ante mìnato odömänomina imina inte piinte änämaï ieda, ante äningue Pabodo tönö Tidato inate ænte mäoda taoda adinque tömëna inate, Ñowo mönitö quëwëñömö ëmö cæte wadæ goeda, ämönapa. ⁴⁰ Äna ëñente taodinnque onquiyänä Didia oncönë go guidinque Pabodo tönö Tidato ññömö, Në pönënäni wampo pönëningue tæi ongoncædänimpa, ante cædinque ædæmö apänedinque wadæ gogadainpa.

**Tetadönica ññömö quëwëñäni
Yæ yæ änanipa**

17 ¹ Mänii godinque Pabodo tönö Tidato Ampipodi näni

quëwëñömö wodo tebæ godaque go Apodönia näni quëwëñömö wodo tebæ godaque go Tetadönica näni quëwëñömö pönatapa. Mäniiñömö oodeoidi Wængongui apäncä näni ëñente yewæmongainta ate odömöincö näni mäsongaincö mä ongö. ² Adinque Pabodo cöwë nänö cæi bai cædinque guëmanguïönæ bayö guëmanguïönæ bayö mëönaa go adöönæque ññonte tömënäni odömöincönë go guidinque edæ Wængongui angä ëñente näni yewæmongainta ate adinque tömënäni inänite, Ìimaï impa quëwëmini, ante nö apäncantapa. ³ Tömënäni inänite edonque apänedinque Pabodo, Wængongui beyæ në apänegainäni iïmaï ante do yewæmongadänimpa, angantapa. Mönö Codito iincayæ ate pönningue cöwë caate wæquëngä ingampa. Ayæ adocä wænte ate cöwë ñäni ömæmonte quëwenguëngä ingampa, ante yewæmongadänimpa, ante Pabodo apäncantapa. Ayæ godömenque apänedinque,

—Itota botö në ängongä incæ adocä mönö Codito inongä ingampa, ante apäncantapa.

⁴ Mänömaï apäncä ëñëningue oodeoidi pancadäniya, Nö impa, ante pönëningue Pabodo tönö Tidato miñæ godänitapa. Ayæ guidiegoidi nanguï inäni Wængongui ingante në guiñënäni inte adobai pönëningue tömëna miñæ godänitapa. Ayæ awëneidi bai inäni onquiyänäni incæ nanguï inäni adobai pönëningue tömëna miñæ godänitapa. ⁵ Mänömaï pönënanipa, ante wædinque oodeoidi guiquënë piinte wædinque iïmaï cædänitapa. Tömënäni näni godonte æiñömö gote ayönäni në wiwa cædäni ongönäni adinque tömënäni inänite änäni Ao ante godongämæ pönningue oodeoidi tönö ññacabo cædinque Yæ yæ ante piinänitapa. Mänömaï yedæ änäni ëñente wædinque mäniiñömö quëwëñäni tömänäni godongämæ piinte badinnque Yæ yæ änanitapa. Oodeoidi ññömö, Mönö Yatönö oncönë

guiidique Pabodo tōnō Tidato inate da tadōninque nē pīinte cædāni inānite da godōmō æncædānimpa, ante cædinque diqui diqui mincæte ante tee gāwade guiidānitapa. ⁶Wāänē guiidique tōmēna inate adāmaī ināni inte oodeoidi wæætē oncō nē ēacā Yatōnō ingante yao ongōninque wadāni nē pōnēnāni inānite yao ongonte wēā tadō māo tōmēnāni nāni quēwēñōmō awēnēidi weca ænte godānitapa. Ayæ, ogæ tededinque,

—Īina onguīñæna iñōmō tōmāmæ quēwēnāni inānite wapiticæ nē apānedina inte ñōwo wæætē iñōmō pōna tamēñedāni. ⁷Ayæ Yatōnō guiquēnē, Botō oncōnē pōeda, ante manguicā guiidatapa. Īināni tōmānāni edæ odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo nānō ānīnō ante Baa āninque wacā Itota nāni ānongā ingantedō ante, Tōmengā nē Awēnē Odeye ingampa, ante ānewēnānipa cæmīnii.

⁸Ante pīināni ēñente wædinque godongāmæ ongōnāni tōnō awēnēidi adobaī pīininque, Quīnō cæquiī, ante wædinque Yæ yæ ānānitapa. ⁹Īininque Yatōnōidi inānite āninque awēnēidi, Mīnitō ñōwo mānimpota pōnōmīni ænte māñōmōni mīnitō wēnæ wēnæ cædāmaī ĩmīni adinque mōnitō iincayæ ate wæætē adodō pōnōmōni æmaimīnipa, ante tōmēnāni godonte æinta ānāni pædæ godōnāni āninque ñimpo cædāni abæ tawænte gogadānimpa.

**Bedea iñōmō quēwēnāni
ēñente pōnēnānipa**

¹⁰Ayæ tæcæ wēmō bayonte nē pōnēnāni wæætē Pabodo tōnō Tidato inate, Bedea iñōmō goeda, ante da godōnāni godatapa. Māñiñōmō gote pōninque tōmēna oodeoidi odōmōincōnē go guiidatapa. ¹¹Māñiī Tetadōnica iñōmō quēwēnāni nē pīiinte cædāni iñōnānite bedeaīdi guiquēnē pīināmaī ināni inte mōnō Awēnē nānō apānedō ante do ēñēnānitapa. Ayæ ēñēninque, Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongaīnō bai Pabodo nō apānecantawo, ante pōnente wædinque

bedeaīdi iñōmō, Wængonguī æbānō angā ēñente yewæmongadāni, ante ēñencæte ante iimō iñō iimō iñō māninta æninque cōwā adānitapa. ¹²Māñōmaī cædinque oodeoidi tæiyæñāni wede pōnēnāni badānitapa. Ayæ guidiegoidi awēnēidi bai ināni onquiyæñāni incæ nanguī ināni pōnēñōnāni guidiegoidi onguīñæñāni adobaī tæiyæñāni nē wede pōnēnāni badānitapa.

¹³Incæte wadāni Tetadōnica iñōmō godinque oodeoidi inānite apānedinque, Pabodo ñōwo Bedea godinque māñiñōmō quēwēnāni inānite apānecā ēñēnānipa, ante tededāni. Ēñēninque oodeoidi wæætē Bedea iñōmō pōninque, Pabodo wiwa apānecā apa ēñencæ quēwēmīnii, āninque wapiticæ tededāni ēñēninque godongāmæ ongōnāni guiquēnē ængui badānitapa. ¹⁴Māñōmaī ængui badāni adinque nē nāni pōnencabo iñōmō Pabodo ingante æpæ yæwedeca do ænte māodāni godinque tōmengā wipodē ñæñæmpodē go guiidique godōmenque wogaa goyongante Tidato tōnō Timoteo wæætē Bedea iñōmō ayæ ongōnatapa. ¹⁵Pabodo tōnō godongāmæ godāni iñōmō Atēna ganca māodāni gocā ate tōmengā wæætē, Mīnitō adodō Bedea iñōmō godinque Tidato tōnō Timoteo inate apānedinque tōmēna eyepæ inte ate botō weca quingæ āmīni pōnae, angā ēñēninque tōmēnāni adodō Bedea iñōmō godinque Pabodo nānō ānīnō bai iñāna inate apānedānitapa.

**Atēna iñōmō Pabodo
apānecā ēñēnānipa**

¹⁶Māñōmainō ante āningā inte Pabodo tōmēna nāna ponguīnō ante ee ongongantapa. Ee ongōninque ayongā māñiñōmō quēwēnāni, Wængonguīdi inānipa, ante badonte nāni cō cægainca bacoo mæ ongō ate wædinque Pabodo wæwēwocate quēwengantapa. ¹⁷Māñōmaī beyæ oodeoidi odōmōincōnē go guiidique oodeoidi inānite apānedinque ayæ guidiegoidi incæ

Wængongui ingante nē guīñēnāni
 inānite apānedinque Pabodo, Mänōmai
 impa. Apānebo ēñēmaiminipa, ante
 apānecantapa. Ayæ tōmēnāni nāni
 godonte æīñōmō adobaī iīmō iñō iīmō
 iñō godinque mänīñōmō ponte ongōnāni
 inānite adobaī nō apānecā ēñēnānitapa.
¹⁸Mänōmai cæyongā wadāni Epicodeoidi,
 Mönō tote quēwengæimpa, ante nē
 ānewēnāni nāni cabo tōnō wadāni
 Etoicoidi, Waa iīmō incæ caete wæmō
 incæ mönō piyænē cæte quēwengæimpa,
 ante nē quēwēnāni nāni cabo tōnō
 tōmānāni adoyōmō ponte bee tēninque
 Pabodo ingante wæætedō wææte
 ānānitapa.

Pabodo iñōmō Itota emōwo ante
 apānecā beyæ ayæ Itota nānō nāni
 omæmongainō ante apānecā beyæ
 Epicodeoidi nāni cabo tōnō Etoicoidi
 nāni cabo tōnō pancadāniya guiquēnē,
 —Iingā iñōmō ononque ante
 tedewēnongā inte æbāmē ante
 tedewengā.

Ante wæyōnāni adodāni incæ
 pancadāniya guiquēnē,
 —Tōmengā wabānō, Wabæca
 wængonguīdi inānite pōnencæminimpa,
 ante cæcā imaingampa, ante wædānitapa.

¹⁹Iñinque Pabodo ingante bæi
 ongonde tōō æmænte ænte godinque
 tōmēnāni Adeopagoidi nāni ānōnāni
 nāni godongāmæ ēñente pōnencōñōmō
 māodāni gocantapa. Go guiite
 ongōñongante,

—Mā bitō odōmonte apānedō æbānō
 iī. Edæ apānebi ēñēmōnie. ²⁰Edæ bitō
 odōmonte apānedō ante tæcæ ēñēmōni
 inte mönitō, Æbānō ante apānebi, ante
 ēñencæte ante wæmōnipa, ānānitapa.

²¹Edæ atēnāidi tōnō wadāni Atēna
 iñōmō nōwo ponte quēwēnāni tōnō
 tōmānāni wadō cædāmāi inte ononque,
 Wadāni æbānō mā apānete pōnēnāni,
 ante wædinque mäninonque ante tedete
 quēwēnōnānimpa.

²²Pabodo iñōmō Adeopagoidi
 godongāmæ nāni ēñente pōnenconcabo
 tæcæguedē ængæ gantidinque tōmēnāni
 inānite apānedinque,

“Atēnāidi, ēñēdāni. Wængonguīdi,
 mini ānōnāni inānite waa ate baī
 mīnitō nanguī pōni cæmīni abopa.
²³Botō mīnitō quēwēñōmō tōmāo
 cægonde ayōmo, Wængonguīdi
 inānipa, ante mīni waa adoncacoo
 nanguī ongō atabopa. Ayæ mīni waa
 adonca adocaque iñōmō mīni pōnō
 yewæmōnimpaa iīmaī ante yewæmonte
 ongō atabopa. ‘Wacā wængongui æcāmē
 ingāā, ante mönō ēñēnāmai nē inongā
 beyæ mönō waa adonca impa,’ ante
 mänimpaa yewæmōi ongō atabopa.
 Mänimpaa yewæmōi ongō adīmo inte
 botō mīni, Æcāmē ingāā, ante ēñēnāmai
 inte mīni waa adongā ingante ante
 nōwo, Æcānō ingāā, ante nōwo apānebo
 ēñēdāni.”

²⁴Ante apānedinque Pabodo
 godōmenque, “Wængongui inguipoga nē
 badongaingā inongā inte tōmāā iñōmō
 ongoncoo nē badongaingā inongā inte
 tōmengā inguipoga tōmāmæ Awēnē
 inongā ingampa. Tōmengā adocā iñōmō
 oñnædē Awēnē inongā ingampa. Iñinque
 Tæiyæ Awēnē inongā inte tōmengā
 waomō onompoca mænōnincōnē ædō
 cæte guiite quēwenguingāā. ²⁵Ayæ
 waomō iñōmonte tōmengā mönō
 quēwenguiimāmo pōnongā æmōmpa. Ayæ
 mönō guēmanguimāmo adocā pōnongā
 guēmāmōmpa. Ayæ tōmengā adocā
 nānō pōnononque tōmānō æninque
 quēwēmōmpa. Mänōmai nē pōnonongā
 inte tōmengā mönō waocabo iñōmonte,
 Pōnōmi æmoe, ante ædō cæte anguingāā.
 Iñinque tōmengā beyæ ante mönō
 waomō onompoca ædō cæte cæquimōō.”

²⁶Ante apānedinque Pabodo
 godōmenque apānecantapa.
 “Wængongui waocā adocanque
 ingante badōninque, Tōmengā nānō
 pæināni nanguī ināni yebæninque
 nāni cabo nāni cabo tōmancabodāni
 bacædānimpa, angacāimpa. Ayæ edæ,
 Adocanque pæināni inōnāni inte
 mänincabodāni iñōmō nānēneto nānēnē
 godinque adocaboque wabæca wacabo
 wabæca godinque inguipoga tōmāo
 go go cædinque wayōmō wayōmō

quēwencædānīmpa, ante cægacāīmpa. Mānōmaīnō ante badōīnque tōmengā tōmancabodāni inānite ante pōnēnīnque, Æyōmōnō quēwenguīnānīi, ante cædinque, Īīnāni īīmæca mānīmpoga quēwencædānīmpa, ānīnque, Wadāni wabæca mānīmpoga quēwencædānīmpa, ante doyedē angacāīmpa. ²⁷Edæ tōmāmæ quēwēnāni botō īmote ante diqui diqui mincædānīmpa. Ayæ botō īmote ante pædæ æmpo cædinque wabānō bee tenguīnāni, ante cædinque Wængonguī mānōmaī badōīnque angacāīmpa. Incæte Wængonguī mōnō tōmāmō weca ongōnīnque wīi gobæque quēwengampa. ²⁸Wængonguī tōmāo quēwengā ĩñongante mōnō waomō ĩnōmō inte wayōmō wayōmō gomō incæte tōmengā nempo edæ cōwē quēwēmōmpa. Mīni cabo incæ āmotamīni ante bai nē tededāni pancadāniya, ‘Wængonguī pæīmō adomō īmōmpa,’ ante do nāni ānō bai edæ mānōmaī īmpa,” ante Pabodo apānecantapa.

²⁹Ayæ, “Mānōmaī beyæ mōnō Wængonguī pæīmō ĩnōmō inte edæ īīmāīnō ante wīi pōnenguēnēmō īmōmpa. Mōnō, Waocā nanguī pōnēnīnque dicaa yewæmōnīnque waa pōnī nānō badōīnca bai Wængonguī adobaī īngampa, ante ædō cæte ānewenguīi. Oodo tōnō padata waocā nānō badōī bai Wængonguī īngampa, ante mōnō wīi mānōmaīnō ante pōnenguēnēmō īmōmpa. ³⁰Incæte wēēnēdē mānīnō nāni ēñēnāmaī īngāīnō ante adīnque Wængonguī pōnō waadete ata cæpogacāīmpa. Nōwo guīquēnē tōmāmæ quēwēnāni inānite, Mīnītō ēñēnāmaī cædō ante, Ancaa wæwente awædō, ante nīmpo cædāni. ³¹Ante Wængonguī nē apænte anguīngā īnongā inte īīmaī angampa. Īīōnæ īīnque bayonte botō īnguīpoga tōmāmæ quēwēnāni inānite apænte ancæboīmpa, ante mānīōnæ æōnædō ī, ante do angacāīmpa. Ayæ, Waocā adocanque tōnō botō godongāmæ cæyōmo tōmengā nōīngā ante apænte ancæcāīmpa, ante

Wængonguī mānīngā onguīñængā īngante do apænte ængacāīmpa. Ayæ tōmānāni, Wængonguī nānō angāīnō bai cōwē bacæīmpa, ante pōnencædānīmpa, ante cædinque Wængonguī mānīngā Onguīñængā dobæ wængā ate, Nāni ōmæmōe, angā īnīnque mānīngā ĩñōmō edæ do nāni ōmæmonte quēwengampa.”

³²Ante Pabodo mānīnō Itota nānō nāni ōmæmongāīnō ante apānecā ēñēnīnque pancadāniya, Babæ ancædō, ante badete todānitapa. Wadāni guīquēnē,

—Īīncayæ ate mānīnō ante adodō apānēbi ēñēmōnie, ānānitapa.

³³Mānōmaīnō ante cædāni adīnque Pabodo ĩñōmō tōmēnāni inānite ēmō cæte godīnque tao gogacāīmpa. ³⁴Incæte pancadāniya tōmengā mīñæ godīnque nē pōnēnāni badānitapa. Adeopagoidi nāni ēñente pōnēē concabo ĩñōnānite adocanque Dīōnītīto adobaī nē pōnengā bacantapa. Ayæ onquīyængā tōmengā ēmōwo Daāmadi tōnō wadāni adobaī nē pōnēnāni bagadānīmpa.

Coodinto ĩñōmō pōnīnque Pabodo apānecampa

18 ¹Atēna ĩñōmō ongonte apānecā ēñēnīnque mānōmaī cædāni ate Pabodo wadæ godīnque Coodinto nāni quēwēñōmō pongantapa. ²Doyedē ĩñōmō odōmānoidi tæiyæ awēnē Codaodio oodeoidi inānite pīinte ānīnque, Mōnītō quēwēñōmō Odōmā ĩñōmō nōwo quēwēnāmaī inte tōmāmīni wadæ goedāni, angā ēñente wædinque tōmānāni nāwæ wadæ godōnānīmpa. Adocanque tōmengā ēmōwo Aquīdæ Pontobæ ēñagaīngā inte Itadiabæ gote mānīñedē quēwēnongāīmpa. Tōmengā adocā oodeocā īnongā inte awēnē nānō ānō ante ēñente wadæ godīnque tōmengā nānōogængā Pīdītīda tōnō nōwo Coodinto ĩñōmō wadæ ponte quēwēnōnāīmpa. Īīnīnque Pabodo nōwo Aquīdæ īngante tæcæ adīnque tōmēna weca ēñacæ pongantapa. ³Tōmēna weca ponte ayongā tōmēna tōmengā nānō tadōmōnō bai adobaī æmontai

cadopa tadömonte godonte ænte
 quëwëna adinque Pabodo tömëna weca
 ee owodinque tömëna tönö godongämæ
 tadömönänitapa. ⁴Mänömaï cæte
 quëwëninque Pabodo guëmanguïönæ
 iñö guëmanguïönæ iñö oodeoidi
 odömöincönë go guidinque, Oodeoidi
 incæ oodeoidi inämaï inäni incæ ëñente
 pönencädänimpa, ante cædinque, Iïmaï
 impa ante apænebo ëñëmaïminipa, ante
 nanguï apænecantapa.

⁵Ayæ Tidato tönö Tïmoteo
 Mäatedöniabæ quëwente wadæ
 pöninque Coodinto iñömö nänä
 wææ pönedë Pabodo mäniñedë
 æmontaicö nänö badöninö ñimpo
 cædinque wæætë, Wængonguï nänö
 apænedö ante ëñencädänimpa,
 ante nanguï cæinente wædinque
 nanguï apænedinque mäninque cæte
 quëwëngantapa. Mänömaï cædinque
 tömengä, Codito mönö në änongä incæ
 Itota adocä inongä ingampa, ante botö
 në agaïmo inte apænebo ëñëmaïminipa,
 ante oodeoidi inänite apænecantapa.

⁶Mänömaï apæneyongante oodeoidi
 wæætedö wæætë godö wënæ wënæ ante
 pïinäni wædinque Pabodo wæætë, Wïi
 ëñëinë wædö, ante bai cædinque nämä
 weocoo wançæ wançæ cæcantapa. Ayæ
 tömënäni inänite,

—Wængonguï weca mïni goquëñenö
 ante apænebo ëñëninque mïnitö pönö
 wææ äninque tömëmini wænguinque
 wentamö mongæminipa. Botö
 wæætë mïnitö iminite edonque pönï
 apænedïmo inte mïni cædö wentamö
 mongænämaï imopa töö. Æninque
 botö Wængonguï taadö mïnitö iminite
 idæwaa odömöninque edæ oodeoidi
 inämaï inäni weca ñöwo wadæ gobo
 tamëñedäni.

⁷Æninque Pabodo wadæ tao godinque
 oodeoidi odömöincö gäänë wacä
 oncönë go guïi go guïi cædinque cöwë
 apænecantapa. Mänincö në ëacä Titio
 Yoto näni änongä iñömö Wængonguï
 ingante në waa ate pönengä inongäimpa.

⁸Oodeoidi odömöincönë në aacä
 Codipo guiquëñë mönö Awënë ingante

në pönengä bayongä tömengä oncönë
 në owodäni tömänäni pönënanitapa.
 Ayæ coodintoidi nanguï inäni pö
 ëñëë pö ëñëë cædinque adobai wede
 pönëninque æpænë guïigädänimpa.

⁹Mäniñedë woyowotä iñö Pabodo
 wïimonte bai ayongante mönö Awënë
 tömengä ingante apænecantapa.
 “Bitö guïñënedämaï inte apænebi
 ëñencädänimpa. Pæ wëenedämaï
 incæbiimpa. ¹⁰Coodinto iñömö botö
 quïnäni nanguï inäni inänipa, ante
 cædinque botö iñömö edæ bitö tönö
 godongämæ cöwë cæcæboimpa. Æninque
 wadäni bitö imite mämö pïininque
 wënæ wënæ cædämaï incädänimpa.”

¹¹Ante mönö Awënë tömengä ingante
 apæneçä ëñëninque Pabodo adoque
 wadepo go tæcæ iñonte Coodinto iñömö
 ongöninque Wængonguï nänö apænedö
 ante tömënäni inänite odömönte
 apæneçä ëñëñönänimpa.

¹²Mäniñedë odömänoidi änäni ate
 Acayabæ awënë Gadiöno inongäimpa.
 Tömengä awënë nänö inöñedë oodeoidi
 godongämæ pönëninque Ao äninque
 Pabodo ingante quingä mämö bæi
 ongonde äninque awënë Gadiöno nänö
 cöwë apænte änoñömö ænte mäodäni
 gocantapa. ¹³Awënë weca pöninque
 Pabodo ingantedö ante pïinte äninque,
 —Iingä iñömö, Mönö wadö bai
 cædinque Wængonguï ingante waa
 ate apæneçæiimpa, ante odömöninque
 mönitö awënëidi näni wææ änonö ante
 wido cæcampa. Mänömaï wapiticæ
 cædinque ancaa änewengä ëñëninque
 tömänäni adobai wapiticæ cædänipa
 cæbii.

¹⁴Änäni ate Pabodo tæcæ apæneçæ
 cæyongante Gadiöno oodeoidi inänite
 iïmaï ante wææ apænecantapa.

—Oodeoidi ëñëedäni. Mïnitö botö
 weca ponte apænedinque, Odömäno
 awënë nänö wææ äno bai iingä
 ëñënämaï cæcampa, ämïni bai, Waocä
 ingante ædæmö wiwa cæcampa, ante
 ämïni bai botö mïni äno do ëñëninque
 apænte ançædömoimpa. ¹⁵Mïnitö
 iñæmpa, Tömengä tededonque ante

oda cæcampa, äminipa. Minitö ëmowo ante oda cæcampa, ämini. Minitö wææ angainö ante oda cæcampa, ante pïiminipa. Mäninonque ante oda cæcampa, ante ancaa tedewëmini wædinque botö wæætë tömengä ingante apænte änämaï incæboimpa. Tömëminique tömengä ingante apænte äedäni.

¹⁶Ante pïinte äninque awënë tömënäni inänite, Botö apænte äñömö ongönämaï gobæwedäni. ¹⁷Ante wido cæcä tao godinque tömänäni oodeoidi odömöincönë në aacä Totënë ingante wæætë bæi ongonte tæi tæi pänäni incæte në apænte angüenengä incæ Gadiöno iñömö önonque adämaï inte bæi ee acä pangadänimpa.

Pabodo Antioquiya ponte gocampa

¹⁸Ïinque täönæ quëwente ate Pabodo Coodinto iñömö näni pönencabo inänite, Gobopa, äninque wadæ godinque Tidiabæ gocæte ante Tencodea ganca pongantapa. Tömengä do apænedinque, Botö mänimpoga ocaguï tocadämaï inte Wængonguï beyænque cædinque botö tömëmo äninö ante cöwë cæcæboimpa, ante doyedë änogäimpa. Nöwo iñömö tömengä nänö äninö bæi iinque cædingä inte Tencodea iñömö pöninque ocaguï ëö toacantapa. Ayæ ëö tocacä ate tömengä Piditida tönö Aquidæ nänä gæncaya tönö godongämæ ñænæ wipodë go guidinque tömënäni Tidiabæ gocæte ante wogaa godänitapa. ¹⁹Mänömaï godinque Epeto iñömö go ti wæänänitapa. Tömëna nänä gæncaya mänñömö ti wææninque täë contayöna Pabodo iñömö oodeoidi näni odömöincönë go guidinque oodeoidi inänite, Ìimaï impa apænebo ëñencæminimpa, ante apæneçä.

²⁰Ëñëninque tömënäni, Bitö mönitö weca wantæpiyæ quëwenguïmi, äñönäni tömengä Baa äninque, ²¹wæætë, Gobopa, angantapa. Ayæ, “Nöwo Eedotadëë iñömö æëmæ bequinque goquënëmo ïmo incæte Wængonguï Ao angä ate botö mïnitö weca ayæ ate wæætë ocæ ëmænte poncæboimpa. Nöwo gobo tamëñedäni.”

Äninque Epeto iñömö ñænæ wipodë go guïi täë contadinque Pabodo wogaa gocantapa. ²²Godinque Tetadea pö ti wææninque Eedotadëë iñömö Itota Codito ingante godongämæ näni pönencabo weca ëñacæte ante æicantapa. Ayæ ate Antioquiya wæicantapa. ²³Ayæ ate mänñömö täönæ quëwëninque wadæ godinque Gadatiabæ adodö godinque Pidiquiabæ tömäo wayömö wayömö cægonte godinque Itota miñæ në tee empote quëwënäni tömänäni inänite möte apænedinque, Mönö ñimpo cædämaï inte täëi pïñante cæcæimpa, ante apæneçä ëñëninque tömënäni täëi pïñante entawëninque quëwengadänimpa.

Epeto iñömö Apodo apæneçä ëñënänpa

²⁴Mänñedë wacä oodeo tömengä ëmowo Apodo iñömö Equitobæ Adecantodia näni quëwëñömö ëñate pægaingä inte ñöwo Epeto näni quëwëñömö pongantapa. Tömengä iñömö nanguï adinque në ëñënogä inte Wængonguï angä ëñente näni yewæmongainö ante do ëñëninque waa pönï apæneçä inongäimpa. ²⁵Mönö Awënë taadö ante apæneyönäni do ëñëningä inte mäninö ante ædæmö ëwocadinque tömengä, Ëñencædänimpa, ante nanguï apæneçantapa. Ayæ Itota nänö cægaïnö ante nö ante odömönte apæneçä incæte Apodo iñömö Wäö æpænë nänö guidongainonque ante mäningancaque ëñëningä inte mäningancaque ante töingä odömongä ëñënonänimpa. ²⁶Tömengä ñöwo oodeoidi odömöincönë go guïi go guïi cædinque guïñënedämaï inte apæneçantapa. Piditida tönö Aquidæ nänä gæncaya guiquënë tömengä mänömaï apæneçä tæcæ ëñëninque edæ Apodo ingante, Mönatö weca pöe, äna pöñongante, Wængonguï taadö iïmaï inompä, ante töingä apænedä tæcæ mä ëñengantapa.

²⁷Mänömaï cæda ate Apodo wæætë Acayabæ gocæte ante cæyongante

tömənäni näni pönencabo tömengä ingante, Waa goe, änanitapa. Ayä, Acayabæ iñömö Itota ingante nê tee empote quëwënäni acädänimpa, ante iïmaï ante cadota ante yewämönänitapa. Minitö, Apodo pongä adinque tömengä ingante waa cædäni, ante yewämöninque tömengä ingante pædæ pönönäni ænte godinque mäo Acayabæ quëwënäni inänite pædæ godongä adänitapa. Tömənäni Wængonguï waadete pönö cæcä ate nê pönänäni iñönänite Apodo nê waa pöni apænedongä inte mänifñömö ponte apænedinque tömənäni tönö godongämæ cægacäimpa. ²⁸Edæ tömänäni ayönäni Apodo oodeoidi inänite nanguï wæatedö wæætë apænedinque gomonga apæneccä wædänitapa. Tömengä, Mönö Codito æbänö cæquingää, ante Wængonguï angä ëñente näni yewæmongainta adinque mönö ëñengäimpa, angantapa. Ayä, Itota mäninö näni yewæmongainö bai nê cædongä inte näwangä mönö Codito inongä ingampa, ante nö apæneccä ëñëninque tömənäni ædö cæte wadö ante apænequinänii.

**Epeto iñömö Pabodo
ponte apæneccampa**

19 ¹Apodo ayä Coodinto iñömö ee ongöñongä Pabodo nänö cægönimæ tæcæguedë änanquidi owëñaque pö Epeto iñömö wæangantapa. Ponte ayongä Itota ingante nê tee empote quëwënäni pancadäniya a ongönäni. ²Adinque tömengä tömənäni inänite,

—Minitö pönente bayömini

Wængonguï tömengä Tæiyä Waëmö Önöwoca ingante da pönongä æmïnitawo.

Äñongä tömənäni wæætë,

—Iñampa mäningä Tæiyä Waëmö Önöwoca ingantedö ante apænedänipa ëñenguimönii.

³Ante apænedäni ëñëninque Pabodo wæætë,

—Iñinque æcänö ëmowo ante æpænë guimïnitawo.

Äñongante,

—Wäö wodi nänö æpænë guidongainö ante guitamönipa.

⁴Mänömainö ante apænedäni ëñëninque Pabodo wæætë,

—Wäö wodi nänö guidongainö ante guigaïmini inte mïnitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante Wængonguï Awënë gämænö ocä ëmænte pongaïmini imïnipa. Incæte Wäö wodi, Iñcayä ate nê Ponguingä ingante pönencæminimpa, äninque tömənäni inänite æpænë guidongacäimpa. Mäningä iñömö Wäö nänö, Nê Ponguingä, änonngä iñömö Itota inongä ingampa.

⁵Ante apæneccä ëñente wæyönäni Pabodo wæætë mönö Awënë Itota ëmowo apænedinque æpænë guidongä guidänitapa. ⁶Ayä tömengä gam pocä ongöñönäni Wængonguï Tæiyä Waëmö Önöwoca wææ tömənäni baonga guicantapa. Guicä ate tömənäni wadäni näni tede bai mä tededinque Wængonguï beyä apænedänitapa. ⁷Mäninäni onguifñänäni æpænë nê guidänäni iñömö önonpö tipæmpoga go mengäa inönänimpa.

⁸Pabodo apäicä mengäa go adocanque pämonque adoyömö quëwëninque oodeoidi odömöincönë go guii go guii cædinque guifñenedämaï apænedinque, Wængonguï Awënë Odeye do pongäimpa, ante apænebo ëñeedäni, ante nöingä ante apæneccä ëñënanitapa. ⁹Apæneccä ëñëñönäni pancadäniya guiquënë, Wii pönëinente awædö, ante Baa äninque Wængonguï Awënë taadö ante wiwa tedewënanitapa. Mänömaï tedewënanäni ëñente wædinque Pabodo iñömö ëmö cæte godinque Itota ingante nê tee empote quëwënäni inänite ænte wadæ gocantapa. Ayä iïmö iñö iïmö iñö Tidänö nänö apæneincönë go guii go guii cæte apænedinque Pabodo mänifñömö pö guidäni tönö guëadö guëa apænedänitapa. ¹⁰Ayä mënepoga wædepo ganca Pabodo mänömaï cæyongä oodeoidi incæ guidiegoidi incæ Atiabæ quëwënäni tömänäni mönö Awënë nänö apænedö ante ëñënanitapa.

¹¹ Ayæ Pabodo tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī tæi pīñænongā inte nanguī cæcantapa. ¹² Īnque tōmēnāni Pabodo weocoo wadæ cæcadoquincoo incæ padēincoo incæ ænque wēnæ wēnæ īnāni īnānite ænte māmō wo caayōnāni waa badānitapa. Ayæ mānōmaī cæyōnāni wēnæidi nē wiwa ewocadāni tōmēnāni nāni nē ewēnēnāni tao godānitapa.

¹³ Māniñedē oodeoidi Itota ingante pōnēnāmaī īnāni incæ pancadāniya wayōmō wayōmō godinque wēnæidi nē wiwa ewocadāni īnānite nē wido cædāni īnōnānimpā. Tōmēnāni nāmā mā pōnēwēnque, Nōwo Awēnē Itota emōwo apænedinque mōnō wēnæ ingante wido cæcæimpā, ante cædinque wēnæidi īnānite īīmaī ānōnānimpā. Pabodo nānō nē apænedongā Itota emōwo apænedinque botō, Wēnæbi tao gobāwe āmopa, ānewēnōnānimpā.

¹⁴ Māniñedē oodeoidi beyæ, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā adocanque Etequeba īnongā tōmengā wēnāni tiæte ganca īnānitapa. Īīnāni īñōmō Itota ingante pōnēnāmaī īnāni incæte adobaī cæcæ cædānitapa. ¹⁵ Tæcæ cæcæ cæyōnānite wēnæ nē wiwa ewocadongā incæ tōmēnāni īnānite nāēmæ tededinque, “Itota ingante do abopa. Ayæ Pabodo æcānō ingāā, ante do ēñēmopa. Wæætē mīnītō guiquēnē æminidō īminii.”

¹⁶ Āñongā wēnæ wiwa īnongā ingante nē ewēnengā inte wiyaēmæ tōmēnāni īnānite to māo yao ongōnque bæ tacantapa. Mānōmaī cædinque tōmēnāni weocoo gā tadongadinque tæi tæi pangā ate tōmēnāni weocoo ōmaadāni inte wepæ taate wædinque oncodo tao wodii wīnōnānitapa. ¹⁷ Mānōmaī batimpā, ante tedeyōnāni Epeto īñōmō quēwēnāni oodeoidi incæ guidiegoidi incæ tōmānāni ēñēnque ancaī guīñente wædānitapa. Īnque mōnō Awēnē Itota emōwo wīī ōnonque ante tededāni inte tōmengā emōwo æwocæte baī cædinque, Tæi pīñængā inte emongampā, ante wædānitapa.

¹⁸ Ayæ nanguī īnāni ñōwo wede pōnente badinque adoyōmō pōninque tōmānāni ēñēñōnāni tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cædinō ante tōmānō ante edonque apænedinque, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante wido cædānitapa. ¹⁹ Ayæ idō inte nē yewænīnāni incæ pancadāniya adobaī pōnente badinque tōmēnāni nāni, Æbānō cæte yewænguiī, ante yewæmōninta incæ adoyōmō ænte pōninque tōmānāni āñōnāni nē tånānitapa. Mānintacoo æpodō itædē cædinque padata nāni æinta beyæ godonte ænāniī, ante cōwā ayōnāni tincoenta mīido ganca mānimpota nāni godonte æninta incæ nē tånāni agadānimpā. ²⁰ Mānōmaī nē pōnēnāni badinque waa cædāni īnque mōnō Awēnē nānō ānō ante godōmenque wayōmō wayōmō māo gode ānāni ēñēnque tōmengā ingante nāni pōnencabo incæ yebæninque tæi pīñænāni bagadānimpā.

²¹ Mānōmaī cædāni ate Pabodo ōnōwēnque pōnēnque, Māatedōniabæ ēñacæ godinque botō Acayabæ ēñacæ godinque Eedotadēē gocæboimpā, ante pōnēnque, ayæ, Māniñōmō gote ate Odōmā nāni quēwēñōmō cōwē goquēnēmo īmopa, angantapa. ²² Ānque tōmengā beyæ nē cædāni īñōnānite mēnaa inate Timoteo tōnō Edaato inate apænedinque, Māatedōniabæ gote ongōñōmīna botō Atiabæ wantæ quēwente pōmoeda, ante da godongā godatapa.

Epetoidi nanguī Yæ yæ ānānīpa

²³ Māniñedē Epeto īñōmō quēwēnāni īñōmō, Itota Taadō mōnō wido cæcæimpā, ante nanguī Yæ yæ ānānitapa. ²⁴ Tōmēnāni, Mōnītō wængonguīnā Dīānā inampā, ante onquiyænā emōnō bai badōninque mānīnca weca ædæ wæænte nē apænedāni īnōnānimpā. Tōmēnāni quēwēñōmō adocanque Deēmetedio nāni ānongā īñōmō padata aca podonte nē badongā īnongāimpā. Tōmengā

iñömö padatagä äninque aca podonte badöñinque, Mîni wængonguinä Diänä inante mîni tæiyä wæmö apæneincö bai impa, ante guianconque badonte quëwëngäimpa. Mänömaï badöñongä tömengä tönö godongämæ cädäni wæætë wadäni inänite godonte äninque mänincoo beyä tömënäni godonte äinta nanguï äninque quëwëñönänpa.

²⁵ Ìninque tömengä tönö në cädäni inänite ayä wadäni adobai cädäni inänite äñete pönäni ate Deëmetedio iñömö tömënäni inänite apænecantapa.

“Ìñänäni, do ëñëminipa. Mönö badonte godöñinque wadäni näni pönöninta nanguï ämompä. ²⁶ Ayä nanguï inäni Epeto inömö quëwënäni incæ Atiabæ wodo tömämæ quëwënäni incæ iingä Pabodo guiquënë wapiticä apænecä ëñëninque edæ oda cædinque tömengä miñä godänipa, ante do ëñëminipa. Tömengä iñömö, Önompoca badöñinca wîi wængonguïdi inänipa, ante tedecä apa quëwëmîni. ²⁷ Mänömaï tedecä beyä mönö badönö ante wadäni nanguï inäni piinte anguinäni awædö. Ayä Diänä ñænænä wængonguinä iñönante tömengä ingante mönö apæneincö incæ, Önonconque impa, anguinäni awædö. Ayä godömenque, Mönö wængonguinä Diänä waa pönî wængonguinä inampa, ante Atiabæ tömão quëwënäni tönö inguipoga tömão quëwënäni näni waa adönä iñönante wabänö wapiticä tededinque godö piinguinäni badänipa, ante awædö.”

²⁸ Ante Deëmetedio mänömainö ante apænecä ëñëninque tömënäni ænguï badinque ogä tededinque, “Epetoidi wængonguinä Diänä ñænænä inampa,” ante wæætë wæætë anca äñänitapa.

²⁹ Mänömaï padata në badönäni Yæ yæ äñäni ëñente wædinque mäniñömö quëwënäni tömänäni, Quiëmë bai cädänipa, ante acæte ante wadö pö wadö pö pogodo pönänitapa. Ponte ayönäni Mäatedöniabæ quëwente Pabodo tönö godongämæ në pönîna Gayo tönö Aditadoco a ongöna adinque tömënäni tömëna inate bæi ongote

quingä mào tömënäni näni aincönë ñænæncönë go guidänitapa. ³⁰ Pabodo guiquënë mänömaï cädäni ate wædinque, Godongämæ ongönäni weca go guidäinque apænecæboimpa, ante cæyongante Itota ingante në tee empote quëwënäni wæætë, Wænompä, ante, Go guidämaï incæbiimpa, ante wææ cädänitapa. ³¹ Ayä mänimæ awënëidi pancadäniya Pabodo æmigoidi inäni inte adobai mämö tömengä ingante gode äninque, Bitö ædö cæte mäniñömö go guiquimii, ante wææ äñänitapa.

³² Ìñonte godongämæ ongönäni guiquënë, Quinante pömoï, ante wodo tömänäni ëñënamäi inänitapa. Pancadäniya, Ìimaï cæcæimpa, äñönänite wadäni guiquënë, Wadö bai cæcæimpa, ante wæætëdö wæætë ante ogä tededinque nanguï pönî Yæ yæ äñänitapa. ³³ Yæ yæ äñönäni oodeoidi guiquënë Adecantodo ingante yæcado gö cädäni ongongä adinque godongämæ ongönäni pancadäniya tömengä ingante, Ìimaï cæcæimpa, äñänitapa. Tömengä guiquënë tömënäni inänite wææ apænecæte ante, Apocænë ïedäni, ante bai cædinque pipo pipo cæcantapa. ³⁴ Oodeo inongä inte mänömaï cæcampa, ante wædinque tömengä ingante ëñënamäi inte tömänäni adoyömö ogä tededinque, “Epetoidi wængonguinä Diänä ñænænä inampa,” ante mëa ooda ganca adodö adodö adodö ante nanguï äñänitapa.

³⁵ Ayä ate tömënäni awënë Tequetetadio incæ anca tömënäni inänite angä ëñente apocænë cæyönäni tömengä, “Epetoidi ëñëmini. Tömão quëwënäni mänömainö ante do ëñëñänipa. Mönö Epeto iñömö quëwencabo mönö wængonguinä Diänä apæneincö në aamö imompä. Ayä tömengä awinca bai yewæmoinca öönædë mönö wæægainca adobai në wææ cæmö imompä, ante adinque tömämæ quëwënäni do ëñëñänipa cæminii. ³⁶ Mäninö ante näwangä pönî impa, ante adinque, Babæ impa, ante ædö cæte anguinäni. Ìninque

mīnitō ēñēnāmai mīni Yæ yæ ānewēnō ñimpo cædinque piyænē cæquēnēmīni imīnīpa. ³⁷Īina mīni bæi ongonte ænte pōnōnīna īñōmō mōnō wængonguīnā Diānā apæneincōnē guīdāmai īna inte wēnā wēnā cædāmai īnāpa. Ayæ mōnō wængonguīnā Diānā īnantedō ante wīi wēnā wēnā ante pīina apa quēwēnāniī.”

³⁸“Deēmetedio padatagæ nāni badoncabo incæ wacā ingante, Wiwa cæbitapa, pīinte wædānitawo. Edæ nē apænte nāni āincō cōwē wi ænete ongompa. Mānincōnē nē apænte ānāni cōwē ongōnānīpa. Īnīnque Deēmetedioidi nē nāni pīinongā ingante māniñōmō ænte gote ānāni ēñēnīnque nē apænte ānāni wæætē tōmengā ingante do apænte anguēnēnāni īnānīpa. ³⁹Ayæ apænte ānāni, Īñōnā tōmāmīni godongāmæ pōedāni, nāni āniōnā bayonte mīnitō godōmenque pīinte āinēmīni inte māniōnā ponte āmīni ēñente apænte ānāni ate mīnitō piyænē cæquēnēmīni imīnīpa. ⁴⁰Edæ ñōwoōnā mīni Yæ yæ ānewēnīnō ante awēñēdi pōnīnque, Quīnante mānōmai cæmīniī, ante āñōnāni wæætē, Quiēmē beyæ cætīmpa, ante mōnō angæīmpa. Tōmēnāni wæætē mōnō imonte ānīnque, Mīnitō awēnē ingante wido cæcæte ante cæmīnīpa, ante pīināni wæcæ wæ.” ⁴¹Ānīnque godongāmæ ponte ongōnāni īnānite tōmengā angā gogadānīmpa.

**Māatedōniabæ godīnque
Pabodo Guīdētiabæ gocampa**

20 ¹Māniī Yæ yæ ante nāni ānewēnō īinque cædāni ate Itota ingante nē tee empote quēwēnāni īnānite wæætē āñete pōñōnānite Pabodo, Mīnitō gançæ pōnente godōmenque cæcæmīnīmpa, ante godō ædæmō apænecantapa. Ayæ, Nōwo gobopa, ante Māatedōniabæ gocantapa. ²Godīnque tōmengā māniñōmō quēwēnāni īnānite, Mīnitō gançæ pōnente godōmenque cæcæmīnīmpa, ante godō ædæmō apænecā ēñēnānītapā. Mānōmai nangui apænēdinque tōmengā māniīmæ tōmāo cægōnīnque wayōmō māo wayōmō māo

apænecā ēñēnāni ate Guīdētiabæ gote pongantapa. ³Māniñōmō pōnīnque mēa go adoque apāicā quēwēngantapa.

Ayæ, Tidiabæ goquīmo, ante tæcæ ñænā wipodē guīcæ cæyongante wadāni, Oodeoidi bitō imite wænoncæte ante cædānīpa ataque. Ante wææ ānāni wædinque tōmengā, Botō wæætē adodō godīnque Māatedōniabæ wodo tebæ gocæboīmpa, ānīnque taadonque gocantapa. ⁴Goyongā tōmengā tōnō godongāmæ godāni īñōmō, adocanque Bedea quēwēningā inte Pidido wengā Topatede, ayæ wææ Tetadōnica quēwēnīna Aditadoco tōnō Tegonto mēnaa, ayæ wææ Dedebe quēwēningā Gayo tōnō Tīmoteo mēnaa, ayæ wææ Atiabæ quēwēnīna Tiquico tōnō Todopīmo mēnaa, mānimpodāni īnānītapā. ⁵Tōmēnāni tāno godīnque Todoa nāni quēwēñōmō pōnīnque mōnitō wipodē ponguīmōni ante ee ongōnānītapā. ⁶Mōnitō guīquēnē oodeoidi pāo yedæ æmpoquī ōmæmō ī nāni cænguīōnā īinque baganca Pidipo īñōmō quēwēnīnque wipodē ñænæmpodē go guīdinque wogaa godīnque ōnōmpo æmæmpoque eōnā gote ate tōmēnāni weca Todoa pōnīnque ōnōmpo æmæmpoque go mēōnaa quēwentamōnīpa.

**Todoa īñōmō Pabodo
ponte apænecampa**

⁷Tōmēnāni nāni guēmanguīōnā go ate mōnitō, Nōwo gāwadecæ bayō Wængonguī itædē īmpa, ante pāo godongāmæ cæncæte ante æmongapaa æi wænōmēnæcapaa æi guīdinque tæ contatamōnīpa. Pabodo īñōmō baānā ate gocæ cædingā inte æi guī tæ contadinque wantæpiyæ ayaōñænēñā pōni ayæ apænecā ēñentamōnīpa. ⁸Wænōmēnæcapaa mōni godongāmæ ēñengoncōnē gongapæncade bacoo ti wodōnote mæ ongōnīmpa. ⁹Adocanque edēningā tōmengā emōwo Eotico ayamōnecā tæ contate ongongantapa. Īnīnque Pabodo wantæpiyæ apæneyongā edēningā īñōmō mōwocodē nangui

möiñente ayæ wangæ monte wænöménæcapaa ongóninque yæipodë tæ go wæængantapa. Go wæænte do wængä adinque tömengä ingante yao ongonte mänänitapa. ¹⁰Näñe wænte öñöñongä Pabodo yæipodë wææninque, Quëwencæcäimpa, ante cædinque wini ænte pæ mangantapa. Ayæ nê pönëmöni möni caipæ imönite apænedinque,

—Mii quëwengä ingampa. Guiñente wædämaï iedäni, angantapa.

¹¹Äninqe Pabodo wæætë adodö æmongapaa æidinque pæö ænte pæ ænte mönitö tönö godongämæ cæninque wantæpiyæ godömenque apæñecöñongä edæ ñäö batimpa. Ñäö ba ate Pabodo ñimpo cæte wadæ gocantapa. ¹²Ayæ, Edëningä miingä quëwengampa, ante ænte wadæ godinque tömënäni wampo pönëninque nangui togadänimpa.

Ömaaque godinque Pabodo Miideto ganca pongampa

¹³Pabodo guiquënë taadonque gocæ cædinque mönitö imönite apæñecantapa. Minitö wipodë ñænæmpodë go guidinque mäodämæ wipodenque godämæ goyömïni, botö ömaaque näñe tebæ pömoedäni. Atönö iñömö pö wäi wocænte owoyömïni botö iñömö ömaaque pö adopodë guiibo ate gocäimpa, angä Ao ante mönitö tåno go guii tæ contadinque öme tagamönimpa.

¹⁴Mänömaï godinque Atönö iñömö pö wäi wocænte owoyömöni tömengä ömaaque pö bee téninque ñænæ wipodë adopodë pö guite tæ contacä ate mönitö godongämæ wogaa godinque Miitidëne näni quëwëñömö pontamönipa.

¹⁵Mäniñömö wäi wocænte monte ate ñäö ba wogaa godinque mönitö Quiyo ganca pöninque waönæ ate wodo pænta godinque wæætë Tämo iñömö pömönique go Todoguidio iñömö pömönique go iñabæ guingä ate Miideto pontamönipa. ¹⁶Edæ, Ææmæ Pentecotee näni änömæ botö bequinque Eedotadë eyepæ poncæte ante quingæ goquënëmo imopa, ante do äningä inte Pabodo ñöwo, Atiabæ wantæpiyæ ongóninque

ædö cæte Eedotadë eyepæ pömaimoo. Ante pönente wædinque, Epeto iñömö ti wæænämaï yaatænque gocæboimpa. Äñongä mönitö tömengä tönö Epeto wodo tebæ godinque Miideto iñömö pontamönipa.

Epeto iñömö nê Picænäni iñänite Pabodo apæñecampa

¹⁷Mäniï wipo ñænæmpo Miideto iñömö wogaa pö wäi wocæ ate ti wææninqe Pabodo wadäni iñänite da godöninque, Minitö Epeto iñömö tömæwæ æidinque Itota Codito ingante nê godongämæ pönënäni weca godinque tömënäni iñänite nê aadäni Picænäni iñänite äñete pöedäni. ¹⁸Angä äñete pöñönänite tömengä, “Botö Atiabæ mä ponte quëwëninque botö goganca æbänö minitö weca waa cæte quëwëñömoï, ante do ëñëminipa. ¹⁹Edæ oodeoidi, Wænoncæ, änäni ëñëninque nangui guiñente wæbo incæte botö, Önömoque baï imopa, ante pönëninque Wængongui beyænque nangui cædinque Ca ca wædinque ee cætabopa. ²⁰Äninqe botö, Minitö beyænque quinö waa inguiï, ante pönëninque pæ wëenedämaï inte do apænebo ëñëminitapa. Ayæ edæ tömänäni ayönäni odömonte apænedinque botö wacönë mäo wacönë mäo go guiiddinque apænebo ëñëminitapa. ²¹Ayæ pancaminiya oodeoidi iñöminite pancaminiya guidiegoidi iñöminite botö tömämïni iminite apænedinque iïmaï ante apæñetabopa. Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante pönente wædinque Wængongui gämænö pöninque mönö Awënë Itota Codito ingante pönencæminimpa, ante ämo ëñëminitapa. Mänömaï tömää cætabopa, ante do ëñëminipa.”

²²“Ñöwo guiquënë Wængongui Önöwoca angä ëñëninque Eedotadë gocæboimpa. Mäniñömö pöñömote quiëmë baï bacäimpa, ante pönente wædimo incæte ee gocæboimpa. ²³Önonque botö ñöwo wayömö wayömö näni quëwëñömö pöñömote wadäni

Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō apæneçā ēñēnāni inte do botō imote iīmaī ante wææ ānānīpa. Bitō tee mōnete nanguī caate wæquinque Eedotadēē gobīpa, ānāni ēñēninque māninque ante ēñēmopa. ²⁴Incæte, Wængonguī waadete pōnō cædinque nānō cægaīnō ante watapæ apænedinque bitō, Nō pōnī impa, ante apænebi ēñencædānīmpa, ante mōnō Awēnē Itota doyedē botō imote angacāīmpa. Īninque tōmengā nānō anganca iīnque cæcæte ante cæyōmote wæñōnāni wæmo incæte botō, Godōmenque inguipoga quēwenguēnēmo intabopa, ante wædāmaī incæboīmpa. Ayæ pogodo gote baī botō goquīnō tōmānō gocæte ante nanguī cæcæboīmpa, āmopa,” ante Pabodo apænecantapa.

²⁵Ante apænedinque tōmengā ayæ godōmenque apænecantapa. “Botō, Mōnō Awēnē Odeye do pongāīmpa, ante apænedinque wayōmō māo wayōmō māo apænebo ēñēmīnīta. Idæwaa apænebo ēñēnīmīni inte mīnitō ñōwo æmæwo botō awīnca amīnīpa. ²⁶Mānōmaī beyæ botō ñōwoonæ apænedinque mīnitō imīnite iīmaī āmopa. Botō, Quēwencæmīnīmpa, ante cædinque anca apænebo incæte pancadāniya tōmēnāni nāni wīī ēñēnō beyænque wentamō mongænte nāni wænguīnque goyōnāni botō wæætē mānīnō beyæ wentamō mongænāmaī imopa. ²⁷Wængonguī, Īīmaī cæbo bacæīmpa, ante nānō ānō ante botō iñōmō edæ pæ wēenedāmaī inte mīnitō imīnite tōmānō edonque pōnī apænebo ēñēmīnīta.”

²⁸“Mīnitō iñōmō edæ nāmā wææ aadinque waa cæte quēwēedāni. Wængonguī Ōnōwoca mīnitō imīnite āninque, Īīnāni cæningāīdi baī inānīpa, ante nānō nē angaīnāni iñōnānīte mīnitō wæætē nē aamīni inōmīni inte tōmēnāni inānīte ædæmō wææ aedāni. Mōnō Awēnē Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo inānīte æncæte ante tōmengā nāmā wepæ godonte ængā ate Wængonguī quīnāni bagadānīmpa

cæmīnī. Mīnitō tōmēnāni inānīte nē aamīni inte waa aedāni. ²⁹Edæ botō do ēñēmopa. Babæīdi gāwæī ecate ade cænāni amīnīpa. Edæ botō emō cæte gobo ate waodāni incæ babæīdi cædāni mīni abaī adobaī wēnæ wēnæ cædinque mīni pōnencabo iñōmīnīte ata cæpodāmaī incædānīmpa. Tōmēnāni babæ wapiticæ ānāni ēñēninque mīni cabo incæ pancadāniya ēñēnāmaī badinque wadæ godāni wæcæmīnīmpa. ³⁰Ayæ tōmēmīni mīni pōnencabo incæ pancadāniya, Mōnītō miñæ poncæmīnīmpa, ante cædinque babæ wapiticæ odōmoncædānīmpa cæmīnī. ³¹Edæ wææ cæedāni. Botō, Mānōmaī bacæīmpa, ante wadepo mēnepoga go adodepoque iñonte itædē incæ woyowotæ incæ ñīmpo cædāmaī inte Ca ca wædinque mīnitō tōmāmīni imīnīte apænebo ēñēnōmīnīmpa. Mānōmainō ante pōnēedāni,” ante Pabodo apæneçā ēñēnānīta.

³²Āninque tōmengā, “Īīnānī, botō mīnitō imīnīte Wængonguī nempo ñōwo emō cæte gobo tamēñedāni. Tōmengā waadete nānō pōnō cædinō ante mōnī apænedō ante ēñente ewocāmīni iñōmīnīte tōmengā mīnitō imīnīte godongāmæ cæcā ate tæī piñænte bacæmīnīmpa. Ayæ Wængonguī quīmōnī tōmāmōnī tōnō mīnitō adocabomīni bayōmīnīte tōmengā eyepæ da pōnongā ate mīnitō mōnītō tōnō godongāmæ æncæmīnīmpa. ³³Botō iñōmō æbānō quēwēmoī aedāni. Edæ wacā quī tīguitamō incæ oodo incæ weocoo incæ, Botō quī bacæīmpa, ante cōwē æīnēnāmaī inōmoīmpa. ³⁴Edæ tōmēmo ōnompoca botō cædinō beyænque quīēmē ænguēnēmo ante eyepæ æninque quēwēnōmoīmpa. Ayæ botō tōnō godongāmæ cædāni nāni ænguēñēnō ante adīnque adobaī botō tōmēmo ōnompoca cædinō beyænque æninque tōmēnāni inānīte da godō da godō cæbo æninque quēwēnōnānīmpa. Mānōmaī botō cædinō ante do ēñēmīnīpa. ³⁵Mōnō Awēnē Itota incæ iīmaī ante apænegacāīmpa. ‘Māīncoo

æninque mönō wædænque tomompa. Wæætē wacā ingante pædæ godōninque mönō nanguī toquinque impa.’ Ante Itota nānō apænegaïnō ante pōnēninque botō, Mānōmaī mönō ōnompoca nanguī cædinque æninque wadāni nē ænguēnēnāni inānite mönō pædæ godongæimpa, ante mīnitō imīnite cōwē odōmonte apænebo ēñēmīnitapa.”

³⁶Mānōmaīnō ante iīnque apænedinque Pabodo tōmēnāni tōnō da guicapodinque Wængonguī ingante apænecantapa. ³⁷Ayæ tōmēnāni Ca ca wædinque, Waa goe, ancæte ante godongāmæ goto pōninque tōmengā ingante yaagō yaagō cædānitapa. ³⁸Tōmengā nānō, Botō imote æmæwo amīnīpa, nānō ānīnō beyæ godōmenque nanguī wædānitapa. Ayæ tōmengā ingante ñænæ wipo ganca ænte māodāni gogacāimpa.

Pabodo Eedotadē gocampa

21 ¹Mōnitō tōniñadāni tōnō godongāmæ wægōninque Pabodo tōnō mōni goquincabo iñōmō, Wipo ñænæmpo do wogaa goca cæpa, ante adinque edæ, Ñōwo gomōnīpa, ante tōmēnāni inānite emō cæte godinque mānīmpodē go guītāmōnīpa. Guīdinque mōnitō tōingā wogaa godinque Coto nāni quēwēñōmō ponte tōmæwæ æite monte ate iīmō ate Ododata gomōnique go Patada nāni quēwēñōmō pontāmōnīpa. ²Patada iñōmō pō ti wæænte ayōmōni, Wipo ñænæmpo Pēnitīa goquimpo impopa, ante adinque mānīmpodē go guīdinque wogaa gotāmōnīpa. ³Wogaa godinque dipæmæ inō gomō ayōmōni wāā tēiwænē Tipidebæ a ongō adinque tæcæpæ inō wodo tebæ wogaa gomōnique go Tidiabæ pontāmōnīpa. Ayæ ñænæmpo mōni goimpo Tido iñōmō māincoo owāaquī impa, ante ēñēninque mōnitō māniñōmō adobaī ti wææntāmōnīpa.

⁴Ti wææninque mōnitō tōmēnāni quēwēñōmō ponte ayōmōni Itota ingante nē tee empote quēwēnāni a ongōnāni

adinque mōnitō ōnompō æmæmpoque go mēōnaa iñonte tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwentāmōnīpa. Tōmēnāni guīquēnē, Wængonguī Tæiyæ Wæmō Ōnōwoca apænecā ēñēnīnāni inte Pabodo ingante, Bitō wæquinque Eedotadē iñōmō goca cæbīpa, ante wææ ānānitapa. ⁵Mānōmaī ante wææ ānāni ēñēmōni incæte mōnitō, Mānīmpoōnæque quēwenguēnēmōni intāmōnīpa, ante adinque wadæ gotāmōnīpa. Iñinque tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæ inō tōmēnāni nāni wencabo tōmānāni ænte māodāni godinque mōnitō emōnaiya pōninque godongāmæ da guicapodinque Wængonguī ingante apænetāmōnīpa. ⁶Apænete ate mōnitō, Gomōnīpa, āninque go ñænæ wipodē adopodē guīdinque wogaa goca cæyōmōnite tōmēnāni wæætē, Waa goedāni, āninque ocæ emænte tōmēnāni oncō godānitapa.

⁷Mōnitō iñōmō Tido iñōmō wadæ tao wogaa godinque Todēmaida iñōmō pō tōmæwæ æidinque māniñōmō nāni pōnencabo inānite adinque mōnitō, Pōmōnīpa, āninque tōmēnāni tōnō adoōnæque quēwentāmōnīpa. ⁸Iīmō ate wadæ godinque Tetadea nāni quēwēñōmō pōninque Pedipe oncōnē pō guīte quēwentāmōnīpa. Wēñēñedē Itota nānō nē emīñænāni, Mōnō pōnencabo beyæ ante nē cædāni tiæte ganca ināni incædānīmpa, ante nāni Tiæte ānōnāni iñōnāni adocā Pedipe tōmēnāni nāni pōnencabo beyæ ante nē cæcā inongā inte Codito waa pōni nānō pōnō cægāinō ante nē apænecā inongāimpa. ⁹Tōmengā wēnāni baquedānique mengāa go mengāa iñōnānite Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā ate tōmēnāni Wængonguī beyæ nē apænedāni inōnānīmpa. ¹⁰Mōnitō Pedipe weca tæōnæ quēwēmōni ate wacā onguīñægā tōmengā emōwo Agabo Wængonguī beyæ nē apænedongā inte Oodeabæ quēwente wææ pongantapa. ¹¹Mōnitō weca pōninque tōmengā Pabodo pacadeyænta æninque nāmā ōnompō goti wimpote

wæi ōnōwa goti wēwadinque īīmaī ante apænecantapa.

—Wængongi Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca botō īmote æbānō ante apænecāā, ante apænebo ēñeedāni. Oodeoidi Eedotadēē nē quēwēnāni īñōmō īī pacadeyænta nē ēadingā ingante mānōmaī goti wīnīnque oodeoidi īnāmaī īnāni nempo pædæ godōnāni æncædānīmpa, ante do apænecā ēñēmopa, ante Agabo apænecantapa.

¹²Mānōmaī apænecā ēñēnīnque mōnitō Tetadea quēwēnāni tōnō Pabodo ingante wææ wææ apænedīnque, Eedotadēē godāmaī īmāwe. ¹³Ante wææ āñōmōnite Pabodo wæætē,

—Mīnitō īñæmpa Ca ca wæmīni ēñēnte wædinque wætawente awædō. Edæ Eedotadēē goyōmote bæi ongonte goti wīnāni incæte wænōnāni wæmo incæte botō īñōmō nīmpo cædāmaī inte mōnō Awēnē Itota ēmōwo beyænque cōwē gocæboīmpa.

¹⁴Ante mānōmaī apænecā ēñēnīnque mōnitō ancaa wææ āñōmōnite Pabodo, Cōwē gocæboīmpa, ante nīmpo cædāmaī inte angā wædinque mōnitō wæætē edæ, Wængongi nānō ānō baī bacæīmpa, ante adīnque mōnitō ee ate pæ wēēnetamōnīpa.

¹⁵Īnīnque mānīmpoōnæ mānīñōmō quēwēnīnque, Nōwo mōnō Eedotadēē gocæīmpa, ante cædinque Pabodo tōnō godongāmæ ee gotamōnīpa.

¹⁶Goyōmōni Tetadea īñōmō quēwēnāni inte Itota ingante nē tee empote quēwēnāni pancadāniya mōnitō tōnō godongāmæ godīnque, Nāatōō oncōnē owocæmīnīmpa, ante māninganca ænte māmōnāni pō guītamōnīpa. Tōmengā īñōmō wāā tēiwænē Tipidebæ nē quēwēningā inte dobæyedē Itota nānō nē ēmīñægā badīngā inte quēwēnongāīmpa.

**Tantiago weca Pabodo
ēñacæ gocampa**

¹⁷Tōmengā oncōnē pō guīi mōmōnīque go Eedotadēē pōñōmōni mānīñōmō quēwente nē pōnēnāni

īñōmō, Waa pōmīni amōnīpa, ante todānītapa. ¹⁸Ayæ īīmō ate Pabodo tōnō godongāmæ mōni poncabo Tantiago weca ēñacæ gotamōnīpa. Tōmengā weca pōñōmōnite nē pōnēnāni īnānīte nē aadāni nē Picænāni tōmānāni adoyōmō pōnānītapa. ¹⁹Adīnque Pabodo, Waa quēwēmīni, ānīnque godōmenque īīmaī ante apænecantapa. Mēmōīdi ēñeedāni, ānīnque, Botō oodeoidi īnāmaī īnāni weca gote cæyōmote Wængongi īīmaī godongāmæ waa cæcantapa, ante Wængongi nānō cædīnō ante tōmengā adodō adodō ante apænecā ēñēnānītapa. ²⁰Ēñēnīnque nē aadāni Picænāni guīquēnē, Wængongi, Bitō waa pōnī cæbitapa, ante godongāmæ watapæ apænedānītapa. Ayæ Pabodo ingante wæætē apænedīnque,

—Bīwī ēñēmi. Oodeoidi æpodō mīīdo ganca īnāni nōwo do pōnēnte badāni abītapa. Tōmēnāni īñōmō Wængongi nānō wææ angāīnō ante tōmānāni ēñēnte cōwē cædāni abītawo. ²¹Ayæ edæ bitō Pabodobi wēnæ wēnæ cædāmaī īñōmīte wadāni bitō īmītedō ante babæ wapīticæ godō oodeoidi īnānīte īīmaī ante tedewēnāni ēñēnānīpa. Tōmēnāni, Pabodo wayōmō wayōmō godīnque oodeoidi wabæca quēwēnāni īnānīte bee tente odōmōnīnque īīmaī ante apænecampa, ante tedewēnānīpa. Pabodo, Mīnitō wēnāni īnānīte ēō togænāmaī īedāni, ānīnque, Dodāni nāni angāīnō mīni ēñēnō ante nīmpo cædāni, ante ānewengampa, ante tedewēnānīpa. Ayæ godōmenque ānīnque, Mōītee wodī nānō wææ angāīnō ante wīdo cædāni, ante Pabodo ānewengampa tōō. Ante tōmēnāni bitō īmītedō ante babæ ante tedewēnānīpa. Īñæmpa bitō mānōmaīnō ante ānāmaī īñōmīte tōmēnāni oodeoidi īnānīte babæ ante apænedāni ēñēnānīpa cæbīi. ²²Īnīnque, Pabodo do pongāīmpa, ante oodeoidi do ēñēnguīnāni īnānīpa, ante pōnēnte wædinque mōnitō nōwo, Æbānō cæte wææ cæquīī, ante wæmōnīpa. ²³Īnīnque, Pabodo nō cæcā īñongante wadāni babæ wapīticæ tēdedānīpa, ante oodeoidi

ēñencädänimpa, ante wææ cædinque bitö iīmaī cæcæbiimpa ämönipa.

“Pabodo ēñemi, änänitapa. Mönitö weca onguiñænäni mengäa go mengäa inäni ñöwo ongöninque, Wængongui beyænque ante cöwë cæcæmönimpa, ante nē äñinäni inte tömënäni näni äñinö bai iinque cæquinäni inänipa. ²⁴Tömënäni, Mönitö äñinö ante do iinque cædimöni inte wentamö mongänämaī imöni acädänimpa, ante cædinque, Wængongui qui, ante godoncæ cädänipa. Iinque bitö iñömö mäninäni inänite ænte godinque tömënäni tönö godongämä, Wængongui qui, ante godöe. Ayæ bitö eyepæ pædæ godömi æninque tömënäni näni godonguëncoo godonte æninque, Wængongui qui, ante godöinque tömënäni ocagui tömanguī ocäa pöni ëö tocate incädänimpa. Bitö mänömaī tömënäni tönö iñacabo cædinque Möitee wodi nänö angainö bai cæbi adinque oodeoidi wæætë, Æ, Pabodo nö cæcä iñongante wadäni iñömö babæ wapiticæ tededänipa, ante ēñencädänimpa,” ante nē Picænäni änänitapa.

²⁵“Ayæ oodeoidi inämaī inäni guiquënë nē pönänäni badinque æbänö cæquënëñäni inänipa, ante pönente wædinque mönitö do godongämä pönëinque tömënäni inänite iīmaī ante yewæmontamönipa. Wadäni, Wængonguīdi qui, ante cængui näni cönönincoo ante minitö cænämaī gomö aedäni. Wepæ owemöingä adinque cæningä ñë wimencate wæningä adinque cænämaī ñedäni. Ayæ nänöogängä inämaī iñongante minitö godö guëa mönämaī ñedäni, ante do yewæmontamönipa,” ante nē aadäni Picænäni Pabodo ingante apæneganänimpa.

**Wængongui oncönë Pabodo
ingante bæi ongönänipa**

²⁶Iimö ate ñäö bayonte nē aadäni Picænäni näni äñinö bai ēñente cædinque Pabodo mengäa go mengäa inäni inänite ænte mäocä gote

cæyönäni tömengä nänö tæiyæ waëmö baquinque ante tömënäni tönö Möitee wodi nänö wææ angainö ante ēñente cæcantapa. Mänömaī cædingä inte tömengä Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë go guidinque mänñömö cädäni inänite apænedinque, Mönitö adoque Wængongui itädë go ate Möitee wodi nänö angainö iinque cæmöni ate iñäni iñömö, Wængongui qui, ante baö pædæ pönönäni æninque tancæminimpa, ante Pabodo tömënäni beyæ ante apænecantapa.

²⁷Ayæ önompö æmæmpoque go mëönaa nänö änimpoönæ wodo iinque ba ate oodeoidi Atiabæ quëwente nē pöninäni guiquënë Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë ponte ayönäni Pabodo a ongongä. Adinque mänñömö önonque ongönäni inänite, Mönö piinte cæcæimpa, ante änäni ēñëinque iñäni wæætë ængui badänitapa. Ayæ Pabodo ingante bæi ongonte, ²⁸aa pedinque tömengä ingante nē piinte änäni iñömö, “Idægoidi cöwä aedäni” ante, “Iingä ingampa cæminii. Pö godongämä cædäni. Tömengä inguipoga tömäo godinque tömämaë quëwënäni inänite mäo apænedinque iīmaīnö ante tedewengampa. Idægoidi wënæ wënæ cädäni inänipa, ante cöwë änewengampa. Wængongui oncö ñænæncö inca önonconque impa, angampa. Ayæ Wængongui nänö wææ angainö ante mönö ēñänämaī ingæimpa, ante tömengä änewengampa töö. Ayæ iñömö oncö tæiyæ waëmö oncö iñonte tömengä wæætë guidiegoidi inänite ænte mämö iincönë guidinque otænë öñö bai cæcantapa cæminii,” ante piñänitapa.

²⁹Do edæ wacä Todopimo iñömö Epeto iñömö quëwëningä inte Eedotadë pöninque Pabodo tönö cægöna inönäimpa. Mänömaī guëa cægöna adinque oodeoidi, Æ, iingä oodeocä inämaī iñongante Pabodo do Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë ænte mämongä wäänë guibaingampa, ante wawique pönëinque mänñö ante wapiticæ apænedänitapa.

³⁰Mānōmaī ante ānewēnāni ēñēninque Eedotadēē quēwēnāni tōmāo īñōmō Yæ yæ āninque pogodo pōnānitapa. Ponte Wængonguī oncō ñānæncō yabæcōnē māo pō guidinque Pabodo ingante bæi ongonte āninque oncodo wēā mantao godinque odemō do tee mōnedānitapa. ³¹Ayæ godōmenque, Wæñongæīmpa, ante tæcæ cæyōnāni adocanque mæi odōmāno tontadoidi awēnē cōmantante ingante apænecantapa. Eedotadēē tōmāo Yæ yæ āninque pogodo pōnānipa cæbii. ³²Ante mæi angā ēñente wædinque awēnē cōmantante īñōmō tontado capitāōidi tontadoidi inānite, Pōedāni, āninque nē Yæ ānāni weca pogodo wææ do pōnānitapa. Īninque awēnē cōmantante tōnō tontadoidi do wæænte pōnānipa, ante adinque wadāni wæætē Pabodo ingante nē tæi tæi pānīnāni inte ñōwo ñimpo cædinque ee adānitapa. ³³Pabodo weca pōninque awēnē cōmantante angā ēñēninque tontadoidi wæætē Pabodo ingante bæi ongōninque yaēmengō mēmēña goti winānitapa.

Awēnē cōmantante īñōmō, Æcānō ingāi, ante ayæ, Quīnō wēnæ wēnæ cæcāi. ³⁴Āñongante pancadāniya, Īimai cæcantapa, āñōnāni wadāni wæætē, Wīi ĩimai wadō cæcantapa, āninque wææ wææ āñōnānite tontadoidi awēnē cōmantante īñōmō, Nōingā ante æbānō cæte ēñenguimoo, ante wædinque tontadoidi inānite angā ēñēninque Pabodo ingante tōmēnāni wææ cæte īñōmō ænte mæicæte ante cædānitapa. ³⁵Ænte godinque tēwaimpa ganca tæcæ pōñongante godongāmæ ongōnāni godōmenque ænguī badinque wiwa cæcæ cædāni wædinque tontadoidi wæætē Pabodo ingante wææ cædinque ōnōnancapæ ængō cædinque adīmōngā næænte mæidāni tēwaimpaa æicantapa. ³⁶Ayæ tōmānāni edæ tee empote pōnāni īñōmō Yæ yæ āninque, “Cōwē wido cæcæīmpa,” ante ancaa ānānitapa.

Pabodo nāmā wææ apænecampa

³⁷Wææ cætīñōmō tæcæ mangui guicæte ante cæyōnāni Pabodo īñōmō

tontadoidi awēnē cōmantante ingante apænedinque,

—Bitō Ao āmi ēñente ate botō adodeque bitō ĩmite apænecæboimpa.

Āñongante,
—Īñæmpa bitō guidiego tededō tedebi ĩmitawo. ³⁸Bitō ĩñæmpa equitobi ĩnōmi inte edæ doyedē, Wido cæcæīmpa, ante cædinque nē, Wæñongæīmpa, ante nāni ānincabo ĩñōnānite coatodo miido ganca ĩnāni ĩnānite ōnōmæca ænte māobi godānitapa. Botō ayōmo bitō adobi ĩmitapa tōō.

³⁹Āñongante Pabodo wæætē,
—Īñæmpa botō waobo ēñagaīmo inte oodeobo ĩnōmo ĩmopa. Botō wīi ōnōñōmonque ēñagaīmo ĩmopa. Tidityabæ Tadoto nāni nanguī quēwēñōmō ēñagaīmo ĩmopa cæbii. Ao āmi ate botō ĩñāni ĩnānite apænebo ēñēmainānipa.

⁴⁰Āñongante Ao angā ate tēwaimpaa adiyæ gongæninque godongāmæ ongōnāni ĩnānite Pabodo, Apocænē ĩedāni, ante bai cædinque compo compo cæcā. Adinque tededāmai ongōnāni ate tōmengā ebedeoidi nāni tededō tededinque ĩimai ante apænecā ēñēnānitapa.

22 ¹“Botō tōñīnamīni ĩmīni ēñēedāni. Botō wæmpomīni ĩmīni botō nāmā wææ apænebo ēñēedāni.”

²Ante Pabodo ebedeo tededō apænecā ēñēninque tōmēnāni, Æ mōnō tededō apænecampa, ante wædinque godōmenque ēamonca nōwæ ongōñōnāni tōmengā ĩimai ante apænecantapa.

³“Botō ĩñōmō oodeobo ingaīmo ĩmopa. Tidityabæ Tadoto ĩñōmō ēñagaīmo inte botō Eedotadēē ponte pægabōi aedāni. ĩñōmō pædinque Gāmadedo nē odōmōngā weca adīmo inte botō mōnō mæmæīdi nāni wææ angaīnō ante ædæmō ēñēninque adodō ante ēñente cæte pægabōimpa. Mīnitō, Wængonguī beyæ ante mōnō cōwē cæcæīmpa, ante ñōwoōnæ cæmīnipa. Mīnitō cæmīni bai botō adobai Wængonguī beyæ ante cæcæte ante cōwē nanguī cædinque

quēwengaboimpa. ⁴Īninqe, Itota
ōönædē godō Taadō bai ingampa,
ante nē pōnēnāni inānite botō, Pāmo
wæncædānimpā, ante togænte
pangaboimpa. Onguiñænāni incæ
onquiyænāni incæ tōmānāni inānite bæi
ongōninqe botō wadāni nempo pædæ
godōmo æninqe tōmēnāni wæætē nē
pōnēnāni inānite māo tee mōnedāni
wægadānimpā.”

⁵“Mānōmaī cædinque botō,
Godōmenque Daāmaco iñōmō godinque
botō, Taadō, ante nē pōnēnāni inānite
bæi ongote goti winte adodō Eedotadēē
iñōmō ænte māmō pædæ godōmo
æninqe awēnēidi wæætē tōmēnāni
inānite pānāni wæcædānimpā, ante
cætābopā. Mānōmaī cæcæte ante cæbo
adinque, Wængongui quī, ante nē
godongā ñænængā pōnī inongā tōnō
nē aadāni nāni Picæncabo tōnō Ao
æninqe, Mōnitō tōniñadāni Daāmaco
iñōmō quēwēnāni acædānimpā, ante
cadota ante yewæmōnāni ænte gotābopā.
Īninqe, Botō æbānō cæboo, ante
nē agaīnāni inte awēnēidi incæ edæ,
Pabodo nāwangā angampa, ante ñōwo
nē apænequēnēnāni inānipā,” ante
Pabodo angantapā.

**Botō wēēnē pōnēwengainō ante
ñimpo cædinque wadō ante
pōncēmopā, ante Pabodo apænecampā**
(Nāni Cægainō 9.1-19, 26.12-18)

⁶Āninqe Pabodo, Īmaī cægaboimpa,
ante godōmenque apænecantapā, “Botō
taadō godinque tæcæbæcā iñonte
Daāmaco obo ponte ayōmote oōnædē
iñontobæ ñāō botō wecā pō godongāmæ
guinæ gongæ ate wædinque, ⁷botō
guidōmēmæ tæ go wææntābopā.
Ayæ ēñēñōmote, ‘Taodo, Taodo. Botō
imote quīnante togænte pāmii.’

⁸Āñongante, ‘Awēnē, æbidō inōmi
imii.’ Ante wæyōmote tōmengā, ‘Itota
Nāatadeta quēwēnimo inte mānimodō
bitō nē togænte pānōmo imopā,’ ante
apænecantapā. ⁹Mānōmaī apæneyongā
botō tōnō godongāmæ godāni guiquēnē
ñāō gongænque adinque botō imote nē

apæneccā nānō tededō ante ēñēnāmāi
inānitapā. ¹⁰Botō iñōmō, ‘Awēnē, quīnō
cæquēnēmo imoo, ante āmi ēñēmoe.’
Āñōmote mōnitō Awēnē wæætē, ‘Bitō
ængæ gantidinque Daāmaco iñōmō
goe. Botō, Taodo Īmaī cæcæcāimpā,
ante wacā ingante Daāmaco iñōmō
nē quēwengā ingante do apænebo
ēñengampa cæbii. Bitō Daāmaco iñōmō
gote ongōñōmi tōmengā wæætē bitō
imite apæneccā ēñente cæcæbiimpā,’
angantapā. ¹¹Ayæ ñāō gongæ adinque
botō bee wodōmote bai bayōmote
botō tōnō godongāmæ godināni wæætē
tōō æmænte Daāmaco iñōmō māodāni
gotābopā,” ante Pabodo apæneccantapā.

¹²Mānōmainō ante apænedinque
Pabodo godōmenque apæneccantapā.
“Māniñōmō gote ongōñōmo wacā
tōmengā ēmōwo Ānāniya botō
wecā pongantapā. Tōmengā iñōmō
Wængongui ingante guīñente wædongā
inte dodāni nāni wææ angainō ante
cōwē ēñente cæcā inongāimpā. Īninqe
oodeoidi māniñōmō quēwēnāni
tōmānāni tōmengā ingante waa
adōnānimpā. ¹³Tōmengā iñōmō botō
wecā pō næ gongæninqe, ‘Taodo, bitō
botō biwī imi, ñōwo waa bamonte
ae.’ Tæcæ āñongante botō æmō
adinque tōmengā ingante waa atābopā.
¹⁴Tōmengā ayæ apænedinque, ‘Mōnō
māmæidi Wængongui incæ, Botō æbānō
cæquīmo imoo, ante botō pōnente
angainō ante bitō ēñencæbiimpā,
ante cædinque bitō imite apænte
ængampā. Ayæ, Mōnō nō cædongā
ingante tōmēmi acæbiimpā. Adocā
apæneccā ēñencæbiimpā, ante cædinque
Wængongui bitō imite do apænte
ængampā. ¹⁵Īninqe nē adimi inte nē
ēñēmi inte bitō iñōmō edæ bitō adinō
ante bitō ēñēninō ante, Nāwangā impā,
ante tōmāmæ quēwēnāni inānite māo
apænebi ēñencædānimpā. ¹⁶Ñōwo
iñōmō quīnante a ongōmii. Ængæ
gantidinque Itota ēmōwo apænedinque,
Wēnæ wēnæ botō cædō pōnō ñā
mēnongabi quēwēmoe, āninqe apæne
guīie.’ Ante Ānāniya angā ēñēninque

botō æpænē guiitabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

**Oodeoidi weca gotabopa, ante
Pabodo apænecampa**

¹⁷“Ayæ ate adodō Eedotadēē pontabopa. Ayæ Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guīdinque Wængonguī ingante apænedinque botō ate baī cæwēnente ayōmō, ¹⁸mōnō Awēnē botō ïmote ïmaī ante apænecantapa. ‘Bitō botō ïmote ante nō apænebi incæte ïnāni ēñēnāmaī ïnāni inte Baa anguināni ïnānipa cæbii. Nōwo Eedotadēē quingæ wodii tao gobāwe.’ ¹⁹Åñongante botō, ‘Awēnē ēñēmi, antabopa. Oodeoidi odōmōincōnē wacōnē wacōnē go guīdinque botō bitō ïmite nē pōnēnāni ïnānite māo tee mōnedinque tæi tæi pānimo ïmopa. Mānōmaī impa, ante ïnāni do ēñēnānipa. ²⁰Ayæ, Itota incæ nāwā Awēnē ïnongā ingampa, ante nē apænecā ïñongante Etebā wodi ingante wænōnāni wæñongā botō edæ Ao āninqe nē wænōnāni weocoo aate a ongotabopa, ante tōmēnāni do agāināni inte botō ïmote waa aquināni ïnānipa.’ ²¹Ante wææ apænebo incæte Wængonguī Awēnē wæætē, ‘Nōwo goe, āmopa, angantapa. Gobæ oodeoidi ïnāmaī ïnāni weca bitō ïmite da godōmo gocæbiimpā,’ ante da godongā gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

**Pabodo tontadoidi awēnē
cōmantante weca ongongampa**

²²Pabodo, Oodeoidi ïnāmaī ïnāni weca angā gotabopa, ante nānō apænedī ganca godongāmæ ongōnāni ēñēē gōnānitapa. Wæætē mānīne apænecā ēñente wædinque tōmānāni yedæ āninqe, “Oodeoidi ïnāmaī ïnāni weca godingā ïñōmō edæ quēwēnāmaī inguēnengā awædō. Tōmengā ingante mōnō wo ēwengæimpā.” ²³Åninqe tōmēnāni godōmenque ænguī badinque Yæ yæ āninqe nāmā weocoo yabæcooque gāni tadongadinque wanæ wancæ cædinque onguipo guidimō ò

æninque wo ææntodō wo ææntodō ancaæ cædānitapa. ²⁴Mānōmaī ænguī bate wænæ wænæ cædāni adinque tontadoidi awēnē cōmantante angā ēñēninque Pabodo ingante wææ cæte ïñōmō manguidāni guicantapa. Ayæ, Quinō wænæ wænæ cæcāi ante piinte ānāni, ante ēñencæte ante tontadoidi ïnānite apænedinque, Minitō cōwē cædinō baī cædinque tæi tæi pāmīni caate wædinque Pabodo tōmāā tōmengā cædinō edonque pōnī apænecā ēñencæboimpā, angantapa. ²⁵Ēñēninque tōmengā ingante pancæte ante æmontaimenca tæcæ goti wīninqe ñō cæyōnāni Pabodo ïñōmō tontado awēnē capitāō māniñōmō ongongā ingante apænedinque,

—Īñæmpa apænte ānāmaī ïñōnāni botō odōmāno onguīñæmo ïñōmote quimæ pāwēmīni. Mānōmaīnō cædinque mīnitō awēnēidi nāni wææ angāinō ante dicæ ēñente cæmīniyaa.

²⁶Åñongā capitāō wæætē awēnē cōmantante weca godinque,

—Īngā ïñōmō odōmāno onguīñængā ïnongā ingā ataque. Nōwo æbānō cæquīmīi. ²⁷Angā ēñente wædinque cōmantante ïñōmō Pabodo weca pōninqe tōmengā ingante,

—Bitō nāwangā odōmāno onguīñæmi ïmitawo.

Åñongante Pabodo,

—Ao, bitō ā baī botō mānimodō ïmopa, angantapa.

²⁸Pabodo apænecā ēñēninque cōmantante wæætē,

—Botō guiquēnē odōmāno ïnāmaī ēñagaimo inte māninō bacæte ante cædinque nangūi godōmo æninque odōmānoidi wæætē botō ïmote, Odōmānobi ïmipa, ante yewæmōnāni bagaboimpā.

Apænecā ēñēninque Pabodo wæætē,

—Botō guiquēnē odōmānobo ēñagaimo inte edæ odōmānobo ïñōmo ïmopa, ante apænecantapa.

²⁹Mānōmaī apæneyongā nē pancæ cædināni guiquēnē do tōmengā ingante emō cæte wædæ godānitapa. Ayæ

cōmantante iñōmō, Pabodo odōmāno onguīñængā iñongante botō āmo yaēmengonca goti winānīpa tōō, ante guīñente wædinque, Botō awēnēidi piināni wæcæ wæ, ante wægacāimpa.

Oodeoidi nāni Apænte Āincabo weca Pabodo ongongā

³⁰Iimō ate cōmantante iñōmō, Quinō Pabodo wēnæ wēnæ cæcāi ante oodeoidi piinte ānānī, ante ēñencæte ante Pabodo ingante āñecā ta pongantapa. Ayæ, Wængonguī qui, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō oodeoidi tōmēnāni nāni nē Apænte Āincabo inānite āñete godongāmæ ponte ongōñōnāni Pabodo ingante ænte mæwæ tōmēnāni weca gō cæcā gongængantapa.

23 ¹Pabodo iñōmō oodeoidi nāni nē Apænte Āincabo inānite gomō adinque,

—Botō mēmōidi ēñēedāni. Botō mīmō entawente nāmā apænte cædinque Wængonguī beyæ botō cæquēnēō ante wēñēñedē iinque cædinque cōwē ñowo ganca adobaī cædinque quēwēmopa.

²Ante mānōmai apænecā ēñente wædinque, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā Ānāniya guiquēnē Pabodo gāānē ongōnāni inānite apænedinque, Ōnōneca tæi tæi tadeedāni, angantapa. ³Āñongā Pabodo wæætē,

—Bitō iñæmpa botō imote apænte ancæte ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante cæbitawo. Incæte adode nānō wææ angainō ante ēñēnāmai inte bitō edæ, Tæi tadeedāni, ante pōnō āmi awædō. Bitō weocoo waëmoncoo ēñabi incæte mīmō wentamō entawēninque cæyōmite Wængonguī bitō imite nāēmæ tæi tadecæcāimpa tōō.

⁴Ante apænecā ēñēninque Pabodo gāānē ongōnāni wæætē,

—Bitō iñæmpa, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōnī iñongante quimæ tedewēmīi.

⁵Āñōnānite Pabodo wæætē,

—Botō tōniñadāni ēñēedāni. Botō, “Wadāni awēnē iñongante

tōmengā ingante wēnæ wēnæ tededāmai incæbiimpa,” ante do wææ yewæmongatimpa, ante do ēñēmopa. Īninque botō, Īñōmō ongongā, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā ingampa, ante ēñēnāmai inte botō mānōmainō ante apænetabopa.

⁶Ante apænedinque Pabodo, Īināni pancadāniya Tadoteoidi iñōnānite pancadāniya Paditeoidi inānīpa, ante adinque tōmēnāni nāni nē Apænte Āincabo inānite aa pedinque,

—Botō mēmōidi ēñēedāni. Botō Paditeo wēmo nē ēñagaimo inte botō mæmpo Paditeo nānō ingāi baī botō adobaī Paditeobo inōmo imopa. Mānimodō inōmo inte botō, Mōnō ñāni ōmæmonte watapæ quēwengæimpa, ante pōñēmopa. Īninque māñine botō pōñēnō beyænque botō imote apænte āninque mīnitō pancæ cæmīni awædō, angantapa.

⁷Pabodo mānōmainō ante apænecā ēñente wædinque Paditeoidi tōnō Tadoteoidi dodāni nāni pōnengainō ante wæætēdō wæætē ānewēninque Paditeoidi nāñēnē Tadoteoidi nāñēnē nāni cabo nāni cabo badānitapa.

⁸Iimāi impa. Tadoteoidi guiquēnē, Mēwoga waomō ewocamō inte mōnō ñāni ōmæmongæimpa, ante, Babæ ancædō, ante Baa āninque, Ōnōwocaidi tōnō anquedoidi Wængonguī weca owodānīpa, ante adobaī edæ Baa ānāni inōnānīpa. Paditeoidi guiquēnē mēnea ante pōñēninque Ao ānāni inōnānīpa. ⁹Īninque wadō wadō tedete ogæ tedeyōnānite Paditeoidi tōmēnāni nē odōmōnāni pancadāniya ængæ gantidinque,

—Īngā iñōmō mōnitō ayōmōni wēnæ wēnæ cædāmai ingampa tōō. Wæætē edæ anquedo incæ wacā ōnōwoca incæ Wængonguī weca owocā inongā inte tōmengā ingante apænecā imaingampa ānewēmīnīi.

¹⁰Ante nanguī ogæ tedeyōnāni tōmānāni godōmenque Yæ yæ ānāni ate wædinque tontadoidi awēnē cōmantante

iñōmō, Pabodo ingante æmæmæ inō tōō godō æmæmæ inō tōō godō cædinqwe æi guiñænāni wæmaingampa. Ante pōnente guiñente wædinqwe tontadoidi inānite angā wæænāni ate, Pabodo ingante bæi ongonte ð æninqwe wææ cæte iñōmō ænte mæi tee mōneedāni, angā ēñente tee mōnedānitapa.

¹¹ Iimō ate woyowotæ mōnō Awënë iñōmō Pabodo weca ponte apænecantapa. “Pabodo, Guñente wædāmaī incæbiimpa. Bitō doyedē Eedotadēē iñōmō botō imotedō ante apænedinqwe, Nāwā Awënë inongā ingampa, ante apænebitawo. Nōwo iñōmō do bitō apænedō bai Odōmā iñōmō godinqwe adobāi apænecæbiimpa,” angantapa.

**Pabodo ingante wængongæimpa,
ante cædānipa**

¹² Nāō bayonte Oodeoidi pancadāniya guiquēnē godongāmæ pōnēninqwe iīmaīnō ante Ao ānānitapa. Cænāmaī bedāmaī inīmo inte mōnō Pabodo ingante wængongæimpa, ante cædinqwe, Pabodo miī quēwēñongante mōnō cabo incæ æcānō cæna æcānō beda māningā nānō wænguinque cæcampa. ¹³ Onguiñænāni nē ānāni iñōmō coadenta ganca ināni ayæ godōmenque nanguī ināni godongāmæ pōnēninqwe mānōmaī ānewēninqwe cædāni inānitapa. ¹⁴ Iināni iñōmō, Wængongui quī, ante nē godōnāni nāænānāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo weca godinqwe iīmaī ante apænedānitapa.

—Mōnitō godongāmæ Ao āninqwe, Pabodo ingante wængongæimpa. Edæ miī quēwēñongante æcānō cæna æcānō beda nānō wænguinque, ante āmōnīpa cæmīnī. ¹⁵ Mīnitō tōnō wadāni mīni Apænte Āincabo inōmīni inte mīnitō iñōmō, Pabodo æbānō cæcāi, ante ædæmō ēñencæte ante wæte bai apænedinqwe tontado awënë cōmantante ingante babæ ante āmīni ēñēninqwe tōmengā wæætē Pabodo ingante mīnitō weca ænte poncæ cæcæcāimpa, āmōnīpa. Mānōmaī babæ āmīni ēñente cædinqwe

cōmantante wæætē Pabodo ingante māwængā tæcæ wææñongante mōnitō guiquēnē taadō wææ wānōninqwe bæi ongonte edæ wænōmōni wæncæcāimpa āmōnīpa.

¹⁶ Āñōnāni Pabodo nānōwāa iñōmō edæ do ēñengantapa. Ēñēninqwe tōmengā tontadoidi nāni wææ cæte iñōmō do go guiidinqwe Pabodo ingante apænecā. ¹⁷ Ēñēninqwe Pabodo wæætē tontadoidi awënë capitāō ingante apænedinqwe,

—Iingā edēningā ingante mīnitō awënë cōmantante weca ænte manguibi guicæ. Tōmengā cōmantante ingante adodeque apænecæcāimpa.

¹⁸ Angā Ao āninqwe capitāō wæætē māningā edēningā ingante ænte guiidinqwe cōmantante ingante apænecantapa.

—Pabodo mōnō nē tee mōnedongā iñōmō botō imote aa pedinqwe iīmaī angantapa. Iingā edēningā ingante awënë cōmantante weca ænte māobi guiidinqwe tōmengā awënë ingante adodeque apænecæcāimpa, angantapa.

¹⁹ Ante apænecā ēñēninqwe cōmantante iñōmō edēningā ingante tōō æmænte nānēnē māocā goyongante, —Botō imote æbānō apænecæte ante pōmī.

²⁰ Āñongante, —Awënë ēñēmi. Oodeoidi godongāmæ pōnēninqwe iīmaī babæ cæcæte ante cædānīpa. Tōmēnāni, Pabodo æbānō cæcāi, ante ædæmō ēñencæte ante bai apænedinqwe bitō imite babæ ante apænecæ cædānīpa. Bitō iimō ate Pabodo ingante tōmēnāni nāni nē Apænte Āincabo weca ænte poncæbiimpa, ante cædinqwe babæ cæcæte ante cædānīpa. ²¹ Tōmēnāni iñōmō, Pabodo miingā quēwēñongante æcānō cæna æcānō beda nānō wænguinque, ante nē ānōnāni inte edæ, Wængongæimpa, āninqwe cædānīpa. Adodāni nāni cabo incæ coadenta ganca onguiñænāni wænoncæte ante taadō do wææ wānōninqwe edæ, Wænōmō wæncæcāimpa, ante edæ

a ongönänipa cæbii. Tömēnāni, Bitō æbānō Ao anguūmi, ante ēñencæte ante ponte ānewēñōnāni bitō iñōmō wæætē tōmēnāni nāni ānō baī cædāmaī incæbiimpa āmopa.

²²Ante edēningā apæneca ēñēninque cōmantante iñōmō, Bitō, Awēnē ingante ante mānōmaī apænetabopa, ante wacā ingante apænedāmaī pæ wēñecæbiimpa. Nōwo edæ goe, angantapa.

**Pedique weca Pabodo ingante
ænte māodāni gocampa**

²³Edēningā ingante mānōmaī angā gocā ate cōmantante wæætē awēnēna capitāona mēnaa īnate aa pecā pōñōnate tōmēna īnate iīmaī angantapa. Mīnatō nōwo tontadoidi ōnōwa nē godāni dotiento ganca īnāni tōnō cabayo mongænte nē godāni tetenta ganca īnāni ayæ tapa nē næænāni dotiento ganca īnāni tōnō mānimpodāni īnānite iīmaī ancēmīnaimpa. Mīnitō nōwoōnæ eyepæ cædinque wantæ wantæ guiñongā wadæ godinque Tetadea ganca goedāni, ante da godōmīna tao gocædānimpa. ²⁴Ayæ Pabodo beyæ cabayoidi āmi ænte gocædānimpa. Tōmengā ingante wææ aadinque pancabaa awēnē gobedōnadodo Pedique weca āmīna ænte māodāni cabayo mongænte adīmōngā gocæcāimpa. ²⁵Āninque awēnē cōmantante iñōmō cadota ante iīmaī ante yewæmongantapa.

²⁶Pedique ēñēmi.

Bitō acæbiimpa, ante botō Codaodio Ditia iñōmo inte nōwo yewæmōmopa. Bitō nē gobedōnadodo awēnē iñōmi inte waēmō pōni īmipa, āmopa. Waa quēwencæbiimpa, āmopa.

²⁷Īngā ingante oodeoidi bæi ongonte wænōncæ cæyōnānite botō wæætē, Īñampa iīngā iñōmō odōmāno onguiñængā ingampa, ante do ēñente wædīmo inte tontadoidi tōnō godinque tōmengā ingante gā pe æmpote ō ænte wææ aatabopa. ²⁸Ayæ oodeoidi, Pabodo wēnæ wēnæ cæcāi, ante quīnante pīinte ānāni. Ante

ēñencæte ante cædinque botō tōmengā ingante tōmēnāni nāni nē Apænte Āincabo weca ænte gotabopa. ²⁹Ænte gote ēñēñōmo tōmēnāni dodānique nāni angaiñonque ante, Pabodo ēñēnāmaī cæcampa, ante pīinte ānāni wætabopa. Īninque botō ayōmote tōmēnāni, Pabodo nānō wænguinque nānō tee mōnequinque wēnæ wēnæ cæcampa, ante pīininque ōnonquedō ante cædānipa, ante awædō. ³⁰Nōwo iñōmō, Īngā onguiñængā ingante wænōncæte ante oodeoidi awēmō cædānipa, ante tededāni ēñēnīmo inte botō tōmengā ingante bitō weca do da godōmo gocampa. Tōmengā ingante nē pīinte ānināni īnānite bitō weca adobaī da godōmo godānipa. Māninque ante yewæmōmopa.

Ante cadota ante yewæmōninque, Awēnē gobedōnadodo Pedique acæcāimpa, ante tontado awēnē cōmantante da godongā ænte godānitapa.

³¹Īninque cōmantante nānō āninō ēñente cædinque tontadoidi woyowotæ tao godinque Pabodo ingante Antipati ganca adīmōngā māodāni gocantapa. ³²Īimō ate, Cabayo mongænte nē godāni tōnō Pabodo adīmōngā gocæcāimpa, āninque tōmēnāni nempo ēmō cæte godinque ōnōwa nē godānique tōmēnāni nāni cæte quēwencōnē ocæ ēmænte godānitapa. ³³Cabayō mongænte nē godāni wæætē Pabodo ingante godōmenque ænte godinque Tetadea iñōmō pōninque awēnē gobedōnadodo ingante cadota pædæ godōninque Pabodo ingante awēnē nempo pædæ godōnāni ængantapa. ³⁴Awēnē gobedōnadodo iñōmō cadota ænte adinque, Bitō æbædō ēñagabiimpa. Āñongā Pabodo, Tiditiabæ ēñagaboimpa. ³⁵Ante apæneca ēñēninque gobedōnadodo wæætē,

—Bitō īmite nē pīinte ānināni pōnāni ate māñīnedē ate botō, Bitō æbānō apænequīmi, ante ēñencæboimpa.

Āninque wææ wānōnāni īnānite apænedinque, Mīnitō Awēnē Edode

wodi nānō apænte angaincōnē Pabodo ingante ænte gote wææ wānōedāni, ante gobedōnadodo angā ænte godānitapa.

**Pedique weca ongōninque
Pabodo nāmā wææ apæneca**

24 ¹Ōnompō æmæmpoque iīōnā go ate, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā Ānāniya iīōmō Eedotadēē quēwēninque wææ Tetadea gocantapa. Ayæ wacā tōmengā ěmōwo Tedetodo tōmēnāni nāni wææ angaiñō ante ædæmō adingā inte wadāni beyæ ante nē wææ apæneca inongā inte nē abogado nāni ānongā inongāimpa. Tōmengā tōnō oodeoidi nē aadāni nāni Picæncabo pancadāniya adobaī Ānāniya tōnō godongāmæ godānitapa. Godinque pancabaa awēnē gobedōnadodo weca ponte apænedinque, Pabodo nē wēnæ wēnæ cædongā ingampa tōō, ānānitapa. ²Pabodo ingante āñete māmōnāni pongā ate nē abogado Tedetodo iīōmō gobedōnadodo Pedique weca ongōninque apænecantapa.

—Awēnē gobedōnadodo ēñēmi. Bitō nempo quēwēninque mōnitō wantæpiyæ wæætēdō wæætē cædāmai inte godongāmæ piyænē cæte waa quēwēmōnīpa. Ayæ bitō nē aabi inōmi inte, Æbānō cæcæimpa, ante do ēñēninque mōnitō ōmæ iīōmō waa cæbi ate mōnitō godōmenque waa pōnī quēwēmōnīpa. ³Awēnē Pedique, bitō waēmō pōnī inōmi inte iīmæca tōmāo waa cæbi æninque mōnitō bitō imite cōwē waa ate pōnēninque waa apænēmōnīpa. ⁴Incæte, Botō wantæpiyæ apænebo bai bitō wæcædōmiimpa, ante pōnente wædinque botō, Ao āmi ate wantæ iīō apænebo pōnō ēñēe, ante abogado Tedetodo angantapa.

⁵Ayæ, “Mōnitō ayōmōni iīōmō ongongā iīōmō nē wēnæ wēnæ cædongā inte tōmāo godinque wapiticæ apæneca ēñēninque oodeoidi ænguī badinque Yæ yæ ānāni wæmōnīpa. Edæ Nāatadēnōidi wapiticæ nāni cæcabo iīōnānite iingā iīōmō adocā inongā inte nē angā ingampa tōō. ⁶Ayæ Wængonguī

oncō ñænæncō incæ ōnonconque bai baquinque tōmengā wēnæ wēnæ cæcā adinque mōnitō tōmengā ingante bæi ongontamōnīpa. Ayæ mōnitō mæmæidi nāni wææ angaiñō ante Pabodo æbānō ēñente cæcāi, ante mōnitō apænte ancæte ante cætāmōnīpa. ⁷Mānōmai ante tæcæ cæyōmōni tōmengā mōnitō nempo ongōñongante cōmantante Ditia iīōmō māmō gā pe æmpote ō ængantapa. ⁸Ayæ mōnitō adocā Pabodo ingatedō ante nē piinte āmōni iīōmōnite adocā cōmantante Ditia angā ēñēninque bitō weca ponte ongōmōni ae. Bitō Pabodo ingante āmi ēñēninque tōmengā, Æbānō cæboi, ante nāmā wææ apæneca cæcāimpa. Tōmengā mānōmai wææ apæneca ēñēninque bitō, Mōnitō æbānō nāwangā āmōnīpa, ante do ēñēncæbiimpa.”

⁹Ante Tedetodo mānōmainō ante apæneyongante oodeoidi godongāmæ apænedinque, Tedetodo nāwangā angampa. Pabodo wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō, ante adoyōmō ante apænedānitapa. ¹⁰Gobedōnadodo Pedique guiquēnē Pabodo gāmænō opo cæpyongante Pabodo wæætē iīmai apænecantapa.

—Awēnē Pedique ēñēmi. Tæiyæ wadepo iīonte bitō iīmæca nē apænte angāimi inte mōni oodeocabo æbānō cæmōni imōnī, ante do ēñēmīpa, ante adinque botō, Bitō weca ponte nāmā beyæ wææ apæneca cæboimpa, ante tobopa. ¹¹Bitō iīōmō ēñēncæte ante cæbi ininque iīmainō ante do ēñēnguīmi iīmāimīpa. Botō ōnompō tipæmpoga go mēōnaa mānimpōōnæque iīonte Wængonguī weca ædæ wæænīnque tōmengā ingante waa apæneca cæte ante Eedotadēē æitabopa. ¹²Māniīōmō æi pōninque botō tōmēnāni ayōnāni quīnō wēnæ wēnæ cæboi ae. Botō Wængonguī oncōnē ñænæncō yabæcōnē go guīibo incæ, oodeoidi odōmōincōnē go guīibo incæ taadō gobo incæ wadāni tōnō guēadō guēa piinte āmo dicæ adāniyaa. Botō ædōmē godinque Yæ yæ āmo dicæ ēñēnāniyaa. ¹³Ininque tōmēnāni nāni,

Pabodo wënæ wënæ cæcampa, ante näni pīnte änewënö ante eðæ, Näwangä impa, ante quīnō impa odömonguinānii. Eðæ ðæ ampa, ante Pabodo nämä wææ apæñecantapa.

¹⁴“Incæte mönitō, Quëwenguīnō Taadō impa, ante möni pönëñönō ante oodeoidi wæætë, Wapiticæ goquīnō impa, ante pīinānipa. Īninqwe, Pabodo mäninönō ante pönengampa, ante ĩināni nō ante apænedānipa. Näwangä impa, ante bitō ĩmite ämopa. Botō mäninönō ante pönëñinqwe mönitō mäëmæidi Wængonguī ingante waa ate cædinque quëwëmopa. Ayæ Möitee wodi nänō wææ angainō ante botō Ao äninqwe Wængonguī beyæ nē apænedāni näni yewæmongainō ante adobaī Ao äninqwe quëwëmopa. ¹⁵Wængonguī angä ate mönō waocabo eðæ nō cæmō incæ wiwa cæmō incæ tömämō wænte ate ñāni ömæmöninqwe mönō quëwengæimpa, ante ĩināni pönëñānipa. Botō tömëñāni näni pönëñō baī adobaī ante pönente tobopa. ¹⁶Mänömaī beyæ botō, Wængonguī ayongä incæ waodāni ayönāni incæ botō nämä apænte botō pönëñō tæiyæ waëmō entawencæboimpa, ante cöwë nanguī cæbopa.”

¹⁷Äninqwe Pabodo godömenque apæñecantapa. “Botō wayömō gote tæiyæ wadepo quëwente ate tömëmō ömæ adodō pöninqwe, Ömæpodāni wæwënāni quī, ante ænte pöninqwe botō guidëñāni oodeoidi ĩnānite wæætë pæðæ godömo æñānitapa. Ayæ, Wængonguī quī, ante baō pæðæ godontabopa. ¹⁸Mänömaī cæyömo ayönāni botō ĩñömō tæiyæ waëmō bacæte ante Möitee wodi nänō angainō baī do eyepæ cæðimo inte Wængonguī oncō ñænæncō yabæcönë pō guidinque, botō, Wængonguī quī, ante godömo adānitapa. WĪĪ nanguī ĩnāni tönō cædinque botō Yæ yæ änāmaī inte cæbo adānitapa. ¹⁹Incæte botō ĩmotedō ante näni pīinte äñinō näwangä ĩ baī wadāni guiquënë oodeoidi incæ Atiabæ quëwente pönāni ĩñömō, tömëñāni wæætë bitō weca do ponte anguëñëñāni ĩnānipa. ²⁰Botō

oodeoidi näni nē Apænte Äincabo weca ongönömote, Pabodo æbänō nō cæðāmaī ingää, ante apænte äñönānite bitō weca ñöwo ongönāni guiquënë mäninō ante nē ëñëñāni ĩnānipa. Īninqwe wadāni ðæ änāni adinque ĩināni wæætë eðæ tömëñāni näni ëñëñinō ante nē anguëñëñāni ĩnānipa. ²¹Botō awëñëidi weca ongöninqwe yedæ äninqwe, ‘Mönō wænte ate ñāni ömæmongæimpa, ante botō apænedō beyænque mīnitō ñöwoönæ botō ĩmote apænte äninqwe pīĭmīnipa,’ ante apæñetabopa. Īninqwe ĩñömō ongönāni wabänō adobaī adode botō äñinō beyænque pīinte änānipa,” ante Pabodo nämä wææ ante ĩninqwe apæñecantapa.

²²Pabodo mäninganca apæñecä ëñëñinqwe Pedique, Taadō ante nē quëwënāni æbänō ante pönëñānii, ante do ëñëñingä inte, Idæwaa, äninqwe tömëñāni ĩnānite,

—Cömantante Ditia pongä ate wæætëdō wæætë mīni äñinō ante apænte ancæboimpa.

²³Äninqwe tontadoidi capitäo ingante apæñedinque, Pabodo ingante tee mönedāmaī inte wææ wänöedāni. Ayæ tömengä quīëmë ante ænguëñengä ingä adinque tömengä æmigoidi ponte pæðæ pönönāni ængä ĩninqwe mīnitō ee amīni æncæcäimpa, angantapa.

²⁴Tæöñæ go ate Awënë Pedique tömengä nänöogængä Dodotida tönō nāna gæncaya pönatapa. Tömengä nänöogængä oodea onquiyængä ĩnongäimpa. Pedique ĩñömō Pabodo ingante äñete mämönāni pöninqwe Pabodo wæætë, Codito Itota ingante mönō wede pönente quëwengæimpa, ante apæñecä ëñë cönatapa. ²⁵Ayæ Pabodo godömenque apæñedinque, Möñö nō cæte quëwengæimpa, äninqwe, Möñö nämä wææ aate waa cæte quëwengæimpa, angantapa. Ayæ, Wængonguī Awënë nänō apænte anguïönæ oo baquīnō anguënë, ante apæñecä ëñëñinqwe Pedique wæætë guīñente wædinque, Idæwaa, äninqwe,
—Nöwo gobæwe, angantapa. Waönæ ate botō eyepæ ĩmo inte ämo bitō

imate ānete māmōnāni ponte apænebi
ēñemaïmopa, angantapa.

²⁶Mānōmaï āninque tōmengā, Pabodo
wabānō, Nīmpo cæbi gocæboïmpa,
ante cædinque godonte æinta
pōnōmaïngampa, ante pōnengantapa.
Īninque tōmengā wantæ wantæ ĩñō
Pabodo ingante angā pōñongā guēa
tededatapa. ²⁷Mānōmaï ancaa cæyongā
wadepo mēnepoga ba ate Pedique
gobedōnadodo awēnē ĩnque bayongante
wacā Pontio Peto nāni ānongā
pōninque wæætē awēnē gobedōnadodo
bacantapa. Īninque Pedique ĩnque
awēnē bayedē, Botō ĩmaï cæbo ate
oodeoidi botō ĩmote waa acædānïmpa,
ante pōnente cædinque Pabodo ingante
tee mōneincōnē oncodo tadōnāmaï ee
adinque wadæ gogacāïmpa.

**Gobedōnadodo Peto weca
Pabodo ongonte apænecampa**

25 ¹Peto ĩñōmō pancabaa
awēnē gobedōnadodo tæcæ
badingā inte mānïmæ pōninque
Tetadea nāni quēwēñōmō mēōnaa go
adoōnæque quēwēninque Eedotadēē
go æicantapa. ²Eedotadēē ĩñōmō
ponte ongōñongante, Wængonguï
quï, ante nē godōnāni nāñnānāni
tōnō oodeoidi awēnēidi tōmengā
weca pōninque, Pabodo ĩmaï wēnæ
wēnæ cæcantapa tōō, ante apænēdāni
ēñengantapa. ³Tōmēnāni doyedē
adoyōmō pōnēninque, Gobedōnadodo
Peto ingante āmō ate tōmengā wæætē
Pabodo ingante Eedotadēē ĩñōmō da
pōnongā pōñongante mōnō taadō wææ
wānonte ò ænte wæñongæïmpa. Ante
nē pōnēwēnāni inte tōmēnāni nōwo
Peto weca pōninque ĩmaï ānānitapa.
Gobedōnadodo Peto ēñēmi, Bitō Ao ante
mōni āmaï pōnō cæquïmi. Bitō Pabodo
ingante āmi Eedotadēē ĩñōmō ænte
māmōnāni pongæ, ante ancaa ānāni.
⁴Ēñēninque Peto wæætē tōmēnāni
ĩnānite edæ, Pabodo ĩnæmpa Tetadea
ĩñōmō tee mōnete ongongantawo.
Botō tōmēmo edæ oo adoyōmō wæi
gocæboïmpa. ⁵Āninque,

—Mānōmaï beyæ mīnitō mīni cabo
ĩñōmīnite nē ānāni pancadāniya ĩnānite
da godōmīni botō tōnō godongāmæ
Tetadea wæi gocædānïmpa. Pabodo
wēnæ wēnæ cæcā ingā ĩninque tōmēnāni
māññōmō pōninque ancædānïmpa.

⁶Āninque tōmēnāni tōnō wodo
ōnompō tīpæmpoga ĩñōnæ godōmenque
quēwēninque Peto wadæ godinque
Tetadea wæi gocantapa. Pōninque
tōmengā ĩmō ate awēnēidi
apæncæte ante nāni contaïmpaa
tæ contadinque angā ate Pabodo
ingante ænte māmōnāni pongā. ⁷Ate
oodeoidi Eedotadēē quēwente nōwo
wææ pōnīnāni inte pō godongāmæ
gongæninque, Pabodo mānōmaïnō
wīwa cæcampa, wadō wīwa cæcampa,
ĩmaïnō wīwa cæcampa, ante ancaa
āñewēnānitapa. Incæte Petoïdi ĩnānite,
Nāwangā ante apænēmōnīpa, ante
odōmoncæte ante tōmēnāni quīnō ĩmpa
ante odōmōnāni aquīnānīi. ⁸Pabodo
ĩñōmō nāmā wææ apænēdinque,

—Oodeoidi nāni wææ angāñō ante
Baa ānāmaï ĩnōmo inte botō ēñente cæte
quēwēnīmo ĩmopa. Wængonguï oncō
ñāñæncō waa adinque botō māñincōnē
yabæcōnē guīite wēnæ wēnæ cædāmaï
ıntabopa. Odōmānoidi tæiyæ awēnē
Tetædo nānō ānō ante ēñente cædinque
wadō ante cōwē cædāmaï ıntabopa.

⁹Āñongante Peto, Oodeoidi tōmēnāni
nāni ānīnō baï cæbo ate botō ĩmote
waa acædānïmpa, ante babæ cædinque
Pabodo ingante,

—Botō Eedotadēē go æibo ate adinque
bitō botō weca pōñōmi ĩñāni pīinte nāni
ānīnō ante apænte ancæboïmpa. Bitō Ao
ante, Gocæboïmpa, āmitawo.

¹⁰Āñongante Pabodo wæætē,
—Botō ĩnæmpa odōmāno tæiyæ awēnē
Tetædo nānō Apænte ante Contaïmpaa
gāānē nōwo incæ ongōmo ae. Mīnitō
ĩñōmō Tetædo beyæ ante nē apænte
āmīni ĩnōmīni inte edæ botō ĩmote
nē apænte anguēnēmīni ĩmīnitapa
tōō. Bitō tōmēmi ĩñōmō edæ, Pabodo
oodeoidi ĩnānite wēnæ wēnæ cædāmaï
ĩningā ingampa, ante edæ do ēñēmīpa.

¹¹ Ìnque wënæ wënæ cædinque botö tente wanguënëmo imo bai botö edæ Baa änämaï inte edæ dobæ wæncædömoimpa. Wæætë edæ, Wënæ wënæ cæbipa, ante iïnäni oodeoidi nâni änewënö guiquënë önonquedö ante ï Ìnque waocä æcämenque incæ ædö cæte tömënäni nempo pædæ godonguënengä ingää. Ìnque botö, Odömäno tæiyæ awënë Tetædo ingante ämo botö imote pönö apænte ancæcäimpa, angantapa.

¹² Pabodo mänömaï angä ëñente wædinque Peto tömengä tönö godongämæ nê apænte änäni tönö, Æbänö cæquimöö, ante adoyömö pönënäni ate tömengä Pabodo ingante, —Ao ämönipa. Tæiyæ awënë Tetædo incæ apænte ancæcäimpa, ante do änïmi inte bitö Tetædo weca edæ gocæbiimpa, angacäimpa.

**Awënë odeye Agodipa ingante
Peto apænecampa**

¹³ Tæönæ go ate wacä awënë odeye Agodipa tönö onquiyängä Bedënite iïnömö gobedönadodo awënë Peto ingante, Bitö iïmæca waa pömi amönapa, ante apænecæte ante Tetæda iïnömö pöninque Peto weca ëñacæ pönatapa. ¹⁴ Pöninque tæönæ quëwëna ate awënë Peto guiquënë awënë odeye Agodipa ingante, Pabodo ingante iïmaï cætämönipa, ante apænedinque, —Gobedönadodo awënë Pedique wodi nänö nê tee mönete ëmö cæte godingä iïnömö onguïñängä adocanque ayæ a ongongampa. ¹⁵ Ìnque botö Eedotadëë æite quëwëñömote, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænänäni tönö oodeoidi inänite nê aadäni nâni Picæncabo guiquënë botö imote äninque, Mäningä iïnömö wiwa cæcä ingä adinque bitö tömengä ingante apænte äninque ämi wænönäni wæncæcäimpa, änänitapa. ¹⁶ Eñëninque tömënäni inänite botö wæætë iïmaï antabopa. Waocä nämä beyæ apænedämaï iïngante mönitö möni odömancabo iïnömö nê pänäni inänite pædæ

godönämaï imönipa. Wæætë wadäni, Ìngä iïmaï cæte wënæ wënæ cæcampa, ante piïnte änäni ëñente wædinque mönitö mäningä tönö nê piïnäni inänite ämöni godongämæ pönänipa. Ponte awincadö awinca adinque wæætëdö wæætë äñönänite mönitö iïnömö, Tömënäni nâni piïnte änïnö ante tömengä æbänö nämä wææ apænecää, ante ædæmö ëñente ate nöingä ante apænte ämönipa. Mänömaïno ante botö tömënäni inänite apænecäbopa, ante awënë Peto apænecantapa.

¹⁷ Ayæ, “Mänömaï ante apænebo ëñëninque nê piïnte änäni botö tönö wææ Tetæda iïnömö godongämæ pönänitapa. Ìnque botö a ongönämaï do möni apænte äimpaa iïmö ate go tæ contadinque, Mäningä ingante ænte pödäni, ämo ænte pönänitapa. ¹⁸ Botö iïnömö, Pabodo wadäni inänite wiwa cæcampa, ante piïnguinäni imainänipa, ante pönentabopa. Incæte nê piïnte änäni ængæ gantite apænedinque edæ botö ante pönëninö bai wiï piïnänitapa. ¹⁹ Wæætë edæ wadö ante piïnäni ëñente wætabopa. Wængongui ingante æbänö cæte waa aquiï, ante tömënäni Pabodo tönö wæætëdö wæætë piïnänitapa. Ayæ tömënäni mæmæidi nâni wææ angainö ante tömënäni, Pabodo ëñënämaï ingampa töö, ante piïnänitapa. Ayæ adocanque Itota wodi do wængaingä incæte Pabodo, Miïngä quëwengampa, ante tedecampa töö, ante piïnänitapa. ²⁰ Ìnque botö, Quiëmë bai änewënanii, Æbänö cæte nö ëñente apænte anguïmoo, ante wædinque botö Pabodo ingante iïmaï antabopa. Tömënäni nâni piïnte änïnö ante bitö Ao äninque Eedotadëë gote ongöñömite botö apænte ancæboimpa, antabopa.”

²¹ “Äñömö tömengä wæætë, Botö imote ee wææ wänöñömïni, Botö æbänö cætawoo, ante tæiyæ awënë Empedadodo mönö änogä apænte ancæcäimpa, ämopa. Angä ëñëninque botö, Æyedëmë eyepæ ï ate Pabodo ingante tæiyæ awënë Tetædo weca da godömo gocæcäimpa, ante pönëninque,

Tömengā ingante mānimpoga wææ wānōedāni, antabopa,” ante Peto apæñecantapa.

²²Mānōmaī apæñecā ēñēnīnque awēnē Agodipa wæætē,
—Īngā onguīñāngā æbānō apæñecāā,
ante tōmēmo ēñēnīnque wætabopa.

Āñongante Peto,
—Īmō ate tōmengā apæñecā
ēñēncæbiimpa, angantapa.

²³Īmō ate awēnē odeye Agodipa tōnō Bedānite ĩñōmō wæmō pōnī weocoo wēñate mongæñnīnque tōmēnāni nāni ēñēncōnē ñænāncōnē pōnīnque, Mōnatō awēnēmōna ĩñōmōnate waa aedāni, ante baī cædīnque wæñee da da pō guīdatapa. Ayæ tontadoidi tæiyæ awēnēidi tōnō māññōmō quēwēnāni awēnēidi ñænānāni tōnō tōmēna mīñæ dao dao pōnānitapa. Ayæ Peto angā ēñēnīnque nē wææ wānōnāni wæætē Pabodo ingante ænte māmōnāni pō guīte ongōñongante, ²⁴Peto ĩñōmō,

—Awēnē odeye Agodipa ēñēmi, angantapa. ĩñōmō ongōmīni tōmāmīni edæ ēñēedāni. Īngā ingante amīnī. Tömengā ingante ānīnque Eedotadēē quēwēnāni incæ ĩñōmō quēwēnāni incæ oodeoidi tōmānāni botō ĩmote yedæ ānīnque, Īngā nē wēnæ wēnæ cæcā inte godōmenque wīī quēwenguēnengā ingampa cæbiī, ānīnque, Bitō apænte ancæbiimpa, ante wædānīpa. ²⁵Īnīnque, Adocā Pabodo nānō wænguīnque wēnæ wēnæ cæcantawoo, ante botō cōwā ayōmo edæ dæ antapa. Ante wæyōmo tōmengā guīquēnē, Tæiyæ awēnē empedadodo incæ botō ĩmote apænte ancæcāimpa, angā ēñēnte pōnēnīnque botō, Ao, tæiyæ awēnē Tetædo weca da godōmo gocæbiimpa, antabopa.

²⁶Incæte, Īngā nānō cædīnō ante tæiyæ awēnē aquīnō ante botō ædō cæte yewæmonguīmoo, ante wæbopa. Mānōmaī beyæ botō, Mīnītō tōmāmīni apænte āmīni ēñēncæboimpa, antabopa. Ayæ, odeye Agodipa bitō tōmēmi apænte āmī nō ēñēnte ate yewæmoncæboimpa, ante cædīnque botō ñōwo Pabodo ingante ænte māmōmo ponte a ongongā

aedāni. ²⁷Īñæmpa botō, Mōnō nē tee mōnete ongongā wēnæ wēnæ nānō cædīnō ante yewæmōnāmaī inte mōnō ædō cæte da godonguīī, ante awædō, ante Peto apæñegacāimpa.

Agodipa weca ongonte Pabodo nāmā wææ apæñecampa

26 ¹Awēnē odeye Agodipa wæætē Pabodo ingante,
—Bitō ñōwo nāmā beyænque wææ apæñecæbiimpa, āmopa.

Angā ēñēnīnque Pabodo compo compo cædīnque nāmā beyænque ante wææ apæñecæ cæcantapa. ²Awēnē odeye Agodipa, ēñēmi. Oodeoidi nāni pīinte ānīnō tōmānō ante nāmā beyænque wææ apæñedinque botō bitō awēnē ĩmi weca ongonte apænebopa, ante adīnque botō waa edæ tobopa. ³Mōni oodeocabo dodāni nāni cægaī baī mōni cæinō ante bitō ĩñōmō edæ do ēñēmīpa, ante tobopa. Ayæ adobāī, Oodeoidi ñōwodāni æbānō ante wæætēdō wæætē ante tēdēdānīī, ante do ēñēmi ĩnōmi inte bitō botō wææ apæñedō ante edonque ēñenguīmi ĩmīpa, ante pōnēnīnque botō godōmenque tobopa. Īnīnque bitō Ao ante ee ongōnīnque ēñēncæbiimpa, āmopa.”

Īmaī quēwengaboimpa, ante Pabodo apæñecampa

⁴Ante apæñedinque, “Botō ñōwo ganca æbānō quēwēmoī, ante oodeoidi tōmānāni do ēñēnānīpa. Edæ do wēñæmoyedē botō ēñagaīmæ quēwente pædīnque botō edēñimoyedē ñōwo ganca æbānō Eedotadēē ĩñōmō quēwengaboī, ante do ēñēnānīpa.

⁵Mōni oodeocabo incæ pancadāniya Wængonguī ingante wædænque ēñēnte quēwēñōnāni mōni Paditeocaboque wæætē, Dodāni nāni wææ angāinō ante mōnō ēñēnte cæcāimpa, ante ēñēnte quēwēmōnīpa. Botō ĩñōmō Paditeobo ĩnōmo inte māñnō ante cōwē Ao ante godōmenque nanguī cæte quēwentabopa. Īnīnque oodeoidi do agāināni ĩnōnāni inte Ao ante baī, Nāwāngā Pabodo ēñēnte quēwengampa,

ante apænecadönänimpa. ⁶Mönitö mämæidi inänite apænedinque Wængongui, Minitö beyæ cöwë pönö waa cæcæboimpa, ante nänö angainö bai cæcä beyænque mönö watapæ bacæimpa, ante botö pönëmopa.”

“Nöwo iñömö mänine botö pönënö beyænque iñäni, Pabodo ingante apænte ancæminimpa, ante ænte mämönäni pöninque botö minitö weca a ongömo aedäni. ⁷Wængongui, Minitö beyæ pönö waa cæcæboimpa, ante nänö angainö ante iinque bacæimpa, ante möni pönënö beyænque möni oodeo pægaincabo önompo tipæmpoga go mencaboga mänimpomöni imöni iñömö woyowotæ itæde, Wængongui ingampa, ante tömengä beyæ cæte quëwëmönipa. Incæte awënë odeyebi, ëñëmi. Wængongui, Cöwë cæcæboimpa, ante nänö angainö ante möni pönënö beyænque oodeoidi incæ botö imote, Wiwa cæbipa töö, ante piinänipa. ⁸Minitö iminute ämo apænemini ëñëmoedäni. Do wænänäni iñönänite Wængongui, Botö pönö cæbo ate ñäni ömæmoncædänimpa, angacäimpa. Minitö iñæmpa, Wængongui ædö cæte mänömaï cæquingää, ante pönente wædinque quinante Baa änewëminii,” ante Pabodo angacäimpa.

Pabodo, Coditoidi inänite togænte pantabopa, angampa

⁹Äninque Pabodo godömenque apænecantapa. “Botö wëenëñedë edæ oodeoidi näni pönëwënö bai pönengaboimpa. Mäniñedë botö Itota wodi Näatadeta quëwengaingä ëmowo ante näni pönënö ante piinte cædinque nanguï wido cæquënemo imopa, ante pönëwentabopa. ¹⁰Iinque botö Eedotadëe iñömö quëwëninque mäninonque ante cægaboimpa. Mäniñedë edæ, Wængongui qui, ante në godönäni ñænänäni inänite antabopa. Ämo Ao ante tömënäni në änäni inte yewæmonte pædæ pönönäni æninque botö Wængongui Awënë quinäni nanguï inäni inänite bæi ongonde æninque në

tee mönebo ingaboimpa. Ayæ tömënäni inänite wænoncæ cæyönäni botö cöwë godö Ao angaboimpa. ¹¹Botö wayömö wayömö godinque oodeoidi odömöincönë wantæ wantæ iñö go guidinque, Wængongui Awënë quinäni tömengä ingante godö wënæ wënæ ante piincædänimpa, ante cædinque pædäni, ante nanguï ämo pangadänimpa. Ayæ tömënäni inänite nanguï piinque godömenque ænguï badinque botö tömënäni inänite pancæte ante wabæca näni quëwëñömö wabæca näni quëwëñömö incæ togænte gogaboimpa,” ante Pabodo wææ apænecantapa.

Wadö ante pönente babopa, ante

Pabodo adodö angampa

(Näni Cægainö 9.1-19, 22.6-16)

¹²Ante apænedinque Pabodo godömenque, “Mänömaï wabæca go wabæca go cædömo inte Daämaco iñömö gocæte ante cætabopa. Cæyömö, Pabodo iïmaï cæcæcäimpa, ante Ao ämönipa, ante, Wængongui qui, ante në godönäni ñænänäni në änäni inönäni inte botö beyæ cadota ante yewæmöninque pædæ pönönäni ænte gotabopa. ¹³Awënë odeyebi, ëñëmi. Mänömaï gote idömæ goyömo tæcæ bæcä pönï bayonte nænque nänö näwä bai godömenque näwä öönädë inö botonga möni godongämæ gocaboga pö tömäo guinä gongæ. ¹⁴Ate wædinque tömämöni guidömëmæ go go wææñömöni adocanque möni ebefedo tededö tedete öönädë apænecä botö adoboque ëñentabopa. ‘Taodo. Taodo ämo. Botö imote quinante togænte pämi. Iñæmpa wagada päintoca bai bitö nämä iñæ æwate cowate bai bitö caate wæquinque cæbipa,’ angacäimpa.”

¹⁵“Angä ëñente wædinque botö, ‘Awënë, æbidö inömi imii.’ Ante ëñente wæyömote, ‘Botö Itota inömo inte bitö në togænte pänimo mänimodö imopa cæbii. ¹⁶Nöwo edæ ængæ gantidinque adiyæ næ gongæmi ämpa. Botö beyæ në pönö cæbi ämo edæ bacæiimpa. Ayæ, Botö imote æbänö abii, ante bitö

adinō ante nē apænebi āmo bayōmite botō iincayæ ate godōmenque odōmōmo ate bitō aquinō ante bitō nē apænebi āmo bacæbiimpa. Mānōmainō ante āmo bacæbiimpa, ante apænecæte ante botō bitō weca ponte a ongōmopa. ¹⁷Ayæ bitō guidēnāni oodeoidi incæ wadāni wabæca quēwēnāni incæ bitō imite wēnæ wēnæ cæcæ cæyōnāni ate botō bitō imite gæ pe æmpote wææ gompobo beyænque bitō wæætē quēwēncæbiimpa. Tōmēnāni weca botō bitō imite da godōmo gocæbiimpa. ¹⁸Tōmēnāni botō imote wede pōnēnāni ate botō wēnæ wēnæ nāni cædinō ante godō ñimpo cæbo ate tōmēnāni do botō tæiyæ waēmō badongāināni tōnō adocabodāni bai badōmo badinque quēwēncædānimpa, ante cæbopa. Mānōmainō cæcæte ante botō, Bitō Taodobi iñōmō tōmēnāni awinca wi æmōte bai cædinque apænebi ēñēninque tōmēnāni wæætē edonque adinque ñāō inō gāmænō poncædānimpa, ante cæbopa. Tatāna nempo quēwēñōnānite bitō wæætē gæ pe æmpote bai cædinque odōmōte apænebi ēñēninque tōmēnāni wæætē edæ ocæ ēmænte pōninque Wængongui nempo quēwēncædānimpa, ante bitō imite da godōmo gocæbiimpa. Ante Awēñē Itota botō imote angā ēñēnte gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

**Pabodo, Öönædē apænecā
ēñēnte cætabopa, angampa**

¹⁹Mānōmaï apænēdinque Pabodo godōmenque, “Awēñē odeyebi Agodipa, ēñēmi. Botō wiimōte bai ayōmo öönædē inō nē angā nānō angāinō ante botō ædō cæte ēñēnāmaï cæquimoo. Edæ do cætabopa. ²⁰Tāno Daāmāco iñōmō quēwēnāni inānite apænēdinque botō ayæ Eedotadēē iñōmō godinque māniñōmō quēwēnāni inānite apænēdinque Oodeabæ quēwēnāni inānite go apæneboque go wayōmō oodeo ināmaï ināni inānite māo apænēdinque iimainō ante apænebo ēñēnānitapa. Mīnitō wēnæ wēnæ mīni

cædō ante, Anca wæwente awædō, ante ñimpo cædinque Wængongui gāmænō edæ pōedāni. Ayæ pōninque mīnitō, Māninō wēnæ wēnæ botō cædinō edæ æmæwo ñimpo cæbopa, ante edonque acæimpa, ante cædinque waa cæte quēwēedāni, ante āmo ēñēnānitapa.”

²¹“Iñinque botō mānōmaï cæbo beyænque Wængongui oncō ñænæncō boyæ ongōñōmote oodeoidi botō imote bæi ongōninque edæ wænoncæ cædānitapa. ²²Mānōmaï wēnæ wēnæ cædāni incæte Wængongui ñōwoonæ ganca botō tōnō cōwē godongāmæ cæcampa. Iñinque botō, Wængongui Awēñē æbānō cæcāā, ante guiñēnāmaï inte næ gongæninque awēñēidi inānite önōnānique inānite apænēdinque apæneboï aedāni. Mōitee wodi tōnō wadāni Wængongui beyæ nē apænēgaïnāni tōnō, Æbānō baquiï, ante apænēgadānimpa, ante apænebopa. Māniñe tōmēnāni nāni apænēgaïneque adodō ante apænēdinque botō godōmenque apænēdāmaï imo inte edæ iimainō ante apænebopa. ²³Mōiteeidi iñōmō, Mōnō Codito cōwē caate wæquiringā ingampa, ante apænēgadānimpa. Ayæ, Wænte ate tōmengā tānocā nē ñāni ömæmōningā inongā inte, Acædānimpa, ante cædinque ñāō tica ēñēnte bai tōmengā guidēnāni inānite wadāni inānite edæ odōmoncæcāimpa, ante yewæmongadānimpa. Botō iñōmō, Mōiteeidi nāni angāinō do edæ iinque batimpa, ante apænēdinque wadō ante apænēdāmaï imopa,” ante Pabodo apænēgacāimpa.

**Agodipa, bitō Codito ingante
pōnenguēñēmi imipa, angā**

²⁴Pabodo mānōmaï nāmā beyænque tæcæ wææ apænēyongante awēñē Peto do ogæ tededinque,

—Iñæmpa Pabodo ocāi ömæcabi inte tedebe awædō. Nanguï wantæpiyæ dibodo adimi inte idiquibæ pōnente bābiimpa tōō.

²⁵Ante wææ tedecā ēñēninque Pabodo,

—Awënë Peto bitö waa pöni awënë gobedönadodo imi incaete botö wii bitö änö bai imopa. Botö wii idiquibæ pönemo inte töingä pönëninge näwangä ante apänebopa.

²⁶Awënë odeye Agodipa guiquënë tömengä mäninö botö apänedö ante tömää ëñengä iñongante tömengä ingante edonque apänebo ëñengampa. Edæ mäninö botö äninö wii awëmö cætimpä, ante pönëninge botö, Awënë odeye incæ do adingä inte ædö cæte ëñënamäi inguingä, ante awædö.

²⁷Awënë odeyebi Agodipa, ñowo bitö imite apänebo ëñëe. Wængongui beyæ näni apänegainö ante bitö pönëmitawo. Do pönëmi imitapa, ante ëñëmpa.

²⁸Äñongante Agodipa wæætë,

—Iñampa bitö botö imote wantæ iñö tededingue, Agodipa bitö Codito ingante do pönencabiimpa, ante cæcæte ante cæbitawo.

²⁹Äñongä Pabodo wæætë,

—Wantæ iñö apänebo incæ wantæpiyæ apänebo incæ bitö botö bai pönëmi waa tobaïmpa. Edæ bitö tönö godongämæ ëñëe cönäni tönö minitö tömäminäi botö bai entawencæminimpa, ante botö Wængongui ingante apänebopa. Incæte, Botö bai baedäni, äninge botö, Yaëmengoncoo empocæminimpa, ante apänedämäi intabopa.

³⁰Ante Pabodo mänömaï apänecä ëñëninge awënë odeye Agodipa ængæ ganticantapa. Ayæ pancabaa awënë Peto, Bedänite, godongämæ ongönäni adobaï tömengä tönö ængæ gantidinue, ³¹mänincönë tao godingue iïmaï ante tededänitapa.

—Iñgä Pabodo wënæ wënæ cædämaï iñongante quïnante wææ wänonguii. Quïnante apänte wänonguii. Edæ wënæ wënæ nänö cædinö dæ ampa.

³²Ante tedeyönäni Peto ingante Agodipa apänecantapa.

—Tetædo incæ botö imote apänte ancæcäïmpa, ante Pabodo wii angä bai botö edæ tömengä ingante do ñimpo cæcædömoïmpa, angacäïmpa.

Pabodo ingante Odömä iñömö da godönäni gocampa

27 ¹Mänömainö ante wædinque mänimæ awënëidi, Pabodoidi

iñänite ñowo Itadiabæ ämö wogaa gocädänimpa, ante godongämæ Ao änänitapa. Mäniñömö tontadoidi iñömö täiyæ awënë empedadodo beyænque näni wææ wänoncabo iñönäni inte Empedadodoidi näni änoncabo iñönänimpa. Tömënanäni capitäo Codio nempo Pabodo tönö wadäni në tee mönete ongöninäni iñänite pædæ godönäni ö äninge ænte gocantapa. Ayæ botö Odocabo në yewämömo tönö wadäni adobaï Pabodo tönö godongämæ gotamönipa. ²Gäwapäntibæ wedeca gote ayömöni wipo ñänæmpo Adadämütio wäi wocænte näni ænte pönimpo inte ñowo Atiabæ godingue wayömö go ti wææ wayömö go ti wææ näni goquimpo adingue mönitö mänimpodë go guiite gäwapäntibæ wogaa gotamönipa. Ayæ wacä Aditadoco Mäatedöniabæ Tetadönica iñömö quëwëningä inte mönitö tönö pö äampodenque gocantapa.

³Iïmö ate Tidöo näni quëwëñömö pö wäi wocäñömöni Pabodo ingante capitäo Codio waa cædinque pönö apänecantapa. Bitö æmigoidi weca quïëmë bitö ænguënenö ante gote ænte pöe, äninge ee acä tömäwæ gote ëñadinue ænte pongantapa.

⁴Ayæ mäniï Tidöo iñömö ëñate wogaa goyömönite möni në gocæ cædö woboyæ betamonca pæmä ate wædinque mönitö wää tëiwænë Tipidebæ näni äniwænë wææ cæteïnö wogaa gotamönipa. ⁵Wää tëiwænë go wodo tebæ gomönique go tæcæpæ pöni wogaa godingue Tiditiabæ wodo tebæ pömönique go Pampidiabæ wodo tebæ pömönique go Ditiabæ godingue Miïda näni quëwëñömö pö wäi wocæntamönipa.

⁶Mäniñömö wacä wipo ñänæmpo Adecantodia näni ænte pönimpo adingue capitäo Codio, Itadiabæ goquimpo impa, äninge mönitö imönite angä godongämæ guiite wogaa gotamönipa. ⁷Tæönæ iñonte wæñee godingue mönitö, Æiquedö goquimönii, ante ancaæ cæmönique go Gönido näni quëwëñömö go wodo tebæ gotamönipa. Ayæ woboyæ cöwë mönitö

gocæ cædō inō nanguī pōni pō ate wæmōnique go wāā tēiwænē Tadamōne wodo tebæ godinque wawænē Cædeta nāni ānōwænē yaatænque gotamōnipa. ⁸Māniwænē wææ cæteīnō yæwedecaque ancaa cædinque wæñee godinque mōnitō Datea wēmonca wodōiñōmō nāni Waa Wodōiñōmō nāni āniñōmō pontamōnipa. Māniñōmō pōmōni ate wipodē nē cædāni iñōmō, Wipo ñænæmpo wāi wocæñōmpo nāmā godāmaī ingæimpa, ante cædinque teēmenca gæguincamē inte nāni ñā cæcadodinca guitodōnāni nāñe ñongæ ate wipo godāmaī wāi wocantapa.

⁹Māniñōmō wāi wocænte owodinque mōnitō, Quingæ pongamō incæ wæñee pōmōmpa, ante wædinque mōnitō, Woboyæ nanguī pæmæ tedæ baquinque mōnitō Wængonguī beyæ ante mōnō cænāmaī ēōnæ do iinque batimpa, ante pōnentamōnipa. Īnque mōnitō, Nōwo mōnō wænguinque wipodē godōmenque gomōmpa, ante wæyōmōni wipo ñænæmpo nē ænte godāni ĩnānite Pabodo nō pōnēninque wææ angantapa.

¹⁰—Īñānāni, botō ayōmo mōnō ēwente wæquinque godōmenque gomōmpa. Māincoo mīni ænte gocoo wido cæquinque wipo nā tobæ go ate mōnō becadote wænguinque impa cæmīni.

¹¹Āñongā wipo ñænæmpo nē ēacā tōnō wipo capitāo wadō ante apænedā ēñēninque tontado capitāo Codio iñōmō Pabodo nānō āninō ante ēñēnāmaī cæcantapa. ¹²Wæætē edæ, Īñōmō ponte mōnō wodōiñōmō woboyæ pæmæ tedæ iñonte wīi owoīnente wæmōmpa. Ante wædinque wodo tōmānāni, Pēnite nāni wēmonca wodōiñōmō nænque tamōnō ĩmætæ inō ongōninque woboyæ ante wææ cæte impa cæmōō. Nōwo wadæ godinque Pēnique nāni wēmonca wodōiñōmō go ti wæænte quēwēninque woboyæ pæmæ tedæ iinque pæmænte go ate mōnō gomonga gocæimpa, ante adoyōmō ānānitapa.

Wīni cai pompa

¹³Mānōmaīnō, Gocæimpa, āñōnāni ñænæ wipo goquinque woboyæ dipæmæ

inō betamonca wædænque pæmæ ate wædinque, Mōnō āninō baī ñōwo mōnō waa goquinque impa, ante todānitapa. Ayæ wipo ñænæmpo wāi wocæñō teēmenca nāni guitodōninca ñōwo gæguincamenca quingæ iñæ æēnō ñænæ wipodē cō cædāni ate mōnitō wogaa go Cædeta nāni ānōwænē yæwedecaque gotamōnipa.

¹⁴Māninō tæcæ gocæ cæyōmōni do woboyæ wīni cai Yodocodōno nāni ānō wāā tēiwænē ayaēnēmaā inō māmō pæmæ pōninque, ¹⁵wipo ñænæmpo māmō ō ænimpa. Mōnitō, Mōnō wodōiñōmō adodō gocæimpa, ante cædinque woboyæ pōnō gāmæñō ædō cæte wiya wēnente goquīi. Ante wædinque mōnitō ee amōni woboyæ betamonca inō quingæ māmō dadi wēnente da godō māo gotamōnipa. ¹⁶Wāā tēiwænē guiyawænē Caoda nāni ānōwænē dipæmæ inō yæwedeca woboyæ wææ cæteīnō godinque mōnitō guiyampo mōni wēā wēā ænte pōnimpo ante, Tobænāmaī impacæimpa, ante pæ pagænte ancaa cædinque wēā pōnonte pæ mantamōnipa. ¹⁷Ayæ nē cædāni guiyæmpo gæguincamenca wēā æænonte ñænæmpodē da wēnānitapa. Guiyæmpo da wēnente ate tōmēnāni, Ñænæmpo awæmpacoo wīi bede wænecæimpa, ante cædinque ñænæ wipo incæ gæguincamenca wīni wīni cæte goto wīnānitapa. Ayæ, Ōnætamo Tidite nāni ānontamō impa, ante adinque tōmēnāni, Æ quingæ gomō baī mōnō wænguinque Tidite ēmōnaboga go nāñe ñongæncædōnimpa. Ante pōnente guīnente wædinque wæñee gocæte ante cædinque weocoo ñænæmpodē pæmænte māo nāni gocoo incæ wēā wænonte ñō cædinque ee adāni woboyænque wæñee māo gotamōnipa.

¹⁸Wīni cai iñōmō godōmenque woboyæ pæmæninque æpæ mængonta mængonta ante cæ wædinque wipo ñænæmpo incæ æmætæ dadiimæ æmætæ dadiimæ go wætāmōnipa. Īnque iimō ate tōmēnāni, Wipo ōmædē bate

wodæi bacæimpa, ante cædinque mæncoo ñænæmpodë ongonincoo incæ æpænë edæ wido wido cædäni gotapa. ¹⁹Waönæ bayonte tömënanï, Ñænæ wipo quincoo, ante näni cæincoo incæ nämä önompoca pancacooga æpænë wido cædäni gotapa. ²⁰Ayæ tæönæ iñonte nænque edæ tamönämaï nëmö tamönämaï i ate mönö, Ædömë gomompa, ante ëñënämaï inte edæ wætamönipa. Ayæ woboyæ godömenque mämö pämeñö æpæ nanguï mængonta mængonta cæ wædinque mönitö, Nöwo quëwenguinämaï imompa, ante edæ pönëninque wætamönipa.

²¹Mäninäni wantæpiyæ cænämaï inäni adinque Pabodo tæcæguedë ængæ gantidinque tömämöni ayömöni tömënanï inänite iïmaï apænecantapa.

—Iñänäni, botö ämo ëñëninque Cædeta näni änöwænë ëmö cæte pönämaï inte ee owoquënëmini iminitapa. Edæ mänömaï ee ongömïni baï wipo tobænämaï iñonte mïnitö mæncoo ëwënämaï inte wædämaï incædöminimpa. ²²Nöwo guiquëñë guïñënämaï piyænë cæte quëwëedäni. Ñænæ wipo mönö goimpo incæ tobænte bacæimpa. Näwangä impa. Incæte waomö iñömö wænämaï tömämö mïimö quëwenguimö imompa. ²³Botö iñömö edæ Wængonguï quïmo inömo inte botö, Wængonguï ingampa, ante tömengä beyæ cæbopa. Nöwoönæ woyowotæ tömengä anquedo botö weca pöninque, ²⁴botö imote apænecä ëñëntabopa. “Pabodo, guïñënämaï ie. Tæiyæ awënë Tetædo weca bitö cöwë gote gongæncæbiimpa. Ayæ bitö beyæ waadete pönö cædinque Wængonguï bitö tönö adopodë godongämæ godäni inänite do angä quëwencædänimpa.” ²⁵Ante mänömaï pönö apænecä ëñënimö inte botö wæætë mïnitö iminitate, Guïñënämaï imini inte pönencämïnimpa, ämopa. Tömengä nänö apænëdö baquinö angüëñë, ante botö Wængonguï ingante në wede pönëmö inte ämopa. ²⁶Incæte wipo ñænæmpoque wää tëiwænë wawænë godinque tobænte ba wæcæimpa, ante Pabodo angantapa.

²⁷Iñinque mëa Wængonguï itædë iñonte woboyæ ayæ pämeä mäo godinque mönitö Adodiaticopæ näni änömäa wadö wadö wogaa gotamönipa. Mänimpoönæ iñinque go ate woyowotæ ayaönænëña iñonte wipo ñænæmpodë në cædäni iñömö, Onguipoiya obo pömompa, ante pönënanitapa.

²⁸Tömënanï, Ægancadö iï, ante acæte ante cædinque pædæ guidonte adinque todëinta i tei mëetodo impa, ante adinque ayæ godömenque godinque pædæ guidonte adinque tömënanï, Nöwo edæ pönömenque bæintitiæte mëetodo impa, ante wædänitapa.

²⁹Dicaboga pönï edæ gomö tamëñedäni, ante guïñente wædinque, Ñænæ wipo wäi wocængæimpa, ante teëmenca näni guitodöninca menca go mencaa yämïñæmpo inö edæ guitodönänitapa. Ayæ, Nöba waa tobaimpa, ante Wængonguï ingante apænedinque edæ wäi wocænte a owotamönipa. ³⁰Wipo ñænæmpo në cædäni guiquëñë, Mönö wodiï wïngängæimpa, ante awëmö cædinque waca näni guitodöninca yæcadopo inö guitodoncæte ante cæte baï babæ cædinque, Mönö awëmö goquimpo, ante guiyä wipo incæ pædæ wæænönæ cædänitapa. ³¹Guiyæmpo tæcæ pædæ wæænönönäni Pabodo iñömö tontado capitäo tönö tontadoidi inänite angantapa.

—Iñäni wipo ñænæmpo në cædäni inte ñænæ wipodë ongonämaï inäni baï mïnitö ædö cæte nämä cæte quëwenguimïni.

³²Angä ëñente wædinque tontadoidi guiquëñë ñænæ wipo në cædäni näni awëmö gocæ cædimpo gæguincamë aa wiyænäni iñinque guiyæmpo tæi guite æmæwo gotimpa.

³³Tæcæ oque pönente iñonte Pabodo iñömö, Tömämïni cængüi cæedäni, ante nanguï äninque,

—Nöwo mëa Wængonguï itædë iñonte mïnitö ancai guïñente wædinque ee ate cænämaï quëwëmini abopa. ³⁴Nöwo iñömö mïnitö iminitate, Cæedäni, ämopa. Cænte quëwenguëñë cämïni, ämopa.

Mīnitō æcāmenque incæ tōmāmīni
wænāmaī incæmīnīmpa.

³⁵Ānīnque tōmānāni waa ayōnāni
Pabodo pāō ænīnque Wængonguī
ingante, Waa pōnōmī cæmōnīpa.
Ante apænedīnque ao mænte
cængā. ³⁶Adīnque tōmēnāni, Mōnō
quēwengæīmpa, ante gancaē pōnente
wædīnque tōmānāni cænānīta.
³⁷Wīpodē mōnī adopodē gocabo īñōmō
dotiento tetenta i tei mānīpomōnī
ītamōnīpa. ³⁸Mānōmaī cædīnque
tōmēnāni eyepæ cænāni ate edæ, Wīpo
teēmē ēmīñænte ōnætāmō īñōmō
gobaimpa, ante guīñente wædīnque,
Wodæī bacæīmpa, ante cædīnque mōnītō
cænguī tōmēmō incæ æpænē gāwapænē
wīdo cægadānīmpa.

Wīpo ñænæmpo incæ goyæ guīpa

³⁹Mānīī ñāō bayō ōmæ adīnque
ñænæ wīpo nē cædāni īñōmō, Īmæ
quīmæmē impa, ante ēñēnāmaī īnāni
īnānīta. Wæætē cōwā ayōnāni,
Æpæ wedeca togaa paodāmæ īñōmō
ēmōnai impa, ante adīnque, Eyepæ īmō
īnīnque mōnō ēmōnai boga wīpo ñāñe
ñongæīmpa. ⁴⁰Ante cædīnque teēmenca
nāni guitodōnīncacoo ēmō cæte gocæte
ante gæguīncamē aa wiyænīnque ñīmpo
cædāni tadōmengadæ ee ongontapa.
Ayæ wiyāīmpa mempaa tōmēnāni wāī
wocæñedē yæmīñæmpoya īnō nāni
goti wīnīmpa incæ ñōwo wæætē edæ,
Wīpo tōō gocæīmpa, ante ñī cædīnque
æpænē wæætē pædæ guīdōnānīta.
Ayæ, Woboyæ pæmænte māo gocæīmpa,
ante ñænæ wīpo weocoo adocooque
yæcadopo pædæ æænonte wo cædāni
ate ēmōnai boga togaa paodāmæ īñōmō
tōīngā māo gotamōnīpa. ⁴¹Incæte
tæcæ goyōmōnī ōnætāmō īñōmō ñāñe
ñongæntapa. Wīpo yæcado ñāñe ñongæ
adīnque mōnītō, Mōnō ædō cæte goquī,
ante wæyōmōnī æpæ nanguī mængonta
mængonta cæ beyænque yæmīñæmpo
nā tobænīnque panguīmæ panguīmæ
æmæwo gopotapa.

⁴²Tæcæ tobæñō tontadoidi guīquēnē,
Nē tee mōnete ongōnāni wīī tæi tæi

pante wodīi wīnonguīnāni, ante wææ
cædīnque tōmēnāni īnānīte wænōncæ
cædānīta. ⁴³Adīnque tontado capitāō
īñōmō, Pabodo cōwē quēwencæcāīmpa,
ante cædīnque tōmēnāni nāni cæcæ
cædīnō ante wææ angā ēñente ñīmpo
cædānīta. Ayæ mōnītō īmōnīte, Nē
īpo cæmīni īñōmō tāno apænē tæi
guīdīnque ōnompoca compo compo go
tōmæwæ ōmaa goedāni, angā ēñente
gotamōnīpa. ⁴⁴Wadāni īpo cædāmaī
īnāni īnānīte tōmēngā, Mīnitō guīquēnē
awæmpaa incæ wīpōpa tobænīmpaa
incæ ñāñe ñongæīnque wiyacæ wiyacæ
goedāni, angā ēñente godānīta.
Mānōmaī ēñente cædīnque mōnītō edæ
tōmāmōnī æpæmpo becadote wænāmaī
īntē ōmaa edæ tōmæwæ pongamōnīmpa.

**Wāā tēīwænē Mānatabæ Pabodo
ponte quēwengampa**

28 ¹Æpæmpo becadote wænāmaī
īntē tōmāmōnī ōmaa taote
ēñēñōmōnīte, Wāā tēīwænē īīwænē
Mānatabæ impa, ante apænedāni
ēñentamōnīpa. ²Mānīōmæ quēwēnāni
īñōmō wīī wadāni bai cædīnque mōnītō
īmōnīte waadete cædānīta. Cōōnæ
ayæ nanguī cæ ate yoguīte wæyōmōnīte
tōmēnāni gonga tånōnīnque, Pō
ootoedāni, ānāni gonga tōmāmōnī
bæcoyōmō oototamōnīpa. ³Pabodo
īñōmō ōnompoca gæte tēnewæ bacoo
ænte māmō ñō cæyongā gonga ocoi ā
wædīnque tæntæ gongapamō manta
Pabodo ōnompō æo pocænte ñīnga
cædāmaī ee engate owo wæcā. ⁴Adīnque
īñōmō quēwēnāni wæætē nāni cabo
nāmāneque tededīnque, “Īīngā īñōmō
waocā ingante nē wæningā īngā awædō.
Tōmēngā æpæmpo becadote wænāmaī
īñongante edæ mōnō nō cæte pānongā
incæ tōmēngā ingante ata cæpodāmaī
īntē angā ate ñōwo quēwengūīnāmaī
īncæcāīmpa.”

⁵Ante wapiticæ ante pōnente
tedeyōnānīte Pabodo īñōmō pongadāmaī
īngā īntē pīpo cæcā tæntæ ñīngacæ
gongapamō togodo guīite gonga gonte
wængantapa. ⁶Adīnque tōmēnāni,

Tincadó pæncæ pæncæ mempoquingää, ante ayæ, Tincadó iñontobæ tæi go wæante wænguingää, ante acæte ante wantæpiyæ cöwä ayönäni, Ayæ dæ pongadāmai i inque ingampa, ante adinque tōmēnāni wæætē edæ, Æ iingä wacä wængonguī inongä inte ponte a ongongampa, ante wapiticæ ante pönēnānitapa.

⁷Ayæ māniwænē awēnē Pobidio iñōmō tōmengä quincodē mōni ōmaa pōñōmō eyequei intapa. Tōmengä, Oncōnē pō guiite quēwēedāni, angä pō guite mōnitō mēōnaa go adoönæque quēwēñōmōni tōmengä waadete pōnō cæcä ate waa quēwentamōnipa. ⁸Pobidio mānōmai waa cæcä quēwēñōmōni, Tōmengä mæmpo wepæ tōnō gōmæ cæte daicawo gawænte mōimoga a ōñongampa. Ante apænedāni wædinque Pabodo tōmengä weca guiidique Wængonguī ingante apænedinque gampocä ate waa bacantapa. ⁹Pabodo mānōmai cæcä adinque māniwænē tōmāo gode änāni ēñente wædinque nē wænæ wænæ ināni inānite Pabodo weca ænte māmō ænte māmō cæyönāni tōmānāni Wængonguī cæcä waa badānitapa. ¹⁰Māniñōmō quēwēnāni mōnitō imōnite wæætē pōnō waa apænedinque cōwē waa cædānitapa. Ayæ wogaa tæcæ gocæ cæmōni adinque quiēmē mōni ænguēnēnō ante adinque tōmēnāni, Mīnitō ænte goquī, ante eyepæ pōni ænte māmō da wēnāni ænte gotamōnipa.

Odömā iñōmō Pabodo pongampa

¹¹Ayæ mōnitō Mānatabæ iñōmō mengäa go adocanque māmonque quēwēninque gocæte ante cædinque, Åancadēnaquepo, Adecantodia iñōmō quēwēnāni nāni pemonte ānimpodē go guitamōnipa. Tōmēnāni wængonguīna Catodo tōnō Podoco awinca bai ante badōninque tōmēnāni ñænæ wipocado gō cædinque wipo ñænæmpo emōwo, Åancadēnaquepo impopa, ante pemōnōnānimpa. Mānimpo Mānatabæ wēmonca wodōiñōmō do pōninque

pæmæ tedæ wāi wocæ adinque mōnitō iñōmō mānimpodē go guiidique wogaa gotamōnipa. ¹²Godinque Tidacota iñōmō nāni wēmonca wodōiñōmō pō wāi wocæninque mōnitō mēōnaa go adoönæque quēwentamōnipa.

¹³Ayæ wadæ godinque Odeguio nāni quēwēñōmō pontamōnipa. Iimō ate dipæmæ gāmænō woboyæ betamonca wædænque pæmæ wædinque mōnitō wadæ godinque waōnæ ate Poteodi quēwēnāni nāni wēmonca wodōiñōmō æmæwo pō ti wææninque tōmæwæ gotamōnipa.

¹⁴Tōmæwæ godinque Poteodi nāni quēwēñōmō ponte ayōmōni nē pönēnāni nāni cabo ongōnāni atamōnipa. Tōmēnāni, Adoque Wængonguī itadē mōnitō tōnō ee owoedāni, änāni Ao ante mōnitō tōmēnāni nāni ānimpoga māniñōmō quēwentamōnipa. Ayæ ate Odömā taadonque gotamōnipa. ¹⁵Odömā iñōmō quēwente nē pönēnāni iñōmō, Pabodoidi oo pōnānipa, ante do ēñēnāni inte doönæ tadinque mōnitō imōnite bee tencæte ante pōnānitapa. Pancadāniya iñōmō Apio nāni godonte æiñōmō ganca pōninque mōnitō imōnite māmō bee tēnāni ate godongāmæ gotamōnipa. Godinque, Cæincō, ante Menconga go Adoconque, nāni āñōmō māniñōmō pōñōmōni wadāni māmō bee tēnānitapa. Mānināni inānite adinque Pabodo iñōmō, Ñōwo iñōmō wampo pōnēmopa, āninque Wængonguī ingante waa ate pönēninque apænecantapa. ¹⁶Ayæ odömānoidi nāni nanguī quēwēñōmō Odömā nāni āñōmō pōñōmōni tontado capitāo iñōmō nē tee mōnedināni wadāni inānite tōmengä awēnē nempo pædæ godōninque Pabodo ingante tee mōnedāmai ingantapa. Wæætē wacōnē nānēnē ænte māodāni quēwēñongante tontado adocanque tōmengä ingante wææ wānōnongäimpa.

Odömā iñōmō Pabodo quēwengampa

¹⁷Māniñōmō ponte ate Pabodo mēōnaa go adoönæque ate oodeoidi nē änāni inānite āñecä godongāmæ pōnāni ate tōmēnāni inānite,

—Botō tōniñamīni, ēñeedāni. Mōnō guiddēnāni inānite wēnæ wēnæ cædāmaī inte botō dodāni nāni angaiñō ante wido cædāmaī iñōmote oodeoidi incæ Eedotadēē iñōmō botō imote bæi ongōnīnque ænīnque odōmānoidi nempo pædæ godōnāni gotabopa.

¹⁸Odōmānoidi guiquēñē botō imote apænte ānīnque, Æbānō cæcantawo, ante ancaa ante adīnque, Pabodo dicæ tōmengā nānō wængūnīnque wēnæ wēnæ cæcāa, ante adīnque botō imote ñimpo cæcæte ante cædānitapa. ¹⁹Odōmānoidi botō imote ñimpo cæcæte ante cæyōnāni oodeoidi wæætē ancaa Baa ānāni ēñente wædinque botō iñōmō edæ, Odōmānoidi tæiyæ awēñē Tetædo incæ botō imote apænte anguēngā ingampa, antabopa. Mānōmaī ānīmo incæte botō awēñē Tetædo weca ongōnīnque, Botō guiddēnāni wēnæ wēnæ cædānitapa, ante wæætē piinte ānāmaī incæboimpa. ²⁰Mānōmaī beyæ mīnitō imīnite apæncæte ante botō, Pōedāni, antabopa. Nōwo apænebo ēñeedāni. Mōnō idægocabo iñōmō, Mōnō nē pongūngā Codito pōnō cæcā beyænque watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēmōmpa. Mānīnō mōnō pōngaiñō beyænque botō daagōmē ñānoncapōimo a ongōmo aedāni.

²¹Ante apæneyongante tōmēnāni wæætē Pabodo ingante apænedīnque, —Oodeabæ quēwēnāni bitō imite ante yewæmōnīnque cadota pædæ pōnōnāni dicæ æmōniyaa. Mōnitō tōniñadāni Oodeabæ quēwente pōnīnque bitō imitedō ante dicæ wīwa ānāniyaa. Bitō wīwa cædinō ante yewæmōnīnque odōmōnāmaī iñōnānīmpa. ²²Mānōmaī i incæte wayōmō wayōmō tōmāmæ quēwēnāni, Mānīnāni Coditoidi iñōmō wēnæ wēnæ cædāni inānīpa, ante piinte tededāni do ēñēmōni iñīnque mōnitō, Bitō ayōmi Coditoidi æbānō cædāni inānīi. Æbānō pōnēmīi, ante ēñencæte ante wæmōnīpa.

²³Ānīnque tōmēnāni, Iñōnæ godongāmæ bee tēnīnque ēñengæimpa, ānīnque wadæ godānitapa. Ayæ wæætē

māniñōnæ nāni āniñōnæ iñīnque ba ate ocæ ēmænte pōñōnāni tæiyænāni bee tēnīnque Pabodo weca godongāmæ pōnānitapa. Pōnāni adīnque Pabodo iñōmō baānæ contadingā gāwadecæ pōni apænedīnque, Wængonguī Awēñē Odeye nempo mōnō quēwengæimpa, ante apæncantapa. Ayæ, Mōitee wodi tōnō Wængonguī beyæ nē apænegaiñāni, Mōnō Codito ponte cæcæcāimpa, ante nāni angaiñō baī Itota iñōmō ñōwo ponte tōmānō ante do iñīnque cægacāimpa. Nāwangā impa, ante botō apænebo ēñēmaimīnīpa, ante Pabodo oodeoidi inānite apæncantapa. ²⁴Angā ēñēnīnque pancadāniya, Pabodo nāwangā angampa, ānānitapa. Pancadāniya guiquēñē, Wīi pōñēnīnque awædō, ānānitapa. ²⁵Nāni cabo incæ mānōmaī wæatedō wæætē apænete wadæ gocæ cæyōnānite Pabodo wæætē æmæwo apæncantapa.

—Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca apæncæ ēñēnīnque Itaiya wodi doyedē mīnitō mæmæidi inānite nāwangā ante apænegacāimpa.

²⁶“Itaiya ēñēmi, bitō oodeoidi weca godīnque iīmaī ante apænebi ēñencædānīmpa.

Mīnitō ōnōmoncaque ēñēnīnque ēñēnāmaī incæmīnīmpa.

Awīncaque adīnque cōwē adāmaī incæmīnīmpa, ante apænebi ēñencædānīmpa.

²⁷Iñāni edæ mīmō ōmædēnāni inte wīi ēñēnīnque wæwædō, ānīnque ædō cæte ēñēngūnīnīi. Awīnca wīi aīnente awædō, ānāni inte ædō cæte aquīnānīi.

Edæ mīmō ēnēnāni inte baī tōmēnāni awīnca wi æmōnte adīnque

ōnōmonca wi æmoncate ēñencædōnānīmpa.

Edæ mīmō nō pōnēnīnque dadi ēmænte botō gāmænō pōnāni baī botō do godō cæbo waa bacædōnānīmpa.”

Ante Itaiya wodi mīnitō mæmæidi beyæ āmotamīni ante baī yewæmongacāimpa.

²⁸Īninqe mīnitō oodeoidi ĩnōmīni
 ĩnte ēñēnāmaī ĩmīni adinqe
 Wængonguī ñōwo wæætē, Botō pōnō
 æmo beyænque quēwencæmīnīmpa,
 ante oodeo ĩnāmaī ĩnāni ĩnānite do
 apænecæ cæcampa. Tōmēnāni guiquēnē
 ædæmō waa ēñenguīnāni ĩnānīpa, ante
 apænebo ēñēmaīmīnīpa, ante Pabodo
 apænecantapa.

²⁹Mänōmaī apænecā ēñente
 wædinque oodeoidi nāni cabo nanguī
 pōnī wæætedō wæætē āninqe wadæ
 godānitapa. ³⁰Pabodo ĩñōmō oncō ænte
 quēwencæte ante tōmēnāni nāni godonte

æĭnta pædæ godōninqe wacā oncō
 incæ tōmengā oncō bai bayō mänincōnē
 wadepo mēnepoga quēwengantapa. Ayæ,
 Æcānō ēñacæ pōinēna cōwē botō weca
 waa ponguīmīni, ante quēwēninqe
 tōmengā nē pōnāni ĩnānite apænecā
 ēñēnōnānīmpa. ³¹Ayæ nē wææ
 wānōnāni cōwē Baa ānāmaī ĩñōnāni
 tōmengā guīñēnāmaī apænedinqe,
 Wængonguī Awēnē Odeye nempo mōnō
 quēwengæīmpa, ante apænedinqe,
 Mōnō Awēnē Itota Codito æbānō
 cægacāi, ante edonque odōmonte
 apænecā ēñengadānīmpa.

Odömänoidi

inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante

1 ¹Itota Codito ingante nê cædömo inte botö Pabodobo inömo inte iï cadota ante nê yewæmömo imopa. Wængongui botö imote apænte æninque iïmainö ante aa pegacäimpa. Bitö Pabodobi gote botö pönö cædö ante watapæ apænebi ëñencædänimpa, ante angacäimpa.

²Mäninö, Wængongui æbänö pönö cæqingä, ante watapæ apænedinque tömengä beyæ nê apænegainäni wëñëñedë pönï nani tæiyæ waëmö yewæmongainö ante botö mäninö ante nê apænebo imopa. ³Mäninö waa pönï nänö cæquïnö ante iinque cæcæte ante cædinque Wængongui tömengä Wengä ingante da pönongä pongacäimpa. Tömengä inömo waocä onguiñængä nänö baquinque Awënë Dabii wodi Pæingä inte ëñagacäimpa. ⁴Adocä Itota inömo botö Wengä inongä ingampa, ante tömänäni edonque acædänimpa, ante odömoncæte ante cædinque Wængongui tæi piñænongä inte iïmai cægacäimpa. Ingä Itota Codito mönö Awënë inömo Tæiyæ Waëmö ewocacä inte do wæningä inongante Mæmpo Wængongui wæætë nanguï angä ate nïni ömæmongacäimpa.

⁵Ayæ adocä tönö godongämæ cædinque tömengä emöwo beyæ mönitö imönite Wængongui pönö waadete cægacäimpa. Ayæ, Minitö wabæca wabæca gote apænemini ëñëninque tömämæ quëwënäni Itota Codito emöwo ante wede pönëninque nê

ëñente cæte quëwënäni bacædänimpa, ante cædinque Wængongui adobaï Itota onmpo inte mönitö imönite da godongä gotamönipa. ⁶Inique tömämæ quëwënäni inänite Itota Codito, Botö gämænö pöedäni, ante aa pedinque minitö imönite adobaï aa pecampa. ⁷Minitö botö quimini badinque botö ayömö tæiyæ waëmö ewocate quëwëmini bacæminimpa, ante Wængongui cægacäimpa. Inique minitö Odömä inömo quëwëninque Wængongui quimini inöminite botö, Acæminimpa, ante iïmai ante yewæmömopa. Mönö Mæmpo Wængongui tönö Awënë Itota Codito waadete pönö cæyönote minitö wæætë gänë pönente bacæminimpa, æninque yewæmömopa.

Odömä inömo ëñacæ pöinëmopa, ante

⁸Minitö æbänö wede pönëmini, ante tömämæ quëwënäni tededäni ëñënanipa. Inique botö inömo Itota Codito emöwo apænedinque Wængongui ingante waa ate apænebopa. Wængongui bitö adobique pönö cæbi ate odömänoidi wede pönënanipa, ante apænebopa. ⁹Wængongui Wengä ingantedö ante watapæ apænedinque botö Wængongui ingante nê cædömo inte tömengä nänö änö ante ædæmö ewocadinque apænebo ëñënanipa. Botö mänömai cæbopa, ante nê adingä inte Wængongui inömo edæ, Odömänoidi beyæ ante Pabodo botö imote woyowotæ inçæ itædë inçæ apænecampa, ante nê ëñengä ingampa. ¹⁰Edæ, Wængongui, bitö Ao ämi ate botö nïwo odömänoidi weca

ēñacæ gobaiŋmopa, ante Wængongui ingante mīnitō beyæ ante botō cōwē apænebopa. ¹¹Wængongui Ōnōwoca beyæ apænebo ēñēninque mīnitō tæi piñænte ēwocacæmīnimpa, ante cæcæte ante botō mīnitō weca ēñacæboimpa, ante wæbopa. ¹²Edæ mīnitō botō wede pōnēnō beyæ wampo pōnente bayōmīni botō wæætē, Mīnitō wede pōnēmīnīpa, ante adīnque adobaī wampo pōnēmo īnīnque mōnō pōnencabo godongāmæ wampo pōnēninque godōmenque tæi piñænte entawengæimpa, ante pōnēninque botō mīnitō imīnite aīnente wæbopa.

¹³Botō wabæca quēwēnāni weca gote apænebo ēñēninque pancadāniya wede pōnēnāni badānitapa. Īnīnque, Botō mīnitō weca gote apæneyōmo wadāni pancadāniya adobaī wede pōnencadānimpa, ante cædinque botō æpogamē incæ poncæ cæyōmo edæ wææ cæte intapa. Īnīnque botō, Tæmpo poncæ cætābopa, ante yewæmōmo ate ēñencæmīnimpa, ante yewæmōmopa. ¹⁴Edæ guidiegoidi incæ wadāni incæ, ocai encadāni incæ ocai ōmæcadāni incæ ædānimē īñōnānite botō debe inte bai edæ tōmānāni īnānite odōmonte apænequēnēmo īnōmo imopa. ¹⁵Mānōmai beyæ mīnitō Odōmā īñōmō quēwēmīni īñōmīnite botō mīnitō imīnite adobaī mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænecæte ante nangui cæinente wæbopa.

**Mōnō tæi piñænte ēwocadō
Codito beyænque impa, ante**

¹⁶Mōnitō oodeomōni īñōmōnīte tāno apænedīnque Wængongui īñōmō mīnitō oodeoidi īnāmai īñōmīnite ayæ adobaī apænedīnque, Mīnitō wede pōnēmīni adīnque Codito waa pōni pōnō ængā beyænque quēwencæmīnimpa, ante tæi piñænte cægacāimpa. Īnīnque mānīnō Codito ingantedō ante botō īñōmō watapæ apænedīnque, Wængongui tæi piñænte nānō cægāinō impa, ante pōnente wædinque edæ guīñēnedāmai inte do apænebopa.

¹⁷Mōnō wede pōnēmo īñōmonte Wængongui mānīne ante odōmonte watapæ apænecā beyænque mōnō nō cæte quēwēmō bagamōimpa. Mānīne beyænque godōmenque wede pōnente badīnque mōnō wede pōnēnō beyænque quēwēmompa. Īnīnque docā īñōmō Wængongui beyæ yewæmōnīnque, “Nē nō cæte quēwēnongā incæ tōmengā nānō wede pōnēnō beyænque quēwencæcāimpa,” ante nānō yewæmongāinō bai edæ do batimpa.

**Mōnō waocabo wentamō
mongænte wæmompā, ante**

¹⁸Nē wiwa cædāni guiquēnē wiwa nāni cædō beyænque wadāni edæ Wængongui nō pōni nānō apænegāinō ante ædō cæte ēñenguīnāni. Īnīnque Wængongui ingante nē wiwa cædāni nāni ēñēnāmai īnīnō ante godō piīnīnque tōmengā ōnædē ongōnīnque wiwa nāni cædinō beyænque do pangā wædāni edonque amompa. ¹⁹Wængongui, Botō æbodō imoo, ante tōmāmīni edonque pōni ēñencæmīnimpa, ante cædinque tōmāmō imonte odōmōnīnque tōmēnāni īnānite adobaī edonque pōni odōmongā wægadānimpa. ²⁰Wēēnēñedē pōni nē quēwengāināni tōnō nōwo ganca quēwēmō adobaī, Wængongui mōnō nē adāmai īnongā inte æbānō quēwengāā, ante ēñencæte ante wægāimō īnōmō inte mōnō tōmengā nānō badongaincooque adīnque edæ edonque pōni acæimpa. Edæ, Tōmengā nīmpo cædāmai inte cōwē nē tæi piñænongā ingampa, ante ayæ, Nē Wængongui īnongā ingampa, ante wædinque mōnō waocabo edonque aquēnēmō imompa. Īñæmpa ēñēnāmai intābopa, ante ædō cæte anguiī.

²¹Wængongui ingante do ate bai ingāināni incæte waodāni tōmengā ingante edæ, Bitō Wængongui nāō emōnōmi imipa, ante edæ ānāmai īnōnānimpa. Wængongui ingante waa ate pōnente apænedāmai īnōnānimpa. Mānōmai ocai ōmæcadāni bai mīmō ōmædēnāni bai badīnque tōmēnāni

wentamö entawënäni bagadänimpa.
²²Ocai encamöni imönipa, ante änäni incæte tömënäni wæætë mänömaï cædinque ocai ömæcadäni bagadänimpa.
²³Edæ Wængongui wänämaï nê Quëwengaingä iñongante tömënäni wæætë godö Baa angadänimpa. Tömengä nänö nïä ömönö ante piinte cædinque tömënäni wæætë waomö nê wæwocamö mönö ömönö baï badöninque, öömä ëñadäni näni ömönö baï badöninque, ocagui ëñadäni näni ömönö baï badöninque, ocagui ömaadäni näni ömönö baï badöninque tömënäni, Mönitö wængongui ingampa, ante cædönänimpa.

²⁴Mänömaï cædäni ate wædinque Wængongui, Minitö mini cæinente wædö ante ee abo cæcæminimpa, ante da godongä wadæ godinque tömënäni baonga näni nïömæi mongæante quëwenguinque cædönänimpa. Ìninqe nänä gæncaya nänä gæncaya näni monguënënö ante Baa ante guïñëñadämaï inte cædinque wacä ingä wacä ingä godö wiwa cædönänimpa. ²⁵Wængongui näwangä pöni nänö apænegaïnö ante tömënäni Baa äninque mä pönëninque näni babæ apænegaïnonque ante Ao änönänimpa. Mänömaï cædönäni inte tömënäni wæætë Wængongui nänö nê badongaincoo weca ædæ wææninque, Mönitö wængongui impa, ante cædinque nê Badongaingä ingante edæ ömö cæte wadæ gogadänimpa. Incæte tömengä nê Badongaingä iñongante mönö waocabo inguipoga mönö quëwëñedë ayæ ate miinguipo bayonte wantæpiyæ mönö quëwëñedë Wængongui ingante, Bitö tömëmi toquinque pönö waa cæbi æmönipa, ante mönö apænecæimpa. Mänömaï impa, ante Amëë, ämopa.

²⁶Mänömaï cæyönänite Wængongui, Minitö guïñëñadämaï mini toinente wædonque gobæwedäni, ante da godongä gogadänimpa. Ìninqe onquiyænäni incæ, Nê onquiyæmo inömo inte botö onguïñængä tönö monguënëmo imopa, ante änämaï

inäni inte godö wacä onquiyængä tönö towente möwënönänimpa.

²⁷Ayæ onguïñænäni incæ adobai cædinque, Botö onguïñæmo inömo inte onquiyængä tönö monguënëmo imopa, änämaï inäni inte godö wacä onguïñængä tönö möinente gonga bæco bai toinente wædäni bagadänimpa. Ìninqe cöwë näni waa quëwenguënënö ante Baa äninque näni onguïñæncabo inönäni inte wiwa cædönänimpa. Mänömaï cæyönänite Wængongui eyepæ pöni godö pangä wædinque tömënäni wiwa näni cædö beyænque nämä baonga caate wæwengadänimpa.

²⁸Wængongui ingante mönö pönente ëñengæimpa, ante tömënäni, Önonquedö ante impa, ante tedeyönänite Wængongui wæætë, Ocaidë wentamö encadömini inte edæ waomini mini wiï cæquënënö incæ ee abo cæbæwedäni, ante da godongä gogadänimpa.

²⁹Tömënäni iñömö nö cæquinämaï inäni inte do wiwa cædänique badinque iïmaï cædänipa. Wacä ingä godö towëninque tömënäni wadäni inänite nê wënæ wënæ cædänique inänipa. Mäincoo ante æinente wæwënäni inte tömënäni, Wacä gomonga ængä ingante godö piinte adänipa. Ayæ edæ, Mönö godö wænongæimpa, ante cædinque do cædänipa. Guëädö guëa piinte cædänipa. Wacä oda cæcæcäimpa, ante ancaa cædinque tömënäni godö babæ cædänipa. Ayæ nê wiwa pönëwënäni inte tömënäni, Wadäni wæcædänimpa, ante godö piinte cædänipa. Godö wæntaa godö wæntaa tedewënäni inänipa. ³⁰Ayæ wadäni inänite piïninque iïnäni iñömö godö babæ ante tedewënäni inänipa. Wængongui ingante piinte cædäni inänipa. Ayæ, Tömëmoque waëmö imopa, ante nämä ængö cæte baï cædinque wadäni inänite wææntodonte baï äninque, Önonquedö cæcantedö abii, ante godö piinte todäni inänipa. Edæ, Æbänö godömenque wënæ wënæ cæte toquimoo, ante edæ pönëë cöinque edæ nanguï cædänipa. Mæmpocä tönö badä, Cæedäni, äñöñate tömënäni ëñëñämaï

cædänipa. ³¹Mimö ömædänäni inte tömənäni ocai ömæcadäni bagadänimpa. Cæcæboimpa, äninque edæ iinque cædämaï inönänimpa. Wacä caate wæcä adinque godö waadedämaï inönäni inte tömənäni edæ godömenque piïnäni inte cædönänimpa.

³²Mänömaï cædäni iïnömö näni wænguinque cædänipa, ante Wængongui nö pönï nänö angainö ante tömənäni önömoncaque nê ëñənäni inte tömənäni näni wənæ wənæ cæinēnonque ante cædänipa. Ayæ tömənäni wiwa näni cædö bai wadäni adobaï cædäni adinque tömənäni, Waa cæminipa, äninque nê cædäni inänite waa adänipa.

**Nöingä ante Wængongui
apænte angampa, ante**

2 ¹Tömənäni mänömaï cædänipa. Incæte bitö adobaï wiwa cædömi inte tömëmi pante wæquinque tömənäni inänite apænte ämipa. İninque bitö wacä ingante, Bitö pante wæquinque wiwa cæbipa, ante apænte ämi inte bitö iïnæmpa adobaï wiwa cædömi inte edæ æbänö cæte nämä ante wææ anguiimii. ²Wiwa cædäni inänite apænte äninque Wængongui cöwë nöingä ante apænte angampa, ante edæ do ëñēmompa. ³İninque waobi önömique inömi inte bitö iïnæmpa tömənäni inänite apænte ämi incæte tömənäni näni cædö bai adobaï cædömi inte edæ, Wængongui botö imote pänämaï inte ata cæpocæcäimpa, ante pönëmitawo. ⁴Bitö wiwa cæbi inte Ca ca wæquënëmi iïnömite Wængongui wæætë ee pänämaï inte nanguï waadete pönö cæyongante bitö wæætë edæ piïninque Baa ämitawo. İñæmpa tömengä, Bitö, Æmæwo wənæ wənæ cætabopa, ante wædinque botö gämænö poncæbiimpa, ante Wængongui pönö waadete cæcampa, ante pönëmiyaa.

⁵Incæte bitö mimö ömædëmi inte ancaa Baa äninque edæ wənæ wənæ bitö cædö ante ñimpo cædämaï iïnömite Wængongui nänö ænguï baquionæ iinque bayonte tömengä ænguï

pönï badinque godömenque pangä wæcæbiimpa. Tömengä æbänö nö apænte angäa, ante mäniñedë ate edæ edonque acæimpa. ⁶Edæ, Tömämö mönö cægaï ganca ante Wængongui eyepæ pönï pædæ pönongä æncæmöimpa, ante dodäni näni yewæmongainö bai edæ iinque bacæimpa.

⁷İninque, Mönö ñäö bai entawengæimpa, ante cædinque ayæ, Wængongui mönö imonte waa adinque pönö cæcä ate mönö wæwocadämaï ewocacæimpa, ante cædinque mönö wæntædämaï inte ee waa cæte quëwëmö iininque Wængongui pönö cæcä ate mönö cöwë wänämaï quëwëmaïmompä. ⁸Wæætë, Wængongui näwangä nänö apænedö ante Baa äninque, Tömëmo beyænque quëwencæboimpa, ante nê änäni inänite ayæ wadäni wiwa näni cæquïnonque ante nê tee empote godäni inänite Wængongui ænguï badinque godö piïnte cæcæcäimpa. ⁹Edæ mönö waocabo wənæ wənæ cæmö adinque Wængongui oodeomöni iïnömönite täno päninque oodeomini inämaï imini iminite adobaï päñongä nê wənæ wənæ cæmö tömämö iïnömö edæ caate wæwencæmöimpa. ¹⁰Wæætë waa cæmö adinque Wængongui oodeomöni imönite täno pönö waadete cædinque oodeomini inämaï imini iminite adobaï pönö waadete cæyongä nê waa cæmö wæætë gänë entawëninque ñäö apäite bai entawëñömonte edæ Wængongui tömämö imonte waa acæcäimpa.

¹¹Edæ mönitö oodeomöni imöni incæ minitö oodeomini inämaï imini incæ Wængongui tömämö imonte adoyömö pönï adinque wadö wadö ate pönente cædämaï ingampa. ¹²Möitee wodi, İmaï cæedäni, ante nänö wææ angainö ante ömæmoncadäni inte wiwa cædäni iininque tömengä nänö wææ angainö dæ ante bai mäninäni wæncædänimpa. Wæætë Möitee wodi nänö wææ angainö ante do ëñente ëmoncadänäni incæte wiwa cædäni adinque Wængongui mänine ante ëñänämaï cædäni beyænque apænte

äninque pangä wæcædänimpa. ¹³Edæ Möitee wodi nänö wææ angainö ante önömoncaque ëñänäni inte tömënäni nänäni önömoncaque ëñënö beyænque Wængonguï ayongä dicæ nö cædäni badäniyaa.

Wæætë edæ mänine ante ëñente cædäni inänite guiquënë Wængonguï pönö angä ate tömënäni iñömö nö cædäni bacædänimpa. ¹⁴Edæ Möitee wodi nänö wææ angainö ante ömæmoncadäni inte oodeoidi inämaï inäni incæ pancadäniya tömënäni dodäni nänäni wææ angainonque ante Ao ante cædinque Wængonguï nänö wææ angainö bai edæ do cædänipa. Mänömaï ëñente bai cædinque tömënäni mímö entawënäni inte mänine ante ömæmoncadäni inäni incæte nämä nänäni wææ änonque ëñente cædänipa. ¹⁵Edæ, Tömënäni dodäni nänäni wææ angainö ëñëninque waa cædäni inte tömënäni Wængonguï nänö wææ angainö bai do entawënänipa, ante edonque acæimpa. Mímö entawënäni inte tömënäni nänäni caboque godongämæ pönëninque wënæ wënæ nänäni cædönö ante näëmæ apænte wææ änänipa. Ayæ wæætë waa cædäni ate tömënäni näëmæ apænte nimpö cædänipa.

¹⁶Codito ingantedö ante watapæ ëñengaïmo inte botö iïmaï ante apænebopa. Wængonguï angä ëñente cædinque Itota Codito wæætë waomö mönö awëmö entawënö ante edonque pönï adinque apænte ancæcäimpa. Tömengä nänö apænte anguiönæ iinque bayedë edæ mäninö ante botö yewæmonte apænedö bai edæ iinque bacæimpa.

**Möitee nänö wææ angainta
adinque oodeoidi wïi ëñänäni**

¹⁷Bitö iñömö edæ, Oodeobo inömo imopa, ante ämipa. Ayæ, Möitee wodi nänö wææ angainta në ëñëmo inte botö Wængonguï ayongante waa quëwëmo imopa, ante edæ nämä ængö cædinque ämipa. ¹⁸Wængonguï æbänö angää, ante do ëñëmipa. Ayæ tömengä nänö

wææ angainö ante do ëñëmi inte bitö, Quinö waa i, ante do ëñëninque Ao ante æmipa. ¹⁹Bitö, Wadäni babetamö bai ewocayönänite botö töö æmænte mäobo godänipa. Wëmö iñömö quëwente bai adämaï iñönänite botö iñömö, Acæminimpa, ante tica ënente bai odömonte apænebopa, ante edæ, Nawangä ämopa, ante bitö apænebitawo. ²⁰Ayæ adobaï, Mönö Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente beyænque mönö ëñenguënënö ante entawëninque mönö nö cæquënënö ante adobaï tömänö ante entawengäimpa, ante bitö pönëmitawo. Ayæ mänömainö ante bitö pönënö beyæ bitö, Në oda cædäni inänite botö në töingä odömömo imopa, ante pönëmitawo. Wëñänäni bai wædænque ëñänäni iñönänite botö në odömonte apænebo imopa, ante pönëmitawo.

²¹Iñæmpa mänömaï inömi inte bitö edæ dicæ nämä odömonte apænete ëñëmitawogaa. Wadäni inänite odömonte apænedinque, Awëmö ænämaï iedäni, ante odömonte apænedömi inte tömëmi awëmö æmitawo. ²²Bitö wadäni inänite odömonte apænedinque, Nänöogængä inämaï iñongante godö guëa mönämaï ië, ante në wææ ämi inte bitö adobaï wacä tönö guëa mömitawoo. Ayæ, Wængonguï ingampa, ante nänäni badöinca ante në püimi inte bitö edæ tömënäni nänäni apæneincönë go guiidinque edæ ö æmitawoo. ²³Iñæmpa bitö, Möitee wodi nänö wææ angainö ante botö ëñente cæbo imopa, ante tededinque nämä ængö cædömi inte edæ mänine ante ëñänämaï cæbi adinque wadäni wæætë Wængonguï ingante waa adämaï inänipa töö. ²⁴Edæ, “Minitö cædinö beyæ oodeoidi inämaï inäni incæ Wængonguï ëmöwo ante godö babæ ante wënæ wënæ anewënanipa,” ante tömengä beyæ dodäni nänäni yewæmongainö bai do batimpa.

²⁵Edæ Wængonguï nänö wææ angainö ante ëñente cæbi iinque bitö, Näwä oodeobo imopa, ante në ëö togæïmi badinque waa imaimpa. Wæætë edæ

ēñēnāmaī cæbi ininque oodeo ināmaī ingā bagāacā ingā bai bitō iñōmō edæ do babaīmipa. ²⁶Oodeoidi ināmaī ināni guiquēnē bagaadāni ināni incæte tōmēnāni Wængonguī nānō wææ angainō ante ēñente cædāni ininque Wængonguī ayongā tōmēnāni do ēō togæināni bai inōnāni inte oodeoidi bai inānīpa. ²⁷Bitō iñōmō Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainta mānīmi inte nē ēō togæimi imitawo. Bitō mānōmaī imi incæte ēñēnāmaī cæbi iñōmi wacā wæætē bagāacā inongā inte ēñente cæcā ininque tōmengā ēñente nānō cædō beyænque Wængonguī wæætē bitō imite apænte āninque pancæcāimpa.

²⁸Iñæmpa oodeo ēñagaingā inte baō beyænque oodeocā ingā incæte tōmengā wīi mānōmaī ingā beyænque nāwā oodeocā ingampa. Adobaī nē ēō togæingā iñōmō baonque nānō ēō togæinō beyænque tōmengā Wængonguī ayongā ædæmō ēō togæingā bai wīi ingampa. ²⁹Wængonguī Ōnōwoca ingante nē ēwocacā guiquēnē tōmengā iñōmō edæ nāwā oodeo bai badinque Wængonguī wēñængā ingampa. Edæ Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainō ante ēñente ēō togæininque waocā tōmengā wentamō nānō entawēnō dicæ wido cæquingā. Wængonguī Ōnōwoca guiquēnē pōnō wido cæcā beyænque waocā wæætē waēmō entawengampa. Mānōmaī entawengā ingante wadāni waa adāmaī ināni incæte Wængonguī wæætē, Bitō waa entawēmi abopa, āninque tōmengā ingante waa apænecampa.

3 ¹Ininque oodeocā iñōmō edæ, Oodeobo imopa, ante toquēnengā ingantawo. Ayæ adobaī, Botō ēō togæimo imopa, ante toquēnengā ingantawo. ²Ao āmopa. Nē oodeoidi inōnāni inte tōmēnāni cōwē nanguī toquēnēnāni inānīpa. Edæ Wængonguī apænecā ēñengaināni inte edæ oodeoidi tōmengā nānō apænedō ante nē mangaināni inte nē toquēnēnāni inānīpa. ³Mānōmaī i incæte pancadāniya iñōmō edæ wede pōñēnāmaī inānīpa. Ininque

mōnō æbānō anguiī. Tōmēnāni nāni pōñēnāmaī inō beyænque Wængonguī tōmēnāni inānite dicæ ñimpo cædinque ædæmō aadāmaī ingantawogaa. ⁴Ædō cæte mānōmaī inguiī. Mōnō waocabo tōmāmō nē babæ apænemō iñōmonte Wængonguī iñōmō nō pōni cæcā ingainō anguēnē. Edæ tōmengā beyæ iīmaī ante yewæmongatimpa.

“Wængonguī bitō æbānō apænebiī, ante apænte ancæ cædāni incæte tōmēnāni, Wængonguī nō pōni ante apænecampa, ante edonque acædānīmpa.

Bitō nē tæi emōmi inte edæ bitō imite nē apænte ancæ cædāni inānite nāēmæ edæ wææntodonte bai cædinque edæ gānā cæcæbiīmpa.”

Ante nāni yewæmongainō bai edæ bacæimpa.

⁵Waadāni mā pōñēninque iīmaī ante tedewēnānīpa. Mōnitō wiwa cæyōmōnite Wængonguī nō cæcā adinque wadāni, Wængonguinque nē nō cædongā ingampa, ante godōmenque edonque acædānīmpa. Ininque wiwa cæyōmōnite Wængonguī quīnante piīnte pangāā, ante tedewēnānīpa. Mānōmaī tedewēnāni adinque mōnō wæætē æbānō anguēnēmō imōō. Iñæmpa waodānique nāni ānewēnō bai dicæ anguēnēmō imongaa. ⁶Ædō cæte mānōmaī ānewenguiī. Mānīnō nāni tedewēnō nāwangā i bai inguipoga quēwēmō imonte Wængonguī apænte ānāmaī inguēnengā.

⁷Wadāni guiquēnē iīmaī ante tedewēnānīpa. Wængonguī cōwē nāwangā ante apæneyongante botō babæ apænebo adinque wadāni, Wængonguinque nāwangā ante apænecampa, ante tōmengā ingante godōmenque waa acædānīmpa. Ininque babæ botō apænedō beyænque Wængonguī godōmenque ñāō apāite bai emongā ingampa. Ininque, Bitō nē wēnæ wēnæ cæbi imipa, ante Wængonguī quīnante botō imote apænte angāā, ante tedewēnānīpa. ⁸Tōmēnāni, Wængonguī

ingante godömenque waa acädänimpa, ante mönö godömenque wënæ wënæ cæcæimpa, ante tedewënänipa. Tömënäni näni tedewëno näwangä i bai mönitö adobaï ante ancädömönimpa. Edæ, Tömënäni näni tedewëno bai edæ Pabodoidi adobaï ante apænedänipa, ante pancadäniya pönö wënæ wënæ ante babæ apænedänipa. Mänömai ante nê apænewënäni inänite päniinque Wængongui nö cæte pangampa.

Tömämö mönö pante wæquinque wentamö mongæmomp

- 9 Ininque æbanö ante anguii. Minitö oodeoidi inämai önöminique iñöminite mönitö möni oodeocabo dicæ godömenque waa pönï imöniyaa. Inæmpa mönitö oodeomöni incæ minitö oodeomini inämai imini incæ tömämö nê wënæ wënæ cædomö imompa, ante do odömonte yewæmömöni abaiminipa.
- 10 Edæ iïmai ante Wængongui beyæ ante ämotamini ante bai yewæmongatimpa. “Nê nö cædongä iñömö edæ dæ angampa. Adocanque incæ edæ dæ angampa.
- 11 Nê ëñente pönengä iñömö edæ dæ angampa. Wængongui ingante ante nê diqui diqui minongä iñömö edæ dæ angampa.
- 12 Tömänäni edæ oda cæte wapiticæ godinque, näni waa cædämai incaboque badänitapa. Nê waa cædongä iñömö edæ dæ angampa. Adocanque incæ edæ dæ angampa.
- 13 Waodäni inänite wænoncæte ante ææ ænete bai emencadinque, tömänäni babæ ante enguënëwate tedewënänipa. Edæ tæntæ tömëmæ ënete bai, Wængongæimpa, ante ënedänipa.
- 14 Tömënäni piïnte näni tedewëno beyænque moncapæ ti nä bai enguënëwadänipa.
- 15 Tömënäni wængonguiwaque pogodo goquiwaque ëwadänipa.

- 16 Tömënäni nê godö wænönäni inte mæncoo wido cæte wodii godäni ate edæ miï quëwënäni ponte adinque caate bai wæwënänipa.
- 17 Nê piïnte cædönäni inte tömënäni Wængongui taadö tömengä gänë entawente nänö godönö ante adämai inte cædänipa.
- 18 Tömënäni, Wængongui ingante mönö guiñente ëñengæimpa, ante pönënämai inänipa.”

Ante dodäni näni yewæmongainö bai impa.

19 Æcänö Möitee wodi nänö wææ angainö ante nê ëñente quëwenguënëna inaa tömengä beyænque ante wææ yewæmongatimpa. Mänömai i beyæ, Botö eyepæ cæbo imopa, ante mönö ædö cæte anguii. Edæ guiñenete mönö pæ wëñecæimpa. Ayæ inguipoga tömäo quëwëmö tömämö Wængongui nê apænte angä weca ongöniinque edæ, Æbanö cætaboo, ante Wængongui ingante mönö edonque apænequënëmö imompa. Mänömainö ante edæ do ëñëmomp. 20 Mänömai beyæ Wængongui, Möitee wodi nänö wææ angainö ædæmö ëñente cæbi beyæ bitö botö ayömo nê nö cæbi babipa, ante adocanque ingante edæ änämai incæcæimpa. Wæætë mänine nänö wææ angainö ëñente beyæ mönö, Nê wënæ wënæ cæmö imompa, ante edonque amompa.

Mönö wede pönënö beyænque nö cæte quëwëmomp, ante

21 Wiï Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñëmini beyæ wæætë edæ Wængongui incæ pönö badongä beyænque mönö tömengä ayongä nö cæmö bamompa, ante ñowo pönï odömongatimpa. Dodäni Möitee wodi tönö Wængongui beyæ nê apænegainäni iñömö, Iincayæ ate mänömai bacæimpa, ante do yewæmongadänimpa.

22 Wængongui pönö badongä ate mönö nê wede pönëmö iñömö Itota Codito ingante mönö wede pönënö beyænque edæ tömämö tömengä ayongä nö cæmö

bamompa. Edæ mönō adoyömō ingaimō inte önōmonque imompa. ²³Īnīnque mönō tömāmō wēnæ wēnæ cæmō inte Wængongui nānō ñāō bai quēwēñōmō guicæte ante cædinque wīī eyepæ cæmō inte wīī guimompa. ²⁴Incæte Itota Codito ængā beyænque abæ tawænte gote bai quēwēmō ĩñōmonte Wængongui ōnonque ānāmaī inte waadete pōnō badongā ate mönō tömengā ayongā nō cæmō bamompa. ²⁵Wængongui ĩñōmō Itota Codito ingante da pōnōnīnque, Tömengā mīnitō wēnæ wēnæ cædō ante teēmente wængā beyænque botō wæætē piyænē cædinque mīnitō imīnite pānāmaī incæboimpa, ante cægacāimpa. Īnīnque tömengā, Mānōmaī pōnō cæbo ate mīnitō, Itota wepæ mönō beyæ pe tæ pe tæ wæænīmpa, ante wede pōnēnīnque wede mīni pōnēnō beyænque quēwencæmīnīmpa, ante pōnō cægacāimpa.

Mānōmaī cædinque Wængongui wēñēñedē mönō waocabo mönō wēnæ wēnæ cægāinō ante ee adīnque nē pānāmaī ingaingā incæte edæ, Botō cōwē nōingā ante apænte ānōmo imopa, ante ēñencæmīnīmpa, ante odōmongacāimpa. ²⁶Īnīnque, Wængongui nē nō cæcā ĩnongā ingampa, ante mönō acāimpa. Ayæ adobaī, Itota ingante nē pōnēmō ĩñōmonte Wængongui nē panguēnengā ingā incæ mönō imonte ata cæpōdinque pōnō badongā ate mönō wæætē tömengā ayongā edæ nē nō cæmō bamompa, ante mönō acāimpa. Īnīnque tömengā mānōmaī cædinque tömengā nō nānō cædō ante odōmoncæte ante ñōwo cægacāimpa.

²⁷Īnīnque mönō waocabo ĩñōmō nāmā ængō cæte bai cædinque mönō, Nāmā cædinque nō cæmō bamompa, ante ædō cæte anguimōō. Īñæmpa mānōmaī ānīnque cædāmaī ingæimpa. Quīnante nāmā wīī ængō cæquīī, ante wæmīnitawo. Mōītee wodi nānō wææ angāinō ædæmō ēñente cæmō inte bai mönō, Tömēmō cætāmōmpa, ancædōmōimpa. Incæte

ædæmō ēñente dicæ cæmongaa. Wæætē tömengā ingante wede mönō pōnēnō beyænque tömengā ayongā nō cædōmō bamompa, ante adīnque mönō, Tömēmō cætāmōmpa, ante ædō cæte anguīī.

²⁸Īñæmpa waocā Wængongui nānō wææ angāinō ante ēñente cæcā incæ wīī tömengā nānō ēñente cædō beyæ nē nō cæcā bacampa. Wæætē wede nānō pōnēnō beyænque Wængongui ayongā edæ nē nō cæcā bacampa, ante do edæ apænebo ēñēmaimīnīpa.

²⁹Oodeomōni ĩñōmōnīte Wængongui mōnitō Wængongui ĩnongā ingampa. Oodeomīni ĩnāmaī imīni guiquēñē, Wīī mōnitō Wængongui ingampa, ante pōnēmīnitawo. Īñæmpa oodeomīni ĩnāmaī ĩñōmīnīte adocā Wængongui mīnitō Wængongui ingampa. ³⁰Edæ adocanque Wængongui ĩnongā ingampa. Īnīnque nē ēō togæimōni imōni mōni wede pōnēnō beyænque tömengā pōnō badongā ate tömengā ayongā edæ nō cæmōni bamōnīpa. Adobaī bagāamīni mīni wede pōnēnō beyænque Wængongui adocanque ĩnongā inte pōnō badongā ate mīnitō adobaī tömengā ayongā nō cæmīni bamīnīpa. ³¹Mōnō pōnēnō beyænque ĩmpa, ante apænedīnque mōnitō Wængongui nānō wææ angāinō ante dicæ wēā godonte bai cæmōnīyaa. Wīī mānōmaī cæmōnīpa. Wæætē mānōmaīnō ante apænedīnque tömengā nānō wææ angāinō ante Ao ānīnque mōnitō, Ēñēedāni, ante odōmonte apænemōnīpa.

Abadāō wodi æbānō cægacāī, ante pōnengæimpa

4 ¹Mānīnō ante mōnitō māēmæ Abadāō wodi ĩñōmō æbānō ante ēñengacāī, ante mönō ñōwo pōnente apænecæimpa. ²Abadāō wodi nē ēñente cæcā ingaingā incæte tömengā nānō ēñente cædō beyænque dicæ nō pōni entawengā bacantawogaa. Mānōmaī cædinque nō cæcā bagacāimpa, ante nāwangā ī bai tömengā waodāni ēñēñōnānīte, Waa cæbo imopa, ante do ancægacāimpa. Incæte tömengā

Wængonguī ēñēñongante mäninö ante cöwē änāmaī inguēnengä ingacäimpa. ³Wængonguī æbänö ante apæneceä ēñente yewæmongadäni, ante aminii. Edæ iīmaī ante apæneceä ēñente yewæmongadänimpa. “Wængonguī nōingä ante apæneceä, ante Abadäo wede pōnengacäimpa. Īninqe tömengä wede nänö pōnēnō beyænque Wængonguī wæætē edæ, Botö ayömo Abadäo nē nō entawengä ingä abopa, angacäimpa,” ante yewæmongadänimpa.

⁴Edæ wadäni beyæ waocä nanguī cæcä ate tömēnāni debe badināni inte edæ, Önonque pōnömöni æe, ante ædö cæte anguināni. Īñæmpa wīī önonque godonte impa. Wæætē tömengä nänö nanguī cædinö beyænque paga ante nē godonguēñēnāni inte awēñēidi, Bitö nanguī cæbitapa, ante godönāni ængampa. ⁵Wængonguī guiquēñē önonque pōnō cæcä æmōimpa. Waocä wīwa cæcä incæ wede pōnengä adinque Wængonguī pōnō badongä ate tömengä Wængonguī ayongante wæætē nō cæcä bacampa. Īninqe waocä waa cædāmaī incæ edæ wede pōnengä adinque Wængonguī wæætē tömengä ingante pōnō badōninqe, Nö pōni bitö entawenguinge bitö wede pōnēmi abopa, angampa. ⁶Waocä waa cædāmaī ĩñongante Wængonguī pōnō badongä ate tömengä Wængonguī ayongä nō pōni entawengä ĩninqe tömengä watapæ quēwencæcäimpa, ante apænedinque Dabii wodi adobaī æmotamīni ante baī yewæmongacäimpa.

⁷Adocä yewæmōninqe,

“Waodäni ēñēnāmaī cædäni inänite
Wængonguī pōnō ñimpo cæcä ate
tömēnāni wæætē watapæ
quēwencædänimpa.

Edæ tömēnāni ēñēnāmaī nāni cædö
ante ö ænte mǎo tee moncate baī
cæcä adinque nanguī tocædänimpa.

⁸Æcänö ingante Wængonguī, Bitö pante wæquinque wēnæ wēnæ cæbipa, ante cōwē piinte änāmaī ingä ĩninqe mäningä waocä wæætē nanguī tocæcäimpa.”

⁹Ante Awēñē Dabii wodi, Eö togæñinānique tocædänimpa, ante dicæ yewæmongantawogaa. Bagäadāni adobaī tocædänimpa, ante ancæte ante yewæmongacäimpa. Abadäo wodi Wængonguī ingante wede nänö pōnēnō beyænque Wængonguī, Botö ayömo Abadäo nē nō entawengä ingä abopa, angacäimpa. Mänömainö ante edæ botö do yewæmōmo abaiminipa. ¹⁰Abadäo wodi æbänö engæñongante Wængonguī mänömaī angacäi. Dicæ eö togæningä ĩñongante angantawogaa. Wæætē bagäacä ĩñongante angacäimpa. ¹¹Īninqe, Abadäo bagäacä inte wede pōnengä beyænque botö pōnō badömo ate nō cæcä bacampa, ante ēñencædänimpa, ante cædinque Wængonguī angä eö togænte bagacäimpa.

Mänömaī cæcä beyæ minitö bagämīni inte wede pōnēmīni ĩñömīni Abadäo wodi minitö wæmængä baī bagacäimpa. Abadäo wodi päimīni baī wede pōnēmīni adinque Wængonguī adobaī, Nö entawēmīni bamīni acæboimpa, ante pōnō badongacäimpa. ¹²Mönitö wæmä Abadäo wodi doyedē bagäacä ingäñedē incæ wede pōnengä ingacäimpa. Mōni idægocabo ĩñömö nē eö togæimōni inte edæ tömengä wede pōnente nänö cængongainö adodö tee empote gomōnipa. Īninqe mäninönö möni wede pōnente godönö gomōni beyænque möni eö togæncabo wæmængä adocä Abadäo wodi ingacäimpa.

**Mönö wede pōnēnō beyænque
Wængonguī nänö angainö
ante cæcampa, ante**

¹³Wængonguī, Inguipoga incæ bitö nē ænguimi incæbiimpa, äninque Abadäo wodi tönö tömengä nänömōidi inänite pōnō angä ængadänimpa. Mänömainö äninque Wængonguī dicæ, Botö wææ angainö ante ēñente cædänique æncædänimpa, ante angantawogaa. Wæætē edæ wede pōnente tömengä ayongä nō entawēñāni badäni

beyænque Wængonguī, Inguipoga incæ pönömo æncæminimpa, ante apænegacäimpa. ¹⁴Wængonguī dicæ, Botö wææ angainö eñente nê cæðanique nê ænguīnāni inānīpa, ante angantawogaa. Edæ mänömainö angä bai mönö wede pönönö ante önonque pönencæðömöimpa. Tömengä nänö angainö incæ wo ewente bai bacæðönimpa. ¹⁵Edæ mäninö tömengä nänö wææ angainö ante eñenāmai cæðāni beyænque Wængonguī ænguī badinque pangampa. Wæætē wææ änāmai inte bai Wængonguī, Botö wææ angainö ante eñenāmai cæbīpa, ante ædö cæte anguingää. Edæ dæ ancæðönimpa.

¹⁶Mänömai beyæ Wængonguī, Botö waadete pönö cæðö beyænque æminīpa, ante edonque acäimpa, ante cæðinque Abadäö wodi wede nänö pönönö beyænque ante, Pönömo æncæminimpa, angacäimpa. Mönitö Móite wodi nänö wææ angainö ante nê eñemöni iñömönite wīi adomönique imönite angacäimpa. Wæætē Abadäö wodi nänö wede pönengai bai adobai wede pönemö iñömönte mönö tömämö imonte Wængonguī, Cöwē pönömo æncæminimpa, angacäimpa. Edæ mönö wede pönencabo iñömönte Abadäö wodi tömämö wæmængä bai ingacäimpa. ¹⁷Wængonguī edæ do wængaināni inānite pönö cæcä ate tömēnāni iñömö nāni ömæmonte edæ mīināni quēwēnānīpa. Dæ angaincoo incæ tömengä do badongä ate edæ a ongoncoopa. Wængonguī mänömai nê badongä iñongante Abadäö wodi tömengä ingante nê wede pönengä ingacäimpa. Ininque Wængonguī, “Abadäö eñēmi. Botö pönö badömo ate bitö pæināni yebæinque wacabodāni nāni cabo wacabodāni nāni cabo nangui ināni iñönānite edæ bitö adobique tömēnāni wæmæmi incæbiimpa.” Ante Wængonguī beyæ ante yewæmongatimpa. Ininque Wængonguī ayongante mönö wede pönemö iñömönte Abadäö wodi mönö wæmængä bagacäimpa.

¹⁸Tömengä ingante, “Bitö pæināni edæ mänimpodāni bacæðänimpa,” ante Wængonguī do angacäimpa. Mänömainö angä eñēninque, Ædö cæte baquīi, ante wædongä incæ Abadäö wodi, Wængonguī cöwē cæcä beyæ watapæ bacäimpa, ante wede pönengä ingacäimpa. Ininque tömengä wede nänö pönönö beyænque “wacabodāni nāni cabo wacabodāni nāni cabo nangui ināni bayönānite tömēnāni wæmængä” Abadäö bagacäimpa.

¹⁹Tömengä, Botö picængadebo wodo tiēē wadepo quēwengaimo inte edæ botö baö wænte bai eñābo inte edæ ædö cæte wēñæ tapæiquimoo, ante eñengacäimpa. Ayæ, Tada adobai wēñæ cöwē mänāmai ingaingä inte picængadecä badinque ædö cæte wēñæ manguingää, ante pönengacäimpa. Incæte mäninö nänö wæðö beyænque guiñēñadāmai inte Abadäö wodi Wængonguī nänö äninö ante godömenque pönengacäimpa.

²⁰Tömengä, Wængonguī wabänö cæbaingä, ante wæðāmai inte wæætē Wængonguī nänö, Cöwē pönö cæcæboimpa, äninö ante wede pönengacäimpa. Ayæ, Wængonguī bitö nāö entawēmi inte tæi emonte waa cæcæbiimpa, ante godömenque tæi piñænte entawēninque Abadäö wodi wede pönengacäimpa. ²¹Edæ, Wængonguī nê tæi piñængö inte, Cöwē cæcæboimpa, ante nê angaingä inte edæ cöwē cæcæcäimpa, ante Abadäö do eñēninque edæ wede pönengacäimpa. ²²Tömengä mänömai wede pönengä beyænque Wængonguī, Abadäö bitö nö entawēmi imi abopa, angacäimpa.

²³Mänine, Bitö nö cæbi imi abopa, ante nänö angaine iñömö wīi tömengä beyænque yewæmongatimpa. ²⁴Wæætē mönö beyæ adobai yewæmongatimpa. Edæ, Mönö Awēñē Itota ingante Wængonguī angä nāni ömæmongacäimpa, ante nê angaingä ingante wede pönemö iñömönte Wængonguī, Botö ayömo mīnitö nö cæminī imini abopa, ante badongampa.

²⁵Wënæ wënæ mönō cædō beyænque mönō Awënē Itota ingante Wængongui pædæ godongä wængacäimpa. Ayæ mönō beyæ ante cædinque tömengä mönō Awënē Itota ingante, Bitō nē nō cædōmi inte ñāni ömæmōmi beyænque tömēñāni botō ayōmo nō entawēñāni bacædānīmpa, ante cædinque angä ñāni ömæmongacäimpa.

Wængongui badongä ate mönō nō cæmō bamompa

5 ¹Mönō wede pönēnō beyænque Wængongui pönō badongä ate mönō tömengä ayongante edæ nō cæmō bamompa. Ìnīnque mönō Awënē Itota Codito nānō cægāinō beyænque Wængongui piyænē cæcä ate mönō tömengä tönō godongämæ gānē entawente quēwēmompa. ²Mönō wede pönēnō beyæ adocä Codito mönō imonte pönō ænte māmongä ate Wængongui waadete pönō cædinque mönō imonte ængampa. Ayæ Wængongui nē ñāō ãdongä weca ongōñōmō tömengä pönō badongä ate mönō godongämæ ñāō ãmonte mönō watapæ bacäimpa, ante wede pönēnīnque tomompa.

³Ayæ wīi mānīnque beyæ tomompa. Ìñæmpa, Waocä nānō wæntædāmaī inte ee cæquinque caate wæcampa, ante ãñēmō inīnque mönō caate wæmō incæte caate mönō wædō beyæ adobai tomompa. ⁴Ayæ nē wæntædāmaī inte ee cæmō adīnque mönō Wængongui ayongä nē waa cæmō edæ bamompa. Māñōmaī bamō inīnque mönō, Watapæ bacäimpa, ante pönente tomompa. ⁵Māñōmaīñō ante nē pönente tomō ññōmō edæ mönō ænguēñēnō ante do ænīnque mönō guingo imonte wædāmaī imompa. Edæ Wængongui tömengä Tæiyæ Wæmō Öñōwoca ingante da pönōnīnque tömengä nānō waadete pönēnō adobai do pönongä ænīnque mimōnē entawēmompa.

⁶Edæ iīmaī impa. Mönō aquīimō pönī ññōmo inte, Ædō cæte cæmōō, ante wæyōmonte mönō Codito ññōmō eyepæ pönī pönīnque, Mīnitō Wængongui

ayongante wīwa cæmīni imīnīpa, ante adīnque wīwa mönō cædō ante teēmente wæætē wængacäimpa. ⁷Waocä guiquēñē wacä nē nō cædongä ingä adīnque tömengä beyæ wæætē dicæ wænguingäa. Incæte, Nē waa cædongä wæætē quēwencæcäimpa, ante cædinque adocanque adocanque wabānō Ao ante tömengä beyæ wæætē wæmainānīpa. ⁸Incæte, Wængongui mīnitō imīnite nangui waadete pönengampa, ante odōmoncæte ante cædinque mönō Codito ññōmō nē wënæ wënæ cæmō ññōmonte mönō beyænque wæætē wængacäimpa. ⁹Codito wepæ mönō beyæ pe tæ pe tæ wææ beyænque mönō Wængongui ayongante nō entawēmō do batamompa. Codito mönō beyæ māñōmaī wængaingä inte cōwē godōmenque cæcæcäimpa.

Ämo ãñēedāni. Wængongui nē piīnte panguēnengä ññongante adocä Codito gä pe æmpote ængä beyænque Wængongui wæætē mönō imonte edæ ata cæpocä quēwencæmōimpa. ¹⁰Mönō edæ Wængongui tönō mönō godongämæ piīncabo ññōmonte tömengä Wengä mönō beyæ wæætē wængä beyænque mönō Wængongui tönō godongämæ piyænē cæmō bagamōimpa. Mönō Wængongui tönō godongämæ piyænē cæmō inīnque tömengä Wengä ññōmō cōwē godōmenque cæcæcäimpa. Ämo ãñēedāni. Tömengä adocä do wængaingä inte ñāni ömæmonte mīingä quēwēnīnque mönō imonte ængä beyænque mönō wænāmaī inte cōwē quēwencæmōimpa. ¹¹Ayæ mönō godōmenque iīmainō ante ãñengæimpa. Mönō Awënē Itota Codito ængä beyænque Wængongui piyænē cæcä inīnque mönō ññowo Wængongui nempo quēwēnīnque edæ Itota Codito beyæ ante watapæ tomompa.

Tānocä Adäo wodi bai Codito adobai Tānocä ingampa

¹²Docä mæmæ adocanque tānocä incæ ãñēñāmaī cæcä inīnque mönō wënæ wënæ cæpāmo inguipoga do

pongatimpa. Ayæ tömengä nänö ëñënamäi cægäinö beyænque në wæwocacä bagacäimpa. Tömengä wënæ wënæ cæcä ingaingä bai mönö tömämö adobai në wënæ wënæ cæmö imö inique edæ mönö waocabo tömämö në wæwocamö edæ do bagamöimpa. ¹³Edæ wëñëñedë Möitee wodi nänö wææ änämai iñedë incæ waodäni do wënæ wënæ cædäni ingadänimpa. Wënæ wënæ cædäni incæte Wængongui, Botö wææ änö ante ëñënamäi cæminipa, ante adö cæte apænte anguingä. Iñæmpa mäniñedë ayæ wææ änämai ingacäimpa. ¹⁴Në Ponguingä, ante dodäni nani në angaingä iñömö Tānocä nänö ingai bai docä Adäo wodi adobai tānocä ingacäimpa. Incæte Adäo wodi Wængongui nänö wææ änö ante ëñënamäi cædinque wënæ wënæ cægacäimpa. Wæætë Wængongui edæ Möitee wodi nänö quëwenganca wææ änämai iñongante Adäo wodi pæināni guiquënë wënæ wënæ cædäni incæte tömengä nänö ëñënamäi cægai bai wii adobai ëñënamäi cægadänimpa. Incæte tömënāni në wæwocadäni inte wægadänimpa.

¹⁵Incæte Wængongui nänö wææ angäinö ante adocanque nänö ëñënamäi cægai bai Wængongui nänö pönongai iñömö wii adobai impa. Edæ adocanque nänö ëñënamäi cægai beyænque nangui ināni inte wægadänimpa. Incæte Wængongui guiquënë nangui pöni waadete pönö cædinque Itota Codito ingante da pönongä pöninque tömengä adocanque inongä waadete eyepæ pöni pönö cæcä ate mönö nangui pöni imö inte quëwëmompä. ¹⁶Onguiñængä adocanque wënæ wënæ nänö cægai beyæ në wæwocadäni bagadänimpa. Wængongui nänö pönongai iñömö edæ wii adobai impa. Adocanque nänö adopoque ëñënamäi cægäinö ante adinque Wængongui tömengä ingante apænte äninque edæ, Bitö tente wæquinque impa, angacäimpa. Wæætë Wængongui nänö wææ angäinö ante ëñënamäi wæætë wæætë cæmö

incæte tömengä, Botö ayömo mini nö entawenguinque impa, ante önonque pönongä ænte entawëmompä.

¹⁷Waoçä adocanque incæ Wængongui nänö wææ angäinö ante ëñënamäi cæcä inique tömengä adocanque nänö ëñënamäi cægai beyænque mönö wæwocamö do bagamöimpa. Wængongui guiquënë godömenque eyepæ pöni waadete pönö badongä ate tömengä ayongä mönö nö entawëmö bagamöimpa. Inique Itota Codito adobai Adocanque iñongante mönö tömengä nempo wæwocadämai inte quëwëninque awëñëidi bai badinque quëwëmompä.

¹⁸Mänömai beyæ adocanque adopoque ëñënamäi cæcä beyænque Wængongui mönö tömämö imonte apænte äninque, Mini wænguinque wënæ wënæ cæminipa, angampa. Ayæ adobai Adocanque adopoque nänö nö cægäinö beyænque mönö Wængongui ayongä nö cæmö bamö inique Wængongui apænte äninque mönö tömämö imonte, Mini quëwenguinque minitö botö ayömo nö entawëmini baminipa, angampa. ¹⁹Edæ adocanque nänö adopoque ëñënamäi cægai beyænque mönö nangui imö incæ edæ në wënæ wënæ cæmö bagamöimpa. Adobai Adocanque nänö adopoque ëñente cægai beyænque mönö nangui imö incæ edæ Wængongui ayongä nö cæmö bagamöimpa.

²⁰Mönö waocabo wënæ wënæ cæyömonte Wængongui, Botö wææ änö ëñënamäi inte cæminipa, ante edonque acæminimpa, ante wææ angacäimpa. Wææ angä ate edonque adinque mönö waocabo wæætë, Nangui ëñënamäi inte cæte awædö, ante wæyömonte Adocä incæ godömenque nangui waadete pönö cæcä æmompä. ²¹Inique mönö ëñënamäi cægai beyæ mönö në wæwocamö bagamöimpa. Wæætë mönö Awëñë Itota Codito waadete pönö nö cæte badongä ate mönö cöwë wænāmai quëwënguinque Wængongui ayongä nö entawëmö bagamöimpa.

**Codito nempo quëwëninque
mönö nê wîwa cædongä
nempo wîi quëwëmompä**

6 ¹Îninqe mönö æbänö anguii. Pancadäniya iimaï änewënanipa. Wængongui godömenque waadete pönö cæcæcäimpa, ante cædinque mönö godömenque wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante tedewënanipa. Mönö iñömö dicæ mänömainö ante tedewenguëñömö imongaa. ²Iñæmpa ædö cæte mänömainö ante tedewenguuii. Wënæ wënæ mönö cæte quëwëmämo pædæ godömo æninqe Codito teëmë mongæñinque wæñongante mönö tömengä tönö godongämæ wænte bai inömo inte ædö cæte godömenque wënæ wënæ cæte quëwenguuii. ³Mönö Itota Codito nempo quëwengæimpa, ante æpænë guidinque mönö tömengä tönö godongämæ wængaimö bai batamompä, ante minitö iñömö ëñënamai iminitawo. ⁴Tömengä wænte öñöñongante Mæmpo Wængongui nê ñäö entawëngö inte tæi emönongä inte, Ñäni ömæmöe, angä ñäni ömæmongacäimpa. Îninqe mönö iñömö edæ, Codito tönö ñäni ömæmonte bai mönö miimö quëwengæimpa, ante cædinque æpænë guidinque tömengä wodido godongämæ guite bai wænte bai öñontamompä. ⁵Edæ tömengä wængä ate godongämæ wænte bai bagaimö ininqe mönö tömengä ñäni ömæmongä ate tömengä tönö äawocaque bai ewocate ñäni ömæmonte bai quëwëmaïmompä. ⁶Wocä nänö nê ö æninäni inte tömengä beyænque cæte nê quëwënanï bai mönö adobai wënæ wënæ mönö cædö beyænque wægämöimpa. Mänömaï inte wæyömonte mönö Codito iñömö, Aamö cæte gocæminïmpä, ante cædinque wënæ wënæ cæte mönö wentamö mongæñö ö ænte teëmë mongængantapa. Ee mongæñongante tömengä ingante awäa timpodäni wængä adinque baonque ante mönö wënæ wënæ cæpämö iñömö ewente bai ba ininqe mönö do aamö cæte bai mäninö ante

ëmö cæte gomompä. ⁷Wocä æmæwo wængaingä inte edæ ædö cæte wënæ wënæ cæquingä. Edæ tömengä nänö wënæ wënæ cægainö ante ëmö cæte aamö cæte bai gogaingä ingampa.

⁸Mönö Codito tönö äawocaque bai ewocadinque adopoque wængaimö inte mönö tömengä tönö godongämæ quëwengæimpa, ante wede pönëmompä. ⁹Edæ do wænte ñäni ömæmonte miingä quëwëngö inte Codito wæætë mempoga wænguingä inämaï ingampa. Tömengä ñöwo wæwocadämaï iñongante tömengä ingante, Wæmäwe, ante ædö cæte anguii. Iñæmpa, wænämaï incæcäimpa, ante do ëñëmompä. ¹⁰Tömengä adopoque wæninqe mönö wënæ wënæ cægainö ante æmæwo wido cæcæte ante teëmë mongænte wængacäimpa. Wæætë ñäni ömæmonte miingä quëwëninque tömengä, Wængongui beyænque cæte quëwencæboïmpä, ante quëwengampa. ¹¹Minitö adobai Codito nempo quëwënomini inte wîwa mini cægainö ante æmæwo wido cæcæte ante cædinque, Itota Codito tönö adopoque wængaimö imompä, ante wæætë, Mönö Wængongui beyænque cæte quëwengæimpa, ante pönëninque quëwëedäni.

¹²Mänömaï beyæ minitö, Baonga mönö ñömænguiñö quëwëninque mönö wënæ wënæ cæinënö ante mönö ëñente cædämaï ingæimpa, ante nämä wææ aadinque edæ wënæ wënæ mini cæinëwëñö ante edæ ëñënamai inte quëwëedäni. ¹³Ayæ minitö, Bado, ante edæ, Botö baonca wîwa cæcæcäimpa, ante edæ minitö baö quiomë i inca wënæ wënæ cæquinqe ante edæ godö cædämaï iedäni. Wæætë do wæwocagaimini inte ñäni ömæmonte miimini quëwëninque minitö wæætë Wængongui ingante nämä godömini æncæcäimpa. Edæ, Botö baö ini edæ tömäo Wængongui quï impä, ante pædæ godöninque miimini quëwëñöminite tömengä wæætë minitö tönö godongämæ cædinque nö pönï cæcæcäimpa. ¹⁴Edæ

Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñēmīni incæte wīī mānīnō beyænque quēwēmīnīpa. Wæætē Wængonguī waadete pōnō cæcā beyænque quēwēmīni inte mīnitō wēnæ wēnæ mīni cæinēwēnō ante ēñente cædāmaī inte quēwencæmīnīpa.

**Wīwa mōnō cæinēwēnō ante
mōnō ēñēnāmaī ingæīmpa**

¹⁵Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente beyænque wīī quēwēmō inte mōnō Wængonguī waadete pōnō cæcā beyænque quēwēmōmpa. Nāwangā impa. Īnīnque mōnō æbānō cæquīī. Wadāni ĩñōmō idīquībæ ante pōnēnīnque, Wængonguī pōnō cæcā beyænque nē quēwēnōmō inte mōnō wæætē wēnæ wēnæ cæcæīmpa, ante tedewēnānīpa. Mōnō ĩñōmō ædō cæte mānōmaīnō ante cæquīmō.

¹⁶Wacā ingante nē cæte quēwēmīni bacæte ante cædinque mīnitō, Bado, bitō botō awēnē badinque edæ āmi ēñente nē cæbo baboe, āmīni ĩnīnque edæ māningā mīnitō ĩmīnite ō ængā ate tōmengā beyænque cæte quēwēmaīmīnīpa. Mānīnō ante pōnēmīniyaa. Ayæ adobaī mīnitō wēnæ wēnæ cæinente mīni wædō ante Ao ante cæmīni ĩnīnque mīni wænguinque edæ mānīnō beyænque cæte nē quēwēmīni inte wæbaīmīnīpa. Wæætē Wængonguī ingante, Bado, bitō botō Awēnē ĩnōmi inte edæ āmi ēñente nē cæbo baboe, ānīnque mīnitō nō cæte mīni quēwenguinque tōmengā beyænque nē cæmīni babaīmīnīpa. ¹⁷Mīnitō doyedē mīni wēnæ wēnæ cæinēwēnonque ante cædinque mīnitō awēnē beyænque cæte nē quēwēmīni baī ingamīnīpa. Nōwo guiquēnē Wængonguī nō nānō ānō ante odōmōmōni ēñēnīnque mīnitō ĩnonque ante edæ nē ēñente cæmīni bamīnitapa. Mānōmaī bamīnīpa, ante adīnque botō Wængonguī ingante waa ate pōnēnīnque apænebopa. ¹⁸Ayæ wēnæ wēnæ mīni cædō beyænque cæte nē quēwēmīni inte wæyōmīnite Wængonguī ĩmpo cæcā ate mīnitō abæ tawænte ee gote baī

quēwēmīnīpa. Nōwo wæætē tōmengā nānō nō cædonque ante ēñente cæmīni ĩnīnque mīnitō edæ nē nō cædongā nempo quēwēnīnque tōmengā beyænque cæte nē quēwēmīni bamīnīpa.

¹⁹Mīnitō ōnōmīnīque inte æiquedō ædæmō ēñenguīmīnīi, ante wædinque botō, Waocā nānō cæi baī impa, ante tededīnque odōmōmo aedāni. Wēēñēñedē wēnæ wēnæ cædinque godōmenque quingāmē baī quēwencæte ante mīnitō, Bado, ante quīomē incæ mīni baonga wīwa cæquinque pædæ godō cæmīnitapa. Mānōmaī beyænque ēñēnāmaī mīni cæinēwēnō ante ēñente cædinque edæ mīnitō mānīnonque ante nē cæte quēwēmīni ingamīnīpa. Nōwo guiquēnē tæiyæ waēmō mīni ēwocate quēwenguinque ante mīnitō baō ĩnī edæ, Wængonguī quī impa, ante tōmāo pædæ godōedāni. Ayæ mīni nō cæquinque ante edæ tōmengā beyænque nē cæmīni inte quēwēedāni. ²⁰Wēēñēñedē ĩñōmō mīnitō wēnæ wēnæ mīni cæinēnō beyænque cæte nē quēwēmīni baī inte wægāmīnīpa. Mānīñedē mīnitō nē nō cædongā nempo quēwēnāmaī ingaīmīni inte tōmengā nānō angainō ante edæ ēñēnāmaī ingamīnīpa. ²¹Mānīñedē quingāmē baī mīni cægāinō ante pōnente wædinque mīnitō nōwo ĩñōmō guingo ĩmonte bamīnīpa. Edæ mānīnō mīni wīwa cægāinō beyæ ante dicæ watapæ tote bamīniyaa. ĩñæmpa edæ mīni wænguinque mānōmaī cægāmīnīpa.

²²Nōwo guiquēnē, Wēnæ wēnæ mīni cæinēwēnō ante idæwaa ēñencæmīnīpa, ante cædinque Wængonguī gā pe æmpote ængā ate mīnitō abæ tawænte baī Wængonguī nempo wæætē ee pongāmīnīpa. ĩnīnque nē gā pe æmpocā nempo quēwēnīnque mīnitō tōmengā ingante cæte nē quēwēmīni inte mīni cōwē wænāmaī quēwenguinque tæiyæ waēmō ēwocāmīni bamīnīpa. ²³Mōnō waocabo mōnō wēnæ wēnæ cædō beyæ ante paga cæte baī cædinque Wængonguī mōnō ĩmonte pōnō pangā wænguēñēmō

imompa. Wæætē, Wantæpiyæ
quēwencæminimpa, ante adocā
incæ mōnō Awēnē Itota Codito tōnō
godongāmæ cædinque mōnō imonte
ōnonque pōnō ængā beyænque mōnō
cōwē wænāmaī quēwēmompa.

**Ēñente cæquēnēmō inte nā
cæyænte bai ingamōimpa**

7 ¹Īñānāni ēñēedāni. Mōitee wodi
nānō wææ ante yewæmongainō
ante do adimīni imīni incæte mīnitō
īmaī ante ēñēmīnyaa. Edæ, Ēñente
cæedāni, ante tōmengā mīñāni
quēwēnānique inānite wææ ante
yewæmongacāimpa. Īninqe waocā
do wæningā īñongante, Cæe, āñōmō
tōmengā mīngā ingampa diyæ
cæquingāā. Edæ dobæ wængāimpa.

²Īmaīnō ante pōñēedāni.

Onquiyængā ingante nāñōnāni mongā
ate tōmengā nānōogængā mīingā
nānō quēwenganca onquiyængā
īñōmō tōmengā nānōogængā ingante
ēñente quēwencæcāimpa, ante wææ
ante yewæmongatimpa. Wæætē
edæ tōmengā nānōogængā wængā
ate onquiyængā owæmpoingā inte
adocanque quēwēñongante mǎnōmaīnō
ante edæ ædō cæte wææ anguiī.

³Īninqe nānōogængā ayæ mīingā
quēwēñongante onquiyængā wacā
ingante godō guēa mongā adinque, Bitō
nānōogængā mīingā īñongante bitō wacā
ingante guēa godō mōmīpa tōō, ante
pīīñānīpa. Incæte tōmengā nānōogængā
wængā ate abæ tawænte gote bai
tōmengā adocanque quēwēñongante,
Wacā ingante mōnāmaī incæbiimpa,
ante ædō cæte wææ anguiñānīi. Do
owæmpodingā inte wacā ingante mongā
adinque tānocā quēwengampa diyæ
wææ anguiñānīi. Edæ owæmpodingā
inte tōmengā do mongampa.

⁴Mǎnōmaī beyæ botō tōniñāmini,
Mōnō adobai imompa, ante āmo
ēñēedāni. Nāñōnāni nē mōningā īñōmō
ēñente cæquēnengā ingā bai mīnitō
wēēñēñedē adobai Mōitee wodi nānō
wææ angainō ante ēñente cæquēnēmīni

inte nā cæyænte bai ingamīnimpa.
Mǎnōmaī inte wæyōmīnite Codito
īñōmō, Mīnitō botō nempo quēwēninqe
waincate bai cæmīni badinque
Wængongui beyænque ante ēñente
cæcæmīnimpa, ante pōnō cægacāimpa.
Tōmengā baonga ponte ēñadinque mōnō
beyæ wæninqe nāni ōmæmongacāimpa.
Īninqe mōnō tōmengā tōnō adobai
wænte bai ingaimō inte mōnō
wēēñēñedē mōnō ēñenguēnengainō ante
edæ ædō cæte wæætē ēñenguēnēmō
inguīmōō. Wæætē edæ nē nāni
ōmæmongaingā nempo quēwēnōmo inte
mōnō tōmengā quimō inōmō imompa.

⁵Doyedē īñōmō mōnō nē wæwocamō
inōmō inte baonque ante pōnente
mōnō quēwēñedē Mōitee wodi nānō
wææ angainō ante ēñente wædinque
godōmenque wiwa cæinēwente wæmō
batamompa. Īninqe mōnō baaca incate
bai cædinque mōnō wænguinque wænæ
wænæ cætamompa. ⁶Wēēñēñedē wææ
ānāni ate mōnō, Ædō cæte ēñente
cæquiī, ante nā cæyænte bai wægaimō
inte mōnō edæ Codito tōnō adopoque
wænte bai nī cæyænte bai bagamōimpa.
Nōwo guiquēñē adopoque wængaimō
inte mōnō Mōitee wodi pedæne ante
nānō wææ ante yewæmongainō ante wīī
ēñente cæquēnēmō inte abæ tawænte
bai gomompa. Wæætē edæ Wængongui
Tæiyæ Waēmō Ōñowoca beyæ quēwēmō
inōmō inte mōnō tōmengā mīine nānō
ānonque ante ēñente cæmō imompa.

**Wænæ wænæ botō cædō
beyæ ante wæbopa, ante**

⁷Īninqe æbānō ante anguīmoo.
Mōitee wodi, Wænæ wænæ cæquiī,
ante yewæmongacāimpa, ante botō
dicæ antawogaa. Ædō cæte edæ
mǎnōmaī anguiī. Īñæmpa tōmengā
wææ ānāmaī ingā bai botō, Quīnō
wænæ wænæ cæte ī, ante ēñēnāmaī
incædōmoimpa. Botō edæ, Wacā qui
æñente wæbo incæte botō æñāmaī
inte ee abo inte waa cæbopa, ante
pōnengaboimpa. Mōitee wæætē, “Wacā
qui ante æñente wædāmaī ie,” ante

wææ angä beyænque botö, Æ äinente botö wädö incæ wënæ wënæ impa, ante tæcæ ëñentabopa. Mäninö ante änämaï ingä bai botö, Wënæ wënæ impa, ante ëñenämaï incädömoimpa. ⁸Ïnrique në wënæ wënæ cædömo inte botö Möitee nänö wææ angainö ante önömoncaque ëñente ate botö quingämë bai tömancoo ante godömenque äinente wætabopa. Edæ tömengä wææ änämaï ingä bai mönö wënæ wënæ cædö ïñömö edonque ïnämaï inte edæ dæ ante bai incädönimpa.

⁹Möitee wodi wææ ante nänö yewæmongainö ante botö adämaï imoyedë botö önonque wædämaï quëwengaboimpa. Wæætë, Ïmaï wææ ante yewæmonte ongompa, ante adinque botö, Æ, wënæ wënæ cæbo imopa, ante tæcæ ëñëninque, ¹⁰edæ nänë wænte bai botö, Wæwocabo imopa, ante wætabopa. Edæ, Ïmaï cædinque quëwencæminimpa, ante wææ ante nänö yewæmongainta adinque botö edæ, Botö wænguinque wii ëñente cæbopa, ante tæcæ ëñëninque wætabopa. ¹¹Edæ Möitee wodi wææ ante nänö yewæmongainta do adimo inte mäninö ante ëñenämaï cædinque botö pante wænguinque wënæ wënæ cætabopa. Edæ, Önonque wënæ wënæ cæte tocäi, ante wapiticæ pönente cæyöмоте tömengä nänö wææ angainö ante odömönäni ëñëmo beyænque botö, Æ, botö wænguinque wënæ wënæ cæbopa, ante wægaboimpa.

¹²Wængongui nänö wææ angainö ïñömö tæiyæ waëmö inepa. Ayæ Möitee wodi adobai mänine tæiyæ waëmö inedö ante apænedinque, Ïmaï cæedäni, ante wææ äinque, Mïni waa cæte quëwenguinque ëñente cæcæminimpa, ante nöingä pönï angacäimpa.

¹³Ïnrique tömengä, Mïni waa quëwenguinque impa, ante nänö wææ angainö incæ botö imote ædö cæte wænonguii. Wængongui wæætë, Quinö wënæ wënæ cæte i, ante edonque acæminimpa, ante pönö waa cædinque, Minitö ëñenämaï imini beyænque

mïni wænguinque impa, ante wææ angacäimpa. Ïnrique Wængongui nänö wææ angainö beyænque botö ïñömö, Wënæ wënæ cægaboimpa, ante edonque atabopa.

¹⁴Minitö tæiyæ waëmö ëwocacæminimpa, ante Wængongui mönö önöwoca beyænque ante wææ angacäimpa, ante do ëñëmompä. Incæte botö wiwa cædönö beyænque cæte në quëwëmo inte botö edæ ömæwocate bai inte wæbopa. ¹⁵Edæ botö waa cæinente wädö ante cædämaï inte botö wæætë edæ, Wii cæinente awädö, ante botö piinte adö incæ edæ do cæte wæbopa. Ïnrique botö, Æbänö cæboo, ante ëñenämaï imopa. ¹⁶Wængongui nänö wææ angainö ante ëñenämaï cæbo incæte botö ëñenämaï botö cædö ante wii cæinëmopa. Mänömaï botö wii cæinënö beyænque botö, Wængongui waa cædinque wææ angacäimpa, ante bai cædinque tömengä nänö wææ angainö ante edæ Ao ante bai cæbopa. ¹⁷Incæte botö wodi wii tömëmo änö ante cæbopa. Wæætë edæ botö wiwa entawënö beyæ wii cæinente botö wädö ante do ëñente cædinque wæbopa. ¹⁸Edæ ancaa waa cæinente wæbo incæte botö dicæ waa cæbogaa. Mänömaï beyæ botö, Botö baonga quëwëninque botö waa cæquinö ïñömö edæ dæ ampa, ante do ëñëmopa. ¹⁹Waa pönï botö cæinënö incæ cædämaï inte wæbopa. Wæætë edæ wënæ wënæ cæte botö wii cæinente wädö ante ancaa cæte wæbopa. ²⁰Ïnrique botö wii cæinëmo inte do cæbo ïnrique wii tömëmo cæbopa. Wæætë wiwa cæquinque botö entawënö beyænque edæ wënæ wënæ cæte wæbopa.

²¹Waa cæinente wæbo incæte botö wënæ wënæ cæquinö edæ do entawente wæbopa. Ïnrique botö ñä cæyænte bai imopa, ante do abopa. ²²Edæ botö Wængongui nänö wææ angainö ante mïmönë pönëninque watapæ tobopa. ²³Incæte, Wængongui nänö wææ angainö ante botö pönënö incæ ëñenämaï ingäimpa, ante botö

edæ wade wææ ante entawente bai
 inte wæbopa. Ìninqe nāmā wææ ante
 bai mīmönē botō pönēnō tönō wade,
 Ēñēnāmaī ingæimpa, ante wææ ante
 botō entawēnō tönō nāēmæ guēadō guēa
 cæ bai inte wæbopa. Edæ mǎnīne beyæ
 wīwa botō cæquīnō entawēninqe botō
 yæguīncamenca ñā cæyænte bai inte
 wæwēmopa.

²⁴Edæ cætawente wænguī wæ. Botō
 wīwa cæquīnō entawente beyæ botō
 wænguīñō ēñate wæyōmote æcānō edæ
 æna beyænque quēwēmaimoo, ante
 wæbopa. ²⁵Edæ, Itota Codito beyænque
 quēwenguīmo ïmopa, ante botō
 Wængonguī ingante waa ate pönente
 apænebopa. Ìninqe Wængonguī nānō
 wææ angainō ante ēñēninqe botō
 tōmēmō mīmōno tōmengā beyænque
 cæte nē quēwēmō ïnōmo ïmopa. Incæte
 botō ēñayō beyæ botō wīwa cæinēnō
 beyænque cæte nē quēwēmō inte
 wæbopa.

**Wængonguī Ōnōwoca ingante
 ewocate quēwengæimpa**

8 ¹Ìninqe mōnō Itota Codito nempo
 quēwēninqe mōnō wīwa cæinente
 wæwēnō ante cædāmaī ïnōmō inte
 wæætē tōmengā Ōnōwoca pōnō angā
 ēñēninqe cæte quēwēmō adinqe
 Wængonguī ïñōmō, Mīni wænguīnque,
 ante apænte ānāmaī ingampa. ²Edæ
 wīwa cæinente mōnō wæwēnō ante
 mōnō wænguīnque ēñente cæyōmonte
 Itota Codito ïñōmō pōnō gā peyæmpote
 bai ò angā beyænque mōnō abæ
 tawænte ee gote bai quēwēmopa. Ayæ
 tōmengā Ōnōwoca nē quēwēnongā nānō
 wææ ānō ante wæætē mōnō ēñente
 cæinente quēwēmopa.

³Edæ Mōitee wodi, Ìimaī cæedāni,
 ante wææ āñongā mōnō ïñōmō wīwa
 cæinente mōnō wæwēnō beyænque aquī
 piñænāmaī ēñadōmō inte, Mōnō ædō
 cæte ēñente cæquīī, ante wægamōimpa.
 Mōnō waocabo mǎnōmaī wēnæ wēnæ
 cædōmō inte wæyōmō Wængonguī
 wæætē, Waocā bacæcäimpa, ante
 tōmengā Wengā ingante da pōnongā

pōninqe mōnō wīwa cæinentai bai
 adotai bai ēñate pægacäimpa. Ēñate
 pædinque tōmengā nāmā baō nānō
 ēñayō ante edæ, Wængonguī qui impa,
 ante pædæ godonte bai cædinque
 wēnæ wēnæ mōnō cædō beyænque
 ante wængacäimpa. Mǎnōmaī
 cædinque Wængonguī mōnitō ïmōnite
 apænedinqe, Mīni wænguīnque
 mīnitō baonga ēñadinque wēnæ
 wēnæ cæmīni awædō, ante apænte
 angacäimpa. ⁴Mǎnōmaī pōnō cædinque
 tōmengā, Wīwa cæinente mīni wæwēnō
 ante ēñente cædāmaī inte mīnitō
 ñōwo wæætē botō Ōnōwoca ingante
 ewocadinque tōmengā beyænque
 quēwēminipa. Ìninqe nō pōnī botō
 wææ angainō ante tōmānō ante
 ēñēninqe nō cæte quēwēncæmīnimpā,
 ante cægacäimpa.

⁵Adopoque ēñadinque baonque
 nē ēñadāni guiquēnē wīwa cæinente
 nāni wæwēnō ante pönente cædānipa.
 Mempoga ēñadinque Wængonguī
 Ōnōwoca ingante nē ewocadāni
 guiquēnē tōmengā nānō ānonque ante
 pönente cædānipa. ⁶Wīwa cæinente
 nāni wæwēnō ante cæcæte ante nē
 pōnēwēnāni guiquēnē tōmēnāni
 nāni wænguīnque mǎnīnō ante
 pōnēwēnānipa. Wæætē Wængonguī
 Ōnōwoca angā ēñente nē pōnēnāni
 guiquēnē tōmēnāni nāni gānē entawente
 quēwenguīnque edæ mǎnōmaī
 pōnēnānipa. ⁷Waadāni wīwa nāni
 cæinente wæwēnō ante cæcæte ante nē
 pōnēwēnāni ïñōmō edæ Wængonguī
 ingante piīnte cædānipa. Wængonguī
 nānō wææ ānō ante tōmēnāni
 önōmoncaque ēñēnāni inte edæ wī
 ēñente cædānipa. Ìñæmpa tōmengā
 Ōnōwoca ingante ewocadānipa diyæ
 ēñente cæquīñāni. ⁸Wīwa cæinente
 nāni wæwēnō ante cæcæte ante nē
 cædāni ïñōmō, Wængonguī waa
 acæcäimpa, ante ancaa cædāni incæte
 Wængonguī wæætē edæ waa todāmaī
 incæcäimpa.

⁹Mīnitō guiquēnē Wængonguī
 Ōnōwoca ingante ewocamīni

īnīnque edæ wīwa cæinente mīni
wæwēnīnō ante cædāmaī inte
quēwēmīni īmaīmīnīpa. Wæætē
edæ tōmengā Ōnōwoca angā ēñente
cæte quēwēmaīmīnīpa. Incæte
waocā æcāmenque incæ Codito
Ōnōwoca īngante ēwocadāmaī īngā
īnīnque tōmengā wæætē Codito
nempo quēwēnāmaī īmaīngampa.

¹⁰Mīnitō guīquēnē Codito īngante
entawēmīni īnīnque wēnæ wēnæ
mīni cægāinō beyænque mīnitō baō
incæ tōmengā tōnō adopoque wænte
baī ēñamīnīpa. Incæte Codito nānō
nō cædōnō entawēmīni inte mīnitō
ōnōwoca mēpoga ēñate baī mīīwoca
ēwocamīnīpa. ¹¹Itota īngante Wæmpocā,
Ñāni ōmæmōe, angā ēñēnīnque ñāni
ōmæmongacāīmpa. Ayæ mīni baō
ñōmæīntai ēñayōmīnīte tōmengā
Ōnōwoca pō guīdīnque quēwengā
īnīnque Wæmpocā wæætē mīnitō
īmīnīte, Ñāni ōmæmōe, ante adobaī
angā ñāni ōmæmoncæmīnīpa. Edæ
tōmengā Ōnōwoca mīni nē ēwocadongā
tōnō tōmengā pōnō cæcā ate mīnitō baō
incæ ñōmænāmaī īntai bacæīmpa.

¹²īnīnque botō tōnīñamīni ēñēedāni.
Wængonguī Ōnōwoca angā ate mōnō
ēñente cæquēnēmō īmōmpa. Wæætē
wīwa cæinente mōnō wæwēnō ante wīī
ēñente cæte quēwenguēnēmō īnōmō
īmōmpa. ¹³īñæmpa wīwa cæinente mīni
wæwēnō ante ēñente cæmīni īnīnque
mīni æmæwo wænguīnque cæbaīmīnīpa.
Wæætē Wængonguī Ōnōwoca īngante
ēwocadīnque mīnitō wīwa mīni
cædīnō ante wīdo cæmīni īnīnque mīni
quēwenguīnque īmaīmpa.

¹⁴Ædānidō īnānīte Wængonguī
Ōnōwoca tōō æmænte angā ate ēñente
goda īñōmō tōmēnāni īñōmō edæ
Wængonguī wēñāni īnānīpa. ¹⁵Mīnitō
guīñente mīni wægāinō beyænque ñā
cæyænte baī nē quēwengāīmīni inte
ñōwo wæætē Wængonguī Ōnōwoca
īngante ænīnque wīī adobaī guīñente
wæmīni īmīnīpa. Wæætē Wængonguī
Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque mīnitō
nāwā wēmīni bamīnīpa. Ayæ tōmengā

Ōnōwoca pōnō cæcā ænte ēwocadīnque
mōnō guīñēnedāmaī inte edæ, Mæmpo,
botō Wæmpo, ante apænēmōmpa. ¹⁶Edæ
mōnō mīmōnē ponte apænēdīnque
Wængonguī Ōnōwoca incæ, Bitō
Wængonguī nāwā wēmi īnōmī īmīpa,
ante apænecampa. ¹⁷īnīnque mōnō
Wængonguī wēmō īnōmō inte tōmengā
nānō pōnonguīncoo nē ænguīmō
īmōmpa. Edæ Codito tōnō āanque baī
caate wæmō īnīnque mōnō tōmengā ñāō
baī nānō ēmō baī ñāō adobaī ēmōnīnque
tōmengā tōnō edæ godongāmæ ænguīmō
īmaīmōmpa.

Ñāō baī mōnō entawenguīmāmo

¹⁸Botō īīmaī ante pōnēmōpa.
Ñōwo caate mōnō wæpāmo īñōmō
pōnōmenque īñonte īncayæ ate
ñāō baī mōnō ēmonguīmāmo
guīquēnē wīī adobaī wædænque inte
godōmenque nanguī pōnī īngæīmpa.
¹⁹Æyedēnō Wængonguī wēñāni
tæī ēmonte badīnque edonque a
ongonguīnānīī, ante æcæte ante edæ
Wængonguī nānō badongaincoo incæ
nanguī aīnente wædīnque wānō
conte baī ongoncoopa. ²⁰Edæ wēnæ
wēnæ cædāmaī īncoo īñonte mōnō
waocabo mōnō ēñēnāmaī cægāinō
beyæ Wængonguī nānō badongaincoo
ōnoncooque baī bagatīmpa. Wīī
nāmā ānō beyæ mānōmaī bagatīmpa.
Wæætē Wængonguī nē, īncayæ ate
watapæ bacæīmpa, ante angāingā inte
adocā angā beyænque ōnoncooque baī
bagatīmpa. ²¹Edæ Wængonguī nānō
badongaincoo ñōmænguīncooque
inte yæguīncamenca ñā cæyænte
baī wæyoncoote Wængonguī gā pe
æmpote baī godō cæcā beyænque
ñōmænāmaī īnguīncooque bacæcoīmpa.
Mōnō Wængonguī wēñæmō īñōmonte
tōmengā pōnō ñīmpo cæcā ate mōnō
abæ tawænte baī tæī ēmonte bamō baī
tōmengā nānō badongaincoo adobaī abæ
tawænte baī mīīncooque bacæcoīmpa.
²²Wēñæ nantate, Æīquedō ēñāquīngāā,
ante nāni wæ baī Wængonguī nānō
badongaincoo incæ ñōwo ganca

godongämä nantate bai, Æiquedö waa baquii, ante ö ö wæconcoopa.

²³ Ayä Wængongui mönö imonte mä pönöninge tömengä Önöwoca ingante pönongä ænte do ewocamö inömö inte mönö adobai, Mönö baö miinö ëñaquinque æiquedö Wængongui wëñämö ædämö baquii, ante nangui æinente wänö conte ö ö wæmompä.

²⁴ Edæ Codito, Botö iincayä ate badömo ate watapæ bacæimpa, ante pönëedäni, äninque mönö imonte edæ ængä beyænque quëwëwompä. Ininque mäninö edæ, Watapæ bacæimpa, ante nänö angainö iinöme iinque ba acæte ante mönö ayä wänö cömompä. Mäninö watapæ do ba amö bai mönö, Ayä ate watapæ ba acæimpa, ante änämaï incädömöimpa. Waocä do æningä inte, Æinente wæbopa, ante quinate anguingä. Iinæmpä edæ dobæ ængantapa. ²⁵ Ininque mönö æinente wädö ante mönö cöwë ængæimpa, ante wede pönëmö ininque mönö wëntædämaï inte ee wänö cömompä.

²⁶ Ayä adobai mönö aquii mönö iinömonte Wængongui Önöwoca mönö beyä cæcampa. Æbänö cæte Wængongui ingante apænequii, ante ëñänämaï inte wæyömönte tömengä wiï waomö tededö ante apænedinque tömengä önöwënenque mönö beyä apæncampa. Mäninö tömengä nänö tededönö ante mönö guiquënenö inte önöneca ædö cæte tedequii. ²⁷ Mönö Wængongui quimö tæiyä wæmö ewocamö iinömonte Wængongui Önöwoca iinöme mönö beyä apænedinque, Mæmpo Wængongui nänö angainö bai bacæimpa, ante pönëninque apæncampa. Ininque mönö mimöno do adongä inte Mæmpo Wængongui iinöme edæ, Botö Önöwoca æbänö pönëninque apæncä, ante do ëñengampa.

Në tæi ëmöninque mönö gänä cæmö imompä, ante

²⁸ Wængongui, Botö äno bai iinque bacæimpa ante cæcæminimpa, ante mönö imonte aa pegacäimpa. Ininque tömengä nänö äno bai në cæmö inte

mönö tömengä ingante waadete pönëmö iinömonte Wængongui wæetë mönö beyænque cöwë waa pönö cæcä ate mönö edæ, Inguipoga æbämë ba incæte mönö waa pönö quëwenguinque impa, ante edæ do ëñëmompä. ²⁹ Doyedë badöninque Wængongui iinöme, Botö Wengä Bamoncädengä iinöngante iinäni tömengä biwiidi badinque nangui inäni yebænte bacædänimpa, angacäimpa. Ininque tömengä mänömaï cæcæte ante cædinque, Do botö në againäni iinöme tömënanique botö Wengä nänö entawënö bai adobai entawencædänimpa, ante badongacäimpa. ³⁰ Ayä, Botö Wengä nänö entawënö bai entawencæminimpa, ante nänö në angainäni iinönanite do aa pegacäimpa. Ayä tömengä nänö aa pegainäni adodäni inänite, Botö ayömo minitö nö cæmini bacæminimpa, ante badongacäimpa. Tömengä ayongä nö cædäni në bagainäni inänite tömengä, Minitö tæi ëmonte badinque nää bai ëmonte bacæminimpa, ante do badongacäimpa.

³¹ Ininque æbänö ante anguiimoo. Edæ Wængongui mönö tönö godongämä cæcä iinöngante æcänö mönö imonte bæ taquingä. Edæ dæ angampa.

³² Tömengä Wengä adocanque iinöngante Wængongui pæ gompodämaï inte da pönongä pöninque tömengä wæetë mönö tömämö beyä teëmente wæetë wængacäimpa. Mäningä ingante da pönöninque Wængongui tömengä nänö ëgaincoo ante ædö cæte pönönämaï inguingä. Edæ, Botö Wengä tönö godongämä entawencæminimpa, ante Wængongui tömancoo do pönongä æmompä. ³³ Wængongui mönö imonte apænte ængä ongöñömönte æcänö, Wiwa cæbipa töö, ante apænte anguingä. Iinæmpä Wængongui incæ, Botö ayömo minitö edæ nö cæmini iminipa, ante badongä bamöimpa.

³⁴ Itota Codito në wængaingä inte godömenque nänö ömæmongaingä inte Wængongui tömëmä inö do tæ contate a ongongampa. Ayä mönö beyä

Wængongui ingante cōwē apænecampa. Tömengä mänōmaī cæcä adinque mönō imonte æcänō, Bitō wænguinquē, ante apænte anguingä. Īñæmpa wīī eyepæ inänipa.

³⁵Codito mönō imonte waadete pönente aayongä æcänō gä pe æmpote ö ænguingä. Edæ, Ædō cæte cæquimōö, ante wæmō incæ caate wæwēmō incæ mönō imonte togænte pänäni wæmō incæ mänōmaī wæyōmonte mönō Codito dicæ mänīñedē edæ waadedämaī inguingä. Mönō wænguinquē gue ænente wæmō incæ weocoo ömaamō inte wæmō incæ tömengä mönō imonte dicæ waadedämaī inguingä. Quïēmē beyæ, Mīni wænguinquē, ante wææ änäni wæyōmonte yaēmenca tacadäni wæyōmonte Codito mänīñedē dicæ waadedämaī inguingä. ³⁶Edæ Wængongui ingante ämotamini ante bai yewæmongatimpa.

“Bitō beyænque wænönäni wængui wæ, ante mönitō tömää itædē wæmönipa. Obegaïdī inänite, Wænongæimpa, ante änäni bai, mönitō imönite adobai, Wænongæimpa, ante piinäni wæmönipa,”

ante yewæmonte ongö aedäni.

³⁷Edæ mänimämo mönō wæpāmo tömämāmo pö ate wædömō incæte mönō imonte nē waadete pönengä nempo ongöninque mönō tæī emonte godömenque gänä cæte ongömompa. ³⁸Botō do eñente pönēmopa. Mönō nē waadete pönengä nempo ongönōmonte mönō wænguimāmo incæ mönō quëwenguimāmo incæ anquedoidi incæ wænæidi incæ ñowopāmo incæ iincayæ ponguimāmo incæ tæī nāni piñämāmo incæ mänimāmo tömämāmo ædō cæte mönō imonte gä pe æmpote ö ænguiī. ³⁹Ayæ edæ æibæ mönō æite wæquimāmo incæ guibæ mönō wæænte wæquimāmo incæ quïēmē Wængongui nänō badongaïmāmo incæ mänimāmo tömämāmo iñömō mönō Codito nempo ongönōmonte ædō cæte gä pe æmpote

ö ænguiī. Edæ Wængongui nänō waadete pönēnō entawëninque mönō Awënē Itota Codito iñömō mönō imonte waadete pönëninque pæ gompyongante mänimāmo tömämāmo incæ gä pe æmpote ö ænāmaī ingæimpa. Ämo eñëmaïminipa.

Idægoidi inänite Wængongui apænte angacäimpa, ante

9 ¹Botō iñömō edæ mīmō entawëmo inte nāmā apænte pönëñōmote Wængongui Tæiyæ Waëmō Önowoca adoyōmō ante apænecä ininque botō ædō cæte babæ wapiticæ anguimoo. Edæ Codito nempo quëwënōmo inte botō nō pönī apænedinque iïmaī ämopa. ²Mīmōno cōwē cæwënente wæwëmo inte botō iïmaī ante pönëninque nanguī wæbopa. ³Botō guidënanī botō tönō adodäni inönäni iñönänite Wængongui ængä beyænque quëwencädänimpa, ante botō nanguī äninque wæbopa. Īninque Wængongui tömënanī inänite, Quëwencæminimpa, ante æninque wæætē botō Codito nempo quëwëñōmote botō imote piïninque tatodonte wido cæcä bai botō Ao ante piyænē cæcædōmoimpa.

⁴Tömënanī iñömō idægoidi inänipa. Wængongui pæpogacä pædäni ininque tömënanique tömengä wënäni ingadänimpa. Tömënanī inänite Wængongui ñäo entawente nänō tæī emönō ante odömongä adinque tömënanique nē agaïnäni inänipa. Tömënanī inänite apænedinque Wængongui, Botō pönō cæbo ate mīnitō Ao ämini ininque mönō godongämæ waa cæcæimpa, ante cægacäimpa. Īmaī cæedäni, ante tömengä tömënanī inänite täno wææ angä eñente mäninō nänō wææ angäinō ante tömënanique nē mangäinäni inänipa. Wængongui oncönē ñænæcönē wadäni guidämaī iñönänite idægoidique guite tömengä ingante waa ate ædæ wæænte apænedänipa. Tömënanique inänite Wængongui, Cōwē waa cæcæboimpa, ante mä apænecacäimpa. ⁵Mönitō,

Mämæidi, ante möni nē angaināni incæ idægoidi mämæidi adodāni inānipa. Īninqe tōmēnāni Pæingā badinque mönō Codito inguipoga ēñagacāimpa. Tōmengā ĩñōmō tōmāmō Wængonguī ĩnogā ingampa, ante adinque mönō tōmengā ingante apænedinque, Tōmēmi toquinque pōnō waa cæbi æmōnīpa, ante mönō cōwē ñimpo cædāmai apænecæimpa. Mänōmai ĩmpa, ante botō, Amēē, āmopa.

⁶Idægoidi quēwēncædānimpa, ante nānō angainō bai Wængonguī cædāmai ingacāimpa, ante botō dicæ āmogaa. Wæætē edæ ĩimai ĩmpa. Nāwā idægoidi nāni wede pōnēnō bai pancadāniya pōnēnāmai ĩnāni ĩñōnānite botō tōmēnāni ĩnānite, Nāwā idægoidi ĩnānipa, ante apænedāmai ĩmopa. ⁷Edæ Abadāo wodi pæināni incæ pancadāniya ĩñōmō, Abadāo wodi wēnāni, mönō ānōnāni wīi ĩnānipa. Wæætē, “Botō ayōmo Itæca wēnānique bitō pæināni inguināni ĩnānipa,” ante mämæ Abadāo ingante Wængonguī angampa, ante yewæmongatimpa. ⁸Mänōmai ĩ ĩninqe Abadāo tapæicā nē ēñate pædāni ĩnānite Wængonguī, Abadāo wēnāni, ante angantawogaa. Wæætē Abadāo wodi ingante apænedinque, Bitō wēnāni bacædānimpa, ante Wængonguī nānō nē angaināni guiquēnē tōmēnānique tōmengā wēnāni ĩnānipa. ⁹Edæ, “Īñedē ĩmpa, ante botō ānōñedē botō adodō pōmo ate māniñedē ate edæ Tada incæ wēñængā onguīñængā ingante mancæcāimpa,” āninqe Wængonguī, Mānīnō botō ānō bai cōwē cæcæboimpa, angacāimpa.

¹⁰Wīi māninqe ĩmpa, ante ēñengæimpa. Godōmenque ĩimai ante mönō pōnengæimpa. Wæmpocā adocanque tapæicā ate Adebeka wodi wēna āncadēnaque ēñagadāimpa. Mānīna wæmpocā ĩñōmō mönō wæmæ Itæca wodi ingacāimpa. ¹¹Tōmēnā wēna ayæ ēñadāmai ĩñedē ædō cæte wēnæ wēnæ cæquīnaa, ædō cæte waa cæquīnaa. Incæte edæ Wængonguī, Īngā ingante apænte æncæboimpa, ante

nānō angainō ante cōwē bacæimpa, ante cædinque, ¹²tōmēna ayæ cædāmai ĩñōnate Wængonguī nē aa pedongā inte, “Bamoncadengā incæ ayæmengā ingante nē cæcā incæcāimpa,” ante Adebeka wodi ingante apænegacāimpa. ¹³Adobainō ante Wængonguī beyæ yewæmongadānimpa. “Aacobo ingante waadete pōnengaboimpa. Etawoo ingante guiquēnē piinte agaboimpa,” ante yewæmongatimpa.

¹⁴Īninqe mönō æbānō anguīi. Wængonguī dicæ nō cædāmai ingantawogaa. ¹⁵Wæætē Mōitee wodi ingante apænedinque Wængonguī ĩimai angacāimpa. “Waocā adocanque ingante botō, Wīi pāinēwædō, āninqe tōmengā ingante do godō ñimpo cædinque pānāmai incæboimpa. Adocanque ingante nē waadete cæinēmo inte botō tōmengā ingante do godō waadete waa cæcæboimpa,” angacāimpa, ante yewæmongatimpa. ¹⁶Īninqe waocā nanguī cæinengā incæte waocā nanguī cæcā incæte Wængonguī wīi waocā nānō cædō beyænque apænte ængampa. Wæætē nāmā nānō waadete waa cæinēnō beyænque Wængonguī waocā ingante godō apænte ængampa. ¹⁷Edæ awēnē Padaōnō wodi ingante apænedinque Wængonguī, “Botō ĩimai ante cæcæte ante bitō ĩmite ængō cætabopa. Edæ bitō ĩmite ængō cædinque tæi piñante pōnō cæbo adinque waodāni, Wængonguī tæi piñængā inte mānōmai cæcampa, ante botō emōwo ante inguipoga tōmāo apænedāni do ēñencædānimpa, ante cætabopa.” Wængonguī mānōmainō ante Padaōnō ingante apænecantapa, ante yewæmongatimpa. ¹⁸Īninqe Wængonguī, Adocanque ingante godō waadete ñimpo cæcæboimpa, āninqe tōmengā ingante do godō waadete ñimpo cæcampa. Wæætē wacā ingante guiquēnē, Godō cæbo ate mīmō omædengā bacæcāimpa, āninqe Wængonguī tōmengā ingante do cæcā ate edæ mīmō omædengā bate wæcampa.

¹⁹Mänömainö ante yewæmōmo adinque bitō wabānō iīmaī anguīmi, ante awædō. “Iñæmpa mōnitō Wængonguī nānō ānō ante Baa ānāmaī iñōmōnite tōmengā, Mīnitō beyænque impa, ante quīnante pīinte angāā.” Mänömainö ante āmitawoo. ²⁰Bitō iñæmpa ōnōmique iñōmi inte Wængonguī ingante wæatedō wæætē ämii. Nē badongā ingante tōmengā nānō nē badōnīca incæ dicæ, “Botō imote quīnante mänōmaī badōwēmii,” ante dicæ anguīi. ²¹Nē bædongā iñōmō daibo pancaīya æninque waa pōni wamoncade bædinque ado daibo pancaīya æninque ōnonque ewenguincade bæyongante æcānō nē bædingā ingante Baa anguingāā. Nē bædongā iñōmō nē ānongā inte bæcampa. Edæ Baa anguīmii.

²²Wængonguī nānō nē pīināni iñōmō tōmēnāni nāni ōmæe ewente wæquinque wiwa cæyōnānite tōmengā piyānē cædinque wantæpiyæ pānāmaī inte ee ongongantawo. Iñæmpa tōmengā nānō pīimāmo ante adinque do wæcædānīmpa, ante cædinque ayæ tōmengā nānō tæi pīñæmāmo ante edonque acædānīmpa, ante cædinque Wængonguī mänōmaī ee ongongā apa ānewēē. ²³Ayæ wæætē, Botō waadete godō waa cæbo ænāni inte edæ tōmēnāni iñōmō botō ñāo bai botō emōnō ante acædānīmpa, ante cædinque Wængonguī mänōmaī pānāmaī inte edæ ee cæcampa. Wæætē, Tōmēnāni ñāo iñōmō quēwencædānīmpa, ante tōmengā godō badongā ate tōmēnāni ñāo bai emōnānīpa. ²⁴Edæ mōni oodeocabo iñōmōnite mīnitō oodeomīni ināmaī iñōmīnite Wængonguī mōnō tōmāmō imonte mänōmaī cæcæte ante aa pegacāīmpa. ²⁵Wængonguī iīmaī angampa, ante Ootea wodi yewæmongacāīmpa.

“Botō guidēnāni ināmaī iñōnānite botō wæætē,
Botō guidēmīni, ante
apænecæboīmpa.

Onquiyængā botō nē waadedāmaī ingaingā iñongante botō wæætē,

Botō nē waadebi imīpa,
ancæboīmpa.

²⁶Ayæ, ‘Botō guidēmīni ināmaī imīnīpa,’ ante botō ongonte āñōmō adoyōmō ongōnīnque botō wæætē edæ, ‘Botō Wængonguīmo nē Quēwēmo wēmīni imīnīpa,’ ancæboīmpa.”

Ante adocā Wængonguī nānō ānō ante yewæmongacāīmpa. ²⁷Idægoidi inānitēdō ante yedæ ānīnque Itaiya wodi iīmaī apænecacāīmpa. “Gāwapæ wedeca emōnacoo nangui pōni ōñō bai idægoidi adopodāni nangui pōni ināni incæte pancadāniya guiyā wæantodōni bai mānimpodānīque quēwencædānīmpa. ²⁸Edæ Wængonguī, Inguipoga quēwēnāni inānite apænte ānīnque botō angāinō bai do edæ cæcæboīmpa, ante nē apænegaingā inte tōmengā adocā, Idæwaa, ante quingæ pōni edæ iīnque cæcæcāīmpa,” ante Itaiya wodi yewæmongacāīmpa. ²⁹Adocā Itaiya wēēnē iīmaīnō ante nānō apænegaīnō bai impa.

“Mōnō Awēnē nē Tæiyæ Awēnē tæi pīñænongā inte dodāni inānite, Mīnitō pæināni yebænte nangui ināni bacædānīmpa, ante cædinque pancadāniya inānite ata cæpocā quēwengadānīmpa. Mänōmaī ante cædāmaī ingā bai, mōnō wæætē Todōmā quēwengāināni bai dæ badīnque Gōmoda nāni quēwēñōmō dæ ba bai mōnō adobaī edæ dæ bacædōmōīmpa,” ante nānō angāinō bai impa.

**Idægoidi adobaī pōnēnīnque
quēwenguēnēnāni inānīpa**

³⁰Iīnīnque æbānō ante anguīi. Oodeo ināmaī ināni guiquēnē, Nō entawēmōni bacæmōnīmpa, ante ānāmaī ingadānīmpa. Incæte Wængonguī godō cæcā beyænque tōmēnāni wede pōnēnīnque wede nāni pōnēnō beyænque Wængonguī ayongā nō entawēnāni do badānīpa. ³¹Idægoidi guiquēnē, Nō cædāni, ante mōni wææ

angainō beyænque nō entawēmōni bacæminimpa, ante nē angaināni inte eyepæ cædāmai inānīpa. ³²Quinante eyepæ cædāmai inānīi. Tömēnāni wede pōnēnāmai ināni inte wæætē edæ, Mōnō nanguī cædinque nō cæmōni bacæmōnīmpa, ānīnque oda cæte nāni pōnēnō beyænque dicaboga tee tēwate bai cædinque eyepæ cædāmai ingadānīmpa. ³³Edæ do Wængonguī beyæ yewæmongatīmpa.

“Aquēnē quēwēnānīi. Botō Codito ingante Tiōno nāni quēwēnōmō dica bai gō cæbo gongængā adīnque edæ

waođāni dicaboga tee tēwate bai pōnēnāmai ināni inte tæ go wææncædānīmpa.

Tömēngā adocā ingante nē pōnēngā guiquēnē cōwē edæ guingo imōnāmai inte quēwēncæcāīmpa,”

ante yewæmongatīmpa.

10 ¹Botō tōniñamīni ēñēedāni. Idægoidi quēwēncædānīmpa, ante botō mīmōnē nanguī aīnente wædinque Wængonguī ingante apānedīnque botō, Bitō æmi beyænque quēwēncædānīmpa, ante cōwē apānebopa. ²Wængonguī beyæ nō cæcæīmpa, ante cæīnente wæđānīpa, ante nāwangā īmpa. Incæte tōmēnāni, Wængonguī beyæ nō cæcæte ante æbānō cæquīi, ante ēñēnāmai ināni inte ōnonque cæte wæđānīpa. Botō, Mānōmai īmpa, ante nē apānebo inōmo īmpa. ³Edæ Wængonguī pōnō badongā ate mōnō tōmēngā ayongā nō entawēmō bamōmpa, ante ēñēnāmai ināni inte idægoidi iñōmō, Nāmā mōnō cædō beyænque nō cæmō bacæīmpa, ante cædinque edæ oda cægadānīmpa. Mānōmai cædinque tōmēnāni Wængonguī nānō nō cægainō ante edæ Baa angadānīmpa. ⁴Nō cæmō bacæte ante Wængonguī nānō wææ angainō ante ēñente cæquēnēmō inte mōnō tōmāmō wīi eyepæ inte wægāmōīmpa. Mānōmai inte wæyōmonte Codito iñōmō, Mīni pōnēncabo Wængonguī ayongā nō entawēmīni bacæminīmpa, ante

cædinque mānīnō Wængonguī nānō wææ angainō ante tōmānō ante iīnque cægacāīmpa. Iīnque tōmēngā mānōmai iīnque cæcā adīnque Wængonguī mōnō imonte wæætē wææ ānāmai ingampa.

⁵Iīmai cæedāni, ante botō wææ angainō ēñente cædinque nō cæđāni badānīpa, ante Mōitee wodi iīmai ante yewæmongacāīmpa. “Nē ēñente cæcā iñōmō tōmēngā nānō ēñente cædō beyænque quēwēncæcāīmpa,” ante yewæmongacāīmpa. ⁶Wæætē, Mōnō wede pōnēncabo æbānō cæte Wængonguī ayongā nō entawēmō imōo, ante iīmai ante adocā yewæmongacāīmpa. “Bitō, ‘Æcānō ōnōnædē æi āñete wæænguingāā,’ ante nāmāneque ānāmai iē.” Mānōmai ante tōmēngā, Codito ingante æi āñete wææncæte ante mōnō pōnēnāmai ingæīmpa, ante ancæte ante yewæmongacāīmpa. Iñæmpa Codito pōnāmai ingampa diyæ æite māwæmi wæænguingāā. Dobæ edæ inguīpoga pongacāīmpa. ⁷“Ayæ, ‘Æcānō tadōmengadæ wæi āñete ænguingāā,’ ante ānāmai iē.” Iñæmpa Codito ayæ ōñongampa diyæ wæite mæmi æænguingāā. Edæ Codito dobæ nāni ōmæmonte quēwēngampa.

⁸Iīnque, Mōnō wede pōnēncabo æbānō nō cæmō bamōo, ante æbānō ante yewæmongacāi. Edæ, Wede pōnēngæīmpa, ante mōnitō apānemōni mīni ēñēnīne ante adode ante iīmai ante yewæmongacāīmpa. “Wængonguī nānō nō ānōne iñōmō edæ bitō weca eyequēi pōnī ēnepa. Edæ bitō ōnōne tedeyōmi bitō mīmōno pōnēñōmi tōmēngā nānō nō ānōne edæ adoyōmō pōnī ēnepa.” ⁹Æbānō cæte quēwēnguiī, ante iīmai ante ēnepa. Itota Codito Tæiyæ Awēnē inongā ingampa, ante bitō ōnōneca apānedīnque, Itota Codito wæante ōñōñongante Wængonguī angā nāni ōmæmongacāīmpa, ante bitō mīmōno pōnēmi adīnque tōmēngā ængā beyænque quēwēncæbiīmpa, ante adode incæ ēnepa. ¹⁰Mīmōno edæ wede pōnēnīnque mōnō Wængonguī ayongā

nō entawēmō bamompa. Mānōmaīnō ante wede pōnēmopa, ante ōnōneca apāneyōmonte tōmengā ængā beyænque mōnō quēwēmompa.

¹¹Codito ingantedō ante apānedinque, “Tōmengā ingante nē wede pōngengā iñōmō tōmengā edæ guingo imōnāmaī incæcāimpa,” ante Wængonguī angā ēñente yewæmongadānimpa. ¹²Edæ mōnitō oodeomōni iñōmōnite mīnitō wæætē oodeomīni ināmaī iñōmīnite mōnō tōmāmō imonte adinque mōnō Awēnē iñōmō edæ, Adoyōmō pōnī imīnīpa, ante acampa. Ininque tōmengā adocā tōmāmō Awēnē inongā ingampa. Ayæ tōmengā ingante aa pemō ēñēninque tōmengā iñōmō edæ tōmāmō imonte nanguī pōnī pōnō cæcā æmompā.

¹³Iīmaī ante Wængonguī beyæ ante yewæmongatimpa. “Mōnō Awēnē ēmōwo ante apānedinque aa pedāni ēñēninque mōnō Awēnē iñōmō edæ tōmēnāni tōmānāni inānite ængā beyænque quēwencædānimpa.” ¹⁴Ininque tōmengā ingante nē pōnēnāmaī ināni iñōmō ædō cæte tōmengā ingante aa pequīnānīi. Ayæ tōmengā ēmōwo ante ēñēnāmaī ināni iñōmō tōmengā ingante ædō cæte pōnenguīnānīi. Ayæ tōmengā ēmōwo ante wadāni gote apānedāmaī iñōnāni tōmēnāni ædō cæte ēñenguīnānīi.

¹⁵Ayæ edæ wadāni da godōnāmaī iñōnāni nē apānequēnēnāni wæætē ædō cæte gote apānequīnānīi. Iīmaīnō ante edæ Wængonguī beyæ ante yewæmongatimpa. “Tōmengā waa pōnī nānō cægaiñō ante nē watapæ apānedāni iñōmō tōmēnāni nāni apānecæ gote cægōniwa iñōmō edæ waa pōnī ēwadānīpa,” ante nāni yewæmonte angaiñō baī impa. Edæ nē apānecæ godāni inānite Wængonguī waa acampa.

¹⁶Mōnō Awēnē ingantedō ante watapæ apānedāni ēñēninque idægoidi pancadāniya Ao angadānimpa. Pancadāniya guiquēnē Baa angadānimpa. Tōmēnāni mānōmaīnō nāni cædinō ante Itaiya wodi iīmaī ante yewæmongacāimpa. “Awēnē Wængonguī ēñēmi. Mōnitō apānemōni

tōmēnāni nāni ēñēnō ante edæ æcānō ēñente pōngengā. Iñæmpa nē pōngengā iñōmō edæ dæ angā awædō,” ante yewæmongacāimpa. ¹⁷Ininque gode ānāni ate nē ēñēnānique wede pōnēnāni badānīpa. Ayæ Codito nānō ānōnō ante gode ante apānedāni beyænque nē ēñēnāni badānīpa. ¹⁸Ininque botō, Mānīnō ante idægoidi gobæ ongōnānīpa diyæ ēñēnāmaī inguinānīi, āmopa. Do ēñēnānitapa, ante edæ iīmaī ante Wængonguī beyæ yewæmongatimpa.

“Nē apānedāni inguipoga tōmāo gote tededāni ēñēnānīpa.

Waadāni inguipoga nāni quēwenganca quēwēñōnānite mānīnō tōmēnāni nāni apānedō ante do ēñēnānīpa,” ante yewæmongatimpa.

¹⁹Ayæ wæætē, Idægoidi ōnōmonca ēñēninque ōmæcadāni inānīpa diyæ ēñēnāmaī inguinānīi. Do ēñēnānitapa. Edæ Mōitee wodi incæ iīmaī ante yewæmongacāimpa.

“Wadāni ōnōnānique iñōnānite botō godō waa cæbo adinque mīni idægocabo wæætē, Mōnitō imōnite wīi pōnō cæbīi, ante piīnte wæcæmīnīpa.

Ayæ wadāni ocāi ōmæcadāni iñōnānite

botō godō waa cæbo adinque mīnitō wæætē nē piīnte amīni bacæmīnīpa,”

Ante cæcæte ante Wængonguī pōnō cægacāimpa. ²⁰Itaiya wodi guiquēnē Wængonguī beyæ ante guīñēnāmaī inte apānegacāimpa.

“Wadāni iñōmō botō imote ante diqui diqui mināmaī ināni incæte do adānitapa.

Ayæ, Wængonguī ingante aīnēmōnīpa, ante ānāmaī iñōnānite, Botō imote aedāni, ante botō odōmōmo adānitapa.”

²¹Āninque Itaiya wodi idægoidi inānitedō ante apānedinque, “Ēñēnāmaī inte Baa ānōnāni iñōnānite botō, Pōedāni, ante tōmāā itædē ōnmpo compo compo cæbo incæte pōnāmaī inānitapa.”

**Idægoidi pancadäniya inänite
Wængonguī apænte ængä**

11 ¹Inique botö iīmaī ante apænebopa. Tömengä quīnāni iñönänite Wængonguī dicæ idægoidi inänite Baa angantawogaa. Iñæmpa botö adobo näwä idægobo imopa. Abadäo wodi pæimo inömo inte botö edæ Beencaminö wodi pæimo inömo inte tömengä pæināni tönö adocabobo tömömo inömo imopa. ²Idægoidi botö quīnāni incädänimpa, äninque Wængonguī wëñëñedë pönī mönitö imönite adinque do apænte ængacäimpa. Iñinque mönitö tömengä nänö nē agaimöni iñömönite tömengä cōwë Baa änāmaī ingacäimpa. Idægoidi inänite piinte äninque Ediya wodi Wængonguī ingante apænegacäimpa, ante æbänö yewæmonte ongompa, ante minitö adāmaī iminitawo.

³“Awënë ëñëmi. Bitö beyä nē apænedäni inänite wænöninque idægoidi godömenque cædinque, Wængonguī quī, ante nāni iya täinca bæ tadinque edæ wido cædänitapa. Ayæ botö adoboque inte edæ ayæ quëwëñömote botö imote wænoncæte ante cædäni wæbo abi.”

⁴Äñongante Wængonguī, “Iñæmpa botö tiæte müido ganca mänimpodäni inänite, Botö quīnāni inänipa, ante wææ gompobo quëwënāni apa quëwëe. Wadäni nāni, Mönitö wængonguī Baado ingampa, nāni äñongä weca botö quīnāni iñömö edæ da guicapodāmaī inänipa cæbii,” angacäimpa, ante nāni yewæmongainta adāmaī iminitawoo.

⁵Nöwo iñömö edæ adobaī impa. Idægomöni möni cabo incæ mäa pönī imöni inte Wængonguī ingante Baa änāmaī iñömönite tömengä mönitö imönite waadete pönö cædinque, Botö quīmīni imīnīpa, ante apænte ængampa.

⁶Iñinque, Wængonguī waadete pönö cædinque apænte ængampa, ante adinque tömëmonque waa cæmö beyä ædö cæte Wængonguī apænte ænguingää. Iñæmpa tömëmonque waa cæmö beyä Wængonguī mönö

imonte apænte ængä bai, Wængonguī waadete pönö cæcampa, ante ædö cæte anguënë i. Wæætë edæ tömëmonque waa cæmö beyä Wængonguī apænte ængä bai tömengä adocä ædö cæte nänö waadete pönö cædö beyænque mönö imonte apænte ænguënegää. Iñæmpa Wængonguī waadete pönö cædinque apænte ængä ininque, Tömëmonque waa cæmompa, ante ædö cæte anguīi.

⁷Mänömaī i ininque æbänö ante anguīi. Edæ idægoidi tömënāni nāni nanguī æinënö ante diqui diqui minte ænāmaī iñönāni mönö iñömö Wængonguī nänö nē apænte ængaimö imö iñömö edæ do æntamompa. Nē ænāmaī ināni inänite Wængonguī ee ayongante mīmö ömædënāni bagadänimpa. ⁸Iīmaī ante Wængonguī beyä nāni yewæmongainö bai ingatimpa. “Tömënāni inänite Wængonguī godö cæcä ate möwo möinente bai wädäni inte tömënāni awinca ëmönāni incæ nōwo ganca adāmaī inte wädänipa. Önömonca ëmoncadäni incæ edæ ëñënāmaī inte wädänipa,” ante yewæmongatimpa. ⁹Ayæ awënë odeye Dabii wodi Wængonguī ingante apænedinque iīmaīnö ante apænegacäimpa.

“Wængonguī ëñëmi. Waodäni nāni wænguinque gote æämæ bedäni bai cædinque iināni iñömö edæ wapiticæ nāni towënönö ante gote towënänipa. Incæte bitö godö cæbi ate tömënāni nāni towënö beyä edæ wæncädänimpa, ämopa.

Tömënāni tee tëwate bai oda cæte wæyönāni bitö godö pämi wæcädänimpa, ämopa.

¹⁰Bitö godö cæbi ate tömënāni awinca edæ mäë mämönte bai bamöninque adāmaī incädänimpa.

Ayæ teëmë mongæninque bocæ ñongænte cōwë wæcädänimpa, ämopa,”

ante awënë Dabii wodi Wængonguī ingante apænegacäimpa.

**Idægoidi ināmaī ināni
quēwēnānīpa, ante**

¹¹ Ñowo wæætē iīmaī āmopa. Do oda cædāni incæ idægoidi iñōmō dicæ æmæwo tæ go wæænguīnāni inānitawogaa. Ināmpa ayæ ate ængæ gantidīnque tōmēnāni nē quēwenguīnāni inānīpa. Incæte Wængonguī, Tōmēnāni ēñēnāmaī cædāni beyæ wadāni quēwēnāni adīnque idægoidi wæætē, Mōnō quēwengade impa, ante piīnte wæcædānīpa, ante godō cæcā ate idægoidi edæ oda cægadānīpa.

¹² Inīnque idægoidi ēñēnāmaī cædinque ænāmaī ināni beyæ mōnō inguīpoga tōmāmæ mōnō quēwencabo wæætē edæ nanguī pōnī æmōmpa. Tōmēnāni ænāmaī inte omæpodāni wædāni beyænque mīnitō idægomīni ināmaī imīni wæætē nanguī pōnī æmīnīpa. Inīnque idægoidi nāni quēwenguīmāmo iīncayæ ate eyepæ pōnī ænāni ate edæ æbānō baquīī. Edæ idægoidi iīncayæ ate eyepæ pōnī ænte entawēnāni beyænque mōnō waocabo tōmāmō godōmenque nanguī pōnī ænte entawengæimpā.

¹³ Idægomīni ināmaī imīni imīnite apænebo ēñēdāni. Botō imote Codito, Idægoidi ināmaī ināni inānite apænecæbiimpā, ante da godongā gotabopa. Inīnque botō, Mīnitō imīnite nē apænebo inte tobopa, ante nanguī tēdebopa. ¹⁴ Edæ, Idægoidi ināmaī ināni incæ do quēwēnānīpa, ante botō tēdebo ēñēnte wædinque botō guīdēnāni idægoidi wæætē, Mōnitō adobaī quēwencæmōnīpa, ante piīnte wæcædānīpa, ante tēdebopa. Ayæ adodāni pancadāniya godōmenque pōnēnīnque quēwencædānīpa, ante cædinque botō edæ nanguī tēdebopa.

¹⁵ Idægoidi inānite Baa ante wido cædinque Wængonguī wæætē inguīpoga tōmāmæ quēwēmō iñōmonte piyænē cædinque edæ waadete pōnō cægacāimpā. Inīnque tōmengā iīncayæ ate idægoidi inānite Ao ante ængā ate edæ æbānō baquīī. Mānīfēdē ate edæ mōnō wænte ofionte bai inōmō inte edæ

mōnō nāni omæmonte quēwengæimpā. ¹⁶ Iīmaī ante pōnengæimpā. Pāo pancaboga pancæte bai wædænque ināni inte tāno nāni pōnente quēwencabo iñōmō tæiyæ waēmō ināni inīnque iīncayæ nāni pōnente quēwencabo guīquēnē pāo babo bai adobaī ināni inte tōmēnāni adobaī tæiyæ waēmō inānīpa, ante pōnengæimpā. Tāno pōnengaināni guīquēnē tæcæguinto bai inōnāni inte tæiyæ waēmō ināni inīnque edæ iīncayæ pōnēnāni guīquēnē yæpænto bai inōnāni inte adobaī tæiyæ waēmō inānīpa.

¹⁷ Odibowæ ononque pæwæ incæ wainca incacæimpā, ante cædinque waocā tōmengā nānō mingaiwæ waa pōnī incawæ adīnque yæpængō nāmænte godō ononque pæwæ yæpæntoga mīne tīmongā amīnīpa. Idægoidi iñōmō waocā nānō mīnte pæwæ bai iñōnānite Wængonguī pancadāniya inānite yæpængō wæi nāmænte bai wido cæcā wædānīpa. Tōmēnāni mānōmaī wæyōnāni bitō guīquēnē ononque pæwæ yæpængō bai imītapa. Incæte Wængonguī, Odibowæ yæpængoncoo bai tæcæguinto beyænque odæ yate bai pæte incacæimpā, ante odibowāa yæpæntoga godō mīni tinte bai cædinque bitō imite waadete pōnō cæcā ate bitō idægoidi beyænque mīīmi inte ongōmīpa. ¹⁸ Mānōmaī i inīnque bitō wæætē edæ, Wængonguī botō imote pōnō cæcæte ante tōmēnāni inānite wido cæcampa, ante bitō nāmā ængō cæcæte ante cædinque idægoidi inānite ante wīī piīnte ancæbiimpā. Ināmpa tæcæguinto ēwa bai ināni inte idægoidi iñōmō edæ bitō beyæ dicæ quēwēnāniya. Wæætē edæ tæcæguinto ēwa bai ināni beyænque bitō quēwēmīpa, ante apænebo ēñēnīnque bitō piīmi inīnque, Mānōmaī impa, ante tāno pōnēe.

¹⁹ Inīnque bitō, “Oda yacæimpā, ante cædinque godō mīne tīmōnāni bai Wængonguī botō imote pōnō cæcæte ante cædinque idægoidi inānite wæætē wido cæcampa,” ante pōnēmitawoo.

²⁰ Bitō pōnēnō edæ nāwangā impā.

Incæte edæ tömënäni nāni pönënāmai inō beyænque Wængongui tömënäni inānite wido cægacäimpa. Bitō guiquënë wede bitō pönënō beyænque miimi inte ongömipa. Inique bitō guiñente wædinque edæ nāmā ængö cædāmai inte edæ, Botō waëmō imo beyæ cæcantapa, ante pönënāmai imāwe. ²¹ Ināmpa nāwā yæpængö bai ināni inānite Wængongui tapodāmai inongā inte bitō önömique iñōmite dicæ ata cæpoquingā.

²² Inique, Wængongui nē waadete cædongā incæ cōwē nē apænte pangā ingampa, ante pönēe. Tömengā iñömō nē oda cædāni inānite pangampa. Wæætē bitō nē waadete cædongā nempo quëwēmi inique tömengā bitō imite waadete cæbaingampa. Incæte tömengā nempo wi quëwēmi inique tömengā wæætē bitō imite edæ wæi ñæmænte bai wido cæbaingampa. ²³ Idægoidi guiquënë, Idæwaa pönënāmai inte awædō, ante ocæ emænte pönāni adinque Wængongui nē tæi piñænongā inte tömënäni inānite wæætē ado awæ yæpæntoga godō mini timonte bai pönō cæcā ate miñāni edæ ongōmainānipa. ²⁴ Waodāni waa incawæ yæpængö nāmænte ononque pæwæ yæpæntoga godō nāni mine timönō bai Wængongui wi adobai cæcampa. Wæætē edæ bitō ononque pædiwæ yæpængö bai iñōmite tömengā waadete pönō nāmænte bai cædinque, Nāwā idægobi babipa, ante waa pæwæ yæpæntoga godō mini timonte bai cæcampa. Bitō imite mænōmai waa cæcā inongā inte tömengā idægoidi inānite æbānō godōmenque waa cæbaingā. Tömënäni iñömō waa pönī pæwæ yæpængoncoo tömengā nānō wæi ñæmæncōo bai inte wæyönānite adowænē yæpæntoga godō mine timonte bai cædinque tömengā tömënäni inānite, Nāwā idægomīni inte mīnitō wæætē miimīni ongoncæmīnīmpa, ante do cæcæcäimpa.

**Idægoidi iñque bayonte
quëwencædānīmpa, ante**

²⁵ Inānāni ëñeedāni. Mīnitō nāmā ængö cædāmai incæmīnīmpa, ante

cædinque botō wëñëñedē mīni ëñënāmai ingainō ante edæ wææ ämopa. Mīnitō idægomīni ināmai imīni mīni pönencabo eyepæ pönī mīni yebænganca idægoidi iñömō ñowo mīmō ömædënāni inte wædönāni inte edæ mäninganca cōwē mīmō ömædënāni inte wæcædānīmpa. ²⁶ Inçayæ ate guiquënë idægoidi tömännāni quëwenguināni inānīpa. Edæ iimāi ante yewæmonte ongōmpa.

“Mönō ñā cæyænte bai tee mönete bai wæwëñōmonte nē Ñimpo Cæcā iñömō Tiño iñömō quëwente poncæcäimpa.

Aacobo wodi pæināni Wængongui ingante ëñënāmai cæte quëwënāni adinque nē Ñimpo Cæcā iñömō tömënäni nāni ëñënāmai entawënō wadæ cæcā ate tömënäni wæætē ëñente cæte quëwencædānīmpa.

²⁷ Inique wënæ wënæ nāni cægainō ante wadæ cæte wido cædinque Wængongui tömënäni inānite iimāi angampa.

Botō pönō cæbo ate mīnitō Ao ämīni inique edæ mönō godongämæ waa cæte quëwengæimpa, ante Wængongui angampa,” ante yewæmongadānīmpa.

²⁸ Codito ingantedō ante watapæ ëñente pönëninque mīnitō idægomīni ināmai imīni do quëwëmīni beyæ idægoidi wæætē Wængongui ingante piinte adānīpa. Incæte tömënāni mæmæidi inānite nē apænte angaingā inte Wængongui wæætē mæmæidi beyænque ante pönëninque ñowodāni inānite waadete pönengampa.

²⁹ Edæ waomō imonte quincoomē pönongā æñōmonte Wængongui adodō ö ænāmai ingampa. Ayæ adobai waomō imonte aa pedinque tömengā wadō ante änāmai inte edæ adodō ante edæ cōwē aa pecampa. ³⁰ Mīnitō wëñëñedē ëñënāmai cæmīni incæte Wængongui iñömō idægoidi ëñënāmai cædāni beyæ mīnitō imīnite wæætē waadete cædinque pönō ata cæpocā quëwëmīnīpa. ³¹ Ayæ adobai mīnitō imīnite pönō waadete

ata cæpocā quēwēmīni beyæ idægoidi ēñēnāmaī cædāni īñōnānite Wængongui ñōwo tōmēnāni inānite adobaī waadete cædinque godō ata cæpocā quēwēnānīmpa. ³²Īnīnque tōmengā, Mīni waocabo tōmāmīni īmīnite botō waadete cædinque pōnō ata cæpocæboīmpa, ante cædinque, Mīni ēñēnāmaī cæcabo īnōmīni inte mīnitō nāmā ēō toyænte aamō cædāmāī incāmīnīmpa, ante tōmāmō īmonte ñā cæyænte baī cæcā wæcōngamōīmpa.

³³Īnīnque Wængongui nangui pōni waadete entawēnōngā īñōngante tōmengā nānō pōnō cædōnō ante mōnō ædō cæte tee mante aquīī. Tōmengā tōmancoo do adongā inte nangui pōni ēñēnōngā inte cæcā ingānō anguēnē. Tōmengā edæ, Æbānō ī, ante do agaīngā inte edæ, Æbānō cæquīī, ante do apænte āñōngante mōnō waocabo wæætē tōmengā nānō cædō ante ædō cæte ēñenguīī. Tōmengā ædōnō ponte ædōnō gocāā, ante pōnente wædinque mōnō tōmengā ōnōwa amōmpa diyæ taadō aquīī. ³⁴Edæ īīmaī ante nāni yewæmongainō baī īmpa. “Mōnō Awēnē æbānō pōnēngāā, ante pōnente wædinque æcānō ēñēngāā. Ayæ, īīmaī cæqui īmpa, ante mōnō tōmengā ingante edæ ædō cæte odōmonte apænequīī. ³⁵Wængongui ingante æcānō do godongā inte wæætē, Bitō debe īmīpa, ante anguingāā. Īñæmpa tōmengā ingante godōmōmpa diyæ debe inguingāā,” ante Itaiya wodi nānō yewæmongainō baī īmpa. ³⁶Edæ tōmengā nānō pōnōngaincooque inte edæ tōmancoo ongoṃpa. Mōnō waocabo īñōmō tōmengā badongā beyænque tōmengā quīmō baquinque ongōmōmpa. Ayæ adobaī edæ tōmengā badongā beyænque tōmancoo tōmengā quīncooque edæ baquinque ongoncooṃpa. Edæ tōmengā adocanque pōni ñāō entawente edæ cōwē tæī ēmoncæcāīmpa. Mānōmaī īmpa, ante mōnō, Amēē, ante apænecæīmpa.

**Wængongui quīmō īmōmpa,
ante cæte quēwēngæīmpa**

12 ¹Botō tōniñamīni ēñēedāni.
Wængongui waadete pōnō

waa cæcā ængaīmīni inte mīnitō īīmaī cæedāni, ante botō nangui āmōpa. Wængongui qui, ante baō pædæ godōnāni waa ængā baī mīnitō adobaī edæ, Wængongui quīmōni īmōnīpa, ante mīīmīni inte edæ tōmengā ingante nāmā pædæ godōmīni ængæedāni. Mānōmaī cædinque mīnitō tōmengā ōnōwa īnō mīni ædæ wæænte nangui cæquēnēnō ante edæ do cæmīni incāmīnīmpa. Mānōmaī godōmīni ænīnque tōmengā wæætē edæ, Botō ayōmo tæiyæ wæmō pōnōmīni āmōpa, ante tocæcāīmpa. ²Inguipogaque ante pōnente mīni cægāinō ante ñōwo ñīmpo cædinque mīnitō mīīmīni mīni quēwēngūnque ante edæ ocāi mīinque encate baī nōīngā ante pōnēedāni. Mānōmaī cædinque mīnitō, Wængongui waa pōni nānō ānōnō ante, Æbānō ī, ante ædæmō ēñēnīnque, Tōmengā nānō ānō īñōmō eyepæ pōni īmpa, ante ēñencāmīnīmpa. Mānīnō ante ēñente cæte quēwēmō inte mōnō tōmengā tōnō godongāmæ waa tocæīmpa.

³Wængongui waadete pōnō cæcā ate botō nē apænebo badīmo inte īīmaī ante apænebōpa. Mīnitō nāmā pōnēnīnque, Ñænæmo īmōpa, ante pōnēnāmāī īedāni. Wængongui pōnō badongā ate mīnitō wede pōnēmīni badīmīni inte mīni wede pōnenganca māningancaque pōnēnīnque īīmainō ante pōnēedāni. Botō ōnōmoque baī īnōmo īmōpa, ante ocāi encāmīni inte tōō pōni pōnēedāni. ⁴Mōnō baō adoyonque pōni ēñāmō incæte wīī adononque mōnō cæquēnēnō ante ēñāmōmpa. Īnīnque mōnō aquīnō ante awīnca ēmōnīnque mōnō dao dao goquīnō ante ōnōwa ēwamōmpa. Ayæ wadō mōnō cæquīnō ante wayō ēñādinque mōnō wæætē wadō mōnō cæquīnō ante wayō ēñādinque wayō wayō mōnō ēñācoo ēñāmōmpa. ⁵Īnīnque wayō wayō ēñāmō incæ mōnō baō pæ pagænguīncoo adoyonque ī baī mōnō adobaī Codito nempo mōnō quēwēncabo nangui pōni īmō incæte adocabomō īñōmō īmōmpa.

⁶Īnīnque mōnō adocabomō īñōmonte Wængongui waadete pōnō

cædinque mönō imonte wadō wadō mönō cæquīnō ante tōmānō pōnongā æmompā. Īnīnque mönō tōmengā da pōnongā mönō ænganca edæ adonganca wadō wadō cæmompā. Mānōmaī ænte cædōmō ĩñōmonte pancamīniya ĩmīnite Wængonguī pōnō apænecā ēñēnīnque mīnitō tōmengā beyæ nē apænemīni do badīnque wede mīni pōnenganca apæneedāni. ⁷Wæætē wamīni ĩmīnite Wængonguī pōnō cæcā ænīnque mīnitō wadāni ĩnānīte nē cæmīni do badīnque wadāni beyæ cæcæmīnīmpā. Wæætē wamīni ĩmīnite tōmengā pōnō cædinque odōmonte apænecā ēñēnīnque mīnitō nē odōmonte apænemīni do badīnque odōmonte apænecæmīnīmpā. ⁸Ayæ wæætē wamīni ĩmīnite Wængonguī pōnō waadete apænecā ēñēnīnque nē waadete apænemīni badīnque mīnitō ĩñōmō wæntæye inte wædāni ĩnānīte ædæmō apænemīni ēñēnīnque tōmēnāni wæætē edæ wampo pōnēnīnque tæi pīñænte cæcædānīmpā. Wamīni ĩmīnite Wængonguī pōnongā ænīnque nē nēnempomīni badīnque mīnitō, Tōmēmōni quī, ante wædāmaī inte wæætē wadāni nāni ænguēnēnō ante eyepæ godōmīni æncædānīmpā. Wamīni ĩmīnite Wængonguī pōnō angā ēñēnīnque mīnitō wæætē awēnēidi baī nē āmīni badīnque wadāni ĩnānīte nōingā cæte awēnēidi baī ancæmīnīmpā. Wamīni ĩmīnite Wængonguī ædæmō waadete pōnō waa cæcā ænīnque mīnitō wæætē ædæmō waadete cæmīni do badīnque wadāni ĩnānīte ædæmō waadete godō waa cædinque edæ wædāmaī inte tocæmīnīmpā.

**Codito nempo quēwēnīnque
īīmaī cæcæīmpā, ante**

⁹Botō waadete pōnēmopa, ante tedemīni ĩnīnque mīnitō nōīnō cæte waadete pōnencæmīnīmpā. Wiwa mīni cædōnō ante pīīnīnque wido cæedāni. Wæætē, Quīnō waa cæquīī, ante adīnque mānīnō ante ænte mīnitō mīmōnē ædæmō entawēnīnque cōwē waa cæte quēwēedāni. ¹⁰Mōnō waadete

pōnencabo ĩmompā, ante pōnēnīnque wacā ingā wacā ingā waadete pōnente cæedāni. Wadāni nānānāni ĩnānīpa, ante mīnitō tōmēnāni ĩnānīte ængō cæte baī cædinque wæætē, Botō wædāmo ĩmopa, ante nāmā ængō cædāmaī ĩedāni.

¹¹Tæi pīñænte ēwocadīnque mönō Awēnē beyæ ante wæntædāmaī inte cæedāni.

¹²Watapæ bacæīmpā, ante pōnēnīnque tocæmīnīmpā. Caate wæwēmīni incæte wæntæye badāmaī inte ee cæedāni. Nīmpo cædāmaī inte Wængonguī ingante cōwē apæneedāni.

¹³Wængonguī quīnāni ænguēnēnāni inte wædāni adīnque mīnitō māincoo wæætē nēnempomīni æncædānīmpā. Ayæ, Botō oncōnē pō guīite cæte mōedāni, ante wadāni ĩnānīte waadete cæedāni.

¹⁴Mīnitō ĩmīnite nē pīīnte cædāni ĩñōnānīte mīnitō tōmēnāni ĩnānīte waadete godō apæneedāni. Edæ tōmēnāni ĩnānīte waadete apænedīnque, Wængonguī mīnitō ĩmīnite waa cæcæcāīmpā, ante apænedīnque wæætē pīīnte ānāmaī ĩedāni.

¹⁵Nē watapæ todāni tōnō godongāmæ watapæ toedāni. Nē Ca wædāni tōnō mīnitō godongāmæ Ca ca wæedāni.

¹⁶Mōnō pōnencabo ĩmompā, ante adoyōmō pōnente quēwēedāni. Ōnōnānīque nāni nē ānōnāni tōnō godongāmæ cædinque, Botō nānānāmo ĩmopa, ante pōnēnāmaī ĩedāni. Mīnitō, Wadāni pōnōmenque ocai encayōnāni botō godōmenque nanguī pōnī encabo ĩmopa, ante nāmā ante pōnēnāmaī ĩedāni.

¹⁷Wadāni mīnitō ĩmīnite pōnō wēnæ wēnæ cædāni adīnque mīnitō wæætē godō wēnæ wēnæ cædāmaī ĩedāni. Ayæ, Quīnō waa cæquīī, ante tōmānāni nāni waa adōnō ante adīnque mīnitō mānīnonque ante cæedāni. ¹⁸Eyepæ ĩmīni inte mīnitō cæganca cædinque tōmānāni tōnō godongāmæ piyænē cæte quēwēedāni. ¹⁹Botō nē waademīni ēñēedāni. Mōnō Awēnē beyæ īīmaī ante yewæmongatīmpā. “Wēnæ wēnæ cædāni

adique botö wënä wënä nāni cædinö beyä ante nē apænte panguënēmo inte tömēmo eyepä wæætē godö cæbo wæcædänimpa, ante Awënē angampa,” ante yewæmonte ongompæ cæmīni. Mīnitö imīnite pönö wënä wënä cædāni wæmīni ininque edæ wæætē godö cædāmaī ee aedāni. Edæ nē äingā bate pānongā inte Wængonguī incæ pancæcäimpa. ²⁰Wæætē, “Bitö imite nē piīnte cædongā incæ gæwænte wæcä adinque godömi cængæ. Gue ænente wæcä adinque godömi becæ. Edæ mänömaī waa cædinque edæ tömengā guingo imonte nānō wæwenguinque bitö tömengā ingante waa cæcæbiimpa,” ante Wængonguī beyä yewæmonte ongö apa cæbii. ²¹Tömēnāni wënä wënä nāni cædö beyä oda cædāmaī inte wæætē mäninö ante wido cæte baī cædinque bitö waa cædinque edæ tæi emonte gānā cæe.

13 ¹Gobiedöno awënē nempo waodāni ēñente cæte quëwencædänimpa, ante Wængonguī incæ godö gö cæcä beyænque gobiedöno awënēidi badānipa. Edæ Wængonguī mänömaī ante gö cædāmaī ingā baī quingānō awënē inguënengāā. Edæ dæ ancædönimpa. Ininque gobiedöno awënēidi inānite mönō tömāmō Ao äninque ēñente cæcäimpa. ²Ininque awënē ingante æcānō Baa ānaa tömengā nānō apænte pante wæquinque Wængonguī nānō goncægāinö ante ēñēnāmaī inte edæ Baa angampa. ³Nē waa cædāni guiquēnē awënēidi inānite waa ate todinque guīñēnāmaī inānipa. Wæætē wënä wënä cædāni guiquēnē awënēidi inānite guīñente wædānipa. Gobiedöno awënē ingante guīñēnāmaī inte quëwencæboimpa, ante bitö ämitawoo. Ininque bitö guīñēnāmaī inte quëwencæte ante waa cæcæbiimpa. Waa cæbi adinque tömengā, Bitö waa cæbi abopa, ante pönö waa cæcä ininque bitö guīñēnāmaī imāimipa.

⁴Botö imote nē cædongā inte mīnitö beyä waa cæcæcäimpa, ante Wængonguī gobiedöno awënē ingante

godö gö cæcä ongongampa. Edæ Wængonguī ingante nē cæcä inongā inte tömengā nē wënä wënä cæcä ingante nō cæte nē panguënengā ingampa. Ininque awënē yaēmē nē næængā inte wīi ononque næængampa cæbii. Wënä wënä cæbi ininque edæ guīñente wæcæbiimpa. ⁵Ininque mönō, Pangā wæcæ wæ, äninque awënē ingante ēñente cæcæimpa. Ayä pangā wæmō incæ wīi pangā wæmō incæ mönō mīmō nē entawente nāmā apænte änomö inte mönō awënē ingante Ao ante ēñente edæ nöingā cæcäimpa. ⁶Wængonguī beyä nē cædönāni inte awënēidi iñömō tömēnāni nempo quëwēnāni inānite cōwē aadinque mäninque cæte quëwēnānipa. Mänömaī i ininque mīnitö, Awënēidi eyepä äninque mönitö beyä cæcædänimpa, ante tömēnāni nāni äinta pædæ godömini ænānipa.

⁷Æcāmenque ingante cæquēnēmīni imīni inte mīnitö tömānāni inānite mīni cæquēnenganca do godö cæmīni æncædänimpa. Awënē nempo quëwēñomonte tömengā eyepä äninque mönō beyä cæcæcäimpa, ante mīnitö awënē nānō äinta godonguēnēmīni inte do godömini ængædāni. Waocä ingante mīnitö guīñente ēñenguēnēmīni imīni ininque tömengā ingante guīñente ēñēdāni. Waocä ingante mīnitö waa aquēnēmīni imīni ininque edæ tömengā ingante waa aedāni.

⁸Wacä ingante mīni cæquēnēnō ante edæ ee ongönāmaī inte godö cæmīni ængā ate abæ tawænte gocæbiimpa. Wæætē wacä ingā wacä ingā waadete mīni pönenguēnēnō ante edæ godongāmæ cōwē waadete pönenguēnēmīni imīnipa. Wadāni inānite nē waadete pönengā iñömō tömengā iñömō Wængonguī nānō, Īimaī cædāni, ante nānō wææ angāinö ante do ēñente cæcä ingampa. ⁹Tömēmi nāmā bitö waadete pönēnō ganca wacä ingante adoganca waadete pönencæbiimpa, ante Möitee wodi yewæmongacäimpa. Mānine adodeque ante ēñente cædinque waocä

Wængonguī nānō wææ angainō ante tōmānō do iinque cæcampa. Edæ, “Bitō nānōogængā ināmaī iinongante godō guēa mōnāmaī iē. Wacā ingante godō wænōnāmaī iē. Wacā nānō ēadincoo adinque godō ænāmaī iē. Wacā wænæ wænæ cæcā atabopa, ante godō babæ wapiticæ apænedāmaī iē. Wacā qui ante æinente wædāmaī iē.” Māninecoo Wængonguī nānō wææ angainecoo ante bitō waadete pōnēmi beyænque tōmāne do iinque cætimpā. Ayæ quīnemē godōmenque wææ ante ī mānīne adobaī bitō waadete pōnēmi beyænque tōmāne do iinque cætimpā. ¹⁰Nē waadete pōnengā iñōmō edæ wacā ingante cōwē wīwa cædāmaī ingampa. Mānōmaī beyæ nē ædæmō waadete pōnēnānique Wængonguī nānō wææ angainō ante iinque cædānīpā.

¹¹Iinque, Nōwoyedē æbānō oo baquīi, ante do ēñēnīnque mīnitō waadete pōnente quēwēedāni. Edæ wēēñēdē mā mōnō wede pōnēdē mīinguiipo mōnō quēwēngūimāmo iñōmō edæ māniñedē edæ oo bacæ cædāmaī ingatimpā. Nōwo guiquēnē, Oo pōni bacæimpā, ante pōnente wædinque mīnitō mōwocodē oñōmīni inte edæ nāni omæmōnīnque mīimīni quēwēedāni.

¹²Wēmō iñōmō mōnō wæwēmāmo idæwaa edæ bapa. Mīinguiipoga ñāo baī baquinque edæ oque pōnente impā cæmōō. Wēmō iñonte mōnō wænæ wænæ cædō æmæwo wido cædinque, mōnō wæætē ñāo iñōmō quēwēnīnque edæ wææ cæquincoo wēñate baī cædinque nāmā wææ gompotawengæimpā.

¹³Mānōmaī cædinque mōnō itædē quēwēnōmō inte nō pōni cæcæimpā. Baonque ante mōnō cæinēwēnō ante towēnāmaī inte mōnō tī nāmæ nanguī bete quidi quidi dowænāmaī ingæimpā. Mōnō wacā tōnō godō guēa mōnāmaī, cænguī eyepæ cænīnque godōmenque nanguī cænāmaī ingæimpā. Wæætēdō wæætē piinte cædāmaī inte mōnō, Wacā baī bacæboimpā, ante piinte adāmaī ingæimpā. ¹⁴Wæætē wææ cæquincoo entawente baī cædinque mīnitō nāmā

wææ gompotawencæte ante cædinque mōnō Awēnē Itota Codito ingante entawente quēwēedāni. Ayæ baonque ante mīni cæinēwēnō ante wido cædinque, Æbānō cæte wænæ wænæ cæquimoo, ante cæcæte ante wædāmaī iedāni.

Mīnitō tōniñadāni inānīte piinte anāmaī iedāni, ante

14 ¹Wacā wīi ædæmō pōnengā incæte mīnitō, Mōnō pōnencabo imōmpa, ante pōnēnīnque tōmengā adocabocā nānō baquinque amīni pongædāni. Tōmengā nānō pōnēnō ante wæætēdō wæætē anāmaī iedāni. ²Pancadāniya wede pōnēnāni inte cænguī adinque, Nāwā cænguī impā, ante guīñēnāmaī inte quīēmē cænguī incæ edæ dobæ ade cænānīpā. Wadāni guiquēnē æmæ pōnente beyæ, Tōmāā baō baacā impā, ante awente baī cædinque quingāmenque baō incæ cænāmaī inte onguīpoīya pæcooque edæ cænānīpā. ³Incæte tōmāā cænguī nē cænongā iñōmō onguīpoīya pæcooque nē cænongā ingante piinte adāmaī incæcæimpā. Wacā ingante, Bitō onōmique baī inōmi inte edæ awente cænāmaī imīpā, ante anāmaī incæcæimpā. Ayæ wæætē onguīpoīya pæcooque nē cænongā guiquēnē baō nē cænongā ingante, Baacā apa cæwēe, ante apænte ante piināmaī incæcæimpā. Edæ nē cænongā ingante Wængonguī Ao anīnque, Botō quīmi imīpā, ante do ængampa. ⁴Iñæmpā tōmengā wacā awēnē ingante nē cæcā iinongante bitō ædō cæte apænte amīi. Edæ tōmengā awēnē incæ, Waa cæbīpā, angā wædinque edæ tōmengā adiyæ tæi ongōmaingampa. Wæætē adocā tōmengā awēnē, Wænæ wænæ cæbīpā, angā wædinque edæ tæ go wææmaingampa. Incæte edæ tōmengā mōnō Awēnē ingante nē cæcā iinongante mōnō Awēnē adocā incæ tæi piñænongā inte eyepæ cædinque edæ æænō gō cæcā tæi ongoncæcæimpā.

⁵Ayæ wacā guiquēnē, Pancaōnaa godōmenque waa ēōnæpā, ante

cæcæimpa, ante pönēñongante wacā
 guiquēnē, Tömää itæðē ðnönæque
 impa, ante pönengampa. Ìninqe monö
 pönencabo wacā wadö wacā wadö
 pönēmö incæte monö tömämö iñömö
 edæ, Nämä botö pönēnonque ante botö
 nö pönente cæcæboimpa, ante edæ
 mäninonque ante cæcæcäimpa. ⁶Edæ,
 Pancaönaa godömenque waa ëönæpa,
 ante nē pönengä guiquēnē tömengä
 monö Awënë ingante waa adinque
 mänömainö ante cæcampa. Pancaönaa
 wii godömenque waa ëönæpa, ante nē
 pönengä guiquēnē tömengä adobaï monö
 Awënë ingante waa adinque mänömainö
 ante cæcampa. Baö nē cænongä guiquēnē
 Wængongui ingante, Waa pönömi
 cæmopa, ante adobaï monö Awënë
 ingante waa adinque cængampa. Baö
 ate nē awente cænāmaï inongä guiquēnē
 tömengä adobaï Wængongui ingante,
 Waa pönömi cæmopa, ante onguipoiya
 pæcooque cæninque monö Awënë ingante
 waa adinque baö cænāmaï ingampa.

⁷Mönö pönencabo iñömonte
 æcämenque incæ nämä beyænque dicæ
 quëwengää. Dicæ nämä beyænque
 wængää. ⁸Wæætē edæ quëwëmö ininque
 monö Awënë beyænque quëwëmopa.
 Wæætē edæ wæmö ininque monö
 Awënë beyænque wëmopa. Ìninqe
 quëwëmö incæ wæmö incæ monö
 Awënë quimö inömö inte quëwëninque
 tömengä quimö inte edæ wëmopa.
⁹Edæ do wængainäni beyæ ante miimö
 quëwëmö beyæ ante Codito tömämö
 Awënë nänö baquinque edæ wænte ñäni
 ömæmongacäimpa.

¹⁰Bitö guiquēnē bitö töninäcä
 ingante ædö cæte apænte ämii. Ayæ
 bitö töninäcä ingante, Önömique
 bai imipa, ante quinante ämii. Edæ
 Wængongui nänö apænte anguimpaa
 gäänē ongöñömonte tömengä tömämö
 imonte apænte ancæcäimpa cæbii.

¹¹Edæ Wængongui beyæ ante iïmaï ante
 yewæmonte ongompa.

“Mönö Awënë incæ, ‘Nē Quëwëmö
 inömö inte edæ ämo ëñēdäni,’
 angampa.

Ayæ, ‘Minitö tömämini botö önöwa
 inö da guicapodinque,
 Bitö Wængongui inömi
 imipa, ante adoyömö
 apænegæminimpa,’ angampa.”

¹²Ante näni yewæmongainö bai iinque
 cædinque monö tömämö Wængongui
 weca ponte ongöninque monö
 pönengainö ante monö apænegainö ante
 monö cægainö ante tömengä ingante
 edonque pönï apænegæimpa.

**Wacä oda cæcæcäimpa, ante
 cædämaï incæbiimpa, ante**

¹³Mänömaï beyæ monö wacä ingante
 apænte änāmaï ingæimpa. Wæætē
 minitö, Waa cæcæboimpa, ante nämä
 wææ cædinque, Botö töninäcä taadö
 nänö goquinö ante ee acæboimpa, ante
 pönēdäni. Tömengä tee tëwate bai
 oda cædämaï incæcäimpa, ante nöingä
 cæquinque ante pönencæminimpa.
¹⁴Botö iñömö Itota Codito nempo
 quëwëmö inte edæ nöingä pönëninque,
 Tömää cængui nämä incæ näwäaquiringä
 impa, ante do ëñëmopa. Incæte wacä,
 Pancaa cængui baacä impa, ante nē
 pönengä inte tömengä beyæ baacä
 iñönte tömengä nänö, Baacä impa, änö
 cænāmaï inguënegä ingampa.

¹⁵Bitö quingämē cæmi adinque
 bitö töninäcä, Baacä apa cæwëe, ante
 wæwente bacä ininque bitö waadedämaï
 inte godömenque cæmaïmipa. Edæ bitö
 töninäcä beyæ Codito wængacäi apa
 quëwëe. Bitö töninäcä nänö pönënämaï
 bate wænguinque baö cæmipa, ante
 wædinque bitö tömengä ingante
 näwangä waadete pönëmi inte tömengä
 beyænque ante cöwë baö cænāmaï
 incæbiimpa. ¹⁶Botö mänömaï cædinque
 waa pönï cæbopa, ante pönëmi incæte
 wädäni bitö waa cædö ante, Wiwa
 cæbipa, ante pönö babæ ante tedewënäni
 ate wædinque bitö wæætē waadete
 pönëninque wææ ämi tedewënämaï
 incædänimpa. ¹⁷Wii cænguinque ante
 wii bequinque ante Wængongui nempo
 quëwëmopa. Wæætē Wængongui Tæiyæ
 Wæmö Önöwoca nempo quëwëñömonte

tömengä pönö cæcä æninque mönö nö entawenguinque impa. Ayæ mönö gånë pönenguinque ante mönö watapæ tote quëwenguinque ante tömengä nempo quëwëmompä. ¹⁸Edæ Codito nempo quëwëninque waocä mänömaï cæcä adinque Wængonguï tömengä ingante waa ate tocampa. Waodäni adobaï, Waa cæbipa, ante waa adänipa.

¹⁹Mänömaï impa, ante adinque, Mönö pönencabo godongämæ piyænë cæte quëwengäïmpa, ante, Ayæ mönö godongämæ wede pönëninque tæï mänonte bai ongongäïmpa, ante mönö nanguï cæcäïmpa. ²⁰Ïninque cænguï cæïnente beyænque bitö Wængonguï nänö në badongainäni ïnänite bæ tadämaï incæbiïmpa. Tömää cænguï edæ näwäaquiringä impa. Incæte bitö cænïnö beyænque wacä ëñënamäi inte tee tëwate bai oda cæbaingampa, ante do ëñëmi inte bitö godömenque cæmi ïninque wïwa cæbaïmipa töö. ²¹Waa cæcæte ante bitö ïïmaï cæcæbiïmpa. Bitö baö cæmi beyæ, biïnömæ nani wædænque tí nämæ bebi beyæ, quïëmë cæbi beyæ bitö tönïñacä oda cæte wæcantawo. Ïninque bitö ïñömö, Botö tönïñacä oda cædämaï incæcäïmpa, ante wææ cædinque ee cædämaï ïmi ïninque waa ïmaïmpa.

²²Mänïnö, Æbänö cæte waa inguïï, ante bitö pönënö beyænque wadäni ïnänite apænte änämaï inte bitö adobique inte Wængonguï ayongante cæcæbiïmpa. Waa cæquï impa, ante mïmöno bitö pönënonque ante mänïnonque cædinque bitö tente wæquinque cædämaï inte waa tobaïmipa. ²³Wæætë në æmæ pönengä guiquënë, Cæmo beyæ Wængonguï pangä wæcæ wæ, ante wædingä inte tömengä nämä nänö apænte pante wæquinque ade cængampa. Edæ æcänö wede pönënamäi inte cæda tömengä nänö cædönö tömänö edæ wïwa cætïmpa. Ïninque bitö cædö tömänö wede pönente cæcæbiïmpa.

Wadäni incæ watapæ
quëwencædänïmpa, ante cæe, ante

15 ¹Mönö në wede pönëmö ïñömö
tæï piñænte entawëmö ïnömö

inte nämanque ante mönö cæïnënö ante edæ wædämaï ingäïmpa. Wæætë edæ në æmæ pönënanï guiquënë tömënanï aquïï pönï ïnänï inte, Ædö cæte cæquïmoo, ante wædäni adinque mönö tömënanï wædö ante ænte mongænte bai cædinque tömënanï tönö ïñacabo cæcäïmpa. ²Godongämæ godö cæmö æninque waa todinque tömënanï wæætë wede pönëninque oncö tæï mänonte bai tæï ongoncædänïmpa, ante mönö ædæmö cæcäïmpa. ³Edæ mönö Codito incæ nämanque ante nänö cæïnënö ante cæcæte ante edæ wædämaï inte piyænë cægacäïmpa. Wængonguï ingante do nani apænegainö bai tömengä wadäni beyænque ante cægacäïmpa. “Wængonguï ëñëmi. Wadäni bitö ïmite pïinte badete tocæte ante cædinque botö ïmote wæætë pïinte badete todänipa,” ante apænete bai Codito ee cægacäïmpa. ⁴Edæ mönö ïmonte odömönte apænecæte ante Wængonguï angä ëñëninque dodäni tömantaa yewæmongadänïmpa. Ïninque mänïnta ædæmö adinque wampo pönëninque wæntædämaï inte ee cæmö ïninque edæ mönö, Watapæ bacæïmpa, ante pönente tocæïmpa.

⁵Ïninque Codito Itota mïñæ tee empote goyömönte Wængonguï ïñömö edæ, Mïnitö wampo pönëninque wæntædämaï inte ee cæcæminïmpa, ante në ædæmö cæcä ingampa. Tömengä mänömaï pönö cæcä ate mïnitö ïñömö adoyömö ante mïni pönencabo bacæminïmpa, ämopa. ⁶Mänömaï bamïni ïninque mïnitö äanque bai adodö ante pönëninque ïïmaï ante Wængonguï ingante apænecæminïmpa. Mönitö Awënë Itota Codito Mæmpobi ïnömi inte bitö tömengä Wængonguï adobi ïmi ïñömö bitö tæï ëmömi inte nãö apäite bai ïmi amönipa, ante adoyömö ante apænecæminïmpa, ante botö mänömainö ante yewæmömopa.

Oodeoidi ïnämaï ïnänï
ëñencædänïmpa, ante

⁷Codito mïnitö ïmïnite Ao ante
ængacäïmpa. Ïninque tömengä

mīnitō imīnite nānō ængāi bai
 mīnitō adobai wacā ingā wacā ingā
 godongāmæ Ao ante æedāni. Mānōmai
 cæmīni adinque wadāni Wængonguī
 ingante apænedinque, Bitō waa pōnī
 cæbi amōnīpa, ante watapæ pōnī
 apænecædānīmpa. ⁸Edæ apænebo
 ēñēedāni. Mōnitō mæmæidi inānite
 Wængonguī, Mīnitō beyæ pōnō waa
 cæcæboīmpa, angacāīmpa. Īnīnque,
 Wængonguī tōmengā nānō angainō
 ante cōwē cæcæcāīmpa, ante oodeoidi
 ēñencædānīmpa, ante cædinque
 mōnō Codito tōmēnāni beyæ nē
 cæcā bagacāīmpa. ⁹Tōmengā iñōmō,
 Idægoidi ināmai ināni incæ Wængonguī
 ingante, Bitō nāō bai ēmōmi inte pōnō
 waadete waa cæbi æmōnīpa, ante
 apænecædānīmpa, ante mānōmai
 cægacāīmpa. Īmai ante Wængonguī
 beyæ nāni yewæmongainō bai impa.

“Botō mānōmai beyæ, Bitō æbānō nē
 waa cæbi imīi, ante idægo ināmai
 ināni weca gote apænecæboīmpa.

Bitō ēmōwo ante āmotamīni
 watapæ pōnī ancæboīmpa,” ante
 nāni yewæmongainō bai Codito
 cægacāīmpa.

¹⁰Ayæ wataa iñōmō iīmai ante
 yewæmongatīmpa.

“Idægoidi ināmai imīni incæ
 mīnitō Wængonguī quīnāni tōnō
 godongāmæ watapæ toedāni.”

¹¹Ayæ wæætē,

“Idægoidi ināmai imīni mōnō Awēnē
 ingante apænedinque, Bitō waa
 pōnī cæbi amōnīpa, ante watapæ
 pōnī apæneedāni.

Wamīni mīni cabo mīni cabo
 tōmāmīni āmotamīni ante bai
 apænedinque, Waa pōnī cæbi
 amōnīpa, ante watapæ pōnī
 apæneedāni.”

¹²Itaiya wodi adobainō ante
 yewæmongacāīmpa.

“Inguipoga quēwēnāni tōmānāni
 Awēnē baquinque
 Awænguinto tā bocate bai cædinque
 Yæte Pæingā iñōmō ængæ
 ganticæcāīmpa.

Tōmengā cæcā beyænque
 watapæ bacæīmpa, ante
 idægoidi ināmai ināni incæ
 pōnencædānīmpa,” ante Itaiya
 wodi yewæmongacāīmpa.

¹³Wængonguī iñōmō, Watapæ
 bacæīmpa, ante nē badongaingā
 inongā inte iīmai cæcæcāīmpa, āmopa.
 Tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
 tæi piñænte cæcā ate mīnitō, Watapæ
 bacæīmpa, ante godōmenque wede
 pōnencæmīnīmpa. Mānōmai cæcate
 ante cædinque Wængonguī pōnō
 apænecā ēñēnīnque mīnitō tōmengā
 ingante wede pōnēnīnque edæ gānē
 entawēnīnque watapæ tocæmīnīmpa,
 āmopa.

¹⁴Botō tōnīnāmīni ēñēedāni. Botō
 tōmēmo ayōmote mīnitō nē waa cæmīni
 imīni abopa. Ayæ, Æbānō waa cæquīi,
 ante do ēñēmīni imīnīpa. Ayæ adobai
 mīnitō eyepæ imīni inte wacā ingā
 wacā ingā do odōmōte apænēmīni
 imīnīpa, ante pōnēmopa. ¹⁵Īnīnque
 botō, Mīnitō ēñēnīnō ante mīnitō
 ocai encadōmīni inte edæ adodō ante
 pōnencæmīnīmpa, ante bai cædinque
 pancadea ante yewæmontabopa. Botō
 iñōmō Wængonguī waadete pōnō cæcā
 ænte nē entawēmo inte mānōmainō
 ante yewæmōnīnque edæ guīñēnāmai
 inte nanguī ante yewæmōmopa.

¹⁶Edæ tōmengā waadete pōnō cæcā
 ænte entawēnīnque botō Itota Codito
 beyænque ante idægoidi ināmai ināni
 inānite nē cæbo badinque Wængonguī
 ingantedō ante watapæ apænebo
 ēñēnānīpa. Mānōmainō ante apænebo
 ēñēñōmīnīte Wængonguī Tæiyæ Waēmō
 Ōnōwoca pōnō badongā ate idægoidi
 ināmai ināni incæ tæiyæ waēmō
 ewocate quēwēnāni badānīpa. Mānōmai
 bayōnānīte botō iñōmō, Wængonguī
 quī, ante pædæ godōnāni bai cædinque
 tōmēnāni inānite ante edæ, Wængonguī
 quīmīni bacæmīnīmpa, ante pædæ
 godōmo ænīnque Wængonguī wæætē
 waa tocampa.

¹⁷Mānōmai beyæ botō Itota Codito
 nempo quēwēnīnque Wængonguī beyæ

cædinque edæ nanguï tobopa. ¹⁸Codito botö tönö guëa cæcä beyænque botö nanguï apænedinque nanguï cæbo ate tömengä iñömö töö æmængä pöninque edæ idægoidi inämaï inäni incæ edæ Wængongui ingante ëñente cædäni badänitapa. Botö Codito mänömaï botö tönö nänö cædinö ante apænedinque edæ mäninque ante apænedinque guïñënete wædinque godömenque apænedämaï incæboimpa. ¹⁹Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tæï piñænongä inte botö tönö godongämæ cæcä ate botö, Ëñencædänimpa, ante bamöngengæ cæbo ate nê pönënanäni badänitapa. Mänömaï Eedotadëë iñömö mä cæte godinque Ididiabæ ganca tömäo godämæ godinque botö Codito ingantedö ante watapæ apænedinque adodö adodö ante tömänö ante apænebo ëñënanitapa.

²⁰Botö, Codito ëmöwo ante wädäni nänäni apænedämaï iñömö gote tömengä ingantedö ante watapæ apænebo ëñencædänimpa, ante cöwë goïnente wætabopa. Wacä onguitanca nänö tæñöncönë æmonga mænönämaï incæboimpa, ante bai cædinque botö, Wacä do nänö apænediñömö botö wæætë apænedämaï incæboimpa, ante cætabopa. ²¹Wæætë iïmaï ante Itaiya wodi nänö yewæmongainö bai cætabopa.

“Tömengä ingante ante ëñënamäi iñinäni incæ edæ do ate bai ewocacædänimpa.

Önömonca ëñënamäi iñinäni incæ edæ, ‘Æbänö i,’ ante do ëñencædänimpa.”

Ante nänö yewæmongainö bai botö, Ëñencædänimpa, ante cætabopa.

Odömä iñömö pöinëmopa, Pabodo angampa

²²Mänömaï beyæ botö mïnitö weca poncæ cæyömote edæ, Wææ cæte i, ate wædinque pönämaï intabopa. ²³Iñömö ömæ idæwaa cæbo inte botö æpomë wædepo iñonte mïnitö imïnite aïnente wædömopa. ²⁴Iñinque botö, Iincayæ ate Epäñabæ gocæ cædinque wodo tebæ godinque mïnitö weca ëñate

aboque gocæboimpa, ämopa. Edæ botö wantæpiyæ ëñate tote quëwente ate godömenque Epäñabæ gote cæyömo mïnitö botö beyæ cædinque da godömiñi gocæboimpa.

²⁵Nöwo guiquënë botö täno Eedotadëë iñömö Wængongui quïnäni beyæ godö cæcæte ante gobopa. ²⁶Wængongui quïnäni incæ Eedotadëë quëwënanäni pancadäniya ömæpodäni inte wædänipa, ante pönente wædinque wabæca Mäatedöniabæ quëwënanäni tönö Acayabæ quëwënanäni tönö, Mönö da godö da godö cæcæimpa, ante pönëninque watapæ todinque tömënanäni, Wængongui quïnäni qui, ante do godönänitapa.

²⁷Mänömainö ante watapæ pönente cædäni incæte tömënanäni Eedotadëë iñömö quëwënanäni inänite nê godonguëñënanäni inte da godönänimpa. Edæ Wængongui Önöwoca nänö pönongaincoo ante idægoidi pönö apænedäni ëñente ænte ewocadinäni inte wabæca quëwënanäni iñömö tömënanäni nänäni ëadincoo incæ idægoidi beyæ ante wæætë godonguëñënanäni badinäni inänipa. ²⁸Iñinque botö iñömö mänincoo tömënanäni nänäni da godönincoo idægoidi weca ænte gocæboimpa. Godinque botö cöwä adinque, Nê ömæpodäni inte nê wædänique æncædänimpa, ante wææ cæcæboimpa. Ædæmö cæbo ænänäni ate botö mäniñedë ate Epäñabæ gocæte ante cædinque mïnitö ömæ wodo tebæ godinque mïnitö weca ëñacæ poncæboimpa. ²⁹Codito pönö waa cædinque da pönongä pöninque botö cöwë tömengä tönö waa pönäni botö cæquinque mïnitö weca poncæboimpa, ante do ëñëmopa.

³⁰Botö tönüñamini ëñëedäni. Botö pæ pagænte bai nanguï cæyömote mïnitö iñacabo cædinque botö beyæ Wængongui ingante nanguï apæneedäni, ante botö mönö Awënë Itota Codito beyænque äninque ayæ Wængongui Önöwoca nê waadete pönengä beyænque äninque mïnitö imïnite nanguï ämopa. ³¹Oodeabæ pönënanämaï inäni iñömö Pabodo ingante

wēnæ wēnæ cædāmaī incædānimpa, ante botō beyæ ante apæneedāni. Ayæ, Eedotadēē iñōmō botō gote cæbo adinque Wængonguī quīnāni incæ botō cædō ate Ao ancædānimpa, ante apæneedāni. ³²Mānōmaī ī adinque botō, Awēnē Wængonguī angā ate botō watapæ todinque mīnitō weca pōmo ate mōnō godongāmæ guēmānīnque wampo pōnengæimpa, āmopa. ³³Wængonguī nē gānē pōnengā inte mīnitō tōnō godongāmæ ongōnīnque pōnō cæcā ate gānē pōnencæmīnimpa, āmopa. Mānōmaī impa diyæ, ante botō, Amēē, āmopa.

Waa quēwencæmīnimpa, ante

16 ¹Botō iīmaī āmopa. Mōnō tōniñacā tōmengā ēmōwo Pebe mīnitō weca ñōwo poncæ cæcampa. Tencodea iñōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo iñōnānīte tōmēnāni beyæ nē waa cæcā inte iingā onquiyængā iñōmō waingā pōnī ingampa. ²Tōmengā nanguī iñāni beyæ wææ gompodinque waa cædongā inte botō beyæ adobaī nanguī cæcantapa. Īnīnque edæ botō mīnitō imīnīte iīmaī āmopa. Wængonguī quīmō iñōmō inte mōnō Awēnē nempo quēwēñōmonte Pebe adocā inte adobaī ingampa, ante adinque mīnitō tōmengā ingante waa adinque Ao ante æedāni. Ayæ tōmengā quīēmē æīnente wæcā iñongante mīnitō wæætē edæ godō cædāni āmopa. ³Ayæ wada Pīditīda tōnō Aquīdæ nāna gæncaya iñōmō Itota Codito nempo quēwēnīnque edæ botō tōnō godongāmæ cæda inapa. Īnīnque mīnitō tōmēna inate, Waa quēwencæmīnīnimpā, ante botō beyæ ante apænemīni ēñēcædaimpā. ⁴Wadāni botō imote wænoncæ cædāni wæyōmote tōmēna nāna wodo wænguīnque edæ botō imote wææ cædatapa. Mānōmaī cædapa, ante botō tōmēna inate waa ate pōnente apænebopa. Ayæ idægoidi iñāmaī iñāni Codito ingante nāni wayōmō pōnencabo wayōmō nāni pōnencabo adobaī tōmānāni Aquīdæda nāna cædīnō

ante ēñēnīnque tōmēna inate waa ate pōnēnīnque apænedānīpa.

⁵Ayæ Itota Codito ingante nē pōnēnāni Aquīdæda oncōnē godongāmæ pō guīdāni iñānīte, Waa quēwēedāni, ante apænemīni ēñēncædānīmpā. Botō æmīgo Epēneto botō nē waadecā iñongante mīnitō botō beyæ apænedīnque, Waa quēwencæbiimpā, ante apæneedāni. Atīabæ iñōmō Codito ingante wadāni pōnēnāmaī iñōnāni tōmengā iñōmō tāno pōnengantapa. ⁶Ayæ Māadiya mīnitō beyæ nanguī cædingā iñongante mīnitō wæætē tōmengā ingante Waa quēwencæbiimpā, ante apæneedāni. ⁷Botō guīdēna Antodōnīco tōnō Nōniato iñōmō botō tōnō godongāmæ tee mōnete wædīna inapa. Tōmēna iñōmō botō pōnēnāmaī iñōmote wēēnēñedē Itota Codito nempo quēwēna iñōnate Codito incæ tōmēna inate da godongacāimpā. Īnīnque, Itota Codito nānō nē da godongaīna tānoda ina adinque mīnitō botō beyæ ante tōmēna inate waa apæneedāni.

⁸Ayæ wacā mōnō Awēnē nempo quēwēnīnque Ampīdiato ingante waadete pōnēmo inte edæ botō, Waa quēwencæbiimpā, āmopa. ⁹Ayæ adobaī Odōmāno mōnītō tōnō godongāmæ Codito nempo quēwente nē cæcā iñongante, Waa quēwencæbiimpā, ante botō beyæ ante apæneedāni. Botō nē waadecā Etaquito ingante adobaī ante apæneedāni. ¹⁰Ayæ Apede iñōmō Codito nempo quēwēñongante tōmengā æbānō cæcāā, ante adinque Codito tōmengā ingante wæætē, Waa cæbi abopa, angampa. Tōmengā ingante botō beyæ ante waa apæneedāni. Ayæ Adītobodo nāni quēwencabo iñānīte adobaī waa apæneedāni. ¹¹Botō guīdēngā Edodīyaōnō ingante waa apæneedāni. Ayæ Nāadotito guīdēnāni incæ æcānō mōnō Awēnē nempo quēwēna tōmēnāni iñānīte adobaī, Waa quēwencæmīnīnimpā, æedāni.

¹²Ayæ wada mōnō Awēnē nempo quēwēna onquiyæna Tīdīpīna tōnō Tīdīpota iñōmō nē nanguī cæda inapa.

Tömëna inate botö beyä ante waa apäneedäni. Ayä wacä onquiyängä mönö nê waadecä Pedetida iñömö tömengä mönö Awënë nempo quëwëningue nanguï cæcantapa. Tömengä ingante adobaï, Waa quëwencæbiimpa, äedäni. ¹³Ayä mönö Awënë nänö nê apänte ængaingä Odopo ingante waa apäneedäni. Tömengä badä incæ adobaï botö badä bai iñönante tömëna inate botö beyä ante waa apäneedäni. ¹⁴Ayä adobaï Atincodito, Pedegonte, Edëme, Patodobato, Edëma tömënanä nani pönencabo tömänäni inänite, Waa quëwencæminimpa, ante apäneedäni. ¹⁵Ayä wadäni Pidodogo tönö Oodia, Nêdeeo tömengä mængä tönö, Odimpa tönö Wængonguï quinäni tömänäni inänite, Waa quëwencæminimpa, ante apäneedäni.

¹⁶Edæ, Waa quëwencæminimpa, ante minicabo incæ tömämäni godongämæ waa waadete apänecæminimpa. Codito ingante wayömö nani pönencabo wayömö nani pönencabo tömänäni minitö iminite wæætë, Waa quëwencæminimpa, ante änanipa.

¹⁷Botö töninäminäni ëñeedäni. Minitö adocabomäni iñöminite wadäni æmæmoncadö æmæmonca pä cädäni inänite cöwä adinque edæ Baa äedäni. Doyedë minitö ëñëno ante ëñënamäi inäni inte tömënanäni, Minitö tee tëwate bai oda cæcæminimpa, ante cædinque wadö ante edæ odömönänipa cæminii. Tömënanäni inänite gomö aquënë cæminii.

¹⁸Mänömaï cädäni iñömö mönö Awënë Codito ingante cädämaï inte nämä nani cæinënonque ante cädänipa. Tömënanäni ante, Minitö iminite waa amönipa, ante waa tedete bai tededäni ëñëningue pancadäniya guiquënë, Babæ wapiticæ impa, ante cöwä adämaï inäni inte, Nö impa, ante do pönënanäni. ¹⁹Minitö cöwë ëñente cæminäni iminipa, ante tömänäni do ëñënanäni. Mänömaï beyä botö iñömö nanguï tobopa. Incæte, Quinö waa cæquii, ante minitö ædæmö ëñencæminimpa, ante ainëmopa. Quinö wënæ wënæ cæquii, ante edæ ædæmö

ëñënamäi inte edæ gomö acæminimpa, ante ainëmopa. ²⁰Wængonguï, Gänë pönente quëwencæminimpa, ante nê pönö cæcä iñömö edæ Tatäna ingante minitö önöwa gäänë wææntodongä ate minitö wæætë do pinä gäwate bai cæcæminimpa. Nöwo iñömö mönö Awënë Codito nänö waadete pönö cædö incæ entawencæminimpa, ämopa.

²¹Botö tönö guëa cædongä Timoteo iñömö minitö iminite, Waa quëwencæminimpa, angampa. Ayä botö guidënanäni Dotio tönö Yatönö adobaï Totipatedo adobaï minitö iminite, Waa quëwencæminimpa, änanipa.

²²Nöwo botö Tedetiyo iñömö Pabodo önöneque tedecä ëñëningue iï cadota ante nê yewæmönimo inte botö adobaï, Waa quëwencæminimpa, ämopa.

²³Gayo adobaï minitö iminite, Waa quëwencæminimpa, angampa. Tömengä oncönë Codito ingante nani pönencabo cöwë godongämæ ponte apänedänipa. Ayä tömengä botö imote adobaï, Pöe, angä ëñëningue edæ botö nöwo tömengä oncönë owobopa. Ayä iñömö quëwënanäni awënë nänö äinta æningue adocanque Edaato nani änogä iñömö tömengä, Tömänäni beyä æbänö cæquii, ante nê angä iñömö tömengä tönö mönö töninäcä Coadoto adobaï, Waa quëwëedäni, änapa.

²⁴Mönö Awënë Itota Codito minitö iminite pönö waadete cæcæcäimpa. Mänömaï impa, ante botö, Amëë, ante ämopa.

Wængonguï ingante waa ate apänecæimpa, ante

²⁵Nöwo iñömö Wængonguï ingantedö ante watapæ botö apänedö ante ayä Itota Codito ingantedö ante mönö apänedö ante nê pönëmäni inte minitö tæi piñante ongoncæminimpa. Wængonguï eyepæ inte mänömaï pönö cæcæcäimpa. Tömengä mäninö ante nöwo tæcæ nänö odömönö ante wëenënedë pedæmämö iñonte cöwë wantæpiyæ wë wodonte bai cægacäimpa. ²⁶Nöwo guiquënë, Codito

æbānō cægacāi, ante inguipoga
 tōmāmæ quēwēnāni ēñente wede
 pōnēninque botō imote ēñente
 cæcædānīmpa, ante cædinque
 Wængonguī cōwē nē Quēwēnongā
 inte do odōmongā acæīmpa. Tōmengā
 angā ēñēninque tōmengā beyæ nē
 apænegaināni wæætē edonque pōnī
 yewæmōnāni acæīmpa.

²⁷ Īninque Wængonguī nō pōnī
 ēñēnongā inte adocanque Wængonguī
 ingampa, ante adinque mōnō, Bitō
 adobique ñāō bai ēmōmi inte edæ waa
 cæbi amōnipa, ante mōnō Itota Codito
 ēmōwo apænedinque Wængonguī
 ingante edæ cōwē apænecæīmpa.
 Mānōmaī impa diyæ, ante botō, Amēē,
 āmopa.

1 Coodintoidi

inänite Pabodo cadota ante tänota nänö yewämongainta

Coodinto iñömö Codito ingante nani pöncabo

1 ¹Wængongui angä eñëningue Itota Codito botö imote aa pedingue da godongä godömo inte botö Pabodobo yewämömopa. Mönö töninäcä Totënë tönö guëa apänete ate yewämömo aedäni. ²Coodinto iñömö mīnitö Codito ingante mīni godongämæ pöncabo inöminī inte eñëedäni. Wængongui, Botö quimīni badingue mīnitö Itota Codito nempo quëwëningue tæiyæ waëmö ewocate quëwëncämīnīmpa, ante cædinque añecä pönimīni inte mīnitö acämīnīmpa, ante yewämömopa. Ayæ adobaī, Mönö Awënë Itota Codito emöwo ante nē aa pedäni tömämæ quëwënanī incæ acædänīmpa, ante yewämömopa. Itota Codito iñömö mönö Awënë ingä incæ tömënanī Awënë adocä ingampa. ³Mönö Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito godongämæ waadete pönö cæda ate mīnitö gänë pönente quëwëncämīnīmpa, ante botö Totënë tönö ämönapa.

Codito nänö entawëno bai nanguī entawëmopa, ante

⁴Wængongui waadete pönö cæcä ate mīnitö Codito Itota nempo quëwëningue tömengä nänö entawëno bai nanguī entawëminīpa, ante adingue botö mīnitö beyæ ante Wængongui ingante waa ate pönëningue cöwë apänebopa. ⁵Edæ Codito nempo quëwëñöminite tömengä nänö ate eñëngainö ante pönö apäneccä eñëningue mīnitö do entawëminīpa.

İnīnque mäninö nänö ate eñëngainö ante eyepæ entawëminī inīnque mīnitö nö apänemīni bamīnīpa. ⁶Edæ mönitö, Itota iñömö adocä mönö Codito inongä ingampa, ante apänemöni eñëningue mīnitö Ao äningue, Näwangä impa, ante wede pönëningue waa cæte quëwëminī acæimpa.

⁷Mäninö beyæ, Mönö Awënë Itota Codito æyedëno pönīnque edonque pönī a ongonguingä, ante wänö cönīnque mīnitö wëntæye badämaī incämīnīmpa, ante cædinque Wængongui Önöwoca pönö apäneccä eñëningue mīnitö eyepæ inte waa cæquimīni imīnīpa. ⁸Mīnitö cöwë iinque baganca tæi ongonte oda cædämaī incämīnīmpa, ante Wængongui pönö cæcä ate mönö Awënë Itota Codito pönëdë mänīñedë ate mīnitö wentamö ædö cæte entawëngüimīni. Edæ dæ ampa. ⁹Wængongui, Botö Wengä Itota Codito iñömö mīnitö Awënë inongä ingampa. İnīnque mīnitö tömengä nempo quëwëningue tömengä tönö godongämæ cæte quëwëncämīnīmpa, ante mīnitö imīnīte añete aa pecantapa. Mänömaī ante nē aa pecä iñömö tömengä nänö angainö bai edæ cöwë nē ædæmö cæcä ingampa cämīnīi.

Wæætë godö wæætë godö cædämaī iedäni, ante

¹⁰Botö tönīnamīni, botö mönö Awënë Itota Codito emöwo apänëdingue iīmaī ante ämo eñëmaimīnīpa. Mönö pöncabo imopa, ante adodö pönëningue mīnitö tömämīni

godongämæ Ao ante adodonque cædinque nāwæ godāmaī iedāni. ¹¹ Botō tōniñamini apænebo ēñeedāni. Codoeidi mīnitō īmīnitēdō ante apænedinque, Coodintoidi nāni pōnencabo incæ wæætē godō wæætē godō tedewēnānīpa. ¹² Ante apænedāni ēñēninque botō, Īmaī impa, ante apænebo ēñeedāni. Pancamīniya, “Mōnitō Pabodo nānō nē ēmīñāmōni īmōnīpa,” ante cæmīnīpa. Pancamīniya guiquēnē, “Apodo nānō nē ēmīñāmōni īmōnīpa,” ante cæmīnīpa. Pancamīniya guiquēnē, “Pegodo nānō nē ēmīñāmōni īmōnīpa,” ante cæmīnīpa. Ayæ wæætē pancamīniya guiquēnē, “Codito nānō nē ēmīñāmōni īmōnīpa,” ante cæmīnīpa. Mānōmaīnō ante mīnitō wadō wadō ante tedewēmīni awædō.

¹³ Īñæmpa Codito nāmā incæ ante dicæ wadō wadō ante apænecantawogaa. Incæte Codito nempo quēwēmīni inte mīnitō, Pabodo ēmīñāmōni īmōnīpa, āmīni. Apodo ēmīñāmōni īmōnīpa, āmīni. Pegodo ēmīñāmōni īmōnīpa, āmīni. Ayæ botō Pabodobo īñōmote wadāni awæ ñænquedīmæ gōnōninque mīnitō beyæ wænōnāni dicæ wæntawogaa. Ayæ botō Pabodobo ēmōwo apænedinque mīnitō dicæ æpænē guiimīnitawogaa. ¹⁴ Botō mīnicabo weca quēwēninque Codipo tōnō Gayo īnate mānīnaque īnate æpænē guidōmo guīdatapa, ante pōnēninque waa tobopa. ¹⁵ Mānōmaī ī adinque mīnitō, Pabodo ēmōwo apænedinque æpænē guītamōnīpa, ante ædō cæte anguīmīniī, ante tobopa.

¹⁶ Æ, tæcæ pōnēmopa. Etepānāidi inānite adobaī guidōmo guīdānitapa. Wadāni inānite wabānō guidōmoī, ante wīī pōnēmopa. ¹⁷ Edæ Codito, Bitō æpænē guidōmi guīcædānīpa, ante botō īmote ānāmaī ingacāimpa. Wæætē, Tæī piñænongā inte Codito mōnō wædō ante teēmē mongænte ñænquedīmæ wængā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante apænebi ēñencædānīpa. Ayæ, Mānīne ante wadāni, Ōnonque impa, ante ānāmaī incædānīpa, ante wæcæ cædinque bitō waodānīque nāni nanguī

ēñente apænedō ante apænedāmaī incæbiimpa. Wæætē, Codito ingantedō ante watapæ apænebi ēñencædānīpa, ānīnque Codito botō īmote da godongā gobo īmopa.

**Codito Wængonguī nānō
ēñēnō entawēninque tæī nānō
piñænō entawengampa**

¹⁸ Itota ingante nāni timpogaiwæ ante apænemōni adinque nē wænguināni guiquēnē, Māniwæ ante apænete wædānitedō abi, ante badete todānīpa. Codito engā beyænque nē quēwēmōni guiquēnē, Codito māniwāa wængā beyænque Wængonguī tæī piñænte pōnō cæcampa, ante wede pōnente apænemōnīpa. ¹⁹ Edæ Wængonguī, Īmaī cæcæboimpa, angampa, ante yewæmonte ongompa.

“Nē adāni ōnonquedō ante ēñēnānīpa,

ante botō nanguī nāni ēñēnō ante wido cæcæboimpa.

Nē nāmā mā pōnente ēñēnāni guiquēnē ōnonque ēñēnānīpa, ante botō nāmā nāni ēñēnō ante Baa ancæboimpa,”

ante Wængonguī cæcampa, ante yewæmongatimpa.

²⁰ Mānōmaī cædinque Wængonguī, Inguipogaque quēwēnāni nāni nanguī ēñēnō incæ ōnonque impa, ante ēñenguēnē quēwēmīni, ante do odōmongampa. Īnīnque adocanque ingante, Nanguī ēñēmīpa, ante Wængonguī dicæ anguingāa. Dodāni nāni wæcæ angainō ante nē nō odōmōmi īmīpa, ante Wængonguī dicæ anguingāa. Nāmā mā pōnēninque nē nō apænebi īmīpa, ante Wængonguī dicæ anguingāa. Edæ dæ ampa. ²¹ Edæ, Inguipogaque quēwēnāni ocaidē nanguī ēñēnāni incæ ōnonque nāni ēñēnō beyænque botō īmote ædō cæte ate bai pōnenguīnāniī, ante Wængonguī nē nō ēñēnongā inte cæcampa. Codito nānō cægāinō ante apænemōni adinque īīnāni īñōmō, Ōnonque tedewēnānitedō abi, ante badete todānīpa. Īñæmpa Codito

nänö cægainö ante badete nani todö beyænque minitö wæætë nê wede pönëmini inte quëwencæminimpa, ante Wængonguï nöingä pönëninque pönö cæcampa.

²²Oodeoidi, Öönædë nani mä cæi bai bamönengæ cæmini ate ëñëmaimönipa, ante anewënänipa. Guidiegoidi guiquënë, Nämä mä pönëninque ëñëmaimönipa, ante cædänipa. ²³Mönitö guiquënë, Codito ingante awænëmæ timpote wænönäni wægacäimpa, ante mäninonque ante apænemöni ëñëminipa. Mänömaïnö ante apænemöni ëñëninque oodeoidi guiquënë Baa ante tee tëwate bai oda cædänipa. Guidiegoidi guiquënë mänine ante ëñëninque badete todänipa. ²⁴Mönitö oodeomöni iñömönite minitö guidiegomöni iñömönite ædänimë inänite Wængonguï apænte ængä ingaimö inte mönö iñömö edæ iïmai ante pönëmompä. Wængonguï nänö nö ëñënö incæ Codito encacampa, Wængonguï nänö tæi piñænö incæ Codito entawengampa, ante do edæ ëñente pönëmompä.

²⁵Wængonguï önonque ante cæcampa, ante pönëwëminitawoo. Mönö waocabo nanguï ëñëmö imompä, ante pönëminitawoo. Iñæmpä, Nanguï ëñëmö, ante tedewëmö incæ önonque wædämö inte cæmompä. Wæætë Wængonguï guiquënë önonque cæte bai cæcä incæ godömenque gomonga nanguï ëñengä inte cæcampa. Ayæ, Wængonguï aquïingä inte cæcampa, ante pönëminitawoo. Iñæmpä mönö waocabo tæi piñæmö imompä, ante tedewëmö incæ mönö önonque aquïimö inte cæmompä. Wæætë Wængonguï guiquënë nê önonque cæte bai cæcä incæ godömenque gomonga tæi piñængä inte cæcampa.

²⁶Iñänäni, æbänö iñömönite Wængonguï aa pecantapa, ante pönëedäni. Tömämöni dicæ nanguï ëñëmini ingaminiyaa. Inguipogaque quëwënäni nanguï nani encadö bai minitö tömämöni dicæ adobai nanguï encamöni ingaminiyaa. Tömämöni dicæ

nanguï tæi piñæmini ingaminiyaa. Awënëidi pæingä nänö awënë baquinque ëñacä bai minitö tömämöni dicæ adobai awënë baquinque ëñaminiyaa. Mänömai iñömönite Wængonguï dicæ aa pecantawogaa. Incæte adocanque adocanque mänömai iñömönite Wængonguï aa pegacäimpa.

²⁷Wæætë, Nê nanguï ëñënäni incæ guïñente wæcædänimpa, ante cædinque Wængonguï iïmai cægacäimpa. Inguipoga quëwënäni inänite cöwä adinque nê önonque cæi bai cædäni inänite apænte ængacäimpa. Ayæ, Nê tæi piñænäni incæ guïñente wæcædänimpa, ante cædinque Wængonguï inguipoga nê wæntæte cædäni inänite apænte ængacäimpa. Iñinque tömengä mänömai cæcä ate waa cædänipa, ante adinque nê tæi piñænäni wæætë guïñente wædänipa.

²⁸Wængonguï inguipoga quëwënäni nani waa pönö mäincoo ewente bai bacæimpa, ante cædinque, Inguipoga pancacooga wiwa incoo impä, ante adinque mänincooque æninque waa cægacäimpa. Ayæ, Önoncooque impä, ante mönö änoncoo adinque tömengä ingante do æninque nö cægacäimpa. Ayæ, Dæ ampa, mönö änoncoo incæ do adinque Wængonguï mäincoo æninque nanguï cægacäimpa. ²⁹Iñinque Wængonguï weca ongöninque waocä adocanque incæ, Waëmö imopa, ante ædö cæte anguingä.

³⁰Wængonguï pönö ængä beyænque minitö Codito Itota nempo quëwëminipa. Wængonguï Codito Itota ingante da pönongä æninque mönö Codito nänö ëñënö bai ænte entawëmompä. Tömengä nempo quëwëninque mönö tömengä nänö nö cæte quëwënö bai adobai ænte entawëmompä. Ayæ tömengä tæiyæ waëmö nänö ewocadö adobai pönongä æninque tæiyæ waëmö ewocate quëwëmompä. Ayæ Codito ængä beyænque mönö abæ tawænte gote bai quëwëmompä. ³¹Iñinque Wængonguï beyæ nani yewæmongainö bai iïmai ante bacæimpa. “Waocä, botö nanguï

waëmō pōni imopa, ante nāmā waa ate apæneinente wædongā iñōmō tōmengā wæætē, Mōnō Awēnē adocanque waëmō pōni ingampa, ante apæneca iñinque waa cæbaingampa.”

**Itota Codito ingante awāa
timpodāni wængacāimpa, ante**

2 ¹Iñānāni botō mīnitō weca apænecaete ante mā pōninque nē nanguī ēñēnāni nāni waa ēñēnō baī ēñēnāmai imo inte baī pontabopa. Waodāni nāni waa tede baī tededāmai imo incæ pontabopa. Wæætē, Wængonguī nāwangā waa pōni cægacāimpa, ante māniinonque ante apænecaete ante pontabopa. ²Itota Codito ingante do adīmo inte botō, Tōmenganque nānō cægāinonque ante ēñente baī cædinque botō coodintoidi weca gote apænebote, ante godāmai iñedē do ānōmoimpa. Iñinque, Wadō nāni nanguī ēñēnō ante ēñēnāmai inte baī cædinque botō, Itota Codito ingante awāa timpodāni wængacāimpa, ante māniinonque ante ēñente baī gote apænebote, ante pōnēninque mīnitō weca pontabopa. ³Ayæ botō aquīmo pōni iñōmo inte mīnitō weca pōninque, Ædō cæte apænequīmo, ante guīñēnete wædinque nanguī do do wāate pōmo amīnitapa. ⁴Pōninque botō, Mānōmai impa, ante dicæ tōmēmo nanguī ēñēnō ante tedetabogaa. Wængonguī beyæ apænebo ēñēdāni, ante ānīmo incæ botō dicæ waa pōni tedete baī apænetabogaa. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca tōnō āāwocaque baī ēwocadinque botō tōmengā nānō tæī piñānō beyænque apænebo amīnitapa. ⁵Mānōmai cædinque botō, Waomō mōnō nanguī ēñēnō beyænque ante wīi pōnencæmīnīmpa. Wæætē Wængonguī nānō tæī piñānō beyænque wede pōnēmīni bacæmīnīmpa, ante cæcæte ante mānōmai ponte apænetabopa.

**Wængonguī æbānō ēmongāā,
ante tōmengā Ōnōwoca
odōmongā ēñēmōmpa, ante**

⁶Wæætē ædæmō pōnēnāni æmæwo pæte baī iñōnānite mōnitō tōmēnāni

weca ongōninque mōni nanguī ēñēnīnō ante apænemōnīpa. Incæte ñōwodāni nāmā nāni ēñēnō ante apænedāmai imōnīpa. Ayæ imæca awēnēidi nāni dæ goquincabo tōmēnāni nāni ēñēnō ante apænedāmai imōnīpa.

⁷Wæætē Wængonguī awēmō iñonte nānō ēñengainō ante apænemōnīpa. Tōmengā iñōmō, Botō nanguī ēñēnōmo inte pōnō cæbo beyænque botō nē apænte ænānique ñāo apāite baī entawencædānīmpa, ante inguipoga dæ āñedē wēēñēnedē pōni incæ mōnō imonte ante pōnō cægacāimpa. Incæte, Mānōmai cæcæboimpa, ante tōmengā nānō ēñēnō ante wadāni ēñēnāmai incædānīmpa, ante wææ cædinque wē wodonte baī cædinque tōmengā nānō ēñengainō ante ñōwo ganca awēmō iñōmō entawēnongāimpa. Ñōwo iñōmō tōmengā awēmō nānō ēñengainō ante tæcæ apæneca ēñēnimōni inte mōnitō wæætē mānīnō ante ñōwo apænemōnīpa.

⁸Inguipoga awēnēidi guiquēnē Wængonguī nānō wē wodonte ēñengainō ante dicæ ēñēnāniyaa. Edæ mānīnō ante ēñente baī tōmēnāni mōnō Awēnē ñāo baī entawēnongā iñongante awāa timpote wænōnāmai incædōnānīmpa.

⁹Wæætē iīmai ante yewæmongatīmpa.

“Botō imote nē waadete pōnēnāni iñōmō watapæ quēwencædānīmpa, ante Wængonguī do pōnō badongacāimpa.

Mānīnō nānō pōnō cægāinō ante waocā dicæ acāa.

Mānīnō ante dicæ ēñengāa.

Edæ waocā nāmanque mā pōnēninque dicæ ēñengāa,”

ante nāni yewæmongāi baī iñinque bacāimpa, ante mōnitō apænemōnīpa.

¹⁰Wængonguī Ōnōwoca guiquēnē tōmāā cōwā adīnque Wængonguī awēmō nānō pōnō badongainō ante edonque adīnque do ēñengampa. Iñinque mōnonga pō guīidīnque tōmengā mōnō imonte edonque odōmongā ēñēmōmpa.

¹¹Edæ mōnō waocabo incæ, Adocanque ōnōwēnēnque pōnēē

cõnongante wacã, Æbãno ante pönëe congää, ante ædö cæte ëñenguingää. Edæ nê pönëe congä guiquënë, Botö æbãno ante pönëe cõmoo, ante tõmengä adocanque õnõwënenque pönente ëñengampa. Wængonguï adobai ingampa. Wængonguï æbãno ante awëmö pönëe congää, ante waocã ædö cæte ëñenguingää. Wængonguï æbãno ante pönëe congää, ante tõmengä Õnõwoca adocanque ëñëñongä wadãni ëñëñamaï inãnipa. ¹²Wængonguï inõmö, Botö æbãno pönõmo æminii, ante edonque acãmĩnĩmpa, ante cædinque tõmengä Õnõwoca ingante da pönongä ænte ewocate amompa. Inĩnque inguipogaque quëwëñãni nãni pönëno bai entawëñãmaï inõmö inte mõnõ Wængonguï tõmengä Õnõwoca tõnõ äawocaque bai ewocamö inte do ëñëmompa.

¹³Mõnitö inõmö, Wængonguï mãnõmaï pönõ cæcampa, ante odõmoncæte ante mã pönente mõni ëñëno ante apãnedãmaï imõnipa. Wæætë Wængonguï Õnõwoca pönõ odõmonte apãnecã ëñente ewocadinque tõmengä nãno odõmõnõ mõni ëñëno ante apãnemõnipa. Edæ Wængonguï Õnõwoca nãno pönëno ante ëñencæte ante Wængonguï Õnõwocaque nãno apãnede ante apãnete ëñente ewocacæĩmpa, ante pönëninque mõnitö mãnĩneque ante apãnemõnipa.

¹⁴Edæ, Wængonguï Õnõwoca nãno pönëno æbãno i, ante tõmengä Õnõwoca tõnõ äawocaque bai nê ewocadãnique pönente ëñëñãnipa. Inĩnque nê õmæwocacã bai ingä guiquënë tõmengä ædö cæte edonque ëñenguingää. Edæ oda cæcampa. Mãnĩnõ ante apãnemõni ëñëñĩnque tõmengä, Õnonquedö ante apãnete wæcantedö abi, ante badete todĩnque edæ, Baa angampa. ¹⁵Wængonguï Õnõwoca tõnõ äawocaque bai nê ewocacã guiquënë, Tõmää æbãno i, ante cõwã adĩnque edonque põni ëñengampa. Wæætë edæ, Tõmengä æbãno ewocacää, ante wadãni cõwã adãni incæte ædö cæte apænte

anguinãni. ¹⁶Ayæ, “Wængonguï Awënë æbãno nangui ëñente pönengää, ante æcãno ëñenguingää. Edæ Wængonguï ingante godõmenque odõmõnãnipa diyæ ëñente baquingää,” ante yewæmongatĩmpa. Mõnõ guiquënë Codito ëñente nãno pönëno ante entawëmompa.

**Wængonguï ingante nê cæmõ
mõnõ godongãmæ cæcabo**

3 ¹Inãnãni ëñëedãni. Codito Õnõwoca tõnõ nê ædæmõ ewocadãni inãnite botö Wængonguï Õnõwoca nãno apãnedö ante do apãnebopa. Mõnitö guiquënë mempoga ëñãmĩni inte Codito nempo quëwëmĩni incæ tæcæ ëñadãni bai pædãmaï inõmĩni inte mõnitö inguipogaque ante pönëmĩni awædö. Mãnõmaï beyæ botö adobainõ ante ædö cæte mõnitö imĩnite apãnequĩmoo. ²Edæ tæcæ ëñadãni inõmö tæëmö mõnõ cængui capo capo cænãmaï inãnipa. Mõnitö inõmö tõmëñãni bai adobai imĩni inte Wængonguï Õnõwoca nãno apãnedö ante ædö cæte ëñenguimĩni. Inĩnque tæcæ ëñadingä ingante goömæ di godõnete bai cædinque botö mõnitö imĩnite apãnedĩnque adodeque adodeque apãnebo ëñëmĩnitapa. Inãmpa nõwo ganca tæcæ ëñadãni bai inõmĩni inte mõnitö æiquedö ëñenguimĩni. ³Edæ cõwë inguipogaque ante pönëmĩni inte pancamĩniya, Wacã gomonga cæcampa, ante piĩnte wæmĩnipa. Pancamĩniya guiquënë wæætë godö wæætë godö piĩnte anëwëmĩnipa. Mãnõmaï cæte quëwëñĩnque mõnitö õmæwocadãni bai imĩni inte inguipogaque ante pönente quëwëmĩni abopa. ⁴Edæ iĩmaï ante tedewëmĩnipa. Adocanque, “Botö Pabodo nãno nê ëmĩñãmo imopa,” ante cæcampa. Wacã, “Botö guiquënë Apodo nãno nê ëmĩñãmo imopa,” ante cæcampa. Mãnõmainõ ante mõnitö õmæwocamĩni inte bai cæmĩni awædö. ⁵Inãmpa, Apodo æcãno ingää, ante pönëmĩni. Pabodo æcãno ingää, ante

pönēmīni. Edæ botō mōnō Awēnē nānō pōnō anganca tōmengā ingante nē cæbo bagaboimpa. Apodo adobai mōnō Awēnē nānō pōnō anganca Awēnē ingante nē cæcā bagacāimpa. Īnīnque tōmengā beyæ nē cæmōnaque ĩmōna inte mōnatō mīnitō ĩmīnite apānemōna ēñente pōnēmīnitapa. ⁶Tōmēmō minte bai cædīnque botō mā apānebo ate mīnitō tæcæ ēñēmīnitapa. Apodo guiquēnē, Cōñe bate pæcæimpa, ante æpæ gao caadāni bai cædīnque mīnitō ĩmīnite godōmenque nanguī odōmonte apānecā ēñēmīnitapa. Incæte mōnatō apānemōna beyænque ædō cæte tā bocate bai pæwocaquīmīnī. Wængonguī adocanque nē apānecā beyænque mīnitō tā bocate bai pæwocate ēwocamīnīpa. ⁷Īnīnque minte bai nē apānebo inte botō tōnō Apodo æpæ gao cæte bai nē odōmonte apānecā tōnō mōnatō ĩñōmō ōnōmōnaque ĩmōnāpa. Wængonguī tōmenganque, Pæe, ante nē ānongā ingampa. Tōmengā adocanque angā beyænque pæmīnitapa.

⁸Botō nē apānebo tōnō mōnatō, Pæcæimpa, ante āanque bai Wængonguī beyænque cæmōnāpa. Īnīnque botō nē apānebo ĩñōmote tōmengā nē odōmonte apānecā ĩñongante Wængonguī ĩñōmō, Mīnatō apānegaiñō beyæ æeda, ante eyepæ pōñi pōnongā æncæmōnaimpa. ⁹Mōnatō ĩñōmō Wængonguī tōnō godongāmæ cæmōni inte mōni nē cæcabo ĩmōnīpa. Mīnitō guiquēnē Wængonguī quīmīni ĩñōmīni inte tōmengā gōnea bai pæwocamīni ĩmīnīpa.

Ayæ adobai tōmengā nānō mænōincō bai ĩmīnīpa. ¹⁰Nē ēñente mænongā ĩñōmō, Wænōmēnæca ĩnō mænongæimpa, ante cædīnque dicacoo cō cō cæcampa. Botō ĩñōmō Wængonguī waadete pōnō cæcā ate nē ēñente mænongā bai adobai bagaimo inte botō mīnitō weca mā ponte apānebo ēñēmīnitapa. Nōwo guiquēnē botō mænōmaī cō cæte bai mā apānebo ēñēmīni ate wadāni ponte botō cō cædīnca wænōmēnæca mænonte

bai cædīnque godōmenque odōmonte apānedāni ēñēmīnīpa. Īnīnque edæ æcānō mānīnca mænonte bai odōmōna tōmengā tōingā mænonte bai nō ēñente odōmonte apānequēnengā ingampa.

¹¹Wadāni, Dīca adocaa wænōmēnæca ĩnō mænongæimpa, ante tāno nāni cō cædīnca bai Itota Codito adocanque Tānocā ingampa. Īnīnque, Wacā tānocā ingampa, ante bai cædīnque mīnitō ædō cæte wacā mīñæ gomīnī. Īñæmpa, Dīca wacaa wænōmēnæca ĩnō mænonte bai babaimpa.

¹²Ayæ tānoca nāni gō cædīnca bai Itota Codito Tānocā ĩñongante mōnitō, Mānīnca adocaa wænōmēnæca mænongæimpa, ante bai cædīnque odōmonte apānemōnīpa. Nē mænōnāni ĩñōmō oodo ænīnque padata ænīnque dīca nāni waa pōñi adīnca ænīnque, Quīncamē ēwēnāmaī īnguīnca, ante ænīnque tōmēnāni nāni mænōnō bai cædīnque pancamōniya nō pōñi odōmonte apānemōni ate mōnitō apānedō wido cædāmaī īngæimpa. Wadāni guiquēnē awæ ænīnque gaguīmæ amīmō ĩ ænīnque ayawāa amīwæ ænīnque quīncoomē ēwēnguīncoo ænīnque godō mænōnāni bai cædīnque tōmēnāni ōnonque odōmonte bai apānedānīpa. ¹³Edæ Wængonguī nānō apænte anguīñōnā ĩnīnque ba ate gonga nāni angā nanguī bæcocæimpa. Māñīñedē ate edæ, Mōnitō æbānō nōwo odōmonte apānemōnī, ante nāō gongæ edonque acæimpa. Wængonguī māñīñedē mōnitō apānedō apænte ancæte ante cædīnque nē tante bai cæcā ate pancadea æmæwo montæ gōne ate pancadea ongō æncæcāimpa.

¹⁴Īnīnque, Æcānō mænongaincō montæ gōnāmaī ĩ, ante adīnque Wængonguī eyepæ pōnongā ænīnque nē mænongaingā wæætē watapæ quēwencæcāimpa. ¹⁵Wacā guiquēnē tōmengā nānō mænongaincō do montæ gō adīnque Wængonguī māñīncō nē mænongaingā ingante pōñōnāmaī incæcāimpa. Incæte māñīngā waocā gonga bæcōyōmō wodīi tao wīnongā

baí òmæpocä wæyongante Wængonguî ængä beyænque tõmenganque quëwencæcäïmpa.

¹⁶Minitö iñömö, Wængonguî Öñowoca ingante do æninqe tõmengä ingante ëwocamompa, ante ëñënämaí ïmínitawo. Wængonguî tæiyæ waëmö oncö baí mönö baö ëñamompa, ante ëñënämaí inte baí cæmini awædö. ¹⁷Wængonguî oncö tæiyæ waëmö oncö ï iñonte waocä bæ tate wido cæcä adinque Wængonguî næëmæ tõmengä ingante edæ òmæe ëwencæcäïmpa. Ayæ adobaí Wængonguî tæiyæ waëmö oncö baí baö ëñayöminite waocä wapiticæ odömonte apænecä beyæ míni godongämæ apænedincabo incæ oda cæte näwæ gomíni adinque në wapiticæ apænecä ingante Wængonguî adobaí wido cæcæcäïmpa.

¹⁸Minitö, Nõwodäni nani ëñënö ante do nangui ëñëmönipa, ante pönëmínitawoo. Iñæmpa mänömainö ante minitö nämä babæ pönëwëninque apænemíni awædö. Në nö ëñëmíni bacæte ante minitö ñowodäni nani nangui ëñëwëno ante wido cædinque òmæcamíni badinque në ëñëmíni bacæminimipa. ¹⁹Inguipogaque quëwënaní nangui ëñënaní incæte Wængonguî, Önonquedö ante ëñëmíni awædö, angampa. Edæ Wængonguî beyæ apænedinque iïmaí ante yewæmongadänimipa. “Ömë nämä nänö ñönömë incæ waocä næëmæ wíni wíni dawacä baí në nangui ëñënaní adobaí nämä nani ëñënö beyænque næëmæ oda cædänipa, ante cæbopa,” Wængonguî angampa. ²⁰Ayæ adobaí, “Në ëñënaní iñömö tõmënaní nani nangui ëñente pönënö incæ idiquibæ impa, ante edæ mönö Awënë do ëñengampa,” ante yewæmonte ongompa.

²¹Íninqe, Botö waocä adocanque nänö në ëmíñæmo inte tobopa, ante änämaí incæminimipa. Iñæmpa mönitö waomíni inte tõmämöni minitö beyæ ante cæte quëwëmönipa. ²²Botö Pabodobo inömo incæ Apodo ingä incæ Pegodo ingä incæ minitö beyæ ante cæte tõmämöni quëwëmönipa. Inguipo

incæ inguipoga ongoncoo incæ minitö beyæ ongompa. Mönö quëwëmämo incæ mönö wænguimämo incæ minitö beyæ ongompa. Nõwopämo incæ miiimämo iñcayæ ponguimämo incæ quincoomë incæ edæ minitö beyæ tõmancoo ongompa. ²³Ayæ minitö wæætë Codito beyænque quëwëmíni imínipa. Codito wæætë Wængonguî beyænque quëwengä ingampa, ante ämo ëñëmaimínipa.

Itota nänö në da godongaimöni inte iïmaí cæmönipa

4 ¹Íninqe mönatö Pabodobo tõnö Apodo iñömönate minitö iïmaí ante ëñenguënemíni imínipa. Codito tõnö godongämæ cædinque tõmengä beyæ ante Pabodo tõnö Apodo në cæda inapa. Ayæ godömenque, Wængonguî tõmengä nänö awëmö ëñengainö ante pönö apænecä ëñëna inte tõmëna mäninö ante në apæneda inapa, ante ëñenguënemíni imínipa. ²Íninqe Awënë Wængonguî iïmaí angampa. Botö waocä ingante quíemë pönö cæbo æninqe tõmengä botö pönönonque entawëninque nö pönente ædæmö aaquënegä ingampa, ante Wængonguî cöwä adinque, Æbänö botö beyæ wææ aabii, ante apænte angampa. ³Íninqe minitö, Pabodo æbänö cæcäa, ante apænte ancæte ante cöwä amíni incæte botö wædämaí imaimopa. Në apænte nani änoncabo incæ botö imote adobaí cöwä adinque apænte änani ëñëninque botö wædämaí imaimopa. Tömëmo incæ, Æbänö botö cöwë wede pönente cæbo imoo, ante ædö cæte nämä anguimoo. ⁴Botö, Tömëmo wënæ wënæ cædämaí inömo imopa, ante pönëmopa. Incæte, Wentamö mongænämaí imopa, ante ædö cæte botö nämä anguimoo. Mönö Awënë adocanque botö imote në apænte angä ingampa.

⁵Mäninö beyæ minitö, Íninqe bayedë tõmäa apænte angæimipa, ante mönö Awënë ponganca ee adinque apænte änämaí iedäni. Tõmengä iñömö waomö mönö awëmö cægainö ante, Edonque pöní acæimipa, ante ñäö iñömö mäo

odömoncæcäimpa. Ayæ, Æbänö cæcæboimpa, ante mönö önöwënenque pönengainö incæ edonque odömongä gongæ näwæ acæimpa. Ayæ, Adocanque æbänö waa cægacäi, ante, Wacä æbänö waa cægacäi, ante watapæ apænedinque tömämö mönö cægainö ante Wængongui pönö apænecä ëñente mönö tocæimpa.

⁶Ïñänäni ëñeedäni. Waocä adocanque ingante, Waingä ingampa, äninque wacä ingante wii piincæminimpa, ante yewæmongatimpa. Ìninque botö minitö beyæ ante, Mönatö æbänö cæmöna, ante yewæmontabopa. Minitö, Apodo tönö Pabodo æbänö cæda inaa, ante pönëninque Wængongui beyæ näni yewæmongainonque ante mäninonque ëñente cædinque godömenque cædämaï incæminimpa, ante cætabopa. ⁷Ïñæmpa tömämö önömonque ïñömonte Wængongui, Bitö gomonga waëmömi pönï imipa, ante dicæ apænte angantawogaa. Bitö entawënö ïñömö tömëmi ocaidë mä bitö pönënö beyænque dicæ entawëmitawogaa. Mönö Codito adocanque edæ pönö apænecä ëñente nê ænte entawëmi inömi inte bitö, Tömëmoque nämä beyænque entawëmopa, ante ædö cæte änewëmi.

⁸Minitö, Eyepæ pönï do entawëmönipa, ante bai cæmini awædö. Minitö waa quëwënguinque ante do eyepæ ænte bai cæmini awædö. Edæ Pabodoidi mönitö beyæ cædämaï ïñönänite tömëmöni nämä beyænque awënë odehyemöni bamönipa, ante cæte bai cæmini awædö. Ïñæmpa minitö näwangä awënë odehyemöni bamini bai mönitö adobai awënë odehyemöni badinque nanguï tocædömönimpa. ⁹Wæætë Itota nänö nê da godongaincabo ïñömonite Wængongui incæ, Yæmiñæ pönï gote näni wænguinque godänitedö amini, ante badete tote bai odömongä awædö. Mänömaï cæcä adinque waodäni incæ anquedoidi incæ Wængongui nänö nê badongainäni tömänäni mönitö imönite adinque badete todänipa, ante awædö.

¹⁰Edæ minitö adobai cædinque iïmaï piimini wæmönipa. Mönitö Codito beyæ

cæyömönite minitö, Ocai ömæcamini inte cæminipa, ante pönëminitawoo. Wæætë nämanque ante pönëninque, Codito nempo quëwëninque mönitö ocai encamöni inte nanguï ëñëmönipa, ante tedewëmini awædö. Ayæ, Pabodoidi aquii pönï ïñönänite mönitö wæætë tæëmö piñæmöni imönipa, ante pönëmini awædö. Wadäni adobai minitö iminite ante apænedinque, Waïmini pönï iminipa, äninque mönitö imönite ante wæætë, Önöminique iminipa, ante piñänipa.

¹¹Ayæ mönitö ñowo ganca cængui cænämaï inte gue ænente awædö. Tepæ bedämaï inte gæwænte awædö. Weocoo wää taincöo mongænte awædö. Ayæ tæi tæi pänäni caate wæmönipa. Ayæ oncö ömaamöni inte ¹²mönitö önömpoca nanguï cædinque ænte quëwëmönipa. Wënæ wënæ iminipa, ante piñänäni wædinque mönitö wæætë, Minitö iminite Wængongui pönö waadete cæcæcäimpa, ante cæmönipa. Ayæ togænte pänäni ate wædinque mönitö wæætë piñämaï piyænë cæmönipa. ¹³Mönitö imönite ante apænedinque, Wiwa cædänipa töö, ante babæ änäni ëñente wædinque mönitö wæætë waadete apænëmönipa. Edæ, Èwëmöimæ gadonguimæ bai iminipa. Ömæpocoo wido cæquincoo bai iminipa töö, ante piinque inguipogaque quëwënanäni ïñömö mönitö imönite ñowo ganca cöwë wido cædäni wædömöni imönipa.

¹⁴Mönitö beyæ cædinque Pabodoidi wæwente quëwënanipa, ante adinque minitö wæætë guingo imonte wæcæminimpa, ante botö dicæ mänömainö ante yewæmömogaa. Wæætë botö wëmini bai ïñöminite botö, Mänömaï cædinque mini wæquinque impa, ante wææ yewæmömopa. ¹⁵Minitö iminite nê aadäni ïñömö diete miido ganca mänimpodäni ïñönänite mönitö minitö mæmpoidi bai imöni guiquënë mëmönipa pönï imönipa. Edæ, Itota Codito nempo quëwëninque botö, Itota Codito pönö cæcä beyænque mönö watapæ quëwëngæimpa, ante apænëbo

ēñēmīnitapa. Mānōmainō ante apānebo ēñēningue mīnitō mēmpoga ēñāmīni ate botō mīnitō mēmpo baī bagaboimpa.

¹⁶Mānōmaī beyæ botō mīnitō īmīnite waadete apānedīnque, Botō mēmpobo cædō baī mīnitō adobaī cæcāmīnīmpa, ante nanguī āmopa.

¹⁷Botō tōmāmæ godīnque wayōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo weca wayōmō nāni pōnencabo weca go guīdīnque īīmaī ante apānebopa. Mōnō Itota nempo quēwēningue nō ēñēningue waa cæte quēwengāimpa, ante odōmonte apānebopa. Mānōmainō ante botō odōmonte apānedō baī botō tōmēmo adodō ēñente quēwēmo abaimpa. Īnīnque mīnitō, Pabodo mānōmaī quēwengampa, ante ēñencāmīnīmpa, ante botō nē waadecā Tīmoteo ingante da godōmo mīnitō weca ponte apānecæcāimpa. Tōmengā īñōmō botō wengā baī īnongā inte Codito nempo quēwēningue cōwē nō pōnente cæcā ingampa. Tōmengā mīnitō weca ponte apānedīnque, Pabodo nānō odōmonte apānedō baī tōmengā nāmā adodōnque ante cōwē ēñente quēwengampa, ante apānecā ēñēningue adodō ante pōnencāmīnīmpa.

¹⁸Pancāmīniya, Pabodo wīī pongā awædō, ante, Tōmēmōnique wæætē nē āmōni incāmōnīmpa, ante botō īmote pīīnte tedewēmīnīpa. ¹⁹Incæte mōnō Awēnē Ao angā ate botō oo poncæboimpa. Ponte adīnque botō, Tōmēmōnique nē āmōni incāmōnīmpa, ante nē tedewēmīni æbānō tedewēmīnī, ante ānāmāi incæboimpa. Wæætē adomīni mīni tæī pīñænō ante cōwā adīnque apænte ancæboimpa. ²⁰Wængonguī Awēnē Odeye nempo nē quēwēmo īñōmō wīī ōnonque mōnō tedequīnō beyænque quēwēmōmpa. Wæætē edæ tæī pīñænte mōnō quēwēnguīnō ante mōnō tōmengā nempo quēwēmōmpa. ²¹Mīnitō æbānō cāmīni ate mīnitō weca ponguīmo. Edæ mīni cædīnō adīnque botō panguēnēmo inguīmo, āmīnitawo. Wæætē waadete

pōnēningue ædæmō cæquēnēmo inguīmo, āmīnitawo.

Nē wīwa towengā ingante apænte angāimpa, ante

5 ¹Edæ, Nē wīwa towengā incæ coodintoidi nāni pōnencabo tōnō godongāmæ ongongampa, ante tededāni ēñentamōnīpa. Mīnitō weca ongongā adocanque tōmengā wæmpo nānōogængā incæ manguīwengampa tōō. Īñæmpa Wængonguī ingante nē ēñēnāmāi īnāni incæ mānōmaī wēnæ wēnæ cædāmāi īñōnāni mīnitō weca ongonganque do cæcā apa cāmīnīi. ²Nē wīwa towengā tōnō godongāmæ ongōmīni incæte mīnitō, Tōmēmōnique waa cāmōni īmōnīpa, ante tedewēmīni awædō. Incæte Ca ca wāmīni baī waa incædōnīmpa. Nē wīwa cæcā ingante, Mōnitō weca ongōnāmāi gobāwe, ante da godōmīni gocā baī waa incædōnīmpa. ³Botō guīquēnē nānēnē quēwēmo incæte mīnitō weca owote baī ōnōwēnenque pōnēmo īmopa. Īnīnque mīnitō weca owote baī botō nē wīwa cæcā ingante do apænte āmopa. ⁴Mīnitō Awēnē Itota ēmōwo apānedīnque godongāmæ pōñōmīni botō nānēnē quēwēmo incæte adoyōmō owote baī pōnencæboimpa. Ayæ Awēnē Itota tæī pīñænongā inte mīnitō tōnō adoyōmō ongoncæcāimpa. Īnīnque mīnitō īīmaī cædāni. ⁵Awēnē nānō ponguīōnæ īñedē nē wīwa cædongā tōmengā ōnōwoca quēwēncæcāimpa, ante īīmaī cædāni. Tōmengā nānō wīwa ēñayō ēwente bacāimpa, ante cædīnque mīnitō tōmengā ingante Tatāna nempo pædæ godōmīni æncæcāimpa.

⁶Mīnitō, Waa īmōni īmōnīpa, ante tededīnque wīwa tedewēmīnīpa tōō. Edæ dodāni nāni yewæmongainō ante adāmāi inte baī tedewēmīnīpa. “Pāō tōmāo yedæ æmpoquīnque wædænque da wēnāni” baī mīnitō adobaī adocanque wīwa cæcā ingante mīni oda cæquīnque ee amīni ongongampa. ⁷Mīni pōnencabo waēmō pōnī mīni entawēngūnque pāō yedæ æmpoquī wido cæte baī

cædinque nê wīwa cædongā ingante da tadōmīni gocæcāimpa. Edæ mōnō Codito iñōmō wīwa mōnō cædinō ante nā mēnongacæte ante nāmā wepæ godongacāimpa. Edæ dodāni, Nê wænonguēnengā wænōnāmaī inte wodo pænta gocæcāimpa, ante, Patowa, ante codotedo nāni nê wænongaingā bai mōnō Codito iñōmō adobaī inongā inte wængacāimpa. ⁸Iñinque mōnō pāo yedæ æmpoquī ōmæmō ī cænte bai cædinque wīwa mōnō cædō ante wido cædinque mōnō piinte cædāmaī inte waa cæte quēwengæimpa. Ayæ ææmæ watapæ bete bai cædinque, Quinō nāwangā pōni ī, ante Ao ante æninqwe mōnō nō pōnente quēwengæimpa.

⁹Nê wīwa towēnāni tōnō godongāmæ cædāmaī iedāni, ante botō cadota ante do yewæmōmo aminitawo.

¹⁰Mānōmaīnō ante yewæmōninque botō, Inguipogaque quēwēnāni tōnō godongāmæ cædāmaī iedāni, ante dicæ antabogaa. Iñæmpa wīwa towēnānique, wacā quī nê æinente wædānique, wacā quī nê ō ænānique inguipoga quēwēnānīpa. Ayæ, Wængonguī impa, ante badōninque nê ædæ wæænte quēwēnānique mānimpodānique inguipoga quēwēnānīpa. Iñinque ædō cæte tōmēnāni weca cædāmaī inguī. Edæ inguipo ēmō cæte gote bai tōmēnāni weca ongōnāmaī inguī.

¹¹Wæætē māninō ante yewæmōninque botō, Mīni pōnencabo incæ adocanque wīwa cæcā adinque mīnitō tōmengā tōnō godongāmæ cædāmaī iedāni, ante wææ āmopa. Edæ, Nê pōnengā incæ wīwa towengantawo. Nê pōnengā incæ wacā quī æinente wæcantawo. Wængonguī impa, ante badonte nê pōnengā ædæ wæængantawo. Wacā ingante, Wēnæ wēnæ īmīpa, ante angantawo. Tī nāmæ bete nê pōnengā incæ quidi quidi dowængantawo. Wacā quī æncæte ante babæ cædinque ō ængantawo. Iñinque tōmengā, Nê pōnēmo īmopa, ānongā incæ mānōmaī wīwa cæcā adinque mīnitō tōmengā tōnō godongāmæ cædāmaī inte

godōmenque tōmengā tōnō godongāmæ contate cænāmaī iedāni, ante botō wææ ancæte ante āmopa.

¹²Mīnitō Codito nempo mīni quēwencabo incæ nāemæ apænte ānāmaī īmīni inte oda cæmīnīpa. Wadāni inānite Codito nempo quēwēnāmaī iñōnānite botō, Tōmēnāni æbānō wēnæ wēnæ cædāni, ante ædō cæte apænte anguīmo.

¹³Wængonguinque tōmēnāni inānite apænte ancæcāimpa. Incæte mīni cabo incæ adocanque wīwa cæcā adinque mīnitō tōmēmīni, Mōnitō weca ongōnāmaī gobāwe, ante da tadōmīni tao gocæcāimpa.

Nê pōnēnāmaī ingā apænte ancæcāimpa, ante ānāmaī īe

6 ¹Mīni pōnencabo iñōmīnite adocanque bitō imite wēnæ wēnæ cæcantawo. Iñinque bitō, Tōmengā ingante apænte ancædānīmpa, ante cædinque ēñēnāmaī ināni weca ædō cæte ænte gobii. Wæætē Wængonguī quīnāni inānite angā ēñēninque tōmēnāni wæætē, Tōmengā æbānō wēnæ wēnæ cæcā, ante apænte adinque nō ancædānīmpa. ²Edæ mōnō Wængonguī quīmō iñōmō edæ, Inguipoga tōmāmæ quēwēnāni æbānō wēnæ wēnæ cædāni, ante nê apænte anguīmō īmōmpa. Incæte mīnitō, Mānōmaī cæcæmōnīmpa, ante ēñēnāmaī inte bai cæmīni awædō. Tōmāmæ quēwēnāni inānite nê apænte anguīmīni inte mīnitō nōwo wædænque mīni apænte anguēnēnō incæ quīnante ānāmaī īmīni. ³Mōnō iñōmō Wængonguī anquedoidi inānite nê apænte anguīmō inōmōīmpa, ante ēñēnāmaī īmīnitawo. Mānināni inānite nê apænte anguīmō inōmō inte mōnō pōnencabo nōwo mōnō wædō ante mōnō godōmenque apænte angæīmpa, ante pōnēmīniyaa.

⁴Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo incæ mīni wædō ante apænte ancædānīmpa, ante mīnitō ædānidō inānite āmīni apænte ānāni. Iñæmpa, Ōnōnānique inānīpa, ante

mīni ānōnāni incæ māninō ante nē apænte ānāni badānitawo. ⁵Minitō guingo imonte mīni wæquinque cæmīnīpa, āmo ēñēmaīmīnīpa. Nāna pōnencaya incæ nāēmæ wæætedō wæætē āna wædinque mīnitō, Mōnō pōnencabo incæ æcānō nē nō ēñēnongā inte apænte anguingāā, ante adinque tōmengā ingante anguēnēmīni imīnīpa. Īñæmpa mīnitō weca nē nō ēñēngā adocanque dæ angantawogaa. ⁶Wæætē nāna pōnencaya incæ nāēmæ pīīnīnque adocanque, Botō beyæ apænte ānīnque īngā ingante pancædānīpa, angampa. Ayæ godōmenque wēnæ wēnæ cædinque tōmengā nānō tōnīñacā ingante nē pōnēnāmaī īnāni weca ænte godīnque, Apænte ānīnque pancæmīnīpa, angā pānānīpa.

⁷Īñæmpa mīni pōnencabo incæ nāēmæ pīīnīnque, Apænte ante pangæīmpa, ante dobæ oda cæmīnīpa tōō. Edæ wacā wīwa cæcā ate wædinque bitō wæætē piyænē cæbi waa īmaīmpa. Tōmengā babæ wapitīcæ ānīnque ō ængā wædinque bitō piyænē cæbi waa īmaīmpa. ⁸Incæte piyænē cæquēnēmīni incæ mīnitō wæætē babæ cædinque ō æmīni awædō. Wacā ingante wīwa cæmīni awædō. Mānōmaī cædinque mīnitō mīni pōnencabo incæ wæætē godō wæætē godō wīwa cæmīnīpa tōō.

⁹Wīī ēñēnte cædāni īñōmō Wængonguī Awēnē Odeye nempo cōwē guīdāmaī inguīnāni īnānīpa, ante mīnitō īñōmō ēñēnāmaī inte baī cæmīnīpa tōō. Mānōmaīnō ante pōnēnīnque mīni oda cæquinque ī apa cæmīni. Nōwo godōmenque āmo ēñēedāni. Pancadānīya towente cædānīpa. Pancadānīya guīquēnē, Wængonguī impa, ante nāni badōnīñōmō gāānē ædæ wæænānīpa. Pancadānīya guīquēnē nānōogæ īnāmaī īñongante godō guēa mōwēnānīpa. Pancadānīya guīquēnē nāna onguīñæncaya incæ nāna gæncaya inte baī cædinque guēa monte quēwēnāpa. ¹⁰Pancadānīya guīquēnē awēmō ænānīpa. Pancadānīya guīquēnē

wacā māincoo ante æīnente wædānīpa. Pancadānīya guīquēnē tī nāmæ bete quīdī quīdī dowænānīpa. Pancadānīya guīquēnē wacā ingante, Bitō wēnæ wēnæ īmīpa tōō, ante pīīnīnque babæ ānānīpa. Pancadānīya guīquēnē babæ apænedīnque ō ænānīpa. Mānōmaī wīwa cædōnāni inte tōmēnāni Wængonguī Awēnē Odeye nempo cōwē guīdāmaī inguīnāni īnānīpa, āmo ēñēmaīmīnīpa. ¹¹Mīni pōnencabo incæ pancamīnīya mānōmaī ingaīmīni inte nōwo īñōmō æbānō imīnī. Edæ mōnō Awēnē Itota Codito ēmōwo beyænque Wængonguī Ōnōwoca pōnō nā mēnongacā ate mīnitō tæiyæ waēmō ēwocate quēwēmīni adinque Wængonguī, Botō ayōmo mīnitō waa cæmīni imīnīpa, angampa.

Baonga quēwēnīnque mōnō tæiyæ waēmō entawente quēwēngæīmpa

¹²“Botō cæīnēnonque ante cæbo incæ Wængonguī wææ ānāmaī ingampa,” ante apænedānīpa. Incæte botō cæīnēnonque ante quēwēmo baī wīī botō waa quēwēngūnque incædōmoīmpa. Botō cæīnēnonque ante cæbo incæ Wængonguī wææ ānāmaī ingampa, ante nāni ānō īñōmō edæ nāwangā impa. Incæte botō cæīnēnonque ante cæbo baī botō nā cæyante baī wæwēngūnēmo inte awædō. ¹³Ayæ cængūī īñōmō. “Mōnō cæncadē guīquīnque cængūī æmōmpa. Ayæ adobaī mōnō cæncadē cæī cængūī beyænque ēnēmōmpa,” āmīnitawo. Īñæmpa cængūī incæ cæīnca incæ, Idæwaa impa, ante Wængonguī wo ēwencæcāīmpa. Ayæ adobaī mōnō baō īñōmō wīī towēngūnque beyæ ēñamōmpa. Wæætē mōnō Awēnē beyænque mōnō baō ēñate quēwēmōmpa. Ayæ mōnō baō beyæ ante mōnō Awēnē pō guīcā ate tōmengā tōnō āawocaque baī ēwocamōmpa. ¹⁴Īnīnque edæ mōnō Awēnē ingante Wængonguī tæēmō pīñæīnīnque angā nāni ōmæmongā baī mōnō īmonte adobaī tæēmō pīñæīnīnque angā nāni ōmæmongūīmō īmōmpa. ¹⁵Edæ, Codito quī, ante mōnō baō incæ godōmō ængā ate mōnō tōmengā

baö bai eñamompa, ante eñenāmaī iminitawo. Īninqe Codito baö bai eñabo inte botö ĩñömö edæ onquiyængä maincoo beyæ ante nē towente quēwengä tönö edæ ædö cæte godö monguimoo. ¹⁶Edæ, Æcänö mänömaī godö möna tömengä nē tote quēwengä tönö adocanque bai bacampa, ante eñenāmaī iminitawo. Edæ, “Mēnaa ĩnina incæ tömēna wæætē nāna gæncaya möninqe adocanque bai bacædaimpa,” ante apænete yewæmonte ongompa. ¹⁷Ayæ mönö Awēnē nempo quēwengä tömengä ĩñömö mönö Awēnē tönö äawocaque bai ewocacampa cæminii. ¹⁸Æcänö godö towēna tömengä nāmā baö cædingä inte nāmā baö nānō wæwenguinque wēnæ wēnæ cæcampa. Wæætē yabæque mönö wēnæ wēnæ cædö beyæ mönö baö ædö cæte wæwenguii. Mänömaī ĩ ĩninqe mīnitö ĩñömö wodii wīnonte towēnāmaī quēwēedāni. ¹⁹Edæ Wængongui tömengä Tæiyæ Waēmö Önöwoca ingante mīnitonga da pōnongä pō guite owocampa. Īninqe mīnitö, Botö baö tömēmo qui eñabopa, ante ædö cæte äminii. Īñæmpa Wængongui Önöwoca tæiyæ waēmö oncö bai eñate apa anewēmīnii. ²⁰Wængongui nangui pōni godonte ængä beyænque mīnitö baö tömengä qui eñapa. Mänömaī beyæ mīnitö, Tömānāni Wængongui ingante waa ate eñencædānimpā, ante cædinque mīnitö baonga quēwēninqe edæ waa cæedāni.

**Nāna gæncaya ĩñona inte
ĩmaī cæbainapa**

7 ¹Nöwo ĩñömö mini wædö ante yewæmömīni ænte adinque botö ĩmaī ämopa. Onguiñængä ĩñömö onquiyængä ingante mönāmaī ingä waa tobaimpa. ²Incæte, Wīi towēinente wæcæcäimpa, ante cædinque onguiñænāni tömānāni, Botö nānōogængä incæcäimpa, ante mönāni waa ĩmāimpa. Ayæ onquiyænāni adobaī tömānāni, Botö nānōogængä incæcäimpa, ante mönāni

waa ĩmāimpa. ³Onguiñængä ĩñömö tömengä nānōogængä äñongante, Botö nānōogæmi ĩmipa, ante Ao äninque ääodenque moncæcäimpa. Ayæ onquiyængä adobaī, Botö nānōogæmi ĩmipa, ante äninque tömengä nānōogængä äñongante ääodenque moncæcäimpa. ⁴Monte ate nānōogængä tönö adocanque bai ba adinque onquiyængä wæætē, Onguiñængä qui, ante eñadinque, Tömēmo baonque eñabopa, ante ædö cæte anguingää. Ayæ adobaī onguiñængä wæætē, Onquiyængä qui, ante eñadinque, Tömēmo baonque eñabopa, ante ædö cæte anguingää. ⁵Nānōogængä angä eñente edæ Baa änāmaī. Pancaguēnēa Wængongui ingante nangui apæneccæte ante guēa Ao äninque nānēneto nānēnē wantæ ĩñö möninqe idæwaa. Edæ, Tatāna angä wacā ingante towēinente wæcæ wæ, ante wæcæ cædinque adodē ĩñömö wæætē moncædaimpa.

⁶Incæte mänömaī äninque botö, Mīnitö botö äno bai cōwē cæcæmīnimpā, ante wæcæ änāmaī ĩmopa. Wæætē, Mīnitö mänömaī cæminii waa ĩmāimpa, ante mäninonque ante apænebopa. ⁷Onguiñænāni tömānāni botö bai wēmö cædāni quēwēnāni bai waa incædōnimpā, ante pōnēmopa. Incæte Wængongui pancadāniya ĩnānite pōnō apænedinque, Bitö mönāmaī ĩntē adobique wēmö cæte botö beyæ cæcæbiimpā, äninque wadāni ĩnānite, Bitö mömi ate mīna gæncaya botö beyæ cæcæmīnāimpa, angampa.

⁸Botö, edēningä ingante apænedinque ayæ owæmpoingä ingante apænedinque, Botö bai wēmö cæbi waa ĩmāimpa, ämopa. ⁹Incæte adocanque, Onquiyængä ingante cōwē moncæboimpā, ante wæcā adinque botö, Bitö cōwē moncæbiimpā, ämopa. Edæ tömengä towēinente wædāmaī incæcäimpa, ante wæcæ äninque botö, Tömēngä godōmenque waa quēwencæcäimpa, ante ee abo moncæcäimpa.

¹⁰Do möningä ingante edæ botö ĩmaī ämopa. Æ, wadö ämopa. Wīi

botō ämopa. Mönō Awënë incæ iīmai angampa. Onquiyængä incæ tömengä nänöogængä ingante emō cæte godāmai incæcäimpa, angampa. ¹¹Incæte emō cæte gocä iñinque wæætē adodō pöninque adocä ingante mongä waa iimaipa. Wæætē adodō pönāmai ingä iñinque tömengä ee quëwëninque wacä ingante cöwë mönāmai incæcäimpa. Ayæ onguiñængä incæ nänöogængä ingante pämänte godāmai incæcäimpa, ante mönō Awënë angampa.

¹²Wamīni imīnite guiquënë mönō Awënë änāmai iñongä botō wæætē iīmai ämopa. Onguiñæganque nē pönengä inte, Botō nänöogængä pönēnāmai ingä incæ botō tönō ee quëwængampa, ante adinque tömengä nänöogængä ingante pämäñāmai incæcäimpa. ¹³Onquiyæganque nē pönengä inte, Botō nänöogængä pönēnāmai incæ botō tönō ee quëwængampa, ante adinque tömengä nänöogængä ingante pämäñāmai incæcäimpa. ¹⁴Onquiyæganque nē pönengä iñongante tömengä adocanque nänō pönēnō beyænque Wængongui, Mīna gæncaya botō quimīna imīnāpa, ante onguiñængä ingante edæ do ængampa. Ayæ adobai onguiñæganque nē pönengä iñongante tömengä nänō pönēnō beyænque Wængongui, Mīna gæncaya botō quimīna imīnāpa, ante onquiyængä ingante adobai do ængampa. Wængongui mänōmai cæcä beyænque mīnatō wēnāni nāni waa quëwënguinqe Wængongui quīnāni badānīpa. Wængongui wīi mänōmai cæcä bai mīnatō wēnāni iñömō Wængongui quīnāni ināmai inte nōwadāni bai nänēnē pæcædönānīpa.

¹⁵Bitō adobique nē pönēmi iñömīte bitō nänöogængä pämänte gocä wædinque ee abi gocæ. Mänōmai emō cæte gocä adinque bitō tömengä ingante ñänönāmai inte bai badinque ee quëwencæbiimpa. Edæ, Piyænē cæte quëwëedāni, ante Wængongui tömāmō imonte aa pegacäimpa. ¹⁶Bitō onquiyæmi tömēmi waa cæbi adinque

bitō nänöogængä wabānō waa pönente quëwëmaingä, ante ædō cæte ëñēmīi. Edæ onguiñæmi adobai tömēmi waa cæbi adinque bitō nänöogængä wabānō waa pönente quëwëmaingä, ante ædō cæte ëñēmīi.

¹⁷Incæte mönō Awënë, iīmai cæe, angä ate ëñente wædinque bitō tömengä nänō änōnonque ante cæte quëwencæbiimpa. Ayæ, Æbānō botō nänöogængä ëayōmō mönō Awënë aa pecantapa, ante pönēninque bitō mänīñedē bitō nänöogængä ëagāi bai adobi inte quëwencæbiimpa. Botō iñömō Codito ingante nāni pönencabo wayōmō nāni godongāmæ poncabo wayōmō nāni godongāmæ poncabo weca gote apænedinque, Mänōmai cæedāni, ante tömānāni inānite ante apænebopa.

¹⁸Onguiñæmi imi do ëō togænīmi iñömīte Wængongui aa pecantawo. Iñinque bitō, Bagäacä bai babote, ante cædāmai incæbiimpa. Eō togæmi inte ee quëwëe. Wæætē ëō togænāmai iñömīte Wængongui aa pecantawo. Iñinque bagäabi inte ee quëwëe. ¹⁹Edæ ëō togæmō incæ bagäamō incæ waomō önōmonque imōmpa. Wīi mänīnō beyænque waa quëwëmō imōmpa. Wæætē Wængongui nänō wææ angāinō ëñente beyænque waa quëwëmōmpa. ²⁰Iñinque, Æbānō engænōmō Wængongui aa pecantawoo, ante pönēninque bitō adobi inte cöwë quëwëe. ²¹Bitō wacä beyænque cæte nē quëwēmi iñömīte Wængongui bitō imite aa pecantawo. Iñinque bitō nē cæbi inte piyænē cæte wädāmai incæbiimpa. Incæte bitō imite ñimpo cædinque, Abæ tawænte goe, angä ëñēninque ee goe.

²²Waocä beyænque cæte nē quëwēmi iñömīte mönō Awënë aa pecantawo. Iñinque mönō Awënë incæ pönō ñimpo cædinque, Abæ tawænte goe, angä ëñēninque ee gote bai ëwocabīpa. Wæætē bitō waocä beyænque nē cæbi ināmai iñömīte mönō Awënë aa pecantawo. Iñinque Codito nē aa pete ængä beyænque bitō cæte nē quëwēmi babīpa. ²³Edæ Wængongui tömengä

nänö Tæiyæ Waëmö Wengä ingante godongä beyænque mönö wæætë tömengä quimö bagamöimpa, ante pönëninque minitö wæætë waocä beyænque në cæte quëwëmini badämaï iedäni. ²⁴Ïñänäni ïïmaï ante cæedäni. Botö Wængongui Awënë nempo quëwëninque tömengä nänö änonque ëñente cæcæboimpa, ante cædinque minitö Wængongui nänö aa peyedë mini ëagai bai adomini inte quëwëedäni.

²⁵Ayæ, Mönämaï inäni æbänö quëwenguënenäni inänii, ante mönö Awënë angampa diyæ ëñenguimoo. Incæte Wængongui waadete pönö apænecä ëñëninque botö në ëñënömo bagaimo inte mä pönëninque ämo ëñëmaïminipa. ²⁶Mönö wæwenguimämo oo pönï impa, ante pönëninque bitö, Ñöwo botö nänöogængä ingante æbänö ëate quëwëmoo, ante pönëninque ñöwo bitö ëadö bai adobi inte cöwë quëwenguëñëmi imipa, ante pönëmopa. ²⁷Onguïñämi ëñëmi, Bitö nänöogængä ingante do mömitawo. Ìninque, Pämæncæboimpa, ante änämaï ie. Wæætë wacä ingante ämopa. Bitö wëmö cæbitawo. Ìninque, Botö nänöogængä, ante diqui diqui minämaï imi waa imaimpa. ²⁸Incæte ñöwo mömi incæ wënæ wënæ cædämaï inte mömipa. Ayæ baquécä adobaï do mongä incæ wënæ wënæ cædämaï inte mongampa. Incæte æcänö möna tömengä inguipoga quëwente nänö caate wæquinque mongampa. Mänömainö ante yewæmöninque botö, Minitö caate wædämaï incæminipa, ante wææ ämopa.

²⁹Ïñänäni, Ñöwopämo wii wantæpiyæ ingäimpa, ante wædinque ämopa. Edëningä nänö pönëno bai në manguiwengä incæ adobaï pönengä bai waa imaimpa. ³⁰Æcänö Ca ca wæda tömengä ïñömö wii wæcä bai bacä ïninque waa imaimpa. Æcänö Ca ca toda tömengä wii tocä bai bacä ïninque waa imaimpa. Æcänö godonte æna tömengä ömæpocä bai bacä ïninque waa imaimpa. ³¹Inguipoga mönö cædö ante æcänö

cæda tömengä mäninö ante änämaï inte bai cæcä ïninque waa imaimpa. Edæ inguipoga quëwëninque mönö cædö oo pönï ëwente baquinö angüënë.

³²Edæ minitö, Æbänö cæquimoo, ante wædämaï incæminipa, ante botö ïïmaï ante wææ ämopa. Në wëmö cæcä guiquënë, Æbänö cæbo ate mönö Awënë waa toquingä, ante pönëninque tömengä mönö Awënë beyænque ante quëwengampa. ³³Do möingä guiquënë inguipoga nänö quëwenguinö ante pönëninque, Æbänö cæbo ate botö nänöogængä waa toquingä, ante wæcampa. ³⁴Ïninque tæcæ tæcæ pönente cæcampa. Onquiyængä guiquënë owæmpoingä ingä incæ baquécä ingä incæ mönö Awënë beyæ ante pönëninque, Æbänö botö baö tæiyæ waëmö ëñaquimoo, ayæ, Æbänö botö önöwoca tæiyæ waëmö ëwocaquimoo, ante cæcampa. Do möingä guiquënë, Æbänö cæbo ate botö nänöogængä waa toquingä, ante inguipogaque nänö quëwenguinö ante wæcampa.

³⁵Mäninö ante botö wii minitö iminite wææ cæcæte ante ämopa. Wæætë minitö mini watapæ quëwenguinque ante botö, Mönö Awënë ingante æmæ pönënaïmaï inte nöingä cæte quëwencæminipa, ante ämopa.

³⁶Onguïñængä adocanque guiquënë, Botö wengä baquécä do picængä bacampa, ante adinque botö tömengä ingante godonguëñëmo imopa, angä ïninque tömengä nänö änö bai cædinque ee godongä moncæcäimpa. Edæ mänömaï godöninque tömengä wii wënæ wënæ cæcä ingampa. ³⁷Wacä guiquënë mimöno ædæmö nö pönëninque, Botö wengä baquécä picængä bacä incæte botö piyænë cæte godönämaï incæboimpa, angampa. Ìninque wadäni tömengä ingante wææ änämaï ïñönäni tömengä, Tömëmoque botö äninö bai cæcæboimpa, ante në ëñente pönëninque godönämaï ingampa. Tömengä adobaï waa cæcampa. ³⁸Ïninque tömengä wengä baquécä ïñongante edæ, Moncæcäimpa, ante

nē godongā guiquēnē waa cæcampa. Wæætē wacā, Mōnāmaī incæcāimpa, ante wīi godongā guiquēnē tōmengā godōmenque waa cæcampa.

³⁹Nānōogængā ayæ mīingā quēwēñongante onquiyængā iñōmō tōmengā tōnō cōwē quēwenguēnengā ingampa. Wæætē nānōogængā wængā owæmpote ate tōmengā abæ tawænte bai adocanque quēwengampa. Do owæmpoingā inte, Wacā ingante mōinēmopa, angā ēñēninqe mīnitō, Tōmēna mōnō Awēnē nempo nāna quēwencaya inapa, ante adinque mōinente nānō wædō ante ee godōmīni moncædaimpa. ⁴⁰Incæte botō, Owæmpoingā ee wēmō cædinque godōmenque watapæ quēwēmaingampa, ante pōnēmopa. Edæ Pabodo imo Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ēwocabo inte mānōmainō ante pōnēmopa.

Mōnitō wængonguī cænguī, ante wadāni nāni cōnōni ante

8 ¹Wadāni, Mōnitō wængonguī cænguī impa, ante nāni cōnōnincoo ante adinque mīnitō, Ōnonque cænguī impa, ante abaimpa, āmīnitawo. Nāwangā tōmāmō mīni ānō bai do ēñēmompā. Incæte, Tōmēmoque do ēñēmopa, ante nē angā iñōmō tōmengā nāmā ængō cæte bai cædinque wadāni inānite piinte bai cæcampa. Wæætē nē waadecā guiquēnē wadāni inānite ængō cæte bai cædinque tōmēnāni inānite waadete cæcampa. ²Wacā, Tōmēmo do ēñēmopa, ante nē ānewengā guiquēnē tōmengā nō nānō ēñenguēnēnō ante ayæ ēñēnāmaī inte cæcampa. ³Wæætē Wængonguī ingante nē waadedāni inānite do againgā inte tōmengā tōmēnāni inānite pōnengampa.

⁴Ininque, Mōnitō wængonguī cænguī impa, ante wadāni nāni cōnōnincoo ante ñōwo apænebo ēñēedāni. Tōmēnāni nāni, Mōnitō wængonguī impa, ante nāni cōnōninca ōnoncaque impa, ante mōnō do ēñēmompā. Ayæ adobaī, Nāwā Wængonguī adocanque pōni ingampa,

ante do ēñēmompā. ⁵Wængonguīdi nāni ānōnāni incæ awēnēidi nāni ānōnāni incæ nanguī pōni inānīpa. Nāwangā impa. Incæte tōmēnāni, Wængonguīdi inānīpa, ante nāni ānōnāni inguipoga incæ ōōnædē incæ ongōnāni incæte, ⁶Wængonguī mōnō Wæmpocā iñōmō adocanque pōni ingampa. Ōōnæ incæ inguipo incæ ōōnædē ongoncoo incæ inguipoga ongoncoo incæ tōmancoo incæ tōmengā adocanque badonte aacā beyænque edæ ongoncoopa. Ayæ adobaī mōnō tōmengā nempoque quēwēmompā. Ayæ Itota Codito mōnō Awēnē adocanque pōni ingampa. Tōmengā tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī tōmancoo badongacāimpa. Adocā Codito tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī pōnō cæcā ate mōnō quēwēmompā.

⁷Māniñō ante pancamonga guiquēnē ēñēmompā. Pancadāniya guiquēnē nē pōnēnāni incæ māniñō ante ēñēnāmaī inānīpa. Iñāni Codito ingante tæcæ pōnēnāni iñōmō tōmēnāni wēēñēñedē, Mōnitō wængonguī impa, ante badonte cōnonte ædæ wæante cægāināni inānīpa. Ñōwo iñōmō tōmēnāni Codito ingante tæcæ pōnente ate, Wadāni wængonguī cænguī incæ cæninque wentamō mongænte wæcæ wæ, ante guīñente wædāni incæte do edæ cænānīpa. Mānōmaī Codito ingante æmæ pōnēnāni inte tōmēnāni wadāni nāni wængonguī cænguī cæninque nāmanque nāni æmæ pōnēnō beyænque nāmā apænte do wentamō entawēnāni inānīpa. ⁸Incæte cænguī ōnonque iñonte mōnō cænāmaī imō beyænque ædō cæte wīwa entawenguiī. Wæætē mōnō cæmō beyænque ædō cæte waa entawenguiī. Edæ mōnō imonte cænguī beyænque Wængonguī dicæ waa aqingāa.

⁹Wængonguī wææ ānāmaī ingā adinque mīnitō do cæmīnitawoo. Iñæmpa mānōmaī cæmīni adinque wadāni nē æmæ pōnēnāni adobaī cænāni ininque tōmēnāni tee tēwate bai oda cæbāinānīpa. Mānōmaī impa, ante pōnēninque mīnitō, Oda cædāmaī incædānīmpa, ante cædinque

ee cænāmaī imāewedāni āmopa.
¹⁰Edæ, Mōnitō wængonguūidi oncō
 impa, ante tōmēnāni nāni ānincōnē
 bitō nē ēñēmi inte go guiddinque
 cængōmitawo. Īñāmpa bitō mǎnōmaī
 go guii cængōmi adinque wacā nē æmæ
 pōnengā guiquēnē bitō cæbaī adobaī
 do cædinque nāmā apænte ānāmaī inte
 tōmengā nānō oda cæquinque do go
 guite cæmaingampa. ¹¹Codito tōmāmō
 beyæ wæninqe nē æmæ pōnengā
 beyæ adobaī wængacāimpa cæbii. Bitō
 tōmēnāni nāni wængonguūi oncō ante,
 Ōnonconque impa, ante nē ēñēmi inte
 do guite cæmi beyænque bitō tōniñacā
 nē æmæ pōnengā iñongante wapiticæ
 māobi oda cæte wæwente bacampa tōō.
¹²Mǎnōmaī cædinque mīnitō tōniñadāni
 iñānite mīnitō waadedāmaī inte wēnæ
 wēnæ cæmīnīpa. Tōmēnāni nāni nāmā
 apænte æmæ pōnēnō ante wido cæte bai
 cædinque mīnitō mōnō Codito ingante
 do wiwa cæmīni imīnīpa. ¹³Īninqe botō
 cæmo beyænque botō tōniñacā oda cæcā
 adinque botō, Tōmengā oda cædāmaī
 incæcāimpa, ante cædinque baō incæ
 cōwē cænāmaī incæboimpa.

**Codito nānō da godongaināni
 iīmaī cæquēnēnāni iñānīpa**

9 ¹Botō Pabodobo æbānō imoo, ante
 mīnitō æbānō ante pōnēmīni. Edæ,
 Botō Itota nānō nē da godongaimo
 imopa. Tōmengā botō imote pōnō
 ñimpo cæcā beyænque quēwēmopa.
 Mōnō Awēnē Itota ingante do agaīmo
 imopa. Mīnitō guiquēnē, Pabodo
 mǎnōmaī ingampa, ante pōnēmīniyaa.
 Ayæ mōnō Awēnē nempo quēwēninque
 botō Pabodobo tōmengā beyæ apænebo
 ēñēmīni inte mīnitō wæætē, Pabodo
 apænecā beyænque mōnitō nē pōnēmōni
 imōnīpa, ante pōnēmīniyaa. ²Wadāni
 guiquēnē, Pabodo ingante Awēnē Itota
 da godōnāmaī ingacāimpa, ānānitawo.
 Tōmēnāni mǎnōmaīnō ante tedewēnāni
 incæte mīnitō guiquēnē, Pabodo
 ingante mōnō Awēnē Itota nāwangā da
 godongacāimpa, ante apænequēnēmīni
 imīnīpa. Edæ botō pōnō apænebo

beyænque mīnitō wede pōnēninque
 mōnō Awēnē nempo quēwēmīnīpa, ante
 edonque abaimpa.

³Pancamīniya botō imote apænte
 ancæte ante cæyōmīni botō nāmā wææ
 cæcæte ante iīmaī āmopa. ⁴Mōnatō
 apænēmōna ēñēmīni incæte mīnitō
 iñōmō, Mīnatō eyepæ cæmīnāpa
 diyæ cænguī tōnō bequī ænguimīnaa,
 ante wææ ante bai tedemīni awædō.
⁵Wadāni mōnō Awēnē Itota nānō nē
 da godongaināni iñōmō nāna gæncaya
 nāna gæncaya godānīpa. Mōnō Awēnē
 tōniñadāni adobaī Pegodo adobaī
 tōmēnāni nāna gæncaya nāna gæncaya
 godānīpa. Mōnatō imōnate guiquēnē
 mīnitō, Mīnatō godinque nānōogængā
 ænāmaī inte goeda, ante wææ
 ante bai tedemīni awædō. ⁶Wadāni
 ōnompoca cædāmaī inte quēwēñōnāni
 botō tōnō Bedēnabee adomōnaque
 ōnompoca mōna cædō beyænque ænte
 quēwenguēnēmōna imōnatawo.

⁷Tontadoidi guiquēnē dicæ
 tōmēnāni nāmā nāni godonte æinta
 beyæ quēwēnāniyaa. Ayæ æcānō
 yowementacoo mingā pæ inca ate nē
 mīningā iñōmō ædō cæte yowepæ ænte
 bedāmaī inguingā. Edæ dobæ ade
 becampa. Cænīnāni nē aacā guiquēnē
 dicæ goōmæ yopænte ænāmaī inguingā.
 Edæ do yopænte ænte becā apa
 ānewēmīnīi.

⁸Mǎnōmaīnō ante apænedinque
 botō waodānique nāni ānōnō ante wīi
 āmopa. Wæætē Wængonguūi nānō wææ
 angainō ante mǎnīnonque ante āmopa.
⁹“Wagada onguīñængā nē cæcā inte
 tōmentapo æ yacāimpa, ante āmi pīnā
 pīnā gāwate cægōñongā bitō tōmengā
 ōnōne wææ wodōnedāmaī inte ee
 abi cæncæcāimpa,” ante Mōitee wodi
 wææ yewæmongacāimpa. Īninqe
 Wængonguūi dicæ wagada beyænque
 ante pōnēninque mǎnōmaīnō ante
 angantawogaa. ¹⁰Wæætē mōnō
 beyænque ante Wængonguūi angampa,
 ante pōnengāimpa. Nāwangā mōnō
 beyænque yewæmongatīpa. Waocā
 dicæ, Wadānique cæncædānīpa,

ante onguipoi mangæ mangæ
tænongå. Wæætê, Mönitô godongâmæ
cæncæmönimpa, ante mangæ mangæ
tænongampa. Ayæ tömëmö nê æ
yeyacä guiquënë dicæ, Wadänique
cæncædänimpa, ante æ yeyacä.
Wæætê edæ, Mönitô godongâmæ
cæncæmönimpa, ante pönengä inte
æ yeyacampa. ¹¹Îninqe, Minitô
mimöno cænte bai ewocacæminimpa,
ante cædinque mönatô tömëmö minte
pæ bai pönô apænemöna do ëñente
ewocæminitapa. Incæte mönatô ïmönate
wæætê mäincooq pönömîni wënæ
wënæ ænguënëmöna ämînitawo.
¹²Înæmpa wadäni inänite mäincoo
ee godömîni ænänipa. Mönatô ïñömö
godömenque apænedinque godömenque
ænguënëmöna ïñömönate mînitô Baa
ämînitawoo.

Mönatô nê ænguënëmöna incæte cöwê
ænämaï ïmönapa. Edæ, Mönô Codito
ingantedô ante watapæ apænedinque
mönatô mäincoo æmöna bai wadäni,
Pabodoidi mäincoo æncæte ante
apænedapa, ante pîininqe wææ
ancædönänimpa. Îninqe, Wææ änämaï
incædänimpa, ante cædinque mönatô,
Cöwê ænämaï incæmönainpa, ante
piyænê cæte ee apænemönapa. ¹³Näwä
Wængonguï cænguï, ante ænte mämö
cönönäni ongö adinque Wængonguï
oncönê ñænæncönê nê cædäni incæ
pancaæ ænte ade cænte quëwënänipa.
Ayæ, Wængonguï quï, ante baö näni
iya täimpaa nê cædäni adobaï iya
täimpaa näni cönöningä incæ pancacäa
ænte cænte quëwënänipa, ante
pönëminiyaa. ¹⁴Mönô Awënë adobaï,
Botô ïmotedô ante watapæ apænedäni
ate nê ëñänäni wæætê nê apænedäni
inänite cænguï pædæ godönäni ænte
cænte quëwencædänimpa, angampa.
¹⁵Botô guiquënë nê ænguënëmö incæte
cænguï ante änämaï inte cöwê apænebo
inömoimpa. Nöwo mînitô ïmînite
yewæmöninqe botô dicæ, Pönömîni
æncæboimpa, ante yewæmömogaa.
Cænguï ante änämaï inte botô
Wængonguï beyænque apænebo

ëñëmînipa, ante pönëninque mäninö
beyænque tobopa. Mänömainö ante
todömo inte botô, Gäwæante wædinque
näñe wæmo incæ wacä mäincoo edæ
ænämaï incæboimpa.

¹⁶Itota Codito ingantedô ante apænebi
ëñencædänimpa, angä ëñente botô
nê apænebo bagaimo inte edæ ædö
cæte wadö cæquimoo. Îninqe botô
mänömainö ante nê apænedömo inte
edæ, Tömëmö waa cædinque apænebopa,
ante ædö cæte tedequimoo. Edæ botô
Itota ingantedô ante möni watapæ
apænedô ante wîi apænebo bai edæ
botô wæquinque incædönimpa. ¹⁷Edæ
Itota Codito, Apænebi ëñencædänimpa,
angä ëñëninque botô Ao ante
watapæ todinque apænebo adinque
tömengä, Waa cæbi ïmîpa, ante eyepæ
pönongä æmaïmopa. Wæætê, Wîi
apæneinente wæbo incæte botô cöwê
apænebo ïninqe edæ tömengä nänö
angainonque cæte apænebopa. Edæ
botô nê apænequënëmö inte ædö cæte
apænedämaï inguimoo. ¹⁸Îninqe
botô ëñente cæbo beyænque quîno
ænguimoo. Botô Itota Codito ingantedô
ante watapæ apænebo beyænque
Wængonguï ïmaï pönö cæcä æninque
tocæboimpa. Botô apænebo beyæ mînitô
nê pönonguënëmîni incæte pönönämaï
ïmîni ïninqe botô wæætê ænämaï inte
tocæboimpa.

¹⁹Ayæ waodäni wîi botô awënëidi
inänipa. Ayæ botô wacä ingante nê
cæbo inämaï inte abæ tawænte bai
quëwëmopa. Incæte botô, Waodäni
godömenque nanguï inäni Codito
gämænö poncædänimpa, ante cædinque
tömänäni inänite nê cæte quëwëmö bai
botô baquinque nämä pædæ godonte
bai quëwëmopa. ²⁰Godongâmæ cæbo
ate oodeoidi incæ Itota gämænö
poncædänimpa, ante cædinque botô
oodeoidi näni pönënö bai pönëninque
tömänäni näni quëwënö bai quëwëmopa.
Pancadäniya, Möitee wodi nänö wææ
angainö ëñëmö beyænque mönô
quëwengæimpa, ante pönëninque
mäninonque ante ëñente cædänipa.

Botō guiquēnē, Wīi Mōitee wodi nānō wææ angainō ēñēmō beyænque mōnō quēwengæimpa, ante pōnēmopa. Incæte, Godongāmæ cæbo ate mǎnīnonque ante nē ēñente cædāni adobaī Itota Codito gāmænō poncædānimpa, ante cædinque botō tōmēnāni ēñēnō baī adobaī ēñente baī cæbopa.

²¹Wadāni guiquēnē Mōitee wodi wææ ante nānō yewæmongainta adāmaī īnānīpa. Botō guiquēnē, Wængonguī, Īīmaī cædāni, ante nānō wææ angainō ante cōwē ēñenguēnēmō inte botō mōnō Awēnē Codito nempo quēwēninque tōmēngā nānō angainō ante cōwē ēñente quēwēmopa. Incæte godongāmæ cæbo ate nē adāmaī īnāni adobaī Itota Codito gāmænō poncædānimpa, ante cædinque botō wadō pōnēmō incæ tōmēnāni adāmaī inte nāni quēwēnō baī adobaī inte baī quēwēmopa. ²²Ayæ, Godongāmæ cæbo ate æmæ pōnēnāni adobaī Codito gāmænō poncædānimpa, ante cædinque botō tōmēnāni æmæ pōnente quēwēnāni baī æmæ pōnēmō inte baī quēwēmopa. Īninque, Godongāmæ cæbo ate pancadāniya Codito gāmænō ponte quēwencædānimpa, ante cæcæte ante botō æbānō cæquimoo, ante wædinque īīmaī cæbopa. Wadāni nāni quēwēnō baī wadāni nāni quēwēnō baī adobaī cædinque botō tōmānāni nāni quēwēnō baī adodō ante pōnēmō inte baī quēwēmopa. ²³Edæ, Itota Codito watapæ pōnō cæcā beyænque tōmāmō tōmēngā nempo quēwēninque godongāmæ watapæ tocæimpa, ante cædinque mǎnīnō wadāni nāni quēwēnō baī wadāni nāni quēwēnō adodō ante pōnēmō inte baī quēwēmopa.

²⁴Edæ nē quingæ pogodo godāni īñōmō tōmēnāni nāni pogodo goimancadē tōmānāni pogodo godānīpa. Incæte adocanque quingæ pogodo gocā inte tāno gote næ gongængā adinque edæ, Bitō adobique quingæ pogodo gote gānā cæbīpa, ante pædæ pōnōnāni ængampa, amīnitawoo. Mīnitō guiquēnē quingæ pogodo gote baī gānā cæte

æncæte ante tæī pīñænte cædāni.

²⁵Gānā cæcæimpa, ante cædinque tōmēnāni wadō nāni cæinēnō ante cædāmaī inte wæntæye īnāmaī inte mǎnīnonque ante cædānīpa. Tōmēnāni guiquēnē gānā cædinque poganta aquīī guīñē wænguīñabo nāni que cædīntaque ænte wencæcæte ante mǎnōmaī cædānīpa. Mōnō guiquēnē poganta guīñē wænāmaī inta mōnō cōwē encaquinta æncæte ante mǎnōmaī cæmōmpa. ²⁶Mǎnōmaī impa, ante pōnēninque edæ wīñatæ wīñatæ guīdāmaī inte pogodo godāni baī botō tōingā gobopa. Ayæ, Æcānō gānā cæcāā, ante tiyæmāa tamonte guēa cæda baī cædinque botō, Gānā cæcæboimpa, ante tæīmō pīñænte nō cæbopa. ²⁷Īninque godōmenque godōmenque apænebo ēñēnāni ate tōmēmō oda cædāmaī incæboimpa, ante cædinque botō, Tæī pīñænte quingæ gobāwe, ante baī cædinque botō nāmā incæ da godō da godō godoncæte ante nāmā tæi tæi pante baī cæbopa.

Wængonguī impa, ante nāni cōnōninca

10 ¹Botō tōnīñamīni īīmaī ante apænebo ēñēedāni. Mōnō wæmæīdi wodi tōmānāni boguīmā gānēñōmō quēwente cægongadānimpa. Ayæ tōmānāni gāwapæntibæde tæcæguedēmæ ti wææ tao gogadānimpa. ²Īninque æpænē guīite baī cædinque tōmēnāni Mōitee wodi nempo tōmānāni nāni quēwenguinque edæ boguīmāmodē godinque gāwapæntibæ tæcæguidēmæ gogadānimpa. ³Ayæ cænguī Wængonguī ōñæde da pōnongā wææ nāni cæ baī tōmēngā Ōnōwoca nānō apænedō adobaī ēñente ēwocate quēwengadānimpa. ⁴Wængonguī Ōnōwoca apænecā ēñēninque tōmānāni godongāmæ bete baī ēwocate quēwengadānimpa. Edæ dicabo tæēmōnca īñōnte Mōitee wodi ongonto tæi tæi āayongā æpæ ompade ba begadānimpa. Īncayæ Ponguingā mōnō Codito adobaī tæī pīñængōā inte tōmēnāni tōnō godongāmæ godinque

tömengä Önöwoca ingante pönongä æninque tömënäni ompade bete bai äawocaque bai ewocagadänimpa.

⁵Incæte wodo tömänäni ëñënämaï cædäni adinque Wængongui wii togacäimpa. Edæ piïninque wænöninque önömæca yabæque wido cæcä ñömængadänimpa.

⁶Ïninque, Tömënäni wænæ wænæ cæcæte ante nani toinente wædö bai minitö wii adobaï toinente wæcæminimpa, ante mönö ïmonte wææ odömoncæte ante Wængongui tömënäni nani toinënö beyæ ante pangä wængadänimpa, ante abaimpa. ⁷Pancadäniya nani badonte cönöinca weca ædæ wæænte, Wængongui impa, ante babæ apænete towengadänimpa. Edæ, “Cæncæte ante becæte ante tæ contadinque tömënäni Yæ yæ owempocæte ante ængæ gantidänitapa,” ante yewæmongatimpa cæminii. Minitö ïñömö edæ, Wængongui impa, ante nani babæ towengai bai wii adobaï cædäni. ⁸Pancadäniya guiquënë nänöögængä inämaï ïñongante wiwa towengadänimpa. Edæ bæintitodee miido ganca inäni mänimpodäni edæ mänömaï towënäni inte adoönæque ïñonte näñe wængadänimpa, ante adinque pönente wædinque mönö wæætë towënämaï ingæimpa. ⁹Pancadäniya guiquënë, Quiëmë cæmö ïñömönte Awënë dicæ pangäa, ante anca wænæ wænæ cædäni adinque Wængongui tæntæ angä pocæ wængadänimpa. Ïninque tömënäni nani wænæ wænæ cægainö ante mönö Baa ante wænæ wænæ cædämaï ingæimpa. ¹⁰Pancadäniya guiquënë Wængongui nänö pönöincoo adinque, Wængongui wii waëmö pönongä awædö, ante piïnte tededäni ate Wængongui anquedo në wido cædongä inongä inte tömënäni inänite wænonte edæ wido cægacäimpa. Mänömaï cæcä ante adinque minitö, Pangä wæncaæ wæ, ante wædinque tömënäni nani piïnte tedewengai bai adobaï piïnte tededämaï imæwedäni.

¹¹Ïninque, Wamini mini adobaï panguinque cæminipa, ante wææ

odömoncæte ante pancadäniya inänite Wængongui mänömaï pangacäimpa. Ayæ ïimämo wodo ïinque bayonte quëwëmö ïñömönte dodäni mönö ïmonte wææ ancæte ante yewæmöninque, Wænæ wænæ cædäni ate Wængongui æbänö pangacäi, ante aedäni, ante wææ yewæmongadänimpa. ¹²Mänömaï impa, ante adimini incæte minitö, Mönitö nämä ongönte cöwë oda cædämaï incæmönimpa, ante pönëminitawo. Edæ mini ædocæ tæ go wæænguinque mänömaï ænewëminipa töö. ¹³Minitö wænæ wænæ cæinente wæminitawo. Edæ wii minitö adöminique mänömaï wænæ wænæ cæinente wæminipa. Mönö waocabo mönö wænæ wænæ cæinente wæcabo tömämö ïmompä. Incæte minitö mini oda cæquinque wænæ wænæ cæinente wæmini adinque Wængongui mönö ïmonte cöwë në pönengä inongä inte, Oda cædämaï incæminimpa, ante wææ äninque edæ, Idæwaa, angampa. Ayæ wænæ wænæ cæinente wæmini incæte tömengä töö æmænte ængä beyænque minitö eyepæ inte ate adiyæ næ gongæninque oda cædämaï inguimini iminipa.

¹⁴Mäninö beyænque botö në waademini, ämo ëñeedäni. Wængongui impa, ante nani babæ ante gönöinca gomö adinque ocæmæ wodii winöedäni ämopa. ¹⁵Minitö ocäi encadömini iminipa, ante adinque botö mänömainö ante yewæmömopa. Ïninque botö änö ante, Nö intawo, babæ intawo, ante minitö në encadömini inte apænte ante bai ëñencæminimpa. ¹⁶Mönö pönencabo owæta æninque Wængongui ingante waa ate pönente apænedinque, Mönö Codito wepæ tömämö beyæ godönte impa, ante pönëninque mönö pönencabo ïñömö godongämæ bemompä. Ayæ päö mönö pä ænö æninque, Mönö Codito tönö godongämæ caate wængaimö bai ïmompä, ante pönëninque mönö godongämæ cæmompä. ¹⁷Mönö päö adocaque æninque pä ænte godongämæ cæninque mönö, Päö adocaque i bai mönö tæiyæmö pönö ïmö incæte adocabomö ïmompä, ante pönengæimpa.

¹⁸Idægoidi ēnagaināni iñōmō,
Wængonguī quī, ante baō ænte māmō
ñōnōninge iya tǎnānīpa. Mānīī baō
tōmēnāni nāni iya tāimpaa ñōnōningā
pancacāa ænīnque tōmēnāni, Baō
Wængonguī quī ī baī mōnō adobaī
Wængonguī quīmō īmōmpa, ante baī
cædinque godongāmæ cænānīpa, ante
do ēñēmīnīpa. ¹⁹Mānōmaī ænīnque
botō æbānō āmoo, ante pōnēmīni. Nē
ēñēnāmaī īnāni nāni babæ cōnōnīca
iñōmō edæ nāwā Wængonguī ingampa
diyæ tōmēnāni tōmēngā quīnāni
īnāniyaa. Ayæ, Wængonguī cænguī impa,
ante babæ nāni ānongā iñōmō nāwā
Wængonguī cænguī impa diyæ tōmēnāni
Wængonguī tōnō godongāmæ cænāniyaa.
Botō iñōmō edæ mānōmaīnō ante dicæ
āmogaa.

²⁰Mānōmaī ānāmaī īmo inte botō
īīmaī āmopa. Tōmēnāni, Wængonguī
quī, ante babæ cōnōnīnque dicæ nāwā
Wængonguī ingante godōnānīpa.
Iñæmpa wēnæidi īnānite godōnānīpa
cæmīnīi. Wēnæ tōnō cædāni awædō,
ante mīnitō gomō adīnque godongāmæ
cænāmaī īmāewedāni, āmopa. ²¹Edæ
mōnō Awēnē bepæ godongāmæ bemīni
inte mīnitō wēnæidi bepæ ædō cæte
godongāmæ bequīmīnīi. Mōnō Awēnē
cæimpaa tæ contate godongāmæ cæmīni
inte mīnitō wēnæidi cæimpaa ædō cæte
godongāmæ tæ contate cænguīmīnīi.

²²Æmæ pōnente baī wēnæidi nāni
bepæ bemō adīnque mōnō Awēnē piīnte
badīnque pāmaīngampa, ante ēñēnīmō
inte mōnō ædō cæte wēnæidi bepæ
bequīmō. Tæī piñænte wææ cæmōmpa
mōnō Awēnē pānāmaī inguingāā.

**Ñī cæyænte gote baī quēwente
waadete pōnēngæimpā**

²³Mīnitō īīmaī apænedīnque,
“Mōnō quīēmē baī cæinēmo incæ
Wængonguī wææ ānāmaī ingampa,”
āmīnitawo. Iñæmpa mōnō cæinēnonque
cæte quēwēmō baī wīī mōnō waa
quēwēngūnque incædōnīmpa. Ayæ
adobaī, “Mōnō cæinonque cæmō
incæ Wængonguī wææ ānāmaī

ingampa,” āmīnitawo. Iñæmpa mōnō
cæinēnonque cæte quēwēmō baī
wacā, Botō adobaī cæbote, ante oda
cæcædongāimpā cæmō. Oda cædāmaī
incæcāimpā, ante wææ cædinque mōnō
Wængonguī nānō ānōnonque ante
ēñente cæcæimpā. ²⁴Edæ, Mōnō æbānō
cæte eyepæ ænīnque quēwēngūīmō,
ante nāmā beyænque wædāmaī inte
wæætē wadāni beyæ ante pōnēnīnque,
Tōmēnāni nōingā ante ēñente waa
quēwēncædānīmpa, ante mōnō nanguī
cæcæimpā.

²⁵īnīnque baō godonte æncæte ante nē
mānāni nāni æī pancadē gote ænīnque
mīnitō mīmō entawēmīni incæte, Baacā
baī intawo, nāwāaquinā intawo, ante
apænte ānāmaī inte guīñēnedāmaī ade
cæedāni. ²⁶Edæ, Inguīpo Wængonguī
quī impa. īnīnque inguīpoga ongoncoo
tōmancoo adobaī Wængonguī quī inte
nāwāaquincoo impa, ante yewæmongatīī
apa guīñēwēmīnīi.

²⁷Ayæ nē pōnēnāmaī ingā mīnitō
īmīnite, Pō cæedāni, angā ēñēnīnque
mīnitō goīnēmīni inte godīnque tæ
contayōmīni cænguī pædæ pōnongā
adīnque ee ō ænte cæedāni. Baacā
intawo, Nāwāaquinā intawo, ante
nāmanque apænte ānāmaī inte ade
cæedāni. ²⁸Wæætē wacā tōmēngā nānō
mīmō pōñēnō beyænque ante wææ
ānīnque, “Wadāni tōmēnāni, Mōnitō
wængonguī cænguī impa, ante do
nāni godōnī impa iñæmpa cæmīnīi,”
angantawo. Mānōmaīnō wææ angā
ēñente wædinque mīnitō nē wææ āningā
beyæ ante ayæ tōmēngā nānō nāmā
apænte æmæ pōñēnō beyæ ante edæ
cænāmaī īedāni. Iñæmpa inguīpo incæ
inguīpoga ongoncoo tōmancoo incæ
mōnō Awēnē quī impa cæmīnīi. ²⁹Wīī
tōmēmīni mīmō entawēnō beyæ ante
nāmā apænte ānīnque wæætē nē wææ
āningā beyæ ante tōmēngā nānō nāmā
apænte æmæ pōñēnō beyænque ante
mīnitō cænāmaī incæmīnīmpa.

Incæte bitō wabi īīmaī ante wæbitawo.
“Mōitee wodi nānō wææ angāinō beyæ
ñā cæyænte wægaīmo baī inte botō

ñōwo ñi cæyænte gote bai imo adinque wacā tōmengā nānō nāmā apænte æmæ pōnēnō beyænque ædō cæte botō imote apænte anguingāā,” ante wæbitawoo.

³⁰Ayæ, “Wængongui ōnonque pōnongā æninqe botō tōmengā ingante waa ate pōnente apænedinque ade cæmo adinque wadāni iñōmō edæ, Baacā incæ iñæmpa cæmii, ante quinate pōnō babæ ante tedewēnānii,” ante bitō wæbitawoo. ³¹Incæte mīnitō cæmīni incæ bemīni incæ quīēmē bai cæmīni incæ mīnitō cædinō adinque wadāni, Wængongui ñāō apāite bai ãmōngā ingampa, ante acædānimpā, ante cædinque waa cæedāni. ³²Edæ mīnitō iñōmō, Waa cæmōni adinque wadāni oodeoidi incæ guidiegoidi incæ Codito ingante nē godongāmæ pōnēināni incæ tōmānāni tee tēwadāmaī inte oda cædāmaī incædānimpā, ante pōnēninque edæ waa cæedāni. ³³Botō adobaī, Botō tōmēmo ænguīnō ante wædāmaī imopa. Wæætē, Botō waa cæbo adinque wadāni Itota gāmænō pōninque tōmengā ængā beyænque quēwencædānimpā, ante pōnēninque botō quīēmē cæbo incæ cōwē waa cæbopa.

11 ¹Mōnō Codito tōmengā nānō cæi bai botō adobaī cæbo adinque mīnitō botō cæi bai adobaī cæbaimīnīpa.

**Īmaī cæte Wængongui
ingante apænecæiimpā**

²Mīnitō botō imote cōwē pōnēmīni adinque botō mīnitō imīnite waa adinque apænebopa. Ayæ do pōnengaināni nāni apænegainō ante botō adodō ante apænebo ēñēninque mīnitō, Nāwangā impā, ante ēñente cæmīnīpa, ante adinque botō mīnitō imīnite waa ate pōnēninque apænebopa.

³Ñōwo iñōmō ĩmaī āmo ēñēedāni. Mōnō Codito ñænængā inongā inte onguiñængā ingante nē angā ingampa. Woda nāna gæncaya adinque onguiñængā ñænængā bai inongā inte onquiyængā ingante nē angā ingampa. Mæmpo Wængongui guiquēnē ñænængā pōñi inongā inte mōnō Codito

ingante nē angā ingampa. ⁴Īninque onguiñængā iñōmō Wængongui ingante apænedinque ayæ, Wængongui æbānō angāā, ante apænedinque wencadāmaī apænecæcāimpā. Edæ bee ocadinque tōmengā nāmā ocabo ante guīñencate bai apænebaingampa.

⁵Onquiyængā guiquēnē bee ocadinque Wængongui beyæ apænecæcāimpā. Bee ocadinque tōmengā, Wængongui æbānō angāā, ante apænecæcāimpā. Edæ bee ocadāmaī inte nāmā ocamō ante guīñencate bai onquiyængā apænebaingampa. Mānōmaī cædinque tōmengā nē ēñēnāmaī cædingā ingante nāni ēō tocadingā bai inongā inte encabaingampa. ⁶Edæ onquiyængā bee ocadāmaī ingā inte godōmenque ēō tocacā bai waa incædōnimpā. Wæætē, Ēō tocate wæcæ wæ, ante wæcā ĩninque tōmengā iñōmō edæ bee ocabaingampa. ⁷Edæ onguiñængā ingante badōninque Wængongui tōmengā nānō ãmōnō bai adobaī badongā ãmongacāimpā. Īninque Wængongui nānō ñāō apāidō bai adobaī ãmōnongā inte onguiñængā bee ocadāmaī incæcāimpā. Onquiyængā guiquēnē onguiñængā nānō ãmōnō māninque ãmōnongā ingampa.

⁸Onguiñængā ingante tāno badōninque Wængongui ayæ onquiyængā ingante badoncæte ante onguiñængā iyapa ænte badongacāimpā. ⁹Edæ wīi onquiyængā beyæ ante onguiñængā ingante Wængongui badongacāimpā. Wæætē, Bitō onguiñængā beyæ quēwencæbiimpā, ante onquiyængā ingante badongacāimpā. ¹⁰Īninque onquiyængā iñōmō, Botō nānōogængā beyæ Wængongui botō imote badongacāimpā, ante pōnente wædinque bee ocacæcāimpā. Ayæ, Bee ocabo adinque Wængongui anquedoidi incæ, Botō nānōogængā nē angā ingampa, ante ēñencædānimpā, ante cædinque onquiyængā waa cædinque bee ocacæcāimpā.

¹¹Incæte mōnō Awēnē nempo quēwēninque onguiñængā dæ angā bai onquiyængā ōnonganque baquēnengainō

anguënë. Wæætē onquiyængä dæ angä bai onguiñængä wæætē önonganque baquënegainö anguënë.

¹²Edæ onquiyængä ayæ dæ ãñongante tömengä ingante badoncæte ante Wængonguü onguiñængä iyapa æninque badongacäimpa. Wæætē wëñængä onguiñængä ingante onquiyængä mangä beyænque ëñacampa. Incæte Wængonguü beyænque tömämö quëwëmompä.

¹³Onquiyængä bee ocadämäi inte Wængonguü ingante apænecä ïninque waa intawö, ante minitö tömëmïni godongämæ pönëë cöninque äedäni. ¹⁴Edæ dodäni nãni cægäi bai cæquëñëmö inte mönö ïimäi ante pönengäëimpa. Onguiñængä doyænguü encadinque guiñëcate wæquënegä ingampa, ante edonque ate pönëmaïmpä. ¹⁵Onquiyængä guiquënë tömengä doyænguü pæ ïninque edæ waa ïmpä. Edæ, Doyænguü bee ocacæbiïmpä, ante onquiyængä ingante Wængonguü badongä encacampa. ¹⁶Botö mänömainö ante apænebo ëñëninque minitö pancamïniya wæætëdö wæætë äinëmïnitawö. Ìñæmpä botö äninö bai mönitö cöwë cæmönipa. Ayæ Codito ingante godongämæ nãni pönencabo adobaï Wængonguü quïnãni ïnönãni inte edæ cöwë mänömaï cædänipa cæmïni.

**Awënë äæmä ante bedinque
pancamïniya wïwa cæmïni**

¹⁷Minitö mïni waa quëwënguinque ante godongämæ ponguëñëmïni incæte mïni godömenque wïwa quëwënguinque godongämæ pömïni awædö. Ìninque botö, Waa cæmïnipa, ante ædö cæte anguïmoo. ¹⁸Ìimainö ante ñöwo täno apænebo ëñëedäni. Codito ingante mïni pönencabo godongämæ pöninque minitö ïñömö mïni caipæ incæ wæætë godö wæætë godö tedewëninque wacabo nänënë wacabo nänënë bamïnipa. Ante apænedäni ëñëninque botö, Wabänö nöingä ante apænedänipa, ante pönëmopa. ¹⁹Nawangä ïmpä, ante pönëmopa. Edæ, Ædänidö ïnãnite Wængonguü waa acää, ante edonque

acäëmpä, ante tömengä angä ate minitö mïni cabo wadö ante mïni cabo wadö ante tedemïnipa, ante awædö.

²⁰Ìninque, Awënë äæmä ïmpä, ante godongämæ pöninque minitö wïi mönö Awënë äæmä bete bai cæmïni awædö.

²¹Edæ mïni godongämæ cæñedë incæ minitö, Wadäni adobaï cæncädänimpä, ante ee ongönämäi ïmïni inte tömämïni cænguü ade cæmïnipa. Pancadäniya ayæ gæwænte ongöñönãni edæ pancamïniya do tömo bete dowænte wæmïni awædö.

²²Ìñæmpä oncö ömaamïni bai inte minitö tömëmïni oncönë cænte wïi bemïni. Edæ Codito ingante mönö godongämæ pönencabo Wængonguü quïmö ïmö incæte minitö näëmæ pïinte cæmïni awædö. Ömæpodäni incæ tömënãni nãni guingo imonte wæquinque ante minitö pæ gompote ade cæmïnipa töö. Mänömaï cæmïni adinque botö dicæ, Waa cæmïnipa, ämogaa.

Mönö Awënë äæmä

*(Mäateo 26.26-29; Mäadoco
14.22-25; Odoca 22.14-20)*

²³Edæ mönö Awënë botö ïmote pönö apænecä ëñëninque botö wæætë ïimäi ante minitö ïmïnite pönö apænetabopa. Mönö Awënë Itota ingante Codaa nänö odömonte godongäïönæ woyowotæ ïñonte Itota päö æninque, ²⁴Wængonguü ingante waa ate pönente apænedinque päö pä æninque angacäïmpä. “Ïi päö botö baö bai ïmpä. Botö, Minitö quëwëncæmïnimpä, ante botö baö godonte bai cædinque wæncæboïmpä. Botö pä ænte pædæ pönömo bai minitö adobaï ïincayæ ate botö ïmote ante pönëninque godongämæ cæedäni,” angantapa.

²⁵Mänömaï angä ïinque cænãni ate owæta adobaï æninque tömengä, “Botö wepæ ïimæ bai ïmpä. Wængonguü do apænedinque, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämïni ïninque mönö godongämæ waa cæte quëwëngäëmpä, angacäïmpä. Nöwo adobaï mïine äninque apænebopa. Botö wepæ ante Ao

ante æmīni inte mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa. Īnīnque mīnitō wantæ wantæ iñō bedīnque botō ĩmote ante pōnente becæmīnīmpa.” Ante Itota angā begadānīmpa. ²⁶Īnīnque Itota nānō ponguīōnæ ganca mīnitō mǎnōmaī pǎo wæætē wæætē cæninque mǎnīmæ baī wæætē wæætē bedīnque, Mōnō Awēnē tōmāmō beyæ wængacāimpa, ante odōmonte baī cæmīni adīnque wadāni ēñencædānīmpa.

**Nōingā ante pōnēnīnque mōnō
Awēnē ææmæ becæimpa**

²⁷Mǎnōmaī ī ĩnīnque waocā pōnēnāmaī inte mōnō Awēnē pǎo ōnonque cæninque Awēnē nānō bequīmæ ōnonque bedīnque tōmengā nānō wentamō mongænguīnque mōnō Awēnē baō ante, Ōnonque ĩmpa, ante piīnte baī cædinque tōmengā wepæ ōnonque wido cæte baī cæcampa. ²⁸Īnīnque, Æbānō entawēmō, ante mīnitō nāmā nǎēmænte cōwā adīnque nōingā ante pōnēnīnque pǎo cæninque mǎnīmæ bequēnēmīni ĩmīnīpa. ²⁹Edæ, Mōnō Awēnē baō baī ĩmpa, ante æcānō pōnēnāmaī inte cænte beda iñōmō tōmengā nāmā nānō apænte pante wæquinque mǎnōmaī cænte becampa. ³⁰Edæ mǎnōmaī cæmīni beyænque pancamīniya aquīīmīni badīnque wæntæye baminīpa. Pancamīniya wīī pōnente wæmīnīpa. Ayæ wadāni æpodānimē mǎnīnō beyænque do æmæwo wænānīmpa.

³¹Incæte mōnō cōwā adīnque nāmanque apænte ānīnque nōingā cæmō ĩnīnque mōnō Awēnē wæætē mōnō ĩmote apænte ante piīnāmaī ĩmaingampa. ³²Mōnō Awēnē mīnitō ĩmīnite apænte ante piingantawo. Edæ mōnō Awēnē, Inguipogaque quēwēnāni ĩnānite apænte ānīnque botō pǎñedē mīnitō wīī adobaī pante wæquīmīni, ante wææ cædinque ñōwo iñōmō edæ, Ēñenguēnē quēwēedāni, ante wædænque pangā wæmōmpa.

³³Botō tōnīñāmīni ēñēedāni. Mǎnōmaī ī, ante pōnēnīnque mīnitō

cæncæte ante pōnīnque ee ongōñōmīni tōmānāni adoyōmō pōnāni ate godongāmæ cæedāni. ³⁴Godongāmæ pōnīnque mōnō wīī apænte panguēnēmō bacæimpa, ante wææ cædinque mīnitō nē gæwænte wæcā ingante āmīni oncōnē tāno cæncæcāimpa. Nōwo mǎnīnque ante yewæmōnīnque botō mīnitō weca iīncayæ ate pōnīnque wadō mīni ānīnō ante godōmenque apænebo ēñencæmīnīmpa.

**Wængonguī Ōnōwoca pōnō
cæcā ænīnque cæcæimpa**

12 ¹Iñānāni ēñēedāni. Wængonguī Ōnōwoca mōnō ĩmote pōnō cæcā ate tōmengā nānō pōnōnoncoo eyepæ ænte ewocadīnque mōnō æbānō cæquīī, ante ēñēnīnque mīnitō oda cædāmaī incæmīnīmpa, ante ñōwo yewæmōmo aedāni.

²Doyedē iñōmō mīnitō ēñēnāmaī iñōmīnite wadāni, Mōnitō mīñæ pōedāni, ante æbāmē cæte ænte mǎodāni gogamīnīmpa. Tōmēnāni mīñæ mǎnōmaī go go cædinque mīnitō do oda cædinque babetade nāni badōnīnca weca ædæ wæænīnque, Mōnitō wængonguī ĩmpa, ante cædinque quēwengamīnīmpa. ³Īnīnque mīnitō ĩmīnite botō ñōwo, Ēñenguēnē quēwēmīni, ante iīmaī ante apænebopa. Æcānō Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque baī ewocacā guiquēnē tōmengā, Itota nānō panguīnque nē wentamō mongængā ingampa, ante ædō cæte tedewenguingāā. Ayæ wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō ewocadāmaī ingā guiquēnē tōmengā, Itota Tæiyæ Awēnē ingampa, ante ædō cæte apænequingāā.

⁴Adocanque ingante wadō pōnō cædinque Wængonguī Ōnōwoca wacā ingante wadō pōnō cædinque tōmengā nānō pōnōnīncoo nēnempote baī cæcā ænīnque mōnō wadō wadō nē cæmō ĩmōmpa. Wængonguī Ōnōwoca adocanque pōnī ĩnongā incæ mǎnōmaī wadō wadō pōnō cæcampa. ⁵Ayæ mōnō Awēnē adocanque pōnī ĩnongā

inte waocä adocanque ingante, Ìimai cæe, äninque wacä ingante, Wadö bai cæe, angä ëñëninque mönö tömämö wadö wadö nê cæmô ïmompä. ⁶Ayæ Wængonguï adobaï adocanque pönï incæ tæï piñængä ïnogä inte waocä adocanque ingante pönö cæcä æninque tömengä tæï piñængä badinque inte wadö cæcampa. Wacä ingante wadö pönö cæcä æninque tömengä tæï piñængä badinque wadö wadö cæcampa. Ìininque Wængonguï mänömai wadö wadö pönö cæcä æninque mönö tömämö eyepæ badinque cæmompä.

⁷Wængonguï Önöwoca, Tömänäni waa quëwencädänimpa, ante cæedäni, ante tömämö ïmonte wadö wadö pönö odömonte apænecä ëñëninque tömämö mönö waa quëwenguinque ante godongämæ cæmompä.

⁸Ìininque Wængonguï Önöwoca pancadäniya inänite, Wængonguï nö nänö ëñënö ante apænecä ëñëninque tömënäni nê nö ante apænedäni badäniya. Ayæ adocä Önöwoca ïñömö Wængonguï nänö cædö ante edonque odömongä adinque pancadäniya nê adinäni badinque, Wængonguï mänömai cæcampa, ante nö apænedänipa.

⁹Adocä Wængonguï Önöwoca apænecä ëñëninque pancadäniya, Wængonguï eyepæ pönö cæcampa, ante wede pönënäni inte tömënäni wede nänï pönënö beyænque nanguï cædänipa. Ayæ Wængonguï Önöwoca adocanque ïnogä inte pönö cæcä æninque pancadäniya wënæ wënæ inäni inänite gampote apænedäni ate waa badänipa. ¹⁰Pancadäniya inänite guiquënë Wængonguï Önöwoca godö cæcä æninque tömënäni tæï piñænäni badinque nanguï pönï cædänipa. Wængonguï Önöwoca apænecä ëñëninque wadäni Wængonguï beyæ nê apænedäni inänipa. Ayæ wacä yewænte bai tedecä adinque, Wængonguï Önöwoca tedecantawo, wënæ tedecantawo, ante wæyönäni Wængonguï Önöwoca pancadäniya inänite edonque odömongä adinque

tömënäni, Æcänö önöwoca nê tedecä, ante do ëñënäniya. Pancadäniya guiquënë Wængonguï Önöwoca tönö apænedinque wadäni nänï tede bai nê tededäni inänipa. Ayæ ïinäni wadäni nänï tede bai tededäni ëñëninque pancadäniya Wængonguï Önöwoca apænecä ëñëninque, Nê tededäni æbänö ante tededäni, ante do ëñënäni inte wadäni inänite edonque pönï apænedäni ëñënäniya.

¹¹Ìininque adocä Önöwoca adocanque ïnogä inte tömengä nänö nö angä bai cædinque mönö ïmonte apænte æninque, Pancaminiya ïimai cæcæminimpa, wamini ïimai cæcæminimpa, ante pönö cæcä æninque adocanque nänö cæquënënö ante wacä nänö cæquënënö ante edæ tömämö mönö cæquënënö ante cæmompä.

Adocabomö bai ïmompä

¹²Mönö baö adoyonque pönï ëñamö incæ mönö wiï adodonque cæquinö ante ëñamö inte mönö pæ pagænguincöo watai watai ëñamompä. Edæ wadö mönö cæquinö ante watai ëñadinque mönö wæætë wadö cæquinö ante watai watai ëñamompä. Ìininque watai watai nanguï mönö ëñacoo ïñömö adoyonque pönï impä. Ayæ Codito nempo quëwëninque mönö adobaï adocabomö ïmompä. ¹³Mönö adocabomö mönö tömämö baquinque Wængonguï Önöwoca mönonga pö guiite owocampa. Ìininque oodeocä incæ guidiegocä incæ wacä ingante nê cæcä incæ abæ tawænte ee gote bai nämä beyænque nê cæcä incæ mönö tömämö adotaca bete bai Wængonguï Önöwoca tönö äawocaque bai tömämö ëwocamompä.

¹⁴Mönö baö adoyonque pönï ëñamö incæ mönö wiï adodonque cæquinö ante ëñamö inte mönö ëñacoo watai watai nanguï ëñamompä. ¹⁵Ìininque mönö önöwa incæ, “Önompö ömæpobo inte botö waocä baö ömaabo ïmopa,” ante ædö cæte anguingä. Ìñæmpä mänömai wæte tedecä incæ önöwa cöwë waocä baö ëñate ëwacampa. ¹⁶Ayæ mönö

önömonca incæ, “Awınca ömæmómo inte botö waocä baö ömaabo ïmopa,” ante ædö cæte anguingä. Ìñæmpa mänömaï ante tedecä incæ önömonca cöwë waocä baö ëñate ëmoncacampa. ¹⁷Ìñæmpa mönö baö tömäñö awincaque ëmómö bai edæ quimocadö ëñenguëñëi. Ëñënamäi incädömöimpa. Ayæ mönö baö tömäñö önömoncaque ëmoncamö bai quincadodö ongoncadoquëñëi.

¹⁸Incæte Wængongui ïñömö edæ, Waomïni mïni cæquëñënö ante eyepæ cæcæmïnimpa, ante badoncæboimpa, ante Wængongui angacäimpa. Ìninqe tömengä nämä nänö angainö bai badöninque mönö pæ pagænguincöo adoyonque baquinque ante wadö cæquïnö ante wadö cæquïnö ante tömäñö badongacäimpa. ¹⁹Edæ adodonce pönï mönö cæquëñënö ante Wængongui badongä bai mönö wadö mönö cæquëñënö ante quïodö pæ pagænte cæquëñëi. ²⁰Wængongui nänö nê badongaimö ïñömö inte wadö mönö cæquïnö ante watai nanguï mönö ëñacoo ëñamö incæ mönö baö adoyonque pönï ëñamompa.

²¹Mänömaï ëñamö ïñömönte edæ mönö awınca incæ önömpo inte apænedinque, “Bitö dæ ämi bai botö tömëmo eyepæ cæcædömoimpa,” ante ædö cæte anguiï. Ayæ wæætë mönö ocamö incæ önöwa inte apænedinque, “Bitö dæ ämi bai botö tömëmo eyepæ cæcædömoimpa,” ante ædö cæte anguiï. ²²Wæætë mönö baö pancayonga pæ pagænämaï ï incæte mänïñö ante mönö godömenque waa adinque, Mönö quëwenguiñö impa, ante angæimpa. ²³Wayö guiquëñë, Wïi waëmongä awædö, ante mönö añö ante, Waa acædänimpa, ante cædinque waëmoncoo pönö dadi ompogate mänïñö beyæ godömenque waa ate bai cæmompä. Wayö guiquëñë mönö guïñëñate wædö ante, Wïi edonque acæimpa, ante pönö bee ogate cædinque mönö guïñëñayö beyæ godömenque waa cæmompä. ²⁴Waëmö mönö ayö guiquëñë, Edonque acæimpa, ante bee ogadämaï cæmompä.

Incæte, Adoyonque bacæimpa, ante mönö baö wayö wayö badöninque Wængongui, Wïi waëmongä, ante mönö wæyö ante pönëninque, Mänïñö botö godömenque waa abopa, ante badongacäimpa. ²⁵Ìninqe, Minitö baoncoo näëmæ pïñämaï incæmïnimpa, ante cædinque Wængongui mönö baö adoyonque badongacäimpa. Wæætë mïnitö nämä baoncoo incæ näëmæ waadete waa cæcæmïnimpa, äninque Wængongui tömäñö waa acampa. ²⁶Ìninqe mönö baö adoyömonque nantate wæyömö tömäo wootæ wootæ nantate wæmompä. Ayæ wæætë adoyömonque adinque, Waëmö impa, änäni ëñente wædinque tömäo watapæ tomompä.

²⁷Minitö ïñömö, Wayö wayö ëñamö incæ adoyonque ëñamompä, ante do pönëninque, Mönö adobai nänëñë nänëñë ingaimö inte ñöwo wæætë Codito nempo quëwëninque adocabomö imompä, ante pönencæmïnimpa. ²⁸Ìninqe Codito ingante godongämæ mönö pönencabo ïmö adinque Wængongui angä ëñëninque ïimai cæmompä. Yæcadomöni ïmöni ïñömö Codito nänö da godongaimöni ïmönipä. Gao wæi ïnäni ïñömö Wængongui beyæ nê apænedäni ïñänipä. Ayæ tæcæguedëñäni ïñäni ïñömö nê odömönte apænedäni ïñänipä. Wæænömenque ïñäni ïñömö tæi pïñænte entawente nê nanguï cædäni ïñänipä. Yæmïñæ gao æidinque ïñäni ïñömö Wængongui Önöwoca tönö ääwocaque bai ëwocadinque ïmaï cædänipä. Pancadäniya, Wënæ wënæ ïñäni waa bacædänimpa, ante nê waa cædäni ïñänipä. Pancadäniya wadäni beyæ nê waa cædäni ïñänipä. Pancadäniya nê änäni ïñöñäni inte awëñëidi ïñänipä. Ayæ yæmïñæ pönï ïñäni ïñömö wadäni nänï tede bai nê tededäni ïñänipä.

²⁹Mänömaï ïmö incæte edæ Codito nänö nê da godongaimö dicæ tömämö ïmongaa. Ayæ Wængongui beyæ nê apæñëimö dicæ tömämö ïmongaa. Nê odömönömö dicæ tömämö ïmongaa.

Nē tæi pīnænte entawente nanguī cædōmō dicæ tōmāmō imongaa. ³⁰Ayæ Wængongui Awēnē pōnō cæcā incæte wēnæ wēnæ ināni nāni waa baquinque ante dicæ tōmāmō nē waa cæmongaa. Edæ wadāni nāni tede baī dicæ tōmāmō tedemongaa. Wacā mænōmaī wadāni nāni tede baī tedecā ēñēninqe tōmāmō dicæ mōnō tededō adodō edonque apænemongaa. ³¹Incæte mīnitō Wængongui ingante, Bitō Ōnōwoca pōnō cæcā ate mōnitō eyepæ inte ate yæcado ongōnāni nāni cæi baī adobaī cæcæte ante nanguī wæmōnīpa, ante apænedinqe nanguī cæedāni.

**Mōnō waadete pōnente
cæcæimpa, ante**

Ōnōwō iñōmō botō, Æbānō godōmenque waa pōni cæquī, ante yewæmonte odōmōmo aedāni.

13 ¹Botō waodāni nāni tede baī tedebopa, amīnitawo. Wængongui anquedoidi nāni tede baī tedebopa, ante tomīnitawo. Iñæmpa mōnō wadāni inānite waadedāmaī inte tedemō ininqe ampoincade ōnonque ampoi baī imaimpa. Waadedāmaī inte tedemō ininqe adoyōmō pōnō wo pōnō wo pōnō wæcainta baī mōnō adobaī ōnonque tedewēmō imaimpompa.

²Wængongui Ōnōwoca pōnongā æninqe botō tōmengā beyæ nē apænebo imopa, ante tomīnitawo. Waodāni nāni wē wodonte ēñengainō tōmānō ante edonque pōni ate ēñēmopa, ante tomīnitawo. Waodāni nāni nanguī ēñēnō ante adinqe tōmānō ante ēñēmopa, ante tomīnitawo. Edæ nē wede pōnēmīni inte mīnitō ānanquidi incæ amīni ēñente cabænte gotawo. Iñæmpa mænīnō tōmānō waa pōni cæmō incæ mōnō wadāni inānite waadedāmaī inte cæmō ininqe wæætē ōnōmonque edæ mōnō babaimpa.

³Ōmæpodāni inānite botō mænīnō tōmāā nēnempote godōmopa, ante tomīnitawo. Wængongui beyæ ante cæyōmote wadāni botō baō botō ēñayō incæ iya tançæ cædāni ate wædinque

botō piyænē cæbaīmopa, ante mīnitō, Waa cæbopa, ante tomīnitawo. Iñæmpa mænīi tōmāā waa cædinque mōnō waadedāmaī inte cæmō ininqe mōnō waa cædō beyæ ænāmaī imaimpompa.

⁴Nē waadete pōnengā iñōmō tōmengā pīnāmaī inte edæ piyænē cædinque godō waadete cæcampa. Wadāni gomonga cædinque godōmenque nanguī ænāni adinqe nē waadecā wæætē waadete pōnēninqe pīnte wædāmaī inte piyænē cæcampa. Nāmā nānō cædinō ante pōnēninqe nē waadete pōnengā iñōmō, Botō gomonga cæbopa, ante tededāmaī ingampa. Tōmēmoque wæmō imopa, ante nāmā waa adāmaī ingampa. ⁵Wacā tæcæ cæyongante nē waadete pōnengā iñōmō, Tāno cæbote, ante wæcæ cædāmaī ingampa. Nāmā nānō æinēnō ante cædāmaī inte tōmengā wadāni beyænque cæcampa. Wæætē wīi iñontobæ ænguī bacampa. Wadāni wēnæ wēnæ cædāni ate wædinque tōmengā nē waadecā inongā inte wæætē piyænē cæcampa.

⁶Ininqe, Wacā wēnæ wēnæ cæcampa, ante tededāni ēñente wædinque nē waadete pōnengā iñōmō mænīnō ante todāmaī ingampa. Wæætē, Wacā nōingā cæcampa, ante tededāni ēñēninqe tōmengā watapæ pōni tocampa. ⁷Æbāmē cædāni incæ nē waadete pōnengā iñōmō piyænē cædinque tōmānāni inānite wæcæ gompompa. Wæætē, Waa cædānīpa, ānāni ēñēninqe tōmengā, Nāwangā impa, ante do ēñengampa. Æbāmē ba incæte tōmengā, Ayæ ate watapæ bacæimpa, ante cōwē pōnēninqe wæntædāmaī inte ee cæcampa.

⁸Mōnō waadete pōnēmāmo iñōmō cōwē dæ badāmaī ingæimpa. Wæætē Wængongui iincayæ ate, Idæwaa, angā ininqe inguipoga tōmengā beyæ mōnō apænedō guiquēnē edæ dæ angæimpa. Wadāni nāni tede baī mōnō tededō incæ pæ wēnecæimpa. Inguipoga nanguī adinqe mōnō ēñēnō ante Wængongui, Idæwaa, ancæcæimpa. ⁹Nōwō mōnō ēñēnō iñōmō pancaā ēñēninqe pancaā

wæætē oda cæmompā. Wængonguī beyæ mōnō apænedō iñōmō pancaa apænedinque māninque apænemompā.
¹⁰Iñique bayedē guiquēnē Wængonguī nānō apænedō ædæmō ēñēninque mōnō nōingā pōnī odōmonte apænecæmōimpa. Oda cæte mōnō ēñēnō ante, Idæwaa, āninque Wængonguī māniñedē edæ mōnō wīī eyepæ apænete wædō ante, Idæwaa, ancæcāimpa.

¹¹Botō iñōmō wēñæmoyedē wēñængā nānō tede bai tededinque wēñængā nānō ocai ēñēnō bai ēñengaimo inte wēñængā, Īimai impa, ante nānō pōnēnō bai botō māniñedē adobai pōnengaboimpa. Nōwo guiquēnē picæmo badinque wēñæmoyedē botō cægainō ante ñimpo cæbopa. ¹²Awocawænta wēmō ate bai cædinque mōnō ñōwo Wængonguī Ōnōwoca nānō odōmōnō ante edæ wīī edonque amompā. Ayæ ate guiquēnē mōnō awincadō awinca edonque pōnī acæimpa. Botō ñōwo pancaa adinque oda cæte ēñēmo ĩmopa. Ayæ ate guiquēnē Wængonguī pōnō odōmongā adinque tōmengā botō ĩmote edonque pōnī acā bai botō adobai tōmāā eyepæ pōnī acæboimpa.

¹³Iñique mōnō entawēnoncoo ante adinque mēnonque go adodonque mānimpodonque ayæ ongompā. Mōnō wede pōnēnō ante ædæmō entawengæimpa. Watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēnō ante ædæmō entawengæimpa. Mōnō waadete pōnēnō ante ædæmō entawengæimpa. Īinque mānimpodonque ayæ ongō incæte mōnō waadete pōnēnō iñōmō edæ ñænænō pōnī ĩ ĩinque mōnō māninō ante tāno ædæmō entawengæimpa.

**Wadāni nāni tede bai
æbānō tedequīī, ante**

14 ¹Iñique mīnitō, Nē waadete pōnēmō bacæimpa, ante māninonque ante pogodo gote bai nangui cæedāni. Ayæ adobai, Wængonguī Ōnōwoca mōnō ĩmonte nānō pōnōnō bai mōnō eyepæ ēwocadinque cæcæimpa, ante nangui

æinente wæedāni. Māninō Wængonguī Ōnōwoca nānō pōnōnoncoo ate adinque mīnitō, Wængonguī beyæ nē apænemō mōnō tāno adodonque ante bacæimpa, ante godōmenque æinente wædinque cæedāni. ²Edæ wadāni nāni tede bai æcānō tededā tōmengā wīī waodāni ĩnānite apænecampa. Wængonguinque ingante apænecampa. Edæ tōmengā ōnōwocaque tedecā ĩinque tōmengā ingante Wængonguī æbānō awēmō apænecāā, ante ædō cæte ēñenguinānii. ³Wængonguī beyæ nē apænecā guiquēnē waodāni ĩnānite waadete pōnēninque ĩimai cæcæte ante apænecā ēñēnānipa. Mīnitō tæī pīñæmīni mīni entawenguinque wede pōnencæmīnimpa, ante apænecampa. Ayæ, Wæwente quēwēmīni incæ mīnitō wampo bawēnente tæī pīñænte cōwē cæcæmīnimpa, ante tōmengā Wængonguī beyæ ante pōnō apænecampa. ⁴Wadāni nāni tede bai nē tedecā guiquēnē, Tōmēmo tæī pīñæmo botō entawenguinque ante nangui ēñencæboimpa, ante nāmā beyænque ante tedecampa. Wængonguī beyæ nē apænecā guiquēnē Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo beyæ ante apænedinque, Mīnitō tæī pīñænte mīni entawenguinque ēñencæmīnimpa, ante apænecampa.

⁵Iñique mīnitō tōmāmīni wadāni nāni tede bai apænemīni adinque botō wædænque tobaīmopa. Wæætē tōmāmīni Wængonguī beyæ apænemīni adinque botō godōmenque watapæ tobaīmopa. Wængonguī beyæ nē apænecā iñōmō ñænængā ĩñongā wacā tededō nē tedecā guiquēnē wædangā ingampa. Incæte, Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo tæī pīñænte entawencæmīnimpa, ante cædinque tōmengā wacā tededō tedete ate, Īimai ante tedetabopa, ante mīnitō tededō adodō ante edonque apænecā ĩinque tōmengā adobai ñænængā ĩnongā ĩmaingampa. ⁶Īñānāni ēñēedāni. Wængonguī nānō nō wodōnō incæ tōmengā nānō nō ēñēnō incæ tōmengā

nänö nõ odömönö incæ ante botö mīnitö weca pōninque odömōnte apænebo ēñēninque mīnitö godōmenque pōnēmaīmīnīpa. Wængonguī īīmaī cæcæcāīmpa, ante apænebo ēñēninque mīnitö guīñente wædinque waa cæbāīmīnīpa. Wæætē mīnitö weca pōninque botö wadāni nāni tedebāi tedete apænebo bāi mīnitö ædō cæte godōmenque nē pōnēmīni baquēnēmīni.

⁷Edæ gobæ ongōnte aa pedīnque ōnonque ante pedāni ēñēninque mōnō wæætē, Ædemē ante pedānīpa, ante ædō cæte ēñenguīī. Nē ampoinca ampodāni adobāi āmotamīni ināmaī ōnonquedō ante ampodāni ēñēninque mōnō, Ædemē ante ampodānīpa, ante ædō cæte ēñenguīī. ⁸Ayæ tontado adobāi, Wæætedō wæætē cæcæīmpa, ante todompeta nāni ancadeca we ōōninque idiquibæ we ōōngā īinque wadāni, Æbāmē cæcæte ante we ōōngāā, ante wædinque oda cæte ee ongōnte wæætedō wæætē cædāmaī īīmaīnānīpa. ⁹Ayæ mīni cabo adobāi wīī edonque apænemīni ēñēninque wadāni, Æbāmē ante tedecāā, ante wædinque oda cæte wæbāīnānīpa. Woboyæ māmoque īīnæmpa tedewēmaīmīnīpa.

¹⁰Wadāni inguipoga tōmāo quēwēninque nanguī nāni tededoncoo tededānīpa. Nāwangā īmpa. Incæte wadāni nāni tededō wadāni nāni tededō tōmāā tedequīnō ī īinque adodeque incæ ōnonque tedete īnāmaī īmpa.

¹¹īnīnque wacā apænecā ēñēninque botö, Æbānō ante tedecāā, ante ēñēnāmaī īmo adīnque tōmēngā wæætē, Wabī īnte wīī ēñēmīpa, ancædongāīmpa. Tōmēngā īngante botö adobāi, Wabī īnte botö tededō wīī tedebīpa, ante ancædōmoīmpa. ¹²īnīnque mīnitö, Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā ænīnque mōnō eyepæ ēwocadīnque cæcæīmpa, āmīnitawo. Mānōmaīnō ānīnque mīnitö, Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā ænte ēwocadīnque cædōmō īnte mōnō Codito īngante mōnō godongāmæ pōnencabo godōmenque tæī pīñænte entawēngæīmpa, ante

pōnēninque mīnitö, Mānīnonque ante botö ēwocate cæquīnō ante pōnōngā æncæboīmpa, ante tāno æīnente cæedāni.

¹³Mānōmaī beyæ wadāni nāni tede bāi nē tedemīni īñōmō mīnitö tōnīñadāni adobāi ēñencædānīmpa, ante cædīnque Wængonguī īngante īīmaī ante ædāni. Wængonguī ēñēmi. Wadāni nāni tede bāi do tededīnque botö æbānō ante tedetawoo, ante bitö odömōnte apænebi ēñēmoē. Mānōmaīnō ante apænebi ēñēninque botö wæætē mōnitö tededō adodō ante edonque apænebo ēñēninque mīnitö Wængonguī īngante apænete cæedāni. ¹⁴Wadāni nāni tede bāi tededīnque Wængonguī īngante apænebo īnte botö ōnōwocaque pōnente apænedīnque ocāi ōmædæcabo bāi īnte apænebāīmōpa.

¹⁵Mānōmaī īmpa, ante adīnque æbānō cæquīmoo. Edæ ōnōwoca pōnente apænedīnque botö ocāi adobāi ēñente pōnēninque Wængonguī īngante apænecæboīmpa. Ayæ Wængonguī īngante waa pōnī apænecæte ante ōnōwoca pōnente āmotamīni ānīnque adobāi ocāi ēñente pōnēninque āmotamīni ancæboīmpa. ¹⁶Bitö, Wængonguī īngante waa pōnī cæcāmpa, ante ōnōwocaque pōnēninque apænebitawoo. īīnæmpa Wængonguī īngante waa ate pōnēninque ōnōwocaque pōnente apænebi ēñēninque wacā nē ōnonganque īngā guīquēnē, Bitö æbānō apænebiī, ante ēñēnāmaī īnte, Ædō cæte Ao anguīmoo, ante wæbaīngāmpa. ¹⁷Bitö waa ate pōnēninque ōnōwocaque waa apænebi ēñēninque tōmēngā wæætē, Bitö æbānō ancæte ante tedebīī, ante ēñēnāmaī īnte ædō cæte godōmenque tæī pīñænte entawēngūngāā. ¹⁸Botö īñōmō, Mīnitö wadāni nāni tede bāi wædænque tedeyōmīni botö godōmenque nanguī tedebōpa, ante Wængonguī īngante waa ate pōnēninque apænebōpa. ¹⁹Incæte Codito īngante mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ pōnīnque botö wadāni nāni tede bāi tæne tīnco mīido ganca tedequī

incæ wīī tededinque wæætē, Wadāni ēñencādānimpā, ante mēnea pōnī edonque apānedinque waa tobaīmopa.

²⁰Īñānāni ēñēedāni. Tæcæ ēñādāni īñōmō wēnæ wēnæ mōnō cæpāmo ante ēñēnāmaī īnānīpā. Mīnitō adobaī mānīnō wēnæ wēnæ mōnō cæpāmo ante ēñēnāmaī inte baī pōnēedāni. Wæætē ocaī mōnō pōnēnō guiquēnē mīnitō mānīnō ante wēñēnānique wædænque nāni encadō baī wīī pōnēninque wæætē picēnāni nāni nanguī encadō baī adobaī nanguī encate pōnēedāni.

²¹Dodāni mōnō Awēnē beyæ ante wææ āninque īīmaī ante yewæmongadānimpā.

“Wadāni nāni tede baī nē tededāni īnānite botō āmo ēñēninque tōmēnāni wæætē botō quīnāni īnānite apānecādānimpā. Incæte īñāni guiquēnē botō īmote cōwē ēñēnāmaī inguīnāni awædō, ante mōnō Awēnē angampa,” ante yewæmongatimpā.

²²Īninque, Wadāni nāni tede baī tedemīni ēñēninque nē pōnēnāni wædāmaī īñōnāni nē pōnēnāmaī īnāni guiquēnē mǎnōmaī tedemīni ēñēninque guīñente wæcādānimpā, ante cædinque Wængonguī Ōnōwoca pōnō cægacāimpā. Wæætē Wængonguī beyæ ante edonque apānemīni ēñēninque nē pōnēnāmaī īnāni wædāmaī īñōnāni nē pōnēnāni guiquēnē do ēñencādānimpā, ante cædinque Wængonguī Ōnōwoca pōnō cægacāimpā. ²³Codito ingante mīni pōnencabo godongāmæ pōninque tōmāmīni wadāni nāni tede baī wadāni nāni tede baī tedemīni adinque ayæ pōnāni guiquēnē nē ēñēnāmaī īnāni incæ nē pōnēnāmaī īnāni incæ æbānō anguīnānī. Mǎnōmaīnonque tedemīni ēñēninque tōmēnāni wæætē, Mīnitō ōmædæcamīni inte ōnonque tedewēmīnīpā, ante wæbaīnānīpā.

²⁴Tōmāmīni wæætē Wængonguī beyæ edonque apāneyōmīni nē pōnēnāmaī ingā incæ nē ēñēnāmaī ingā incæ ponte ēñēninque tōmāmīni mīni apānedō beyæ tōmengā, Botō wēnæ wēnæ cætābopa, ante wæbaingampa. Ayæ Wængonguī beyæ āmīni ēñente wædinque tōmengā,

Botō nāwangā wēnæ wēnæ cædōmo inte wentamō mongænte awædō, ante nāmā apāente āmaingampa. ²⁵Ayæ tōmengā mīmōno nānō wentamō wē wodōnincoo da tadonte ate baī edonque ate wædinque tōmengā ædæ wæænte guidōmēmæ ñongāninque Wængonguī ingante, Bitō adobique nē waa cæbi īmīpā, ante waa apānebaingampa. Ayæ mīnitō imīnite, Nāwangā Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque baī ewocāmīnīpā, ante apānebaingampa.

Quiēmē cæmīni incæ nōingā pōnente ædæmō cæedāni

²⁶Mǎnōmaī ī īninque īñānāni, mōnō æbānō cæquīī. Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā æninque eyepæ inte mīnitō tōmāmīni godongāmæ pōninque īīmaī cæmīni incæmīnīpā. Adocanque āmotamīni adodeque angā ingampa. Wacā odōmoncæte ante adodeque apānecā ingampa. Wacā ingante Wængonguī edonque odōmonte apānecā ēñēningā inte tōmengā adodō ante adodeque ante odōmonte apānecā ingampa. Wacā guiquēnē wadāni nāni tede baī adodeque tedecā ingampa. Tōmengā æbānō ante tedecāā, ante wacā do ēñēninque mīnitō tededō wæætē edonque apānecā ingampa. Mǎnōmaī wade wade ante nē apānemīni inte mīnitō tōmāmīni, Godongāmæ tæī piñænte entawengæimpā, ante īīmaī cæte tedecæmīnīpā. ²⁷Wadāni nāni tede baī tedeyongā wacā adotedæ wææ tededāmaī incæcāimpā. Māningā īinque tedecā ate wacā tedecæcāimpā. Ayæ wæætē wacā, Tedecæboimpā, angā Ao āmīni tedecā ate idæwaa. Mānimpodānique tedete ñīne cædāni adinque wacā ēñēninque, Æbānō ante tededānī, ante mīnitō tededō edonque apānecā ēñencāmīnīpā. ²⁸Codito ingante mīni pōnencabo weca nē ēñente adodō apānequēnengā dæ angā īninque edæ wadāni nāni tede baī nē tedēinente wæcā īñōmō wæætē ee adinque tededāmaī inte pæ wēēnecæcāimpā. Tōmengā nāmā

incæ önöwënenque tedete Wængongui ingante tedecæcäimpa.

²⁹Wængongui beyæ nê apænedäni adobaï mengäa pöni apænedäni ate idæwaa. Mänimpodäni apænedäni ëñëninque minitö, Nö ante apænedänii, idiquibæ ante apænedänii, ante apænte ante ëñencæminimpa. ³⁰Ayæ adocanque tæcæ apænee göñongä wacä nê ëñë congä ingante Wængongui Önöwoca iñontobæ apæneçä ëñëninque tömengä, Botö apæneçæboimpa, angä ëñëninque nê apænedingä wæætê apocænê edæ ëamonca ëñë concæcäimpa.

³¹Edæ Wængongui beyæ apænedinque adocanque täno apænete ñine cæcä ate wæætê wacä wæætê wacä apænete ñine cæcæcäimpa. Mänömaï cædinque minitö godongämæ ëñente badinque wampo bawënenete ongoncæminimpa.

³²Wængongui beyæ nê apænedäni iñömö tömënanäi nämä önöwoca wææ äninque önöwënenque wädämaï inte ocaï pönete apænedänipa. ³³Edæ Wængongui incæ nê gänê pönënongå inte Yæ yæ wapiticæ godö tededämaï ingampa cæminii.

Wængongui quinäni Codito ingante näni pönencabo tömänäni wayömö näni cabo wayömö näni cabo godongämæ pöninque näni cæi bai cædinque, ³⁴minitö adobaï Codito ingante mini pönencabo godongämæ pöñömini onquiyænäni inänite ämini tededämaï incædänimpa. Edæ, Apocænê ëñëmæwedäni, ante Mõitee wodi nänö wææ angai bai cædinque onquiyænäni wæætedö wæætê änämaï inte onguiñænäni näni änonque ëñëninque edæ ëñë concædänimpa. ³⁵Æbänö ante apænedänii, ante ëñencæte ante wædinque onquiyængä oncönê gote ate angä ëñëninque tömengä nänöogængä wæætê adodö apæneçä ëñencæcäimpa. Edæ Codito ingante mini pönencabo godongämæ pöñömini onquiyængä iñömö, Guiñënete awædö, äninque ee tededämaï incæcäimpa.

³⁶Iñæmpa, Wængongui nänö angainö ante minitö adomîni que dicæ

mä pönëninque odömöminítawogaa. Wädäni ëñënämaï iñönänite minitö dicæ adomîni que Wængongui nänö apænedö ante ëñëmînitawogaa. ³⁷Bitö, Wængongui beyæ nê apænebo imopa, ämitawo. Wængongui Önöwoca pönö cæcä äninque botö eyepæ ewocadinque nê nanguï cæbo imopa, ämitawo. Mänömaï ewocabi inte do ëñëmi ininque bitö, Mönö Awënê nänö wææ angainö ante Pabodo mäninonque ante yewæmongampa, ante, Näwangä impa, ante apænebaïmpa. ³⁸Wæætê mäninö ante æcänö ëñënämaï ina tömengä ingante wæætê mönö ëñënämaï ingäimpa.

³⁹Iñänäni, Mänömaï impa, ante pönëninque minitö, Wængongui beyæ apæneçæcäimpa, ante cæcæte ante cöwê nanguï cæedäni. Ayæ, Pancadäniya wädäni näni tede bai apænedänipa, ante adinque minitö Baa änämaï iedäni. ⁴⁰Incæte quïëmê cæminäi incæ mîni pönencabo mîni godongämæ watapæ quëwënguinque ante nöingä pönete ædæmö cæedäni.

Codito ñäni ömæmongacäimpa, ante

15 ¹Nöwo botö tönîñamîni ëñëedäni. Codito ingantedö ante botö do watapæ apænebo ëñëninque minitö mänineque ante Ao ante wede pönëninque edæ tæi ongömînitapa. Nöwo guiquënë minitö, Mänine ante æbänö intawoo, ante oda cædämaï incæminimpa, ante botö adodö ante ædæmö odömönte yewæmömöi aedäni. ²Mänine ante watapæ apænebo ëñëninque edæ minitö adode ante wede pönëninque tæi ongömîni inte edæ mänine beyænque quëwëmaïmînipa. Wæætê mänine botö watapæ apænedö ante æmæ pönëmîni ininque mîni pönënimämo incæ önömämoque pöni babaiimpa.

³Edæ mönö Codito tömengä nänö pönö cægäinö ante botö ëñëno ante botö doyedê, Mänine ante mönö täno pönengäimpa, ante pönö apænebo ëñëmînitapa. Nöwo wæætê,

Ēñencæminimpa, ante botō adode ante yewæmōmo acæminimpa. Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō bai iinque cædinque mōnō Codito iñōmō wēnæ wēnæ mōnō cægainō ante teēmē mongænte wætē wængacäimpa, ante impa.

⁴Ayæ, Wængä ate tömengä baō ini ö ante mao daga wengadänimpa. Ayæ Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō bai cædinque Codito mēōnaa go adoönæque iñonte do ñāni ömæmonte miingā quēwengacäimpa, ante mänine ante impa. ⁵Ayæ ñāni ömæmonte quēwēngō inte tömengä dobæ Pegodo weca ponte a ongongä acantapa. Ayæ ate tömengä nānō nē ēmiñængaināni, Dote, nāni änōnāni weca dobæ ponte a ongongä adänitapa. ⁶Ayæ ate mōnō tōñifadāni quiniendo ganca ayæ godōmenque nanguī ināni godongämæ ongōñōnāni tömengä tömēnāni weca do ponte edæ a ongongä adotedæ agadänimpa. Iñāni iñōmō pancadāniya ñōwo do wængadänimpa. Pancadāniya nanguī ināni nē againāni incæ ayæ miināni quēwēnānipa. ⁷Mänināni adāni ate Itota wætē Tantiago weca a ongongä agacäimpa. Ayæ ate tömengä nānō nē da godongaināni weca adocä Itota ponte a ongongä agadänimpa. Itota mänōmai cægacäimpa, ante botō, Mänine täno pōnengäimpa, ante yewæmōmopa.

⁸Botō guiquēnē nē wæmpodingä bai inte wæyōmote tömengä ñōwo pōñi botō weca a ongongä atabopa. ⁹Edæ Codito tömengä nānō nē da godongaïmo ñmo incæ botō wadāni tömengä nānō nē da godongaināni bai wii adobaï imopa. Edæ Itota ingante godongämæ nāni pōnencabo inānite nē togænte pangaïmo inte botō wædāmo pōñi imopa. ¹⁰Edæ æbāmē ñmo incæte Wængonguī waadete pōnō cæcä beyænque botō mänōmai imopa. Edæ tömengä nānō pōnō cædō ante botō wii önonque cæcæte ante æmoimpa. Wætē wadāni wædænque cæyōnāni tömengä waadete pōnō cæcä æninue botō godōmenque nanguī

cætabopa. Incæte botō dicæ tömēmoque adoboque cæbogaa. Wætē Wængonguī nānō waadete pōnō cædō ænimo inte botō tömengä tōnō cædinque nanguī cæbo imopa. ¹¹Iñinque botō apænebo incæ tömēnāni apænedāni incæ mōnō Codito tömengä nānō pōnō cægainonque ante tömāmōni apænemōnipa. Mänineque ante apænemōni ēñēninue mīnitō mänineque ante pōnēmīnitapa.

Do wængaināni incæ ñāni ömæmoncædänimpa, ante

¹²Iñinque, Codito do ñāni ömæmongacäimpa, ante apænemōni ēñēmīni incæte pancamīniya, Nē wængaināni dicæ ñāni ömæmōnāniyaa, ante ædō cæte ænewēmīni. ¹³Iñæmpa, Cōwē ñāni ömæmōnāmai ināni bai mōnō Codito incæ adobaï ñāni ömæmōnāmai incædongäimpa. ¹⁴Ayæ Codito ñāni ömæmōnāmai ingä bai tömengä waa pōñi nānō pōnō cægainō ante quinante apænequēnēmōni. Edæ önonque pōñi bacædōnimpa. Ayæ önonquedō ante apænemōni bai mīnitō mänine ante pōnēmīni incæ ædō cæte quēwenguēnēmīni. ¹⁵Mōnitō godōmenque Wængonguī ingante ante apænedinque, Codito ingante Wængonguī incæ angā ñāni ömæmongacäimpa, ante apænetamōnipa. Iñinque, Nē wængaināni cōwē ñāni ömæmōnāmai inānipa, ante mīni ænewēnō iñōmō nāwangä i bai mōnitō Wængonguī nānō cægainō ante babæ wapiticæ ante edæ apæneædōmōnimpa. Edæ, Cōwē ñāni ömæmōnāmai inānipa, ante mīni ænewēnō nāwangä i bai Wængonguī, Ñāni ömæmōe, ante ædō cæte anguēngä.

¹⁶Iñæmpa, Ñāni ömæmōnāmai inānipa, ante mīni ænewēnō nāwangä i bai Codito incæ adobaï ñāni ömæmōnāmai incægacäimpa. ¹⁷Ayæ Codito ñāni ömæmōnāmai ingä bai mīnitō mīni wede pōnēnō incæ önonque pōñi pōnente incædōnimpa. Iñinque wentamō mīni mongænō ædō cæte ñā mēnongaquēnēmīni. Mīni wēnæ wēnæ

cædinō beyæ wentamō mongænte wæcædōminimpa. ¹⁸Māninō ante mini ānewēnō nāwangā ī bai Codito nempo quēwēninque do wængaināni incæ do mempoga wæninque ædō cæte quēwenguēnēnāni. Quēwēnāmaī incædōnānimpa. ¹⁹Codito pōnō ængā beyænque mōnō adopoque wæninque wæætē wænāmaī quēwengæimpa, ante mōnō inguipogaque pōnēninque wæmo bai wadāni wædænque wæwēñōnāni mōnō godōmenque nanguī wæwenguēnē incædōnimpa.

²⁰Incæte Codito dobæ ñāni òmæmongacāi apa ānewēmīni. Edæ waodāni tānomō amiñayonte tā pedāni bai cædinque Wængonguī adobaī, Do wængaināni inānite āmo ñāni òmæmoncædānimpa, ante cæcæte ante cædinque Codito Tānocā ingante do angā ēñēninque ñāni òmæmongacāimpa. Nāwangā impa, ante āmo ēñēmaimīnipa. ²¹Edæ waocā incæ adocanque ēñēnāmaī cæcā beyænque mōnō wænguīmāmo pongatimpa. Ayæ nē wænguēnēmō inte wæyōmonte Ñōwocā Waocā ēñagaingā inte wæninque ñāni òmæmongā beyænque mōnō ñāni òmæmonte quēwenguīmāmo adobaī pongatimpa. ²²Edæ mæmæ Adāō wodi tōmengā tōnō tōmāmō godongāmæ nē wænguēnēmō bagaimō inte mōnō tōmāmō adobaī Codito tōnō godongāmæ nē ñāni òmæmonguīmō bagamōimpa. ²³Incæte to amiñayedē tānomō ñāni tā pedōmō bai inongā inte mōnō Codito adobaī Tānocā inongā inte edæ tāno ñāni òmæmongacāimpa. Codito nempo nē quēwēnōmō guiquēnē mōnō ayæmō inōmō inte edæ tōmengā nānō ponguīōnæ iinque ba ate mōnō māniñedē ate nē ñāni òmæmonguīmō imompa.

²⁴Māniñedē ate inguipoga awēnē odeyidi nempo ongoncoo incæ Codito tōmancoo ò ante òmæe ewencæcāimpa. Ñænænāni nāni ānōmāmo adobaī tōmāmāmo òmæe ewencæcāimpa. Tæi piñænāni nāni nanguī cædoncoo incæ Codito adocā incæ tōmancoo

wido cæcæcāimpa. Ayæ adocā nē Awēnē Odeye inongā inte tōmengā nempo ongoncoo wæætē edæ Mæmpo Wængonguī nempo edæ pædæ godongā æninque Mæmpo Wængonguinque tōmenganque adocanque Awēnē Odeye inongā incæcāimpa. Māniñedē ate edæ ñōwo mōnō quēwēmāmo iñōmō edæ iinque baquinō anguēnē. ²⁵Incæte Wængonguī Codito ingante, Bitō imite nē piinte cægāināni tōmānāni inānite mō gongæncæbiimpa, ante cædinque tōmengā ònōwa gāānē nānō wæantodonganca edæ adocā Codito incæ māninō nānō iinque cæganca nē Awēnē inongā ingampa.

²⁶Ayæ tōmengā ingante nē piinte cædāni inānite æmæwo bæ tacā adinque adoque pōni mōnō wænguīmāmo incæ ayæ ongō adinque Wængonguī, Mānimāmo dæ bacæimpa, ante mào òmæe ewencæcāimpa. ²⁷Tōmengā nempo Wængonguī tōmancoo pædæ godongā æninque tōmengā nē Awēnē bacæcāimpa, ante do yewæmongatimpa. Mānōmaīnō ante yewæmonte ongō incæte Wængonguī nē pædæ godōnongā inte ædō cæte, Nāmā pædæ godōmopa, anguingā, ante edonque acæimpa. ²⁸Ayæ ate Wængonguī Wengā incæ, Mæmpo Wængonguī botō nempo tōmancoo nē pædæ pōnongā inte tōmengā adocanque pōni Tæiyæ Awēnē badinque tōmenganque tōmancoo ènempocæcāimpa, ante cæcæcāimpa. Mānōmaī cæte ate tōmengā adobaī Mæmpo Wængonguī nempo quēwēninque Mæmpo nānō ānonque ante ēñente cæcæcāimpa.

²⁹Pancadāniya edæ, Do wængaināni beyænque cæmōnipa, ante cædinque tōmēnāni beyæ æpænē guiidānipa. Īninque, Ñāni òmæmōnāmaī ingæimpa, ante mini ānewēnō nāwangā ī bai tōmēnāni æbānō cæquēnēnāni ināni. Edæ, Ñāni òmæmōnāmaī ingæimpa, ante nāwangā ī bai edæ tōmēnāni nē wængaināni beyæ quīnante æpænē guiquēnēnāni. ³⁰Ayæ mini ānewēnō nāwangā ī bai mōnitō iñōmō quīnante

möni wantæ iñö wantæ iñö wodo wænguinö ante wæquënemöni. ³¹ Botö iimö iñö iimö iñö do wæwocabo inömo imopa, ante näwangä ämopa. Botö mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëninque mīnitö imīnite ante pönëninque watapæ tobopa, ante näwangä antawoo. Edæ botö tönīñamīni iñöminite botö mäninö ante näwangä änimo inte, Wæwocabo imopa, ante adobaī, Näwangä impa, ante ämo ëñëmaimīnipa. ³² Waomö mönö äinënö æcæte ante botö epetoidi babæidi bai ināni tönö guëa wæætedö wææte cæbo bai önonque cæte incædönimpa. Edæ, Do wængaināni nāni ömæmönāmaī incædänimpa, ante näwangä ī bai botö, “Iimö ate mönö æmæwo wænguinque ante cæte bete tocæimpa,” ante nāni änewënö bai ante ee quëwencædömoimpa.

³³ Iñæmpa mänömainö ante tedewënāni ëñëninque mīnitö wææte oda cædāmaī imæwedāni. Edæ do yewæmöninque, “Wiwa cædāni tönö guëa cædinque bitö adobaī wapiticæ quëwenguinque godongämæ cæbipa.” ³⁴ Ante wææ änāni ëñëedāni. Edæ, mīnitö wënæ wënæ cæmīni adinque Wængongui ingante ante ëñënamāi ināni iñömö oda cæbainānipa. Mänömaī beyæ mīnitö guingo imonte wæquënemīni inöminī inte nö cæte quëwëninque edæ wënæ wënæ cædāmaī iedāni.

**Do wængaināni iimāi nāni
ömæmoncædänimpa, ante**

³⁵ Bitö, Do wængaināni æbänö cæte nāni ömæmonguināni, ante ämitawo. Ayæ, Nāni ömæmöninque mönö baö quinö bai ëñate ponguimö, ante ëñencæte ante wæbitawo. ³⁶ Iñæmpa önonquedö ante wæbi awædö. Edæ waocä tömëmö quiyacä ate yabæque nömāate ate tä bocate pædimö bai mönö baö adobaī inte nömængæimpa. ³⁷ Iñæmpa todigo incæ wawæ incæ bitö, Tä bocate pæcæimpa, ante cædinque do pædiwæ tömëwæ änamāi inte tömëmonque ænte godö quiyabi ate tä bocate pæpa. ³⁸ Incæte, Tömëwæ æbänö

iwæ pæquiwæ, ante nāmā nänö angainö bai cædinque Wængonguinque pönö badongä ate tä bocate pæpa. Wamö tä bocate pædinque æbänö incaquiī, wamö æbänö incaquiī, ante do ëñengaingä inte Wængongui pönö badongä ate wainca wainca incapa.

³⁹ Tömāñö baö wīi adoyö bai ëñompa. Mönö waomö baö wayö ëñamompa. Ööingäidi baö wayö ëñadänipa. Ayamöidi baö wayö ëñadänipa. Gayæidi baö wayö ëñadänipa. ⁴⁰ Ayæ öönæde quëwënāni wayö mongæñönāni inguipoga quëwëmö iñömö wayö ëñamompa. Iñinque öönæde quëwënāni waa nāni ëñadö wayö iñonte inguipoga quëwëmö waa pönī mönö ëñayö guiquënë wīi adobaī ëñamö imompa. ⁴¹ Woyowotæ apäicä iñömö itæde nænque nänö apāi bai wīi apäicampa. Pönömenque pönī apäicampa. Nëmöidi guiquënë wadö bai apäidänipa. Edæ nëmöidi incæ pancadāniya nāmöināni inte wædænque apäiyönāni pancadāniya waa pönī ëmönāni inte guinæ nanguī apäidänipa.

⁴² Mänīi quiyadimö yabæque nömāate ate tä bocate pædimö bai mönö adopoque wæmö ate mönö baö adobaī aquinö inte nömæmpa. Wææte iincayæ ate mönö baö nömæadāmaī inguinque wææte nāni ömæmonguimö imöimpa. ⁴³ Ayæ mönö guinëñate wægäinö wido cæte ate mönö waa pönī ëñaquinque nāni ömæmongæimpa. Edæ mönö aquinö wido cædinque mönö tæi pīñæñö baaquinque nāni ömæmongæimpa. ⁴⁴ Edæ inguipogaque quëwëninque mönö ëñayö wido cæte ate mönö öönæde pönīwoca ëñate ewocadinque mönö waiñö pönī ëñate nāni ömæmongæimpa.

⁴⁵ “Adäo wodi tänocä inongä inte në ewocacä badinque quëwengacäimpa,” ante yewæmongatimpa. Ayæ adobaī Adäo wodi bai Nöwocä mönö Codito incæ në ewocacä inte quëwëninque mönö imote pönongä æninque ewocate quëwëmompa. ⁴⁶ Inguipogaque në quëwëngä guiquënë täno pongacäimpa. Mempoga në Quëwënongå guiquënë

ñöwoque ayæ pöningä inte nê Quëwengä ingampa. ⁴⁷Täncä ingante badoncæte ante Wængonguï onguipoi guidimöi æninque badongacäimpa. Ñöwocä guiquënë öönædë quëwengaingä inte pongacäimpa. ⁴⁸Inguipogaque ante quëwënanï guiquënë inguipoga täno quëwengaingä bai adobai inänipa. Öönædë mönö goquincabo guiquënë öönædë quëwente Pongaingä bai adobai imompa.

⁴⁹Inguipogaque quëwengä nänö ëñayö bai mönö adobai ñöwo ëñamompa. Ìncayæ ate guiquënë öönædë quëwente nê Pongaingä nänö ëñayö bai mönö adobai ëñaquimö imompa.

⁵⁰Botö töninäminï apænebo ëñeedäni. Adopoque ëñagaingä inte Wængonguï Awënë Odeye nempo ædö cæte guite quëwenguingä. Nê aquiiñö ñömænguifñö ëñadongä incæ tömengä mempoga ëñadämaï inte ædö cæte baö ñömäadämaï iñö ëñaquingä. ⁵¹Mönö waocabo wëenënedë mönö ëñënamäi ingainö ante botö tæcæ ëñënimö inte ñöwo edonque apænebo ëñeedäni.

Wii tömämö wænguimö imompa. Incæte tömämö iñontobæ wayonque ëñaquimö imompa. ⁵²Edæ todompeta mönö ancadeca æmæwo pönï nanguï öönäni ate mönö awinca adopoque bomö cæyömönte iñontobæ bacæimpa. Edæ todompeta tæcæ we ööñönäni do wængainäni incæ ñömænämaï nänï inguinque ñäni ömæmoncædänimpa. Mäniñedë edæ wayonque pönï mönö tömämö ëñacæmöimpa. ⁵³Edæ mönö baö mönö aquii ñömænguifñonque wido cæte ate mönö ñömænämaï inguifñonque ëñaquingue impa. Ayæ mönö aquii wænguifñö ewente ate waiñonque mönö wænämaï inguifñö ëñacæimpa. ⁵⁴Mönö ñömænguifñö ëñamö adinque Codito waiñö pönongä ænte ëñadinque mönö baö ñömænämaï ingæimpa. Ayæ mönö wænguifñö ëñamö adinque tömengä mönö wænämaï inguifñö ante waiñö pönï pönongä ëñacæimpa. Mänömaï cæcä ate dodäni nänï yewæmönthe angainö tömää iinque cæte ingæimpa.

Edæ iïmaï ante yewæmongadänimpa. “Mönö Codito nê tæi piñänongä inte mönö wænguimämö godö ömæe ewëninque gänä cæcæcäimpa. ⁵⁵Ïninque önonque bagai inte mönö wænguimämö iñömö dicæ tæi piñænte cæpa æmæwo wænguimö. Mönö wænguimämö incæ dicæ daapa emiñæmpa guï wænguimö.”

⁵⁶Mönö wënæ wënæ cægainö beyænque mönö daapa guite bai pante wæquinque nê wænguënëmö ingamöimpa. Ayæ ëñënamäi cæyömönte Wængonguï wææ angä beyænque mönö nê pante wæquinque nê wænguënëmö bagamöimpa. ⁵⁷Wæætë mönö Awënë Itota Codito gänä cædinque mönö wænguënëmämö ante godö ömæe ewengä beyænque Wængonguï mönö imonte pönö cæcä ate gänä cæmöimpa. Ïninque, Mänömaï waa pönï cæcampa, ante pönëninque mönö Wængonguï ingante waa ate pönëninque apænecæimpa.

⁵⁸Mänömaï beyæ botö nê waadete töninäminï ëñeedäni. Minitö, Mönö imonte bæ tadämaï incædänimpa, ante adiyæ tæi ongönte wææ cæedäni. Edæ, Mönö Awënë nempo quëwëninque nanguï cæmö Ïninque mönö cædinö iñömö edæ cöwë ewënamäi ingæimpa, ante pönëninque minitö mönö Awënë beyæ ante cöwë godömenque gomonga cæcæminimpa, ämopa.

Wængonguï quinäni beyæ iïmaï cæte godongæimpa, ante

16 ¹Ñöwo iñömö minitö godönte æinta ante, Wængonguï quinäni beyæ impa, ante mini godonguënönö ante apænebo ëñeedäni. Gadatiabæ iñömö Itota ingante godongämæ nänï pönencabo inänite do änimö inte botö minitö iminute adobai ante iïmaï ämo cæedäni. ²Minitö tömäminï, Botö ænincoo æpodö i, ante adinque, Pancaa Wængonguï quinäni quï baquimpa, ante cædinque Wængonguï itædë iñö pancacooga nänëñë cö cædinque wacä Wængonguï itædë iñö pancacooga

nänënë cō cædinque ee mäedäni. Ìnque wæætē wæætē cō cæte eyepæ mämīni adinque botō mīnitō weca ponte adinque, Godōmenque cō cæedāni, ante änāmaī inguēnēmo ïmopa. ³Edæ botō mīnitō weca ponte äñōmo mīnitō, Ìñāni nō cædōnāni inte mōnitō godōnincoo ænte mǎo godoncædānīmpa, ante odōmōmīni adinque botō wæætē tōmēnāni beyæ cadota ante yewæmoncæboīmpa. Ayæ cadota tōnō mīnitō pōnōnoncoo tōnō botō Ìñāni ïñānite pædæ godōninque da godōmo ænte mǎo Eedotadēē gote nēnem pocædānīmpa. ⁴Ayæ Wængonguī Ao angä ate botō tōmēnāni baī adobaī gobo adinque tōmēnāni botō tōnō godongāmæ edæ gobainānīpa.

Ïmaī gocæboīmpa, ante

⁵Cōwē Mäatedōniabæ wodo pænta gocæboīmpa. Ìnque mämīma tǎno wodo pænta gote ate botō ayæ wæætē mīnitō weca poncæboīmpa. ⁶Ayæ mīnitō weca pōninque wabānō wantæ ïñō quēwente goquīmo. Æbāmē cæcæboīmpa. Edæ, Quēwente ate ædōmē gomonga gocæ cæyōmo mīnitō botō tōnō godongāmæ waa cæmīni ate waa gocæboīmpa, ante pōnēninque botō wabānō godōmenque quēwēninque tōmāā mōnō yoguiintedæ incæ mīnitō weca quēwencæboīmpa. ⁷Edæ, Botō wodo pænta gocæ cædinque mīnitō weca ñōwo pōmo baī wantæ ïñō ēñāquinque incædōnīmpa, ante pōnente wædinque botō wīī ñōwo pōinēmo ïmopa. Wæætē, Wængonguī Ao angä ate botō ïncayæ ate mīnitō weca ponte wantæpiyæ quēwēninque tocæboīmpa, ante pōnēmopa. ⁸Wæætē mōni oodeocabo ææmæ Pentecotee mōni änōmæ ïinque beganca botō Epeto adoyōmō quēwencæboīmpa. ⁹Edæ Epeto ïñōmō quēwēnāni wede pōnente bacædānīmpa, ante botō guiite apænequinque odemō baī wi ænete baī ongō abopa. Ayæ adobaī, Nē piinte cædāni nanguī ïñāni mæ ongōnānīpa, ante adinque botō adoyōmō quēwēninque nanguī wææ apænecæboīmpa.

¹⁰Tīmoteo mīnitō weca wabānō ponguingä. Pongä ïnque mīnitō wæætē, Mōnitō weca guiñēnāmaī inte quēwencæbiīmpa, äninque tōmengä ingante waa cæedāni. Edæ botō nē cæbo ïmo baī tōmengä adobaī Wængonguī beyænque nē cæcä ingampa. ¹¹Ïnque, Tīmoteo önonque cæcampa, ante tedewēnāmaī inte mīnitō tōmengä ingante Baa änāmaī incæmīnīmpa. Wæætē waadete cædinque da pōnōmīni ate tōmengä piyænē cæte botō weca adodō poncæcāīmpa, ämopa. Edæ, Mōnō tōniñadāni tōnō Tīmoteo godongāmæ poncæcāīmpa, ante pōnēninque botō wānō cōmopa.

¹²Botō mōnō tōniñacä Apodo ingante guiquēnē, Mōnō tōniñadāni tōnō bitō coodintoidi weca ēñate pōe, ante ancaa ämo incæte tōmengä wæætē, Ñōwo wīī goquīmo, ante Baa angantapa. Incæte Wængonguī Ao angä ate tōmengä ïncayæ ate mīnitō weca cōwē poncæcāīmpa.

Waa quēwencæmīnīmpa, ante

¹³Mīnitō guiquēnē cōwä ate nāmā wææ aedāni. Wede pōnēmīni inte tæī gongænte ongōedāni. Æmæwo pægāimīni inte tæī piñænte entawēninque guiñēnāmaī inte ee cæedāni. ¹⁴Ayæ tōmāā quīēmē cæmīni inte waadete pōnēninque cæedāni ämopa.

¹⁵Botō tōniñamīni mīnitō ïmaī ante do ēñēmīnīpa. Acayabæ ïñōmō tǎno pōnengaināni inte Etepānā nāni quēwencabo ïñōmō, Wængonguī quīñāni ïñānite nē cæmōni bacæmōnīmpa, ante ñōwo cædānīpa cæmīnī. ¹⁶Ïnque mīnitō Wængonguī quīñāni beyæ nē cædināni ïñānite Ao äninque piyænē cædinque tōmēnāni nāni äñō baī do ēñente cæedāni. Ayæ, Wadāni adobaī, Mōnō tōnō godongāmæ nanguī cædānīpa, ante adinque mīnitō tōmēnāni nāni äñō baī do ēñente cæedāni.

¹⁷Etepānā tōnō Podotōnato ayæ Acaico botō weca pōninque mīnitō botō beyæ mīni cæinēnō ante do cædāni ate nanguī totabopa. ¹⁸Edæ tōmēnāni pōnō

apænedäni ëñëninque mînitö wampo pönente tæi piñænte ëwocamînitawo. Ayæ adobaï pönö apænedäni ëñëninque mönitö wampo pönente tæi piñænte ëwocamönipa. Mänömaï nê pönö cædinäni inänite mînitö wæætê waa ate pönëninque cæquënëmîni imînipa.

¹⁹Atiabæ iñömö Codito ingante godongämæ nâni pönencabo nâni cabo nâni cabo tömänâni mînitö imînite ante pönëninque, Waa quëwencæmînimpa, ante apænedänipa. Aquidæ tönö Pidica nâna gæncaya adobaï ayæ tömëna oncönê Codito ingante pönente godongämæ pöninque nâni pönencabo adobaï mînitö imînite waadete pönëninque, Mönö Awënë nempo waa quëwencæmînimpa, änänipa. ²⁰Mönö tönîñadäni tömänâni, Waa quëwencæmînimpa, ante apænedänipa.

Mînitö guiquënë mîni cabo godongämæ pô bee tëninque waadete pönente waa apæneedäni, ämopa.

²¹Botö Pabodobo iñömö tæcæ tömëmo önompoca yewæmöninque, Waa quëwencæmînimpa, ante tömëmo yewæmömopa.

²²Æcänö mönö Awënë ingante waadete pönënamai ina iñömö tömengä nänö wænguinque mänömaï cæcampa töö. Botö iñömö wæætê, Mönitö Awënë imi põe, ante wæbopa.

²³Mönö Awënë Itota waadete pönö cæcä æninque mînitö tömengä nänö waadete pönö cædö entawëninque waa quëwencæmînimpa. ²⁴Codito Itota nempo mönö quëwencabo imompa, ante pönëninque botö mînitö imînite waadete pönëmopa. Mäninque ante yewæmömopa.

2 Coodintoidi inänite Pabodo cadota ante ayänta nänö yewämongainta

Waa quëwencæminimpa, ante

1 ¹Wængonguï pönö angä beyä Itota Codito botö Pabodobo imote da godongä godongaïmo inte botö mönö töninäcä Tïmoteo tönö guëa apænemöna ate botö iïmaï ante yewämömopa. Coodinto iñömö quëwëmini inte mïnitö iñömö Codito ingante mïni godongämæ pönencabo incæ acæminimpa, ante yewämömopa. Ayä Acayabæ tömäo iñömö quëwente Wængonguï quïnäni inte tömënäni adobaï adota acædänimpa, ante yewämömopa. ²Mönö Awënë Itota Codito tönö Mæmpo Wængonguï tönö guëa waadete pönö cæda adinque mïnitö gänë pönente waa quëwencæminimpa, ämönapa, ante yewämömopa.

**Codito iïmaï waadete
pönö cæcampa, ante**

³Mönö Awënë Itota Codito Wæmpocä iñongante Itota iñömö adocä ingante, Botö Wængonguï inongä ingampa. Ayä Itota Wængonguï adocä inongä inte tömengä mönö wæwënö ante adinque godongämæ wæte baï pönö waadete apænecä ëñëninque mönö wampo pönëmö imopa. Mänömaï beyä, Itota Mæmpo Wængonguï cöwë waa cæcampa, ante mönö watapæ apænecæimpa. ⁴Adocä Wængonguï mönö imonte äninque, Wënæ wënæ wæwëmini adinque botö waadete pönö apænebo ëñëninque mïnitö wampo pönëmïnitapa. Ìninque wadäni wënæ wënæ wæwënäni adinque mïnitö botö apænedö ante waadete godö apænemïni

ëñëninque tömënäni wæætë wampo pönencædänimpa, ante botö mïnitö iminite pönö cætabopa, Wængonguï angampa.

⁵Edæ iïmaï beyä mänömaï angampa. Codito në nantate wægaingä beyä nantate wæwëninque mönö tömengä tönö äanque baï nantate wæwëmopa. Ayä adobaï nantate wæwëmö adinque adocä Codito waadete pönö apænecä ëñëninque mönö tömengä tönö äanque baï ëwocadinque wampo pönëmopa. ⁶Mönitö nantate wæwëmöni amïnitawo. Edæ mönitö nantate wæwente apænemöni beyä Wængonguï mïnitö iminite wæætë pönö waadete apænecampa. Apænecä ëñëninque mïnitö wæætë wampo pönëninque wænämaï quëwencæminimpa, ante Wængonguï cæcampa. Ayä mönitö wæwëñömönite tömengä pönö waadete apænecä ëñente wampo pönëmöni amïnitawo. Edæ mïnitö nantate wæwëmini inte wampo pönencæminimpa, ante Wængonguï mänömaï cæcampa. Ayä wampo pönëmïni badinque mïnitö iïncayä ate mönitö nantate wæwënö baï adobaï nantate wæwëmini incæte piyänë cæte ee cæte quëwencæminimpa, ante Wængonguï pönö cæcampa. ⁷Ayä mönitö tönö äanque baï mïnitö nantate wæwëmïnitawo. Edæ tömengä waadete pönö apænecä ëñëmïni ate mïnitö adobaï mönitö tönö äanque baï wampo pönënguimïni imïnipa. Ante do ëñëninque mönitö, Näwangä mïnitö watapæ quëwencæminimpa, ante do pönëmönipa.

⁸Īñānāni, mōnitō Atiabæ quēwēninque æbānō wēnæ wēnæ bate wætamōniī, ante ñōwo yewæmōmo aedāni. Tæi pīñæmōni ināmaī inte mōnitō godōmenque teēmē mongænte baī nanguī wēnæ wēnæ bate wædinque, Nangæ bate wænguī wæ, ante wætamōnipa. ⁹Wængonguī do angā wænguēnēmōni imōnipa, ante nāmāneque pōnente wætamōnipa. Incæte mōnitō, Tōmēmōni nāmā tæi pīñænō beyænque quēwencāmōnipa, ante pōñēnāmaī incēmōnipa, ante odōmōncæte ante Wængonguī pōñō cæcā wætamōnipa. Wæætē tōmengā, Do wængaiñāni quēwencādānipa, ante botō nē āmo iñōmote mīnitō wæætē botō imote wede pōnente quēwencāmīnipa, ante cæcæte ante Wængonguī mǎnōmaī pōñō cæcā wætamōnipa. ¹⁰Mōnitō mǎninō mōni oo wænguīnque ante wæyōmōnite tōmengā do bæi ongonte ængā beyænque quēwentamōnipa. Ayæ ate wæyōmōnite tōmengā ængā beyænque quēwencāmōnipa. Ayæ, Adocā wæætē wæætē ængā beyænque quēwencāmōnipa, ante pōñēninque mōnitō tōmengā ingante wede pōnente tomōnipa. ¹¹Īnīnque mīnitō iñacabo gongænte baī mōnitō beyæ Wængonguī ingante apænemīni ēñēninque tōmengā cōwē bæi ongonte ængā beyænque quēwencāmōnipa. Mǎnōmaī cæcā adīnque nanguī ināni wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnente iīmaī ante apænecādānipa. Wængonguī ēñēmi. Nanguī ināni apænēdāni ēñēninque bitō Pabodoidi beyæ pōñō waa cæbi amōnipa, ante apænequīnāni inānipa.

Coodinto iñōmō quīnante pōñāmaī imoi, Pabodo angampa

¹²Mōnitō iīmaī ante nāmā waa ate pōñēninque apænēmōnipa. Wængonguī quīmōni inōmōni inte mōnitō tōmengā, Tæiyæ waēmō ēwocacāmīnipa, ante ænte entawēmōnipa. Mǎnōmaī beyæ Wængonguī nō cæcā baī mōnitō adobaī inguipoga quēwēninque nō

cæte quēwēmōnipa. Ayæ mīnitō weca pōninque mōnitō godōmenque waa cætāmōnipa. Mǎnōmaī cædinque mōnitō inguipoga quēwēnānique nāni ēñēnō beyænque dicæ cætāmōniyaa. Wæætē mīmō entawēmōni inte nāmā apænte āninque mōnitō Wængonguī waadete pōñō apænecā ēñēninque eyepæ cætāmōnipa, ante tomōnipa. ¹³Mīnitō acāmīnipa, ante yewæmōninque mōnitō dicæ idiquibæ ante yewæmōmōniyaa. Wæætē, Edonque adīnque do ēñencāmīnipa, ante edonque yewæmōmōni abaimīnipa. Ayæ botō, Mīnitō nāwangā godōmenque ēñencāmīnipa, ante iīmaī ante pōñēmopa. ¹⁴Mōnitō æbānō imōniī, ante mīnitō pancaā ante do ēñēmīnipa. Ayæ, Mōñō Awēñē Itota tōmengā nāñō ponguīōnæ iīnque bayonte mōnitō mīnitō imīnite adīnque, Mīnitō nē wede pōñengāimīni imīnipa, ante adīnque tocāmōnipa, ante do ēñēmīnitawo. Ayæ mǎniōnæ bayonte mōnitō imōnite adīnque mīnitō adobaī, Waa nē cægāimīni imīnipa, ante tocāmīnipa, ante āmo ēñēmaimīnipa.

¹⁵Mǎnōmaī impa, ante pōñēninque botō, iīmaī cæcæboimpā, ante pōñentabopa. Wayōmō ayæ godāmaī inte botō tāno mīnitō weca ponte waadete apænecæboimpā. Apænēbo ēñēninque mīnitō wæætē mempoga tocāmīnipa, ante iīmaī cædīmo intabopa. ¹⁶Mīnitō weca tāno ponte ēñadinque godōmenque godīnque botō Mǎatedōniabæ gote pōninque wæætē mīnitō weca adodō ocā ēmænte poncæ cædīmo intabopa. Ayæ pōmo ate mīnitō botō imote godongāmæ cædinque da godōmīni godōmenque Oodeabæ gocæ cædīmo intabopa. ¹⁷Incæte botō, Mǎnōmaī cæquīmo imopa, ante pōñēninque dicæ ōnonque ante pōñentawogaa. Mǎnōmaī pōinēmo inte botō ñimpo cæte pōñāmaī imo adīnque mīnitō, Pabodo æmæ pōnente, Wīi pōinente wabānō wīi pongā, ante pōñēmīnitawo. Īñæmpa inguipogaque quēwēnāni mǎnōmaīnō ante nāni æmæ

pönönö bai botö iñömö edæ dicæ adobaï pönentawogaa.

¹⁸Wængongui näwangä mönö imonte cöwë pönëningue në aacä ingampa, ante nö pönï impa. Mänömainö ante nö pönï i bai mīnitō imīnite mōnitō apænēdō iñömō adobaï nö pönï impa. Īnīnque mōnitō ædō cæte wadō ante apænequimōnii. ¹⁹Tidibānō tōnō Timoteo botō tōnō mīnitō weca pōnīnque, Wængonguī Wengā Itota Codito ingampa, ante nö impa, ante apænēmōni ēñēmīnitawo. Īnīnque mōnitō Itota Codito nempo quëwëningue në Ao ämöni inte ædō cæte ämæ pōnente bai wadō ante apænequimōnii.

²⁰Īmaï impa. Wængonguī, Cöwë cæcæboimpa, ante æpogamë wæætë wæætë angacäimpa. Wæætë wæætë angä incæte Codito iñömö edæ cöwë Ao änīnque, Wængonguī nānō angainō tōmānō iīnque cæcæimpa, ante cæcampa. Īnīnque mōnitō tōmengä tōnō cædīnque, Wængonguī nāō apāite bai ëmōñongante tōmānāni tōmengä ingante waa acædānīmpa, ante cædīnque, Ao, mänömaï impa, ante, Amëë, ante watapæ apænēmōnīpa. ²¹Wængonguī incæ mōnitō imōnite apænte ænīnque ayæ mīnitō imīnite apænte ænīnque, Mīnitō Codito nempo quëwëningue në tæï piñämīni bacæmīnīmpa, ante mönō tōmāmō imonte pōnō òni pæte bai cædīnque iīmaï cæcampa. ²²Tōmengä ëmōwo yewæmōnte bai cædīnque, Botō quimīni imīnīpa, ante pōnō cæcampa. Ayæ, Īncayæ ate mīni godōmenque nanguī ænguinque mīnitō nōwo botō Ōnōwoca ingante ænte ëwocaedāni, ante tōmengä Ōnōwoca ingante nōwo da pōnongä ænte ëwocamīnīpa.

²³Īnīnque Coodinto iñömö botō quīnante wæætë pōnāmaï ingaboï. Edæ wënæ wënæ cæmīni adīnque mīnitō imīnite në panguënēmo incæ botō, Wīi pāinente awædō, ante wīi pontabopa. Wængonguī ayongante botō, Mänömaï impa, ante nö apænēbo ëñëmaimīnīpa. ²⁴Īmaï ante wede pōnencæmīnīmpa, ante mōnitō dicæ

në wææ ämöni imōniyaa. Wæætë edæ, Mīnitō mīni wede pönönö beyænque tæï ongōnīnque edæ nanguī cæmīnīpa, ante adīnque mōnitō wæætë, Mīnitō watapæ tocæmīnīmpa, ante cædīnque mīnitō tōnō godongāmæ cæmōnīpa.

2 ¹Botō wëñëñedë mīnitō weca ëñacæ pōnīnque nanguī ämo wæmīnitapa. Īnīnque, Wīi wæætë ämo wæcæmīnīmpa, ante nōwo ëñacæ pōnāmaï incæboimpa, ante nāmāneque pōnëningue antabopa. ²Edæ pīmo wæwëmīni bai æcānō wæætë, Tocæbiimpa, ante botō imote waadete pōnente apænequëngä. Īñæmpa botō pīmo beyæ në wæwënimīnique ongōmīni bai botō imote në waadete pōnente apænequëngä iñömö edæ dæ ancædongäimpa. ³Botō quiëmë beyæ tobo adīnque mīnitō godongāmæ watapæ toquënëmīni imīnīpa, ante pōnentabopa. Mīnitō botō beyæ änīnque, Pabodo mönō weca pongä adīnque mönō cæmō tocæcäimpa, ante në cæquënëmīni imīnīpa, ante awædō. Īnīnque, Mīnitō weca pōnīnque botō mīnitō wæwënō ante wædāmaï incæboimpa, ante cædīnque botō, Botō cadota ante yewæmōmo adīnque mīnitō ëñente cæcæmīnīmpa, ante wæbopa. ⁴Botō nanguī caate wædōmo inte mīmōnoque pōnente wæwëningue yabæque adobaï Ca ca nanguī pōnente wædīnque mänömainö ante wæbopa. Incæte botō, Mīnitō wæwencæmīnīmpa, ante dicæ ämogaa. Wæætë, Botō æbānō mīnitō imīnite nanguī waadete pōnēmopa, ante ëñencæmīnīmpa, ante odōmoncæte ante yewæmōmopa.

**Në wīwa cæcä ingante æbānō
godō waadete nīmpo cæquīi**

⁵Adocanque wīwa cæcä adīnque botō tōmengä nānō wīwa cædō beyæ wæwëmo incæte mīnitō tōmāmīni wædænque incæ nanguī incæ wæwëmīni adobaï imīnīpa. Botō, Tōmengä ingante piñāmaï incæboimpa, ante pōnëningue, Wædænque wæwëmīnīpa, ante apænēbopa. ⁶Në ëñënāmaï cædīngä

ingante mīnitō pancamīniya wodo tōmāmīni do pāmīnitapa. Īnīnque botō, Idæwaa pāmīnīpa, āmopa. ⁷Tōmēngā, Ancaa pāmīni awædō, ante godōmenque wæwente bacantawo. Īnīnque mīnitō pōnō ñīmpo cædinque tōmēngā ingante, Idæwaa pāmōni wæbīpa, ante ædæmō waadete apænemīni ēñēnīnque tōmēngā ĩnīnque wædinque wampo pōnencæcāīmpa. ⁸Mīnitō wæætē, Bitō ĩmīte nāwangā waadete pōnēmōnīpa, ante adodō apænemīni ēñencæcāīmpa, ante botō mīnitō ĩmīnīte nanguī āmopa. ⁹Botō ānō ante æbānō tōmānō ante ēñēnte cæmīnī, ante ēñēncæte ante botō wēēnēñedē yewæmontabopa. Eyepæ cæmīni ate wædinque botō, Eyepæ cæmīnīpa, āmopa. ¹⁰Nē ēñēnāmaī cæcā ingante mīnitō ñīmpo cæmīni ee gocantawo. Mānōmaī cæmīni ĩnīnque botō ñōwo adobaī ñīmpo cæbopa. Waocā æcāmenque ēñēnāmaī cæcā adīnque godō pōnō ñīmpo cæbo ĩnīnque botō Codito ayongante mīnitō beyænque ante mānōmaī godō ñīmpo cæbo ĩntabopa. ¹¹Īñāmpa Tatāna incæ angā ēñēnte beyænque mōnō oda cæte wæquinque edæ godōmenque pīīmaīmōmpa, ante aquēnē quēwēedāni. Tatāna æbānō, Oda cæte wæcædānīmpa, ante cæcampa, ante edæ do ēñēmōmpa.

Tito beyæ ante Pabodo wæcampa

¹²Botō Todoa nāni quēwēñōmō tāno pōnīnque, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænecæte ante cæyōmo mōnō Awēnē, Botō beyæ guīte apænee, ante odemō wī ænete baī do cæcā atabopa. ¹³Incæte botō tōniñacā Tito dæ angā wædinque botō, Ædō cæte ĩñōmō a ongonte apænequīmoo, ante tōmēnāni ĩnānīte, Gobopa, ante Māatedōniabæ gocæte ante wadæ gotabopa.

Codito nempo quēwēnīnque tæī ēmōmōnīpa, ante

¹⁴Nē tæī ēmōngā ĩnte mōnō Codito ĩñōmō nē pīīnte cædāni ĩnānīte gānā cæcampa. Īnīnque mōnitō Codito nempo quēwēñōmōnīte Wængonguī, Nē tæī

ēmōngā ingante waa acædānīmpa, ante cædinque mōnitō ĩmōnīte nē tæī ēmōngā mīñæ ænte māocā dao dao godīnque mōnitō tōmēngā nānō ēmōnō baī adobaī tæī ēmōmōnīpa. Ayæ oguī wa woboyæ wodo wodo cædinque tōmāo māo oguī wa baī Wængonguī adobaī cædinque mōnitō ĩmōnīte angā ēñēnīnque mōnitō wæætē, Mōnō Codito æbānō ĩngāā, ante wayōmō wayōmō māo apænemōni ēñēnānīpa. Wængonguī mānōmaī cæcā beyæ mōnō Wængonguī ingante waa ate pōnēnīnque apænecæīmpa.

¹⁵Īīmaī edæ ĩmpa. Codito ængā beyænque nē quēwēnguīnāni weca quēwēmōni incæ nē wænguīnāni weca quēwēmōni incæ mōnitō Codito nempo quēwēnīnque tōmēngā nānō oguī wamōnedō baī mōnitō adobaī, Wængonguī wē ongonte baī tocæcāīmpa, ante oguī wamōnete baī apænemōnīpa. ¹⁶Mōnitō oō wa wamōnete baī cædinque nē wænguīnāni ĩnānīte tōmēnāni nāni wænguīmāmo ante apænemōni ēñēnīnque tōmēnāni nāni wænguīnque wē ongonte ocado cæte baī ēñēnānīpa. Wæætē oguī wamōnete baī mōnitō nē quēwēnguīnāni ĩnānīte guīquēnē tōmēnāni nāni quēwēnguīmāmo ante apænemōni ēñēnīnque tōmēnāni wæætē nāni quēwēnguīnque wē ongonte ocado cæte baī ēñēnānīpa.

Īnīnque mānīnō mōnitō cæquēnēnō ante æcānō eyepæ cæquīngāā. ¹⁷Edæ nanguī ĩnāni nāmā beyænque ante æncæte ante cædinque Wængonguī nānō apænedō ante apænewēnāni baī mōnitō wīī adobaī wēnæ wēnæ cæcæte ante apænemōni ĩmōnīpa. Wæætē Wængonguī mōnitō ĩmōnīte da godongā godīnque māo nē apænemōni ĩnte mōnitō Wængonguī ayongā mōnō Codito nempo quēwēnīnque nō pōnēnte apænemōnīpa.

Wængonguī mīīne pōnō angā beyænque quēwēmōmpa

3 ¹Mōnitō ĩmōnītedō ante pōnēnīnque mīnitō, Pabodoidi, Waa cæmōni ædāni, ante tedewēnānīpa,

ante wëenënedë ämïnitawo. Ayä, Ñöwo wæætë adodö ante tedewënänipa, ante pïimïnitawo. Mönitö iñämpa nämanque ante, Waa cämöni aedäni, ante dicæ ämöniyaa. Wadäni mönitö imönite waa acädänimpa, ante cædinqwe pancadäniya guiquënë mïnitö imïnite äninque, Cadota ante pönö yewæmöedäni, änäni ëñëninque yewæmömïni ate tömënäni ænte mäo odömönäni adänipa. Ayä wadäni inänite adobaï, Cadota, änäni ëñente yewæmönäni äninque mïnitö imïnite odömönänipa. Mönitö guiquënë, Cadota ante pönö yewæmöedäni, ante dicæ ämöniyaa. ²Wæætë mïnitö guiquënë waa quëwëmïni adinque wadäni, Pabodoidi tömënäni inänite apænedäni beyænque coodintoidi wede pönënanï inte waa quëwënäni amönipa, ante pönëninque cadota ate bai do ëñënanipa. Mänömaï pönö cämïni äninque mönitö cadota näænte odömonte bai cædinqwe, Coodintoidi æbänö waa cädänii, ante tömänäni inänite odömöni adinque ëñënanipa. ³Ininque, Pabodoidi apænedäni beyænque waa cädänipa, ante edonque acädänimpa, ante cædinqwe Codito iñömö Wængonguï nê Quëwengä Önöwoca ingante da pönongä ænte ëwocamïnipa. Mänömaï cædinqwe Codito cadota ante yewæmonte bai pönö cædinqwe wiï tömengonca yewæmongampa. Wiï dicaboga yewæmöninque tömengä Önöwoca ingante mïnitö baonga da pönongä ænte ëwocamïnipa.

⁴Codito godongämæ cæcä beyænque mönitö Wængonguï ayongä nöingä ante apænemönipa, ante pönëninque mönitö guïñenedämaï inte do edæ apænemönipa. ⁵Mönitö nämanque ante, Æbänö waa cämönii, ante eyepæ imönipa diyæ apænte anguïmöni. Wæætë Wængonguinque pönö godongämæ cæcä ate mönitö eyepæ badinque cämönipa. ⁶Wængonguï, Botö pönö cæbo ate mïnitö Ao ämïni ininque mönö godongämæ waa cæte quëwengäïmpa, ante cöwë

angampa. Tömengä doyedë iñömö, Botö wææ angainö ante ëñente cædinqwe quëwencæmïnipa, ante nänö wææ angaine ante nöwo wæætë änämaï ingampa. Mänine ante nöwo ganca wææ angä bai mönö wænguinque incädönimpa. Nöwo guiquënë Wængonguï wæætë, Botö Önöwoca ingante ænte ëwocadinque quëwencæmïnipa, ante miïne ante apænecä ëñëninque mönö quëwenguinque Wængonguï Önöwoca ingante ænte ëwocamopa edæ. Mönitö iñömö tömengä Önöwoca ingante nê ëwocamöni inte eyepæ badinque miïne Wængonguï nöwo nänö pönö apænede ante nê apænemöni imönipa.

⁷Wængonguï, Iïmaï cæedäni, ante dicaboga wææ yewæmongä ate mönö ëñënämaï imö beyænque mänine tömengä nänö wææ yewæmongaine beyænque mönö wænguïmämo bagatimpa. Incæte mänine beyæ edæ nãö nanguï apäigatimpa. Ininque mänine ænte godömenque wææ äninque Möitee wodi awinca nãö apäite bai ëmongacäïmpa. Mänii nãö wodëmämö ëmongä incæte idægoidi tömengä awinca adinque, Ædö cæte Möitee awinca cöwä aquïmöni, ante wægadänimpa.

⁸Mönitö guiquënë, Wængonguï Önöwoca ingante ænte mönö quëwengäïmpa, ante möni apænedö beyænque quïëmë bai godömenque nanguï apäite bai apäicäïmpa. ⁹Mönö apænte tente wænguinque edæ mänine pedæne ante ëñënämaï cægamöïmpa. Incæte mänine ante nänö wææ angainö beyænque Möitee wodi awinca nãö apäite bai ëmongacäïmpa. Ininque nöwo iñömö, Mönö nö cæte quëwenguinque ante Wængonguï Önöwoca ingante ængäïmpa, ante möni apænedö guiquënë nãö quïëmë bai godömenque nanguï näwante bai ënepa. ¹⁰Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ante möni apænedö iñömö godömenque nãö nänö apäidö beyænque Möitee wodi nänö wææ angainö

guiquënë pönömenque apäidique edæ wodëmää badinque edæ dæ bapa. ¹¹Edæ mänine mönō wodëmää baquënëmāmo incæ ñāō apāite bai iñonte Möitee wodi ænte apænecäiropa. Wængongui ñōwo nānō pönō āne guiquënë cōwē wodëmää badāmai ēne inte godōmenque nanguī guinæ nāwante bai ēnēpa.

¹²Īnīnque, Wængongui Tāiyæ Waēmō Ōnōwoca pönō cæcā beyænque mönō nō cæte watapæ quēwengæiropa, ante pōnente quēwēmōni inte mōnitō guinēnedāmai inte do apænēmōniropa.

¹³Möitee wodi guiquënë, Ñāō apāi bai botō ēmōnō incæ wodëmää bamōñōmote idægoidi adāmai incädāniropa, ante cædīnque weocoo ñāne cæmongacāiropa. Mōnitō guiquënë Möitee wodi nānō ñāne cæmongai bai cædāmai imōni inte edonque apænēmōniropa. ¹⁴Māninta, Botō wææ angainō ante ēñente cædīnque quēwencæminiropa, ante Wængongui nānō pedænta ante adīnque idægoidi do nāni ñāne cæmongaincōo ñōwo ganca edæ ñāne cæmonte bai ēmōnāniropa. Īnīnque tōmēnāni ocāi ōmæcadāni bai bagadāniropa. Edæ Codito nempo quēwēnāniroque mānincoo wi cæmonte bai ēmōnāni inte tōmēnāniroque edonque adāni ināniropa. Īnīnque idægoidi wæætē Codito nempo quēwēnāmai ināni inte ayæ edæ wi cæmōnāmai inte wædāniropa. ¹⁵Īnīnque idægoidi ñōwo ganca mimō bee otawente bai inōnāni inte Möitee wodi nānō yewæmongainta adīnque ēñēnāmai ināniropa.

¹⁶Incæte Awënë gāmēnō æcānō pōna tōmēngā Möitee wodi nānō wi cæmōnō bai badīnque do wi cætawente bai bacampa. ¹⁷Mōnō Awënë incæ Wængongui Ōnōwoca ingampa. Ayæ waocā mönō Awënë Ōnōwoca ingante ēwocacā Īnīnque tōmēngā wi cætawente bai entawente quēwēnōngā inte wīi tee mönete wæcā bai ingampa. ¹⁸Mōnō tōmāmō iñōmō awinca wi cæmonte bai ēmōnōmō inte mönō awocawænta bai bamōropa. Īnīnque wadāni mönō imonte adīnque, Mōnō Awënë æbānō ñāō apāite bai ēmōngāā, ante awocawænta ate bai

edonque acädāniropa. Ayæ godōmenque ayæ godōmenque mönō ñāō apāidō mönō ēwocāquinque mönō Awënë nānō ēwocadō bai mönō ayæ godōmenque ayæ godōmenque ēwocāmō imōropa. Mōnō Awënë incæ Wængongui Ōnōwoca inōngā inte mānōmai pönō cæcā entawēmōropa.

4 ¹Wængongui, Botō pönō cægāinō ante mīnitō nē apænēmīni incæmīniropa, ante waadete pönō angā beyænque mōnitō mānīnō inte nē apænēmōni bagāimōni ante ñōwo wæ guēmōnāmai inte cōwē apænēmōniropa. ²Wadāni guiquënë tōmēnāni nāni guingo imonte wæquinque awēmō cædāniropa. Mōnitō iñōmō tōmēnāni nāni cæwēnō bai cædāmai incæmōniropa, ante do ānīmōni inte babæ cædāmai imōniropa. Wængongui nānō apænedō ante idiqubæ apænedāmai imōniropa. Wæætē Wængongui ayōngā mōnitō tōmēngā nō nānō apænecāinō ante edonque pōni odōmonte apænēmōni ēñēnīnque tōmānāni mimō entawēnāni Īnīnque edæ, Pabodoidi nō ante cædāniropa, ante apænebāināniropa.

³Incæte mönō Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō iñōmō ñāne cædēte bai intawo. Īñæmpa ñāne cædēte bai ĩ Īnīnque nē wē womonte wænguināni beyænque ñāne cædēte bai ĩropa. ⁴Wængongui nānō ēmōnō nē ēmōnōngā inte mönō Codito iñōmō mönō beyæ ñāō apāite bai cæcampa, ante watapæ mönō ēñente pōnēnō ante apænēmōniropa. Ñōwoguiropaque quēwēnāni beyæ guiquënë tōmēnāni awënë wængongui bai Tatāna nē cæcā ingampa. Tōmēngā iñōmō mānīne watapæ mōni apænedō ante pīīnīnque, Nē pōnēnāmai ināni adāmai incädāniropa, ante tōmēnāni awinca ñāne cæmonte bai wææ cæcampa.

⁵Mōnitō iñōmō, Nāmā incæ waa cæmōniropa, ante tēdēdāmai imōniropa. Wæætē, Itota Codito incæ mönō Awënë ingampa, ante mōnitō, Tōmēngā beyænque mōnitō mīnitō imīnīte nē cæmōni imōniropa, ante mānīnque ante

apænemõnipa. ⁶Wëmõ iñõmõ ñäõ apäicäimpa, ante Wængonguí incæ badongacäimpa. Adocä ñäõ ante nê angaingä inte ñõwo wæætë mõnitõ mímõno tica ènente baí cædinque iímaí ante odõmongä amõnipa. Tõmengä iñõmõ, Botõ æbänõ guinæ nãwante baí èmõmoo, ante mìnitõ Codito awinca adinque edonque põni acæminimpa, ante põnõ tica ènente baí odõmongä amõnipa.

**Itota ingante mõnõ wede
põnõnõ beyænque quëwëmõ**

⁷Nanguí ñäõ apäite baí èwocamõni incæ õnoncadedë mante baí edæ èwocamõnipa. Edæ daigænë cængæmoncadenque baí mõnitõ baõ mongæñõmõnite Wængonguí, Wíi mìnitõ nãmä tæi píñænõ beyænque èwocaminipa, wæætë botõ tæi píñænõ beyænque èwocaminipa, ante acæðänimpa, ante badongampa. Ìniquë tõmengä tæi píñænente põnõ badongä æninque mõnitõ ñäõ apäidõ mõni mãnõ iñõmõ õnoncadedë mante baí èwocamõnipa. ⁸Mõnitõ imõnite tõmãnõ mãmõ mõ ongonte baí cæðäni wæmõni incæ gueogæ godãmaí imõnipa. Æbänõ cæte quëwëmõ imõõ, ante wæmõni incæ mõnitõ guinente wæðãmaí imõnipa. ⁹Ancaä togænte pãnäni wæyõmõni Wængonguí mõnitõ imõnite cõwë èmõ cæte godãmaí ingampa. Ayæ wænoncæte ante bæ tadäni incæte æmæwo wænãmaí imõnipa.

¹⁰Itota tõmengä nãnõ quëwënõ põnongä æmõni beyænque mõnitõ, Baõ ayæ mongænente quëwëmõni acæðänimpa, ante cæmõnipa. Tõmengä nãnõ wængainõ baí mõnitõ adobaí wæætë wæætë wænte baí baõ mongæmõnipa. ¹¹Mõnitõ nê quëwëmõni iñõmõnite wadäni wæætë mõnitõ imõnite bæi ongonte æninque, Itota beyænque wæncæminimpa, ante nanguí cæðänipa. Ìniquë mõnitõ baõ ñõmænguiñõ èñayõmõnite wadäni, Itota tõmengä nãnõ quëwënõ èñate beyænque ayæ quëwënänpa, ante edonque

acæðänimpa, ante mõnitõ wæncæ cæte baí èñate wæmõnipa. ¹²Ìniquë mõnitõ mõni wænguimãmo beyæ ante wæyõmõni mìnitõ wæætë mìniquëwænguimãmo èñate quëwëminipa.

¹³Docä do apænedinque, Botõ nê wede põnëmo inte apænetabopa, ante yewæmongacäimpa. Tõmengä wede nãnõ põnengainõ baí adobaí èwocadinque mõnitõ nê wede põnëmõni inte adobaí apænemõnipa. ¹⁴Iímainõ ante èñëninque wede põnëmõni inte mõnitõ apænemõnipa. Itota ingante, Ñäni õmæmõe, ante nê cægaingä adocä mõnitõ imõnite angä ate mõnitõ Itota tõnõ godongãmæ ñäni õmæmoncæmõnimpä, ante do èñëmõnipa. Ayæ mìnitõ tõnõ mõnitõ tõmãmõ iñõmonte Wængonguí ænte mãmõ gõnongä ate mõnõ tõmengä weca godongãmæ gongænguimõ imõmpa. Mãnõmãinõ ante do èñëmõni inte mõnitõ nê wede põnëmõni inte apænemõni imõnipa. ¹⁵Wængonguí godõmenque nanguí inäni inänite waadete põnõ cæcä ate tõmënäni wæætë Wængonguí ingante waa ate põnëninque apænecæðänimpa. Ayæ mãnõmaí põnõ cæcä adinque, Wængonguí ñäõ apäite baí èmõnongä inte mãnõmaí cæcampa, ante mõnõ tõmãmõ watapæ apænecäimpa. Ìniquë, Mãnõmaí bacäimpa, ante mìnitõ beyæ ante mõnitõ tõmää edæ cæmõnipa.

¹⁶Mãnõmaí beyæ mõnitõ, Æbänõ cæquimõnii, ante wæðãmaí imõnipa. Edæ iimõ iñõ iimõ iñõ mõnõ baõ godõmenque wænguiñõ baí mongæñõmõ mõnõ õnõwoca wæætë iimõ iñõ godõmenque iimõ iñõ godõmenque miiwoca badonte baí èwocamõmpa. ¹⁷Iñæmpa wænæ wænæ mõnõ wæwënõ incæ wantæ iñõ wodëmää põni badinque wodæi baí bapa. Incæte mãniñ mõnõ wæwënõ beyæ mõnõ godõmenque ñäõ apäite baí èwocacäimpa. Ìniquë mõnõ wæwënõ wodæi põni inte dæ bayõ mõnõ ñäõ apäidõ mõnõ èwocadõ wæætë cõwë wodëmää badãmaí ingäimpa. Wæætë mõnõ watapæ

quëwenguinque godömenque nanguï apâte bai bacäimpa. ¹⁸Inguipogaque mönö quëwënö guiquënë wantä iñö dä gocoopa. Öönädë ñöwo mönö adämaï incoo guiquënë cöwë dä badämaï inte ongongäimpa. Ìnque inguipogaque mönö quëwënö ante mönö adämaï inte bai pönengäimpa. Wæatë öönädë mönö adämaï incoo ante mönö cöwë ate bai pönengäimpa.

5 ¹Oncontai wido cæquintai bai mönö ämontai mongænte quëwëmompä. Ìnque mänintai wido cæmö incæte Wængonguï wæatë, Öönädë miintai mini cöwë owoquintai, ante do mänongacäimpa. Mänintai iñömö waocä öonpoca mänonämaï intai iñonte mönö öönädë æite owoquimö imompä, ante do ëñëmompä. ²Ñöwo iñömö mönö wido cæquintai mongæninque ö ö ante nantate wæwëmompä. Mänömaï beyä mönö öönädë æidinqe mönö owoquintai ëñacæte ante wæmompä. ³Edæ, Baö ömaamö inte wæcæ wæ, ante guïñewocate wædinque mönö, Miintai ëñacäimpa, ante wæmompä. ⁴Mönö iintaique ëñadinqe, Baö ömaamö inte wædämaï incämönimpä, ante guïñewocate wæmompä. Mönö wænguintai mongænte nantate wæmö inte ö ö ante wæmompä. Wængonguï, Minitö ëñate quëwenguintaique, ante yabæque wini caate bai pönongä ëñayömö mönö wængüënëñö edæ dä bacäimpa, ante æncæte ante wæmompä.

⁵Ñöwo ämo ëñëedäni. Wængonguï incæ edæ, Mini miintai wëñate mongænguinqe, ante mönö imonte badongacäimpa. Ayä, Minitö miintai cöwë pönömo æncæminimpä, ante, Näwangä impä, ante odömoncæte ante Wængonguï tömengä Öönöwoca ingante ñöwo da pönongä ämompä. Ìnque tömengä Öönöwoca ingante ænte ëwocadinqe mönö, Miintai ëñate mongænguinqe ëwocamompä, ante do ëñëmompä.

⁶Mänömaï beyä mönitö cöwë, Wængonguï cæcæcäimpa, ante wede

pönente tomönipa. Oncönë owote bai iñtaidë mönö quëwenganca mönö Awënë oncönë owodämaï imompä, ante do ëñente wædinque, ⁷mönitö mäninö ante ayä adämaï ëmömöni inte wii möni adinö beyä quëwëmönipa. Wæatë möni wede pönënö beyænque quëwëmönipa. ⁸Ìnque edæ, Wængonguï cöwë cæcæcäimpa, ante wede pönëmöni inte mönitö, Ìntaidë owodämaï inte wæatë mönö Awënë oncönë gote owote waa tobaimpā, ante pönëmönipa. ⁹Ìnque oncönë owote bai tomöni incæ oncönë owodämaï inte bai wämöni incæ mönitö, Mönö Awënë waa tocæcäimpa, ante cædinque cöwë nö cæte quëwëmönipa. ¹⁰Codito tömengä nänö apænte anguimpā gäänë mönö tömämö ponte edæ a ongonguënëmmö imompä. Mönö edæ inguipoga iintai ëñate quëwëninque mönö cædö ante do againgä inte tömengä iñömö apænte ancæcäimpa. Edæ waa cægaimö imö adinqe tömengä mönö imonte edæ eyepæ pöni pædæ pönongä ænguimö imaimompä. Wæatë edæ wënæ wënæ cægaimö imö adinqe tömengä wæatë eyepæ pöni pangä wæbaimompä.

Wængonguï piyänë cædinque, Pödäni, angampä

¹¹Ìnque mönö Awënë ingante guïñente wämöni inte mönitö woadäni inänite godö waadete apænëmönipa. Codito gämænö pöninque watapæ quëwengäimpa, ante pönencädänimpä, ante mönitö godö waadete apænëmönipa. Edæ, Mönitö æbänö ëwocamönii, ante Wængonguï do edonque acampä. Ayä adobai minitö mimö entawëmini inte mönitö ëwocadö ante edonque amini ininque botö waa tobaimpā. ¹²Mänömainö ante apænedinqe mönitö, Waëmö pöni imönipa, ante nämä ante dicæ ämöniyaa. Wæatë iimaï ante apænëmönipa. Pancadäniya iñömö mönitö awincaque adinqe, Pabodoidi æbänö ëwocadänii, ante adämaï inäni inte tömënäni nani adönonque ante pönëninque nämä ængö

cæte bai todänipa. Minitö guiqüenë, Mönitö æbänö ewocamönii, ante do aminitapa. Ìnque tömëni mönitö imönite ante pinte änäni ëñëninque minitö wæætë edæ, Pabodoidi nö ewocadäni inte waa cædäni amönipa, ante wææ apænecæminimpa, ante cæbopa. ¹³Edæ ömæcamöni bai cæmöni incæte Wængongui beyænque ante mänömaï cæmönipa. Wæætë nö pönente cæmöni incæ minitö beyæ ante cæmönipa.

¹⁴Ïimainö ante pönente wædinque edæ mänömaï cæmönipa. Tömämö beyæ adocanque wængacäimpa, ante adinque mönitö, Mönö tömämö do wængamöimpa, ante edonque ëñëmönipa. Ìnque, Mönö Codito nanguï waadete pönengä inte pönö cæcampa, ante pönëninque mönitö ædö cæte wapiticæ cæquimönii. ¹⁵Mönö Codito ïñömö tömämö beyæ wæninque, Minitö idæwaa nämä beyænque quëwëminipa, ante wængacäimpa. Ayæ, Botö në wænte ñäni ömæmongaïmo ïñömote minitö botö beyæ ante quëwencæminimpa, ante cædinque tömengä tömämö beyæ wængacäimpa. ¹⁶Mänömaï impa, ante pönëninque mönitö ñöwo iincayæ ate waodäni inänite adinque, Inguipogaque ëñate quëwënänipa, ante pönënamäi imönipa. Edæ mönö Codito incæ inguipoga ëñate quëwëñongante mönitö mänömainö ante pönengaimöni incæte mönitö ñöwo wæætë mänömainö ante wii pönëmönipa. ¹⁷Ìnque Codito nempo æcänö quëwënaa tömengä ingante Wængongui miingä badongä ate miingä bate quëwengampa. Tömengä nänö inguipogaque nänö quëwënimämo edæ dæ gotimpa. Nöwo wæætë edæ miimämoque ewocacampa.

¹⁸Mäninö botö änö ante tömänö në pönö badongä ïñömö edæ Wængongui adocanque ingampa. Tömengä ïñömö, Minitö ëñënamäi cæmini incæte Codito pönö cæcä beyænque botö piyænë cæcæboimpa, angampa. Ìnque botö piyænë cæbo adinque minitö botö

gämænö pöedäni, angampa. Ayæ mönitö imönite pönö angä ëñëninque mönitö wæætë edæ wadäni inänite, Wængongui piyænë cædinque, Pöedäni, angampa, ante në cæmöni batamönipa. ¹⁹Ìnque ïmaï ante apænemönipa. Codito tönö godongämæ cædinque Wængongui ïñömö piyænë cædinque, Inguipoga quëwëmini tömämöni botö gämænö pöedäni, angampa. Pömöni adinque botö, Æpogadö wënæ wënæ cæminitawo, ante tee mante adämaï inte pïinämäi incæboimpa, angampa.

Tömengä mänömaï angä ëñëninque mönitö wæætë mänine ante në waadete apænemöni badinque edæ, Wængongui piyænë cæcä adinque pöedäni, ante apænemönipa. ²⁰Ìnque Wængongui mönitö imönite äninque, Minitö wæætë botö beyæ wadäni inänite waadete apænemöni ëñëninque poncædänimpa, angä ëñëninque mönitö wæætë Codito beyænque në waadete apænemöni bamönipa. Ìnque minitö imönite waadete pönö apænëdinque mönitö, Wængongui gämænö pöedäni, ante Codito beyænque ante apænemönipa. ²¹Wængongui, Minitö Codito nö nänö ewocadö ænte ewocacæminimpa, ante pönö cædinque Codito ingante angä ëñëninque tömengä ïñömö edæ wënæ wënæ ewocadämaï inte wæætë edæ mönö beyæ ante në wënæ wënæ cæcä bai badinque mönö wentamö ewocadö incæ mongængacäimpa. Ìnque mönitö tömengä nempo quëwëninque nö pönö tömengä nänö ewocadö wæætë ænte ewocamompa.

6 ¹Tömengä tönö godongämæ në cæmöni inte mönitö minitö imönite ïmaï ante waadete apænemönipa. Wængongui waadete pönö cæcä æminäi inte minitö wii önonque oda cæcæte ante æncæminimpa, ante nanguï ämöni ëñëmaimäni. ²Edæ Wængongui do angacäimpa,

“Minitö imönite botö waadete pönö cæyedë mäniñedë minitö apænemöni ëñentabopa.

Ayæ, Mimi quëwënguiönæ impa, ante Codito nänö bæi ongote

æñedē botō māniñedē mīnitō beyæ
pōnō cægaboimpa.”

Ante yewæmongatimpa. Ìnrique botō
iīmaī āmo ēñeedāni. Wængonguī
tōmengā nānō waadete pōnō cæyedē do
ba apa quēwēmīni. Codito edæ ængā
beyænque mīni quēwenguīōnæ iñōmō
edæ do batimpa cæmīni.

³Mōnō quēwenguīnō ante adocanque
incæ Wængonguī beyæ mōni apænedō
ante pīināmaī incæcāimpa, ante wææ
cædinque mōnitō iñōmō idiquibæ
cædāmaī iñōnīpa. ⁴Wæætē mīnitō,
Pabodoidi Wængonguī beyæ nē cædāni
inānīpa, ante acæminīpa, ante
odōmoncæte ante mōnitō cōwē iīmaī
cæmōnīpa. Cōwē nantate wæmōni incæ
wænæ wænæ cædāni wæmōni incæ
mō ongonte wææ cædāni wæmōni
incæ æbāmenque wæmōni incæte
mōnitō cōwē wæntæye badāmaī inte
ee cæmōnīpa. Ædō cæte quēwenguīī,
ante wæmōni incæ Wængonguī beyæ
nē cæmōni inte mōnitō godōmenque
cæmōni aedāni. ⁵Ayæ tæi tæi pānāni
wæmōni incæ tee mōnedāni wæmōni
incæ Yæ yæ ante mōnitō iñōnīte
wido cædāni incæte mōnitō wæætē
Wængonguī ingante nē cæmōni inte
edæ nanguī cæmōnīpa. Ayæ woyowotæ
nanguī cædinque mōnitō mōwo mōnāmaī
inte cæmōni incæ cænguī cænāmaī
inte gæwænte wædinque cæmōni incæ
mōnitō godōmenque cæmōni aedāni.

⁶Mānōmaī cædinque mōnitō wentamō
mongænāmaī inte cæmōnīpa. Ayæ
wadāni æbāmenque cædāni incæ mōnitō
nō ēñēmōni inte edæ piyænē cæte
piinte ānāmaī iñōnīpa. Wæætē waadete
cæmōnīpa. Edæ Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca nempo quēwēnīnque
nāwangā waadete pōnēmōnīpa.
⁷Wængonguī nānō tæi pīñænō
ēwocadinque mōnitō Wængonguī nō
nānō angainō ante apænēmōnīpa. Ayæ
tontadoidi guēadō guēa wænōncæte
ante tipæmāa næænāni baī cædinque
mōnitō nō pōnī cæcæte ante Wængonguī
nānō tæi pīñænō ante eyepæ næænte baī
cæmōnīpa.

⁸Mōnitō iñōnīte waa adāni incæ
wiwa adāni incæte mōnitō Wængonguī
beyænque ante cæmōnīpa. Pabodoidi
waa pōnī cædānīpa, ante nō apænedāni
incæ wæætē, Pabodoidi wænæ wænæ
cædānīpa, ante tedewēnāni incæ mōnitō
cōwē godōmenque cæmōnīpa. Pabodoidi
babæ cædānīpa, ante pīināni incæte
mōnitō nōingā pōnente Wængonguī
beyænque ante cæmōni aedāni. ⁹Edæ
tōmānāni mōnitō iñōnīte do edonque
pōnī adāni incæ adāmaī inte baī
cædinque, Ōnōmīnīque iñinīpa, ante
tededānīpa. Wænæ cæmōni incæte ee
quēwēmōnīpa. Pānāni wæmōni incæte
mōnitō iñōnīte wænōnāmaī inānīpa.
¹⁰Wæwēmōni incæte mōnitō cōwē
mīmōno watapæ towocamōnīpa. Mōnitō
māincoo ōmæpomōni incæ wadāni
inānīte godō cæmōni ænīnque tōmēnāni
māincoo nanguī pōnī ænte baī eyepæ
pōnī entawēnānīpa. Edæ nē ōmæpomōni
inte wæmōni incæte mōnitō tōmancoo
pōnī entawēmōni inte Wængonguī
ingante nē cæmōni iñōnī aedāni.

¹¹Coodintoidi ēñeedāni. Mīnitō
iñinīte mōnitō edonque pōnī
apænetamōnīpa. Mīnitō iñinīte
nanguī pōnī waadete pōnēmōnīpa.
¹²Mōnitō dicæ pæ gompote mīnitō
iñinīte waadedāmaī iñōnīyaa. Wæætē
edæ tōmēmīni pæ gompodīnque edæ
mōnitō iñōnīte waadedāmaī iñinī inte
wæwēmīnīpa. ¹³Ìnrique botō wēñæmīni
baī iñōmīnīte iīmaī āmopa. Mīnitō
iñinīte waadete pōnēmōni adīnque
mīnitō næmæ waadete pōnēedāni.

**Wængonguī nē Quēwengā nānō
owocō baī imōmpa, ante**

¹⁴Guēa mangæ mangæ woquīna,
ante wagada tōnō bodo guēa goti
wēmencadāmaī iedāni, ante do
yewæmongatimpa cæmīni. Pōnēnāmaī
ināni tōnō godongāmæ cædāmaī
iedāni. Ìñæmpa nē nō cæcā tōnō guēa
āantawente baī nē ēñēnāmaī cæcā
guiquēnē dicæ adobaī entawengā. Ayæ
ñāō entawengā tōnō guēa gocæte ante
cædinque nē wēmō entawengā iñōmō

mimō nāō entawengampa diyæ guëa goquingää. ¹⁵Codito nānō pönēnō ante edæ wënæ awënë Bediado iñömō edæ adodō ante pönengampa diyæ guëa cæquingää. Nē wede pönengä nānō pönēnō ante nē pönēnāmaï ingä iñömō edæ adobaï pönengampa diyæ adobaï quëwenguingää. ¹⁶Ayæ, Wængonguï impa, ante waodäni nāni badöinca æninqe edæ nāwä Wængonguï tæiyæ waëmō oncönē ædō cæte mangui cō cæquii. Mönō guiquēnē Wængonguï nē Quëwengä nānō tæiyæ waëmō owoquincō bai iñömote tömengä Önöwoca mönonga pō guite owocampa. Ìninqe tömēnāni tönō mönō ædō cæte godongämæ cæquii. Wængonguï incæ, Mänömaï impa, ante ancæte ante iïmaï angacäimpa.

“Waodäni weca owodinqe botō tömēnāni tönō godongämæ cægoncæboimpa.

Botō tömēnāni Wængonguï iñömote tömēnāni wæætē botō quinäni incädänimpa,” angacäimpa.

¹⁷Mänömaïnō ante apænedinqe mönō Awënë adobaï ante,

“Wadäni inänite taayænte pöninge nānēnē ponte quëwëedäni, angampa.

Wentamō i adinqe gampodämaï iedäni.

Mänömaï cæmini adinqe botō mīnitō imīnite, Pöedäni, ante ee æncæboimpa.

¹⁸Æninqe, Mīnitō Wæmpobo iñomo inte botō, onguïñæmīni incæ onquiyæmīni incæ, Botō wëmini iminipa, ante æncæboimpa, ante nē Tæi Pīñængongä inte Awënë Wængonguï angampa.”

Ante Wængonguï beyæ yewæmongatimpa.

7 ¹Ìninqe botō nē waademini ëñeedäni. Mönō iñömō, Wængonguï, Cöwë cæcæboimpa, ante nānō angainō ante do ëñengamöimpa. Ìninqe baonga wentamō mönō ëñadō tönō mimō mönō wentamō entawënō adobaï nā

mēnongate bai cædinque edæ mönō tæiyæ waëmō ëwocate quëwengäimpa. Ayæ, Wængonguï ingampa, ante guïñente wædinque mönō, Cöwë nō cæte waa quëwengäimpa, ante nanguï cæcäimpa.

Coodintoidi Codito gämænō pönänipa

²Mönitō dicæ wacä ingante wënæ wënæ cæmöniyaa. Wacä wentamō nānō mongænguinque mönitō dicæ wënæ wënæ cæmöniyaa. Dicæ wapiticæ apænedinqe wacä qui ö æmöniyaa. Ìninqe, Pabodoidi mänömaï cædämaï inänipa, ante adinqe mīnitō wæætē mönitō imönite waadete pönēninqe ëñeedäni, ämopa. ³Mänömaïnō ante ämo incæte botō, Mīni pante wæquinque, ante dicæ apænte ämogaa. Edæ botō do antabopa. Mīnitō tönō möni quëwenguinque incæ mīnitō tönō möni wænguinque incæ mönitō mīnitō tönō äanque bai entawente mīnitō imīnite cöwë waadete pönēmönipa, antabopa. ⁴Edæ, Mīnitō nō pönente cæmīni iminipa, ante pönēmopa. Mönitō apænemöni ëñēninqe mīnitō nē waa cæmīni bamīnitapa, ante adinqe botō mönitō apænedō ante nanguï tobopa. Mīnitō mänömaï cæmīni iminipa, ante ëñente wædinque botō gancaë pönēmopa. Ìninqe mönitō wënæ wënæ inte wæwëmöni incæte botō wæætē godömenque watapæ tobopa.

⁵Iïmaï edæ Mäatedöniabæ pöninge cætämönipa. Æmætæ æmætæ gote apænecæte ante cæyömönite wadäni bæ ta bæ ta cædäni wædinque mönitō ædō cæte guëmanguimönii. Edæ nanguï piïnte cædäni wædinque mönitō baonga nantate wædinque önöwoca adobaï guïñente wæwocatämönipa. ⁶Incæte mönitō wæwëñömönite, Nē wæwënäni gancaë bacädänimpa, ante nē pönō cæcä inongä Wængonguï iñömō Tito ingante da pönongä pongä adinqe mönitō wæætē gancaë pönentämönipa. ⁷Tömengä ponte a ongongä beyæ gancaë pönēñömönite tömengä, Coodintoidi botō imote waa cædäni adinqe botō

wæætē gancaē pōnentabopa, ante apænecaē ēñente mōnitō godōmenque totamōnīpa. Ayæ botō ïmote ante apænedīnque tōmengā, Bitō ïmite ante nanguī aīnente wædīnque coodintoidi Ca ca wædānīpa. Tōmēnāni ïñōmō, Mōnō ñōwo Pabodo beyæ ante nanguī cæcæīmpa, ante wædānīpa, ante Tito tedecā ēñēnīnque botō godōmenque nanguī totabopa.

⁸Botō doyedē cadota ante yewæmōnīnque da godōmo ænīnque mīnitō wæwente bamīnitawo. Nāwangā botō cadota beyæ wæwente bamīnitapa, ante wædīnque botō, Quīnante mǎnōmaī yewæmōmoī, ante wætabopa. Incæte ayæ ate, Coodintoidi wantæ ïñō wæwēnīnque ñōwo ïñōmō edæ wæwēnāmaī ïnānīpa, ante adīnque botō ñōwo edæ, Nō cædīnque yewæmōmoīmpa, ante piyænē cæbopa. ⁹Edæ mīnitō wæwēmīni beyæ todāmaī ïnīmo inte botō wæætē, Mīni wēnæ wēnæ cædīnō ñīmpo cædīnque mīnitō Codito gāmænō mīni ponguīnque wæwente bamīnitapa, ante adīnque mǎnōmaī beyænque totabopa. Edæ Wængonguī nānō ānōnō mīni ēñēngūnque wæwente bamīni ïnīnque mōnitō cædō beyæ dicæ wæmīniyaa.

¹⁰Edæ Wængonguī nānō ānōnō ante wæwēmō baī mōnō ocæ ēmænte ponte quēwēngūnque impa. ïnīnque, Quīnante mǎnōmaī wæwēmoī, ante wædāmaī ïmōmpa. Wæætē inguīpoga mōnō quēwēngūīmāmo ante wæwēmō baī mōnō wængūnque impa. ¹¹Edæ Wængonguī nānō ānōnō ante do wæwēnīmīni inte mīnitō ñōwo, Mǎnīnō mōni wæwēnō beyæ æbānō entawēmōnīi, ante nāmā aedāni. Edæ mǎnōmaī wæwēmīni inte mīnitō, Mōnō ee ongōnāmaī inte cæcæīmpa, ante do cæmīnitapa. Cædīnque, Mōnō pōnencabo wentamō mongæñāmaī ïngæīmpa, ante nanguī cædīnque mīnitō nē wēnæ wēnæ cædīngā ïngante edæ do pīīmīnitapa. Ayæ, Pabodo æbānō angūngāā, ante guīñente wæmīni incæte botō ïmote ante aīnente wæmīnitapa. Ayæ, Nē wēnæ

wēnæ cædīngā ïngante mōnō nō ante pangæīmpa, ante do cæmīnitapa. Mǎnōmaī eyepæ cædīmīni inte mīnitō wentamō mongæñāmaī ïmīnīpa, ante edonque abaimpa.

¹²Ïnīnque mīnitō ïmīnite yewæmōnīnque botō nē wēnæ wēnæ cædīngā beyæ ante wīi yewæmontabopa. Tōmengā wēnæ wēnæ cæcā wædīngā beyæ ante adobaī yewæmōnāmaī intabopa. Wæætē mīnitō Wængonguī ayongā nāmā adīnque, Mōnitō Pabodoidi ïnānīte waadete amōnīpa, ante, Nāwangā ïmpa, ante edonque acæmīnīmpa, ante botō mīnitō beyænque ante yewæmontabopa. ¹³Mīnitō mǎnōmaī cæmīni adīnque mōnitō wēēñēñedē nē wæwēmōni inte ñōwo ïñōmō gancaē pōnēmōnīpa.

Mīnitō waa cæmīni beyæ wēēñēñedē wæwēngā inte Tito adobaī gancaē pōnente ñōwo watapæ pōnēngampa, ante adīnque mōnitō do gancaē pōnēmōni inte ñōwo godōmenque nanguī tomōni ïmōnīpa. ¹⁴Botō do ïnōñedē Tito ïngante apænedīnque, Coodintoidi waa cædāni abopa, antabopa. Ñōwo mīnitō waa cæmīni adīnque botō, Tito ïngante botō apænedīnō nō ïmpa, ante adīnque botō guīngo ïmōñāmaī ïmōpa. Edæ botō mīnitō ïmīnite nōinō ante apænetawo. Edæ mīnitō ïmīnite nōinō ante apænebo baī botō Tito ïngante, Coodintoidi waa cædānīpa, ante apænedīnque adobaī nōinō ante apænetabopa. ¹⁵Ayæ Tito ïñōmō, Coodintoidi tōmānāni botō ïmote waa adīnque guīñente wædānitapa. Ayæ, Pōe, ānīnque tōmēnāni botō apænebo ēñēnīnque Ao ante ēñente cædānitapa, ante pōnēnīnque tōmengā mīnitō ïmīnite godōmenque waadete pōnēngampa. ¹⁶Ayæ, Mīnitō cōwē waa cæmīni ïmīnīpa, ante pōnēnīnque edæ botō adobaī watapæ tobopa.

**Mōnō godōmenque nanguī
godongæīmpa, ante**

8 ¹Ñōwo botō tōniñadāni apænebo ēñēñedāni. Mǎatedōniabæ ïñōmō

Codito ingante godongämä nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo ongōñōnānite Wængongui Ōnōwoca pōnō apānecā ēñēninque tōmēnāni wæætē waadete cædinque iīmaī cædānīpa. ²Nanguī wēnæ wēnæ nantate wæwēnāni incæ tōmēnāni cōwē piyānē cæte watapæ todānīpa. Īnīnque ōmæpodāni incæte tōmēnāni nanguī mānāni baī cædinque, Wængongui quīnāni quī, ante godōmenque todīnque nanguī gomonga godōnānīta. ³Tōmēnāni edæ nāni godonguēnēnō ganca do godōninque ayæ godōmenque nanguī godōnāni adīmo inte botō, Nāwangā impa, ante apānebopa. Ayæ edæ tōmēnāni nāni nāmā pōnēnō baī cædinque, ⁴Wængongui quīnāni beyæ impa, ante mōnitō wadāni tōnō godongämä godoncāmōnīmpa, ante tōmēnāni mōnitō imōnite nanguī ānīnque ancaā ānānīta. ⁵Mōnitō guiquēnē, Māatedōniabæ quēwēnāni tōmēnāni nāni godonte æintaque godonguīnāni īnānīpa, ante edæ pōnentamōnīpa. Incæte tōmēnāni, Wængongui quīmōni imōnīpa, ante edæ Wængongui ingante nāmā godōninque ayæ, Mīnitō imīnite nē cāmōni bacāmōnīmpa, ānīnque mōnitō imōnite edæ adobaī nāmā pōnōnānīta. Ayæ mōnitō pōnēnō ganca adobaī godōninque tōmēnāni nāni godonte æinta ayæ godōmenque godōnānīta. ⁶Māatedōniabæ quēwēnāni mānōmaī cædāni adīnque mōnitō Tito ingante iīmaī antamōnīpa. Bitō doyedē āmi ēñēninque coodintoidi waadete pōnēninque tæcæ godoncæ cædānīta cæbii. Nōwo wæætē āmi ēñēninque tōmēnāni nē waadete godōnāni badīnque eyepæ godoncædānīmpa, ante mōnitō Tito ingante nanguī antamōnīpa. ⁷Mīnitō iñōmō wede pōnēmīni inte edæ nē waa pōni apānemīni imīnīpa. Ayæ godōmenque gomonga ēñēmīni inte mīnitō, Mōnō cōwē cæcæīmpa, ante nanguī cædōmīni imīnīpa. Ayæ mōnitō imōnite nē waadete pōnēmīni imīnīpa. Mānōmaī tōmānō ante do cædōmīni

inte mīnitō ñōwo adobaī, Wængongui quī, ante mōnō nē waadete godōmō bacæīmpa, ante edæ nanguī cæedāni, āmopa.

⁸Mānōmaīnō ānīnque botō, Cædāni, ante wææ ānāmaī īmopa. Wæætē, Mīnitō æbānō cāmīnī, ante ēñencæte ante cædinque botō wadāni nāni nanguī cædīnō ante apānetabopa. Mānōmaīnō ante apānedīnque botō, Mīnitō adobaī tōmēnāni nāni cæbaī nanguī waadete pōnente cāmīnīta, ante acæte ante cædinque, Nē godōmīni baedāni, antabopa. ⁹Mīnitō do ēñēmīnīpa. Mōnō Awēnē Itota Codito ōonædē quēwēninque nanguī gomonga ēnempogaingā inte mōnō imonte waadete pōnēninque iīmaī ante pōnō cægacāīmpa. Botō ōmæpobo babo beyānque mīnitō nanguī wæætē entawencāmīnīmpa, ante cædinque tōmengā edæ mīnitō beyānque ante inguipoga pōninque edæ ōmæpocā bagacāīmpa.

¹⁰Ayæ, Mānīnō mīni godonguīnō ante æbānō cæquēnēmīni imīnī, ante botō nāmā pōnēninque iīmaī āmopa. Wadepo inōñedē wadāni godōnāmaī iñōnāni mīnitō iñōmō edæ do tāno godōmīnīta. Mōnō godongæīmpa, ante edæ mīnitō cōwē tāno cæñēmīni imīnīta. ¹¹Īnīnque, Mōnō godongæīmpa, ante quingæ ānimīni inte ñōwo edæ iīnque cædāni. Mīni ēadīncoo adīnque mīnitō, Eyepæ inte botō pancacooga godoncæboīmpa, ante mīni ānīncoo edæ godōmīni adīnque, Eyepæ godōmīnīpa, ante acæīmpa. ¹²Edæ æcānō godōinengā tōmengā nānō godonte æinta tōmanta adīnque, Æpotadō botō godonguēnēmo imoo, ante adīnque mānīmpotaque godōninque idæwaa. Godōmenque nanguī mangampa diyæ nanguī godonguingā.

¹³Mānōmaī ānīnque botō, Wadāni pōnōmenque godōninque guēmāñōnāni mīnitō wæætē mīni eyepote wæquinque godōmenque nanguī godoncāmīnīmpa, ante dicæ āmogaa. ¹⁴Wæætē, Cōwē eyepæ bacæīmpa, ante āmopa. Edæ

mäincoo ñöwo eyepæ mäninque mīnitō nē ænguēnente wædāni inānite godōmīni ænānīpa. Īnīnque iīncayæ ate mīnitō wæætē nē ænguēnēmīni bamīni ate tōmēnāni wæætē eyepæ mante ate mīnitō īmīnite pōnōnāni æñōmīni adopo adopo edæ eyepæ babaiṃpa. Mānōmaīnō ancæte ante āmopa. ¹⁵Edæ do yewæmongatīmpa. “Cænguī gomonga wææmpo æningā incæ tōmengā nānō ænguēnenganca ænte bai mānīnque godōmenque mānāmaī ingantapa. Wæætē edæ wædænque wææmpo æningā guīquēnē tōmengā nānō ænguēnenganca eyepæ ænte bai eyepæ mangantapa.” Ante nāni yewæmongaiñō bai iīnque bacæīmpa, ante mīnitō īmīnite āmopa.

**Mīnitō weca Titoidi
poncædānīmpa, ante**

¹⁶Botō cōwē, Coodintoidi beyæ cæcæīmpa, ante mīnitō īmīnite waadete pōnēmopa. Ayæ, Wængonguī pōnō apæñecā ēñēnīnque Tito īñōmō botō pōnēmō bai adobaī pōnente cæcampa, ante adīnque botō wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnēnīnque apænebopa. ¹⁷Edæ mōnitō, Coodintoidi weca goe, āmōni ēñēnīnque edæ Tito do Ao ante pongā aedāni. Incæte wīi mōnitō ānīnō beyænque pongampa. Wæætē nāmanque pōinente wædīnque tōmengā nanguī todīnque mīnitō weca pongampa.

¹⁸Ayæ Tito tōnō wacā mōnō tōñīñacā ingante da pōnōmōni pongampa. Īngā Tito tōnō nē pongā īñōmō tōmengā Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō ante nē apæñecā ingampa. Īnīnque Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo tōmānāni tōmengā ingante waa ate waa apænedānīpa. ¹⁹Codito ingante nāni pōnencabo incæ adocā ingante apænte ænīnque, Pabodoidi tōnō gocæbiīmpa, ante da godōnāni ate tōmengā mōnitō tōnō godongāmæ goquīngā ingampa. Edæ mōnitō, Mōnō Awēnē ñāō apāite bai ēmongā ingampa, ante acædānīmpa, ante cædīnque ayæ,

Mōnitō wadāni beyæ cæinēmōnīpa, ante acædānīmpa, ante cædīnque mīnitō da godonguīncoo ænte goquīmōni īmōnīpa. Mānōmaī cæcæte ante goyōmōni, Tōmengā godongāmæ gote cæcæcāīmpa, ante da godōnāni gocæcāīmpa. ²⁰Edæ wadāni, Pabodoidi babæ cædānīpa, ante ānāmaī incædānīmpa, ante wææ cædīnque mōnitō nō pōni cædīnque nanguī pōni mīnitō godonguīncoo ænte godīnque pædæ godoncæmōnīmpa. ²¹Edæ, Mōnitō Wængonguī ayongā nō cæmōni inte waodāni ayōnāni adobaī edonque pōni cædīnque nō pōni cæcæīmpa, ante cæmōnīpa.

²²Ayæ wacā mōnō tōñīñacā īñongante mōnitō apogamē cōwā ayōmōni tōmengā cōwē tōmāā nō cæcā īnongampa. Ayæ ñöwo tōmengā, Coodintoidi nō cædānīpa, ante pōnengā inte godōmenque waa cædongā ingampa. Mānōmaī ingampa, ante adīnque mōnitō ñöwo tōmengā ingante da godōmōni godīnque tōmengā īñāna tōnō mīnitō weca poncæcāīmpa. ²³Tito īñōmō botō tōnō godongāmæ cōwē cæcampa. Īnīnque mīnitō beyæ guēa nē cæmōna īmōnāpa. Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo incæ mōnitō tōñīñada Tito tōnō wada īnate da godōnāni godīnque tōmēnāni, Mōnō Codito ingante waa acædānīmpa, ante nanguī cæda īnāpa. ²⁴Īnāni inānite apænedīnque mōnitō, Coodintoidi nē waa cædāni īnānīpa, ante do apænetamōnīpa. Īnīnque mīnitō eyepæ godōmīni adīnque tōmēnāni, Nāwangā īmpa, ante edonque acædānīmpa. Ayæ adobaī, Mīnitō waadete pōnō cæmīni adīnque Pabodoidi wæætē mīnitō īmīnite waa adānīpa, ante acædānīmpa, ante cæedāni. Mānōmaī cæmīni adīnque Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo tōmānāni adobaiñō ante edonque acædānīmpa.

**Mōnō wædāmaī eyepæ pōni
godongæīmpa, ante**

9 ¹Ñöwo mānīnō, Wængonguī quīnāni beyæ mīnitō godoncæmīnīmpa, ante botō idæwaa

yewæmōmopa. ²Edæ, Minitō wædāmai inte do cæminipa, ante ēñēninque botō Māatedōniabæ quēwēnāni inānite apānedinque, Acayabæ quēwēnāni iñōmō wadepo inōñedē do godoncæte ante cædōnānimpa, ante do apānetabopa. Apānebo ēñēninque tōmēnāni wodo tōmānāni, Æ Acayabæ quēwēnāni nāni quingæ cæbai mōnō adobaī cæcæimpa, ante cædānipa.

³Incæte botō ñowo mōnō tōniñadāni inānite da godōmo pōninque tōmēnāni mīnitō imīnite apānedāni ēñēninque mīnitō wæætē eyepæ godoncæminimpa. Mānōmai cæmīni ate botō babæ apānedāmai imoi, ante edonque ēñengæimpa. ⁴Iñæmpa Māatedōniabæ quēwēnāni botō tōnō godongāmæ ponte ayōnāni mīnitō wīī eyepæ cæmīni adinque tōmēnāni wæætē, Mīnitō dicæ cæmīniyaa, ante badete tobainānipa. Ayæ mōnitō guiquēnē, Coodintoidi iinque cæcædānimpa, ante nē ānimōni inte odadete guingo imonte wæbaiimōnipa. Mīnitō adobaī, Mōni cæquēnēnō cædāmai imōnipa, ante guingo imonte wæbaiimōnipa. ⁵Iñinque mīnitō, Godoncæmōnimpa, ante mīni ānīnō bai eyepæ godoncæminimpa. Ante cædinque botō mōnō tōniñadāni inānite āninque, Mīnitō gote apānemīni ēñēninque coodintoidi ædæmō pōnente cæcædānimpa, ante da pōnōmo pōnāni aedāni. Iñinque mīnitō tōnō godongāmæ cædāni ate mīnitō ædæmō pōnēninque, Botō wææ gompodāmai inte waa todinque godōmopa, ante godoncæminimpa.

⁶Iīmai ante pōnēedāni. Wædænque quiyadingā iñōmō amiñaimō wædænque pete æncæcāimpa. Nanguī quiyadingā guiquēnē amiñaimō nanguī pete æncæcāimpa. ⁷Wadāni quī, ante æcānō watapæ todinque godōnaa, ante adinque Wængonguī tōmengā ingante waadete pōnengampa. Iñinque wadāni wææ ānāmai iñōnāni mīnitō, Botō æpotadō godonguimoo, ante pōnēninque tōmāmīni wædāmai inte mīni ānimpota adopota godōninque do

godonguēnēmīni imīnipa. ⁸Ayæ, Eyepæ pōni ēamīni inte mīnitō quiēmē cæmīni incæ tōmānāni beyæ ante cōwē godō waa cæcæminimpa, ante Wængonguī cæcampa. Iñinque, Mīnitō eyepæ ænte ēadinque mānōmai cæcæminimpa, ante tōmengā nanguī cædongā inte cōwē eyede tate bai waadete pōnō cæcā ingampa. ⁹Edæ docā ingante ante iīmai ante yewæmongatimpa.

“Yepanca quiyacā bai iñongā inte tōmengā, Ōmæpodāni quī, ante wayōmō wayōmō godongantapa. Iñinque tōmengā nō nānō cædinō iñōmō edæ cōwē ēwēnāmai ongongæimpa.”

¹⁰Ante yewæmongatimpa. Nē quiyacā ingante Wængonguī, Tōmēmō quiyaquīmō, ante eyepæ pōnōninque adobaī, Cænguī, ante tōmāmō imonte eyepæ pōnongā ænte cæmōmpa. Mīnitō iñōmō eyepæ ēamīni inte wacā ingā wacā ingā quiyate bai nēnempocæminimpa, ante cædinque Wængonguī mīni godonganca da pōnōninque godōmenque gomonga da pōnongā æncæminimpa. Mānōmai eyepæ da pōnongā æninque mīnitō wæætē nō cædinque wadāni nanguī ināni inānite nēnempomīni æninque tōmēnāni wæætē amiñaimō tā pete bai watapæ quēwencædānimpa. ¹¹Mīnitō pæ gompodāmai inte wadāni inānite cōwē pædæ godoncæminimpa, ante cædinque mīnitō imīnite Wængonguī nanguī pōni pōnongā æncæminimpa. Æninque mīnitō pæ gompodāmai inte pædæ godō pædæ godō cæmīni adinque mōnitō wæætē, Coodintoidi mānōmai cædānipa, ante tedemōni ēñēninque wadāni wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apānecædānimpa.

¹²Wadāni quī, ante do godōmīni æninque Wængonguī quīnāni tōmēnāni nāni ænguēnēnō ante eyepæ pōni æncædānimpa. Ayæ mīni godōnō æninque tōmēnāni mīmōno eyede tate bai Wængonguī ingante waa ate pōnēninque nanguī apānecædānimpa.

¹³Mōnō Codito ingantedō ante

watapæ ēñēninque mīnitō Ao ante do pōnēmīnitapa. Īnīnque Wængonguī nānō ānōnō ante do ēñēnte cædinque mīnitō, Ōmæpodāni qui, ante pædæ godōmīni ænīnque nē ænāni wæætē Wængonguī ingante, Bitō nāō bai nō pōni cæbi ate coodintoidi bitō ānōnō ante ēñēnte cædānīpa, ante watapæ apænecædānīmpa. Ayæ nē ænīnāni inte adodāni godōmenque apænedīnque, Nē ōmæpodāni tōmānāni īnānite da godōnīnque coodintoidi īñōmō mōnitō īmōnite adobai eyepæ pōnōnāni æmōnīpa, ante Wængonguī ingante godōmenque waa ate apænecædānīmpa. ¹⁴Ayæ, Coodintoidi īnānite Wængonguī godōmenque nanguī waadete pōnō cæcā beyænque tōmēnāni waa cædāni īnānīpa, ante pōnēnīnque nē ænīnāni īñōmō edæ mīnitō īmīnite waadete pōnēnīnque mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante apænecædānīmpa.

¹⁵Wængonguī īñōmō godōmenque waa cædinque mōnō Codito ingante da pōnongā ængamōīmpa. Īnīnque mōnō, Wængonguī, bitō waa pōni pōnō cægabiīmpa, ante mōnitō ædō cæte eyepæ inte waa ate pōnente apænequīmōnīi, ante mōnō Wængonguī ingante apænecæīmpa.

Pabodo, Itota nānō nē da godōnīmo īmpa, angampa

10 ¹Mīnitō, Wayōmonque quēwēnīnque Pabodo nanguī pīinte angampa, ante pōnēmīnitawo. Wæætē mōnitō weca pōnīnque awīncadō awīnca adīnque tōmēngā guīñēnete wædinque pæ wēēnecampa, ante pōnēmīnitawo. Īñæmpa mīni ānōmo mānīmotō inte īīmaī āmpa. Codito īñōmō edæ gānē pōnēngā īnongā inte pōnō piyānē cæcantawo. Botō adobai nōwo piyānē cædinque mīnitō īmīnite pōnō waadete apænebopa. ²Pabodoidi īñōmō inguīpogaque ante pōnente cædānīpa, ante pancadānīya odadete ānewēnānīpa. Tōmēnāni īnānite botō guīñēnedāmaī inte nanguī ancæboīmpa. Mīnitō guīquēnē adobai odadete āmīni

īnīnque botō mīnitō weca pōnīnque pīinte anguēnēmo īmaīmpa. Īnīnque, Wīi pīinte anguīmo bacæboīmpa, ante wææ cæcæte ante botō nōwo mīnitō īmīnite, Ee aquēnē quēwēmīnīi, ante waadete pōnente yewæmōmpa.

³Edæ inguīpoga quēwēmōni incæte mōnitō Wængonguī beyæ ante wæætēdō wæætē cæcæte ante cædinque inguīpogaque quēwēnāni nāni wæætēdō wæætē cæi bai cædāmaī īmōnīpa.

⁴Wæætē edæ mōnitō Wængonguī beyæ ante wæætēdō wæætē cæcæte ante cædinque inguīpogaque quēwēnāni nāni wænōncacquīncoo næænāmaī inte cæmōnīpa. Wæætē Wængonguī tōmēngā nānō tæi pīñæmāmo ænte mīmōno entawēnīnque eyepæ næænte bai badīnque mōnitō tōmēnāni nāni tæi mænōincō bæ tate bai cædinque wæætēdō wæætē nāni godō ānewēnō ante wido cæte bai cæmōnīpa.

⁵Wængonguī ingante pōnēnāmaī ingæīmpa, ante nē pōnēwēnāni inte ængæ gantīdīnque tōmēnāni īñōmō, Wadāni tōmānāni adobai Wængonguī ingante pōnēnāmaī incædānīmpa, ante cædinque babæ wapitīcæ cædānīpa. Mānīi babæ wapitīcæ nāni cædōnō ante mōnitō wæætē bæ tate wido cæmōnīpa. Edæ, Codito ingante mōnō ēñēngæīmpa, ante nō apænēmōni ēñēnīnque wadāni idīquībæ pōnēwēnāni īñōnāni mōnitō wæætē mānīnō nāni pōnēwēnō tōmānō ō ænte bai wido cæmōnīpa. ⁶Ayæ mīnitō ædæmō nē ēñēnte cæmīni bamīni ate adocanque incæ ēñēnāmaī cæcā adīnque mōnitō wæætē tōmēngā ingante do pangūīmōni īmōnīpa.

⁷Æbānō ī, ante edonque ongō abaīmīnīpa. Pancamīnīya, Botō nāwangā Codito nempo quēwēmo īmpa, ante pōnēmīnitawo. Mīnitō mānōmaī pōnēmīni inte godōmenque īīmaī ante pōnēnguēnēmīni īmīnīpa. Botō Codito nempo quēwēmo īmo bai Pabodoidi adobai Codito nempo quēwēnāni īnānīpa, ante nāwangā īmpa, ante pōnēnguēnēmīni īmīnīpa. ⁸Īñæmpa Wængonguī mōnitō īmōnite ānīnque,

Mīnitō nē āmini badinque coodintoidi inānite bæ tate wido cædāmaī incæminīpa. Wæætē ædæmō āmini ēñēninque coodintoidi wæætē oncō tæi mænonte bai gongæncædānīpa, ante cædāni, ante Wængonguī pōnō angā ēñēninque mōnitō nē āmōni batamōnīpa. Īnīnque botō, Nē āmo inte nāmā tocæboīpa, ante tedebo incæte guīñēnedāmaī tedecæboīpa.

⁹Botō, Cadota ante botō yewæmōinta adinque mīnitō guīñente wæcæmīnīpa, ante dicæ āmogaa. ¹⁰Pancamīniya, Pabodo tæi piñænongā bai inte cadota ante yewæmōinque nanguī angā awædō, ante wæminīpa. Wæætē edæ adocā incæ mōnitō weca ponte ongōninque edæ aquiī ingā amōnīpa. Tōmengā nānō tedepāmo ōnōmāmoque bai impa, ante pōnēmīni awædō.

¹¹Īñæmpa, Tæi piñæmōni inte cadota ante nē yewæmōmōni incæ mōnitō adomōni inte mīnitō weca ponte ongōninque adobaī tæi piñænte cæcæmōnīpa, āmo ēñēmaīmīnīpa.

¹²Pancadāniya nāmā incæ, Waēmō pōni ĩmopa, ante tededāni incæte tōmēnāni nāmā nāni tede bai mōnitō ædō cæte adobaīnō ante tedequīmōnīi. Tōmēnāni ĩñōmō, Ægancadō waa cæbo eyepæ inguīi, ante nāmā nāni cægancaque ante adinque edæ, Eyepæ cætābopa, ante pōnēwēnānīpa. Tōmēnāni nāni cædō ante, Waa cætawo, ante tee mancæte ante, Do botō cædinō bai adobaī cæbopa, ante adinque, Eyepæ impa, ante pōnēwēnānīpa. Mānōmaī nāmā nāni pōnēwēnonque ante cædinque tōmēnāni ēñēnāmaī inte oda cæte cædānīpa.

¹³Mōnitō guiquēnē, Īngancaque goedāni, ante Wængonguī nānō angancaque cōwē gomōnīpa. Īnīnque tōmengā, Coodintoidi ganca godinque apæneedāni, angā ēñēninque mōnitō do gote apænedinque, Māningancaque waa cæmōnīpa, ante nāmā waa ate tedemōnīpa. Godōmenque ante tededāmaī ĩmōnīpa. ¹⁴Mīnitō ganca pōnāmaī inte bai mōnitō,

Coodintoidi weca gote do cætāmōnīpa, ante tedemōni bai babæ wapiticæ incædōnīpa. Incæte mīnitō ganca do pōninque Codito ingantedō ante mōnitō watapæ mōni ēñēnō ante apænetāmōnīpa. Īnīnque edæ, Māninganca cætāmōnīpa, ante māninque ante tedemōnīpa. ¹⁵Ayæ wadāni nāni cædinō ante adinque mōnitō, Tōmēmōni cædinō impa, ante ānāmaī ĩmōnīpa. Wæætē mīnitō godōmenque godōmenque wede pōnēñōmīni mōnitō wæætē adodō mīnitō weca ponte quēwēninque godōmenque gomonga cæyōmōni mōnō watapæ bacæīpa, ante pōnēmōnīpa. ¹⁶Ayæ mīnitō weca ĩnīnque cædinque mōnitō godōmenque gomonga godinque mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni ēñēnō ante apæncæmōnīpa, ante pōnēmōnīpa. Mānōmaī cædinque mōnitō wacā nānō cædiñōmō ante, Mōnitō māniñōmō cætāmōnīpa, ante tededāmaī incæmōnīpa.

¹⁷Æcānō, Botō waēmō pōni ĩnōmo inte waa cæbopa, ante toinēna tōmengā wæætē, Mōnō Awēnē waēmō pōni ĩnongā inte pōnō waa cæcampa, ante toquēnengā ingampa. ¹⁸Edæ, Waēmō ĩnōmo ĩmopa, ante nāmā ānongā ingante Wængonguī waa adāmaī ingampa. Wæætē, Īngā waēmō ĩnongā ingampa, ante mōnō Awēnē nānō ānongā ingante ante Wængonguī wæætē waa acampa.

Wængonguī beyæ, ante pancadāniya babæ apænedānīpa

11 ¹Nōwo botō adodeque ōnonque tedete bai yewæmōmo adinque mīnitō ee amīni ĩnīnque botō waa tobaīmopa. Wadō āmo, Mīnitō ee ayōmīni edæ botō ōnonque tedete bai do yewæmōmopa. Īnīnque ĩmaī ante odōmoncæte ante yewæmōmoī aedāni. ²Wængonguī wææ gomocā bai botō adobaī mīnitō beyæ ante wææ gompote āmopa. Mīnitō baquēcā mōnāmaingā bai ĩñōmīnite Codito ængā beyænque mīni pōnencabo tōmengā nempo nō cæte quēwēncæmīnīpa, ante pædæ

godoncæte ante cædinque botō tōmengā adocanque ingante, Bitō quīnāni īnānite æe, antabopa. ³Mīnitō nōingā cædinque wacā miñæ godāmaī inte Codito ingante waadete pōnēmīni incæte botō, Mīnitō oda cæmīni wæcæ wæ, ante guīñente wæbopa. Eba wodi ingante Tæntæbo nanguī ēñengā inte babæ cædinque apænecā ēñēnīnque tōmengā nānō oda cægāi bai mīnitō wīi adobaī oda cæcæmīnīmpa, ante botō wææ ante apænebopa.

⁴Mōnitō, Itota ingante pōnengæīmpa, ante do apænemōni ēñēmīnitapa. Incæte wacā mīnitō weca pōnīnque nāwā Itota ingante apænedāmaī inte, Wacā Itota ingante pōnēedāni, ante babæ apæneyongante mīnitō edæ ēñēē cōmīni awædō. Adobaī Wængonguī Ōnōwoca do ængāimīni īñōmīnite wacā ōnōwoca pō guīyongante mīnitō ee æmīni guicā awædō. Ayæ wadāni mōnō Codito ingante ante apænedāmaī īnāni inte, Wacā ængā beyæ quēwengæīmpa, ante babæ apæneyōnāni mīnitō edæ ēñēē cōmīni awædō. ⁵Mānōmaīnō ante nē tededāni īñōmō nāmā ante pōnēnīnque, Nē gode āmōni inte mōnitō ñænēmōni pōnī īmōnīpa, ante edæ babæ ānewēnānīpa. Tōmēnāni nāwangā ñænēnāni īnāni bai botō dicæ wædāmo īnguēnēmogaa, ante pōnēmopa. ⁶Botō æbānō tedeboo, ante ēñēnīnque mīnitō īñōmō, Ōnōnepāmoque tedecampa, ante pīimīnitawo. Incæte botō ædæmō adīmo inte nē ēñēnīmo inte apænebopa. Pabodo mānōmaī īnongā inte apænecampa, ante acæmīnīmpa, ante mōnitō cōwē mīnitō īmīnite edonque odōmōmōni amīnitapa.

⁷Mīnitō īmīnite ængō cæte bai cæcæte ante botō Wængonguī ingantedō ante watapæ apænebo beyæ ænāmaī intabopa. Mānōmaī ænāmaī inte botō nāmā edæ piinte bai cædinque dicæ wiwa cætābogaa. ⁸Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo da pōnōnāni ō ænīnque botō mānīntaque godonte ænte quēwēnīnque mīnitō beyæ cætābopa.

⁹Ayæ mīnitō weca ongōnīnque botō quīēmē æīnente wæbo incæ edæ waa atabopa. Wadāni edæ mōnō tōñīnādāni incæ Māatedōniabæ quēwente pōnīnque tōmēnāni botō ænguēnēnō ante eyepæ pōnōnāni æntabopa. Īnīnque coodintoidi botō ānō beyæ wædāmaī incædānīmpa, ante wææ cædinque botō īñōmō edæ, Pōnōmīni æmoedāni, ante cōwē ānāmaī intabopa. Ayæ īincayæ ate cōwē ānāmaī incæboīmpa. ¹⁰Mōnō Codito nō nānō apænedō ante ēñente entwēmō inte āmopa. Botō, Mānōmaī cædinque waa cæbopa, ante cōwē edæ tedeyōmote mīnitō Acayabæ quēwēmīni inte edæ wææ cædāmaī incæmīnīmpa. ¹¹Quīnante mānōmaī ante tedeboī. Mīnitō īmīnite waadedāmaī inte mānōmaī ante tedeboī. Īñæmpa botō æbānō mīnitō īmīnite waadete pōnēmoo, ante do againgā inte Wængonguī tōmengā ancæcāīmpa.

¹²Wadāni guīquēnē, Mōnitō Codito nānō nē godongaīmōni īmōnīpa, ante nē ānāni guīquēnē, Æbānō cæte odōmōmōni īnīnque wadāni Pabodoidi īnānite waa adō bai mōnitō īmōnīte adobaī waa acædānīmpa, ante wædānīpa. Īnīnque botō īñōmō, Īñāni mānōmaīnō ante odōmōnāmaī incædānīmpa, ante mānōmaī tedete wææ cæbo inte edæ cōwē godōmenque wææ cæcæboīmpa. ¹³Tōmēnāni īñōmō edæ, Wadāni oda cæcædānīmpa, ante awēmō cædāni īnānīpa. Mōnō Codito tōmēnāni īnānite da godōnāmaī īngā incæte tōmēnāni īñōmō edæ, Codito nānō da godongaīmōni īmōnīpa, ante babæ apænedānīpa. Ayæ edæ mōnitō Codito nānō da godongaīmōni mōni ēmōnō bai ōnōmoque ēmōnīnque babæ cædānīpa. ¹⁴Mīnitō, Tōmēnāni quīnante wacā bai ēmōnānīi, ante wæmīnitawo. Īñæmpa tōmēnāni awēnē Tatāna incæ babæ cædinque Wængonguī anquedoidi ñāō nāni ēmōnō bai ñāō ēmonte bai ēmongampa. ¹⁵Īnīnque Tatāna beyæ nē cædāni īñōmō tōmēnāni awēnē Tatāna nānō babæ cædō bai adobaī babæ cædinque, Nē nō Cædongā ingante

nē cæmōni imōnīpa, ante ōnōmoque ēmōnānīpa. Inīnque tōmēnāni nē ōnōmoque ēmōnāni inte ōnonque ēwente baquīnānidō anguēnē.

**Æbānō caate wæboo, ante
Pabodo yewæmōngampa**

¹⁶Botō nōwo adodō ante yewæmōmōpa. Mīnitō, Pabodo ocai ōmædæcacā inōngā inte ōnonque tedecampa, āmīnitawo. Mānōmaīnō ante ānāmaī imæwedāni. Incæte wacā ocai ōmædæcacā tedeyōngante mīnitō ee amīni tedecā baī botō adobaī ocai ōmædæcabo inte baī, Nāmā waa cæbo imōpa, ante adodeque tedebo inīnque ee amīni tedeboedāni. ¹⁷Botō nōwo mānōmaī nāmā waa ate baī tedete yewæmōnīnque mōnō Awēnē nānō āmaī wīī yewæmōmōpa. Wæætē ocai ōmædæcacā mā nānō pōnente tede baī adobaī ōnonque tedete baī yewæmōmōpa. ¹⁸Pancadāniya nanguī ināni incæ, Mōnitō nāmā waa cæmōnīpa, ante edæ inguipogaque quēwēnāni tededāni baī adobaī tededānīpa. Tōmēnāni mānōmaī tededāni inīnque botō adobaī, Nāmā waa cæbōpa, ante tedecæboimōpa. ¹⁹Nē ēñēmōni imōnīpa, ante nē amīni inte mīnitō iñōmō ocai ōmædæcadāni ōnonque tedeyōnānite ee ēñē cōmīnīpa tōō. ²⁰Wacā edæ mīnitō imīnite bæi ongongā wædinque mīnitō tōmengā ingante ee nē cæmīni bawēmīni awædō. Wacā babæ wapiticæ cædinque mīnitō quī inguēnē incæ ō ængā incæte mīnitō edæ ee amīnīpa. Wacā mīnitō awēnē baī nāmā ængō cæte angā incæ ee ēñēmīnīpa. Wacā mīnitō imīnite pōnō tamongā incæte mīnitō ee ate wæmīni awædō. ²¹Botō wæætē aquīīmo inte, Tōmēnāni nāni nanguī cædō baī ædō cæte cæquīmoo, ante botō guingo imongūnīnque ōnonque tedebo pa tōō.

Tōmēnāni nāmanque waa adīnque edæ guīñēnāmaī inte tededānitawo. Botō adobaī nāmanque waa adīnque edæ guīñēnāmaī inte tedecæboimōpa. Incæte mānōmaī tededīnque botō ōnonque

badete tote baī tedebo pa. ²²Tōmēnāni guīquēnē ebēdeoidi inānitawo, ante pōnēmīni. Botō iñōmō edæ tōmēnāni nāni imāī adobo imōpa. Tōmēnāni idægoidi inānitawo. Edæ botō tōmēnāni nāni imāī adobo imōpa. Tōmēnāni Abadāō wodi pæīnāni inānitawo. Edæ botō tōmēnāni nāni inō baī adobo Abadāō wodi pæīmo imōpa. ²³Mōnō Codito beyæ nē cædōnāni inānīpa, ante pōnēmīni. Botō edæ tōmēnāni nāni imāī inte edæ gomōnga imōpa. Incæte mānōmaīnō ante tededīnque botō ocai ōmædæcacā baī inte ōnonque tedebo pa. Tōmēnāni inānite adopoque adopoque wædænque cæyōnāni botō godōmenque nanguī cægaboimōpa. Tōmēnāni inānite wædænque tee mōnedāni wæyōnāni botō imote godōmenque wæætē wæætē tee mōnedāni wægaboimōpa. Tōmēnāni inānite wædænque tæi pānāni wæyōnāni botō imote godōmenque nanguī tæi pānāni wægaboimōpa. Ayæ botō wæætē wæætē wodo wængaboimōpa.

²⁴Oodeoidi æmontaimenca wodo coadenta ganca adoyedē nāni cōwē tæi pæimpoga botō imote adoyedē mānīmpoga tæi tæi pānīnque ōnōmpo æmæmpogoncaque wæætē adopoga adopoga tæi tæi pānāni wægaboimōpa. ²⁵Ayæ cantaca mēmpoga go adopoque botō imote tæi tæi pānāni wægaboimōpa. Ayæ adopoque botō imote dicaca tacadāni wangæ wængaboimōpa. Ayæ wipodē wogaa godīnque mēmpoga go adopoque wipo tente tobæmpo wægaboimōpa. Edæ wīī eyepæ gote botō tōmāā itadē tōmāā woyowotæ tæcæpæno pōni wæwogaboimōpa.

²⁶Wayōmō wayōmō botō anca godīnque wætabōpa. Ōnō æpæmpo wodo betē wæntabōpa. Nē ō ænāni incæ botō guīdēnāni incæ wadāni incæ wodo wænōnāni wæmo adīnque botō wængūnīnque ante wægaboimōpa. Ayæ tōmēnāni nāni quēwēñōmō quēwēnīnque, Ōnōmæca quēwēnīnque, gāwapæno owodīnque botō wængūnīnque ante wægaboimōpa. Ayæ wadāni incæ, Mōnō pōnencabo imōpa, ante babæ

änäni adinque botö iñömö edæ, Babæ cædäni wæncæ wæ, ante wægaboï aedäni. ²⁷Botö pancaönaa tömäå woyowotæ miïmo inte nanguï cædinque wægaboïmpa. Tepæ pancaönaa gæwænte wægaboïmpa. Pancaönaa cænguï dæ ä ate gue ænente wægaboïmpa. Edæ æpogamë pöni cænämaï inte wægaboïmpa. Pancayedëña botö weocoo ömaabo inte yoguite wægaboïmpa.

²⁸Mänömaï wædömo inte botö, Codito ingante godongämæ nani pönencabo tömancabodäniya nani wædö ante æbänö cæquïmoo, ante wædinque iïmö iñö iïmö iñö nanguï cæbopa. ²⁹Edæ wacä aquïngä inte wæcä iñinque botö adobaï aquïïmo inte baï wæbopa. Ayæ, Wënæ wënæ cæe, änäni ëñëninque adocanque oda cæcä ëñente wædinque botö ædö cæte wæwënämaï inguïmoo.

³⁰Iñinque, Nämä tæëmö inte cæbopa, ante tededämaï incæboïmpa. Wæætë, Æbänö aquïïmo inte cæbopa, ante acædänimpa, ante botö mäninonque ante tedecæboïmpa. ³¹Wængonguï iñömö mönö Awënë Itota Wæmpocä inongä inte edæ tömengä adocä iñömö Itota Wængonguï ingampa. Tömengä waëmö pöni inongä inte cöwë waa pöni cæcampa, ante mönö tömengä ingante cöwë apænecæïmpa. Tömengä iñömö edæ, Pabodo nö angampa, ante do ëñengampa. ³²Ayæ iïmaï cædäni wægaboïmpa. Adeto Tidiabæ awënë nänö inöñedë mäniñedë botö imote bæi ongoncæte ante cædinque tömengä nänö emiñængä wædænque awënë iñömö iïmaï cæcantapa. Tömengä wadäni inänite angä ëñëninque tömënäni wæætë Daämaco iñömö tömënäni nani wini wææ cæincö boyæ yabædemö gäänë wänö cöñöñäni, ³³botö tönö cædäni guiquënë Daämaco nani wini wææ cæincö boyæ cæimpiticæ iñö otodë ñä cædete botö imote pædæ wæænönäni ti wææ aamö cæte wodii winongaboïmpa.

Pabodo, Iïmaï wiïmonte
baï atabopa, angampa

12 ¹Önonque tedebö incæte
botö, Waa cætabopa, ante

cöwë tedequënëmo iñmopa. Iñinque botö ñöwo edæ, Wiïmonte baï ayömo mönö awënë mä pöni odömongä atabopa, ante yewæmoncæboïmpa. Ayæ tömengä, Æbänö i, ante edonque pöni nänö odömönönö ante godömenque yewæmoncæ cæbopa. ²Codito nempo në quëwëmo iñömote Wængonguï do catodote wædepo iñonte botö imote öönædë wænömënæcaönæ mäicä æigaboïmpa. Incæte wacä æicä ate baï nämä incæ agaboïmpa. Wabänö öñöwoaque inte æigaboï. Iïntai ëñate wabänö inque inte æigaboï, ante botö adämaï iñmopa. Wængonguinque në ænte mäigangä inte tömenganque ëñengampa. ³Edæ baö ëñate æibo incæ baö ömaabo inte æibo incæ Wængonguinque ëñëñongä botö, Iïmaï ingatimpa, ante mäninque ëñëmopa. ⁴Wæmönædë tömengä ömæ iñömö Wængonguï ænte mäicä æigaboïmpa. Mäniñömö waa pöni apænedäni ëñëmo incæte tömengä, Iñömö möni apænedö ante mini waocabo apænedämaï incæminimpa, ante wææ angä ëñëninque botö waobo inte ædö cæte apænequïmoo.

⁵Iñinque wacä mänömaï öönædë æite ëñengä iñinque botö, Tömengä waa pöni cæcampa, ante do apænebaïmopa. Wæætë nämä botö waa cædönö ante apænedämaï incæboïmpa. Incæte, Tömëmo aquïïmo inte önonque cætabopa, ante mäninonque ante botö nämä waa ate baï apænecæboïmpa. ⁶Waa cægaboïmpa, ante tedebö iñinque botö wiï ocäi ömæcabo inte edæ tedebaïmopa. Iñæmpa näwangä waa cægäimo iñömo inte botö nö ante edæ tedebaïmopa. Incæte botö wædænque apænete pönömenque cæyömete æcämenque incæ, Pabodo godömenque waa pöni cæcampa, ante änämaï incæcäïmpa, ante wææ cædinque botö waa cægäinö ante tededämaï inte edæ pæ wënebopa.

⁷Wængonguï mä nänö odömongainö æbänö waa pöni ingateï, ante wadäni adämaï iñönäni botö adoboque atabopa.

Īninque, Pabodo, Botō adoboque nē agaiṃo ĩmopa, ante nāmā waa adāmai incæcāimpa, ante wææ cædinque Wængonguī angā ate Tatāna botō ĩmote pōnō da boo codongate ocæ ocæ coingā bai cæcā wætabopa. ⁸Mānōmai cæcā wædinque botō mempoga go adopoque Wængonguī Awēnē ingante apænedinque, Botō daa cogate bai wæyōmote o tongaate bai cæbi quēwēmoē, ante nanguī ante wætabopa. ⁹Ca wæyōmote mōnō Awēnē wæætē, “Nē aquīī pōnī ĩnāni ĩñōnānīte botō tæī pīñæmāmo eyepæ pōnī pōnōmo æninque tōmēnānique wæætē tæī pīñænte entawencædānīmpa. Īninque bitō nē aquīīmi ĩmi beyænque botō waadete pōnō cædō ĩñōmō edæ eyepæ pōnī ĩmpa.”

Īninque mōnō Codito nānō tæī pīñænte cæpāmo ænte entawencæte ante cædinque botō ĩñōmō edæ, Nāmā aquīīmo inte botō wædinō beyæ ante botō nāmā waa ate tobopa, ante tededinque godōmenque tocæboimpa. ¹⁰Æyedēnō aquīīmo ĩmoī māniñedē edæ tæī ēwocaboimpa. Mānōmai beyæ aquīīmo inte botō Codito beyænque nanguī tobopa. Badete tote pīinte cædāni wæbo incæte botō piyænē cædinque tobopa. Anca nanguī caate wædinque nangæ babo incæ, togænte pānāni wæbo incæ, Ædō cæte quēwenguīmo, ante wæbo incæ māniñō tōmāā beyæ wædōmo inte botō Codito beyænque ante piyænē cæte nanguī tobopa.

**Coodintoidi æbāmē cædānī,
ante wæbopa, Pabodo angā**

¹¹Ocai ōmædæcacā ingā bai Pabodo ōnonque tedete yewæmongampa, ante pōnēmīnitawo. Īñæmpa tōmēmīni botō beyæ wææ apænedāmai ĩmīni beyænque botō tōmēmo nāmā wææ cæcæte ante cædinque mānōmai tedete yewæmōmopa. Wadāni nē gode ānāni guiquēnē nāmā nāni waa acabo ĩnānīpa. Incæte tōmēnāni nāwangā ĩñænānī ĩnāni ĩninque botō ĩñōmō dicæ wædāmo

īmogaa. Īninque mīnitō tōmēmīni, Pabodo waa cæcā ingampa, ante tedequēnēmīni ĩmīnīpa tōō.

¹²Wacā mīnitō weca pōninque æbānō cæcā ate mīnitō, Īngā ĩñōmō mōnō Codito nānō nē da godongaingā ingampa, ante ēñēmīnīi. Īmai ĩmpa. Tōmengā, Ēñencæmīnīmpa, ante mā pōnī cæcā ate do ēñēmīnīpa. Tōmengā bamōnengæ nanguī odōmongā ate ēñēmīnīpa. Wadāni cædāmai ĩñōnāni tōmengā tæī pīñænte cæcā ate wædinque mīnitō wæætē edæ, Codito nānō nē da godongaingā ingampa, ante do ēñēmīnīpa. Īninque botō mīnitō weca quēwēninque edæ Codito nānō nē da godongaingā mā cæte nāni odōmōnī bai adobaī odōmōninque edæ wæntædāmai inte ee cæbo abaīmīnīpa. ¹³Īninque wadāni Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo ĩnānīte waa cædinque botō mīnitō ĩmīnīte dicæ pōnōmenque cætabogaa. Wabānō mīnitō ĩmīnīte, Pōnōmīni æmoedāni, ante ānāmai inte botō mīnitō ĩmīnīte wīwa cæbopææ.

¹⁴Botō do mīnitō weca mempoga pōnīmo inte nōwo wæætē poncæ cæbopa. Pōninque botō mīnitō māincoo ante ānāmai incæboimpa. Wæætē, Mīnitō botō wēmīni bacæmīnīmpa, ante cæbopa. Wēñænāni tōmēnāni mæmpoidi beyæ ante dicæ godonguēnēnāni ĩnāniyaa. Wæætē edæ mæmpoidi ĩñōmō wēñænāni beyæ ante nē godonguēnēnāni ĩnānīpa. ¹⁵Īninque, Mīnitō quēwencæmīnīmpa, ante botō māincoo tōmancoo godōninque waa tocæboimpa. Ayæ, Mīnitō quēwencæmīnīmpa, ante cæte wæmo ĩninque waa tobaīmopa. Botō mānōmai mīnitō ĩmīnīte gomonga waadete pōnēmo ĩninque mīnitō wæætē botō ĩmote pōnōmenque waadete pōnēmīni ĩmīnitawo.

¹⁶Incæte edæ idæwaa āmopa. Mīnitō māincoo ante botō ānāmai ĩntabopa. Incæte mīnitō, Pabodo nē wēnæ wēnæ pōnengā inte awēmō æncæte ante babæ cæcampa, ante pōnēwēmīni awædō. ¹⁷Wadāni ĩnānīte mīnitō weca

da godöninque botö awëmö äntawo, ante pönëminitawo. ¹⁸Tito ingante, Coodintoidi weca ate pöe, nangui äninque botö wacä mönö töninacä tönö tömengä tönö da godömo guëa godatapa. Ininque Tito minitö weca pöninque dicæ wiwa cædinque mäincoo ö ängantawogaa. Inämpa tömengä tönö botö guëa äawocaque bai ewocamöna inte mönatö guëa cægömöna adinque minitö adamaï inte bai tedewëmini awädö.

¹⁹Minitö, Pabodoidi nämä wææ cæcæte ante apänedänipa, ante pönëmini awädö. Inämpa mönö Codito nempo quëwënömo inte mönitö Wængongui ayongante apänetamönipa. Edæ, Botö nê waademini imini inte minitö täi piñänte bacëminimpa, ante cædinque mönitö mänömainö ante apänetamönipa. ²⁰Botö inömo edæ minitö waa cëmini acæte ante ponte ayömo minitö wadö cëmini bai botö nangui wæcädömoimpa, ante guñente wæbopa. Ayæ minitö wæætë, Pabodo waa cæcæte ante pongampa, ante pönënömini botö wadö cæbo bai minitö nangui wæcädöminimpa, ante pönente wædinque botö, Mönö mänömaï wädämaï ingäimpa, ante wææ cæcæte ante cæbopa. Edæ minitö wæætëdö wæætë piinte aminitawo. Wacä ingante waa cädäni wædinque minitö godö piinte aminitawo. Inöntobæ ængui baminitawo. Nämänque pönente cëminitawo. Wacä ingante piinque godö babæ ante tedewëminitawo. Godö wantaa wantaa äminitawo. Nämä waa adinque cëminitawo. Wii ëñente cædinque minitö Yæ yæ tedeminitawo. Mäninö tömänö wabänö cëminii, ante guñente wædinque botö mänömainö ante edæ yewæmontabopa.

²¹Ininque botö ponte ayömo pancaminiya wëñëñedë mini cægai bai nöwo adobai cëmini adinque botö guingo imonte wæconguëñemo ante awädö. Edæ pancaminiya wëñëñedë wentamö mini mongænö ee mongämmini adinque botö Ca ca wæbaïmopa.

Wëñëñedë mini godö towengainö ayæ towëmini intawo. Wëñëñedë ëñënamai inte mini wiwa cædinö ayæ cëmini intawo. Edæ wentamö mongämmini inte guingo imönämaï imini inte pancaminiya Wængongui gämænö ocæ ëmænte pönämaï iminipa, ante guñente wæbopa.

**Idæwaa mäninque
yewæmömopa, ante**

13 ¹Botö minitö weca mempoga do pongaïmo inte nöwo wæætë poncæ cæbopa. Iïmai ante do yewæmongatimpa. Nö nö æbänö cætimpä, ante ëñencæte ante waoda mënaa incæ mengäa go adocanque incæ nê adinani inte adodö ante apänedäni ëñëninque do apænte angäimpa, ante nani yewæmongainö ante ëñëninque cæcæboimpa. ²Wëñëñedë wënæ wënæ cædinäni tönö wadäni tömänäni inänite botö minitö weca doyedë pöninque, Ämo ëñëedäni, ante wææ äninque nöwo wæætë wayömo ongöninque adodö ante wææ ante yewæmömopa. Ayæ ate wæætë minitö weca ponte ongöninque tömanga apænte äninque adodäni inänite ata cæpodämaï incæboimpa.

³Pabodo wabänö mönö Codito tönö godongämæ cæte apäñecäa, ante wëminitawo. Mäninö ante mini wädö ante edæ, Näwangä impa, ante odömoncæte ante botö mänömaï apænte ancæboimpa. Mönö Codito incæ botö tönö godongämæ nê cædongä inämaï inte minitö iminite apænte angä abaiminipa. Tömengä inömo nangui täi piñänongä inte minitö weca cæcä apa änewëminii. ⁴Näwangä impa. Mönö Codito adocä incæ aquingä bai inte cæyongante woadäni wæætë ñænquedimæ cæte mäo timpodäni wængacäimpa. Incæte Wængongui nänö täi piñänö beyænque adocä ñäni ömæmonte quëwengampa. Mönitö adobai tömengä nempo quëwëninque aquimöni inte edæ Wængongui nänö täi piñänö beyænque mönö Codito tönö

godongämæ quëwëninque mīnitō beyæ
ante cæquīmōni imōnīpa.

⁵Mīnitō tōmēmīni īñōmō, Æbānō
wede pōnēmo imoo, ante nāmā waa
aedāni. Mīni cædinō adīnque, Æbānō
nōīngā cæbo imoo, ante aedāni. Īñæmpa,
Itota Codito īngante entawēmōmpa,
ante ēñēnāmaī imīnitawo. Wabānō
mīnitō pancamīniya nāmā adīnque,
Botō nōīngā cædāmaīmo īnte edæ
wede pōnēnāmaīmo īnte awædō, ante
ēñēncæte ante aquēnēmīni imīnīpa.

⁶Ayæ nāmā mīni a baī mōnitō imōnite
adobaī apænte adīnque mīnitō,
Pabodoidi guīquēnē nōīngā cædōnāni
īnte nē wede pōnēnāni īnānīpa, ante
edonque amīni waa tobaīmōpa. ⁷Mīnitō
beyæ ante mōnitō Wængonguī īngante
apænedīnque, Coodintoidi cōwē wēnæ
wēnæ cædāmaī incædānīmpa, ante
apænēmōnīpa. Incæte mōnitō, Mīnitō
wēnæ wēnæ cædāmaī imīni ate
wadāni, Pabodoidi ædæmō cædāni
beyænque impa, ante mōnitō imōnite
waa acædānīmpa, ante wīī cæmōnīpa.
Wæætē wadāni, Pabodoidi wīī eyepæ
cædānīpa, ante pīīnte ānāni incæte
mīnitō wæætē nōīngā cæcæmīnīmpa,
ante mōnitō mānīnonque ante cōwē
cæmōnīpa.

⁸Edæ Wængonguī nōīngā nānō ānō
ante nē cæmōni īnte mōnitō adode ante
ædō cæte wīdo cæquīmōnīi. ⁹Īnīnque
mōnitō æyedēmē aquīīmōni īñōmōni
mīnitō wæætē tæī pīñænte cæmīni
adīnque mōnitō nanguī tomōnīpa.
Mīnitō beyæ edæ Wængonguī īngante
apænedīnque mōnitō, Coodintoidi
eyepæ entawëninque picænāni baī nō

cæcædānīmpa, ante apænēmōnīpa.

¹⁰Botō imote apænedīnque Wængonguī,
Bitō wadāni īnānite bæ tadāmaī īnte
tæī mānōnte baī pōnō cæcæbīīmpa,
ante pōnō cæcā ate botō tæī pīñæmo
badīnque nē āmo batābōpa. Nē āmo
īmo incæte botō mīnitō weca ponte
ayōmo wīwa cæmīni adīnque pīīnte
panguēnēmo īnāmaī incæboīmpa, ante
wææ cædīnque botō ñōwo wayōmō
quëwëninque, Nāmā apænte aedāni,
ante wææ yewæmōmōpa.

¹¹Īñānāni, mānīnque ante ñōwo
yewæmōmōpa. Mīnitō eyepæ
entawëninque, Mōnō picænāni baī
badīnque nō cæcæīmpa, ante nanguī
cæedāni, āmōpa. Wæntædāmaī īnte
tæī pīñænte cæedāni. Mīni cabo incæ
adoyōmō pōnēnīnque gānē pōnente
quëwëedāni. Wængonguī incæ nē
Waadecā īnte nē gānē entawengā īnte
mīnitō tōnō cōwē quëwencæcāīmpa,
āmōpa. ¹²Mīni cabo incæ godongämæ
pō bee tēnīnque waadete pōnente waa
apæneedāni. ¹³Wængonguī quīnāni
eyequeī quëwëñāni īñōmō, Mīnitō waa
quëwencæmīnīmpa, ante apænedāni
ēñēnte yewæmōmōpa.

¹⁴Mīnitō tōmāmīni mōnō Awēnē
Itota Codito waadete nānō pōnō
cægāīnō ante entawencæmīnīmpa,
āmōpa. Mæmpo Wængonguī
tōmengā nānō waadete pōnēnō
ante entawencæmīnīmpa, āmōpa.
Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
tōnō āawocaque baī ēwocadīnque
tōmāmīni godongämæ waa
quëwencæmīnīmpa, ante botō Pabodobo
mānīnque ante yewæmōmōpa.

Gadataidi

inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Gadataidi inänite Pabodo, Waa quëwëedäni, angampa

1 ¹ Botö Pabodobo inömo inte, Minitö acæminimpa, ante yewæmömopa. Mæmpo Wængongui incæ Itota Codito ingante, Nāni ömæmøe, angä nāni ömæmongacäimpa. Mæmpocä iñömö Itota Codito tönö guëa cædinque botö imote da godonga gotabopa. Ininque botö dicæ waodänique änāni ëñente gotabogaa. Botö imote edæ dicæ waocanque da godongä gotabogaa. ² Minitö Gadatiabæ wayömö wacabo wayömö wacabo quëwëmini inte Codito ingante mini godongämæ pönencabo inömini inte edæ ëñencæminimpa, ante mönitö möni pönencabo tömämöni iïmai ante apænemönipa.

³ Wængongui mönö Mæmpo tönö mönö Awënë Itota Codito godongämæ pönö waadete cæda ate minitö gänë pönente waa quëwencæminimpa, ämönipa. ⁴ Adocä mönö Mæmpo Wængongui iñömö, Minitö pedænguipogaque wïwa cæte mini wæwëñömö edæ abæ tawænte ponte bai botö gämænö ponte quëwëedäni, angampa. Ininque, Wængongui nänö angainö bai cæcæminimpa, ante cædinque mönö Awënë Itota Codito mönö imonte ö æncæte ante cægacäimpa. Mini wënæ wënæ cæpæmo mongæncæboimpa, ante tömengä nämä wepæ pædæ godonte bai cædinque pönö ængä beyænque mönö wæætë quëwëmompä. ⁵ Edæ pedænguipoga iñonte miinguipoga bayonte edæ,

Mänömaï bacæimpa, ante në angaingä inongä inte mönö Mæmpo Wængongui iñömö edæ cöwë nāö apäite bai waëmö pönö ëmönongä ingänö anguënë. Mänömaï impa, ante botö, Amëë, ämopa.

Codito ingantedö ante watapæ ëñengäimpa

⁶ Minitö iñömö æbämë pönö cæmini awædö. Mönö Codito waadete pönö cæcä beyænque minitö Wængongui äñecä pöminitawo. Nöwo guiquënë në äñecä iñongante quimæ panguimæ gominii. Wadäni, Quëwenguï taadö wadö inompa, ante tededäni ëñëninque minitö do Ao änewëmini awædö.

⁷ Iñæmpa wadö incæ wïi quëwenguinö inompa. Wæætë edæ, Minitö oda cæcæminimpa, ante cædinque wadäni pancadäniya, Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö ante edæ, Idi quibæ bacæimpa, ante cædäni apa ëñëwëminii.

⁸ Mönitö Codito ingantedö ante watapæ apænemöni ëñëminitapa. Incæte mönitö adomöni incæ wadö ante apænemöni bai Wængongui wæætë pönö piinte apænte angä wæquimönidö anguënë. Ayæ adobai Wængongui anquedo incæ öönædë owodique wææ pöninque wadö ante apænecä bai Wængongui tömengä ingante wæætë godö piinte apænte angä wæquingänö anguënë. ⁹ Edæ doyedë möni äninö bai botö nōwo wæætë adodö ante ämopa. Codito ingantedö ante watapæ apænemöni ëñëninque minitö Ao äminitawo. Ininque mäninö ante æcæmenque pönënämaï inte wadö

ante apæneca ēñēninque Wængonguī tōmengā ingante wæætē godō piinte apænte angā wæquingānō anguēnē.

¹⁰Botō dicæ, Minitō waomīnique botō imote Ao ancæmīnimpā, ante apænebogaa. Wængonguinque, Ao ancæcāimpā, ante apænebo aedāni. Ayæ, Waomīnique tocæmīnimpā, ante dicæ cæbogaa. Waomīnique tocæmīnimpā, ante cæbo inte baī edæ Codito ingante nē cædōmo ināmaī incædōmoimpā.

Pabodo Wængonguinque da godongā gotabopa, angampa

¹¹Botō tōniñamīni ēñēedāni. Codito ingantedō ante watapæ botō apænedō iñōmō edæ wīi waodānique nāni mā pōnengāinō impā, ante āmo ēñēedāni.

¹²Mānīnō ante waocanque dicæ pōnō apæneca ēñente æntabogaa. Waocanque dicæ odōmonte apæneca ēñēninque apænetabogaa. Wæætē Itota Codito edonque odōmonte apæneca ēñēninque botō nē āmo inte adodō ante apænebopa.

¹³Oodeobo iñōmō inte botō iñōmō edæ mōni oodeocabo pōnengāinō ante wēēñēdē māniñonque ante ēñēninque quēwengaboī aedāni. Botō māniñedē edæ Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo iñānite wido cæcæte ante cædinque anca togænte edæ nanguī pōnī pāmo wægadānimpā, ante do ēñēmīnipā. ¹⁴Ayæ botō tōnō guēa pægāināni incæ nanguī iñāni guiquēnē mōni oodeocabo mōni ēñengāinō ante wædænque ēñente cæyōnāni botō iñōmō godōmenque nanguī pōnī ēñente cægaboimpā. Edæ mōnitō mæmæidi nāni odōmonte angāinō ante botō, Mōnō Ao ante adodō ēñente cæte quēwengæimpā, ante nanguī cæbo ingaboimpā.

¹⁵Incæte botō badā cæncadē ongōñōmote Wængonguī, Botō beyæ cæcæbiimpā, āninque edæ māniñedē botō imote apænte ængaingā inte ñōwo botō imote pōnō waadedinque āñecantapa. Ayæ ñōwo pōnī tōmengā nāmā nānō pōnēnō ante cæte todinque

edæ, ¹⁶botō imote pōnō angantapa. Bitō oodeoidi iñāmaī iñāni iñānite apænebi ēñēninque tōmēnāni botō Wengā ingante edonque ate baī ēwocacædānimpā, ante tāno botō imote edonque odōmongā adinque botō tōmengā Wengā ingante do ēwocabo inte apænebo ēñēnānitapa. Īninque botō waocā ingante, Æbānō cæquimoo, ante edæ ānāmaī intabopa. ¹⁷Botō imote da godongā ate botō Codito tāno nānō nē da godongāināni iñānite apænecaete ante Eedotadēē iñōmō æidāmaī intabopa. Wæætē edæ wadæ godinque botō wayōmō Adabiabæ do godinque ayæ ate Daāmaco iñōmō ocæ ēmænte gotabopa.

¹⁸Ayæ wadepo mēnepoga go adodepoque iinque go ate botō Pegodo weca mā ēñacæte ante Eedotadēē æidinque mēa Wængonguī itadē tōmengā weca quēwentabopa. ¹⁹Ayæ wadāni Itota nānō nē da godongāināni iñōnānite botō adocanque ingante mōnō Awēnē Itota biwī Tantiago ingante adinque wadāni iñānite adāmaī intabopa. ²⁰Mānōmaīnō ante botō Wængonguī ayongā babæ ānāmaī inte nāwangā ante yewæmōmo aedāni.

²¹Mānīi gote ēñate ate botō Tidiabæ godinque godōmenque Tiditiabæ gotabopa. ²²Īninque Oodeabæ quēwente Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo mōnō Codito nempo nē quēwēnāni iñōmō botō awinca cōwē adāmaī iñāni inte ōnōwēnenque pōnengadānimpā. ²³Tōmēnāni iñōmō ĩmaīnō ante ōnōmoncaque ēñengadānimpā. “Wēēñēdē mōnō imonte nē togænte pangaingā iñōmō mōnō pōnente quēwenguīne ante, Mānīne ante wido cæcæimpā, angantawo. Ñōwo guiquēnē tōmengā, Wido cæquīne, ante nānō angāine incæ adode ante edæ watapæ apæneca ēñēnānipā,” ante tededāni ēñengadānimpā. ²⁴Īninque, Pabodo ñōwo waa cæcampa, ante adinque tōmēnāni Wængonguī ingante apænedinque, Bitō wæmō pōnī ēmōnōmi inte nē waa cæbi ĩmipa, ante watapæ apænegadānimpā.

**Itota nänö nē da godongāināni
Pabodo ingante Ao ānāni**

2 ¹Ayæ māniī pō godinque iincayæ ate catodote wadepo go ate botō Bedēnabee tönō Eedotadēē iñömō adodō æidinque Tito ingante māomōna gocantapa. ²Wængonguī do botō iṃote apænete bai edonque odōmongā adinque botō Eedotadēē iñömō æidinque iīmaī ante apænētābopa. Botō iñömō oodeoidi iñāmaī iñāni weca godinque, Codito ingantedō ante cōwē watapæ apānebopa, ante botō ñænænānique iñānte awēmō apānebo ēñēnānitapa. Mānōmaī cædinque botō, Æbānō cæboī, ante adodō adodō ante apānebo ēñēninque tōmēnāni pīñāmaī incædānimpā, ante cætābopa.

³Ayæ, Botō tönō guæa pōningā Tito ingante adinque pancadāniya, Iingā iñömō Guidiego iñongā iñongante āmīni ēō togæncædānimpā, ante pīinte ānāni incæte nē ānāni guiquēnē, Eō togæedāni, ante ānāmaī iñānitapa. ⁴Eō togængæimpā, ante nē pīinte ānāni nāni wææ angaiñō ante mōnitō iñömō Codito Itota gā pe æmpote æængā beyænque abæ tawænte ee gote bai quēwēmōnīpa. Mānōmaī iñōmonte pancadāniya, Æbānō quēwēnāniī, ante edæ awēmō acæte ante cædinque edæ, Mōnō caipæ iṃompa, ante bai babæ cædinque mōnitō weca pōnāni wætāmōnīpa. Ayæ edæ mōnitō tōmēnāni nāni wææ ānō beyænque nē cæte quēwēmōni bacāmōnīpa, ante cædinque tōmēnāni godōmenque, Cædāni cædāni, ante wææ ānewēnāni wætāmōnīpa. ⁵Incæte edæ, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni apānedō nāwangā ante impā, ante mīnitō oda cædāmaī incāmīnimpā, ante wææ cædinque mōnitō wantæ iñō incæ nē wææ ānewēnāni iñānite ēñente cædāmaī intāmōnīpa.

⁶Ñænænāni iñānīpa, ante wadāni nāni nē waa adōnāni iñömō æbāmē ēmōnāniī, ante botō iñömō edæ wædāmaī iṃopa. Edæ Wængonguī incæ waocā ingante apænte acæte ante cædinque adāmaī

ingampa. Mīmōnoque acampa. Iñinque botō idæwaa apānebo ate iñāni incæ ædō cæte godōmenque apānequināni. ⁷Iñæmpa iñāni incæ edæ do ēñēnānitapa. Pegodo ingante mōnō Awēnē incæ pōnō angā ate tōmengā oodeoidi iñānite mōnō Awēnē ingantedō ante nē watapæ apānecā ingampa. Botō iṃote adobāi mōnō Awēnē incæ pōnō angā ate botō wæætē oodeoidi iñāmaī iñāni iñānite nē apānebo iṃopa. Iñinque botō māñōmainō ante apānebo ate nē ānāni iñömō, Pegodo cæcā bai Pabodo adobāi cæcampa, ante do ēñēnānitapa. ⁸Pegodo oodeoidi weca gote cæyongante Wængonguī tōmengā tönō godongāmæ cæcā bai botō guiquēnē oodeoidi iñāmaī iñāni weca edæ gote cæyōmote adocā incæ botō tönō adobāi edæ godongāmæ cæcampa, ante do ēñēnānitapa.

⁹Tantiago, Pegodo, Wāō iñömō nē tæī ēmōnāni iñānīpa, ante adinque wadāni, Gōñōniwæ onguitanca bai iñānīpa, ante apānedānīpa. Iñinque botō apānebo ēñēninque mānināni, Onguitancaidi, nāni ānāni iñömō edæ, Pabodo ingante Wængonguī māñōmaī pōnō waadete cæcampa, ante adinque botō iṃote ayæ Bedēnabee ingante, Mōnitō tōññāmīna iṃināpa, ante tōmēmæ iñō pædæ pompote bæi ongompodānitapa. Ayæ, Mōnitō oodeoidi weca gote apāneyōmōni mīnitō wæætē oodeoidi iñāmaī iñāni weca gote apānecāmīnimpā, ante godongāmæ Ao ānānitapa. ¹⁰Ayæ, Mīnitō nē ōmaadāni inte wædāni iñānite ante cōwē pōnēninque waa cæcāmīnimpā, āninque māninque ante wææ ānānitapa. Māñinō nāni āñinō incæ botō cōwē pōnēninque edæ nanguī cæñente wæbo intābopa.

**Pegodo ingante Pabodo
angā wæcampa**

¹¹Ayæ Pegodo Antioquiya iñömō pōninque wiī nō cæcā adinque botō tōmengā awinca waa adinque, Bitō pante wæquinque wēnæ wēnæ cæbi iṃīpa, āmo wæcantapa. ¹²Iīmaī edæ

Pegodo cæcä inongäimpa. Tæcæ Antioquiya pöninque tömengä oodeoidi inämai inäni weca wæætë wæætë pö guii pö guii ongöinque godongämæ cænongäimpa. Incæte Tantiago nänö da pönöninäni pönäni ate Pegodo iñömö edæ, Mönö ëö togængäimpa, ante nê änonäni pïinäni wæcæ wæ, ante guiiñnongä inte edæ oodeoidi inämai inäni weca ñöwo cænämai inte edæ gomonga gote cænongäimpa. ¹³Mänömai wadonque cædingä inte ñöwo wadonque cæyongante tömengä tönö oodeoidi tömänäni wadonque cædinäni inte edæ ñöwo wæætë wadonque cædänipa, ante adinque Bedénabee incæ oda cæte wapiticæ cæcantapa.

¹⁴Ïinque edæ Codito ingantedö ante watapæ mönö ëñënö nö pönï i incæte tömënäni nö cædämai inte wapiticæ cædänipa, ante adinque botö tömänäni ayönäni edæ Pegodo ingante iïmai ante ämo wæcantapa. “Bitö iñömö oodeobi inömi inte edæ oodeo inämai inäni bai ñimpo cæte quëwëninque edæ wïi oodeoidi näni wææ angainö ante ëñente quëwëmipa. Incæte bitö, Oodeo inämai inäni incæ oodeoidi näni wææ angainö ante ëñente quëwëncædänimpa, ante quimæ wææ änewëmii,” ämo wæcantapa.

Mönö pönënö beyænque mönö tömämö quëwëmompa

¹⁵Oodeoidi inämai inäni näni ëñënämai quëwëncabo bai inämai imöni inte mönitö iñömö edæ oodeomöni nê ëñagaimöni imönipa. ¹⁶Incæte edæ iïmai ante do ëñëmönipa. Iïmai cæedäni, ante Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente cæcä beyænque waocä dicæ Wængongui ayongä edæ nö cæcä baquingä. Wæætë Itota Codito ingante wede nänö pönënö beyænque waocä nö cæcä bacampa, ante mönitö do ëñëmönipa. Ïinque, Waocä æcämenque incæ mäninö Möitee wodi nänö wææ angainö ante tömengä nänö ëñente cædö beyænque edæ nö cæcä badämai incæcäimpa, ante do ëñëmöni inte

mönitö adobai, Ædö cæte mäninö beyænque nö cæmöni baquimönii, ante ëñëmönipa. Wæætë, Codito ingante möni wede pönënö beyænque nö cæmöni bacæte ante mönitö adobai tömengä ingante wede pönëmönipa.

¹⁷Ïinque mönitö oodeoidi imöni iñömö, Mönö Codito nempo quëwëninque Wængongui ayongä mönö nö cæmö bacæimpa, ante cæmönipa. Mänömainö ante cædinque mönitö nê wënæ wënæ cæmöni inte wæmöni incæte dicæ Codito angä beyæ wënæ wënæ cætämöniyaa. ¹⁸Mäninö Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente cæte quëwëngäimpa, ante botö pönengainö ante do wido cægaboimpa. Mänömainö ante botö pönengainö ante nê wido cægaimo inte botö ædö cæte wæætë adodö ænte bai cædinque, Mäninö ante ëñente mönö quëwëngäimpa, ante anguimoo. Mänömainö ante ämo inte bai botö Wængongui nänö wææ angainö ante edæ nê ëñënämai imo bacædömoimpa. ¹⁹Edæ, Wængongui nänö wææ angainö ante ædö cæte tömänö ante ëñente cæquimoo, ante botö wædö beyænque nê wæwocaimo bagaboimpa. Ïinque botö nê wæwocagaimo inömo inte mänine ante ëñente cæcæte ante quinante wæquimoo. Wæætë edæ Wængongui beyænque ante botö quëwënguinque imopa.

²⁰Mönö Codito ingante awäa timpodäni wæñongante botö tömengä tönö godongämæ wænte bai bagaboimpa. Ïinque botö baonga ëñate quëwëmo incæte botö wïi tömëmo quëwënguimämo ëwocate quëwëmopa. Wæætë Codito nänö quëwënguimämo ëwocate quëwëmopa. Ïinque adocä Codito Wængongui Wengä botö imote waadete pönëninque nämä tömengä wepæ ante, Wængongui qui, ante botö beyæ pædæ godongä adinque botö baö ëñate quëwëninque tömengä ingante wede pönëninque quëwëmopa. ²¹Ïinque, Iïmai cæedäni, ante Möitee wodi nänö wææ angainö ante

ēñente cædinque mǎnōmaīnō cæmō
beyænque ñā mēnongate nō entawēmō
bamō bai mōnō Codito ōnonque pōnī
wæncægacāimpa. Mǎnōmaī beyæ
Wængonguī nānō pōnō waadete cægaiñō
ante botō Ao ante ō æninque cōwē wido
cædāmaī imopa.

**Mōnō pōnēnō beyænque mōnō
quēwengæimpa, ante**

3 ¹Gadataidi ōnonque pōnī mīni
cæcabo iñōmīni inte ēñēedāni.
Æcānō wadō ante apānecā ēñēninque
mīnitō dowænte bai ōnonque
tedewēminīpa. Iñæmpa botō doyedē,
Itota ingante æbānō awāa timpodāni
wængacāi, ante botō edonque pōnī
odōmonte apānebo ēñēninque mīnitō
ōnōwēnenque ante bai do pōnēmīnitapa.
²Adodeque āmo ate apānemīni
ēñēmoedāni. Mīnitō Wængonguī
Ōnōwoca ingante æbānō cæte æmīnīi.
Mōitee wodi wææ nānō angaiñō ante
ēñente mīni cædō beyæ mīnitō tōmengā
ingante æmīnitawogaa. Wæætē edæ
mōnitō apānemōni ēñēninque wede
pōnēmīni inte æmīnitawo.

³Iñæmpa mīmō ōmædē imīni inte
ēñēnāmaī incædō. Mīnitō wēēnēñedē mā
pōnī pōnēninque Wængonguī Ōnōwoca
tōnō nē cægaiñō inte ñōwo wæætē
edæ ōmæwocamīni inte bai edæ baonga
ēñādinque nāmanque cædinque iinque
cæmīnīi. ⁴Wængonguī nanguī pōnī pōnō
cæcā caate wædinque mīnitō ōnonque
beyæ caate wæmīnitawo. Tōmengā dicæ
ōnonquedō ante cæcæte ante pōnō cæcā
wæmīniyaa. ⁵Wængonguī tōmengā
Ōnōwoca ingante da pōnōninque
mīnitō weca bamōnengæ pōnī cæcampa.
Quinante mǎnōmaī cæcāa. Edæ, Mōitee
wodi nānō wææ angaiñō ante ēñente
mīni cædō beyæ ante dicæ cæcāa.
Wæætē mōnitō apānemōni mīni ēñente
pōnēnō beyæ Wængonguī tōmengā
Ōnōwoca ingante da pōnōninque mīnitō
weca bamōnengæ pōnī pōnō cæcā
æmīnīpa.

⁶Wængonguī apānecā ēñēninque
Abadāo wodi, Nōingā ante apānecampa,

ante wede pōnengacāimpa. Iñinque
tōmengā wede nānō pōnēnō beyænque
Wængonguī, Botō ayōmo Abadāo iñōmō
nē nō cæte quēwēnongā ingampa,
angacāimpa, ante yewæmongatimpa.
⁷Mǎnōmaīnō ante adinque mīnitō
iīmaī ante ēñēedāni. Mōnō nē wede
pōnēmō iñōmō Abadāo wodi pæimō bai
adomō imopa, ante ēñente pōnēedāni.
⁸Wængonguī, Oodeoidi iñāmaī iñāni
incæ wede nāni pōnēnō beyænque
botō ayōmo edæ nē nō cæte quēwēnāni
bacædānīpa, ante badoncæcāimpa,
ante dodāni edonque adinque
Wængonguī beyæ yewæmongadānīpa.
Ayæ Abadāo wodi ingante apānēdinque
tōmengā, “Botō bitō imite pōnō waa
pōnī cæbo æmi iñinque bitō beyænque
wadāni nāni cabo wadāni nāni
cabo tōmancabodāniya edæ watapæ
quēwenguīnānidō anguēñē,” ante
apānegacāimpa. Mǎnōmaī impa, ante
yewæmōninque dodāni wēēnēñedē pōnī
Wængonguī waa pōnī nānō cæquīnō
ante yewæmongadānīpa. ⁹Abadāo
wodi cōwē ædāmō cæte pōnengaingā
iñongante Wængonguī pōnō waa pōnī
cægacāimpa. Mōnō nē wede pōnēmō
iñōmonte tōmengā adobai pōnō waa
pōnī cæcā æninque mōnō iñōmō edæ
Abadāo wodi tōnō godongāmæ watapæ
quēwēmō imōnō anguēñē.

¹⁰Wæætē edæ, “Wææ ante botō
yewæmongainta adinque æcānō tōmānō
ante dicæ cæcāa tōmengā iñōmō
Wængonguī piinte angā wæwocaingā
ingānō anguēñē,” ante Mōitee wodi
incæ do yewæmongacāimpa. Iñinque
Wængonguī edæ nānō wææ angaiñō
ante waodāni, Botō ēñente cædō
beyænque quēwēncæboimpa, ante nē
ānewēnāni incæ wīi eyepæ ēñente
cædāni iñōnāni inte tōmēnāni tōmānāni
iñānite Wængonguī piinte angā
wæwocaināni iñānidō anguēñē. ¹¹Ayæ
wacā Wængonguī beyæ yewæmōninque,
“Nē nō cæte quēwēnongā incæ
tōmengā nānō wede pōnēnō beyænque
quēwēncæcāimpa,” angacāimpa. Iñinque
iīmaī ante mōnō edonque ēñengæimpa.

Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente cæte beyænque waocä dicæ Wængongui ayongä nê nō cæcä badinque quëwengingää. ¹²Wængongui nänö wææ angainö ante ëñente quëwengäimpa, ante nê cædönäni iñömö tömëñäni dicæ nâni wede pönëñö beyæ quëwënäniyaa. Wæætë, “Mäninö ante nê ëñente cæcä iñömö tömengä nänö ëñente cædö beyænque quëwencæcäimpa,” ante Möitee wodi nänö yewæmonte angainö bai impa.

¹³Ayæ adobaï, “Æcänö ingante awäa wodoncædäni a ongöna tömengä ingante Wængongui piingä wæwocaingä ingänö anguënë,” ante Möitee wodi yewæmongacäimpa. Ìninqe Wængongui nänö wææ angainö ante wii eyepæ ëñente cæmö beyæ mönö wæwocaimö inte wæyömonte mönö Codito iñömö, Abæ tawænte gote bai quëwencæminimpa, ante cædinque mönö beyæ wæætë wæwocaingä badinque edæ awäa wæninque a ongoncäimpa. ¹⁴Abadäo wodi ingante Wængongui waa pönï pönö cægacäimpa. Ayæ, minitö oodeoidi inämaï iñöminite Itota Codito pönö cæcä beyænque Abadäo tönö godongämæ watapæ quëwencæminimpa, ante Wængongui adobaï pönö waa cæcampa. Mänömaï bacäimpa, ante cædinque Codito tömämö imonte, Minitö wede pönëninque botö Öñowoca ingante ænte ëwocacæminimpa, ante cædinque mönö imonte æncæte ante nãmä wepæ godonte ængä beyænque quëwëmompä.

Wængongui täno, Cæquimo, aninque ayæ ate wææ angacäimpa

¹⁵Botö tönñamini ëñeedäni. Botö, Waomö mönö cæï bai Wængongui mönö beyæ wodo adobaï cæcampa, ante odömoncæte ante iïmaï ante yewæmömo aedäni. Waoda, Mönä guëa cæcaya imönäpa, ante Ao äna ate adocanque inte ædö cæte wadö ante cæquëngää. Ayæ, Mönö godömenque cæcäimpa, ante waocä adocanque inte ædö cæte edæ ante cæquëngää. Nöwo edæ ämo

ëñeedäni. Wængongui, Mönö godongämæ cæcabo bacäimpa, ante botö pönö cæcæboimpa, angä ëñëninque mönö Ao ante cæquëñenö iñömö edæ wodo adobaï impa. ¹⁶Mæmæ Abadäo wodi ingante apænedinque Wængongui, Bitö Pæingä ingante botö cöwë pönö waa cæcæboimpa, angacäimpa. Mänömaï äninque tömengä Abadäo wodi ingante, “Bitö pæinäni,” ante änämaï ingacäimpa. Wæætë, “Bitö Pæingä ingante pönö cæcæboimpa,” äninque Abadäo wodi Pæingä adocanque Codito ingante ante pönëninque angacäimpa.

¹⁷Mänömainö ante apænedinque botö iïmainö ante odömoncæte ante apænetabopa. Abadäo wodi ingante Wængongui, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini ininque mönö godongämæ waa cæcäimpa, ante wëñëñedë cægacäimpa. Ayæ wantæpiyæ coatodo tiento todëinta wadepo go ate Möitee wodi ingante apænedinque adocä, Iïmaï cæedäni, ante pönö wææ änongäimpa. Ìninqe Wængongui wantæpiyæ ate wææ äninque do nänö angäine ante wëä godönämaï ingacäimpa. Edæ, Cöwë pönö cæcæboimpa, ante doyedë nê angaingä inte tömengä ñöwo wææ äninque mänine ante dicæ wëä godongantawogaa. ¹⁸Möitee wodi nänö wææ angainö ëñente cæmö beyænque mönö ænguënencoo do æmö bai Wængongui, Cöwë pönö cæcæboimpa, ante önonque ancægacäimpa. Incæte Wængongui pönö waadete cædinque mæmæ Abadäo wodi ingante apænedinque, Cöwë pönömo æncæminimpa, ante nänö angainö bai cædinque do cægacäimpa.

¹⁹Ìninqe, Cöwë pönömo æedäni, ante nê angaingä inte Wængongui quinante ñöwo wæætë, Iïmaï cæedäni, ante wææ angacäi. Ìñæmpä tömengä, Minitö botö äñö ante ëñëñämaï cædinque wënæ wënæ mini cædinö edonque bacäimpa, ante odömoncæte ante wææ angacäimpa. Mänömaï cædinque tömengä, Abadäo wodi Pæingä botö nê angaingä incæ tömengä nänö ponganca minitö ëñente

cædinque quëwencæminimpa, ante wææ angacäimpa. Mänine nänö wææ angaine ëñente cæcædänimpa, ante Wængongui tömengä anquedoidi inänite da pönongä pöninque tömënanï Möitee wodi ingante mämö odömönäni agacäimpa. Tömengä inñömö tæcæguedë ongonte bai në anguingä badinque Wængongui nänö angaine ante idægoidi inänite wæætë angä ëñengadänimpa. ²⁰Ñöwo apænebo ëñëedäni. Adocanque eyepæ cæcä adinque tömengä beyä ancæte ante wacä tæcæguedë ongönämaï imaingampa. Wængongui inñömö, Cöwë pönö cæcæboimpa, në angaingä inte adocanque incæ eyepæ cædongä ingampa.

**Ïimaï cæedäni, ante
quïnante angacäi, ante**

²¹Ininque Wængongui, Cöwë pönö cæcæboimpa, ante në angaingä inte wantæpiyæ ate, Ïimaï cæedäni, ante wææ äninque tömengä doyedë nänö angaine dicæ wëä godongantawogaa. Edæ tömengä mönö imonte apænedinque, Botö wææ angainö beyä quëwencæminimpa, ante mänine pönongä ænte quëwëmö bai mänine beyænque edæ në nö quëwëmö bacædömöimpa. Wæætë edæ wii mänömaï impa. Wængongui, Cöwë pönö cæcæboimpa, angä ëñëninque mönö quëwenguinque edæ në nö cæmö bamompa. ²²Ininque Wængongui, Cöwë pönömo æncædänimpa, ante në angaingä inte Ïimaï ante cæcampa. Botö angaincoo ante Itota Codito ingante në pönënanï inänite da pönömo ate tömënanï wede nänï pönëno beyænque ænte ëwocacædänimpa, ante Ïimaï cæcampa. Tömengä mönö inguipoga tömão quëwëmö mönö wënæ wënæ cædimämo adinque mönö imonte pönö tee mönete bai cæcä ongömompa. Mänömaï pönö cæcä ongongaimö inñomonte Wængongui mönö wede pönencabo adomonque inñomonte tömengä nänö angaincoo ante pönongä ænte ëwocamompa. Wængongui,

Mänömaï cæbopa, ante apænecä ëñëninque yewæmongadänimpa.

²³Doyedë inñömö mönö, Möitee wodi nänö wææ angainö tömänö ante mönö ædö cæte eyepæ cæquii, ante tee mönete bai wægämöimpa. Edæ Itota Codito mönö në wede pönënongå edonque pönï nänö ponte a ongonganca mönö tee mönete bai wægämöimpa. ²⁴Ininque, Minitö Codito ingante wede pönëninque në nö cæmini bacæminimpa, ante cædinque Wængongui Codito gämænö töö æmænte bai cædinque wææ angacäimpa. Mänömaï i ininque tömengä nänö wææ angainö beyænque mönö wapiticæ godämaï inte Codito gämænö pongämöimpa. ²⁵Ayæ nöwo inñömö, Mönö në wede pönënongå do pongäimpa, ante adinque Wængongui nöwo wæætë wææ änämaï ingampa.

²⁶Minitö Itota Codito ingante wede pönëmini inte tömämini Wængongui wëñämïni iminipa. ²⁷Edæ tömämini mönö Codito tönö godongämæ guite bai æpænë guidinque tömengä nänö ëwocadö adodö ëwocadinque tömengä nempo quëwëminipa. ²⁸Tömengä nempo adocabomö inñömö inte mönö adocanque ingantedö ante apænedinque, Oodeocä ingampa, ante änämaï ingäimpa. Ayæ wacä ingantedö ante adobai, Guidiego ingampa, ante änämaï ingäimpa. Ayæ, Waocä nänö në ö æningä inte awënë beyænque cæte në quëwengä ingampa, ante mönö änämaï ingäimpa. Wacä ingantedö ante, Abæ tawænte gocä ingampa, ante mönö änämaï ingäimpa. Ayæ adocanque ingantedö ante, Onguiñængä ingampa, ante mönö änämaï inte wacä ingantedö ante adobai edæ, Onquiyængä ingampa, ante änämaï ingäimpa. Inæmpa Codito Itota nempo quëwëninque adocabomö imompa. ²⁹Ayæ minitö inñömö Codito nempo quëwëmini inte mæmä Abadäo wodi pæimïni bai iminipa. Ininque Wængongui nänö, Cöwë pönömo æncæminimpa, ante nänö angaincoo ante minitö në ænguimïni iminipa.

4 ¹Mäninö ante yewæmöninque botö, Waodäni æbänö cædänii, ante

odömöninque iīmaī ante apānecæte ante yewämömopa. Wæmpocā wængä ate tömengä wengä iīnömö wæmpocā nānō ēadincoo nē ænguingä ingampa. Iīnque wæmpocā ayæ miingä quëwengäñedē mänincoo tömancoo do ænte bai tömengä wengä nē ēacā ingampa. Incæte tömengä wengä tömancoo nē ēacā incæ edæ tömengä wëñængäñedē guiquënë wæmpocā beyænque cæte nē quëwengä bai inongä ingampa. ²Iīnque wæmpocā do āninque, Iīönæ iīnque bayonte botö wengä do picængä badinque nāmā nē angä bacæcäimpa, ante nānō angaiönæ iīnque baganca nē aadāni inānite wæmpocā angä ēñēnque tömēnāni wæætē wëñængä ingante wææ aadānīpa. Ayæ, Wëñængä nānō manguincoo ante æbānō cæquīī, ante nē aadānique ānāni ēñente wëñængä incæ cæcampa.

³Mönö iīnömö doyedē māningä wëñængä bai adobai picæmō ināmaī mönō ingaiñedē inguiopogaque nāni wææ angainonque ante ēñente cægāmōimpa. Waocā beyænque cæte nē quëwengä bai mönō adobai inguiopogaque nāni wææ angainonque ante ēñencæte ante cædinque māninō beyænque cæte nē quëwēmō bai inte wægāmōimpa.

⁴Incæte Mæmpo Wængonguī iīnömö, Iīönæ da pönōmo poncæcäimpa, ante doyedē nānō angaiönæ iīnque bayonte tömengä Wengä ingante da pönongä pongacäimpa. Iingä Wëñængä ingante onquiyængä mangä ēñadinque tömengä Wængonguī nānō wææ angainō ante nē ēñente cæquēnengä nānō baquinque pægacäimpa. ⁵Iīnque mönō Möitee wodi nānō wææ angainō beyæ tee mönete bai wæyömonte adocā Wængonguī Wengä incæ, Minitō abæ tawænte bai picæmīni badinque nāwā wēmīni bate quëwencæmīnīmpa, ante mönō imonte ængä beyænque mönō abæ tawænte bai quëwēmompā. ⁶Mæmpo Wængonguī iīnömö, Minitō nāwā wēmīni imīni beyæ, ante tömengä Wengä Önōwoca ingante mönonga da pönongantapa. Iīnque tömengä

Önōwoca iīnömö, “Mæmpo, botö Wæmpo,” ante nē apānecā inongä inte mönō mimönē owodique adodö ante mönō beyæ apānecampa. ⁷Iīnque bitö iīnömö bitö imite nē wææ angaingä beyænque idæwaa cæte quëwengäimī inte ñōwo abæ tawænte bai æmæwo pædīmi inte nāwā wēmi inōmi imīpa. Ayæ nāwā wēmi iīnōmite Wængonguī pönö cæcā ate bitö tömengä nānō ēagaincoo ante nē ænguimī babīpa.

**Nē pönēmīni æbāmē cæte
quëwēmīni, ante wæcampa**

⁸Wængonguīidi ināmaī iīnōnānite wadāni iīnömö, Wængonguīidi inānīpa, ante babæ apānedānīpa. Minitō wëñēñedē Wængonguī ingante mīni adāmaī iñedē, Wængonguīidi, ante tömēnāni babæ ante nāni nē ānōnāni beyænque cæte nē quëwēmīni inte ñæ cæyænte bai wægāmīnīmpa. ⁹Ñōwo iīnömö mīnitō Wængonguī ingante ate bai nē pönēmīni imīni inte ædö cæte wapiticæ ante ēñēmīnīi. Æ wadö ante godōmenque āmo. Wængonguī incæ mīnitō imīnite do ate pönengaingä ingä incæte mīnitō ædö cæte inguiopogaque quëwēnāni nāni önonquedö ante wææ angainō ante ēñente quëwēmīnīi. Iīnæmpa, Mānīne nāni wææ angainō ante wæætē ēñengäimpa, āninque mīni ñā cæpote wæquinque āmīni awædö. ¹⁰Edæ Wængonguī ānāmaī iīnongante mīnitō mā pönēnīnque, Wængonguī beyæ, ante mönō iīönæ cædāmaī inte ongōnīnque ææmæ cæte becäimpa, ānewēmīnīpa. Ayæ, Iī apāicā iñonte adobai, iintedæ iñonte adobai, iīnepo iñonte adobai, Wængonguī beyæ, ante mönō cædāmaī inte ææmæ cæte becäimpa, ante önonque pōnī ante cæmīnīpa töö. ¹¹Iīnque, Minitō ēñēnāmaī inte mīni wæquinque cæmīnīpa, ante adīnque botö mīnitō beyæ ante guiñente wæbopa. Botö pönö nanguī cæbo incæte edæ önonque wabānō cægaboimpa, ante wæbopa.

¹²Botö tōniñamīni ēñēdāni. Botö wëñēñedē mīnitō bai Möitee wodi

nānō wææ angainō nē cæbo bai inte wæbo amīnitawo. Wæætē botō nē wææ angaingā ingante idæwaa ēñente cædinque abæ tawænte gobo bai mīnitō adobaī cæmīni waa tobaīmopa. Mīnitō dicæ botō imote wænæ wænæ cæmīnitawogaa. ¹³Wēñēñedē wænæ wænæ mānīmo inte botō mānōmaī beyæ mīnitō weca pōninque mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænedinque mā apænebo ēñēmīnitapa. ¹⁴Īnīnque mānōmaī wænæ wænæ bate pōmo ate wædmīni incæte mīnitō guiñēñate wædāmaī inte towæ tānongadāmaī imīnitapa. Wæætē edæ botō imote adinque mīnitō, Wængonguī anquedo ingampa, ante pōnente bai cædinque watapæ todinque, Pōe, amīnitapa. Ayæ edæ, Itota Codito ingampa, ante pōnente bai cædinque, Pōe, amīnitapa. ¹⁵Mīnitō māniñedē watapæ mīni todinō bai ñōwo guiquēnē quimæ todāmaī imīnī. Mīnitō māniñedē edæ eyepæ inte bai nāmā awinca o togæmōninque botō imo pōnō mīne tīmoncædōmīnīmpa, ante pōñēninque apænebopa.

¹⁶Īñæmpa mīnitō imīnite nāwangā apænebo beyænque mīnitō ñōwo wæætē botō imote piinte bamīnitawo. ¹⁷Wadāni iñōmō, Mōnitō gāmænō ponte ēñēdāni, ante nanguī cædāni iñōmō mīnitō imīnite wænæ wænæ cæcæte ante ānewēnānīpa. Tōmēnāni iñōmō, Pabodoidi inānite ēñēnāmaī inte mīnitō wæætē mōnitō tōnō godongāmæ cædinque mōnitō cæinēnonque ante amōni ēñēninque cæcæmīnīmpa, ante babæ cædānīpa.

¹⁸Wacā nānō cæinēnō ante godongāmæ cæmīni cōwē waa imaimpa. Nāwangā impa. Incæte tōmengā nānō waa cæquēnēnonque ante cæcā adinque mīnitō, Mānīnonque edæ cæcæimpa, ante nanguī cæquēnēmīni imīnīpa. Ayæ edæ botō mīnitō weca quēwēmoyedē cæmīni bai mīnitō botō dæ āmo iñedē cōwē adobaī cæmīni waa imaimpa. ¹⁹Botō wēmīni ēñēdāni. Yædēmadā inte nantate wædā bai botō iñōmō wæætē nantate wædinque edæ, Mīnitō

mīmōnē Codito ingante ædæmō entawencæmīnīmpa, ante nanguī pōni cædinque wæbopa. ²⁰Edæ, Mīnitō æbāmē cæmīnī, ante ēñēnāmaī imo inte botō mīnitō weca pōninque wīi gobæ tedete botō ānō bai tededinque wæætē wadō bai tedecæte ante pōinente nanguī wæbopa.

**Tada wodi tōnō tōmēnā
inante nē cægaingā Agada**

²¹Mīnitō, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante mōnō ēñengæimpa, ante nē amīni inte apænemīni ēñēmoedāni. Mīnitō wææ ante tōmengā nānō yewæmongainta incæ adāmaī inte ēñēnāmaī imīnitawo. ²²Īmaī ante yewæmongatimpa. Abadāo wodi iñōmō wēñæna onguiñæna mēnaa inate tapæigacāimpa. Adocanque guiquēnē nānōogængā beyænque nē cæte quēwengā wēñængā iñongā wacā guiquēnē nāwā nānōogængā wēñængā ingacāimpa. ²³Nē cæte quēwengā wēñængā guiquēnē cōwē mōnō ēñadō bai adobaī ōnonque ēñagacāimpa. Nāwā nānōogængā wēñængā guiquēnē Wængonguī, Cōwē pōnōmo æncæbiimpa, ante nānō āninō beyænque ēñagacāimpa.

²⁴Wængonguī iñōmō, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao amīni ininque mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, ante mempoga apænegacāimpa. Īnīnque, Wængonguī mēnea nānō apænegainō æbānō ineī, ante ēñencæte ante mōnō mānīna onquiyæna inate adinque pōnengæimpa. Wængonguī iñōmō adopoque apænecæte ante Tīnaiquidi wæænte ongōninque wææ angacāimpa. Mānīneque tōmengā nānō wææ angaineque ante nē ēñente cædāni iñōmō Agada wodi wēnāni mānīne beyænque nē cæte quēwēnāni bai nāni baquinque ēñadānīpa. ²⁵Māningā Agada tōmengā nāni wencabo iñōmō wacā ingante nē cædōnāni inte cæningā ñā cæyænte bai inte wægadānīpa. Īnīnque Adabiabæ ongonquidi Tīnaiquidi ongōninque Wængonguī wææ angā ate mōnō iñōmō Agada bai wacā ingante

nē cæmō bagamōimpa. Edæ Agada wodi nāni wencabo wacā beyænque nē cæte quēwēnāni inte nāni wægainō bai nōwo Eedotadēē quēwēnāni adobai wacā beyænque nē cæte quēwēnāni bai inōnāni inte wæwente quēwēnānipa. ²⁶Eedotadēē ingui-poga ongōñomō bai mōnō ōonædē æite Eedotadēē bai iñōmō ongongæimpa. Māniñōmō Eedotadēē nāni āñōmō mōnō badā Tada wodi bai impa. Tada iñōmō wii wacā ingante nē cæcā bai iñōnante mōnō tōmēnā wēmō bai imomba. ²⁷Edæ iīmai ante Wængongui beyæ yewæmongatimpa,

“Bitō owæntabi ēñēmi. Wēñæ mǎnāmai inimi inte bitō, iīncayæ ate mancæboimpa, ante watapæ tocæbiimpa.

Bitō wēñæ nantadāmai inimi inte, Botō iīncayæ ate toquinque impa, ante yedæ ancæbiimpa.

Edæ nānōogængā ěmō cæte gocā ate adocanque inte wēñæ mǎnāmai iñongante,

Wængongui, Botō pōnōmo æncæbiimpa, angā ēñengā inte owæmpocā iñōmō godōmenque nangui wēñæñāni inānite māñongā nānōogængā ěacā guiquēnē wēñæñāni wædænque mancæcāimpa,” ante yewæmongatimpa.

²⁸Botō tōniñamini, ēñēedāni.

Wængongui, Bitō wēñængā cōwē pōnōmo æncæbiimpa, ante nānō angaiñō beyænque Itæca wodi ēñagacāimpa.

Wængongui, Cōwē cæcæboimpa, ante mīnitō imīnite adobai angā beyænque mīnitō mem-poga ēñadinque tōmengā wēmīni bagamīnipa. ²⁹Māniñedē iñōmō Wængongui Ōnōwoca beyænque ēñacā iñongante Itæca ingante ōnonque nē ēñagaingā Itīmædo guiquēnē piinte cægacāimpa. Mānōmai nānō piinte cægaī bai ingui-pogaque quēwēnāni Wængongui wēnāni inānite nōwo adobai cædānipa. ³⁰Inique Wængongui æbānō angā ēñente yewæmongadānii. Iīmai impa. “Nāwā nānōogængā wēñængā mæmpocā ěadincōo æñongā

nānōogængā beyænque cæte nē quēwengā wēñængā wæætē ānāmai incæcāimpa. Inique nē cæte quēwengā nāna wencaya inate mōnō wido cæcæimpa.” Ante yewæmongatimpa. ³¹Inique botō tōniñamini ēñēedāni. Mōnō iñōmō nāwā nānōogængā wēñæmō bai inōmō inte mōnō nānōogængā beyænque nē cæte quēwengā wēñæmō bai wii inōmō imomba, ante āmo ēñēedāni.

Abæ tawænte bai mōnō quēwēnō ante

5 ¹Mōnō iīne Mōitee wodi nānō wææ angaiñō ante ēñente nē cæmō inte nā cæyænte bai wæyōmonte Codito, Abæ tawænte bai inte quēwencæmīnipa, ante pōnō ō ænte nīmpo cæcā beyænque mōnō abæ tawænte gote bai ee quēwēmō imomba. Inique mīnitō iñōmō nē abæ tawænte gogaimini inte tæi ongōninque edæ wæætē mǎnīne beyænque nā cæyænte bai badāmai iedāni.

²Iñānāni, botō Pabodobo apænebo ēñenguēnē quēwēmīnii. Mīnitō, Mōnō ěō togæimō inte quēwengæimpa, ante cæmīni inique ædō cæte Codito ængā beyænque quēwenguēnēmīnii. Iñæmpa mǎnōmai cæmīni inique Codito mīnitō beyæ ædō cæte pōnō cæquingā. ³Bitō, Botō ěō togæimo inte quēwencæboimpa, ante cæbitawo. Edæ botō bitō imite iīmai ante apænebo ēñēe. Bitō quēwencæte ante cædinque ěō togæimi babi inique Mōitee wodi nānō wææ angaiñō tōmānō ante bitō ēñente cæte quēwenguēnēmi babaīmipa tōō. ⁴Pancamīniya, Nō cæmō mōnō baquinque Mōitee wodi nānō wææ angaiñō ante ēñente cæcæimpa, ante āmīnitawo. Iñæmpa mǎnōmai ante nē āmīni inte mīnitō mōnō Codito ingante do pango cæte bai cæmīnipa tōō. Edæ pango cæte nānēnē goyōmīnite tōmengā ædō cæte pōnō waadete cæquingā.

⁵Mōnitō guiquēnē, Wængongui ayongā mōnō nē nō entawēmō bacæmōimpa, ante nangui pōni æinente wānō cōñōmōnte Wængongui Ōnōwoca pōnō apænecā ēñēninque mōnitō, Mōnō nē nō

entawēmō badinque watapæ bacæimpa, ante wede pönēmōnīpa. ⁶Edæ Codito Itota nempo quëwëninque ëō togæimō imō incæ bagæmō imō incæ tōmāmō adobaī önōmonque inōmō imōmpa. Wæætē edæ Codito ingante wede pönëninque nē waadete pönēmō inōmō mäninō mönō pönënō beyænque waa pōnī entawēmōmpa.

⁷Minitō guiquënë wëenëñedē godongämæ pogodo gote bai nanguī cædinque waa cæminīta. Edæ nōwo guiquënë minitō waa pōnī pogodo gote bai cæyōmīni æcāmē wææ äna ëñënimīni inte wæætē Wængonguī nō ante nänō apænegaīnō ante ëñënämaī cæminīta. ⁸Wængonguī minitō imīnite nē aa pegaingā inte tōmengä inōmō edæ, Eñënämaī cædäni, ante dicæ wææ angantawogaa. ⁹Edæ, “Yedæ æmpocæimpa, ante cædinque guiyä pōnī da wente ate päō cæquīmo tōmāo guipæñō päō yedæ æmpopa,” ante pönëninque iīmaī ante ëñengæimpa. Adocanque wapiticæ wææ angä ëñëninque nanguī ināni wæætē oda cæte wæcædänīmpa. ¹⁰Mönō Awënë nempo mönō quëwencabo imōmpa, ante pönëninque botō, Minitō botō pönënō bai pönëmīni inte wīī wapiticæ ante pönenguimīni imīnīpa, ante pönēmōpa. Wæætē edæ æcāmenque minitō imīnite wapiticæ ante wææ angää, ante adinque Wængonguī nē apænte angä ingante cōwē godō pangä wæcæcäimpa.

¹¹Botō tōniñamīni ëñëedäni. Botō Itota awäa wængacäimpa, ante apænëbo ëñëninque, Eō togæimīni baedäni, ante nē änāni inōmō botō imote cōwē piīninque pänāni wæbo aedäni. Incæte botō tōmënāni nāni änō bai, Eō togæimīni baedäni, ante ämo bai tōmënāni botō imote wīī bæi ongōninque pancædōnānīmpa. Edæ mänōmainō ämo bai tōmënāni wæætē piīnāmaī ināni inte, Pabodo Itota nänō wængaiwæ ante apænecä awædō, ante tee tēwate bai oda cædāmaī incædōnānīmpa. ¹²Minitō imīnite nē wapiticæ ante wææ änāni inōmō nāmā

wido togænte bai cædinque nāmā ta ñænte Codito ingante nē pönëmīni weca pönāmaī ināni inte waa imāimpa, ante awædō.

¹³Minitō botō tōniñamīni abæ tawænte gote quëwencæminīmpa, ante mönō Awënë minitō imīnite apænte aa pegacäimpa. Incæte minitō, Abæ tawænte godimōni inte inguipogaque möni cæinënō ante godōmenque cæcæminīmpa, ante cædāmaī iedäni. Wæætē edæ wadāni ināni tōmē godō waadete pönëninque tōmënāni beyæ ante cædäni. ¹⁴Edæ Itota, “Nāmā bitō waadete pönënō bai pönëninque bitō wacä ingante adobaī edæ waadete pönencæbiīmpa,” angacäimpa. Iīne adodeque ëñente cæmō ininque Wængonguī nänō wææ angaiñō incæ tōmānō ante do nē cæmō edæ babaiīmpa. ¹⁵Edæ babæidi bai näëmæ pocænte bai cædinque näëmæ gawæi cænte bai cæmīni bai minitō näëmæ wido cædinque wantæ biquëñëminidō anguënë, ante apa quëwëmīni.

**Mönō Wængonguī Öñowoca
nempo quëwengæimpa, ante**

¹⁶Nōwo ämo ëñëedäni. Wængonguī Öñowoca ëwocadinque quëwëedäni. Mänōmaī quëwëninque minitō inguipogaque mīni cæinëwënō ante wīī ëñëninque nāmā beyænque ante cædāmaī inguimīni imīnīpa. ¹⁷Edæ inguipogaque mönō cæinëwënō ante adinque Wængonguī Öñowoca inōmō edæ Baa angampa. Ayæ wæætē æcänō inguipogaque mönō cæinëwënō ante cæte quëwëna tōmengä Wængonguī Öñowoca ingante näëmæ Baa angampa. Ininque mönō inguipogaque cæinëwënō ante wæyōmō Wængonguī Öñowoca guiquënë, Wadō cædäni, angampa. Mänōmaī beyæ minitō mīmōnē wæætëdō wæætē ante bai entawëmīni inte minitō nāmā mīni änō ante ædō cæte cæquimīni. ¹⁸Incæte minitō imīnite Wængonguī Öñowoca nōinō tōō æmænte mäocä gomīni inte minitō Möitee wodi nänō wææ angaiñō ante do abæ tawænte gomīni imīnīpa.

¹⁹Inguipogaque mönō cæinēwēnō ante ēñēnīnque nē cædāni iñōmō æbāno cædānii, ante edonque abaimpa. Edæ iīmaī impa. Tömēnāni nānōogængä iñāmaī iñongante do godō guëa towēnānīpa. Wentamō pōnēwēnīnque cædānīpa. Ōnonque guiñēñadāmaī inte nāmā baonque pōnēwēnīnque towēnānīpa. ²⁰Wængonguiīdi inānīpa, ante badōnīnque ædæ wæænte waa adānīpa. Idō baī yewæinīnque ōnonque tedewēnānīpa. Piinte quēwēnānīpa. Tiyæñō tiyæ tedewēnānīpa. Wacā godōmenque ængä ate wædinque piinte awēnānīpa. Ænguī bawēnānīpa. Nāmā waa tobote, ante ānewēnānīpa. Wæætedō wæætē ānīnque nāwæ godānīpa. Wadō ante nāni cabo wadō ante nāni cabo badīnque wæætedō wæætē cædānīpa. ²¹Wacā gomonga ængä ingante godō piinte adānīpa. Tī nāmā nanguī bedīnque dowænte badānīpa. Ayæ nanguī pōnī godōmenque bedīnque nanguī pōnī cæinīnque guiñēñadāmaī inte towēnānīpa. Ayæ godōmenque quiēmē baī nē cæināni inānīpa. Mānōmaī cæte quēwēnāni iñōmō Wængonguī Awēnē Odeye nempo ædō cæte edæ guiquinānī, ante do botō ānīnō baī nōwo wæætē āmo ēñēedāni.

²²Wængonguī Ōnōwoca ingante ēñente nē cæmō guiquēnē mönō waincawæ incate baī iīmaī cæmompa. Waadete pōnēmompa. Watapæ tomompa. Gänē entawente pōnēmompa. Ee cæte piīnāmaī imompa. Waadete cæmompa. Wadāni beyæ ante waa pōnī cæmompa. Wæntædāmaī inte cōwē cæmompa. ²³Gänē pōnēnīnque ædæmō cæmompa. Nāmā wææ ānīnque nō cæmō imompa. Wængonguī Ōnōwoca ingante ēñēnīnque mānōmaī cæmō adīnque Wængonguī mönō cædōnō ante wææ ānāmaī ingampa. ²⁴Mönō Codito quīmō inōmō inte mönō baō tōmengä tönō awænēmæ timpote baī wængaimō inīnque inguipogaque mönō cæinēwengainō adobaī awæ timpote baī iñonte mönō abæ tawænte baī godīmo inte baonque ante mönō cæinēwēnō ante ēñēnāmaī

inte cæmompa. ²⁵Edæ Wængonguī Ōnōwoca ængä beyænque quēwēmō inte mönō tōmengä Ōnōwoca tönō guëa godongāmæ cægonte baī quēwengæimpa. ²⁶Mānōmaī quēwēnīnque mönō nāmā waa adāmaī ingæimpa. Edæ wacā tönō guëa wæætedō wæætē ānāmaī ingæimpa. Wacā gomonga ængä ingante mönō godō piinte adāmaī ingæimpa.

**Mönō wacā ingä wacā ingä
iñacabo cæcæimpa, ante**

6 ¹Botō tōniñamīni ēñēedāni. Wacā ēñēnāmaī cædinque oda cæte wæcantawo. Inīnque mīnitō Wængonguī Ōnōwoca ingante mīni ewocacabo iñōmō, Māningä nē oda cædingä inte Wængonguī taadonque adodō pō gocæcæimpa, ante cædinque tōmengä ingante ædæmō cædāni. Mānōmaī cædinque nē apæneçä guiquēnē, Botō adobaī ēñēnāmaī cæinente wīi bacæboimpa, ante pōnente wædinque nāmā wææ cædāni. ²Wacā teēmente mongænte baī entawengä ate wædinque mīnitō mönō Codito nānō, Iīmaī cædāni, angainō ēñente cædinque tōmengä nānō mongæncōo iñacabo mongænte baī cædinque waa cædāni.

³Æcānō ōnonganque ina inte, Botō ñænæmo inōmo imopa, ante pōnēna, tōmengä iñōmō nāmā babæ apænete baī oda cæte pōnengampa. ⁴Inīnque adocanque nāmā nānō cæinō cōwā adīnque adocanque nāmā nānō cæinō cōwā adīnque tōmāmīni, Tömēmo æbānō cæboo, ante nāmā apænte anguēñēmīni imīnīpa. Mānōmaī cædinque wacā nānō cæinō adāmaī inte waocā nāmā nānō cæinonque cōwā adīnque apænte ānīnque, Tömēmo nō cæbo imopa, ante adīnque tobaingampa. ⁵Edæ adocanque nāmā nānō cæquēnēnō ante teēmente mongænte baī cædinque adocanque nāmā nānō cæquēnēnō ante teēmente mongænte baī cædinque tōmāmīni eyepæ cæbaīmīnīpa.

⁶Ayæ Wængonguī nānō apænedō ante wacā apæneçä ēñēnīnque nē ēñengä iñōmō tōmengä māincōo pancacooga

waincooga æninque nē apænecā ingante eyepæ pædæ godongā æncæcäimpa.

⁷Tömëmö tä bocate pæte incayö waocä wäänä adomö bai tä pete ængampa. Mänömai ingæimpa, ante nē angaingä inte Wængongui iñæmpa oda cæcampa diyæ waocä wamö ænguingää. Ìninqe, Waocä æbänö cæcää, ante adinque Wængongui pönö cæcä ate waocä nänö cægai bai adobai ænte wæcæcäimpa. Åmo ëñëninque mïnitö wïi wacä wapiticæ nänö apænedö beyæ oda cæquënëminidö anguënë. ⁸Edæ minte pædimö bai tä pete ængä bai cædinque ìmæcaque ante nãmä pönente nē cæcä guiquënë adobai ìmæcaque nänö ñömænguinque æncæcäimpa. Wæætë Wængongui Ònöwocaque ante pönëninque nē cæcä guiquënë Wængongui Ònöwoca pönö cæcä beyænque tömengä nänö cöwë wænämai quëwenguinque æncæcäimpa. ⁹Ìninqe mönö wæntæye badämai inte wadäni beyæ godömenque waa cæcäimpa. Ñimpo cædämai ìmö ìninqe edæ Wængongui, Ìñedë æncæminimpa, ante nänö angaiñedë iinque bayonte mäniñedë mönö edæ tä pete bai eyepæ pönï æmaïmompä. ¹⁰Mänömai beyæ mönö eyepæ ìmö ìñedë tömänäni ìnänite mönö waa cæcäimpa. Ayæ wadäni nē wede pönënanï ìñönänite mönö, Adomö ìmompä, ante pönëninque tömënanï ìnänite godömenque nangui cædinque waa cæcäimpa.

Waa quëwencæminimpa, ante

¹¹Botö önopoca yewæmöninque tömëmö ñænæmömö yewæmömöi aedäni. ¹²Codito mönö beyæ awäa wængacäimpa, ante nē pönënanï incæ pancadäniya, Mänine ante ëñëninque oodeoidi pïñäni wæcæ wæ, ante nãmä wææ cæcæte ante cædänipa. Ìninqe tömënanï, Ëö togænte cæmöni ìninqe oodeoidi wæætë mönitö ìmönite waa acædänimpa, ante cædinque mïnitö

ìmïnite, Ëö togæimïni bacæminimpa, änänipa. ¹³Në ëö togæinäni incæ edæ Wængongui nänö wææ angainö ante dicæ ëñente cædäniyaa. Incæte tömënanï, Mönitö änö bai mïnitö do ëö togæimïni bamïni ate wadäni mönitö ìmönite waa acædänimpa, ante cædinque mïnitö ìmïnite, Ëö togæimïni baedäni, ante cædänipa.

¹⁴Botö guiquënë quëmenque ante, Waa aedäni, ante dicæ åmogaa. Ìñæmpa ìmæcaque ante botö cæinëmämo ante botö, Codito nänö wængaiwäa tente bai wæinëmämo impa, ante bai cædinque edæ mänimämo ante æmæwo wido cætabopa. Ayæ tömëmö adobai Codito tönö åanque bai awäa wænte bai ingaïmo inte edæ ìmæcaque botö cæinënö ante cædämai ìnömo ìmopa. Ìninqe, Mönö Awënë Itota Codito awäa wæninque mönö beyæ waa pönï pönö cægacäimpa, ante pönente wædinque botö mäniwænque tömengä nänö wængaiwænque ante waa ate apænedinque edæ wade ante cöwë waa ate tededämai incæboimpa, åmopa. ¹⁵Ìninqe ëö togæimö incæ bagäamö incæ önonque pönï edæ impa. Edæ Itota Codito badongä beyænque mönö mïimö quëwëmompä. ¹⁶Mänömainö ante pönente cæmïni ìñöminite Wængongui pönö waadete piyænë cæcä adinque mïnitö gänë pönente waa cæcæminimpa. Idægoidi ìminipa, ante Wængongui nē nänö angaiimïni incæ mïnitö mänömai cæte quëwencæminimpa.

¹⁷Botö Itota beyæ ante cæyömö wadäni pänäni wædimö inte botö do baonga åmogate ee ëñabo ìñömote ñöwo iincayæ ate mïnitö tömämïni edæ ee amïni quëwëmoedäni. ¹⁸Botö tönïñamïni waa quëwencæminimpa, åmopa. Mönö Awënë Itota Codito pönö waadete apænecä ëñëninque mïnitö mïmönë adobai waadete entawencæminimpa. Mäninque ante yewæmömopa, ante Amëë åmopa.

Epetoidi

inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante

1 ¹Wængonguï angä ëñëninque Itota Codito botö imote da godongä gogaïmo inte botö Pabodobo inömö inte yewæmömopa. Epeto inömö quëwëmini incæ mïnitö Wængonguï quïmïni inte Itota Codito nempo quëwëninque në ædæmö cæte pönëmïni inöminite botö, Mïnitö acæminimpa, ante yewæmömopa. ²Mönö Mæmpo Wængonguï tönö mönö Awënë Itota Codito piyænë cæte waadete pönö cæda ate mïnitö gänë pönëninque waa quëwencæminimpa, ante yewæmömopa.

**Codito nempo quëwëninque
mönö eyepæ ëwocamompa**

³Mönö Awënë Itota Codito Wæmpocä inongante Itota inömö adocä ingantedö ante, Botö Wængonguï inongä ingampa, ante apænægacäimpa. Inique mönö inömö Codito tönö do öönædë æite bai tömengä nempo quëwëñömonte adocä Itota Wængonguï incæ tæiyæ waëmoncoo në ëwocagaingä inte pönö cæcä æninque mönö tömengä nänö ëwocadoncoo tömancoo bai adobai eyepæ pöni ænte ëwocamompa. Mänömaï cæcä adinque mönö tömengä ingante apænedinque, Bitö waa pöni cæbi æmönipa, ante watapæ apænecäimpa. ⁴Tömengä inömö edæ, Codito nempo quëwëninque mïnitö botö ayömo edæ tæiyæ waëmö ëwocamïni inte edæ wentamö mongænämaï incæminimpa, ante tömengä inguipoga nänö badönämaï inedë incæ mönö

imonte pönö apænte ængacäimpa. Ayæ mönö imonte waadete pönëninque tömengä, ⁵Botö pæpogate bai æmo beyænque mïnitö inömö Itota Codito nempo quëwëninque botö wëmïni baquïmïni incæminimpa, ante cædinque tocæboimpa, angacäimpa. Inique tömengä doyedë nänö angainö bai cædinque pönö angä ate mönö Wængonguï wëmö cöwë baquënëmö ingamöimpa.

⁶Edæ nanguï waadete pönö cædinque tömengä nänö në Waadecä ingante da pönongä æmompä. Mänömaï beyæ mönö inömö tömengä ingante, Bitö nää apæite bai ëmönömi inte mänömaï waadete pönö cæbi æmönipa, ante watapæ apænecäimpa. ⁷Edæ tömengä nänö në Waadecä inömö mönö imonte æncæte ante nämä wepæ godonte ængä beyænque mönö abæ tawænte quëwëmompa. Ayæ adobai tömengä wepæ inte nää mënongacä beyænque ëñënämaï mönö cædö ante Wængonguï nanguï waadete pönö cædinque inimpö cæcä quëwëmöimpa. ⁸Tömengä inömö edæ, Æbänö i, ante tömänö ante në ëñënogä inte, Æbänö cæquïi, ante edæ nöingä ëñëninque mönö beyæ ante godömenque nanguï pönö cæcä æmöimpa. ⁹Ayæ edæ, Codito tönö guëa cædinque nämä botö änö bai cæte tocæboimpa, ante Wængonguï angacäimpa. Tömengä mänömainö ante nänö wëmö inömö angainö ante mönitö imönite nïwo edonque pöni odömonte

apænecä ēñēmōnīpa. ¹⁰Tōmengä, Īñedē cæcæboīmpa, ānīnque tōmengä nānō angaiñedē iīnque ba ate tōmengä nānō angaiñō bai edæ iīnque cæcæcāīmpa. Edæ öönädē ongoncoo tōnō inguipoga ongoncoo tōmancoo tē gæte māmō adocanque nempo Codito Awēnē nempo godōmo æncæcāīmpa, ante cæcampa.

¹¹Nāmā pōnente nānō angaiñō bai tōmānō ante adobaī pōnī nē cædongä inte Wængonguī, Īīmaī cæcæboīmpa, ante pōnente ate cōwē cæcampa. Īnīnque tōmengä, Codito nempo quēwēnāni inānite æncæboīmpa, ante nānō pōnente angaiñō bai cædinque, Minitō Codito nempo quēwēnguīmīni incæmīnīmpa, ante pōnēnīnque mōnitō ĩmōnite apænte ængacāīmpa. ¹²Mōnitō, Codito beyæ watapæ bacæīmpa, ante tāno pōnēmōni ĩñōmōnite tōmengä, Botō ñāō ěmōnō ante watapæ apænemīni bacæmīnīmpa, ante mōnitō ĩmōnite pōnō apænte ængacāīmpa.

¹³Ayæ, Codito pōnō ængä beyænque mīnitō quēwēncæmīnīmpa, ante Wængonguī watapæ nānō apænegañō ante ēñente pōnēnīnque mīnitō epeteomīni adobaī Codito nempo quēwēmīni ĩmīnīpa. Wede pōnēmīni adīnque Wængonguī, Botō wēmīni ĩmīnīpa, ante edonque acæīmpa, ante odōmoncæte ante tōmengä ěmōwo ante mīnitonga yewæmonte bai cædinque tōmengä Tæiyæ Waēmō Öñōwoca ingante da pōnongä ænte ěwocamīnīpa. ¹⁴Edæ Wængonguī, Botō quīmīni ĩnōmīni inte mīnitō abæ tawænte mīni goyedē mīnitō ænguīncoo māñīñedē ate eyepæ pōnī æncæmīnīmpa, angampa. Ānīnque tōmengä, Nō pōnī ĩmpa, ante ēñencæmīnīmpa, ante cædinque tōmengä Öñōwoca ingante ñōwo da pōnongä ænte ěwocamōmpa. Īnīnque pancacooga do ænte bai ěwocamō inte mōnō, Īñcayæ ate mōnō tōmancoo ænguīnque ĩmpa, ante edonque ēñengæīmpa. Tōmengä māñōmaī cæcä adīnque mōnō, Wængonguī bitō godōmenque ñāō apāite bai bitō ěmōnguīnque māñōmaī cæbīpa, ante watapæ apænecæīmpa.

**Nō ēñēnāni bacædānīmpa,
ante Pabodo apænecampa**

¹⁵Botō ĩñōmō, Epeteoidi mōnō Awēnē Itota ingante wede pōnēnāni ĩnānīpa, ante tededāni ēñentabopa. Ayæ adobaī, Wængonguī quīnāni tōmānāni ĩnānite epeteoidi ĩñōmō waadete pōnēnāni ĩnānīpa, ante ēñēnīmo inte, ¹⁶botō ñīmpo cædāmaī inte Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnēnīnque apænebopa. Ayæ mīnitō beyæ ante cōwē apænebopa. ¹⁷Itota Codito mōnō Awēnē ĩñongante Wængonguī ĩñōmō adocā Codito Wængonguī ĩnongä ingampa. Ayæ nē Mæmpocā ĩnongä inte tōmengä ñāō ěmōnongä ingampa. Tōmengä ingante apænedīnque botō, Bitō Öñōwoca ingante da pōnōmi ænīnque epeteoidi ĩñōmō nē ēñēnāni bacædānīmpa, ante apænebopa. Ayæ, Bitō Öñōwoca pōnō odōmongä adīnque epeteoidi wæætē Itota Codito ingante do ate bai ædæmō pōnencædānīmpa, ante botō mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante cōwē apænebopa.

¹⁸Wængonguī pōnō cæcä beyænque watapæ bacæīmpa, ante mīnitō pōnente tocæmīnīmpa, ante cædinque Wængonguī mīnitō ĩmīnīte aa pegacāīmpa. Ayæ adobaī, Mōnō tōmengä quīmō inte tæiyæ waēmō bayōmonte tōmengä nānō godōmenque ñāō ěmōnguīnque mōnō ĩmonte ængacāīmpa. Māñīne mēnea edæ nāwangä ĩnepa, ante mīnitō ēñencæmīnīmpa, ante botō, Wængonguī bitō tōmēnāni mīmōnē tīca ēnente bai odōmonte apænebi ate do ēñencædānīmpa, ante Wængonguī ingante apænebopa. ¹⁹Mōnō nē pōnēmō ĩñōmonte Wængonguī nānō pōnō cæquīñō ante tōmengä nānō tæī piñæmāmo æpodō ĩ, ante mōnō ædō cæte tee mante aquīī. Īncæte mīnitō, Māñīmāmo ante æpodō ĩ, ante epeteoidi ēñencædānīmpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Edæ, Tōmengä nānō tæī piñæmāmo ĩñōmō æbānō ĩ, ante ēñencæte ante mōnō, Tōmengä gomonga tæī piñænongä inte ĩīmaī cægacāīmpa, ante ēñengæīmpa.

²⁰Nē tæi piñænongä inte Wængongui angä ate mönö Codito iñömö do wæningä inte edæ do ñäni ömæmongacäimpa. Ayæ godömenque tæi piñæninque Codito ingante öönæde ænte mäidinque Wængongui tömëmæ inö angä Codito tæ contagacäimpa. ²¹Edæ acämenque pedænguipoga iñonte miinguipoga iñonte ñænængä inte nē angä inaa, æcämenque nē awënë inaa, æcämenque tæi piñænte ongongå inaa, æcämenque ingante, Awënë ingampa, ante godö pemönäni inäninäni tömänäni öñönäni que incädänimpa. Mönö Codito adocanque ingante ogæ æænonte bai cædinque Wængongui angä ate tömengä wæætē Tæiyæ Awënë bacä acäimpa. ²²Ayæ Wængongui tömäo iñömö ongoncoo Codito öñowaca inö pönö wææntodöninque edæ, Bitö edæ Tæiyæ Awënë inömi inte edæ æmonga pöni ongoncæbiimpa, angacäimpa. Ayæ, Bitö imite godongämæ nē pönänäni tömənäni Ocamö bai iñömite, ²³tömənäni wæætē bitö baö bai adoyonque bai incädänimpa. Codito ingante mänömainö ante apænedinque Wængongui, Bitö nē Awënë inömi inte tömäo iñömö ongoncoo tömancoo bitö nempo ongoncooque bacäimpa. Ayæ bitö imite nē pönänäni iñömö bacoo inäni yebänäni ininque bitö enempodö eyede pöni bacäimpa, ante Wængongui Codito ingante pönö cægacäimpa.

**Wængongui nänö waadete
pönönö beyænque quëwëmö**

2 ¹Minitö guiquënë wëenënedē ēñänämai cæte quëwëmini inte wënæ wënæ mini cædö beyæ dobæ edæ wæwocaimini ingaminimpa. ²Nē inguipogaque ante pönänäni taadö adodö cægonte bai minitö mäniñedē edæ wënæ wënæ cæte quëwëgaminimpa. Ayæ wënæidi tæi piñænte nani owocabo awëmö iñömö nani cægönö adodö gote bai minitö tömənäni awënë miñæ tee empote godinque wënæ wënæ cægaminimpa. Nöwo incæ Wængongui nänö änö ante

nē ēñänämai cæte quëwënäni guiquënë adocä wënæ awënë nänö pönëwënö ante ēñente ewocadinque cädänipa. ³Wëenënedē tömənäni tönö godongämæ quëwëninque mönö tömämo adobai imæcaque ante pönëninque mönö towëmämoque ante quëwëngamöimpa. Quiëmenque ante towencæte ante mönö cæinëwënö ante cædinque mönö ocaidē ædëmenque pönëninque mönö cæinëwënonque cæte quëwëngamöimpa. Ininque wadäni nani tente wæquënëni bai mönö adobai imæcaque ante pönente nē cæmö inömö inte edæ Wængongui nänö piinte panguënmämo ante edæ do tente wæquënëni ingamöimpa.

⁴Mänömai ingaimö iñömönte Wængongui mönö imonte nanguï waadete pönëninque iïmai nanguï waadedongä inte pönö waa cægacäimpa. ⁵Mönö ēñänämai cægäinö beyæ ante wæwocate wæyömonte tömengä pönö cæcä beyænque mönö Codito tönö godongämæ quëwëmompä. Minitö edæ Wængongui nänö waadete pönö cægäinö beyænque quëwëmini iminipa. ⁶Wængongui angä Codito ñäni ömæmöñongä mönö tömengä tönö godongämæ ñäni ömæmonte bai miïmö badinque quëwëngamöimpa. Ayæ mönö tömengä nempo quëwëmö iñömönte Wængongui iñömö Itota Codito ingante ææntodöninque mönö imonte öönæde ææntodönte Itota tönö pönö gönongä tæ contate bai ongömompä. ⁷Mänömai Itota Codito nempo quëwëñömönte Wængongui iñömö, Botö pönö waadete cædinque godömenque gomonga cæbo acädänimpa, ante cægacäimpa. Ayæ, Miinguipo badömo ate botö mäniñedē ate odömömo adinque tömänäni, Wængongui nänö waadete pönö cæganca wadäni dicæ adoganca cädäniyaa, ante wæcädänimpa, ante cæcæte ante mänömai cægacäimpa.

⁸Edæ Wængongui nänö waadete pönö cægäinö beyænque minitö mini quëwënguinque wede pönëmini baminitapa. Incæte minitö dicæ nämä mini cæinö beyænque nē wede

pönëmini baminitawogaa. Wæætë edæ Wængongui pönongä änninque minitö nê wede pönëmini baminitapa. ⁹Īninque, Nāmanque cæte quëwëmo aedāni, ante mönō edæ ānāmai ingäimpa. Īñæmpa wīi mönō cædō beyä quëwëmompā. ¹⁰Edæ Wængongui nānō nê badongaīmō ĩnōmō ĩmompā. Ayä, Codito nempo nê quëwënāni ĩmai cædinque waa cæcædānimpā, ante tōmengä wëenënedë mönō cæquënënō ante eyepæ badongacäimpā. Īninque mönō ĩmonte badōninque tōmengä, Codito Itota nempo quëwëninque minitö mini waa cæquënënō ante edæ cæte quëwencæminimpā, ante pönō badongä bagamōimpā.

**Codito beyænque ganca
pönëmompā, ante**

¹¹Mānōmai beyä minitö, Doyedë ĩmai ingatimpā, ante pönëedāni. Oodeoidi ĩñōmō önompoca æmontaique ëō togäināni inte nāmanque ante edæ, “Në ëō togäimōni ĩmōnipā,” ante pemonte bai apænëdānipā. Wæætë minitö oodeomīni ĩnāmai nê ëñagaimīni ĩñōmīnite, “Bagāamīni ĩmīnipæä,” ante mānīnāni pīwënāni wægāmīnimpā. Īninque mīnitö māñīnedë æbānō ingāimīni ĩnōmīni, ante yewæmōmo ate pönëedāni. ¹²Māñīnedë edæ mönō Codito nempo quëwënāmai ingāimīni inte mīnitö möni idægocabo nempo adobai edæ quëwënāmai inte nānënë quëwengāmīnimpā. Īninque Wængongui, Īmai cōwë pönō cæcæboimpā, ante nānō angainō ante mönītō godongāmæ Ao ante ëñente quëwëñōmōnite mīnitö wæætë gobæ nānënë quëwëninque Wængongui nānō angainō ante edæ ænāmai ingāmīnimpā. Watapæ bacäimpā, ante mönītō pönënō ante mīnitö ĩñōmō nānënë quëwente ædō cæte watapæ pönente toquimīni. Gobæ quëwëninque mīnitö Wængongui nempo edæ quëwënāmai ingāmīnimpā. ¹³Incæte mīnitö gobæ nê quëwëñōmīni ĩñōmīnite Itota Codito nāmā wepæ godonte ænninque mīnitö ĩmīnite ænte

māmongä eyequei pönī pōninque mīnitö ñōwo tōmengä nempo quëwëmīnipā.

¹⁴Wëenënedë mönītō tönō mīnitö guëadō guëa cædōmō ingāimō inte mönō, Nānënë incæminimpā, ante wææ cæ impā tæcæguedë wææ gōnonte bai cægāmōimpā. Codito ĩñōmō nê piyænë cædongä inte, Wææ cæ impā, mönō ānompā bæ tate wido cæte bai cædinque mönō ĩmonte äññōmonque badongä bamōimpā. Īninque tōmengä mīmōnë nê piyænë cæte entawënongä ingä beyænque mönō adobai gänë pönëmompā. ¹⁵Edæ Wængongui, Īmai cæedāni, ante wade wade ante nānō wææ angainō ante ëñëninque dodāni godōmenque wææ angadānimpā. Mönō Codito ĩñōmō inguipoga pōninque māñine ante tōmānō ante ëñente cæte quëwengacäimpā. Ayä, Idæwaa wææ ante impā, ante bai cædinque tōmengä māñine ante nāmā baonga mongænte wëninque tee moncate bai cægacäimpā.

Mānōmai cædinque tōmengä, Mīnitö mencaboga inte nānënë quëwëmīni incæte ñōwo piyænë cæte botō nempo godongāmæ quëwencæminimpā, ante cædinque mönō ĩmonte ænte wempo cægacäimpā. Īninque mönō edæ piyænë cæte quëwengūnque edæ äññōmonque bagamōimpā. ¹⁶Itota Codito ingante awāa timpodāni wængä ĩninque tōmengä mönō guëadō guëa piunte cægāimāmo ante ænte mongænte wido cæte bai wængä beyænque mönō piyænë cæmō bagamōimpā. Ayä ado tōmengä awāa nānō wængainō beyænque mönō tōmāmō adocabomō bamō adinque Wængongui wæætë piyænë cædinque mönō ĩmonte Ao āninque ængacäimpā. ¹⁷Mīnitö guiquënë gobæ nānënë quëwëñōmīnite mönītō guiquënë Wængongui weca eyequei quëwëñōmōnite Codito ĩñōmō inguipoga pōninque mönō tōmāmō ĩmonte apænëdinque, Piyænë cæte gänë pönente quëwëedāni, ante pönō apænecä ëñentamompā. ¹⁸Tōmengä nānō pönō cægāinō beyænque möni oodeocabo adobai mīnitö wāmīni adobai

mönö tömämö Wængongui Önöwoca adowocaque ingante ewocamö inte mönö Wæmpocä weca tömämö do pömompa.

¹⁹İnque mönitö Wængongui quimöni do bagaimöni inte Wængongui nempo quëwëmöni ingaimöni bai Codito nänö pönö cægainö beyænque minitö adobaï mönitö tönö adocabomini do badinque edæ Wængongui nempo quëwëmini iminipa. İnque minitö ñowo idæwaa wamini ingaiminipa. Wïi wabæca quëwente bai edæ tömëmini oncönë ponte owote bai minitö ñowo Wængongui nempo quëwëminipa.

²⁰Woadäni dica täno gönöningue tänocaa wänömënæca mænönäni bai Wængongui adobaï cædinque Itota Codito ingante täno gönongä ongöñongante tömengäa godö mænonte bai cædinque mönö imonte iïmai cædinque pönö gönongä gongæmompä. Codito nänö në da godongaimöni tönö tömengä beyæ në apænemöni tönö inömonite Wængongui mönitö imönite æninque wänömënæca gönongä gongæñömonite wadäni inänite gä æænö tæi mænonte bai gönongä gongænänipa.

²¹Codito nempo quëwëñömonite Wængongui mönitö imönite adocooga gö cæte bai pönö tæi mænongä ate mönitö æicö bai bacö bai bamönipa. Edæ Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante aanque bai ewocadinque mönitö godongämæ Awënë tæiyæ waëmö oncö bai bamönimpa. ²²Bayömonite minitö adobaï tömengä nempo ongöñöminite Wængongui minitö iminite æninque mönitö tönö godongämæ mämö adocooga gö cæte tæi mænonte bai cædinque, Minitö botö Önöwoca tönö äawocaque bai ewocadinque botö owoquincö bai baminipa, ante pönö badongacäimpa.

**Oodeoidi inämai inäni inänite
apænecæ gotabopa, ante**

3 ¹Mäninö beyæ iïmai ante apænebopa. Botö Pabodobo inömö Codito beyæ ante oodeomini inämai

imini iminite apænecæte ante cæyömate botö imote edæ tee mönedäni wädömo inte yewæmömopa.

²Minitö oodeomini inämai imini inömö iïmai ante wabänö ëñëminitawo. Wængongui pönö angä ëñëninque botö minitö beyæ tömengä nänö waadete cædonö ante në apænequënëmo batabopa. ³Mäninö ante botö, Wængongui awëmö nänö cægainö ante botö imote edonque odömongä atabopa, ante do wædænque yewæmömo aminitawo. Edæ adodö ante ñowo yewæmömopa. ⁴İnque mänömainö ante botö do yewæmöninta adinque minitö, Mönö Codito awëmö nänö cægainö ante Pabodo do ate bai ëñengampa, ante ëñëmaiminipa.

⁵Mönitö wæmæidi nani quëwënedë në quëwengainäni inömö, Mönö Codito iincayæ ate pöningue æbänö awëmö cæquingäa, ante ëñënaïmaï inte wægadänimpa. Ñowo guiquënë Codito beyæ në apænëdäni tönö mönitö tömengä nänö në da godönimöni tæiyæ waëmö bamöni inömonite Wængongui Önöwoca mäninö ante edonque odömonte apænecä ëñëmönipa.

⁶Iïmai ante impa. Mönitö Wængongui nänö pönonguincoo në ænguimöni inömonite minitö oodeoidi inämai imini inte mönitö tönö adocabomini badinque edæ mönitö tönö godongämæ në ænguimini adobaï baminipa. Ayæ, Itota Codito tönö pönö cædinque Wængongui nänö, Cöwë cæcæboimpa, ante angainö do cægacäimpa, ante watapæ pönëninque minitö mönitö tönö edæ godongämæ quëwencæminipa.

⁷Wængongui në tæi piñænongä inte waadete pönö nanguï cæcä adinque edæ tömengä beyæ në cæbo badinque botö Codito ingantedö ante në watapæ apænëbo batabopa. ⁸Mönö tömämö Wængongui quimö inömonte botö inömö wamini bai wïi imopa. Botö adoboque wädämo pönö imo incæte Wængongui waadete cædinque pönö angä ëñëmo inte botö minitö iminite në apænëbo batabopa. Codito nänö

pönö cægainö ante æpodö i, ante mönö ædö cæte tee mante ëñenguī. Incæte Wængongui waadete pönö cæcä beyænque botö iñömö Codito waa pönī nänö pönö cægainö ante edæ oodeo ināmaī imīni imīnite nē apænequēnēmo batabopa. ⁹Ayæ Wængongui tōmancoo nē badongaingä inte wēēñēñedē nāmanque entawēninque awēmö nänö wē wodongäinö ante botö imote odōmonte apæñecantapa. Ayæ, Pabodo māñinö ante edonque odōmonte apænequēnēngä ingampa, ante tōmānāni ëñecädänimpa, ante pönö apæñecä äntabopa.

¹⁰Codito ingante mönö godongämæ pönencabo iñōmonte tömengä wadö wadö ante tōmānö ante nē ëñengaingä inte mönö tönö godongämæ cæcampa. Mönö tönö māñōmaī cædinque tömengä, Botö wadö wadö ante tōmānö ante botö ëñengainö ante adinque öönädē quēwēñāni awēñēidi tönö māñiñömö nē āñāni tönö wæcädänimpa, ante cægacäimpa. ¹¹Wēēñēñedē pedämāmo iñonte Wængongui, Cæbo ate awēñēidi incæ wæcädänimpa, ante cōwē pönengacäimpa. Nōwo iñömö tömengä māñinö ante nänö pönengainö ante tömengä mönö Awēñē Itota Codito tönö godongämæ cædinque do cægacäimpa. ¹²Codito nempo nē quēwēmö inte mönö tömengä ingante wede mönö pönēnō beyænque guiññēnāmaī inte Wængongui weca do pöninque apænemompa. ¹³Māñōmaī impa, ante edæ mīnitö beyæ ante cædinque botö caate wædö ante pönēninque mīnitö wæætē wædāmaī iedāni. Wæætē, Mönitö godōmenque ñäö baī ëmoncæmönimpa, ante Pabodo caate wæcampa, ante pönēninque mīnitö wædāmaī incæmīnimpā ämopa.

Codito nänö pönēnō ante

¹⁴Māñinö beyæ mönö Awēñē Itota Codito Wæmpocä iñongante botö tömengä öñōwaca iñö da guicapodinque apæñebopa. ¹⁵Tömengä iñömö edæ adocanque nāwä Wæmpocä ingampa.

Iñinque inguipoga quēwēmö incæ öönädē quēwēñāni incæ tömengä ingante, Mæmpo, ante nē tedemö iñömö mönö tömengä tönö mönö wæmpocabo baī imompa.

¹⁶Iñinque mönö Wæmpocä ingante apæñedinque botö mīnitö beyæ ante iñmaī ante apæñebopa. Wængongui bitö nē ñäö baī entawēmi iñōmi inte bitö Tæiyæ Waēmö Öñōwoca ingante epeteoidi iñānite da pönōmi æninque tömēñāni wæætē edæ mīmö tæī piñænte entawencädänimpa, ante apæñebopa. ¹⁷Ayæ, Mönö Codito adobaī mīnitö weca pöñongante mīnitö mīmönē wede pönēninque tömengä ingante ædämö entawencæmīnimpā, ante mönö Wæmpocä ingante apæñebopa. Ayæ, Awæ ædämö guiwa inte tömēmæ äwäate pæwæ baī cædinque mīnitö iñömö adobaī tömengä nänö waadete pönēmāmo entawēninque edæ mīmönē tæī ongōmīni bacæmīnimpā. ¹⁸Ayæ mönitö Wængongui quimōni tönö mīnitö adocabomīni inte tæī piñæmīni badinque, Itota Codito nänö waadete pönēnō ante ægancadö owoo, ante ëñencädänimpa, ämopa. Ayæ, Tömengä nänö waadete pönēnō iñömö edæ yepanca pönī owopa, oopänö pönī owopa, æibæ pönī owopa, wincamö pönī owopa, ante ëñencädänimpa, ante apæñebopa. ¹⁹Ayæ edæ, Mönö Codito waadete nänö pönēnō æbänö gomonga pönī owoo, ante mönö ædö cæte ëñenguī, ante mönö wædö incæte mīnitö māñinö ante ëñencæmīnimpā. Ayæ edæ, Māñinö ante ëñēmīni inte mīnitö Wængongui nänö nanguī entawēnō edæ eyepæ pönī entawencæmīnimpā, ante botö mönö Wæmpocä ingante apæñebopa.

²⁰Mönö äñö ante ayæ mönö pönēnō ante eyepæ cædongä inte Wængongui iñömö mönö imonte tæī piñænte nänö cæpāmo ganca cædinque nanguī gomonga cæcä ingampa. Iñinque ñōwo iñömö mönö Wængongui ingante waa ate pönente apæñecäimpa. ²¹Edæ do wænte æigaināni tönö ayæ ate ëñate

quëwenguinani tönö mönö tömämö
 Codito ingante godongämä mönö
 pönencabo inömö inte Itota Codito
 ingante ëwocadinque mönö godongämä
 apäñecäimpa. Mæmpo Wængonguï
 ëñëmi. Bitö adobique ñäö ëmongaïmi
 inömi ïmipa, ante mönö ñimpo cädämaï
 inte cöwë waa ate apäñecäimpa.
 Mänömaï impa, ante botö, Amëë,
 ämopa.

**Codito nempo quëwëninque
 adocabomö ïmopä**

4 ¹Waa cæte quëwencæminimpa,
 ante Wængonguï aa pecantapa,
 ante ëñëmini inte minitö tömengä
 nänö änonque ante ëñente cædinque
 quëwencæminimpa. Botö mönö Awënë
 beyä tee mönete wæcömo incæ
 ämo ëñëedäni. ²Minitö nämä ængö
 cädämaï inte, Önömoque bai ïmopa,
 ante pönëninque wadäni inänite
 edæ ædæmö cæedäni. Æiquedö waa
 cæquïnänii, ante wädämaï inte edæ
 piyänë cæte quëwëedäni. Ayä wadäni
 minitö ïminite wënæ wënæ cädäni
 wædinque tömënäni inänite wæætë
 pïinämaï inte ædæmö waadete cæedäni.
³Minitö, Mönö pönencabo piyänë
 cædinque cöwë adodö ante pönente edæ
 Wængonguï Önöwoca tönö äanque bai
 ee ëwocacäimpa, ante nanguï cædinque
 wacä ingä wacä ingä edæ waa cæedäni.
⁴Mönö Awënë pönö cæcä ate watapæ
 bacäimpa, ante minitö adodeque
 ante pönente tocæminimpa, ante
 Wængonguï minitö ïminite edæ
 adodeque ante aa pegacäimpa. ïninque
 mänine, Watapæ bacäimpa, ante mini
 pönëne adodeque i bai Wængonguï
 Önöwoca edæ adobaï adowocaque inte
 quëwengampa. Tömengä adowocaque
 nempo quëwënömö inte mönö adobaï
 edæ adocabomonque inömö ïmopä.
⁵Mönö Awënë edæ adocanque pöni
 inongä ïñongante tömengä ingante
 mönö wede pönëno adobaï adodeque
 pöni ïnepa. Ayä adodö ante pönëninque
 æpänë guiddinque mönö adopäñenque
 guiite bai guitamopä. ⁶Wængonguï

adocanque pöni inongä inte tömengä
 tömämö Wæmpocä adocanque ingampa.
 Tömengä ïñömö edæ Tæiyä Awënë pöni
 inongä inte tömämö imonte në aacä
 ingampa. Tömengä adocanque pöni
 nempo quëwëñömonte tömengä wæætë
 mönö tömämö mimönë quëwengampa.

⁷Incæte mönö Codito, Mimönë bitö
 entawenganca ænte cæ, ante tee
 mante bai cædinque adocanque ingante
 waadete pönö cædinque wacä ingante
 waadete pönö cædinque edæ tömämö
 imonte tömengä nänö pönö cæcöo
 eyepæ pönongä æninque entawëmopä.

⁸Codito mänömaï cæcæcäimpa, ante
 pönëninque awënë Dabii wodi ïïmaï
 ante yewæmongacäimpa.

“Tömengä æibæ æicæ cædinque
 wadäni inänite bai ongonte ñä
 cæyante tömengä miñä ænte
 mäicä æigadänimpa.

Ayä æidinque tömengä mönö
 waocabo ïñömonte, Minitö
 entawenguinö, ante eyepæ pædæ
 pönongä ænte entawengamöimpa,”
 ante Dabii nänö yewæmonte angainö bai
 impa.

⁹Mänine, “Æigacäimpa,” ante nani
 angaine ïñömö quinante yewæmongatïi.
 Edæ, Tömengä inguipoga tadömengadæ
 do wææningä inte æigacäimpa, ante
 odömoncæte ante yewæmongatimpa.

¹⁰Në wæængaingä inongä ïñömö
 adocä do öönædë gömonga æidinque
 inguipoga tömäo öönædë tömäo tömäo
 ïñömö edæ godömenque æibæ pöni
 quëwengä inongä ingampa. ¹¹Tömengä
 tömancoo në ënemocä inongä inte
 adocä mönö waomö imonte pönö angä
 ænte entawëninque mönö ïïmaï cæmö
 bamöimpa. Pancamöniya imönite
 tömengä angä ëñëninque tömengä
 nänö në da godongaïmöni batamönipa.
 Pancamöniya guiquënë Wængonguï
 waa pöni nänö pönö cægainö ante në
 apänemöni batamönipa. Pancamöniya
 guiquënë Wængonguï beyä në
 apänemöni batamönipa. Pancadäniya
 guiquënë në aadäni badänitapa. Ayä
 pancadäniya guiquënë në odömonte

apænedāni badānitapa. ¹²Mānōmaī pōnō cædinque mōnō Codito mōnō ocamō bai inongā inte, Botō baō bai adoyonque bai ināni iñōmō ñancæ äate bai tæi piñænāni ewocacædānimpa, ante pōnō cægacāimpa. Mōnō imonte tōmengā, Minitō Wængongui quimīni inōmīni inte tōmānāni inānite nē cæmīni inte godō cæcæminimpa, ante pōnō cægacāimpa.

¹³Mini wede pōnēnō ante mīnitō tōmāmīni adoyōmō ante pōncæmīnimpa, ante mōnō Codito pōnō cægacāimpa. Ayæ, Botō Wængongui Wēmo iñōmote mīnitō botō imote ate bai pōncæmīnimpa, ante tōmengā pōnō cæcampa. Ayæ æmæwo pæmīni bai mīni baquinque mīnitō botō entawēnō ædæmō entawencæmīnimpa, ante Codito edæ da pōnongā eyepæ æmōmpa. ¹⁴Īnīnque æmæwo pædimō inte wēñæmō ināmaī imō īnīnque mōnō edæ oda cædāmaī ingæimpa. Wadāni guiquēnē mā pōnēninque, Æbānō cæmō ate oda cæquīnānīi, ante edæ nāmāneque tedewēnānīpa. Tōmēnāni iñōmō edæ babæ cæcæte ante cædinque waa cæte bai cædāni ataquedāni. Woboyæ ædæ go ædæ go pæmænte bai cædinque tōmēnāni wadō ante odōmonte tedewēnānīpa. Mānōmaī wido piñænte bai cædāni incæte mōnō iñōmō Codito nānō entawēnoncoo ænte entawēninque äā mænāmaī ingæimpa.

¹⁵Wæætē Wængongui, Nāwangā pōnī impa, ante nānō apænegaīnō ante mōnō tōmānāni inānite waadete pōnēninque apænecæimpa. Mānōmaī cædinque mōnō Codito baō bai iñōmonte tōmengā nē Ocamō bai inte pōnō angā beyænque mōnō ñancæ äadinque godōmenque picæmō bamōmpa. ¹⁶Mōnō baonga wepæ eyepæ eñadinque ñancæ äadinque tæi piñænte pæte quēwēmōmpa. Adobaī mōnō Codito baō tōnō adoyonque bai inōmō inte mōnō tōmengā nānō apænedō ante eñēnōmo inte ñancæ äate pæte bai quēwēmōmpa. Ayæ wæætē ocai encamō inte mōnō pæ pagænguinque wangō tēnāmaī oguincai bamē impa. Ayæ adobaī mōnō Codito nānō waadete

pōnēnō ante mīmōnē entawēmō inte mōnō wacā ingā wacā ingā godō aamō inte mōnō pōnencabo inca edæ tæi piñænte entawēmōmpa.

Codito nempo mōnō iīmaī quēwēmōmpa, ante

¹⁷Īnīnque mōnō Awēnē nempo quēwēnōmo inte botō nō āmo eñēedāni. Wadāni nē eñēnāmaī ināni ōnonquedō ante pōnēninque quēwēnānīpa. Minitō guiquēnē adobaī quēwengaiīmīni inte ñōwo wæætē ñimpo cædinque mānōmaī cædāmaī inguēnē quēwēmīnīi.

¹⁸Tōmēnāni guiquēnē mīmō eñēnānīpa diyæ Wængongui weca ponguīnānīi. Mīmō ōmædēnāni inte tōmēnāni ocai eñēnāmaī badāni beyænque Wængongui weca pōnāmaī inānīpa. Edæ wentamō mongæninque tōmēnāni ocai wēmō encadāni inte idiquibæ ante pōnēnānīpa. ¹⁹Īnāni iñōmō tōmēnāni nāni cæquēnēnō ante ñimpo cædinque ñōwo wæætē guīñēnāmaī inte baō nāni towēinēnō ante cæcæte ante nāmā pædæ godonte bai edæ cædānīpa. Edæ, Quiēmē wīwa cæquīi, ante mānīnonque cæcæte ante godōmenque cæinente wædānīpa.

²⁰Wæætē mīnitō guiquēnē, Mōnō Codito æbānō ingāā, ante pōnēninque edæ wīi tōmēnāni nāni cæinēwēnō bai mīni cæquinque edæ pōnēmīnitapa.

²¹Tōmengā apænecā edæ wīi eñēmīnitawo. Īñæmpa, Wængongui nō pōnī nānō apænegaīnō eñēninque Itota iñōmō mīmōnē entawengampa, ante mīnitō tōmengā nempo quēwēñōmīnīte tōmengā mānōmaīnō ante adodō ante edæ do odōmonte apænecā eñēmīnitapa. ²²Mīnitō wēnēñedē mīni cæte quēwengaiīnō ante tōmengā iīmaī ante odōmonte apænecacāimpa. Babæ pōnente mīni cæinente wæwēnō beyæ mīnitō mīmōnē wentamō mongænte wæwēmīni inte do mīni entawengaiīnō ante edæ wido cædāni, ante odōmonte apænecacāimpa. ²³Edæ mempoga eñagaīmīni inte mīnitō eñēnō do mīi pōnī encamīni inte mīīnonque ante

pönencæminimpa, ante odömönte apæneçä ëñëmînitapa. ²⁴Ayæ, Botö pönö badömo ate mînitö botö bai tæiyæ waëmö ewocadinque nö pönî çæte quëwencæminimpa, ante Wængongui pönö badongä ate mînitö mîmîni bagaminimpa. Ìnînce tömengä, Mänînö Wængongui nö pönî nänö entawënö ænînce mînitö ædæmö entawencæminimpa, ante odömönte apæneçä do ëñëmînitapa.

²⁵Mänömaï beyæ mînitö tömämîni, Mönö adocabomö ìmopa, ante adînce babæ mîni tedewëninö ante ñimpo çædinque wacä ingante wacä ingante näwangä ante apæneedäni.

²⁶Ængui bamîni incæte mînitö piyænë çædinque wacä ingante wënæ wënæ çädämaï ee aedäni. Edæ gäwadecæ ganca nanguï pîinînce edæ mîni wæquinque ìmaïmpa. ²⁷Mänömaï çædinque mînitö, Wënæ incæ pönö çæcä ate botö ængui batabopa, ante pönente wædinque ñowo wæætë, Wënæ botö weca pönämaï incæcäïmpa, ante nämä wææ çæedäni.

²⁸Në awëmö æningä ìñömö ñowo edæ ee çædinque awëmö ænämaï incæcäïmpa. Wæætë, Botö önopoca nanguï çædinque ænte quëwëninque në ænguënëñäni ìñänite adobaï godömo æncædänimpa, ante çæcæcäïmpa.

²⁹Mînitö nämä önöne wææ aadînce wiwa ante tededämaï ìedäni. Wæætë edæ, Wädäni æbänö ante ëñenguënëñäni ìñänîi, ante pönëninque mînitö, Tömënäni tæï pîñænte entawencædänimpa, ante çædinque në ëñëñäni beyænque ante waadete godö çædinque apæneedäni. ³⁰Wængongui Tæiyæ Waëmö Öñowoca ìñömö mînitonga pö guidînce, Botö æmo beyænque mînitö ìncayæ ate æmæwo abæ tawænte gote bai quëwencæminimpa, ante odömonçæte ante yewæmonte bai çægacäïmpa. Ìnînce mînitö, Wënæ wënæ möni çädö beyæ ante Wængongui Öñowoca wæwente badämaï incæcäïmpa, ante wææ çædinque edæ ëñente çæedäni.

³¹Ayæ, Wiï waëmö awædö, ante mîni pîiwëninö ante edæ ñimpo çæedäni. Äimö ante mîni pönëwëmämo adobaï ñimpo çædinque ængui pönî mîni badimämo edæ ñimpo çæedäni. Yæ ante mîni pîinte ogæ tedewëmämo, wacä ingante ante mîni pîinte tedewëmämo edæ ñimpo çæedäni. Ayæ pîinte çæquinque ante mîni entawëninö ante tömänö edæ wido çæedäni. ³²Wæætë godongämæ waadete çædinque wacä caate wæcä adînce mînitö godongämæ Ca ca wæcæminimpa. Ayæ Codito ængä beyænque Wængongui mînitö ìmînite pönö ñimpo çæcampa çæminîi. Tömengä ñimpo çæcä quëwëmîni bai mînitö adobaï çædinque wädäni wënæ wënæ çæyönänite wacä ingä wacä ingä ñimpo çæmîni quëwëñänîi.

Wængongui wëmîni, ìmaï çæte quëwëedäni, ante

5 ¹Ìnînce Wængongui wëmîni ìñömö mînitö tömengä nänö në waademîni ìñömîni inte Wæmpocä nänö çæi bai ante cöwä adînce adobaï çæedäni. ²Baö, Wængongui qui, ante godöninque, Ogui wacæïmpa, ante ìya tänäni bai çædinque Codito mönö ìmonte waadete pönëninque edæ adobaï çægacäïmpa. Tömengä ìñömö, Botö Wængongui quïmo ìmopa, ante nämä wepæ pædæ godöninque mönö ìmonte wæætë ængacäïmpa. Ìnînce tömengä nänö waadete pönëñö bai mînitö adobaï waadete pönëninque quëwëedäni.

³Wæætë edæ mîni pönencabo ìñömînite waocä adocanque incæ nänöogængä ìñämaï ìñongante godö guëa mönämaï ìedäni. Wentamö mongæ wæcæ wæ, ante edæ wiwa çädämaï ìedäni. Nanguï mäincoo ante æinente wädämaï ìedäni. Mänînö tömänö çädämaï ìmîni inte mänînö ante edæ adopoque incæ tededämaï ìmäwedäni. Edæ Wængongui quimîni tæiyæ waëmö entawëmîni inte mînitö mänînö tömänö çädämaï incæminimpa. ⁴Wentamö ante nänî pönëwënö bai mînitö wæætë adobaïnö ante pönëñämaï

iedāni. Ōnonque ante nāni tedewēnō bai mīnitō wæætē adobaī tededāmaī iedāni. Wēnæ wēnæ ante pōnente nāni badete towēnō bai mīnitō wæætē adobaī badete todāmaī iedāni. Īnæmpa Wængonguī quīmīni ĩnōmīni inte mīnitō mānīnō ante wīī pōnenguēnēmīni ĩmīnīpa. Wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnēnīnque apænequēnēmīni ĩmīnīpa.

⁵Awēnē Odeye Wængonguī nempo ayæ Awēnē Odeye Codito nempo edæ ædānidō nē guīite ænguīnāni ĩnānīi. Nānōogængā ĩnāmaī ĩŋongante nē towēnāni tōnō wentamō pōnente nē cædāni ĩŋōmō tōmēnāni edæ dicæ guīite ænguīnāniyaa. Ayæ māincoo ante wacā qui nē æīnente wæwēnāni ĩŋōmō edæ, Māincoo incæ mōnitō wængonguī impa, ante bai cædāni ĩnōnāni inte tōmēnāni adobaī edæ guīite ænāmaī incædānīpa. Ante āmo ēñēedāni. ⁶Wadāni, Mīnitō oda cæcæmīnīpa, ante ōnonquedō ante tedete cæyōnānite mīnitō wæætē tōmēnāni nāni tededō ante edæ ēñēnāmaī iedāni. Edæ tōmēnāni ēñēnāmaī inte nāni wēnæ wēnæ cædō beyæ Wængonguī ænguī badīnque tōmēnāni ĩnānite pancæcāīpa. ⁷Īnīnque mīnitō gooque gomō adīnque tōmēnāni tōnō godongāmæ cædāmaī iedāni.

⁸Mīnitō ĩŋōmō wēēnēñedē wentamō mongæmīni ingāīmīni inte ŋōwo wæætē edæ mōnō Awēnē nempo quēwēnīnque edæ ñāō bai entawēmīnīpa. Īnīnque Mæmpo nānō ñāō ēmōnō bai entawēmīni inte mīnitō ñāō ĩŋōmō cægonte bai edæ waa quēwēedāni. ⁹Edæ waiwæ waincate bai cædīnque mōnō wadāni ĩnānite godō waa cæquīnque mōnō edæ ñāō ĩŋōmō quēwēmōmpa. Ayæ nō pōnī mōnō cæquīnque nāwangā pōnī ante mōnō apænequīnque edæ ñāō ĩŋōmō quēwēmōmpa. ¹⁰Ayæ, Æbānō cæmō ate mōnō Awēnē, Waa cæmīni abopa, ante apænequīngā, ante ēñēncæte ante cædīnque do ēñēnīmi inte tōmēngā nānō waa adonque cæedāni. ¹¹Wadāni wēmo ĩŋōmō ōnonque nāni cædō ante adīnque mīnitō ĩŋōmō

edæ gooque gomō aedāni. Ayæ tīca ēnente bai cædīnque, Tōmēnāni nāni cædō wēnæ wēnæ impa, ante edonque odōmōmīni acædānīpa. ¹²Awēmō nāni cædō beyæ guīngo imonte wæquēnēnāni ĩŋōnāni mōnō ĩŋōmō edæ guīñēnēte wædīnque mānīnō ante edæ tededāmaī ĩngæīpa. ¹³Wæætē edæ, Awēmō ĩŋōmō æbānō cædānīi, ante tōmānō ante edæ tīca ēnente edonque acæīmpa. ¹⁴Ñāō beyænque edæ edonque amōmpa. Mānōmaī ī beyæ ĩīmaī ante āmotamīni ante bai apænedānīpa.

“Bitō wangæ mōīmi inte ñāni
ōmæmōnte ængæ gantīe.

Edæ ængæ gantīyōmīte

Codito incæ pōnō tīca ēnente bai
cæcā ate ñāō entawencæbīīmpa,”
ante apænedānīpa.

¹⁵Mānōmaī beyæ mīnitō ocai ōmæcamīni ĩnāmaī ĩnōmīni inte wæætē ocai nē encamīni inte cædīnque, Æbānō waa cæte quēwēnguīmo, ante nāmā waa ate waa cæedāni. ¹⁶Wadāni ŋōwo incæ godōmenque wīwa cædānīpa cæmīnīi. Eyepæ ĩŋonte mīni cæquēnēnonque ante edæ do cæedāni. ¹⁷Edæ wēñæñāni owempote cædāni bai mīnitō adobaī cædāmaī iedāni. Wæætē, Wængonguī æbānō angantawo, ante ēñēnīnque mānīnonque ante ēñēnte cæedāni. ¹⁸Wadāni bīnōmæ nāni āmæ bedīnque dowænte badīnque godōmenque pōnēnāmaī cædīnque tōmēnāni nāni ēwente wæwēnguīnque bewēnānīpa. Īnīnque mīnitō ĩŋōmō bete dowænte badāmaī iedāni. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca ingante ædæmō ēwocate quēwēedāni. ¹⁹Āmotamīni ante bai godongāmæ watapæ ante tededāni. Awēnē Dabīi wodi nānō āmotamīni angaintaa adīnque edæ adodō æedāni. Ayæ mīnitō nāmā mā pōnēnīnque, ĩīmaī Wængonguī beyæ mōnō āmotamīni angæīmpa, ante adodō æedāni. Wængonguī Ōnōwoca angā ēñēnte ēwocadīnque tōmēngā āmotamīni nānō ānōnō ante adodō æedāni. Mīmōno āmotamīni ante bai pōnēnīnque mīnitō mōnō Awēnē ingante

watapæ pönente æedäni. ²⁰Æbämë bayonte minitö tömänö beyæ ante edæ Mæmpo Wængongui ingante cöwë waate ate pönëninge mönö Awënë Codito ëmöwo ante apæneedäni.

**Mæmpoidi näni wencabo
iïmaï quëwencädänimpa**

²¹Mönö Codito ingante guiñente wædinqe minitö wii nämä mini pönënonque bai cædinqe wæætë edæ, Në änäni æbänö änäni, ante Ao ate mönö ante cædäni.

²²Onquiyæmini ëñeedäni. Minitö, Mönö Awënë nänö angainö bai mönö ëñente cæcæimpa, ante tömëmini nänöögänäni inänite Ao ante ëñente cædäni. ²³Edæ Codito ingante mönö godongämæ pönencabo iñömonte mönö Codito adocä iñömo, Quëwencæminimpa, ante në Ængaingä inongä ingampa. Tömengä tönö mönö adoyonque bai iñömonte tömengä iñömo mönö Ocamö bai inongä ingampa. Ayæ onquiyængä tönö onguiñængä adobai adoyonque bai iñöonte onguiñængä iñömo në ocamö bai inongä ingampa. ²⁴Iñingwe Codito ingante mönö godongämæ pönencabo incæ tömengä ingante Ao ante ëñente cæmö bai onquiyænäni adobai tömënäni nänöögänäni inänite cöwë edæ Ao ante ëñente cæquënënäni inänipa.

²⁵Wæætë onguiñæmini ëñeedäni. Minitö Codito nänö waadete pönëno bai tömëmini nänöögänäni inänite adobai waadete pönëedäni. Tömengä ingante mönö godongämæ pönencabo iñömonte tömengä iñömo mönö imonte waadete pönëninge mönö imonte æncæte ante pönö cædinqe nämä wepæ godongacäimpa. ²⁶Ayæ, Wængongui nänö apænedö waëmömæ imæ bai iñönte minitö iñömo mäninö ante ëñëninge tæiyæ waëmö ewocate quëwencæminimpa, ante mönö Codito adocä mönö imonte edæ nïa mënongate bai cægacäimpa. ²⁷Mänömaï tæiyæ waëmö badinqe mönö wentamö mongänämaï inte Codito ingante mönö pönencabo adocabomö iñömonte

tömengä iñömo edæ nänöögängä ante bai cædinqe mönö pönencabo imonte, Bitö, ante apænecäimpa. Ayæ mönö cabo iñömonte tömengä, Bitö idiquibæ entawënëmaï iñömite ædö cæte bitö imite piñte anguiï, ante pönö cægacäimpa. Ayæ wæætë edæ, Nïa mënongate bai tæiyæ waëmö ëmömi iningwe mönö edæ guëa nïa apäite bai ëmongæimpa, ante Codito nänöögängä ænte bai mönö imonte pönö ængacäimpa.

²⁸Onguiñænäni iñömo adobai tömënäni, Botö baö, ante näni pönë bai tömënäni nänöögänäni inänite adobai waadete edæ pönenguënënäni inänipa. Æcänö tömengä nänöögängä ingante waadete pönëna iñömo tömengä nämä baö ante waadete pönente bai edæ cæcampa. ²⁹Iñæmpa waocä nämä baö cöwë piñnämaï ingampa. Wæætë, Botö baö, ante edæ pæ gompodinqe pönö aacampa. Ayæ adobai Codito ingante mönö godongämæ pönencabo iñömonte edæ tömengä adobai, Botö baö, ante bai cædinqe mönö imonte wææ gompodinqe pönö aacampa. ³⁰Edæ mönö Codito në ocamö bai inongä inte në angä iñongante mönö wæætë tömengä tönö adoyonque bai inte ëñente quëwëmpa. ³¹“Mänömaï beyæ onguiñængä mæmpo tönö badä inate ëmö cæte godinqe onquiyængä ingante, Botö nänöögängä, ante æmæwo monte quëwencæcäimpa. Mënaa inina incæ tömëna wæætë nana gæncaya badinqe adocanque bai bacædaimpa,” ante yewæmongatimpa.

³²Mänömainö ante näni yewæmongainö ante edæ wë wodonte bai i iñönte wii tömänö ante ëñëmpa. Incæte, Codito ingante mönö godongämæ pönencabo iñömonte mönö tömengä tönö adocanque bai imöimpa, ante minitö ëñencæminimpa, ante botö apænëtabopa. ³³Incæte onguiñæmi nämä bitö waadete pönënonganca tömëmi nänöögängä ingante edæ adonganca waadete pönencæbiimpa. Onquiyæmi adobai, Botö nänöögängä

ingampa, ante adinque edæ ēñente cæcæbiimpa.

6 ¹Wēñæmini guiquēnē ēñēedāni. Minitō mōnō Awēnē nempo quēwēnōmīni inte tōmēmīni mæmpoidi inānite edæ ædæmō ēñente cæedāni. Æcānō edæ mǎnōmaī cædaa tōmengā edæ nō pōnī cæcampa. ²“Wæmpocā ingante wāānā inante waa adinque tōmēna inate godō waadete cæe,” ante Wængonguī incæ wææ angacāimpa. Tōmengā wade nānō wææ angaiñō āninque, Mīni waa quēwenguinque cæcæmīnimpa, ante apænedāmaī ingaingā inte ñōwo iine ante wææ āninque, Mīni waa quēwenguinque cæcæmīnimpa, ante mā apænegacāimpa. ³Edæ iine ante wææ āninque tōmengā, “Mǎnōmaī cæmīni ininque mīnitō watapæ quēwēninque iimæca wantæpiyæ quēwencæmīnimpa,” ante mā apænegacāimpa.

⁴Wæmpomīni guiquēnē ēñēedāni. Mīnitō wēnāni wīī āināni bacædānimpa, ante wææ cædinque mīnitō tōmēnāni inānite piinte cædāmaī iedāni. Wæætē, Mōnō Awēnē wææ aadinque mōnō imonte pāninque odōmonte apænecampa, ante adinque mīnitō tōmengā nānō cæī baī adobaī cædinque wēñænāni inānite ædæmō wææ aadinque mōnō Awēnē nānō apænedō ante odōmonte apænemīni ate tōmēnāni waa pæcædānimpa.

⁵Waadāni mīnitō imīnite ò ænāni inte tōmēnāni beyænque cæte nē quēwēmīni iñōmīnite apænebo ēñēedāni. Iimæca mīnitō awēnēidi inānite mīnitō waa adinque guīñente wædinque tōmēnāni nāni ānō ante ēñente cæedāni. Mīnitō Codito angā ēñente mīmōnē nō pōnente cæmīnitawo. Ininque edæ iimæca awēnē angā ēñente edæ adobaī mīmōnē nō pōnente cæedāni. ⁶Mīnitō edæ, Awēnē botō imote waa acæcāimpa, ante tōmengā ayongante ēñente cæmīnitawo. Iñæmpa awēnē dæ goyongante adobaī cōwē ēñente cæedāni. Codito botō imote nē godonte Ængaingā ingante nē cæte quēwēmō imoppa, ante pōnēninque

mīnitō edæ Wængonguī nānō ānōnō ante mīmōnoque pōnente cæedāni.

⁷Mīnitō mīmōno piyænē cædinque iīmaī ante pōnente cæedāni. Iimæca awēnē ingante cædinque botō wīī waocā beyænque ante cæbopa. Wæætē Wængonguī Awēnē beyænque ante botō iimæca awēnē ingante cæbopa, ante pōnēninque pæ piñænte baī cæedāni. ⁸Mīnitō iīmaī ante edæ do ēñēmīnipa. Mīnitō wacā nānō ò ænimīni inte tōmengā beyænque nē cæte quēwēmīni incæ abæ tawænte ee gote baī nāmā beyænque cæte quēwēmīni incæ mīnitō imīnite mōnō Awēnē iñōmō, Bitō ægancadō waa cæbii, ante adinque wæætē eyepæ pōnī pædæ pōnongā ænguimīni imīnipa.

⁹Waocā ingante nē ò æmīni guiquēnē ēñēedāni. Mīni nē ò ængaiñāni inānite adobaī waa cæedāni. Tōmēmīni Awēnē incæ tōmēnāni Awēnē adocā inongā inte oōnædē owocampa cæmīni. Tōmengā iñōmō wacā ingante wadō wacā ingante wadō ate pōnente cædāmaī ingampa. Mǎnōmaīnō ante do ēñēmīni inte mīnitō beyænque cæte nē quēwēnāni inānite edæ piinte āninque edæ pæmēnēnāmaī iedāni.

Tæinta wēñate baī mōnō tæī piñænte ewocacæimpa

¹⁰Ñōwo iīmaī yewæmōninque botō idæwaa yewæmōmopa. Mīnitō mōnō Awēnē nempo nē quēwēnōmīni iñōmīnite tōmengā nānō tæī piñænō pædæ pōnongā āninque tæī piñænte entawente quēwēedāni. ¹¹Mīnitō wææ caaquincoo, ante Wængonguī eyepæ pōnī nānō da pōnōnincoo tōmancoo āninque wēñate baī cædinque tæī ongōedāni. Edæ mānincoo tōmancoo wēñate ongōñōmīni wēnæ awēnē, Oda cæcæmīnimpa, ante nanguī ēñente cæcā incæte mīnitō wæætē oda cædāmaī inte edæ tæī ongoncæmīnimpa.

¹²Edæ wīī waodāni inānite mōnō guēadō guæa cæcæimpa. Wæætē wēnæidi awēnēidi tōnō wēnæidi inānite nē ānāni iñōnānite mōnō tōmēnāni

inānite wæætē guēadō guēa cæcæimpa. Inguipoga wēmō iñōmō tæi piñænte enempodāni tōnō oönædē iñōmō wēnæcoo nē wiwa ēwocate cædāni tōnō mānimpodāni māmō ti gotodoncæ cæyōnānite mōnō wæætē guēadō guēa cæcæimpa. ¹³Īnque tōmēnāni piñte māmō nāni wiwa cæōnæ iñque bayonte mōnō wodii winōnāmai inte tōmēnāni inānite wæætē da godongæimpa. Ante ayæ, Tōmāa edæ eyepæ cæte ate mōnō edæ tæ go wæænāmai inte adiyæ ongongæimpa, ante cædinque mīnitō Wængongui nānō, Wææ caquincoo, ante tæinta bai nānō da pōnōincoo edæ do eyepæ æninque tōmancoo edæ da wēnaedāni.

¹⁴Wēnadinque edæ wodii winōnāmai inte edæ næ gongænte tæi ongōedāni. Edæ, Tæi wææ caquincoo, ante pōnō tæi pacadeyænte bai cædinque mīnitō Wængongui nānō nō pōnēnō entawēninque adobai nō entawente quēwēedāni. Tæcætawē iñō tæiñeta mīni wææ wodontawēinta ante wēñate bai cædinque Wængongui tæiyæ waēmō nānō cædō ante edæ entawente tæi cæte ongōedāni. ¹⁵Mōnō Codito pōnō cæcā beyænque mōnō godongāmæ piyænē cæcæimpa, ante watapæ mōnō ēñēnō beyæ pogodo gote apæneceate ante cædinque mīnitō awencata tæi wææ cæwainta wēwate bai cædinque gānē pōnente cæedāni.

¹⁶Yabæque pōni wææ cæquinta tæinta bai næænte bai cædinque mīni wede pōnēnō ædæmō entawēninque quēwēedāni. Īnque nē wiwa cædongā ponte gonga encado bai to piyæncate bai cædinque, Mīnitō oda cæcæmīnimpa, ante cæcā ate mīnitō mīni wede pōnēnō beyænque tōmengā wiwa nānō ānō ante edæ ēñēnāmai incæmīnimpa. ¹⁷Ayæ, Ocamō incainta tæinta bai impa, ante wææ wencate bai cædinque mīnitō Codito pōnō ængā beyænque mīni quēwenguinō ante ænte entawencæmīnimpa. Mīnitō yaēmē wææ næænte bai cædinque Wængongui Ōnōwoca apæneceā ēñēninque nāni

yewæmongainta ate ædæmō ēñēninque edæ cōwē entawēedāni.

¹⁸Ayæ Wængongui Ōnōwoca ingante ēwocadinque mīnitō tōmengā ingante, Wængongui bitō cōwē cæcæbiimpa, ante godōmenque nanguī apænedinque ñine cædāmai iedāni. Mānōmai cæcæte ante mīnitō mīmīni ongōninque wæntæte badāmai inte Wængongui quināni tōmānāni beyæ ante cōwē apæneedāni. ¹⁹Ayæ botō beyæ ante adobai apænemīni ēñēninque Wængongui pōnō cæcā ate botō edonque tedecæboimpa, āmopa. Edæ Codito ingantedō ante wēñēñedē mōnō ēñēnāmai ingaine ante botō ñōwo watapæ ēñēninque guiñēnedāmai inte apænebo ēñencædānimpa, āmopa. Mānōmainō ante mīnitō Wængongui ingante apæneedāni, āmopa. ²⁰Māñine ante botō wadāni weca nē gote apænebo beyænque ñōwo gæguincamē encaipobo inte wæbopa. Īnque, Māñine ante nē apænequēngā inte Pabodo cōwē guiñēnedāmai inte apænececæimpa, ante mīnitō botō beyæ ante apæneedāni.

Waa quēwencæmīnimpa, ante

²¹Botō Pabodo iñōmō æbānō quēwēmoo, ante, Quinō bai cæboo, ante ēñencæte ante wæmīnitawo. Edæ Tiquico mōnō tōñiñacā mōnō nē waadecā inongā inte tōmengā ñōwo pōninque mīnitō imīnite māñinō tōmānō ante apæneceā ēñencæmīnimpa. Tōmengā iñōmō mōnō Awēñē nempo quēwēninque tōmengā beyæ nē cædongā inte cōwē nē pōnengā inte ædæmō cæcā acæimpa. ²²Īnque, Pabodoidi æbānō quēwēnāni, ante tōmengā pōnō apæneceā ēñēninque mīnitō wampo pōnēninque tæi piñænte entawencæmīnimpa. Ante cædinque botō, Ædæmō apænebi ēñencædānimpa, ante tōmengā ingante mīnitō weca da godōmo pongā aedāni.

²³Mæmpo Wængongui tōnō mōnō Awēñē Itota Codito mīnitō imīnite waadete pōnō cæda ate mīnitō mīni caipæ incæ gānē entawēninque wede pōnēninque godongāmæ edæ

waadete pönencæminimpa, ämopa.
²⁴Æcänö mönö Awënë Itota Codito
 ingante cöwë waadete pönente
 ñimpo cädämaï ina iñömö tömengä

ingante Wængonguï pönö waadete
 cæcæcäimpa, ante botö Wængonguï
 ingante apänebopa. Mäninque ante
 yewämömopa.

Pidipenteidi

inänite Pabodo nänö cadota

ante yewæmongainta

Waa quëwëedäni, ante

1 ¹Itota Codito ingante në cæmöna inte botö tönö Tímoreo guëa apænemöna ininque botö Pabodobo adoboque yewæmömopa. Minitö Pidipoto iñömö quëwëninque Wængonguï quimîni inömîni inte Itota Codito nempo në quëwëmîni iñömînite botö, Acæmînimpa, ante yewæmömopa. Mîni pönencabo beyænque ante pancamîniya në aamîni iñömînite pancamîniya guiquënë në cæmîni iñömînite pancamîniya guiquënë önömînique iñömînite botö edæ, Tömämîni edæ acæmînimpa, ante yewæmömopa. ²Mönö Mæmpo Wængonguï mönö Awënë Itota Codito tönö waadete pönö cæda ate gänë pönëninque waa quëwëedäni, ämopa.

Në pönëmîni beyæ Wængonguï ingante apænebopa, ante

³Æyedëmë mînitö imînite ante pönëmo inte botö Wængonguï ingante waa ate pönëninque apænebopa. ⁴Ininque mînitö beyæ ante Wængonguï ingante wantæ iñö wantæ iñö apænedinque botö, Waa quëwëmînipa, ante watapæ todinque apænebopa. ⁵Edæ, Botö täno goyedë mînitö godongämæ cæmînitapa. Ayæ, Mönö Codito ingantedö ante mînitö ñöwo ganca godömenque watapæ apæneminipa, ante pönëninque botö, Wængonguï bitö pönö cæbi ate pidipenteidi waa cædänipa, ante apænebopa. ⁶Minitö botö ayömo täyiyæ waëmö entawencæmînimpa,

ante në mä badongaingä inongä inte Wængonguï ñöwo Itota Codito nänö ponguinganca godömenque pönö badöninque cöwë iinque badongä ate mînitö ædæmö pæimîni bacæmînimpa. Mänömaï impa, ante botö, Nāwangä impa, ante do ëñëmopa.

⁷Mönö Codito ingantedö ante watapæ möni ëñëninö ante botö wææ äninque, Nāwangä impa, ante apænebopa. Mänîne botö apænede beyænque pancayedëña botö imote tee mönedäni wæbopa. Incæte tee mönedäni wæbo incæ, Nāwangä impa, ante wææ ämo incæ Wængonguï nänö waadete pönö cægainö ante ænte entawëñömo mînitö adobaï mäninö ante æninque botö tönö godongämæ entawëmînipa. Ininque, Mönö mäninö ante äanque baï entawëmö imopa, ante mînitö imînite waadete pönëninque botö, Mînitö ædæmö pæimîni bacæmînimpa, ante nöingä cæte pönëmopa. ⁸Itota Codito mönö imonte nanguï waadete pönengantawo. Edæ tömengä waadete nänö pönëno ante entawëninque botö mînitö imînite waadete pönëmopa, ante adinque Wængonguï incæ, Pabodo nāwangä mînitö imînite nanguï waadete pönengampa, ante apænebaingampa.

⁹Ininque mînitö beyæ ante botö Wængonguï ingante iïmaï ante apænebopa. Mîni waadete pönencabo iñömînite Wængonguï pönö cæcä ate godömenque waadete pönencæmînimpa. Ayæ waadete pönëmîni inte mînitö, Quinö wënæ wënæ i, Quinö waa i, ante edonque adinque nö apænte ämîni

bacæminimpa. ¹⁰Mönö æbänö cæte waa quëwenguï, ante edonque adinque minitö Ao ante waa quëwëninque Itota Codito nänö ponguinganca wentamö mongænämaï inte tee tëwadämaï imïni incæminimpa. ¹¹Ayæ Itota Codito pönö cæcä ate minitö nö cædinque waa quëwëminï adinque wadäni Wængonguï ingante waa ate pönëninque apænecædänimpa, ante botö Wængonguï ingante apænebopa. Ayæ minitö mänömaï inte waa cæminï adinque tömänäni wæætë Wængonguï ingante apænedinque, Wængonguï ëñëmi. Bitö ñäö bai ëmönömi inte waa pönï cæbipa, ante apænecædänimpa, ante cædinque botö minitö beyæ ante Wængonguï ingante apænebopa.

**Pabodo, Codito beyænque
quëwëmopa, angampa**

¹²Ïñänäni apænebo ëñëedäni. Mänömaï cædäni botö wædö incæ wïï ðonque cætimpa. Wæætë, Codito beyænque Pabodo caate wæcampa, ante adinque wadäni godömenque nanguï inäni Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö ëñëninque wede pönënäni badäni. ¹³Edæ, Codito ëmöwo apæneca beyænque Pabodo ingante tee mönedänipa, ante tededäni ëñëninque odömäno tæiyæ awënë oncö wææ wänönäni incæ wadäni wayömö quëwënäni incæ tömänäni do ëñëänäni. ¹⁴Mönö Awënë nempo quëwënäni incæ, Pabodo tee mönete wæcampa, ante wædinque wodo tömänäni godömenque wede pönente badäni. Ìninqe wede pönëninque tæi piñænte entawëninque tömënäni guïñënämaï inte Wængonguï nänö apænedö ante godömenque apænedänipa.

¹⁵Pancadäniya, Pabodo miñæ godömenque nanguï inäni godänipa, ante pönö piinte adinque Codito ëmöwo ante apænedäni incæte botö imote guëadö guëa piincæte ante apænedänipa. Mänömaï ï incæte wadäni guiquënë, Pabodo tönö mönö godongämæ cæcæimpa, ante gänë pönëninque

Codito ëmöwo ante apænedänipa. ¹⁶Në gänë pönente apænedäni guiquënë, Codito ingantedö ante watapæ mini ëñëninö ante Pabodo wææ ancæcäimpa, ante botö imote godö gö cæcampa, ante do ëñëänäni. Ìninqe tömënäni botö imote waadete pönëninque apænedänipa. ¹⁷Në wæætedö wæætë tededäni guiquënë, Pabodo tee mönete wæyongante mönö apænete tomö wæcäi tocæi, ante cædänipa. Tömënäni nämä beyænque ante cædäni incæte waa cæte bai cædinque Codito ëmöwo ante apænedänipa. ¹⁸Incæte pancadäniya nämä beyænque ante apænedäni incæ pancadäniya nö pönente apænedäni incæ mäninäni tömänäni Codito nänö cægäinö ante näwangä ante do edæ apænedänipa. Mänömaï impa, ante pönëninque botö watapæ tobopa.

Ayæ iïmaï ante pönëninque cöwë godömenque nanguï tocæboimpa. ¹⁹Minitö Wængonguï ingante botö beyæ nanguï apænemïni ëñëninque Itota Codito Önöwoca pönö cæcæcäimpa, ante ëñente tobopa. Ìninqe ñöwo botö caate wædö ante edæ iïncayæ ate ñimpo cædäni ate edæ botö abæ tawænte gote quëwënguinque edæ impa, ante do ëñëninque tobopa. ²⁰Botö wëëñëdë botö cæbo bai ñöwo adobaï cæinëmo imopa. Ìntai ëñate miïmö quëwëmo incæ baonque wänönäni wæmo incæ, Mönö Codito ingante waa acædänimpa, ante cædinque botö cöwë guïñënämaï inte tæi ongöninque nanguï cædinque watapæ edæ bacæboimpa, ante pönëmopa. ²¹Edæ inguipoga quëwëmo incæ botö Codito ingante entawëninque tömengä beyænque ante quëwëmopa. Wæætë wæmo incæ tömengä beyæ botö godömenque nanguï entawënguïmo imopa.

²²Incæte, Waiwæ nanguï incæte bai botö cæquinque inguipoga ayæ quëwënguënëmo imopa, ante pönëninque botö, Æbänö anguïmoo, ante ëñencæte ante wæbopa. Edæ, Wæncæboimpa, ante anguënëmo imoo. Wæætë, Ayæ quëwëncæboimpa,

ante anguēnēmo īmoo. Edæ, Æbānō anguēnēmo īmoo, ante botō edæ ēñēnāmaī īmopa. ²³Edæ wada bæi ongonte æmatæ tōō æmatæ tōō godōna wæcā bai wædōmo inte botō, Ædōnō gāmænō goquīmoo, ante wæbopa. Codito weca godōmenque wæmō pōnī quēwencæboimpa, ante botō wadæ goinēmo īmopa. ²⁴Incæte inguipoga quēwēninque mīnitō beyænque ante cæquēnēmo inte botō ædō cæte wayōmō goquīmoo. ²⁵Ante pōnente wædinque botō, Mīnitō mōnō pōnēnō ante godōmenque wede pōnēninque watapæ tote quēwencæmīnīmpa, ante cæquīmo īmopa, ante ēñēmopa. Ayæ, Nōwo wænāmaī inte botō mīnitō weca quēwenguīmo īmopa, ante do ēñēmopa. ²⁶Īninque botō mīmo inte mīnitō weca pōmo adinque mīnitō Itota Codito ingante waa adinque botō beyænque nanguī tocæmīnīmpa.

²⁷Codito ingantedō ante watapæ mōnō ēñēnīnō beyæ ante mōnō waa cæquēnēmo īmopa, ante ēñēmīni inte mīnitō edæ waa cæte quēwēdāni. Mānōmaī cæmīni īninque botō önōmoncaque ēñēmo incæ mīnitō weca ponte abo incæ, Pidipenteidi adoyōmō pōnēninque tæi ongōnānīpa, ante tededāni ēñēninque tobaīmopa. Ayæ, Codito ingantedō ante watapæ mōnō ēñēnīnō ante wadāni ēñencædānīmpa, ante pidipenteidi īñacabo cædinque nanguī cædānīpa, ante botō edæ ēñente tobaīmopa. ²⁸Ayæ piinte cædāni incæte mīnitō wæætē guīñēnāmaī inte tæi ongōmīnīpa, ante adinque botō tobaīmopa. Mīnitō mānōmaī guīñēnāmaī inte tæi ongōmīni ate wædinque nē piinte ānāni wæætē, Mōnitō wænguīnque impa, ante wæcædānīmpa. Nē pōnēmīni mīni quēwenguīnque impa, ante adinque tōmēnāni godōmenque wæcædānīmpa. Edæ Wængonguī ængā beyænque quēwencæmīnīmpa.

²⁹Wængonguī waadete pōnō cæcā ate mīnitō Codito ingante wede pōnēmīnitawo. Edæ adocā pōnō cæcā

ate mīnitō Codito beyænque cædinque cōwē caate wæquīmīni īmīnīpa.

³⁰Pabodobo doyedē Codito beyæ ante wææ ancæte ante caate wætabopa, ante amīnitawo. Nōwo godōmenque wææ cædinque caate wæbopa, ante önōmoncaque ēñēmīnitawo. Īninque botō wææ āninque caate wæbo bai mīnitō adobaī botō tōnō godongāmæ wææ āninque caate wæmīni īmīnīpa.

Codito önonganque bayongante Wængonguī da æænongā

2 ¹Mōnō Codito nempo quēwēninque mīnitō wampo pōnēmīnitawo. Tōmēngā waadete pōnēngā beyænque ganca pōnēmīnitawo. Mōnō Codito Önōwoca tōnō āawocaque bai ewocadinque godongāmæ watapæ quēwēmīnitawo. Nē wæcā ingante godō waadete pōnēmīnitawo. Adocanque wæwēngā adinque mīnitō āanque bai wæwēninque tōmēngā beyæ cæmīnitawo. ²Mānōmaī ī īninque adodonque pōnēninque mīnitō waa waademīni adinque botō watapæ pōnī tobaimopa. Tōmāmīni āanque bai ewocadinque, Mōnō adoyōmō cæcæīmpa, ante godongāmæ cæmīni adinque botō godōmenque nanguī watapæ tobaimopa. ³Īninque mīnitō nāmanque ante pōnēninque, Botō imote waa acædānīmpa, ante cædāmaī iedāni. Yæcado ongoncæboimpa, ante cædāmaī iedāni. Wæætē, Botō önōmoque bai iñōmote wadāni wæætē waa pōnī īnānīpa, ante pōnēninque wadānīque īnānite ængō cædāni. ⁴Nāmā mīni cæinēnō ante cædinque mīnitō wīi mānīnonque ante cædinque wæætē edæ wadāni nāni cæinēnō adobaī ante cædāni.

⁵Mānōmaī cædinque mīnitō Itota Codito nānō pōnēngainō bai adodō ante pōnēedāni.

⁶Tōmēngā iñōmō cōwē nāwā Wængonguī īnongā ingampa. Incæte, Botō nāwā Wængonguīmo ingaīmo inte Mæmpo Wængonguī ganca botō ingainō ante ñīmpo cædāmaī

incæboimpa, ante tōmengä
änāmaï ingacäimpa.

- 7 Wæætē edæ, Mäninō botō
ingainō incæ botō edæ ñimpo
cæcæboimpa, äninque wææ,
önonganque bai bagacäimpa.
Ayæ, Wængongui ingante nē
cædōmo edæ bacæboimpa, ante
badinque wææ,
tōmengä waomō mönō emōnō
bai nänō emonguinque waocä
ēñagacäimpa.
- 8 Mänōmaï ēñate pæte wææ tōmengä
önonganque inte bai cæyongä
Wæmpocä,
Bitō wænguinō taadō gocæbiimpa,
angä ēñēninque edæ Ao ante
goyongante wææ,
tōmengä nänō guññēñquinque
awæ ñænquedimæ cæte mào
timpodäni wææ tiwadäni ate
tōmengä caate wægōninque wææ
baca edæ wængacäimpa.
- 9 Mänōmaï cæcä adinque Wængongui
wæætē tōmengä ingante æmonga
pōni da æænongacäimpa.
Ayæ wadäni emōwo önōwoque
emōnāni bai tōmengä Tæiyæ
Awënë inongä inte wii adobai
önōwoque bai emoncæcäimpa,
ante cædinque Wængongui edæ,
Itota Codito ingampa, ante pōnō
pemongacäimpa.
- 10 Edæ öönädē quëwēnāni incæ
inguipoga quëwēnāni incæ
guimonga quëwēnāni incæ
tōmänāni edæ Itota emōwo ēñente
waa adinque
da guicapocædänimpa, ante
Wængongui tōmengä ingante
pōnō pemongacäimpa.
- 11 Ayæ, Itota Codito ingante adinque
tōmänāni,
Mönō Tæiyæ Awënë inongä ingampa,
ante edæ Ao ancædänimpa, ante
Wæmpocä cægacäimpa.
Mänōmaï cæcä adinque, Mæmpo
Wængongui waa pōni cæcampa,
ante mönō edæ watapæ
apænecäimpa.

**Nëmoncoo äo äo cædote bai
nōinō cæte quëwēedäni**

12 Mänōmaï beyæ botō nē waademini
iñöminite botō apænebo ēñēedäni.
Minitō weca botō quëwēñedē minitō
do ēñente cædimini inte ñowo botō
wayömō quëwēmo incæ godōmenque
ēñente cæmini abopa. Ìninque cōwē
mini ēñente cædinō bai adobai
cædinque ñowo mönō watapæ
quëwenguinō taadonque gocæte ante
cædinque, Oda cæte wæcæ wæ, ante
cōwä aquënë quëwēminii. 13 Wii
cæinente awædō, ante wæminitawo.
Edæ Wængonguinque apænecä ēñente
entawēninque minitō tōmengä waa pōni
nänō änō ante nē ēñente cæinēmīni
bamīnipa. Oda cæte awædō, ante
wæminitawo. Adocä Wængonguinque
mongæcadæ mongæcadæ cæcä ate tæi
piñæmīni bate ate eyepæ cæminipa.

14 Ìninque, Wii cæinente awædō, ante
änāmaï inte minitō piyænē cæte mīni
cæquënëñō ante do cæedäni. 15 Edæ
mänōmaï cæmini adinque wadäni,
Wentamō mongænāmaï iminipa,
ante abainānipa. Ayæ inguipogaque
quëwēnāni ēñēnāmaï inte idiquibæ
pōnente cæyönāni minitō wæætē
Wængongui wēñæmīni inōmīni
inte tōmēnāni weca quëwēninque
nëmoncoo äo äo cædote bai nōingä
cæte quëwencæminimpa. 16 Edæ,
Codito pōnō cæcä beyænque mönō
quëwengæimpa, ante edonque
apænemīni ēñencædänimpa. Ìninque,
Doyedē botō apænēdō ante minitō nē
ēñente cæminipa, ante adinque botō
nangui todinque iīmaï ante pōnēmopa.
Minitō beyæ pæ pagænte cædōmo
incæte botō wii önonque cæboimpa.
Wæætē mönō Codito nänō ponguñnæ
iñonte botō, Minitō nō apænemīnitapa,
ante adinque botō tocæboimpa. 17 Ayæ,
Wængongui qui, ante baō godōninque
woadäni baonga tepæ gao caadānipa.
Minitō iñömō wede pōnēmīni inte,
Wængongui qui, ante nāmä godō
cæyōmīni botō quëwenguimāmo incæ

mīni godōnincōoga gao caate bai ba edæ waa tobaimopa. Mīnitō tōnō godongāmæ edæ tobaimpa. ¹⁸Mīnitō adobaī, Pabodo mōnō beyæ cæcampa, ante tocæminimpa. Edæ mōnō edæ godongāmæ tocæimpa.

Tīmoteo tōnō Epapododito

¹⁹Mīnitō æbānō quēwēmīni, ante ēñēnīnque Tīmoteo wæætē apæneçā ēñente tocæboimpa, ante cædinque botō, Itota Codito Ao angā ate Tīmoteo ingante oo da pōnōmo mīnitō weca poncæcāimpa, ante pōnēmopa. ²⁰Mīnitō æbānō quēwēmīni, ante wæyōmo tōmengā adocanque mīnitō beyæ ante botō tōnō guëa wæcampa. Wadāni guiquēnē mīnitō beyæ ante wædāmaī inānīpa. ²¹Tōmānāni edæ nāmā beyænque ante cæinente wædinque Itota Codito nānō ānōnō ante wīi cæinēnāni inānīpa. ²²Cōwā ayōmīni, Tīmoteo iñōmō cōwē waa cæcampa, ante do ēñēmīnitapa. Ayæ mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænedinque Tīmoteo tōnō mōna wencaya bai guëa cæmōnāpa, ante do ēñēmīnitapa.

²³Īnīnque, Botō ĩmote awēñēdi æbānō apænte anguīnāni, ante ēñente ate botō Tīmoteo ingante māñīñedē ate mīnitō weca do da pōnōmo poncæcāimpa, ante pōnēmopa. ²⁴Ayæ mōnō Tæiyæ Awēnē Ao angā ate tōmēmo do pōmaimopa.

²⁵Ayæ Epapododito mōnō tōñīñacā incæ botō tōnō guëa cæmōna ĩmōnāpa. Wadāni piinte cædāni adinque monātō guëa wææ cæmōnāpa. Tōmengā ingante mīnitō, Pabodo beyæ ante godō cæcæbiimpa, ante do da pōnōmīni ponte cæcā æntabopa. Tōmengā ingante nōwo wæætē adodō mīnitō weca edæ da pōnōmo ponguēnengā ingampa, ante pōnēmopa. ²⁶Adocā Epapododito iñōmō mīnitō pidipenteidi ĩmīnite acæte ante edæ nangui wæcampa. Ayæ, Epapododito daicawo gawængampa, ante apænedāni ēñēnīnque pidipenteidi do wædānīpa, ante ēñente wædinque tōmengā wæætē mīnitō beyæ ante nangui wæwente bacampa. ²⁷Nāwangā

impa edæ. Tōmengā daicawo gawænte wodo wængantapa. Incæte Wængongui tōmengā ingante waadete pōnō gampocā waa bacantapa. Mānōmaī cædinque Wængongui botō beyæ adobaī ante pōnēnīnque, Pabodo wīi godōmenque wæcæcāimpa, ante pōnengā inte edæ Epapododito ingante gampocā waa bacantapa.

²⁸Mānōmaī beyæ, Epapododito wæætē pongā adinque tocæminimpa, ante cædinque ayæ, Mīnitō tomīni adinque botō wæwēnāmaī bacæboimpa, ante cædinque botō tōmengā ingante nōwo da godoncæboimpa, āmopa. ²⁹Pongā ate mīnitō, Mōnō Awēnē nempo quēwēnōmi inte pōe, ānīnque Epapododito ingante waa adinque godongāmæ watapæ tote cæedāni. Ayæ wadāni tōmengā bai adobaī waa cædānīpa, ante adinque tōmēnāni inānite waa adinque waa cæedāni. ³⁰Mīnitō, Pabodo beyæ ædō cæte cæquīmōnīi, ante, Gobæ awædō, ante wæyōmīnite Epapododito iñōmō edæ, Wæmo incæ cōwē cæcæboimpa, ante mīnitō cæquēñēnō ante cæcantapa. Codito beyæ ante cæcæte ante edæ tōmengā wodo wængantapa cæmīni. Tōmengā ingante edæ waa cæedāni, āmopa.

Tæi piñænte cæcæimpa, ante

3 ¹Nōwo iñōmō botō tōñīñamīni ēñēedāni. Mōnō Awēnē nempo quēwēnīnque mīni watapæ toquinque ĩmīnīpa. Mīnitō oda cædāmaī incæmīnīpa, ante botō adodō adodō ante ancaā yewæmōmo incæte wædāmaī ĩmopa.

²Īmaī āmopa. Wadāni iñōmō, Mōnō ēō togænte quēwengæimpa, ante nē ānewēnāni inte guintaidi bai wēnæ wēnæ cædinque nāmā baō ēō ēō towēnānīpa. Ante adinque mīnitō tōmēnāni inānite gomō adinque wææ cæedāni. ³Edæ tōmēnāni inānite ee adinque Wængongui mōnō ĩmonte wæætē pōnō ēō togænte bai cædinque mōnō wentamō mongænō do wido cægacāimpa. Wængongui Ōnōwoca

ingante ænte ewocamō inōmō inte mōnonque edæ, Wængonguī ingampa, ante tōmengā beyæ cæmompā. Itota Codito nempo quēwēmō inte mōnonque wīī inguipoga beyænque quēwēmō imompā, ante mōnō tōmengā ingante waa ate apænemompā. ⁴Tōmēnāni guiquēnē inguipogaque ante pōnēninque, Mōnitō cædō beyænque quēwencæmōnimpā, ante pōnēwēnānipā. Tōmēnāni nāni pōnēwēnō baī adobaī pōnente baī botō, Tōmēnāni wædænque cæyōnāni botō godōmenque nanguī cædōmo imōpā, ante pōnēwencædōmoimpā. Edæ, Nanguī botō cædō beyænque quēwencæboimpā, ante pōnēwencædōmoimpā.

⁵Edæ tōmēnāni nē ēō togæīnāni inānitawo. Botō inōmō adobaī imōpā. Tæcæ ēñayōmote ōnompō æmæmpoquē go mēōnā go adoōnæque mānimpoōnæ inōnte botō imote do ēō togæīnāni wægaboimpā. Tōmēnāni idægoidi inānitawo. Botō inōmō idægo wodi pæīmo inōmo inte tōmengā nānōmocā Beencamīnō wodi pæīmo inōmo imōpā. Tōmēnāni ebedeoidi inānitawo. Botō inōmō ebedeobo ēñagāimo inte nāwā ebedeobo inōmo imōpā. Tōmēnāni Paditeoidi inānitawogaa. Edæ botō Paditeobo inōmo inte Mōitee wodi nānō wææ angaiñō ante mōni Paditeocabo wædō ante tōmāā ēñente cædōmo imōi aedāni. ⁶Ayæ tōmēnāni, Wængonguī beyæ nanguī cæcæimpā, ante apænedānitawo. Edæ, Wængonguī beyæ cæbote, ante edæ botō inōmō doyedē Codito ingante nāni pōnengaincabo inānite ancaā togænte pancæte ante cægaboī aedāni. Ayæ oodeoidi guiquēnē, Mōnitō wææ angaiñō ante nē ēñente cædānique nē nō cædāni inānipā, ante ānānitawo. Botō inōmō edæ māniñonque ante cōwē cædōmo inte wentamō mongænāmaī inōmo imōpā.

⁷Doyedē inōmō botō mānōmaī godōmenque waa cædīmo inte, Botō toquinque waa pōnī cægaboimpā, ante pōnēwentabopā. Nōwo guiquēnē botō waa cægaiñō ante, Ōnonquedō

ante cægaboī, ante do ēñēmopā. ⁸Ayæ wææ, Itota Codito botō Awēnē ingante adīmo inte botō tōmengā ingante pōnēninque tōmengā tōnō godōmenque waa pōnī quēwencæboimpā, ante botō, Wēēnēñedē botō entawengaincoo botō waa againcoo incæ edæ ēwenguincooque impā, ante pōnēmopā. Edæ Codito beyæ ante cæyōmo botō wēēnē mānincoo tōmancoo edæ dæ ba wætabopā. Inīnque, Codito ingante godōmenque ēwocacæboimpā, ante nanguī cædinque botō, Wēēnē botō entawengaiñō ompotacoo baī impā, ante wido cæbopā.

⁹Edæ, Īīmaī cæedāni, ante nāni wææ angaiñō ante ēñente cæbo incæte Wængonguī ayongante botō ædō cæte māniñō beyænque nō entawēmō baquīmoo. Wæætē Codito mōnō nē nō cædongā ingante wede pōnēmo inte tōmengā nempo quēwēñōmote Wængonguī pōnō badongā ate nō cæbo bacæboimpā, ante nanguī cæbopā. ¹⁰Mōnō Codito ingante ate baī pōnencæboimpā, ante cæbopā. Ayæ tōmengā adocā nanguī tæī piñænīnque nāni ōmæmongacāimpā, ante wede pōnēninque botō māniñō tōmengā nē nāni ōmæmongaingā nānō tæī piñænō baī adobaī entawencæboimpā, ante cæbopā. Ayæ adobaī, Tōmengā caate nānō wængaī baī botō tōmengā beyæ wæncæboimpā, ante pōnēninque botō tōmengā tōnō godongāmæ caate wænte baī tōmengā nānō ēwocadō baī ēwocacæboimpā, ante cæbopā. ¹¹Mānōmaī cædinque botō, Tōmengā wænte ate nāni ōmæmonte nānō quēwengā baī botō adobaī wænte ate nāni ōmæmoncæboimpā, ante nanguī cæbopā.

Mānōmaī bacæboimpā, ante nanguī cæbopā, ante

¹²Mānōmaīnō ante apænedīnque botō, Codito nānō entawēnō baī do entawēmopā, ante dicæ apænebogaa. Picænāni baī do badīnque nō cædinque oda cædāmaī imōpā, ante dicæ

apænebogaa. Incæte Itota Codito incæ edæ, Botö ewocadö bai adobai ewocacæbiimpa, ante botö imote do bæi ongongacæiimpa. Æinque botö wæætë, Tömengä waa pönï nänö ewocadö bai adobai ewocacæboiimpa, ante bæi ongoncæte ante nanguï cæbopa. ¹³Ïñänäni ëñeedäni. Botö Codito nänö ewocadö ante dicæ eyepæ æmogaa, ante wæbopa. Incæte, Eyepæ ænämai ïmopa, ante adinque wæwënämai ïmopa. Wæætë, Æincayæ ate Codito nänö ewocadö bai ædæmö ewocacæboiimpa, ante cædinque botö mäninonque ante pönëninque pogodo gote bai cöwë cæbopa. ¹⁴Wængonguï do, Bitö Itota Codito nempo quëwënömi inte eyepæ cædinque æmonga ponte æe, ante botö imote aa pegacæiimpa. Æinque tömengä, Pædæ pönömo æncæbiimpa, ante nänö angaincoo ante ænte ewocacæte ante botö gänä cæcæte ante pogodo gote bai edæ nanguï cæbopa.

¹⁵Mönö æmäwo picæmö badömö ïñömö tömämö adobainö ante pönenguënëmö ïmopa. Pancaminiya guiquënë mänömainö ante wii pönëmini adinque Wængonguï, Minitö æbänö nö pönenguënëmini ïminii, ante pönö odömongä ate ëñencæminimpa. ¹⁶Mönö do ëñente quëwenganca mäninganca mönö cöwë nö cæte quëwengæiimpa.

¹⁷Ïñänäni ëñeedäni. Botö Pabodobo æbänö cæboo, ante adinque minitö botö cædö bai adobai godongämæ cæedäni. Ayæ, Mönitö cæmöni bai minitö adobai cæedäni, ante odömömöni bai pancadäniya adobai cædäni adinque minitö ïñömö, Adobai cæcæiimpa, ante tömënäni inänite cöwä aedäni. ¹⁸Minitö ïminite wantæ wantæ ïñö wantæ wantæ ïñö apænedimo inte botö ñowo Ca ca wædinque adodö ante ïimai ante godömenque apænebopa. Mönö Codito awäa wængä incæte nanguï inäni tömengä ingante Baa äninque tömengä nänö wængaiwæ ante piinte bai cædänipa, ante awædö. ¹⁹Tömënäni nänö ömæe ewente wæquinque mänömai cædänipa. Cænguï beyænque ante

pönente quëwënänipa. Wënæ wënæ nänï cædö beyæ guingo imonte wæquënänäni incæ tömënäni wæætë guïñëñadämai inte edæ, Waa pönï cæmönipa, ante nämä incæ waa adänipa. Edæ inguipoga beyænque ante cæinente wædänipa.

²⁰Mönö ïñömö mempoga ëñagaïmö inte mönö öönædë ömæ do ëamö edæ ïmopa. Æinque mönö Awënë Itota Codito, Quëwencæminimpa, ante në Æengaingä ingante nanguï aïente wædinque mönö, Tömengä æyedëno öönædë edæ wææ ponguingää, ante wänö cömopma. ²¹Tömengä ïñömö täi piñængö inte tömancoo edæ bæ tadinque ö æninque Tæiyæ Awënë incæcæiimpa. Æinque, Mönö quëwenguinämai aquïñö ëñamopma, ante adinque tömengä täi piñængö inte, Botö baö bai täiñö mongæncæminimpa, ante badongä ëñaquïmö ïmopma.

Mönö Awënë nempo quëwëninque watapæ tocæiimpa

4 ¹Wængonguï botö imote poganta pönö wencate bai cædinque, Bitö waa apænebi ëñente beyænque pidipenteidi ëñente waa cædäni abopa, angä ëñëninque botö minitö beyæ ante watapæ tobopa. Minitö ïminite ædæmö waadedinque botö, Æyedëno bee tenguïmoo, ante wæbopa. Æinque botö në waademini ämo ëñeedäni. Mäninö botö äninö ëñente cædinque minitö mönö Awënë nempo quëwëninque täi ongöedäni.

²Ñowo Eodia, Tintique, mäna onquiyæncaya ïminate ämo ëñeeda. Mönö Awënë nempo quëwëninque minatö piyænë cæte adodonque ante cæbæweda, ämopa. ³Botö mönö Awënë ingantedö ante watapæ apænecæte ante nanguï cæyömate Codëmente tönö wadäni botö tönö ïñacabo cædänitapa. Wængonguï, Nänï quëwenguinta, ante tömengä nänö yewæmongaintaa tömënäni ëmöwo dobæ yewæmonte mä öñopma. Tömënäni botö tönö cæyönäni ïina onquiyæna Eodia tönö Tintique

īñōmō botō tōnō adobaī īñacabo nanguī cæda inatapa. Īnīnque bitō cōwē botō tōnō guēa cædōmi īñōmite bitō ĩmite āmopa. Īīna inate bitō waadete apænebi ēñēnīnque piyænē cæte quēwencædaīmpa.

⁴Ayæ tōmāmīni ĩmīnite, Mōnō Awēnē nempo quēwēnīnque watapæ tote quēwēedāni, āmopa. Edæ, Watapæ pōni tote quēwēedāni, ante adodō ante āmo ēñēedāni. ⁵Mōnō Awēnē edæ oo pōni poncæcāīmpa cæmīni. Ee ædæmō cæte quēwēñōmīni tōmānāni waadete mīni cædōnō ante edonque acædānīmpa.

⁶Ayæ, Quiēmē bacæ wæ, ante mīni wædō ante guīñente wædāmaī ĩedāni. Wængonguīnque ingante apæneedāni. Apænedīnque, Wængonguī, bitō pōnō cæbi ate eyepæ inte quēwencæmōnīmpa, ante quiēmē mīni æncæ wædō incæ ante apænecæmīnīmpa. Ayæ tōmengā pōnō cæcā adīnque mīnitō, Bitō pōnō cæbi waa æmōnīpa, ante Wængonguī ingante wæætē waa ate pōnente apæneedāni. ⁷Ayæ, Wængonguī piyænē cædinque pōnō aacā beyæ mīnitō Itota Codito nempo quēwēnīnque piyænē cædinque mīmōnē wædāmaī inte nō pōnēnīnque quēwencæmīnīmpa. Edæ mōnō, Æbāmē cæte Wængonguī pōnō piyænē cæte aacā, ante mōnō waocabo ēñēnāmaī ĩmō incæte tōmengā cōwē godōmenque aacā ate wædāmaī inte quēwēmōmpa.

**Quīnō waa ī, ante mānīnonque
ante pōnēē cōedāni, ante**

⁸Īñānāni ēñēedāni. Mīnitō æbānō ante pōnēē congūēnēmīni ĩmīnīpa, ante yewæmōnīnque botō ñōwo æmæwo pōni yewæmōmōi aedāni. Nāwangā nāni apænedō ante pōnēē cōedāni. Æbānō waa cæquiī, æbānō nō cæquiī, ante pōnēē cōedāni. Quiēnō nō ī, ante mānīnō ante pōnēē cōedāni. Mōnō æbānō waadete pōnenguīī, ante pōnēnīnque mōnō waa adoncoo ante adobaī pōnēē cōedāni. Wadāni waa nāni cædīnō ante pōnēē cōedāni. Mānōmaī cædāni ate wadāni waa adānitawo. Īnīnque tōmēnāni nāni waa

adīnō ante mīnitō mānīnō ante pōnēē cōedāni. Īnīnque, Quiēmē waa pōni ī, ante adīnque mānīnonque ante pōnēē cōedāni.

⁹Botō odōmonte apænebo ēñēmīnitawo. Īnīnque botō pōnō apænebo ēñēnīnque mīni ēñēnīnō baī tōmānō ante edæ cæedāni. Botō pædæ pōnōmo æmīnitawo. Īnīnque botō pædæ pōnōmo mīni ænīnō incæ ee mæedāni. Botō entawēnō ante, Æbānō entawēmoo, ante edonque amīnitawo. Īnīnque botō entawēnō mīni adīnō baī mīnitō adobaī entawēnīnque edæ waa cæedāni. Mānōmaī cæmīni adīnque Wængonguī nē gānē pōnēnongā inte mīnitō tōnō godongāmæ quēwēnīnque pōnō cæcā ate mīnitō wæætē gānē pōnēmīni bacæmīnīmpa.

**Pidipenteidi mīni pōnōni waa
æntabopa, Pabodo angampa**

¹⁰Botō wædō ante mīnitō doyedē pōnō cædīmīni inte ñōwo wæætē tæcæ pōnente wædinque wæætē pōnō cæmīni ænīnque botō, Mōnō Awēnē beyænque pōnō cæmīnīpa, ante adīnque nanguī waa tobopa. Edæ botō wædō ante cōwē waadete pōnēmīni incæte mīnitō da pōnoncæ cæyōmīnite wææ cæte ī æiquedō da pōnonguīmīni. ¹¹Incæte mānōmaī apænedīnque botō wīī ænguēnēmo inte apænētabopa. Edæ wædænque ēabo incæ nanguī ēabo incæ quiēmē ēabo incæ botō, Æbānō quēwenguīī, ante do ēñēmo inte edæ piyænē cæte wædāmaī cōwē quēwēmōpa. ¹²Ōmæpobo wædīmo inte botō, Ōmaadāni æbānō quēwēnāniī, ante do ēñēmōpa. Adobaī nanguī ēate quēwēnīmo inte botō, Nanguī ēadāni æbānō quēwēnāniī, ante do ēñēmōpa. Edæ tōmo cæmo incæ, gæwænte wæbo incæ, nanguī ēabo incæ, ōmæpobo incæ mānīnō tōmānō ante wægaimo inte botō mānōmaī ingaimo beyænque ēñente batabopa. Īnīnque æyōmōmē quēwēmō incæ quiēmē baī quēwēmō incæ piyænē cæte wædāmaī quēwēmōpa. ¹³Edæ quiēmē beyæ wæbo incæ mōnō Codito

pönö cæcä ate botö wæætë edæ eyepæ entawëningue tömää edæ cæbopa.

¹⁴Incæte botö ömæpobo inte wæyömote mīnitö pönö cæmīni waa æntabopa. ¹⁵Ayæ adobaī mönö Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö ante tæcæ ëñëmīni ate botö Mäatedöniabæ iinque apænedinque wadæ goyömote wadāni Codito ingante nāni godongämæ pönencabo pönönāmaī iñönānite mīnitö adomīnique da pönömīni æntabopa, ante mīnitö pidipenteidi do ëñëmīnīpa. ¹⁶Edæ, Tetadönica nāni quëwëñömö quëwëningue Pabodo ömæpocä bacampa, ante tededāni ëñente wædinque mīnitö wīi adopoque wæætë wæætë da pönömīni æntabopa.

¹⁷Botö dicæ botö æncæ wædö ante apænetabopa. Wæætë, Pidipenteidi wadāni inānite nē godönāni inānīpa, ante adinque Wængonguī wæætë mīnitö imīnite godömenque pönongä æncæmīnīpa, ante apænetabopa. ¹⁸Iinque botö iñömö idæwaa æntabopa. Botö ænguënönö æninque godömenque nangui ænte ëabopa. Edæ, Pabodo quī, ante mīni da pönönincoo Epapododito wæætë botö imote pædæ pönongä æninque botö eyepæ pönī èate quëwëmopa. Mīnitö, Wængonguī quī, ante oguī waquī baī pönö iya tante baī cædinque, Pabodo quī, ante da pönömīni

adinque, Waa pönī pönömīnīpa, ante Wængonguī incæ waa acampa. ¹⁹Botö Wængonguī nāö baī entawëningue tæi ëmongä inongä inte tömengä nänö ëadoncoo iñömö edæ bacoo pönī ongompa. Iinque, Mīnitö ænguënëmīni imīnīpa, ante adinque tömengä Itota Codito beyænque cædinque eyepæ pönī edæ da pönongä æncæmīnīpa.

²⁰Mönö Wængonguī mönö Mæmpo iñongante, Bitö waëmö pönī inömi imīpa, ante mönö cöwë watapæ apænecæimpa. Edæ nōwopāmo incæ mīimāmo incæ mönö cöwë mänömaī apænecæimpa. Mänömaī impa, äninque botö, Amëë, ämopa.

Mäninque ante yewæmömopa, ante

²¹Wængonguī quīnāni Itota Codito nempo quëwënönāni iñönānite mīnitö, Waa quëwencæmīnīpa, ante botö beyæ ancæmīnīpa. Ayæ botö tönö godongämæ ongönāni incæ, Mīnitö æbänö quëwëmīnīi, ante wædānīpa. ²²Edæ Tæiyæ Awënë Tetædo oncönë quëwënāni tönö wadāni Odömä iñömö wayömö quëwënāni tönö Wængonguī quīnāni incæ tömänāni adobaī mīnitö imīnite, Waa quëwencæmīnīpa, änānīpa.

²³Mönö Awënë Itota Codito mīnitö imīnite waadete pönö cæcæcäimpa, ämopa. Mäninque ante yewæmömopa.

Codotenteidi

inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante

1 ¹Wængonguī angā ēñēninque Itota Codito botō imote da godongā gogaīmo inte botō Pabodobo inōmo inte yewæmōmopa. Mōnō tōniñacā Tīmoteo tōnō guēa tedete ate botō, Acæminimpa, ante yewæmōmopa. ²Mōnitō tōniñamīni ēñēdāni. Codota iñōmō quëwēninque Wængonguī quimīni inte mīnitō mōnō Codito nempo quëwēninque ædæmō cæte pōnēmīni iñōmīnite botō iīmaī ante yewæmōmopa. Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota Codito waadete pōnō cæda ænte entawēninque mīnitō gānē pōnēninque watapæ quëwencæminimpa, æmopa.

**Nē pōnēnāni beyæ Pabodo
Wængonguī ingante apænecā**

³Mōnō Awēnē Itota Codito Wæmpocā iñongante mōnitō mīnitō beyæ ante apænēdinque Wængonguī ingante waa ate pōnente apænemōnīpa. ⁴Edæ, Mīnitō Itota Codito ingante wede pōnēmīni imīnīpa, ante do ēñēmōnīpa. Ayæ, Wængonguī quīnāni inänite tōmānāni inänite mīnitō waadete pōnēmīnīpa, ante mōnitō do ēñēmōnīpa. ⁵Edæ, Öönædē æidinque mīnitō watapæ quëwenguīnque impa, ante edæ Codito do badongampa. Mänōmainō ante, Nāwangā impa, ante watapæ mīni ēñēnō ante mīnitō godōmenque wede pōnēmīni badinque godongāmæ waadete pōnēmīni imīnīpa. Iñinque, Mīnitō mänōmaī imīnīpa, ante adinque mōnitō wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apænemōnīpa.

⁶Doyedē mīnitō weca ponte apænēdinque mōnitō, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænemōni ēñēninque mīnitō, Wængonguī nāwangā waadete pōnō cæcampa, ante do ēñēmīnitapa. Mänōmainō ante mīni ēñēniōnæ incæ mīnitō waincawæ nanguī incawæ baī tæcæ badinque ñōwo ganca nanguī apænemīni ēñēninque wadāni mīnitō weca nē pōnēnāni tæiyænāni badānīpa. Ayæ tæiyænāni badāni baī mōnō pōnencabo adobaī tōmāmæca tæiyæmō pōni bamōmpa. ⁷Epapada mōni nē waadedongā incæ, Codito waa pōni nänō pōnō cægāinō ante do odōmonte apænecā ēñēmīnitapa. Tōmengā iñōmō Itota Codito beyæ nē cæcā inongā inte mōnō imōnite pōnēninque ædæmō cæcā ingampa. ⁸Ayæ mōnitō imōnite apænēdinque tōmengā, Codotenteidi iñōmō Wængonguī Önōwoca nempo quëwēninque nē waadete pōnēnāni inānīpa, ante do apænecā ēñentamōnīpa.

⁹Mänōmaī beyæ mōnitō, Mīnitō æbānō imīnīi, ante tæcæ ēñēninque mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante apænēdinque ñimpo cædāmaī inte cōwē apænemōnīpa. Edæ, Wængonguī æbānō angāā, ante mīnitō ēñente ewocacæminimpa, ante mōnitō, Wængonguī ēñēmi. Bitō ēñēnō ante apænēbi ēñente ewocadinque Codotenteidi wæætē, Æbānō waa cæte quëwenguīi, ante ēñencædānīpa, ante apænemōnīpa. ¹⁰Wængonguī apænecā ēñēninque mīnitō, Mōnō Awēnē tocæcāimpa, ante cædinque tōmengā

nänö waa cædö bai minitö adobai waa pönī cæcæminimpa, ante apænemönipa. Ayæ Wængongui ingante minitö doyedē æmæ ate bai æmæ pönënimini inte nōwo wæætē ædæmō ate bai ædæmō pönencæminimpa. Ayæ waa incawæ bai minitö adobai bate cædinque nō mīni waa cæquënönouque cæcæminimpa, ante apænemönipa. ¹¹Wængongui nāö emöninque tæ piñænongä inte pönö cæcä ate minitö edæ tömengä nänö tæi piñænö bai adobai tæi piñæmīni ewocæminimpa, ante apænemönipa. Ayæ, Tömengä mänömai pönö cæcä ænte ewocamini inte minitö wæntæye badämai inte ee cædinque piyænē cæte ee cæcæminimpa, ante ämönipa. Ayæ watapæ todinque, ¹²minitö mönō Mæmpo ingante waa ate pönëninque apænecæminimpa, ante mönitö Wængongui ingante apænemönipa.

Edæ Wængongui quimöni imöni bai tömengä minitö iminite pönö badongä ate minitö tömengä quimīni do bamīnīpa. Ininque minitö tömengä nāö emömämodē mönitö tönö godongämæ pönöminite tömengä nangui pönī pönongä æninque minitö mönitö tönö godongämæ nē äamīni incæminimpa. ¹³Edæ nē wëmö enempodongä nempo wæwëñomonte Wængongui wæætē mönō imonte gä pe æmpote ö æninque, Botö Wengä botö nē Waadedongä iñömö nē Awënë Odeye iñongante minitö tömengä nempo quëwencæminimpa, ante mämongä pongamöimpa. ¹⁴Tömengä Wengä nämä wepæ petæ petæ wææ beyænque mönō wænæ wænæ cægainö ante Wængongui pönö ñimpo cæcä æninque mönō abæ tawænte bai quëwëmompä.

Codito wængä beyænque Wængongui piyænē cæcampa

¹⁵Mönö adämai ingaingä Wængongui æbänö emongää, ante adämai iñömönte Wængongui Wengä iñömö Mæmpocä bai nē emongä inte mönō weca pöninque, Mæmpocä æbänö emongää, ante do odömongacäimpa. Wëñëñedē

Wængongui nänö badönämai ingäñedē adocä incæ Bamoncadengä bai inongä inte do quëwengacäimpa. ¹⁶Iñinque Mæmpocä pönö angä ëñëninque tömengä Wengä incæ tömancoo edæ badongacäimpa. Mönö nē adincoo incæ mönö adämai incoo awëmö ongoncoo incæ adocä tömancoo badongacäimpa. Awënëidi incæ nē änäni incæ, awënëidi nāni enempodö incæ nē tæi piñænäni incæ, öönädē owodönäni incæ inguiipoga quëwëñönäni incæ mäninäni edæ tömänäni inänite Mæmpocä pönö angä ëñëninque Wængongui Wengä iñömö badongacäimpa. Badöñongante Wæmpocä, Bitö qui bacäimpa, angä Ao ante badongacäimpa. ¹⁷Adocä Wængongui Wengä incæ Tānocä quëwengaingä ingampa. Tömengä pönö angä beyænque tömengä nänö badongaincoo iñömö adoyömö pönente bai cædinque tömengä nempo godongämæ gongænte cægompä.

¹⁸Ayæ tömengä nē Önoncamö bai nē angä iñongante mönö tömengä ingante mönö godongämæ pönencabo wæætē tömengä tönö adoyonque bai iñömö imompä. Adocä tömengä nänö Tæiyæ Awënë baquinque nē badongaingä inongä inte tānocä pönī ingacäimpa. Ayæ æmonga pönī nänö ongonguinque tömengä wænte ate tānocä nē ñäni ömæmongaingä inongä ingampa. ¹⁹Edæ, Botö entawënë incæ botö Wengä tömänö entawencæcäimpa, ante pönö cædinque Mæmpocä iñömö nangui togacäimpa. ²⁰Ayæ tömengä Wengä wepæ awäa gowete wædinque wængä beyænque Wængongui mönö tömämö beyæ pönö cædinque piyænē cægacäimpa. Tömengä Wengä tönö mänömai pönö cæcä beyænque mönö inguiipoga tömäo quëwëmö tönö öönädē tömäo quëwëñäni tönö tömengä ingante Ao æninque tömengä tönö godongämæ piyænē cæte quëwëmö adinque Wængongui iñömö nangui togacäimpa.

²¹Ayæ minitö guiquënë Wængongui ingante nāwæ pämwænte gogaimīni inte wiwa cædimini inte ocaidē nē piinte

bagaimini inōminite, ²²Wængongui wæætē, Adocā Codito tōmengā baō ēwēnente wængā beyænque mīnitō botō quimīni badinque botō ayōmo tæiyæ wæmō entawencæminimpa, ante cæcampa. Inique tōmengā nā mēnongacā ate mīnitō tōmengā ayongā wentamō mongænāmai imini adinque, Wēnæ wēnæ cæbitapa, ante ædō cæte piinte anguii. ²³Edæ mīnitō tæi mænonte bai ongōninque do mīni wede pōnēnonque ante cōwē godōmenque pōnēmīni inique tōmengā weca ponte ongōmaimīnīpa. Mōnitō mōnō Codito ingantedō ante mōnō pōnēnō beyæ mōnō watapæ bacæimpa, ante apænemōni ēñēmīnitawo. Mānīne ante nīmpo cædāmai imini inte mīnitō tōmengā weca cōwē ongōmaimīnīpa. Mānīne mīni ēñēnīne ante mōnitō nōwo inguipoga tōmāo quēwēnāni inānite apænemōni ēñēnānīpa. Mānīne beyænque ante botō Pabodobo nē cæbo batabopa.

**Mōnō pōnencabo beyæ botō
nē cæbo batabopa, ante**

²⁴Mīnitō beyæ nanguī cædinque nantate wædīmo incæte botō nanguī tobopa. Ayæ Codito beyæ ante godōmenque wæquēnēmō inte botō tōmengā tōnō guēa baonque nantate wæbopa. Codito mōnō Ōnoncamō bai nē angā inōngante mōnō tōmengā ingante mōnō godongāmæ pōnencabo inōmō tōmengā tōnō adoyonque bai imōmpa. Botō inōmō edæ mōnō cabo beyænque caate wæbopa. ²⁵Ayæ, Codito ingante nē pōnēnāni beyæ bitō nē cæbi badinque botō angaiine ante adodō adodō ante tōmānō ante edonque pōnī apænebi ēñencædānīpa, ante Wængongui angā ēñēninque botō mīnitō beyæ nē cæquēnēmō do bagaboimpa.

²⁶Mānīne Wængongui nānō angaiine ante wantæpiyæ wē wodonte bai inōnte mōnō mæmæidi cōwē ēñēnāmai ingadānīpa. Nōwo guiquēnē Wængongui tōmengā quimō inōmōnte mānīne ante edonque pōnī odōmōnte

apænecā ēñēmōmpa. ²⁷Inique mōnitō imōnite āninque, Waa pōnī botō angaiine ante mīni waocabo wēēñēdē mīni ēñēnāmai ingaiine ante mīnitō nōwo tæcæ ēñēmīni inte oodeoidi ināmai ināni inānite odōmōnte apænemīni ēñencædānīpa, ante Wængongui cæcampa. Mānōmai beyæ mānīne ante apænemōni ēñēninque mīni waa pōnī nāō bai entawenguinque ēñencæminimpa. Edæ, Mīnitō mōnō Codito ingante ēwocadinque mīni nāō ēmāmōdē æiyōmīni watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēnō ante mānīneque impa.

²⁸Mōnō Codito tōmengā nānō ēñēnō ante entawēninque mōnitō adocā ingante mōnō Codito ingante ante apænemōnīpa. Tōmengā nempo quēwēninque mīnitō picænāni bai nē ēñēmīni bayōminite Wængongui mīnitō imīnite waa acæcāimpa, ante mōnitō tōmānāni inānite waadete odōmōnte apænemōnīpa. Ayæ, Eñenguēnē quēwēedāni, ante tōmānāni inānite wææ ante apænemōnīpa. ²⁹Mōnō Codito nānō tæi piñænō pōnongā ænte entawēninque botō, Nē ēñēmīni bacæminimpa, ante cædinque tæi pæ pagænte cōwē nanguī cæbo imōpa.

2 ¹Botō mīnitō beyæ nanguī cædinque Daoditea inōmō quēwēnāni beyæ adobai nanguī cæbo aedāni. Ayæ wadāni botō awinca adāmai ināni beyæ adobai tæi pæ pagænte cædinque nanguī cæbopa, ante apænebo ēñēedāni. ²Botō, Tōmānāni wæwēnāmai inte wampo pōnēninque godongāmæ waadete pōnēninque adocabodāni bai bacædānīpa, ante ædæmō cæbopa. Edæ, Mānōmai badinque tōmēnāni Codito nānō ēñēnō ædæmō pōnī nāni entawenguinque impa, ante pōnēninque cæbopa. Ayæ, Mānōmai badinque tōmēnāni Wængongui nānō nē wē wodongaingā ingante Codito ingante edonque acædānīpa, ante botō mānōmai beyæ ante ædæmō pōnī odōmōnte apænebopa. ³Edæ, Æbānō i, ante, Æbānō waa cæquīi, ante

Wængonguinque nänö nö pönönö incæ mönö Codito mäninö tömänö ante ëñëninque waëmö pöni incoo bai wë wodonte mante bai entawengampa.

⁴Mänömainö ante apænedinque botö, Minitö oda cædämaï incæminimpa, ante yewæmonte apænebopa. Edæ wadäni waa pöni tededäni incæ babæ wapiticæ odömoncæte ante tededäni inäni adinque ëñënämaï iedäni, ante wææ ämopa. ⁵Edæ wayömö quëwëmo incæ minitö weca owote bai botö önöwoca pönëmopa. Ininque botö ayömo minitö mönö Codito ingante wede pönente tæï piñænte ongöninque iñacabo cædinque töingä pöni cæminipa, ante pönëmopa. Mänömaï iminipa, ante ate bai adinque botö nanguï tobopa.

**Codito nempo quëwëninque
mïimö quëwëmompä, ante**

⁶Mänömaï beyæ botö iïmaï ämopa. Minitö Itota Codito ingante mönö Awënë ingante Ao ante do æminitawo. Ininque tömengä ingante do Ao ante ænimini inte minitö nöwo adobai tömengä ingante cöwë Ao ante tömengä nempo quëwëedäni. ⁷Minitö waomini incæ awæ tæimöwæ ædæmö guiwate pæwæ bai Codito nempo quëwëninque cöwë godömenque picæmini bacæminimpa. Ayæ mönitö odömonte apænemöni mini ëñënö bai cædinque godömenque wede pönëninque tæï piñænte ongödäni. Ayæ Wængonguï ingante waa ate pönëninque watapæ apæneedäni.

⁸Wadäni mä pönente önonquedö ante apænedäni ëñente wædinque minitö, Mönö imonte ö æncæte ante babæ apænedänipa, äninque wææ cæedäni. Edæ tömënäni dicæ Codito nänö odömonte apænegainö ante apænedäniyaa. Wæætë waodänique näni odömonte apænegainonque ante Ao äninque tömënäni inguipogaque ante në pönënäni näni pönönö baiinonque ante cædänipa töö.

⁹Edæ Wængonguï tömengä nänö entawënoncoo incæ mönö Codito Waocä në ëñaingä inongä inte mänincoo

tömancoo entawëninque nämä baonga ëñacampa. ¹⁰Öönädë awëneidi incæ inguipoga awëneidi incæ nanguï inäni iñönäni mönö Codito adocanque Nænængä pöni inongä inte Tæiyæ Awënë inongä ingampa. Incæte tömengä nempo quëwëmini inte minitö tömengä nänö entawënö incæ ædæmö entawëminipa. ¹¹Ininque tömengä nempo quëwëninque minitö wao önompoca ëö togænämaï imini incæte mönö Codito iñömö ëö togænte bai cædinque minitö baonque ante mini wiwa cægainö ante wido cæcä ate minitö tæiyæ waëmö entawente quëwëminipa. ¹²Wængonguï në tæï piñænongä inte Itota ingante angä ñäni ömæmongacäimpa, ante wede pönëmini inte minitö, Itota tönö godongämæ näñe wænte bai imompä, ante æpænë guiminitapa. Ayæ adobai adocä në tæï piñænongä ingante wede pönëninque minitö æpænë guidinque Itota tönö ñäni ömæmonte godongämæ tao gongænte quëwëminipa.

¹³Doyedë ëñënämaï cædinque do wængüenëmini ingaimini inte minitö inguipogaque ante mini cæinëwënö ante ee mongæñöminite Wængonguï angä ate minitö Itota tönö ñäni ömæmonte quëwëngaminimpa. Edæ wënæ wënæ mini cægainö ante adinque Wængonguï pönö ñimpo cæcä quëwëminipa.

¹⁴Minitö pante wæquinque ëñënämaï cæminipa, ante Wængonguï wade wade ante wææ angä ëñëninque dodäni adodö adodö ante yewæmönäni ate wægämöimpa. Mänömaï mönö imonte ancaa wææ änäni wæmö adinque Codito iñömö mäninecoo mönö wægäinecoo ante wëä godonte bai cæcä ate dæ batimpa. Edæ awæ timpodäni wæninque Itota Codito mäninö ante do teëmente mongæ mäo wido cægacäimpa. ¹⁵Ayæ mäniwäa wæninque adocä tæï ëmongä inte wënæidi awëneidi tönö në änäni näni wænongüenencacoo gä pe æmpote ö æninque tömengä, Wænoncaincoo nææminipa wænonguimini, ante bai wadäni ayönänite badete tote bai cægacäimpa.

**Öönädē mönō entawēnō ante
æncæte ante cædāni, ante**

¹⁶Mönō ee aquēnēnō incæ bitō quimæ cæmii, Quimæ bebi, ante pōnō apænte pīinte änānitawo. Wængongui beyæ ante ææmæ cæcæimpa, ante apænte ancæ pīinānitawo. Wacā māmō i ate becæimpa, ante wææ änānitawo. Guēmanguiönæ incæ quimæ cæbii, ante mīnitō imīnite apænte pancæ cædānitawo. Edæ æcāmenque mänōmainō ante apænte ancæ cæyōnānite mīnitō wæætē, Tömēnāni nāni wææ äninō ante Codito wēä godonte bai cægacæimpa, ante pōnēninque guiñente wædāmaï incæmīnīmpa. ¹⁷Cænguï cænte bai bequï bete bai mönō önōwoca beyæ Codito incæ mönō guēmanguimāmo bai inongä ingampa. Ìnīnque Codito ingante ænte entawēninque mönō æbānō cænte bai guēmante bai quēwenguï, ante odōmoncæte ante cædinque dodāni ïñōmō owocodenganque odōmonte bai cædinque wææ angadānīmpa. Mänōmaï beyænque tōmēnāni, Ìimaï cædēdāni, Ìimaï beedāni, Ìimaï guēmædāni, ante wææ angadānīmpa.

¹⁸Pancadāniya mā pōnēninque, Önōmonque bai ïnōmō inte mönō anquedoidi ïnānite waa adinque waa cæcæimpa, ante babæ ante wææ änewēnānīpa. Ayæ mönitō äno bai cædāmaï ïnīnque edæ mīnitō ænte entawēnō ænāmaï inte wæbaīmīnīpa, ante änewēñōnāni mīnitō wæætē guiñente wædāmaï ïedāni. Edæ, Mōnitō ate bai do adimōni inte ämōni ëñēdāni, ante tōmēnāni Codito Önōwoca ingante ewocadāmaï ïnāni inte mā pōnēninque änewēnānīpa. Edæ, Nāmāneque ante pōnēninque tōmēnāni, Mōnitō adomōnique waa cæmōni imōnīpa, ante nāmā waa adānīpa. ¹⁹Mönō ocai encamō inte cængui cæninque mönō baonga wepæmē tōmāo gogadinque pæmōmpa. Ayæ adobaï mönō ocai encadinque oguēmē tōnō baō beyæ cōñe pō cōñe pō cæmōmpa. Mönō pōnencabo adobaï

Codito tōnō adoyonque bai ïñōmonte tōmengä Önōncamō bai inongä inte nē angä ingampa. Mönō mänōmaï imō incæte tōmēnāni wæætē nē Önōncamō bai inongä ingante Baa äninque nāmā wido tote wææñō bai edæ wadæ godānīpa. Ìnīnque wææñō bai ïnāni incæ mīnitō imīnite wææ änāni apa quēwēmīnīi.

²⁰Wēēñēdē inguipogaque ante nāni wææ angainō ante nē ëñengaimīni incæte ñōwo wæætē Codito tōnō godongāmæ wænīmīni inte mīnitō wænte bai imīni inte mänīne ante ædō cæte ëñenguimīnīi. Inguipogaque quēwēmīni imīnīpa diyæ mänīne ante ëñente cæquēnēmīni inguimīnīi. ²¹“Gampodāmaï, Yædæ bedāmaï, Bæi ongōnāmaï,” ante tōmēnāni nāni wææ änewēnō ante quīnante ëñente cæmīnīi. ²²Ïñæmpa waodānique edæ, Gampodāmaï, ante nāni änoncoo ïñōmō tæcæ ænte cæyōmīni edæ dobæ wote ba apa ëñēwēmīnīi. Inguipogaque quēwēnāni nāni änewengainō ante ëñēninque tōmēnāni wææ änānīpa. Dodāni nāni odōmonte apænegainō ante ëñēninque wææ änānīpa. ²³Tömēnāni, Önōmonque bai ïnōmō inte mönō anquedoidi ïnānite waa adinque waa cæcæimpa, ante wææ änewēnānīpa. Ayæ mā pōnēninque, Cædāmaï, Cædāmaï, ante nāmā baō incæ pānānīpa. Ìināni ocai encadōnāni inte wææ änānīpa, ante pōnēninque wadāni edæ wæætē oda cædānīpa. Ïñæmpa, Cædāmaï, Cædāmaï, ante nāni wææ änewēnō wīi eyepæ i ïnīnque nē ëñēnāni inguipogaque nāni cæinēwēnō ante godōmenque wīwa cædānīpa, ante ämo ëñēmaimīnīpa.

3 ¹Ìnīnque mönō Codito nē ñāni ömæmongaingä tōnō nē ñāni ömæmongaimīni inte mīnitō æmōnga ongoncoo edæ æinente pōñēdāni. Codito ñōwo Mæmpo Wængongui tōmēmængä inō æi tæ contate ongongampa, ante pōnēninque edæ mīnitō, Æmōnga pōni nē quēwengä tōmengä nānō entawēnō bai adobaï entawengæimpa, ante æinente

wædinqe quëwëedäni. ²Inguipogaque mönō quëwëmāmo ante edæ wædāmaī inte wæætē æmōnga mönō quëwenguinō ante cōwē pōnente quëwëedäni.

³Edæ do wænte baī ingaīmīni inte mīnitō ñōwo Codito tōnō Wængonguī nempo awëmō quëwëñōmīnite mīnitō quëwenguinō ante wīī edonque acæimpa.

⁴Mönō Codito mīnitō quëwenguinō ante nē pōnongaingā inte ponte a ongōñongā māniñedē tōmengā ñāō entawëninque nānō tæī ëmōmāmodē mīnitō adobaī tōmengā tōnō a ongōmīni acæimpa.

**Inguipogaque ante wægaīmō
inte mönō mīīmō quëwëmō**

⁵Mänōmaī impa, ante wædinqe mīnitō inguipogaque ante mīni cæinëwënō ante wænōnte baī æmæwo wido cæedäni. Nānōgængā ināmaī iñongante godō mönāmaī ee aedäni. Wiwa mīni pōnëwënō ante æmæwo wido cæedäni. Wacā ingante mīni toīnente wædō ante æmæwo wido cæedäni. Wiwa mīni cæinëwënō ante æmæwo wido cædinqe ee ate quëwëedäni. Mīni māincooque ante æinëwënō ante æmæwo wido cæte ñimpo cæedäni. Edæ māincoo ante æinente nē wæcā iñōmō tōmengā, Māincoo incæ botō wængonguī impa, ante baī wæcā apa cæmīni. ⁶Nē ëñëñāmaī cædäni inguipogaque nāni cæinëwënonque ante cæyōnānite Wængonguī nānō piinguimāmo oo ponguīnō anguënē. ⁷Mīnitō incæ doyedē inguipogaque ante quëwëninque adobaī mīni cæinëwënonque ante cægaīmīni iminipa. ⁸Ñōwo guiquënē ænguī badāmaī iedäni. Äimīni badāmaī iedäni. Piinte cædāmaī iedäni. Babæ godō wënæ wënæ änewënāmaī iedäni. Wiwa apænedāmaī iedäni. Wæætē, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædō, ante māninō tōmānō ñimpo cæte ee aedäni. ⁹Wëenëñedē mīni entawengaimāmo ante wido cædinqe māniñedē mīni cægainō ante adobaī nē wido cædīmīni inte ñōwo iñōmō edæ wacā ingā wacā ingā babæ wapiticæ apænedāmaī iedäni.

¹⁰Wæætē mīīmīni edæ quëwencæmīnimpā, ante Wængonguī do pōnō badongā entawëminipa. Ayæ māninō ante nē Badongaingā iñōmō cōwē pōnō odōmonte apæneca ëñëninque mīnitō mīīmīni quëwëmīni inte tōmengā nānō entawënō baī godōmenque godōmenque adobaī entawëmīni baminipa. ¹¹Mönō Codito nempo adoyōmō pōni iñōmō inte mönō guidiegoidi incæ oodeoidi incæ adomō iñōmō imompa. Nē ëō togæināni incæ bagāadāni incæ adomō iñōmō imompa. Waadāni incæ cowodëidi incæ adomō iñōmō imompa. Wacā beyænque nē cæte quëwënāni incæ abæ tawænte ee gote baī nāmā beyænque nē cæmōni incæ mönō tōmāmō adomō pōni iñōmō imompa. Edæ mönō tōmāmō Codito adocanque nempo quëwëninque tōmengā adocanque ingante nē ëwocamō imompa.

¹²Wængonguī, Mīnitō botō quimīni badinqe tæiyæ waëmō bacæmīnimpā, ante mīnitō imīnite waadete pōnëninque do apænte ængacāimpa. Ìninque tōmengā nānō nē apænte ængaimīni inte mīnitō wadāni inānite waadete pōnente godō waa cæedäni. Nāmā önōmoque baī imopa, ante pōnëedäni. Wadāni inānite ædæmō cæedäni. Æiquedō waa cæquināni, ante wædāmaī inte piyænē cæte quëwëedäni. ¹³Ayæ wacā nānō cæinënō ante cæcā adinqe mīnitō piināmaī ee amīni cæcæedäni. Wacā adobaī mīnitō imīnite wiwa cæcā ate wædinqe mīnitō godō ñimpo cæmīni quëwencæcāimpa. Edæ mönō imonte mönō Awënē nānō ñimpo cægai baī mīnitō adobaī piināmaī inte godō ñimpo cæedäni. ¹⁴Ayæ, Adocabomō mönō baquinque mönō waadete pōnengæimpa, ante pōnëninque mīnitō tāno wadāni inānite waadete pōnëninque ayæ tōmënāni inānite mīni godōmenque cæquënënō ante cæedäni. ¹⁵Mīnitō adocabomīni badinqe piyænē cæte quëwencæmīnimpā, ante Wængonguī mīnitō imīnite aa pegacāimpa cæmīni. Mönō Awënē Codito nānō piyænē cædō pōnongā æninque mīnitō piyænē cæte

quëwëedäni. Ayæ Wængongui ingante cöwë waa ate pönente quëwëedäni.

¹⁶Mönö Codito nänö apænegainö ante ëñëninque minitö ædæmö entawëninque nanguï ëñente baedäni. Ìninque nanguï ëñëmïni badinque mïni cabo incæ wacä ingä wacä ingä godongämæ odömönte apæneedäni. Ayæ nanguï ëñëmïni inte minitö wacä ingä wacä ingä waadete pönëninque, Ìimaï cæcäëmpa, ante apæneedäni. Ayæ dodäni Wængongui ingante waa adinque ämotamïni ante nani yewæmongainta adinque minitö wæætë adodö tee empote äedäni. Ayæ Itota Codito nänö cægainö ante pönëninque ämotamïni äedäni. Ayæ adobaï Wængongui Önöwoca pönö apænecä ëñente ëwocadinque minitö ämotamïni ante adodö tee empote äedäni. Mänömaï ämotamïni äninque Wængongui ingante cöwë waa ate pönëninque äedäni. ¹⁷Ayæ æbämenque ante apænemïni incæ æbämenque cæmïni incæ minitö, Mönö Awënë Itota ëmöwo beyæ impa, ante tömää cæedäni. Ayæ tömengä pönö cæcä beyænque minitö eyepæ inte Mæmpo Wængongui weca pöninque tömengä ingante waa ate pönëninque apæneedäni.

**Mönö godongämæ quëwencabo
ïimaï cæte quëwengäëmpa**

¹⁸Onquiyämïni ëñëedäni. Mönö Awënë nempo quëwëninque mönö ëñente cæcäëmpa, ante wædinque minitö nänöögænäni inänite Ao ante ëñente cæedäni. ¹⁹Onguïñämïni ëñëedäni. Minitö nänöögænäni inänite ædæmö waadete pönëninque tömënäni inänite piinte cædämaï ïedäni.

²⁰Wëñämïni ëñëedäni. Minitö mæmpoidi inänite ædæmö ëñente cæedäni. Edæ mänömaï cæmïni adinque mönö Awënë, Waa pönï cæbi abopa, ancæcäëmpa. ²¹Wæmpomïni ëñëedäni. Minitö, Ancaä ämo bai botö wëñængä ænguï badinque guingo imonte wæquënegä, ante pönente wædinque wæætë wëñænäni inänite nanguï änämaï inte waadete pönö cæedäni.

²²Wacä nänö në ö ænimïni inte tömengä beyænque në cæte quëwëmïni ïñömö ëñëedäni. Minitö iminite në ö ængaingä ingante në cæmïni inte minitö tömengä nänö ä bai tömää ëñente cæedäni. Edæ, Awënë Wængongui incæ botö imote cöwë acampa diyæ, ante guïñente wædinque minitö iminite në ö ængaingä nänö ayedë incæ tömengä nänö adämaï ïñedë incæ cöwë ëñente cæedäni. Waodänique botö imote waa acædänimpa, ante pönënamäi inte minitö nö pönëninque cöwë ëñente cæedäni. ²³Æbämenque cædinque minitö, Wïi waocä beyænque ante cædinque botö Wængongui Awënë beyænque ante cæcæboimpa, ante pönëninque tæï ëwocadinque ee cæedäni. ²⁴Mönö Awënë ïñömö tömengä do nänö angainö bai cædinque minitö cægainö beyæ ante eyepæ pönï pönongä æncæmïnimpa. Mänömainö ante pönente cæedäni. Edæ, Mönö Awënë Codito ingante adocanque ingante në cæmïni iminipa, ante ämo ëñëmaïminipa. ²⁵Në wënæ wënæ cæcä guiquënë tömengä nänö wënæ wënæ cægainganca eyepæ æncæcäëmpa. Edæ Wængongui ïñömö wacä ingante wadö wacä ingante wadö ate pönënamäi inte tömäamö imonte apænte äninque pönö nö pönï paga cæcæcäëmpa.

4 ¹Awënëidi ëñëedäni. Minitö waocä ingante në ö ænimïni inte ëñëedäni ämopa. Edæ minitö Awënëidi imïni bai minitö iminute në Ængaingä incæ adobaï minitö Awënë inongä inte öönädë quëwengampa cæmïni. Minitö beyænque cæte në quëwënäni inänite minitö nöingä cædinque tömënäni nani ænguënenö ante adinque eyepæ pædæ godömïni æncædänimpa.

²Wængongui ingante cöwë apænedinque, Tömengä æbänö cæcää, ante cöwä adinque tömengä ingante waa ate pönëninque apæneedäni. ³Codito æbänö cæcää, ante dodäni nani ëñënamäi ingäine incæ botö mänine ante do ëñënimö inte apænebo beyænque botö imote tee mönedäni

wæbopa. Incæte mōnitō mānīne ante apāneyōmōni mīnitō wæætē mōnitō beyæ ante Wængongui ingante apānedinque iīmaī ante apāneedāni āmopa. Wængongui ēñēmi. Bitō wi ænete bai cæbi ate Pabodoidi nāni apānede wadāni mīmōnē guicæīmpa, ante apāneedāni. ⁴Codito æbānō cæcāā, ante botō edonque apānequēnēmo īmopa. Īnīnque mīnitō botō beyæ ante apānedinque, Pabodo edonque apānecæcāīmpa, ante Wængongui ingante apāneedāni āmopa. ⁵Wadāni ĩnānīte bee tēnīnque mīnitō ocai encamīni inte ēñēnte cædāni. Pōnēnāmaī ĩnāni do ēñēncædānīmpa, ante waa apānete cædāni. ⁶Ayæ Wængongui waadete pōnō apānecā ēñēnīnque mīnitō adobaī wadāni ĩnānīte waadete pōnō apānedinque waa pōnī apāneedāni. Wadāni, Æbānō īi, ante ēñēncæte ante wæyōnānīte mīnitō wæætē nō pōnī ēñēmīni inte nōingā apānemīni ēñēncædānīmpa.

Waa quēwencæmīnīmpa, ānānīpa

⁷Botō Pabodobo æbānō quēwēmoo, ante nē ēñēningā inte Tiquico nōwo mīnitō weca pōnīnque mānīnō ante apānecā ēñēncæmīnīmpa. Tōmengā mōnō tōnīñacā bai ĩnongante mōnitō tōmengā ingante waa waadete pōnēmōnīpa. Tōmengā mōnō Awēnē nempo quēwēnīnque mōnitō tōnō godongāmæ cæcā ĩnongā inte mōnō pōnencabo tōmāmō ĩmonte pōnēnīnque mōnō beyæ cōwē ædāmō cæcā ingampa. ⁸Mīnitō, Pabodoidi æbānō quēwēnānīi, ante ēñēncæte ante wæmīnitawo. Edæ, Tiquico mānīnō ante apānedinque mīnitō ĩmīnīte ædāmō apānecā ēñēnīnque mīnitō wampo pōnencæmīnīmpa, ante cædinque botō nōwo tōmengā ingante mīnitō weca da godōmo pongā ædāni. ⁹Tiquico goyongā tōmengā tōnō Ōnetīmo mīni cabo nē ĩnongā incæ guēa gocæcāīmpa. Ōnetīmo cōwē ædāmō cæte nē pōnengā ingampa, ante adīnque mōnitō tōmengā ingante waadete pōnēmōnīpa. Īnīnque

tōmēna ĩñōmō, Pabodoidi weca æbānō cædānīi, ante tōmānō ante apāneda ēñēncæmīnīmpa.

¹⁰Botō tōnō guēa tee mōnete ongongā Aditadoco ĩñōmō tōmengā mīnitō ĩmīnīte, Waa quēwēdāni, angampa. Ayæ Bedēnabee nānō wænquicā Māadoco adobaī, Waa quēwencæmīnīmpa, angampa. Tōmengā ingante æbānō waa cæquīi, ante do āmo ēñēmīnitapa. Īnīnque tōmengā pongā adīnque waa cædāni. ¹¹Ayæ wacā Itota Yoto nāni ānongā adobaī, Waa quēwencæmīnīmpa, angampa. Botō Wængongui Awēnē Odeye nempo quēwēnāni beyæ cæyōmo oodeoidi incæ wadāni cædāmāi ĩñōnānīte mānīnānīque botō tōnō godongāmæ cædinque pōnō ædāmō cædāni ænīnque botō wampo pōnentabopa.

¹²Ayæ mīni cabo ĩnongā inte Epapada ĩñōmō tōmengā Itota Codito ingante nē cædongā inte adobaī, Waa quēwēdāni, angampa. Tōmengā Wængongui ingante nanguī apānedinque, Codotenteidi ĩnānīte bitō godō cæbi ate tōmēnāni picænāni bai bacædānīmpa. Ayæ bitō angaiñō tōmānō ante ēñēnte cædāni inte tōmēnāni tæī piñānte ēwocacædānīmpa, ante tōmengā mīnitō beyæ ante cōwē apānecampa. ¹³Mīnitō beyæ tōmengā nanguī cæcampa. Daoditea ĩñōmō nāni pōnencabo beyæ adobaī Yedapodi ĩñōmō nāni pōnencabo beyæ adobaī tōmengā nanguī cæcampa, ante botō nāwangā apānebo ēñēdāni. ¹⁴Ayæ, Waa bacædānīmpa, ante mōnō nē cædongā tōmengā ēmōwo Odoca tōmengā ĩñōmō mōnō nē waadecā ingampa. Tōmengā tōnō Deēma, Waa quēwencæmīnīmpa, ante adobaī ānāpa. ¹⁵Ayæ botō Pabodobo beyæ ante wæætē Daoditea ĩñōmō mōnō tōnīñadāni ĩnānīte mīnitō, Waa quēwēdāni, ædāni. Diīmpa ĩnante, Waa quēwēdā, ædāni. Ayæ Codito ingante nāni pōnencabo tōmēnā oncōnē godongāmæ ponte apāneyōnānīte mīnitō wæætē botō beyæ apānedinque, Pabodo, Waa quēwēdāni, angampa, ædāni.

¹⁶Ayæ iinta botö cadota ante
yewæmöinta iinque adinque mīnitö,
Daoditea iñömö Codito ingante
nāni godongāmæ pōnencabo adobaī
acædānimpa, ante cædinque da
godōmīni ænte acædānimpa. Ayæ
daoditeaidi inānite botö cadota ante
yewæmōninta adobaī ämīni da pōnōnāni
æninque aedāni.

¹⁷Ayæ Adoquipo ingante
apænedinque, Bitö mönō Awënë pōnō

angä ëñënimī inte bitö cæquënënö
ante tömää ædæmö cæe, äedāni.

¹⁸Botö Pabodobo tömëmo önompoca
yewæmōninque, Waa quëwëedāni, ante
tömëmo ëmöwo ante yewæmōmopa.
Botö æbänö yæguincamë encapote
wæboi, ante pōnëninque mīnitö
Wængongui ingante apæneedāni
ämopa. Wængongui waadete nānō pōnō
cædö ænte entawencæminimpa, ante
mäninque ante yewæmōmopa.

1 Tetadönitenteidi

inänite Pabodo cadota ante tänota nänö yewæmongainta

**Pabodo, Waa quëwëedäni,
ante apænecäimpa**

1 ¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Mönö töninäda Tidibänö tönö Tımoteo tönö godongämæ apænete ate yewæmömo aedäni. Mönö Mæmpo Wængongui nempo ayæ mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëninque minitö Tetadönica iñömö quëwëninque Codito ingante godongämæ mini pönencabo ëñëedäni. Mönö Wængongui waadete pönö cæcä ate minitö gänë entawencæminimpa, ante yewæmömönipa.

Tetadönitenteidi nani wede pönëno

² Mönitö möni apæneyedë minitö tömämïni beyæ ante Wængongui ingante cöwë waa ate pönëninque apænemönipa. ³ Minitö Itota ingante æbänö wede pönente cæmïni iminipa, ante ayæ tömengä ingante waadete pönëninque æbänö cæmïni iminipa, ante cöwë apænemönipa. Ayæ minitö wæwëmïni incæ, Mönö Awënë Itota Codito pongä ate watapæ bacäimpa, ante pönëninque æbänö wæntæye inämaï ee cæmïni iminipa, ante adinque mönitö Wængongui mönö Mæmpo weca æyedëmë ponte apænedinque cöwë mäninö ante pönëninque apænemönipa. ⁴ Mönitö töninäamïni, minitö Wængongui nänö në waademini inömmïni inte ëñëedäni. Tömengä minitö iminïte apænte ængacäimpa, ante do ëñëmönipa. ⁵ Edæ Itota ingantedö ante mönitö watapæ möni apænedö ante

wïi önonquedö ante apænetamönipa. Wæætë Wængongui nämä tæi piñænte në angä beyænque mönitö minitö iminïte apænedinque Awënë inte bai apænetamönipa. Wængongui Önöwoca mönitö tönö godongämæ cæcä beyænque mönitö mäninö möni watapæ apænedö ante, Nö impa, ante ædæmö pönëninque apænetamönipa. Mänömaï apænemöni ëñëmïni adinque mönitö, Wængongui minitö iminïte apænte ængacäimpa, ante do ëñëmönipa. Ayæ minitö weca quëwëninque mönitö æbänö minitö beyæ ante quëwentamönii, ante do ëñëmïnipa.

⁶ Wængongui Önöwoca watapæ nänö topämo ante pönongä ænimïni inte minitö nangui caate wæmïni incæte Wængongui nänö angainö ante ëñëninque Ao ante æmïnitapa. Mönitö æbänö cæmönii, ante adinque Awënë Itota Codito æbänö cæcää, ante adinque minitö adobaï möni cæbaï cæmïni bamïnitapa. ⁷ Ininque Mäatedöniabæ quëwënanï tönö Acayabæ quëwënanï iñömö Itota Codito ingante në pönënanï inönäni inte tömënanï tömänäni mïni cædi adinque mïni cæbaï adobaï cædänitapa. ⁸ Minitö wede pönëninque apænemïni beyænque Wængongui nänö angainö ante Mäatedöniabæ quëwënanï tönö Acayabæ quëwënanï ëñënanï incæte wïi mänii mëñömongaque iñömö quëwënanï ëñënanïpa. Wæætë ædömë quëwënanï iñönänite wadäni minitö Wængongui ingante mïni wede pönëmämo ante tededäni do ëñënanïpa. Ininque mönitö mänii beyæ quinante godömenque apænequii. ⁹ Edæ,

Mönitö minitö weca ëñacæ pöninque apænemöni ëñëninque minitö æbänö watapæ ëñëminitapa, ante mäninäni në pönëñäni incæ apænedäni ëñëmönipa. Ayæ adodäni minitö iminitedö ante iïmaï ante apænedänipa. Minitö, Mönitö wængonguiidi impa, ante mïni cönönincacoo incæ ëmö cæte wadæ pöninque mönö Wængongui gämænö pöminitapa, ante apænedäni ëñëmönipa. Ayæ, Näwä Wængongui në Quëwëngä ingante ëñente cæcæmönipa, ante pöminitapa, ante apænedäni ëñëmönipa. ¹⁰Ayæ tömengä Wengä öönæde në quëwëngä inte ocæ ëmænte poncæcäimpa, ante minitö wänö cömïni iminipa, ante apænedäni ëñëmönipa. Tömengä do wængaingä iïngante Wængongui, Ñäni ömæmöe, angä në ñäni ömæmongaingä ingampa. Iñinque Wængongui mönö imonte nänö piïnte panguimämo ante wæyömonte tömengä Wengä iïömö ængä beyænque quëwenguimö imompa.

Pabodo Tetadönica iïömö nänö cædö

2 ¹Mönitö tönïñamini ëñeedäni. Mönitö minitö weca möni ëñacæ pönedë möni cædinö wïi önonque impa, ante minitö do ëñëminipa. ²Mönitö do mïni ëñëñinö bai mönitö wëñëñedë Pidipoto iïömö quëwëñömönite mäniïömö quëwëñäni mönitö imönite wënæ wënæ cædäni beyænque wæwente intamönipa. Adodäni mönitö imönite, Minitö wënæ wënæ cæmïni iminipa, ante tedewëñäni ëñëninque wætämönipa, ante minitö adobai ëñëminipa. Ayæ minitö weca ponte quëwëñömönite waodäni tæiyænäni mönitö imönite Baa ante, Minitö apænedämaï incæminipa, ante wææ äñäni incæte Wængongui mönitö tönö godongämæ cæcä beyænque tömengä ingantedö ante watapæ möni apænedö ante minitö iminite guiñëñämaï apænetamönipa.

³Edæ mönitö, Wængongui ingante pönëmïni iñinque waa imaimpa, ante minitö iminite nanguï apænemöni

inte wïi babæ wapiticæ pönëninque apænemönipa. Wïi wentamö entawëninque pönente apænemönipa cæmïni. Ayæ adobai, Minitö oda cæcæminipa, ante cædämaï inte mönitö wïi wapiticæ apænemönipa. ⁴Wæætë Wængongui mönitö imönite apænedinque, Waa cæmïni abopa, äninque, Minitö Itota ingantedö ante botö watapæ apænedö ante në apænemïni ëñencædänimpa, ante angä ëñëninque mönitö në apænemöni imönipa. Mönitö, Waodäni mönitö imönite waa acædänimpa, ante cædämaï inte wæætë, Wængonguinque mönitö imönite waa acæcäimpa, ante cædinque apænemönipa. Edæ tömengä, Æbänö entawëminii, ante mönö entawëñömö ante në acä ingampa. ⁵Wadäni nämä beyænque ante, Waa tedemöni ëñëninque mönitö imönite wæætë pönö cæcædänimpa, ante babæ cædäni bai mönitö iïömö dicæ mänömainö ante minitö iminite babæ cætämönïyaa. Mänömainö ante do ëñëminipa. Ayæ, Mönitö wïi minitö godonte äïnta ante beyæ apænetamönipa, ante do ëñëminipa. Æbänö cætämönipa, ante Wængongui në acä ingampa. ⁶Waodäni mönitö imönite waa acædänimpa, ante mönitö dicæ ämönitawogaa.

Ayæ, Minitö incæ wadäni incæ mönitö imönite waa acædänimpa, ante dicæ ämönitawogaa. ⁷Edæ, Itota Codito nänö da godongaïmöni inömöni inte mönitö minitö iminite, Pönömïni æninque quëwëncæmönipa, ämöni bai waa incædönimpa. Wæætë minitö weca quëwëninque mönitö wäänä nänö wëñænäni guiyänäni inänite ædæmö cædä bai adobai minitö iminite cætämönipa. ⁸Minitö iminite nanguï pönï waadete pönëmöni inte mönitö, Itota ingantedö ante Wængongui nänö watapæ apænedö ante minitö iminite apænedinque watapæ totamönipa. Ayæ minitö nö möni në waademïni iïömïnite mönitö minitö beyæ quëwentämönipa. Ayæ minitö beyæ wæmöni incæ adobai watapæ tobaïmönipa. ⁹Mönitö

töniñamini eñeedäni. Nangui põni möni cædinö ante minitö do eñëminipa. Itota ingantedö ante Wængongui nänö watapæ apænedö ante mönitö minitö weca quëwente apænedinque, Möni quëwengæimpa, ante wiï eyepæ godö wædö ante dicæ antamöniyaa. Wæætë edæ, Minitö wædämaï incæminimpa, ante mönitö itædë incæ woyowotæ incæ tömëmöni nangui cædinque ænte quëwentamönipa.

¹⁰Minitö nê wede pönëmïni weca quëwëninque mönitö tæiyæ waëmö ëwocamöni inte nö cæte quëwëñömönite minitö, Wënæ wënæ cæminipa, ante ædö cæte anguimïni. Wæætë mönitö cædinö adinque minitö, Mönitö æbänö quëwëmöni imönii, ante do amïni inte nê apænemïni iminipa. Wængongui adobaï ante do acä ingampa. ¹¹Edæ waocä mæmpocä tömengä wëñænäni iñönänite tömengä, Minitö eñenguimïni, ante odömongä baï mönitö adobaï minitö tömämïni iñömïnite adocanque adocanque ingante, Bitö eñenguimï, ante odömonte apænetamönipa. Mänömaï cætamönipa, ante minitö do eñëminipa. ¹²Mini quëwënö adinque Wængongui tocæcäimpa, ante cædinque minitö tæiyæ waëmö quëwencæminimpa, ante mönitö nanguï apænetamönipa. Ayæ, minitö mänömaï cæte quëwencæminimpa, ante waadete apænetamönipa. Ayæ adobaï mönitö wæætë wæætë apænedinque minitö imïnite adodö ante ancaa apænetamönipa. Wængongui iñömö, Botö Awënë Odeye nempo quëwëninque minitö botö nãö ëmönömö botö tönö godongämæ quëwencæminimpa, ante tömengä minitö imïnite aa pedinque apænte ængampa.

¹³Ayæ adobaï mönitö Wængongui nänö angainö ante minitö imïnite apænemöni eñëninque minitö ö ænte do pönëmïnitapa. Näwangä Wængongui nänö angainö impa, ante adinque minitö, Wiï waodänique nani angainö impa, ante pönëninque wæætë, Näwangä Wængongui nänö angainö impa, ante pönëninque ö æmïnitapa.

Iñinque minitö nê wede pönëmïni inte Wængongui nänö angainö entawëmïni beyænque nanguï cæminï iminipa, ante eñëninque mönitö Wængongui ingante cöwë waa ate pönente apænemönipa. ¹⁴Oodeabæ iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo iñömö tömengä nempo quëwëñönänite oodeoidi tömënäni inänite togænte pänäni wædäni baï minitö mönitö töniñamini iñömïni minitö ömæ iñömö nê quëwënäni incæ minitö imïnite adobaï cædäni wæmïnitapa. Mänömaï cædäni wædinque minitö Oodeabæ iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo wædäni baï adobaï wæmïni bamïnitapa.

¹⁵Oodeoidi iñömö Wængongui beyæ nê apænegaïnäni inänite wænönäni wængadänimpa. Ayæ ate tömënäni pæinäni iñömö Itota Codito ingante wænönäni wængacäimpa. Ayæ nïwodäni adocabodäni incæ mönitö imönite adobaï togænte wido cædänitapa. Mäninäni nani cædinö adinque Wængongui tömënäni inänite ædö cæte waa aquingää. Adodäni incæ waodäni tömänäni inänite piunte quëwënönänimpa töö. ¹⁶Edæ oodeoidi inämaï inäni inänite, Codito ængä beyænque minitö quëwencæminimpa, ante apænedämaï incæminimpa, ante cæcæte ante mäninäni oodeoidi incæ mönitö imönite Baa äninque wææ cædänipa töö. Mänömaï cöwë wënæ wënæ cædinque tömënäni wæætë wæætë nani wënæ wënæ cædincoo idæwaa cædänipa. Idæwaa i ïninque Wængongui nänö ængui bate piimämö tömënäniya do pongatimpa.

Tetadönitenteidi weca Pabodo ëñacæ pöinente wæcampa

¹⁷Incæte mönitö töniñamini eñeedäni. Tömënäni änäni beyæ mönitö minitö imïnite ëmö cæte godinque wiï wantæpiyæ ante gotamönipa. Godinque minitö imïnite adämaï imöni incæte mönitö minitö beyæ ante cöwë pönentamönipa. Minitö imïnite nanguï

aĩnente wæmõni inte mõnitõ, Æbänõ cæte goquimõnii, ante pönëninque nanguĩ cætamõnipa. ¹⁸Edæ mĩnitõ weca pöĩnente wætamõnipa. Botõ Pabodobo inõmo inte wæætë wæætë nõ pöĩnëmo intabopa. Mõnitõ pöĩnëmõni incæte Tatäna wæætë mõnitõ imõnite wææ cæcä wætamõnipa. ¹⁹Mönõ Itota Codito nänõ ponguĩõnæ tõmengä weca ongõninque mõnitõ æbänõ ante beyæ watapæ bacæimpa, ante pönëmõni imõnii. Wĩĩ mĩnitõ beyænque toquimõnii. Edæ nõ pönëmĩni inõmĩni inte mĩnitõ do mõni nõ watapæ todõmĩni imĩnitapa. Ayæ waodäni tæi emonte gänä cædinque poganta ænte todäni bai mĩnitõ beyænque ante mõnitõ nõ toquimõni imõnipa. ²⁰Näwangä impa. Waa põni cæmĩni ininque mĩnitõ mõni nõ waa amĩni inõmĩni inte mõni nõ watapæ todõmĩni imĩnipa.

3 ¹Mänõmaĩ beyæ mõnitõ, Mĩnitõ imĩnite adämaĩ inte awædõ, äninque, Ædõ cæte godõmenque wänõ cõmõni inguimõnii, ante pönëninque mõnatõ adomõnaque Atëna inõmõ ongonguënëmõna imõnapa, ante pönente wætamõnapa. ²Ayæ Tĩmoteo nõ mõnõ tõniñacä ingante mĩnitõ weca ante da pönõmõna pongantapa. Tõmengä inõmõ Wængonguĩ tõnõ godongämæ cædongä inõngante Itota mõnõ Codito ingantedõ ante mõnõ watapæ apænedõ ante ëñencædänimpa, ante odõmonte apænedongä ingampa. Tõmengä mĩnitõ imĩnite, Mĩni wede pönënõ ante tæi ongonte quëwëedäni, ante ayæ, Wampo pönëninque tæi piñænte cæedäni, ante ædæmõ apæncæcæimpa, ante mõnatõ tõmengä ingante da pönõmõna pongantapa. ³Wadäni mĩnitõ imĩnite quiëmë cædäni caate wæmĩni incæte tõmämĩni wadõ pönënamäi inte ñimpo cædämaĩ incæmĩnimpa, ante cædinque Tĩmoteo ingante da pönõmõna pongantapa. Mönõ imonte cõwë mänõmaĩ cædäni caate wæquënëmõ imõmpa, ante mĩnitõ do edonque põni ëñëmĩnipa. ⁴Ayæ mĩnitõ weca mõni quëwëñedë mõnitõ mĩnitõ imĩnite apænedinque,

Mönõ imonte quiëmë bai togænte panguinänidõ anguënë, ante wæætë wæætë apænetamõnipa. Edæ mĩnitõ ëñënõ bai mäninõ do batimpa. ⁵Mänõmaĩ beyæ botõ, Ædõ cæte godõmenque wänõ cõmo inguimoo, ante, Mĩni wede pönënõ æbänõ impa, ante botõ ëñencæboimpa, ante Tĩmoteo ingante da pönõmo pongantapa. Wënæ awënë, Oda cæe, ante nõ ænewënongå inõmõ mĩnitõ imĩnite, Oda cæedäni, angä ëñëninque mĩnitõ wabänõ ëñëmĩnimpa, ante botõ ancai guĩñente wætabopa. Mänõmaĩ ëñente cæmĩni ininque mõnitõ cædinõ wo ewente babaimpa, ante pönentabopa.

⁶Incæte Tĩmoteo mĩnitõ weca quëwëninque ñõwoque mõnitõ weca ocæ emænte pongantapa. Mĩni wede pönënõ ante apænedinque tõmengä, Wede pönënanipa, angantapa. Ayæ, Në waadete pönënanĩ inänipa, ante apæncä ëñentamõnapa. Mĩnitõ mõnatõ beyæ cõwë waa pönëmĩni imĩnipa, ante tõmengä apæncä ëñentamõnapa. Ayæ mõnatõ mĩnitõ imĩnite ainëmõna inte wæmõna bai mĩnitõ adobai mõnatõ imõnate ainëmĩni inte wæmĩni imĩnipa, angantapa. ⁷Mänõmaĩ beyæ mõnitõ tõniñamĩni ëñëedäni. Quiëmë beyæ wæmõna incæ ayæ mõnatõ imõnate togænte pänäni wæwëmõna incæte mõnatõ mĩni wede pönënõ beyænque wæætë wampo pönente batamõnapa. ⁸Mĩnitõ mõnõ Awënë ingante ñimpo cædämaĩ pönëmĩni beyænque mõnatõ ñõwo wampo pönente bai quëwëmõna imõnapa. ⁹Mõnatõ mõnõ Mæmpo Wængonguĩ weca ongõninque mĩnitõ beyæ nanguĩ watapæ tomõna inte wæætë apænemõnapa. Incæte mĩnitõ beyæ ante Wængonguĩ ingante ædõ cæte waa ate pönente eyepæ apænequimõnaa. ¹⁰Mĩnitõ mĩni wede pönënõ ante æbänõ ayæ wĩi eyepæ pönëmĩnii, ante wæmõnipa. Ininque, Mĩnitõ imĩnite wæætë adinque mõnitõ odõmonte apænemõni ëñëninque mĩnitõ eyepæ pönencæmĩnimpa, ante cædinque mõnitõ woyowotæ itædë Wængonguĩ

ingante nö nangui pöni apänemöni imönipa.

¹¹Wængongui mönö Mæmpo incæ mönö Awënë Itota Codito tönö möni goquinö ante töinö pinonte bai cæda ate minitö weca gocæmönimpa. ¹²Mönitö minitö iminite godömenque waadete pönemöni bai mönö Awënë Itota pönö cæcä ate minitö adobai minitö weca wacä ingä wacä ingä godömenque godömenque waadete pöncæminimpa, ämönipa. Ayæ waodäni tömänäni inänite godömenque waadete pöncæminimpa, ämönipa. ¹³Tömengä pönö cæcä beyænque minitö täimö entawente incæminimpa, ämönipa. Edæ mönö Awënë Itota quinäni nê täiyæ waemö ewocadäni tömänäni tömengä tönö godongämæ poncædänimpa. Tömänäni näni pönedë minitö iñömö Wængongui mönö Mæmpo weca pömini adinque tömengä ædö cæte, Wænæ wænæ cæminî iminipa, ante anguingä. Minitö täiyæ waemö ewocamini incæminimpa, ämönipa.

**Wængongui waa acæcäimpa,
ante mönö quëwënö ante**

4 ¹Mönitö töninämîni ëñeedäni. Adodeque ayæ apænequimöni imönipa. Mini quëwënö ante Wængongui waa acæcäimpa, ante mönitö, Iïmai quëwëedäni, ante do wææ odömonte apänemöni ëñeminitawo. Iñinque minitö Ao ante quëwënömini iminipa. Nöwo iñömö mönitö Awënë Itota emöwo ante apænedinque minitö iminite, Mäninonque ante gomonga cæte quëwencæminimpa, ante ancaa apänemönipa.

²Awënë Itota nänö änö ante ëñente cædinque mönitö minitö iminite wææ äninque, Iïmai cædäni, antamönipa. Mäninö möni wææ ante odömonte apænedö ante minitö do ëñëniminipa.

³Wængongui nänö änö iñömö iïmai impa. Minitö iñömö täiyæ waemö ewocate quëwenguënemini iminipa. Wacä nänöogæ ingante godö towente cædämai inte edæ önonque mini

nänöogænque quëwenguënemini iminipa. ⁴Onguïñämîni tömämîni iñömö, Botö moncæboimpa, ante cædinque minitö, Æbänö cæte nänöogæ æmo ate Wængongui tönö waodäni waa aquinänîi, ante ëñenguënemini iminipa. Minitö, Täiyæ waemö ewocadinque ængæimpa, ante ëñenguënemini iminipa. ⁵Wii wadäni bai, Wængongui ingante æbänö ingaingä ingä, ante ëñënamai inäni bai onquiyænque ante näni towenonque ante pönënamai quëwencæminimpa. ⁶Mäninö ante nê pönengä iñömö, Botö töninacä nänöogængä ingampa, ante pönëninque tömengä nänöogæ ingante towente cædämai iñinque tömengä ingante wænæ wænæ cædämai incæcäimpa.

Iïmai wænæ wænæ cædäni inänite Awënë Itota pancæcäimpa. Wëñëñedë mäninö ante minitö iminite apænedinque do wææ angamönimpa. ⁷Edæ Wængongui mönö imonte wii, Towencæminimpa, ante apænte ængacäimpa. Wæætë, Minitö täiyæ waemö ewocate quëwencæminimpa, ante tömengä mönö imonte apænte ængacäimpa. ⁸Mänömai beyæ æcänö mäninö ante Pabodo nänö, Iïmai cædäni, ante nänö wææ odömonte apænedö ëñëninque Baa äna iñömö tömengä wii waodänique inänite ëñënamai inte Baa angä ingampa. Wæætë Wængongui minitö iminite nänö Täiyæ Waemö Önowoca nê pönongä ingante ëñënamai inte Baa angä apa quëwëmîni.

⁹Mini pöncæbo mini töninadäni iñönänite mini waadete pönëno ante mönitö quinante yewæmonguimönîi. Edæ minitö tömëmîni iminite, Wacä ingä wacä ingä waadete pöncæminimpa, ante Wængongui odömonte apæncä ëñëminitapa töö. ¹⁰Nö impa. Mäatedöniabæ tömämæ iñömö mönö pöncæbo mönö töninadäni tömänäni inänite do waadete pönëmîni iminipa. Incæte möni töninämîni, Minitö mäninö ante gomonga cæte quëwencæminimpa, ante

ancaa apænemönipa. ¹¹Minitö piyæñe cæte quëwencæminimpa. Wadäni, Æbänö cæquëñenäni inänii, ante cöwë äñämaï incæminimpa. Ayæ, Wæntæye inämaï inte mîni önompoca cæte quëwencæminimpa. Mäninö do möni apænedö bai mînitö, Cæinëmönipa, ante cæcæminimpa, ämönipa. ¹²Mänömaï cæmîni bai iimö iñö iimö iñö mîni quëwënö adinque wadäni nê pönëñämaï inäni wæætë mînitö imînite waa cæädänimpa. Ayæ adobai mînitö waodäni inänite, Pönömîni æncæmönimpa, ante änewëñämaï quëwencæminimpa.

**Mönö Awënë Itota nänö
ocæ ëmænte ponguïönæ**

¹³Mönitö tönïñamîni ëñëedäni. Nê æmæwo wængainäni iñömö æbänö baquïnäni, ante mînitö ëñencæminimpa, ante yewæmömönipa. Wadäni, Mönö ñäni ömæmongæimpa, ante pönëñämaï inäni inte wæwënäni bai mînitö wïi adobai wæwëmîni incæminimpa, ante yewæmömönipa. ¹⁴Itota æmæwo wæningä incæ ñäni ömæmonte inongäimpa, ante pönëmö imompa. Itota ingante pönente nê wængainäni iñönänite Wængonguï iñömö mäninäni inänite Itota tönö tömengä weca ænte mämongä poncæädänimpa, ante adobai pönëmompa.

¹⁵Wængonguï nänö apænedö bai mönitö iïmaï ante mînitö imînite apænemönipa. Awënë Itota nänö ponguïönæ mönö nê mîimö quëwëmö inte ayæ ongömö iñömö mönö wïi täno tömengä weca gocæmöimpa. Wæætë tömengä ingante pönëninque nê æmæwo wængainäni inte mäninäni iñömö täno goquïnänidö anguënë. ¹⁶Edæ mönö Awënë Wængonguï nänö wææ änonque ante yedæ äñongä Wængonguï anquedoidi tæiyæ awënë aa pecæcäimpa. Wængonguï todompeta näni ancadeca adocanque we we öncæ cæyongä mönö Awënë Codito incæ öönædë quëwente pö wææncæcäimpa. Pö wææñongä tömengä ingante nê pönente wængainäni

tömëñäni täno ñäni ömæmoncæädänimpa. ¹⁷Ayæ ate Wængonguï cæcä beyænque mönö nê mîimö quëwëmö inte ayæ ongömö iñömö mönö tömëñäni tönö godongämæ boguïmancodë æicæmöimpa. Boguïmancodë æidinqe mönö Awënë öönædë inö wææ pönongante mönö tömengä ingante bee tencæmöimpa. Ìninqe cöwë Awënë weca quëwencæmöimpa. ¹⁸Mänömaï beyæ, Mönö Awënë Codito incæ öönædë quëwente pö wææncæcäimpa, ante pönëninque wampo pönencæädänimpa, ante cædinque mînitö wacä ingä wacä ingä ædæmö apæneedäni.

5 ¹Nöwo mönitö tönïñamîni ëñëedäni. Æönædö mänïi baquïi, ante mînitö imînite ædö cæte yewæmonguïmönii. ²Edæ mönö Awënë Itota nänö ponguïönæ iñömö nê awëmö ængä woyowotæ iñontobæ pö guicä bai iñontobæ baquïnö anguënë, ante mînitö tömëmîni waa ëñëmînipa edæ. ³Waodäni, Mönö piyæñe cæte guïñëñämaï quëwëmompa, ante nâni tedeyedë ënengä iñontobæ wëñæ nantate wæcä bai tömëñäni adobai iñontobæ nâni ömæe ewenguïnö baquïnö anguënë. Ìninqe ædö cæte wodii winonguïnänii.

⁴Incæte mînitö mönitö tönïñamîni ëñëedäni. Mänïönæ nâni wæwente ëönæ nê awëmö ænongä pö guicä bai iñontobæ iinqe bayonte mînitö wïi wëmö iñömö quëwëmîni inte guïñëñämaï incæminimpa. ⁵Mînitö Wængonguï wëñæmîni imîni ininqe ñäö iñömö tömämîni quëwëmîni imînipa. Mönö cöwë wentamö iñömö cædönäni bai wïi imöimpa. ⁶Mänömaï beyæ mönö wïi wadäni mö ñönäni bai mongæimpa. Wæætë mönö ñäni ömæmöninque nāmā wææ ante quëwëmö ingæimpa. ⁷Edæ tömëñäni nê mönäni iñömö woyowotæ mönäni inänipa. Ayæ wadäni tî nāmæ bedinque nê quidi quidi dowænte inäni iñömö woyowotæ bete badänipa. ⁸Incæte mönö ñäö iñömö cægömö inte nāmā wææ ante quëwëmö ingæimpa. Tæïnetā wææ wëñiate bai

cædinqe Itota ingante mönō wede pönēnō ante mönō waadete pönēnō ante mönō entawente quēwengæimpa. Tæineta ocabogata wææ encate bai cædinqe mönō edæ, Wængongui ængä beyænque quēwencæmöimpa, ante pönēnō ante mönō ewocate quēwengæimpa. ⁹Edæ Wængongui nänō ængui bate piinguimämo ante tömengä, Wii wæwencæminimpa, ante mönō imonte apænte ængacäimpa. Wæætē mönō Awēnē Itota beyæ tömengä mönō imonte ængä beyænque quēwencæmöimpa. ¹⁰Tömengä, Botō tönō quēwencæminimpa, ante mönō beyæ wængacäimpa. Ininque miī imō incæ wænte imō incæ mönō cōwē tömengä weca quēwencæmöimpa. ¹¹Mänömaī beyæ mīnitō iñömō do cæmini bai gomonga cædäni. Wampo pönencædänimpa, ante cædinqe mīnitō wacä ingä wacä ingä ædæmō apænedinque, Æmæwo pægaimini inte tæi piñænte cædäni, ante odömonte apæneedäni.

**Mönō tönñadäni inänite
Pabodo nänō änō**

¹²Nöwo mönitō tönñamini eñeedäni. Mīnitō imīnite iīmaī apænemönipa. Mīnitō weca nē nanguī odömonte apæneedäni iñönänite mīnitō tömēnāni inänite waa acæminimpa, ämönipa. Edæ Awēnē Itota apænte nänō ænināni inte tömēnāni, Mīnitō iīmaī waa quēwēedäni, ante mīnitō imīnite nē aadäni inänipa. ¹³Tömēnāni nāni cædō beyænque mīnitō tömēnāni inänite godömenque nanguī waa amini inte waadete pönēedäni. Mīnitō wacä ingä wacä ingä piyænē cæte quēwēedäni.

¹⁴Mönitō tönñamini eñeedäni. Mīnitō imīnite iīmaī ante ancaä ämönipa. Wæntæye inäni inänite wææ ante apæneedäni. Guiñente inäni wampo pönencædänimpa, ante tömēnāni inänite ædæmō apæneedäni. Æmæ pönēnāni tönō godongämæ cædäni. Wadäni tömānāni inänite mīnitō waadete ee cædäni ämönipa.

¹⁵Æcämenque ingante wadäni wēnæ wēnæ cædäni adinque mīnitō Baa ämini beyænque mänināni wæætēdō wæætē näēmæ wēnæ wēnæ cædämaī incædänimpa. Wæætē wacä ingä wacä ingä cōwē waa cæcæmönimpa, ante pönēninque cæedäni. Ayæ wadäni tömānāni inänite adobaī cædäni.

¹⁶Mīnitō cōwē watapæ tote quēwēedäni. ¹⁷Wængongui ingante woyowotæ itædē apænete quēwēedäni. ¹⁸Mīni quēwenganca quīēmē bai ba incæte mīnitō cōwē Wængongui ingante waa ate pönēninque apæneedäni. Edæ Itota Codito nempo nē quēwēmini inte mäninō ante mīnitō beyæ ante Wængongui nänō änō impa.

¹⁹Wængongui Önöwoca nänō cæinō adinque mīnitō tömengä ingante ædō cæte, Cædämaī iē, ante wææ anguimīni. ²⁰Wængongui beyæ nē apæneedäni nāni apænedō eñēninque mīnitō badete todämaī quēwēedäni. ²¹Wæætē waodäni nāni apænedō tömānō ante eñēninque, Æbänō i, ante edonque eñengæimpa, ante cædinqe mīnitō, Nö nāni änō i, Babæ nāni änō i, ante pönēninque do eñencæminimpa. Waa änō impa, ante eñēninque mīnitō mäninō ante ö ænte bai quēwēedäni. ²²Quīēmē wēnæ wēnæ cæquīi, ante adinque mīnitō Baa ante gomō aedäni.

²³Wængongui incæ nē piyænē cædongä inte pönō cæcä beyænque ædæmō tæiyæ waemō entawēmīni incæminimpa. Awēnē Itota mönō Codito tömengä nänō ponguinganca mīnitō iñömō Wængongui pönō cæcä ate mīnitō mimō incæ önöwoca incæ baonga incæ wēnæ wēnæ cædämaī incæminimpa. ²⁴Wængongui nänō nē apænte ænimīni iñöminite tömengä mīnitō imīnite cōwē pönēninque tömengä nänō änō bai ædæmō cæcæcäimpa.

**Pabodo, Waa quēwencæminimpa,
angampa**

²⁵Mönitō tönñamini iñömō eñeedäni. Mīnitō mönitō beyæ ante Wængongui ingante apæneedäni. ²⁶Mīnitō

pönencabo iñöminite mönitö tömämüni
 waa quëwencämüinümpa, ante waadete
 pönëninque ämönüpa. ²⁷Edæ Awënë
 Itota ëñëñongä botö münitö imüinite wææ
 ante, İi yewämöinta adinque münitö
 müni pönencabo iñöminite adocanque

ingante ämüni tömänäni ëñëñönäni
 tömengä adotaa adinque apäñecä
 ëñencädänümpa, ämüpa. ²⁸Awënë Itota
 mönö Codito münitö imüinite waadete
 pönö cæcæcäümpa, ante botö mäninque
 ante yewämömüpa.

2 Tetadönitenteidi inänite Pabodo cadota ante ayänta nänö yewämongainta

**Pabodo, Waa quëwëedäni,
ante apänecampa**

1 ¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Mönö töninäda Tidibänö tönö Tımoteo tönö godongämä apänete ate yewämömo aedäni. Tetadönica inömo quëwëmini inte Codito ingante godongämä mini pönencabo inömini inte ëñeedäni. Minitö mönö Mämpo Wængongui nempo ayä mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëmini iminipa. ² Mönö Mämpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito waadete pönö cæda ate minitö gänë entawencämiminipa, ante yewämömönipa.

**Itota Codito pongä ate Wængongui
apänte pancæcäimpa**

³ Mönitö töninämini ëñeedäni. Mini wede pönönö godömenque päte bai impa, ante ayä tömämini wacä ingä wacä ingä mini waadete pönönö waa pönö päte bai iminipa. Mänömaï beyä mönitö minitö beyä ante Wængongui ingante cöwë waa ate pönëninque apänequënmöni imönipa. ⁴ Wadäni minitö iminite quiëmë togäwëninque wënä wënä cædäni caate wämüni incæ quiëmë beyä wëwëmini incæ minitö wëntäye inämaï inte ee cämüni. Mänömaï beyä Wængongui ingante godongämä nani pönencabo wayömö wayömö quëwëñönänite mönitö incæ mini cæinö ante waa adinque cöwë apänemönipa. Ayä mini wede pönönö ante cöwë apänemönipa. ⁵ Mäninö ante beyä Wængongui apänte nänö panguinö

ante, Tömengä cöwë nö panguingänö anguënë, ante do ëñëmompä. Mänömaï beyä minitö Wængongui Awënë Odeye nempo guicæte ante eyepä waa pönö bacämüni. Minitö do mäninö Wængongui nempo mini öönädë quëwënguïnö beyä wäwente quëwëminipa.

⁶ Wængongui në nö cædongä ingampa. Edä wadäni minitö iminite wënä wënä cædäni ate wëwëmini inömini tömengä wæätë tömënanä inänite wënä wënä cæcä ate wäwencædänimpa. ⁷ Ayä minitö në wëwëmini inöminite pönö cædinque tömengä mönitö imönite adobai pönö cæcä ate tömämo mönö wäwënamäi baquimö imompä.

Mönö Awënë Itota tönö tömengä anquedoidi në täi piñänte cædäni tönö öönädë ongonte pö gonga bæcote bai godongämä wæëñönäni tömämo ayömö mänömaï bacæimpa. ⁸ Mönö Awënë Itota ingantedö ante mönö watapä apänedö ante në ëñënamäi cædäni inömo, Wængongui æbanö ingaingä ingäa, ante ëñënamäi inäni inönänite tömengä mäninäni inänite pante cæcæcäimpa. ⁹ Wængongui adodäni inänite päninque æmäwo wo ewencæcäimpa. Tömënanä inömo Awënë Itota weca tömengä nänö täi piñämämo wäemö pönö nänö emönömö mäninömo pö guidämaï incædänimpa, ante Wængongui wææ cæcæcäimpa. ¹⁰ Awënë Itota nänö ponguiönä Wængongui mänömaï cæcæcäimpa. Mänionä Itota quinäni inömo në täiyä wäemö ewocate quëwënanä inte tömengä ingante waa

acädänimpa, ante poncæcäimpa. Ayæ tömengä në pönänäni weca pöñongante tömenäni tömänäni, Tömengä waa pöní cæcä amönipa, ante watapæ ancädänimpa, ante cæcæte ante poncæcäimpa. Ayæ mīnitō adobai mōnitō apænēdō ante ēñēnīnque pōñēmīni inte tömengä quīmīni iñōmō mōnitō tōnō adobai cæcæmīnīnque, ante cæcæte ante poncæcäimpa.

¹¹Mänōmai beyæ mōnitō mīnitō beyæ ante woyowotæ itædē Wængonguī ingante apænēmōnīpa. Wængonguī, Mīni quēwenguīnō ante quēwencæmīnīnque, ante mīnitō imīnīte apænte ængä inīnque mōnitō, Mīnitō eyepæ waa pöní bacæmīnīnque, ante mōnō Mæmpo Wængonguī ingante apænēmōnīpa. Mīnitō, Mōnitō waa cæcæmōnīnque, ante mīni änō bai tömänō ante Wængonguī nänō tæi piñæmāmo inte iinque cæcæcäimpa, ante apænēmōnīpa. Ayæ mīni wede pōñēnō beyæ mīnitō cæquīnō tömänō ante tömengä adobai iinque cæcæcäimpa. ¹²Mōnō Awēnē Itota pōnō cæcä beyænque mīnitō waa pöní cæmīni adīnque wadāni tömengä emōwo ante waa ate apænecädänimpa. Ayæ tömengä mänōmai cæcä beyænque wadāni, Mīnitō waa quēwēmīni imīnīpa, ante mīnitō imīnīte waa acädänimpa. Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota waadete pōnō cæda bai mänōmai bacäimpa, ante mōnitō mänīnō ante Wængonguī ingante apænēmōnīpa.

**Mōnō Awēnē Itota nänō
ponguīōnæ æbänō baquī, ante**

2 ¹Mōnitō tōniñamīni ēñēdāni. Mōnō Awēnē Itota Codito nänō ponguīnō ante amōnīpa. Ayæ tömengä æbänō, Botō weca pōedāni, ante gæcä goquīmō imōmpa, ante apænēdīnque mīnitō imīnīte iīmai amōnīpa. ²Mīnitō weca quēwēnāni pancadāniya iñōmō, Mōnō Awēnē nänō ponguīōnæ do batīmpa, ante änāni ēñēnīnque mīnitō idīquībæ pōñēnāmai bacæmīnīnque, amōnīpa. Edæ mōnitō Wængonguī beyæ në apænēmōni inte mōni apænēyedē

incæ mōni odōmonte apænēyedē incæ mōni yewæmōintaa yewæmōñedē incæ æyedēmē incæ apænēmōnīpa, ante mänīnāni iñōmō mōnitō imōnītedō ante apænēdīnque, Pabodoidi mänīnō ante apænēdāni inānīpa, ante tēdēdāni ēñēnīnque mīnitō quīñēnte wædāmai iedāni amōnīpa. ³Æcāmenque angä æbāmē nänō änō ēñēnīnque mīnitō oda cæte godāmai iedāni.

Edæ waodāni tæiyænāni Wængonguī ingante Baa ante wadæ godāni ate wacä në wiwa cæcä inte pongä acäimpa. Ayæ tömengä pongä ate mōnō Awēnē nänō ponguīōnæ bacäimpa. Māningä në wiwa cædongä iñōmō Wængonguī æmæwo nänō në wo ewengūngä ingampa. ⁴Æcāmenque ingante, Wængonguī ingampa, ante waodāni waa adīnque ædæ wæænīnque apænēdāni incæ ayæ quīēmē adīnque, Wængonguī impa, ante waa adīnque apænēdāni incæ māningä në wiwa cædongä iñōmō wængonguīdī nāni në änōnāni tömänāni inānīte Baa ānīnque nāmā ængō cæte bai cæcä inongampa. Wængonguī oncō tæiyæ waēmō oncōnē adocā pō guīite tæ contadīnque, Botō tömēmo wængonguīmo inōmo imōpa, angä ingampa.

⁵Botō mīnitō weca quēwēñedē mänīnō ante mīnitō imīnīte apænētabōpa. Wīi ēñēmīnitawo. ⁶Adocā në wiwa cædongä iñōmō Wængonguī nänō äönæ mänīōnæque edonque pongä acädänimpa. Inīnque quīnō beyæ ante māningä ayæ pōñāmai ingāā, ante mīnitō nōwo do ēñēmīnīpa. ⁷Adocā awēmō nänō wiwa cæpāmo incæ do ēñēnte cædāni inte waodāni tæiyænāni quīēmē wiwa i, ante do cædānīpa. Incæte tömenāni inānīte, Wīwa cædāmai iedāni, ante në wææ cædongä iñōmō adodō ante godōmenque wææ cæcä ingampa. Në wææ cæcä ingante quīquēnē wacä wæætē, Māninganca idæwaa, ānīnque ö ængä wadæ gocæcäimpa. ⁸Māñīñedē në wiwa cædongä iñōmō edonque pongä acädänimpa. Incæte Awēnē Itota

pöninque tömengä nänö öö guëmämämo inte mäningä ingante wænongå wænguingä ingampa. Tömengä nãö apäite emönongä inte pongä adinque nê wîwa cædongä guiquenê æmæwo wo ewente bacæcäimpa. ⁹Wîwa cædongä ingante Tatána nänö tæi piñæmämö inte da pönongä ponguingä ingampa. Tömengä nänö mä cæ bai quiëmê bamönengæ cæcä adinque waodáni, Æbänö cæcää, ante oda cæte gocædänimpa. ¹⁰Ayæ quiëmê wænæ wænæ nänö cæpämö beyæ nê æmæwo wo ewente baquináni iñömö oda cæte godänipa. Edæ Wængongui nawangä nänö angainö ante waadete pönënamai iñönänite Wængongui tömënanî inänite, Quëwencæminimpa, ante ædö cæte ænguingää. Mänömai beyæ tömënanî æmæwo wo ewente bacædänimpa.

¹¹Mänömai beyæ, Tömënanî nê wîwa cædongä wapiticæ nänö angainö ante pönencædänimpa, ante cædinque Wængongui tæi piñænte cæcä beyænque tömënanî babæ ante pönente oda cædänipa. ¹²Edæ Wængongui nawangä nänö angainö ante nê pönënamai inináni inte wæætê, Mönö wentamö mongæmämö incæ waa impa, ante watapæ todináni iñönänite Wængongui mänináni tömänänî inänite apænte ante pancæte ante mänömai cæcampa.

**Wængongui, Quëwencæminimpa,
ante nê apænte ænináni**

¹³Mönitö töninamini minitö mönö Awënê Itota nänö nê waademini inte ëñeedäni. Inguipoga badönämai iñedê Wængongui minitö iminite do, Quëwencæminimpa, ante apænte ængacäimpa, ante mönitö minitö beyæ ante tömengä ingante waa ate pönëninque cöwê apænequënëmöni imönipa. Tömengä iñömö, Botö Önöwoca pönö cæcä ate tæiyæ waëmö ewocamini inte minitö nawangä botö angainö ante pönëmîni beyæ quëwencæminimpa, ante minitö iminite ængacäimpa. ¹⁴Itota ingantedö ante mönitö watapæ apænedö beyæ

Wængongui, Quëwencæminimpa, ante minitö iminite apænte ængacäimpa. Tömengä, Awënê Itota Codito nãö nänö emönö bai minitö adobai nãö bai entawencæminimpa, ante cædinque minitö iminite apænte ængacäimpa.

¹⁵Mönitö töninamini ëñeedäni.

Mänömai beyæ tæi ongonte quëwëedäni. Edæ mönitö önöne inte tedemöni ëñënimini incæ yewæmointa yewæmömöni adinque ëñënimini incæ minitö mönitö odömönte apænedinö ante iimpo cædämai quëwëedäni.

¹⁶Mönö Mæmpo Wængongui mönö imonte nê waadecä inte pönö ædæmö cæcä ate mönö, Tömengä weca cöwê quëwëuimö imompa, ante pönëninque wampo pönëmö inte quëwëompa. Ayæ, Waa bacæimpa, ante mönö pönëmompa. Iinque tömengä tönö mönö Awënê Itota Codito, Iimai cæcædäimpa, ante ämönipa. ¹⁷Tömëna ædæmö apæneda beyænque minitö wampo pönëninque tæi ongonte quëwencæminimpa. Ayæ tömëna cæda beyænque minitö æmæwo pægaimini inte tömäi mîni waa cædö ante mîni waa änö ante tæi piñænte cæcæminimpa.

**Minitö mönitö beyæ ante
Wængongui ingante apæneedäni**

3 ¹Adodeque ante iinque yewæmömönipa. Mönitö töninamini ëñeedäni. Minitö mönitö beyæ ante Wængongui ingante iimai apæneedäni. Mönitö wayömö wayömö gote möni apæneyömö mönö Awënê nänö angainö ante nangui inäni quingæ ëñencædänimpa, ante apæneedäni. Ayæ, Minitö bai wadani adobai iï änö ante Wængongui ingante waa ate pönëninque æncædänimpa, ante mäninö ante Wængongui ingante apæneedäni.

²Wadani nê wænæ wænæ cædäni inte wîwa cædäni iñömö tömënanî mönitö imönite wænæ wænæ cædämai, ante mänii beyæ ante minitö adobai Wængongui ingante apæneedäni. Edæ wiï waodani tömänänî pönënanî inänipa.

³Incæte mönö Awënê cöwê ædæmö aacä inongä ingampa. Tömengä pönö

cäcä ate mīnitō ämæwo pægaīmīni inte tæi pīñænte cæcæmīnīmpa. Ayæ, Tatāna mīnitō imīnite wænæ wænæ cædāmai incæcäīmpa, ante Wængonguī adobaī aacä incæcäīmpa. ⁴Mīnitō imīnite mōni wææ änō ante ēñēnīnque do cæmīni incæ godōmenque adodō cæcæmīnīmpa, ante Wængonguī pōnō cæcæcäīmpa, ante mōnitō do pōnēmōnīpa.

⁵Wængonguī nānō waadete pōnēnō ante ēñencæmīnīmpa, ante mōnō Awēnē taadō ēñente odōmonte bai pōnō odōmongä ate mīnitō mīmōnē ēñencæmīnīmpa. Itota Codito pōnō cæcä beyænque mīnitō wæntæye ināmai inte ee cæcæmīnīmpa.

Cæcæte ante mōnō cæquēnēnō

⁶Mōnitō tōniñamīni ēñeedāni. Mōnitō mōnō Awēnē Itota Codito emōwo ante mīnitō imīnite wææ ämōnīpa. Mōnō tōniñadāni pancadāniya wæntæye ināni adīnque ayæ mōni odōmonte apænedō mīni ēñente ænīnō bai quēwēnāmai ināni adīnque mīnitō iñōmō mänīnāni tōmānāni inānite gomō aedāni.

⁷Mōnitō cægai bai mīnitō æbānō adobaī cæquēnēmīni imīnīpa, ante edæ tōmēmīni do ēñēmīnīpa. Mōnitō mīnitō weca quēwēñedē wæntæye ināmai quēwentamōnīpa. ⁸Ayæ adobaī æcāmenque cænguī ante nāni pōnōni ænīnque mōnitō ononque ænāmai inte wæætē paga cæte cæntamōnīpa. Ayæ, Mīnitō cænguinque ante pōnēnīnque wædāmai incæmīnīmpa, ante mōnitō, Tōmēmōni cænguī cæncæmōnīmpa, ante woyowotæ itadē nanguī cædīnque quēwentamōnīpa. ⁹Mōnitō mīnitō imīnite, Mōni quēwengæīmpa, ante, Cænguī tōnō mōnitō owoquincō pōnōmīni æncæmōnīmpa, ante änāmai intamōnīpa. Mōnitō mänōmai ante bai waa incædōnīmpa. Wæætē æbānō mōnitō cætamōnīni, ante adīnque mīnitō adobaī cæcæmīnīmpa, ante cætamōnīpa. ¹⁰Edæ mōni mīnitō weca quēwēñedē incæ mōnitō mīnitō imīnite, Īmai cæedāni, ante wææ antamōnīpa.

Adocanque nē mōnō cæquēnēnō ante, Wīi cæinēmo, angä iñongante mīnitō tōmengä ingante cænguī godōnāmai inguēnēmīni imīnīpa.

¹¹Mīnitō weca pancadāniya ononque cædāmai a ongonde quēwēnāni inānīpa, ante änāni ēñēmōnīpa. Adodāni nē Baa änīnque cædāmai ināni inte wæætē, Wadāni æbānō quēwēnānīni, ante godō wæntæ godō wæntæ tededāni inānīpa. ¹²Mōnitō mänīnāni inānite mōnō Awēnē Itota Codito emōwo änīnque, Mīnitō iīmō iñō iīmō iñō nanguī cæte quēwēedāni, ante wææ ämōnīpa. Tōmēmīni cæte beyænque mīnitō cænguī ænte cæncæmīnīmpa, ante ancaa apænemōni imōnīpa.

¹³Mōnitō tōniñamīni mīnitō guiquēnē, Quiēmē waa impa, ante wæntædāmai inte cōwē cæedāni. ¹⁴Mōnitō mīnitō imīnite iī yewæmōintaa mōni yewæmongainō ate adocanque ēñēnāmai cæcä inīnque, Tōmengä æcānō ingää, ante aedāni. Ayæ tōmengä guingo imonte wæcæcäīmpa, ante tōmengä ingante gomō aedāni. ¹⁵Mīnitō adocä ingante, Wīi wacä ingampa, ante pōnēnīnque wæætē tōmēmīni biwīidi inānite ante bai tōmengä ingante wææ ämīni ēñencæcäīmpa.

Waa quēwencæmīnīmpa, ante Pabodo angampa

¹⁶Mōnō Awēnē Itota nē piyænē cædongä incæ tōmengä pōnō cæcä ate mīnitō æbāmenque bamīni incæ cōwē piyænē cæte quēwencæmīnīmpa. Mōnō Awēnē mīnitō tōmāmīni weca a ongoncæcäīmpa, ämopa. ¹⁷Botō Pabodobo ñowo tōmēmō onompoca yewæmōnīnque, Mīnitō imīnite waa pōnēmopa, ante yewæmōmo aedāni. Pabodo nānō yewæmōinta impa, ante ēñencæmīnīmpa, ante cædīnque botō tōmanta yewæmōnīnque mänōmai bai yewæmōmopa. ¹⁸Mōnō Awēnē Itota Codito mīnitō imīnite waadete pōnō cæcæcäīmpa, ante botō mänīnque ante yewæmōmopa.

1 Tımoteo

ingante Pabodo cadota ante tänota nänö yewæmongainta

Tımoteo ingante Pabodo yewæmongampa

1 ¹Botö Pabodobo inömo imopa. Itota Codito nänö në da godongaïmo imopa. Itota Codito waa pönï nänö inö bai mönö adobai bacæmöimpa, ante pönëmompa. Ìninqe Itota Codito mönö në pönëngä tönö Wængongui mönö imonte në Ængaingä tönö botö imote äna ëñëñmote da godöna godïmo imopa. ²Tımoteo ëñëmi, Bitö acæbiimpa, ante bitö imite yewæmömopa. Edæ mönö wede pönëno ante apænebo në ëñëniimi inte bitö Itota Codito quïmi badinque näwä botö wëmi bai inömi imipa. Ìninqe botö, Mæmpo Wængongui tönö Awënë Itota mönö Codito tönö bitö imite waadete pönö waa cæda ate bitö gänë entawencæbiimpa, ämopa.

Wadani wapiticæ nani odömönte apænedö

³Botö Mäatedöniabæ iñömö pöninque bitö imite, Epeto iñömö ee ongöe, nanguï antabopa. Mäniñömö wadani babæ wapiticæ nani odömönte apænedö ante në odömönte apænedönäni inänite bitö, Minitö godömenque mäninö ante odömönte apænedämaï iedäni, ante ämi ëñencædanimpa. Mänömainö ante do botö äninö bai ñowo adodö ante bitö imite ämopa. ⁴Ayæ, Dodäni önonque ante nani tedegainö ante pönënamai quëwëedäni, ante bitö ancæbiimpa. Ayæ adobai tömënanï wæmæidi tæiyænäni ante pönëninque, Æmönänidö ingainäni,

ante ancaa änewëñönäni bitö tömënanï inänite, Minitö mäninö ante pönënamai iedäni, ancæbiimpa. Edæ mäninö nani tedewëno beyæ tömënanï, Æbanö i, ante nanguï wæætedö wæætë änewënanipa töö. Wæætë edæ, Wængongui nänö cædö ante wede pönëninque mönö cæquënenö guiquënë tömënanï nani tedewëno beyæ pönömenque cætimpä.

⁵Mänömainö ante äninque botö, Tömënanï mimö iïmai entawëninque waadete pönencædanimpa, ante ämopa. Edæ mimö waëmö pönï entawëninque tömënanï Wængongui ingante wede nani pönëno beyæ waadete pönencædanimpa. Ayæ adobai nämä apænte adinque wentamö mongænämaï entawënanï inte tömënanï waadete pönencædanimpa. ⁶Ïnæmpa pancadäniya mäninö ante ëñëninque Baa ante ñimpo cæte wadæ godinque önonque ante quëwënanipa.

⁷Möitee wodi nänö wææ yewæmongainö ante odömönte apæneinëmönipa, ante në änanï incæ tömënanï nani odömönte apæneyedë quïno apænedäni, ante ëñënamai inänipa töö. Adobai quïëmë ante apænedinque tömënanï, Ìmaï impa, iïmai impa, ante apænedäni incæte ëñënamai inäni inte apænedänipa.

⁸Möitee wodi nänö wææ yewæmongainö ante adinque nöingä cæmö ininque mäninö tömengä nänö wææ angainö iñömö waa ante imaimpa, ante do ëñëmompa. ⁹Möitee wodi nänö wææ yewæmongainö ante Wængongui wiï në nö cædäni beyæ pönö wææ angacäimpa. Wæætë në ëñënamai cædäni tönö wadani mäninö ante

ēñēnāni incæ nē godōmenque wēnæ wēnæ cædāni tōnō tōmēnāni beyæ pōnō wææ angacāimpa, ante do ēñēmompa. Ayæ adobaī Wængonguī ingante Baa ante nē quēwēnāni tōnō wēnæ wēnæ cædāni beyæ wææ angatimpa. Nē tæiyæ waēmō entawēnāmaī inōnāni beyæ ayæ adobaī Wængonguī ingante nē badete todōnāni beyæ wææ angatimpa. Mæmpocā ingante wāānā inante nē wænōnāni beyæ ayæ adobaī waocā ingante nē piinte wænōnāni beyæ wææ angatimpa. ¹⁰Nānōogængā ināmaī iñongante nē towēnāni beyæ ayæ adobaī onguīñænāni nāna onguīñæncaya guēa towēnāni beyæ wææ angatimpa. Nē cæte quēwengā bacæcāimpa, ante waocā ingante nē godonte ænāni beyæ ayæ adobaī nē babæ ānāni beyæ wææ angatimpa. Wadāni inānite, Nō āmōnīpa ēñēedāni, ante nē babæ ānewēnāni beyæ ayæ adobaī nō odōmonte apænedō incæ nē wadō ante cædāni beyæ wææ angatimpa. Mānīnāni tōmānāni ēñēcædānīpa, ante Wængonguī mānīnō ante pōnō wææ angacāimpa, ante ēñēmompa.

¹¹Edæ Wængonguī ñāō apāite ēmongampa, ante odōmonte apænecebiimpa, ante tōmengā nē waa inongā inte edæ tōmengā watapæ nānō apænedō ante pōnongā æntabopa. Ayæ nō nānō odōmonte apænedō ante Wængonguī nānō pōnō angainō ante adodō ānō impa.

**Wængonguī waadete nānō
pōnō cædō ante**

¹²Itota Codito mōnō Awēnē pōnō cæcā beyænque botō tæī ewocabo batabopa. Tōmengā iñōmō botō imote waa adinque, Bitō nē pōnēmi inte cōwē ædæmō cæbi imīpa. Inīnque bitō botō beyæ wadāni inānite nē cæbi bacæbiimpa, ante pōnō cægacāimpa. Mānōmaī beyæ botō tōmengā ingante waa ate pōnente apænebopa. ¹³Botō wēēnēdē Itota Codito ingante nē godō babæ ante ānewengaimo imopa. Tōmengā ingante nē pōnēnāni inānite wēnæ wēnæ

cæquīmo, ante nē togænōmo inte botō nē piinte quēwengaimo imopa. Incæte botō nē pōnēnāmaī inōmo inte, Quinō cæquīī, ante ēñēnāmaī inte cæbo adinque Wængonguī, Quēwencæbiimpa, ante pōnō waadete waa cægacāimpa.

¹⁴Mōnō Awēnē botō imo nanguī waadete pōnō cæcā adinque botō Itota Codito nempo quēwēnīnque nē wede pōnēmo badinque nē waadete pōnēmo bagaboimpa.

¹⁵Īmaī ante nō pōnī nāni ānō nāwangā ante impa, ante āmo ēñēmaīmīnīpa. Itota Codito iñōmō, Wēnæ wēnæ cæmīni imīnite æmo beyænque quēwenguīmīni, ante inguipoga wææ pongacāimpa. Tōmengā mānōmaī cæcā incæte wadāni wēnæ wēnæ cædāni iñōnāni botō tōmēmoque godōmenque wēnæ wēnæ nē cægaimo imopa. ¹⁶Mānōmaī beyænque tōmēmoque godōmenque wēnæ wēnæ cægaimo iñōmote Itota Codito pōnō waadete angā beyænque quēwengaboimpa. Wēēnēdē botō baī nē wēnæ wēnæ cægaināni inānite adinque Itota Codito, Botō weca cōwē wantæpiyæ nāni quēwenguīnque pancadāniya botō imote pōnenguīnāni inānīpa, ante do ēñengacāimpa. Inīnque tōmengā, Botō nē waadete cædinque ee abo imopa, ante tōmēnāni inānite odōmoncæte ante cædinque tōmengā botō Pabodobo imote mānōmaī pōnō waadete waa cægacāimpa.

¹⁷Mōnō Wængonguī iñōmō cōwē wænāmaī nē quēwengaingā inongā inte tōmengā iñcayæ ate adobaī cōwē wænāmaī inte Awēnē Odeye inongā ingampa. Tōmengā awēmō iñōmō quēwēnongā iñongante mōnō waocabo tōmengā ingante ædō cæte aquīī. Tōmengā wæætē tōmāā nē ēñengaingā inongā ingampa. Inīnque tōmengā adocanque Wængonguī inongā iñongante mōnō tōmengā ingante cōwē waa aquimō anguēnē. Tōmengā ingante, Bitō ñāō baī emōmi inōmi imīpa, ante apænedinque mōnō ñīne cædāmaī inte cōwē watapæ angæimpa. Cōwē ĩmaī babaimpa, ante Amēē, āmopa.

¹⁸Tímoteo, botö wëmi ëñëmi. Në pönënanï wëëñëñedë Wængonguï beyä apäenedinque bitö imitedö ante nani angainö bai adobainö ante apäenedinque botö iïmaï ämopa. Edä tömënanï nani angainö ante ëñente cædinque bitö tontadoidi nani cæbai adobai bitö cæquënëñö ante guïñëñamaï inte wæætë tæï ëwocate nangui cæcæbiimpa. ¹⁹Wængonguï ingante cöwë wede pönente incæbiimpa. Adobai mimö entawëmi inte nämä apænte pönëninque wentamö mongänamaï inte bitö cöwë quëwencæbiimpa. Edä mini pönencabo iñöminite pancadaniya nämä apænte änämaï inani inte Codito ingante nani pönëninö ante dobæ ñimpo cæte wadæ godänimpa. ²⁰Iimëneo tönö Adecantodo adobai Wængonguï ingante ñimpo cædinque wadæ godatapa. Ìninqe, Tömëna, Wængonguï ingante mönö wënæ wënæ ante babæ änämaï ingäimpa, ante ëñencædaimpa, ante cædinque tömëna inate Tatana nempo pædæ godontabopa.

**Wængonguï ingante mönö
iïmaï apänecæiimpa**

2 ¹Mini pönencabo iñöminite botö täno iïmaï ämopa. Wængonguï ingante mini apäneyedë quiëmë mini äinënö ante apänecæminimpa. Tömengä ingante waa ate pönente apäenedinque waodani tömänani beyä ante apänecæminimpa ämopa. ²Awënë odeyeidi incæ pönömenque awënëidi tömänani incæ mönö imonte waa aayönani mönö piyänë cæte quëwengäimpa, ante cædinque minitö tömënanï beyä ante Wængonguï ingante apänecæminimpa. Edä Wængonguï ingante mönö cæquënëñö ante ayä waodani inänite mönö cæquënëñö ante mönö waa cæte quëwencæmöimpa, ante Wængonguï ingante awënëidi beyä ante apänecæminimpa. ³Mänömainö ante mönö apänedö iñömö waa impa. Wængonguï mönö imonte në Ängäingä inongä inte mäninö mönö apänedö ante waa acampa. ⁴Waodani

tömänani näwangä botö angainö ante ëñencædänimpa, ante Wængonguï pönö ængä beyænque quëwencædänimpa, ante në waa cæinënongä ingampa.

⁵Edä adocanque Wængonguï inongä ingacäimpa. Tömengä waodani inänite adinque, Wadani bai inänipa, ante nänëñë quëwengacäimpa. Ìninqe Itota Codito në Waocä ëñagaingä inte tæcæguedë adocanque në pongä inte, Waodani Wængonguï guidënanï badinque adoyömö bee tente godongämæ quëwencædänimpa, ante pönö cægacäimpa. ⁶Tömengä iñömö mönö imonte ante godonte æncæte ante cædinque nämä wepæ incæ godoncæte ante në pongä ingacäimpa. Wængonguï, Ìionæ, ante nänö angäionæ incæ iinque bayonte mäninö Codito nänö cægainö ante, Nö impa, ante tömänani inänite në odömongä ingacäimpa. ⁷Mäninö ante bitö në apänebi bacæbiimpa, ante Wængonguï botö imote angä ëñëninque botö tömengä nänö në da godömo batabopa, ante näwangä ämopa. Edä babæ änämaï imopa. Ayä näwangä mönö pönëñö ante Wængonguï, Wadani oodeoidi inämaï inani adobai pönencædänimpa, ante cædinque botö imote angä ëñëninque botö tömengä nänö në odömonte apänedömo imopa.

⁸Wayömö wayömö godongämæ mini pönencabo ongonte minitö onguïñämini iñömö në piinämaï imini inte Wængonguï ingante apänemini adinque botö waa tobaïmopa. Wadani inänite në piinte wæætedö wæætë änämaï inte wæætë tæiyä waëmö entawëmini inte Wængonguï ingante pædæ æmpote apänecæminimpa, ante ainëmopa.

⁹Ayä onquiyämini iñömö waëmö weocoo mongämämini incæte minitö, Botö waëmö weocoo mongæmo adinque wadani botö imote waa acædänimpa, ante änämaï inte nämä baö ante guïñëñate pönëninque weocoo ædæmö wëñate mongæncæminimpa. Minitö ocaguï que que cæminä incæte oodo badöi tönö pededamö nani ämö wente cædämaï incæminimpa. Waëmoncöo

nāni nanguī godonte ænincōo nāni waa acoo ante mīnitō mongænāmaī incæmīnīmpa. ¹⁰Wæætē edæ Wængongui ingante, Bitō Wængongui Awēnē imidō anguēnē, ante nē watapæ apænemīni imīni inīnque mīnitō mīni apæneī bai cædinque mīni waa cæquēnēnō ante pōnencæmīnīmpa. Mānōmaīnō ante pōnente quēwencæmīnīmpa, ante adobai aīnēmopa. ¹¹Wadāni apæneyōnāni mīnitō onquiyæmīni tededāmaī inte ēamonca ongonte ēñencæmīnīmpa. Ayæ nē āmōni mōni ānō ante ēñēnīnque wadō pōnēnāmaī inte do ēñente cæcæmīnīmpa, āmopa.

¹²Godongāmæ mīni pōnencabo weca ongonte mīnitō onquiyæmīni iñōmō odōmonte apænedāmaī incæmīnīmpa, ante botō wææ āmopa. Ayæ adobai onguīñæmīni imīnite onquiyæmīni iñōmō, īīmaī cædāni, ante ānāmaī incæmīnīmpa, ante wææ āmopa. Wæætē tededāmaī ēñencæmīnīmpa. ¹³Wængongui edæ onguīñængā Adāo ingante tāno badōnīnque ayæ onquiyængā Eba ingante badongacāīmpa. ¹⁴Ayæ Tatāna wīī Adāo ingante wapiticæ māocā oda cægacāī. Wæætē Eba ingante æpiticæmē māocā oda cædinque do wēnæ wēnæ cæcā bagacāīmpa. ¹⁵Incæte onquiyænāni Wængongui ingante godōmenque pōnēnīnque cōwē waadete pōnēnāni inōnāni inte nē nō pōnente tæiyæ waēmō entawēnāni inīnque tōmēnāni wēñænāni inānite māñōnānite Wængongui wææ aacā beyænque quēwencædānīmpa, āmopa.

**Godongāmæ mōnō pōnencabo
iñōmonte nē aadāni**

3 ¹īīmaī ante nāni ānō nō pōnī ante impa. Godongāmæ mōnō pōnencabo iñōmonte, Aacæboīmpa, ante nē angā iñōmō tōmengā waa cæquinō ante pōnō cæinengā ingampa. ²Incæte wadāni, Wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante ānāmaī incædānīmpa, ante cædinque nē aacā wæætē waa quēwenguēnengā ingampa. Edæ tōmengā nānōogænā adodanque nē

manguīwengā incæcāīmpa. Tōmengā tōō pōnente nō quēwengā incæcāīmpa. Nōinō cæcæīmpa, ante pōnēnīnque nāmā wææ ante nē cæcā incæcāīmpa. Wadāni botō imote waa acædānīmpa, ante cædinque waa quēwencæcāīmpa. Wadāni inānite, Botō oncōnē pō cæedāni, ante cōwē nē watapæ angā incæcāīmpa. Ayæ tōmengā nē waa odōmonte apænecā incæcāīmpa. ³Nē aacā tī nāmā bete beyæ quidi quidi dowænāmaī quēwenguēnengā ingampa. Wacā ingā do piinte cædāmaī inongā inte wæætē ædæmō cæcā inte quēwencæcāīmpa. Tōmengā piyænē cæcā incæcāīmpa. Tōmengā godonte nāni æinta ante waadete pōnente wædāmaī incæcāīmpa āmopa.

⁴Nē aacā tōnō godongāmæ quēwēnāni inānite tōmengā waa aaquēnengā ingampa. Tōmengā wēñænāni inānite ædæmō aacā beyæ tōmēnāni wæætē tōmengā ingante waa adīnque tōmengā nānō ānō ante ēñente cæte quēwencædānīmpa. ⁵Edæ nē aacā tōnō godongāmæ quēwēnāni inānite tōmengā wīī waa aacā inīnque Codito ingante godongāmæ mōnō pōnencabo iñōmonte ædō cæte waa aacā inguingā.

⁶Itota Codito ingante nōwo tæcæ pōnēningā wīī nē aacā baquēnengā ingampa. Edæ mānōmaī inongā iñongante mīnitō, Nē aabi imīpa, āmīni inīnque tōmengā nāmā incæ, Adoboque waa cæbo imopa, ante pōnengā imaingampa. Wēnæ awēnē mānōmaī pōnengā beyænque Wængongui tōmengā ingante apænte nānō panguinō bai nē aacā ingante adobai apænte pāmaingampa. ⁷Ayæ adobai Itota Codito ingante nē pōnēnāmaī ināni nē aacā ingante adīnque, Tōmengā nē waa cæcā ingampa, ante acædānīmpa, ante cædinque tōmengā waa quēwenguēnengā ingampa. Tōmengā waa cædāmaī ingā adīnque tōmēnāni wæætē, Tōmengā wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante pīīmaīnānīpa. Tōmengā waa cædāmaī ingā pīīnāni inīnque wēnæ awēnē iñōmō, Tōmengā

oda cæcæcäimpa, ante godö cæcä ate tömengä do wënæ wënæ cæcä babaingampa.

**Mönö pönencabo tönö
godongämæ në cædäni**

⁸Mönö pönencabo tönö godongämæ në cædäni iñömö adobaí, Mönö eyepæ cæte quëwëmö ininque wadäni mönö imonte waa acædänimpa, ante cædinque waa quëwenguënänäni inänipa. Në cædäni nämä näni äno baí ante nö cæcædänimpa. Tömänäni yowepæ wædænque tí námæ biinömæ näni ämæ wíi nanguí becædänimpa. Babæ cæmöni incæte godonte näni æinta cöwë godömenque æncæmönimpa, ante wadäni näni pönëwënonque ante iñänäni wæætë mäninö ante pönënämaí incædänimpa. ⁹Edæ nämä apænte pönëninque wentamö mongænämaí entawënäni inte tömënäni Wængonguí nänö wë wodonte angainö ante tæcæ ëñëninque tömënäni, Nö pöní mönö pönëñö impa, ante cöwë wede pönenguënänäni inänipa. ¹⁰Ayæ mäninäni inänite minitö, Quinö cæmíni imíni, ante ëñencæte ante cöwä acæmínimpa. Ayömíni tömënäni cöwë waa cæte quëwënäni adinque minitö wæætë tömënäni inänite, Minitö mönö pönencabo tönö godongämæ në cæmíni bacæmínimpa, ante ämíni bacædänimpa.

¹¹Tömënäni nänöogæidi inänite wadäni waa acædänimpa, ante cædinque adobaí eyepæ cæte waa quëwenguënänäni inänipa. Mäninäni iñömö wadäni inänitedö ante babæ änämaí incædänimpa. Wæætë adodäni cöwë töö pönente nö quëwënäni incædänimpa. Tömënäni cöwë pönëninque, Íimaí cæcæmönimpa, ante näni äninö baí ædæmö cæcædänimpa. ¹²Mönö pönencabo tönö godongämæ në cæcä iñömö tömengä nänöogænä adodanque në manguíwengä incæcäimpa. Tömengä wënænäni inänite ayæ tömengä tönö godongämæ quëwënäni inänite tömengä në waa aaquëngä ingampa. ¹³Mönö

pönencabo tönö godongämæ në cædäni iñömö, Në waa cædinäni inänipa, ante adinque mönö tömënäni inänite waa ämompä. Ayæ mänömaí waa cædinäni inte mäninäni, Itota Codito ingante pönëedäni, ante guiñënämaí apænecædänimpa.

**Wë wodonte näni angainö
edonque pöní batimpa, ante**

¹⁴Quingæ bitö weca acæ poncæboimpa, ante pönëmo incæte botö, Íimaí cæe, ante bitö imite yewæmömopa. ¹⁵Botö wæætë wíi quingæ pömo ininque bitö, Mönö Wængonguí tönö godongämæ quëwencabo iñömö inte mönö æbänö cæquíi, ante bitö ëñencæbiimpa, ante yewæmömopa. Edæ Wængonguí në Quëwengaingä químö iñömö inte mönö Codito ingante godongämæ mönö pönencabo iñömö mönö cobacadewæ tæi ongö baí tömengä nö nänö angainö ante ñimpo cædämaí inte wæætë wææ cæmö imompa. ¹⁶Íimaí ante nö pöní impa. Wængonguí ayongä mönö æbänö waa cæte quëwenguíi, ante Wængonguí wë wodonte nö nänö angainö incæ ñöwoyedë edonque pöní mönö ëñëñö iñömö waa pöní impa. Íimaí impa.

Wængonguí inguipoga iñömö
ponte ëñadinque Waocä bacä
agadänimpa.

Tömengä ingantedö ante
Wængonguí Önöwoca, Mäningä
waëmö quëwënongä ingampa,
angacäimpa.

Tömengä ingante Wængonguí
anquedoidi do agadänimpa.

Wabæca wabæca näni quëwencabo
inänite Itota nänö cægainö ante
apænëgatimpa.

Tömämæ quëwënäni pancadäniya
tömengä ingante pönente
bagadänimpa.

Ayæ tömengä ñäö baí ëmöninque
öönædë iñömö ocæ ëmænte
gogacäimpa.

Mänömaíno ante näni ämotamíni äno
baí impa.

**Nē pōnēnāni pancadāniya wadæ
goquīnāni inānīpa, ante**

4 ¹Wængonguī Ōnōwoca iīmaī ante edonque pōnī apænecampa. Īnque iīōnæidi bayonte Codito ingante nē pōnēnāni incæ pancadāniya űnīmpo cæte tōmengā ingante pōnēnāmaī bacædānīmpa. Īnque ōnōwocaidi incæ nē, Wapiticæ oda cæcædānīmpa, ante nē wēnæ wēnæ cædōnāni mīñæ tee empo gocædānīmpa. Goyōnāni wēnæidi nāni odōmonte apænewēnō ēñente cæquīnāni inānīpa. ²Nē babæ ānāni nē wadō tedete wadō cædāni iīōmō tōmēnāni mānīnō wēnæidi nāni odōmonte apænewēnō ante nē odōmonte apænēdāni inānīpa. Īnāni guiquēnē tōmēnāni nāmā nāni apænte pōnēnō ante ōmætawēnāni inte wēnæ wēnæ nāni cædinō ante wædāmaī quēwēnānīpa. ³Mānīnāni iīōmō waodāni inānite wææ ānīnque, Mīnitō, Botō nānōogængā, ante onquiyængā ingante mōnāmaī iedāni, ānānīpa. Ayæ adobaī mōnō waa cænguī adīnque pancaā ante, Cænāmaī iedāni, ante wææ ānānīpa. Īñæmpa Wængonguī edæ tōmāā cænguī badongacāiṃpa. Tōmengā, Botō imote waa ate pōnente apænēdinque nē pōnēnāni iīōmō botō nō angāinō ante ēñēnōnāni inte cænguī ænte cæncædānīmpa, angampa.

⁴Edæ Wængonguī nānō badongaincoo tōmancoo waa pōnī i iīonte mōnō Wængonguī ingante waa ate pōnente apænēdinque tōmāā cænguī æmō īnīnque pancaā ante ædō cæte Baa ante ænāmaī inguīī. ⁵Īñæmpa Wængonguī nānō angāinō beyænque ayæ tōmengā ingante waa ate pōnente apænēmō beyænque tōmāā cænguī iīōmō tæiyæ waēmō cænguī bapa.

Itota Codito ingante nē waa cæcā

⁶Bitō godongāmæ mīni pōnencabo iīōmīnite bitō mānīnō botō ānō ēñēnīnque bitō tōnīñadāni inānite wæætē odōmōmi īnīnque Itota Codito beyæ nē waa cæquīmi incæbiīmpa. Ayæ Wængonguī nānō angāinō ante mōnō

pōnēnō ante ēñente quēwēnīnque bitō waa mōnō odōmonte apænēdō ante nē ēñente cædimi inte edæ tōmo cænte bai nē nō cæbi incæbiīmpa.

⁷Babæidi bai nē tedewēnāni inānite ēñēnāmaī inte bitō onquiyēnāni picænāni incæ ōnonquedō ante nāni tedewēnīnō ante ēñēnāmaī incæbiīmpa. Wæætē, Wængonguī ayongā mōnō waa cæte quēwencæte ante cædinque bitō iīōmō tæī ēwocabo badīnque cæcæboiṃpa, ante godōmenque godōmenque cæcæbiīmpa. ⁸Mōnō baō tæāēmō bacæiṃpa, ante cædinque mōnō űnīmpo cædāmaī inte adodō adodō cæmōmpa. Mānīnonque ante mōnō cædō guiquēnē wædænque waa iṃpa. Wæætē Wængonguī ayongā mōnō waa cæte quēwēmō īnīnque mōnō űōwoyedē waa quēwēnīnque adobaī iīncayæ ate waa quēwenguīmō incæmōiṃpa. Īnque mānīnō ante mōnō cæquīnō iīōmō tōmāā beyæ nō waa pōnī i īnīnque, Mōnō tæī ēwocauīmō, ante cædinque mōnō űnīmpo cædāmaī inte adodō adodō cæcæiṃpa.

⁹Mānōmainō ante nō pōnī nāni ānō nāwangā ante iṃpa, ante āmo ēñēmaīmīnīpa. ¹⁰Mānōmaī beyæ tæī pīñænīnque nanguī cæmō iṃmōmpa. Edæ, Wængonguī nē Quēwengāingā beyænque mōnō watapæ quēwengæiṃpa, ante pōnengāimō iṃmōmpa. Tōmengā iīōmō mōnō waocabo tōmāmō imonte, Quēwenguīmīni, ante nē Ængāingā incæ tōmengā ingante nē pōnēmō iīōmonte nō ængā beyænque mōnō quēwengæiṃpa.

¹¹Mānīnō botō ānō ante bitō tōmēnāni inānite, Īmaī cæedāni, ante odōmonte apænecæbiīmpa, āmōpa. ¹²Bitō wīī picæmi incæte æcāmenque iīngante bitō, Botō imote pīinte adāmaī incæcāiṃpa, ante pōnente quēwencæbiīmpa. Wæætē edæ bitō Wængonguī ingante nē pōnēnāni beyæ ante, Botō cæbaī tōmēnāni adobaī cæcædānīmpa, ante iīmaī cæcæbiīmpa. Apænēbi incæ waa cæte quēwēmi incæ waadete pōnēmi incæ wede pōnēmi īmi

incæ nō pōnente waa cæbi incæ bitō, Botō bai bacædānimpā, ante cædinque bitō cædō ante odōmōmi adinque tōmēnāni adobaī cæcædānimpā. ¹³Botō pōnāmaī inguinganca bitō ongōñōmō iñōmō Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō adinque adodō ante ædæmō apænebi ēñencædānimpā. Ayæ Wængonguī ingantedō ante apænebi inte odōmonte apænebi ēñencædānimpā. Mānīnonque cæte ongoncæbiimpā. ¹⁴Mīni pōnencabo iñōmīnīte nē aadāni nāni Picæncabo iñōmō bitonga gampo cædinque Wængonguī beyæ apænedinque bitō imite, Bitō nē aabi badinque nē odōmonte apænebi bacæbiimpā, ante pōnō apænedānitapa. Īnīnque bitō do nē aabi badinque nē odōmonte apænebi bagaīmi inte godōmenque godōmenque cæcæbiimpā.

¹⁵Edæ waodāni tōmānāni bitō æbānō godōmenque waa cæbi imi adinque ēñencædānimpā, ante cædinque bitō mānīnonque ante pōnēninque godōmenque godōmenque cæcæbiimpā.

¹⁶Bitō quēwēnō ante, Æbānō quēwēmoo, ante nāmā wææ aacæbiimpā. Ayæ bitō odōmonte apænedō ante, Botō nō pōnēninque odōmonte apæneceboimpā, ante wææ cæcæbiimpā. Edæ mānōmaī cæte wæntædāmaī inte cōwē cæcæbiimpā. Bitō mānōmaī cæbi ĩnīnque tōmēmi nāmā incæ wantæpiyæ quēwencæbiimpā. Bitō odōmonte apæneyōmi nē ēñēnāni iñōmō adobaī bitō cædō beyænque wantæpiyæ quēwencædānimpā.

Nē pōnēnāni ĩnānīte æbānō cæcæbiimpā, ante

5 ¹Onguīñængā picængā wēnæ wēnæ cæcā incæte tōmēngā ingante pīinte ānāmaī incæbiimpā. Wæætē tōmēmi mæmpocā ingante ante bai tōmēngā ingante waadete āmi ēñencæcāimpā. Edēnīnāni iñōmō tōmēmi biwīidi ĩnānīte ante bai tōmēnāni ĩnānīte waadete āmi ēñencædānimpā. ²Onquiyænāni picænāni iñōmō tōmēmi wāānā ĩnante

ante bai bitō tōmēnāni ĩnānīte adobaī waadete āmi ēñencædānimpā. Ayæ baquedāni iñōmō tōmēmi biwīnqueidi ĩnānīte ante bai tōmēnāni ĩnānīte waemō mīmōnē waadete ancæbiimpā.

³Owæmpoīnāni nē nāwangā ōmæpodāni inte quēwēnānīpa, ante tōmēnāni ĩnānīte waa adinque pōnō cæcæbiimpā. ⁴Incæte owæmpoīngā wēñænāni næængā ĩnīnque nānōmōidi næængā ĩnīnque mānīnāni wæætē tōmēngā beyæ cæquēñēnānīpa.

Edæ mānīnāni tāno tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwēnāni ĩnānīte waa adinque næmæ nāni cæquēñēnō ante, Æbānō cæquīī, ante ēñente cæcædānimpā. Mānōmaī cædinque tōmēnāni mæmpōidi tōnō mæmæidi tōmēnāni ĩnānīte waadete nāni cædī bai ĩnāni adobaī mæmpōidi tōnō mæmæidi ĩnānīte næmæ waadete cæcædānimpā. Edæ mānōmaī cædāni adinque Wængonguī waa acæcāimpā. ⁵Nē nō ōmæpocā ĩnongā inte adodanque quēwēngā ĩnīnque tōmēngā nē owæmpoīngā ĩnongā inte Wængonguī beyænque watapæ quēwēngæimpā, ante pōnēngā ingampa. Itædē incæ woyowotæ incæ tōmēngā ñīmpo cædāmaī inte, Botō beyæ cæquīmi, ante Wængonguī ingante apænete quēwēngampa. ⁶Wæætē owæmpoīngā tote quēwēngæimpā, ante nāmanque pōnente nē quēwēnongā guīquēñē tōmēngā mīī quēwēngā incæte do wænte bai ingampa tōō.

⁷Tōmēnāni ĩnānītedō ante wēnæ wēnæ ānāmaī incædānimpā, ante wææ cædinque bitō mānīnō botō ānō ante adodō ante āmi ēñencædānimpā.

⁸Æcānō guīdēñāni ĩnānīte pōnō cædāmaī ĩnaa ayæ tōmēngā nāni wencabo ĩnānīte pōnō cædāmaī ĩnaa tōmēngā iñōmō Wængonguī nānō angāinō mōnō pōñēnō ante do Baa ānīnque wīī ēñente cæcampa. Ayæ nē pōñēnāmaī ingā wēnæ wēnæ cæcā ĩñongante māningā iñōmō godōmenque wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō.

⁹Owæmpoīnā do tetenta wædopo ganca godōmenque nē picænā ĩnōnā

inte tōmēnā nānōogängä wodi ingante nē mōninanque quēwēnā ingadāimpa, ante adinque bitō, Wängonguī qui, ante mōnō godonte āninta mānīnā owämpoinā nē ænguīnā incädäimpa, ante tōmēnā ēmōwo ante yewæmoncæbiimpa. ¹⁰Edæ tōmēnā wēñænāni inānite waa cädä pädāni inānitawo. Wadāni inānite tōmēnā, Botō oncōnē pō beedāni, ante waa apænedā inantawo. Wängonguī quīnāni iñōnānite tōmēnā nāmā pōnēnāmāi inte waa cädantawo. Nē wæwēnāni inānite adinque tōmēnā tōmēnāni tōnō godongāmæ cädantawo. Ayæ, Quiēmē waa cæcæimpa, ante mānīnonque ante pōnēninque cæte quēwēnantawo. Mānōmāi quēwēnā adinque waodāni, Mānīnā nōinā waa cädä inōnampa, ante do ēñēnāni inānitawo, ante adinque bitō wæætē tōmēnā ēmōwo ante yewæmoncæbiimpa. Ayæ wadāni mānīnā bai iñōnānite bitō, Wängonguī qui, ante mōnō godonte āninta mānimpodānique nē ænguīnāni incädāniimpa, ante tōmēnāni ēmōwo ante yewæmoncæbiimpa.

¹¹Wæætē edæ owämpoināni wīi picænāni iñōnānite bitō tōmēnāni ēmōwo ante yewæmōnāmāi inte Baa ancæbiimpa. Ayæ toinente wæwēninque Codito ingante ñimpo cæte wadæ godinque wæætē, Wacā nānōogängä ingante mōinēmopa, ante quēwēnānīpa. ¹²Edæ tōmēnāni Codito ingante, Botō bitō beyænque cæcæboimpa, ante tāno nāni angainō ante ñimpo cädāni beyæ Wängonguī apænte pangā wæcädāniimpa. ¹³Ayæ godōmenque iīmaī cädānīpa. Tōmēnāni cädāmāi inte wæntæye badinque adobāi wacōnē wacōnē acæte ante ōnonque godāni inānīpa tōō. Ayæ wīi ōnonque wæntæyedānique badinque tōmēnāni, Wadāni æbānō cädāniī, ante gote adinque wadāni nāni cädōnō ante godō wæntæ godō wæntæ tededāni inānīpa. Edæ wīi nāni anguēnēnō ante do ānewēnānīpa. ¹⁴Mānōmāi beyæ bitō owämpoināni wīi picænāni inānite

iīmaī āmopa. Mīnitō wæætē mōninque wēñænāni mædāni. Ayæ oncōnē mīni cæquēnēnō ante cædāni. Wadāni edæ mōnō imontedō ante wēnæ wēnæ nāni tedewēnō ante tededāmāi incädāniimpa, ante mīnitō mānōmāi cæte waa quēwēedāni, āmopa. ¹⁵Iñæmpa owämpoināni pancadāniya do Itota Codito ingante ēmō cæte godinque Tatāna mīñæ tee empocæ godānitapa tōō.

¹⁶Onquiængä nē pōnengä iñōmō tōmengä guidēnāni owämpoināni næængä ininque tōmengä tōmēnāni beyæ cæcæcæimpa. Codito ingante godongāmæ mīni pōnencabo iñōmīnite tōmengä, Botō guidēnāni inānite godōmīni æncädāniimpa, ante ānāmāi incæcæimpa. Mānōmāi cædinque Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo wæætē, Owämpoināni nāwangä ōmæpodāni inānīpa, ante adinque tōmēnāni inānite godōmīni æncädāniimpa, āmopa.

¹⁷Wängonguī ingante godongāmæ mīni pōnencabo iñōmīnite nē aadāni nāni Picæncabo iñōmō nō waa aadāni iñōnānite mīnitō tōmēnāni inānite waa aquēnēmīni imīnīpa. Mānīnāni Wängonguī nānō angainō ante nē apænedāni inte ayæ nē odōmonte apænedāni iñōnānite mīnitō godōmenque nanguī waa acæmīnīpa. ¹⁸Edæ Wängonguī iīmaīnō ante apæneçā ēñēninque yewæmongadāniimpa. “Wagada onguiñængä nē cæcä inte tōmentapo æ yacæiimpa, ante āmi pinā pinā gāwate cægōñongä bitō tōmengä ōnōne wææ wodōnedāmāi inte ee abi cæncæcæimpa,” ante yewæmongatīpa. Ayæ godōmenque iīmaī ante impa. “Nē cæcä iñōmō tōmengä nānō cædinō beyæ ante nē ænguēnengä ingampa.” Mānōmāi yewæmongadāniimpa.

¹⁹Godongāmæ mīni pōnencabo iñōmīni waocā adocanque iñōmō bitō imite apænedinque, Māningä nē aacā Picængä iñōmō wēnæ wēnæ cæcantapa tōō, ante āñongante bitō ēñēnāmāi incæbiimpa. Wæætē waoda mēnaa

nê babæ wapiticæ ânâmai ina inte bitö imite apænedinque, Tömengä nê wênæ wênæ cæcantapa, ante adodö apæneda êñëninque bitö nê âna inate êñencæbiimpa. Ayæ waodâni mengäa go adocanque adobaï adodö apænedâni êñëninque bitö nê ânâni inânite êñencæbiimpa.

²⁰Nê wênæ wênæ cædönâni incæ ñimpo cædâmai inânipa, ante adinque bitö wæætê godongämæ ongönâni êñëñönâni mäninâni inânite nangui ancæbiimpa. Godongämæ ongönâni êñëñönâni bitö mänömai âmi ininque tömënâni wæætê guiñëninque, Wênæ wênæ mönö cæquinö ante cædâmai incæmöimpa, ante pönencædänimpa.

²¹Mönö Wængongui ayongä Itota Codito ayongä Wængongui nânö apænte æninâni anquedoidi ayönâni botö iïmai ämopa. Mäninö botö äninö ante êñente cædinque bitö, Adoyömö pönî inânipa, ante tömânâni inânite adoyömö godö cæbi incæbiimpa. Wïi adocanque ingante, Botö nê waa adimi imipa, ante tömengä ingante wadö cædâmai incæbiimpa. ²²Æcämenque ingante, Mönö pönencabo beyæ bitö nê cæbi baquimi, ante pönëmi inte bitö tömengäa quingæ gampo cædâmai ie. Edæ quingæ gampo cæbi nê cæcä badinque edæ tömengä wênæ wênæ cæcä ininque bitö adobaï tömengä tönö wênæ wênæ cæbi baquënëmi imipa. Bitö tömëmique godömenque wênæ wênæ nâni cæpâmo ante tömânö ante Baa ante waa cæte quëwëe.

²³Bitö cæinca cædente wæbitawo. Ayæ wantæ wantæ iñö wantæ wantæ iñö wênæ wênæ inte wæbitawo. Ininque wïi æpænque bee ämopa. Wæætê biinömmæ wædænque bete quëwencæbiimpa.

²⁴Wængongui nânö apænte anguiönæ badâmai iñedê incæ waodâni pancadâniya wênæ wênæ nâni cægäinö do edonque pönî impa. Wadâni guiquënë wênæ wênæ nâni cægäinö wê wodonte i incæ mäniñedê edonque pönî baquinö angüënë. ²⁵Ayæ adobaï waodâni waa nâni cægäinö do edonque

pönî impa. Ayæ ñöwoyedê panca waa nâni cægäinö wïi edonque pönî i incæte wïi cöwê wê wodonte ingæimpa. Wæætê edonque pönî aquinö angüënë.

6 ¹Waodâni awënëidi nâni nê ö æninâni inte awënëidi beyænque cæte ñâ cæyænte bai nê quëwënâni iñömö tömënâni tömânâni awënëidi inânite waa êñente cæcædänimpa. Inæmpa tömënâni nê pönënâni inte wïi waa êñente cædâni bai wadâni wæætê Wængongui êmowo ante wênæ wênæ ante babæ angüënëñänimpa. Adobaï mönö odömönte apænedinö ante, Wênæ wênæ impa, ante angüënëñänimpa. ²Tömënâni awënëidi iñömö nê pönënâni inâni beyænque nê cædâni iñömö, Botö töninñacanque inongä inte botö awënë iñömö önonganque ingä awædö, ante piñnâmai incædänimpa. Wæætê edæ nê cædâni iñömö, Botö cæbo nê ængä iñömö nê pönengä inongä inte Wængongui nânö nê waadecä ingampa, ante adinque tömënâni awënëidi inânite godömenque waa êñente cæcædänimpa.

Näwä mäincoo ante

Ininque Tímoteo êñëmi. Mäninö ante tömënâni inânite odömönte apænedinque bitö adodö adodö ante anca ancæbiimpa, ämopa. ³Pancadâniya wadö ante odömönte apænedinque mönö Awënë Itota Codito nê pönî nânö angäinö ante Baa äñânipa. Ayæ mönö odömönte apænedö ante tömënâni Wængongui ayongä mönö waa cæte quëwenguënö ante Baa äñânipa. Ininque æcänö mänömai Baa âna iñömö ⁴tömengä nämä incæ, Botö gomonga waa êñëmopa, ante nê pönëngä ingä incæte tömää êñëñämaingä ingampa. Tömengä nämanque nânö pönëwëñö ante wætedö wæætê tededinque, Ædedö i, ante wacä tönö guëadö guëa äinëwente wæcampa. Tömengä mänömai tedecä beyænque wadâni nê gomonga êñengä ingante godö piinte adânipa. Godongämæ wadodö wadö piinte tedewënânipa. Wacä ingä wacä ingä, Bitö wênæ wênæ cæbi imipa, ante

ānewēnānīpa. Nāmā nāni wēnæ wēnæ pōnēnonque ante, Wadāni wēnæ wēnæ cædānīpa, ante pōnēwēnānīpa. ⁵Ayæ ocaidē pōnente wentamō encadāni inte tōmēnāni Wængonguī nāwangā nānō angaiñō incæ ēñēnāmaī badānīpa. Īnīnque nāni cabo incæ wacā ingā wacā ingā guēadō guēa apænete nāni piincabo ĩnānīpa. Ayæ mānīnāni adobaī, Wængonguī ayongā waa cæte quēwēmō beyænque nanguī ēate baquīmō, ante pōnēwēnānīpa.

⁶Īñæmpa māincoo quincōomē ēacā incæte, Mānīnque ēabopa, ante piyænē cæte quēwēnongā ĩñōmō tōmengā Wængonguī ayongā waa cæte quēwengā beyænque watapæ quēwēnongā inte nō nanguī ēacā ingampa. ⁷Edæ mōnō ĩ ĩnguipoga ĩñōmō ōmaamō pontamōmpa. Adobaī ōmaamō inte tao goquīmō ĩmōmpa. ⁸Incæte mōnō cænguī tōnō weocoo ēamō inte mānīnque beyæ mōnō watapæ quēwēngūinque ĩmōmpa. ⁹Wadāni guiquēnē, Māincoo nanguī ēainēmōnīpa, ante quēwēnāni inte tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cæinēmāmo badīnque oda cæte goquīnānidō anguēnē. Mānōmaī cædinque tōmēnāni, Quīnō ōnonque ĩmpa, ante æinente badānīpa. Ayæ wēnæ wēnæ nāni baquinque edæ æinēwēnāni inte quīēmē incæ tōmēnāni æmæwo ōmæ nāni ēwēnguīnonque gocædānīpa. ¹⁰Wadāni nāni godonte æinta waadete pōnente nāni wædō beyæ wadō wadō nāni wēnæ wēnæ cæpāmo pompa. Edæ pancadāniya, Mōnō godonte ænguīnta ængæīmpa, ante pōnēnīnque tōmēnāni nāni wede pōnēnguēnēnō ñīmpo cæte wadæ godīnque nāmā nāni cædō beyænque nanguī wæwente badānitapa.

Mōnō wede pōnēnō ante mōnō tæī ēwocate cæcæīmpa

¹¹Bitō guiquēnē Wængongūinque ĩngante nē cædōmi inte mānīnō tōmānō ante ñīmpo cæte wodīi gote baī quēwēncæbiīmpa, āmopa. Wæætē mōnō nō cæquēnēnō ante cæte quēwēncæbiīmpa. Wængonguī ayongā

mōnō waa cæte quēwēngæīmpa, ante cæcæbiīmpa. Mōnō wede pōnēmāmo, ante godōmenque pōnente quēwēncæbiīmpa. Waodāni ĩnānite godōmenque waadete pōnencæte ante cæcæbiīmpa. Ayæ tæī piñænte entawēnīnque wæntæye badāmaī inte ee cæcæbiīmpa. Cōwē ædāmō cæte quēwēncæbiīmpa. ¹²Wængonguī ĩngante mōnō wede pōnēnō ante mōnō cæquēnēnō ante bitō tæī ēwocate cæcæbiīmpa. Mōnō wænāmaī quēwēnguīnō goquīmō, ante pōnente ñīmpo cædāmaī incæbiīmpa. Edæ waodāni tæiyænāni ēñēñōnāni, bitō, Wængonguī ĩngante wede pōnente babopa, ante āñōmi Wængonguī edæ, Mānīnō quēwēnguīnō gocæbiīmpa, ante bitō ĩmite apænte aa pecantapa. ¹³Wængonguī pōnō cæcā beyænque quīngāmenque incæ tōmānāni quēwēnāni ĩnānīpa. Itota Codito ĩñōmō Pontio Pidato ĩngante apænedīnque, Quīnō nō ĩmpa, ante edonque pōnī apænegaingā ĩngampa. Edæ Wængonguī tōnō Itota Codito mānōmaīnō ĩngaina ĩñōna botō tōmēna ayōna bitō ĩmite, ĩīmaī cæe, āmopa. ¹⁴Mōnō Awēnē Itota Codito nānō ocæ ēmænte ponguinganca bitō mānīnō botō wææ ānō tōmānō ante waa ēñente cæcæbiīmpa, āmopa. Bitō ēñente cædō adīnque wadāni ædō cæte, Wēnæ wēnæ ĩmpa, ante anguīnānīi, ante pōnente cōwē waa pōnī cæcæbiīmpa. Mānōmaī ante āmopa.

¹⁵Wængonguī nānō aīnēnguīōnæ bayonte Itota ocæ ēmænte poncæcāīmpa. Mōnō Awēnē Wængonguī ĩñōmō tōmengā adocanque Wængongūinque ĩngaingā inte nē waa pōnī ĩnongā ĩngampa. Tōmēnāni awēnē odeyeidi ĩñōnānite tōmengā Tæiyæ Awēnē Odeye ĩnongā ĩngampa. Ayæ tōmengā ĩñōmō awēnēidi tōmānāni Awēnē ĩnongā ĩngampa. ¹⁶Tōmengā adocanque nē wantæpiyæ wænāmaī ĩnongā inte nē Quēwengā ĩngaingā ĩngampa. Tōmengā tōmāā ñāō ĩñōmō quēwēnongā ĩñongante waodāni ædō cæte tōmengā weca goquīnānīi. Tōmengā mōnō

waocabo mönö në adāmai ingaingä ingampa. Edæ tömengä ingante mönö ædö cæte aquii. Tömenganque ingante waodāni tömänāni waa aquinānidö angüenë. Tömenganque cöwë në tæi piñænogä inte quingämenque quëwënāni iñonānite tömengä tömänāni Awënë inguingānō angüenë. Mänömai babaimpa, ante, Amëë, ämopa.

¹⁷Inguipogaque mäincoo në nangui eadāni inānite bitö iīmai ancæbiimpa. Nangui eamöni inte mönitö godömenque waa pōni imōnipa, ante pōnēnāmai iedāni. Iñæmpa mäincoo mönö eadincoo iñömö quingæ dæ ä apa quëwënāni. Inique mīni mäincooque ante wii mänincooque ante pōnēedāni. Wæætë, Wængonguinque beyænque watapæ quëwengæimpa, ante pōnēedāni, ancæbiimpa, ämopa. Edæ, Mönō qui quinö dæ ä, ante wæmō adinque tömengä mönō imonte, Mīni watapæ quëwenguinque, ante tömää në pōnogä ænguimö imompa. ¹⁸Mänināni në nangui eadāni inānite bitö, Minitö quinö waa cæquiī, ante mäninonque cæcæminimpa, ancæbiimpa. Waa mīni cæquinö ante mīnitö nangui cæte quëwencæminimpa. Ayæ do Ao

ante mīnitö mäincoo mīni eadincoo pancacooga pædæ godöminī æncædānie, ancæbiimpa, ämopa. ¹⁹Mäninö bai në cædönānique, Mönō nämä beyæ eäquincoo, ante öönædë iñömö do cö cæte bai cædānipa. Mänömai cædinque tömēnāni, Nö pōni mönö quëwenguinque impa, ante iincayæ ate æncædānimpa.

**Tímoteo ingante, Pabodo
iinique wææ angampa**

²⁰Tímoteo eñëmi. Wængongui, Wææ aacæbiimpa, ante bitö imite quinö pōnogä bitö ö æninö ante wææ ae. Tæiyæ wæmō ewocadāmai inte wadāni önonquedö ante nāni änönö ante eñēnāmai ie. Adobaī wadāni, Mōnitö eñente ate nangui encaimōni imōnipa, ante në babæ änāni iñonānite bitö wadodö wadö nāni änewënö ante eñēnāmai ie. ²¹Tömēnāni nāni änewënö ante pōnēninque waodāni pancadāniya Wængongui ingante nāni pōnēninö ante do nīmpo cædinque wadæ godināni inānipa.

Wængongui bitö imite waadete pōnö cæcæcäimpa, ante botö mäninque ante yewæmömopa.

2 Tımoteo

ingante Pabodo cadota ante ayænta nänö yewæmongainta

Tımoteo ingante Pabodo yewæmongampa

1 ¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Wængonguï nänö änö bai Itota Codito nänö në da godongaïmo imopa. Itota Codito nempo quëwënönäni inönänite Wængonguï, Minitö wantæpiyæ mïni quëwenguïnö ante pönömo ænguimïni iminipa, angacäimpa. Mänömaï beyæ tömengä botö imo, Mäninö ante apænebi ëñencädänimpa, angä ëñëningue botö tömengä nänö në da godongaïmo imopa. ² Tımoteo ëñëmi. Bitö botö wëmi bai inömi inte botö në waadebi inömi imipa. Bitö acæbiimpa, ante bitö imite yewæmömopa. Mönö Mæmpo Wængonguï tönö Awënë Itota mönö Codito tönö bitö imite waadete pönö waa cæda ate bitö gänë entawencæbiimpa, ämopa.

Itota Codito waa pönï nänö ingainö ante

³ Wëëñënedë botö wæmæidi nani cægaï bai botö adobaï nämä apænte pönente adingue wentamö mongænämaï entawëmo inte Wængonguï beyæ në cæbo imopa. Botö itædë incæ woyowotæ incæ bitö beyæ ante mäningä Wængonguï ingante botö apæneyedë adocä ingante cówë waa ate pönente apænebopa. ⁴ Botö bitö æbänö wëñapæ tamömitapa, ante pönëningue, Botö watapæ tocæboimpa, ante bitö imite aïnente imopa. ⁵ Bitö Wængonguï ingante nö wede pönëmi imipa, ante adïmo inte botö adodö ante wæætë

pönëmopa. Edæ bitö ñæñæ Doida bitö wäänä Eönita tönö tömëna täno Wængonguï ingante nö wede pönente nana ingaï bai bitö inömo ñowo adobaï imipa, ante do ëñëmopa.

⁶ Mänömaï beyæ bitö imite iïmaï ämopa. Wængonguï nänö cædönö ante bitö cæcæbiimpa, ante botö bitonga gampo cæyömo Wængonguï pönö cæcä æningue ewocabi imipa. Inique mäninö bitö ewocadö beyænque bitö godömenque godömenque cæcæbiimpa. ⁷ Wængonguï tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante mönö imonte pönongä æmö inique mönö wïi tömengä beyæ guïñente ewocamompa. Wæætë mäniwoca beyæ tæi ewocamö imompa. Ayæ adowoca ingante ewocadinque waodäni inänite waadete pönëmö imompa. Adowoca beyæ mönö, Nöinö cæcæimpa, ante pönëningue nämä wææ ante cæmö imompa.

⁸ Mönö Awënë Itota Codito nänö angainö bitö ëñëninö ante bitö guingo imönämaï inte apæncæbiimpa. Botö adobaï, Tömengä nänö angainö botö ëñëninö ante botö apænebo beyæ botö imote tee mönedäni wæyömote bitö mäninö adingue guingo imönämaï inte apæncæbiimpa. Wæætë botö tönö Itota ingantedö ante möna watapæ apænedö ante apænedingue bitö Wængonguï nänö tæi piñämämo ante ewocadinque botö tönö adobaï guëa caate wæcæbiimpa.

⁹ Wængonguï, Quëwencæminimpa, ante mönö imonte æningue, Minitö tæiyæ waëmö entawente quëwencæminimpa, ante mönö imonte aa pegacäimpa.

Mänömaï cædinque tömengä wīī mönō waa cædinō beyænque wæætē tömengä nänō ainēnō ante cægacäimpa. Ayæ wēēnēdē inguipoga badönāmaï īfēdē tömengä, Itota Codito beyænque, ante pönēninque mönō īmonte waadete pönō cægacäimpa. Mäninō nänō waadete pönō cægainō beyænque tömengä mönō īmonte æninque aa pegacäimpa.

¹⁰Incæte ñowoyedē mönō īmonte, Quēwenguimīni, ante nē Ængaingä Itota Codito pongä īninque tömengä waadete nänō pönō cægainō ante edonque odömongantapa. Ayæ Itota ingantedō ante mönō watapæ apænedō beyæ tömengä, Minitō mempoga wänāmaï incæminīmpa, ante cædinque wantæpiyæ wänāmaï mönō quēwenguimāmo ante edonque odömongacäimpa.

¹¹Wængonguī botō īmote apænedinque, Itota ingantedō ante watapæ botō apænedō ante bitō apænebi ēñencädänīmpa, angantapa. Angä ēñēninque botō adobaï tömengä nänō nē da godōmo īmo inte ayæ nē odōmonte apænebo īmopa. ¹²Mänīī beyæ botō mänömaï wæwente quēwēmopa. Incæte, Æcänō ingante nē wede pönēmo īmopa, ante do ēñēmo inte botō guingo imönāmaï īmopa. Edæ botō quīnō tömengä ingante godönīmo incæ tömengä mäninō æninque nanguī tæī ewocacä īnogä inte tömengä nänō apænte anguīönæ ganca wææ cæcæcäimpa. Mäninō ante botō ædæmō ēñēmopa.

¹³Botō bitō īmite odōmonte apænebo bitō ēñēninō ante bitō ñimpo cædāmaï ee nææncæbiīmpa. Wæætē, Mäninō nō ante mönō adodō adodō ante odōmonte apænedō impa, ante bitō adobaï adodō ante odōmonte apænecebiīmpa. Mönō Itota Codito nempo quēwēmi inte wede pönēninque waadete pönente odōmonte apænecebiīmpa. ¹⁴Wængonguī, Wææ aacæbiīmpa, ante bitō īmite pönongä ænīmi inte bitō tömengä waa pönī nänō pönongainō ante wææ aacæbiīmpa. Edæ mönō Wængonguī Önōwoca tönō ewocate quēwēmoppa. Īninque

bitō tömengä tönō cædinque wææ aacæbiīmpa.

¹⁵Atiabæ quēwēnāni īñömō tömänāni botō īmote emō cæte godänitapa, ante bitō do ēñēmīpa. Edæ Piguado tönō Edömogænæ incæ tömēnāni tönō botō īmote emō cæte godatapa. ¹⁶Önetipodo guiquēnē botō wæwēmo adinque tömengä wæætē wæætē pönō cæcä beyænque botō wampo pönentabopa. Ayæ adobaï botō īmote yæguincamē inte ñä cæyænte tee mönedāni wæyōmote tömengä guingo imönāmaï ingacäimpa. Īninque tömengä tönō godongämæ quēwēnāni inänite mönō Awēnē Itota Codito waadete pönō waa cæcæcäimpa, ämopa. ¹⁷Edæ Odömä nāni quēwēñömō īñömō pöninque Önetipodo botō īmo ante nanguī diqui diqui minīnque ate ate īinque mingacäimpa. ¹⁸Botō Epeto nāni quēwēñömō mänīñömō quēwēñōmote tömengä æbänō botō beyæ pönō nanguī cæcantapa, ante bitō do ædæmō ēñēmīpa. Mänömaï beyæ botō īinque baquīönæ īñonte Wængonguī tömengä ingante pönō waadete waa cæcæcäimpa, ämopa.

Itota Codito beyæ waa tontado bai cæcæcäimpa

2 ¹Ayæ bitō botō wēmi bai inömi inte ēñēmi. Itota Codito nempo quēwēñōmite tömengä waadete pönō cæcä beyænque bitō tæī ewocabi incæbiīmpa, ämopa. ²Wadāni tæiyænāni ēñēñönāni botō æbänō ante apænebo bitō ēñēninō inte bitō wæætē wadāni nē pönēnāni inte cōwē ædæmō cædāni īñönānite adodō ante odōmonte apænebi ēñencädänīmpa. Ēñēninque tömēnāni nē nō cædönāni inte adobaï wadāni inänite odōmonte apænequīnāni inänīpa, ante tömēnāni inänite ämi gocædänīmpa.

³Bitō Itota Codito beyæ waa tontado bai inömi inte bitō wæwēmi incæ ee ongote godōmenque cæcæbiīmpa, ämopa.

⁴Wacä tontado badinque nänō cæyedē tömengä, Botō awēnē botō īmote waa acæcäimpa, ante tömengä nänō änonque

ante ēñente cæcæboimpa, āninqe wadāni tontado īnāmaī īnāni nāni cæbaī cædāmaī īnongā ingampa. ⁵Gānā cæcæte ante nē owempocā īñōmō, Cōwē nāni cægai baī owempoedāni, ante nāni wææ angainō ante ēñente cæcā īninqe tōmenganque godōmenque waa owempodinqe gānā cædinque poganta æmaingampa. ⁶Amīña bayedē pancamonga pancamonga æññōnāni gōnea ante nē nangui cæcā īñōmō tōmengā tāno quēwēnengā ingampa. ⁷Mānīnō īmæca quēwēnāni nāni cæ baī ante mēnea go adodeque botō ānīnō ante pōnēñōmī mōnō Awēnē edæ bitō īmite odōmongā ēñēninqe bitō edonque pōnī ēñencæbiimpa.

⁸Itota Codito awēnē Dabii wodi nānō pæingā īnongā inte do wæninque nē nāni ōmæmongaingā ingante ante pōnencæbiimpa. Mānīnō ante watapæ botō apænedō impa. ⁹Mānīne beyænque botō caate wæwēmo īmopa. Edæ nē wēnæ wēnæ cæcā ingante tee mōnecōnē nā cæyænāni baī botō īmote adobaī mānīne botō apænedō beyænque nā cædāni wæbopa. Incæte Wængongui nānō angainō ædō cæte nā cæyænte inguii. ¹⁰Mānōmaī beyæ Wængongui nānō apænte ænīnāni beyænque ante cæyōmote wadāni anca wēnæ wēnæ cædāni wæbo incæte botō nīmpo cædāmaī inte godōmenque cæbopa. Edæ Wængongui nānō nāo apāiyōmō nāni cōwē quēwenguinque mānīnāni Itota Codito ængā beyænque tōmengā nempo quēwencædānīmpa, ante cædinque botō wæwēmo incæte godōmenque cæbopa.

¹¹Īmaī ante nāni ānō nāwangā ante impa.

Mōnō Itota Codito tōnō godongāmæ wængaīmō inte adobaī tōmengā tōnō cōwē wænāmaī quēwencæmōimpa.

¹²Mōnō tōmengā tōnō nīmpo cædāmaī inte ee cæte wæwēmo inte adobaī tōmengā tōnō nē awēnēidi badinque godongāmæ aacæmōimpa.

Mōnō, Tōmengā ingā dicæ abogaa, āmō īninqe tōmengā adobaī

næmæ mōnō īmonte, Dicæ abogaa, āmaingampa.

¹³Mōnō wede pōnēnō ante ædæmō cædāmaī īmō incæte tōmengā guiquēnē mōnō īmonte cōwē pōnēninqe cōwē ædæmō cædongā ingampa.

Īñæmpa tōmengā īñōmō nāmā nānō ingainō ante nīmpo cædāmaī īnongā inte tōmengā wadō ante pōnēnāmaī ingampa.

Wængongui bitō īmi, Waa cæbi abopa, anguingā, ante

¹⁴Waadāni īnānīte apænedinqe bitō, Mānīnō ante pōnēedāni, ante wæætē wæætē ancæbiimpa. Mōnō Wængongui ayongā Īmaī ante wææ ante nangui apænebi ēñencædānīmpa. Mīnitō, Ædedō ī, ante wadodō wadō ante pīinte tededāmaī incæminīmpa. Īñæmpa mānōmaī baī āninqe mōnō ānō īñōmō ōnonque ante impa. Ayæ mānōmaī ante tedemō ēñēninqe nē ēñēnāni īñōmō æmæ pōnente babainānīpa, ante bitō wææ ancæbiimpa, āmopa.

¹⁵Bitō Wængongui ayongā, Botō nē waa cæbo incæboimpa, ante nangui cæcæbiimpa. Nē cæbo inte guingo imōnāmaī incæboimpa, ante cædinque Wængongui nō nānō angainō ante tōmēmi nē ædæmō ēñente entawēninqe mānīnonque ante tōinō ante wadāni īnānīte waa odōmonte apænecæbiimpa.

¹⁶Tæiyæ waēmō ewocadāmaī inte wadāni ōnonquedō ante tedeyōnāni bitō tōmēnāni īnānīte ēñēnāmaī inte nānēnē wadæ goe. Edæ mānīnāni Wængongui ingante emō cædinque cōwē godōmenque wīwa nāni cæquinque wadæ godānīpa. ¹⁷Baō nōmæīñōmō aca podinque nangui godōmenque baayō baī mānīnāni nāni odōmonte apænewēnō adobaī wodo wodo go īninqe wadāni tæiyænāni ēñēninqe oda cæcædānīmpa.

Mānīnāni nāni tedewencabo īññōnāni Īmēneo tōnō Pideto adodaque īnāpa.

¹⁸Tōmēna Wængongui nāwangā nānō angainō ante nīmpo cæte wadæ godīna īnāpa. Ayæ, Mōnō nāni

ömæmönö iñömö iinque bagatimpa, ante tedewëna ëñëningue wadäni pancadäniya nani wede pönëno incæ wido cæte bai quëwënanipa. ¹⁹Incæte Wængonguï nawangä nänö angainö mönö pönëno iñömö tæi gönonte bai cöwë ongompa. Mäninö ante mënea ante iïmai yewæmonte bai ongompa. Edæ Wængonguï Awënë tömengä quinäni ædänidö inänii, ante do ëñengampa. Ayæ tömengä ëmöwo ante, Botö Awënë inongä ingampa, ante nê änäni iñömö tömënanï tömänäni, Mönö wiwa cædimämo ante wæte wædingue wadæ goquënenäni inänipa.

²⁰Nê ëacä oncönë fiænæncönë tömengä nänö waa waa cö cæincade iñömö oodo inte padata inte nani badöincade mä ongompa. Adobaï wacade awæpaincade daicade incade mä ongompa. Pancacadea iñömö waëmoncooque da wëincade incadepa. Wacade guiquënë ömæpocooque da wëincade incadepa. ²¹Waocä wënæ wënæ nänö entawënö ante ñimpo cædinque nämä ñä mënongate bai quëwengä iinque tömengä iñömö waëmoncooque da wëincade bai inongä inte Wængonguï beyæ waa cæcä iïmaingampa. Tömengä tæiyæ waëmö ëwocate quëwengä babaingampa. Iinque tömengä Awënë nänö änö ante do cæcä iïmaingampa. Ayæ, Quinö waa cæquinö i, ante tömengä do cæcä iïmaingampa.

²²Edëninäni wiwa nani cæinënö ante bitö ñimpo cæte wodii gote bai quëwencæbiimpa. Wæætë woadäni mimö ñä mënongate entawënanï inte Wængonguï ingante nê apænedäni tönö bitö nö cæquënenö ante cæte quëwencæbiimpa. Mönö wede pönëno ante godömenque pönente quëwencæbiimpa. Woadäni inänite godömenque waadete pönencæte ante cæcæbiimpa. Ayæ mönö piyænë cæte quëwenguimämo ante pönëningue cæcæbiimpa. ²³Önonquedö ante apænedinque nê, Ædedö i, ante wacä tönö guëadö guëa tedewengä mänömaï

tedecä beyænque wadodö wadö piinte tedewënanipa, ante do ëñëmipa. Iinque tömënanï nê pönënamäi inäni inte önonquedö ante apæneyönäni bitö tömënanï tönö godongämæ apænedämaï incæbiimpa.

²⁴Mönö Awënë ingante nê cæcä iñömö tömengä wadäni tönö wadodö wadö piinte tededämaï incæcäimpa. Wæætë tömänäni inänite ædæmö cæcæcäimpa. Ayæ wadäni tömengä ingante wënæ wënæ cædäni adinque tömengä wæætë piïnamäi inte piyænë cæcæcäimpa. Ayæ tömengä nê waa odömonte apæneçä incæcäimpa. ²⁵Tömengä apæneçä ëñëningue nê ëñënanï iñömö Baa ante wadö änäni inänite tömengä ædæmö cæte, Iïmai impa, ante odömonte apæneçä ëñencædänimpa. Edæ Wængonguï pönö cæcä ate tömënanï nämä incæ, Wënæ wënæ cæmö awædö, ante wædingue tömengä nawangä nänö angainö ante ëñencædänimpa, ante pönente cæcæcäimpa. ²⁶Ayæ tömënanï ëñënamäi encadäni incæ nê ëñenguinäni wæætë bacædänimpa, ante pönente cæcæcäimpa. Wënæ iñömö tömënanï inänite bæi ongöningue tömengä, Botö änö ëñente quëwencæminimpa, ante godö cæcä ate tömengä nänö nê bæi ongönäni wæætë aamö cæte wodii gocædänimpa, ante adobaï pönente cæcæcäimpa.

Iinque bayedë woadäni æbänö quëwenguinänii, ante

3 ¹Tímoteo ëñëmi. Iinque ëönæ bacæ cæyedë wënæ wënæ ba wæquinö anguënë. ²Mäniñedë edæ woadäni nämanque waadete pönenguinäni inänipa. Tömënanï nani godonte æninta waadete pönente nani wædö ante quëwenguinäni inänipa. Tömënanï nämanque, Botö gomonga waa cæbo imopa, ante pönenguinäni inänipa. Wængonguï ingante godö wënæ wënæ ante babæ anguinäni inänipa. Wadäni inänite badete toquinäni inänipa. Wëñænäni incæ wæmpoda inate ëñënamäi cæquinäni inänipa. Wadäni

pönö waa cädäni incæte tōmēnāni nē waa cädäni inānite wæætē waa cädāmaī inguināni inānīpa. Ayæ tæiyæ waēmō entawēnāmaī inguinānīmpa. ³Adobaī waadete pōnēnāmaī quēwenguīnāni inānīpa. Mānīnāni inānite wēnæ wēnæ cädāni adīnque tōmēnāni wæætē pīīnīnque ūmpo cädāmaī inte wēnæ wēnæ cæquīnāni inānīpa. Wadāni inānitedō ante babæ ante ānewenguīnāni inānīpa. Tōmēnāni nāni cæinēwēnō ante nāmā wææ ānāmaī inte do cæquīnāni inānīpa. Ayæ wadāni inānite ædāmō cädāmaī inte pīinte cæquīnāni inānīpa. Wadāni, Quīnō waa impa, ante pīīnguīnāni inānīpa. ⁴Tōmēnāni nāni guīdēnāni incæ, Wēnæ wēnæ bate wæcädānīmpa, ante godō odōmonguīnāni inānīpa. Tōmēnāni pōnēnāmaī inte do wēnæ wēnæ cæquīnāni inānīpa. Tōmēnāni nāmā incæ, Botō gomonga waa ēñēmopa, ante pōnēwenguīnāni inānīpa. Wængonguī ingante waadete pōnēnāmaī inguināni inte wæætē tote quēwengæīmpa, ante nāmanque waadete pōnenguīnāni inānīpa. ⁵Tōmēnāni Wængonguī ayongā waa cæte quēwēnāni baī adobaī cädāni incæte Wængonguī nānō tæī pīñāmāmo pīiwēnīnque nāmanque cæte quēwēnānīpa tōō.

Īnīnque bitō mānīnāni inānite gomō ae. ⁶Mānōmaī baī cädāni īñōmō waa apænedīnque waodāni oncōnē wāānē guīdānīpa. Onquiyænāni wīī tæīmō entawēnāni inte tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cædī teēmēmō mongænte baī ināni īñōnānite oncōnē nē guīdāni īñōmō, Onquiyænāni mōnitō apænedō ante ēñente cæcädānīmpa, ante cädāni ate onquiyænāni wæætē oda cæte godānīpa. Mānīnāni onquiyænāni īñōmō, Quīēmē nāni wēnæ wēnæ cæinēmāmo, ante wadō gote wadō gote oda cädānīpa. ⁷Tōmēnāni cōwē ēñencæte ante cädāni incæte wapiti wapiti cädāni īnīnque Wængonguī nāwangā nānō angāinō ante cōwē ēñente badāmaī inānīpa. ⁸Wēñēñedē Mōitee wodi Equitobæ tæiyæ awēnē ingante apæneyongā Aānee

tōnō Aāmōdee nē idōna inte Mōitee ingante pīīnīnque, Ōnonque angampa, āna ingadāimpa. Īnīnque bayedē nē wēnæ wēnæ cädāni guīquēnē ĩina inōna nāna cægāī baī adobaī cædīnque Wængonguī nāwangā nānō angāinō ante Baa ante wadō ānāni inānīpa. Tōmēnāni ocaidē pōnente wentamō encadāni inte oda cæte godānīpa. Īnīnque Wængonguī ingante mōnō pōnēmāmo incæ dicæ pōnēnāniyaa. Wængonguī tōmēnāni inānite Baa ancæcāimpa. ⁹Īñæmpa ædō cæte godōmenque cæquīnānīi. Mānīna nē idōna nāna ōnonque cægāinō ante edonque agadāni baī tōmēnāni nāni ōnonque cædīnō ante waodāni tōmānāni adobaī edonque pōnī acädānīmpa.

Tımoteo ingante Pabodo īīnque wææ angampa

¹⁰Bitō īñōmō, Æbānō botō odōmonte apæneboo, ante, Æbānō waa quēwēmoo, ante, Æbānō pōnente ante, Īīmaī cæcæboīmpa, ante cæboo, ante bitō tōmānō ante do ēñēmīpa. Ayæ Wængonguī ingante botō pōnēmāmo ante waodāni inānite botō ee cæpāmo ante botō waadete pōnēmāmo ante botō wæntædāmaī inte cæpāmo ante bitō adobaī do ēñēmīpa. ¹¹Ayæ botō ĩmote togænte pānāni botō wæpāmo ante ayæ botō wæwēmāmo ante bitō do ēñēmīpa. Wadāni quīēmē wēnæ wēnæ cæcæte ante botō ĩmote togænte pānāni wæbo incæ botō wæntæye ināmaī intabopa. Antioquiya īñōmō Icōnio īñōmō adobaī Ditada nāni quēwēñōmō mānīñōmō wēnæ wēnæ cädāni wæbo incæte mōnō Awēnē ō ængā beyænque ayæ quēwēmō ĩmopa. ¹²Nō ante impa. Æcānō, Botō Itota Codito nempo quēwēmō inte Wængonguī ayongā waa cæte quēwencæboīmpa, ante āna tōmengā ingante togæwēnīnque wēnæ wēnæ cädāni wæquīngā ingampa. ¹³Waodāni wēnæ wēnæ cädāni tōnō, Oda cæcädānīmpa, ante nē cädāni īñōmō tōmēnāni nē wēnæ wēnæ cædīnāni inte godōmenque wēnæ wēnæ cæquīnāni inānīpa. Edæ mānīnāni inānite wapiticæ

mäodäni oda cæte cædinäni inte tömënanäni wæætë wadäni inänite adodö, Æpiticæmë oda cæquinänidö, ante cæcædänimpa.

¹⁴Bitö guiqüënë æbänö ëñëniimi inte, Nö impa, ante pönëninque cöwë ñimpo cædämaï incæbiimpa. Edæ bitö ïmi ædänidö odömonte apænedänii, ante do ëñëmipa. ¹⁵Wængonguï angä ëñente tæiyæ waëmö nani yewæmongainö ante bitö wëñæmiyedë mä ëñëninque ñowo ganca do ëñëmitawo. Mäninö ante nani yewæmongainta ate ëñëninque bitö Itota Codito ingante pönëñömi tömengä ængä beyænque quëwencæbiimpa.

¹⁶Wængonguï pönö apænecä ëñëninque waodäni tömënanäni nani ëñënonque ante Wængonguï beyæ yewæmongadänimpa. Tömënanäni Wængonguï nänö odömonte apænegainö ante nani yewæmongainta adinque mönö, Æbänö waa impa, ante ëñëninque mönö odömonte apænecæimpa. Wængonguï angä ëñente nani yewæmongainta adinque, Quinö mönö wënæ wënæ cædinö ïi, ante mönö do ëñëninque nê wënæ wënæ cæcä ingante mönö wææ angæimpa. Ayæ Wængonguï angä ëñente nani yewæmongainta adinque nê oda cæte wæcä ingante, Mönö nöinö cæquënëno ïimaï impa, ante mönö odömonte apænecæimpa. Nö cæte quëwencæminimpa, ante odömonte apænete ongö ate mönö ëñëno ante mönö waodäni inänite odömonte apænecæimpa. ¹⁷Edæ Wængonguï beyæ nê odömonte apænecä ïñömö eyepæ ëñengä inte tömengä nänö waa cæquimämo tömämämo ante cæcæcäimpa, ante odömonte apænecæte ante yewæmongadänimpa.

4 ¹Waadäni miinäni quëwënanäni incæ do wængainäni incæ tömänäni inänite mönö Itota Codito nê apænte anguingä inte tömengä Awënë Odeye badinque ponte a ongongä acæimpa. Tömengä ayongä ayæ mönö Mæmpo Wængonguï ayongä botö bitö imite, ïimaï cæe, ämopa. ²Wængonguï nänö apægainö ante apænebi ëñencædänimpa.

Waadäni Ao ante, Ëñëinëmöni ante änäni incæ Baa ante ëñënamäi inäni incæ bitö cöwë apænebi ëñënanie. Wængonguï nänö angainö ante oda cæte wædäni adinque bitö, Mönö nöinö cæquënëno ante cæcæminimpa, ancæbiimpa. Wënæ wënæ cædäni inänite, Ædö cæte mänömaï cæminii, ante nanguï ancæbiimpa. Ayæ adobaï, Wampo pönencædänimpa, ante ædæmö apænebi ëñencædänimpa. Mäninö tömänö cædinque nanguï waadete ee cædinque adodö adodö ante odömonte apænebi ëñencædänimpa.

³Ïincayæ ate nö odömonte mönö apænedö ante waodäni Baa anguinäni inänipa. Mäninö ante ëñënamäi incæmönimpa, ante änäni inte tömënanäni wæætë, Mönö ëñëinënnonque ante odömonte apæneedäni, ante nê odömonte apænedönäni nanguï inäni inänite diqui diqui minte acædänimpa. Mäninuedö ante ëñencæmönimpa, ante anguinäni inänipa. ⁴Mäninäni näwangä angainö ante ëñënamäi inte wadæ godinque wæætë önonquedö ante dodäni nani angainö ante ëñente cæquinäni inänipa. ⁵Bitö guiqüënë tömëmi quëwenganca æbämë baquïi incæ godömenque cæcæbiimpa. Caate wæbi incæte bitö ñimpo cædämaï inte godömenque cæcæbiimpa. Wængonguï waa pönö nänö apænedö ante apænebi ëñencædänimpa. Bitö cæquënëno tömäa ïinque cæcæbiimpa.

⁶Wængonguï quï, ante nani godönö baï botö adobaï ïñömote wantæ ïñonte wænönäni wæncæboimpa. Edæ botö wænguïönæ oo pönö impa. ⁷Botö tæi ewocabo inte Awënë Itota beyæ botö cæquënëno waa pönö ïinque cætabopa. Gänä cæcæte ante nê pogodo godäni næ gongænämaï nani ïinque gonganca godäni baï botö adobaï tömëmo quëwenganca wæntæye inämaï inte ïinque cætabopa. Mönö wede pönëno ante botö ñimpo cædämaï inte cöwë pönentabopa. ⁸Mönö Awënë nê nö apænte anguingä ïñömö tömengä nänö apænte anguïönæ ïñonte tömengä, Bitö

nö pönente waa cædīmi inte bitö waa cædīnta ante poganta æncæbiimpa, ante botö imote pönongä æncæboimpa. Wīi botö adoboque iñömote pönongä æncæboimpa. Wadāni adobaī tōmengä nānō pongä aquíōnæ ante nanguī aīnente nē wānō cōnāni ināni adīnque tōmengä, Mīnitö nö cæte quēwēnīmīni inte mīnitö waa cædīnta ante poganta æncæmīnīmpa, ante tōmēnāni tōmānāni inānite pönongä æncædānīmpa.

Tımoteo quīnō cæcæcāīmpa, ante

⁹Bitö eyepæ inte botö weca quingæ pōe, āmopa. ¹⁰Deēma iñōmō inguipogaque ante botö imote emō cæte Tetadōnica nāni quēwēñōmō gocantapa. Ayæ Quedetente iñōmō Gadatiabæ iñōmō gocantapa. Adobaī Tito Dadāmatīabæ iñōmō gocantapa. ¹¹Odoca adocanque botö weca ongongampa. Māadoco ingante adīnque tōmengä ingante botö weca ænte māmōmi pongāi. Edæ botö cæquēnēnō ante cæyōmote tōmengä botö tōnō guēa nanguī cæcā ingampa. ¹²Ayæ Tīquico ingante botö Epeto iñōmō da godōmo gocantapa. ¹³Botö yacoo ocoi ā weocoo Todoa iñōmō Cadopo oncōnē botö emō cæte pōnincoo bitö ponte ate ænte pōe. Adobaī botö dibodocoo ænte māmōmi æmoe. Botö tæīnetacoo yewæmōīntacoo, ante godōmenque wæbopa. Mānīnta cōwē māmōmi æncæboimpa, āmopa. ¹⁴Adecantodo tæīneta nē badongä īnongä iñōmō botö imote nanguī wēnæ wēnæ cæcā wætābopa. Mānōmaī cæcā adīnque Wængonguī edæ tōmengä nānō wēnæ wēnæ cædīnganca māninganca tōmengä ingante wæætē pancæcāīmpa, āmopa. ¹⁵Māningä bitö īmite adobaī wēnæ wēnæ cædāmaī incæcāīmpa, ante bitö adobaī wææ cæcæbiimpa. Edæ mōnō odōmonte apænedō ante tōmengä cōwē Baa ante wadō ante quēwēnongä ingampa.

¹⁶Botö imote nē apænte ānongä weca ænte māodāni gote ongōnīnque botö nāmā incæ wææ ancæte ante mā apæneyōmo æcānō botö tōnō godongāmæ

āna edæ dæ ānāni wætābopa. Tōmānāni edæ botö imote emō cæte wadæ godānitapa. Mānōmaī nāni cædīnō beyæ Wængonguī tōmēnāni inānite pīīnāmaī incæcāīmpa, āmopa. ¹⁷Incæte, Wadāni wīi oodeoidi ināni tōmāmæ quēwēnāni Wængonguī waa pōni nānō apænedō ante ēñencædānīmpa, ante cædīnque mōnō Awēnē iñōmō botö gāānē ongōnīnque botö tōnō godongāmæ cæcā beyænque tæī ewocabo inte apænetābopa. Īīmæca awēnē nempo wæwente quēwēñōmote mōnō Awēnē wæætē gā pe æmpote ō ængä beyænque quēwēmopa. ¹⁸Mānōmaī baī cædīnque botö imote quīēmē wēnæ wēnæ cædāni wæbo incæ mōnō Awēnē Odeye botö imote ænguingä beyænque quēwēncæboimpa. Adobaī tōmengä ōōnædē nānō aayōmō botö imote adīmongä ænte mæicā æite goquīmo īmopa. Wængonguī nāō apāite baī emōnongä ingante mōnō cōwē waa acæīmpa, āmopa. Mānōmaī babāīmpa, ante Amēē, ante āmopa.

Tımoteo ingante Pabodo, Waa quēwēncæbiimpa, angampa

¹⁹Pidica tōnō Aquidæ nāna gæncayā waa quēwēncædāīmpa, āmopa. Bitö tōmēna īnate adodō apænebi ēñēnae. Adobaī Onetipodo tōnō godongāmæ quēwēnāni waa quēwēncædānīmpa, āmopa. Bitö tōmēnāni inānite adodō apænebi ēñēnānie. ²⁰Edaato Coodīnto iñōmō ayæ a ongongantapa. Ayæ Todopīmo nē wēnæ wēnæ īñongä botö tōmengä ingante Mīideto iñōmō emō cæte gotābopa. ²¹Bitö eyepæ inte cōōnædepo badāmaī īñedē botö weca quingæ pōe, āmopa. Eobodo iñōmō tōmengä, Bitö waa quēwēncæbiimpa, angä ēñēnīnque botö bitö īmite adodō āmo ēñēe. Podænta tōnō Dīīno ayæ Codaodia tōnō mōni pōnencabo tōmāmōni bitö īmite, Waa quēwēncæbiimpa, āmōnīpa.

²²Mōnō Awēnē Itota Codito bitö tōnō ongōnte incæcāīmpa, āmopa. Ayæ Wængonguī bitö īmite waadete pōnō cæcæcāīmpa, ante mānīnque ante yewæmōmopa.

Tito

ingante Pabodo cadota ante nänö yewæmongainta

Tito ingante Pabodo yewæmongampa

1 ¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Wængongui ingante në cæbo iñömote Itota Codito, Bitö Wængongui nänö në apænte æninäni inänite apænebi eñencædänimpa, ante da godongä ate botö tömengä nänö në da godongaïmo imopa. Tömengä, Tömënanï botö imote nani wede pönëno ante godömenque wede pöncædänimpa, ante cæcæbiimpa, ante da godongä gotabopa. Ayæ, Wængongui näwangä nänö angainö ante eñente entawëninque tömënanï tömengä ayongä waa cæte quëwencædänimpa, ante cædinque Itota Codito botö imote da godongä godïmo imopa. ² Edæ, Ìncayæ ate mönö wænämaï quëwenguïno gocæmöimpa, ante eñëninque pöncædänimpa, ante Wængongui në babæ änämaï inongä inte wëenëñedë inguipoga badönämaï iñedë iïmaï angacäimpa. Mïni wænämaï quëwenguïmämo ante pönömo æninque mïnitö wæætë wantæpiyæ cöwë quëwencæmïnimpa, ante cægacäimpa. ³ Mänömaï cædinque tömengä, Ìiñedë cæcæboimpa, ante nänö angaiñedë iinque bayedë tömengä nänö angainö ante edonque pönï odömonte apænegacäimpa. Edæ, Quëwencæmïnimpa, ante mönö imonte në Ængaingä inte Wængongui mäninö nänö angainö ante, Bitö odömonte apænebi eñencædänimpa, ante botö imote angä eñëñömote da godongä godïmo imopa.

⁴ Tito eñëmi. Bitö acæbiimpa, ante yewæmömopa. Edæ godongämæ mönö wede pönëno ante apænebo në eñëmi inte bitö Itota Codito quimi badinque botö näwä wëmi bai inömi imipa. Ìninqe botö, Mæmpo Wængongui tönö Itota Codito mönö imonte në Ængaingä tönö waadete pönö cæda ate bitö gänë entawencæbiimpa, ämopa.

Cædeta nani änöwænë iñömö Tito nänö cædö ante

⁵ Cædeta nani änöwænë iñömö botö cæquënenö ante wï eyepæ cæbo adinque botö, Bitö godömenque quëwëninque tömänö iinque cæcæbiimpa, ante botö bitö imite emö cæte gotabopa. Adobaï wayömö wayömö nani quëwëñömö godinque bitö botö äninö bai cædinque, Mïni pöncæbo iñöminite iïnani në aadani Picænani bacædänimpa, ante cæcæbiimpa, ante cædinque botö bitö imite mäninömö emö cæte gotabopa. ⁶ Wadäni, Në aacä Picængä wænæ wænæ cæcä ingampa, ante änämaï incædänimpa, ante wææ cædinque në aacä Picængä wæætë waa quëwenguëngä ingampa. Edæ tömengä nänöogænä adodanque në manguiwengä incæcäimpa. Tömengä wëñænani Itota Codito ingante në pönënanï incædänimpa. Ayæ tömënanï inänite adinque, Babæidi bai quëwënanï inänipa, ante ayæ, Eñënanämaï cæte quëwënanipa, ante wadäni änämaï incædänimpa, ante në aacä Picængä iñömö wææ aacæcäimpa.

⁷Mönö pönencabo iñomonte në aacä ingante Wængongui, Botö cædö ante cæcæbiimpa, ante pönö angä eñëninque tömengä Wængongui beyæ ante në cæcä ingampa. Ìninqe waodäni, Në aacä wënæ wënæ cæcä ingampa, ante änämaï incädänimpa, ante wææ cædinque në aacä wæætë cöwë waa quëwenguëngä ingampa. Wadäni tömengä ingante apænedäni incæ tömengä wæætë, Botö ædö cæte eñenguimoo, ante änämaï incæcäimpa. Tömengä wii quingæ piinte bacæcäimpa. Tömengä ti nämæ në nanguï bewengä inämaï incæcäimpa. Tömengä piyænë cæcä incæcäimpa. Babæ cæbo incæte godonte näni æinta cöwë godömenque æncæboimpa, ante wadäni näni pönëwënonque ante në aacä iñömö mäninö ante pönënämaï incæcäimpa. ⁸Wadäni inänite, Botö oncönë pö cæedäni, ante cöwë në watapæ angä incæcäimpa. Ayæ, Quinö waa impa, ante mäninonque cæinengä incæcäimpa. Nöinö cæcäimpa, ante pönëninque nämä wææ ante cæcä incæcäimpa. Wængongui nänö cædö ante cöwë cædongä inte në aacä wæætë nämä wææ äninque nämä nänö cæinëwënö ante cædämaï incæcäimpa.

⁹Ayæ adobaï Wængongui nö pönö nänö angainö ante möni odömonte apænegainö bai adobaï entawëninque tömengä ñimpo cædämaï quëwenguëngä ingampa. Edæ mönö pönencabo iñomonte tömengä ædæmö apænedinque nö pönö mönö odömonte apænedö ante odömonte apænegacäimpa. Tömengä odömonte apænegä eñëninque pancadäniya, Baa ante wadö änäni incæ tömengä wæætë tömënanäni inänite, Mäninö ante mini odömonte apænedinö wapiticæ i apa quëwëminii, ante në aacä inongä inte wææ ancæcäimpa, ämopa.

¹⁰Edæ në odömonte apænedäni inänite, Mönitö eñënämaï cæinëmönipa, ante në änäni tæiyænäni inänipa. Tömënanäni iñömö önonquedö ante tedewënonäni inte, Wadäni oda cæcædänimpa, ante në cædönäni

inänipa töö. Pancadäniya, Mönö ëö togænte quëwengäeimpa, ante në pönënanäni näni cæcabo iñömö godömenque nanguï pönö mänömaï babæ cæte quëwënanäni. ¹¹Tömënanäni, Babæ cæmöni incæte mönitö odömonte apænedö beyænque godonte näni æinta cöwë æncæmönimpa, ante pönente cædänipa. Mönö odömonte apænedämaï ingüënenö ante odömonte apænedäni eñëninque në eñënanäni pancadäniya tömënanäni näni godongämæ quëwencabo tönö oda cæte wädänipa cæbii. Edæ mäninö tömënanäni babæ cæte näni odömonte apænewënenö ante odömonte apænedämaï incädänimpa, ante bitö, Apocænë ingüenë quëwëedäni, ante wææ ante cæquënëmi ïimipa.

¹²Edæ Cædetabæ iñömö näni quëwencabo incæ adocanque tömënanäni wængonguiidi beyæ në apænegäcä iñömö iïmaï ante apænegacäimpa. “Cædetabæ quëwënanäni iñömö cöwë babæ ante quëwënanäni inte babæidi bai wiwa cædänipa. Tömënanäni wæntæye inäni incæ cæowæodäni inte cænänipa töö.” ¹³Mäninö ante tömengä nänö angainö näwangä ante impa. Ìninqe Itota ingante në pönënanäni incæ oda cæte wädäni adinque bitö, Nö pönënanäni incädänimpa, ante tömënanäni inänite nanguï ancæbiimpa. ¹⁴Ayæ, Oodeoidi dodäni näni önonquedö ante angainö ante pönënämaï incädänimpa, ante bitö tömënanäni inänite nanguï ancæbiimpa. Ayæ wadäni Wængongui näwangä nänö angainö ante Baa ante eñënämaï inönäni incæ wadö ante wææ änewënonäni bitö wæætë në pönënanäni inänite, Mäninö tömënanäni näni wææ änewënenö ante minitö eñente cædämaï iedäni, ante nanguï ancæbiimpa, ämopa.

¹⁵Edæ në waëmö entawente quëwënanäni ïinque edæ tömënanäni ayönäni quincöomë i incæ tömancoo edæ waëmoncoo imaimpa. Wadäni guiquënë në wentamö entawente quëwënanäni inte Itota ingante pönënämaï inäni ïinque edæ tömënanäni ayönäni quincöomë i incæ tömäancoo edæ

wīi waëmoncoo imaimpa. Ìnæmpa adodāni nāmā nāni apænte pönëno incæ wentamö entawente quëwënāni inte tömënāni nāni ocaidë pönëno adobaī wentamö encadāni inānīpa töö. ¹⁶Ìnāni ìñömö Wængonguī ingante, ate baī pönëmōni imōnīpa, ante ānāni incæte tömënāni cædö beyænque, Ìināni Wængonguī ingante nē Baa ānāni inānīpa, ante edonque pōnī bapa. Mānīnāni Wængonguī ingante ëñënamāi cædōnāni inte edæ mönō waa cæquëñënō ante ædö cæte cæquīnānīi. Ìnīnque tömënāni mönō nē baacā baī inōnāni inānīpa.

Nö pōnī mönō odōmonte apænedö

2 ¹Bitö wæætë nö pōnī mönō odōmonte apænedö ante odōmonte apænecebiimpa. ²Onguīñænāni picænāni inānite iīmaī ante odōmonte apænebi ëñencædānīpa. Tömënāni tī nāmæ nangui bete quidi quidi dowænte badāmaī incædānīpa. Waodāni mönitö imōnite waa acædānīpa, ante onguīñænāni picænāni ìñömö nē eyepæ cæte quëwenguënënanīpa. Nōinö cæcæīpa, ante pönëninque nāmā wææ ante cæte quëwencædānīpa. Itota ingante mönō pönëno ante waodāni inānite mönō waadete pönëno ante tömënāni nöingā cædinque quëwencædānīpa. Wæntædāmaī inte ee mönō cædö ante tömënāni adobaī nöingā cædinque quëwënāni incædānīpa, ante bitö odōmonte apænebi ëñencædānīpa, āmopa.

³Ayæ onquiyænāni picænāni inānite adobaī iīmaī ante odōmonte apænebi ëñencædānīpa. Tömënāni, Wængonguī nānō angainö baī mönō tæiyæ waëmö entawengæīpa, ante quëwencædānīpa. Wadāni inānitedö ante babæ ānāmaī incædānīpa. Wadāni nangui yowepæ wædænque tī nāmæ biinömæ nāni āmæ ante, Beboe beboe, ante nē bedāni baī iīnāni ìñömö adobaī cæte quëwënāmaī incædānīpa. Adodāni, Quīnō waa impa, ante mānīnō ante odōmonte apæneceadānīpa, ante

bitö onquiyænāni picænāni inānite odōmonte apænebi ëñencædānīpa, āmopa.

⁴Mānōmaī cæte quëwënāni inte tömënāni wæætë onquiyænāni wīi picænāni inānite, iīmaī cæedāni, ante ānīnque, Mīnitö nānōogæidi inānite waadete pönëninque mīnitö wëñænāni inānite adobaī waadete pönente quëwëedāni, ante odōmonte apænedāni ëñencædānīpa. ⁵Ayæ adobaī onquiyænāni wīi picænāni inānite odōmonte apænedīnque, Nōinö cæcæīpa, ante pönëninque mīnitö nāmā wææ ante cæte quëwencæmīnīpa. Mīnitö oncönë mīni cæquëñënō cōwë cædinque wadāni inānite ædæmō cæte quëwencæmīnīpa. Ayæ, Mīnitö nānōogæidi nāni ānō ante ëñente cæedāni, āmi ëñente odōmonte apæneceadānīpa. Edæ onquiyænāni picænāni mānōmainö ante odōmonte apænedāni ëñëninque onquiyænāni wīi picænāni wæætë waa cæte quëwënāni adīnque wadāni Wængonguī nānō angainö ante ædö cæte, Wënæ wënæ impa, ante babæ anguīnānīi.

⁶Onguīñænāni wīi picænāni ināni ìñömö adobaī tömënāni, Nōinö cæcæīpa, ante pönëninque nāmā wææ ante cæte quëwencædānīpa, ante ædæmō apænebi ëñencædānīpa. ⁷Bitö tömënāni beyæ ante, Botö cæbaī tömënāni adobaī cæcædānīpa, ante bitö quīëmë cæbi incæ cōwë waa cæe. Ayæ bitö odōmonte apænedö incæ nöingā ante odōmonte apænedīnque bitö önōneque ānāmaī incæbiimpa. ⁸Ayæ bitö imite nē Baa ante wadö ānāni wæætë mönō imonte ante apænedīnque, Mönitö ædö cæte wënæ wënæ anguīmōnīi, ante wædinque edæ guingo imonte wæcædānīpa, ante cædinque bitö tömënāni inānite nöingā ante odōmonte apænecebiimpa. Edæ mānōmaī nōinö odōmonte apænebi ëñëninque nē ëñënāni wæætë, Wënæ wënæ odōmonte apænedīnō impa, ante ānāmaī incædānīpa.

⁹Waodāni inānite ö ænāni ate awëñëidi beyænque cæte nē quëwënāni

bate wæyōnānīte bitō tōmēnāni
 īnānīte īīmaī ante odōmonte apānebi
 ēñencādānīmpa. Edæ tōmēnāni
 awēnēidi nāni ānō ante tōmānō ēñente
 cæcādānīmpa. Adobaī tōmēnāni,
 Mōnitō īmōnīte adīnque awēnēidi
 tocādānīmpa, ante cæcādānīmpa. Ayæ
 tōmēnāni awēnēidi ānāni ēñēnīnque
 wæætēdō wæætē ānāmaī incādānīmpa.
¹⁰ Adodāni īñōmō awēmō ānāmaī
 quēwēnāni inte wæætē, Mōnitō cōwē nō
 ēñente cæmōni īmōnīpa, ante adīnque
 mōnitō awēnēidi wæætē, Waa cæmīni
 īmīnīpa, ante pōnencādānīpa, ante
 nē cādāni īñōmō waa cæcādānīmpa.
 Tōmēnāni quīēmē cādāni incæ cōwē
 waa cādāni adīnque wadāni Wængonguī
 mōnō īmonte nē Ængaingā ingante nāni
 odōmonte apānegainō waa impa, ante
 pōnencādānīmpa, ante bitō nē cādāni
 īnānīte mānōmainō ante odōmonte
 apānecæbiīmpa, āmopa.
¹¹ Edæ waodāni quīnānidō īnāni
 incæte mōnō Mæmpo Wængonguī
 tōmānāni īnānīte waadete pōnō
 cædinque, Botō æmo beyænque
 quēwenguīmini, ante odōmongā
 īnīnque edonque pōnī ba agadānīmpa.
¹² Tōmengā nānō waadete pōnō cædōnō
 ante edonque pōnī adīnque mōnō īīmaī
 ante ēñēmō īmōmpa. Wængonguī
 ingante wapiticæ pōnēnīnque mōnō
 cædō ante mōnō Baa ante ñīmpo cæte
 quēwengæīmpa. Inguipoga ante nāni
 wēnæ wēnæ cæinēwēnō ante mōnō
 Baa ante ñīmpo cæte quēwengæīmpa.
 Ñōwoyedē mōnō, Nōinō cæcæīmpa,
 ante pōnēnīnque nāmā wææ ante cæte
 quēwengæīmpa. Wængonguī ayongā
 waa cæte quēwēnīnque ¹³ mōnō Itota
 Codito nānō pōōnæ watapæ mōnō
 toquīōnæ ante wānō cōmō īmōmpa. Edæ
 Itota Codito adocā mōnō Wængonguī
 mōnō nē tæī pīñænongā īnongā inte
 mōnō īmonte nē Ængaingā ingacāīmpa.
 Tōmengā īñōmō nē ñāō apāite baī
 ēmōnongā inte poncæcāīmpa, ante
 wānō cōmōmpa. ¹⁴ Mōnō wīwa cægāinō
 tōmānō adīnque tōmengā īñōmō, Botō
 æmo beyænque quēwenguīmini, ante

nāmā wepæ godōnīnque wængacāīmpa.
 Ayæ tōmengā, Botō tōmēmo beyæ ante
 mīnitō īmīnīte ñā mēnongate baī
 cæyōmote mīnitō botō quīmīni badīnque,
 Quīnō waa impa, ante cæinente
 bacæmīnīmpa, ante cægacāīmpa.

¹⁵ Ayæ mānīnonque ante odōmonte
 apānedīnque bitō waodāni īnānīte,
 ædæmō apānebi ēñencādānīmpa.
 Wadāni wēnæ wēnæ cādāni īñōnānīte
 tōmēnāni īnānīte, Ædō cæte mānōmaī
 cæmīnīi, ante nangūī ānīnque awēnē
 baī inte apānebi ēñencādānīmpa.
 Bitō īmite, Ædō cæte awēnē baī cæbīi,
 ante pīinte anguīnānīi, ante pōnente
 quēwencæbiīmpa.

**Nē pōnēmō, Quīnō waa impa,
 ante mōnō cæquēnēnō**

3 ¹ Bitō weca nē pōnēnāni īñōnānīte
 do mōnitō angainō nāni ēñēnīnō
 incæ bitō tōmēnāni īnānīte adodō ante
 apānebi ēñencādānīmpa. Nē aadāni
 tōnō gobiedōno beyæ nē ānāni īnānīte
 ēñēnīnque mīnitō tōmēnāni nāni
 ānō ante ēñente cæcæmīnīmpa, ante
 apānebi ēñencādānīmpa. Ayæ, Quīnō
 waa ī, ante mānīnō do cæcæmīnīmpa,
 ante apānebi ēñencādānīmpa. ² Ayæ
 æcāmenque ingante wēnæ wēnæ
 ante babæ ānāmaī incæmīnīmpa.
 Piyænē cæte quēwēnīnque mīnitō
 wadāni tōnō wadodō wadō tedete
 pīināmaī incæmīnīmpa. Waodāni
 tōmānāni īnānīte mīnitō ædæmō
 cæte quēwencæmīnīmpa, ante
 bitō mānōmainō ante apānebi
 ēñencādānīmpa.

³ Edæ wēēnēdē mōnō adobaī ocai
 ōmædæca ingāimō inte ēñēnāmaī cæte
 quēwengamōīmpa. Mōnō wapiticæ
 pōnēnīnque oda cæte quēwengamōīmpa.
 Quīēmē mōnō wēnæ wēnæ cæinēnō
 ante cæte quēwengamōīmpa. Quīēmē
 nāmanque pōnente, Waa tote
 quēwengæīmpa, ante cædinque
 mōnō cōwē ñīmpo cædāmaī inte
 quēwengamōīmpa. Waodāni īnānīte
 cōwē wīwa pōnente quēwengamōīmpa.
 Wadāni godōmenque ēadāni adīnque

godö pīinte agamöimpa. Wadāni mönō imonte pīīñōnāni mönō wacā ingā wacā ingā pīinte quēwengamöimpa.

⁴Incaete mönō Wængonguī mönō imonte, Quēwenguīmīni, ante nē Ængaingā pōninque tōmengā nānō waadete pōnēmāmo ante ayæ tōmengā nānō ædæmō cædōmāmo ante do odōmongacäimpa. ⁵Tōmengā wīi mönō nō cægainō beyænque, Quēwenguīmīni, ante mönō imonte ængacäimpa. Wæætē tōmengā nānō waadete pōnō waa cæinēnō beyænque mönō imonte, Quēwenguīmīni, ante ængacäimpa. Minitō mempoga ēñacæminīmpa, ante Wængonguī mönō mīmō mēnongacä entawēmōmpa. Ayæ Wængonguī mönō imonte æñongā tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque mönō mīmō entawente quēwēmōmpa. ⁶Itota Codito mönō imonte, Quēwenguīmīni, ante nē Ængaingā beyænque Wængonguī iñōmō mönō imonte eyepæ pōni pōnō cædinque tōmengā Ōnōwoca ingante angā pō guicā ate entawente quēwēmōmpa. ⁷Īninque Wængonguī waadete pōnō cæcā ate mönō tōmengā ayongā nō cæte quēwengaimō imōmpa. Ayæ tōmengā nānō waadete pōnō cægainō beyænque nē ænguīmō inte mönō, Wænāmaī quēwengæimpa, ante ee pōnente quēwēmōmpa.

⁸Mänōmainō ante nō ante impa. Edæ Wængonguī ingante do pōnēnāni iñōmō, Quīnō waa ī, ante nāni pōnēnonque cōwē cæcædānīmpa, ante bitō mänīnō ante wæætē wæætē adodō ante apænebi ēñencædānīmpa, ämpa. Mänīnō ante waa pōni ī ĩninque tōmānāni beyæ adodō ante waa ingæimpa. ⁹Wæætē, Æbānō ī, ante nanguī wæætedō wæætē ōnonquedō ante tedewēnāni bai bitō iñōmō tōmēnāni bai tededāmaī incæbiimpā. Dodāni, Æmōnānidō ingaināniī, ante ancaa nāni ānewēnō ante pōnēnāmaī incæbiimpā. Ayæ wæætē godō wæætē godō tedewēnāni ēñēninque bitō wæætē tededāmaī incæbiimpā. Ayæ idægoidi nāni wææ angainō ante godongāmæ wadodō

wadō pīinte tedewēñōnāni bitō iñōmō ĩnāni tōnō tededāmaī incæbiimpā. Edæ mänōmaī nāni tededō iñōmō ōnonque tedete ī ĩninque edæ æcāmenque beyæ waa impa, ante dæ ampa cæbii.

¹⁰Mīni pōnencabo inca adocanque mänōmaī tedewengā beyænque wadāni nānēneto nānēnē godinque wacabo wacabo badāni adinque bitō wæætē nē tedewēnongā ingante adopoque wææ ämi ēñencæcäimpa. Adopoque wææ ämi ate tōmengā ēñēnāmaī inte gomonga adobaī cæte tedewengā adinque bitō tōmengā ingante wæætē wææ ämi wæcæcäimpa. Mänōmaī mempoga wææ ämi ēñēninque tōmengā ñimpo cædāmaī inte gomonga tedewengā ate wædinque bitō tōmengā ingante Baa āninque gomō ae. ¹¹Edæ mänōmaī cædongā iñōmō tōmengā idiquibæ pōnēnongā inte nē wēnæ wēnæ cæcā ingampa. Tōmengā nāmā nānō apænte panguinque mänōmaī cæcampa, ante do ēñēmīpa.

Tito quīnō cæcæcäimpa, ante

¹²Botō cōñædepo iñonte Nincopodi nāni quēwēñōmō quēwencæboimpā, ante pōnentabopa. Īninque Adotēma inca Tiquico inca æcānō bitō weca goquīnaa, ante pōnēninque botō adocanque ingante ämo go pōñongā bitō eyepæ inte botō weca quingæ pōe, ämpa. ¹³Abogado inte nē cæcā Teēna tōnō Apodo gocæ cæyōnate tōmēna nāna goquīnō ante nāna ænguēñēnō wīi eyepæ ēada adinque bitō pædæ godōmi ænte godæ. ¹⁴Mōnō tōnō godongāmæ nē pōnēnāni iñōmō wīi ōnonque cæte quēwencædānīmpa. Wæætē edæ wadāni wīi eyepæ ēadāni adinque tōmēnāni pædæ godōnāni æncædānīmpa, ante cædinque bitō apænebi ēñēninque tōmēnāni wæætē, Quīnō waa ī, ante adinque mänīnonque ante cæte quēwencædānīmpa.

Waa quēwencæmīnīmpa, ante Pabodo yewæmongampa

¹⁵Botō tōnō nē ongōnāni tōmānāni bitō ĩmite, Waa quēwencæbiimpā, ante

apænedånipa, ante botö, Bitö acæbiimpa,
 ante yewæmömopa. Mönitö imönite
 në waadete pönänäni inänite bitö,
 Waa quëwencæminimpa, ante mönitö

beyæ ante apænebi ëñencædånimpa.
 Wængongui minitö tömämäni iminite
 waadete pönö cæcæcäimpa, ante
 mäninque ante botö yewæmömopa.

Pidemöö

ingante Pabodo cadota ante nänö yewæmongainta

Pidemöö ingante Pabodo yewæmongampa

¹Botö Pabodobo inömo inte Itota Codito ingantedö ante apænebo beyænque botö imote tee mönedäni tee mönegaïmo imopa. Mönö töninacä Tímoteo tönö yewæmömönapa. Pidemöö möna në waadebi inömi inte mönatö tönö godongämæ cædömi inömite mönatö, Bitö acæbiimpa, ante yewæmömönapa. ²Bitö oncönë inömo Itota Codito ingante mïni pönencabo godongämæ pönöminite mönatö mïnitö iminite adobaï yewæmömöna acæminimpa. Ayæ mönö mængä Apia tönö Adoquipo mönitö tönö godongämæ në tontado baï cædongä tönö tömëna acædaïmpa, ante yewæmömönapa. ³Mönö Mæmpo Wængonguï tönö Awënë Itota Codito tönö godongämæ waadete pönö cæda ate mïnitö gänë entawencæminimpa, ämönapa.

Pidemöö në waadete pönengä inte wede pönengä ingä

⁴⁻⁵Bitö Awënë Itota ingante wede pönëmi imipa, ante tömengä quinäni inönäni inänite waadete pönëmi imipa, ante bitö imitedö ante änäni ëñënimö inte botö bitö beyæ ante Wængonguï ingante botö apæneyedë adocä ingante cöwë waa ate pönente apænebopa. ⁶Mäninö Itota Codito ingante bitö wede pönëno ante wadäni inänite cöwë apænebi ëñëninque tömënäni, Mönö tömengä waa pönï nänö entawënoncoo incæ quincodö entawëmö imöö, ante

ædæmö ëñente bacædänimpa, ante nanguï cæcæbiimpa, ante botö bitö beyæ ante Wængonguï ingante apænebopa. ⁷Botö töninabi ëñëmi. Itota Codito quinäni inönäni inänite bitö waadete pönente cæbi ate tömënäni gançæ entawente todänitapa, ante apænedäni ëñëninque botö nanguï watapæ todinque wampo pönentabopa.

Pabodo Önetimo beyæ ante Pidemöö ingante angampa

⁸Mänömaï beyæ mönö Awënë Codito botö imote angä ëñëninque botö awënë baï äninque bitö cæquënenö ante, Iïmaï cæe, ante guïñënamai inte bitö imite wææ ämo baï waa incædönimpa. ⁹Incæte botö wææ änämaï inte wæætë mönö waadete pönëmämo beyænque ædæmö apænebopa. Botö Pabodobo inömo inte në picæmo imopa. Ayæ nïwo botö Itota Codito ingantedö ante apænebo beyænque botö imote tee mönedäni tee mönegaïmo inte ämopa. ¹⁰Ininque botö wengä onguïñängä Önetimo beyæ ante bitö imite ædæmö apænebopa. Edæ tee mönecönë botö quëwëñedë Önetimo ingante apænebo ëñëninque tömengä në pönengä badinque botö wengä baï bacä æntabopa cæbii.

¹¹Wëenëñedë tömengä bitö beyæ waa cædämaï inte önonque quëwengacäïmpa. Incæte tömengä nïwo inömo bitö beyæ incæ botö beyæ incæ në waa cæcä bacäïmpa. ¹²Tömengä botö në waadecä ingä incæte tömengä ingante botö bitö weca ocæ ëmænte da godömo

poncæcäimpa. ¹³Itota ingantedö ante mönö watapæ apænedö beyænque botö imote tee mönedäni ongöningue botö, Pidemöö dæ äñonte Önetimo iñömö tömengä beyæ botö weca ongöningue botö tönö guëa cæcæcäimpa, ante pönëningue ainentabopa. ¹⁴Incæte æbämenque pönö waa cæbi incæ wii botö wææ änö beyænque cæcæbiimpa. Wæætë tömëmique pönente cæcæbiimpa, ante cætabopa. Bitö ëñënamai inte Ao änamai iñömite botö ædö cæte Önetimo ingante, Bitö botö weca ongoncæbiimpa, ante anguiimoo. ¹⁵Önetimo bitö imite wantæyö wodii godingä inte ñowo adodö pöñongante bitö tömengä ingante wæætë æñömi tömengä cöwë bitö tönö quëwencæcäimpa. Wabänö manii ante beyænque wantæyö wodii gocantawo. ¹⁶Tömengä ingante bitö godonte ænte mämi ate tömengä bitö beyænque cæte nê quëwëningä ingä incæte tömengä ñowo wii nê cæte quëwënanique bai inongä ingampa. Wæætë edæ Itota Codito ingante pönëngä badinque tömengä ñowo godömenque bitö töninäcä inongä inte bitö nê waadecä ingampa. Edæ tömengä botö nê nangui waadecä ingampa. Ayæ wii bitö nê cædonganque inongä inte tömengä wæætë mönö Awënë quingä ingampa. Mänömai beyæ tömengä godömenque bitö nê waadecä inongä ingampa.

¹⁷Ïninqe bitö, Pabodo tönö guëa cæmöna imónapa, ante pönëmi ïninqe bitö botö imote æmi bai Önetimo ingante adobai æmaimipa. ¹⁸Bitö imite wënæ wënæ cæcantawo. Bitö ïmi quiëmë ante æninqe wæætë pönönämai ingantawo. Ïninqe tömengä nänö pönönämai ininö ante bitö botö imote wæætë, Pönömi æmoe, ämi ëñëningue botö pædæ pönömo æmaimipa. ¹⁹Botö Pabodobo inömo inte tömëmo önopoca inte imainö ante yewæmömopa. Tömengä quinö

nänö pönönämai ininö ante botö wæætë tömänö pönömo æncæbiimpa. Botö edæ bitö imite wii Itota Codito ingantedö ante odömonte apænebo bai bitö ayæ pönönämai inte quëwencædömiimpa. Ïninqe botö apænedö beyæ bitö botö imote wæætë pönönämai ingä bai inömi imipa. Incæte botö mänömai beyæ bitö imite wii ancæboimpa. ²⁰Botö töninäbi ëñëmi. Mönö Awënë beyænque bitö botö beyæ pönö cædinque Önetimo ingante waadete pönencæbiimpa, ante wæbopa. Edæ mönö Codito nempo quëwëmöna ïninqe bitö waadete pönente cæbi ate botö gançæ entawente tocæboimpa, ämopa.

²¹Bitö cöwë ëñente cæquimi imipa, ante do ëñënimö inte botö, Bitö acæbiimpa, ante yewæmömopa. Edæ botö änö ëñente cædinque bitö godömenque cæquimi imipa, ante ëñëmopa. ²²Ïninqe adodeque ayæ äinëmopa. Minitö botö beyæ ante Wængongui ingante mini apænedö beyæ botö imote ñimpo cædäni ate bitö weca acæ poncæboimpa, ante pönëmopa. Ïninqe bitö oncönë adocönë botö owoquincö ante tömäa ædæmö cö cæquimi, ämopa.

Pidemöö ingante Pabodo, Waa quëwencæbiimpa, angä

²³Epapada botö bai adobai Itota Codito beyænque näni nê tee mönegaingä iñömö tömengä botö imote, Pidemöö waa quëwencæcäimpa, ante angä ëñëningue botö bitö imite yewæmömopa. ²⁴Maadoco tönö Aditadoco ayæ Deëma tönö Odoca botö tönö godongämæ cædäni iñömö adobai botö imote, Pidemöö waa quëwencæcäimpa, ante änäni ëñëningue botö bitö imite yewæmömopa.

²⁵Mönö Awënë Itota Codito bitö imite waadete pönö cæcæcäimpa. Mäninqe ante botö yewæmömopa.

Ebedeoidi

inänite cadota ante näni yewämongainta

Wængongui beyä tömengä Wengä pönö apänegacäimpa

1 ¹Wængongui wëñëñedë wantä wantä iñö apänedinque wantä iñö wadö bai cædinque wantä iñö wadö bai cædinque tömengä beyä nê apänedäni inänite tæmpo pönö apänecä ëñengadänimpa. Ëñëninque tömëñäni wæätë adodö ante mönö mæmæidi inänite tæmpo apänegadänimpa.

²Nöwo guiquënë mäninö ante Wængongui dodäni inänite nänö apänegaiönæ idæwaa bayonte tömengä apänecä ëñëninque tömengä Wengä wæätë mönö imonte pönö apänegacäimpa. Wëñë pöni inguipoga dæ iï ëmönæ dæ añonte Wæmpocä tömengä Wengä ingante, Badöe, angä ëñente cæyongä tömengä nänö cædö beyä Wæmpocä tömancoo badongacäimpa. Mänömaï beyä nê badongä iñongante Mæmpo Wængongui wæätë, Tömancoo nê ænguingä iñömö botö Wengä adocanque nê ænguingä ingampa ämopa, angacäimpa.

³Mæmpocä nê tæi ëmönongä inte ñäö ëmongä iñongä tömengä Wengä iñömö adobai nê tæi ëmönongä inte ñäö ëmongä ingampa. Ìninque, Wængongui Wengä nö pöni entawëninque nänö quëwengainö bai Mæmpocä iñömö edæ adobai pöni entawënongå inte edæ nöingä cæte quëwengä ingampa, ante mönö edonque ëñengäimpa. Ìnguipo incæ iï ëmönæ incæ a ongoncoo incæ awëmö iñömö ongoncoo incæ tömengä Wengä adocä tæi piñænte nänö angäinö beyænque tömancoo edæ ñöwo ganca

cöwë ongoncoo incoopa. Ayä nämä wepä godonte wëñinque adocä iñömö wënæ wënæ mönö cæpämö ante ñä mënongagacäimpa. Mänömaï nê ñä mënongaingä inongä inte tömengä do æidinque Wængongui nê tæi ëmongä tömëmængä inö tæ contadinque ongongampa.

Tömengä ñænængä iñongä anquedoidi pönömenque inäni

⁴Mänömaï æi contadinque tömengä nê ñænængä iñongante Wængongui iñömö, Bitö ëmöwo bitö cöwë ænguëngaïwo, ante pemongacäimpa. Wængongui anquedoidi guiquënë wiï adobai ñænænäni iñönänite Wængongui tömëñäni inänite adobai ante pemönämaï ingacäimpa. ⁵Edæ anquedoidi iñönänite æcämenque ingante Wængongui dicæ,

“Botö Wëmi inömi imipa.

Ñöwoönæ bitö Mæmpobo babopa,”

Ante angantawogaa. Ayä adobai,

“Botö tömengä Mæmpobo incæboimpa.

Ìninque tömengä botö Wengä incæcäimpa,” ante anquedo ingante änämaï ingacäimpa.

⁶Wæätë tömengä Wengä Tänocä iñongante inguipoga da pönöninque Wængongui,

“Botö anquedoidi tömänäni iingä önöwa inö ædæ wæëninque, Bitö Wængongui Wëmi imidö ænguënë, ante watapæ apänecädänimpa,” ante apänegacäimpa.

⁷Ayä wæätë anquedoidi inänitedö ante apänedinque,

“Tömengä godö cæcä ate tömengä anquedoidi iñömö woboyä nangui pämə baï quingä pöni cæcädänimpa.

Ayä tömengä godö cæcä ate tömengä beyä nē waa cädäni iñömö gonga bæcoguñēwate baï nangui cæcädänimpa.”

⁸Ante apänedinque tömengä Wengä ingante guiquēnē Wængonguï incä iïmai angacäimpa.

“Bitö nē Wængonguï inömi inte ēñēmi. Awēnē Odeye badinque Awēnē containpaa tæ contagaïmi inte bitö ñimpo cädämaï inte cōwē Awēnē Odeyebi inömi inte ongoncæbiimpa.

İninque Awēnē Odeyebi inömi inte bitö nempo quēwēnāni inānite nō pōni cæte aadinque yaēmē töēmē pōni næænte bai nē ämi incæbiimpa.

⁹Nē Wængonguïmo inömo inte botö iñömö bitö Awēnē Wængonguïmo imopa. İninque botö, Nō cæte mönō quēwenguïnō ante nē waadebi inömi inte bitö ēñēnāmaï nāni cæinō ante edæ wii aïnēmi imipa.

Mänömaï imi ante adinque botö iïmai pönö cæbopa. Bitö tönö godongämä ongönāni Awēnē badinque bitö watapæ tocæbiimpa, ante cædinque botö, oginguipæ pönö gao caate bai nangui cægaboimpa.”

¹⁰Ante Mæmpo Wængonguï angacäimpa. Ayä adobaï tömengä Wengä ingante apänedinque,

“Bitö Tæiyä Awēnē inömi inte wēēñēñedē pōni inguipo mä cō cæte bai cædinque tömēmi badongabiimpa, angacäimpa. Ayä öñnädē ongoncoo adobaï tömēmi bitö önopoca badongaincoo inte ongoncoopa.

¹¹Mänincoo guiquēnē iïncayä ate wido cæte bai bayonte Bitö guiquēnē cōwē ongonguïmi imipa.

Mänincoo guiquēnē mönō weocoo pedæncoo woincoo bai bayonte,
¹²waocä yacooque æninque topo cæcä bai cædinque bitö wæætē bitö badongaincoo ænte topo cæte bai cæcæbiimpa.

Wæætē müincoo wēñacä bai cædinque bitö wæætē tōmancoo müincoo badömi ongongäimpa. Bitö iñömö do bitö ingaï bai adobaï cōwē inguïmi imipa. Bitö quēwenguïmämo cōwē inguïnō anguēñē.”

¹³Äninque Wængonguï tömengä Wengä ingante iïmai angacäimpa.

“Botö tömēmä inö tæ contate ongönömite, botö bitö imite nē piïnte cädäni inānite bæ tabo tæ wæænāni ate bitö tæi emömi inte pinä gäwate bai godö cæbi wæcädänimpa,” angacäimpa.

Tömengä Wengä ingante mänömaïnō ante nē angaingä inte Wængonguï dicæ anquedoidi inānite adobaï angantawogaa. ¹⁴İñämpa Wængonguï anquedoidi iñömö baö ömaadäni inte Wængonguï beyä nē waa cädäni inānipa. Mänömaï iñönānite tömengä, Botö æmo beyænque nē quēwēnāni beyä munitö godö cæcæminimpa, ante da pönongä pöninque tömēnāni mönō beyä pönö waa cädänipa.

Wængonguï ængä beyænque quēwēmopma, ante

2 ¹Mänömaï beyä mönō Awēnē apäñecä ēñēninque mönō ēñengainō ante mönō ñimpo cädämaï inguinque ante mönō wede pönente ædæmō ēñente cæcæimpa. ²Edæ anquedoidi incä Wængonguï beyä apäñeyönāni tömēnāni nāni änö ante dodäni wæætē nē ēñente cæquēñēnāni ingadänimpa. İninque æcänö wii ēñēninque wapiti cæda tömengä nē tente wæquēñengä iñongante dodäni nō cædinque pangadänimpa.

³İñānāni ēñēdäni. Wængonguï nänö, Quēwencæminimpa, ante

angainō ante æcānō mōnō imonte
tāno apænecantawo, ante pōnēdāni.
Wængonguī Awēnē inongā incæ tānocā
apænegaingā inte, Botō tōmēmo æmo
beyænque quēwencæminimpa, ante
apænegacāimpa. Ayæ Wængonguī nānō
apænegaingō ēñente Ao āninqe wadāni
godōmenque mōnō imonte, Nāwangā
impa, ante apānedāni ēñēnimō inte
mōnō ædæmō ēñengæimpa. Edæ
ēñēnāmaī inte bai ñimpo cæmō ininque
Wængonguī dicæ pānāmaī inte ata
cæpocampa quēwenguimōō.

⁴Ininque, Quēwencæminimpa, ante
nāwangā botō ānō ante ēñencædānimpa,
ante cædinque Wængonguī godōmenque
cægacāimpa. Tōmengā, Æcānō tōnō
cæquimoo, ante, Æyōmōnō cæquimoo,
ante, Æyedēnō cæquimoo, ante nāmā
nānō angainō bai cædinque iīmaī pōnō
cægacāimpa. Tōmengā, Botō mā cæbo
ate waodāni ēñencædānimpa, ante
nanguī cægacāimpa. Ayæ, Æbānō
cæcāā, ante wæcædānimpa, ante tæī
piñæninqe wadō wadō cædinque
bamōnengæ edæ nanguī cægacāimpa.
Tōmengā Ōnōwoca ingante da
pōnongā pōninqe tōmengā wæætē
Wængonguī nānō angaināni inānite
pōnō cæcā æninqe tōmēnāni tōmānāni
Wængonguī Ōnōwoca nānō pōnongā
ænganca cægadānimpa. Ininque
Wængonguī mānōmaī pōnō cæcā adimō
incæ mōnō ēñēnāmaī cæmō bai tōmengā
wæætē mōnō imonte ædō cæte ata
cæpoquēnengāā.

**Itota Codito tōmengā tōniñadāni
bai adobai bagacāimpa**

⁵Ayæ miīnguiipoga Awēnē nempo
mōnō quēwenguimāmo ante
apānemōnipa. Ininque miīnguiipoga
mōni ānonguiipoga Wængonguī,
Æcāmenque ingante āmo awēnē
baqingā, ante cædinque, Anquedoidi
incæ awēnēidi bacædānimpa, ante
dicæ angantawogaa. ⁶Wacā wataa
yewæmōninque iīmaī ante Wængonguī
ingante āmotamini ante bai
yewæmongacāimpa.

“Wængonguī ēñēmi. Waomōni
ōnōmōnique iñōmōnite bitō ædō
cæte waadete cæbii.

Wao wēmōni ēñagaīmōni iñōmōnite
bitō ædō cæte pōnō waadete
cæbii.

⁷Anquedoidi inānite æmonga
ææntodōninque bitō waocā
ingante gao wænō gō cæbi ate
tōmengā wantæ iñō pōnōmenque
ongongantapa.

Ayæ, Waocā nē tæī emōnongā
inte ñāō emōñongante
wadāni tōmengā ingante
waa acædānimpa, ante pōnō
badongabiimpa.

⁸Edæ bitō badongaincoo tōmancoo
waocā nempo pōnōmi æninqe
waocā tæī emōngā inte nē angā
bagacāimpa.”

Ante nānō yewæmongaine bai
cædinque Wængonguī tōmengā nānō
badongaincoo tōmancoo Waocā nempo
pōnongā æninqe Waocā nē angā
bayongā wacoo wayōmō ongoncoo edæ
dæ ampa. Incæte, Tōmengā nempo
tōmancoo do ongompā, ante mōnō
ñōwo ganca ayæ adāmaī imompā.

⁹Doyedē mōnō waocabo iñōmonte
Wængonguī waadete pōnō cædinque
Itota ingante angā ēñēninque tōmengā
wæætē mōnō tōmāmō wænguimāmo
beyæ ante cōwē wæwocate wæqingā
bagacāimpa. Mānōmaī cædinque
Wængonguī anquedoidi inānite æmonga
ææntodōninque, Itota wæætē caate
wæncæcāimpa, ante cædinque tōmengā
ingante gao wænō iñōmō gōnongā
ongongacāimpa. Incæte Itota caate
wængā beyæ Wængonguī poganta tæiyæ
waēmō da wencate bai cædinque, Itota
nē tæī emōnongā inte ñāō emōngā
adinque wadāni tōmengā ingante waa
acædānimpa, ante pōnō cægacāimpa.
Ininque Itota Tæiyæ Awēnē wencate
ongongā ingante do amompā.

¹⁰Tōmancoo nē badongaingā
inongā inte Wængonguī tōmancoo nē
ēnempodongā inte iīmaī angacāimpa.
Botō Wēmi ēñēmi. Wadāni incæ botō

wēnāni nanguī ināni quēwencādānimpā, ante nē badōmi bitō baquinque caate wæcæbiimpā. Mānōmaī caate bitō wædō beyænque ædæmō picæmi bate nē ēñēnīmi inte bitō botō wēnāni inānite nāō iñōmō ænte māmōmi poncādānimpā. Pōnīnque tōmēnāni botō nāō ēmōmo bai adobaī nāō ēmoncādānimpā, ante Wængonguī nō pōnī cægacāimpā. ¹¹Itota mōnō imonte, Tæiyæ waēmō ewocate quēwencæminimpā, ante nē badongā iñongā mōnō tōmengā tōnō adomō mōnō cabo imompā. Mānōmaī imō beyæ tōmengā mōnō imonte ante apænedīnque, Botō tōniñamīni imīnīpā, ante guiñēnedāmaī tedecampā. ¹²Iīmaī ante apænecampā.

“Wængonguī ēñēmi. Bitō ēmōwo ante botō tōniñadāni inānite apænebo ēñencādānimpā.

Tōmēnāni godongāmæ ongonte ēñēñōnāni botō, Wængonguī iñōmō Tæiyæ Waēmō inongā inte waa pōnī cæcā abopa, ante āmotamīni ante bai ancæboimpā.”

¹³Ayæ adobaī apænedīnque,

“Wængonguī ingante botō wede pōnente quēwencæboimpā,” angacāimpā.

Ayæ wæætē adobaī apænedīnque,

“Wængonguī botō imote apænedīnque, Bitō wēnāni, ante pōnongā ænōmo inte botō, Mōni wencabo mæ ongōmōni aedāni, āmopa.”

Itota incæ Wængonguī beyæ nāni yewæmongainō bai adobaī apænecampā.

¹⁴Mōnō wænguimāmo ante wēnæ awēnē incæ nē angā iñongante Itota, Botō nāñe wænīnque tōmengā ingante edæ omæe ewencæboimpā, ante iīmaī cægacāimpā. Mōnō Itota wēñæmō inōmō inte mōnō baō tōnō wepæ ñōmænguīñō ēñāmō bai tōmengā nānō wænguinque adobaī ñōmænguīñō ēñagacāimpā. Iñīnque tōmengā nāmā nānō wænō beyænque wēnæ awēnē ingante bæ tacā ate tōmengā wæætē piñænāmaī aquīī bate nē angā ināmaī ingampā.

¹⁵Ayæ wēnæ awēnē nempo nā cæyænte bai quēwēnīnque mōnō wænguimāmo ante guiñente wæyōmonte Itota mōnō beyæ ante wæætē wænīnque mōnō imonte gā pe æmpote ò ængā beyænque quēwēmompā.

¹⁶Edæ wīī anquedoidi inānite ænte pæ mancæte ante cædinque tōmengā wæætē Abadāō wodi pæimō iñōmonte mōnō imonte pōnō ænīnque pæ mangampā.

¹⁷Mānīnō beyæ Wængonguī, Bitō tōniñadāni bai adobaī badīnque bitō, Wængonguī quī, ante nē nō Pōnōmi Nænæmi pōnī incæbiimpā. Ayæ bitō tōniñadāni inānite cōwē pōnēnīnque waadete pōnō waa cædinque ædæmō aacæbiimpā, ante tōmengā ingante da pōnongā pongacāimpā. Ayæ adobaī, Bitō tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō beyæ nāmā wepæ godoncæbiimpā, ante cædinque Wængonguī Itota ingante da pōnongā pōnīnque tōmengā mōnō ēñāmō bai adobaī ēñadīnque waomō mōnō inōmō bai adobaī badīnque Waocā inongā ingacāimpā. ¹⁸Mōnō inguipoga quēwēnīnque wēnæ wēnæ mōnō cæinēnō beyæ wæwēmompā. Wēnæ awēnē, Itota oda cædinque Wængonguī ingante ēñēnāmaī cæcæcāimpā, ante cæyongā Itota iñōmō mōnō wæwēnō bai adobaī wæwengā incæte oda cædāmaī ingacāimpā. Iñīnque wēnæ wēnæ cæinente wæwēñōmonte tōmengā adobaī do wægaingā inte, Mīnitō tæī piñænte ongōnīnque oda cædāmaī incæminimpā, ante pōnō tōō æmænte cæcampā.

Itota Nænængā iñongā Mōitee wodi wædangā ingacāimpā

3 ¹Mōnitō imōnite aa pedīnque Wængonguī mīnitō imīnite adobaī aa pedīnque, Tæiyæ waēmō entawencæminimpā, ante badongacāimpā. Iñīnque botō tōniñamīni ēñēedāni. Itota iñōmō Wængonguī nānō nē da pōnongaingā ingacāimpā, ante mōnō pōnēnō ante mōnō, Nāwangā impā, ante apænemompā. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē Godongā Nænængā pōnī iñōmō

Itota adocä ingampa, ante mönö pönönö ante, Näwangä impa, ante apänemompa. İnnique minitö guiquenë, Itota æbänö ingacäimpa, ante önöwënenque pönente quëwenguënëmini iminipa.

²Wængonguī angä ëñëninque Möitee wodi guiquenë tömengä ingante cöwë pönente cædinque Wængonguī tönö nani godongämæ quëwencabo inänite ædämö cæte aagacäimpa. Tömengä nö cæte nänö aagai bai adobai cædinque Itota iñömö Wængonguī angä ëñëninque tömengä ingante cöwë pönente cædinque tömengä tönö mönö godongämæ quëwencabo imonte ædämö cæte aacantapa.

³Edæ, Oncö waa ongompa, ante waa amö incæ mönö oncö nê badöningä ingante godömenque waa ate apänecäimpa. Adobai, Möitee wodi nê waa aacä ingacäimpa, ante tömengä ingante waa amö incæ mönö edæ Itota nê badongaingä ingante godömenque nanguī waa ate apänecäimpa. ⁴Waocä oncö guiquenë wii tömenque ongompa. Edæ waocä mänongä ate oncö edæ ongö aminipa. Inguipo incæ adobai öönædë ongoncoo adobai wii tömenque ongoncoopa. Mänincoo tömancoo Wængonguī nänö badongaincooque ongoncoo acäimpa. ⁵Möitee wodi guiquenë Awënë Wængonguī ingante nê cæcä inongä inte tömengä tönö nani godongämæ quëwencabo inänite cöwë pönëninque ædämö cæte aagacäimpa. Mänömaī cædinque tömengä, Wængonguī æbänö iincayæ ate apänëquingä, ante odömöninque, Näwangä impa, ante apänëgacäimpa. ⁶Mönö Codito guiquenë Wæmpocä Wengä Onguīñängä inongä inte Wæmpocä tönö nani godongämæ quëwencabo inänite cöwë pönente nöingä pönī cæte pönö aacampa. Edæ mönö guiquenë, Codito waa pönī pönö cæcä beyænque watapæ bacäimpa, ante mönö pönönö ante wadani ëñëñöni waa tote apänemompa. İnnique mönö guīñänämaī inte mäninö mönö pönönö ante ædämö entawëninque

İnnique baganca ñimpo cædämaī imö İnnique tömengä tönö mönö godongämæ quëwencabo imaimompa.

**Wængonguī quīnani nani
guëmanguimämo ante**

⁷Mänömaī beyæ Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca nänö angainö ante mönö ëñente cæcäimpa. Tömengä nänö apänëgainö ante iimainö ante yewæmongatimpa.

“Nöwoönæ incæ tömengä apänecä ëñëninque,

⁸ mīnitö, Mīmö ömædë bawënämaī incæmönimpa, ante cædinque Baa änämaī iedäni.

Dodäni iñömö, Wido cæcäimpa, ante nani önömæca quëwente cæyedë, Wængonguī ingampa diyæ panguingä, ante pönëninque wiwa cægadänimpa. Mänömaī cædinque tömënanī Baa ante mīmö ömædënanī nani bawengai bai mīnitö adobai bawënämaī iedäni.

⁹ Mīnitö mæmæidi mänīñömö quëwëninque botö imote wiwa cædäni wægaboimpa.

Incæte botö mänīñedë coadenta wadepo iñönte waa cæbo agadänimpa.

¹⁰ Mänīñedë quëwënanī mänömaī cædäni beyæ botö tömënanī inänite pīinique iimai angaboimpa.

‘Botö taadö goquënenäni incæ taadö cöwë adämaī inäni inte tömënanī ancaa oda cædinque mīmö ömædënanī inte bai wadö godänipa.’

¹¹ Ännique botö ænguī badinque, Botö nê Quëwëmo ingaïmo inte nöingä ämopa, ännique,

Guëmædäni, ante botö angaiñömö tömënanī cöwë guite guëmänämaī incædänimpa, angaboimpa.”

Ante Wængonguī nänö angainö ante yewæmongadänimpa.

¹² İñänäni ëñëdäni. Mīni pönencabo iñöminite mīnitö wacä ingä wacä ingä

waa adinque adocanque incæ mimö
 ömædengä badämaï incæcäimpa, ante
 wææ aædäni. Ayæ adocanque incæ
 wænæ wænæ entawengä badinque wiya
 æmænte Wængongui nê Quëwengä
 ingante ëmö cæte godämaï incæcäimpa,
 ante wææ aædäni. ¹³Nöwoönæ, ante
 nê angä nänö angaiönæ iñömö ayæ
 ñöwo ganca ëönæpa. Ìninqe minitö
 ñöwoönæ incæ wacä ingä wacä ingä
 ædæmö apænedinque, Æcämenque incæ
 wïwa nani cædö beyænque oda cæte
 wædinque mimö ömædengä badämaï
 incæcäimpa, ante cædinque iimö iñö
 iimö iñö godongämæ iñacabo cædinque
 tæi ongödäni. ¹⁴Edæ mönö wëenëñedë
 wede pönengamöimpa. Nöwo adobaï
 pönëninque iinque baganca wede
 pönëmö ininque mönö Codito nempo
 godongämæ quëwëmaïmompä.

¹⁵Ìninqe adode ante pönente
 cæcæïmpä.

“Nöwoönæ incæ tömengä apænecä
 ëñëninque minitö, Mönitö
 mimö ömædëmöni bawënämaï
 incæmönimpa, ante wææ
 cædinque Baa änämaï iedäni.

Edæ dodäni, Wido cæcæïmpä, ante
 cædinque edæ Baa ante mimö
 ömædënäni nani bawengaï bai
 minitö adobaï bawënämaï iedäni.”

¹⁶Wængongui angä önömoncaque
 ëñëninque, Wido cæcæïmpä, ante
 ædänidö cægadäni. Edæ Möitee wodi
 Equitobæ nänö nê ænte gogaïnäni
 adodäni incæ, Wido cæcæïmpä, ante
 cægadänimpa. ¹⁷Ayæ adobaï Wængongui
 coadenta wadepo iñonte ædänidö
 inänite piininqe ængui bagacäi. Edæ
 nê ëñënämaï inte wænæ wænæ cædäni
 inänite Wængongui piinte ængui bacä
 ate tömënäni baö ingai önömæca
 yabæque wæænte öñongatimpa. ¹⁸Ayæ,
 Pö guite guëmædäni, ante botö
 angaiñömö cöwë guite guëmänämaï
 incædänimpa, ante Wængongui, Botö
 nê Quëwëmo inömo inte nöingä
 angaboïmpä, angacäimpa. Edæ ædänidö
 inänite mänömaï angacäi. Edæ nê
 ëñënämaï cædäni inänite mänömaï

angacäimpa. ¹⁹Ìninqe nê pönënämaï
 inäni inte tömënäni nani pönënämaï inö
 beyænque guidämaï ingadänimpa.

4 ¹Botö nempo guidinque
 guëmancæminimpa, ante
 wëenëñedë nänö angainö ante
 Wængongui ñöwo incæ adodö ante
 cöwë angampa. Mänömaï beyæ mini
 pönencabo tömämini tömengä
 nempo guidinque guëmanguënëmini
 iñöminite adocanque incæ oda
 cædämaï incæcäimpa, ante cædinque
 mönö godongämæ waa adinque wææ
 aacäimpa. ²Edæ dodäni inänite
 Wængongui ingantedö ante watapæ nani
 apænëgainö bai mönö imonte adobaï
 ante watapæ apænëdäni ëñëmompä.
 Incæte dodäni guiquëñë önömoncaque
 ëñëninque wede pönënäni beyænque
 guëmänämaï inte wægadänimpa.
³Mönö nê wede pönëmö imö guiquëñë
 Wængongui nempo guidinque mimönë
 do guëmämompä. Edæ Wængongui
 nempo mönö guëmanguënënö ante botö
 äninta adotaa iimainö ante yewæmonte
 ongö bai batimpa.

“Botö ængui badinque, Botö nê
 Quëwëmo ingaimo inte ämopa,
 äninque,
 Pö guite guëmædäni, ante
 botö angaiñömö tömënäni
 cöwë guidämaï incædänimpa,
 angaboïmpä.”

Ante Wængongui beyæ ante
 yewæmongadänimpa. Incæte doyedë
 inguipoga iï ëmönæ badöninque
 Wængongui tömengä nänö cæquënënö
 ante iinque badöninque, Idæwaa,
 angacäimpa. ⁴Wængongui önömpo
 æmæmpoque go adoönæque iñonte
 iinque cædinque iimö wæiyö nänö
 guëmangaiönæ ingatimpa, ante iïmaï
 ante wataa yewæmonte ongompä.

“Önömpo æmæmpoque go
 adoönæque iñonte iinque
 cædinque iimö wæiyö ñimpo
 cædinque Wængongui
 guëmangacäimpa.”

⁵Ayæ botö äninta adotaa iïmaï ante
 yewæmonte ongompä.

“Pō guite guēmædāni, ante botō
 āñōmō tōmēnāni cōwē guidāmai
 incædānimpā,” angampā, ante
 yewæmongatimpā.

⁶Īninqwe Wængonguī nānō pōnō cædō
 ante watapæ ante apænecā ēñēninqwe
 dodāni iñōmō ōnōmoncaque ēñēnāni
 inte tōmēnāni nāni ēñēnāmai cægainō
 beyæ guidāmai ingadānimpā. Īninqwe,
 Wængonguī tōmengā nānō angainō
 iinqwe cæcæimpā, ante cædinque
 iincayæ quēwēnāni pancadāniya cōwē
 guiquēñēnāni inōnānimpā. ⁷Mānōmai
 beyæ, Æōnædō ēñenguēñēmīni ĩmīni,
 ante odōmoncæte ante cædinque
 Wængonguī, “Ñōwoonæ,” ante awēnē
 Dabii ingante wantæpiyæ ate apænecā
 ēñengacāimpā. Īninqwe mānīnō
 botō do ante yewæmōmo mīni adīnō
 bai ante Dabii wodi ĩmaīnō ante
 yewæmongacāimpā.

“Ñōwoonæ incæ tōmengā apænecā
 ēñēninqwe mīnitō, Mīmō
 ōmædēmōni bawēnāmai
 incæmōnimpā, ante cædinque
 Baa ānāmai iedāni,” ante
 yewæmongacāimpā.

⁸Edæ docā Ootowee wodi tōmēnāni
 inānite doyedē manguicā guidinque
 Cānaāmæ quēwengadānimpā. Incæte
 tōmēnāni māniōmæ do guidiñāni
 inte nāwangā guēmānāni bai
 Wængonguī iincayæ ate, Ñōwoonæ
 guēmancæmīnimpā, ante wæætē
 ānāmai incædongāimpā. ⁹Īninqwe
 mōnō Wængonguī quīmō iñōmō edæ
 guēmanguīōnæ guēmante bai mōnō
 tōmengā nempo quēwēninqwe mīmōnē
 guēmāninqwe cætawente wædāmai
 ingæimpā. ¹⁰Wængonguī iinqwe
 badōninqwe tōmengā nānō cæquēñēnō
 tōmāā cædinque ñimpō cædinque
 guēmangacāimpā. Tōmengā nānō
 ñimpō cæte guēmangai bai waocā
 iñōmō Wængonguī nempo guidinque
 nē guēmangā iñōmō adobai tōmengā
 nānō cæquēñēnō ante, Tōmānō do
 cætimpā, ante adinque ñimpō cædinque
 guēmangampā. ¹¹Dodāni nāni
 ēñēnāmai cægai bai ñowodāni adobai

cædāni ĩninqwe tōmēnāni nāni tæ go
 wæænguinqwe cæbainānimpā. Mānōmai
 ĩ ĩninqwe, Adocanque incæ mānōmai
 cæte tæ go wæænāmai incæcāimpā,
 ante wææ cædinque mōnō tōmāmō,
 Wængonguī nempo guite mīmōnē
 guēmangæimpā, ante nanguī cæcæimpā.

¹²Wængonguī nānō ānō iñōmō
 mīine quēwēne inte tæi piyænē
 ēnepa. Edæ yaēmē yægāmē tipængaa
 engamē bamencaa guiibæ watii co bai
 Wængonguī nānō ānō iñōmō adobai
 cædinque mōnō ōnōwoca incæ do cote
 bai guiipa. Ayæ bamē tadōmengadæmē
 tæi guiñænte bamii edonque a bai
 Wængonguī nānō ānō iñōmō adobai
 mōnō mīmō incæ tadōmengadæ tæi
 guiñænte bai cædinque mōnō pōnēnō
 ante mōnō cæinēnō ante do edonque
 ba adinque adode incæ apænte bai
 ampa. ¹³Wængonguī nē apænte ānongā
 iñongante mōnō nāmā incæ, Æbānō
 cægāmōnii, ante tōmengā ingante
 tōingā apænequēñēmō ĩmompā. Edæ,
 Wængonguī ayongā tōmengā nānō
 badongaincoo tōmancoo edæ gā
 ængate ōmægacoo bai inte wodōnāmai
 ongompa.

Wængonguī ingante nē Godongā Ñænængā Itota ingampā

¹⁴Mōnō beyæ, Wængonguī qui, ante
 nē Godongā Ñænængā pōni iñōmō
 Wængonguī Wengā Itota ingampā.
 Tōmengā iñōmō nāmā wepæ godonte
 do wængaingā inte ñāni ōmæmōninqwe
 ōnædē æite ongongampā. Īninqwe
 mōnō, Tōmengā ingante wede
 pōnēmōnimpā, ante nē apænemō inte
 mōnō wede pōnēnō ante ædæmō pæ
 mangæimpā. ¹⁵Wængonguī qui, ante
 mōnō beyæ nē Godongā Ñænængā pōni
 ĩnongā iñōmō wēnæ wēnæ cædāmai
 ingacāimpā. Incæte aquīi ĩmō inte
 wæmō adinque tōmengā wæætē, Botō
 Waobo ēñadinque aquīi bate wægaimo
 inte, Aquīi mīni wædō æbānō ĩ, ante
 do edæ ēñēmopa, angampā. Edæ wēnæ
 awēnē tōmengā ingante, Wēnæ wēnæ
 cæe, angā do wægailingā inte tōmengā

mönö wənæ wənæ cæinönö, Æbänö i, ante do ëñengampa. ¹⁶ Ìninqe mönö Awënë iñömö nangui waadete pönengä inte Awënë containpaa ongongampa cæmöö. Mönö wənæ wənæ cædinö ante tömengä pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque mönö tömengä weca ponte apænecæimpa. Mönö caate wæyedë tömengä pönö töö æmænte cæcæcäimpa, ante mönö tömengä weca ponte apænecæimpa. Mänömaï Awënë ongompaa gäänë pöninque mönö guiñênämaï inte apænemö ëñëninque tömengä waadete pönö waa cæcä ængæimpa.

5 ¹ Wængongui qui, ante bitö botö imote nê pönömi ñænæmi pönï bacæbiimpa, ante æcänö ingante Wængongui angä bacää.

Edæ waocä adocanque ingante apænte æninque Wængongui angä ate tömengä iñömö nê waocä inongä inte waodäni beyæ Wængongui weca cæcampa. Ìninqe waodäni iingä weca pöninque, Wængongui qui, ante pædæ pönönäni æninque tömengä wæætë Wængongui ingante godongampa. Ayæ, Wænæ wænæ cæmöni incæte Wængongui waadete pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque waodäni, Wængongui qui, ante cæningä ænte pöninque pædæ pönönäni ængampa. Æninque nê godongä ñænængä iñömö nê waocä inongä incæte cæningä ingante ænte wænöninque nê ænte pönäni nani wænæ wænæ cædinö beyæ ante baö iya tangampa. ² Ìninqe wadäni, Æbämë impa, ante ëñênämaï nani wædö ante nê godongä ñænængä iñömö nê waocä inongä inte adobai panca ëñênämaï inte wæcampa. Ayæ oda cæte nani wædö ante tömengä adobai oda cæte wæcampa. Ìninqe wadäni bai aquiiingä inongä inte tömengä gänë pönëninque wadäni inänite ædæmö cæte odömongä adänipa. ³ Mänömaï inongä inte tömengä wadäni wænæ wænæ nani cædinö beyæ ante, Wængongui qui, ante iya täninque adobai, Botö nämä wænæ wænæ cædinö beyæ godömopa, ante iya tante Wængongui ingante godongampa.

⁴ Waocä nämä incæ, Botö, Wængongui qui, ante nê godömo ñænæmo bayömote wadäni botö imote waa acædänimpa, ante ædö cæte anguingää. Ìñæmpa Wængongui angä beyænque Aadöo wodi nê godongä ñænængä bacä bai wadäni adobai Wængongui angä beyænque nê godönäni ñænænäni badänipa. ⁵ Codito incæ, Nê godömo ñænæmo badinque nê tæi ëmömo inte ñäö ëmömo acædänimpa, ante nämä ante wii angacäimpa. Wængongui incæ tömengä ingante,

“Bitö botö Wëmi inömi imipa,

Ñöwoönæ bitö Wæmpobo babopa.”

⁶ Angacäimpa. Ayæ godömenque Wængongui nanö angainö ante wataa yewæmongatimpa.

“Wængongui qui, ante nê pönongä Mëequitedeco nanö cöwë ingai bai, bitö adobai ñimpo cædämaï inte nê Pönömi cöwë incæbiimpa,” ante Codito ingante angacäimpa.

⁷ Codito iñömö Waocä ëñate quëwëninque Ca ca wædinque Yæ yæ äninque Wængongui ingante nangui apænecæimpa. Wængongui bitö adobique eyepæ imi inte wææ ämi ininqe botö wænämaï imaimopa, angacäimpa. Incæte, Bitö, Wæë, ämi ate botö wæncæboimpa, ante nanö Ao äninö beyænque Wængongui tömengä ingante do ëñengacäimpa. ⁸ Wæmpocä Wëñængä inongä incæte Itota nanö caate wæwëmämo beyænque Wængongui nanö änö ante ædæmö ëñente cædinque picængä bagacäimpa. ⁹ Tömengä nanö änö ante nê ëñente cædömo iñömonte tömengä ædæmö ëñëninque picængä bagingä inte edæ mönö imonte ængä beyænque mönö cöwë wænämaï inte quëwëmompä. ¹⁰ Tömengä ingante Wængongui apænte æninque, Mëequitedeco nê pönongä ñænængä pönï nanö ingai bai bitö adobai botö imote nê Pönömi Ñænæmi pönï inömi imipa, angacäimpa.

**Mönö wede pönönö ante Baa
änämaï ingæimpa, ante**

¹¹ Mäninö ante botö minitö iminitö godömenque nangui apænecæquënemö

imopa. Incæte, Ætiquedö ēñenguimīnii, ante pōnente wædinque botö, Æbänö cæte apænebo ēñenguimīnii, ante wæbopa. ¹²Īñæmpa mīnitö doyedē mīni ēñengainö ante ñöwo nē odömōmīni baquēnēmīni īmīnīpa. Incæte wacā wæætē mīnitö īmīnīte Wængonguī nānō angainö ante adodeque adodeque ante odömōnte apænecā ēñenguēnēmīni adodö bamīni awädö. Edæ wēñænāni nē goömæ gānāni bai wæætē bamīni īñōmīnīte botö ædö cæte tæēmö cænguī godōnte bai apænebo ēñenguimīnii. ¹³Goömæ nē gangā bai ingā īñōmō tömengä wēñængä bai īñongante mōnitö, Æbänö nö cæquīī, ante odömōnte apænemōni incæte tömengä īñōmō cōwē ēñēnāmaī ingampa. ¹⁴Wæætē æcānō cōwē waa cæda īna īñōmō tömengä, Quīnō waa īī, ante, Quīnō wēnæ wēnæ īī, ante wæætē wæætē ante cædinque do ēñente badinque picængä bai bacampa. Īnīnque ædæmō picænāni nē badāni beyænque mōni nö odömōnte apænedö īñōmō cænguī tæēmö bai ongompa.

6 ¹Mönö Codito inguipoga quēwēnīnque æbänö cægacāī, ante do ēñēmōmpa. Mönö wænguīnō goquinque wēnæ wēnæ cæmōmpa, ante wædinque, Idæwaa wēnæ wēnæ cætabopa, ante mönō Wængonguī gāmæñö æbänö cæte ocæ ēmænte ponguīī, ante do ēñēmōmpa. Tömengä ingante æbänö cæte pōnenguīī, ante do ēñēmōmpa. Īnīnque mānīnō tömānō ante do ēñēnīmō inte mönō mānīnō ante idæwaa tedetamōmpa. Wæætē, Æbänö cæte godōmenque picæmō bai ēñente baquīī, ante mönō ñöwo apænecæīmpa. ²Adobai, Æpænē quīnante guīquīī, ante, Önompoca quīnante godö gampoquīī, ante do ēñēmō inte mönō mānīnō ante godōmenque tededāmaī ingæīmpa. Ayæ, Wænte ate ñāni mönō ömæmongæīmpa, ante do ēñēmō īnīnque, Wængonguī cōwē apænte ancæcāīmpa, ante do ēñēmō īnīnque mönō mānīnō ante ñöwo godōmenque tededāmaī ingæīmpa. ³Īnīnque Wængonguī Ao angā ate botö mānīnō mīnitö do ēñēnīnō ante

tededāmaī incæboīmpa. Mīnitö ēñēnāmaī īnīnō ante wæætē nangui apænebo ēñencæmīnīmpa.

⁴Wængonguī mönō mīmōnē pōnō tica ēnente bai cædinque edonque odömōnte apænecā ēñēnīnque mönō ñāö bai entawēmōmpa. Tömengä öönædē waa pōnī nānō da pōnongaincoo do ænte quēwēmōmpa. Ayæ tömengä Tæiyæ Waēmö Önōwoca ingante da pōnongä ænīnque mönō tömengä tönö āanque bai ewocamōmpa. Mānōmaī ewocamō incæte pancadāniya wadæ godāni inte edæ ædö cæte, Wēnæ wēnæ cæte awädö, ante ocæ ēmænte ponguīnāni. ⁵Tömēnāni īñōmō, Wængonguī nānō änō waa pōnī impa, ante do ēñēnīnāni inte ayæ, Wængonguī mīnguīpo nānō badōñedē mānīñedē mīīmāmoque ba ate tæī pīñænte cæcæīmpa, ante do ēñēnānīpa. ⁶Incæte mānīnō nāni wede pōnēnīnō ante Baa ante wadæ godāni bai tömēnāni edæ ædö cæte īincayæ ate, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awädö, ante ocæ ēmænte ponguīnāni. Īñæmpa dodāni Wængonguī Wengä ingante awæ timpote wænōnāni bai cædinque īīnāni wæætē tömengä ingante adodö wænōnte bai cædānīpa. Ayæ tömēnāni nāni æmæwo ewente wæquinque tömānāni ayōnāni Wængonguī Wengä ingante badete tote bai cædānīpa.

⁷Edæ cōönæ wantæ wantæ cæ ate waodāni cōñe inguipoga tömēmō quiyadāni wææ pæte incapa. Incate amīmō ba ate nē quiyadānīni nangui tā pete eyepæ ænāni īnīnque Wængonguī wæætē onguīpo tömengūpo waa pæ ate adinque, Waa pæguīpo abopa, angampa. Adobai tömengä nānō änō ante wantæ wantæ īñö apænedāni ēñēnīnque waodāni gānē pōnēnāni badinque wadāni inānīte waadete cædāni ate Wængonguī mānīnāni inānīte, Mīnitö waa ēñente cæmīni abopa, ante pōnō waa cæcampa. ⁸Ömentacooque pæguīpo daacamenque pæguīpo guīquēnē nānō æmæwo tante ewengūnīnque önonguīpoque impa. Mānguīpo iya tanguī bai waocā adobai Wængonguī

nänö änö ante në Baa angä iñömö tömengä nänö ämæwo ewenguinque Baa angampa.

Watapæ bacæimpa, ante pönëninque tæi ongömompa

⁹Iñänäni ëñeedäni. Wadäni mänömaï inäni, ante yewæmömöni incæte mönitö ayömöni minitö wiï tömënäni bai imini amönipa. Wæætë Codito ængä beyænque në quëwenguimini inömöni inte minitö cöwë waa cæmini imini amönipa. ¹⁰Edæ minitö cöwë waa cædinque Wængongui ingante waadete pönëninque tömengä quinäni beyä godö waa cægaimini inte ñowo godömenque cæminipa, ante adingä inte Wængongui dicæ mini cædo ante pönënamai inguingä. Wæætë në nö cædongä inte tömengä mini cædo ante cöwë pönengampa. ¹¹Codito beyænque watapæ bacæimpa, ante minitö wede pönëminipa. Inique minitö mäninö mini wede pönëno ante iinque baganca wede pönecæte ante cædinque mini waadete pönö cægainö bai adobai iinque baganca cöwë cædäni, amönipa. ¹²Edæ në wede pönënäni wæntæye inamai inäni iñömö edæ Wængongui, Pönömo æedäni, ante nänö angaincoo cöwë æncædänimpa. Minitö iñömö, Tömënäni æbänö cædäni, ante adinque tömënäni nani cædo bai adobai cædinque wæntæye inamai inte Wængongui nänö angaincoo adobai æncæminimpa, amönipa.

¹³Wængongui, Botö änö bai cöwë cæcæboimpa, ante Abadäo wodi ingante angacäimpa. Mänömainö ante näwangä impa, ante Abadäo ëñencæcäimpa, ante cædinque tömengä, Wacä emöwo godömenque tæi piñængä emöwo ante apænebo ëñëninque do ëñencæcäimpa, ante cæyongante wacä në tæi piñængä guiquënë edæ dæ angacäimpa. Inique Wængongui iñömö nämä emöwo ante apænedinque, Wængonguimo në Quëwëmo inte nöingä ante ämo ëñëe, äninque iïmai angacäimpa. ¹⁴“Botö bitö imite pönö waa cæbo ate bitö pæinäni

nanguï yebæninque bacoo bacædänimpa. Botö Wængonguimo në Quëwëmo inte ämopa.” ¹⁵Ante do angä ëñengaingä inte Abadäo wodi wantæpiyæ ænämai inte wänö cöñongante Wængongui tömengä nänö angainö bai pönö cæcä ængacäimpa.

¹⁶Wadäni guiquënë, Näwangä ämopa, ante ëñencædänimpa, ante cædinque wacä emöwo godömenque tæi piñængä emöwo apænedinque änäni. Mänömai cædinque waocä, Botö godömenque në tæi piñængä tönö guëa cæte bai änimö inte ædö cæte babæ ante wadö cæquimoo, ante bai apæneyongante wacä Ao angä ate tömëna nana guëa cæcaya badapa.

¹⁷Wængongui iñömö, Botö wadö bai änämai inömo inte mänii botö angainö bai cöwë cæcæboimpa, angacäimpa. Ayæ, Mänömai impa, ante botö angaincoo në ænguinäni ædæmö ëñencædänimpa, ante cædinque Wængongui nämä emöwo apænedinque, Botö Wængonguimo në Quëwëno inte näwangä ämopa, angacäimpa. ¹⁸Tömengä, Botö pönö cæbo beyænque watapæ bacæimpa, ante nänö angainö ante æncæte ante mönö Wængongui gämænö do wodii winonte pömöimpa. Inique tömengä weca do pönimö iñömönte tömengä wæætë, Mënea beyä mönö watapæ bacæimpa, angampa. Ayæ, Minitö wampo pönëninque edæ botö tönö edæ godömenque cæcæminimpa, ante tömengä ædæmö apænecampa. Mënea ante apænebo ëñëedäni. Botö Wængonguimo inömo inte nämä Wængongui emöwo apænebo beyä në ëñëmini inte minitö mänine beyä pönencæminimpa. Ayæ godömenque wade ante, Wængongui incæ ædö cæte babæ wapiticæ anguingä, ante pönencæminimpa. Mänömai Wængongui mënea ante cægacäimpa.

¹⁹Inique wipo gæguincamë inte tæi nänoncadodäni ate wäi wocæ bai mönö iñömö edæ, Mänine mënea beyä watapæ bacæimpa, ante mönö wede pönëno beyä tæi ongömö inte mönö ædö cæte wadæ

goquii. Mönö wede pönönö beyänque edæ Wængongui oncönë weocoo wææ owoyömo tadömengadæncönë guii öönædë ñä cæte bai i inique mönö önöwoca iñömö edæ tæi ongonte bai ewocamompa. ²⁰Itota iñömö täno beyænte öönædë æidinque mönö beyæ ante mänincönë do wäänë guiiacäimpa. Iñinque Mëequitedeco nê godongä ñænængä nänö ingai bai badinque Itota, Wængongui quii, ante nämä wepæ nê Godongä Ñænængä pöni inongä inte edæ cöwë ongongampa.

**Mëequitedeco bai Itota nê
Godongä Ñænængä ingampa**

7 ¹Mëequitedeco guiquënë Tadëë nani añömö quëwënanii awënë odeye inongä inte tömengä, Wængongui Æibæ pöni nê Quëwengä quii, ante nê godongä ingacäimpa. Iñongante Abadäo wodi wadäni awënë odeyeidi inänite wänonte pöñongante Mëequitedeco eyepæ pö bee téninque, Abadäo ëñëmi, angantapa. Bitö imite Wængongui pönö waa cæcæcäimpa. ²Ante pönö waa apæneyongante Abadäo iñömö awënëidi wodi nani mangaincoo tömengä nänö ö ænincoo bacoo pöni incoo adinque önompo tipæmpoga mänimpocato cabo ti gæte cö cædinque, Wængongui quii, äninque Mëequitedeco ingante adocatoque pædæ godongä ængacäimpa.

Mëequitedeco nê awënë odeye iñongante tömengä ëmöwo pemonte bai cædinque wadäni, “Awënë inongä inte tömengä nê nö cæcä ingampa,” ante angadänimpa. Ayæ, Tadëë “Gänë pönëñömö” nani angaiñömö quëwënanii awënë odeye ingampa, ante pönëninque tömënanii, “Awënë odeye inongä inte tömengä nê gänë pönengä ingampa,” ante wawo pemongadänimpa. ³Tömengä badä ömaacä ingä bai, tömengä wæmpocä ömaacä ingä bai, tömengä nänö ëñagäionæ ömaacä ingä bai, tömengä nänö wængäionæ ömaacä ingä bai ante dodäni tömengä ingantedö ante yewæmongadänimpa. Mänömai i inique mönö, Wængongui Wengä nänö

cöwë ingai bai Mëequitedeco adobai, Wængongui quii, ante nê cöwë godongä ingampa, ante pönengäimpa.

⁴Tömengä ñænængä pöni ingacäimpa, ante botö iimaï ante apænëbo pönëedäni. Wængongui quii, ante nê godongä ñænængä pöni Mëequitedeco ingampa, ante pönëninque mönö wæmæ Abadäo wodi incæ tömengä nänö ö ænincoo önompo tipæmpoga mänimpocato ongö adinque adocatoque äninque Mëequitedeco ñænængä ingante pædæ godongä ængacäimpa. ⁵Mönö Abadäo wodi pæimö iñömö tömancabomö inömö incæte adocabodäniya mönö töniiñadäni Debiidi pancadäniya guiquënë, Wængongui quii, ante nê godönäni bagadänimpa. Bayönänite Möitee wodi tömënanii inänite iimaï angacäimpa. Minitö töniiñadäni inänite ämini ëñëninque tömënanii wæætë tömënanii nani ænincoo önompo tipæmpoga mänimpocato ongö adinque adocatoque pædæ pönönäni æncæminimpa, ante wææ angä ëñëninque tömënanique, Wængongui quii bacäimpa, ante nê ænani inänipa. ⁶Mëequitedeco guiquënë Debii wodi pæingä inämai ingaingä incæte adocatoque angä ëñëninque Abadäo wodi pædæ godongä ængacäimpa. Do iñömö Wængongui incæ Abadäo ingante apænëdinque, Bitö quii, ante botö cöwë pönömo æncæbiimpa, angacäimpa. Incæte wantæpiyæ ate Wængongui nänö nê angaingä iñongante Abadäo ingante apænëdinque Mëequitedeco iñömö, Wængongui bitö imite pönö waa cæcæcäimpa, ante pönö waa apænëgacäimpa.

⁷Mönö ayömö guiquënë, Ñænënanii inönäni iñömö tömënanique önönäni inänite nê godö waa apænëdäni inänipa, ante do ëñënimö inte mönö wadö ante ædö cæte pönenguüi. Iñinque, Abadäo wodi önonganque iñongante Mëequitedeco nê ñænængä inongä inte edæ mänömai waa apænëgacäimpa, ante mönö edonque ëñëmompä. ⁸Mäninäni Debiidi guiquënë nê ñömæintai ëñadäni

inānīpa. Incæte tōmēnāni inānīte wadāni, Wængonguī quī bacæīmpa, ante adocatoque cōwē pōnōnāni ænānīpa. Īngā Mēequitedeco guiquēnē nōmæintai ēñadāmai bai ingaingā inte nē quēwengā ingampa, ante yewæmongatīmpa. Tōmengā mǎnōmai nē quēwengā bai ĩnongante Abadāō wodi tōmengā ingante, Wængonguī quī, ante adocatoque godongā ængacāīmpa.

⁹Mǎnōmai ĩmpa, ante pōnēnīnque botō, Ēñencāmīnīmpa, ante nōwo godōmenque yewæmōmo aedāni. Tōmēnāni nāni æñinō ōnompō tipæmpoga ganca mǎnīmpocato ongō adīnque, Wængonguī quī, ante adocatoque pædæ godōñōnāni Debīi nāni pæīncabo incæ nē ænāni ĩnōnānīmpa. Incæte Debīi wodi wæmpocoo ingaingā ĩnongā inte Abadāō wodi adocatoque do godongā ĩnīnque tōmengā pæīngā inguīngā Debīi ĩñōmō wæmpocoo tōnō āanque bai adocatoque do godonte bai ayæ ate ēñate quēwengacāīmpa. ¹⁰Edæ Abadāō wodi nānō pæīnāni Debīidi inānīpa. ĩnīnque Debīi ayæ ēñadāmai ĩnongante tōmengā wæmpocoo Abadāō wodi ingante Mēequitedeco pō bee tente adocatoque ænīnque Debīi nānō ænguēnencoo incæ pancacooga adobaī ængacāīmpa.

¹¹Wængonguī doyedē angā ēñēnīnque Debīidi pancadāniya, Wængonguī quī, ante nē godōnāni bagadānīmpa. Ayæ Wængonguī, Īmai cædāni, ante angā ēñente yewæmōnīnque Debīidi wæætē wadāni inānīte odōmonte apænedāni ēñengadānīmpa. Incæte Debīidi, Wængonguī quī, ante nāni godōnō beyænque mōnō Wængonguī ayongā mōnō ædæmō pædāni bai edæ dicæ entawente bamongaa. Īnæmpa mǎnīnāni nāni godōnō beyænque nē picænāni bai bamō bai nōwo wacā nē Godongā ingante Wængonguī da pōnōnāmai incædongāīmpa. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē Pōnongā incæcāīmpa, ante Codito ingante da pōnōnīnque Wængonguī, Debīi wodi pæīngā Aadōō nānō pōnongāi bai

Codito adobaī pōnōncæcāīmpa, ante ānāmai inte wæætē, Mēequitedeco nānō pōnongāi bai cædīnque Codito pōnongā beyænque waodāni botō ayōmō nē nō cædāni bacædānīmpa, angacāīmpa. ¹²Ayæ, Wængonguī quī, ante nāni godoncabo ĩñōnānīte Wængonguī, Idæwaa cæmīnīpa, ānīnque wacā ingante, Bitō wæætē botō ĩmote nē Pōnōmī bacæbīīmpa, angacāīmpa. Ayæ wacā mǎnōmai nē Godongā bacā beyæ Wængonguī, Īmai cædāni, ante nānō wææ angāinō ante wēā godonte bai cædīnque wade ānīnque wææ angā ingacāīmpa.

¹³Īnīnque Wængonguī nōwo, Nē Pōnōmī bacæbīīmpa, ante nānō nē angaingā ĩñōmō Debīidi nāni cabo ĩnāmai inte wæætē wacabocā ĩnongā ingampa. Incæte nōwocā Codito guīdēnāni ĩñōmō, Wængonguī quī, ante nāni ĩya tāīmpaa cōwē godōnāmai ĩnōnānīmpa. ¹⁴Edæ, Wængonguī quī, ante oodaaidī nāni cabo nē godōnāni incædānīmpa, ante Mōitee wodi dicæ angacāīñaa. Incæte, Mōnō Awēnē ĩñōmō Oodaa wodi pæīngā ingacāīmpa, ante edonque acæīmpa.

¹⁵Īnīnque Mēequitedeco nānō ingāi bai wacā wæætē, Wængonguī quī, ante nē Godongā bacā adīmō inte mōnō godōmenque edonque ēñengæīmpa.

¹⁶Edæ Nōwocā tōmengā mæmæīdi wīi nē godōnāni ingadānīmpa. ĩnīnque, Bitō mæmæīdi nāni godongāi bai bitō adobaī godonte ēñēe, ante ædō cæte anguīi. Wīi tōmengā mæmæīdi nāni cægai bai cædīnque tōmengā nē Godongā bagacāīmpa. Wæætē cōwē nē wænāmai Quēwenguīngā inte tōmengā nāmā nānō tæī pīñænō beyænque nē Godongā bagacāīmpa. ¹⁷Edæ tōmengā ingante apænedīnque Wængonguī,

“Mēequitedeco, Wængonguī quī, ante nē pōnongā cōwē nānō ingāi bai, bitō adobaī nīmpo cædāmai inte nē Pōnōmī cōwē incæbīīmpa,” ante apænegacāīmpa.

¹⁸Īnīnque, Īmai cædāni, ante Mōitee wodi wēēñēdē nānō wææ angāine

incæ aquiīne inte önöneque bai īñonte wëä godonte bai bagatimpa. ¹⁹Edæ Möitee wodi, İımaı cædäni, ante nänö wææ angainö ēñente beyænque mönö Wængongui ayongä ædæmö pædäni bai dicæ entawente baquimö. Wængongui wæætë, Codito pönö cæcä beyænque watapæ quëwencæminiipa, ante ñöwo pönö apænecäimpa. İınique, Mänömaı impa, ante pönëninque mönö Wængongui weca pömompa.

²⁰Wængongui wii önonque angacäimpa. Wæætë tömengä nämä emöwo apænedinque, Botö Wængonguimo nê Quëwënömo inte näwangä ämopa, äninque Codito ingante angä ate tömengä wæætë, Wængongui qui, ante nê Godongä bagacäimpa. Wæætë wadäni inänite guiquënë tömengä wii nämä emöwo apænedinque, Näwangä ämopa, ante änämaı ingä incæte tömënanı önonque, Wængongui qui, ante nê godönäni bagadänimpa.

²¹Codito ingante guiquënë Wængongui iımaı ante apænecäimpa.

“Bitö ñimpo cædämaı inte,
Wængongui qui, ante nê Pönömi
cöwë incæbiimpa.
Ante botö nê Tæiyæ Awënë inömo
inte nöingä äninque
iıncayæ ate wadö ante cöwë änämaı
incæboimpa.”

²²Wængongui, Itota botö imote nê Pönongä inongä inte minitö beyæ cæcä ate minitö Ao ämini ininque mönö godongämæ waa cæcäimpa, äninque Wængongui mönö imonte ñöwo godömenque waa pönı apænecäimpa. İınique Wængongui mänömaı nämä emöwo apænedinque, Näwangä ämopa, äninque Itota nänö nê angäingä iñongante mönö Itota ingante pönëninque, Wængongui nänö angainö bai cöwë cæcäcäimpa, ante do ēñëmompa. ²³Mäninäni guiquënë nê ñömæintai ēñagänäni inte ædö cæte ñimpo cædämaı inte Wængongui ingante nê godönäni cöwë inguinäni. İınique wii adocanque nê godongä ingacäimpa. Wacä wacä nê godönäni

bagadänimpa. ²⁴Itota iñömö nê wänämaı quëwënongä inte tömengä, Wængongui qui, ante nê Godongä inongä inte cöwë quëwengampa. ²⁵Edæ tömengä nê wänämaı Quëwënongä inte Wængongui ingante mönö beyæ ante cöwë apænedinque, Botö bitö gamænö nê mämömo pönäni inänite bitö pönö waa cæcäbiimpa, ante ñimpo cædämaı inte cöwë apænecampa. Wængongui ingante cöwë apænecä inongä inte tömengä cöwë quëwëninque ædæmö pönö ængä beyænque mönö wæætë cöwë wänämaı quëwënguimö imompa.

²⁶Wadäni nani ēñänämaı cæcabo bai wii inongä inte Itota iñömö tæiyæ waemö inongä ingampa. Wentamö mongänämaı inongä iñongante tömengä ingante ædö cæte piınte apænte anguinäni. Mänömaı ingä adinque Wængongui tömengä ingante öönædë æmonga pönı ængö cæcä ongongampa. İınique tömengä adocanque pönı, Wængongui qui, ante nê nê Godongä Nænængä pönı inongä inte mönö wædö ante eyepæ pönı pönö cæcampa. ²⁷Wadäni nê godönäni ñænänäni pönı inäni guiquënë tömënanı täno godöninque nämä nani wënæ wënæ cædö beyæ ante, Wængongui botö imote waa acæcäimpa, ante cæningä wepæ iımö iño iımö iño godönäni. Ayæ ate wadäni nani wënæ wënæ cædö beyæ adobaı godönäni. Itota guiquënë wënæ wënæ nani cædö bai cædämaı inongä inte nämä beyænque godönämaı ingacäimpa. Ayæ wamö mönö wënæ wënæ cædö beyæ wæætë wæætë godönämaı inte tömengä eyepæ inongä inte adopoque pönı godongacäimpa. İınique tömengä nämä wepæ godöninque eyepæ pönı godongä adinque Wængongui wæætë mönö imonte waa acampa.

²⁸Möitee wodi nänö wææ angainö ante ēñente cædinque waodäni aquiı inäni nani cabo iñönänite pancadäniya inänite änäni Wængongui ingante nê godönäni ñænänäni do badäniya. Wængongui guiquënë iıncayæ ate

nämä emöwo apænedinque, Botö Wengä ædæmō Picængä nē ēñengä bagaingä ingante ämo ate tömengä nē Pönongä Ñænængä bacæcäimpa. Botö Wængonguimo nē Quëwënomo inte näwangä ämopa, angacäimpa.

**Wængonguī ñowo nänō angainō
ante Itota iinque cæcä**

8 ¹Mänömainō ante quinante yewæmömöni. Edæ, Mönö wædö beyæ ante, Wængonguī quī, ante nē Godongä Ñænængä pōni inte ongongampa, ante, Näwangä impa, ante edonque ēñencæminimpa, ante yewæmömönipa. Tömengä iñömö öönædē æidinque Awënë Wængonguī tömëmængä inō tæ contadinque Tæiyæ Awënë inte ongongampa, ante yewæmömöni adinque ēñencæminimpa.

²Mänömai inongä inte tömengä wīi waocä nänö mænongaincönē cæcampa. Wæætē Wængonguī, Owocæboimpa, ante tæiyæ waemö nänö mænongaincönē Itota iñömö mönō beyæ ante, Wængonguī quī, ante nē Godongä Ñænængä pōni inte cæcampa.

³Inguipoga quëwënäni guiquënë adocanque ingante, Wængonguī quī, ante bitö nē godömi ñænæmi pōni bacæbiimpa, änäni badinque tömengä nē tã nē tã cædinque mäincoo cöwē godonguënengä ingampa. Iinque mäningä Itota guiquënë adobaī nē Godongä Ñænængä pōni inongä inte adobaī godonguënengä ingampa. ⁴Edæ, Iincooque godoncæminimpa, ante Möitee wodi wæx angä ēñente cædinque inguipoga nē godönäni guiquënë do eyepæ pōni godönäni inänipa. Iinque tömënäni nāni godö bai Itota iñömö ædö cæte godonguënengä inguingää. Inguipogaque quëwengä inte bai tömengä iñömö edæ Wængonguī ingante nē godongä inämai incædongäimpa.

⁵Tömënäni guiquënë, Wængonguī öönædē nänö owocö cöwē ongö bai inguipoga adobaī mænonte mänincö öwocodenganque bai iñonte acäimpa, ante adobaī pōni mænongadänimpa.

Mänömai mænöninque tömënäni mänincönenque, Wængonguī quī, ante nē godönäni inte cædänipa. Iinque Wængonguī, Adobaī pōni mænöincö ongongäimpa, ante cædinque Möitee wodi nē mænonguingä ingante doyedē angacäimpa. “Möitee ēñemi. Bitö, Æbänö mænonguīi, ante, Æbänö badonguīi, ante botö onquiyabo iñömö bee tente odömömo adinque badoncæbiimpa. Bitö cöwä adinque botö odömönö bai iincö adobaī mænöninque iincönē ongoncoo tömancoo adobaī pōni badoncæbiimpa,” angacäimpa. ⁶Wængonguī, Botö Möitee tönö wæx äninque, Iimai cædäni, ämo ate Ao ämini iinque mönö godongämæ waa cæte quëwengäimpa, ante wëñēñedē nänö angainō wædænque waa ingatimpa. Ñowo guiquënë tömengä, Itota ængä beyænque quëwëmini inte Ao ämini iinque minitö botö tönö godongämæ waa cæte quëwencæminimpa, ante nänö änö iñömö godömenque waa pōni impa. Edæ Wængonguī nänö änö iinque bacäimpa, ante Itota incæ nö cægacäimpa. Ayæ adobaī mäninö nē godönäni nāni cædö guiquënë wædænque waa iñonte Itota nänö nö cædö guiquënë godömenque waa pōni impa.

⁷Mäniñe edæ, Mönö godongämæ waa cæte quëwengäimpa, ante Wængonguī wëñēñedē nänö angäine iñömö mönö quëwenguinö ante eyepæ i bai Wængonguī ñowo wade ante änämai incædongäimpa.

⁸Incæte waodäni wentamö mongænäni adinque Wængonguī doyedē apænedinque, “Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini iinque mönö godongämæ waa cæte quëwengäimpa, Ante botö nē Awënë inömo inte idægoidi inänite oodaaidi inänite iincayæ ate miñe ante mä pōni apænecæboimpa.

⁹Mämæidi doyedē Equitobæ quëwëñönänite botö töö æmænte ænte poncæte ante cædinque, tömënäni inänite, Mönö godongämæ waa cæcäimpa, äñömote

tömənāni wæætē pango cæte
gogadānimpa.

Pango cæte godāni ate botō wæætē
dadi ēmæmonte tömənāni inānite
adāmaī ingaboimpa.

Mänōmaī beyæ botō wēēnēñedē
botō angainō baī
ñōwo wæætē adobainō ante ānāmaī
incæboimpa, ante botō nē
Awēnemo inōmo inte āmopa.

¹⁰ Māniñedē ate edæ idægoidi inānite
botō,

Īmaī pōnō cæbo ate mīnitō Ao
āmīni ininque
mōnō godongāmæ waa cæte
quēwengæimpa, āninque edæ
īmaī cæcæboimpa.

Īmaī cæedāni, ante botō wææ ānō
ante godō apænebo ēñēninque
mānīne ante mīmōnē yewæmonte
baī entawēninque
tömənāni nē wede pōnēnāni
incædānimpa.

Tömēmo tömənāni Wængonguīmo
īñōmote tömənāni wæætē botō
quināni incædānimpa.

¹¹ Māniñedē botō angaiñedē ba ate
edæ waocā tömengā guidengā
ingante
ayæ wacā ingante odōmonte
apænedinque,
Bitō Wængonguī ingante ate baī
pōnencæbiimpa, ante quinante
anguingāā.

Īñæmpa māniñedē ate guiyanga
pōni inongā incæ ñænængā pōni
inongā incæ
tömənāni tömānāni botō imote do
adinque pōnencædānimpa.

¹² Edæ tömənāni ēñēnāmaī nāni cædō
ante botō pānāmaī inte waadete
godō ñimpo cæcæboimpa.

Ayæ tömənāni wēnæ wēnæ nāni
cægāinō ante adāmaī inte baī
botō pōnēnāmaī incæboimpa,”
ante Wængonguī apænegacāimpa.

¹³ Āninque ñōwo, Āmo beyænque
quēwēmīni inte mīnitō Ao āmīni
ininque mōnō godongāmæ waa cæte
quēwengæimpa, ante mā pōni āninque

Wængonguī wēēnēñedē, Īmaī cæedāni,
ante nānō wææ angāine ante, Woīne
inte eyepæ ināmaī ingāine ēnepa, ante
baī cæcampa. Woīne īñōmō oo dæ
baquīne ēnepa.

Wængonguī Tæiyæ Waēmō oncō baī æmontaicō impa

9 ¹ Wængonguī wēēnēñedē dodāni
inānite, Botō pōnō cæbo ate
mīnitō Ao āmīni ininque mōnō
godongāmæ waa cæte quēwengæimpa,
angacāimpa. Īninque tömengā nānō
wææ angāinō baī cædinque tömənāni,
Wængonguī ingampa, ante tömengā
beyæ cæquēnēnāni ingadānimpa.
Ayæ inguipoga tömengā owoquincō
tæiyæ waēmō oncō mænōninque
tömengā weca pōninque cæquēnēnāni
ingadānimpa. ² Angā ēñēninque
dodāni, Wængonguī nānō owoquincō,
ante æmontaicō badōninque wecoo
odemontai wodōnedinque mencōnea
badongadānimpa. Yabæcōnē, Tæiyæ
Waēmō Oncō impa, ante nāni ancōnē
īñōmō māniñōmō gongapæncade
doyæncade tæiyæ tī wodōnoqui
encadocade ongongatimpa. Ayæ
awæmpaa badōninque tömənāni,
Wængonguī beyæ tæiyæ waēmō pāo
ōñongæimpa, ante cædinque mānimpa
pāo ñō cædāni ōñongatimpa.

³ Wecoo wacoo nāni guimongademō
wodōīñōmō guimongacō īñōmō
Tæiyæ Waēmōncō Pōni nāni angāincō
ingatimpa. ⁴ Mānincōnē oguī wacæimpa,
ante cædinque, Oguī waqui iya
tangæimpa, ante awæmpa oodo nāni
pōnō tee bæimpa badonte cō cædāni
ongongatimpa. Ayæ, Mōnō godongāmæ
waa cæcæimpa, ante wææ āninque
Wængonguī nānō yewæmongainca Tæiyæ
Waēmōncōnē Pōni ongongæimpa, ante
cædinque awæmpa badōninque oodo
yabæpa tee baadinque cæncadempa
adobāi tee baate nāni cōnōimpa
ongongatimpa. Ayæ oodo āninque aca
podonte wamōncade baī bæadinque
tömənāni ōnōmæca nāni cængaimō
Mānāā nāni angāimō æninque oodo nāni

bædincadedē da wēninque mǎnincade wæætē oodo ēmoppaa cæncadē inō da wente cō cæte mangadānimpa. Ayæ adobaī Aadōō wodi nānō ongonto tā bocagainto æninque ado oodo ēmoppaa cæncadē inō da wente nō cædāni oñongatimpa. Ayæ Wængonguī dicaboga nānō, Īimai cædāni, ante yewæmongaine adoyōmō ongongæimpa, ante cædinque mǎnınca æninque ado oodo ēmoppaa cæncadē inō da wēninque cō cædāni ongongatimpa.

⁵Mānimpaa yædopaa waomīni mīni wēnæ wēnæ cædō beyæ wepæ godonte impa, ante Wængonguī, Botō pōnō waadeimpa impapa, angacāimpa. Ayæ Wængonguī nē nāō ēmongā weca nē owoda inōmō adobaī nāō baī ēmōna inōnate tōmēna nāna ēmōnō baī dodāni adobaī badonte oodo ēmoppaa æmatæ æmatæ tæi goncædāni ongongatimpa. Ayæ tōmēna oōmā tiyæmāa pōmæna gānē inōmō Wængonguī, Botō pōnō waadeimpa, ante nānō angaimpa oñongatimpa. Mānimpacoo æbānō impaa, ante mǎninque nōwo yewæmōmōnipa.

⁶Tōmancoo mǎnōmai cōō cædāni ongōñonte, Wængonguī quī, ante nē godōnānique ĩimō inō ĩimō inō yabæcōnē pō guiidique, Wængonguī ingampa, ante cægadānimpa.

⁷Guiimongacōnē guiquēnē nē godongā nǎenængā inōmō wadepo inō adopoque wadepo inō adopoque pō guiidique tōmengā adocanque guiidongāimpa. Incæte tōmengā nē godongā nǎenængā pōnī inongā incæ wepæ nǎænāmai inte ædō cæte guiquingā. Edæ wepæ cōwē ænte guiidique tōmengā nāmā beyæ godō pipo pipo cædinque, Wadāni ēñēnāmai inte nāni wēnæ wēnæ cægāinō incæ nā mēnongacæimpa, ante tōmēnāni beyæ adobaī godō pipo pipo cædongāimpa. ⁸Mānincō æmontaicō ayæ ongōñedē Tæiyæ Waēmoncōnē Pōnī wīi ononque guigadānimpa. Wængonguī nānō owodō æidō māniñedē adobaī wīi edonque ingatimpa, ante odōmoncæte ante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca angā guidāmai ingadānimpa.

⁹Mānōmainō ante odōmōninque tōmengā mōnō nōwomō imonte wæætē, Īimai ante ēñencæminimpa, ante cægacāimpa. Waocā, Wentamō mongænte awædō, ante nē wædongā inte waēmō inōmō pōninque, Wængonguī quī, ante baō iya tanguī tōnō bequī cænguī godongampa. Mānōmai ancaa godongā incæte tōmengā mīmō nāmā nānō apænte entawēnō nā mēnongadāmai inte wentamō ayæ mongænte entawēnongāimpa.

¹⁰Mānōmai cænguinke bequinke ante wææ āninque, Æbānō cæte godonguī, ante ayæ, Æpænenque æbānō cæte mēnongaquīi, ante dodāni mǎnincooque ante nāni wææ angāinō ante ēñente cægadānimpa. Īinque, Waguiipo ĩinque bayonte onōwoca ædæmō mēnongate quēwengæimpa, ante mīnguipo ĩinque bagancaque tōmēnāni mǎnincooque ante cædōnānimpa.

¹¹Wapāmo mīni waa quēwenguinke pōmāmo, ante badoncæte ante mōnō Codito inōmō, Wængonguī quī, ante nē Godongā Nǎenængā pōnī inongā inte do pongacāimpa. Pōninque tōmengā wadāni onompoca nāni mǎnongaincōnē guidāmai inte Wængonguī nānō badongainguipoga cædāmai ingacāimpa. Wæætē adodō go æidique tōmengā oōnædē Wængonguī nānō owocōnē nǎenæncōnē guiidique nāwā owocōnē cægacāimpa. ¹²Caboda wepæ nǎænte guidāmai inte wagada wē wepæ nǎænte guidāmai inte mōnō Codito inōmō edæ nāmā wepæ godōninque oōnædē Tæiyæ Waēmoncōnē Pōnī æmæwo guigacāimpa. Īinque tōmengā ængā beyænque mōnō æmæwo pōnī abæ tawænte baī cōwē quēwēmoppa.

¹³Nōmæi incæ gampodique, do wæningā baō incæ gampodique waocā nāate baī wædongā inte edæ Wængonguī weca ædō cæte ponguingā. Wæætē, Tōmengā waīnacā bate poncæcāimpa, ante cædinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni inōmō caboda wepæ tōnō wagada onguīñængā wepæ æninque nē

nāadingā baonga pipo pipo cædānīpa. Ayæ wagada baquecā ingante wænonte nē tānīnque gōnaique adobai ænīnque tōmengā baonga pipo pipo cædinque, Bitō nē nāadīmi inte waiñabi babīpa, ante cægadānīpa.

¹⁴Mōnō Codito guiqūēnē Tæiyæ Waēmō īnongā inte nē cōwē Quēwengā Ōnōwoca tōnō guēa cædinque Wængonguī ingante, Bitō quīmo īmopa, ante nāmā wepæ godongacāīpa. Tōmengā wepæ īñōmō wīī cæningā wepæ bai inte godōmenque eyepæ pōnī wepæ īmæmpa. Īnīnque mōnō wænguīnque wēnæ wēnæ cæyōmonte tōmengā, Mīnitō mīmō entawēmīni inte nā mēnongate entawente nāmā apænte pōnente quēwencæmīnīpa, ante nāmā wepæ do godongacāīpa. Ayæ mōnō wēnæ wēnæ cægaiñō ante wadæ cædinque godōmenque pōnō cæcā ate mōnō Wængonguī nē Quēwengā ingante nē cæmō badīnque cæmōmpa.

¹⁵Wængonguī mīīne ante apænedīnque, Mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæīpa, āñongante mōnō waocabo wæætē ēñēnāmāi inte wēnæ wēnæ cæmō adīnque Codito īñōmō mōnō wēnæ wēnæ cægaiñō beyæ ante wæætē wængā beyænque mōnō abæ tawænte bai quēwēmōmpa. Nōwo īñōmō Wængonguī mīīne ante apænedīnque, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni īnīnque mīni ænguīncoo æmæwo ænīnque mīnitō cōwē mante quēwencæmīnīpa, ante aa pecā pongamōnīpa. Īnīnque mōnō Codito wæætē, Wængonguī nānō angaiñcoo æncæmīnīpa, ante cædinque īnīnque cæcā ate mōnō nē pōnīmō inte do ænte quēwēmōmpa.

¹⁶Waocā, Nāñe wæmo adīnque botō māincoo īnī īñānīnque æncædānīpa, ante ēmōwo ēmōwo yewæmongā adīnque wadāni wæætē, Nāwangā æmæwo wængāīpa, ante ēñente ate, Nē wængaingā nānō ante yewæmongaiñō bai bacāīpa, ante īnīnque cædānīpa. ¹⁷Īñæmpa, Īñāni quī bacāīpa, ante yewæmongā incæte nē

yewæmōningā mīingā quēwēñongante tōmengā māincoo ædō cæte tōmēnāni quī baquīī. Wæætē tōmengā æmæwo wængā ate māniñedē ate tōmengā nānō yewæmongai bai īnīnque cædānīpa.

¹⁸Mānōmāi beyæ wēēnēnedē Wængonguī, Mōnō godongāmæ waa cæcæīpa, ante yewæmongā ate dodāni cæningā wænonte ate wepæ gowete ate godongāmæ Ao ānīnque īnīnque cægadānīpa. ¹⁹Wængonguī, Īīmaī cæedāni, nānō wææ angaiñō tōmanta adīnque Mōitee wodi īñōmō tōmānāni īñānīte apæñecā ēñēnāni ate wepæ gowete ate cægacāīpa. Wagada wēnāni wepæ tōnō caboda wepæ ænīnque æpæ tōnō ænte wempo cædēnīnque īitopowæ nāni āwæ yæpængō ænīnque obega ocaguī opatawæmæ nāni guīpæninguī ante pæ dacadīnque wepæ nāni wempo cædēnimæñē bee podonte Mōitee īñōmō, Mānīnta adīnque ēñengæīpa, ante cædinque mānīntaa wepæ pipo pipo cægacāīpa. Ayæ nē ēñēnīnāni tōmānāni baonga wepæ pipo pipo cædinque tōmengā Īīmaī angacāīpa. ²⁰“Wængonguī, Botō pōnō āmo ēñēnīnque mīnitō Ao ante ēñente cæmīni īnīnque mōnō godongāmæ waa cæcæīpa, ante nānō wææ angaiñō beyænque īī wepæ īpa. Īnīnque īī wepæ ēmontaa adīnque mōnō Ao ante mānīne ante ēñente cæcæīpa,” ante Mōitee wodi apænegacāīpa. ²¹Ayæ æmontaīconga wepæ pipo pipo cædinque tōmengā mānīncōnē Wængonguī beyæ nāni cæincooga wepæ pipo pipo cægacāīpa. ²²Ayæ wodo tōmancooga ante Wængonguī, Wepæ tōnō nā mēnongacæīpa, ānīnque wææ angā cægadānīpa. Īñæmpa wepæ gowedāmāi īñonte mōnō wēnæ wēnæ cæmō adīnque Wængonguī nē panguēnengā inte ædō cæte pōnō ata cæpoquingāā.

**Codito wepæ beyænque mōnō
mīmō mēnongacæīpa**

²³Ōñædē ongoncoo bai inguīpoga nāni adobai badongaiñcoo incæ

cæningā wænonthe ate wepæ tönö ñā mēnongaquēnēnāni ingadānimpā. Wæætē nāwā öönädē Wængongui weca gote mönō ongonguinque mönō adocanque nē waēmō pōnī inongā wepæ beyænque ñā mēnongaquēnēmō imompā. ²⁴Edæ öönädē Wængongui nānō owocōnē bai ante waodāni önompoca nāni tæiyæ waēmō pōni badongaincōnē mönō Codito guidāmai ingacāimpā. Wæætē öönädē incæ æidinque tōmengā mönō beyæ ante Wængongui weca guiddinque a ongongampā.

²⁵Wængongui quī, ante inguipoga nē godongā ñænængā pōni inongā guiquēnē wīī nāmā wepæ ænte pōninque cæningā wepæ incæ ænte pōninque wadepo iñō adopoque wadepo iñō adopoque Tæiyæ Waëmoncōnē Pōni guicampā. Mönō Codito guiquēnē inguipoga nē quēwengā bai wīī adobai inongā inte wīī wæætē wæætē godoncæte ante öönädē æi guigacāimpā. Wæætē öönädē adopoque æi guiddinque tōmengā nāmā wepæ adopoque godongacāimpā. ²⁶Edæ inguipoga nē quēwēnāni nāni cæi bai cæcā bai tōmengā Wængongui inguipoga nānō badōñedē mā caate wædinque wantæ wantæ iñō cædinque ñōwo ganca tæmpo caate wæcædongāimpā. Wæætē mönō waocabo tōmāmō pedænguipoga mönō quēwēnō wodo iinque bayonte tōmengā ñōwo pōni adopoque pōni pōninque wēnæ wēnæ mönō cædō ante æmæwo wido cæcæte ante nāmā wepæ godongacāimpā.

²⁷Mönō waocabo guiquēnē nē wænguimō inōmo inte adopoque wænte ate Wængongui weca pō gongæñōmonte tōmengā apænte ancæcāimpā. ²⁸Mönō waocabo nanguī imō iñōmonte mönō Codito iñōmō wēnæ wēnæ mönō cædō ante mongæninque adopoque nāmā godōninque wængacāimpā. Ayæ wæætē pōninque tōmengā wīī mönō wēnæ wēnæ cædō mongæncæte ante poncæcāimpā. Wæætē tōmengā nānō ponguinō ante nē wānō cōmō iñōmonte tōmengā, Quēwencæminimpā, ante mönō imonte æncæte ante poncæcāimpā.

10 ¹Iincayæ ate nē Ponguingā iñōmō, Wængongui quī, ante nāmā wepæ eyepæ godoncæcāimpā, ante odōmoncæte ante cædinque Wængongui, Iimai cæte cæningā wepæ pōnōedāni, ante do wææ angacāimpā. Incæte māniī wepæ Wængongui nānō wææ angaimæ iñōmō wīī eyepæ godongui ænguī impā. Iinque mānimæ tōmengā nānō wææ angaimæ beyænque waocā ædō cæte ædæmō ēñente picængā bai baquingāā. Iñæmpā idægoidi iñōmō wadepo iñō wadepo iñō wepæ anca godōninque Wængongui weca pō ædæ wææninque, Bitō Tæiyæ Waëmō imidō anguēnē, ante apænecæte ante pōnāni incæte tōmēnāni tōmengā nānō wææ angainō beyænque picænāni bai dicæ badāniyaa. ²Tōmengā nānō wææ angainō eyepæ ī bai tōmēnāni adopoque godōninque idæwaa godoncædōnānimpā. Edæ, Wængongui ingampā, ante nē cædāni iñōmō māninque godōninque ædæmō ñā mēnongate bacædōnānimpā. Ayæ iincayæ ate tōmēnāni, Wentamō entawente wænguī wæ, ante nāmā apænte wædāmai incædōnānimpā.

³Edæ wīī mānōmai impā. Wæætē, Botō wēnæ wēnæ cæte awædō, ante wæætē wæætē nāni pōnente wæquinque tōmēnāni wadepo iñō wadepo iñō godōnōnānimpā. ⁴Edæ, Mōni wēnæ wēnæ cægāinō ante mēnongacæimpā, ante godōñōnāni wagada onguīñæ wepæ tōnō caboda wepæ eyepæ imæmpā diyæ mēnongaquīī.

⁵Cæningā wepæ wīī eyepæ impā, ante wædinque Codito inguipoga pōninque iimai ante apænecacāimpā.

“Wængongui ēñēmi. Cæningā baō nāni wænonthe pōnōnō tōnō cænguī bequi nāni, Wængongui quī, ante pōnōnō adinque bitō edæ wīī æinēmi ingabiimpā.

Wæætē botō Waobo baquinque bitō botō baō ante badongabiimpā.

⁶Waodāni, Wængongui quī, ante iya tāmōni ate Wængongui waa acæcāimpā, ante tāñōnāni bitō wīī tobi ingabiimpā. Tōmēnāni,

Wënæ wënæ möni cædō
ante Wængonguī pōnō wido
cæcæcäimpa, ante pōnōñnānite
bitō Baa angabiimpa.

⁷ Ante adinque botō, ‘Wængonguī
ēñēmi. Dodāni botō ïmotedō
ante yewæmōninque, Tömengä
ingui-poga pōninque ïmai
cæcæcäimpa,
ante nāni yewæmongainō bai
cædinque botō bitō änō ēñente
cæcæte ante pōninque a ongōmoī
ae,’ antabopa,”

⁸ Möitee wodi guiquēnē, Cænīnāni
inānite wænōninque mīnitō, Wængonguī
quī, ante pædæ godōninque cænguī
tōnō bequī godoncæmīnimpa, ante
wææ angacäimpa. Incæte mönō Codito
Mæmpocä ingante täno apænēdinque,
Waodāni cæningä nāni wænonte pōnōnō
tōnō cænguī bequī nāni, Wængonguī
quī, ante pōnōnō adinque bitō wīī
æñēmi ingabiimpa. Wængonguī quī,
ante iya tāmōni ate Wængonguī waa
acæcäimpa, ante ayæ, Wënæ wënæ
möni cædō ante Wængonguī pōnō wido
cæcæcäimpa, ante pōnō täñōnāni bitō
Baa ante wīī tobi ingabiimpa, ante
Codito apænēgacäimpa. ⁹ Ayæ, “Bitō
änō cæcæte ante pōninque a ongōmoī
ae,” angacäimpa. Äninque tömengä, ïine
botō angainō ïñömō ædæmō ēñenguīne
bate ongongæimpa, ante cædinque
Möitee wodi wëenēñedē nānō angaine
ante da godonte bai cægacäimpa. ¹⁰ Ayæ
Wængonguī nānō änō ante nē ēñente
cæcä inte Itota Codito, Wængonguī
quī, ante baonga ēñadinque adopoque
wænīnque nāmā wepæ eyepæ godongä
beyænque mönō wæætē Wængonguī
ayongä täiyæ waëmō ewocamō bate
quëwëmompā.

¹¹ Wængonguī quī, ante nē godōnāni
guiquēnē tömānāni ïimō ïñō ïimō
ïñō adiyæ gongænte Wængonguī beyæ
ante cædānipā. Mänōmai wæætē
wæætē godōninque ado ado godōnāni
beyænque tömēnāni wënæ wënæ
nāni cædō ante ædō cæte wido cæte
baquī. ¹² Mäningä mönō beyæ nē

nō Godongaingä guiquēnē adopoque
godōninque ïinque baganca eyepæ pōni
godōninque Wængonguī tömēmängä inō
æi tä contate ongongampa. ¹³ Mänōmai
ongōninque, Botō ïmote piinte cædāni
inānite Wængonguī æyedēnō botō
nempo pōnongä æninque botō täi
ëmōmō inte nē ämo baquīmoo, ante
Codito ñowo ganca wänō congampa.
¹⁴ Edæ tömengä pōnō badongä ate
mönō täiyæ waëmō ewocate quëwëmō
bayōmonte tömengä adoque pōni
nānō godongainō beyænque, Ædæmō
picæmīni bacæmīnimpa, ante do
badongacäimpa. ¹⁵ Mänīnō ante
Wængonguī Täiyæ Waëmō Önōwoca
mönō ïmonte adobai apænecampa.
Tömengä täno apænēgacäimpa.

¹⁶ “Mönō Awënë ïmai angacäimpa.

Mäniñedē ate ïncayæ ate,
botō pōnō cæbo ate Ao änāni
ïninque mönō godongämæ waa
cæte quëwengæimpa,
ante ïinque cæcæte ante ïmai
cæcæboimpa, angacäimpa.
Botō pōnō apænebo ēñēninque
tömēnāni, ïmai cædāni, ante
botō wææ angainō incæ mīmōnē
entawencædānimpa.
Botō pōnō apænebo ēñēninque
mänīne ante ocai encate
ēñencædānimpa.

¹⁷ Ayæ, Wënæ wënæ nāni cædō ante
ñimpo cædinque botō pōnēnāmai
incæboimpa. Eñēnāmai nāni
cædō ante botō wæætē wæætē
änāmai incæboimpa,” angampa.

¹⁸ ïninque tömengä pōnō ñimpo cæcä
ate mönō edæ, Wënæ wënæ mönō
cædō beyæ pänāmai incæcäimpa, ante
quīnante godōmenque godonguī.
Ïñæmpā tömengä dobæ ñimpo
cægacäimpa.

**Mönō Wængonguī weca
pongæimpa, ante**

¹⁹ Ïñānāni ēñēdāni. Täiyæ Waëmō
Pōni Oncōnē pō guiite bai mönō Itota
wepæ beyænque guīñēnāmai inte
Wængonguī weca do guiquēnēmō

imompa. ²⁰Weocoo mānincōnē nāni wææ cægaincoo wægo tē bai Itota baō adobaī wangō cote ingatimpa. Mānōmai beyæ odemō mīinēmō wi ænete bai ī adinque mōnō quēwenguinēmō guidinque Wængonguī weca edæ do guimompa. ²¹Wængonguī nānō godongāmæ owocabo iñōmonte, Wængonguī quī, ante nē Godongā Ñænængā pōni inongā iñōmō adocā Itota iñōmō mōnō imonte nē aacā inongā ingampa. ²²Mānōmai beyæ mōnō Wængonguī weca pō guicæimpa. Wēēñēfēdē wentamō mōnō entawēnō ante Itota nāmā wepæ inte ñā mēnongacā ate mōnō nāmā apænte nō cæinēmō inte guicæimpa. Ayæ mōnō baō waēmōmæ äate bai ēmōmō ininque mōnō, Wængonguī tōmengā nānō änō bai cōwē ædæmō cæcæcāimpa, ante wede pōnēninque mōnō guīñēnāmai inte tōmengā weca do guicæimpa. ²³Botō cōwē pōnō cæcæboimpa, ante nē angaingā iñōmō nē ædæmō cæcā ingampa, ante adinque mōnō, Tōmengā nānō änō bai cæcā beyænque watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēnō ante cōwē wido cædāmai inte mōnō pōnengæimpa. ²⁴Ayæ, Mōnō pōnencabo tōmāmō waadete pōnēninque waa cæte quēwengæimpa, ante cæcæte ante pōnente adinque mōnō wacā ingā wacā ingā iīmai godō cæcæimpa. ²⁵Pancadāniya Wængonguī ingante godongāmæ apænecæte ante pōnāmai inte wadæ godāni incæte tōmēnāni nāni cæi bai mōnō adobaī cædāmai ingæimpa. Wæætē, Codito nānō ponguīōnæ oo pōni impa, ate pōnente wædinque mōnō pōnencabo iñōmonte mōnō wacā ingā wacā ingā edæ waadete apænedinque, Wængonguī gāmænō pōninque watapæ quēwēmīni incæmīnimpā, ante apænecæimpa. ²⁶Wængonguī nō nānō änō ante do ēñēnimō inte mōnō, Wīi ēñēinēwædō, āninque godōmenque wēnæ wēnæ cæmō ininque edæ wēnæ wēnæ mōnō cædō ante mēnongaquīmæ ante edæ wepæ dæ ā bai babaimpa. ²⁷Wæætē

mānōmai ancaā ēñēnāmai cæmō ininque mōnō Wængonguī nānō apænte ante panguimāmoque ante guīñente wæcōmaimompa. Edæ mōnō Baa ante godōmenque wēnæ wēnæ cæmō ininque Wængonguī ingante nē pīināni nāni gonte wænguimāmoque ante, Mōnō adobaī gonte wæncæ wæ, ante guīñente wæcōmaimompa. ²⁸Mōitee wodi nānō wææ angainō ante, Wīi ēñēinēwædō, ante adocanque nē angā iñongante Waoda mēnaa ina incæ waodāni mengāa go adocanque ināni incæ, Mānōmainō ante apænecā ēñentamōnīpa, ante apænedāni ēñēninque nē āningā ingante waadedāmai inte godō wænongadānimpā.

²⁹Ininque adocanque Wængonguī Wengā ingante pīnā gāwate bai cædinque Baa angā adinque tōmengā ingante Wængonguī ædō cæte pānāmai inguingāā. Wængonguī, Botō pōnō æmo ate mīnitō Ao āmīni ininque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante nānō angainō ininque bacæimpa, ante cædinque Itota nāmā wepæ inte mōnō imonte ñā mēnongacā beyæ tōmengā ayongā tæiyæ waēmō ēwocamō bagamōimpa. Incæte adocanque Itota nānō nē ñā mēnongadingā inongā inte, Itota wepæ wīi waēmō ī awædō, ante pīingā adinque Wængonguī ædō cæte apænte ante pānāmai inguingāā. Ayæ Wængonguī Ōnōwoca nē waadete pōnō cædongā iñongante adocanque badete tocā adinque Wængonguī tōmengā ingante ædō cæte pānāmai inguingāā. Edæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante Baa ānāni inānite wædænque pāninque Wængonguī iīnāni inānite godōmenque nanguī pōni pancæcāimpa, ante pōnēmīniyaa.

³⁰Wængonguī, “Botō tōmēmo nē panguimo imopa. Wīwa nāni cædinō beyæ eyepæ pōni godō pāmo wæcædānimpā,” angacāimpa. Ayæ, “Botō nē Awēnē inōmo inte botō quīnāni inānite apænte ancæboimpa,” angacāimpa. Mōnō iñōmō, Mānōmainō ante nē apænte pancæ angaingā ingante

æbänö ingää, ante do eñemompa. ³¹Edæ Wængongui nè Quëwengä inongä inte edæ ængui badinque bæi ongonte pangä wæcæ wæ, ante mönö nangui guiñëñate wæcæimpa.

³²Wëenëñedë Wængongui apænecä eñëmini inte minitö tæcæ ñäö bai entawëmini ate wadäni pö piinte guëadö guëa cæyönäni minitö mini caate wæquinque tæi ongöningue godömenque cæminitapa. Mänömai mini cædinö ante ñöwo pönëedäni.

³³Pancayedëña iñömö nè piinte cædäni tömänäni ayönäni minitö iminite badete todinque pänänitapa. Pancayedëña guiquënë minitö tönïñadäni adobai caate wæyönänite minitö, Adocabomöni imönipa, ante bai cædinque nè caate wædäni tönö godongämæ ongöminitapa.

³⁴Wadäni inänite tee mönedäni adinque minitö tömëñäni tee mönete näni wædö ante pönëningue tömëñäni tönö godongämæ wæminitapa. Ayæ, Mönö mäincoo öönædë godömenque waa pönï ongoncoo inte cöwë ongongæimpa, ante eñëmini iñöminite wadäni inguipoga minitö ëadincoo ö äñäni adinque minitö wædämai inte watapæ tominitapa. ³⁵Ïnque, Mönö wede pönëno beyænque eyepæ pönï ænguimö imompa, ante eñëningue mäninö mini wede pönëno ante wido cædämai ïedäni.

³⁶Ayæ, Wængongui nänö änö ante eñente cæmöni ate tömengä, Pönömo æncæminimpa, ante nänö angaincoo ante cöwë pönongä æncæmönimpa, ante cædinque minitö wæntædämai inte ee cæquënëmini iminipa. ³⁷Edæ Wængongui beyæ ante do yewæmongatimpa.

“Wantæ wantæ ate nè Ponguingä mönö änogä iñömö do poncæcäimpa.

Edæ tömengä nänö angaiönæ iinque bayonte

tömengä eyepæ pönï poncæcäimpa.

³⁸Në nö cæte quëwënogä incæ tömengä nänö wede pönëno beyænque quëwëncæcäimpa.

Adocä wæætë guiñente wædinque wodii winongä adinque,

botö tömengä ingante adinque wii tobaïmopa,” ante Wængongui beyæ yewæmongatimpa.

³⁹Mönö guiquënë tömëñäni näni cæi bai cædämai iñömö inte wii guiñente wædömö inte wodii winönämai imompa. Edæ wodii winonte bai mönö æmæwo ëwente baquënëno imompa. Wæætë edæ tömengä ængä beyænque mönö quëwëningue tömengä ingante wede pönëmö imompa.

Mönö wede pönëno ante

11 ¹Wængongui pönö cæcä ate watapæ bacæimpa, ante mönö pönëno ante mönö, Wængongui ayæ cædämai ingä incæte cöwë cæquingä ingampa, ante wede pönënompa. Awinca adämai ëmömö incæ mönö mímöno wede pönëningue awinca do ate ëmonte bai ëwocamö inte mönö, Näwangä bacæimpa, ante do eñëmö imompa. ²Dodäni wede pönëñäni iñönänite Wængongui, Mini wede pönëno beyænque botö minitö iminite waa abopa, ante apænegacäimpa.

³Wængongui inguipo tönö iimönæ tömäo badoncæte ante cæyongä quiëmë impa ænte badonguingä. Ïnämpa dæ angatimpa. Ïnque mönö nè acoo dæ äñonte mänincoo äñämai inte tömengä wæætë mä pönëningue angä beyænque mönö nè acoo do bagatimpa. Mänömai ingatimpa, ante wede pönëningue mönö Ao ämopma.

Dodäni näni wede pönëngainö

Abedo wodi

⁴Abedo wodi iñömö Wængongui nänö angainö ante wede pönëningue, Wængongui qui, ante nö cæte godöningue Cäinö wodi wæætë önömonque nänö godönö bai wii godongacäimpa. Tömengä mänömai wede pönente cæcä adinque Wængongui, Abedo bitö nö cæte pönömi æmopa, ante apænegacäimpa. Ïnque do wænte gogaingä inongä incæte Abedo wodi, Botö wede pönente cægai bai adobai

wede pönente caedäni, ante ñowo ganca ayä apänete bai apänecampa.

Ēnoco wodi

⁵Ēnoco wodi guiquënë nē wede pönengä iñongante Wængonguī, Ēnoco ēñēmi. Bitō botō nē waa adōmi inte bitō wænguēnēmāmo ante wädāmai inte pōe, āninqe inque iñongante ō ænte wo ææntodongä æigacäimpa. Æite gocä ate wadāni ancaa diqui diqui mininqe Wængonguī nānō nē wo æntodongä ingante adāmai ingadānimpā. Edæ tōmengä ingante Wængonguī ayä ææntodönāmai iñongante wadāni, Ēnoco wede pönengä ingante Wængonguī waa acampa, ante do ēñēnōnānimpā. ⁶Edæ Wængonguī weca poncæte ante cædinque waocä, Wængonguī nē Quëwengä ingampa, ante wede pönenguëngä ingampa. Ayä adobai, Wængonguī ingante nē diqui diqui mimō iñōmonte tōmengä, Pōe, āninqe pōnō waa cæcampa, ante wede pönēninqe nē poncæ cæcä pongampa. Mänōmainō ante nē wede pönēnāninqe Wængonguī weca pönānīpā. Māninō ante nē wede pönēnāmai ingä guiquënë tōmengä ingante Wængonguī ædō cæte waa aquingä. Edæ waa adāmai ingampa.

Docä Nōwee wodi

⁷Nōwee wodi Docä nāni ānongä guiquënë, Æbānō baquīī, ante adāmai iñongante Wængonguī, Nōwee ēñēmi. Bitō adāmai imāmo oo pongäimpa cæbii. Angä ēñente guīñente wædinque nē wede pönengä inte tōmengä nāni wencabo nāni guiite quëwenguinqe wipo ñænængade impo incæ ñænæñ oncō bai badongä ate guiite quëwengadānimpā. Nē wede pönēnāninqe nāni nō entawēñō bai adobai nō nānō entawenguinqe Nōwee wodi wede pönente cægacäimpā. Īninqe tōmengä adocanque wede pönēninqe mānōmai cædingä iñongante wadāni guiquënë nāni apänte wænguinque Baa angadānimpā.

Abadäo wodi

⁸Abadäo wodi guiquënë tōmengä wede pönengä iñongante Wængonguī, Abadäo ēñēmi. Botō pönōmo bitō ænguimæ ante botō odōmōmo goe. Angä ēñēninqe, Æbæmē impā, ante adāmai inongä inte Abadäo wede pönēninqe ēñente cædinque do gogacäimpā. ⁹Mänōmai wede pönēninqe wadāni nēmæ gote wacä inongä inte wantæ iñō quëwengä bai inte æmontaicōñē owogacäimpā. Ayä Wængonguī nānō angaimæ nē ænguina inōna inte tōmengä wengä Itæca wodi adobai tōmengä wengä Aacobo wodi adobai wantæ iñō quëwente bai æmontaicōnenque owote quëwengadäimpā. ¹⁰Wængonguī doyedē pōni, Waodāni nāni oñædē quëwenguīñōmō ante botō iīmai badoncæboimpā, ante nāmā nānō pönēñō bai tæi gōnonte mænongacäimpā. Abadäo iñōmō, Botō māniī iñōmō owocæboimpā, ante nē wædongä inte wede pönēninqe piyæñē cædinque æmontaicōnenque owote inguipoga quëwengacäimpā.

¹¹Mōnō imonte pönēninqe nē ædæmō aacä inongä inte Wængonguī iñōmō tōmengä nānō āninō bai cōwē cæcæcäimpā, ante nē wede pönēñā iñōmō Tada wodi ingadäimpā. Mänōmai beyæ tōmēñā owæntadä iñōnante Wængonguī pōnō cæcä æninqe tōmēñā picængadedä inōñā inte tæi piñæninqe yædēmadä bate wēñængä mangadäimpā. ¹²Abadäo wodi wede pönēninqe tæi piñænte tapæicä ate wēñængä ēñagacäimpā. Īninqe adocanque picængadecä inte nē wænte bai inongä inte wede pönengä beyænque mōnō tōmengä nānō pæimō yebæninqe nēmōncoo oñædē owocoo nanguī pōni i bai mōnō iñōmō adobai nanguī pōni imompā. Ēmōnaicoo gāwapæ yæwedeca oñoncoo nanguī pōni i bai mōnō tōmengä pæimō imō adobai nanguī pōni iñōmonte mōnō, Mānimpomō imompā, ante ædō cæte anguīī.

¹³Mānīnāni tōmānāni wede pōnente quēwēnōnāni inte wāngadānimpa. Wāngonguī nānō, Pōnō cācāboimpa, angaincoo ayā ānāmaī īnāni inte tōmēnāni gobā ongoncoo gomō ate baī, Cōwē āncāmōnimpa, ante wede pōnente piyānē cāte quēwēngadānimpa. Wadāni nēmā wabāca quēwente baī quēwēnīnque tōmēnāni, Wīi mōnitō ōmā īñonte mōnitō wamōni inte quēwēmōnīpa, ante inguipoga owogadānimpa. ¹⁴Mānōmaīnō ante nē ānāni īñōmō, Tōmēmōni ōmā nē diquī diquī mēmōni imōnīpa, ante quēwēnānīpa. ¹⁵Dodāni īñōmō do nāni ēmō cāte pongāimā ante pōnente wādāni inte baī tōmēnāni do adodō gocādōnānimpa. ¹⁶Wāētē adodō mānīōmā nāni quēwēngāimā wīi goinēnīnque tōmēnāni, Mōnō ōnāedē godōmenque wāēmōmā pōnī gote quēwēngāimā, ante goinente wāgadānimpa. Īnīnque wadāni Wāngonguī ingante, Bitō nē wāēmōmā goinente wādāni tōmēnāni Wāngonguīmi īmīpa cābīi, ante ānāni incā tōmēngā wāētē, Īñāmpa nē wādōnāni tōmēnāni quēwēngūīñōmō nāni wādō ante botō do eyepā mēānongaboimpa, ānīnque guīñēnāmaī inte nanguī tocampa.

Abadāo tōnō Itāca

¹⁷Wāngonguī, Abadāo ābānō botō īmote ēñente cāquingāā, ante acāte ante angā ēñēnīnque Abadāo wodi nē wede pōnēnōngā inte tōmēngā wēngā Itāca ingante, Wāngonguī quī, ante godongacāimpa. Edā Abadāo ingante doyedē apānedīnque Wāngonguī, Bitō pāināni nanguī īnāni inte īimā āncādānimpa, ante do angā ēñēngacāimpa. Incāte Wāngonguī mānōmaīnō angā ante nē ēñēnīngā incā tōmēngā wēngā adocanque pōnī īnōngā inte Abadāo, Wāngonguī quingā ingampa, ante godoncā cāgacāimpa. ¹⁸Adocā tōmēngā wēngā ingantedō ante Wāngonguī doyedē Abadāo ingante apānedīnque, Bitō wēngā Itāca

pāinānīque īnānītedō ante botō, Abadāo pāināni īnānīpa, angacāimpa. ¹⁹Incāte Itāca wodi adocanque pōnī īñōngante Abadāo wodi, Botō wēngā do wēngā incāte Wāngonguī, Nāni ōmāēmō, angā īnīnque do nāni ōmāēmōmaingampa, ante wede pōnēnīnque godoncā cāgacāimpa. Wāngonguī guīquēnē, Ee ae, ante wāē angā beyānque tōmēngā wēngā ingante wānōnāmaī ingacāimpa. Īnīnque Itāca wodi do wāēnīngā inte baī nāni ōmāēmōte baī ayā quēwēngacāimpa.

Itāca, Acobo, Ootee

²⁰Itāca wodi adobaī, Wāngonguī ābānō cāquingāā, ante wede nānō pōnēnō beyānque ēñēnīngā inte edā picāngadecā badīnque Acobo wodi tōnō Etawoo wodi īnate apānedīnque, Wāngonguī mīnatō īmīnate īimāi pōnō wāā cācācāimpa, ante wāā apānegacāimpa.

²¹Acobo wodi īñōmō, Wāngonguī ābānō cāquingāā, ante wede nānō pōnēnō beyānque do ēñēnīngā inte wāncā cāte ōñōnīnque tōmēngā nānōmoda Ootee wodi wēna īnate, Mīnatō īmīnate Wāngonguī pōnō wāā cācācāimpa, ante wāā apānegacāimpa. Ayā ongontoca da cāte ongote ādā wāēnīnque, Wāngonguī bitō wāēmō pōnī īnōmi inte cāquīmīdō angūēnē, ante watapā apānegacāimpa.

²²Ootee wodi guīquēnē, Wantā īñō wāncāboimpa, ānīnque, Mōnō idāgocabo mōnō pāināni incā Equitobā wantāpiyā quēwēnāni ate Wāngonguī ānte māocā wadā gocādānimpa, ante tōmēngā nānō wede pōnēnō beyānque ēñēnīnque īimāi angacāimpa. Godīnque botō bayetoca ingāi ee ānte nāēante godīnque da wēncāmīnīmpa, angacāimpa.

Mōitee wodi

²³Mōitee wodi māmpoda guīquēnē wēñāngā ēñacā ate, Wīi ōnonganque ingampa. Wāēmō wēñāngā awādō, ante adīnque īimāi cāgadāimpa.

Māniñedē Equitobæ awënë odeye iñomō, Onguiñangä ēñacä adinque do wänongäimpa, angä incæte tömēna guiñēnāmaī inte tömēna wede nāna pönēnō beyænque wēñangä Möitee ingante apäicä mengäa go adocanque māmonque wē wodonte mangadaimpa.

²⁴Möitee wodi guiquēñē picängä bayongante wadāni, Awënë Padaönō wengä wæä Möitee badä ingampa, ante Möitee ingante waa ayönāni tömengä wæätē Wængongui ingante nē wede pönēnongä inte edæ Baa angacäimpa. ²⁵Wæätē edæ, Botō caate wæquinque botō Wængongui quināni tönō godongämä cæcæboimpa, ante cædinque Möitee wodi, Equitoidi nāni wīwa cæte töinō adinque botō wantæ iñō incæ wīi toñente awædō, ante wido cægacäimpa. ²⁶Wængongui iincayä ate eyepä pōñi pönongä æncæboimpa, ante wede pönēninque tömengä mäninō ante mīmōno gomō ate bai pönengacäimpa. Ayä Equitobæ quēwēnāni waēmoncoo pōñi nāni māincoo ante adinque, Önoncooque ēwengincooque i awædō, ante Möitee edæ Baa angacäimpa. Wæätē edæ piinte badete todāni wæcä incæte tömengä, Codito beyænque impa, ante pönēninque godömenque waa pōñi togacäimpa.

²⁷Tömengä iñomō, Awënë odeye Padaönō ængui badinque piingä wæcæ wæ, ante guiñente wædāmaī inte wæätē wede pönēninque Equitobæ emō cæte gogacäimpa. Ayä Wængongui nē Quēwengä mönō awinca adāmaī inongä ingante Möitee wodi iñomō nē awinca gomō acä bai emongä inte wæntæye badāmaī inte godömenque cægacäimpa. ²⁸Ayä, Bamoncadē ēñadāni inānite nē ewēnongä incæ godō wænnoncæcäimpa, ante Wængongui angä ēñēninque Möitee wodi wæätē, Nē ewēnongä nānō wodo pænta goqui ingäimpa, ante wede pönēninque cægacäimpa. Tömengä wadāni idægoidi tönō Patowa æämä mönō cämä bai mā cængacäimpa. Ayä, Nē ewēnongä incæ mönō idægocabo bamoncadē ēñadāni inānite

wänönāmaī incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque Möitee nē wede pönēnongä inte wadāni tönō godongämä odemompaa wepæ öni paagacäimpa.

²⁹Idægoidi guiquēñē wede pönēninque gäwapä Opatawämä nāni ämä goyä go næ gongämä ate tæcæguedēmä pōñi tao gogadānimpa. Equitoidi guiquēñē, Taadō bapa, mönō taocäimpa, ante cæyönānite æpæmpo becadote wængadānimpa.

Adacaba wodi

³⁰Idægoidi nāni wede pönēnō beyænque Eedicoo nāni quēwēñomō yabæque nāni wææ cægainca incæ nāwä cabænte wæængatimpa. Edæ idægoidi önompo æmæmpoque go mēönaa mänimpoönæ iñonte yabæque godongämä cægonte godāni ate cabænte wæængatimpa. ³¹Onquiængä Adacaba iñomō māincoo beyä ante nē towente nē quēwengä inongä incæte tömengä wede nānō pönēnō beyænque iñmaī cæte miingä quēwengacäimpa. Idægoda mēnaa, Eedicoo iñomō æbānō quēwēnāni, ante acæte ante awēmō pō guida adinque Adacaba wodi, Ee pöeda, angä beyænque idægoidi wæätē ēñēnāmaī ināni inānite wänöninque tömengä ingante ata cæpodāni quēwengacäimpa.

Wadāni nāni wede pönengäinō

³²Quinante godömenque ante apænequimoo. Iñāni nē wede pönēnāni nāni cægainō ante botō æiquedō apænequimoo. Guedeönō wodi tönō Badaco wodi ingadaimpa. Ayä wæä Tantöo wodi tönō Yepetee wodi ingadaimpa. Ayä wæä Awënë Dabii wodi tönō Tämoedo wodi ingadaimpa. Mänināni tönō Wængongui beyä nē apænegañāni wodi tömānāni wede nāni pönēnō beyænque iñmaī cædinque nanguī cægadānimpa.

³³Nē wede pönēnāni iñomō täi emonte badinque wabæca awënë odeyeidi nempo quēwēnāni inānite bæ tadinque wido cægadānimpa.

Pancadäniya wede pönëninque wadäni beyä wææ äninque nö cægadänimpa. Wacä, Cæcæboimpa, äninque do cæquëngä incæ wii cæcä ininque në pönënanä pancadäniya, Bitö äno cæcæbiimpa, änanä ëñëninque do cægacäimpa. Pancadäniya näni wede pönëno beyænque mëñeidi incæ ecadämaï inäni bagadänimpa. ³⁴Gonga nanguï wo bæco adinque pancadäniya wede näni pönëno beyænque mönä ëmongatimpa. Wadäni yaëmenca tamengacæ cædäni wædinque në pönënanä pancadäniya aamö cædinque miïnäni quëwengadänimpa. Aquii pöni ininäni inte në wede pönënanä pancadäniya täi piñænte bagadänimpa. Wabæca tontadoidi wænoncæ pönäni adinque në pönënanä pancadäniya wæætë täi piñæninque wido cædäni gogadänimpa. ³⁵Tömënanä guidënëni näñe wænäni ate onquiyænäni wede näni pönëno beyænque do wænininäni quëwënanä ate ængadänimpa.

Näni caate wægäinö

Ayæ adobaï në pönënanä inänite wiwa cædäni caate wæyönänite wacä, Ata cæpobo goquimi, angä incæte në caate wædönäni pancadäniya wæætë, Ee abi caate wæwëmoe, änanitapa. Tömënanä, Botö iincayæ ate ñäni ömæmöninque caate botö wædö beyænque godömenque waa quëwencæboimpa, ante wææ äninque Ao änämaï ingadänimpa. ³⁶Tömënanä näni wede pönëno beyæ pancadäniya inänite wadäni badete togadänimpa. Wadäni inänite wæætë täi täi pangadänimpa. Wadäni inänite wæætë yaëmengö ñä cæyæninque tee mönedäni wægadänimpa. ³⁷Pancadäniya inänite dicaca tacadäni wængadänimpa. Pancadäniya inänite ta wiyænäni wængadänimpa. Pancadäniya inänite yaëmenca yedäni wængadänimpa. Pancadäniya obega æmontai tönö caboda æmontai badöninque mäninque wëñate mongæninque ömæpodäni inte wæyönänite wadäni togænte päninque wiwa cægadänimpa. ³⁸Tömënanä në

wede pönënanä inte waa pöni inäni iñönänite inguipogaque quëwënanä wæætë wii tömënanä bai inäni inte wënæ wënæ cægadänimpa. Në pönënanä iñömö pancadäniya, Æyömömë gote quëwenguimoo, ante pönente wædinque wodii winonte önomæca wayömö godinque änanquidi wayömö godinque oncontatodë guidinque pancadäniya wë womöñönäni pancadäniya onguipodë ææ wote wë womongadänimpa.

³⁹Ininque Wængonguï tömënanä inänite, Wede mini pönëno adinque botö waa tobopa, ante apænegacäimpa. Incæte tömengä nänö, Pönö waa cæcæboimpa, angäinö ante tömënanä mäniñedë ayæ ænämaï ingadänimpa. ⁴⁰Edæ tömënanä adodäninque wii æncædänimpa, angacäimpa. Wæætë Codito godömenque pönongä æninque mönö watapæ quëwëñömonte tömënanä mönö tönö godongämæ æninque ædæmö picænäni bai bacædänimpa, ante Wængonguï mönö imonte waa cædinque tömënanä beyæ adobaï waa cægacäimpa.

Itota ingante mönö cöwë adinque quëwengäimpa, ante

12 ¹Ininque boguimä bacoo owo bai mäninäni iñömö, Wængonguï cöwë pönö cæcæcäimpa, ante në wede pönëngänäni iñömö adobaï bacoo ongönänipa. Edæ, Mönitö wede pönente möni cægäi bai minitö adobaï wede pönëninque iïmaï cæedäni, ante a ongonte bai apænedänipa cæmöö. Tömënanä quingæ pogodo gocæte ante cædäni teëmencoo gä äadäni bai cædinque mönö adobaï oda caate mönö wædoncoo ante ñimpo cæcæäimpa. Wënæ wënæ mönö cægaincoo ante, Ancaa cæte awædö, äninque mönö wido cæcæäimpa. Ayæ taadö ante Itota nänö odömongäinonque ante mönö edæ wæntædämaï inte täi piñæninque pogodo gocäimpa. ²Mönö wede pönente æite godö taadö ante tömengä iñömö në täno beyænte gogaingä ingampa. Tömengä adocä incæ mönö wede pönëno ante, Cöwë mänömaï bacæäimpa, ante

ædæmō badongaingā ingampa. Tōmengā iñōmō wadāni tōmengā ingante awæ timpodāni wæyongante badete todāni adinque tōmengā, Mānōmaī cædāni botō caate wædō beyænque botō iincayæ ate watapæ tocæboimpa, ante nē ēñēningā inte piyænē cædinque caate wædinque wængacāimpa. Tōmengā ñowo iñōmō ñāni òmæmonte æite godinque Awēnē Wængonguī nānō containpaa tōmēmængā inō tæ contate Awēnē bate ongōñongā mōnō adocā Itota ingante æmō ate bai pōnēninque edæ tōmengā miñæ tee empote pogodo gocæimpa.

³Tōmengā iñōmō nē wīwa cædāni nanguī piinte cædāni wæcā incæte piyænē cægacāimpa. Īninqe mīnitō iñōmō, Wæntædāmaī inte mīmō nangæ batawēnāmaī ingæimpa, ante cædinque, Tōmengā æbānō cægacāi, ante pōnēedāni. ⁴Ñowo ganca mīnitō wēnæ wēnæ mīni cæinente wædō ante wido cæcæte ante mīnitō wænguī beyæ wepæ dicæ gowete cæmīniyaa. ⁵Ayæ Wængonguī mōnō wampo pōnencæmōimpa, ante mōnō imonte, Botō wēmīni godōmenque cæcæmīnimpa, ante æbānō pōnō angacāi, ante mīnitō dicæ pōnēmīniyaa. Īmaī angacāimpa, ante yewæmongatimpa.

“Botō wēmi ēñēmi. Mōnō Awēnē bitō imite, Ēñente cæcæbiimpa, ante pangā wædinque, bitō wæætē badete todāmaī incæbiimpa.

Bitō imite, Ēñenguēnē quēwēe, angā ēñente wædinque wæwēnāmaī incæbiimpa.

⁶Īñæmpa tōmengā nānō nē waadete pōnēnānique inānite pāninque mōnō Awēnē iñōmō, Ēñencæmīnimpa, ante cæcampa.

Botō wēmīni, ante nānō nē ængainānique inānite tōmengā pangampa.”

⁷Ante yewæmongatimpa cæmīni.

Mīnitō caate wæmīni imīnitawo.

Īñæmpa wēñænāni inānite wæmpoidi

dicæ pānāmaī inguināniyaa. Mæmpo Wængonguī iñōmō adobaī, Botō wēmīni imīnīpa, ante edonque acæimpa, ante nanguī āninqe pangā caate wæmīnīpa. Īninqe tōmengā pangā wædinque mīnitō wæætē, Mōnō ēñente quēwenguinque ante Mæmpo Wængonguī pangampa, ante piyænē cæte ee amīni pancæcāimpa. ⁸Tōmengā wēñæmō iñōmonte tōmengā tōmāmō imonte edæ nanguī pante angampa. Incæte mīnitō pancamīniya imīnite tōmengā pante ānāmaī ingantawo. Īninqe mīnitō, Wīi Wængonguī wēmōni imōnīpa. Wacā wēmōni imōnīpa, ante wæquēnēmīni imīnīpa.

⁹Mōnō mæmpoidi waodānique inōnāni inte nanguī āninqe pānāni adinque mōnō, Mæmpocā inongā inte tōmengā nānō cæquēnēnonque cædinque mōnō imonte waa cæte pangantapa, ante tōmēnāni inānite waa atamompa. Mōnō Mæmpo Wængonguī adobaī mōnō imonte nanguī āninqe pangā adinque mōnō quēwenguinque mōnō tōmengā ingante godōmenque Ao ante ēñente cæcæimpa. ¹⁰Mōnō mæmpoidi guiquēnē, Æbānō pōnō waa cæquīmoo, ante pōnente ate mōnō imonte edæ, Ēñencæmīnimpa, ante wantæ iñō nanguī ānāni ēñente cætamompa. Wængonguī iñōmō edæ, Tæiyæ waēmō botō ēwocabo bai mīnitō adobaī tæiyæ waēmō ēwocadinque watapæ quēwencæmīnimpa, ante cædinque mōnō waa quēwenguinque ante pōnō pangampa. ¹¹Æcāmenque mōnō imonte nanguī āninqe pāna inçæ tōmengā pangā ate mōnō caate wædinque dicæ quingæ watapæ tomongaa. Īñæmpa, Caate awædō, ante cōwē āmompa. Wæætē iincayæ ate edæ doyedē nāni pānō beyænque mōnō nē ēñente badōmo ate mōnō nō cæmō badinque gānē pōnente entawēmompa.

**Mōnō wæquinque Wængonguī
apænecā ēñēnāmaī imompa**

¹²Īninqe mīnitō guerpante wædīmīni inte edæ tæi pīñæninqe wæntædāmaī

inte nanguĩ cædæni. Ōnoncapo nanguĩ guecapote wædĩmini inte edæ guecapodæmaĩ inte ængæ gantite pogodo gote baĩ nanguĩ cædæni.

¹³Mönö cægonguinö, ante mĩnitö taadö ante enga womĩni mæmö ba ate nê podä cædinæni incæ podä cædæmaĩ inte tõmænani nani waa baquinque mäninönö töinö gote waa cægoncædænimpæ, ante godö waadete cædæni.

¹⁴Mönö godongämæ piyænê cæte quëwengæimpæ, ante mĩnitö nanguĩ tæĩ piñæninqwe waodani tõmænani inænite gænê pönente cædæni. Ayæ, Æcänö tæiyæ waëmö ewocadæmaĩ ingää tõmengä iñömö mönö Awënë ingante cöwê adæmaĩ incæcæimpæ, ante pönente wædinque mĩnitö, Mönö tõmämö Wængonguĩ ayongä tæiyæ waëmö ewocate quëwengæimpæ, ante nanguĩ cædæni. ¹⁵Wængonguĩ pönö waadete nänö cædö ante mönö tõmämö ænte entawengæimpæ, ante cædinque mĩnitö cöwä adinqwe, Adocanque incæ ömætawengä inæmaĩ incæcæimpæ, ante wææ cædæni. Adocanque wæwente nänö quëwënö beyæ piĩnte bate tedecä ëñëninque mĩnitö, Wadæni nani wentamö mongænguinque adobaĩ piĩnte badæmaĩ incædænimpæ, ante wææ cædinque nê piingä ingante godö wææ ædæni. ¹⁶Ayæ mini cabo incæ, Nænöogængä inæmaĩ iñongante adocanque incæ godö mönæmaĩ incæcæimpæ, ante cöwä adinqwe wææ cædæni.

Etawoo wodi iñömö tõmengä bamoncadengä inongä inte nänö nanguĩ ænguënencoo ante piĩnte baĩ cædinque cænguinque æncæte ante tõmancoo godonte beyæ adopoque ænte cængacæimpæ. Mĩnitö guiquënë, Inguipogaque ante ænte to wædö, ante Etawoo wodi nänö pönëwente cægainö baĩ adocanque incæ cædæmaĩ incæcæimpæ, ante edæ wææ cædæni. ¹⁷Bamoncadengä inte nänö ænguënencoo ante do piĩnte baĩ godöningä inte Etawoo wodi

iñcayæ ate, Pönömi æmoe, añongante mæmpocä wæætê Baa angacæimpæ, ante do ëñëminipæ. Edæ Ca ca wædinque tõmengä, Æbänö cæte ænguimoo, ante ancaa angä incæte mæmpocä do Baa äningä inte ñöwo wæætê wadö ante ædö cæte anguingää.

¹⁸Onquiyabo Wængonguĩ nänö gonga tänongä bæcobo ñænoque dodæni ponte godongämæ ongonte cægönæni baĩ mĩnitö wiĩ onquiyabo ñænoque pöminipæ. Tömænani wëmö mæ mæmonte baĩ iñömö wini cai pæmæmæmo iñömö nani ponte wægaiñömö baĩ mĩnitö wiĩ pöminipæ.

¹⁹Todompeta nani ancadeca nanguĩ we öömæmo dodæni nani ëñente wægaimæmo baĩ mĩnitö wiĩ adopæmo ëñëminipæ. Wængonguĩ wææ ante nänö tedepæmo tõmænani nani ëñente wægaimæmo baĩ mĩnitö wiĩ adopæmo ëñëminipæ. Mänimæmo ëñente guĩñente wædinque tõmænani, Idæwaa æmipæ. Ædö cæte godömenque ëñenguimönii, ante wægadænimpæ.

²⁰Edæ “Cæningä incæ onquiyaboga ponte cægongä adinqwe mĩnitö tæi tacamini wæncæcæimpæ,” ante wææ añongante tõmænani ancaĩ guĩñente wædinque, Wængonguĩ nänö wææ angainö ante mönitö ædö cæte ædæmö ëñente cæquimönii, ante wægadænimpæ. ²¹Onquiyaboga nani ate guĩñëmæmo adinqwe Möitæe wodi incæ, “Ancaĩ guĩñente botö do do wæate baĩ wæbopa,” angacæimpæ.

²²Mĩnitö guiquënë Tiñoquidi nani änonquidi do ponte baĩ ewocaminipæ. Edæ Wængonguĩ nê Quëwengä öönædê Eedotadëe baĩ nänö waëmö pönii owoyömö mĩnitö mæniiñömö do ponte baĩ ewocaminipæ. Wængonguĩ anquedoidi æpodö miido ganca inönæni inte nanguĩ pönii inæni godongämæ pö bee tente tõmænani nani watapæ ongöñömö mĩnitö mæniiñömö do ponte baĩ ewocaminipæ. ²³Mönö Codito ingante godongämæ mönö pönencabo iñömö bamoncadænani nê ænguimö bayömonte mönö ëmowo ante öönædê

yewæmointa do yewæmonte ongompa. Ìninqe mìnitō adocabomìni badinque Wængonguì weca mōnō waocabo tōmāmō ìmonte nē apænte anguingā weca do pōmìni ìmìnipa. Nē nō cæte quēwengaināni wænte goyōnānite Wængonguì ìinque badongā ate do ædæmō picænāni baì badānipa. Tōmēnāni ònōwoca weca mìnitō do ponte baì èwocaminipa. ²⁴Wængonguì, Botō pōnō cæbo ate mìnitō Ao āmìni ìninqe mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæìmpa, ante nānō angainō ante Itota, Ìninqe bacæìmpa, ante ædæmō badongacæìmpa. Mìnitō ìñōmō nē badongaingā weca do pōmìni ìmìnipa. Abedo wodi wepæ onguipoiya gowecā adinque Wængonguì wæætē nē wænōningā ingante, Botō weca ongōnāmaì gobāwe, angacæìmpa. Itota wepæ wii Abedo wodi wepæ baì ìmæ adinque Wængonguì wæætē, Itota wepæ petæ petæ gowedimæ beyænque botō weca pōedāni, ante cægacæìmpa. Mānimæ Itota wepæ nānō petæ petæ gowegaiñōmō mìnitō do ponte baì èwocaminipa.

²⁵Mānōmaì waemō pōnì ìñōmō do pōmìni inte mìnitō nē apæneçā ingante Baa ānāmaì ìedāni. Onquiyabo godongāmæ ongōnāni guiquēnē inguipoga wææ angaingā ingante Baa ānīnāni ìñōnānite tōmengā ata cæpodāmaì inte pangacæìmpa cæmīnii. Ònædē ongonte nē wææ angaingā ingante èñēnāmaì inte dadì èmænte wadæ gomō baì mōnō godōmenque pante wæquēnēmō ìñōmonte tōmengā cōwē ata cæpodāmaì incæcæìmpa.

²⁶Māniñedē tōmengā nānō tedepāmo beyænque inguipo wancæ wancæ cægatimpa. Nōwo ìñōmō tōmengā, “Botō iincayæ ate inguipo adopoque pōnì wancæ wancæ cædinque ònædē adobaì wancæ wancæ edæ cæcæboimpa,” angacæìmpa. ²⁷Tōmengā, “Ìncayæ ate adopoque pōnì cæcæboimpa,” angacæìmpa, ante pōnēninque mōnō ìimaì ante èñengæìmpa. Tōmengā adopoque wancæ wancæ cæcā ate

tōmengā nānō badongaincoo oo pōnì ongoncoo ìñōmō tōmancoo adoyedē èwente bacæìmpa. Quincodō oo ongōnāmaì tæì ongoncoo ì mānincooque ayæ a ongongæìmpa, ²⁸Ìninqe mōnō Awēnē Odeye nempo quēwēmō ìñōmō wancæ wancæ cædāmaì inte tæì ongonguimō ìmompā, ante pōnēninque mōnō Wængonguì ingante waa ate pōnente apæneçæìmpa. Mānōmaì cædinque Wængonguì nāō baì nānō tæì èmōmāmo ate guiñente wædinque tōmengā beyæ cæcæìmpa. ²⁹Edæ mōnō Wængonguì ìñōmō edæ gonga wo bæcoquì baì ingānō anguēnē, ante āmo èñēmaimìnipa.

**Ìimaì cæmō adinque Wængonguì
waa tocæcæìmpa, ante**

13 ¹Mìnitō ìñōmō, Mōnō caipæ ìmompā, ante mīni waadete pōnēnō baì cædinque cōwē godongāmæ waadete pōnente cædāni. ²Tōmānāni ìnānite edæ, Pōedāni, ante waadete cædāni. Mānōmaì cædinque pancadāniya, Botō weca ædānidō èñacæ pōnānii, ante èñēnāmaì ìnāni incæte do waa cædāni ate edæ, Æ, Wængonguì nānō da pōnōnāni anquedoidi incæ botō weca pōnānitapa, ante tæcæ abopa, ante todānipa.

³Tee mōnete ongōnāni tōnō botō godongāmæ tee mōnete wæcōmo baì ìmopa, ante pōnēninque mìnitō tōmēnāni ìnānite ante cōwē pōnēedāni. Pancadāniya ìnānite wadāni wīwa godō cædāni ate caate wæwēñōnāni mìnitō adobaì pōnēninque, Mōnō baō adobaì èñamō inte tōmēnāni tōnō godongāmæ caate wæmō baì ìmompā, ante tōmēnāni ìnānite cōwē pōnēedāni.

⁴Nānōogængā ìnāmaì ìñongante waocā nē godō guēa mongā tōnō nē godō wīwa towēnāni ìñōnānite Wængonguì mānināni tōmānāni ìnānite do apænte ante pancæcæìmpa cæmīnii. Mīna gæncaya adomīnaque guēa moncæmīnaimpa. Ayæ nānōnāni mōninque nāna gæncaya quēwēna ate, Waa ìmpa, ante mōnō waa acæìmpa.

⁵Wængongui incæ, “Minitō iminite cōwē ěmō cæte godāmaī inte botō cōwē aacæboimpa,” angacæimpa. Mānōmaī beyæ minitō godonte æinta ante æinente wædāmaī inte mīni ěadincooque ěadinque piyænē cæte quēwēedāni.

⁶Īninqe Wængongui beyæ ĩmaī ante nāni yewæmongainō bai ante mōnō wede pōnente apænemompa.

“Mōnō Awēnē botō tōnō godongāmæ cæcā adinqe botō,

Wacā ædō cæte botō ĩmote wēnæ wēnæ cæquingāā, ante ěnēmo inte guīñēnāmaī incæboimpa.”

⁷Nē aadāni ĩñōmō minitō iminite Wængongui nānō ānō ante nē apænēdāni inānite ante pōnēninqe minitō, Tōmēnāni ĩñōmō waa cædinque edæ watapæ quēwēnānīpa, ante pōnēedāni. Ayæ tōmēnāni nāni wede pōnēnō bai adobaī wede pōnēedāni.

⁸Itota Codito ĩñōmō wēēnēñedē nānō ingāī bai ingā nōwoonæ adobaī ingā inte tōmengā adocā ĩncayæ ate cōwē adobaī incæcæimpa.

⁹Wadāni, Wacā taadō odōmonte apænebo ěñēe, āñōnānite tōmēnāni mīñæ godāmaī ĩedāni. ĩñæmpa tōmēnāni cænguinque ante, Æbānō waa pōnī cō cæquiī, ante wææ ānāni incæte māniī cænguincoo beyæ tōmēnāni wīī godōmenque watapæ quēwēnānīpa. ĩninqe mānincoo cænte beyæ mōnō mimō ædō cæte tæī piñænte entawenguiī. Wæætē edæ Wængongui nānō waadete pōnō cædō beyænque mōnō tæī piñænte entawengæimpa.

¹⁰Æmontaicōnē cædinque, Wængongui qui, ante nē godōnāni ĩñōmō tōmēnāni nāni iya tāimpaa godōninqe pancaa cængui ænte nē cænguēnēnāni ĩnōnāni incæte tōmēnāni mōnō Codito mōnō beyæ nāmā nānō wepæ godongainō guiquēnē ædō cæte ænguīnāni.

¹¹Cænināni inānite wænōnāni ate nē godongā ñænængā pōnī ĩnongā ĩñōmō wepænque æninqe, Wēnæ wēnæ mōni cædinō ante Wængongui pōnō ñā mēnongacæcæimpa, ante cædinque Tæiyæ Waēmō Pōnī Oncōnē wāānē guidinque

godongampa. Godongā ate baonque, Wentamō mongænte awædō, ante æninqe tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæque māo iya tangadānīmpa. ¹²Itota adobaī, Botō wepæ pōnō mēnongabo ate botō quīmīni ĩñōmō tæiyæ waēmō ěwocate quēwencæminīmpa, ante cædinque wentamō mōnō entawēnō ænte teēmē mongænte godinque tōmēnāni quēwēñōmō wææ cædinemō tao godinque yabæque pōnī guīñēñate wædinque caate wængacæimpa cæmōō. ¹³Tōmengā yabæque pōnī guīñēñate wædinque nānō tao gogaī bai mōnō adoyōmō tōmengā weca tao gote ado guīñēñate wæcæīmpa. ¹⁴Īñæmpa inguiipoga mōnō quēwēñōmō tæī ongompa diyæ wantæpiyæ quēwenguiī. Wæætē oōnædē ĩncayæ ate edæ mōnō cōwē quēwenguiñōmō ante æinente wædinque wānō cōmompā.

¹⁵Īninqe, Wængongui qui, ante cængui godōnāni bai cædinque mōnō ĩñōmō edæ, Itota ěmōwo beyænque quēwēmōnīpa, ante nē apænemō inte tōmengā ěmōwo ante Wængongui ingante apænēdinque, Bitō tæī ěmōmi inte waa pōnī cæbīpa, ante watapæ apænecæīmpa. ¹⁶Ayæ ñimpo cædāmaī inte minitō wadāni inānite cōwē waa cæedāni. Ayæ wadāni inānite mīni mānincoo godō nēnempomīni æncædānīmpa. Minitō mānōmaī, Wængongui qui, ante godonte bai cædinque nēnempomīni adinqe Wængongui mīni godōnō ante waa acampa. ¹⁷Minitō, Mōnō ĩmonte nē ānāni inānite mōnō Ao ante ěñengæīmpa, ante pōnēninqe nē aadāni inānite cōwē ěñente cæedāni. Tōmēnāni, Æbānō cæboo, ante adinqe Wængongui apænte ancæcæīmpa, ante ěñēninqe guīñente wædāni inte nō cædinque aadānīpa cæminī. Tōmēnāni mānōmaī aadinque watapæ tote quēwencædānīmpa, ante minitō wæætē tōmēnāni nāni ānōnō ante ěñente cæedāni. Minitō wæætē ěñēnāmaī ĩmīni adinqe tōmēnāni wæætē edæ, Ædō cæte aaquīmōniī, ante wæwente

badāni īninque mīnitō adobaī todāmaī īmaīmīnīpa.

¹⁸Mōnitō beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni. Mōnitō mīmō entawēmōni inte wentamō entawēnāmaī īmōnīpa, ante nāmā apænte pōnēmōnīpa. Edæ, Quiēmē cæmō incæ mōnō cōwē nō cæte quēwengæīmpa, ante cæmōnīpa.

¹⁹Botō mīnitō weca ocæ emænte pōinēmopa. Īninque mīnitō Wængonguī ingante apænedīnque, Wængonguī, bitō pōnō cæbi ate Pabodo mōnitō weca poncæcāīmpa, ante apæneedāni, ante nanguī āmopa.

**Mīnitō īmīnite Wængonguī
waa cæcæcāīmpa, ante**

²⁰Wængonguī inguipoga nānō badōnāmaī īnedē wēenēnedē pōnī ānīnque edæ, Mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæīmpa, ante tōmengā nānō angainō baī cōwē nē badongāingā inte īīmaī pōnō cægacāīmpa. Edæ mōnō obegaidi baī īñōmonte Awēnē Itota īñōmō mōnō imonte nē Aacā ñænængā īnongā inte tōmengā wepæ gowegaimæ eyepæ pōnī godongā ate Wængonguī tōmengā ingante, Eyepæ ī, ānīnque, Ñāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmongacāīmpa. Mānōmaī gānē pōnente nē cægāingā inte Wængonguī īñōmō, ²¹waa pōnī pōnongā ante eyepæ entawēnīnque mīnitō īñōmō tōmengā

nānō ānō baī cæcæmīnīmpa. Tōmengā Itota Codito tōnō godongāmæ cædinque pōnō cæcā ænīnque mōnō tōmengā nānō waa adoncooque entawengæīmpa, āmopa. Itota Codito īñōmō ñōwopāmo incæ īncayæmāmo incæ cōwē nē tæī emōnongā inte ñāō emongā amōnīpa, ante mōnō tōmengā ingante cōwē watapæ apænecæīmpa. Mānōmaī ingæīmpa, ante botō, Amēē, āmopa.

²²Īñānāni ēñēedāni. Botō mānīnō tōmānō ante apænecæte ante wædænque pōnī yewæmōmopa. Īninque mānīnō botō ædæmō apænedīnō ante mīnitō piyænē cædinque ēñēedāni, āmopa.

²³Mōnō tōniñacā Tīmoteo tee mōnete wæyongante ñōwo ñīmpo cædāni gocantapa, ante apænebo ēñēedāni. Tōmengā botō weca quingæ pongā īninque botō tōmengā tōnō guēa mīnitō weca ēñacæ pōmaimōnāpa. ²⁴Mōnitō beyæ apænedīnque mīnitō īmīnite nē aadāni īnānite, Waa quēwencæmīnīmpa, ante apæneedāni. Ayæ adobaī Wængonguī quīnāni tōmānāni īnānite, Waa quēwencæmīnīmpa, ante mōnitō beyæ æedāni. Ayæ, Mīnitō imīnite ante apænedīnque Itadiabæ quēwēnāni adobaī, Mīnitō waa quēwencæmīnīmpa, ante apænedānīpa, ante āmo ēñēedāni. ²⁵Mīnitō tōmāmīni imīnite Wængonguī pōnō waadete cæcæcāīmpa. Mānīnque ante yewæmōmopa.

Tantiago

cadota ante nänö yewæmongainta

Tantiago iïmaï yewæmongacäïmpa

1 ¹Botö Tantiagobo iñömö Mæmpo Wængonguï tönö mönö Awënë Itota Codito inate nē cædömo ïmpa. Idægoidi mïni cabo tipæmpoga go mencabomïniya inte wabæca nāni quëwencabo wabæca nāni quëwencabo weca pangocæte godimïni iñöminite botö waa pönëmo inte iï yewæmöintaa yewæmömopa.

Wængonguï nänö ëñëmämo ante mönö ængæïmpa, ante

²Botö tönïñamïni ëñëedäni. Quiëmë beyæ wæwente bamïni incæ mïnitö æyedëmë mänömaï bamïni ïninqe edæ mänïñedë incæ cöwë, Mönö watapæ toquinque ïmpa, ante pönëedäni. ³Mïni wede pönënö æbänö i, ante edonque acæïmpa, ante cædäni ate caate wæmïni incæte mïnitö, Mönö caate wædö beyænque mönö godömenque pædinque wæntæye inämaï inte ee cæquïmö ïmoppa, ante do ëñëmïnipa.

⁴Ïninqe, Mönö æmæwo pæcæïmpa, ante cædinque mïnitö wæntæye inämaï inte ee cæedäni. Mänömaï cæte pæmïni ïninqe, Mïni cædimämo æbänö cæmïni imïni, ante adinqe edæ, Tömänö waëmö cæmïni imïnipa, ante abaiïmpa.

⁵Mïnitö weca æcänö nänö ëñëmämo wïi eyepæ ina adinqe tömengä, Pönömi ëñëmoe, ante Wængonguï ingante apænequëngampä. Apæneyongä Wængonguï wæætë pönö cæcä æncæcäïmpa. Edæ Wængonguï iñömö nē, Pönömi æmoe, ante änongä ingante wæætë piïnte änämaï inte

godönongä ingampa. Ayæ tömänäni inänite pönö cædinque tömäa godönongä ingampa. ⁶Ïñæmpa nē angä iñömö wede pönenguëngä inte wïi æmæ pönëninque apæneccæcäïmpa. Edæ nē æmæ pönengä iñömö gäwapæ æpæ woboyæ pæmæninque mä conta mä conta gopæ ocæmä pö cæpæ nänö cægaïmä bai tömengä adobaï gocä ingampa. ⁷Mäningä iñömö Wængonguï pönongä æncæboïmpa, ante ædö cæte iïmaï ante pönëuingäa. Wængonguï edæ tömengä ingante tömäa godönämaï incæcäïmpa. ⁸Tömengä mënongä pönente quëwengä ingampa. Æbänö cæcäa, ante ëñënämaï inongä inte ædö cæte waa cæquingäa.

⁹Adocanque mönö tönïñacä incæ ïmæca quëwënäni nāni ëadincoo nē wïi eyepæ ëacä incæte tömengä Wængonguï pönö cæcä beyænque, Æbänö ëaboo, ante pönëninque watapæ toquëngä ingampa. ¹⁰Wacä mönö tönïñacä guiquënë ïmæca quëwënäni nāni ëadincoo nē ëacä incæte tömengä wæætë, Botö önömoque ïmpa, ante pönëninque watapæ toquëngä ingampa. Edæ ongai önonque pododinqe guïñë wæmpa bai tömengä adobaï wæncæcäïmpa. ¹¹Edæ nænque tamö tï näwäñonte awæ guingo icate to aminte æmæwo wæmpa. Ongai yædoï gæuo odote wæninqe nänö waëmö ënodï wo ëwente bapa bai nē ëacä iñömö adobaï ingampa. Tömengä godonte æ godonte æ tæcæ cædinque quingæ wænique edæ dæ anguingä.

Mönö caate wæpāmo

¹²Wængonguī ingante nē waadedāni inānite tōmengā wæætē, Mini cōwē quēwenguinta, ante poganta bai mīnitō imīnite pōnōmo æncæmīnīmpa, ante angacāīmpa. Mānīnta Wængonguī weca cōwē mōnō quēwenguinō impa. Īnīnque waocā caate wæcā incæte tōmengā wæntæye badāmaī ingā ĩñōmō tōmengā nānō toquinque. Wæntæye ināmaī inte ee cæcā adīnque Wængonguī, Mīni cōwē quēwenguinta, ante tōmengā nānō angaiñō bai māningā ingante pōnongā æncæcāīmpa. ¹³Waocā nānō cæinēwente wædō beyæ, Wēnæ wēnæ cæboe, ante cædīnque tōmengā, Wængonguī botō imote, Wēnæ wēnæ cæcæbiīmpa, ante ingampa, ante wīī anguēnengā ingampa. Edæ Wængonguī ingante, Wēnæ wēnæ cæcæbiīmpa, ante waocā ædō cæte anguingā. Wængonguī wæætē wadāni inānite, Wēnæ wēnæ cæcæmīnīmpa, ante ānāmaī ĩnongā ingampa cæmīnī. ¹⁴Æcāmenque incæ, Wēnæ wēnæ botō cæinente wædō incæ ante wæmō impa, ante pōnēnīnque tōmengā do wēnæ wēnæ mōnō cæinente wædō beyænque wēnæ wēnæ cæinengā ingampa. ¹⁵Yædēmadā wēñægā pæcā adīnque ēñāquingā bai mōnō cæinēwente wæpāmo adobaī entawente pætawēmō ĩnīnque mōnō do wēnæ wēnæ cæmōmpa. Ayæ wēnæ wēnæ mōnō cæpāmo beyæ mōnō æmæwo wænguinque impa.

¹⁶Botō nē waadete tōñīñamīni ēñēedāni. Mīnitō nāmā incæ oda cædāmaī incæmīnīmpa. ¹⁷Ōnonque mōnō ænō ante mōnō wæmō ñāō ēmōnoncoo tōmancoo incæ mōnō Mæmpo Wængonguī ōñædē owote nē pōnōnongā ingampa. Mæmpo Wængonguī ōñædē owodīnque apāidāni ĩñāni badongacāīmpa. Adocā nænque wēmō cæbaī wayōmō wayōmō go bai entawēnāmaingā ingampa. Tōmengā wæætē adodonque ingaingā ingampa. ¹⁸Botō cæinēmopa, ante nē angaingā inte Wængonguī, Nāwangā botō angaiñō beyænque mīnitō botō

wēñæmīni bacæmīnīmpa, ante wāānā mangā bai cædīnque mōnō imonte pōnō badongacāīmpa. Tōmengā nānō badongaincoo tōmancoo ĩñonte mōnō tānomō ĩñōmō imōmpa.

Wængonguī ingante mōnō nō ēñente cædō

¹⁹Botō nē waadete tōñīñamīni ēñēedāni. Wacā āñongā mīnitō tōmāmīni quingā ēñenguēñēmīni ĩmīnīpa. Mīnitō wæætē quingā apānedāmaī inte adobaī quingā pīinte ināmaī inguēñēmīni ĩmīnīpa. ²⁰Wængonguī, Nō cæte quēwēedāni, ante waa nānō cæinēmāmo ante waocā nānō pīimāmo beyæ wīī edæ cæcampa. ²¹Mānōmaī beyæ mīnitō wentamō entawēnīnque mīni wīwa cædō tōmāā ñīmpo cæedāni. Adobaī quīēmē mīni wēnæ wēnæ cæpāmo tōmāmāmo ñīmpo cæte ĩedāni. Ayæ Wængonguī nānō angaiñō ante mīnitō mīmōñē nānō mingaiñō ante Ao ante gāñē pōnente æncæmīnīmpa. Edæ ĩ angaiñō beyænque mīnitō quēwencæmīnīmpa. ²²Mīnitō, Nāmā incæ oda cædāmaī ingāīmpa, ante cædīnque Wængonguī nānō angaiñō ante wīī ōnonque ēñēmīnīnque inte wæætē, Æbānō ante ĩ, ante ēñente cæedāni. ²³⁻²⁴Waocā nāmā awīnca awocawēntaa adīnque nāmā ate ate wædæ godīnque, Quīñō bai intawo, ante nānō adīnca do oda cæte wæcampa. Māñōmaī oda cæte wæcā bai Wængonguī nānō angaiñō ante nē ēñenganque wīī ēñente cæcā ĩñōmō tōmengā adobaī oda cæte wæcā ingampa. ²⁵Wængonguī nōingā nānō wææ angaiñō ante nāni yewæmongaiñō ante nē ædæmō cōwē acā guiquēñē tōmengā ĩñōmō nānō ēñēñīnō ante wīī pōnente badāmaī inte wæætē cōwē ēñente cæcā ĩnīnque tōmengā māñōmaī cædīnque nānō toquinque cæcampa. Wængonguī nōingā nānō wææ angaiñō beyænque waocā ñīmpo cæte quēwengā ingampa.

²⁶Wængonguī ingante botō nē ēñente cæbo imopa, ante pōnengā incæte

tömengä önonguënewa ñä cæguënewate bai cädämaï inte wæætë wiwa tedecä inique tömengä nämä incæ oda cæte gobaingampa. Ayæ Wængongui ingante botö ëñente cæbo imopa, ante tömengä nänö änö ante önonque angä imaingampa. ²⁷Nöwadäni tönö owæmpoinäni näni wæwëñedë mönö tömënanï tönö godongämæ cæcæimpa. Ayæ adobai imæcaque ante quëwënäni näni wënæ wënæ cædimämo bai mönö, Wentamö badämaï ingæimpa, ante wææ cæcæimpa. Mänömaï cæmö iniquante mönö Mæmpo Wængongui ayongante mönö wapiticæ cädämaï inte wæætë nö ëñente cæmö imopa.

Wacä ingante wadö wadö ate pönente cädämaï ingæimpa

2 ¹Botö tönïñamini ëñëedäni. Mönö Awënë Itota Codito ñäö ëmonte në apäigaingä ingante në pönëmïni inte waodäni inänite wadö wadö ate pönente cädämaï iedäni. ²Iïmaï näni cæbai ante önöwënenque pönëedäni. Edæ onguïñängä në ëacä inömö tömengä nänö önongompo timpoi oodo badöi wempocä inique waëmoncoo mongängä inte mïni a ongöñömö guï pongampa. Ayæ onguïñängä në wïi eyepæ ëacä inömö pedæncoo mongängä inte mïni a ongöñömö adobai pongampa. ³Adinque mïnitö waëmoncoo mongängä ingante, “Bitö inömö waa tæ contaïmpaa tæ contæ,” ante apænemini imïnitawo. Wæætë wïi eyepæ ëacä ingante, “Bitö mäninömö adiyæ ongö. Botö önöwa inömö tepataa tæ contæ,” ante apænemini imïnitawo. ⁴Mänömaï apænedinque mïnitö weca wïi godongämæ wadö wadö ate pönente cæbaïmïnitawo. Ayæ wënæ wënæ pönëninque apænte ämïni babaimïnitawo.

⁵Botö në waadete tönïñamini ëñëedäni. Wængongui Awënë Odeye ingante në waadedäni inänite tömengä, Botö pönö cæbo ate mïnitö botö nempo cöwë quëwencæmïnipa, angacäimpa. Imæca quëwënäni weca mäincoo wïi

eyepæ ëadäni inönanite tömengä, Mïni wede pönënö nanguï ëwocadinque mïnitö botö angainö bai botö nempo quëwencæmïnipa, ante tömënanï inänite wïi apænte ængantawo. ⁶Mïnitö wæætë wïi eyepæ ëacä ingante pïinte tedemini ate tömengä guingo imonte badingä ingampa. Inæmpa në ëadäni guiquëne mïnitö iminite näni wënæ wënæ cædinö beyænque wïi wæmïnitawo. Ayæ adodäni mïnitö imïnite apænte angüñäni weca godoncæte ante wïi ænte godänitawo. ⁷Ayæ mïnitö, Coditoidi imönipa, ante Codito waa pönï ëmöwo ante ëmömïni inömïnite tömënanï adodäni incæ mäniwo ante babæ äninque në wënæ wënæ änäni wïi inänitawo.

⁸Wængongui angä ëñëninque näni yewæmongainö ante adinque mïnitö waa pönï Awënë nänö wææ angainö ante nö ëñente cæmïni inique waa cæbaïmïni imïnipa. Iïmaï ante yewæmonte impa. “Bitö nämä ante pönente, Nämä waadebo imopa, ante nämä bitö waadete pönenganca wadäni inänite adonganca waadete pönëe.”

⁹Mänömaï cædinque mïnitö mäincoo ëacä ingante waa cæmïni incæte wïi eyepæ ëacä ingante wadö wadö ate pönëmïni inte wiwa ämïni inique wënæ wënæ cæmïni imaimïnipa. Ayæ Wængongui nänö wææ angainö önonque wido cæte bai cædimini inte mïnitö wentamö mongæmïni imaimïnipa.

¹⁰Wængongui beyæ Möitee wodi nänö wææ yewæmongainö ante tömänö ante æcämënte në ëñente cæcä incæte mäninö adodunque pönï incæ ëñënamai cæcä inte tömengä mäninö tömänö ante önonque wido cæte bai cædingä inte wentamö mongängä ingampa.

¹¹Edæ Wængongui, “Nänöogæ inämaï inongante godö guëa mönämaï iedäni,” ante në angaingä inte tömengä adocä godömenque iïmaï angacäimpa, “Wacä ingä wænönämaï iedäni.” Mïnitö wacä nänöogæ inongante godö guëa mönämaï imïni incæte wacä ingante wænömïni inique mïnitö Wængongui nänö

wææ angainō ōnonque wido cæte bai cædimīni inte wentamō mongæmīni imaimīnīpa.

¹²Wængonguī nānō apænte anguiōnæ mōnō imonte tōmengā nānō wææ angainō bai cæcæcāimpa. Mānīnō nānō wææ angainō beyænque waocā űimpo cæte quēwengā ingampa. Īnīnque mīnitō tedemīni incæ cæmīni incæ, Cōwē mānōmaī impa, ante pōnēnīnque tedecæmīnīmpa. Adobai ante cæcæmīnīmpa. ¹³Wadāni wæwēnāni īñōnānite æcāmenque wīī waadete godō waa cædingā ingāā, ante Wængonguī wæætē tōmengā ingante godō waadete waa cædāmaī inte apænte ānīnque pancæcāimpa. Wadāni wæwēnāni īnānite æcāmenque guiquēnē nē godō waadete waa cædingā īñongante Wængonguī wæætē tōmengā ingante nānō apænte anguiōnæ godō waadete waa cæcæcāimpa.

**Wængonguī ingante pōnēnīnque
mōnō cæquēnēnō**

¹⁴Botō tōnīnāmīni ēñēedāni. Waocā, Botō Wængonguī ingante wede pōnēmo īmopa, angā incæte tōmengā nānō waa cædinō wæætē dæ ā īnīnque tōmengā mānīnō, Wede pōnēmopa, ante nānō ānō beyænque ædō cæte wænāmaī quēwenguīngāā. ¹⁵Īīmaī nāni cæbai ante ōnōwēnenque pōnēedāni. Wængonguī ingante wede pōnengā īñōmō onguīñængā incæ onquīyængā incæ æcāmenque incæ tōmengā weocoo tōnō cænguī ōmaacā ingampa, ¹⁶adinque mīnitō weca adocanque tōmengā ingante, “Waa goe, āmopa. Bitō, Yoguidāmaī, ante weocoo wēñæ, cænguī eyepæ ænīnque cæe,” ante angā incæte nē ōmaacā nānō ænguēnēnō ante edæ tōmengā ingante godōnāmaī īnīnque tōmengā waa cæcantawogaa. ¹⁷Adobai īīmaī impa. Mōnō waa cædinō dæ ā īnīnque Wængonguī ingante mōnō wede pōnēnō incæ ōnonque bapa.

¹⁸Incæte wacā īīmaī anguīngā. “Bitō Wængonguī ingante tōmēmi wede pōnēnō ēabi īmīpa. Botō guiquēnē

tōmēmo waa cædinō ēabo īmopa,” ante āñongā botō wæætē, Bitō nē cædāmaī īnōmi inte Wængonguī ingante bitō wede pōnēnō ante botō īmote odōmōmi aboe, āmopa. Odōmōmi adīnque botō guiquēnē botō cædinō ante odōmōmo adīnque bitō wæætē botō wede pōnēnō edonque pōnī abaīmīpa. ¹⁹Wængonguī nāwāngā adocanque ingaingā ingampa. Bitō mānōmaīnō ante pōnēmi inte waa pōnī pōnēmi īmīpa. Wēnæidi diyæ adodō ante pōnēnānīpa tōō. Incæte ancai guīñente do do wāate wædānīpa. ²⁰Bitō mānōmaīnō ante nē ōnonque tedebi īmi ēñēe. Botō, Mōnō waa cædāmaī īmō īnīnque Wængonguī ingante mōnō wede pōnēnō incæ ōnonque īmaīmpa, ante odōmōmo ate bitō edæ Ao ante ēñenguīmīyaa. ²¹Edæ mōnō docā Abadāō wodi Wængonguī nānō āmaī cædinque tōmengā wengā onguīñængā Itæca ingante ænīnque iya tāīmoga cōnōnīnque wænoncæ cæyongante Wængonguī adīnque, Bitō nō cæte entawēmi āmopa, ante apænægacāimpa. Abadāō wodi nānō cædinō beyænque Wængonguī mānōmaī angacāimpa. ²²Bitō ēñēnāmaī īmitawo. Abadāō wodi edæ Wængonguī ingante wede pōnēnīnque ēñente cægacāimpa. Wīī ēñente cægaingā inte bai tōmengā Wængonguī ingante nānō wede pōnengāinō ōnonque pōnēmaingā incægacāimpa. Ayæ waa nānō cægaīnō beyæ Abadāō wodi nānō wede pōnengāinō eyepæ pōnī bagatīmpa. ²³Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongāinō bai īinque batīmpa. Īīmaī ante impa. “Abadāō īñōmō Wængonguī, Botō īīmaī pōnō cæcæboīmpa, ante nānō angāinō ante pōnengacāimpa. Īnīnque Wængonguī, Mānōmaī pōnēmi beyæ bitō botō ayōmo nō cæte entawēmi īmīpa,” ante tōmengā ingante wæætē pōnō angacāimpa. Ayæ Abadāō, Wængonguī æmīgo ingampa, ante angadānīmpa.

²⁴Bitō ēñēnāmaī īmitawo. Waocā Wængonguī ingante wīī nānō wede pōnēnō beyænque wæætē, Tōmengā

æbänö waa cæcää, ante adinque Wængonguī tōmengä ingante, Bitō nō cæte entawēmi abopa, ante cæcä ingampa. ²⁵Idægoidi, Ōmæ awēmō ate pōeda, ante mēnaa inate da godönāni gote pōñōnate Adacaba wodi nē towente quēwengä incæ, Botō oncönē guieda, ante tōmēna inate wē wodongacäimpa. Ayæ, Wadāni tōmēna inate bæi ongönāmai incædänimpa, ante, Wadō taadō goeda, ante da godongä gogadäimpa. Mänōmai cæcä adinque Wængonguī, Bitō cædinō beyænque bitō botō ayōmo nō cæte entawēmi imipa, ante Adacaba ingante adobainō ante pönō angacäimpa. ²⁶Mönö baō ömæwocacä inte do wænte ī bai Wængonguī ingante mönō waa cædāmai wede pönēnō adobaī do wæningä bai inte edæ önonque impa.

Mönö önonguēnēwa

3 ¹Botō tōniñamini ēñēdāni. Minitō weca wīi tæiyænāni, Nē odōmonte apænemōni bacämōnimpa, ante baineute wæquēnēnāni incædänimpa. Edæ wadāni inānite pönōmenque apænte äninque Wængonguī wæætē mönō nē odōmonte apænemō iñōmonte, Æbänö odōmonte apænemīni, ante mönō imonte godōmenque apænte äninque pancæcäimpa. Minitō do ēñēmīnīpa. ²Mönö tōmāmō nanguī ægodawate tæi go wæninque bai oda cæmō imompa. Nē tedecä iñōmō tōmengä, Æbänö ante tedeboo, ante tōmengä önonguēnēwa cōwē wææ aadinque tōmengä wēnæ wēnæ änāmai ininque nöingä cæbaingä ingampa. Ayæ wēnæ wēnæ cædāmai incæboimpa, ante nāmā baonga tōmāo wææ aate quēwēnongä ingampa.

³Cabayo mönō imonte ēñente cæcæcäimpa, ante tæinta badōinta önöne da wēnemō ate, Cabayo baō tōmāñö incæ iñaimæ iñaimæ gocæcäimpa, ante cæmō ininque cabayo do ēñente gocampa. ⁴Iimainō ante ñænængade wipo ante adobaī ante pönēdāni. Ñænængade pōni

wipo incæ woboyæ nanguī pæmænte gopa incæte wipo nē dadongä nänö cæinēnō bai, Ædönö dadiimæ ædönö dadiimæ wiyate goquiī, ante guiyä awæmpa inte wiyate cæcä gopa. ⁵Ayæ adobaī mönō baō tōmāo ēñayōmō mönō önonguēnēwa guiyä enguēnēwamō imompa. Incæte mönō önonguēnēwa inte tededinque, Mönö nanguī cæmompā, ante tedewēmompā. Ñænængade pōni ömædē incæ amimō bayedē guiyä gonga beyæ ömædē tōmāo gonga bæcodote bapa. ⁶Ayæ mönō önonguēnēwa adobaī gonga bæcodote bai tedepa. Mönö baō tōmāo ēñayōmō mönō önonguēnēwa tōmāo mönō wiwa tedewenguinque wēnæ wēnæ enguēnēwamō imompa. Waomō incæ mäninguēnēwa beyænque mönō baō tōmāo inte ēñēnāmai cæmompā. Ayæ gonga wacæ tæñōmonte bæcododāni bai ado önonguēnēwa beyæ mönō quēwenganca tōmanganca wo ewente imompa. Edæ iī gonga tadōmengadænguipodē öñonte ö ænte wacæ tæñōmonte bæcodote bai cædinque wēnæ incæ mönō imonte cæcä beyænque mönō wiwa tedewēmo imompa.

⁷Babæidi incæ öömä ëadāni incæ tæntæidi incæ æpænē quēwēnāni incæ quingänōidi incæ tōmānāni inānite waocä, Botō pæpogate cænināni bacämīnīpa, ante cæcä ingampa. Waocä doyedē nänö cægāi beyænque cænināni bate quēwengadänimpa. ⁸Iñæmpa æcänö, Mönö önonguēnēwa pæpogate bai bacäimpa, ante cædaa edæ dæ angampa. Edæ, Babæidi cōwē incæmōnīpa, ante cænināni badāmai ināni bai mönō önonguēnēwa adobaī wēnæ wēnæ ī ininque ædō cæte waa tedemō. Wæætē mönō önonguēnēwa nanguī wænguimæ enguēnēwamō bai imompa.

⁹Mäninguēnēwa inte mönō Mæmpo Wængonguī ingante, Bitō tæiyæ waēmō imidō anguēnē, ante waa apænemompā. Wæætē waodāni Wængonguī tōmengä nänö ingāi bai nänö nē badongāināni iñönānite tōmēnāni inānite ante

mönö adoguënëwa inte wënæ wënæ apænemompa. ¹⁰Ado önöne incæ wæde wæde ante mënea ante apænemompa. Adodeque ante waa impa. Adodeque ante wënæ wënæ impa. Botö tönïñamïni ëñeedäni. Mänïnö bai mönö edæ wïi cæquënëmö ingæimpa. ¹¹Æpæ tayömö ado tayömö ædö cæte waëmömæ wentamömæ äänömonque ta goquimææ. ¹²Botö tönïñamïni ëñeedäni. Iigowæ nani äwæ incayö odibomö nani änömö ædö cæte incaquïi. Yowewæ incayö ligo mäñæca ædö cæte incaquïi. Adobai ado tayömö ædö cæte waëmömæ wentamömæ äänömonque ta goquimææ.

Mönö nö ëñëmämo

¹³Mïnitö weca æcänö nö ëñengä ingantawo. Tömengä ïñömö, Nö ëñëmo ïmopa, ante wadäni ëñencädänimpa, ante cædinque tömengä nänö waa quëwënö inte odömoncæcäimpa. Ayæ tömengä nö ëñengä incæ, Botö önömoque ïmopa, ante pönëninque tömengä nänö cædinö beyæ odömongä acädänimpa. ¹⁴Mïnitö guiquënë wacä quincöo adinque piinte entawëmini ayæ nämanque ante, Mönö ñænæmö badinque waa quëwengæimpa, ante pönente entawëmini ïninqe mïnitö nö ëñëmïni incæ, Mönö waa cæmompä, ante ædö cæte anguïmïni. Ayæ mänömai bai godömenque entawëmini ïninqe näwangä mïni anguënëno ante edæ Baa änämai iedäni. ¹⁵Mänïnö ëñëmämo wïi Wængonguï nänö nö ëñëmämo ï. Wæætë ïi inguipogaque ante quëwengä inte waocä mä pönëninque wënæ nänö ëñëmämo ante entawengä ingampa. ¹⁶Edæ waocä æyedëmë wacä quincöo adinque piinte entawengä ayæ nämanque ante, Botö ñænæmö badinque waa quëwencæboimpa, ante pönente entawengä ïñömö tömengä ædö cæte töingä pönente cæcäa. Ìñæmpa quïëmë nani wënæ wënæ cæpämö ante cæcampä.

¹⁷Waocä Wængonguï nänö nö ëñëmämo ante në entawengä guiquënë waëmö entawengä ingampa. Ayæ wacä

ingante cöwë piyænë cæte quëwënongå ingampa. Tömengä në waadete pönengä inte wacä ingante waa ëñënongå ingampa. Wacä ingante ëñente cædongä ingampa. Tömengä, Wæwënämai incæbiimpa, ante wacä ingante godö waadete waa cædongä ingampa. Ayæ, Quïnö waa inguïi, ante mänïnö ante cædongä ingampa. Në waodäni ïnänite wadö wadö ate pönente cædämai inte tömengä nö pönente quëwënongå ingampa. ¹⁸Wadäni ïnänite, Botö piyænë cæcæboimpa, ante në cæcä ïñömö tömengä nänö piyænë cædinö beyæ tömëmö në minongä bai ingampa. Tömengä nänö piyænë cædinö beyæ waodäni wæætë, Quïnö nö cæte impa, ante cædäni ïninqe tömengä edæ amiñayedë tömëmö tä pete ængä bai incæcäimpa.

Inguipoga nani quincöo ante pönënamai incæmöimpa

4 ¹Mïni cabo quïnö beyæ ante guëa wæætëdö wæætë piïninque wæætë godö wæætë godö änewëmïnitawo. Mïnitö nämä wadö wadö mïni cæinënö ante entawente guëa cæte quëwëmini beyænque cöwë godongämæ mïni piinte quëwënguinque ïmïnipä töö. ²Mïnitö æinente wæmïni incæte ænämai ïmïnipä. Ìninqe në ëacä ingante wänömïni incæ tömengä nänö quincöo ante æinëmini incæte mïni æinënö, ante ænämai ïmïnipä. Mänömai beyæ mïnitö wæætë godö wæætë godö änewëninque guëa wæætëdö wæætë piïninque guëadö guëa cæte quëwëmini ïmïnipä. Mïni äno ante mïnitö, Pönömi æmönïe, ante mïnitö Wængonguï ingante apænedämai ïmïni inte mïni ænämai quëwënguinque impä. ³Mïnitö Wængonguï ingante mïni äno ante apænemïni incæte wënæ wënæ ante pönëninque apænemïni beyæ ænämai ïmïnipä. Edæ Wængonguï nänö pönönï æninqe mönö edæ nämanque pönente tote quëwengæimpa, ante æinente wæmïni inte ænämai ïmïnipä töö.

⁴Waocä nänöogæ ingante wido cæcä bai mïnitö adobai Wængonguï

ingante wido cæmīni imīnīpa. Mīnitō ēñēnāmaī imīnitawo. Inguipoga nāni quincoo ante mōnō pōnēnō beyæ mōnō Wængonguī ingante piinte imompa. Incæte, Inguipoga nāni quincoo ante nē pōnencæboimpa, ante æcānō angā Wængonguī ingante piinte bacæcāimpa. ⁵Wængonguī angā ēñēnīnque nāni yewæmongainō iīmaī ante ōnonquedō ante intawogaa. “Wængonguī cæcā beyænque mōnō tōmengā Ōnōwoca ingante ewocate quēwēmō imompa. Īnīnque mānīwoca mōnō imonte waadete pōnēnīnque, Botō imote waadete pōnenguēñēmīni imīnīpa, ante wæætē edæ godō piinte acā ingampa.” ⁶Incæte tōmengā mōnō imonte godōmenque waadete pōnō cædinque mōnō tōnō godongāmæ cædongā ingampa. Mānōmaī beyæ Wængonguī angā ēñēnte nāni yewæmongainō iīmaī ante impa. “Nāmanque ante, Mōnitō gomonga waa cæmōni imōnīpa, ante nē pōnēnāni inānite Wængonguī Baa angampa. Wæætē edæ, Mōnitō ōnōmōnīque baī imōnīpa, ante nē ānāni inānite tōmengā pōnō waadete cæcampa.”

⁷Mānōmaī beyæ mīnitō Wængonguī ingante ēñēnte cædāni. Wēnæ ingante Baa ante quēwēedāni. Baa āmīni īnīnque tōmengā nānēnē wodii wīnōmaingampa. ⁸Wængonguī gāmænō pōedāni. Pōmīni ate tōmengā wæætē mīnitō weca poncæcāimpa. Mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni inōmīni inte ōnompō mēmpote baī waēmō pōnī quēwēedāni. Ayæ, Wængonguī ingante waadete pōnēmopa, ante āmīni incæ adobaī inguipoga nāni quincoo pōnēmīni inte mīnitō mēnonga ante pōnente quēwēnōmīni imīnīpa. Īnīnque edæ mīmō nā mēnongate baī cædinque tōingā pōnente entawēmīni baedāni. ⁹Mīni nāmā wēnæ wēnæ cædinō ante pōnēnīnque mīnitō, Ancaa wæwente awædō, ante wæedāni. Mīnitō Ca ca tote quēwēnō nīmpo cædinque Ca ca wædinque edæ wæwente quēwēedāni. ¹⁰Mīnitō incæ, Wēnæ wēnæ cæmōnīpa, ante ōnōmōnīque imōnīpa, ante

Wængonguī ingante āñōmīni tōmengā wæætē, Wadāni mīnitō imīnite waa acædānimpa, ante mīnitō imīnite ængō cæte baī cæquingānō anguēnē.

**Mōnō tōniñacā ingante apænte
ānāmaī incāmōimpa**

¹¹Botō tōniñamīni ēñēedāni. Mīnitō wacā ingā wacā ingā wēnæ wēnæ ante apænedāmaī iedāni. Æcānō tōmengā tōniñacā ingantedō ante wēnæ wēnæ āna ayæ tōmengā ingante, Wēnæ wēnæ cæbīpa, ante æcānō apænte āna īna māningā Wængonguī nānō wææ angainō incæ wēnæ wēnæ ante apænecampa. Ayæ Wængonguī nānō wææ angainō ante wēnæ wēnæ impa, ante apænte angampa. Wīī tōmengā nānō ēñēnte cæquinque Wængonguī nānō wææ angainō ante apænte angampa. Wæætē edæ, Mānīnō ante nē apænte āmo imopa, ante baī cæcampa. ¹²Wængonguī tōmenganque nānō wææ angainō ante nē angaingā ingampa. Mānōmaī beyæ tōmengā adocanque nē apænte anguingā īnongāimpa. Adocā pōnō cæcā beyænque, Botō āmo beyænque quēwenguīnāni, ante cædongā ingampa. Adobaī tōmengā apænte angā beyænque, Wadāni wo ewente bacædānimpa, ante cædongā ingampa. Bitō guiquēnē nē angaimi imīpa diyæ wacā ingante apænte anguēnēmi imīi.

**Baānæ ate æbānō baquīī, ante
Wængonguinque ēñengā**

¹³Mīnitō nōwo botō imote ēñēedāni. Mīnitō nē iīmaī ante tedemīni imīnīpa. “Nōwoonæ incæ baānæ ate incæ mōnitō īī wadāni quēwēñōmō goquīmōni imōnīpa, ante māniñōmō godīnque adoque wadepo īñonte mōnitō godonte anguinta æncæte ante cæquīmōni imōnīpa,” ante āmīni imīnīpa. ¹⁴Īñæmpa, Baānæ ate æbānō bacæimpa, ante tōmāā ēñēnāmaī imīnīpa. Cōwē quēwenguīmōmpa diyæ ēñenguīmōō. Awænæcaque owo boguīmā nænque tamōnīnque quingæ

dæ ba bai mönō quēwēnō adobaī do dæ bacæimpa. ¹⁵Mīnitō guiquēnē iīmaī ante anguēnēmīni imīnīpa. “Wængongui Ao angā inīnque mōnitō quēwenguimōni imōnīpa. Ayæ Ao angā inīnque mōnitō iī waa cæquī cæcæmōnīpa.” ¹⁶Īnæmpa mīnitō, Tōmēmōnīque ānīnque cæcæmōnīpa, ante pōnēnīnque tedete quēwēnōmīni imīnīpa. Mānīnō ante tōmānō wēnæ wēnæ impa. ¹⁷Waocā, Æbānō waa impa, ante ēñengā incæte cædāmaī ingā inte māningā wēnæ wēnæ cæcā ingampa.

**Māincoo nē ēadāni nāni
pōnenguēnēnō**

5 ¹Mīnitō māincoo nē ēamīni iñōmō nōwo ēñēedāni. Mīnitō nanguī Ca ca wæedāni. Edæ, Mōnō caate wæquinque nanguī ingæimpa, ante tedecōnīnque Ca ca wæcæmīnīpa. ²Mīnitō māincoo ēadincoo do wote batimpa. Ayæ mīnitō waēmoncoo tōmancoo cayæ ade cænīpa. ³Mīnitō oodo tōnō padata tæinta to tamōnīnque bai batimpa. Mānīi to tamōnī beyæ mīni wēnæ wēnæ cædinō edonque pōnī odōmonte ingæimpa. Ayæ quīncoomē gonga bæcodōñōmō concædinque æmæwo gonte ba bai mīnitō iī to tamōnī beyæ mīni baō incæ adobaī æmæwo gonte ba bai bacæimpa. Īnæmpa iīmæca wodo iīnque bayedē incæ tōmēmīni māincoo ēadincoo do wote baquincoo gæte da wente cæmīnipææ.

⁴Aedāni. Wadāni edæ tōmēmīni quēwēncodenco cædināni iñōnānite mīnitō, Paga, ante mīni godonguēnenta pæ gompodīnque godōnāmaī imīnitapa. Īnīnque ænāmaī ināni mīnitō imīnitedō ante pīinte wædinque, Nē ēadāni iñōmō, Mōnitō cædinō beyæ ante dicæ pōnōnāni æntamōniyaa, ante wædōnānīpa. Mōnō Awēnē nē adocanque Tōmāā Cægāingā iñōmō nē cædināni nāni wædinō do ēñēningā ingampa. ⁵Iīmæca quēwēñedē mīnitō quīncoo waēmoncoo tōmancoo mante quēwēmīni inte mīnitō cōwē, Nāmā mōnī watapæ tote quēwēngæimpa, ante

quēwēnīmīni imīnīpa. Waocā nānō wænongā wænguīōnæ iñonte cæningā nānō wænguīnque oguīmo pōnī ba bai mīnitō cæningā bai adobaī oguīmo pōnī bamīni imīnitapa tōō. Mānīōnæ edæ do batimpa. ⁶Wadāni nō cæte quēwēnāni mīnitō imīnite Baa ānāmaī iñōnānite mīnitō iñōmō, Mīni pante wæquinque wēnæ wēnæ cædānīpa, ante wapiticæ apænte āmīni inte tōmēnāni inānite wænōmīni wænānitapa.

**Mōnō ee cæpāmo ayæ Wængongui
ingante mōnō apænedō**

⁷Mānōmaī beyæ botō tōnīñamīni ēñēedāni. Mīnitō mōnō Awēnē nānō ponguinganca ante wæntædāmaī inte ee cæte wānō cōnōedāni. Aedāni, Nē quiyacā tōmēmō wæænte ate onguīpo cōñe ba ate, Tā bocate pæquī, ante cōōnæ tedænque ee ongongampa. Cōōnæ tedæ iīnque baganca amiña bayedē waēmō pōnī nānō tōmēmoncoo tā pete gæcæte ante wīi ee ongongantawo. ⁸Mōnō Awēnē nānō ponguīōnæ oo pōnī impa, ante mīnitō adobaī ee cæte wānō cōnōedāni.

⁹Botō tōnīñamīni ēñēedāni. Mīnitō wacā ingā wacā ingā wæætedō wæætē, Wīwa cæcampa, ante godō ānāmaī iedāni. Mīnitō mānōmaī cæmīni iīnque Wængongui wæætē mīnitō imīnite apænte ante pāmaingampa. Edæ mōnō Apænte Anguīngā oo poncæcāimpa cæmīnīi. ¹⁰Botō tōnīñamīni ēñēedāni. Wēēñēedē Wængongui beyæ nē apænēgaināni iñōmō tōmēngā ēmōwo apænēdinque wæwēnāni incæte wæntædāmaī inte ee cæte quēwēngadānīpa, ante pōnēnīnque mīnitō tōmēnāni nāni cægāi bai adobaī cæedāni. ¹¹Wadāni wæwēnāni incæte wæntæye ināmaī inte ee cædāni iīnque nāni toquinque impa, ante mōnō pōnēnō ante do ēñēmīnīpa. Docā Coba wodi iñōmō tōmēngā nanguī pōnī wæwēngā incæte wæntædāmaī inte pīināmaī ingacāimpa. Mānīnō ante do ēñēnīmīni inte ayæ tōmēngā nānō wæwēñedē iīnque ba ate Wængongui

æbänö tömengä ingante nanguï godongä ængaingä ingacäimpa, ante adobaï ëñëminitawo. Edæ waodäni wæwënäni iñönänite mönö Awënë Wængonguï ædæmö waadete waa cædongä ingampa.

¹²Botö tönñamini ëñëedäni. Wadö mini pönëno ante pönömenque pönëninque minitö iïmaï ante godömenque pönëedäni. Minitö äno näwangä impa, ante wadäni pönencädänimpa, ante cædinque, Botö äno nöingä baquïno angüenë, ante änaïmaï iedäni. Edæ, Öönæ beyænque imæca beyænque quiëmë beyænque mönö apænemönö näwangä baquïno angüenë, ante tömänö ante edæ apænëdämaï iedäni. Minitö wæætë Ao äinëmini inte “Ao” ante mäninque äedäni. Ayæ minitö Baa äinëmini inte “Baa” ante mäninque äedäni. Edæ wïi mänömaï cæmini ininque Wængonguï wæætë minitö iminite apænte ante pämaingampa.

¹³Minitö wæwëmïni ininque Wængonguï ingante apænëquënëmini iminipa. Minitö watapæ tomini ininque Wængonguï ingante, Bitö tæiyæ waëmö imidö angüenë, ante ämotamini ancæminimpa. ¹⁴Æcänö minitö weca wënæ wënæ ina iñömö tömengä Codito ingante mini godongämæ pönencabo iñöminite në aadäni näni Picæncabo mini änäni inänite, Pöedäni, ante aa pequënengä ingampa. Aa pecä pönäni ate tömënäni Awënë Itota ëmöwo ante apænëdinque wædænque oguï wapæ æninque në wënæ wënæ inongä ingante oo paacädänimpa. Ayæ adoyedë wënæ wënæ inongä ingante näni oo paayedë tömengä beyæ ante Wængonguï ingante apænecädänimpa. ¹⁵Ayæ, Wængonguï ingante apænëyömonte tömengä ëñengampa, ante wede pönëninque apænemö beyænque waocä në wënæ wënæ iningä incæ edæ gancaë

bacæcäimpa. Wængonguï tömengä ingante pönö cæcä ate waa ba ñäni ömæmoncæcäimpa. Ayæ adocä nänö wënæ wënæ cædinö beyæ wënæ wënæ ingä ininque Wængonguï tömengä nänö wënæ wënæ cædinö adinque ñimpo cæcä quëwëmaingampa. ¹⁶Mänömaï beyæ minitö wacä ingante wacä ingante apænëdinque, Botö wiwa cædimö inte wæbopa, ante äedäni. Mänömaï cædinque minitö, Gancaë bacæmönimpa, ante wacä beyæ ante wacä beyæ ante Wængonguï ingante apænëedäni. Waocä në nö cæte quëwënogä iñömö Wængonguï ingante apænëdinque edæ tæï piñænte apænecä ingampa. Mäningä nänö apænëdö beyænque Wængonguï cæcæcäimpa. ¹⁷Ediya wodi mönö waomö imö bai tömengä adobaï ingacäimpa. Incæte tömengä Wængonguï ingante, Cöönæ ämi cædämaï ingäëimpa, ante ædæmö apænecä ate mëa go adoque tæcæ wadepo ganca edæ cöönæ cædämaï ingatimpa. ¹⁸Ayæ ate tömengä, Cöönæ ämi cæcäëimpa, ante Wængonguï ingante wæætë apænëgacäimpa. Apænecä ate öönädë inö wææ cöönæ cægatimpa. Cöönæ wææ cæ ate onguipoga tömëmö do tä bocate pægatimpa.

¹⁹Botö tönñamini ëñëedäni. Minitö weca æcämenque nö taadö oda cæte gocä adinque wacä tömengä ingante ocæ ëmænte mämongä pongüenengä ingampa. ²⁰Iïmaï pönëedäni. Në wënæ wënæ cæcä wapiticæ taadö gocä adinque æcämenque tömengä ingante nö taadö inö ocæ ëmænte në mämongä ingäa tömengä mämongä beyænque në wapiticæ gocä iñömö æmäëwo nänö wængüenëno ñimpo cæte edæ quëwencæcäimpa. Ayæ nanguï pönï nänö wënæ wënæ cædinö incæ wadæ cæte ingäëimpa, ämopa. Mäninque ante yewämömopa.

1 Pegodo

cadota ante nänö tänota yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante

1 ¹ Botö Pegodobo Itota Codito nänö nê da godongaïmo inömo inte nê yewæmömo ïmopa. Minitö ïñömö tömëmini ömæ quëwënamai ïmini inte nâwæ godinque wadani nëmæ ponte quëwëmini inte pancamïniya Pontobæ quëwëñömini wamini guiquënë Gadatiabæ quëwëminipa. Wamini Capadotiabæ quëwëñömini wamini guiquënë Atiabæ quëwëminipa. Wamini guiquënë Bitiniabæ quëwëminipa. Mänömai wayömo wayömo quëwëmini ïñöminite botö, Acæminimpa, ante yewæmömopa. ² Mæmpo Wængongui ïñömö minitö iminite wëñëñedë pöni do adinque, Minitö Itota Codito ingante nê ëñente cæmini bacæminimpa, ante apænte ængacäimpa. Ayæ, Botö ayömo minitö tæiyæ waëmö ëwocamini bacæminimpa, ante cædinque Wængongui Önowoca incæ Itota wepæ inte pönö ñä mënongacäimpa. Mänömai cæcä bagaimini ïñöminite botö ñowo ïñömö edæ, Wængongui nanguï waadete pönö cæcä ate minitö nê gänë pönëmini bacæminimpa, ante yewæmömopa.

**Watapæ bacäimpa, ante
pönëninque quëwëmompä, ante**

³ Itota Codito Wæmpocä ïñongante Itota incæ, Botö Wængonguimi inömi ïmipa, ante Wængongui ingante waa apænecampa. Adocä ïñömö mönö Awënë Itota Codito wænte öñöñongante, Nani ömæmöe, angä ñäni ömæmongacäimpa. Tömengä ñäni ömæmongä beyænque Wængongui

mönö imonte adobai pönö cæcä ate mönö mempoga ëñate bai inömo inte edæ, Mönö miïmö quëwëninque watapæ quëwengäimpa, ante pönte quëwëmompä. ïninque mönö ïñömö Wængongui ingante apænedinque, Bitö tæi ëmönömi inte waa pöni cæbi æmönipa, ante edæ watapæ apænecäimpa. ⁴ Ayæ Wængongui, ïncayæ ate mini ænguincö, ante öönädë do edæ cö cæte mangampa. Mänincoo ïñömö ñömäadamaï incoo ïninque cöwë wentamö badamaï incoo inte edæ wodamaï inguincö ingäimpa. ⁵ ïnguipo pedænguipo ïinque bayedë edæ Wængongui pönö ængä beyænque mönö cöwë quëwenguinö ante edonque pöni acäimpa. ïninque minitö wede pönëmini beyænque minitö quëwenguimämo ïinque baquinganca Wængongui nê tæi piñænongä inte edæ minitö iminite wæ gompocampa.

⁶ Minitö ñowo wantæ ïñö incæ quiëmë beyænque wënæ wënæ bate wæmini incæte Wængongui pönö wæ gompocä beyænque edæ watapæ tomini iminipa. ⁷ Oodo waëmö bamongäimpa, ante woadani gongapamö godö aca podönäni ate oodoque badinque waëmonca pöni ongoncäpa. Incæte oodo ïñömö ïncayæ ate ömæe ëwente ate edæ dæ bacäimpa. Oodo mini æinënönca waëmonca i ïñonte mini wede pönëñö ïñömö edæ godömenque waëmö pöni impä. ïninque mini wede pönëñö ïñömö wiï wido cæqui impä. Cöwë edæ ongongäimpa. Wæætë, Mini wentamö entawëninö edæ dæ go ate mini wede pönënonque edæ waëmö pöni entawencæminimpa, ante

cædinqe Wængonguī pönö angä ate mīnitö gonga gonte caate bai wæmīnīpa. Mänömaī mīni caate wædö beyænque edæ godömenque wede pönēmīni bamīnīpa. Īninqe Itota Codito mönö weca ponte a ongöñongante mīnitö cöwë wede pönēmīni inte tömengä önöwa gäänë ædæ wæænte apænedinqe, Në tæi emönömi inte bitö waa pönī cæbi æmönīpa, ante watapæ apænecæmīnīpa, ante Wængonguī cæcampa.

⁸Itota Codito ingante mīnitö awınca adāmaī ĩnimīni incæte tömengä ingante cöwë waadete pönēmīnīpa. Edæ ñöwo ganca adāmaī ĩnimīni inte mīnitö tömengä ingante wede pönēninqe mīni ñäö bai entawengūnīpa watapæ todinqe æbämë ante tomīni ĩmīnīpa. ⁹Önöwoca mīni ewocate quëwengūinö ante æncæte ante wede pönēmīni inte mīnitö ñöwo ĩñömö edæ do æmīni ĩmīnīpa.

¹⁰Wængonguī beyæ në apænegaīnāni ĩñömö, Īncayæ ate quëwengūināni ĩnānite Wængonguī pönö cæcä beyænque quëwencædānīpa, ante ñöwomīni ĩmīnitedö ante apænecadānīpa. Mänömainö ante apænedāni incæte tömēnāni, Ædānidö ĩnānite ante Wængonguī apænecää, ante ëñēnāmaī inte ëñencæte ante nanguī cægadānīpa. ¹¹Codito Önöwoca tömēnāni önöwoca quëwēninqe pönö apænedinqe, Īncayæ ate Codito nanguī caate wæcæcāīpa, angacāīpa. Ayæ, Caate wædingä inte tömengä wæætë ñäö bai entawengä inte tæi emongä edæ bacæcāīpa, ante pönö apænecä ëñēninqe tömēnāni wæætë adodö ante apænecadānīpa. Incæte tömēnāni, Æyedēnö Codito mänömaī cæquingää, ante ëñencæte ante wægadānīpa. Æbänö ba ate mänömaī cæquingää, ante ëñencæte ante edæ nanguī cægadānīpa.

¹²Ñöwo ĩñömö Wængonguī öönædë quëwēninqe tömengä Tæiyæ Waemö Önöwoca ingante mönitonga da pönongä pöninqe apænecä ëñēninqe mönitö

wæætë Codito ingantedö ante mīnitö ĩmīnite watapæ apænemöni ëñēmīnitapa. Mänīne adode ante Wængonguī beyæ në apænegaīnāni ĩñömö, Codito waa cæcæcāīpa, ante apænecadānīpa. Incæte Wængonguī tömēnāni ĩnānite apænedinqe, Wīi tömēmīni beyæ ante apænemīnīpa, angacāīpa. Īncayæ ate quëwēnāni beyæ ante apænemīnīpa, ante tömēnāni ĩnānite angacāīpa. Mänīnö ante Wængonguī beyæ ante æbänö apænedānīi, ante ëñēnāmaī ĩnāni inte Wængonguī anquedoidi incæ, Waadāni beyæ Wængonguī æbämë waa pönī cæcää, ante ëñēnīnte wædānīpa.

Wængonguī, Tæiyæ waemö ewocædāni, angampa

¹³Mänömaī beyæ mīnitö, Mönö nanguī cæcāīpa, ante edæ täno pönente ate cæedāni. Nämä wææ gompotawente bai ëñente cæedāni. Itota Codito ponte a ongöñnīnque mönö ĩmonte waadete pönö cæcä ate watapæ bacæīpa, ante edæ mänīnonque ante cöwë pönente cæedāni. ¹⁴Wēñänāni wæmpoidi ĩnānite nāni ëñente cæbai edæ mīnitö adobaī ëñente cæedāni. Mīnitö ëñēnāmaī ĩnedë mīni cæinewēnö ante do cægāmīnīpa. Ñöwo ĩñömö në ëñēmīni badinqe mīni ëñēnāmaī ĩnedë mīni cæinewēnö ante edæ cædāmaī iedāni. ¹⁵Mīnitö ĩmīnite në apænte aa pegaingä ĩñömö edæ tæiyæ waemö ewocadongä ingampa cæmīnīi. Quiëmë cædinqe edæ tömengä bai adobaī tæiyæ waemö ewocadinqe edæ tömää cæedāni. ¹⁶Wængonguī incæ, “Botö tæiyæ waemö ewocabo ĩmopa cæmīnīi. Botö ewocabo bai mīnitö adobaī edæ tæiyæ waemö ewocacæmīnīpa,” angampa, ante yewæmongatīpa.

¹⁷Tömämö ĩmonte adoyömö pönī cædinqe mönö Mæmpo ĩñömö mönö cædinö ante cöwä adinqe nöingä pönī ante apænte angampa. Īninqe, Botö Wæmpo, ante në apænemīni ĩnömīni inte mīnitö ĩñömö edæ në nöingä ante apænte angä ingante edæ guīñente wædinqe quëwëedāni.

Inguipoga quëwëninque mīnitō,
Wabæca baī ongonte awædō, äninque,
Wængonguī weca edæ mōnō ömæ
ingæïmpa, ante pōnente quëwëedäni.
¹⁸Edæ, Dodäni näni quëwengäi baī
adobaī quëwengæïmpa, ante änäni
ëñëninque mīnitō Ao ante önonque
pōni cæte quëwengamīnīmpa.
Mänömaī quëwëñmōnīte Codito
wæætë, Mīnitō abæ tawænte baī
quëwencæmīnīmpa, ante cædinque
edæ, Quinō godongantawo, ante mīnitō
do ëñëmīnīpa. Ìñæmpa oodo incæ
padata incæ mōnō, Woquincoo, ancoo
iñonte tömengä dicæ mänincooque
godongantawogaa.

¹⁹Wæætë quiipi wë, Codotedo, näni
änongä iñömō quenta mongænāmaī
wentamō ëñadāmaī imaī Codito
adobaī inongä inte edæ tömengä nämä
wepæ tæiyæ waëmō wepæ godonte
ængä beyænque quëwëmīnīpa.

²⁰Inguipoga badoncæte ante cædinque
Wængonguī ayæ gö cædāmaī ingäñedë
wëñëñedë pōni incæ Codito ingante
edæ, Mänömaī cæcæbiīmpa, ante do
apænte ængacäïmpa. Codito mīnitō
beyæ ante edæ ñöwo pōni incæ
inguipoga pōninque ongongantapa.

²¹Inguipoga pōninque tömengä do
wænte öñöñongante Wængonguī, Nāni
ömæmōe, angä näni ömæmongacäïmpa.
Ayæ tömengä ingante godömenque
godō ææntodongä ate tömengä ñäö
entawënongä inte tömengä nänō täi
ëmonguinque edæ æite gogacäïmpa.
Wængonguī mänömaī në cægäingä
iñongante Codito mīnitō imīnīte
pōnō cæcä beyænque mīnitō wæætë
Wængonguī ingante pōnëmīnītapa.
Mänömaī beyæ mīnitō, Wængonguī
pōnō cæcä beyænque watapæ bacæïmpa,
ante pōnëninque tömengä ingante wede
pōnëmīni bamīnītapa.

²²Wængonguī nō nänō äno ante
ëñente cædinque mīnitō mīmō ñä
mënogate baī badinque mīnitō
tönñadäni inänite në waadete pōnëmīni
bagamīnīmpa. Nöwo iñömō mīmōno nō
pōnëninque mīnitō godongämæ ædæmō

waadete pōnëninque wacä ingä wacä
ingä godō waa cæedäni. ²³Edæ waomō
mōnō yate pōniwoca wæwocaquī
iñonte wiī mäninō beyænque mempoga
ëñagamīnīpa. Wæætë Wængonguī
nänō änönō mīi quëwenguīnō
iñömō edæ wodāmaī inte cōwë
ongongæïmpa. Mäninō Wængonguī
nänō änönō beyænque mīnitō mempoga
ëñagamīnīpa. ²⁴Edæ,

“Waomō gaguimænque baī iñömōte
gaguimæ do to aminca baī mōnō
adobaī aquīi pōni iñömō inte
wæwocamōmpa.

Waëmō pōni mōnō ëmönō iñömō
edæ ongai waëmō ængado baī
iñonte

ongai edæ do guiñë wæno baī mōnō
ëmönō adobaī bacæïmpa.

²⁵Incæte Wængonguī nänō äno
iñömō edæ cōwë wodāmaī
ongongæïmpa.”

Ante edæ ämotamīni ante baī
Wængonguī beyæ näni yewæmongainō
baī impa. Mäninō Wængonguī nänō
änönō ante mīnitō imīnīte do watapæ
apænemōni ëñëmīnītapa.

2 ¹Mäninō beyæ mīnitō piinte mīni
pönëwënō edæ ñimpo cæedäni.
Wacä adāmaī iñongante babæ mīni
cædō ante edæ cædāmaī ñimpo cæedäni.
Mīnitō wadō apænete wadō mīni cædō
ante ñimpo cæedäni. Mänömaī cæte
mīni quëwëninō ante edæ æmæwo
ñimpo cæedäni. Wacä gomonga ængä
ingante godō piinte adāmaī iedäni. Wacä
ingantedō ante babæ ante mīni piinte
änewënō ante edæ ñimpo cæedäni.

²Wëñænäni tæcæ ëñadīnāni inte goömæ
gäinente wædäni baī mīnitō adobaī
Wængonguī nänō apænedonque ante
ëñencæte ante wæedäni. Edæ tömengä
ængä beyænque mīnitō në quëwëmīni
inte mīnitō öñöwoca ædæmō picæmīni
mīni pæquinque edæ tömengä nänō
apænedō ante edæ goömæ waëmömæ
beinente baī ëñencæte ante wæedäni.

³Waëmepæ impa, ante adinque
wëñængä goömæ wæætë wæætë becä
baī mīnitō adobaī, Mönō Awënë waingä

pōni ingampa, ante do adīmīni inte
tōmengā weca wæætē wæætē ponte bete
bai edæ ēñēedāni.

**Nē quēwengā īnongā inte Codito
wainca bai ingampa, ante**

⁴Oncō dicaca mænoncæte ante
cædinque waodāni, Wīwa inca awædō,
ante pancacaa wido cædāni bai waodāni
pancadāniya mōnō Awēnē ingante
adobaī wido cædānīpa. Wængonguī
guiquēnē mōnō Awēnē nē quēwengā
ingante waa adinque, Botō owocō
mænonguinca wainca pōni bai tōmengā
ingampa, ante tōmengā ingante apænte
æninque ee mangampa. Īninque mīnitō
īñōmō tōmengā weca pōñōmīnite
tōmengā, ⁵Mīnitō mīimīni quēwēñōmīni
Wængonguī mīnitō imīnite ænte
cabo tingæte adoconque mænonte
bai cædinque edæ, Botō Ōnōwoca
owoquincō, ante badongā quēwēmīnīpa.
Quēwēñōmīnite godōmenque tæiyæ
waēmō badongā badīmīni inte edæ
mīnitō īñōmō edæ Wængonguī Ōnōwoca
tōnō āawocaque bai ēwocādīnque,
Wængonguī quī, ante nē godōmīni
bamīnīpa. Īninque mīnitō Itota Codito
ēmōwo ante apænedīnque, Wængonguī
quī, ante godōmīni ate tōmengā edæ
waa ængampa. ⁶Edæ Wængonguī
apæncā ēñēinque īīmaī ante do
yewæmongadānīpa.

“Tiōnoquidi dæguimonga
mænoncæte ante cædinque dica
tānoca gō cæte bai cædinque,
Botō nē waa adongā ingante ænte
pōnō Tānocā pōni gōnōmo
gongæncæcāimpa.

Tōmengā ingante nē wede pōnengā
ingante wadāni ædō cæte
bæ taquīnāni guingo imonte
wæquīngāā,” angacāimpa.

⁷Mīni pōnencabo īñōmō, Tānocā nē
ongongā īñōmō waingā pōni ingampa,
ante adinque tōmengā ingante æninque
ee māmīnīpa. Wīī pōnēnāni guiquēnē
tōmengā ingante Baa ānānīpa.

“Nē mænōnāni nāni wido cædinca
inca

ñænænca pōni gōnōnīnca bate
tānoca inte tæī gongæncapa,”
ante Wængonguī beyæ nāni
yewæmongainō bai cædānīpa. ⁸Ayæ
adobaī,

“Dīcaa nē tao tencawa tæ go
wæængā bai īnāni inte
tōmēnāni nē Tānocā ingante pīinte
adinque tæ go wæænte bai oda
cædānīpa.”

Ante yewæmongatīmpa. Tōmengā nānō
angainō ante ēñēnāmaī nāni cædō beyæ
oda cædinque tæ edæ go wæænānīpa.
Tōmēnāni edæ mānīnonque cædinque
nē tæ go wæænguēnēnāni cōwē
ingadānīpa.

⁹Wængonguī nānō nē apænte
ængaimīni guiquēnē wēmō īñōmō
quēwēñōmīnite tōmengā aa pedīnque,
Botō weca botō waēmō pōni ñāō
ēmōñōmō pōedāni, ante cægacāimpa.
Mānōmainō cægāingā īñongante mīnitō,
Bitō Wængonguī Waēmō pōni ēmōnōmi
inte waa pōni cæbi edæ æmōnīpa, ante
anguēnēmīni imīnīpa. Mānōmainō ante
watapæ ancāmīnīmpa, ante cædinque
tōmengā mīnitō imīnite do apænte
ængacāimpa. Īninque mīnitō Awēnē
wēmīni īnōmīni inte, Wængonguī
quī, ante mīnicabo nē godōmīni bai
bamīnīpa. Wængonguī, Botō quīmīni
imīnīpa, āninque tæiyæ waēmō badongā
bagaimīni inte mīnitō Wængonguī
nempo nē quēwēmīni imīnīpa.

¹⁰Mīnitō wēēnēñedē adocabomīni
īnāmaī ingāmīnīmpa. Nōwo guiquēnē
Wængonguī tōnō godongāmæ
quēwēmīni inte edæ adocabomīni
imīnīpa. Wēēnēñedē guiquēnē
tōmengā mīnitō imīnite pōnō waadete
cædāmaī ingacāimpa. Nōwo guiquēnē
tōmengā pōnō waadete waa cæcā ate
quēwēmīnīpa.

**Wængonguī ingante nē cæmō
imompa, ante quēwēedāni**

¹¹Botō nē waademīni edæ ēñēedāni.
Mīnitō inguipoga quēwēmīni incæte
inguipo wīī tōmēmīni ōmæ bai impa.
Wæætē wabæca quēwente bai quēwēmīni

inte mīnitō ōnōwoca wentamō
 mongænāmaī ingæīmpa, ante edæ wææ
 cædinque mīnitō baonque ante mīni
 cæinewēnō ante ñimpo cædinque edæ
 cædāmaī iedāni āmopa. ¹²Nē ēñēnāmaī
 ināni weca quēwēninque mīnitō wæætē
 waa cæte quēwēedāni. Tōmēnāni
 guiquēnē mīnitō imīnite pīīnque,
 Wēnæ wēnæ cæminīpa, ante babæ
 ānānitawo. Incæte mīnitō waa cæmīni
 īnīnque tōmēnāni, Waa cæcampa, ante
 do abainānīpa. Īnīnque Wængonguī
 Awēnē nānō apænte āñedē tōmēnāni do
 agaīnāni inte Wængonguī ingante, Bitō
 ñāō bai ēmōmi inte cæbi ate bitō wēnāni
 waa cædāni amōnīpa, āmaīnānīpa.
 Īnīnque tōmēnāni waa adīnque waa
 apænecædānīmpa, ante cædinque mīnitō
 ñōwo incæ waa cæte quēwēedāni.

¹³Waadāni inānite wadāni edæ,
 Awēnēidi inānīpa, ante godō gōnōnāni
 ongōnānīpa. Æcāmē ingante ānāni
 bayōnānite mīnitō wæætē Wængonguī
 Awēnē beyænque ante cædinque
 tōmēnāni inānite edæ ēñente Ao ante
 cæedāni. Adocanque ingante, Awēnē
 Odeye, ānīnque godō gōnōnāni ate
 mīnitō īñōmō, Tōmengā tæiyæ awēnē
 inte nē angā īnongā ingampa, ante
 adīnque tōmengā ingante ēñente
 cæedāni. ¹⁴Ayæ pancabaa awēnēidi
 gobedōnadodoidi mīni ānōnāni inānite
 godō gōnōnīnque awēnē odeye wæætē
 īīmaī angampa. Mīnitō wēnæ wēnæ
 cædāni inānite edæ godō pæedāni. Ayæ
 waa cædāni adīnque mīnitō, Waa cæmīni
 imīnīpa, ānīnque edæ godō waa cæedāni,
 ante gobedōnadodoidi inānite godō
 gōnongā ongōnānīpa cæmīnīi. Mīnitō
 tōmēnāni inānite adobai ēñente cæedāni.
¹⁵Ēñēnāmaī ināni wīwa tedeyōnānite
 mīnitō waa cæmīni ate wædinque
 tōmēnāni ædō cæte godōmenque wīwa
 tedequīnānīi. Īnīnque, Tōmēnāni pæ
 wēēnedīnque tededāmaī incædānīmpa,
 ante cædinque mīnitō īñōmō edæ waa
 cæte quēwēedāni, ante edæ Wængonguī
 angampa cæmīnīi.

¹⁶Tōmengā ñimpo cæcā quēwēmīni
 inte mīnitō, Wacā wææ ānāmaī

īñongante botō æbānō cæte waa
 quēwenguīmoo, ante adīnque nāmā
 wææ ante cæedāni. Incæte mīnitō wacā
 wææ ānāmaī ingā beyænque awēmō
 wēnæ wēnæ cæmīnitawo. Edæ cædāmaī
 iedāni. Wæætē Wængonguī ñimpo
 cæcā quēwēmīni inte mīnitō tōmengā
 ingante nē cæmīni inte edæ ēñente
 cæte quēwēedāni. ¹⁷Tōmānāni inānite
 mīnitō, Waodāni inānīpa, ante edæ
 waa aedāni. Mīni pōnencabo īñōmīnite
 edæ godongāmæ waadete pōnēedāni.
 Wængonguī ingante, Wængonguī
 ingampa, ante guīñente wæedāni.
 Awēnē odeye ingante, Tæiyæ awēnē
 ingampa, ante edæ waa aedāni.

**Codito æbānō caate wægacāi,
 ante pōnēedāni, ante**

¹⁸Pancamīniya imīnite wadāni ō
 ænāni wædimīni inte mīnitō tōmēnāni
 beyænque cæmīni bamīnīpa. Īnīnque nē
 ō ænāni īñōmō pōnō waa cædāni incæ
 pōnō pīinte cædāni incæ mīnitō wæætē,
 Botō awēnē ingampa, ante piyænē
 cædinque tōmēnāni nāni anganque edæ
 ēñente cæedāni. ¹⁹Edæ waocā wēnæ
 wēnæ cædāmaī īnongā inte quīēmē
 beyænque wæwente caate wæcā incæte
 tōmengā, Wængonguī acampa, ante
 pōnēnīnque nangæ batawēnāmaī ingā
 īnīnque edæ waa imāimpa.

²⁰Wæætē mīnitō wēnæ wēnæ
 cæmīni beyæ pānāni ate mīnitō
 piyænē cæmīni īnīnque Wængonguī
 mānīnō beyænque dicæ waa aquingāa.
 Waa adāmaī imāingampa. Wæætē
 waa cæmīni beyænque pānāni caate
 wædinque mīnitō piyænē cæte ee
 cæmīni adīnque Wængonguī edæ, Waa
 cæbīpa, āmaīngampa. ²¹Botō caate
 wædōnō adodō taadō tee empote
 pōedāni, ānīnque mīnitō beyæ Codito
 caate wægacāimpa cæmīnīi. Botō
 caate cægongainō adodonque
 cægonte wæcæmīnīmpa, ante mīnitō
 imīnite do aa pecā pongamīnīmpa.
²²Tōmengā īñōmō edæ cōwē wēnæ
 wēnæ cædāmaī ingacāimpa. Ayæ cōwā
 ayōnāni tōmengā dicæ babæ ante cæcā

agadāniyaa. ²³Tömengä ingante piinte badete toyönāni tömengä wæatedö wæætē piināmai ingacāimpa. Caate wædinque tömengä wæætē piinte ānāmai ingacāimpa. Wæætē, Nē nō apænte ānongä Wængongui incæ botö beyæ cæcæcāimpa, ante pönēninque piyænē edæ cægacāimpa. ²⁴Minitö wēnæ wēnæ mini cægaincoo ante Baa āninque mongæñāmai inte nō pōnī cæte quēwencæminimpa, ante cædinque tömengä nāmā baonga teēmē mongæñongante tömengä ingante awāa timpodāni edæ wængacāimpa. Īninque tömengä mongænte nānō wængainō beyæ mönō wæætē mǎnīnō wēnæ wēnæ mönō cægainō ante wænte bai ĩnōmō inte nō pōnī cæcæte ante quēwēmō inguēnēmō ĩmōmpa. Tömengä ingante tæi pānāni nānō āmogate wægāinō beyænque mīnitö wæætē gancæ bamīnīpa. ²⁵Edæ obegaidi pāmænte godāni bai ingāimīni inte mīnitö ñōwo nē aacā weca adodö ocæ ēmænte pōmīni adinque tömengä ĩñōmō edæ mīnitö önōwoca beyæ ante wææ aacā ēwocāmīnīpa.

**Mīna gāncaya ĩmai
quēwencæmināimpa, ante**

3 ¹Onquiyæmīni ēñēedāni. Mīnitö nānōogænāni nāni ānonque ante Ao ante ēñente cæedāni. Mīni nānōogænāni pancadāniya Wængongui nānō ānō ante pönēnāmai ĩnānitawo. Mānōmai ĩ ĩnīnque mīnitö ĩñōmō, Wīi mōnitö tededö beyæ pōnāni inte tömēnāni wæætē ēñente mōni cædinō ante adinque Wængongui gāmænō poncædānīmpa, ante cædinque piyænē cæte edæ tömēnāni ĩnānite ēñente cæedāni. ²Mīnitö Wængongui ingante guīñente wædinque waēmō entawēmīni inte ēñente cæte waa quēwēmīni adinque tömēnāni wæætē Wængongui ingante Ao ante pōmainānīpa. ³Mīnitö, Waēmō pōnī bacæboīmpa, ante cædinque ocagui waa pōnī wao wincate oodo mongænte wamoncoo mongænte weocoo waēmoncoo wēñate mongæmīnitawo. ĩñæmpa mānōmai

cæmīni beyænque mīnitö dicæ waimīni bamīniyaa. ⁴Wæætē tömēmīni waa entawēnō beyænque waimīni pōnī baquēnēmīni ĩmīnīpa. Mīnitö önōwoca gānē pönēninque ædæmō cæmīni beyæ mīni waa entawēnō edæ wodāmai inte godōmenque waēmō pōnī ongongæīmpa. Mānīnō mīni waēmō entawēnō bai ante æncæte ante edæ quīēmē ĩmpa diyæ godonte ænguīi. Incæte Wængongui mānīnō ante adinque, Waēmō pōnī entawēmi abopa, ante nanguī tocampa.

⁵Dodāni pōnī mōnō wængāñāidi ĩñōmō, Wængongui pōnō cæcā beyænque waa bacæīmpa, ante wede pönēninque tæiyæ waēmō entawengadānīmpa. Tömēnāni waēmō pōnī bacæte ante tömēnāni önōwoca gānē pönēninque ædæmō waadete cægadānīmpa. Tömēnāni nānōogæidi nāni ānonque ante ēñēninque Ao ante cægadānīmpa. ⁶Dodā ñæñænā Tada wodi ĩñōmō Abadāo wodi ingante ēñente cædinque tömengä ingante, Nē āmi ĩmīpa, angacāīmpa. Mīnitö ĩñōmō tömēnā nānā cægai bai waa cædinque mīni guīñente wæpāmo æbāmē ba incæte guīñente wædāmai ĩmīni ĩnīnque nāwangā nō tömēnā nānōmomīni babaīmīnīpa.

⁷Onguīñæmīni guīquēnē ēñēedāni. Mīnitö gænāni tōnō quēwēninque tömēnāni beyæ ante cōwē pönēninque waa cæedāni. Botö gængä onquiyængä ĩnongä inte aquīngā ingā incæte mōna guēa cæcaya ĩmōnāpa, ante ēñente wædinque mīnitö gænāni ĩnānite edæ cōwē waa aedāni. Ayæ, Mōna gāncaya Wængongui ingante apāneyōmōna tömengä do ēñencæcāīmpa, ante cædinque ĩmai pōnente cæedāni. Wængongui ĩñōmō, Mīna quēwenguīmāmo, ante waadete pōnō cæcā beyænque mōna guēa ænguīncaya ĩmōnāpa, ante edæ ēñente cæedāni.

**Mīni waa cædö beyænque
caate wæquīmīni, ante**

⁸Tömāmīni guīquēnē ēñēedāni. Mīnitö adoyōmō pönēninque Ao ante cæedāni.

Nē Ca ca wacā tönö edæ adoyömö Ca ca pönente wæedāni. Mönö pönencabo imompa, ante cædinque godongämæ waadete pönëedāni. Wacā caate wacā adinque mīnitō tōmengā tönö guëa wæte bai pönëedāni. Nāmā ængö cædāmaī imīni inte mīnitō wæætē edæ, Önömonque bai inömö imompa, ante piyænē cæte quëwëedāni. ⁹Wënæ wënæ cædāni wæmīni incæte, Botō wæætē wënæ wënæ cæbo wacā tocæi, ante cædāmaī iedāni. Wiwa änāni wæmīni inte, Botō wæætē wiwa ämo wacā tocæi, ante cædāmaī iedāni. Wæætē edæ, Tömënāni waa quëwencædānimpa, ante cædinque mīnitō tōmënāni inānite waa apænedinque godö waa cæedāni. Mänömaī cæcæmīnimpa, ante Wængongui mīnitō imīnite waa cædinque pönö aa pegacäimpa cæmīni. ¹⁰Edæ iīmaī ante Wængongui beyæ ante yewæmongatimpa,

“Wacā tōmengā nānō
quëwenguiimāmo ante nanguī
æinente wædinque,

Tæönæ waa quëwente tocæi, ante nē
angä iñömö
tōmengā iñömö wënæ wënæ
tededāmaī inte babæ wapiticæ
änāmaī inte tæönæ quëwente
tocæcäimpa.

¹¹Tæönæ quëwencæte ante cædinque
tōmengā wënæ wënæ nānō
cæinö ante emö cædinque dadi
ëmæninque waa edæ cæquëngä
ingampa.

Ayæ tōmengā piyænē cædinque,
Mönö tōmāmö godongämæ gänē
pönente quëwengäimpa, ante
nanguī cæquëngä ingampa.

¹²Mönö Awënë awinca emongā inte
nē nō cædāni gämænö adinque
tömënāni inānite cōwë aacampa.
Ayæ, Botō imote æbänö ante
apænedāni, ante tōmengā
ëamonca ongönte cōwë
ëñengampa.

Wënæ wënæ cædāni inānite
guiquënë tōmengā pīininque
awincaque acampa.”

ante yewæmongatimpa cæmīni.

¹³Mīnitō waa cæcæte ante edæ nanguī
cæinēmīni bamīni adinque æcänö
wæætē mīnitō imīnite wënæ wënæ
cæquingä. ¹⁴Incæte mīnitō nō pönī
mīni cædö beyænque caate wæmīni
ininque edæ mīni waa quëwente
toquinque imaimpa. Ininque iīmaī
ante nāni yewæmongainö bai cæedāni.
Tömënāni nāni guiñente wæpāmo
beyæ ante mīnitō iñömö edæ guiñente
wædāmaī iedāni. Edæ guiñëñate
wædāmaī iedāni.

¹⁵Wæætē, Tæiyæ Waëmö Awënë
inongä ingampa, ante wede pönëninque
edæ Codito ingante mīmönö
entawëedāni. Ayæ, Watapæ bacæimpa,
ante mīnitō quīnante pönëmīni, ante
ëñencæte ante wadāni äñönānite mīnitō
wæætē a ongönāmaī inte iīnonque ante
edæ do apænēmīni incæmīnimpa. Codito
mönitō Awënë pönö cæcā beyænque
mönitō, Watapæ bacæimpa, ante wede
pönëmönipa, ante mäninonque ante
do apænēmīni edæ ëñencædānimpa.
¹⁶Iñāni iñömö ëñencæte ante änānipa,
ante pönëninque mīnitō, Botō wentamö
entawënāmaī incæboimpa, ante nāmā
apænte cædinque guiñente wædinque
tömënāni inānite ædæmö apænēmīni
ëñencædānimpa. Mänömaī cæyömīni
wadāni guiquënë mīnitō Codito nempo
quëwëninque mīni waa cædönö ante
pīininque babæ ante todānitawo.
Ininque mīnitō wentamö entawënāmaī
inte ædæmö apænēmīni adinque
tömënāni wæætē, Mönitō babæ ante
tedetamönipa, ante ëñëninque guiñëñete
wæcædānimpa.

¹⁷Mīnitō wënæ wënæ cæmīni
beyæ caate wæmīni ininque önonque
imaimpa. Wæætē, Wængongui, Caate
wæcæmīnimpa, angä ininque mīnitō
waa pönī mīni cædö beyænque caate
wæmīni ininque edæ godömenque
waa imaimpa. ¹⁸Mīnitō nō cædāmaī
iñömīnite Codito iñömö mönö nē nō
cædongā inte mīnitō imīnite Wængongui
weca ænte poncæte ante cædinque
wënæ wënæ mīni cædö beyænque

adopoque caate wængacäimpa. Tömengä baö ëñayongante tömengä ingante wænönäni wængä ate Wængongui Önöwoca angä ate ñäni ömæmonte edæ müingä quëwengampa. ¹⁹Ayæ adobaï Wængongui Önöwoca tömengä ingante ænte mäocä godinque tömengä në wænte gogainäni önöwocacoo tee mönete ongoncoo weca gote apænecä ëñengadäniimpa. ²⁰Mäninäni në tee mönete ongönäni inänite Nöwee wodi Docä näni änogä doyedë ancaa apænecä incæte tömënäni ëñänämaï inte cægadäniimpa. Mäninäni në ëñänämaï cægainäni iñönäni Codito ñöwo tömënäni weca gote apænecäimpa. Wængongui iñömö, Wipo ñænængade pöni impo incæ oncö baï mänoncæbiimpa, ante Nöwee ingante do angaingä inte, ñinque mänoncæcäimpa, ante ee wänö congacäimpa. Incæte mäninäni ëñänämaï cæyönäni ocho ganca inäni mänimpodäni que apæno yædopäa wogaa gote quëwengadäniimpa.

²¹Mänimæno edæ wogaa godinque tömënäni näni quëwengai baï minitö adobaï æpænë guidinque quëwëminipa. Incæte wii baonque mënongate beyæ quëwëminipa. Wæætë minitö, Wængongui ayongä botö müimö ñä mënongate entawëmo inte quëwëmpa, ante nämä apænte pönëninque æpænë guimäni. Edæ guidinque müni ængæ gantidö baï Itota Codito ñäni ömæmonte quëwengä beyænque minitö adobaï ñäni ömæmonte quëwëminipa. ²²Tömengä iñömö do öönädë æite Awënë badinque Wængongui tömëmængä inö edæ tæ contayongante anquedoidi incæ në änäni incæ në tæi piñænte cädäni incæ tömënäni tömänäni edæ tömengä nänö äno ante ëñente cädäni cæminii.

**Wængongui nänö pönö
cæganca mönö cæcäimpa**

4 ¹Në caate wædingä iñömö, Botö idæwaa wænæ wænæ cæte awædö, ante tömengä wiwa nänö cædinö ante do wido cæcampa. ñinque minitö,

Codito incæ baonga quëwëninque caate wægacäimpa, ante pönëninque, Botö baonga caate wædinque ëñente badinque botö wænæ wænæ cædinö ante wido cæcæboimpa, ante piyænë cæte tæi ongödäni. ²Edæ në caate wædingä iñömö, Mönö waocabo baonque ante mönö cæinëwënö ante botö iñömö cædämaï incæboimpa, ante pönëninque edæ ñimpo cædinque inguipoga tömengä nänö quëwenguinganca Wængongui nänö änonongate ante ëñente quëwengampa. ³Ëñänämaï inäni cæinente wæwente näni änonö ante ëñente minitö wëenëñedë adobaï quingämë baï cæte quëwengaminipa. Edæ baonque ante müni toinente wæwënonque ante do cædinque minitö tömënäni näni cæi baï cædinque edæ ti nämæ bete quidi quidi dowænëninque beowæo inte cæowæo inte Yæ yæ angaminipa. Ayæ minitö tömëmini badöninca incæ adinque, Mönitö wængongui ingampa, ante ædæ wænte tedewengaminipa. Nöwo iñömö minitö mänömaï cæte idæwaa cæminii awædö.

⁴Tömënäni iñömö baonque ante näni godö toinëwënö ante cæcæte ante pogodo gote baï cædinque minitö iminente, Ponguënë quëwënanii, ante ancaa änanipa. Minitö gomö adinque tömënäni tönö godongämæ godämaï imini adinque tömënäni wæætë, Quimæ awincaque gomö awëminii, ante edæ piinte änewënanipa. ⁵Incæte mönö waocabö müimö quëwëmö incæ do wænte gogainäni incæ tömämö imonte në oo apænte anguingä iñömö edæ Wængongui inongä ingampa. ñinque tömengä, Æbänö cægaminii, ante angä ëñente wædinque mänömaï cægainäni wæætë aamö cædämaï inte tömënäni näni cægainö ante edæ do apænequinäni inänipa. ⁶Mänömaï beyæ do wængainäni inänite mönö Codito ingantedö ante watapæ apænecatimpa. Tömënäni baö ëñate quëwëñönäni waodäni apænte äninque pänäni incæte Wængongui wæætë, Tömënäni önöwoca ëwocadinque quëwëncädäniimpa, ante tömengä waa pöni nänö cægainö

beyænque nāni quēwenguinō ante godō apæneca ēñengadānimpa.

⁷Nōwo iñōmō tōmancoo edæ oo iinque baquinō anguēnē. Mānōmaī impa, ante ēñente wāmīni inte mīnitō, Mōnō tōingā pōnente Wængonguī ingante apænecaēimpa, ante cædinque nāmā wææ aadinque ocaī encate pōnēedāni. ⁸Wēnæ wēnæ cæmō incæte waadete pōnēmō iinque mōnō waadete cædō beyænque wadāni piyænē cæte pīnāmaī inānīpa. Mānōmaī impa, ante pōnēninque mīnitō nē wede pōnēmīni inōmīni inte cōwē waadete pōnente cædāni. ⁹Edæ wadāni inānite, Pōedāni, āninque wacā ingā wacā ingā pædæ godōninque edæ, Tōmēmō qui impa, ante wædāmaī iedāni.

¹⁰Wængonguī, Botō pōnō waadete cæbo ate mīnitō ado botō waadete cædōnō ante ænte ēwocadinque godō waadete cæedāni, ante adocanque ingante wadō wacā ingante wadō pōnō waadete cæcā ænte ēwocamīnīpa. Īninque mīnitō tōmāmīni mīni ænte ēwocaganca cædinque mīni pōnecabo beyæ godongāmæ waa cæquēnēmīni imīnīpa. ¹¹Wængonguī pōnō cæcā æninque æcānō nānō apænequinganca ēwocacā tōmengā Wængonguī nānō apænedonque ante apænequēnengā ingampa. Æcānō wadāni beyæ ante nānō nē cæquinganca ēwocacā tōmengā Wængonguī nānō tæi pīñænonque entwēninque waa cæquēnengā ingampa. Mānōmaī cædinque mīnitō waa cæmīni adinque mōnō tōmāmō Itota Codito emōwo apænedinque Wængonguī ingante, Bitō waēmō pōnī inōmī inte waa cæbīpa, ante apænecaēimpa. Tōmengā iñōmō nē tæi emōnongā inte ñāō emōninque nē nanguī cædongā ingampa, ante mōnō pedænguipoga quēwēmō incæ iincayæ ponte miinguipoga quēwēmō incæ cōwē watapæ pōnī apænecaēimpa. Mānōmaī baquinō anguēnē, ante botō, Amēē, āmopa.

**Codito nempo quēwēninque
caate wæcæmīnīpa, ante**

¹²Botō nē waademīni ēñēedāni. Mīnitō ñōwo incæ gonga gonte caate

baī wāmīni incæte, Quiēmē beyæ mānōmaī caate wæboī, ante guīñente wædāmaī iedāni. Edæ wīi ōnonque caate wāmīnīpa. ¹³Wæætē, Codito nānō caate wægānonque godongāmæ ñōwo caate wāmōnīpa, ante pōnēninque watapæ toedāni. Mānōmaī caate wædinque tomīni ĩninque Codito ñāō apāite baī nānō pōñedē godōmenque gomonga watapæ toquīmīni imāimīnīpa. ¹⁴Mīnitō imīnite wadāni piinte āninque, Codito emōwo ōnonquedō waa adinque wæcantedō abi, ante badete todāni ĩninque Wængonguī wæætē, Watapæ quēwencæmīnīpa, ante pōnongā æninque mīnitō tōmengā Ōnōwoca nē ñāō emōnongā ingante ēwocamīni beyæ toquēnēmīni imīnīpa. ¹⁵Wacā ingante nē godō wænongā ingante do pānāni wæcampa. Wacā qui nē awēmō ængā ingante nē wēnæ wēnæ cæcā ingante adobaī pānāni wæcampa. Adocanque nē cæquēnengā inte ānāmaī iñongante wacā iñontobæ godō ōnonque cæcā ate nē ōnonque cæcā ingante pānāni wæcampa. Mīnitō wæætē nāmā wææ aadinque tōmēnāni nāni cædō baī cædāmaī imīni ĩninque caate wāmīni incæte ædō cæte mīni wīwa cædō beyæ pānāni caate wæquēnēmīni. Edæ dæ anguēnē.

¹⁶Wæætē wadāni mīnitō imīnite, Wææ, Codito emīñæmi ĩmpææ, ante piinte cædāni caate wāmīni incæte mīnitō guingo imonte wædāmaī iedāni. Wæætē edæ Wængonguī ingante apænedinque edæ, Bitō ñāō emōmī inte pōnō pemonte baī cæbi æninque mōnitō Codito emōwo emonte baī adobaī emōmōnīpa, ante waa apæneedāni.

¹⁷Edæ iīmaī impa. Wængonguī tōnō mōnō godongāmæ owocabo iñōmonte tōmengā oo apænte ancæcāimpa. Īninque mōnō imonte tāno apænte angā ĩninque tōmengā wadāni inānite guiquēnē æbānō cæquingāā. Tōmengā ingantedō ante watapæ apænedāni ate nē ēñente cædāmaī ināni inānite apænte āninque Wængonguī quingāmē baī nanguī pangā wæquīnāni. ¹⁸Ayæ

Wængonguī beyæ nāni yewæmongainō
 bai impa. Nē nō cæcā wodo
 wænguēnengā iñongante Wængonguī
 tingæ ængā beyænque quēwēñongā
 Wængonguī ingante ēñēnāmaī
 ingā guiquēnē tōmengā ædō cæte
 quēwenguingāā. Nē wēnæ wēnæ cæcā
 adobaī edæ ædō cæte quēwenguingāā.
 19 Minitō iñōmō Wængonguī nānō
 āninō beyænque caate wæminitawo.
 Iñinque mǎnōmaī beyænque mīnitō,
 Mōnō imonte nē badongaingā cōwē
 pōnēninque ædæmō aauqingā ingampa,
 ante pōnēninque nāmā mīnitō ōnōwoca
 tōmengā nempo godōninque piyænē
 cæte godōmenque waa cæquēnēmīni
 imīnipa.

**Mīni pōnencabo æbānō cæte
 quēwengæīmpa, ante**

5 1 Mīni pōnencabo iñōmīnite
 pancamīniya nē aamīni Picæmīni
 mōnō āmīni imīnipa. Botō iñōmō adobaī
 nē aabo Picæmo iñōmo inte, Mōnō nē
 Picæncabo, ante mīnitō imīnite ædæmō
 apænedinque āmopa. Codito caate
 wæcā nē agaimo inte botō edæ waadete
 āmopa. Ayæ Codito ñāō bai nānō ēmōnō
 edonque pōnī nānō odōmonguīnō ante
 botō tōmengā tōnō ñāō bai entawēmo
 iñōmo inte edæ, Eñencæmīnimpa, ante
 nanguī āmopa. 2 Codito ingante nē
 pōnēnāni iñōmō mīnitō nempo cænīnāni
 bai ongōñōnānite mīnitō tōmēnāni
 inānite nē aamīni imīnipa. Wængonguī,
 Nē pōnēnāni inānite aacæmīnimpa, angā
 ēñēninque mīnitō wæætē Baa āmōni
 iñinque Wængonguī pangā wæcæ wæ,
 ante guīñente wæminitawo. Iñæmpa
 wīi guīñente beyænque aacæmīnimpa.
 Wæætē Wængonguī, Mīnitō do Ao
 ante aacæmīnimpa, ante tōmengā
 nānō ānōnonque ante edæ ēñente
 cæte edæ tōmēnāni inānite ædæmō
 aaedāni. Ayæ edæ godonte æinta ante
 æīnente wæminitawo. Iñæmpa wīi
 æncæte ante wædinque mīnitō edæ, Nē
 pōnēnāni beyænque nanguī cæīnente
 wædinque cæcæboīmpa, ante piyænē
 cæte aaedāni. 3 Waodāni nē cænīnāni

bai mīnitō nempo ongōñōnānite mīnitō
 wæætē imæca awēnēidi nāni piinte
 āmaī wīi adobaī piinte æedāni. Wæætē
 edæ, Mōnō waa cæte quēwēmō adinque
 tōmēnāni mōnō bai adobaī waa cæte
 quēwencædānimpa, ante cædinque edæ
 waa cæedāni.

4 Mǎnōmaī cæmīni iñinque mōnō nē
 Aadongā Ñænængā pōnī inongā iñōmō
 iñcayæ ponte a ongōninque poganta
 ñāō ēmōta cōwē wodāmaī inta pædæ
 pōnōnte bai cædinque mīnitō imīnite,
 Mīnitō nē aamīni inte botō ñāō ēmōte
 ongōñōmō ponte quēwencæmīnimpa,
 ancæcāīmpa.

5 Tæcæ æmæwo pæimīni guiquēnē
 ēñēedāni. Godōmenque picænāni nāni
 āninō ēñēninque edæ Ao ante cæedāni.
 Ayæ gānē entawente pōnēninque,
 Ōnōmōnique bai mōnitō imōnipa, ante
 pōnēninque wacā nānō āninō ante
 ēñēninque Ao ante cæedāni. Edæ iīmaī
 ante yewæmōnte ongōmpa.

“Nāmanque ante, Mōnitō gomonga
 waa cæmōni imōnipa, ante nē
 pōnēnāni inānite edæ Wængonguī
 Baa angampa. Wæætē edæ,
 Mōnitō ōnōmōnique bai imōnipa,
 ante nē ānāni inānite tōmengā
 pōnō waadete cæcampa.”

6 Ante yewæmongatimpa cæmīnīi.
 Iñcayæ ate eyepæ pōnī bayonte
 Wængonguī incæ mōnitō imōnite ængō
 cæcā ongoncæmōnimpa, ante cædinque
 mīnitō ñōwo iñōmō nē tæi piñængā
 ōnōnempo ongōninque nāmā ængō
 cædāmaī iedāni. 7 Codito mōnō imonte
 waadete pōnente cæcampa, ante ēñente
 wædinque mīnitō guīñente mīni wædō
 ante tōmengāā wo cæmīni mongængā
 ate mīnitō guīñēnāmaī iñinque wæætē
 guēmancæmīnimpa.

8 Nāmā incæ edæ wææ aaedāni.
 Wēnæidi awēnē iñōmō edæ mēñebo
 nē piinte angā bai inongā inte, Æcānō
 ingante ecate cænguīmoo, ante nē
 piinte cædongā inte awēmō diqui diqui
 mingampa cæmīnīi. Ee aedāni. 9 Mīnitō
 caate wæmīni incæte, Mōnō tōñīñadāni
 inguiipoga tōmāmæ quēwēninque adobaī

edæ caate wædānīpa, ante do ēñēmīni
 inte Codito ingante wede pōnēninque
 adiyæ næ gongæninque wēnæ awēnē
 ingante cōwē Baa æedāni. ¹⁰Mānōmaī
 cædinque wantæ iñō caate wæmīni ate
 Wængonguī nē waadete pōnō cædongā
 inte mīnitō imīnite pōnō cæcā ate edæ
 gancæ bacæmīnimpa. Ayæ godōmenque
 pōnō cædinque tōmengā mīnitō imīnite
 pōnō tæi gōnongā ate mīnitō tæi
 piñænte entawēninque wæntædāmaī
 inte edæ cōwē tæi ongoncæmīnimpa.
 Tōmengā adocā iñōmō ñāō bai cōwē
 emōnongā inte mīnitō imīnite aa
 pedinque, Mīnitō Codito nempo nē
 quēwēnōmīni inte botō ñāō emonte
 ongōñōmō pō guite quēwēedāni,
 angacāimpa. ¹¹Tōmengā iñōmō cōwē tæi
 emōninque nē nanguī cædongā ingampa,
 ante mōnō pedænguipoga quēwēmō
 incæ iincayæ ponte miinguipoga
 quēwēmō incæ cōwē watapæ pōni
 apænecæimpa. Mānōmaī baquīnō
 anguēnē, ante botō, Amēē, āmopa.

Waa quēwencæmīnimpa, ante

¹²Botō tōniñacā bai inongā inte
 Tidibānō iñōmō cōwē pōnēninque
 ædæmō cæcā ingampa, ante adinque

botō tōmengā tōnō godongāmæ
 cædinque, Mīnitō acæmīnimpa, ante
 cadota ante ocanta yewæmōmopa.
 Ii cadota adinque mīnitō gancæ
 pōnēninque nanguī cæcæmīnimpa,
 ante cædinque botō Pegodobo iñōmō,
 Wængonguī nāwangā mānōmaī pōnō
 waadete cæcampa, ante yewæmōmopa
 cæmīni. Tōmengā nānō waadete
 cædonque ante entawēninque edæ
 mīnitō adiyæ tæi gongænte ongōedāni,
 āmopa.

¹³Mīnitō imīnite apænte æninque
 Codito iñōmō Babidōnia iñōmō
 tōmengā ingante nāni godongāmæ
 pōnencabo inānite adobai apænte
 ængacāimpa. Tōmēnāni iñōmō mīnitō
 imīnite, Waa quēwencæmīnimpa,
 ante apænedānīpa. Botō wengā bai
 inongā inte Māadoco adobai, Waa
 quēwencæmīnimpa, angampa. ¹⁴Mīni
 pōnencabo adobai godongāmæ waadete
 pōnēninque, Wængonguī bitō imite waa
 cæcæcāimpa, ante wacā ingā wacā ingā
 apæneedāni.

Codito nempo quēwēmīni
 inte tōmāmīni gānē pōnente
 quēwencæmīnimpa, ante botō Pegodobo
 imo yewæmōmopa.

2 Pegodo

cadota ante nänö ayänta yewämongainta

Wängongui minitö iminite waa cæcæcäimpa, ante

1 ¹ Botö Timönö Pegodo inömo inte Itota Codito ingante nê cædömö iñömote tömengä botö imote da godongä godingue botö tömengä beyä nê apänebo bagaboimpa. Mönö Wängongui inongä inte Itota Codito iñömö mönö imonte, Quëwencämimipa, ante nê Ængaingä ingampa. Tömengä iñömö mönitö imönite pönö cædinque, Mimi wede pönönö ante waa pönï entawencämimipa, ante pönongä änimöni inte entawëmönipa. Ayä adobai tömengä nê nö pönï cædongä inte minitö iminite pönongä äninque minitö mönitö entawënö bai ado mimi wede pönönö ante edæ waa pönï entawëmimipa. Ininque minitö iminite botö, Acämimipa, ante yewämömopa. ² Minitö Wängongui ingante pönëninque Itota Codito mönö Awënë ingante adobai pönëninque tömëna inate edæ ate bai pönencämimipa, ämopa. Ayä tömëna godömenque pönö cæda ate minitö tömëna nana gänë pönönö ante edæ eyepä pönï entawencämimipa, ante botö yewämömopa.

Codito nänö nê emiñæmö inte mönö iïmai entawëmompa

³ Itota Codito iñömö, Nê waa cæbo inte botö ñäö emömo iñömote pöedäni, ante mönö imonte do aa pecä pömompa. Mänömai Itota Codito weca pöñömote tömengä Wängongui nänö tæi pñæmämö entawënogä inte, Quëwëedäni, äninque eyepä

pönö cæcä ænte quëwëninque mönö tömengä awinca ate bai pönëninque tömengä nänö waa cædö bai edæ adobai mönö waa cæmö bamompa. ⁴ Tömengä nê waa cædongä inte edæ ñäö bai emöninque, Botö godömenque nangui cædinque waa pönï edæ pönö cæcæboimpa, ante edæ wæætë wæætë angacäimpa. Ininque minitö iñömö tömengä nänö angäinö ante wede pönëñöminite Wängongui tömengä nänö entawënö pönongä äninque minitö Wängongui nänö entawënö bai adobai entawencämimipa. Ayä mänine ante wede pönëninque minitö inguipoga quëwëninque wënæ wënæ mönö cæinente wægäinö ante, Nömænte bacæ wæ, ante wædinque Baa ante edæ aamö cæcämimipa.

⁵ Codito mänömai pönö cæcä beyä minitö wede pönëmimi inte nê waa cæmimi bacæte ante cöwë edæ pæ pagænte cæedäni. Ayä wææ nê waa cæmimi badinque Æbänö cæte nö cæquiï, ante ëñëmimi bacæte ante nangui cæedäni. ⁶ Ayä wææ mänömainö ante minitö nê ëñëmimi badinque godömenque nangui cædinque nämä wææ aamimi bacæte ante cæedäni. Ayä wææ nämä wææ aamimi badinque wæætë nê wæntædämai inte ee cæmimi bacæte ante cæedäni. Ayä wææ nê wæntædämai inte ee cæmimi badinque minitö wæætë Wängongui nänö ante entawënö bai entawëninque tömengä nänö cædö cæte quëwencæte ante cæedäni. ⁷ Ayä wææ Wängongui nänö cædö bai cæte quëwëmimi badinque minitö ayä, Mönö caipä,

ante godongämæ mini waa cæcabo bacæte ante cæedäni. Ayæ wææ mini godongämæ waa cæcabo bamini inte minitö ayæ waodäni tömänäni inänite waadete pönëninque godö waa cæmini bacæte ante cæedäni.

⁸Mänömaï wede pönëninque tæï ongöninque waadete pönëninque Wængongui nänö cædö ante godömenque godömenque entawente cæmini ininque minitö mönö Awënë Itota Codito ingante ate bai në pönëmini inte edæ tömengä beyæ mini cæquënëno ante oda cæte wædämaï imaiminipa. Wæætë edæ awæ nanguï inca bai minitö adobaï mini cæquënëno ante do cæcæminimpa. ⁹Wæætë mäninö tömänö ante entawënamäi ingä guiquënë tömengä möwoyata bai ëmönongä inte inguipogaque waa adinque öönædë iñömö gobæ i ædö cæte aquingää. Tömengä nänö wænæ wænæ cægainö ñä do mënongate impa, ante pönënamäi inte önonque quëwengampa. ¹⁰Iñänäni ëñeedäni. Wængongui minitö iminite do apænte æninque aa pegacäimpa cæminii. Minitö, Wængongui nänö änönonque ante ëñente entawëninque mönö cöwë tæï gongænte ongongæimpä, ante nanguï cæedäni. Edæ mänömaïnonque ante cæmini inte minitö oda cædämaï inte tæï ongoncæminimpa. ¹¹Ayæ iincayæ ate nänæ wæmini ate mönö Awënë Odeye Itota Codito iñömö minitö iminite ææntodongä goyöminite tömengä, Pö guidäni, ante watapæ æmæwo manguicä guite cöwë quëwencæminimpa.

¹²Minitö mäninö ante do ëñëninque mini nö pönï ëñënö ante ædæmö entawente tæï ongömini incæte botö, Godömenque cöwë pönencæminimpa, ante cædinque adodö adodö ante apænebo ëñencæminimpa. ¹³Edæ botö, Minitö oda cædämaï inte cöwë pönencæminimpa, ante cædinque botö baonga botö quëwenganca wæætë wæætë apænedinque nö cæte apænebopa, ante pönëmopa. ¹⁴Edæ mönö Awënë Itota Codito botö imote

edonque apænedinque, Bitö oo pönï wæninque botö weca ææ poncæbiimpa, angacäimpa. ¹⁵Angä ëñengaimo inte botö, Nöwo botö yewæmöninö ante adinque entawëmini inte minitö iñömö botö gobo ate cöwë pönencæminimpa, ante cædinque ñöwo incæ tæï piñäeninque nanguï cæcæboimpa.

**Itota Codito Tæiyæ Awënë
nänö ëmönö atamönipa**

¹⁶Mönö Awënë Itota Codito iñömö tæï piñängä ingä inte oo poncæcäimpa, ante minitö iminite apænedinque mönitö dicæ wadäni nani mä apænewëno ante apænetamöniiyaa. Wæætë edæ, Tömengä në Awënë inongä inte mönö Tæiyæ Awënë nänö ëmönö incæ ëmongampa, ante në agaimöni inte mönitö, Näwangä agamönimpa, ante apænemöni ëñëminitapa. ¹⁷Edæ Awënë nänö ñäo apäite bai ongöñömö ongonte apænedinque Mæmpo Wængongui incæ, “Iingä botö Wengä inongä inte botö në waadecä ingampa. Tömengä ingante adinque botö waa tobopa,” ante apænegacäimpa. Ayæ Itota ingante waa adinque tömengä në ñäo ëmongä ingante odömongä agamönipa. ¹⁸Änanquidi tömengä tæiyæ waëmö ëmonte nänö ongöñömö godongämæ ongöninque mönitö mäninö ante Wængongui öönædë tedecä ëñentamönipa.

¹⁹Wængongui beyæ në apænegaïnäni nani yewæmongainö bai mönitö adobaï edonque agaimöni inte, Näwangä iñonte yewæmongadänimpa, ante apænemöni ëñenguënëmini iminipa. Mäninö nani angainö wëmö iñömö ñäo apäite tica ënente bai i apa quëwëminii. Oque pönente iñonte, Wadaamö æængæimpä, ante wänö cönäni bai minitö adobaï mini ñäo entawënginque ante Itota Codito nänö ponguïönæ ante edæ wänö cöninque wede pönëmini ininque waa imaimpa. ²⁰Iñänäni ëñeedäni. Dodäni Wængongui beyæ në apænegaïnäni incæ, Wængongui æbänö ante apænecä ëñente yewæmonguimoo, ante pönëninque

dicæ mā pönëninque adodeque incæ yewæmongadāniyaa. ²¹Wīī nāmanque pönëninque yewæmongadānimpa. Wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nempo quëwëñōnānite tōmengā pōnō apænecā ëñëninque Wængonguī nānō apænëdonque ante apænëgadānimpa, ante ämo ëñëmaiminipa.

Në babæ odōmonte apænëdāni
iīmaī cædānipa, ante

2 ¹Doyedē pancadāniya, Wængonguī beyæ apænëbopa, äninque babæ apænëgadānimpa. Nōwo iñōmō wadāni adobaī awëmō cædinque, Mīni cabo oda cæte ëwente wæcæmīnimpa, ante cædinque babæ ante odōmonte apænëquināni mīnitō weca do ongōnānipa. Mōnō Tæiyæ Awënë incæ tōmënāni inānite æncæte ante nāmā wepæ nē godongaingā iñongante tōmënāni wæætē nāni quingæ òmæe ëwenguinque edæ Baa änānipa cæmīnii. ²Pancamīniya nanguī imīni incæ mīni guīñente wæquinque tōmënāni nāni wentamō mongænte goquīnō incæ tee empote goquīmīni imīnipa, ante awædō. Mānīnō godinque mōnō nōingā ëñëñōnō ante piīnte cæyōmīni wadāni adobaī māniī taadō nōinō iñonte godō babæ äninque wënæ wënæ änāni baquīnānimpa, ante awædō. ³Në babæ odōmonte apænëdāni iñōmō mīnitō māincoo ante ò æinëwente wæwënāni inte nāmāneque nāni pönëwënō ante tededāni ëñëninque mīnitō do oda cæyōmīnite tōmënāni wæætē ò æmaīnānipa, ante awædō. Mōnō nē pangā ònoncadopo do ongongaināni inānipa. Mōnō nē pangā iñōmō, Ōo nāni ëwenguinque mānōmaī cædānipa, ante apænte ancæte ante piīninque edæ mōwo mōnāmaī mīingā inte a ongongampa.

⁴Anquedoidi incæ ëñëñāmaī cædāni ate Wængonguī ata cæpodāmaī ingacāimpa. Wæætē, Tōmënāni nāni apænte tente wæquinganca ontatodē wëmō mæ māmonte baī iñōmō

guii tee mōnete ongoncædānimpa, ante cædinque tōmengā angā ëñente tōmënāni nāni owogaiñōmō tadōmengadæ pōni dobæ go guigadānimpa. ⁵Ayæ doyedē tōmengā nānō nē badongaīnāni inguipoga quëwëñōnānite Wængonguī tōmënāni inānite ata cæpodāmaī inte angā ate nē ëñëñāmaī ināni iñōmō edæ æpæmpo bete wængadānimpa. Wæætē Nōwee wodi Docā nāni änongå guiquënë, Mōnō nō cæte quëwengæimpa, ante nē apænëgaingā iñongante Wængonguī tōmengā tōnō tiæte ganca ināni mānimpodānique inānite wææ aacā quëwengadānimpa. ⁶Ayæ, Todōmä tōnō Gömoda iñōmō quëwënāni inānite, Mīni apænte wido cæquinque, ante tōmënāni quëwëñōmō iya tāninque wido cæcā gōnaiboque bate contagatimpa. Mānōmaī cædinque Wængonguī, Botō imote ëñëñāmaī imīni mīni adobaī tente wæquinque cæmīnipa, ante wadāni inānite odōmoncæte ante cægacāimpa. ⁷Ayæ ëñëñāmaī inte cædāni baonque towente quëwënāni adinque Dooto wodi iñōmō nē nō cægaingā inte, Wentamō pōni mongænte quëwënāni awædō, ante wædongā inte adoyōmō quëwëñongante Wængonguī tōmengā ingante tōō æmænte ò ængā beyænque quëwengacāimpa.

⁸Tōmengā waa cæquinque nō entawënongå inte tōmënāni weca quëwente ayongā iīmō iñō iīmō iñō ëñëñāmaī cædāni adinque tōmengā, Ancaa ate awædō, Ancaa ëñente awædō, ante wæwëñongante Wængonguī tōmengā ingante do ò ængā beyænque quëwengacāimpa. ⁹Mānōmaī cædinque Wængonguī, Botō miñæ nē pōnāni caate wædāni adinque botō do ëñente cædinque æmo ate quëwënānipa. Wæætē wiwa cædāni inānite botō apænte anguiōnæ ganca mō ongonte baī māninque nōwo incæ wæætē wæætē pāmo wædānipa, ante Wængonguī cæcampa. İninque, Nō ëñente Wængonguī cæcampa, ante mōnō edonque ëñengæimpa. ¹⁰Māniī babæ

ante nē odōmonte apānewēnāni iñōmō tōmēnāni baonque ante towēinente nāni entawēmāmo ante nē cādāni inōnāni inte edæ awēnēidi inānite, Wīi ēñēinē wædō, ante piinānipa. Mānōmainō ante nē piinte ānāni inānite godōmenque pancæte ante Wængonguī mō ongonte baī mangampa. Tōmēnāni iñōmō nāmā ængō cædinque guiñēnedāmaī inte edæ nē ñāō entawente tæi ēmōnāni inānite godō wēnæ wēnæ apānedinque edæ babæ ante tedewēnānipa.

¹¹ Iñæmpa anquedoidi tæi piñānāni inte godōmenque ñānānāni inōnāni incæ Wængonguī ayongante guiñēnete wædinque nē ñāō entawente tæi ēmōnāni inānite piinte apænte ānāmaī inānipa.

¹² Nē babæ ante odōmōnāni guiquēnē tōmēnāni nāni nē adāmaī inō ante mā pōnēninque wēnæ wēnæ apānedinque babæ ante tedewēnānipa. Babæidi ōmæwocādāni inte nāni togænte ecate ēwenguinque ōnonque pōñi cægōnāni baī nē babæ odōmōnāni iñōmō edæ adobaī ēñēnāmaī ināni inte tōmēnāni nāni wænguinque babæ cædinque quingāmē baī quēwēnānipa. ¹³ Tōmēnāni wādāni inānite godō wīwa cādāni ininque iñāni wæætē nāēmæ godō cādāni wæcādānipa. Tōmēnāni iñōmō, Itadē incæ mōnō baonque pōnente towengæimpa, ante cādānipa. Mōnitō waadete pōnēninque godongāmæ cæñōmīni tōmēnāni adoyōmō pōninque cæowæō incædō beowæō incædō inte cæyōnāni wentamō nāni mongænō beyænque mīni cabo wæætē baate baī ēñāmīni badinque wentamō tæ encaa tæ encaa ēmonte bamīni awædō.

¹⁴ Wacā onquiyængā awinca adinque cōwē godō towēinente wædāni inte tōmēnāni iñōmō ñimpo cādāmaī cōwē wīwa cæinente wædānipa. Wacā aquī piñānāmaī ingā adinque tōmēnāni, Mōnitō tōnō godongāmæ ponte wēnæ wēnæ cæcæcāimpa, ante cædinque godō waa cæte baī babæ cādānipa. Botō quī botō quī, ante nē æinente wædāni iñōnānite Wængonguī iñōmō,

Tōmēnāni nāni wæwocaincabo inānipa, ante piinte angampa. ¹⁵ Taadō tōinō oda cædinque edæ docā Beodo wodi wengā Badāō wodi miñā tōmēnāni tee empote godānipa. Tōmengā Badāō iñōmō, Nō cādāmaī imo incæte botō mǎincooque ante tobote, ante baī cægacāimpa. ¹⁶ Tōmengā Wængonguī beyæ nē apānecā incæ ocai ōmæcacā baī inte wapiticæ ēñēnāmaī cæyongante babetadecā iningā incæ bodo incæ iñontobæ wao baī tededinque Badāō ingante wææ angacāimpa.

¹⁷ Māniī ñōwodāni nē babæ odōmōnāni iñōmō æpæ taquēñēñōmō æpæ dæ ā baī edæ ōnōnānique inte odōmōnānipa. Boguimancoo wīni cai mongænte ōnonque ænte poncoo baī tōmēnāni adobaī ināni inte ōnonque cādānipa. Mānōmaī cādāni beyæ Wængonguī, Tōmēnāni nāni ongonte wæquiñōmō, ante mæ māmōnte baī iñōmō badongacāimpa.

¹⁸ Edæ tōmēnāni ogæ tededinque, Botō godōmenque waa pōñi cæbo aedāni, ante ōnonquedō ante tedewēnānipa. Wādāni wapiticæ cæte quēwēnāni nempo adocanque wodo aamō cæyongante māñināni nē babæ odōmōnāni iñōmō, Bitō mōnitō miñā wæætē pōninque baonque bitō cæinēwēnō ante guiñēñadāmaī inte cæte tocæbiimpa, ante waa cæte baī godō babæ cādānipa. ¹⁹ Mīni ædæmō aamō cæte mōnedāmaī quēwenguinque mōnitō miñā pōedāni, ante babæ ānewēnānipa. Incæte nē babæ odōmōnāni incæ tōmēnāni nāni wīwa cædonque beyænque cæte quēwēnāni beyænque nāēmæ ñā cæyænte baī inte wædānipa. Edæ quiēmenque ante waocā ēñente cæcāā tōmengā māñinō nānō ēñente cædō beyænque nē cæte quēwēnongā inte nāēmæ ñāō cæyænte baī inte wæcampa.

²⁰ Inguipoga ñōmænguēñēmāmo beyæ tee mōnete baī quēwēnināni inte tōmēnāni mōnō Awēñē Itota Codito mōnō imonte nē Ængaingā ingante do ate baī pōnēninque edæ abæ tawēnāni

inānitapa. Mānōmaī abæ tawænte godīnāni inte tōmēnāni inguipoga ante nāni cæinente wæpāmo beyænque wæætē adodō go goyo cæte ægodawate tæ wææntodonte baī wædāni īnīnque tōmēnāni godōmenque nāni wēnæ wēnæ wæwenguinque īmaīmpa. ²¹Nōinō taadō do adīnāni inte tōmēnāni nāni godōmenque wæwenguinque ēmō cæte godānīpa. Wængonguī tæiyæ waēmō nānō wææ angainō ante odōmōnāni nāni do ēñēnīnō ante Baa ante wadæ godāni īñōmō godōmenque wēnæ wēnæ nāni wæquinque īmpa. Īnīnque mānīnō taadō ante tōmēnāni cōwē adāmaī īnāni inte baī tōmēnāni beyæ godōmenque waa incædōnīmpa. ²²Tōmēnāni nōinō taadō ēmō cæte godīnāni nāni cædō baī ante īmaīnō ante nāwangā ante badete todānīpa. “Guinta awæ wēningā adodō cængampa. Odæ wængānā īñōmō æpæ pantate ate onguipoipæ wēango wēango nangampa.”

**Mōnō Awēnē wæætē adodō
poncæcāīmpa, ante**

3 ¹Botō nē waadedōmīni ēñēedāni. Mīnitō mōwo mōnāmaī inte nōingā ante pōnencāmīnīmpa, ante botō, Mānōmaī īmpa, ante mentaa yewæmōnīnque adodō adodō ante yewæmōmo aedāni. ²Tæiyæ waēmō entawēnāni Wængonguī beyæ ante apænedīnque nāni yewæmōngainō ante nē adīmīni inte mīnitō wæætē pōnencāmīnīmpa, ante cæbopa. Mōnō Awēnē mōnō imonte nē Ængaingā inte adobaī ante wææ angacāīmpa. Tōmengā nānō da godongaimōni īñōmō tōmengā nānō wææ angainō ante apænemōni ēñēmīni inte mīnitō wæætē adodō ante pōnencāmīnīmpa, ante cædinque yewæmōmopa.

³Īmaī ante tāno apænebo ēñencāmīnīmpa. Mōnō waocabo inguipoga mōnō quēwēmāmo wodo īnīnque bayonte nē badete todāni cōwē poncædānīmpa. Pōnīnque tōmēnāni badete todīnque nāmā nāni wēnæ wēnæ cæinēnō ante edæ do cæquīnāni

inānīpa. ⁴Tōmēnāni īmaī ante badete tocædānīmpa. “Codito nānō ponguīnque īmpa, ante wædānītedō abi. Īñæmpa Wængonguī nānō badongāñedē inguipo nānō cægāī baī mæmæīdi wodi wænte godāni ate nōwo ganca adobaī inte cæ apa guīñēwēmīnīi,” ante badete toquīnāni inte poncædānīmpa. Apænebo ēñēedāni. ⁵Wængonguī īñæmpa adodeque angā beyænque oōnædē owocoo edæ do bagatīmpa. Adodeque angā beyænque onguipo æpæ tæcæpæno odæ yate ongōñonte tōmengā æpæ tōnō badongā ongōmpa. Mānōmaī īmpa, ante edonque ī incæte tōmēnāni, Mōnō Baa angæīmpa, ante beyænque adāmaī inte baī pōnēnāmaī inānīpa. ⁶Ado æpæ inguipoga mæ ā beyænque Nōwee wodi quēwengāñedē māninguipo nānō ingāī dæ badīnque waguipo baī bagatīmpa, ante edæ nōwodāni īñōmō adobaī pōnēnāmaī inānīpa. ⁷Ayæ adobaī Wængonguī adodeque angā beyænque oōnædē owocoo tōnō īinguipo nōwo mīni cægonguipo edæ iya tanguinque ongōmpa. Tōmengā, Botō imote nē Baa ānāni inānite botō apænte pante wido cæquīōnæ ganca mānīī oōnæ tōnō īinguipo ongōmpa, angampa.

⁸Botō nē waademīni edæ ēñēedāni. Mōnō Awēnē ayongante adoōnæque incæ edæ, Mīido ganca wadepo baī īmpa, ante acampa. Mīido ganca wadepo īñonte mōnō Awēnē ayongante, Adoōnæque baī īmpa, ante acampa. Mānōmaīnō ante adodeque incæ mīnitō cōwē ēñente pōñēedāni, āmopa. ⁹Mōnō Awēnē, Cōwē pōnō cæbo æncāmīnīmpa, ante nānō angainō ante pancadāniya, Æiquedō mōnō Awēnē cæquīngā, ante wædānīpa. Mōnō Awēnē īñæmpa wīī wæntæye ingampa. Wæætē, Adocanque wænāmaī incæcāīmpa. Wæætē tōmānāni, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante botō gāmænō poncædānīmpa, ante cædinque tōmengā mānīnō beyænque ee cædāmaī ingampa. Īnīnque tōmengā, Mīnitō wæætē botō gāmænō æiquedō ponguīmīnīi, ante wānō cōnīnque edæ ee pōnāmaī ingampa.

¹⁰Incaete nē awēmō ò aengā
 iñontobæ nānō pōmaī mōnō Awēnē
 nānō poncæ cæōnæ iñōmō adobai
 iñontobæ ponguīnō anguēnē. Nanguī
 tæi tæi tēninquē oōnædē owocoo incæ
 iñontobæ dæ goquīnō anguēnē. Gongā
 nāni angā nanguī pōni bæco iñinquē
 edæ Wængonguī nānō badongaincoo
 tōmancoo edæ aca podinque edæ ewente
 bacæimpa. Inguipoga tōmāo ongoncoo
 dæ ba iñinquē inguipo oñōmæca pōni
 baquīnō anguēnē. ¹¹Tōmancoo edæ
 mānōmaī ewengincooque impa, ante
 adinque edæ mīnitō iñōmō, Æbānō
 quēwenguī, ante pōnēmīni. Wængonguī
 nānō cædō bai cōwē cædinque tæiyæ
 waēmō quēwenguēnēmō imompa.
¹²Wængonguī nānō ponguīōnæ iñōmō
 edæ aeyedēnō ponguī, ante wānō
 cōninquē, Quingæ pōni pongæimpa,
 ante mōnō nanguī cæcæimpa. Māniōnæ
 iñonte edæ oōnæ incæ gongā bæcote
 ewente bayonte Wængonguī nānō
 badongaincoo incæ nanguī ocoi āninquē
 tōmancoo aca podinque ewente baquīnō
 anguēnē. ¹³Picæōnæ tōnō pedanguipo
 ōmæe ewēninquē Wængonguī wæætē,
 Botō mīiōnæque tōnō mīinguipoque
 pōnō badoncæboimpa, ante nānō
 angainō bai do badoncæcæimpa.
 Īninquē mōnō iñōmō, Mīiōnæ tōnō
 mīinguipo iñōmō mōnō nō pōni cæte
 quēwengæimpa, ante nanguī ainente
 wæmompa.

¹⁴Botō nē waadedōmīni ēñēedāni.
 Mānōmaī bacæimpa, ante nē ainente
 wæmīni inte mīnitō iñōmō edæ, Mōnō
 māniñedē wentamō entawēnāmaī
 imō adinque Wængonguī piīnāmaī
 incæcæimpa, ante nanguī cædinque
 edæ nāmā wææ aaedāni. Ayæ tōmengā,
 Botō ayōmo waēmō ewocamīni iñinquē
 edæ mōnō godongāmæ piyænē cæte
 quēwengæimpa, ante pōnō cæcæcæimpa,
 ante edæ nanguī cæedāni. ¹⁵Mōnō

quēwenguinque ante mōnō Awēnē edæ
 ee ongonte pōnāmaī ingampa, ante
 pōnēedāni. Wængonguī pōnō cæcā
 ate ocāi nē encacā bate pōnēninquē
 mōnō tōniñacā Pabodo mōnō nē
 waadecā inte adobainō ante mīnitō
 imīnite edæ, Acemīnimpā, ante
 yewæmongantapa. ¹⁶Wængonguī
 mōnō quēwenguinque ante ee
 pōnāmaī ingampa, ante cadota ante
 yewæmōninquē Pabodo adobainō ante
 edæ cōwē yewæmongampa. Tōmengā
 nānō yewæmōninta pancataa wīi
 edonque ĩ adinque nē ēñēnāmaī ĩnāni
 tōnō aquīi piñænāmaī ĩnāni iñōmō edæ
 oda cædinque wapiticæ odōmōnānīpa.
 Tōmēnāni edæ Wængonguī angā
 ēñente nāni yewæmongainta tōmantāa
 adobai adinque tōmēnāni nāni
 æmæwo ewenguinque edæ wapiticæ
 odōmōnānīpa.

¹⁷Botō nē waademīni ēñēedāni.
 Mānōmaī impa, ante do ēñēmīni
 iñōmīnite Wængonguī nānō wææ
 angainō ante ēñēnāmaī cædāni ĩnāni
 guiquēnē mīnitō imīnite tōō æmænte
 wapiticæ ante gocæ cædāni ate
 wædinque mīnitō wæætē tōmēnāni
 mīñæ godāmaī iedāni. Wæætē edæ
 Tæiyæ Awēnē nempo quēwēmīni inte,
 Tæi gowæænāmaī incæboimpa, ante
 nāmā wææ aaedāni. ¹⁸Mōnō Tæiyæ
 Awēnē Itota Codito aengā beyænque
 mōnō quēwēmompa. Īninquē tōmengā
 waadete pōnō cæcā ate mīnitō tōmengā
 ingante ate bai pōnēninquē wadāni
 ĩnānite godōmenque waadete godō
 cæmīni baedāni. Tōmengā iñōmō edæ
 ñōwopāmo iñonte wapāmo mīimāmo
 iñonte edæ cōwē tæi emongā ĩnongā
 inte ñāō apāite bai emongampa, ante
 adinque mōnō ñimpo cædāmaī inte
 tōmengā ingante cōwē waa acæimpa.
 Mānōmaī baquīnō anguēnē, ante botō,
 Amēē, āmopa.

1 Wäö

cadota ante nänö tänota yewämongainta

Mīni quēwenguinö ante nē pönongä

1 ¹Æcänö wēēnēñedē Wængonguī nänö badongaiñedē do ingacäimpa, ante mäninö ante apænemönipa. Wængonguī nänö Angainö ante nē emongaingä iñömö Itota adocä, Mīni quēwenguinö ante nē pönongä ingacäimpa. Mönitö iñömö mäningä apäñecä ēñēñique tömengä ingante awinca inte nē adimöni imönipa. Adocä ingante cöwä adinque mönitö tömengä ingante nē gampodimöni imönipa. Īninqe möni nē ēñēningä ingante ante, awinca inte möni nē adingä ingante ante, möni nē cöwä adingä ingante ante, möni nē gampodingä ingantedö ante apænemönipa. ²Edä Itota nē quēwengaingä iñömö edonque pönī a ongongacäimpa. Mönitö tömengä ingante nē adimöni imönipa. Mäningä ingante ante, Näwangä quēwengaingä ingampa, ante apænemöni imönipa. Ayä mönö Mæmpo Wængonguī tönö guëa cöwē quēwengaingä iñömö tömengä mönö weca ponte a ongongä atamönipa. Īninqe mīnitö iminite mäningä ingante ante apænemöni ēñencämīnimpä. ³Ayä mönö Mæmpo Wængonguī tönö tömengä Wengä onguīñængä Itota Codito tönö mönitö godongämæ cämöni imönipa. Īninqe, Mīnitö adobaī mönitö tönö godongämæ cæcämīnimpä, ante cædinque mönitö möni nē adingä ingante ante, möni nē ēñēningä ingante ante mīnitö iminite apænemöni ēñencämīnimpä. ⁴Mönö eyepæ watapæ toquinque ante mäninö ante mīnitö iminite yewämömönipa.

Wængonguī ñäö apäite
baī inongä ingampa

⁵Tömengä nänö angainö möni ēñēñinö æbänö ī, ante mönitö ĩimai ante mīnitö iminite apænemöni ēñencämīnimpä. Wængonguī ñäö apäite baī inongä ingampa. Īninqe tömengä wentamö nänö entawenö edæ dæ ampa. ⁶Wentamö iñömö nē cægömö ĩninqe mönö, Tömengä tönö godongämæ cämönipa, ante ämö ĩninqe mönö edæ nē babæ ämö ĩmaimompa töö. Ayä mänömaī cämö ĩninqe mönö, Quinö nöingä impä, ante cædämaī ĩmaimompa. ⁷Wængonguī ñäö apäiyömö mänīñömö ongongä baī mönö adobaī ñäö iñömö cægömö ĩninqe mönö wacä ingä wacä ingä godongämæ cæbaïmompa. Ayä ñäö iñömö cægömö ĩninqe mönö wēnæ wēnæ cægäinö tömää adinque tömengä Wengä Itota nämä wepæ inte mönö imonte mēnongacä ate mēnongate ĩmaimompa. ⁸Mönö, Botö wēnæ wēnæ cæpämö dæ ampa, ante ämö ĩninqe mönö nämä incæ oda cæte wapiticæ go baī cæbaïmompa. Ayä mänömaī äninque mönö, Quinö nöingä ī, ante ewocadämaī quēwēmaïmompa töö. ⁹Wæætē edæ Wængonguī mönö imonte cöwē pönēñinque nē ædæmö cæcä ĩnongä ingampa. Ayä nē nö cæcä ĩñongante mönö tömengä ingante, Botö nämä wēnæ wēnæ cædīmo inte awædö, ante ämö ēñēñinque tömengä wæætē pīñämaī inte mönö imonte pönö ñimpo cæcä quēwencämöimpä. Ayä wīwa mönö cæte quēwēnö tömää

adique tōmengä wæætē mönō imonte mēnongacæcäimpa. ¹⁰Mönō, Botō cōwē wēnæ wēnæ cædāmaī ingaimo imopa, ante ämō inique Wængonguī ingantedō ante, Babæ änongä ingänō, ante ämaimompa. Ayæ mänōmaī ämō inique tōmengä nänō angainō ewocadāmaī quēwēmaimompa töö.

Mönō Codito wææ angä beyænque mönō quēwenguinque

2 ¹Botō wēñämīni bai imīni ēñēedāni. Minitō wēnæ wēnæ cædāmaī incæminimpa, ante iīmaī ante cædinque yewæmōmopa. Incæte adocanque wēnæ wēnæ cæcantawo. Tōmengä beyæ wacä, Mæmpo Wængonguī pänāmaī incæcäimpa, ante mönō nē wææ änongä incæ mä ongongampa. Mäningä iñömō nē Nō Cæcä inongä inte Itota Codito inongä ingampa. ²Ayæ idægoidi, Mönō wēnæ wēnæ cægäinō ante mönō imō Wængonguī pīnāmaī incæcäimpa, ante cædinque cæningä wænönāni nänō wängai bai mäninganque adobaī mönō wēnæ wēnæ cægai beyæ wængacäimpa. Ayæ wīi önonque mönō wēnæ wēnæ cægäinonque beyænque wæætē tōmämæ quēwēnāni nāni wēnæ wēnæ cægai beyæ adobaī wængacäimpa.

³Mönō Wængonguī ingaingä ingante ate bai pönēmōö, ante æbänō cæte ēñenguīi. Edæ, iīmaī cæedāni, ante Wængonguī nänō wææ angainō ante ēñente cæmō inique mönō edæ, Wængonguī ingante ate bai nē pönēmō imompa, ante do ædæmō ēñēmaimompa. ⁴Wacä iñömō, Wængonguī ingaingä ingante ate bai pönēmo imopa, ante nē angä incæte tōmengä Wængonguī nänō, iīmaī cæedāni, ante wææ nänō angainō ante ēñēnāmaī cæcä inique mäningä nē babæ änongä ingampa. Ayæ Wængonguī nöingä nänō angainō ante ewocadāmaī quēwengampa töö. ⁵Wæætē, Wængonguī nänō angainō ante æcänō ēñente cæda iñömō mäningä ingante Wængonguī pönō cæcä beyænque tōmengä Wængonguī waadete nänō pönēnō

ante eyepæ entawente quēwengampa. Inique Wængonguī nänō angainō ante ēñente cæmō inte mönō, Tōmengä nempo quēwēmō imompa, ante ædæmō ēñēmompa. ⁶Inique æcämenque, Botō tōmengä nempo nē quēwēmō imopa, ante nē angä iñömō tōmengä Itota nänō quēwente cægöni bai adobaī quēwente cægonguēnē ingampa.

Itota, iīmaī cæedāni, ante ñöwo nänō wææ äno

⁷Botō nē waademīni ēñēedāni. Minitō imīnite, iīmaī cæedāni, ante wīi botō tōmēmō wææ äno ante ñöwo yewæmōmopa. Wæætē Itota do nänō wææ angainō ante wēēñēedē mīni ēñente ængainō ante adodō ante yewæmōmo aedāni. Ii tōmengä do nänō wææ angainō iñömō mīnitō imīnite möni apænedō mīni ēñēinō impa. ⁸Incæte mīnitō imīnite Itota, iīmaī cæedāni, ante ñöwo nänō wææ äno yewæmōmopa. Tōmengä tönō mīnitō quēwente cædinō beyænque, Mäninō nō pönī impa, ante edonque pönī acäimpa. Edæ mönō wēmō iñömō wodēmāa tæcæ bacæ cæyö nō ñäö iñömō tatodonte do apäite impa.

⁹Botō ñäö iñömō quēwēmō imopa, ante nē angä incæte tōmengä nänō tönīñacä ingante nē piingä ingä inique tōmengä wēmō iñömō ayæ quēwengampa. ¹⁰Æcänō guiquēnē nänō tönīñacä ingante nē waadete pönengä tōmengä ñäö iñömō nē quēwengä ingampa. Tōmengä ñäö iñömō quēwēninque quiēmē beyænque edæ tēwate goquingä. Edæ dæ ampa. ¹¹Wæætē æcänō nänō tönīñacä ingante nē piingä wēmō iñömō quēwengampa. Tōmengä wēmō iñömō cægongä inte compocæ compocæ gocä ingampa. Wēmō iñömō quēwēninque babetamongä bagaingä inte tōmengä ædönō gocä, ante ēñēnāmaī ingampa.

¹²Wēñämīni ēñēedāni. Edæ Itota Codito emōwo beyænque mīni wēnæ wēnæ cægäinō ante ñimpo cæte quēwēmīni imīnipa, ante adique

botö mīnitö imīnite yewæmömopa.

¹³Mæmpomīni ēñēedāni. Mīnitö edæ, Wēñēñedē nē ingaingā ingante do ate bai pōnengaimīni imīni beyænque botö mīnitö imīnite yewæmömopa. Onguiñæmīni tæcæ pæmīni ēñēedāni. Mīnitö edæ godōmenque tæi emōmīni imīni inte wænæ awēñē ingante Baa ante gānā cæmīni beyænque botö mīnitö imīnite yewæmömopa. Wēñæmīni ēñēedāni. Mīnitö edæ mōnō Mæmpo Wængongui ingante do ate bai pōnengaimīni imīni beyænque botö mīnitö imīnite yewæmömopa.

¹⁴Mæmpomīni ēñēedāni. Mīnitö edæ wēñēñedē nē ingaingā ingante do ate bai pōnengaimīni imīni beyænque botö mīnitö imīnite yewæmömopa. Onguiñæmīni tæcæ pæmīni ēñēedāni. Mīnitö edæ tæi emōmīni inte ayæ Wængongui nānō angainō cōwē ewocate quēwēmīni imīnipa. Adobaī mīnitö edæ wænæ ingante godōmenque tæi emōmīni inte Baa ante gānā cæmīnipa. Mānōmaī beyæ botö mīnitö imīnite yewæmömopa.

¹⁵Inguipogaque ante nāni quēwēmāmo ante waadete pōnēnāmaī iedāni. Inguipoga quēwēnāni quiēmē wænæ wænæ nāni cæpāmo ante tōmāmāmo ante adobaī waadete pōnēnāmaī iedāni. Ayæ æcānō iī inguipogaque ante nāni quēwēmāmo ante waadete pōnente ina māningā mōnō Mæmpo Wængongui nānō waadete pōnēnō ewocadāmaī quēwengā ingampa. ¹⁶Iī inguipoga iñōmō æbānō i, ante acæimpa. Edæ wænæ wænæ cædāni quiēmē beyæ nāni æinente wædō i, awinca inte adinque nāni æinente wædō i, ante wīi mōnō Mæmpo Wængongui pōnō cæcā ate æinēnānipa. Tōmēnāni, Māincoo nanguī ēamōni imōni aedāni, ante cædānipa. Ayæ, Nanguī cæmōni aedāni, ante cædānipa. Incæte tōmāā māniī nāni æinēnō wīi mōnō Mæmpo Wængongui pōnō cæcā ate æinente badānipa. Wæætē inguipoga iñōmō nē mā cædāni inte quiēmē wænæ wænæ nāni cæpāmo ante adinque wadāni dobæ wænæ wænæ cæinēnāni badānipa.

¹⁷Inguipoga mōnō quēwēñōmō incæ māninguipogaque ante quēwēnāni nāni cæinēnō incæ oo pōni dæ baquinō anguēñē. Wæætē waocā, Wængongui nānō angainō ante nē ēñente cæcā inte wantæpiyæ wænāmaī quēwencæcæimpa.

**Quinō nōingā ante impa,
quinō babæ ante impa**

¹⁸Wēñæmīni ēñēedāni. Iīnque baquiōnæ mōnō äōnæ oo batimpa. Māniōnæ iñōnte Codito ingante wacā nē piīnte cæcā iñōmō, Botō Codito imōpa, ante nē ānewēnongā ponguingā, ante ēñēmīnitapa. Edæ māninō mīni ēñēnīnō bai ñōwoōnæ incæ nanguī ināni Codito ingante nē piīnte cædāni iñōmō, Botō Codito imōpa, ante nē ānewēnōnāni inte edæ do pōnānitapa. Mānōmaī iī inique edæ, Iīnque baquiōnæ do bapa, ante mōnō ēñengæimpa.

¹⁹Mānināni iñōmō mōnō imonte emō cæte godānitapa. Incæte tōmēnāni wīi nō mōnō pōnencabo adocabo ināmaī inānitapa. Edæ mōnō pōnencabo adocabodāni inināni inte bai tōmēnāni edæ wadæ godāmaī inte mōnō tōnō ayæ a ongoncædōnānimpa. Wæætē do godāni adinque mōnō, Mānināni tōmānāni mōnō cabo ināmaī inānitapa, ante edonque pōni acæimpa.

²⁰Edæ ogui wapæ gadoncadāni encadāni bai mōnō Tæiyæ Wæmō inongā iñōmō edæ tōmengā Ōnōwoca ingante mīnitonga angā pō guicā ate mīnitō tōmāmīni tōmengā ingante entawēnīnque, Quinō nō i, ante ēñēmīnipa. ²¹Mīnitö imīnite yewæmōninque botö dica, Mīnitö, Quinō nō i, ante ēñēnāmaī imīnipa, ante yewæmōmogaa. Wæætē edæ, Mīnitö, Quinō nō i, ante ēñēmīnipa, ante adinque botö mānōmaī beyæ ante yewæmömopa. Ayæ babæ nāni ānīnō tōnō Wængongui nōingā nānō angainō tōnō ædō cæte guēa inguīnaa, ante ēñēmīni adinque botö mānōmaī beyæ ante yewæmömopa. ²²Babæ ante nē ānewēnongā æcānō ingantawo. Edæ Itota incæ wīi mōnō Codito ingaingā

ingampa, ante nē angä iñömö tömengä nē babæ anewēnongä ingampa. Mäningä wæætē, Botö Codito inömo imopa, ante Codito ingante nē piinte cæcä ingampa. Tömengä edæ mönö Mæmpo Wængonguï tönö tömengä Wengä Itota Codito nāna Mæmpocaya inate Baa angampa. ²³Ïi Wengä onguïñægä ingante Baa äninque, Itota incæ wïi mönö Codito ingaingä ingampa, ante nē äñäni iñömö ædö cæte Mæmpo Wængonguï nempo quēwēnönäni inguinānii. Wæætē tömengä Wengä ingante æcänö Ao äninque, Itota mönö Codito ingaingä ingampa, ante nē angä guiquēnē tömengä Mæmpo Wængonguï nempo nē quēwēnongä ingampa.

²⁴Minitö guiquēnē, Quinö angainö, ante wēēñēdē mini ēñengainö ante ñöwo godömenque minitö mimönē entawente quēwēedäni. Mäninö ante godömenque entawēmīni inte minitö Itota Codito tömengä Mæmpo Wængonguï nāna Mæmpocaya tömēna nempo cōwē quēwenguimīni iminipa. ²⁵Mönö imonte Wængonguï, Cōwē cæcæboimpa, ante cædinque iïmai angacäimpa. Minitö wantæpiyæ cōwē wænāmaï quēwencæminimpa.

²⁶Wadäni, Minitö incæ oda cæcæminimpa, ante nē cædäni iñönänite botö minitö iminite mäninö ante yewæmömopa. ²⁷Codito tömengä Önöwoca ingante do pönongä ewocaminipa. Tömengä ingante cōwē ewocamīni iñöminite wacä ædö cæte minitö iminite odömonte apænequingää. Tömengä Önöwoca incæ tömänö ante odömonte apæneçä ēñencæminimpa. Ayæ tömengä nänö odömonte apænedö iñömö nö pönī i inique edæ wïi babæ äninö impa. Inique minitö tömengä mänömaï nänö odömonte apænedinö baï cædinque godömenque mönö Itota Codito nempo quēwēedäni.

²⁸Mänömaï beyæ botö wēñæmīni baï imīni ēñēedäni. Tömengä nempo godömenque quēwēedäni. Edæ, Tömengä pongä mönö aquioñæ mönö guïñänämaï ingäimpa, ante

cædinque ayæ, Tömengä ponguioñæ mönö tömengä weca ongöninque guingo imönämaï ingäimpa, ante cædinque godömenque tömengä nempo quēwēedäni. ²⁹Edæ minitö, Itota Codito nö nänö cæte ingainö ante ēñēmīni inique edæ minitö iïmai ante adobaï do ēñēmaimīnipa. Quinö waa impa, ante nē cædönäni tömänäni mempoga ēñagainäni inte Wængonguï wēnāni inänipa.

Wængonguï wēnāni

3 ¹Mönö Mæmpo Wængonguï incæ æbänö mönö imonte nangui pönī nē waadete pönēnongä inte cægacäimpa, ante apænebo ēñēedäni. Edæ mönö imonte, Botö wēmīni imīni ämopa, ante angacäimpa. Inique näwangä mänimönö imompa. Inguipogaque quēwēnāni iñömö, Mönö Mæmpo Wængonguï ingante wïi adinque pönēnāmaï inänitapa. Mänömaï beyæ mönö imonte adobaï adāmaï inäni inte baï pönēnāmaï inänipa. ²Botö nē waademīni ēñēedäni. Nöwoyedē Wængonguï wēmö inömö inte mönö ayæ ate æbänö baquimöö, ante ayæ wïi edonque amompa. Wæætē, tömengä nänö pöönæ mönö aquioñæ tömengä nänö ingaï baï mönö adobaï bacæimpa, ante ædæmö ēñēmompa. Edæ tömengä æbänö ingaingä ingää, ante mönö edonque acæimpa. ³Edæ, Tömengä beyænque mänömaï bacæimpa, ante nē pönente todäni tömänäni, Itota Codito tæiyæ waëmö nänö ingaï baï mönö adobaï tæiyæ waëmö bacæimpa, ante nämä incæ cædänipa.

⁴Nē wēnæ wēnæ cædäni tömänäni Wængonguï nänö, Iïmaï cæedäni, ante nāni yewæmongainö ante Baa ante nē ēñänämaï cædäni inänipa. Edæ wēnæ wēnæ nāni cægainö incæ Wængonguinque ingante Baa ante nāni angainö impa. Mäninö ante nö ante impa. ⁵Minitö do ēñēmīnipa. Tömengä edæ mönö wēnæ wēnæ cægainö ante mönö imonte, Nïmpo cæbo quēwenguimīni, ante cæcæte ante

cædinque eñagacäimpa. Ayæ tömengä wænæ wænæ cædö entawênämaingä ingampa. ⁶Ayæ edæ tömengä nempo nè quëwënönäni tömänäni wii godömenque wænæ wænæ cædäni inänipa. Godömenque nè wænæ wænæ cædönäni guiquënë tömengä ingante adämaï inönäni inte pönênämaï ininäni inänipa töö. ⁷Wëñämïni eñeedäni.

Wacä minitö iminite, Wapiticæ gote oda cæquimïni, ante nè mäocæ cæcä ingante gomö aedäni. Wæætë, Quïnö waa impa, ante nè cæcä guiquënë tömengä Itota Codito nõ nänö cæte ingai bai adobaï nõ cædongä inongampa. ⁸Në wænæ wænæ cæcä guiquënë wænæ päingä bai inte adocä nempo quëwengampa. Edæ wëenëñedë wænæ awënë nänö wænæ wænæ cægai bai cöwë wænæ wænæ cæcampa. Mänömaï beyæ Wængongui Wengä iñömö wænæ awënë nänö wænæ wænæ cægainö ante wo ewencæte ante inguipoga ponte eñagacäimpa.

⁹Wængongui wënäni tömänäni wii godömenque wænæ wænæ cæquinäni inänipa. Edæ tömëmö guidimö bai minte bai cædinque Wængongui nänö quëwënö ante da pönongä æninque tömënäni cöwë entawente quëwënänipa. Tömënäni edæ Wængongui wënäni inte ædö cæte godömenque wænæ wænæ cæquinäni. ¹⁰Æcänö, Quïnö waa impa, ante nõ cædämaï inaa tömengä wii Wængongui wengä ingampa. Ayæ æcänö tömengä nänö tönïñacä ingante nè waadete pönênämaï inaa tömengä adobaï wii Wængongui wengä ingampa. Wængongui wënäni ædänidö inänii, ante ayæ, Wënæ wënäni ædänidö inänii, ante mönö mänömaï beyænque edonque pönï eñëmopma.

**Wacä ingä wacä ingä mönö
waadete pönengäimpa, ante**

¹¹Minitö mä mïni pönëñedë mïni eñengainö iïmaï ante impa. Wacä ingä wacä ingä mönö waadete pönengäimpa. ¹²Minitö Cäinö wodi bai wii iedäni. Mäningä edæ wænæ nänö päingä bai ingaingä inte tömengä nänö tönïñacä

ingante näëmæ wænongä wængacäimpa. Ayæ quïnante tömengä ingante wænongacäi. Edæ tömengä nämä nänö cæinö wænæ wænæ cæinonque iñonte, Tömengä tönïñacä nänö cæinö wæætë nõ cæinonque i, ante adinque mänömaï beyænque Cäinö wodi tömengä nänö tönïñacä ingante wænongacäimpa.

¹³Botö tönïñamini eñeedäni.

Inguipogaque quëwënäni minitö iminite ancaa pïinäni adinque minitö wæætë, Quïnante pïinäni, ante wædämaï iedäni. ¹⁴Mönö tönïñadäni inänite nè waadete pönëmö beyænque, Mönö nè wænguënëmö inte mönö wæætë mii quëwëmö imopma, ante edonque eñëmopma. Në waadete pönênämaï ingä guiquënë tömengä iñömö mönö wænguënëmämö cöwë ëmö cædämaï ingampa töö. ¹⁵Æcänö tömengä tönïñacä ingante pïina tömengä iñömö nè wænongä bai ingampa töö. Ayæ, Në wænongä inongä inte tömengä nänö wantæpiyæ wænämaï quëwenguimämö ante ædö cæte entawente quëwenguingäa, ante do eñëminipa.

¹⁶Näwangä waadete pönëninque æbänö cæquii, ante mönö iïmaï ante eñengäimpa. Edæ, Itota Codito nämä incæ mönö beyænque wængacäimpa, ante adinque mönö, Mänömaï waadete pönente cæquii impa, ante eñëmopma. Ininque mönö adobaï mönö tönïñadäni beyænque ante mönö nämä incæ Ao æninque wænguënëmö imopma. ¹⁷Mäincoo nè ëacä iñömö tömengä tönïñacä nänö quëwenguinö ante wii eyepë ëacä acä incæte tömengä ingante waadete cædämaï ingantawo. Edæ nè ëacä incæ ædö cæte Wængongui nänö waadete pönënö entawengä ingantawogaa. ¹⁸Wëñämïni eñeedäni. Mönö, Waodäni inänite botö waadete pönëmö imopa, ante tedemö incæte wii mäninö önöne mönö tededö beyæ mönö nöingä cæte waadete pönëmö imopma. Wæætë edæ waodäni beyæ godö cædinque mönö nöingä waadete pönengäimpa.

**Wængongui weca ongonte
mönö guinënämaï ingäimpa**

¹⁹Mänömaï cæmopma, ante adinque mönö, Wængongui nöingä nänö

angainō bai quēwēmō imompa, ante do ēñēmompa. Ayæ adobai, Tömengä weca mönō a ongōñedē nämä guiñēnāmai incæmōimpa, ante ēñēmompa. ²⁰Botō pante wæquinque wēnæ wēnæ cæbopa, ante mīmōnē nämä apænte ämō incæte iīmai ante adobai ēñēmompa. Wængongui edæ wīi mönō mīmōnē ēñēnō bai inongä inte tömengä godömenque nē ēñēnongä ingampa. Ayæ tömengä tömää ēñengaingä ingampa.

²¹Botō nē waademini ēñēedäni. Botō pante wæquinque wēnæ wēnæ cæbopa, ante mīmōnē nämä apænte änāmai imō ininque mönō Wængongui weca ongōninqe guiñēnāmai imaimompa. ²²Ayæ tömengä, iīmai cædäni, ante nänō wææ angainō ante ēñente cæmō ininque ayæ, Cæmō adinque tömengä tocæcäimpa, ante cæmō ininque tömengä ingante quiēmē beyæ ante ämō tömengä wæætē pönō cæcä æmaimompa. ²³Tömengä nänō wææ angainō iīmai impa. Botō Wengä Itota Codito emōwo ante pönēedäni. Ayæ tömengä mönō imonte, Botō wææ angainō bai wacä ingä wacä ingä waadete pönēedäni. ²⁴Mänömainō ante Wængongui nänō wææ angainō ante nē ēñente cædäni iñömō tömēnāni tömengä nempo quēwēnōnāni inānipa. Ayæ adobai tömēnāni tömengä ingante entawēnānipa. Wængongui tömengä Önöwoca ingante pönongä ænimō inte mönō mäningä tömengä nänō pönongaiwoca beyæ, Wængongui ingante entawēmō imompa, ante do ēñēmompa.

**Æcänō önöwoca ingante
ewocadäni, ante**

4 ¹Botō nē waademini ēñēedäni. Wadäni, Wængongui Önöwoca incæ mönitonga pō guicä ininque ewocamōni imōnipa, ante nē änāni incæte mīnitō wīi tömēnāni nāni änō pönēedäni. Wæætē, Tömēnāni önöwoca Wængongui weca owodinqe pöwocacantawo, ante ēñencæte ante apænte aedäni. Edæ Wængongui beyænque nē apænemōnipa,

ante nē babæ änewēnōnāni nanguī ināni imæca quēwēnāni weca godānipa. ²Mīnitō edæ, Māniwoca näwangä Wængongui Önöwoca ingantawoo, ante ēñencæte ante iīmai ante edonque pōni ēñencæmīnimpā. Edæ, Itota Codito Waocä ēñate pongaingä ingacäimpa, ante änāni adinque mīnitō, Tömēnāni tömānāni Wængongui weca nē pöwocacä ingante nē ewocadäni inānipa, ante ēñencæmīnimpā. ³Wæætē Itota ingantedō ante adodō ante nē änāmai ināni quiquēnē tömēnāni tömānāni edæ Wængongui weca pöwocacä ingante ewocadāmai inānipa. Tömēnāni nāni nē ewocadongä iñömō tömengä, Itota Codito Waocä ēñate pongaingä ingacäimpa, ante änāmai ingampa. Mäningä iñömō Codito ingante nē piinte cædongä iñömō tömengä poncæcäimpa, ante mīni nē ēñēningä ingampa. Nöwoönæ incæ tömengä do inguipoga mönō quēwēñömō iñömō pongä ataquēedäni.

⁴Wēñæmīni ēñēedäni. Wadäni, Codito ingante nē piinte cædōnāni iñönānite mīnitō Wængongui quimīni imīni inte godömenque tæi emōmīni imīnipa. Edæ Wængongui Önöwoca mīni nē ewocadongä iñömō tömengä godömenque nanguī tæi emongä iñongante wēnæ inguipogaque quēwēnāni nāni nē ewocadongä quiquēnē wædænque tæi emongä ingampa. Ininque mīnitō mänināni nē babæ änewēnōnāni inānite Baa ante cædinque godömenque tæi emōmīni inte gänä cædimīni imīnipa. ⁵Mänināni inguipoga beyænque quēwēnāni inte mänōmai beyæ inguipoga quēwēnāni nāni pönente änō bai tededäni iñönānite inguipogaque ante quēwēnāni adodāni inte tömēnāni inānite ēñēnānipa töö. ⁶Mōnitō Wængongui quimōni imōni iñömōnite, Wængongui ingante nē ate pönengä iñömō tömengä mönitō imōnite ēñengampa. Wæætē Wængongui wengä ināmai inongä quiquēnē tömengä mönō imonte ēñēnāmai ingampa. Mänōmai i ininque edæ waocä adocanque önöwoca

nöingä angä ingante ewocadongä incæ wacä önöwoca babæ angä ingante ewocadongä incæ mönö mäninö beyænque, Æwocadö iï, ante edonque põni ëñemompa.

**Wængonguï waadete
pönengaingä inte**

⁷Botö nê waademini ëñeedäni. Mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönengäimpa. Edæ mönö waadete pönönö incæ Wængonguï nänö da põnongainö impa. Tömänäni, Nê waadete pönänäni iñömö Wængonguï wëñäñäni näni mempoga ëñagaincabo inönäni inte Wængonguï ingaingä ingante ate bai pönänäni. ⁸Wæætë nê waadete pönänämaï inäni guiquënë tömënäni Wængonguï ingante wii ate bai pönänäni inänipa. Edæ Wængonguï nê waadete pönengaingä ingampa. ⁹Mönö imonte Wængonguï nänö waadete pönämämo iïmaï cæte odömongacäimpa. Tömengä edæ, Botö Wengä beyænque quëwencämïnimpa, ante cædinque tömengä Wengä adocanque ingante inguipoga mönö quëwëñömö da põnongä pongacäimpa. ¹⁰Æbänö waadete pönenguïi, ante iïmaï impa. Mönö wii Wængonguï ingante waadete pönënimö imompa. Wæætë tömengä mönö imonte waadete pönengä ingaingä ingampa. Ayæ, Mönö wënæ wënæ cægäinö ante mönö imonte Wængonguï piïnämaï incæcäimpa, ante idægoidi cæningä ingante wänönäni nänö wængai bai Wængonguï adobai mönö wënæ wënæ cægäinö beyænque tömengä Wengä ingante da põnongä põninqe mönö beyæ wæætë wængacäimpa.

¹¹Botö nê waademini ëñeedäni. Wængonguï edæ mönö imonte mänömaï nê waadete pönengaingä ingampa, ante adinqe mönö adobai wacä ingä wacä ingä waadete pönenguënëmö imompa. ¹²Mönö waocabo tömämö Wængonguï ingante cöwë adämaï imompa. Incæte mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönëmö ininque Wængonguï ingante

entawente quëwëmaïmompä. Ayæ adobai wacä ingä wacä ingä waadete pönëmö ininque tömengä põnö cæcä beyænque mönö tömengä nänö waadete pönönö ante eyepæ entawente quëwëmompä. ¹³Mönö tömengä nempo quëwëmö inte tömengä ingante adobai mönö entawente quëwëmompä. Wængonguï tömengä Önöwoca ingante mönö imonte põnongä ængamöimpa. Mänömaï beyæ mönö mäninö ante do ëñemompa. ¹⁴Mæmpo Wængonguï tömengä Wengä ingante äninque, Inguipoga quëwënäni tömänäni inänite bitö æmi beyænque quëwenguïnäni, ante cæcæbiimpa, ante da põnongä pongantapa. Pongä adinqe mönitö nê adimöni inte wadäni inänite mäninö ante apænemöni ëñencädänimpa. ¹⁵Æcänö, Itota Codito Wængonguï Wengä ingaingä ingampa, ante äna iñömö tömengä Wængonguï ingante entawente quëwengampa. Tömengä adobai Wængonguï nempo quëwengä ingampa.

¹⁶Ayæ mänii beyæ Wængonguï mönö imonte waadete pönengampa, ante mönö nê ëñënömö inte edæ ædæmö pönëmö imompa. Wængonguï iñömö nê waadete pönengaingä ingampa. Tömänäni nê waadete pönente quëwënäni iñömö tömënäni Wængonguï nempo quëwënäni. Wængonguï ingante adobai tömënäni entawente quëwënäni. ¹⁷Wængonguï nänö waadete pönönö ante ædæmö entawëmö ininque mönö godongämæ waadete pönëmö beyæ tömengä apænte anguiönæ iñonte guïñänämaï inguimö imompa. Edæ Mæmpo Wængonguï nempo Itota nänö quëwengäi bai mönö imæca quëwëninque adobai quëwëmö inte mäniñedë guïñänämaï inguimö imompa. ¹⁸Nê waadete pönengä iñömö tömengä guïñänämaï ingampa. Wæætë edæ tömengä nänö waadete pönönö æmäwö pæte bai eyepæ ba ininque tömengä nê waadete pönengä inongä inte ædö cæte guïñenguingäa. Nê guïñengä guiquënë tömengä nänö

pante wæwenguinö incæ do pante bai wæwengä ingampa. Tömengä nänö waadete pönönö ante wii eyepæ ba inique tömengä æmäwo pædämaï bai ingampa.

¹⁹Wængonguï edæ mönö imonte täno waadete pönengacäimpa. Mänömaï beyæ mönö wæatë waadete pönëmö imompa. ²⁰Botö Wængonguï ingante nê waadete pönëmö imopa, ante nê angä iñömö tömengä wæatë tömengä töninacä ingante nê piinte ingä inique tömengä babæ anewënongä ingampa. Edæ mäningä nänö töninacä ingante nê adingä incæ tömengä ingante waadete pönënamäi ingä incæte adocä Wængonguï ingante nê adämaï iningä incæ ædö cæte tömengä ingante waadete pönenguingä. ²¹Ayæ, Iïmaï cæedäni, ante Itota Codito mönö imonte iïmaï angacäimpa. Tömämäni Wængonguï ingante nê waadete pönëmini inte minitö töninadäni inänite adobai waadete pönenguënëmini iminipa.

**Inguipogaque nani quëwënö
ante mönö Baa angäimpa**

5 ¹Tömänäni Itota ingantedö ante, Mönö Codito ingaingä ingampa, ante nê pönënanäni inte Wængonguï wënäni nani mempoga ëñagaincabo inänipa. Ayæ tömänäni Mæmpocä ingante nê waadete pönënanäni iñömö tömënäni adobai tömengä Wengä ingante waadete pönënanäni. ²Mönö Wængonguï wënäni inänite waadete pönëmö imöo, ante ëñencæte ante iïmaï ante do ëñëmompa. Wængonguï ingante waadete pönëmö inique ayæ tömengä, Iïmaï cæedäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente cæmö inique mönö, Nê waadete pönëmö imompa, ante ëñëmaïmompä. ³Wængonguï ingante mönö waadete pönönö iñömö iïmaï ante impa. Wængonguï, Iïmaï cæedäni, ante nänö wææ angainö ante mönö ëñente cæcäimpa. Edæ mäninö ante, Iïmaï cæedäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente cædinque mönö wii teëmë mongænte bai baquinque cæmompä.

⁴Edæ Wængonguï wëmö mempoga mönö ëñagaincabo iñömö mönö tömämö inguipogaque ante nani quëwënö ante Baa äninque godömenque täi ëmonte gänä cæmompä. Inguipogaque ante nani quëwënö ante mönö godömenque täi ëmömämö iñömö iïmaï ante impa. Wængonguï ingante mönö wede pönönö beyænque mönö godömenque täi ëmömö inte gänä cæmompä. ⁵Inguipogaque ante nani quëwënö ante Baa ancæte ante æcänö godömenque täi ëmongä inte gänä cæcantawoo. Edæ Itota Wængonguï Wengä ingaingä ingampa, ante nê pönenganque tömengä godömenque täi ëmönongä ingampa.

**Wængonguï Wengä ingantedö
ante nö ante impa**

⁶Nê apænë guiite pongaingä iñömö nämä wepæ petæ petæ wæænte nê gogaingä iñömö mäningä iñömö Itota Codito inongä ingacäimpa. Tömengä wii apænenque inte pongacäi wæatë apænë inte ayæ nämä wepæ inte pongacäimpa. Ayæ Wængonguï Önöwoca incæ tömenganque mäninö ante, Nö ante impa, ante nê apænecä ingacäimpa. Edæ Wængonguï Önöwoca nê nöingä inongä ingampa. ⁷Edæ mëa go adoque inäni mänimpodäni, Nö impa, ante apænete bai nê änäni inänipa. ⁸Edæ Wængonguï Önöwoca incæ æpæ incæ wepæ incæ mëa go adoque mänimpodäni incæ, Nö impa, ante nê apænedäni më öñompa. Mänimpodäni iñömö quiëmë äninque adodö ante nê apænedäni inänipa. ⁹Quiëmë ante waocä incæ, Nö impa, ante nänö apænedinö ante do ëñëmompa. Quiëmë ante, Nö impa, ante Wængonguï nänö apænëgainö guiquënë godömenque waa pönä impa. Edæ Wængonguï tömenganque nänö apænëgainö impa. Edæ tömengä Wengä ingantedö ante Wængonguï, Nö pönä impa, ante nänö apænëgainö impa töö. ¹⁰Æcänö Wængonguï Wengä onguinængä ingante nê wede pönëna iñömö tömengä, Nö impa, ante Wængonguï

nänö apänegainö ante entawente quëwengampa. Wæætë edæ æcänö Wængongui nänö apänegainö ante wii pönëna guiquënë tömengä Wængongui ingantedö ante, Babæ änongå ingänö, ante në angä ingampa. Edæ Wængongui tömengä Wengä ingantedö ante, Nö impa, ante nänö apänegainö ante mäningä iñömö pönënamai ingampa töö. ¹¹Ayæ mäninö ante tömengä, Nö impa, ante nänö apänegainö ante iimai ante impa. Mönö imonte Wængongui, Mïni wantæpiyæ cöwë quëwenguinö, ante pönongä äntamompa. Mäninö mönö quëwenguinö ante tömengä Wengä në quëwëngongä inte mönö imonte pönongä änimö inte entawente quëwëmompa. ¹²Tömengä Wengä nempo në quëwengä iñömö tömengä wantæpiyæ nänö quëwenguinö do entawente quëwengampa. Wængongui Wengä nempo në quëwënamai ingä guiquënë tömengä wæætë wantæpiyæ nänö quëwenguinö änamai ingampa.

Wäö iinque nänö angainö

¹³Minitö Wængongui Wengä ëmöwo ante në pönëmini iñöminite botö mäninö ante yewämömo aedäni. Minitö edæ wantæpiyæ cöwë mïni quëwenguinö do entawente quëwëmini iñöminite botö, Ëñencäminimpa, ante yewämömopa.

¹⁴Iimai beyænque Wængongui weca guïñënamai pömö imompa. Mönö quiëmë æncæte ante tömengä ingante apänedinque tömengä nänö äno bai ante apänemö iinque tömengä mönö imonte ëñëmaingampa. ¹⁵Ayæ, Mönö imonte në ëñëngongä ingampa, ante ëñëmö iinque mönö, Quiëmë ante apänemö ëñëninque tömengä mäninö mönö äninö ante do pönongä æmö imompa, ante ëñëmaimompa.

¹⁶Minitö mïni tönïñacä wënæ wënæ cæcä incæ wii tömengä nänö æmæwo wænguinque wënæ wënæ cæcä aminitawo. Mänömai cæyongante në adingä iñömö mäningä beyæ ante Wængongui ingante apäñecæcäimpa. Apäñecä ëñëninque Wængongui

tömengä ingante wantæpiyæ nänö quëwenguinö pönongä æncæcäimpa. Edæ pancadäniya wënæ wënæ nani cædincoo mongænäni incæ wii tömënäni nani æmæwo wænguinque wënæ wënæ cædänipa, ante botö mäninänique inänitedö ante apänebopa. Wæætë edæ waocä Wængongui Tæiyæ Waëmö Önowoca ingante ancaa Baa Baa äninque tömengä nänö æmæwo wænguinque në wënæ wënæ cæcä ingampa. Iinque botö, Mänömai Baa äninque në wënæ wënæ cædingä beyæ ante Wængongui ingante apäñecæcäimpa, ante änamai imopa. ¹⁷Quiëmë wiwa cæmö mäninö tömänö wënæ wënæ mönö cædö impa. Wæætë wënæ wënæ cæmö incæte wii tömänö mönö wënæ wënæ cædö beyæ mönö në wænguënëmö bamompa. Pancaa beyænque në wænguënëmö bamompa.

¹⁸Wængongui wënäni nani mempoga ëñagaincabo iñömö godömenque wënæ wënæ cædämai inänipa, ante ëñëmompa. Edæ Wængongui Wengä ëñagaingä inte tömënäni inänite wææ cædongä ingampa. Ayæ wënæ incæ tömënäni inänite gampodämai inongä ingampa. ¹⁹Wængongui wëmö imö imompa, ante ëñëmompa. Wæætë wadäni edæ inguipogaque ante në quëwënanäni guiquënë tömënäni tömänäni wënæ awënë nempo quëwënanäni, ante ëñëmompa. ²⁰Wængongui Wengä do pongä ingacäimpa. Ayæ Wængongui në nöingä ingaingä ingante ate bai pönencäminimpa, ante cædinque tömengä mönö imö pönö odömongä ate ëñëmompa. Tömengä mänömai cæcampa, ante adobai ëñëmompa. Ayæ tömengä në nöingä ingaingä iñongante mönö tömengä Wengä Itota Codito nempo quëwëmompa. Itota Codito nö Wængongui ingaingä ingampa. Ayæ tömengä wantæpiyæ cöwë në quëwengä ingaingä inte pönö cæcä beyænque mönö adobai wantæpiyæ quëwëmö imompa. ²¹Botö wëñämïni bai imïni ëñëdäni. Wadäni, Mönitö wængonguiidi impa, ante nani cönönincoo weca godämai iedäni, ämopa. Mäninque ante yewämömopa.

2 Wäö

cadota ante nänö ayænta yewæmongainta

**Nöinö mönö änö ante ayæ mönö
waadete pönönö ante**

¹Minitö Wængongui ingante mini pönencabo iñöminite botö nê aabo Picæmo mini änömo inte yewæmömopa. Minitö badä nani wencabo bai iñöminite tömengä minitö iminite apænte ængacäimpa. Botö minitö iminite nö waadete pönëmopa. Wiï botonque waadete pönëmini inte wæætë mönö Codito nöingä nänö waa pöni angainö ante nê ëñëninäni adobai tömënanäni tömänäni nani nê waadete pönëmini iñöminite yewæmömo aedäni. ²Edæ mönö nê Nöingä nänö waa pöni angainö ante entawente quëwëmö inte mönö cöwë ñimpo cädämaï entawencæmöimpa. ³Nê Mæmpocä Wengä Itota Codito tönö Mæmpo Wængongui tömëna godongämæ waadete pönö cædinque, Quëwencæminimpa, ante mönö imonte waadete waa cæda beyænque mönö gänë entawencæmöimpa. Inique mönö nê nö pönëmö inte mäninö ante cöwë entawente quëwënömö inte mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönëmö incæmöimpa.

⁴Mæmpo Wængongui mönö imonte nänö, Iïmaï cædäni, ante nänö wææ angainö bai ëñente cædinque mini pönencabo iñömini botö, Pancadäniya nöinö cægonte bai quëwënanäni, ante ëñënimö inte nanguï tobopa. ⁵Nöwo iñömö minitö iminite ämo ëñëedäni. Minitö Wængongui ingante mini pönencabo iñömö wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni ämopa. Botö ñowo

mänömaï äninque wiï tömëmo wææ änö ante yewæmömopa. Wæætë Awënë do wææ nänö angainö ante wëenëñedë mönö ëñente ængainö ante adodö ante yewæmömo aedäni. ⁶Nê pönënanäni inänite mönö waadete pönönö iïmaï impa. Mönö Codito, Iïmaï cædäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente cædinque mönö quëwengäimpa. Minitö wëenëñedë do mini ëñëninö bai wææ äninque tömengä, Minitö cöwë waadete pönente quëwëedäni, angacäimpa.

**Waadäni oda cæcædänimpa,
ante nê cædäni**

⁷Waadäni edæ oda cæcædänimpa, ante nê cædäni nanguï inäni imæca quëwënanäni weca gote mä ongönänimpa. Mäninäni iñömö Itota Codito Waocä ëñate pongaingä ingampa, ante änämaï nê inäni inänipa. Æcänö tömënanäni bai nê ingä, Waadäni edæ nani oda cæquinque, ante nê cæcä ingampa. Ayæ, Botö Codito imopa, ante Codito ingante piinte cædongä ingampa. ⁸Minitö iñömö nämä wææ aedäni. Quiëmë cæcæte ante mini cædinö ante minitö, Wë womönämaï ingäimpa, ante cædinque wææ cædäni. Wæætë mini cædinö beyæ Wængongui nänö pönonguincoo tömancoo eyepæ pönongä æncæte ante cædäni.

⁹Nê pönengä Itota Codito nänö odömonte apænëgainö ante nê ëñëningä incæ wiï godömenque ëñente cædinque wadö ante wadæ gocä iñömö tömengä ædö cæte Wængongui

tönö godongämä quëwengüingää.
 Wæætë Itota Codito nänö odömonte
 apænegainö ante godömenque në
 ëñente cædongä iñömö tömengä iñömö
 Mæmpocä tönö ayä tömengä Wengä
 tönö godongämä quëwengampa.
¹⁰Wacä mīnitō weca pōnīnque mānīnō
 Codito odömonte apænedāmaī ante
 odömonte apænedāmaī ingampa, ante
 adīnque mīnitō tömengä ingante,
 Botō oncōnē pō guīie, ante änāmaī
 iedāni. Ayä, Waa quëwente pōmi, ante
 änāmaī iedāni. ¹¹Edæ adocä ingante
 æcänö, Waa quëwente pōmi, ante
 äna tömengä mäningä wënæ wënæ
 cæyongante tömengä tönö guëa cæte
 baī cæcampa.

Wäö iīnque nänö angainö

¹²Botō mīnitō iīmīnīte godömenque
 nangui äīnīnīte wæbo incæte mīncayonta
 inte wentamömä yewämöimä inte
 wiī yewämöinēmopa. Wæætë mīnitō
 weca ëñacæ pōinēmo imopa. Ayä
 mīnitō tönö awīncadō awīnca adīnque
 botō apæneinēmo imopa. Mänōmaī
 cædīnque botō, Mönō godongämä
 eyepä pōnī watapä tocæmöimpa,
 ante cæbopa. ¹³Mönitō tōnīñamīni
 ëñëedāni. Wængongui ingante möni
 pōnencabo tömengä nänö në ængaimōni
 inte mönitō iñömö mīni pōnencabo
 iñömīnīte, Waa quëwëedāni, ämōnipa,
 ante yewämömopa.

3 Wäö

cadota ante nänö tömanta yewæmongainta

Gayo ingante Wäö nänö waa apænedö

¹Gayo botö nê waadebi êñëmi. Bitö botö nê nö waadete pönëmi iñömite botö nê aabo Picæmo mini änömo inte, Acæbiimpa, ante yewæmömopa.

²Botö nê waadebi êñëmi. Tömëmi önöwoca incæ waa ewocate quëwëmi bai bitö baonga adobaï waa êñabi quëwencæbiimpa, äninque ayæ, Bitö quëwenguinö ante bitö cöwë waa pönï quëwencæbiimpa, ämopa.

³Mönö tönïñadäni pancadäniya iñömö pöninque, Gayo iñömö Itota Codito nö pönï nänö angainö ante cöwë nö pönëninque cæcampa, ante apænedänitapa. Ayæ, Gayo ñöwo godömenque nöinö cægonte bai quëwengä ingampa, ante apænedäni êñëninque nanguï pönï totabopa. ⁴Botö wëmini bai imini iminitedö ante, Itota Codito nö pönï nänö angainö bai tömënäni nöinö cægonte bai quëwënäni inänipa, ante apænedäni êñëninque botö godömenque watapæ toquinque impa.

⁵Botö nê waadebi êñëmi. Mönö tönïñadäni incæ bitö nê tæcæ adinäni inäni incæte bitö quinö tömënäni beyæ ante cædinque cöwë pönëninque ædæmö cæbi imipa. ⁶Codito ingante godongämæ möni pönencabo iñömonite mäninäni wæætë, Gayo nê waadete pönengä ingampa, ante mönitö imönite apænedäni êñentamönipa. Tömënäni Wængongui ingante nê cædäni inänipa cæbii. Bitö tömënäni inänite godö cæbi æninque gomonga godäni ininque waa imaimpa. ⁷Edæ tömënäni iñömö Itota emöwo beyænque tao godänitapa.

Mänömaï goyönänite nê êñënamäi cædäni dicæ pönönäni ænänitawogaa.

⁸Mänömaï beyæ mönö Wængongui nöingä nänö angainö ante tömënäni tönö godongämæ cæcæimpa, ante cædinque mäninäni bai inäni mönö oncö pönäni adinque mönö, Pö guiite cænte möedäni, angüenëmö imompa.

Diotedepeto tönö Deëmetedio

⁹Codito ingante mini pönencabo iñöminite botö minitö iminite do yewæmontabopa. Incæte Diotedepeto iñömö, Botö nê awënë imopa, ante nê cæinëngä inte mönitö imönite Baa äninque nänënë cæcä ingampa. ¹⁰Minitö weca botö pöninque tömengä quinö nänö cædö ante edonque pönï apænebo êñencæminimpa. Edæ tömengä mönitö imönitedö ante önonquedö ante wënæ wënæ apænecampa. Ayæ mäninö ante wii eyepæ impa, ante pönente ingä ininque tömengä edæ mönö tönïñadäni pönäni adinque, Pö guiite cænte möedäni, änämaï ingampa töö. Wadäni guiquënë, Pö guiite cænte möedäni, ancæte ante nê cæinënäni inänite tömengä adobaï, Cædämaï iedäni, ante wææ angä ingampa. Ayæ mänömaï cædäni adinque tömengä, Mönitö Codito ingante möni godongämæ pönencabo iñömonite minitö gobæwedäni, angampa cæbii.

¹¹Botö nê waadebi êñëmi. Quinö wënæ wënæ i adinque bitö adodö cædämaï ië. Wæætë quinö waa i adinque adodö cæe. Quinö waa impa, ante nê cædäni iñömö Wængongui wënäni inänipa. Quinö wënæ wënæ impa, ante

nē cædāni guiquēnē Wængonguī ingante adāmaī inānīpa.

¹²Deēmetedio ingantedö ante tōmänāni waa apændānīpa. Wængonguī nöingā nānō quēwēnō baī Deēmetedio adobaī nōinō cæte quēwēnongā ingampa, ante acæimpa. Mönitö adobaī tōmengā ingante ante waa apænemōni imōnīpa. Ayæ tōmengā ingantedö mönō äninō nō impa, ante do ēñēmīpa.

Wäö iinque nānō yewæmongainō

¹³Minitö iminite godömenque nanguī äinente wæbo incæ yewæmōingö inte

wentamömæ yewæmōimæ inte wīī yewæmōinēmopa. ¹⁴Wæætē bitö weca wantæ iñö pōninque botö äinēmo imopa. Pömo ate botö bitö tönö awincadö awinca adinque apænecæmōnaimpa.

¹⁵Bitö piyænē cæte quēwencæbiimpa, ämopa. Mönö æmigoidi iñömö quēwēnāni bitö imite, Waa quēwencæbiimpa, ante apændānīpa. Mönö æmigoidi bitö weca quēwēnāni tōmänāni inānite wæætē bitö adocanque ingante adocanque ingante apændinque, Waa quēwencæbiimpa, ante botö beyæ apænebi ēñencædānīpa, ämopa. Mäninque ante yewæmōmopa.

Codaa

cadota ante nänö yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante Codaa yewæmongampa

¹Botö Itota Codito ingante nê cædömo inte Tantiago töninabo Codaabo inömo imopa. Mæmpo Wængongui minitö iminite waadete pönëninque aa pecä pömini ininque minitö Itota Codito nempo nê ongömini iñöminite botö, Acæminimpa, ante yewæmömopa.

²Wængongui waadete pönö piyänë cæcä ininque minitö tömengä nänö gänë entawënö ædæmö entawëninque nanguï waadete pönente waa cæte quëwencæminimpa, ante yewæmömopa.

Babæ ante nê odömonte apænedäni (2 Pegodo 2.1-7)

³Botö nê waadedömini ëñeedäni. Botö, Codito ængä beyænque mönö quëwëmämo æbänö i, ante quingæ yewæmoncæte ante cæyöмотe wadäni wënæ wënæ cædäni ate wædinque botö, Minitö wææ cæedäni, ante yewæmonguënëmo batabopa. Wængongui quimö iñömonte tömengä iñömö, Wede mini pönëno ante pönömo æninque minitö cöwë wææ aaedäni, ante æmäwo pöni pædæ pönongä ænte entawëmompä. Ininque botö wæætë, Wede mini pönëno ante wææ cæcæminimpa, ante yewæmonguënëmo intabopa. ⁴Wængongui, Botö imote nê Baa änäni nani pante wæquinque wentamö mongänänipa, ante tömënanäni inänite apænte äninque piingampa, ante do yewæmongatimpa. Tömënanäni iñömö minitö weca do awëmö pönänipa cæminii. Wængongui

pönö waadete nänö cægäinö ante tömënanäni wapiticæ cædinque, Minitö baonque townenque mini cæinënö ante önonque cæcæminimpa, ante cædinque Wængongui waadete pönö cæcampa, ante babæ ante odömonte apænedänipa. Ayæ Itota Codito adocanque mönö Tæiyæ Awënë iñongante tömënanäni iñömö tömengä ingante Baa änänipa.

⁵Minitö wæætë tömänö ante ëñënimini iñöminite botö, Do mini ëñëninö ante wæætë wæætë adodö ante pönencæminimpa, ante cædinque adodö ante yewæmoncæ cæbo aedäni. Dodäni Equitobæ quëwëñönanite mönö Awënë ænte mäocä godäni ate tömengä nê wede pönënamäi inäni inänite edæ, Ömäe, ante capo wænongä wængadänimpa. ⁶Ayæ anquedoidi nê awëneidi inönäni incæ pancadäniya tömënanäni nani aagäinö incæ ñimpo cædinque tömënanäni nani quëwengaiñömö emö cædinque wadæ gogadänimpa. Adinque Wængongui, Botö apænte anguiönæ iinque bayonte tömënanäni inänite botö pancæboimpa, ante ñöwo iñömö gæguincamenca wodämäi inguimenca tæi goti wininque tömënanäni inänite wëmö iñömö mangui tee mönete wææ cæcampa. ⁷Ayæ Todömä iñömö quëwengainäni tönö Gömoda iñömö quëwengainäni eyequei godongämæ nani quëwengaincabo nani quëwengaincabo tönö adobaï wënæ wënæ cædinque nänöögängä inämäi iñongante godö möninque ayæ godömenque quingämë bai wiwa tote quëwengadänimpa. Mänömaï cæte quëwënanäni ate Wængongui angä

gonga wææ tí wocæno gonte æmæwo wængadänimpa. Mänömaï godö pangä nani wængai bai ante odömöninque Wængongui, Nè wænæ wænæ cædäni adobaï gonga cöwë yædæ yædæ bæcoyömö caate wæquïnänidö anguënë, ante mönö imonte odömoncæte ante cægacäimpa.

⁸Ayæ wiïmonte bai mä pönente në odömonte apænedäni iñömö ñowo minitö weca pöninque dodäni nani cægaï bai adobaï pönï cædänipa. Wiwa cædinque tömënäni wentamö mongænte bai edæ baö ñömængui ëñädänipa. Awënëidi inänite edæ Baa änanipa. Ayæ anquedoidi öönædë ñäö iñömö quëwënäni inänite edæ babæ äninque wænæ wænæ ante tedewënanipa. ⁹Incæte anquedo awënë Miiguedo incæ tömënäni piïnte nani tedewëno bai adobaï tededämaï ingacäimpa. Möïtee wodi baö ini adinque anquedo Miiguedo tönö wænæ awënë iñömö edæ, Æbänö cæquiï, ante guëadö guëa angadäimpa. Äñönote Miiguedo iñömö, Botö në apænte anguënëmo imopa diyæ anguïmoo, ante pönëninque guiñente wædinque wænæ awënë ingante, Wænæ wænæ cæbipa töö, ante piïnte änämaï ingacäimpa. Wæætë, “Wængongui incæ bitö imite Baa angä ëñencæbiïmpa,” angacäimpa. ¹⁰Ñowodäni iñömö tömënäni adämaï inte nani ëñänämaï inönö ante edæ piïninque do wiwa tedewënanipa. Wæætë babæidi nani ëñënonque ante ëñëninque tömënäni mäninonque ante nani cædö beyæ wænte nani ñömænguinque godömenque quingämë bai cædänipa.

¹¹Tömënäni edæ nani Ca ca wæquinque baquïnö anguënë. Caïnö wodi nänö gogainö incæ edæ do godänipa. Ayæ Badäö wodi, Nanguï æncæboïmpa, ante cædinque tömengä nänö oda cægainö incæ tömënäni iñömö adodö ante pogodo godinque, Godömenque nanguï æncæboïmpa, ante oda cædänipa. Ayæ Codee wodi, Awënëidi inänite wido cæcäëmpa, ante

nänö cægainö bai cædinque ñowodäni nani wænguinque adobaï cædänipa.

¹²Minitö waadete pönëninque godongämæ ponte cænömöni iñäni iñömö guiñänämaï inte adoyömö ponte cænänipa. Minitö tönö godongämæ ongönäni beyænque mini cabo wentamö baate bai ëmömöni awædö. Tömënäni, Nè aawëmöni imönipa, ante babæ apænedinque në cænänäni bai inäni inänite pædæ godönämaï inäni inte tömënäninque ade cænte bai cædinque wiï nöinö ante odömonte apænedänipa töö. Ayæ waodäni, Cöönæ cæ tobäimpa, ante wæyönänite boguïmancoo cöönæye ëmöñonte woboyæ pö wido cæ bai cædinque tömënäni nani, Pönömöni æncæminimpa, äninö ante pönönämaï inte edæ babæ cædänipa. Ayæ awæ incayedë ömæcawæ i adinque do bæ wite mempoga wæniwæ bai inäni inte tömënäni mempoga wænte bai inäni inte, Pönömöni cæncæminimpa, ante në babæ änewënäni inänipa. ¹³Ayæ gäwapæno tadömengadæ ompota öñöñö mängonta mängonta cædinque ompota yabæ tayönöi edonque öñö ai bai tömënäni wiwa cæyönäni wentamö nani entawënö adobaï edonque pönï ongö acäëmpa. Ayæ nëmö adodonque goquënë incæ oo tobæ wæænte wëmö ba bai tömënäni adobaï oda cæte wapiticæ godäni inte edæ tömënäni nani cöwë tadämaï wæwëginque mä mämönte bai iñömö edæ godäni inänipa.

¹⁴Ayæ Adäö wodi nänö mömoidi wææ nänö mömoidi wææ nänö mömocä ingaingä inte Ënoco iñömö tömengä Wængongui beyæ apænedinque dodäni babæ ante në odömonte apænedäni inänitedö ante iïmainö ante apænegacäimpa. “Mönö Awënë pongä apa quëwënänii. Ayæ tömengä quïnäni tæiyæ waëmö inäni adobaï miïdo ganca mänimpodäni pöñönänite adopo adopo edæ pö pö cædinque önompo tipæmpoga mänimpoga pönäni inte bacoo inäni mönö Awënë tönö godongämæ poncædänimpa. ¹⁵Tömengä mänömaï pöninque edæ

tömämö ïmonte apænte ancæcäimpa. Wængongui ingante nê Baa änanî inänite tömengä, Minitö minî wæwente baquinque botö ïmote Baa äninque edæ ëñënamäi cæminîpa töö, ancæcäimpa. Ayæ, Mîni nê Baa änoncabo inöminî inte mînitö minî wæwente baquinque edæ botö ïmote piïnte äninque wiwa äminîpa. Ämo ëñëmaiminîpa, ante edonque apæncæte ante mönö Awënë poncæcäimpa.” Mänömainö ante Ënoco wodi wëenënedë pönî angacäimpa. ¹⁶Nöwodäni æbämë cædäni incæ nê babæ ante odömonte apænedäni inömö, Quimæ quëwëë, ante piïninque piyænë cædämaï inänîpa. Taadö ante tömënanî nämä nänî cæinëwënonque ante tee empote godänîpa. Botö godömenque waa pönî cæbo aedäni, ante nämä ængö cædinque tedewänîpa. Ayæ, Wadäni mönitö wædö ante pönö cæcædänîmpa, ante babæ cædinque tömënanî wadäni inänite waa ate bai tededinque waa pönî cæte bai godö apænedänîpa cæminîi.

**Nê pönëminî inömö iïmaï
cæcæminîmpa, ante**

¹⁷Minitö guiquënë botö nê waademîni ëñëedäni. Mönö Awënë Itota Codito nänö nê da godongainäni incæ, Æbänö baquïi, ante nänî apænëgainö ante iïmainö ante pönëedäni. ¹⁸Tömënanî inömö mînitö iminite apænedinque, “Wodo iïmæca iinque bayonte edæ wadäni nämä nänî toinëwente godönö ante goquinäni incæ Wængongui ingante Baa ante badete toquinäni inönäni inte edæ do poncædänîmpa,” ante apænedäni ëñëminîtapa. ¹⁹Iinäni nê badete todäni inömö Wængongui Önöwoca ingante ewocadämaï inäni inte edæ nämä nänî cæinënö ante ëñente cædänîpa. Mînitö adocabomîni inöminite tömënanî, Nänëneto nänënë gocæminîmpa, ante cædinque pä cæte bai cædäni inänîpa.

²⁰Botö nê waadedöminî edæ iïmaï cæedäni. Mînitö mönö Tæiyæ Waëmö pönî inongä ingante wede pönëminî inte mäninö minî wede pönënö incæ dica tæi gö cæte ongonca bai impa.

Ante adinque mînitö oncö dicaboga mænonte bai edæ tæi piñäninque godömenque cæedäni. Ayæ Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ewocadinque mînitö, Tömengä æbänö angää, ante ëñëninque mäninonque ante Wængongui ingante apæneedäni. ²¹Mînitö, Mönö Awënë Itota Codito pönö waadete waa cæcä beyænque mönö wænämaï inte cöwë wantæpiyæ quëwengäimpa, ante æncæte ante wänö cömînitawo. Ininque Wængongui nê waadete pönengä nempo cöwë waadete pönëninque ongöedäni.

²²Pancadäniya guiquënë, Wabänö quëwenguïmoo, ante guïñente wæyönänite mînitö tömënanî inänite piïnte adämaï inte godö waadete waa cæedäni. ²³Pancadäniya guiquënë gonga bæcöyömö oo goquinäni imai impa, ante adinque mînitö wæætë, Quëwencædänîmpa, ante odömonte apænedinque tömënanî inänite ö æminî beyænque quëwencædänîmpa. Wadäni guiquënë wiwa cædäni inte nämä baö wentamö mongænte bai ëñayönänite mînitö, Näate wæcæ wæ, ante guïñente wædinque tömënanî weocoo nänî näadincoo incæ gampodämaï inte tömënanî beyæ wæætë waadete godö waa cæedäni.

**Wængongui waëmö pönî
ëmönongä ingampa, ante**

²⁴Mînitö tæ go wæænte bai oda cædämaï incæminîmpa, ante Wængonguinque eyepæ pönî inongä inte töö æmængä ate mînitö adiyæ ongonte bai wede pönencæminîmpa. Ayæ tömengä adocanque eyepæ pönî cædongä inte pönö badongä ate mînitö waimîni bamîni ininque mînitö nanguï pönî minî watapæ toquinque tömengä nänö nãö ëmöñömö ænte mæicä æicæminîmpa. ²⁵Wængongui adocanque pönî inongä inte mönö ïmonte, Quëwencæminîmpa, ante nê Ængaingä ingampa. Ininque Itota Codito mönö Awënë nänö cægainö beyænque eyepæ bate quëwëmö inömö mönö iïmainö

ante apænecæimpa. Wængongui ēñēmi.
 Bitō badongaincoo ðæ añonte wēēnē
 imāmoque iñonte ñōwopāmo iñonte
 wapāmo miimāmo iinque bayonte
 bitō adobique cōwē ñāō entawente

tæi emōninque Awēnē nē tæi piñæmi
 inōmi inte tōmāo iñōmō quēwēnāni
 inānite nē Anōmi imidō anguēnē, ante
 mōnō apænecæimpa. Mānōmai baquīnō
 anguēnē, ante botō, Amēē, amopa.

Wäo ingante Itota Codito Nänö Odömongainö

**Wäo wiiimonte bai nänö
adi, ante yewämongainö**

1 ¹Wëenënedë quinä wë wodonte bai ingatimpa, ante Itota Codito nänö odömongainö ante yewämonte impa. Wængongui iñömö, Wantä iñonte quinä bai baquii, ante, Itota tömengä ingante në cädäni inänite odömoncäcäimpa, ante cädinque Itota Codito ingante edonque odömongä agacäimpa. Ayä Itota Codito wæætë tömengä anquedo ingante, Bitö Wäo botö në cäcä weca godinque odömömi acäcäimpa, ante da pönongä ponte odömongä atabopa. ²Botö Wäömo guiquënë, Quinä botö adinö tömänö incä nö impa, ante yewämömopa. Mäninö Wængongui nänö angainö ante Itota Codito incä botö imote edonque odömongä adimo inte botö adobaï wiiimonte bai tömänö botö adinö ante, Nö impa, ante yewämömopa.

³Wængongui beyä botö apänedö ante ii yewämointaa yewämömopa. Mänintaa adinque në apänedäni nänö toquinque. Ayä mäninta botö yewämöninö ante ëñente cädäni nänö toquinque. Edä iimaï baquionä wantä iñö oo baquinä anguënë.

**Godongämä nani pönencabo
tiäte ganca inäni beyä Wäo
yewämongampa**

⁴Botö Wäömo inömo imopa. Atiabæ iñömö wayömö wayömö incä Codito ingante godongämä mini pönencabo önompo ämëmopoque go mencabomäniya acämäinimpa, ante botö yewämömopa.

Mönö Mämpo Wængongui wëenënedë në quëwengainä inte nïwo quëwengä incä ayä wantäpiyä quëwencäcäimpa. Tömengä Önöwoca incä önompo ämëmopoque go mëwoga önöwocaidi bai ëwocadongä inte Wængongui nänö aacä tæ contayömö tæcætawë inö në ongongampa. Ininque Mämpocä tönö tömengä Önöwoca waadete pönö cæda ate minitö gänë entawencämäinimpa.

⁵Ayä adobaï Itota Codito edä Wængongui ingantedö ante cöwë ædämö pönö apänedongä inte wängä ate täno nänö ömëmongaingä ingampa. Tömengä tömämac awënë odeyëidi nänö Täiyä Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä adobaï mönö imonte në waadete pönönongä inte mönö wënë wënë cægäinö adinque tömengä wepä inte mënongacäimpa. Tömengä adobaï waadete pönö cäcä ate minitö gänë entawencämäinimpa, ämopa.

⁶Ayä Itota, Botö Awënë Odeyëbo nempo quëwëninque minitö botö tönö godongämä aamini bacämäinimpa, ante pönö badongacäimpa. Ayä, Botö Mämpo Wængongui ingante cäcämäinimpa, ante Itota pönö cäcä ate mönö Wængongui qui, ante në godömö bagaimö imopa. Tömengä nää bai ëmöñongante mönö waocabo tömenganque ingante waa acäimpa. Tömenganque cöwë në tæi piñänongä inte quingämenque quëwënanäni iñönänite tömengä tömänäni Awënë inongä ingampa, ante mönö cöwë angäimpa, ante Amëë, ante ämopa.

⁷Ëñëedäni, tömengä edä boguimancodë wæäñongante,

tömänäni tömengä ingante
acädänimpa.

Tömengä ingä nē timpogainäni
incæ adobai tömengä ingante
acädänimpa.

Ayæ tömämaë quëwënäni tömänäni
tömengä ingante adinque Ca ca
wæcädänimpa.

Mänömai baquinö angüenë, ante
botö, Amëë, ämopa.

⁸Wængongui Awënë adocanque
Tömää nē Cægainingä inte iïmai angampa.
“Botö Tänäbo ingaimo inte Tömämo
inguïmo ïmopa.” Mänömainö ante nē
angä iñömö tömengä wënenëdë do
quëwengainingä inte ñöwo quëwengä incæ
ayæ wantæpiyæ quëwencæcäimpa.

**Itota Codito nē ñäö bai ëmongainingä
ingante Wäö nänö adö**

⁹Botö Wäömo inömo ïmopa. Minitö
töniñabo inte botö minitö tönö Awënë
Odeye Itota nempo quëwëninque mönö
tömengä tönö godongämä aamö inömö
ïmopa. Botö minitö tönö godongämä
wæwëmö ïmö incæte mönö wæntæye
inämai inte ee cæmompä. Wængongui
nänö angainö ante apænedinque ayæ,
Itota mönö Codito inongä ingampa, ante,
Nö impa, ante botö apænedö beyænque
botö wää tëiwänë Patömoto iñömö tee
mönete bai quëwentabopa.

¹⁰Wængongui Awënë itädë iñonte
Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca
incæ botö ïmote bæi ongonte bai
cæyongä botö önöñabæ inö adocanque
tedepämo todompeta nani ancadeca we
önte bai yedæ tē ëñentabopa. ¹¹Iïmai
angantapa. “Bitö quinö wiïmonte bai
abii, ante yewæmöintaa yewæmöe.
Yewæmöninque wayömö wayömö
incæ Codito ingante godongämä nani
pönencabo önompo æmæmpoque go
mencabodäniya iñönänite tömënäni
inänite da godöe,” ante angantapa.
“Epeto quëwëñömö quëwënäni
Ætämidoäna quëwëñömö quëwënäni
Pedegämo quëwëñömö quëwënäni
Tiatida quëwëñömö quëwënäni Tadoditi
quëwëñömö quëwënäni Pidadedepia

quëwëñömö quëwënäni ayæ Daoditea
quëwëñömö quëwënäni Codito ingante
godongämä nani pönencabo nani cabo
nani cabo iñönänite bitö tömënäni
inänite iï bitö yewæmöninta da godömi
æncädänimpa.”

¹²Äñongante botö, Æcänö äna
ëñëmoo, ante dadi ëmænte atabopa.
Dadi ëmæñömote yædo concædi ti
wodönoincade oodo inte badöincade
önompo æmæmpoque go mäa ganca
ongoncade atabopa. ¹³Ayæ yædo
concædi ti wodönoincade ongöñömö
adoyömö tæcæguedë adocanque nē
Waocä ëñagainingä bai inte ongongä
atabopa. Tömengä doyæncoo önöwa
ganca incoo mongæninque ayæ
tæcæenëmä inö pacadeyænta oodo
inte badöi ëenëmængä ingantapa.
¹⁴Tömengä ocabo tönö ocagui iñömö
dayö näämænta pöni ëmö bai adobai
encadinque yoguimö ñäö pöni ëmö bai
adobai ñäö bai encacä ingantapa. Ayæ
tömengä awinca incæ gonga wo bæcote
bai ëmongä ingantapa. ¹⁵Tömengä
önöwa incæ yaëmenta bodonte nani
änö gongapamö guii ocoi äñonte
ñäö ëmö bai tömengä adobai ëwacä
ingantapa. Tömengä tedeyongä æpæ
mä conta goyonte æpæ tē bai adobai
tē ëñentabopa. ¹⁶Tömengä önönempe
tömempo incæ nëmöidi æmæmpoque go
mäa ganca næængantapa. Ayæ tömengä
önöne inö yaëmë tipængaa waingamë
engamë ënedinque yædæ tadete
ongongantapa. Ayæ tömengä awinca
incæ nænque nanguï tamonte bai ñäö
bai ëmongantapa.

¹⁷Tömengä ingä adinque botö
tömengä önöwa inö wænte bai tæ
gowææntabopa. Tæ gowææñömö
tömengä önompo tömempo inte botö
ïmote gampodinque “Bitö guïñänämai
incæbiimpa,” ante äninque edæ, “Tömää
badönämai iñedë botö Do Quëwengaimo
ïmopa. Ayæ tömäa iinque bayedë
incæ botö Ayæ Pöni nē Quëwëmo
incæboimpa,” ante angantapa. ¹⁸Edæ
“Botö nē Quëwengaimo inömo inte nē
wænïmo incæ ñäni ömæmonte cöwë

wantæpiyæ quëwëmo inömo imopa. Waodäni në wænte godinäni nani wænte ongöñömö ongöñönänite botö, Cöwë wænämaï quëwencæminimpa, ante botö tæi piñæmämo inte në æmo imopa.

¹⁹“Mänömaï beyæ bitö wiiimonte bai bitö adinö ante quinö ñöwo i, ante quinö iincayæ ate baquii, ante yewæmoe ämopa. ²⁰Mänii nëmöidi önompo æmæmpoque go mä ganca botö önönempe tömempo incæ mä öñoncoo bitö adincoo ante, Æbänö i, ante bitö ëñenämaï inönö ante botö edonque pöni apænebo ëñencæbiimpa. Botö imote godongämæ nani pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñönänite tömënäni inänite në aadäni bai nëmöidi inänipa. Ayæ yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mä ganca ongoncadedoo bitö adincoo ante, Quinö bai inänii, ante botö adobai bitö imite edonque pöni apænebo ate në ëñemi bacæbiimpa. Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñömö tömënäni yædo concædi ti wodönoincade bai adobai inänipa,” ante Waocä në ëñagaingä iñömö botö imote apænecäiimpa.

Godongämæ nani pönencabo tiæte ganca inäni inänite Itota nänö änö

*Epeto iñömö quëwëñäni
inänite Itota nänö änö*

2 ¹Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Epeto iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo inänite në aacä acæcäiimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmoe ämopa. ‘Botö edæ nëmöidi önompo æmæmpoque go mä ganca botö önönempe tömempo në näæmo imo inte botö adobai yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mencadea incade ongöñömö adoyömö tæcæguedë në cægömo imopa.

²“‘Minitö æbänö cæminii, ante do ëñemopa. Edæ nanguï pöni cædinque

minitö wæntæye inämaï inte ee cæminipa. Minitö wiwa cædäni inänite Baa ante quëwëminipa, ante do ëñemopa. Ayæ Wængongui nänö në da godongaimöni imönipa, ante në änäni incæte inämaï iñönänite minitö, Nawangä inänii, ante ëñencæte ante apænte adinque, Tömënäni babæ änänipa, ante ëñente wæminitapa. ³Minitö wæntæye inämaï inte ee cæmini iminipa. Ayæ botö ëmowo apænete beyænque wæwëmini incæte godömenque godömenque cædinque minitö mimönë nangæ badämaï iminipa, ante do ëñemopa.

⁴“‘Incæte adoque pöni mini cædinö wii waa abopa. Minitö edæ wii wëñëñedë bai ædæmö waadete pönëmini iminipa, ante awædö.

⁵Edæ minitö waa cædimini imini incæte ñöwo wæætë wënæ wënæ cæmini bamini awædö. Mäninö ante pönëedäni. Mänii mini wënæ wënæ cædinö ante, Anca wæwente awædö, ante pönente ñimpo cædinque minitö wëñëñedë mini waa cægai bai adobai cæte quëwëedäni ämopa. Ämo ëñëñinque minitö mini wënæ wënæ cædinö ante wædämaï imini adinque botö minitö weca pömaimopa. Pöninque mini yædo concædi ti wodönoincade nänö ongöñömö ongöñonte botö ö ænguimodö

anguënë. ⁶Incæte adoque mini cædinö guiquënë waa abopa. Minitö edæ Nincodaitaidi nani änäni nani cædö ante adinque piinte iminipa. Botö adobai tömënäni nani cædö ante adinque piinte imopa.

⁷“‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængongui Önowoca quinö angää, ante tömengä nänö änö ante në ëamonca imini inte ëñëedäni. Wængongui waa gönea iñömö mäniñömö adowænque quëwenguiwæ pædiwæ iwæmpa. Tæi ëmonte në gänä cædäni inänite botö iñömö, Mäniwæ inca cæncæminimpa, ante pædæ godoncæboimpa,’ ante mäniñque

ämopa,” ante Waocä nê ëñagaingä
iñömö botö imote apänegacäimpa.

**Ætämüdöna iñömö quëwëñäni
inänite Itota nänö änö**

⁸Ayë adocä godömenque
apäñecantapa.

“Ætämüdöna iñömö Wængongui
ingante godongämë nani pönencabo
inänite nê aacä acäcäimpa, ante botö
änö ante iimaï yewämöe ämopa.

“Tömää badönämaï iñedë botö Do
Quëwengaïmo imopa. Ayë tömäa
iinqe bayedë incä botö Ayë Pöni
nê Quëwëmo incäboimpa. Botö nê
wänimo incä ñowo wæætë ñäni
ömämongaïmo imopa.

⁹“ Minitö wëwëmini inte adobai
ömæpomini iminipa, ante botö do
ëñëmopa. Incæte minitö nö ëamini
iminipa. Oodeoidi pancadäniya,
Mönitö Wængongui ingante möni
pönencabo imönipa, ante nê änäni
incæte wii mänömaï inänipa.
Tömëñäni minitö iminite ancaa
piinte babæ änewëñäni inänipa, ante
botö do ëñëmopa. Mäninäni iñömö
Tatäna ingante nani ëñencabo inte
mänömaï cädänipa töö. ¹⁰Minitö
quïnö beyë wæwencæ cæmini imini
incæte guiñëñämaï iedäni. Tatäna
incæ, Æbänö cæminii, ante acæte ante
cæcä beyænque waodäni pancaminiya
iminite tee mönecädänimpa.
Önompö tipæmpoga eönæ iñonte
wæwenguïmini iminipa. Ininque
minitö mini wænguinque wæmini
incæ cöwë pönëninque ædæmö
cæedäni. Mänömaï nê cæmini ininque
botö, Mini cöwë quëwenguinta, ante
poganta bai minitö iminite pönömo
æmaïminipa.

¹¹“ Wayömö wayömö incæ botö
imote godongämë nani pönencabo
inänite Wængongui Öñowoca quïnö
angäa, ante tömengä nänö änö ante
nê ëamonca imini inte ëñëedäni.
Wadäni adopoque wëninque nani
mempoga wænguïmämo bai tæi
ëmonte nê gänä cädäni iñömö wæætë

mempoga wänämaï incädänimpa,
ante mäninque ämopa,” ante Waocä
nê ëñagaingä iñömö botö imote
apänegacäimpa.

**Pedegämo iñömö quëwëñäni
inänite Itota nänö änö**

¹²Ayë adocä godömenque
apäñecantapa.

“Pedegämo iñömö Wængongui ingante
godongämë nani pönencabo inänite
nê aacä acäcäimpa, ante botö änö
ante iimaï yewämöe ämopa. ‘Botö
edæ yaëmë tipængaa waingamë
engamë näæmo imopa.

¹³“ ‘Ædönö quëwëminii, ante botö do
ëñëmopa. Tatäna containpa ongonte
nänö aayömö adoyömö minitö
quëwëmini imini incæte botö imo edæ
ñimpo cädämaï quëwëmini iminipa.
Mini quëwëñömö Tatäna adoyömö
quëwengä ininque, Antipato edæ botö
änö ante cöwë pönëninque ædæmö
apänedongä iñongante mäniñömö
quëwëñäni tömengä ingante
wänönäni wængantapa. Tömengä
wæñedë incæ minitö botö imote edæ,
Dicæ pönëmogaa, änämaï iminipa.

¹⁴“ ‘Incæte pancaa mini cædinö
wii waa abopa. Edæ pancaminiya
docä Badäo nänö odömönte
apänegainö ante ëñëwëmini awädö.
Tömengä iñömö, Badaco godö cæcä
beyænque idægoidi tee tëwate bai
oda cæcädänimpa, ante cædinque
adocä Badaco ingante odömönte
apäñecä ëñente cægacäimpa.
Wadäni, Mönitö wængongui cængui
impa, ante nani cönöni ante, Minitö
cæedäni, ante Badaco iñömö idægoidi
inänite odömönte apänegacäimpa.
Ayë onquiyëñäni tönö godö
towente cæedäni, ante odömönte
apänegacäimpa. ¹⁵Ayë pancaminiya
adobai Nincodaitaidi nani odömönte
apänedö ante ëñëwëmini awädö.
¹⁶Mänömaï beyë mini wënæ wënæ
cædinö ante, Ancaa wæwente awädö,
ante pönente ñimpo cæedäni. Minitö
mini wënæ wënæ cædinö ante

wädämaï imïni adinque botö wantæ
iñonte mïnitö weca põmaïmopa.
Pöñinque tõmënäni nãni odömonte
apænedö ante nê ëñewënäni iñönãnite
botö önöne incæ yaëmë ënedinque
yædæ tadedinque guëädö guëa
cæcæboïmpa.

¹⁷“Wayömö wayömö incæ botö
imote godongämæ nãni põnencabo
inãnite Wængonguï Öñowoca quïnö
angää, ante tõmengä nãnö äñö ante
nê ëamonca imïni inte ëñeedäni.
Tæï emonte nê gånä cædäni inãnite
cænguï mänää nãni angainö botö wê
wodöni cænguï iñonte godömo ænte
cæncædänïmpa. Adodäni inãnite
adobaï dica näämæntaca godömo
æncædänïmpa. Wa ëmowo ante
pemöñinque mänincaa yewæmonte
ingæïmpa. Nê ænãnique mäniwo
ëñënäni inãnipa,” ante mäñinque
ämopa,” ante Waocä nê ëñagaingä
iñömö botö imote apænegacäïmpa.

**Tiatida iñömö quëwënäni
inãnite Itota nãnö äñö**

¹⁸Ayæ adocä godömenque
apæñecantapa.

“Tiatida iñömö Wængonguï ingante
godongämæ nãni põnencabo inãnite
nê aacä acæcäïmpa, ante botö äñö
ante iïmaï yewæmoe ämopa. ‘Botö
edæ Wængonguï Wëmo inömo imopa.
Botö awinca incæ gonga wo bæcote
baï nê ëmömo imopa. Botö önöwa
incæ yaëmenta bodonte nãni äñö baï
ñäö baï nê ëwabo imopa.

¹⁹“Mïnitö æbänö cæmïni, ante mïni
waadete põñenö ante mïni wede
põñenö ante wadäni inãnite mïni waa
cædö ante botö do ëñëmopa. Mïnitö
wæntæye inãmaï inte ee cædinque
godongämæ cæmïni imïnipa, ante
ayæ, Wëenëñedë do waa cædimïni
inte ñöwo godömenque waa cæmïni
imïnipa, ante adobaï do ëñëmopa.

²⁰Incæte adoque põni mïni cædinö
wii waa abopa. Onquiyængä Etabete
nê ëmongä iñömö edæ, Wængonguï
beyæ nê apænebo, ante nãmä incæ

nê angä ingante wido cædämaï
imïni inte wæætë tõmengä ingante
ayæ godömenque Ao äminipa
töö. Iñæmpa tõmengä iñömö botö
imote nê cædäni inãnite nãnö
odömonte apænedö beyænque oda
cæte gocædänïmpa, ante cæcä beyæ
tõmënäni onquiyænäni tönö godö
towente cædänipa. Wadäni, Mönitö
wængonguï cænguï ïmpa, ante nãni
cönöni cænänipa töö. Mänömaï
cæcædänïmpa, ante mäningä
onquiyængä odömonte apæñecäïmpa.

²¹“Tõmengä nãnö towente
cædimämo ante, Botö wënæ wënæ
cæbo inte ancaa wæwente awædö,
ante põñente wabänö ñïmpo
cæquingää, ante botö tõmengä ingante
ee pänämaï intabopa. Incæte tõmengä
nãnö wënæ wënæ cædö ante wädämaï
quëwængä ingampa. ²²Iñinque botö,
Tõmengä ingante cæbo beyænque
wënæ wënæ bate wæwencæcäïmpa,
ante cæcæboïmpa. Ayæ tõmengä
nãnö odömonte apæñedinö baï nê
ëñente cædäni iñömö tõmengä tönö
nãni guëa godö möwëñinö ante,
Mönitö wënæ wënæ cæmïni inte
ancaa wæwente awædö, ante põñente
ñïmpo cædämaï inãni iñinque
tõmënäni inãnite adobaï botö cæbo
beyænque nanguï wënæ wënæ bate
wæwëmainänipa. ²³Tõmengä wënäni
inãnite wænömo wæncædänïmpa.
Iñinque wayömö wayömö incæ botö
imote godongämæ nãni põnencabo
tömancabodäniya iñömö, Botö incæ
tõmënäni nãni mïmöno tönö ocaidë,
Æbänö põñenänii, ante nê ëñëmo
inömo imopa, ante ëñencædänïmpa.
Ayæ mïnitö cædi baï ante adinque
botö wæætë adobaï mïnitö tõmämïni
imïnite cæcæboïmpa.

²⁴“Wamïni pancamïniya guiquënë
Tiatida iñömö quëwëmïni inte
mäningä onquiyængä nãnö odömonte
apænedö ante mïnitö nê põñenãmaï
imïnipa. Ayæ Tatäna wê wodonte
nãnö angainö ante ëñënãmaï
imïnitapa. Iñinque botö mïnitö

īminite iīmaī āmopa. Mīnitō teēmē mongæncōo mongænte gote bai wædāmaī incæmīnīmpa, ante wadō ante ānāmaī incæboīmpa. ²⁵Wæætē botō ocæ ēmænte wæanganca mīnitō edæ do mīni pōnēnō ante nīmpo cædāmaī iedāni. Mānīnque āmopa. ²⁶“ Inguipoga iīnque baganca ædānidō botō ānō nē cædōnāni inte tæi ēmonte nē gānā cædāni inānite botō pōnō cæbo ate tōmēnāni nāmā tæi pīñænāni badīnque tōmāmæ quēwēnāni inānite nē ānāni bacædānīmpa. ²⁷Botō Mæmpo botō imote pōnō cæcā beyænque Awēnē badīnque nāmā tæi pīñænte inte nē āmo bai botō adobaī tōmēnāni inānite pōnō cæbo beyænque awēnēidi badīnque aacædānīmpa. Tæiyæ awēnē tōmengā nempo quēwēnāni inānite aacā bai tōmengā iñōmō tōmāmæ quēwēnāni inānite, iīmaī cæedāni, ante aacæcāīmpa. Dai inte bæte cængæmō tæi ænacā nancate bai cædīnque tōmengā adobaī wabæca wabæca quēwēnāni inānite nangui pante cæcæcāīmpa. ²⁸Mānīnāni inānite botō adobaī wadaamō nāō bayonte apāimō incæ godōmo æncædānīmpa. ²⁹“ Wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo inānite Wængongui Ōnōwoca quīnō angāā, ante tōmengā nānō ānō ante nē ēamonca iīmīni inte ēñēedāni,’ ante mānīnque āmopa,” ante Waocā nē ēnagaingā iñōmō botō imote apænecacāīmpa.

Tadoditiidi inānite Itota nānō ānō

3 ¹Ayæ adocā godōmenque apænecantapa.

“Tadoditi iñōmō Wængongui ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē aacā acæcāīmpa, ante botō ānō ante iīmaī yewæmōe āmopa. ‘Wængongui Ōnōwoca incæ ōnompō æmæmpoque go mēwoga ōnōwocaidi ēwocadongā ingampa. Botō iñōmō tōmengā ingante nē ēwocate

quēwengaimo inte nēmōidi ōnompō æmæmpoque go mēa ganca ināni nē næænte ingaimo imopa.

“ ‘Iinque, Mīnitō æbānō cæmīnīi, ante do ēñēmopa. Mīnitō mīimīni quēwēmīnīpa, ante wadāni apænēdāni incæte mīnitō wīi waa cæte quēwēmīni inte do wængaināni bai imīnīpa tōō. ²Edæ, Botō Wængongui ayongā mīni cædīnō wīi eyepæ cæmīnīpa, ante adīnque botō, Nāni ōmæmōedāni, ante āmopa. Nāni ōmæmōinque mīnitō, Ayæ mīīnāni quēwēnāni incæ nē wæncæ cædāni bai badāni incæte tōmēnāni wænāmaī inte wæætē tæimō bacædānīmpa, ante cæedāni. ³Mānōmaī beyæ, Quiēmē do ænīmīni bai iīmīnīi, quiēmē ante do ēñēmīnīi, ante mānīnō ante wæætē adodō ante pōnēedāni. Pōnēnīnque mīnitō mānīnō ante ēñente cæedāni. Ayæ mīni wēnæ wēnæ cædīnō ante, Ancaa wæwente awædō, ante pōnente nīmpo cæedāni. Wæætē mīnitō wīi nāni ōmæmonte bai iīmīni ate wædīnque botō incæ mīnitō weca awēmō nē ængā bai pōmaimopa. Ayæ, Awēmō nē ængā æyedēnō ponguingāā, ante ēñēnāmaī ināni bai botō adobaī mīnitō ēñēnāmaī iñōmīni mīnitō weca awēmō ponguīmo apa quēwēmīnīi. ⁴“ ‘Incæte Tadoditi iñōmō mīni quēwencabo iñōmīnite pancadāniya tōmēnāni weocoo wentamō nāmōnāmaī bai iīnāni inte nē waa cæte quēwēnānīpa. Mānīnāni waa cæte quēwēnāni beyæ eyepæ inōnāni inte weocoo nāāmæntacoo mongænte botō mīñæ gocædānīmpa. ⁵Nē tæi ēmonte gānā cædāni iñōmō adobaī weocoo nāāmæntacoo mongæncædānīmpa. Ayæ, Quēwenguinta, ante Wængongui nānō yewæmongaintaa mānīnāni ēmōwo do yewæmōi iinque botō cōwē wadæ cædāmaī incæboīmpa. Wæætē botō Mæmpo Wængongui weca ayæ tōmengā anquedoidi weca botō, Iīnāni botō mīñæ gogaināni inānīpa, ancæboīmpa.

6“ Wayömö wayömö incæ botö
 imote godongämæ nāni pönencabo
 inānite Wængongui Önöwoca quinä
 angää, ante tömengä nänö änö ante
 nē ēamonca imini inte ēñēedāni,
 ante māninqe āmopa,” ante Waocä
 nē ēñagaingä iñömö botö imote
 apænegacäimpa.

Pidadedepiaidi inānite Itota nänö änö

7 Ayæ adocä godömenque
 apænegantapa.

“Pidadedepia iñömö Wængongui
 ingante godongämæ nāni pönencabo
 inānite nē aacä acæcäimpa, ante botö
 änö ante iimaï yewämöe āmopa.
 ‘Botö edæ nē Tæiyæ Waemö ingaimo
 imopa. Nö ante cægaïmo inte botö
 docä Awënë Dabii nänö wi ænequi
 nē næængaïmo imopa. Ininque quinä
 odemö botö wi ænebo incæ māninemö
 wacä ædö cæte tee möneqingää.
 Ayæ quinä odemö botö tee mönebo
 incæ māninemö wacä ædö cæte wi
 æneqingää.

8“ Minitö æbänö cæminii, ante do
 ēñēmopa. Minitö cæcæminimpa,
 ante botö odemö wi ænete bai cæbo
 aedāni. Æcänö māninemö wæætē
 tee möneqingää. Edæ dæ angampa.
 Minitö wiï tæï piñämīni imini incæte
 botö angainö ante ēñente cæminii inte
 botö emöwo ante, Dicæ ēñēmōniyaa,
 ante änāmaï inīmīni iminipa. Botö
 do ēñēmopa. 9 Mōni oodeocabo imōni
 incæ pancadāniya, Mōnitö Wængongui
 ingante möni ēñencabo imōnipa,
 änāni incæte ināmaï inānipa. Wæætē
 tömēnāni iñömö babæ ānewēnāni
 inānipa. Tatāna ingante nāni
 ēñencabo inānipa töö. Botö godö cæbo
 ate adodāni mīnitö weca ponte mīnitö
 önöwa gäänē ædæ wææncædānimpa.
 Ayæ, Botö mīnitö iminīte nē waadete
 pönengaimo imopa, ante botö godö
 odömömo ēñencædānimpa. 10 Minitö
 iminīte, Ee cædinque wæntæye
 ināmaï iedāni, ante botö angainö ante
 ēñente nē cædimini imini adinque
 botö wæætē mīnitö iminīte wææ

aacæboimpa. Inguipoga quēwēnāni
 tömānāni nāni wæwenguimāmo ancaa
 baquinö angüenē. Edæ Tatāna, Æbänö
 quēwēnāni, ante acæte ante cæcä ate
 nāni wæwēnedē botö iñömö, Minitö
 wæwēnāmaï incæminimpa, ante
 mīnitö iminīte wææ aacæboimpa.
 11“ Botö oo ocæ emænte ponguimo
 imopa. Wængongui poganta
 nänö godonguinta, ante mīnitö
 iminīte godongä æncæminimpa.
 Māninta mīni ænguinta iñömö
 wacä ænāmaï incæcäimpa, ante
 mīnitö mīni entawēnō ante
 godömenque godömenque ñimpo
 cædāmaï iedāni. 12 Botö cæbo
 ate waodāni tæï emonte nē gānā
 cædāni iñömö tömēmo Wængongui
 tæiyæ waemö oncönē wantæpiyæ
 quēwenguinānidö angüenē.
 Tömēnāni Wængongui weca cöwē
 quēwente taodāmaï incædānimpa.
 Tömēnāniya botö Wængongui emöwo
 yewæmoncæboimpa. Mīi Eedotadēē
 nāni āñömö iñömö botö Wængongui
 nänö quēwēñömö iñonte māni
 tömengä nänö quēwēñömö incæ
 öönædē inö da pönongä wæængæimpa.
 Māni Wængongui nänö quēwēñömö
 emöwo botö adobai tömēnāniya
 yewæmoncæboimpa. Ayæ botö wawo
 botö ñöwo pemongaiwo adobai
 tömēnāniya yewæmoncæboimpa.
 13“ Wayömö wayömö incæ botö
 imote godongämæ nāni pönencabo
 inānite Wængongui Önöwoca quinä
 angää, ante tömengä nänö änö ante
 nē ēamonca imini inte ēñēedāni,
 ante māninqe āmopa,” ante Waocä
 nē ēñagaingä iñömö botö imote
 apænegacäimpa.

Daoditeaidi inānite Itota nänö änö

14 Ayæ adocä godömenque
 apænegantapa.

“Daoditea iñömö Wængongui ingante
 godongämæ nāni pönencabo inānite
 nē aacä acæcäimpa, ante botö änö
 ante iimaï yewämöe āmopa. ‘Botö
 emöwo Amēē, ante pemongaïmo

inte botō cōwē, Nāwangā impa, ante nē cōwē aedēmō apānegaimo imopa. Wēēnēñedē Wængongui nānō badongāñedē māniñedē botō tōmengā tōnō godongāmā badongaimo beyenque tōmengā nānō badongaincoo tōmancoo Awēnē badinque botō nē āmo imopa.

¹⁵ “Minitō aebānō cāmīni, ante do ēñēmopa. Yoguiipā bai ināmaī imīni incāte ocoi āmāē bai adobaī ināmaī imīnīpa tōō. Īnāmpa yoguiipā bai imīnīpa diyāē waa aquīmoo. Edāē ocoi āmāē bai imīnīpa diyāē waa aquīmoo. ¹⁶Minitō yoguiipā bai ināmaī imīni incāte ocoi āmāē bai ināmaī imīni inte wæatē wīī eyepāē cāmīni inte gānē āmāē bai imīnīpa tōō. Mānōmaī beyāē botō edāē tōmēmō ōnōnē towāē tānonte bai mīnitō imīnite adobaī wido cæcæ cæbo apa quēwēmīni. ¹⁷Minitō, Mōnitō nangui ēamōni imōnīpa, ante āmīnīpa. Edāē, Tōmēmōni māincoo gæte da wēninque eyepāē ēamōnīpa, ante āmīnīpa. Īnāmpa māniñō ante wapiticāē pōnente āmīnīpa. Minitō mīni wæwēnō incāē ēñēnāmaī imīnīpa tōō. Minitō aebānō bate cāmīni, ante adinque wadāni, Minitō wodi, ancædānīmpa. Ōmæpodāni bai imīni inte mīnitō babetamōnāni bai imīni inte ōmaadāni bai imīni incāte, Mānōmaī imōnīpa, ante ēñēmīniyaa.

¹⁸ “Mānōmaī beyāē botō, Īmaī cæedāni, ante waadete āmopa. Botō pōnō cæbo beyenque mīnitō wæatē waa bate bai nangui cæcāmīnīmpa, āmopa. Māniñō botō pōnō cædō ĩñōmō oodo gongapamō aca podonte ate waēmō oodo bate bai impa. Īnīnque mīnitō, Mōnitō nangui ēamōni bacāmōnīmpa, ante cædinque botō weca ponte tōmēmō oodo ante godonte æedāni. Ayāē, Ōmaamōni ināmaī incāmōnīmpa, ante guingo imōnāmaī incāmōnīmpa, ante mīnitō botō weocoo nāāmæntacoo godonte ænte mongæedāni. Ayāē mīnitō, Awinca waa acæīmpa, ante cædinque tōmēmō awinca cōnōmōimāē godonte ænīnque cōnōmōedāni.

¹⁹ “Botō nē waadete pōnēnāni inānite botō pīinte āmo inte adobaī pante cæbo imopa cāmīni. Minitō nangui cædinque mīni wēnāē wēnāē cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante pōnente ĩmpo cæedāni. ²⁰Ēamōnca ēñēedāni. Botō incāē odemō yabāē ĩnō ongonte bai waomīni mīmōno a ongōnīnque, Wi ænequi, ante aa peyōmo waocā æcāmenque incāē ēñēnīnque odemō wi ænete botō ĩmo, Pō guīie, angā ĩnīnque botō ĩñōmō edāē tōmengā mīmōnē pō guīicæboīmpa. Tōmengā mīmō botō oncō bai ĩñonte botō tōmengā tōnō cænte bai cōwē quēwencæboīmpa. Ayāē tōmengā wæatē botō tōnō cænte bai cōwē quēwencæcāīmpa. ²¹Botō tæī ēmonte nē gānā cægaīmo inte botō Mæmpo nānō aacæ tæ containpaa tōmengā tōnō guēa tæ contagaīmo bai nē tæī ēmonte nē gānā cædāni ĩñōmō adobaī botō tōmēmō aacæ tæ contayōmo botō tōnō godongāmāē tæ contacdānīmpa, ante āmo adopaa tæ contaquināni.

²² “Wayōmō wayōmō incāē botō imote godongāmāē nāni pōnencabo inānite Wængongui Ōnōwoca quīnō angāā, ante tōmengā nānō ānō ante tōmēnāni nē ēamōnca imīni inte ēñēedāni, ante mānīnque āmopa,” ante Waocā nē ēñagaingā ĩñōmō botō imote apānegacāīmpa.

Ōñadē ĩñōmō Wængongui ingante watapāē apānedāni

4 ¹Botō Wāōmo ĩnōmo inte ayāē ate æmō ayōmote ōñadē ĩnō odemō wi ænete atabopa. Todompeta nāni ancadeca we ōonte yedāē tē bai tedepāmo tāno botō ēñēnīnō ĩñōmō ñōwo wæatē adopāmo botō imote ĩmaī ānīnque, “Īñōmō pō æe. Æñōmīte botō, Ayāē ate quīnō baquēnē inguiī, ante bitō ĩmīte edonque odōmōmo acæbiīmpa,” angantapa.

²Māniñō ante āñongā Wængongui Ōnōwoca incāē botō imote bæi ongonte bai cæyongā botō wīimonte bai adinque

iïmai atabopa. Öönædë inö Awënë tæ contaimpa ayömo adocanque mäninömö tæ contacä atabopa. ³Mäningä adoyömö nê tæ contadongä iïnömö dica ñäo bai ëmonca bai adobai ëmongä ingantapa. Aatape nani äninca bai codönadina nani äninca bai mäninca mencaa ñäo bai inca bai tömengä adobai ëmongä ingantapa. Awënë tæ contaimpa iïnömö daimë dica bai etëmedada nani äninca ëmonca bai inte æidämæ waimë pöni gongæmënimpa. ⁴Mänimpa Awënë nänö aacæ tæ contaimpa waimpacoo bænticoatodo ganca mänimpopacoo mäninömö godämæ a ongompapa. Adopacoo iïnömö nê aadani nê Picænäni bænticoatodo ganca mänimpodäni tæ contadinque näämæntacoo mongæninque poganta oodo inte badöinta da wencate a ongönänitapa. ⁵Awënë tæ contaimpa inö näinte yædæ yædæ ta gote detæbo tæi tæi tē tēnonte yedæ pöni änimpa. Ayæ Awënë tæ contayömö tæcætawë inö tī wodönoincade önompo æmæmpoque go mencedea wocædöincadecoo a ongönimpa. Wængonguī Önöwoca incæ önompo æmæmpoque go mēwoga önöwocaidi bai ewocadongä inte mänincadecoo bai ingampa.

⁶Ayæ Awënë tæ contaimpaa tæcætawë inö adobai gäwæpæntibæ bai iïnonte awocawænta bai inimpa. Ayæ Awënë tæ contaimpa iïnömö miiinani quëwënanäni mënaa go mënaa inäni godämæ a ongönänitapa. Mäninani iïnömö tæcætawë inö önöñabæ inö tömäo awinca ëmönäni atabopa. ⁷Tänocä miingä quëwëngä botö adingä iïnömö nēöo bai ëmongampa. Ayæ wacä miingä quëwëngä botö adingä iïnömö wagada mæmpo bai ëmongampa. Wacä miingä quëwëngä botö adingä iïnömö tömengä awinca waocä awinca bai ëmongampa. Ayæ tömangä miingä quëwëngä botö adingä iïnömö guingämöwæ pao pao gocä bai atabopa. ⁸Mëa go mëa miiinani quëwënanäni incæ adocanque adocanque önompo æmæmpoque go adoguënpænque ëmænte quëwënanäni

inänipa. Ayæ adodäni inte tömënanäni baonga godämæ tömanga nangui pöni awinca ëmonte ænömengadænguënepæ incæ awinca adobai ëmönänipa. Mäninani edæ itædë woyowotæ ñimpo cædämaï inte iïmai ante ämotamini änanipa.

“Bitö Tæiyæ Waëmö Awënë imidö, bitö Tæiyæ Waëmö Awënë imidö, ante ämönipa.

Wængonguī Awënë bitö adobique Tömää nê Cæbi inte wëenënedë do nê quëwëngäimi imi ñöwobi adobi inömi inte ayæ wantæpiyæ cöwë quëwëncæbiimpa.”

Ante ämotamini ante cöwë änanipa.

⁹Awënë tæ contaimpaa nê tæ contadongä inte nê wantæpiyæ cöwë quëwëngäingä ingante apænedinque mëa go mëa miiinani quëwënanäni iïnömö iïmai ante apænedänipa. Bitö ñäo ëmömi imipa, ante apænedinque tömënanäni, Bitö imite waa amönipa.

Mönitö bitö imi waa ate pönente apænemönipa, ante apænedänipa.

¹⁰Mänömai ante apæneyönäni nê aadani nê Picænäni iïnömö bænticoatodo ganca mänimpodäni Awënë tæ contaimpaa nê tæ contadongä inte nê wantæpiyæ cöwë quëwëngäingä weca ædæ wææninque tömengä ingante, Bitö Wængonguī Awënë imidö anguëne, ante watapæ apænedinque tömënanäni poganta gä æncadinque Awënë tæ contaimpa gäänë cö cædinque iïmai ante ämotamini ante änanipa.

¹¹“Bitö iïnömö mönitö Wængonguī Awënë imidö, ämönipa. Bitö badöinënö, ante pönente ingäimi inte öönædë ongönäni tönö inguipoga ongönäni tönö tömänäni inänite badongaïmi imipa.

Bitö wii badömi bai tömänäni badongainäni quëwënamäi dæ ancædönänimpa.

Mänömai beyæ bitö eyepæ inömi iïnömite, Bitö ñäo ëmömidö anguëne, ante mönitö bitö imite waa amönipa.

Bitö nämä tæi piñante nê cæbi
imidö, ante bitö imite ämönipa,”
ante ämotamini ante änänipa.

**Wængongui Codotedo
yewämöinta wi æpocampa**

5 ¹Ayæ Awënë nänö aacæ tæ
containpaa nê tæ contacä iñömö
tömengä önönempo tömempo incæ
yewämöinta dadi ompointa næængä
atabopa. Mäninta tipäataa yewämöinta
impa. Adotaa yæwedeta iñömö
guifnenca bai inte tee bædinta önombo
æmæmpoque go mentaa inimpa. ²Ayæ
Wængongui anquedo adocanque nê tæi
ëmongaingä inte yedæ aa pecä atabopa.
“Mäninta dadi ompointa wi æmpoquii,
ante æcänö nö waa pönï inongä inte
eyepæ inte tee bædedinta wäa wäa
ænete wi æmpoquingä,” angantapa.
³Ayæ öönædê incæ inguipoga incæ
tadömengadænga incæ cöwä ayönäni,
Æcänö mäninta wi æmpoquingä,
cæcadenta inö æcänö aqingä, ante
edæ dæ angantapa. ⁴Æcänö nö waa
pönï inongä inte eyepæ inte dadi
ompointaa wi æmpoquingä iñömö
edæ dæ angampa. Cæcadenta inö
æcänö aqingä ante dæ angampa, ante
adinque nanguï pönï Ca ca wætabopa.
⁵Ca ca wæbo adinque nê aadäni nê
Picænäni iñönäni adocanque nê Picængä
incæ botö imo, “Wädämaï ië. Wæætê
cöwä ae, angantapa. Adocanque
onguiñængä iñömö mäninta wi
æmpoquingä a ongongampa. Awënë
Dabii Pæingä incæ tömengä iñömö
docä Oodaa pæinäni nänï cabo iñonte
nê nêöö bai tæi ëmönongä inte nê gänä
cæcä ingaingä ingampa. Tömengä iñömö
edæ eyepæ inte tee bædedinta önombo
æmæmpoque go mentaa wi æmpodisque
dadi ompointa wi æmpocæcäimpa,”
angantapa.

⁶Ayæ Wængongui Codotedo nänï
wänönäni nê wæningä bai ingä atabopa.
Tömengä Awënë Wængongui nänö aacæ
tæ contayömö tæcæguedê ongöñongä
mïinäni quëwänäni mënaa go mënaa
inänï tönö nê aadäni nê Picænäni

godämæ a ongönäni atabopa. Tömengä
iñömö önömoncawæncoo önombo
æmæmpoque go mëwäa ëmoncadinque
awinca önombo æmæmpoque go
mëmonga ëmongacäimpa. Edæ
Wængongui Önöwoca incæ önombo
æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi
bai nänö ëwocadö bai mänïi awincacoo
inänipa. Adodäni önöwocaidi inänite
inguipoga da pönongä pöninque
tömänäni inguipoga tömämæ gote
cæwodäni inänipa. ⁷Ayæ Wængongui
Codotedo iñömö Awënë tæ contayömö
pöninque nê tæ contadongä önönempo
tömempo inö dadi ompointa nänö
næäninta ö ængantapa. ⁸Tömengä
mäninta ö ængä ate mëa go mëa mïinäni
quëwänäni tönö nê aadäni nê Picænäni
bæinticoatodo ganca mänimpodäni
Wængongui Codotedo weca ponte ædæ
wæänänitapa. Iinäni tömänäni ampoqui
adapa nänï änö næäninque owæta oodo
inte nänï badöinta ogui waaquï eyede
enga næänänitapa. Wængongui quinäni
tömengä ingante nänï apænedö iñömö
mänïi ogui waaquï bai impa. ⁹Tömänäni
mä äninque iïmaï ante ämotamini ante
änänitapa.

“Bitö imite wänönäni nê wänïmi
inte bitö nö waa pönï inömi iimipa.
Iinque bitö eyepæ inte dadi
ompointaa ante tee bædedinta wäa
wäa ænete wi æmpoquimi iimipa.
Waadäni nänï cabo waodäni nänï
cabo incæ wadö nänï tedecabo
wadö nänï tedecabo incæ
wacä awënë nänï cabo wacä
awënë nänï cabo incæ wabæca
nänï quëwencabo wabæca nänï
quëwencabo incæ waodäni
inänite bitö,
Wængongui quimïni bacæmïnimpa,
ante cædinque nämä wepæ
godonte ængabiimpa.

¹⁰Bitö nempo quëwëninque tömänäni
bitö tönö godongämæ aadäni
bacædänimpa, ante badongabiimpa.
Mönö Wængongui ingante
cæcædänimpa, ante bitö pönö
cæbi ate tömänäni,

Mönö Awënë Odeye Wængongui
qui, ante nē godönäni bagainäni
inänipa.

Mäninäni edæ awënëidi badinque
inguipoga quëwënëni inänite
aacädänimpa.”

ante ämotamini änänitapa.

¹¹Ayæ ayömo Wængongui anquedoidi
iñömö bacoo inäni inte ämotamini
änäni ëñëninque, Tömënëni æpodö
miido ganca inänii, ante botö ædö cæte
tee mampote ëñënguimoo. Edæ miinäni
quëwënëni tönö nē aadäni nē Picænäni
tönö Awënë tæ contaimpa gäänë
tæcæguedë ongöñönänite Wængongui
anquedoidi iñömö yabæque godämæ
gongænte ongönänitapa. ¹²Mäniñömö
godämæ ongöninque tömënëni
yedæ äninque iimaï ante ämotamini
änänitapa.

“Wængongui Codotedo ingante
wänönäni nē wæningä inte
tömengä nö waa pönï inongä inte
eyepæ ingampa.

Tömengä edæ tæï piñængä ingänö
anguënë.

Tömengä quincodö incæ tömancoo
nē ëacä inte tömänö ante
ëñënongä ingänö anguënë.

Tömengä tæï piñænte inte tömää
nänö cæinënë cædongä ingampa.

Tömengä ingante, Bitö imite waa
amönipa. Bitö ñäö ëmomidö
anguënë, ante bitö imite watapæ
apænemönipa,” änänitapa.

¹³Ayæ Wængongui nänö badongainäni
öönædë quëwënëni incæ inguipoga
quëwënëni incæ tadömgadë
quëwënëni incæ gäwapæntibädë
quëwënëni incæ tömänäni adoyedë iimaï
ante ämotamini ante änäni ëñëntabopa.

“Awënë tæ contaimpa nē

tæ contadongä ingante ayæ

Wængongui Codotedo ingante
tömëna inate iimaï ämönipa.

Minatö iminate watapæ ämönipa.

Minatö iminate waa amönipa.

Minatö ñäö ëmöminadö anguënë.

Minatö tæï piñämïna iminadö
anguënë.

Wantæpiyæ iñonte mäninö ante
cöwë ancæmönimpa,” ante
änänitapa.

¹⁴Ante äñönäni mëa go mëa miinäni
quëwënëni adobaï, “iimaï baquinö
anguënë,” ante, “Amëë,” änänitapa.
Ayæ nē aadäni nē Picænäni iñömö ædæ
wææninque watapæ änänitapa.

Tee bædinta önompo æmæmpoque go mentaa

6 ¹Ayæ Wængongui Codotedo iñömö
tee bædinta önompo æmæmpoque
go mentaa incæ yewæmöinta dadi
ompointa tee bædedinta tänota wi
æmpoyongä atabopa. Ayæ mëa go mëa
miinäni quëwënëni incæ adocanque
iñömö tömengä nänö tedepämo detæbo
të bai inte botö imote, “Pöe,” ante yedæ
angä ëñëntabopa. ²Tæcæ ayömo cabayo
näämænta ëñacä do a ongongä atabopa.
Cabayo inte nē tæ contacä iñömö to
piyæncaimpa næængantapa. Tömengä
iñömö wadäni inänite guëadö guëa
cæte tæï ëmongä inte gänä cædongä
iñongante Awënë poganta pönönäni
æninque tömengä wæætë guëadö
guëa cæcæte ante cabayo mongænte
gocantapa.

³Ayæ Wængongui Codotedo wæætë
tee bædedinta wataa wi æmpoyongante
mëa go mëa miinäni quëwënëni incæ
wacä iñömö botö imote, “Pöe,” angä
ëñëntabopa. ⁴Ayæ wacä cabayo opatawæ
gonga ëmö bai ëñacä pongantapa.
Wadäni incæ wacä ingä wacä ingä
wænönædänimpa, ante cædinque
Wængongui godö angä beyænque
cabayo inte nē tæ contacä iñömö,
Inguipoga quëwënëni piyænë cædämaï
incädänimpa, ante nē cæcä bacantapa.
Ayæ, tömengä ingante ñænæ yaëmë bai
pönönäni ængantapa.

⁵Ayæ Wængongui Codotedo
wæætë tee bædedinta wataa wi
æmpoyongante mëa go mëa miinäni
quëwënëni incæ ayængä iñömö botö
imote, “Pöe,” angä ëñëntabopa. Tæcæ
ayömo cabayo wentamö ëñacä do a
ongongä atabopa. Cabayo inte nē tæ

contactä iñömö tee manguï önönempo nãængä ingantapa. ⁶Ayæ mäa go mäa miinani quëwënnäni weca tedepämo bai ëñëñömo, “Todigomö tönö tebadamö nani cænguimö, ante nanguï nani godonte äimö impa, ancæte ante iïmaï angä ëñentabopa. Tömää itädë cädäni ate nani cæganca beyæ todigomö mäa diboda pöni tee manguï ganca mäningque godonte æncädänimpa. Adobaï tömäa itädë cädäni ate nani cæganca beyæ tebadamö önompo æmæmpoque go adoque diboda tee manguï ganca mäningque godonte æncädänimpa. Ayæ oginguipæ ante odibomö nani ämö eyepæ pæcæimpa, ante ee aedäni. Biinömæ ante yowe eyepæ pæcæimpa, ante ee aedäni.”

⁷Ayæ Wængonguï Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mäa go mäa miinani quëwënnäni incæ tömangä iñömö botö imote, “Pöe,” angä ëñentabopa. ⁸Tæcæ ayömö cabayo nämënäa ëñacä do a ongongå atabopa. Cabayo inte në tæ contactä iñömö tömangä ëmowo, Në Wænöinengä, ante pemonte ëmongantapa. Waodäni nani wænte ongöñömö awënë tömangä miñæ tee empo pongantapa. Wængonguï Codotedo pönö cæcä beyænque tömëna inguipoga quëwënnäni inänite adinque mënaa go mënaa iñönänite adocanque ingante wænöninque ayæ wadäni mënaa go mënaa iñönänite adocanque ingante wænöninque nanguï inäni inänite në wænöna badatapa. Tömëna pancadäniya inänite yaëmenca në wænöna badatapa. Ayæ tömëna godö cæda beyænque waodäni pancadäniya gue ænente nani wænguimämo pö wæncädänimpa. Ayæ tömëna godö cæda beyænque pancadäniya quingæ wodonte nani wænguimämo pö wæncädänimpa. Ayæ tömëna godö cæda beyænque pancadäniya babæidi wænönäni beyæ wæncädänimpa.

⁹Ayæ Wængonguï Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante botö, Wængonguï qui, ante nani wëmonca iya täimoga ænömengadæ

iñö waodäni önöwocaidi owodäni atabopa. Mäniñäni Wængonguï nänö angainö ante në ëñente cädäni inte, Itota mönö Codito inongä ingampa, ante, Nö ante impa, ante apænedäni beyæ tömënnäni inänite wænönäni wængainäni inänitapa. ¹⁰Adodäni yedæ äninque iïmaï änänitapa, “Awënë Wængonguï bitö tömänäni inänite në Aabi inömi imipa. Edæ tæiyæ waëmö inömi inte bitö në nö ante apænebi imipa. Ininque inguipoga quëwënnäni mönitö imönite në wænönänäni inänite æiquedö apænte anguimii. Ayæ mönitö wepæ möni gowepæ beyæ ante tömënnäni inänite æiquedö panguimii ämönipa.”

¹¹Mäniñäni tömänäni inänite tömengä doyæncoo näämæntacoo pönongä ænänitapa. Äñönänite, “Wædænque ayæ ee ongödäni,” äninque tömengä, “Minitö iminöte do wænönäni wæminö bai wadäni minö tönöñadäni ayæ miinäni quëwënnäni inte minitö tönö Wængonguï ingante në cädönäni inänite wænöncädänimpa. Inäni inänite wænonguënnäni inänipa, ante Wængonguï nänö änö bai tömënnäni inänite iinque nani wænonganca ee ongödäni,” ämopa, ante angantapa.

¹²Ayæ Wængonguï Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongä atabopa. Mäniñedë tæimö goinque ocæ ocæ gotimpa. Waodäni tömënnäni guidengä wængä ate wæwente beyænque wentamoncoo mongænnäni bai nænque iñontobæ adobaï wentamö pöni ëmö batimpa. Apäicä pæibo iñedë incæ wepæ bai opatawæ ëmö batimpa. ¹³Ayæ nëmoncoo öönädë iñö owocoo iñömö wææ tæ ayæ waa wææ tæ ayæ waa wææ tæ inguipoga iñömö tæ wææninque iigowæmö ayæ icadämaï iñonte nanguï woboyæ pæmæñonte woga woga cædinque tæ wæænte bai adobaï tæ wæænänitapa. ¹⁴Ayæ öönæ incæ mincayonta dadi ompote bai dæ ä batimpa. Ayæ tömanquidi tömäa wää tæiwænnë iñontobæ wayömö gote dæ ä bai inimpa.

¹⁵Ayæ awënë odayeidi incæ nænänäni inte në cädönäni incæ tontadoidi

awënëidi incæ nê nangui äädäni incæ tæi pīñante cädäni incæ tömënäni guñente badänitapa. Ayä awënë nê godonte äningä beyænque nê cæte quëwënäni incæ nämanque cæte quëwënäni incæ tömënäni tömänäni guñente badänitapa. Guñente badinque tömënäni änanquidi æite ontatodë iñömö wê womönänitapa. Ayä onquiyaboga dicabocodë tæcæguedë go guite wê womönänitapa. ¹⁶Ayä woadäni inänite aa pete bai tömënäni, “Onquiyaboidi ëñeedäni, dicaboidi ëñeedäni, Awënë tæ contaimpaa nê tæ contadongä mönitö imönite adämai incæcäimpa, ante cædinque mīnitö mönitonga tæ wæante beocaedäni,” ante aa pedänitapa. Ayä, “Wængongui Codotedo ængui badinque mönitö imönite pänämai incæcäimpa, ante cædinque tæ wæante beocaedäni,” ante aa pedänitapa. ¹⁷“Edæ tömëna nana nangui pönī ængui baquïönæ do ba ininque æcänö ayä quëwenguingä. Edæ dæ ä inguinö anguënë,” ante wædänitapa.

Wængongui anquedo nänö nê yewämöinäni

7 ¹Ayä ate Wængongui anquedoidi mënaa go mënaa ongönäni atabopa. Adocanque yædæcapæ inö ongöñongante wacä yæwainö ongöñongante wacä imatæ betamonca inö ongöñongante tömangä æmatæ betamonca inö a ongongantapa. Ininque, Woboyä mëa go mëa iñonte mönö a ongönö inö inguipoga go pæmænämai, ante cædinque cädänitapa. Tömënäni ömaa iñömö incæ gäwapæntibæ iñömö incæ adobai tömäo awæncoo pæyömö incæ woboyä pæmænämai ingæimpa, ante cädänitapa. ²Wacä anquedo nænque tamönö inö pongä atabopa. Tömengä Wængongui nê Quëwengaingä nänö yewämöingö næænte pongä atabopa. Wængongui anquedoidi mënaa go mënaa inäni iñömö inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ wo ëwente cæcädänimpa, ante

cædinque Wængongui godö cæcä beyænque tæi pīñänäni badänitapa. Mäninäni inänite Wængongui anquedo ñöwo pönningä yedæ aa pecantapa. ³“Ee ongöedäni. Edæ mīnitö inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ awæncoo incæ ee wo ëwënämai iñöminite mönitö Wængongui ingante nê cädäni nani önönemö inö tömengä nänö yewämöi ante täno yewämöncæmönimpa. Yewämömöni ate mīnitö mäniñedë ate wo ëwente cæedäni.”

⁴Ayä yewämöinäni æpodänidö badänitapa, ante apænecä ëñentabopa. Tömänäni yewämöinäni inte tiento coadenta i coatodo müido ganca inänitapa. Idægoidi nani cabo tipæmpoga go mencabodäniya iñönänite iñämai yewämöinäni badänitapa.

⁵Wëenëñedë Oodaa wodi pæinäni nani cabo iñönänite nê yewämöinäni iñömö tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa. Ayä Odobeë wodi pæinäni nani cabo iñönänite nê yewämöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa. Ayä Gado wodi pæinäni nani cabo iñönänite nê yewämöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁶Ayä Atedo wodi pæinäni nani cabo iñönänite nê yewämöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa. Ayä Nempatadii wodi pæinäni nani cabo iñönänite nê yewämöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa. Ayä Mänatee wodi pæinäni nani cabo iñönänite nê yewämöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁷Ayä Timeönö wodi pæinäni nani cabo iñönänite nê yewämöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa. Ayä Debii wodi pæinäni nani cabo iñönänite nê yewämöinäni wææ

tipæmpoga go mēa miido ganca
inānitapa.

Ayæ Itacado wodi pæināni nāni
cabo iñōnānite nē yewæmōināni
wææ tipæmpoga go mēa miido
ganca inānitapa.

⁸Ayæ Tabodöo wodi pæināni nāni
cabo iñōnānite nē yewæmōināni
wææ tipæmpoga go mēa miido
ganca inānitapa.

Ayæ Ootee wodi pæināni nāni cabo
iñōnānite nē yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa miido ganca
inānitapa.

Ayæ adobai Beencaminö wodi
pæināni nāni cabo iñōnānite nē
yewæmōināni wææ tipæmpoga go
mēa miido ganca inānitapa.

Tæiyænāni näämæntacoo mongænte a ongōninque

⁹Ayæ ate wæætē ayōmō tæiyænāni ināni
a ongōnāni atabopa. Æpodānidō ināni,
ante æcānō tee mampote anguingāā.
Mānināni wabæca nāni quëwencabo
wabæca nāni quëwencabo inte tæiyænāni
incæ waodāni nāni cabo waodāni nāni
cabo inte tæiyænāni incæ wacā awënë
nāni cabo wacā awënë nāni cabo inte
tæiyænāni incæ wadō nāni tedecabo
wadō nāni tedecabo inte tæiyænāni incæ
mānōmaï inōnāni inte ongōnānitapa.
Iñāni iñōmō näämænta weocoo doyæncoo
mongænanāni inte yædëmæmāa önönempo
nææninque Awënë nānō aacæ tæ
contaimpa gäänē ongōninque Wængongui
Codotedo weca a ongōnānitapa. ¹⁰Ayæ
tömēnāni yedæ āninque iïmaï ānānitapa.

“Mönö Wængongui iñōmō tömengä
nānō aacæ tæ contaimpa nē tæ
contacā inongä inte
tömengä adocā mönō imonte,
Quëwencæminimpa, ante nē
Ængä inongä ingampa.

Ayæ Wængongui Codotedo adobai
mönö imonte, Quëwencæminimpa,
ante nē Ængä inongä ingampa,”
ānānitapa.

¹¹Nē aadāni nē Picænāni tönō mēa
go mēa miināni quëwēnāni Awënë

tæ contaimpa gäänē ongōnānite
Wængongui anquedoidi tömānāni
iñōmō yabæ inō godāmæ ongōnānitapa.
Wængongui nānō aacæ tæ contayōmō
gäänē guidōmēmæ ædæ wææninque
tömēnāni Wængongui ingante, Bitō
Wængongui Awënë imidō anguēnē,
ante watapæ apænēdānitapa. ¹²Ayæ
ānānitapa.

“Amëē. Mönö Wængongui ingante
watapæ apænēmōnipa.

Ayæ tömengä nāō ãmongānō
anguēnē. Tömengä tömānō ante
ēñēnongä ingānō anguēnē.

Tömengä ingante waa adinque
mōnitō tömengä ingante waa ate
pōnente apænēmōnipa.

Ayæ tömengä tæi piñængä ingānō
anguēnē.

Tömengä tæi piñængä inte tömāā
nānō cæinēnō cædongä ingampa.

Wantæpiyæ iñonte cōwē māninō
ante ancæmōnimpa.

Mānōmaï baquīnō anguēnē, ante,
Amëē,” ānānitapa.

¹³Ayæ nē aadāni nē Picænāni incæ
adocanque botō imo āninque, “Iñāni
näämæntacoo doyæncoo nē mongænāni
iñōmō æmōnānidō inānitawo. Edæ
ædōnō quëwēnāni inte pōnānitawo,”
angantapa. ¹⁴Åñongante botō tömengä
ingante, “Awënë bitō tömēmi do
ēñēmipa,” antabopa. Åñōmote tömengä
wæætē, “Mānināni nangui nāni
wæwengaimāmo iinque baganca incæ
ayæ miināni quëwēnāni inānipa. Edæ
tömēnāni weocoo doyæncoo, Waēmō
pōni bacæimpa, ante Wængongui
Codotedo wepænē yamongaināni
inānipa,” ante nē aacā nē Picængä
apænecantapa.

¹⁵Ayæ adocā godōmenque
apænecantapa.

“Mānōmaï beyæ Wængongui nānō
aacæ tæ contaimpa gäänē a
ongōninque tömēnāni
itædē incæ woyowotæ incæ
Wængongui oncō tæiyæ waēmō
oncōnē tömengä ingante cōwē
cædānipa.

Īnque oncontai bai tömēnāni
wänömēnāca wo cæcā bai
cædinque mānimpaa nē tæ
contadongā ĩñömō
tömēnāni ĩnānite ante wæc
aacæcāimpa.

¹⁶ Tömēnāni cōwē gue ænēnāmaī tepæ
gæwænāmaī incædānimpaa.

Nænque tömēnāniya tī nāwānāmaī
ī ĩnque tömēnāni gōnāmaī
incædānimpaa.

Quiēmē ocoī ā beyænque tömēnāni
gonte ĩnāmaī inguinānidō
anguēnē.

¹⁷ Edæ Wængonguī Codotedo
Wængonguī nänö aacæ tæ
contayömō gäänē nē a ongongā
ĩñömō

tömēngā ĩñömō mānīnāni
nāāmāntacoo nē mongænāni
ĩnānite nē aacā incæcāimpa.

Tömēngā edæ tömēnāni ĩnānite
quēwenguīmæ tapæññömō ĩñömō
ænte māocā goquīnāni.

Ayæ Wængonguī tömēnāni
wēñapæ nāni tamonte wædī
tömāmæ wadæ cæmoncæcāimpa,”
angantapa.

Tee bædedinta tömanta wi æmpocampa

8 ¹ Ayæ Wængonguī Codotedo
tee bædedinta tömanta wi
æmpoyongante öönædē ĩñömō mēedia
ooda ganca nōwæ ongonte batimpa.
² Ayæ anquedoidi öonpō æmæmpoque
go mēa ganca ĩnāni Wængonguī
weca nē a ongōnāni ĩnānite atabopa.
Mānīnāni ĩnānite tömēngā todompeta
nāni ancade öonpō æmæmpoque
go mencadea ganca pædæ godongā
ænānitapa. ³ Ayæ wacā anquedo ĩñömō
oguī waaquī iya tāincade oodo inte nāni
badöincade næænīnque, Wængonguī
quī, ante nāni iya tāimpa gäänē ponte
a ongongantapa. Mānimpaa oodo inte
nāni badöimpa Wængonguī nänö
aacæ tæ contaimpaa gäänē ongōnimpaa.
Ayæ, Wængonguī quīnāni tömēngā
ingante apænēyōnāni bitō oguī waaquī

tancæbiimpaa, ante cædinque adocā
anquedo ingante wacā pōnīnque nanguī
oguī waaquī godongā ængantapa. ⁴ Ænte
öonpō næænte oguī waaquī iya tangā
ĩnque tēemāmāmo Wængonguī weca
æipāmoyedē Wængonguī quīnāni
tömēngā ingante nāni apænēpāmo
guēa adoyömō æipāmōtimpaa. ⁵ Ayæ
adocā anquedo ĩñömō oguī waaquī iya
tāincade ænīnque iya tāimoga gonga
ænte eyede wēnīnque inguipoga ĩñömō
wææntodongantapa. Wææntodongā
ate detæbo tæi tæi tē goyō yedæ pōnī
ānimpaa. Yædæ yædæ nānīnimpaa. Ayæ
goinque gotimpaa.

Todompeta nāni ancade

⁶ Ayæ Wængonguī anquedoidi
öonpō æmæmpoque go mēa ganca
ĩnāni todompeta nāni ancade öonpō
æmæmpoque go mencadea ganca nē
næænīnāni inte todompeta öönōne gō
cædedinque we we öoncæ cædānitapa.

⁷ Wængonguī anquedo tānocā ĩñömō
tömēngā todompeta inte we we öongā
ate yoguica gonga tōnō wepæ adoyömō
wempodente bai inguipoga ĩñömō
tæ tæ wæænīnimpaa. Tæ tæ wææ ate
inguipoga ĩñömō pancabaa nanguī ömæ
ĩñömō gonte batimpaa. Awæncōo ĩñömō
pancacooga incæ adobai nanguī incoo
gonte wænīnimpaa. Gaguīmæncōo ĩñömō
tōmancoo gonte batimpaa.

⁸ Wængonguī anquedo ayængā ĩñömō
tömēngā todompeta inte we we öongā
ate ñænæ onquiyabo emō bai gonga
bæcodote bai ĩñonte wææntodōnāni
gāwapæntibaa tæi tæi guīitimpaa. Tæi tæi
guīi ate gāwapæntibæ ĩñömō pancatibaa
incæ nanguī pōnī æpæ ĩñömō wepæ
batimpaa. ⁹ Ayæ gāwapæntibæ cæncadēmæ
ĩnō quēwēnāni ĩñömō pancadāniya
incæ nanguī ĩnāni wænānitapa. Ayæ
ñænæ wipocoo pancacooga incæ nanguī
wo cæwodincoo ĩñömō wo ewente
guīitimpaa.

¹⁰ Wængonguī anquedo ayængā ĩñömō
tömēngā todompeta inte we we öongā
ate ñænæ nēmō ĩñömō cadentato tica
wodōnote bai öönædē ĩnō owodēmō

incæ tæ wææninqe ōnoncooga iñōmō pancacooga incæ nanguī æpænē iñōmō tæi tæi guuitimpa. Æpæ tayōmō adobaī cæncadēmæ inō tæi tæi guuitimpa

¹¹Mānīnēmō ēmōwo iñōmō, Tī Nānēmō, ante nāni ānēmō impa. Nēmō tæi guuiyonte nanguī æpæ iñōmō moncapæ baī ti nāmæ batimpa. Waodāni tæiyænāni iñōmō imæ ti nāmæ bagaimæ bete wænānitapa.

¹²Wængonguī anquedo ayængā iñōmō tōmēngā todompeta inte we we ōngā ate nænque pancayōmoga tente ba ate apāicā adobaī pancayōmoga tente ba adinqe nāna apāidīnō iñōmō panca wēmō batimpa. Nēmōncōo iñōmō pancadāniya incæ nanguī ināni wo ēwente badāni ate nāni apāidīnō iñōmō panca wēmō batimpa. Itædē iñōnte tipæmpoga go mēa ooda ganca iñō mēa go mēa ooda ganca nænque nāō apāidāmai inimpa. Ayæ woyowotæ iñōnte tipæmpoga go mēa ooda ganca iñō mēa go mēa ooda ganca apāicā tōnō nēmōncōo apāidāmai inānitapa.

¹³Ayæ ayōmote guingāmōwæ ōnædē gāmænō pao pao godinqe iīmai ante aa pecā ēñentabopa. “Inguipoga quēwēnāni nāni wæquinque. Nāni wæquinque. Nāni wæquinque impa, angantapa. Edæ Wængonguī anquedoidi mēnaa go adocanque ināni inte tōmēnāni todompeta inte we we ōncæ cædāni beyænque inguipoga quēwēnāni iñōmō nanguī pōni wæwenguināni bacædānimpa,” ante guingāmōwæ angantapa.

9 ¹Wængonguī anquedo ayængā iñōmō tōmēngā todompeta inte we we ōngā ate wa nēmō ōnædē inō owođinqe inguipoga tæ wæængainēmō ongō atabopa. Mānīi nēmō ingante tadōmengadænguipo ontatodē wi ænequī godonte inimpa.

²Wi ænequī æninqe ontatodē wi ænecā ate tēemāncōo ta æitimpa. Mānīi tēemāncōo nænæ gongapamō tēemāncōo baī inimpa. Ininqe iī tēemāncōo tadōmengadænguipo ontatodē ta æiyonte nænque tōnō ōnæ

wentamō pōni badaimpa. ³Tēemāncōdē inō nāwāi ta pōninqe inguipoga iñōmō wæænōnānite wacā godō cæcā beyænque tōmēnāni tæimō badinqe emēne inguipoga quēwēnāni baī tæ guidāni badānitapa. ⁴Ayæ tōmēnāni inānite, Inguipoga gaguimāncōo incæ gæpæñabocōo incæ awāncōo incæ pæcōo wo ēwēnāmai iedāni. Wæætē waodānique ōnōnemō inō Wængonguī nānō yewāmōi inte nē yewāmōnāmai ingāināni inānite adinqe mīnitō tōmēnāni inānite godō cæmīni beyænque nantate wæcædānimpa, ante wacā angantapa. ⁵Ayæ nāwāiidi inānite edæ, Wænōedāni, ānāmai ingā inte tōmēngā, Mīnitō wæætē tōmēnāni inānite ōnōmpo æmæmpoque apāicā ganca cæmīni beyæ nanguī pōni wæwæncædānimpa, angantapa. Ininqe emēne tæ guī waocā nantate wæcā baī tōmēnāni nanguī pōni nantate wæwēnāni inānitapa.

⁶Māniñedē waodāni, Æbānō cæte wænguimoo, ante anca cæđinqe wænāmai incædānimpa. Wæinēmōnīpa, ante ānāni incæte ædō cæte wæmainānīi.

⁷Ayæ nāwāiidi iñōmō tontadoidi cabayoidi guēadō guēa cæte nē godāni baī adobaī ēmōnānitapa. Tōmēnāni ocaboga awēnē poganta oodo inte badōnīnta baī wæncædānitapa. Ayæ mānīnāni awīnca iñōmō waodāni awīnca baī ēmōnānitapa. ⁸Tōmēnāni ocaguī iñōmō onquiyængā ocaguī baī encadīnque tōmēnāni bagacōo iñōmō nēō бага baī engadānitapa. ⁹Tōmēnāni tæcætawē inō tæineta inte badōinta baī wææ mongænānitapa. Ayæ tontadoidi guēadō guēa wænoncæte ante cæđinqe ānāni ate cabayoidi pogodo gote awoto baī wēa pōnōnte nanguī pōni ā baī nāwāiidi iñōmō adobaī ōnonguēnepæ pao pao godinqe āmæ godānitapa. ¹⁰Tōmēnāni ōnōmīñæ incæ emēne ōnōmīñæmpa baī ēmīñænānitapa. Tōmēnāni nāni tæi pīñæmāmo ōnōmīñæ inō ēmīñænāni inte ōnōmpo æmæmpoque apāicā ganca godō cædāni beyæ waodāni nanguī

pöni wæwänanitapa. ¹¹Mäniiñāwāiidi iñömö awënë odeye ingante ēñente quëwänanitapa. Māningā tōmēnāni awënë iñömö tadōmengadænguipo iñömö quëwänāni inānite nē aacā anquedo inongā inte tōmengā ēmōwo ebedeo tededō, Abadoō, nāni āwo ī ayæ, Nē Wo Ēwengā, ante ēmongā ininque guidiego tededō, Apodiōō, ante pemōnānīpa.

¹²Tāno nāni wæquinque do iinque batimpa. Incæte godōmenque mempoga ganca nanguī pōni nāni wæquinque ayæ baquīnō anguēnē.

¹³Wængonguī anquedo ayængā iñömö tōmengā todompeta inte we we ōongā ate tedepāmo tēñō ēñentabopa. Oguī waquī iya tāimpa oodo inte badōimpa Wængonguī weca mæ ongompa. Mānimoga ōnōmoncawæ bai mēa go mēa mæ ongōñōmō māniñōmō tedepāmo tēñō ēñentabopa. ¹⁴Wængonguī anquedo ayængā todompeta nē næængā ingante iīmai angantapa. “Nænæ ōnonga Eopadatedō nāni ānonga iñömö anquedoidi mēnaa go mēnaa ināni iñömö nē nā cæyænīnāni inānite bitō ñimpo cæe,” angantapa. ¹⁵Edæ māniñāni anquedoidi mēnaa go mēnaa ināni iñömö tōmēnāni māniñepo iinque ba ate māniī apāicā iñonte māniñōnæ incæ māniī ooda iñonte dobæ nāni cæquinque ante a ongōñōnānite iīmai angantapa. Waodāni tōmānāni iñömö mencabodāniya go adocabodānique quëwēñōnāni adocabodānique inānite mīnitō wænoncæmīnīmpa, angantapa. Ayæ ñōwo tōmēnāni inānite ñimpo cæcā ate tōmēnāni wænoncæte ante tao godānitapa. ¹⁶Ayæ tontadoidi iñömö cabayo mongæināni ināni æpodānidō ināni, ante tee mampote dootiento mīñōō ganca inānitapa. Mānimpodāni inānīpa, ante ēñentabopa.

¹⁷Botō wiimonte bai ayōmo cabayoidi tōnō nē mongæināni iñömö iīmai ēmōnāni atabopa. Cabayo nē mongæināni iñömö tæcætawē inō tæineta nāni wææ mongæntacoo

pancataa opatawæ gonga gonte bai ēmontapa. Pancataa wentamō ēmontapa. Pancataa atopode nāni ā bai wiñadæ ēmō bai ēmontapa. Cabayoidi ocabo iñömö nēōō ocabo bai encadānitapa. Tōmēnāni ōnōne inō gonga tōnō tēēmā tōnō atopode nāni ōō waadō tadedānitapa. ¹⁸Māniī gonga tōnō tēēmā tōnō atopode iñömö mēmāmoque go adopāmoque nāni wænōmāmocoo nē tadedāni inte cabayoidi iñömö waodāni tōmānāni mencabodāniya go adocabodānique quëwēñōnāni adocabodānique inānite wænōnāni wænānitapa. ¹⁹Māniñāni cabayoidi tōmēnāni ōnōne inte tæi pīñænte wænōnīnque adobai tōmēnāni ōnōmīñæ inte tæi pīñænte wænōnānīpa. Edæ tōmēnāni ōnōmīñæ iñömö tæntæ ocabo bai ēmīñænāni inte waodāni inānite pocænāni wænānitapa.

²⁰Mānimāmo wodonte nāni wængaimāmocoo beyæ ayæ wænāmai quëwēnāni inte wæwēnāni incæte tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cægaiñō ante, Ancaæ wæwente awædō, ante pōnēnāmai ināni inte ñimpo cædāmai inānitapa. Wæætē oodo inte padata inte bodonte inte dica inte awæmpa inte tōmēnāni nāni badonte cōnōnincoo iñömö adāmai incoo incæte ēñēnāmai incoo incæte dao dao godāmai incoo incæte tōmēnāni, Mōnitō wængonguīdi inānīpa, ante ædæ wæænte apænedīnque ñimpo cædāmai inānitapa. Ayæ adobai wēnæidi inānite ædæ wæænīnque, Mīnitō mōnitō wængonguīdi imīnidō anguēnē, ante ñimpo cædāmai inte apænedānitapa. ²¹Ayæ māniñāni godōmenque waodāni inānite piinte wænōnāni inte tōmēnāni mīi bete yewænāni inānīpa. Nānōogængā ināmai iñongante towente cædōnāni inte tōmēnāni awēmō ō ænāni inānīpa. Mānōmai godōmenque cædīnque tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cægaiñō ante, Ancaæ wæwente awædō, ante pōnēnāmai ināni inte ñimpo cædāmai inānitapa.

**Wængonguï anquedo dadi
ompointa guiyanta nǎængǎ**

10 ¹Ayǎ wacǎ anquedo nǎ tǎi
ëmongǎ inte öönǎdǎ inö
wǎængǎ atabopa. Tömengǎ weocoo
mongǎnte bai boguïmancodǎ pöningue
tömengǎ ocaboga tǎcǎdǎca inö daimǎ
godǎmǎ owotapa. Tömengǎ awinca
incǎ nænque bai apǎidique tömengǎ
önömǎnǎ incǎ cobacadewǎ gonga gonte
ëmö bai ëmǎnengǎ ingantapa. ²Tömengǎ
önönempo inö dadi ompointa ininta
nǎni wi æmpodinta guiyanta nǎængǎ
ingantapa. Tömengǎ önöwa tömǎwa
gǎwapǎntibaa cö cǎwadinque tömengǎ
dipǎwa guiquǎnǎ ömaa cö cǎwacantapa.
³Mǎnömaï cö cǎwadinque tömengǎ
nǎöö ii pepa bai nanguï pöni yedǎ aa
pecantapa. Aa peyongǎ detǎbo önompö
æmǎmpoquǎ go mǎa ganca wǎætǎ
tǎi tǎnningue tededǎnitapa. ⁴Detǎbo
önompö æmǎmpoquǎ go mǎa ganca
inǎni inömö tededǎni ëñǎnningue
botö yewǎmoncǎ cǎtabopa. Tǎcǎ
yewǎmoncǎ cǎyömo öönǎdǎ inö
tedepǎmo iïmaï ante tedecǎ ëñǎntabopa.
⁵Inǎmpa önompö æmǎmpoquǎ go
mǎa detǎbo nǎni tededö æbǎnö ante
tededǎnii, ante wii ëñǎngui i inningue
bitö yewǎmönǎmaï ie,” angantapa.

⁵Wængonguï anquedo botö
adingǎ inömö gǎwapǎntibaa tönö
ömaa nǎ a ongonǎ inömö tömengǎ
önompö tömempo öönǎdǎ inö pǎdǎ
æmpocantapa. ⁶Tömengǎ tömempo
pǎdǎ æmpodinque, Wængonguï
ëñǎñongǎ botö ǎnö ante nöingǎ baquïnö
anguǎnǎ, ante iïmaï angantapa. Edǎ
nǎ wantǎpiyǎ cöwǎ quǎwengainǎ
inte öönǎdǎ tömǎa inguipoga tömǎa
gǎwapǎntibǎ tömǎa badöningue
tömengǎ adobaï öönǎdǎ owodǎni
tömǎnǎni inguipoga quǎwǎnǎni
tömǎnǎni gǎwapǎa quingǎnö owodǎni
tömǎnǎni inǎnite nǎ badongainǎ inte
tömengǎ ëmöwo apǎnedinque, Botö
apǎnedö nöingǎ baquïnö anguǎnǎ, ante
nǎ apǎnecǎ inömö, “Mönö ee onǎñedǎ
do iinque batimpa, angantapa. ⁷Edǎ

Wængonguï anquedo tömengǎ pöni
inömö tömengǎ todompeta we we öoncǎ
cǎyongante Wængonguï nǎnö cǎinǎnǎ
ante wǎ wodonte bai nǎnö angainö ante
ñöwo iinque cǎcǎcǎimpa. Wængonguï
ingante nǎ cǎgǎinǎni tömengǎ beyǎ nǎ
apǎnǎgǎinǎni inöñǎnite mǎninö nǎnö
cǎinǎnǎ ante do apǎnǎgǎingǎ inte
Wængonguï mǎninö bai ñöwo iinque
cǎcǎcǎimpa,” angantapa.

⁸Ayǎ öönǎdǎ inö tedepǎmo adopǎmo
do botö ëñǎnǎ ñöwo wǎætǎ botö imote
iïmaï angǎ ëñǎntabopa. “Wængonguï
anquedo nǎ gǎwapǎntibaa tönö ömaa
inömö a ongonǎ weca godinque bitö
tömengǎ önönempo dadi ompointa
ininta nǎni wi æmpodinta nǎnö
nǎæñininta æ,” angantapa. ⁹Angǎ
ëñǎnningue Wængonguï anquedo weca
godinque botö tömengǎ ingante, Dadi
ompointa guiyanta pönömi æmoe,
ante ǎñömo tömengǎ wǎætǎ botö
imo, “Æ. Ænningue cǎe. Bitö önöne da
wǎneyömi guïñǎmǎ bai wǎeme pöni
ingǎimpa. Incǎte yo mongǎnte ate
cǎncadǎ guïdinque ti nǎ bacǎimpa.
Inningue cǎdente wǎcǎbiimpa,” angǎ
ëñǎntabopa.

¹⁰Wængonguï anquedo önönempo
dadi ompointa guiyanta ænningue botö
ade cǎntabopa. Önöne guïñǎmǎ bai
wǎeme pöni i incǎte yo mongǎnte ate
cǎncadǎ guïdinque ti nǎ badinque
cǎdente wǎtabopa. ¹¹Ayǎ botö imote
angantapa. “Wacǎ awǎnǎ nǎni cabo
wacǎ awǎnǎ nǎni cabo incǎ wabǎca
nǎni quǎwǎncabo nǎni wabǎca nǎni
quǎwǎncabo incǎ wadö nǎni tedecabo
wadö nǎni tedecabo incǎ wabǎca
wabǎca nǎni awǎnǎ odeye cabo
inöñǎnite bitö, Mǎninǎni inǎnite æbǎnö
baquïi, ante wǎætǎ Wængonguï beyǎ
apǎnǎcǎbiimpa,” ante angantapa.

**Wængonguï æbǎnö cǎcǎä,
ante mǎnaa apǎnedapa**

11 ¹Wacǎ botö imote, Tee
manguimpa impa, ante cǎwipaa
bai pǎdǎ pönöningue ayǎ botö
imote, “Goe, angantapa. Wængonguï

oncō tæiyæ waēmō oncōnē godinque mānincō tōnō, Wængonguī quī, ante nāni iya tāimpa tee mæ. Ayæ waodāni adoyōmō ædæ wææninqe Wængonguī ingante, Bitō Wængonguī Awēnē imidō anguēnē, ante watapæ apænedāni iñōmō æpodānidō inānii, ante tee mampote cæe. ²Wængonguī oncō tæiyæ waēmō oncōnē tee māninqe yacō boyāa iñōmō tee mānāmai iē. Edæ mānincō boyāa wadāni oodeoidi ināmai ināni inānite do godonte intapa. Mānīnāni edæ coadenta i doo apāicā ganca mānimpoga iñonte Wængonguī nānō tæiyæ waēmō quēwēñōmō incæ wo ēwente cæcædānimpa. ³Ayæ botō imotedō ante, Botō æbānō cæboo, ante nē, Nō ante impa, ante apænedā iñōnate botō godō cæquimo beyænque tōmēna tæi pīñante badinque miido dootiento tetenta ēōnæ mānimpōnæ iñonte botō beyæ apæncædānimpa. Waodāni wæwente beyænque gōmæ ēmoncoo mongænāni bai tōmēna adobai gōmæ ēmoncoo mongæninqe apæncædānimpa,” ante apæncæ ēñentabopa.

⁴Wængonguī æbānō cæcāā, ante nē, Nō ante impa, ante apænedā iñōmō tōmēna iñōmō Wængonguī inguipoga Awēnē iñongante tōmengā weca odibowæ nāni āwæ mēwāa ongōwæ bai inapa. Ayæ tōmengā weca yædo concædī tī wodōnoincade mencadea ongoncade bai mānīna iñōmō adobai inōna inapa. ⁵Wadāni, Tōmēna inate wēnæ wēnæ cæinēmopa, ante cædāni iñinque tōmēna wæætē nē piinte cædāni inānite gonga wo tadete bai cædinque wænōna wæncædānimpa. Edæ, Tōmēna inate wēnæ wēnæ cæinēmōnīpa, ante nē cædāni tōmānāni mānōmai wæncædānimpa. ⁶Wængonguī godō cæcā beyænque tōmēna tæi pīñæna badinque, Wængonguī beyæ mōna apæneyedē cōōnæ cædāmai ingæimpa, ante cædinque oōnædē tee mōnete bai cæcædānimpa. Ayæ tæi pīñæna inōna inte tōmēna æyedēmē cæinēna incæ wæætē wæætē cæyōnate æpæncōo tōmancoo wæpænque bacæimpa. Adobai inguipoga

tōmāmæ quēwēñāni inānite tōmēna cæda ate quīēmē wænōmāmocoo incæ pō wēnæ wēnæ bacædānimpa.

⁷Ayæ tōmēna, Wængonguī æbānō cæcāā, ante iñinque apænedā ate babæcā bai mōnō guiñēnongā inte tadōmengadænguipo iñō tadinque tōmēna inate guēadō guēa cædinque tæi ēmongā inte gānā cædinque wænongā wæncædānimpa. ⁸Wænā ate tōmēna baonque nænængade nāni quēwēñōmō taadō iñōmō oñoncædānimpa. Edæ Todōmā iñōmō quēwēñāni wiwa cædāni bai ayæ Equitobæ quēwēñāni wēnæ wēnæ cædāni bai mānīi nænængade nāni quēwēñōmō nē quēwēñāni iñōmō adobai wēnæ wēnæ cædānīpa. Mānīi quēwēñōmō adoyōmō tōmēna Awēnē ingante awāa timpote wænōnāni wængacāimpa. ⁹Mēōnaa go adoōnæque go tæcæ itædē iñonte tōmēna baō iñi acæte ante pōninqe wacā awēnē nāni cabo wacā awēnē nāni cabo incæ waodāni nāni cabo waodāni nāni cabo incæ wadō nāni tedecabo wadō nāni tedecabo incæ wabæca wabæca nāni quēwencabo incæ waodāni nangui ināni ponte tōmēna baō acædānimpa. Ayæ, Da wēnāmai ingæimpa, ante wææ cæcædānimpa. ¹⁰Tōmēna iñōmō Wængonguī beyæ nē apænedāna inōna inte inguipoga quēwēñāni inānite nangui āna wædināni inte tōmēnāni nōwo wæætē watapæ tocædānimpa. Iñinque tōmēna mānōmai wænte oñōna ate tōmēnāni nangui Yæ yæ todinque wacā ingā wacā ingā, Ōnonque æe, ante pædæ godōnāni æncædānimpa.

¹¹Mēōnaa go adoōnæque go tæcæ itædē iñinque go ate Wængonguī edæ, Quēwencæmīna, ante tōmengā nānō guēmāmāmo quēwenguimāmo woo oōngacā ate tōmēna iñōmō wæætē mīina badinque ængæ ganticædānimpa. Ængæ gantiyōna nē adāni guiquēnē ancai guiñente wæcædānimpa. ¹²Ancai guiñente ayōnāni tōmēna oōnædē iñō tedepāmo yedæ ante ēñencædānimpa. “Iñōmō pō æeda,” angā ēñēninqe tōmēna oōnædē iñō boguimancodē

æiyöna tömäna inate në piinte cædinäni edonque acædänimpa. ¹³Tömëna æiyedë mäniñedë goinque nanguï ocæ ocæ goquimpa. Tömënanäni näni quëwëñömö onconcoo bacoo iñonte pancaconga incæ nanguï onconcoo acapowate bogocæ tæ gowæænguimpa. Ado goinque goyedë waodäni tiæte miido ganca wæncædänimpa. Ayæ miinänäni quëwënanäni ancaï guiñëninque, Wængonguï öönædë në quëwëmi ïmi inte bitö nö tæï piñænte ïmidö angüenë, ante wæcædänimpa.

¹⁴Ayæ mempoga näni wæquinque do iinque batimpa. Incæte godömenque adopoque nanguï pönäni näni wæquinque oo pönäni bacæimpa.

Todo mpeta æmäwoya

¹⁵Wængonguï anquedo tömangä iñömö tömengä todo mpeta we we öongä ate öönædë inö wadäni näni tedepämo yedæ tededinque iimaï änanitapa.

“Mönö Awënë Wængonguï tömengä Codito tönö inguipoga Tæiyæ Awënë Odeyeda badinque wantæpiyæ cöwë aacædäimpa,” änanitapa.

¹⁶Në aadäni në Picænäni iñömö bæinticoatodo ganca inäni mänimpodäni iñömö Wængonguï weca tömënanäni awënë tæ contaimpaa në tæ contadäni inte ñöwo guidömëmæ ædæ wææninqe Wængonguï ingante, Bitö Awënë Wængonguï ïmidö angüenë, ante watapæ apænedänitapa. ¹⁷Ayæ iimaï apænedinque,

“Awënë Wængonguï bitö adobique Tömää në Cædömi inte wëenëñedë do në quëwengaïmi ïmi ñöwobi inömi ïmipa. Bitö nämä tæï piñæmi inte ñöwo ædæmö në aabi inömi ïmipa, ante adinque bitö ïmite waa ate pönente apænemönipa.

¹⁸Wabæca wabæca näni quëwencabo incæ tömänäni quëwënanäni ænguï badänitapa. Ayæ bitö ænguï babi ininque

në wængainäni inänite bitö apænte panguiönæ do batimpa.

Ayæ bitö beyæ në apænedönäni iñömö bitö ïmite në cædönäni iñönänite

tömënanäni inänite bitö, Minitö cædi beyæ paga cæbo æncæminimpa, ante bitö godonguiönæ dobæ batimpa.

Ayæ bitö quinäni iñönänite bitö emöwo ante bitö ïmite në ëñente cædönäni iñönänite

awënë bai inäni incæ öönäninque inäni incæ tömänäni inänite bitö, Minitö cædi beyæ paga cæbo æncæminimpa, ante bitö godonguiönæ dobæ batimpa.

Ayæ inguipoga quëwënanäni inänite wadäni në wo ëwente cædönäni iñönänite bitö wo ëwente cæquiönæ do batimpa.”

¹⁹Ayæ öönædë inö Wængonguï tæiyæ waëmö oncö odemö wibænetapa. Wibæneyö Wængonguï, Waodäni æbanö cæte botö tönö godongämæ waa cæte quëwencædänimpa, ante odömoncæte ante nänö yewæmongainca näni da wencaincade iñömö mänincönë mä ongoncade atabopa. Ayömote yædæ yædæ näninimpa. Yedæ pönäni änimpa. Detæbo tæi tæi tēñö yedæ pönäni änimpa. Goinque gotimpa. Ayæ yoguica cöönæ bai nanguï cæte wæænimpa.

Onquiyængä tönö dadagöo nänä änongå

12 ¹Wængonguï, Mä pönäni odömömo adinque ëñencædänimpa, ante cædinque öönædë inö waëmö pönäni badongä a owo atabopa. Edæ onquiyængä iñömö nænque inte weocoo wëñate bai mongæñongä apäicämo incæ tömengä cæncædëwa ænömengadæwa inö impa. Tömengä, Awënë poganta, ante tipæmpoga go mäa nëmöidi inte godämæ badointa wencacantapa. ²Mäningä onquiyængä yædëmadä ënengä iñongante wëñængä ëñacæ cæcä wæte wædinque wëñæ nantate Yæ yæ wæcantapa.

³İnıne Yæ yæ wæyongante öönædë inö mä pönı Wængongui nänö badöi wadö bai badöi a owo atabopa. Edæ ñænængade obe bai dadagöö nani änogä opatawæ eñacä inte tömengä ocabocoo öonmpo æmæmpoque go mencaa encacä inte mäniı ocabocooğa awënë pogantacoo öonmpo æmæmpoque go mentaa wencacä ingantapa. Tömengä önömoncawæ adobai öonmpo tipæmpoga ocabocooğa encacä ingantapa. ⁴Tömengä önoncaimñænca picæ cæmiñænıne öönædë owodäni nëmöidi incæ pancadäniya incæ nanguı inäni inänite wææntodongä inguipoga tæ wæænänitapa. Onquiyængä oo pönı inıngante dadagöö, Wëñængä eñacä ate cæncæboımpa, ante tömengä weca a ongongantapa.

⁵Onquiyængä wëñængä onguıñængä ingante mangä inıne tömengä inö mö nänö Awënë baıne pæcantapa. Tömengä inö mö tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënanı inänite aacä bai adobai tömämæ quëwënanı inänite, İımaı cæedäni, ante aacæcäımpa. Mäningä onquiyængä wëñængä ingante wacä ö ænte Wængongui weca ayæ tömengä nänö aacæ tæ contayö mö mäniñö mö ænte mäicä æicantapa. ⁶Mäniñö bayonte wäänä inö mö önomæca inö mö wodii gocantapa. Tömengä beyæ ante Wængongui nänö eyepæ cæyö mö mäniñö mö wodii gocantapa. Mäniñö mö miido dootiento tetenta eönæ mänımpoönæ inınte tömengä quëwente beyæ cængui eyepæ pönönäni cæncæcäımpa, ante Wængongui tömengä nänö owoyö mö ante do badongantapa.

⁷Mäniñedë edæ öönædë inö mö guëadö guëa cæte wænönänitapa. Wængongui anquedo Miiğuedo nani angaingä inö mö tömengä wadäni anquedoidi awënë inongä ingampa. Tömengä tömënanı tönö dadagöö ingante wido cæcæte ante cæyönäni dadagöö wæætë tömengä anquedoidi tönö wæætedö wæætë guëa cædäni incæte ⁸tömënanı ædö cæte gänä

cæquınäni. Edæ ædö cæte öönædë inö mö ayæ quëwenguınäni, ante tömënanı inänite wido cædänitapa.

⁹Tömënanı inö mö ñænængade dadagöö ingante wido cæte wææntodönänitapa. Mäningä dadagöö inö mö wëñëñedë tæntæ ingaingä inte tömengä emöwo Wënæ Tatäna mëwoga emongä ingampa. Adocä, Inguipoga quëwënanı tömänäni oda cæcædänımpa, ante në wapiticæ ænte mäocä ingampa. Tömengä ingante ayæ tömengä anquedoidi inänite inguipoga inö mö wido cæte wææntodönänitapa.

¹⁰Ayæ ate öönædë inö tedepämo yedæ ante İımaı ä eñentabopa.

“Nöwoönæ mönö Wængongui mönö imonte, Minitö botö æmæwo æmo beyænque quëwenguımiıni, ante tömengä nänö cæönæ batımpa.

Ayæ tömengä nänö tæi piñænö ñöwoönæ ba inıne tömengä adobai Tæiyæ Awënë Odeye ñöwoönæ bacäımpa.

Ayæ tömengä nänö apænte ængaingä mönö Codito adobai nämä tæi piñænongä inte në angä bacäımpa.

Wënæ guiquënë mönö tönıñadäni inänitedö ante, Wënæ wënæ cædänidö angüënë, ante wapiticæ apænete änewënonğä ingampa.

Woyowotæ incæ itædë incæ mönö Wængongui weca a ongöniıne tömengä mäninäni inänitedö ante në wapiticæ änewënonğä inıngante tömengä ingante inguipoga inö mö wææntodönäni wæængantapa.

¹¹Wængongui Codotedo wepæ tömengä nänö wænte godongaimæ beyænque tæi emönäni badıne mönö tönıñadäni inö mö wënæ ingante gänä cædänitapa.

Ayæ, Wængongui æbänö cæcää, ante tömënanı nani apænedö beyænque tömënanı tæi emönäni badıne wënæ ingante gänä cædänitapa.

Wadäni tömënanı inänite Wængongui beyæ wænönæ cæyönäni tömënanı,

Mönitö guiñēnāmaī
wæncæmönimpa, ante nē ānāni
īnānitapa.

¹² Mänömaī beyæ mīnitö öönædē
īñömö nē quēwēmīni inte watapæ
tocæmīnimpā.

Wamīni guiquēnē inguiipoga īñömö
æpæntibædē īñömö nē quēwēmīni
inte mīni wæquinque ingæimpā.
Edæ wēnæ mīnitö weca wææ pö
quēwengäimpā.

Tömengä nänö wo ēwenguīnō oo
pōni impā, ante ēñente beyænque
āingä pōni bacampā.

Mänömaī beyæ mīnitö
guiñenguimāmo baquinque impā.”

Mänömaī ante yedæ angä ēñentabopā.

¹³ Ayæ dadagöö, Botö īmote inguiipoga
īñömö wido cæte wææntodönāni adī
wædö, ante wædinque onquiyængä
ingante wēñængä onguiñængä nē
mäningä ingante bæi ongoncæte ante
togængantapā. ¹⁴ Incæte Wængongui,
Önömæca īñömö bitö beyæ botö
cæyömö pao pao gocæbiimpā, ante
cædinque ñænængade guingämöwæ
önonguēnepæ bai tipænguēnepæa pönö
badongä enguēnepænte bai onquiyængä
bacantapā. Īnīnque onquiyængä, Tæntæ
botö īmote bæi ongönāmaī incæcäimpā,
ante Wængongui önömæca tömengä
beyæ nänö cæyömö pao pao gocantapā.
Mæa go adoque tæcæ wadepo īñonte
tömengä mäniñömö quēwente beyæ
nänö cænguī eyepæ ænte cænguīñömö
gocantapā. ¹⁵ Ayæ, Onquiyængä ingante
æpæ quingæ mangui bai bæ ta tæi
guiicæcäimpā, ante cædinque dadagöö
tömengä önöne inö önö bai æpæ towæ
tadonte bai tao godecantapā. ¹⁶ Dadagöö
towæ tadonte bai nänö tao godepæ
quingæ pōñö onguipo incæ onquiyængä
beyæ ante cædinque wi ænete cæyö
ada guipæntapā. ¹⁷ Ada guipæ adinque
dadagöö īñömö onquiyængä ingante
godömenque ænguī badinque wææ
godinque, Mäningä onquiyængä
wēnāni incæ wadāni īnānite guæa
cæte wænonguimo, ante gocantapā.
Tömēnāni Wængongui nänö, Īmai

cæedāni, ante wææ angainö ante nē
ēñente quēwēnāni inte, Itota æbānō
cæcää, ante nē apænete quēwēnāni
īnönāni īñömö mäniñāni mäningä
onquiyængä wēnāni īñönānite dadagöö,
Wænoncæboimpā, ante gocantapā.

Mēnaa mönō guiñēnōna

13 ¹ Ayæ dadagöö æpæntibæ
yæwedeca emönaiya īñömö
ponte a ongongantapā.

Ayæ babæcä bai nē guiñēnongä īñömö
æpæntibædē quēwente ta pōñongä
atabopā. Mönö guiñēnongä tömengä
ocabocoo önompö æmæmpoque
go menca encacä inte tömengä
önömoncawæ önompö tipæmpoga
ocabocoo inö encacä ingantapā.
Awēnē pogantacoo tipæmpoga ganca
tömengä önömoncawäa da da wencate
encacantapā. Ayæ Wængongui emöwo
incæ wiwa babæ wapiticæ ante āniwoi
tömengä ocabocoo tömancooga
inö yewæmonte encacä ingantapā.

² Mäningä mönö guiñēnongä botö nē
adingä īñömö mēne bai emönongä
incæte tömengä önöwa oto önöwa bai
ēwacä inte tömengä önöne nēö önöne
bai ēnecä atabopā. Ayæ dadagöö nämä
nänö tæi piñænö ante mönö guiñēnongä
ingante pædæ godöniñque tömengä
nänö aacæ tæ contaimpā pædæ godongä
ænte tæ contadinque mönö guiñēnongä
nē awēnē badinque, Īmai cæedāni, ante
nanguī angä bacantapā. ³ Ayæ mönö
guiñēnongä adoque ocaboga amocate
wæncæ cæcä bai ingaingä incæte gämæ
cæcate ingantapā.

Tömämæ quēwēnāni mönö
guiñēnongä ingante adinque ancai
guiñēnīnque tömānāni tömengä
miñæ godānitapā. ⁴ Dadagöö godö
cæcä beyænque mönö guiñēnongä
īñömö awēnē badinque dadagöö bai
nē angä do bacä impā, ante adinque
tömānāni dadagöö ingante, Bitö
Awēnē Wængongui bai imidö anguēnē,
ante apænedānitapā. Adobai mönö
guiñēnongä ingante, Bitö Awēnē
Wængongui bai imidö anguēnē, ante

apænedänitapa töö. Mäninö ante godömenque iimaï äninque, “Æcänö mönö guiñenongä bai ingä iñömö edæ dæ angampa. Æcänö tömengä ingante guëadö guëa cædinqe tæi ëmonte gänä cæquingää.”

⁵Dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiñenongä iñömö nämanque pönente änewënonngä badinqe Wængongui ingantedö ante babæ wapiticæ ante änewëninque, Botö Wængongui bai imopa cæminii, änewënonngantapa. Ayæ awënë badinqe nê angä badinqe inte mönö guiñenongä iñömö coadenta i doo apäicäa mänimpoga iñonte, iimaï cæedäni, ante aacantapa. ⁶Ayæ tömengä mäniñedë Wængongui ingantedö ante wënæ wënæ babæ wapiticæ ante änewënonngä inte Wængongui ëmöwo ante tömengä nänö quëwëñömö ante babæ wapiticæ ante änewënonngantapa. Tömënanï öönädë nê quëwënanï inänitedö ante adobaï babæ wapiticæ ante änewënonngantapa. ⁷Tömengä Wængongui quinäni inänite guëadö guëa cæcæcäimpa, ante cædinqe dadagöö godö cæcä beyænque tömengä nämä tæi piñængä badinqe tömënanï inänite tæi ëmongä inte gänä cæcantapa. Ayæ dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiñenongä iñömö waodäni nani cabo waodäni nani cabo incæ wacä awënë nani cabo wacä awënë nani cabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo iñönänite tömengä tömänäni awënë badinqe tömënanï inänite, iimaï cæedäni, ante nê angä bacantapa.

⁸Mänömaï beyæ tömämæ quëwënanï iñömö tömengä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænecædänimpa. Wængongui inguipoga nänö badöñedë, Botö Codotedo ingante do wänönäni wæncæcäimpa, ante do angacäimpa. Iingä Codotedo, Nani quëwenguinta, ante nänö yewæmongaintaa ædänidö ëmöwo yewæmönämaï inäni iñömö tömënanïque mönö guiñenongä ingante,

Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænecædänimpa.

⁹Nê ëamonca imini inte ëñëedäni.

¹⁰“Æcämenque ingante ante apænedinqe Wængongui, Ao bæi ongonte tee mönete bai cæedäni, angä ininque tömengä ingante do bæi ongonte tee mönecædänimpa. Æcämenque ingante ante apænedinqe Wængongui, Ao yaëmenca wänöminï wæncæcäimpa, angä ininque tömengä ingante do yaëmenca wänönäni wæncæcäimpa.”

Mänömaï beyæ minitö Wængongui quimini iñömö wëntäye inämaï inte ee cæcæminimpa. Edæ tömengä ingante godömenque wede pönencæminimpa.

¹¹Ayæ ate wacä wabæcä bai nê guiñenongä guiquënë onguipodë quëwente ta pöñongä atabopa. Codotedoidi önömoncawæ mëwäa nani ëmoncadö bai tömengä adobaï encacä ingantapa. Incæte tömengä dadagöö bai tedecantapa. ¹²Mönö guiñenongä tänocä pöningä nänö änö beyænque ayængä pöningä iñömö awënë badinqe tänocä beyænque äninque, iimaï cæedäni, ante nê aacä ingantapa. Tänäcä pöningä mönö guiñenongä ämocate beyæ nê wæncæ cæcä incæ wæætë gämæ cæcadingä iñongante ayængä pöningä iñömö tömämæ quëwënanï inänite angä ëñëninque tömänäni tänocä pöningä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænedänitapa. ¹³Mäningä mönö guiñenongä ayængä pöningä, Mä pöni cæbo adinqe ëñencædänimpa, ante cædinqe badongampa. Ayæ godömenque mä pöni cæcä beyænque waodäni edonque pöni ayönäni öönädë inö incæ gonga inguipoga wææ adänitapa.

¹⁴Mönö guiñenongä tänocä pöningä nänö änö beyænque tömengä weca mä cædinqe ayængä pöningä iñömö tömämæ quëwënanï inänite oda cæte nani goquinö ante mäocä godänitapa. Edæ tömënanï inänite

äninque, Mönö guññenongä yaëmenca guiiyömö wæætë gämæ cæcate në miingä quëwengä nänö ëmönö bai adobaï badöedäni, angä ëñente badonte concädänitapa. ¹⁵Mönö guññenongä ayängä pöningä iñömö eyepæ cædinque mönö guññenongä tänocä pöningä nänö ëmönö bai nänäi badöinca incæ, Tedecæcäimpa, ante cæcä ate mäninca incæ oo guëmangantapa. Tömënäni nänäi badöinca ante waodäni Baa äninque, Bitö Awënë Wængonguï bai imidö anguënë, ante apænedämaï inäni inänite mäninca incæ ä beyænque wænönäni wænänitapa.

¹⁶Ayæ awënëidi bai inäni incæ önönänique incæ mäincoo ëadäni incæ mäincoo ömæpodäni incæ wacä godonte æningä beyænque në cæte quëwënäni incæ nämanque cæte quëwënäni incæ mäninäni tömänäni inänite tömengä nänö änö beyænque önompo tömempo inö yewæmöinäni badänitapa. Wæætë önompo tömempo inö yewæmönämaï inäni inte tömënäni önönemö inö yewæmöinäni badänitapa. ¹⁷Tömengä nänö yewæmöi yewæmönämaï inäni guiquënë tömënäni mäincoo ædö cæte godonte ænguïnänii. Ædö cæte godonte ænäni weca gote tömënäni mäincoo inï godonte ænguïnänii. Ayæ mäninö ante yewæmöi iñömö mönö guññenongä tänocä pöningä ëmöwo impa. Wüi tömengä ëmöwo yewæmonte i bai tömengä ëmöwo ante beyæ, Æpodö i, ante yewæmonte impa.

¹⁸Mäninö ante ëñencæte ante nänäi ëñënö ante eyepæ encadäni inte ëñencädänimpa. Ocai në encacä ininque, Mönö guññenongä tänocä pöningä nänö, Æpodö i, ante ëñencæte ante cæcæcäimpa. Edæ tömengä, Æpodö i, ante waocä, Æpodö i, ante adopo impa. Tömengä nänö, Æpodö i, ante teitiento teitenta i tei impa.

144.000 ganca inäni nänäi
ämotamini äinö

14 ¹Ayæ botö ayömote Wængonguï Codotedo änanquidi iñömö Tiöno

nänäi anquidi mäninömö a ongongå atabopa. Tömengä weca waodäni tiento coadenta i coatodo müido ganca inäni inte Wængonguï Codotedo ëmöwo adobaï tömengä Mæmpo Wængonguï ëmöwo nänäi önönemö inö në yewæmöinäni inte a ongonnäni atabopa. ²Ayæ botö ëñëñömote öönædë inö tedepämo ante ñænæ tēñabo ante bai detæbo eyequei tē bai ëñëninque adobaï waodäni nänäi adapate nänäi ampoque inte tæiyæänäni ampyönäni ante bai tedepämo tē ëñentabopa. ³Tiento coadenta i coatodo müido ganca inäni iñömö mä äninque waa ämotamini ante änanitapa. Wængonguï nänö aacæ tæ containpa gäänë ämotamini äñönäni müinäni quëwënäni mäa go mäa ganca inäni në aadäni në Picænäni tönö ëñënanitapa. Tiento coadenta i coatodo müido ganca inäni inguipoga quëwënäni tönö adoyömö quëwëñönäni, Godonte æmo beyænque quëwenguimüni, ante Wængonguï nänö në æninänique i ämotamini äinö ante ëñente ancädänimpa. Wadäni guiquënë ædö cæte ëñente ænguïnänii.

⁴Iñäni iñömö Wængonguï ingante ante waëmö quëwencæmönimpa, ante cædinque, Onquiyängä, ante në towënämaï ingainäni inänipa. Ininque tömënäni Wængonguï Codotedo ædönö gocä tömengä miñæ cöwë godänipa. Tömënäni waodäni tönö adoyömö quëwëñönäni Itota, Botö wepæ beyænque quëwenguimüni, ante tömënäni inänite ængacäimpa. Täno amiña bayedë tä pedinque munitö, Wængonguï qui baquimpa, ante müni cönöni bai mäninäni adobaï Wængonguï quinäni badinque Wængonguï Codotedo quinäni inänipa. ⁵Adodäni cöwë babæ änämaï inäni ininque wadäni ædö cæte tömënäni inänitedö ante, Babæ änänipa, ante ænguïnänii. Tömënäni edæ cöwë wënæ wënæ cädämaï inänipa töö.

Wængonguï anquedoidi mënäa
go adocanque nänäi änö

⁶Ayæ Wængonguï anquedo wacä iñömö öönædë inö pö pao pao gocä

atabopa. Inguipoga në quëwëñäni inänite wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo incæ waodäni nani cabo waodäni nani cabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ wacä awënë nani cabo wacä awënë nani cabo iñönänite anquedo tömänäni inänite Wængongui wantæpiyæ cöwë nänö watapæ apænedö ante ëñencädänimpa, ante apænecæte ante pongantapa. ⁷Mäningä Wængongui anquedo iñömö yedæ iïmai äninque, “Wængongui apænte nänö anguiönæ do iinque bayonte mäniönæ tömämini mini cægainö ante tömengä apænte ancæcäimpa. İninque tömengä ingante guñëninque ee aedäni. Adobaï tömengä ingante waa aedäni. Tömengä edæ öönädë incæ inguipoga incæ æpæntibæ incæ æpæ tayömö incæ tömää në badongaingä ingante minitö, Bitö Awënë Wængongui imidö angüënë, ante ædæ wæäninque watapæ apæneedäni. Mäninque ämopa,” angantapa.

⁸Mäningä Wængongui anquedo gocä ate wacä Wængongui anquedo ayängä pöninque iïmai angantapa. “Babidönia nani äñömö do wo ëwente batimpa. Babidönia nani waëmö quëwëñömö i incæte do wo ëwente ba aedäni. Mäniñömö në quëwëñäni wënæ wënæ cædinäni iñömö onquiyängä në towengä bai cædinque biinömæ bete quidi quidi dowäninque towencädänimpa, ante ti nämæ godonte bai cædänipa. Tömëñäni mänömai godö cædäni beyænque wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo wæætë wënæ wënæ cædänitapa. Mäninque ämopa,” angantapa.

⁹⁻¹⁰Ayæ mäningä Wængongui anquedo gocä ate wacä Wængongui anquedo tömengä pöninque yedæ iïmai angantapa. “Mönö guñëñongä tänocä pöningä ingante æcänö, Bitö Awënë Wængongui bai imidö angüënë, ante apænecäa. Ayæ tömengä nänö ëmönö bai nani badöñinca gäänë ædæ wæäninque æcänö apænecäa. Wængongui tömëñäni inänite nangui

piincæcäimpa. Tömëñäni önompo incæ öñönemö incæ mönö guñëñongä nänö yewämöi në yewämöinäni adinque Wængongui adobaï tömëñäni inänite nangui piincæcäimpa.” Äninque Wængongui anquedo godömenque apænecantapa. “Mäniñäni Wængongui biinömæ nänö piimæ becädänimpa. Mäniñænque äninque tömengä nänö piinte owætadë pe fiinængantapa. Mäniñænque në bete bai inäni iñömö nangui pöni wæwencädänimpa. Wængongui täiyæ waëmö anquedoidi weca ayæ Wængongui Codotedo weca gonga bæcoyömö atopode nani öö wadö gonga bæcoyömö öö wayömö mäniñömö iinäni æmæwo gonte ba bai nangui wæwencädänimpa,” angantapa.

¹¹“Ayæ tömëñäni gonga bæcoyömö mäniñömö wæwëñönäni nani wæwëmämö tëemä bai cöwë æicöompa. Woyowotæ incæ itädë incæ mäniñäni edæ guëmänämai incädänimpa. Tömëñäni iñömö, Mönö guñëñongä tänocä pöningä weca ædæ wæäninque, Bitö Awënë Wængongui bai imidö angüënë, ante në apænedäni inänipa. Ayæ tömengä nänö ëmönö nani badöñinca gäänë ædæ wæäninque në apænedäni adobaï tömengä ëmowo nänö yewämöi në yewämöinäni inte mäniñäni tömänäni wantæpiyæ mänömai guëmänämai inte wæwencädänimpa. Mäninque ämopa,” angantapa.

¹²Mänömai beyæ minitö Wængongui quimäni iñömö tömengä nänö, İïmai cædäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente cædömini inte ayæ Itota ingante godömenque wede pönëmini inte minitö wæntæye inämai inte ee cæcæminimpa.

¹³Ayæ ate botö öönädë inö tedepämö iïmai ante ëñentabopa. “Bitö iïmai yewämöe,” angantapa. “Nöwo ganca ayæ ate Awënë Itota ingante pöñente në wänäni inte tömëñäni nani toquinque.”

Ante äñongä Wængongui Täiyæ Waëmö Öñowoca, “Ao ämopa, angampa. Nani toquinque ingæimpa. Tömëñäni nani nangui cægainö fiimpo cæte

guëmancädänimpa. Edæ tömënäni nāni waa cægainö öönädë iñömö edonque pöni acæimpa,” ante angantapa.

**Inguipoga quëwënäni beyæ
amiña bai bacæimpa**

¹⁴Ayæ botö ayömo näämænta boguimä mä owo atabopa. Adocanque Wacä ëñagaingä ingä bai iñömö mänii boguimäa tæ contacä atabopa. Tömengä ocaboga awënë poganta oodo inte badöinta encacä inte tömengä nänö önönempo yaëmë bai waingamë idämæ engamë næængä atabopa. ¹⁵Ayæ ate wacä anquedo Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë ta pöninque boguimäa nê tæ contacä ingante iïmai yedæ ante aa pecantapa. “Inguipoga quëwënäni botö imote nê wede pönente waa cædönäni iñömö nê minte pæmö bai inäni inte tömënäni nāni to amiña bayedë bai impa. Wadæ wadæ pönöinque nāni ö æñedë bai do bayonte bitö yaëmë bai bitö nææi ænte gote mänināni inänite wadæ wadæ pönente bai cædinque ö æe.” ¹⁶Angä ëñëninque boguimäa nê tæ contacä gote inguipoga iñömö tömengä yaëmë bai nänö nææi inte wadæ wadæ pönente bai cædinque tömänäni nê minte pæmö bai inäni inänite ö ængantapa.

¹⁷Ayæ öönädë iñömö Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë ongonte ta pöninque wacä anquedo adobai yaëmë bai waingamë idämæ engamë nææente pongantapa. ¹⁸Tömengä pongä ate Wængongui anquedo wacä pongantapa. Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë, Wængongui quí, ante iya tæ, ante nê änongå inte nāni iya täimoga gäänë ongöninque ta pöninque yaëmë bai waingamë idämæ nê engamë næængä ingante iïmai yedæ apænecantapa. “Inguipoga tömäo nê wënæ wënæ cædäni iñömö yowecoo bai inänipa. Mänināni yowe ite bayedë bai inäni adinque bitö yaëmë bai bitö nææi ænte gote yowecoo wangö tadampote gæte bai cædinque tömënäni inänite cæe.”

¹⁹Angä ëñëninque Wængongui anquedo inguipoga iñömö tömengä

yaëmë bai nänö nææi inte wangö tadampote cædinque yowecoo gædäni bai tömengä nê wënæ wënæ cædäni inänite adobai cæcantapa. Ayæ yowepæ ante nænængade nāni pinä pinä gäwate cæincadedë yowecoo wææntodonte bai cædinque tömengä wënæ wënæ cædäni inänite Wængongui piinte nänö päiñömö wido cæcantapa. ²⁰Mänii tömënäni yowecoo ænte pinä pinä gäwate cæincade iñömö tömënäni nāni quëwëñömö yabæca ongompa. Mäniñömö tömënäni inänite pinä pinä gäwate bai cædänitapa. Cæyönäni tömënäni wepæ nangui pöni gotimpa. Cabayo goto winediñömö æi ganca tömënäni wepæ mäninganca æi godinque todee tiento quidömetodo ganca mäninganca nangui pöni wepæ gotimpa.

**Tiæte ganca nāni
wæwenguimämo pompa**

15 ¹Ayæ botö ayömete Wængongui nõwo wæætë mä pöni odömömo adinque ëñencädänimpa, ante cædinque öönädë inö bamönengæ pöni badongä a owo atabopa. Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa inäni iñömö öönädë ongöñönäni tömënäni inänite, Minitö cæmïni beyænque waodäni nāni wæwenguimämocoo önompo æmæmpoque go mempoga pongæimpa, angä ëñente ænte pönänitapa. Mänii wæwëmämocoo æmæwo ba adinque Wængongui nänö ængui panguimämo eyepæ bapa.

²Ayæ æpæntibæ iñömö awocawænta ëmö bai adinque botö mänintibæ tönö gonga guëa wempodente bæco atabopa. Adotibæ yæwedeca waodäni mä ongönänipa. Mänināni iñömö mönö guñënongå ayæ pöningä ingante ante ayæ tömengä nänö ëmönö bai nāni badöninca ante Baa äninque tömënäni tæi ëmonte gänä cædäni inänitapa. Adodäni tömengä ëmöwo ante, Æpodö i, ante Baa ante yewæmönämai inäni atabopa. Wængongui tömënäni inänite adapate nāni ampoqui godongä ænte

næænte a ongönänipa. ³Töménäni a ongöninque Wængongui ingante nê cægaingä Möitee wodi ämotamini nänö angainö ante ayæ Wængongui Codotedo ämotamini nänö againö ante iïmai ämotamini änanipa.

“Awënë Wængongui bitö adobique Tömää Cægaïmi inte bitö mä cædö iñömö waëmö pöni inönö anguënë. Bitö tömämæ quëwënäni Tæiyæ Awënë Odeyebi imidö anguënë. Quïëmê cædinque bitö nê nö cæbi imipa.

⁴Awënë ëñëmi, Æcämê bitö imite guïñënämaï inguingää. Ayæ bitö ëmowo ante pönte æcämê waa adämaï inguingää. Edæ bitö adobique tæiyæ waëmö imipa. Tömää bitö nö cædinö edonque pöni ba adinque wabæca wabæca nani quëwencabo tömänäni bitö weca ponte ædæ wææninqe bitö imi, Bitö Awënë Wængongui imidö anguënë, ante ancædänimpa.”

⁵Ayæ ate botö ayömote öönædë iñömö Wængongui tæiyæ waëmö oncö incæ æmontaicö bai inte tömengä nänö nänëñ owocö iñömö wi ænete bayö atabopa. ⁶Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa inäni mänincönë ongonde ta pönänitapa. Töménäni cædäni ate waodäni nani wæwenguimämo iñömö önompo æmæmpoque go mempoga pongæimipa. Töménäni weocoo waëmoncoo nino nani ancoo ñäö bai ëmoncoo mongæänäni inänipa. Töménäni tæcætawë inö pacadeyænta oodo inte nani badöinta mongæënëmæinäni inänipa.

⁷Ayæ miïnäni quëwënäni mënaa go mënaa iñönäni adocanque Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa inäni iñönänite owætacoo adotaque adotaque pædæ godongä ænänitapa. Mänintacoo önompo æmæmpoque go mentacoo iñömö oodo

inte nani badöintacoo inte Wængongui nê wantæpiyæ cöwë quëwengaingä ingä nänö ængui pämämo eyede ënentapa. ⁸Wængongui nänö ñäö apäidö beyæ ayæ tömengä nänö tæï piñämämo beyæ tömengä tæiyæ waëmö oncönë iñömö tëëmämämo eyede më ongompa. Ayæ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa inäni cædäni ate waodäni nani wæwenguimämo ante önompo æmæmpoque go mempoga nani wæwenguinganca iinque baganca æcämenque incæ Wængongui tæiyæ waëmö oncönë guiddämaï incædänimpa.

Wængongui nänö ængui panguintacoo

16 ¹Ayæ ate Wængongui tæiyæ waëmö oncönë inö tedepämo yedæ tē ëñentabopa. Nê angä iñömö Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa inäni inänite, “Goedäni, äninque, Wængongui owætacoo nänö ængui panguintacoo önompo æmæmpoque go mëna ganca incoo næænte gote inguipoga iñömö gao cædäni,” angä ëñentabopa.

²Wængongui anquedo tänocä godinque tömengä owætadë ënë incæ inguipoga gao cæcantapa. Gao cæcä ate mönö guïñënongå ayæ pöningä nänö yewæmöi nê yewæmöinäni inte tömengä nänö ëmönö bai nani badöinca gäänë ædæ wææninqe apænedäni iñönänite tömënanäni ayaa nantai ñömæï tömäo baadinque nantate wædänitapa.

³Wængongui anquedo ayæ nê gocä tömengä owætadë ënë incæ æpæntibæ cæncadëmæ gao cæcä ate mänimæ iñömö do wænänäni wepæ bai bayonte mänintibædë quëwënäni tömänäni wænänitapa töö.

⁴Wængongui anquedo ayæ nê gocä tömengä owætadë ënë incæ æpænë tömänonga gao cædinque æpæ tayömö tömäñömö gao cæcä ate mänimæ tömämæ wepæ batimpa. ⁵Ayæ ate Wængongui anquedo æpæ tömämæ beyæ nê angä inte iïmai apæncä ëñentabopa.

“Mönö Tæiyæ Waëmö inömi ëñëmi, bitö wëñëñedë do nê

quëwengaïmi ïmi ñowobi adobi
ïnömi ïmipa.

Mänömaï tömënanï inänite apænte
ante päningue bitö nö cædinque
apænte päñimi ïmipa.

⁶ Edæ bitö quïnäni tönö bitö beyæ
në apænëgainäni inänite wænönäni
ate
tömënanï në wænäni wepæ näate
bagadänimpa.

Bitö wæætë në wænonte näate
badäni näni cægaï beyæ
wepæ godömi begadänimpa,”
angantapa.

⁷ Ayæ Wængonguï quï, ante näni iya
täimoga ïnö tedepämo të ëñentabopa.
“Ao ämopa. Awënë Wængonguï bitö
adobique Tömää Cægaïmi inte, ïmaï
pancæboimpa, ante bitö apænte
angainö bai cædinque tömënanï inänite
päningue bitö cöwë nö cæte waa
päimipa.”

⁸ Wængonguï anquedo ayæ në gocä
tömengä owætadë ënë incæ nænque mäë
owoyömö mänïñömö gao cæcantapa.
Ayæ waodäni æmontaiya montæ gongate
wæcædänimpa, ante cædinque në godö
angä beyænque nænque nangui tï näwä
batimpa. ⁹ Mänïï nangui tï näwante beyæ
waodäni montæ gongate badäni incæte
tömënanï näni wënæ wënæ cædinö
ante, Ancaa wæwente awædö, ante ayæ
pönënamai inäni inte ñimpo cædämaï
inte Wængonguï ingante waa adämaï
inänitapa. Tömënanï, Wængonguï
cæcä beyænque mönö wæwëmämocoo
pönimpa, ante wædinque Wængonguï
ingante piïningue tömëngä ëmöwo ante
wënæ wënæ babæ ante tedewënanitapa.

¹⁰ Wængonguï anquedo ayæ në gocä
tömengä owætadë ënë incæ mönö
guiñënongå tänocä pöningä nänö aacæ
täë contaimpaa gao cæcä ate tömëngä
awënë odeye ïnogä inte nänö aayömö
mäë mämonte bai batimpa. Waodäni
nantate wædinque önonguëñëwa
æo pocænguëñëwate wædänitapa.

¹¹ Mänömaï wædäni incæte tömënanï
näni wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa
wæwente awædö, ante godömenque

pönënamai inäni inte ñimpo cædämaï
inänitapa. Wæætë nantai baate nantate
wædinque Wængonguï öönædë
quëwënongå ingante piïnte badinque
wënæ wënæ babæ ante tedewënanitapa.

¹² Wængonguï anquedo ayæ në
gocä tömëngä owætadë ënë incæ
ñænæ önonga Eopadatedö näni änonga
mäninonga gao cæcä ate awënë
odeyeidi nænque tamönö quëwente näni
ponguinö taadö ante önö tömäo amimö
batimpa.

¹³ Ayæ wënæidi wentamö näni
ëwocacabo mënaa go adocanque
inäni iñömö weque bai inäni ta
pönäni atabopa. Dadagöö önonë ïnö
adocanque wënæ ta pongantapa. Mönö
guiñënongå tänocä pöningä önonë
ïnö wacä wënæ ta pongantapa. Ayæ
Wængonguï beyæ në apænëdömo ïmopa,
ante në babæ apænëdongä önonë ïnö
wacä wënæ pongantapa. ¹⁴ Mäninäni
wënæidi önöwocaidi inäni inte mä
cædäni inänipa. ïñäni iñömö tömämaë
awënë odeyeidi weca äñecæ godinque
tömënanï inänite apænëdinque, Awënë
Wængonguï adocanque Tömää në
Cægaingä inte nänö apænte anguiönæ
iñonte minitö godongämæ ponte guëadö
guëa cæcæmïnimpa, ante cædänipa.

¹⁵ “Mönö Awënë nämä incæ ïmaï
angantapa. Aedäni. Në awëmö ængä
iñontobæ pongä bai botö adobai äñamaï
inte poncæboimpa. Äyedëno ponguingä,
ante në mönämaï ongongå iñömö
tömëngä wänö cönongä bai ïnogä
inte nänö toquinque. Edæ tömëngä,
Ömaabo inämaï incæboimpa, ante ayæ,
Guiñëñate wædämaï incæboimpa, ante
tömëngä weocoo tömë weca ee mangä
ïnogä ingampa,” angantapa.

¹⁶ Mänïï wënæidi önöwocaidi tömämaë
awënë odeyeidi inänite äñecæ gote
änäni ëñëningue awënë odeyeidi iñömö
tömënanï tontadoidi tönö Adämaguedö
ebedeo tededö näni äñömö adoyömö
godongämæ pönänitapa.

¹⁷ Ayæ Wængonguï anquedo tömangä
në gocä tömëngä owætadë ënë incæ
woboyæ owoyömö mänïñömö gao

cæcä ate öönæde inö Wængongui tæiyæ waemö oncönë tömengä nänö aacæ tæ contayömö mäninömö tedepämo yedæ tedinque, “Nöwo iinque batimpa,” angantapa.

¹⁸ Ayæ ate yædæ yædæ näinimpa.

Detæbo tæi tæi tæ goyö yedæ pönï änimpa. Ayæ goinque nanguï pönï ocæ ocæ gotimpa. Waodäni inguipoga näni quëwenganca tömanganca mänii goinque bai wa goinque cöwë godämaï inimpa. ¹⁹ Goinque ocæ ocæ goyonte tömënäni näni ñænæ quëwëñömö incæ tænguimæ tænguimæ godinque mëñömonga go adoyömonque batimpa. Ayæ wabæca näni quëwencabo wabæca näni quëwencabo incæ tömäo näni quëwëñömö onconcoo acapowate bogocæ tæ gowæänimpa. Wængongui adobaï, Babidönia näni waemö quëwëñömö quëwënäni wënæ wënæ cædänipa, ante pönente wædinque ænguï badinque, Mini wæwenguinque impa, ante owæta biinömæ nänö piimæ eyede ënë godonte bai cædinque tömënäni inänite nanguï piinque pangantapa. ²⁰ Tömää wää tæiwænë inömö yogæ guitiimpa. Ayæ onquiyabocoo adobaï dæ bibitapæ batimpa. ²¹ Ayæ öönæde inö yoguica cöönæ bai waodäniya tæi tæi wæänimpa. Mäninca tæi tæi wæäninca adocaque incæ wodo tiëë diboda tee mä ganca enca impa. Yoguica wënæ wënæ incapa, ante adinque waodäni, Mäninca mönö wënæ wënæ wæwëmämo impa, äninque Wængongui ingante piinte badinque wënæ wënæ babæ ante tedewënanitapa.

Onquiyängä mäincoo beyæ në towente quëwënongå

17 ¹ Wængongui anquedoidi önonpo æmæmpoque go mëa ganca inäni önonpo æmæmpoque go mëa ganca owætacoo në næænäni inönänite adocanque botö weca ponte, “Pöe, angantapa. Onquiyängä mäincoo beyæ në towente quëwënongå inömö æpæncoo yædopäa në tæ contacä apænte

nänö panguinö ante botö odömömo acæbiimpa. ² Inguipoga awënë odeyeidi incæ tömengä tönö towengadänimpa. Waodäni inguipoga quëwënäni incæ adobaï tömengä towëinënö beyæ tömengä biinömæ bete bai quidi quidi dowænte bai pönënämaï cægadänimpa,” ante apæncä ëñentabopa.

³ Wængongui Önowoca incæ botonga pö guiyongä botö wiimonte bai iïmaï atabopa. Wængongui anquedo adocä inömö botö imote ö ænte mäo önömæca inömö cönongä ongantabopa. Mäninömö ongöninque botö onquiyängä babæcä bai në guinönongäa mongænte a ongongä atabopa.

Mäningä mönö guinönongä opatawæ ëñadongä inte ëmowocoo tömengä baonga godämæ tömengä yewämöi ëñacä ingantapa. Mäniwocoo Wængongui ingantedö ante wënæ wënæ babæ wapiticæ äniwocoo inönimpa. Mäningä mönö guinönongä nänö ocabocoo önonpo æmæmpoque go mëa encacä inte tömengä nänö önömoncawæncoo önonpo tipæmpoga ëmoncacä ingantapa. ⁴ Onquiyängä inömö tömengä weocoo awënëidi waëmoncoo näni mongæncoo tönö opatawæ ëmoncoo mongængantapa. Tömengä, Botö waemö incæboimpa, ante oodo badöincoo tönö dicamö näni nanguï godonte ænincoo tönö pededamö näni ämö mänimoncoo mongænte ingantapa. Tömengä önönempe owætadë oodo inte badöintadë quimæmë baapæ bai i eyede engapæ næængantapa. Mäningä onquiyängä quimë nänö wënæ wënæ cæpämö nänö towente quëwëno bai mänintadë næængantapa. ⁵ Adocä onquiyängä tömengä önönemö inö ëmowo yewämöi ëmongä ingantapa. Mäniwo wë wodonte bai i incæte iïmaï ante impa.

“Babidönia näni waemö quëwëñömö i incæte onquiyängä në towengä bai impa.

Waodäni në godö towënäni wäänä bai mäningä onquiyängä ingampa.

Ayæ adobaï inguipoga quëwënanï
wïwa nänï cæinënö ante nê
cædäni wäänä bai adocä
onquiyængä ingampa.”

Mänömaï tömengä önönemö inö
yewæmonte ëmongantapa. ⁶Wængonguï
quïnäni ingainäni tönö Itota ingante
ante apænedäni beyæ nê wængainäni
tömënanï wepæ bete bai mäningä
onquiyængä quidi quidi dowænte bai
ingä botö atabopa. Tömengä ingante
adinque botö ancai guiñente wætabopa.

⁷Ancai guiñente wæyömote
Wængonguï anquedo botö imote
ïimaï angantapa. “Quinante ancai
guiñente wæbii. Mönö guiñëñongä
iñömö tömengä ocabocoo önompö
æmæmpoque go mencaä encacä inte
tömengä önömoncawæncoo önompö
tipæmpoga ëmoncacä inongä inte
onquiyængä ingante nê mongængä
ingampa. Onquiyængä ingante nê
mongængä mönö guiñëñongä tönö
onquiyængä tömëna nana wê wodonte
inï æbänö i, ante apænebo ëñëe.

⁸Adocä mönö guiñëñongä bitö adingä
iñömö wëenëñedë quëwengaingä
inte ñowo dæ angä incæte ayæ ate
tadömengadænguipodë inö ææ ta
poncæcäimpa. Ta pöninque tömengä
nänö æmæwo ömæ ëwenguinque
ingæimpa. Wængonguï, Quëwenguinta,
ante inguipoga badönämaï iñedë nänö
yewæmongaintaa inguipoga quëwënanï
tömënanï ëmowo nê yewæmönämaï
inäni iñömö tömënanï iñömö mönö
guiñëñongä do quëwengaingä ñowo
dæ angä incæte ayæ ate pongä adinque
ancai guiñente wæcædänimpa,” ante
Wængonguï anquedo apænecantapa.

⁹Ayæ tömengä wæætë apænecantapa.
“Mäninö ante ëñencæte ante ocai
ëñëñö nê encacä inte ëñencæcäimpa.
Mönö guiñëñongä tömengä önompö
æmæmpoque go mëa ocabocoo iñömö
önompö æmæmpoque go mëa änanquidi
bai inänipa. Mänii änanquidiboga
onquiyængä tæ contacä ingampa. Mänii
ocabocoo adobaï önompö æmæmpoque
go mëa awënë odeyeidi bai inänipa.

¹⁰Mänimpodäni iñönänite önompö
æmæmpoque awënë odeyeidi inänite
wido cædänitapa. Adocanque awënë
odeye iñömö ñowo aacä ingampa. Wacä
awënë odeye ayæ pönämaï ingä incæte
tömengä pöninque wantæ iñö ongonte
aacæcäimpa. ¹¹Önompö æmæmpoque
go mëa ganca awënë odeyeidi nänï
cabo iñönänite mönö guiñëñongä
adocä inongä incæte tömënanï beyæ
ponguingä ingampa. Tömengä iñömö
wëenëñedë nê quëwengaingä incæ
ñowo dæ angä inongä inte tömengä
nänö æmæwo ömæ ëwenguinque
poncæcäimpa,” ante Wængonguï
anquedo apænecantapa.

¹²Ayæ tömengä wæætë
apænecantapa. “Ayæ önompö tipæmpoga
önömoncawæncoo bitö adimoncawæncoo
iñömö önompö tipæmpoga awënë
odeyeidi bai inäni incæte ayæ aadämaï
inänipa. Incæte ayæ ate tömënanï inänite
änäni ate awënë odeyeidi badinque
tömënanï, ïimaï cædäni, ante änanï
bacædänimpa. Ayæ mönö guiñëñongä
tönö tömënanï adoque ooda ganca
godongämæ aacædänimpa. ¹³Tömënanï
adodö ante pönënanï inte, Mönö tæi
piñänö ante guiñëñongä ingante godömö
æncæcäimpa. Ayæ awënë odeyeidi inömö
inte mönö, ïimaï cædäni, ante nê ämö
imö bai mönö tömengä ingante ämö nê
angä bacæcäimpa.

¹⁴“Mäninäni Wængonguï Codotedo
ingante guëadö guëa cæcædänimpa.
Incæte tömengä iñömö awënëidi
tömänäni Awënë inongä ingampa. Ayæ
woadäni awënë odeyeidi iñönänite
tömengä Tæiyæ Awënë Odeye inongä
ingampa. Ininque tömengä tæi
ëmönongä inte tömënanï inänite gänä
cæcæcäimpa. Tömengä, Botö miñæ tee
empo goquimini, ante woadäni inänite
aa pedinque apænte nänö nê ængainäni
inte tömengä miñæ cöwë ædæmö cæte
tee empo godäni inänipa. Mäninäni
adobaï tömengä tönö godongämæ
guëadö guëa cæte wænonguinäni inte
tæi ëmonte gänä cæcædänimpa,” ante
Wængonguï anquedo apænecantapa.

¹⁵Ayæ tömengä wæætë botö imote iimaï apænecantapa. “Onquiyængä mäincoo beyæ towente quëwëngä inte æpæncoo yædopäa tæ contacä abitapa. Mänii æpæncoo iñömö tæiyænäni waodäni bai inänipa. Wabæca näni quëwencabo wabæca näni quëwencabo incæ wadö näni tedecabo wadö näni tedecabo incæ waodäni tæiyænäni inänipa. Mäninäni tömänäni mänii æpæncoo bai inänipa. ¹⁶Ayæ önompo tipæmpoga önömoncawæncoo bai awënë odeyeidi tönö mönö guiñëngä iñömö tömënäni bitö në adinäni inönäni inte onquiyængä mäincoo beyæ në towente quëwëngä ingante piincädänimpa. Piinque, Tömengä ingante æmæwo ömäe ewengæimpa, ante cæcädänimpa. Tömengä mäincoo tömancoo ö ænäni ate ömaacä inte wæyongante tömengä baö cæninque tömengä ingante æmæwo iya tancädänimpa. ¹⁷Wængongui, Botö angai bai iinque baganca tömënäni botö pönëno ante cæcädänimpa, ante godö cæcä beyænque mäninäni awënë odeyeidi näni mimönë adodö ante pönënanipa. Pönëninque tömënäni godongämæ Ao äninque, Mönö guiñëngä aacæcäimpa, ante tömengä ingante, Mönö tæi piñænö ante godömö ænguingä, ante godönäni ængantapa.

¹⁸“Mäningä onquiyængä bitö adingä bai Babidönia näni waëmö quëwëñömö adobai impa. Mäniiñömö awënëidi iñömö tömämæ awënë odeyeidi inänite në aadäni inänipa,” ante Wængongui anquedo apænecantapa.

**Babidönia näni quëwëñömö
do wo ewente batimpa**

18 ¹Ayæ ate Wængongui anquedo wacä inte öönädë inö wææ pongä atabopa. Tömengä tæi piñængä inte nanguï angä ingä inte nämä nänö ñäö apäite emönö inte ingui-poga iñömö ñäö apäicä atabopa. ²Tömengä nänö tedepämo inte iimaï yedæ aa pedinque, “Babidönia näni äñömö do wo ewente batimpa. Babidönia näni waëmö quëwëñömö i incæte do wo ewente ba aedäni.

Badinque wënæidi näni owoyömo batimpa.

Wënæidi wentamö ewocadäni tömänäni mäniiñömö tee mönincönë bai quëwënanipa.

Ayamöidi baacäidi tömänäni adobai mäniiñömö wææ cæte bai owodänipa.

³Wabæca näni quëwencabo wabæca näni quëwencabo incæ tömänäni babidöniaidi wiwa näni towëinënö beyæ

tömënäni biinömæ bete quidi quidi dowænte bai wädänipa.

Ingui-poga awënë odeyeidi incæ babidöniaidi tönö towënanipa.

Babidönia iñömö quëwënanäni namanque ante pönente tocæte ante mäincoo nanguï pönäi ænte eadäni beyænque

ingui-poga në godonte ænäni iñömö mäincoo nanguï pönäi eadäni badänipa,”

ante Wængongui anquedo aa pecantapa.

⁴Ayæ öönädë inö wacä tedepämo tedecä eñentabopa.

“Botö guidëmini eñeedäni. Minitö tömënäni weca quëwëmini incæte, Tömënäni tönö godongämæ wënæ wënæ cædämaï incæmönimpa, ante cædinque wadæ tao pödäni. Ayæ, Wængongui tömënäni inänite päninque mönitö imönite pänämaï incæcäimpa, ante pönente wædinque wodii winonte pödäni.

⁵Tömënäni wënæ wënæ cædimämo iñömö cabo ti gæte cönöninque bacoo pönäi ongompa.

Incæte Wængongui mäninäni näni wiwa cædimämo cöwë pönente wæcampa.

⁶Tömënäni näni pönönäi bai minitö tömënäni inänite adobai godoncæminimpa.

Tömënäni näni pönö cædinö beyæ minitö wæætë adopo godö cædinque mem-poga ganca godömenque godö cæmini wæcädänimpa.

Ti nämæ godönäni bete bai
wädänitawo. Minitö wæætë
töménäni owætadë ti nämæ
adopopæ pe ñiñænte wempo
cædëninque,
mempoga pe ñiñænte wempo
cædente bai cædinque
godömenque ti nämæ godömini
bete wæcædänimpa, angantapa.

⁷ Edæ töménäni nämä incæ, Mönö
ñænæmö imompa, ante pönente
nangui waëmö maincoo éate
quëwénäni iñönänite
minitö wæætë, Töménäni ægancadó
waëmö quëwénänii, ante adinque
töménäni inänite adoganca
piinte cæmini nantate
wædinque töménäni wæwente
quëwencædänimpa.

Mäninäni iñömö, 'Awënë odeye
nänöogängä bai contate
ongömompa. Edæ watapæ
quëwëmö imompa.

Wii owæmpoingä bai iñömö inte
wæwénämaï cöwë incæmöimpa,⁷
ante öñöwënenque pönente
änewénänipa.

⁸ Mänömainö ante në änäni inte
adoque itædë iñonte töménäni
näni wæwëmämo iñontobæ pö ate
nangui wæcædänimpa.

Mänionæ töménäni näni
wænguimämo näni
wæwænguimämo näni gue
ænenquimämo pö wæcædänimpa
töo.

Töménäni onconcoo gonga
bæcodocæimpa.

Edæ Wængongui Awënë iñömö
Babidönia iñömö quëwénäni
inänite në apænte ante pangä
iñömö edæ tömengä tömää
cægaingä ingampa," ante
apæncantapa.

⁹ Inguipoga awënë odeyeidi incæ
Babidönia quëwénäni tönö towénäni
inte töménäni adobai Babidönia
quëwénäni tönö nangui waëmö maincoo
godongämæ ænte éate quëwénänipa.
Ininque Babidönia näni quëwëñömö

gonga bæcododique tëëmancoo baca
baca æi adinque töménäni wæwente
Ca ca wæcædänimpa. ¹⁰ Babidönia
iñömö quëwénäni nangui pöni näni
wæwénö adinque awënë odeyeidi ancai
guiñëninque, Mäninäni tönö godongämæ
wæwénämaï incæmönimpa, ante
gomonga a ongöninque wæcædänimpa.

"Babidönia mini waëmö quëwëñömö
në quëwëmini mini wæquinque
ingæimpa.

Mäniñömö quëwëmini maincoo
nangui éate inimiñi inte mini
wæquinque.

Wënæ wënæ cæmini iñöminite
adoque ooda iñonte Babidönia
mini quëwëñömö do apænte
pante wo ëwente batimpa." ante
wæcædänimpa.

¹¹ Inguipoga maincoo ænte mante
në godonte ænäni iñömö, Edæ æcänö
mönö godonguënenco godonte
ænguinaa. Nöwo dæ ä, ante wæwente
Ca ca wæcædänimpa. ¹² Incoo iñömö
näni godonguënenco impa. Oodo
tönö padata, dica näni nangui godonte
ænincacoo tönö pededamö näni
ämoncoo mä ongoncoopa. Adobai
waëmoncoo nino näni ancoo tönö
awënëidi waëmoncoo näni mongæncoo
ayæ teda näni ancoo tönö opatawæ
incoo mä ongoncoopa. Quiwæmë ogui
wawænque i mäniwæ mä ongoncoopa.
Edepante бага inte näni badönincoo
tönö awænque näni nangui godonte
æniwæ inte näni badönincoo mä
ongoncoopa. Yaëmenta bodonte
näni äni inte näni badönincoo tönö
iædo näni äni inte näni badönincoo
tönö mänömodo näni anca inte näni
badönincoo iñömö mänincoo tömancoo
mä ongoncoopa, ante wæcædänimpa.

¹³ Cänäda näni antapo tönö ogui waa
öni pæcaqui, ogui waqui näni iya täimö
tönö ti nä öni pæqui ayæ ogui wapæ öni
pæquimæ, biinömæ tönö oginguipæ,
waëmö ædina tönö todigomö mänincoo
mä ongoncoopa. Cæningäidi tönö
obegaidi cabayoidi tönö cabayo inte
ñä cæte näni wëä godö awotocoo

mæ ongoncoopa. Mänincoo tōmancoo mæ ongoncoopa, ante wæcædänimpa. Ayæ adobaï, Waodäni incæ nê cæte quëwencædänimpa, ante cæningäidi bai godonguënemö intamompa, ante wæcædänimpa. ¹⁴Mäninäni Babidönia quëwënäni inänite iïmaï ancædänimpa.

“Quincamë ante beïnente wæmïni incæ mäninca tōmanca mïnitö weca ñöwo dæ ancapa.

Mïni ëadïncoo tönö quïnö waëmö mïni mäincoo iïñömö mänincoo tōmancoo ñöwo dæ ä iïnque mïnitö

ömæpomïni inte cöwë wæætë ænämäi incæmïnimpa,” ante ancædänimpa.

¹⁵Tömënäni mänïñömö quëwënäni inänite mänincoo näni godönincoo beyæ nê æninäni inte nê nanguï ëadïnäni incæ Babidönia iïñömö quëwënäni näni wæwënö adïnque, Mäninäni tönö godongämæ wæwënämäi incæmönimpa, ante gomonga a ongöninque ancaï guïñencædänimpa. Ayæ wæwente Ca ca wæcædänimpa. ¹⁶Ayæ iïmaï yedæ ancædänimpa.

“Babidönia mïni waëmö quëwëñömö nê quëwëmïni incæ mïni wæquinque ingæimpa.

Edæ mänïñömö quëwëmïni tōmëmïni weocoo waëmoncoo nïno näni ancoo tönö awënëidi waëmoncoo näni mongæncoo tönö opatawæncoo mänincooque mongæmïni imïnitapa.

Mïnitö, Mönö waëmö incæmöimpa, ante oodo inte badöincoo tönö dicamö näni nanguï godonte ænincoo tönö pededamö näni ämö mänimoncoo mongæmïni imïnitapa.

¹⁷Incæte adoque ooda iïñonte mänincoo mïni ëadïncoo incæ edæ æmæwo ömæ ëwente batimpa, ante nê ænte godönäni edæ wæcædänimpa,” ante angantapa.

Æpæntibædo wipocoo nê töö töö cædönäni tönö, Wipodë nê godäni,

wipodë nê cædönäni tönö, Wipo inte mäincoo godonte ængæimpa, ante nê mäo godäni tōmänäni mäninäni gomonga a ongoncædänimpa.

¹⁸Babidönia näni quëwëñömö gonga bæcododïnque tēëmancoo baca baca æi adïnque iïmaï yedæ ancædänimpa, “Iï Babidönia näni waëmö quëwëñömö bai wayömö näni waëmö quëwëñömö edæ dæ ampa, ante wæcædänimpa,” ante angantapa. ¹⁹Nê wæwënäni inte näni cæï bai onguipo guidimö ænte ocaboga wo ææntodonte wææ guicadïnque Ca ca wædinque iïmaï yedæ ancædänimpa,

“Babidönia näni waëmö quëwëñömö nê quëwënäni näni wæquinque ingæimpa.

Mänïñömö æpæntibædo wipocoo nê ëadäni inte

tömënäni näni godönincoo mänïñömö quëwënäni inänite godonte æninque tōmänäni nanguï ëadäni badänitapa.

Ayæ adoque ooda iïñonte Babidönia näni quëwëñömö tōmäo æmæwo ömæ ëwente batimpa, ante ancædänimpa,” angantapa.

²⁰Mäninö ante änäni ate, Tömämïni öönædë iïñömö quëwëmïni mänïñömö wo ëwente i adïnque watapæ tocæmïnimpa.

Wængonguï quimïni adobaï Itota nänö nê da godongaimïni tönö Wængonguï beyæ nê apænemïni tönö mïnitö tōmämïni mänïñömö wo ëwente i adïnque watapæ tocæmïnimpa.

Edæ, Mïnitö imïnite æbanö wënæ wënæ cædänii, ante adïnque Wængonguï tōmënäni näni quëwëñömö quëwënäni inänite apænte æninque pangä ate tocæmïnimpa, ante angantapa.

²¹Ayæ Wængonguï anquedo nê tæï ëmongä iïñömö dicabo näni mö mö equinca bai ñænængade dicabo æninque æpæntibæ cæncædëmæ wo guïitodöninque iïmaï angantapa.

“Mäninca æpæntibæ cæncædëmæ tæï wo guïitodömo guïi bai

Babidönia nani waemö quewëñömö wo ewente dæ ba ate cöwë adämaï incädänimpa.

²² Ìninque, Adapate nani ampogainö incæ ämotamini nani angainö incæ ööña bai nani we we öongainö incæ todompeta nani ancadeca nani we we öongainö incæ mäniñömö cöwë ëñënamäi ingäimpa.

Quiëmë badönäni incæ në badongainäni mäniñömö cöwë dæ ancädänimpa.

Tömënanäni nani dicabo mö mö equinca inte cayönäni dicabo dadı dadı cayedë ä bai mäniñömö cöwë wıi ëñenguinänidö angüënë.

²³ Do nani ti wodönoincade mäniñömö cöwë tica ëñënamäi ingäimpa.

Onquiyängä ingante në monguingä mäniñömö cöwë dæ ä mönämäi inguinänidö angüënë.

Mäniñömö mäincoo ænte mante në godonte ænani iñömö inguipoga ñænænäni inte ongongadänimpa.

Ayæ idöidi yewante bai cædinque mäniñömö quewënanäni, Waemö mäincoo, ante wapiticä änewënanäni beyænque wabæca nani quewencabo wabæca nani quewencabo incæ tömänäni nani quewencabo oda cæte gogadänimpa,” angantapa.

²⁴ Wængongui beyæ në apænëgainäni inänite wänöningue mäniñömö quewënanäni incæ Wængongui quinäni inänite godömenque wänönäni wængadänimpa. Edæ inguipoga wänönäni në wængainäni tömänäni mäniñömö wänönäni wænte bai ingadänimpa.

19 ¹ Babidönia wo ewente ba ate öönädë iñömö waodäni täiyænäni adotedä ogä tededäni bai ëñentabopa.

“Mönö Awënë ingante watapæ apænecäimpa, ante, Adedoya, äninque,

Mönö Wængongui mönö imonte, Quewencæminimpa, ante në Ängä inongä ingampa.

Tömengä nãö ëmongä inongä ingampa. Ayæ tömengä täi piñängä inongä ingampa.

² Edæ, Wængongui, İimai pancæboimpa, ante nänö apænte angainö bai cædinque tömengä cöwë nö cæte waa pangampa.

Babidönia iñömö onquiyängä mäincoo beyæ në towente quewënongå bai impa. Mäniñömö quewënanäni në wiwa cädäni beyænque

inguipoga quewënanäni wæætë në wiwa cädäni badäni adinque Wængongui mäniñömö quewënanäni inänite apænte ante pangantapa.

Wængongui ingante në cædinäni inänite adodäni wänönäni adinque tömengä wæætë tömënanäni inänite wänongä wänänitapa,” ante änänitapa.

³ Ayæ wæætë ogä tededinque, “Adedoya,” änänipa.

“Mäniñömö tēemancoo cöwë baca baca æicöompa,” ante änänitapa.

⁴ Mäniñedë Wængongui nänö tæ contaimpaa tæ contayongante në aadäni në Picænäni bæinticoatodo ganca inäni tönö miñäni quewënanäni mënaa go mënaa inäni iñömö ædæ wæäninque, Bitö Wængongui Awënë imidö angüënë, äninque “Amëë, Adedoya,” ante aa pedänitapa. ⁵ Wængongui nänö tæ contaimpa inö tedepämo iimai tededinque,

“Wængongui ingante në cæmini inte tömengä ingante në guñente ëñente cæmini iñömö

në awënëidi imini incæ önöminique incæ minitö tömämäni,

Mönö Wængongui ingante watapæ apænecäimpa, ante apænëedäni,” angantapa.

**Wængongui Codotedo
monguingä äämäë**

⁶ Ayæ adobai waodäni täiyænäni adotedä ogä tededäni bai ëñentabopa. Nænæ tēñabo ä bai detæbo eyequei tē bai ëñentabopa.

“Adeoya,
Mönö Wængongui Awënë Tömää në
Cægäimi inte

bitö në Awënë badinque aabipa.

⁷ Mönö watapæ pönī entawëninque
waa tocäimpa.

Edæ tömengä ingante apænedinque
mönö, Bitö ñäö emömi imipa,
ante angäimpa.

Edæ Wængongui Codotedo nänö
monguinö oo bacæ cæpa
cæminii.

Onquiyängä tömengä ingante
monguingä iñömö, Botö
nänöogängä inguingä oo
poncæcäimpa, ante nämä incæ
eyepæ cæte a ongongampa.

⁸ Tömengä ingante weocoo nīno nāni
ancoo waëmö näämæntacoo
nänö wëñaquincoo, ante pönönāni
ængä ingampa.

Wængongui quīnāni nāni nō
cægaincoo incæ
nīno nāni ancoo waëmö
näämæntacoo bai impa.”

⁹ Ayæ Wængongui anquedo botö
imote angantapa. “Īimai ante yewæmoe.
“Wængongui Codotedo monguingä ææmæ
pö becädänimpa, ante wente ængä në
ponguināni nāni toquinque.” Tömengä
ayæ godömenque äninque, “Mäninö
Wængongui nänö nō angainö impa,”
ante angantapa.

¹⁰ Ante äñongä botö tömengä önöwa
inö ædæ wæäninque tömengä ingante
watapæ apæneçæte ante cæyömote
tömengä wæætë, “Mänömai cædämai
imäwe, angantapa. Botö önönque
bitö bai Wængongui ingante në cæbo
imopa. Edæ bitö tönīñadāni Itota nänö
apænegaïnö në ëñente cædāni bai botö
adobaï Wængongui ingante në cæbo
imopa cæbii. Edæ Wængonguinque
ingante ædæ wæäninque, Bitö
Wængongui Awënë imidö anguënë, ante
apænee,” ante angantapa.

Itota godö odömongä beyænque
Wængongui beyæ në apænedāni
iñömö tömengä nänö apænegaïnö ante
ëwocadinque apænedänipa.

Näämænta cabayoga në tæ contacä mongænte pongampa

¹¹ Botö ayæ ayömote öönæde wi
ænete bai bayö cabayo näämænta
ëñacä a ongongä atabopa. Cabayo në
tæ contacä mongænte pongä iñongante,
Tömengä cöwë pönëninque në Ædæmö
Cædongä inte, Nāwangä impa, ante në
Apænegaingä ingampa, ante pemonte
ingampa. Wënæ wënæ cædāni inänite
tömengä nō apænte ante pänongä
ingampa. Ayæ guëadö guëa cædinque
tömengä në nō cædongä ingampa.
¹² Tömengä awinca gonga bæcodote
bai ëmongä inte tömengä ocaboga
pogantacoo encacä ingampa. Tömengäa
ëmöwo yewæmonte iï incæte mäniwo
tömenganque nänö ëñëwo impa. Wadāni
ædö cæte ëñinguināni. ¹³ Tömengä
weocoo yacoo wepænë guipænente
mongængampa. Tömengä ëmöwo
iñömö, Wængongui nänö Angainö, ante
pemonte ingampa.

¹⁴ Öönæde iñömö tontadoidi tömengä
mīñæ tee empote godänipa. Tömëñāni
nīno nāni ancoo waëmö näämæntacoo
mongæninque cabayoidi näämænta
ëñadāni yabæ tæ contate mongænte
godänipa. ¹⁵ Cabayoga në tæ contacä
iñömö wabæca nāni quëwencabo
wabæca nāni quëwencabo incæ waodāni
inänite yaëmenca pancæte ante äninque
tömengä önönë inö yaëmë tipængaa
waingamë engamë ënedinque yædæ
tadete ongongantapa. Tömengä iñömö
në tæiyæ awënë tömengä nempo
quëwënāni inänite aacä bai adobaï
tömämæ quëwënāni inänite, Īimai
cæedāni, ante aacæcäimpa. Yowepæ
ante yowecoo nāni pinä pinä gäwate
cæincadedë pinä pinä gäwate bai
cædinque cabayoga në tæ contacä
Wængongui ængui nänö angainö
beyænque iñömö tömëñāni inänite
püinte pancæcäimpa. Wængongui
adocanque Tömää në Cægäingä ingampa.
¹⁶ Cabayoga në tæ contacä iñömö weocoo
yacooga adobaï tömengä önontiya iï
ëmöwo yewæmonte ëñacampa. “Ayæ

waodäni awënë odeyeidi iñönänite tömengä Tæiyä Awënë Odeye Inongä ingampa. Tömengä iñömö awënëidi tömänäni Awënë inongä ingampa,” ante pemonte ingampa.

¹⁷Ayæ wacä Wængongui anquedo nænque cæncadëmö inö a ongongä atabopa. Tömengä öönädë gämänö në cæwodäni tömänäni inänite yedæ ante aa pedingue, “Adoyömö godongämä pöedäni. Edæ Wængongui tæiyä æämä ante pö cæedäni. ¹⁸Awënë odeyeidi incæ tontado capitäöidi incæ onguinänäni tæi piñänäni incæ cabayoidi incæ cabayocooga inte në tæ contate godäni incæ iñänäni tömänäni wänäni ate tömännäni baö cæncæte ante pöedäni. Waodäni awënë beyænque në cæte quëwänäni incæ në nämä cæte quëwänäni incæ awënëidi incæ önönänique incæ tömänäni baö pö cæedäni,” ante aa pecantapa.

¹⁹Ayæ botö ayömö mönö guinönongä tönö inguipoga awënë odeyeidi tönö tömännäni tontadoidi tönö adoyömö godongämä pöningue, Cabayoga në tæ contacä ingante ayæ tömengä tontadoidi inänite mönö guëadö guëa cæcäimpa, ante cädäni atabopa. ²⁰Incæte guëadö guëa cæyönänite tömännäni näëmä mönö guinönongä ingante bæi ongöninque, Wængongui beyæ në apænæbo, ante në babæ äningä ingante adobaï bæi ongönänitapa. Në babæ ängongä iñömö mönö guinönongä beyænque mä pönï cæcä inongäimpa. Iñinque mönö guinönongä tömengä nänö yewæmöi në yewæmöinäni iñömö tömengä nänö emönö bai näni badöinca gäänë ædæ wææninque në apænedäni inte tömännäni në babæ ängongä nänö mä cædö adinque guinente wædinque oda cædönänipa. Iñinque mönö guinönongä tönö në babæ ängongä ayæ mīina quëwëñonate atopode näni änantibæ gonga bai näni bæcodotibæ cæncadëmä wido cædänitapa. ²¹Tömëna miñæ pönäni inänite guiquënë cabayoga në tæ contacä tömengä önönë inö yaëmenca yædæ tadete ongöninque do wængongä

wänänitapa. Iñinque në cæwodäni baö ade cænänique tömänäni në wänänäni baö tömö pönï cæwëñonäni inänitapa.

Miido wadepo iñonte æbänö baquii

20 ¹Wængongui anquedo wacä iñömö tadömengadænguipo ontatodemö wi ænequï tönö nänömencaimë nænämë önönempo næængä inte öönädë inö ta wæængä atabopa. ²Ta wææninque tömengä dadagöö ingante bæi ongöninque tömengä nänö miido wadepo ganca nã cæyænte ongonguinque ante nã cæyængantapa. Mäningä dadagöö wëenënedë tantæ në ingaingä inte wænæ awënë Tatäna ingacäimpa. ³Mäningä ingante nã cæyæninque tadömengadænguipodë wido cædinque ontatodemö wi ænequï inte tee mönedinque tömengä dæca ontatodemö ædæmö tee moncäcantapa. Waodäni wabæca näni quëwencabo ayæ wabæca näni quëwencabo iñönänite tömengä, Oda cæte gocædänimpa, ante miido wadepo ganca cædämaï incæcäimpa, ante Wængongui anquedo dadagöö ingante wido cæcantapa. Mänimpodepo iñinque ba ate tömengä ingante, Wantæ iñö nimpö cæte goquingä, ante nimpö cæcä gocæcäimpa.

⁴Ayæ awënëidi tæ contaimpacoo botö atabopa. Wængongui Awënë godö angä beyænque awënëidi badinque apænte ante në änäni badinäni inte mänimpaa tæ contadäni inänitapa. Ayæ Itota ingante ante apænedinque Wængongui nänö angainö ante apænedäni beyænque tömännäni inänite wangö tamencadäni wængadänimpa. Wangö tamencadäni wængainäni näni önöwocaidi botö nïwo atabopa. Mäninäni iñömö mönö guinönongä ayæ pöningä ingante adinque, Bitö Wængongui Awënë bai imidö angüënë, ante apænedämaï inte ayæ tömengä nänö emönö bai näni badöinca gäänë ædæ wæænte apænedämaï ingadänimpa. Ayæ tömännäni näni önönemö inö näni önompö inö mönö guinönongä ayæ

pöningä nänö yewämöi yewämönämaï ingadänimpa. Adodäni ñäni ömämöninque adoque miido wadepo ganca Itota Codito tönö godongämæ aadänitapa.

⁵Mäninäni täno ñäni ömämönäni incæte wadäni guiquënë nê wængainäni incæ miido wadepo iinque go ate ñäni ömæmoncädänimpa. ⁶Täno ñäni ömämönäni iñömö nê tæiyæ waemö inäni inte nani toquinque. Edæ wadäni nê wængainäni mempoga ganca nani wænguimämo iñonte mäninäni iñömö wänämaï incädänimpa. Wæætë, Wængongui quï, ante nê godönäni bai tömënäni adobaï, Wængongui beyæ, ante ayæ, Itota Codito beyæ, ante cæcädänimpa. Ayæ miido wadepo iñonte Itota Codito tönö godongämæ aacädänimpa.

**Tatäna nänö æmæwo ömæ
ëwenguinö ante**

⁷Tadömengadanguipodë tömengä nänö tee mönecönë ñä cæyænte quëwëhongä iñongante Tatäna ingante miido wadepo iinque go ate ñi cæyänäni ta gocæcäimpa. ⁸Ta godinque tömengä inguipoga æmatæ go æmatæ go godinque Gogobæ nani ämæ ganca go Mäogobæ nani ämæ ganca gocæcäimpa. Inguipoga tömäo godinque tömengä, Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo nani oda cæte goquimämo ante cædinque tömënäni inänite, Mönö guëadö guëa cæquinque gocæimpa, ante, Adoyömö godongämæ pödäni, ante ancæcäimpa. Æpodänidö inänii, ante tömënäni æpæ wedeca emönai bai tæiyänäni inguinänidö anguënë.

⁹Mäninäni bogænæ tömäo godäni bai tömënäni adobaï inguipoga tömäo gocädänimpa. Wængongui nänö waadete quëwëñömö tömengä quinäni quëwëñömö godämæ gocädänimpa. Goyönäni öönædë inö gonga bæcodote gao wææñonte gonte wæncädänimpa. ¹⁰Ayæ wænæ tömënäni inänite, Oda cæte gocädänimpa, ante nê cægaingä ingante

Wængongui bæi ongonte atopode nani änontibæ gonga bai nani bæcodotibæ cæncädëmæ wido cæcæcäimpa. Edæ mönö guïñenongä tönö, Wængongui beyæ nê apænebo, ante nê babæ äningä tönö tömëna dobæ mäniñömö wido cæte ingadäimpa. Iinque mäninäni itædë woyowotæ mäniñömö quëwente cöwë wantæpiyæ nani wænguimämo ingäimpa.

**Wængongui Awënë tæ
contaimpa näämæntapa**

¹¹Ayæ awënë tæ contaimpa ñænæmpa näämæntapa adinque botö mänimpaa nê tæ contacä ingä adobaï atabopa. Inguipoga tönö öönæ iñömö tömengä ingante ate bai cædinque wodii godinque nana ongöñömö edæ ædöme gote dæ änimpa.

¹²Ayæ nê wængainäni tömänäni awënëidi incæ önönäni incæ mänimpa gäänë a ongönäni atabopa. A ongöñönäni mincayontacoo wataa wataa wi æmpote ongoncoopa. Ayæ mincayonta wataa Wængongui, Quëwenguinta, ante tömengä yewæmongaintaa wi æmpote acantapa. Mänii mincayontacoo iñömö, Nê wængainäni tömänäni æbänö cægainäni inänii, ante Wængongui mänintacoo nänö yewæmongainö ante wataa wataa tömanta adinque nê wængainäni nani cægai ganca, ante tömënäni inänite adoganca apænte ante pangantapa. ¹³Ayæ æpæntibæ cæncädëmæ do wængainäni wæætë ta pönänitapa. Æmæwo wængainäni incæ ta pönänitapa. Tömënäni nani wænte ongöñömö nê ongongainäni inte wadæ ta pönänitapa. Ta pönäni ate, Æbänö cægainäni inänii, ante adinque Wængongui adocanque adocanque nänö cægai ganca, ante tömengä ingante adoganca apænte ante pangantapa.

¹⁴Mäniñedë ganca ayæ baganca wänämaï quëwæncädänimpa, ante ayæ, Wængainäni nani ongöñömö adobaï dæ bacäimpa, ante cædinque mönö Awënë wængainäni æmæwo nani wængaimämo

tōnō nāni wænte ongōñōmō æpæntibæ gonga bai nāni bæcodotibæ cæncadēmæ wido cæcantapa. Mānintibæ mempoga ganca æmæwo nāni wænguimāmo bai impa. ¹⁵Wængongi, Quēwunginta, ante nānō yewæmongaintaa adinque, Æcānō ãmōwo mānintaa yewæmōnāmai ī, ante adinque nē yewæmōnāmai ingaināni inānite mānintibæ cæncadēmæ wido cæcantapa.

Inguipoga miinguipo oōnæ miīōnæ

21 ¹Ayæ oōnæ miīōnæ inguipoga miinguipo atabopa. Edæ oōnæ picæōnæ inguipoga picænguipo dæ iinque batimpa. Ayæ æpæntibæ adobai dæ ānimpā. ²Ayæ godōmenque botō ayōmote Wængongi nānō tæiyæ wæmō quēwēñōmō miī Eedotadēē nāni āñōmō oōnædē inō ta wææ atabopa. Onquiyængā nē moncæ cæcā iñōmō, Botō nānōogængā inguingā waa acæcāimpa, ante wæmō weocoo nē mongængā bai īī quēwēñōmō adobai wæmō pōni ãmō inte ta wææ atabopa.

³Ayæ Awēnē tæ contaimpa inō tedepāmo yedæ ä ēñentabopa. “Nōwo Wængongi nānō owoquincō waodāni weca ongō iinque tōmengā tōmēnāni tōnō quēwenguingā ingampa. Tōmēnāni tōmengā guidēnāni bacædānimpā. Ayæ Wængongi incæ, Botō tōmēmo minitō Wængongiimo incæboimpā, ante tōmēnāni weca ongoncæcāimpā. ⁴Tōmēnāni wēñapæ tamonte wædī tōmāmæ Wængongi wadæ cæmoncæcāimpā. Māniñedē æmæwo mōnō wænīmāmo incæ mōnō wæwēnimāmo incæ Ca ca mōnō wædīmāmo incæ nantate mōnō wædīmāmo incæ tōmāā mānimāmo dæ angæimpā. Edæ wēēnēñedē inīmāmo incæ iinque batimpa,” angantapa.

⁵Ayæ Awēnē tæ contaimpaa nē tæ contacā iīmai angantapa. “Tōmāā inīmāmo botō ñōwo miī cæcæboimpā,” angantapa. Ayæ, “Mānōmaiñō ante botō āñinō edæ nō pōni īī iinque māninō ante wede pōngæimpā. Mānōmai beyæ bitō iīmai ante yewæmōe,” angantapa.

⁶Ayæ tōmengā wæætē botō imote iīmai āninquē, “Dobæ iinque batimpa. Botō Tānobo ingāimo inte Tōmāmo inguimo imopa. Wēēnēñedē tōmāā nē Badongāimo inte tōmāā nē Iinque Cæbo incæboimpā. Edæ nē gæwænāni, Æpæ beinēmōnīpa, ante nē ānāni inānite botō æpæ tapæ quēwenguiimæ oñonque godōmo becædānimpā. ⁷Tæi ãmonte nē gānā cædāni inānite botō mānincoo botō nē godonguincoo godōmo æncædānimpā. Ayæ botō incæ tōmēnāni Wængongiimo incæboimpā. Tōmēnāni wæætē botō wēñænāni bacædānimpā. ⁸Wæætē guīñente awædō, ante nē ānāni tōnō nē pōnēnāmai ināni guiquēnē, nē wīwa cædāni tōnō wacā ingante nē wænōnāni guiquēnē, nē towente quēwēnāni tōnō idōidi nē ināni guiquēnē, Wængongi impa, ante nāni badōnīnca gāānē ædæ wæænīnque nē apānedāni tōnō nē babæ ānāni tōmānāni guiquēnē, mānināni iñōnānite atopode nāni ānontibæ gonga bai nāni bæcodotibæ incæ tōmēnāni nāni wæcōñōmō bacæimpā. Māniī nāni wænguimāmo iñōmō mempoga ganca nāni æmæwo wænguimāmo impa,” angantapa.

Miī Eedotadēē quēwēñōmō

⁹Wængongi anquedoidi oñompo æmæmpoque go mēa ganca ināni oñompo æmæmpoque go mēa ganca owætacoo waodāni iinque nāni wæwenguiimāmocoo eyedē engate intacoo nē næænāni iñōnānite adocanque botō weca pōnīnque, “Pōe,” angantapa. “Wængongi Codotedo nānōogængā nē baquingā nē monguingā iñongante botō bitō imite odōmōmo acæbiimpā,” angantapa. ¹⁰Ayæ Wængongi Ōnōwoca incæ botō imote bæi ongonte bai cæyongante botō wīimonte bai iīmai atabopa. Wængongi anquedo botō imote ò ænte māo onquiyaboga tæcædæca pōni cōngā ongonte ayōmo Wængongi tæiyæ wæmō nānō quēwēñōmō Eedotadēē nāni āñōmō oōnædē inō ta wææñonte tōmengā botō imote odōmongā atabopa.

¹¹ Mänii quëwëñömö Wængongui ñäö ëmönongä bai apäitimpa. Ayä dica aatapeca nani anca ëmö bai awocawänta bai waëmonca inimpa. Waodäni nani nanguï godonte äninca bai ñäö apäite bai Eedotadëë inimpa. ¹² Mänii quëwëñömö godämä tääimö wææ cædi äñowæmö ongönimpa. Ayä wææ cædi odemoncoo iñömö önompo tipæmpoga go mënemonga wææ cædinemö inimpa. Önompo tipæmpoga go mëa ganca wææ cædinemö incæ wayömö adodemonque Wængongui anquedo adocanque a ongöñongä wayömö adodemonque Wængongui anquedo a ongöñongante anquedoidi önompo tipæmpoga go mëa ganca ongönänitapa. Mäninemö önompo tipæmpoga go mënemonga odemoncooga idægoidi nani cabo tipæmpoga go mencabodäniya iñönänite tömënäni ëmowocoo yewæmonte inimpa. Wayömö odemonga adocaboque ëmowo wayömö odemonga adocaboque tamönö inö mëa go adoque odemö inimpa. Nænque wæidö inö mëa go adoque odemö inimpa. Betamonca inö mëa go adoque odemö inimpa. Adobaï ämatä inö mëa go adoque odemö inimpa. ¹⁴ Mänii quëwëñömö wænömënæca mænonte wææ cæqui, ante nani ñönönincacoo iñömö önompo tipæmpoga go mencaa inimpa. Mänincacoo önompo tipæmpoga go mencaa incæ Wængongui Codotedo nänö da godongainäni önompo tipæmpoga go mënaa inäni tömënäni ëmowo incæ adocanque ëmowo wacaa adocanque ëmowo wacaa yewæmonte ëñacaimpa. ¹⁵ Wængongui anquedo botö imote në apænedingä iñömö tee manguimpa oodo inte badöimpa në næængä atabopa. Mänii quëwëñömö tee mancæte ante mänii wææ cædinemoncoo adobaï tee mancæte ante mänii wææ cædi adobaï tee mancæte ante tömengä tee manguimpa næængantapa. ¹⁶ Mänii quëwëñömö ämatä adoganca ämatä

adoganca mænonte inimpa. Doyä inö betamonca inö adoganca inimpa. Tömengä mänii quëwëñömö tee manguimpa inte tee mante doyä inö äñowæmö inö doo müido dootiento quidömetodo ganca inimpa. Ayä betamonca iñömö adobaï doo müido dootiento quidömetodo ganca i atabopa. ¹⁷ Wængongui anquedo waodäni nani tee mänö bai tee mangä ayongä mänii quëwëñömö wææ cædi tääinebo inö teteta i coatodo mëetodo ganca inimpa. ¹⁸ Mänii wææ cædi aatapeca nani änonca inte mænöni impa. Mänii quëwëñömö guiquënë oodo inte awocawänta bai waëmö inte mænöni impa. ¹⁹ Mänii quëwëñömö wænömënæca mænonte wææ cæqui, ante ñönönincacoo iñömö, Waëmö ëmongäimpa, ante tömënäni quincacoo nani nanguï godonte äninccacoo ænte mämö ñönönincacooa bewodö bewodö cædänitapa.

Tänoca ñönöninca aatapeca nani anca inimpa.
 Waca ñönöninca guiquënë tapidoca nani anca inimpa.
 Waca ñönöninca guiquënë aagataca nani anca inimpa.
 Waca ñönöninca guiquënë etemënaotaca nani anca inimpa.
²⁰ Waca ñönöninca guiquënë ööninteca nani anca inimpa.
 Waca ñönöninca guiquënë codönadïnaca nani anca inimpa.
 Waca ñönöninca guiquënë coditooditoca nani anca inimpa.
 Waca ñönöninca guiquënë bedidoca nani anca inimpa.
 Waca ñönöninca guiquënë topatioca nani anca inimpa.
 Waca ñönöninca guiquënë coditopadacata nani anca inimpa.
 Waca ñönöninca guiquënë aatintoca nani anca inimpa.
 Waca tömanca guiquënë ämatitaca nani anca inimpa.
 Mänimpoca inimpa.
²¹ Mänii wææ cædinemö iñömö önompo tipæmpoga go mënemonga

iñömö pededamö nani ämö önompo tipæmpoga go mëmonga inte mënonte inimpa. Wææ cædinemö incæ wææ cædinemö incæ pededamö adomonque adomonque inte mënöninemo inimpa. Mänii quëwëñömö taadö ñænænö godö oodo inte mënōwate taadö awocawænta bai waëmö inimpa.

²²Mönö Wængongui Awënë adocanque Tömää në Cægaingä tönö Wængongui Codotedo tönö mäniiñömö cōwë ongōna ininque godongämæ quëwëñäni guiquënë, Mönö Wængongui oncönë guicæimpa, ante quinante anguinänii. Edæ Wængongui taiyæ waëmö oncö mäniiñömö dæ ä atabopa. ²³Wængongui në ñäö bai ëmönongä inte ñäö apäiquingä bai inongäimpa. Ayæ Wængongui Codotedo iñömö nani ti wodönoincade bai i ininque mänii quëwëñömö iñömö nænque incæ apäicä incæ quinante godömenque ñäö apäiquii. ²⁴Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo inänite Wængongui ængä beyænque në quëwëñäni inte mäninänique mänii ñäö apäiyömö cægoncædänimpa. Adobai inguipoga awënë odeyeyidi waëmoncoo nani ëadincoo mäniiñömö ænte poncædänimpa.

²⁵Mänii quëwëñömö woyowotæ inämaï ingæimpa. Ininque mäniiñömö wææ cædinemoncoo iimö iñö iimö iñö iñonte cōwë tee mönedamaï ingæimpa. ²⁶Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo incæ tömëñäni waëmoncoo nani ëadincoo mäniiñömö ænte poncædänimpa. Mänii quëwëñömö waa quëwëñömö impa, ante waa ate apænecædänimpa. ²⁷Quiëmë wænæ wænæ i mäniiñömö cōwë guiidämaï ingæimpa. Në wiwa cædäni incæ në babæ äñäni incæ mänii quëwëñömö guiidämaï inguinänidö anguënë. Wæætë Wængongui Codotedo, Quëwenguintaa, ante nänö yewæmointaa në yewæmönäni guiquënë tömëñänique guicædänimpa.

22 ¹Ayæ Wængongui anquedo botö imote önö quëwengüimæ

odömongä atabopa. Mänimæ awocawænta bai waëmömæ impa. Wængongui tönö Wængongui Codotedo nana aacæ tæ containpa inö tapæmpa. ²Mäniiñömö tadinque mänii quëwëñömö taadö ñænænö godö tæcæguedë inö ta gopæmpa. Mäninö æmæ wedeca incæ imæ wedeca incæ awæ quëwengüiwæ pæwæ atabopa. Mäniwæ iñömö tömenca wacä apäicä iñonte wacä apäicä iñonte incapa. Ininque adoque wadepo iñedë önompo tipæmpoga go mëa ganca mänimpoga mäniiwæ incayedë impa. Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo incæ mänimæca quëwëñäni tömëñäni mäniiwæ öñabocoo beyæ ganca bacædänimpa, ante ëñabocoo. ³Wængongui pante nänö angainö beyænque quincōomë wænæ wænæ bagatii mäninö mäniiñedë dæ angæimpa. Wængongui tönö Wængongui Codotedo nana aacæ tæ containpa mänii quëwëñömö mä ongoncæpaimpa. Tömengä ingante në cædönäni iñömö tömengä ingante watapæ apænedinque tömengä ingante cæcædänimpa. ⁴Tömengä awinca acædänimpa. Ayæ tömengä ëmōwo tömëñäni önönemö inö yewæmonte incædänimpa. ⁵Mäniiñömö woyowotæ inämaï ingæimpa. Edæ mäniiñömö quëwëñäni beyæ Wængongui Awënë në ñäö ëmönongä inte apäiquingä inongampa. Ininque nænque ñäö apäidö incæ ti wodönoincade ëñenö incæ quinante ayæ apäiquii. Ayæ mäniiñömö quëwëñäni adodäni cōwë wantæpiyæ aacædänimpa.

Itota Codito oo poncæcäimpa

⁶Ayæ Wængongui anquedo botö imote apænedinque, “Mäninö bitö ëñenö nö pöni i ininque mäninö ante wede pönengæimpa. Wængongui beyæ në apænëdönäni tömengä Önōwoca ingante ëwocadinque apænëdänipa. Tömëñäni nani në ëwocadongä Wængongui Awënë iñömö tömengä anquedo ingante apænedinque, Bitö botö imote në cædönäni weca godinque, Æbänö oo pöni baquimpa,

ante odömömi acädänimpa, ante da pönongä pongantapa,” ante botö imote apäñecantapa.

⁷Itota Codito, “Aedäni. Botö oo ocä emänte ponguimo imopa. Ii mincayontaa Wængongui beyä apäñedinque nani yewämönte angainö ante nē ēñente cädäni iñömö nani toquinque,” ante apäñecantapa.

⁸Botö Wäömo inömo imopa. Mäninö Wængongui anquedo nänö äñinö ante nē ēñenimo inte botö mänii tömengä nänö odömöninö ante nē adimo inömo imopa. Wængongui anquedo angä ēñeninque ayä odömongä adinque botö nē odömöningä önöwa inö aedä wæante tömengä ingante watapä apäñecate ante cætabopa. ⁹Cæyömote tömengä wæatē, “Mänömaï cädämaï imäwe, angantapa. Botö önonque bitö bai Wængongui ingante nē cæbo imopa. Ayä bitö töninädäni Wængongui beyä nē apäñedönäni tönö ii yewämöintaa nani angainö ante nē ēñente cädäni tönö botö tömënäni bai adobai Wængongui ingante nē cæbo imopa cæbii. Edä Wængonguinque ingante aedä wæäninque, Bitö Wængongui Awënë adobique imidö angüenē, ante apäñee,” angantapa.

¹⁰Wængongui anquedo godömenque botö imote iimaï angantapa. “Edä mänömaï baquionä oo pöni ingäimpa cæbii. Ii yewämöintaa Wængongui beyä apäñedinque nani angainö ante bitö wē wodönämaï inte do apäñee.

¹¹Nē wënä wënä cädönäni inänite ee abi godömenque wënä wënä cæcädänimpa. Tömënäni nani pönönö wentamö bai nē entawänäni inänite ee abi godömenque nani pönönö wentamö bai entawencädänimpa. Nē nō cädäni inänite ee abi godömenque nō cæte quëwencädänimpa. Nē täiyä wäemö entawänäni inänite ee abi godömenque täiyä wäemö entawencädänimpa.”

¹²Itota Codito, “Aedäni. Botö oo ocä emänte ponguimo imopa. Ocä emänte pöninque botö tömëmö godömo nani ænguincöo, ante næænte ponguimo

imopa. Tömänäni æbänö cädänii, ante adinque botö tömënäni nani cægai ganca ante adoganca godömo æncädänimpa. ¹³Botö Tänobo ingaïmo inte Tömämo inguimo imopa. Tömää badönämaï iñedē botö Do Quëwengäimo imopa. Ayä tömää iinque bayedē incæ botö Ayä Pöni nē Quëwëmö incæboimpa. Wëñēñedē tömää nē Badongäimo inte tömää nē Iinque Cæbo incæboimpa.”

¹⁴Weocoo yamonte bai mimönē nē mënongate inäni iñömö tömënäni nani toquinque edä mänii quëwëñömö wææ cädinemö iñömö go guiquinäni inänipa. Go guidinque tömënäni quëwenguïwä quëwenguinca bequïnäni inänipa. ¹⁵Wiwa cädäni guiquenē mänii quëwëñömö yabæque iñömö ongonte wæquïnäni inänipa. Idöidi nē inäni, nē towente quëwënäni, wacä ingante nē wänönäni yabæque ongönänipa. Wængongui impa, ante nani badöninca gäänē aedä wæäninque nē apäñedäni, nē babæ änäni tönö, Babæ äñemönipa, ante nē änäni tönö tömënäni tömänäni mänii quëwëñömö yabæque iñömö quëwenguïnäni inänipa.

¹⁶“Botö Itotabo ingaïmo imopa. Mäninö botö angainö ante nō impa, ante botö imote godongämä nani pönencabodäni tömänäni inänite apäñecä ēñencädänimpa, ante cädinque botö do botö anquedo ingante minitö weca da pönömo pongantapa. Botö docä Awënë Dabii nänö Wämæncöo ingaïmo inte adobai nänö Pæïmo inömo imopa. Botö wadaamö bai ñäö bayö apäimö bai imopa.”

¹⁷Wængongui Täiyä Wäemö Önöwoca tönö Wængongui Codotedo nänöogängä nani änogä, “Pöedäni,” änapa. Äñöna tömënäni tömëna inate nē ēñenäni inte adobai, “Pöedäni,” ancädänimpa, ämopa. Nē gæwante inäni tömänäni pö becädänimpa, ämopa. Nē beinänäni iñönänite, Minitö quëwenguïmä, ante önonque pönonguïmä incæ pö ænte becämïnimpa, ante ämopa.

¹⁸Ii yewämöintaa Wængongui beyä nē apäñedäni nani angainö ante nē

ēñēnāni tōmānāni inānite, Ee aedāni, botō wææ ämopa. Edæ mäninö nāni angainö ante godömenque wadō änāni inānite Wængongui pancæcäimpa. Ii yewämöintaa quïēmē nāni pante wæwenguincoo, ante yewämonte adinque Wængongui nē wadō änāni inānite mänincoo bai godömenque pancæcäimpa. ¹⁹Ayæ ii yewämöintaa Wængongui beyæ nē apænedāni nāni angainö incæ pancadea äninque nē wëä godonte bai cädāni inānite Wængongui quëwenguïwæ quëwenguinca godönāmai incæcäimpa. Tömengä adobai, Botō tæiyæ waëmō quëwëñömō mäninö

guidāmai incæminimpa, ante ancæcäimpa. Mänii quëwenguïwæ ante mänii quëwëñömō ante ii yewämöintaa yewämonte impa.

²⁰Mäninö ante, Nö impa, ante nē apænecä inö tömengä inö, “Ao, botō oo ocæ emænte ponguimo imopa,” angantapa. Äñongante botō,

Mänömai baquinö angüenē, ante, Amëë, äninque, Awënë Itota pöe, ämopa.

²¹Awënë Itota Wængongui nänö guidēnāni inānite waadete godō cæcæcäimpa. Mänömai baquinö angüenē, ante botō, Amëë, ante mäninque ämopa.